

skupščina
socialistične
republike
slovenije

sejni zapiski

seje
od 1. IX. 1977
do 30. XI. 1977

16

Ljubljana 1978

**skupščina
socialistične
republike
slovenije**

sejni zapiski

**seje
od 1. IX. 1977
do 30. XI. 1977**

ljubljana 1978

St-S: 19/16 I

Secretariatul Științelor Științelor
documentare

Inv. nr. 629/78

zbor združenega dela

52. seja

(28. septembra 1977)

Predsedoval: Štefan Nemeč,
predsednik Zbora združenega dela

Začetek seje ob 9.05.

Predsednik Štefan Nemeč: Tovarišice in tovariši!

Pričenjam 52. sejo Zbora združenega dela, ki sem jo sklical na podlagi 365. člena ustave SR Slovenije in prvega odstavka 97. člena poslovnika Skupščine Socialistične republike Slovenije.

V smislu poslovnika Zbora združenega dela bomo najprej izvolili Komisijo za verifikacijo pooblastil in imunitetna vprašanja za današnjo sejo zbora in verificirali pooblastila.

Predlagam, da v Komisijo za verifikacijo pooblastil in imunitetna vprašanja izvolimo naslednje delegate: za predsednika Marjana Somraka, za člana pa Nika Zalarja in Adolfa Gornika. Ali so predlagani delegati navzoči? (Da.)

Želi kdo razpravljati o tem predlogu? (Ne.) Kdor je za navedeni predlog, naj prosim dvigne roko! (Vsi delegati dvignejo roko.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da so bili v Komisijo za verifikacijo pooblastil in imunitetna vprašanja za 52. sejo Zbora združenega dela izvoljeni: za predsednika Marjan Somrak, za člana Niko Zalar in Adolf Gornik.

Prosim predsednika in člana Komisije, da pregledajo pooblastila delegatov oziroma poročilo, ki ga je pripravila strokovna služba, ter nato o njem obvestijo zbor.

Na današnjo sejo Zbora so bili povabljeni predstavniki Izvršnega sveta Skupščine SR Slovenije, Republiške konference SZDL Slovenije, Republiškega sveta Zveze sindikatov Slovenije, Gospodarske zbornice Slovenije, Narodne banke Slovenije, Republiške skupnosti za ceste Slovenije, Zveze vodnih skupnosti Slovenije, Rdečega križa Slovenije, Zadržne zveze Slovenije in Uprav-

nega odbora Sklada skupnih rezerv SR Slovenije. Vse lepo pozdravljam in vabim k sodelovanju.

Na sejo so bili povabljeni tudi predsedniki odborov Zbora združenega dela, člani delegacije Skupščine SR Slovenije v Zboru republik in pokrajin Skupščine SFRJ in delegati iz SR Slovenije v Zveznem zboru Skupščine SFRJ.

Vse tiste delegate, ki nameravajo postaviti delegatsko vprašanje, prosim, če je to mogoče in če ga imajo že napisanega, da ga že sedaj posredujejo meni ali sekretarju, tako da bi omogočili Izvršnemu svetu in drugim funkcionarjem, da bi že na današnji seji odgovorili nanj.

Vprašujem tudi, ali namerava kdo razpravljati na današnji seji v madžarskem ali italijanskem jeziku! Po 212. členu ustave SR Slovenije in 12. členu poslovnika Skupščine SR Slovenije imajo delegati pravico govoriti v jeziku svojega naroda. Ugotavljam, da nihče ne bo razpravljal v madžarskem oziroma italijanskem jeziku.

Prosim predsednika Komisije, da poda poročilo Komisije za verifikacijo pooblastil in imunitetna vprašanja!

M a r j a n S o m r a k : Poročilo Komisije za verifikacijo pooblastil in imunitetna vprašanja Zbora združenega dela Skupščine SR Slovenije za 52. sejo, dne 28. 9. 1977.

Zbor združenega dela šteje 150 delegatov. Za današnjo sejo je predložilo delegatska pooblastila 143 delegatov, in sicer z gospodarskega področja 86 delegatov, s prosvetno-kulturnega področja 17 delegatov, s socialno-zdravstvenega področja 13 delegatov, iz kmetijske dejavnosti 16 delegatov, iz obrtne in podobne dejavnosti 5 delegatov, iz delovnih skupnosti državnih organov, družbenopolitičnih organizacij in društev ter drugih delovnih skupnosti 5 delegatov, iz delegacije aktivnih vojaških oseb in civilnih oseb v službi v oboroženih silah SFRJ 1 delegat.

Na današnji seji niso prisotni delegati z naslednjih področij oziroma okolišev: za gospodarsko področje 4 delegati, in sicer iz 3. okoliša, 23. okoliša, 29. in 30. okoliša po 1 delegat; za prosvetno-kulturno področje iz 5. okoliša 1 delegat; za kmetijsko dejavnost iz 4. in 5. okoliša po 1 delegat. Torej skupno je odsotnih 7 delegatov.

Komisija je pregledala vsa predložena pooblastila in ugotovila, da so vsa pooblastila v skladu z zakoni in ustavo SR Slovenije, zato predlaga, da Zbor združenega dela vsa predložena pooblastila verificira.

Predsednik Š t e f a n N e m e c : Hvala lepa! Želi kdo razpravljati o poročilu? (Nihče.)

Prehajamo na glasovanje o poročilu. O poročilu bomo glasovali javno in v celoti, ker ni nobeno pooblastilo sporno.

Kdor je za poročilo, naj prosim dvigne roko! (Vsi delegati dvignejo roko.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je zbor soglasno potrdil poročilo Komisije za verifikacijo pooblastil in imunitetna vprašanja ter s tem verificiral pooblastila delegatov za 52. sejo Zbora združenega dela.

Ugotavljam, da zbor lahko veljavno odloča, ker je na seji prisotna večina delegatov.

Prehajamo na 1. točko dnevnega reda, na določitev dnevnega reda.

Z dopisom z dne 12. 9. 1977 in z dne 21. 9. 1977 sem razširil dnevni red z dvema točkama, in sicer s predlogom zakona o dopolnitvi zakona o posebnem republiškem davku od prometa proizvodov in od plačil za storitve ter o načinu, po katerem občani in zasebne pravne osebe obračunavajo in plačujejo davek od prometa proizvodov in storitev, ter s predlogom odloka o izvolitvi člana Izvršnega sveta Skupščine SR Slovenije, o imenovanju predsednika Republiškega komiteja za ekonomske odnose s tujino in o dopolnitvi odloka o razrešitvi in izvolitvi nekaterih članov Izvršnega sveta Skupščine SR Slovenije, o razširitvi ter o imenovanju nekaterih republiških sekretarjev ter o imenovanju predsednikov republiških komitejev.

Odbor za finance našega zbora predlaga, da z dnevnega reda za današnjo sejo umaknemo informacijo o izvajanju davčne politike v letu 1976 in pregled stopenj, oprostitev in olajšav po odlokih občinskih skupščin o davkih občanov za leto 1977.

Prosim predstavnika Odbora za finance, da obrazloži ta predlog odbora! Besedo ima Vida Kirn, podpredsednica Odbora za finance!

Vida Kirn: Tovariš predsednik, tovarišice in tovariši delegati! Odbor za finance našega zbora je na seji dne 14. septembra 1977 obravnaval informacijo o izvajanju davčne politike v letu 1976, ki jo je predložil v obravnavo Izvršni svet Skupščine SR Slovenije. V zvezi s predlogom, da bi se omenjena informacija obravnavala na današnji seji zbora, je Odbor sprejel sklep, da bo predložil zboru, da naj se ta informacija ne bi obravnavala, in sicer zaradi tega, ker je v delovni zasnovi programa dela Zbora združenega dela, Zbora občin in Družbenopolitičnega zbora Skupščine SR Slovenije predvideno, da se bo v IV. trimesečju 1977 obravnavala na sejah zborov analiza davčne politike v Socialistični republiki Sloveniji. Predvideno je, da bo s to analizo podan prikaz izvajanja davčne politike SR Slovenije in ne samo v občinah. Skupščinska obravnava bo s tem omogočila sprejetje ustreznih stališč v Skupščini SR Slovenije, na osnovi katerih naj bi se pričela celovita revizija davčnega sistema. Predvideno je tudi, da bo podan tudi prikaz organizacijskih vidikov davčne službe, vključno s predlogi za njeno reorganizacijo, ob upoštevanju medrepubliškega dogovora za to področje oziroma ustreznega zakona. Po mnenju Odbora torej ni potrebe, da bi zbor v razmaku treh mesecev obravnaval dvakrat eno in isto zadevo. Hvala lepa.

Predsednik Štefan Nemec: Hvala lepa! Želi kdo o tem razpravljati? (Nihče.) Na glasovanje dajem predlog, da umaknemo z dnevnega reda današnjo sejo informacijo o izvajanju davčne politike v letu 1976. Kdor je za, naj dvigne roko! (Vsi delegati dvignejo roko.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Predlagam, da v zvezi z informacijo sprejmemo še naslednji sklep:

1. Zbor združenega dela Skupščine SR Slovenije sprejema predlog Odbora za finance, da se informacija o izvajanju davčne politike ne obravnava na seji zbora iz razlogov, ki jih navaja Odbor v svojem poročilu z dne 14. 9. 1977.

2. Izvršni svet Skupščine SR Slovenije naj pripravi analize davčne politike v SR Sloveniji, ki jo bomo po programu obravnavali še to leto, upošteva ugotovitve in pripombe, ki izhajajo iz poročila Odbora.

Ima kdo kakšno pripombo k predlaganemu sklepu? (Ni pripomb.) Kdor je za ta sklep, naj prosim dvigne roko! (Vsi delegati dvignejo roko.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.) Hvala lepa.

Ugotavljam, da je zbor soglasno sprejel predlagani sklep.

Glede na navedeno predlagam v smislu 24. člena poslovnika Zbora združenega dela naslednji dnevni red:

1. določitev dnevnega reda 52. seje Zbora združenega dela,
2. odobritev zapisnikov 50. in 51. seje Zbora združenega dela,
3. predlog zakona o skupnostih za ceste,
4. predlog zakona o eksplozivnih snoveh, vnetljivih tekočinah ter o drugih nevarnih snoveh,
5. predlog zakona o varstvu živali pred kužnimi boleznimi,
6. predlog zakona o dopolnitvi zakona o prenosu sredstev, pravic in obveznosti SR Slovenije za investicije v gospodarstvu na določene temeljne organizacije združenega dela,
7. predlog zakona o prenehanju veljavnosti zakona o prisilni upravi nad zavodi in o začasni upravi nad organizacijami združenega dela v sestavi zavodov ter o prenehanju uporabljanja nekaterih določb temeljnega zakona o podjetjih v območju SR Slovenije,
8. predlog zakona o dopolnitvi zakona o posebnem republiškem davku od prometa proizvodov in od plačil za storitve ter o načinu, po katerem občani in zasebne pravne osebe obračunavajo in plačujejo davek od prometa proizvodov in storitev,
9. osnutek zakona o Rdečem križu Slovenije,
10. predlog za izdajo zakona o Narodni banki Slovenije,
11. predlog za izdajo zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o upravnih taksah, z osnutkom zakona,
12. predlog za izdajo zakona o spremembi zakona o kmetijskih zemljiščih, z osnutkom zakona,
13. predlog odloka o soustanoviteljstvu Inštituta za zgodovino delavskega gibanja,
14. predlog odloka o soustanoviteljstvu Inštituta za narodnostna vprašanja,
15. predlog odloka o izvolitvi člana Izvršnega sveta Skupščine SR Slovenije, o imenovanju predsednika Republiškega komiteja za ekonomske odnose s tujino in o dopolnitvi odloka o razrešitvi in izvolitvi nekaterih članov Izvršnega sveta Skupščine SR Slovenije, v razrešitvi ter imenovanju nekaterih republiških sekretarjev in o imenovanju predsednikov republiških komitejev,
16. predlog zakona o ratifikaciji konvencije o priznavanju visokošolskih študijev, diplom in stopenj v arabskih in evropskih mediteranskih državah,
17. osnutek zakona o dopolnitvi zakona o razvojnih premijah in zagotovitvi sredstev za njihovo izplačevanje,
18. osnutek zakona o udeležbi federacije pri financiranju graditve druge faze Kongresnega centra »Sava« v Novem Beogradu,
19. volitve in imenovanja,
20. vprašanja delegatov.

Ima kdo kakšno pripombo k predlaganemu dnevnemu redu? (Ni pripomb.) Kdor je za predlagani dnevni red, naj prosim glasuje! (121 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je predlagani dnevni red soglasno sprejet.

Prehajam na 2. točko dnevnega reda, to je na odobritev zapisnikov 50. in 51. seje Zbora združenega dela.

Oba zapisnika smo prejeli. Ali ima kdo kakšno pripombo ali predlog za dopolnitev zapisnikov? (Ni pripomb.) Ugotavljam, da sta zapisnika 50. in 51. seje Zbora združenega dela odobrena.

Prehajamo na obravnavo 3. točke dnevnega reda, to je na predlog zakona o skupnostih za ceste, ki ga je Skupščini predložil v obravnavo Izvršni svet Skupščine SR Slovenije.

Za svojega predstavnika je Izvršni svet določil Livia Jakomina, člana Izvršnega sveta in predsednika Republiškega komiteja za promet in zveze.

Predlog zakona so obravnavali: Odbor za družbenoekonomske odnose, Odbor za družbenoekonomski razvoj, ki sta dala skupno poročilo, ter Zakonodajno-pravna komisija, ki je dala poročilo. Poročili smo prejeli. Prejeli pa smo tudi amandmaje Izvršnega sveta Skupščine SR Slovenije, skupine delegatov za gospodarsko področje iz 1. okoliša — Celje in danes tudi skupine delegatov za gospodarsko področje 13. okoliša — Maribor.

Ali želi predstavnik še kaj ustno dodati k pismenim poročilom? Prosim, besedo ima Livio Jakomin!

Livio Jakomin: Tovariš predsednik, tovarišice in tovariši delegati! Dovolite, da ob predlogu zakona o skupnostih za ceste kljub temu, da je bila podana uvodna obrazložitev že k predlogu za izdajo, pa tudi k osnutku zakona, ponovim nekaj osnovnih izhodišč, ki so nas vodila pri sestavi tega zakona. To je potrebno, ker so se v vseh fazah pojavljali predlogi, mnenja, stališča in sedaj amandmaji, ki so si največkrat nasprotovali in katere je nemogoče v celoti upoštevati.

Osnovni namen zakona je, da bi tudi na področju javnih cest z zakonom uredili vprašanja samoupravne organiziranosti glede na to, da so javne ceste oziroma zadeve, ki se opravljajo na njih, posebnega družbenega pomena. Iz podobnih izhodišč se je izhajalo tudi pri urejanju zakonodaje za področje železniškega in luškega prometa ter PTT prometa, kjer so že formirane in delujejo ustrezne samoupravne interesne skupnosti.

Predlagatelj je predlog za izdajo zakona predložil Skupščini SR Slovenije marca 1976. leta. Takrat so bila sprejeta osnovna izhodišča za sestavo predloženega zakona. Osutek zakona je bil obravnavan julija 1976. Glede na to, da so bila ob obravnavi osnutka zakona, kakor tudi prej, glavna vprašanja v zvezi s članstvom in pristojnostjo posameznih interesnih skupnosti ter financiranjem, je predlagatelj posvetil veliko pozornost ravno tem vprašanjem. Ker so vsa ta vprašanja sistemska, smo o njih večkrat razpravljali v pristojnih republiških svetih, kakor tudi v okviru institucij in družbenopolitičnih organizacij. Relativno dolg rok od osnutka do predloga samo potrjuje, da so se v tej fazi iskale dejansko najbolj optimalne rešitve ter možnosti, da bi se upoštevali številni nasprotujoči si predlogi in ustrezno vključili v zakon do take faze, ko bomo lahko pričeli z ustavno preobrazbo tudi na tem pomembnem področju. Pri tem je predlagatelj pazil na to, da je ohranil osnovna izhodišča, ki so bila dogovorjena v predlogu za izdajo zakona. Zato je upošteval predvsem tiste predloge in sugestije, ki jih je lahko vključil v celotni koncept zakona. Dovolite, da izhodišča zakona še enkrat ponovim.

Delovni ljudje in občani postajajo vedno pomembnejši nosilci programov dela in razvoja kompleksnih področij družbenoekonomskega sistema, usklajevalci osebnih in skupnih potreb ter interesov, prevzemajo pa tudi skrb za zbiranje sredstev, ki so potrebna za opravljanje dejavnosti posebnega družbenega pomena.

Z zakonom o cestnih skupnostih je treba urediti temelje za novo organiziranost samoupravnih interesnih skupnosti za ceste. S tem zakonom je tudi potrebno uveljaviti nove družbenoekonomske odnose na področju javnih cest in neposredne odnose med delavci v združenem delu in cestami kot objektom družbene reprodukcije. Prek interesnih skupnosti za ceste bodo delavci v temeljnih organizacijah združenega dela in občani v krajevnih skupnostih sprejemali plane razvoja, jih usklajevali s plani družbenopolitičnih skupnosti ter tako zagotavljali usklajene odnose v celotni družbeni reprodukciji, pri čemer jim bo omogočeno dosledno in kompleksno opravljanje funkcij v procesu družbenega planiranja.

Končno gre tudi za izpolnjevanje nalog iz resolucije o družbenoekonomski politiki in razvoju Socialistične republike Slovenije ter neposrednih nalogah, ki so bile zapisane za leti 1975 in 1976, kjer je poudarjeno, da je treba na tistih področjih gospodarjenja, kjer interesne skupnosti še niso zaživele, čimprej zagotoviti njihovo konstituiranje. Na teh izhodiščih je tudi izdelan predlog zakona.

V razpravi o predlogu zakona v delegatski bazi so bili k posameznim členom predloženi amandmaji. Izhajajoč iz koncepta predloženega predloga zakona je Izvršni svet na seji dne 26. septembra 1977 sprejel stališča do predloženih amandmajev. Tako bi se v imenu Izvršnega sveta takoj opredelil, katere od teh amandmajev predlagatelj sprejema:

— k tretjemu odstavku 6. člena, k 9. členu in k drugemu odstavku 10. člena. Predlagatelj teh amandmajev je Odbor za družbenoekonomske odnose in razvoj Zbora občin, v soglasju z Zakonodajno-pravno komisijo.

— k tretjemu odstavku 10. člena. Predlagatelj je Zakonodajno-pravna komisija.

— k 18. členu. Predlagatelji so Odbor za družbenoekonomske odnose in Odbor za družbenoekonomski razvoj Zbora združenega dela in Odbor za družbenoekonomske odnose in razvoj Zbora občin, v soglasju z Zakonodajno-pravno komisijo.

— k 19. členu. Predlagatelj je Odbor za družbenoekonomske odnose in razvoj Zbora občin, v soglasju z Zakonodajno-pravno komisijo.

— k 20. členu predlagamo lastni amandma, in sicer datum 30. oktober 1977 naj se zamenja z datumom 31. december 1977 in datum 31. december 1977 naj se zamenja z datumom 31. marec 1978.

Predlagatelj ni sprejel naslednjih amandmajev:

— k 13. in 14. členu. Predlagatelj obeh amandmajev je Odbor za družbenoekonomske odnose in razvoj Zbora občin. Amandmaji se nanašajo na usklajevanje planskih dokumentov Skupnosti za ceste z ustreznimi planskimi dokumenti drugih samoupravnih interesnih skupnosti s področja prometa in zvez. Ker gre za sistemsko vprašanje, ki bo urejeno v republiškem zakonu o družbenem planiranju tudi za interesne skupnosti materialne proizvodnje, menimo, da ni potrebno do sprejetja tega zakona urejati to področje posebej v zakonu o samoupravnih interesnih skupnostih za ceste, kajti tudi preostali zakoni o

interesnih skupnosti s področja prometa in zvez ne vsebujejo takih določb. Tako stališče podpira tudi Zakonodajno-pravna komisija Skupščine SR Slovenije.

— k 13., 14. in 23. členu. Predlagatelj amandmajev je skupina delegatov z gospodarskega področja 1. okoliša iz Celja. Smisel amandmajev je v tem, da naj se vprašanje lokalnih cest obravnava v območni skupnosti, vse ostale ceste pa v okviru Republiške skupnosti. S predlaganim amandmajem se želi ohraniti obstoječe stanje tako glede upravljanja z javnimi cestami kot glede organiziranja interesnih skupnosti. Amandmaji so bili zavrženi v matičnih odborih in v Zakonodajno-pravni komisiji in prav tako jih zavrača Izvršni svet.

Poleg amandmajev so odbori zavzeli tudi nekatera stališča in pripombe k posameznim členom, ki jih je prav tako obravnaval Izvršni svet in nekatere zavrnil. Čeprav so bile te pripombe sprejete v matičnih odborih Zbora občin, menim, da so take, da je prav, da z njimi seznanim tudi delegate tega zbora.

Glede pripombe k 4. členu je potrebno poudariti, da predlog zakona o skupnostih za ceste določa, da so med drugimi člani teh skupnosti temeljne organizacije združenega dela, ki opravljajo gospodarsko dejavnost. Pripomba, da ta pojem ni dovolj jasen, ni točna. Ta pojem namreč zajema temeljne organizacije združenega dela s področja gospodarstva, temeljne organizacije združenega dela, ki opravljajo gospodarsko dejavnost, pa so v sestavi organizacij združenega dela iz negospodarskih dejavnosti, ter temeljne organizacije združenega dela iz negospodarskih dejavnosti, ki opravljajo posamezne gospodarske dejavnosti.

Definicija, da bi morali člane interesne skupnosti opredeliti kot zavezance za davek iz dohodka tozgov, je namreč nesprejemljiva in neustrezna, kar je tudi stališče Zakonodajno-pravne komisije. Davčni zavezanci za davek iz dohodka temeljnih organizacij združenega dela so ustrezen pojem le za zakon, ki ureja plačevanje davkov iz dohodka. Stališče Odbora za družbenoekonomske odnose in razvoj Zbora občin, da je ustrenejša opredelitev »temeljne organizacije združenega dela, ki opravljajo gospodarsko dejavnost in so po zakonu zavezanci za davek iz dohodka«, ne pomeni nobenega izboljšanja besedila, temveč tautologijo.

Glede na to je določba tega člena v predlogu zakona jasna in ustrezna. Predlagatelj meni, da sta kroga članov Samoupravne interesne skupnosti ter zavezancev za plačilo morebitnih prispevkov na podlagi zakona lahko različna. Tako lahko zakon zaveže za plačilo prispevka tudi tiste temeljne organizacije, ki niso članice Samoupravne interesne skupnosti.

K 8. členu: Glede na postavljeno vprašanje o ustreznosti pojma »združujejo« menimo, da je določba ustrezna in da ne drži stališče Odbora Zbora občin, da bi pojem združevanja prišel v poštev le, če bi bila Republiška skupnost organizirana kot zveza območnih skupnosti. Jasno je, da se združujejo člani in ne območne skupnosti.

K 12. členu: Mnenje, da bi moral zakon določiti usklajevalni postopek med občinskimi skupščinami v primerih, kadar bi morale le-te začasno urediti vprašanje za območne skupnosti, je nemogoče sprejeti. To bi namreč pomenilo, da zakon posega v pristojnosti občin, saj bodo občine s svojimi statuti morale urejati tudi navedena vprašanja. Gre namreč za medobčinsko sodelovanje, za vprašanje postopka, ki ne more biti predmet zakona.

K 14. členu, druga alineja: Določba druge alineje je po mnenju predlagatelja ustrezna in ni v nasprotju z zakonom o temeljih sistema družbenega planiranja in o družbenem planu SFRJ. Po mnenju predlagatelja je ta določba potrebna, saj predstavlja Republiška skupnost mesto za samoupravno sporazumevanje in

dogovarjanje o zadevah republiškega pomena. Poleg tega ne drži mnenje, da je besedilo te alinee že upoštevano v 4. in 7. alineji tega člena, saj gre za različne dimenzije urejanja zadev skupnega pomena.

K tretjemu odstavku 16. člena: Določilo tega odstavka je popolnoma jasno ter v skladu s 25. in 98. členom ustave SR Slovenije ter z določbami zakona o združenem delu. Ne drži namreč mnenje, da gre za dve vrsti intervencije družbenopolitičnih skupnosti. Če nekateri člani samoupravne interesne skupnosti kljub temu, da so sklenili samoupravni sporazum, sprejetih obveznosti ne izpolnjujejo, družbenopolitična skupnost ne more intervenirati, pač pa je potrebno izpolnitev obveznosti doseči pred sodiščem združenega dela.

Pripombo k točkama 1. in 5. je dal Odbor za družbenoekonomske odnose in razvoj Zbora občin, Zakonodajno-pravna komisija pa se z njimi ne strinja.

K 11. členu: Pripombo je dal Odbor za družbenoekonomske odnose in razvoj Zbora združenega dela, s katero pa se Zakonodajno-pravna komisija prav tako ne strinja. Pripomba je po vsebini nejasna. V predlogu zakona se predvideva samo to, da je odločitev v skupščini samoupravne interesne skupnosti sprejeta, če je zanjo glasovala večina delegatov v vsakem zboru, če s samoupravnim sporazumom ni določena večja večina.

Iz vsebine doslej predlaganih in navedenih amandmajev izhaja, da je večino možno upoštevati, in predlagatelj je to tudi storil, zavrnil pa je vse tiste, s katerimi so predlagane rešitve, ki morajo biti vključene v druge predpise ali pa ne pomenijo izboljšave oziroma preciziranja besedila.

Prav tako predlagatelj ni sprejel tistih amandmajev, ki terjajo drugačne sistemske rešitve za ključna vprašanja v zvezi s formiranjem območnih in Republiške interesne skupnosti. Posebej je treba poudariti, da se pojavlja več predlogov za rešitev tega vprašanja, ki pa so si nasprotujoči in jih zato ni mogoče upoštevati. Predlogi izhajajo iz trenutnih lokalnih gledanj in lokalne problematike. Iz teh predlogov namreč ni možno razbrati, da bi se na podlagi boljših rešitev uredila ključna vprašanja upravljanja z javnimi cestami v Socialistični republiki Sloveniji v celoti, kar je nedvomno tudi problematično in kar je naloga in intencija predloženega zakona.

Ob koncu želim poudariti, da se je v razpravah o tem zakonu največkrat razpravljalo predvsem o vprašanjih, ki morajo biti zajeta v samoupravnih sporazumnih in sprejeta v medsebojnih dogovorih med izvajalci in uporabniki. Pozabilo se je namreč, da zakon ureja le vprašanja samoupravne organiziranosti tako, kot so jih v preteklosti obravnavali sistemski zakoni za samoupravne interesne skupnosti železniškega in luškega prometa, PTT in drugi zakoni o ustanovitvi Samoupravnih interesnih skupnosti materialne proizvodnje.

O problemih, željah in možnostih, ki so povezane z realizacijo plana na področju cestnega gospodarstva, so različna mnenja, stališča in predlogi, ki so v skladu s trenutnim stanjem, problematiko in možnostmi posamezne občine, območja ali republike. Prav gotovo mora biti naš interes, da v sedanjih fazi vložimo maksimalne napore, da tudi na področju prometne infrastrukture pričujemo uveljavljati drugačne odnose. To bi hkrati terjalo, da sproti zasledujemo in dopolnjujemo samoupravo in samoupravni sistem.

Tovariš predsednik! Glede na to, da smo dobili tudi druge amandmaje, ali se naj do njih opredelimo takoj ali kasneje?

Predsednik Štefan Nemeč: Lahko se opredelite takoj.

Livio Jakomin: Glede amandmajev skupine delegatov z gospodarskega področja 1. okoliša — Celje sem v uvodu povedal mnenje predlagatelja. Glede pripomb, ki so jih dali delegati iz Murske Sobote, menimo, da niso oblikovane kot amandmaji, zato o njih ne bom razpravljajl oziroma ne bom dajal odgovora.

Danes smo dobili amandmaje, ki jih je predložila skupina delegatov z gospodarskega področja, 13. okoliš — Maribor. Dovolite da se opredelim do teh amandmajev.

Amandmajev k 3., 7., 9. in 10. členu predlagatelj ne sprejema iz naslednjih razlogov: Amandmaji se ne morejo vgraditi v predlog zakona, saj pomenijo sistemsko drugačen pristop k formiranju samoupravnih skupnosti na področju javnih cest. Pri tem je bil predlagatelj amandmajev nedosleden, saj ne opredeljuje skladno s formiranjem občinskih, območnih in republiških skupnosti za ceste tudi njihovih pristojnosti v zakonu. To pomeni, kolikor bi to sprejeli, bi morali celoten zakon v bistvu spremeniti. Mislim, da sedanji predlog omogoča rešitve, ki jih predlagamo. Takšna je tendenca, ki je razvidna iz amandmajev delegatov iz Maribora. Pri pripravljanju in informiranju interesnih cestnih skupnosti uporabnikov javnih cest in izvajalcev del na cestah je bistveno, da se te ustanavljajo za tisto območje, kjer so ti interesi oziroma kjer se dajo najprimerneje uresničevati. Gre za združevanje dela in sredstev v interesu izgradnje, rekonstrukcije in vzdrževanja določenega dela cestnega omrežja, ki ga uporablja gospodarstvo in občani v najširšem pomenu te besede. S samoupravnim sporazumom se bodo ustanovitelji sami opredelili, v kolikšnem območju je ta njihov skupni interes, ki ga bodo skupno tudi zadovoljevali.

Amandma k tretjemu odstavku 6. člena: Po stališčih Zakonodajno-pravne komisije je predlagatelj že sprejel amandma matičnega odbora, da naj samoupravni sporazum o ustanovitvi skupnosti in njen statut potrjujejo pristojni izvršni sveti. To stališče je bilo sprejeto tudi v okviru Skupščine SR Slovenije, in sicer v zvezi z obremenitvijo oziroma obsežnimi programi dela zborov Skupščine. Obenem so bili na to že dani odgovori in opredelitve na seji Zakonodajno-pravne komisije in na sejah odborov. Torej tudi ta amandma moramo zavrniti.

Amandma k drugemu odstavku 11. člena: Ne moremo ga sprejeti, saj ga takega, kot je napisan, v praksi skoraj ni možno realizirati. Praktično bi to pomenilo, da bi se moral vsak sklep skupščine interesne skupnosti sprejemati v vsakem zboru soglasno oziroma tako, da ne bi bil nihče v zboru proti niti se ne bi vzdržal glasovanja, poleg tega pa bi tudi morali biti na vseh sejah prisotni vsi delegati. Predlagatelj dvomi, da je predlagatelj amandmaja hotel s tem amandmajem izraziti ravno to.

Prav tako zavračamo amandma k prvemu odstavku 16. člena, ki naj bi bil le preciziran. Predlagatelj tega amandmaja ni omenil. Menimo, da amandmaja k 16. členu ni možno sprejeti, ker ne gre za zagotavljanje sredstev interesnim skupnostim kot institucijam, pač pa so skupnosti predstavnik samoupravne organiziranosti, v okviru katere člani združujejo potrebna sredstva. Skupnost za ceste ne bo imela svojih lastnih sredstev, pač pa bodo njeni člani svoja sredstva združevali v okviru samoupravnih skupnosti.

K novemu drugemu odstavku 16. člena prav tako ne bi mogli sprejeti amandmaja, ker rešitev ni v skladu z določili ustave SR Slovenije in zakona o združenem delu, ki določata, do kdaj je možno predpisati obvezno združevanje sredstev. V predlogu zakona je to urejeno v tretjem odstavku istega člena.

Predlagana rešitev je tudi povsem neprimerna, ker v tem primeru samoupravno združevanje sredstev za realizacijo programov interesnih skupnosti ni potrebno, če naj imajo že vnaprej zagarantiran instrumentarij prek intervencijskih zakonov družbenopolitične skupnosti.

Mislím, tovariš predsednik, da sem se s tem v imenu Izvršnega sveta opredelil do vseh amandmajev. Hvala.

Predsednik Štefan Nemeč: Hvala lepa! Želi predstavnik Odbora ustno obrazložiti stališča do predloženih amandmajev? Besedo ima Milan Starman, predstavnik Odbora za družbenoekonomske odnose!

Milan Starman: Tovarišice in tovariši delegati! Odbora Zbora združenega dela za družbenoekonomske odnose in za družbenoekonomski razvoj sta že na skupni seji dne 14. 9. 1977 obravnavala predlog zakona o skupnosti za ceste. Po široki obravnavi sta na tej seji sprejela spremembe oziroma amandmaje.

Ker v tem času še niso prispeli vsi amandmaji, se je Odbor danes zopet sestal in obravnaval vse amandmaje Zakonodajno-pravne komisije, Odbora za družbenoekonomske odnose in razvoj Zbora občin, Izvršnega sveta, skupine delegatov s področja gospodarstva 1. okoliša — Celje in s področja gospodarstva 13. okoliša — Maribor.

Obravnavali smo tudi poročilo predstavnikov Izvršnega sveta in zavzeli na podlagi obravnave dodatno stališče, ki je razvidno iz dodatnega poročila, ki ste ga dobili na klop. Odbora Zbora združenega dela za družbenoekonomske odnose in družbenoekonomski razvoj sta na skupni seji 28. 9. 1977 v zvezi s predlogom zakona o skupnostih za ceste obravnavala amandmaje Zakonodajno-pravne komisije Skupščine SR Slovenije, Odbora za družbenoekonomske odnose in razvoj Zbora občin, skupine delegatov s področja gospodarstva 1. okoliša — Celje in skupine delegatov s področja gospodarstva 13. okoliša — Maribor.

V zvezi s temi amandmaji sta odbora zavzela naslednje stališče:

Odbora soglašata z amandmaji Zakonodajno-pravne komisije Skupščine SR Slovenije k 6., 10. in 19. členu. Glede na to odbora umikata svoj amandma k 6. členu.

Odbora soglašata z amandmaji Odbora za družbenoekonomske odnose in razvoj Zbora občin, in sicer:

k 10. členu: V drugem odstavku naj se v drugem stavku za besedama »delovni ljudje« vstavita besedi »in občani«;

k 18. členu: Doda naj se novi drugi odstavek, ki naj se glasi: »Pogoje in kriterije za solidarnostno združevanje sredstev določajo člani območnih skupnosti s samoupravnimi sporazumi o temeljih plana oziroma s samoupravnim sporazumom v solidarnostnem združevanju sredstev.«

Odbora soglašata z amandmaji Izvršnega sveta Skupščine SR Slovenije k 9. in 20. členu.

Z amandmaji skupine delegatov s področja gospodarstva 1. okoliša — Celje in skupine delegatov s področja gospodarstva 13. okoliša — Maribor pa odbora ne soglašata in sta do njih zavzela odklonilno stališče. Po mnenju članov obeh odborov teh amandmajev ni mogoče sprejeti, saj posegajo v temeljna vprašanja zakonskega predloga, ki so bila že razčiščena v predhodnih obravnavah predloga za izdajo in osnutka zakona o skupnostih za ceste.

Odbora predlagata Zboru združenega dela, da sprejme predlog zakona o skupnostih za ceste, skupaj z amandmaji, ki jih predlagata odbora. Hvala lepa.

Predsednik Štefan Nemeč: Hvala lepa! Začenjam razpravo. Kdo želi besedo? Prosim, besedo ima tovarišica Ida Tepej, delegatka s kmetijskega področja, Šentjur pri Celju!

Ida Tepej: Spoštovani tovariš predsednik, tovarišice in tovariši delegati! Najprej poudarjam, da delam v kmetijstvu, kakor je že rekel tovariš predsednik, in da se torej vozim po cestah, kjer srečam kvečjemu kravo ali traktor, pa naj mi bo oproščeno, če ne bom vse tako povedala, kakor znajo tisti, ki se s cestnimi problemi bolj podrobno ukvarjajo. Moja delegacija mi je naložila, da obrazložim, zakaj smo poslali amandma, pa bi rada povedala tudi predstavniku Izvršnega sveta, zakaj želijo ohraniti Celjani obstoječe stanje, kakor je rekel. Njegova trditev kaže na to, da bi lahko kateri od delegatov napačno sklepal, da smo proti odnosom, ki jih uvajamo tudi na tem področju. K temu zakonu imamo pomisleke zato, ker živimo na področju, kjer je še mnogo neurejenih in nemoderniziranih regionalnih cest, kjer niti občinskih cest nimamo zgrajenih toliko, kolikor jih nujno potrebujemo. Sodimo torej med področja, ki nimajo dovolj sredstev, da bi si uredila nujne občinske ceste. Zato se sprašujemo, kako bomo modernizirali regionalne ceste, če ne zmoremo niti občinskih.

V programu razvoja do leta 1980 smo se dogovorili, da bo za regionalne ceste skrbela Republiška skupnost za ceste. Sedaj spreminjamo dogovorjeno in poudarjamo, da bo območna skupnost za ceste skrbela za vzdrževanje in modernizacijo regionalnih cest. Seznanjeni smo, da je skupina delegatov iz Maribora podprla stališče, naj bi območne skupnosti za ceste urejale tudi regionalne ceste. Vemo, da je za Mariborčane to ugodno, saj imajo regionalne ceste modernizirane. Kako bomo delali v našem območju, ko bomo prevzeli slabo vzdrževane ceste, ki so poleg tega potrebne še modernizacije? Zato smo se na ravni celjske regije dogovorili, da pošljemo ta amandma, toda ne iz razloga, da bi morda hoteli oporekati uvajanju drugačnih odnosov.

Še nekaj bi rada poudarila. Vemo, da imajo člani Izvršnega sveta s tem zakonom polne roke dela in da jim ne pride niti na kraj pameti, da bi zakon v temeljih spreminjali. Tega namena tudi mi nimamo. Želimo samo poudariti, da včasih zelo hitro sprejmemo sistemsko rešitev, da pa šele po treh ali več letih dobimo tudi denar za ustrezne sistemske rešitve, ki smo jih sprejeli že davno prej. Hvala lepa.

Predsednik Štefan Nemeč: Hvala lepa! Prosim, besedo ima Andrej Zadavec, delegat s področja kmetijstva, 5. okoliš — Pomurje!

Andrej Zadavec: Tovariš predsednik, tovarišice in tovariši delegati!

Skupina delegatov iz vseh štirih pomurskih občin je na seji dne 26. 9. 1977 obravnavala predlog zakona o skupnostih za ceste, amandma, ki ga je predložila skupina delegatov s področja gospodarstva 1. okoliša — Celje, amandmaje, ki jih je na seji dne 14. 9. 1977 sprejel Odbor za družbenoekonomske odnose in razvoj Zbora občin SR Slovenije ter amandmaje skupine delegatov s področja gospodarstva 13. okoliša — Maribor.

Skupina delegatov podpira amandma skupine delegatov iz Celja iz razlogov, ki jih navaja ta skupina delegatov. Strinjamo se torej s stališči te skupine delegatov, ki so navedeni v obrazložitvi amandmaja pod zaporednimi številkami 1 do 5. S tem v zvezi smo v dosedanjih razpravah o osnutku in predlogu zakona ponovno ugotovili naslednje:

Strinjamo se s tem, da se samoupravni in delegatski sistem dejansko gradi iz temeljev navzgor in da je predvidena območna skupnost temeljna skupnost pri vseh zadevah prometa. Taka temeljna skupnost je tudi baza delegatskega sistema, ki naj bo zgrajen do samoupravne interesne skupnosti na ravni republike. Predlagatelj zakona pa je glede pristojnosti določil, da skupnost upravlja z regionalnimi in občinskimi kategoriziranimi in nekategoriziranimi cestami. Upravljanja z občinskimi kategoriziranimi in nekategoriziranimi cestami, med katere spadajo tudi ulice, vaške ceste in druge javne prometne poti, ni mogoče prenesti iz okvira občine. S predloženo zakonsko ureditvijo se občina tako rekoč prisiljuje, da se območna skupnost formira le v ožjem in ne v širšem območju. S tem, da se temeljni skupnosti daje pristojnost za upravljanje in gospodarjenje z regionalnimi cestami, se le-ta postavlja v položaj, ko iz objektivnih razlogov take pristojnosti ne bo mogla zadosti učinkovito upravljati, predvsem zaradi materialnih razlogov, zlasti pa iz razlogov strokovno-tehnične narave. Nobena regionalna cesta se ne začne in ne konča v mejah ene občine. V obmejnih območjih predstavljajo skoraj vse regionalne ceste povezavo s sosednjimi državami in sosednjimi republikami. Izgradnja teh cest zahteva enotne pristope glede tehničnih elementov ceste, kakor tudi poseben nadzor nad cestami in cestnimi deli ter enoten nastop investitorja. Tu gre za tako obsežne in odgovorne naloge, da v občini ni mogoče zagotoviti upravljanja vseh nalog, ki smo jih navedli.

Pri nastajanju tega zakona so bili dani predlogi za tristopenjsko organiziranje samouprave s tem, da bi Republiška skupnost za ceste imela tiste pristojnosti, ki jih zakon sedaj zagotavlja. Upravljanje in razpolaganje z regionalnimi cestami naj bi pripadalo skupnosti v zaokroženih območjih, pri čemer smo v severovzhodni Sloveniji nameravali ustanoviti eno tako skupnost. Z lokalnimi in nekategoriziranimi cestami pa bi upravljalna in razpolagalna temeljna skupnost v občini.

Razumljivo je, da bi v taki sistemski ureditvi, ko bi delegati za republiško območno skupnost izhajali iz temeljne skupnosti, le-ta imela možnost, da se tvorno vključi v upravljanje in gospodarjenje s celotno cestno infrastrukturo, da oblikuje, posreduje in uveljavlja ter usklajuje svoje interese tako na ravni območja kakor tudi na ravni republike. Ta predlog nikoli ni bil sprejet in predlagatelji tudi niso nikoli dobili odgovora, zakaj ni bil. V vseh dosedanjih razpravah je bilo v bazi dovolj možnosti, čeravno samoupravno nismo bili ustrezno organizirani, da smo se lahko aktivno vključevali v izdelavo srednjeročnih in dolgoročnih planov izgradnje cest in nismo imeli občutka, da je to področje samoupravno neurejeno. Z ustanovitvijo temeljne skupnosti bo podlaga za tako delo še bolj pristna. Dosedanje razprave nam tudi potrjujejo, da je bilo upravljanje in gospodarjenje z regionalnimi cestami, kar je sedaj vključeno v predložene amandmaje, zadovoljivo in da so se lahko v dosedanjih odnosih na ustrezen način reševali eventualni problemi.

Zato v naši občini težko razumemo, zakaj se predlagajo rešitve, ki ne dajejo zadovoljivih odgovorov na že vnaprej postavljene probleme in vprašanja, in

zakaj naj ne bi s temi tako pomembnimi cestami, kot so regionalne ceste, upravljala in razpolagala širša družbenopolitična skupnost.

Iz amandmajev, ki jih je predložil Odbor za družbenoekonomske odnose in razvoj Zbora občin k 6., 10., 13., 14., 17., 18. in 19. členu predloga zakona, pa je razvidno, da se Odbor zavzema za večji vpliv družbenopolitičnih skupnosti zaradi pomembnosti te dejavnosti posebnega družbenega pomena. S temi amandmaji se zagotavlja sodelovanje in vpliv občanov v krajevni skupnosti, pogoji za usklajen razvoj celotne prometne infrastrukture, usklajevanje planinskih dokumentov na področju prometa in zvez z družbenimi plani, solidarnostno združevanje sredstev po 18. členu na podlagi samoupravnih sporazumov, s katerimi člani območnih skupnosti določijo pogoje in kriterije za to združevanje.

Mariborski amandma k 11. členu zakona izhajata iz ustavnega načela o sporazumnem reševanju interesov in vprašanj in o njihovem reševanju z dogovarjanjem.

Zaradi vsega navedenega podpiramo tudi amandmaje Odbora za družbenoekonomske odnose Zbora občin in mariborski amandma k 11. členu. Hvala lepa.

Predsednik Štefan Nemeč: Besedo ima tovariš Vlado Šanca, delegat z gospodarskega področja 9. okoliša — Jesenice!

Vlado Šanca: Ker predlog zakona o skupnostih za ceste omogoča, da se območne cestne skupnosti formirajo za občino ali za več občin skupaj, smo se delegati gorenjskih občin sestali v naši skupščini in obravnavali ta predlog zakona.

Glede na racionalnost in glede na skupne interese, predvsem za regionalne ceste, za katere vemo, da niso urejene, kar se sicer ne nanaša na predloženi zakon, predlagamo, da naj bodo regionalne ceste zajete v regionalni cestni skupnosti za Gorenjsko.

Vendar so pri tem sporna določena vprašanja, o katerih je govoril že delegat pred menoj. Če se ustanovi območna skupnost za Gorenjsko, kar bi bilo racionalno in verjetno organizacijsko tudi najbolj ustrezno, ostane odprto vprašanje krajevnih cest ter cest in ulic v mestih. Verjetno upravljanja s temi cestami ne moremo prenesti na območno skupnost za Gorenjsko, ker ne bo službe, ki bi s temi cestami upravljala. Letos smo formirali komunalne skupnosti v občinah. Te skupnosti so dejansko zaživele. Upravljanje in vzdrževanje lokalnih cest, krajevnih cest in ulic je naloga komunalnih skupnosti.

Pri tem se postavlja vprašanje, kako se organizirati v okviru območne cestne skupnosti, če upoštevamo obe področji: regionalne ceste, kar bi bilo smotrno, in lokalne krajevne ceste, kar se ne da združevati v okviru območne skupnosti.

Zato mislim, da bi morali zakon dopolniti s tem, da bi komunalna skupnost zadržala tiste naloge, ki se nanašajo na javne ceste, kot je urejeno z drugim zakonom, kajti to vprašanje se ne bi moglo urejati na ravni območne skupnosti za Gorenjsko. Zaradi tega bi bilo potrebno sprejeti ustavno dopolnitev tega zakona. Naša delegacija je mnenja, da predlog zakona še ni tako oblikovan, da bi jasno določal bistvene naloge oziroma omogočal njihovo izvedbo. Zato je naša delegacija mnenja, da bi se moral predlog zakona spremeniti v osnutek zakona. Prvotno je osnutek zakona v 7. členu vključeval komunalno skupnost, kar pa v predlogu zakona ni več upoštevano.

Niti predloženi zakon niti njegova obrazložitev ne dajeta nikakršnih izhodišč, kakšno bo financiranje bodočih območnih skupnosti. Ne vemo, kako se izvaja skupni republiški program razvoja cest v SR Sloveniji in kako se bodo naloge iz tega programa prenesle na območne skupnosti. Vemo, da smo v zaostanku z izvedbo programa. Zanima nas tudi to, kako je s tistimi nalogami, ki niso bile izvršene v minulem obdobju in ki se morajo dodati v tem obdobju v okviru nalog, ki naj bi se prenesle na območne cestne skupnosti. Hvala lepa.

Predsednik Štefan Nemeč: Hvala! Besedo ima Somrak Marjan, delegat z gospodarskega področja, 17. okoliš — Novo mesto!

Marjan Somrak: Tovariš predsednik, tovarišice in tovariši delegati! Predlog zakona o skupnostih za ceste prihaja pred republiško Skupščino po več kot enem letu, odkar je Skupščina obravnavala osnutek tega zakona.

Predlog zakona sicer ureja bodočo samoupravno organiziranost na področju javnih cest, vendar je ob tem odprta še vrsta praktičnih vprašanj in rešitev. Vzporedno s pripravami predloga zakona bi se bilo potrebno dogovoriti o bistvenih vsebinskih vprašanjih, nalogah in organiziranosti, kot na primer o območnih skupnostih za ceste, o prenosu določenih sredstev, pravic in obveznosti z republiške skupnosti na območne skupnosti, o nadaljnji valorizaciji srednjeročnega programa vzdrževanja, rekonstrukcije, modernizacije in gradnje magistralnih cest in regionalnih cest v Sloveniji v obdobju 1976—1980, še zlasti ob upoštevanju nalog, za katere smo se dogovorili ob vpisovanju javnega posojila za ceste, o prehodu na novo organiziranost, zagotavljanju nemotene upravljanja in združevanja regionalnih cest in drugem. Samoupravna rešitev navedenih vprašanj v besedilu zakona bi vsekakor pomenila prispevek k uveljavitvi novih družbenoekonomskih odnosov na področju javnih cest, to je k resnični uveljavitvi pomembnega izhodišča za sprejetje zakona. Nedvomno bo praktična rešitev navedenih vprašanj terjala še znatne strokovne napore in obsežna družbenopolitična prizadevanja.

Prav zaradi tega, ker ni možno ob še nedogovorjenih rešitvah zagotoviti upravljanja z regionalnimi cestami po območnih skupnostih, podpiramo amandma skupine delegatov iz občine Celje.

Če je amandma Izvršnega sveta mišljen tako, da se lahko območne skupnosti povezujejo tudi z območnimi skupnostmi drugih republik, je to v redu, drugače pa pripominjamo, da ne bi smeli območnih skupnosti omejevati glede samoupravnega dogovarjanja med obmejnimi občinami.

Menimo, da je potrebno navedena vsebinska vprašanja podrobneje pojasniti, sicer pa bi bilo s sprejetjem zakona bolje počakati, da se najdejo boljše rešitve, in njegovo sprejetje utemljiti s samoupravno dogovorjeno organiziranostjo področja, ki ga ta zakon ureja. Hvala.

Predsednik Štefan Nemeč: Hvala lepa! Besedo ima Stjepan Mišanovič, delegat z gospodarskega področja, 8. okoliš — Kranj!

Stjepan Mišanovič: Tovariš predsednik, tovarišice in tovariši delegati! Na seji skupine delegatov s področja gospodarstva 8. okoliša smo obravnavali predlog zakona o skupnostih za ceste. Proučili smo tudi amandma delegatov iz Celja in ga soglasno podpiramo. Hvala.

Predsednik Štefan Nemeč: Hvala lepa! Kdo še želi besedo? Besedo ima Gojko Vizovišek, delegat gospodarskega področja 13. okoliša — Maribor!

Gojko Vizovišek: Prihajam iz skupine, ki se je vključevala že v dosedanje razprave o cestno-prometni problematiki s svojimi pripombami, predlogi in stališči in tudi tokrat je ta predlog zakona o skupnostih za ceste naletel na širok odmev, ne samo med delegati, temveč tudi v širši javnosti, zato naj ne bo odveč, če se tudi tokrat pojavimo z našimi amandmaji. Ne bi želel posebej opravičevati naših amandmajev in tolmačiti stališč, ki smo jih zastopali pri sestavljanju teh amandmajev. Soglašam z delegatom, ki je pred menoj razpravljajal. Dal je pripombo, da številni amandmaji, različna stališča in neresena vprašanja glede financiranja in organiziranja cestno-prometne dejavnosti nalagajo delegatom našega zbora takšne naloge, ki jim verjetno nismo kos, saj nismo kvalificirani za takšno čisto specializirano področje dejavnosti. Zato se strinjam z delegatom iz Novega mesta, da bi bilo verjetno prav, da se zakon prekvalificira v osnutek in da ga še enkrat obravnavamo ali pa da se razprava prekine in da o tem zakonu razpravljamo na eni od naslednjih sej, kajti menim, da danes ne bomo mogli o tem zakonu kvalitetno odločati.

Mislím, da so v predloženem zakonu še nerešena vprašanja, kar bi nam lahko pri izvajanju zakona in pri delu povzročalo toliko težav, da bi bil to verjetno slab zakon. Zato bi bilo dobro, da še malo počakamo in pripravimo boljšega. Enako mnenje ima tudi skupina delegatov s področja gospodarstva 13. okoliša. Hvala lepa.

Predsednik Štefan Nemeč: Hvala lepa! Prosim, besedo ima Vinko Gobec, predstavnik Republiške cestne skupnosti!

Vinko Gobec: Tovariši in tovarišice! Mislím, da je razprava o predlogu zakona izredno pomembna spričo tega, da predloženo besedilo zakona o skupnostih za ceste dolgo časa pripravljamo, saj je bil že julija 1976 sprejet osnutek. Zato lahko takoj v uvodu povem svoje mnenje, kot mnenje enega izmed družbenih aktivistov, ki na cestnem področju že nekaj let aktivno deluje, da ne bomo ničesar pridobili, če spremenimo sedanjí predlog nazaj v osnutek zakona.

Mislím, da bi morali to vprašanje rešiti drugače. Razprave in številni predlogi iz javne razprave o osnutku in o predlogu tega zakona v delovnih telesih zborov, zlasti v odborih za družbenoekonomski razvoj in ekonomske odnose in v Zakonodajno-pravni komisiji, kažejo, kako velik je interes delovnih ljudi in občanov za preusmeritev in za spremembo na področju cestnega gospodarstva. Mislím, da je le o ustavi in o zakonu o združenem delu razprava trajala dalj časa in se odvijala z večjo intenzivnostjo kot o tem zakonu.

Štiri leta sem na čelu Inicijativnega odbora za ustanovitev skupnosti za ceste v Sloveniji. V štirih letih so se zamenjali trije iniciativni odbori. V teh letih smo razčiščevali številne dileme. Na zadnji, 7. seji Odbora, ki je bila pred nedavnim, je Inicijativni odbor podprl predlog tega zakona z amandmaji, ki so bili obravnavani v Zakonodajno-pravni komisiji in v Izvršnem svetu. S temi amandmaji smo bili že takrat seznanjeni, nismo pa vedeli še za nekatere, ki so bili danes predloženi, kot na primer amandma delegatov iz Murske Sobote, Gorenjske in še nekaterih drugih.

Želim poudariti, da je bilo štiriletno obdobje obdobje iskanja rešitev v cestnem gospodarstvu z namenom, da bi občan v krajevni skupnosti in delavec v tozdu resnično sam odločal o tako pomembni gospodarski dejavnosti posebnega družbenega pomena, kot je cestno gospodarstvo, da bi načrtoval in združeval sredstva za to, da bi reševal perečo cestno problematiko, ki nam je vsem tako dobro znana, da res ni treba, da o tem drug drugega prepričujemo.

Dolgo časa so bile prisotne zlasti naslednje dileme: kako konstituirati cestne skupnosti, ne samo republiško, ampak vse, kakršne kriterije uporabiti za območne skupnosti, ali jih ustanoviti z zakonom ali brez zakona, kako financirati cestno gospodarstvo, kako organizirati organe skupnosti, kako zagotoviti enotnost cestne mreže, ali ustanoviti samostojne cestne skupnosti ali pa jih povezati z letališkim prometom. Glede teh vprašanj daje predloženi zakon dokaj dobre in zadovoljive rešitve, razen glede sistema financiranja.

Posebej želim poudariti, da imamo danes, ko razpravljamo o predlogu zakona, vendarle pred očmi dva že sprejeta pomembna dogovora o enotni prometni politiki SRS in SFRJ. Mislim, da ne moremo mimo teh dokumentov, kajti prav ta enotna prometna politika je pomembna glede spremljanja stroškov, zlasti v tozdh prevozne dejavnosti. Vse bolj bodo delavci sami, prav zaradi stimulacije, zahtevali smotrno uporabo sredstev v prometu, notranjem transportu in tako dalje. Obvladovanje razporejanja celotnega prihodka oziroma dohodka, še zlasti neposreden vpogled v odločitve glede poslovnih stroškov delavcev v tozdh na podlagi zakona o združenem delu, bo dalo pričakovane rezultate. Vse to bo pospešilo proces spreminjanja današnjega stanja, ko je poslovanje še premalo racionalno in preslabo povezano s prometnimi dejavniki, kar vse skupaj vpliva na neracionalnost trošenja nacionalnega družbenega bogastva. Stroški prevozov in notranji transport so pomembni dejavniki pri oblikovanju končne cene proizvodov na trgu. Mislim, da se bo prav z uveljavljanjem omenjenih dokumentov na tem področju marsikaj spremenilo. Država na tako pomembnem področju, kot je cestno gospodarstvo, sicer počasi, toda vendarle izgublja svoj neposreden vpliv, saj se samoorganiziramo v vseh skupnostih, od občine do republike. Delavci v tozdh in občani v krajevnih skupnostih so tisti, ki bodo odločali o svojih interesih in delegirali delegate v ustrezne zборе območne in republiške cestne skupnosti. Nesprejemljivo pa je, da bi konstituirali občinsko skupnost in potem te skupnosti združevali v območno in republiško. Ustava temelji na delovnem človeku v tozdu in občanu v krajevni skupnosti, kar pomeni, da je tu osnova. Delavci in občani bodo svoje interese zadovoljevali in združevali sredstva v okviru območne skupnosti v eni občini ali v več občinah. To mora biti urejeno s samoupravnim sporazumom. Glede zagotovitve interesov v okviru republike pa bodo delavci in občani izvolili delegate za območno skupnost in iz območne skupnosti v skupnost za ceste Slovenije.

Mislim, da je to bistveno, kajti prav s tem se zamenjuje administrativno odločanje tudi glede kategoriziranih cest z dogovarjanjem o skupnih interesih. To se zrcali v samoupravnih sporazumih kot osnovi za ustanavljanje skupnosti za ceste uporabnikov in izvajalcev. Mislim, da ni najpomembnejše to, kje v besedilu predloga zakona postaviti vejico, čeprav je pri nekaterih dokumentih tudi to pomembno. Toda često je tako, da se borimo za vejice, dosti pomembnejše stvari pa puščamo, da tečejo po svoje. Bistvo je, da bo samoupravni sporazum odraz hotenj in želja neposrednih uporabnikov in izvajalcev v cestnem gospodarstvu. Čeprav je delo sedanje republiške cestne skupnosti, kot so že danes nekateri povedali, od leta 1972, ko je bila kot prva skupnost materialne

produkcije v Jugoslaviji konstituirana na osnovi ustavnih amandmajev, vneslo neko novo kvaliteto v cestno gospodarstvo, vendarle ne moremo biti s tem povsem zadovoljni. Kajti res je, da smo z neposrednim odločanjem lahko zadovoljni samo pri koncipiranju srednjeročnih planov in pri javnem posojilu. Pri nekaterih drugih odločitvah so bile aktivnosti bolj pogojene z vplivom občinskih struktur, to je na ravni občine, in ne z odločanjem delavcev v tozdih in občanov v krajevnih skupnostih.

Pri predlogu zakona, ki ga danes obravnavamo, ne vidim vrednosti v vsebini. Kajti skupnosti bi lahko konstituirali tudi brez zakona. Njegovo vrednost vidim predvsem v tem, da bomo s samoupravno organiziranostjo na podlagi ustav SFRJ in SR Slovenije izbili iz rok argumente nekaterim liberalističnim, tehnokratskim, ozkim lokalnim in tudi centralističnim težnjam ter konstituirali cestno gospodarstvo na samoupravni osnovi. Mislim, da je to bolj pomembno kot vsebina predloga zakona.

Ob aktivnosti družbenopolitičnih organizacij, zlasti Socialistične zveze, Zveze komunistov in Sindikatov, sem prepričan, da smo sposobni izvesti samoupravno organizacijo cestnih skupnosti ter nato svoje moči, sposobnosti in znanje usmeriti v izvedbo sprejetih nalog srednjeročnega plana na področju cestnega omrežja od leta 1976 do leta 1980. Ta plan pa je tako določen, da ne bo težko s sporazumi urediti izvedbe vseh nalog, ker velja seveda tudi za sredstva. Praksa bo tudi pokazala, v katerem primeru smo bili v predlogu zakona premalo dorečeni, čeprav menim, da ne moremo predpisovati enotnih obrazcev. Pomembna je le skupna in enotna osnova. Ta osnova je v predlogu zakona dokaj dobro podana. Temelj je samoupravni sporazum. Organizacijske oblike niso primarne, čeprav so pomembne, ker prav prek teh organizacijskih oblik spreminjamo in vzpostavljamo nove odnose v smeri svobodne menjave dela in sredstev. Mislim, da moramo razumeti, da samoupravna skupnost ni organ za prerazporejanje dohodka v naši samoupravni družbi, ampak je nov samoupravni mehanizem, ki omogoča, da tisti, ki so se v to samoupravno skupnost vključili, razrešujejo interese in izvajajo naloge, kot so se dogovorili. To je bistvena funkcija in naloga tudi cestnih skupnosti, ne pa prerazporejanje dohodka. To velja za cestne skupnosti na vseh ravneh.

Ocenjujem, da je zakon pomanjkljiv le glede financiranja, kajti razen splošne določbe, da se samoupravno združujejo sredstva, kar je sicer ustavna rešitev, niso za prehodno obdobje predložene druge rešitve, kot da ostaneta v veljavi 30. in 31. člen zakona o javnih cestah. Prepričan sem, da bodo morali biti naši skupni napor usmerjeni v to, da federacija na teh področjih v materialnem smislu ne bo več urejala vseh vprašanj kot sedaj. To naj se ureja s samoupravnim planiranjem in združevanjem sredstev za izvršitev planov samoupravnih skupnosti, kajti šele potem bomo lahko govorili o resnični samoupravni organiziranosti cestnega gospodarstva. Ne gre le za novo organiziranost, gre za spremembo družbenoekonomskih odnosov.

Kot sem uvodoma povedal, je Iniciativni odbor predlog zakona v celoti podprl, ni pa se opredelil do amandmajev delegatov iz Celja, ki so bili takrat že predloženi. Kot član Samoupravne skupnosti menim, da bi sprejetje teh amandmajev pomenilo vračanje nazaj, najmanj pa zadržanje statusa quo. Regionalne ceste so že sedaj v pristojnosti Republiške skupnosti. Menim, da ne bi ravnali najbolj v skladu z naporji za preobrazbo naše družbe, če bi ta amandma sprejeli.

Mislim tudi, da ne smemo slabe cestne mreže enačiti s stanjem organiziranosti na tem področju. Cestna mreža je v vsej Sloveniji, razen morda v nekaterih občinah, še kar zadovoljiva. To pa ne pomeni, da ni velike prometne zagate zlasti v bolj razvitih občinah, skozi katere tečejo tudi močnejši prometni tokovi. Vprašanje je kvaliteta naših cest za hiter in varen pretok blaga in potnikov.

Naša osnova morajo biti tista izhodišča, o katerih sem govoril. Postavlja se vprašanje, kako je s prenosom sredstev, kdo bo zagotavljal realizacijo plana od leta 1976 do leta 1980. Plan so sprejeli delovni ljudje in občani na najširši osnovi. Celotna slovenska družba bo torej zagotovila izvajanje plana. Po območnih skupnostih bomo morali planske naloge samoupravno razdeliti tako, da bo razvidno tudi to, kaj se bo v posameznem območju v obravnavanem obdobju zgradilo.

Če pa obstaja bojazen glede uveljavljanja solidarnostnega združevanja sredstev, potrebnih za vzdrževanje cest tam, kjer območna skupnost sama ne bo sposobna zagotoviti teh sredstev, potem to pomeni, da ne zaupamo dovolj načelu solidarnostnega združevanja, ki se je v naši družbi že uveljavilo v praksi.

Poglejmo samo združevanja sredstev v šolstvu, v zdravstvu in na drugih področjih, da ne govorimo o solidarnosti ob elementarnih nesrečah. Razumljivo pa je, da stvari ne kaže idealizirati, kajti nikjer stvari ne tečejo same po sebi in brez angažiranja delavcev in občanov ter družbenopolitičnih organizacij.

Sem proti kakršnikoli koncentraciji sredstev na katerikoli ravni, kajti sredstva omogočajo, pa tudi pogojujejo koncentracijo oblasti ter odločanja.

Glede komunalnih skupnosti se postavlja vprašanje, ali bo območna skupnost za eno občino ali za več občin. Če bo za več občin, bodo tako enoto skupnosti pač ustanovili. Ta enota se bo ukvarjala s cestno problematiko, pri čemer se pod pojmom cesta razume tudi ulica. Mislim, da je to vprašanje že dovolj pojasnjeno. Naša naloga v prihodnjem obdobju mora biti predvsem ta, da postanejo iniciativni odbori bolj aktivni, ko bomo odločali, katera območja bomo združevali v območni skupnosti, ali bo to v okviru ene občine ali več občin. Številne iniciative se ne smejo zaustaviti pri normativnih aktih, ampak morajo iti, če bosta praksa in samoupravni sistem to zahtevala, prek tega. Zato bomo take ovire seveda morali odstraniti. Znano je, da gremo pri nekaterih vprašanih hitreje naprej in da nam zakoni nikdar niso bili ovira za kaj novega.

Mislim, da je vaša velika odgovornost, tovarišice in tovariši delegati, da danes sprejmete ta zakon. Prepričan sem, poznavajoč razmere, da z odlaganjem ali z vračanjem predloga zakona v osnutek ne bomo ničesar pridobili. Naša naloga je, da predlog z amandmaji sprejmemo in da se čimbolj aktivno vključimo v organiziranje območne skupnosti, kot bodo zahtevali delovni ljudje v tozdih in delovnih skupnostih. Hvala lepa.

Predsednik Štefan Nemeč: Hvala! Želi še kdo razpravljati? Prosim, besedo ima Livio Jakomin!

Livio Jakomin: Tovariš predsednik, tovarišice in tovariši delegati! Današnja razprava delegatov iz posameznih območij je pokazala, kako različni so interesi na področju cestnega gospodarstva v Sloveniji. Čeprav so nekateri razpravljalci podprli predloge delegatke iz Celja, da se regionalne ceste obravnavajo v pristojnosti Republiške skupnosti za ceste, so nekateri predlogi odražali interese predvsem občin v regiji, upoštevaje tudi stanje v posamezni občini.

Zaradi tega lahko razpravo o tem zakonu primerjamo tudi z razpravo, ki je bila o lovskem zakonu, ko je bilo število amandmajev tako veliko, da so se delegati težko znašli. Tudi danes imamo približno tako situacijo, da se dejansko težko znajdemo ob številnih predlogih in amandmajih.

O temeljnih vprašanjih, o katerih so delegati govorili na današnji seji zbor, je že potekala razprava v matičnih telesih Skupščine in izven nje, zlasti na sejah Republiškega sveta za družbenoekonomske odnose in Sveta za sistemsko vprašanja. V celoti se strinjamo v tistimi delegati, ki menijo, da se o posameznih vprašanjih lahko še razpravlja, vendar ne moremo sprejemati predlogov, da naj se v zakon vnesejo tudi vprašanja, ki jih zakon ne načinja in jih moramo rešiti s samoupravnimi sporazumi. Z njimi moramo pričeti vnašati drugačne odnose v razpravljanje med občinami. Gre tudi za drugačno razpravo in vpliv občanov v krajevnih skupnostih in delavcev v temeljnih organizacijah združenega dela.

Ko govorimo o tem, da želimo spremeniti odnose, ne mislimo, da se to mora izvesti samo formalno. Delegat iz Murske Sobotice je govoril o tem, da mora biti vprašanje inšpekcije ter tehničnih normativov za regionalne ceste urejeno enotno. Vendar to niso vprašanja, ki jih rešujemo s tem zakonom. Ta vprašanja mora rešiti zakon o javnih cestah, s katerimi bomo zelo jasno postavili kriterije, ki morajo veljati za regionalne ceste. Glede inšpekcij imamo zakon o inšpekcijski službi, s katerim je urejeno, kaj se mora in na kateri ravni pregledovati oziroma kakšne so naloge inšpektorjev.

Postavlja se posebno vprašanje glede financiranja. Financiranje je vprašanje, o katerem smo danes v Skupščini že govorili, ko smo analizirali realizacijo plana. Ugotovili smo, da je sprejet srednjeročni plan razvoja regionalnih in magistralnih cest SR Slovenije do 1980. leta. To pomeni, da imamo osnovni dokument, ki ga je sprejela Skupščina. V tem dokumentu je predvideno, da realiziramo planske naloge. Ob koncu letošnjega leta, ko bomo govorili o izvajanju resolucije, bomo posebej poudarili pomen realizacije posameznih postavk tega srednjeročnega plana. Tedaj bomo razpravljali tudi o izvršenih delih na regionalnih cestah in posebej o delih na magistralnih cestah.

Vprašanje financiranja je urejeno z zakonom oziroma dokumentom, ki ga je sprejela Skupščina. O virih financiranja lahko še razpravljamo. Glede na določila 30. in 31. člena pa lahko ugotovimo, da so ostale določene pristojnosti še federaciji, še posebej glede tako imenovanega bencinskega dinarja.

Spoštovane tovarišice in tovariši delegati! Mislim, da o teh vprašanjih lahko nenehno razpravljamo. Vprašati se moramo, ali smo pripravljeni s spremembami, ki jih vnašajo amandmaji v predlog zakona, sprejeti osnovna izhodišča za samoupravno organiziranost na tem področju v Sloveniji. Če smo pripravljeni, potem se moramo maksimalno angažirati in našo razpravo prenesti predvsem na delavce, ko bomo sprejemali samoupravne sporazume, v katerih morajo biti vsa ta vprašanja podrobno opredeljena. Kolikor bi vsa ta vprašanja, o katerih smo danes govorili, opredeljevali v tem zakonu, bi le-ta obsegal polovico toliko členov, kot jih ima zakon o združenem delu.

Predložen vam je bil osnutek samoupravnega sporazuma, v katerem je veliko odprtih vprašanj, kajti to je šele prvi poskus takega sporazuma. Dogovoriti se moramo glede pristojnosti in nalog na ravni republike, nalog na ravni občine oziroma za naloge na ravni območja.

Z gotovostjo lahko trdim, da kot predlagatelji v enem mesecu ne bomo prav nič pametnejši kot smo danes. To trdim predvsem na podlagi razprav

na današnji seji. Zagotavljam vam, da bomo imeli čez en mesec podobno razpravo, če ne iz občin, ki so danes predlagale amandmaje, pa iz drugih občin, ki bodo te amandmaje napadale in dajale nove predloge.

Na tem področju bo potrebno stalno spremljanje. Predvsem pa bo potrebno nuditi pomoč pri formiranju območnih in republiške skupnosti, da bi tako na tem področju napravili korak naprej.

Prepričan sem, da je sedanja organizacija cestnega gospodarstva dejansko protiustavna. Vpliv krajana in delavca iz temljne organizacije je v današnjem sistemu samoupravne organiziranosti na področju cest okrnjen. Če smo si v vseh dokumentih prizadevali za to, mislim, da ne bi smeli sprejeti predloga, da se predlog zakona prekvalificira v osnutek.

Tovarišice in tovariši delegati! Naša naloga je predvsem ta, da se maksimalno angažiramo, da se spremenijo nekatera določila, ki še dajejo pristojnost federaciji. Z vztrajno akcijo moramo spremeniti odnose na področju prometa in zvez v celotni Jugoslaviji. Vnesti moramo v to področje samoupravno organiziranje cestnega gospodarstva, še posebej zaradi tega, ker moramo v tem letu pripraviti izhodišča za samoupravno organiziranost celotne prometne infrastrukture. Doslej že imamo samoupravno organiziran železniški in luški promet ter PTT promet. Sedaj smo pred sprejetjem organizacije cestnega gospodarstva. Kolikor tega zakona ne bomo sprejeli, ne bomo mogli realizirati te naloge.

Zavedam se, da z mojim odgovorom niso zadovoljni nekateri delegati, ki so danes razpravljali, prepričan sem pa, da se čez mesec, dva ali šest lahko ponovi podobna razprava, samo z drugimi delegati. Hvala.

Predsednik Štefan Nemeč: Želi še kdo razpravljati? Ugotavljam, da ni več razpravljalcev.

Predlagam, da začasno prekinemo razpravo. Odbor za družbenoekonomske odnose in Odbor za družbenoekonomski razvoj naj se še enkrat sestaneta. Po tej seji odborov bomo nadaljevali razpravo. Ima kdo kakšno pripombo k temu predlogu? Ali se s tem strinjate? Kaže, da se strinjate. Prekinjam razpravo.

Prehajam na 4. točko dnevnega reda, to je na predlog zakona o eksplozivnih snoveh, vnetljivih tekočinah, plinih ter o drugih nevarnih snoveh.

Predlog zakona je Skupščini SR Slovenije predložil v obravnavo Izvršni svet Skupščine SR Slovenije. Za svojega predstavnika je določil tovariša Martina Goloba, pomočnika republiškega sekretarja za notranje zadeve.

Predlog zakona sta obravnavala Odbor za družbenopolitični sistem, ki je dal poročilo, in Zakonodajno-pravna komisija, ki je prav tako dala poročilo. Poročili ste prejeli.

Ali želi kdo od poročevalcev še kaj ustno dodati k pismenim poročilom? (Ne.) Pričenjam razpravo. Kdo želi besedo? Je predstavnik predlagatelja navzoč? (Da.) Ni razpravljalcev? Potem prehajam na glasovanje.

Najprej dajem na glasovanje amandmaje Odbora za družbenopolitični sistem k 12., 38. in 44. členu. Zakonodajno-pravna komisija se z amandmaji strinja, soglaša pa tudi z amandmajem Odbora k 29. členu, vendar pa zaradi večje jasnosti in preciznosti predlaga svoj amandma k temu členu. Ali se predstavnik Izvršnega sveta strinja s temi amandmaji? (Se strinja.) Kdor je za

predlagane amandmaje, naj prosim glasuje! (125 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal glasovanja? (2 delegata.)

Ugotavljam, da so z večino glasov sprejeti amandmaji k 12., 38. in 44. členu.

Dajem na glasovanje amandmaja Zakonodajno-pravne komisije k 28. in 29. členu. Odbor za družbenopolitični sistem se z amandmajem strinja. Izvršilni svet prav tako. Kdor je za, naj prosim glasuje! (127 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da sta amandmaja k 28. in 29. členu soglasno sprejeta.

Dajem predlog zakona o eksplozivnih snoveh, vnetljivih tekočinah in plinih ter o drugih nevarnih snoveh v celoti na glasovanje. Kdor je za, naj prosim glasuje! (126 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (2 delegata.)

Ugotavljam, da je zbor z večino glasov sprejel predlog zakona o eksplozivnih snoveh, vnetljivih tekočinah, plinih ter o drugih nevarnih snoveh.

Prehajam na 5. točko dnevnega reda, to je na predlog zakona o varstvu živali pred kužnimi boleznimi.

Predlog zakona je Skupščini SR Slovenije predložil njen izvršni svet. Za svojega predstavnika je določil Iva Marenka, republiškega podsekretarja v Republiškem sekretariatu za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano.

Predlog zakona sta obravnavala Odbor za agrarno politiko in Zakonodajno-pravna komisija. Poročili ste prejeli. Prejeli ste tudi amandma Izvršnega sveta Skupščine SR Slovenije, stališče skupine delegatov za gospodarsko področje 31. okoliša Ljubljana-Moste-Polje ter amandma Odbora za agrarno politiko k 25. členu. Želi kdo od poročevalcev še kaj ustno dodati k pismenim poročilom? (Ne.)

Besedo ima tovariš Ivo Marenk, predstavnik Izvršnega sveta.

Ivo Marenk: Tovariš predsednik, spoštovane tovarišice in tovariši delegati! Glede na to, da je bilo ob osnutku zakona dovolj razprave in da so bili upoštevani vsi predlogi, ki so bili dani v obravnavi v Skupščini in v drugih organih, bi želel spregovoriti nekaj besed le v zvezi s stališčem Izvršnega sveta k amandmaju, ki ga je predložil Odbor za agrarno politiko. Z amandmajem se predlaga, da naj se določi 25. člena nanaša samo na tiste posestnike živali, ki prodajajo mleko in mlečne izdelke neposredno potrošnikom.

Očitno je, da je glede 25. člena nastal nesporazum. Osnovni namen 25. člena je ta, da naj bo v prometu za potrošnjo samo mleko zdravih živali. Dosedanji predpisi so namreč samo načelno urejali, da mora biti v prometu samo mleko zdravih živali, kar pa ni bilo dovolj. Tudi prekrški v zvezi s tem niso bili dovolj sankcionalni. Ker je proizvodnja mleka v nenehnem porastu, postaja vse večja tudi odgovornost organov in organizacij, ki oddajajo mleko oziroma kontrolirajo njegovo kakovost. Zato ne zadošča več samo kontrola kakovosti mleka v zbiralnici, temveč se zahteva tudi pregled in kontrola nad zdravjem živali kot tudi prostorov, v katerih se opravlja proizvodnja.

Po amandmaju naj bi se kontrola v bistvu nanašala samo na 10 % posestnikov živali, ki prodajajo mleko neposredno potrošniku. Ker vemo, da gre danes pretežno del mleka v mlekarno, ni mogoče dopustiti, da potrošnik ne bi bil zavarovan, zaradi tega pa tudi ne moremo kot predlagatelji odstopiti od odgovornosti za zdravje ljudi.

Kot je razvidno iz obrazložitve, tudi Odbor v bistvu ne nasprotuje nadzoru, vendar ugotavlja, da se kakovost mleka kontrolira že s strani mlekarn

oziroma v zbiralnici. Očitno pa ne gre za to, temveč, kot sem že poudaril, za kontrolo živali in razmer v hlevu. Pri določenih boleznih živali, kot so tuberkuloza, vranični prisad ipd., mleko do zbiralnic ne sme niti priti, temveč ga je treba zadržati, kar pa je seveda mogoče le ob kontroli živali in hlevov.

Velja tudi opozoriti, da ni namen 25. člena, da poveča administracijo. Določba 25. člena je v interesu rejca živali, saj lahko en sam rejec z bolnimi živalmi ogrozi, s tem ko mleko pride do zbiralnice in se žival ne kontrolira, tudi vse druge živinorejce. Zaradi tega je potrebno zadržati neustrezno mleko, ki bi sicer šlo v mlekarno, kar pa v današnjih pogojih nalaga, da moramo zagotoviti ustrezne preventivne ukrepe.

Poleg tega bi v imenu predlagatelja želel opozoriti, da so v 25. členu le načelne določbe glede obveznosti rejcev, občine, veterinarske službe in seveda organizatorjev odkupa mleka. Konkretna razčlenitev tega določila pa je vprašanje izvršilnega predpisa, ki ga bo potrebno izdati na podlagi zakona. V zvezi s tem bi želel tudi opozoriti, da smo po praksi, ki jo imamo v okviru upravnih organov, dolžni, da predložimo izvršilni predpis pred sprejetjem vsem zainteresiranim organom in organizacijam. Ob tej priložnosti bo dana tudi možnost, da se do določene mere upoštevajo intencije, ki jih je dal predlagatelj amandmaja.

Zaradi vsega tega predlagam zboru, da amandma zavrne in sprejme predlagano rešitev v 25. členu. Hkrati predlagam, da zbor sprejme amandma Izvršnega sveta, s katerim se Zakonodajno-pravna komisija strinja, in sicer v zvezi z dopolnitvijo 74. člena glede roka za izdajo izvršilnega predpisa.

Izvršni svet se tudi strinja z amandmajem k 66. členu, ki so ga dali delegati iz Postojne.

Na koncu bi želel še opozoriti, da so pri prepisovanju nastale nekatere napake, zlasti pri nekaterih strokovnih in tujih izrazih in bi predlagal, da se pooblasti Republiška veterinarska uprava, da pomaga pri končni redakciji besedila. Hvala lepa.

Predsednik Štefan Nemeč: Kdo še želi razpravljati? Prosim! Besedo ima tovariš Andrej Bidovec, kulturno-prosvetno področje, 1. okoliš!

Andrej Bidovec: Skupina delegatov s področja kulture in prosvete 1. okoliš — občina Ljubljana Vič-Rudnik je na svoji seji 26. septembra obravnavala predlog zakona o varstvu živali pred kužnimi boleznimi, ki ga je Skupščini SR Slovenije predložil njen izvršni svet.

Člani skupine k predlogu zakona niso imeli nobenih pripomb, vendar nas je začudil amandma Odbora za agrarno politiko, ki predlaga spremembo k 25. členu.

V predlogu zakona ureja 25. člen zdravstveno kontrolo živali, ki dajejo mleko za potrošnjo, bodisi kot mleko ali mlečne proizvode. Želja predlagatelja je verjetno, da prepreči oddajo mleka bolnih krav. S tako kontrolo bi se preprečila oddaja mleka krav, kadar so mleku primešane škodljive stvari oziroma je mleko mehanično onesnaženo zaradi slabih higienskih pogojev v hlevu. Skratka, omogočili bi odkup mleka le od zdravih živali.

Praksa je pokazala, da kontrola kakovosti, ki poteka v zbiralnih mlekarnah, ko se vzorec odvzame od velikega števila živali skupaj, na noben način ne more biti tako zanesljiva, kot če so pregledane in od veterinarskega organa potrjene živali, da dajejo zdravo mleko. Številne škodljive snovi v mleku ostanejo kljub

pasterizaciji, se pravi toplotni obdelavi mleka, saj ta uniči le klice, strupene snovi, ki jih izločijo klice, pa v mleku ostanejo nespremenjene. Tako ima ravno 25. člen predloga zakona namen, da se že v samem začetku prepreči, da ne bi prišlo do takega procesa.

Amandma Odbora za agrarno politiko pa predlaga, naj bi ustrezna potrdila veterinarskih organov imeli le lastniki živali, ki mleko in mlečne proizvode neposredno prodajajo potrošniku. V Sloveniji je take prodaje nekaj manj kot 10^{0/0}, ostalo mleko pa prodajajo prek mlekarn. Dejansko to pomeni, da naj ima le 10^{0/0} krav ustrezna potrdila veterinarskih organov, pri ostalih pa bi se mleko kontroliralo v mlekarnah le glede na kakovost, kar pa ni enako zdravstvenemu stanju živali, katerih mleko se zbira v mlekarnah.

Skupina delegatov zato predlaga, da ostane 25. člen tak, kot je predložen, zlasti zato, ker ureja določene probleme mlečne proizvodnje in zagotavlja tako kakovost proizvodov v široki porabi, da so predvsem otroci in rekonvalescenti, ki so najbolj potrebni zdrave prehrane, v resnici zdravstveno zaščiteni. Zato pri taki proizvodnji ni in ne sme biti nobena zdravstvena kontrola živali odveč. Obenem podpiramo predlog, ki smo ga dobili od občine Ljubljana-Moste-Polje ter od predstavnika Izvršnega sveta. Hvala lepa.

Predsednik Štefan Nemeč: Hvala lepa! Želi še kdo razpravljati? Prosim, besedo ima tovarišica Ida Tepej!

Ida Tepej: Delegacija Veterinarskega zavoda Šmarje pri Jelšah je enako presenečena kot so bili v občini Vič-Rudnik. Delegacija ugotavlja, da predlog zakona zagotavlja popolno varstvo živali pred kužnimi boleznimi kot tudi varstvo zdravja ljudi. Določila 25. člena zakona nalagajo obveznost zdravstvene kontrole krav, kar je možno le v hlevih in je ne more nadomestiti kontrola kakovosti mleka pred oddajo, kot zatrjuje v svoji obrazložitvi predlagatelj amandmaja k 25. členu. Dejstvo je, da doslej ni nobenega predpisa, ki bi to snov konkretiziral, temveč je samo načelno urejena. 25. člen predloga zakona pa odpravlja to praznino in zagotavlja uresničitev osnovnega cilja, to je zaščito zdravja potrošnikov. Po domače povedano, vsak proizvajalec mleka mora po našem stališču imeti zdrave krave, pa če prodaja mleko zasebnim potrošnikom, mlekarni ali če ga spije sam. Hvala.

Predsednik Štefan Nemeč: Hvala! Želi še kdo razpravljati? Prosim, Andrej Petelin, predstavnik Zadrुžne zveze Slovenije!

Andrej Petelin: Tovarišice in tovariši! Zadrुžna zveza je predlagala amandma k 25. členu, ki je bil sprejet v Odboru za agrarno politiko. Amandma smo predlagali zato, ker menimo, da se stvari dajo urediti tudi drugače. Utemeljevali smo ga s tem, da se bo znatno povečala administracija, mleko pa zaradi tega ne bo boljše ali bolj zdravo, kakor je danes, ker se bo to, kar je v 25. členu določeno, pretežno opravljalo po pisarnah. Zastavljam si vprašanje, in tudi tovarišem, ki ta člen predlagajo, na kakšen način bo mogoče pregledati nad 50 000 hlevov, iz katerih dobivajo mleko, in kakšna bo zaradi tega obremenitev proizvajalcev mleka oziroma koliko novih delovnih mest bo zato potrebnih.

Ni mi znano, koliko sredstev bo priteklo iz tega naslova, gre pa prav gotovo za novo obremenitev proizvajalcev, saj kontrola po hlevih ne bo poceni.

Od vseh dobaviteljev mleka ima 80% dobaviteljev le 3 krave v gospodarstvu. Mleko zbiramo po zelo oddaljenih krajih. V nekaterih partizanskih krajih je marsikateremu kmetu dohodek od mleka samo ene ali dveh krav edini dohodek, kot primer na Banjski planoti in še marsikje drugod. Sedaj bomo pa tudi takšne kmete obremenjevali z dodatnim prispevkom.

Letos imamo res nekaj več mleka, hkrati pa prehajamo na dohodkovne odnose, kar naj bi vodilo k boljši organiziranosti, od primarne proizvodnje do prodaje. To bo velikega pomena tudi za pridobivanje zdravega in kakovostnejšega mleka. V to smo v Zadružni zvezi trdno prepričani. Toda vzemimo na primer, kaj se je zgodilo že v prvih mesecih, ko smo najbolj prizadevno razpravljali o novih odnosih. Kmetje morajo obvezno zbrati 20 par od litra mleka za razširjeno reprodukcijo, predvsem za razširitev mlekarn, kar je v redu, če mlekarne prihajajo z utemeljenimi programi. Ker je v skladiščih nekaj več kilogramov ali ton sira na zalogi, so mlekarne pričele »prostovoljno« prodajati včasih tudi manj kakovosten sir dobaviteljem mleka. Ponekod tudi pod pritiskom, češ če sira ne kupite, potem mlekarne ne bodo mogle več prevzemati mleka ob sobotah in nedeljah. Menim, da so mlekarne doslej kaj malo storile za prodajo svojih izdelkov zunaj samega kmetijstva. Ne vem, če je še kje primer, da bi morali delavci skoraj obvezno kupiti svoje izdelke, če jih komercialisti ne morejo vnovčiti na tržišču.

Mogoče bo moja razprava napravila vtis, da Zadružna zveza ni za pridobivanje zdravega mleka. Nasprotno, naša prizadevanja so vseskozi za večje količine in za zdravo in kakovostno mleko. Brez kakovostnega in zdravega mleka ni kakovostnih izdelkov. Menimo pa, da je v naši samoupravni socialistični družbi učinkovitejša pot, ki so jo poznali že naši združniki pred 40 in 50 leti. Sami pridelovalci morajo imeti enak interes za zdravo in kakovostno mleko kot predelovalci in potrošniki. Menimo, da je to mogoče opraviti prek skupnosti proizvajalcev mleka. Le-teh pa imamo danes v Sloveniji nad 300. Trdno pa sem prepričan, da jih bomo že v letošnji zimi imeli po vseh zbiralnicah mleka.

Ne bom vas obremenjeval z razlago, kaj je to. Na kratko bi rekel le, da so v teh skupnostih vsi dobavitelji mleka samoupravno organizirani in da je to delegatska baza, ki jo tvorijo pridelovalci in predelovalci mleka.

V teh skupnostih se bodo morali dogovoriti za takšne dohodkovne odnose, program razvoja ter program pridelave, predelave in prodaje, da ne bo nikakršnih sporov med njimi. Pri tem bi poudaril, da bodo tudi odnosi v zbiralnicah takšni, da bodo kmetje sami izločali slabo mleko, saj že danes ugotavljamo zavračanje slabega mleka, ne v zbiralnicah, temveč za vsako gospodarstvo posebej.

Pripombe naših kmetov so najpogosteje v tem smislu, da za mleko ne dobijo toliko denarja, da bi s tem lahko pokrili vse stroške, ki odpadejo na liter mleka. Pogosto pride na kontrolo odvzema mleka po več ljudi, ki so po večini strokovnjaki z višjo ali visoko izobrazbo, ali vsaj tehniki. Pri tem eden ugotavlja tolščo, drugi reduktažo, tretji pa naj bi bil veterinarska inšpekcija. V Zadružni zvezi smo za to, da se o tem temeljito pogovorimo in da vidimo, koliko je dejansko nujno, da obremenimo liter mleka, saj končno vse to bremeni ceno mleka ali pa mesa.

Ko hočemo oblikovati nove dohodkovne odnose v kmetijstvu, pogosto prihaja do tega, da bi vsi udeleženci radi obremenili neposrednega pridelovalca. Vzemimo primer krompirja. Letos je nekoliko boljša letina krompirja. Lansko leto je bila odkupna cena 3,20 din, letos pa samo 2 din za kilogram. Ker je

podobna tendenca tudi drugod, se nazadnje naši kmetje upravičeno sprašujejo, ali so dohodkovni odnosi res samo v tem, da vsi valijo svoje stroške nanje. In to kljub temu, da vemo, da v kmetijstvu stanje ni rožnato, da dohodki niso taki, kot bi morali biti. Zaradi manjše produktivnosti in razmer v kmetijstvu je še vedno močan odliv delovne sile. Zato se upravičeno postavlja vprašanje, kdo bo sploh obdeloval zemljo in tudi pridobival mleko, zlasti v višinskih krajih.

Če se povrnem k zbiralnicam mleka, bi poudaril, da so se že pred štiridesetimi ali petdesetimi leti v mlekarskih zadrugah znali dogovoriti, imeli so tudi svoje pravilnike, da so kmetje sami kontrolirali, ali je dvakrat na leto prebeljen hlev, ali so vrči čisti, takrat molznih naprav še ni bilo, in če kdo tega ni imel ali je imel mleko slabe kakovosti, so ga kmetje enostavno izključili iz zadruge. Tako bi morali tudi danes v naših zbiralnicah pripraviti proizvajalce do tega. Mogoče izgleda, da je to utvara, vendar zaupamo naši združni organizaciji, pa tudi našim kmetom, saj niso vsi špekulanti in slabi delavci. Menimo, da so to po večini dobri delavci, čeprav je vmes tudi kakšen, ki ga bo treba izločiti iz proizvodnje. Menim, da je takšna pot mnogo boljša, kot pa samo izdajanje nekakšnih letnih potrdil, za katere v tem trenutku niti ne vemo, kako bo to mogoče tehnično izpeljati.

Po mojem prepričanju bo 25. člen izredno negativno vplival na pridelovalce, in sicer ne zato, ker bi bili ti proti pridobivanju zdravega mleka, temveč zaradi stroškov, ki jih bodo imeli, ter zaradi oddaljenosti in izgube časa pri iskanju potrdil. Tega člena ne morejo podpirati tudi organizatorji proizvodnje, to je zadruge in obrati za kooperacijo, prav tako pa tudi ne Zadržna zveza, ki je izvajalec vseh programov razvoja kmetijstva v zasebnem sektorju.

Opravičujem se, ker nismo že v začetku razprave, to je ob osnutku tega zakona, dali takih predlogov.

Na koncu naj omenim, da smo se v Odboru za agrarno politiko zavzemali za izdajo negativnih odločb, če inšpekcija ugotovi, da se mleko pridobiva v nezdravih razmerah. Predlagatelji zakona so namreč zagotavljali, da hleve že tako pregledujejo in da zaradi tega člena ne bodo potrebni še dodatni posebni pregledi.

Iz razlogov, ki sem jih navedel v svoji razpravi, smo se tudi zavzemali za amandma Odbora za agrarno politiko, ki je po našem mnenju realen in ne ogroža zdravstvene plati pri pridobivanju in prodaji mleka. Hvala lepa.

Predsednik Štefan Nemeč: Hvala! Kdo še želi razpravljati? Prosim, besedo ima Andrej Bidovec!

Andrej Bidovec: Oglasil bi se sedaj kot veterinar, se pravi kot človek iz stroke, ki je zainteresiran za proizvodnjo zdrave hrane. Zdi se mi, da dodatna delovna sila za omenjeno kontrolo ne bi prišla v poštev. V Sloveniji dela na terenu približno 600 veterinarjev in lahko mi verjamete, da vsak od teh veterinarjev pozna hleve na svojem terenu, zaradi česar niso potrebne nobene dodatne ali posebne preiskave.

Doslej smo v glavnem govorili o kmetu, o zasebniku. Vendar imamo živino tudi na družbenih posestvih. Krave z mastitisom so na primer številnejše na družbenih posestvih kot v zasebnem sektorju. Kmet sam je zelo zainteresiran, da ima zdravo živino, v družbenem sektorju pa ima delavec na skrbi 30 ali 40 krav in je včasih samo njegova stvar, kako jih oskrbuje.

Menim, da ni primerno govoriti o 50 000 dajalcih mleka, temveč o 2000 področnih mlekarneh oziroma zbiralnicah, kjer le sprejemajo mleko. Menim, da ne bi bilo potrebno drugo, kot da bi recimo na teh zbirališčih obstajal seznam lastnikov živali, od katerih se lahko vzame mleko, in tistih, od katerih ne, ker še nimajo urejenih razmer. Zaradi tega ne bodo potrebni novi pisarniški delavci, živali pa bodo pod določeno kontrolo, kar danes niso. Hvala lepa.

Predsednik Štefan Nemeč: Hvala lepa! Kdo še želi razpravljati? Prosim, besedo ima tovariš Franc Nelec, poročevalec Odbora za agrarno politiko!

Franc Nelec: Tovariš predsednik, tovarišice in tovariši delegati! Odbor za agrarno politiko je na svoji seji razpravljajal o amandmaju, ki ga je k 25. členu predlagala Zadružna zveza Slovenije. Po razpravi je sprejel sklep, da se amandma Zadružne zveze sprejme, z utemeljitvijo, ki je razvidna iz poročila Odbora, po približno takšni razpravi, kot jo je na nek način obnovil tovariš Petelin. Kajti kakovost mleka in mlečnih izdelkov se pri organiziranih rejcih že sedaj kontrolira v določenih časovnih presledkih, na primer glede na tuberkulozo, glede števila levkocitov v mleku in podobno. Na podlagi tega bi se lahko začela izvajati negativna selekcija. Iz teh razlogov Odbor ne vidi vzroka, da bi to kontrolo pri teh rejcih sedaj še podvojili.

Obrazložitev Izvršnega sveta k uporabi določil 25. člena se lahko smiselno uporablja tudi za predlagani amandma. Hvala lepa.

Predsednik Štefan Nemeč: Hvala lepa! Kdo še želi razpravljati? Prosim, besedo ima tovariš Ivo Marenk, predstavnik Izvršnega sveta.

Ivo Marenk: Tovariš predsednik, spoštovane tovarišice in tovariši delegati! Opravičujem se, ker se ponovno oglašam, vendar bi želel reči še dve stvari v obrambo stališča Izvršnega sveta. Menim, da se s predlagateljem amandmaja v osnovi vendarle strinjamo. Moramo izrecno poudariti, da si moramo vsestransko prizadevati, da bi onemogočili kakršnekoli strokovne ali birokratske monopole, ki bi se skušali uveljavljati v takšni proizvodnji, pa naj prihajajo s strani katerekoli stroke. To seveda pomeni, da ni mogoče sprejeti tega, da bi se z uveljavitvijo 25. člena začelo, kot pravi tovariš Petelin, administriranje, ki bi se še povečalo. Velja upoštevati, da je veterinar v hlevu že danes prisoten zaradi vakcinacij, tuberkulinizacij in drugih pregledov ob različnih prilikah. Zato menim, da je mogoče predloge, ki jih je dal tovariš Petelin glede negativne odločbe, v celoti uveljaviti. Želel bi ponovno poudariti, da so vse neusklajenosti pri službi, ki so danes prisotne, prav zaradi tega, ker je uporabil bom podatek, ki ga sicer nisem mislil, mnogokratnik, to je število mikroflore v mleku, pri nas večji kot na primer v Švici. Zaradi tega od skrbi in odgovornosti za kakovostno mleko in seveda za zaščito drugih rejcev ne moremo odstopiti.

Menim, da je mogoče večino predlogov, ki jih je dal tovariš Petelin, uresničiti pri izvršilnem predpisu, zlasti glede načina pristopa služb do rejca, glede zmanjšanja administracije z vidika upravnega postopka in seveda dejstva, da imamo zbiralnice in proizvodne skupnosti, kjer je že danes mogoče organizirano skrbeti za uveljavitev načel, ki so v interesu vseh rejcev, razen seveda tistih, ki ne želijo ali pa niso pripravljeni oddajati kakovostnega mleka. Zaradi tega

bi predlagal, da se amandma sprejme oziroma da se sprejme stališče Izvršnega sveta, hkrati pa naj se Izvršni svet zaveže, da se pri uresničevanju tega predpisa opravi temeljita razprava z Zadružno zvezo, Živinorejsko poslovno skupnostjo in seveda družbenimi farmami, da si resnično ne bi ustvarili, kot se da razumeti, strokovnih monopolov ali pa zbirokratizirali zadeve do take mere, da bi si onemogočili normalno delo ali pa celo povečali stroške. V tem smislu, menim, bi se veljalo dogovoriti. Hvala lepa.

Predsednik Štefan Nemeč: Hvala! Želi še kdo razpravljati? (Nihče.) Potem lahko zaključimo razpravo in preidemo na glasovanje.

Najprej o amandmaju, ki ga je dal Odbor za agrarno politiko in o katerem je tekla razprava. Kot smo slišali, se Izvršni svet ne strinja s tem amandmajem. Zakonodajno-pravna komisija nima pripomb. Kdor je za, naj prosim glasuje! (55 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (49 delegatov.) Se je kdo vzdržal? (18 delegatov.)

Amandma ni sprejet.

Prehajam na glasovanje o amandmaju Zakonodajno-pravne komisije, ki se nanaša na 12. člen. Ali se Odbor strinja s tem amandmajem? (Se strinja.) Izvršni svet se strinja. Kdor je za, naj prosim glasuje! (123 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (2 delegata.)

Amandma je z večino glasov sprejet.

Sedaj dajem na glasovanje amandma Izvršnega sveta k 74. členu. Se Odbor strinja s tem amandmajem? Besedo ima tovariš Franc Nelec!

Franc Nelec: Ker bi se ta člen oziroma ta obrazložitev Izvršnega sveta lahko smiselno uporabljala tudi za predlagani amandma, bi se seveda, če bi bil sprejet amandma Odbora za agrarno politiko, z njim lahko strinjal. Ker pa amandma ni bil sprejet, v tem trenutku ne morem zavzeti stališča.

Predsednik Štefan Nemeč: Hvala! Zakonodajno-pravna komisija? (Se strinja.) Prosim, besedo ima tovariš Ivo Marenk!

Ivo Marenk: Tovariš predsednik! Glede na to, da ni bil sprejet amandma k 25. členu, menim, da bi bilo prav, da se ta amandma sprejme, ker bi se sicer dejansko znašli v situaciji, ki se sicer predlagatelju očita, da bi stvari zbirokratizirali in prešli na veliko administriranje. Rok, ki je predviden, do 1979. leta, je potreben, da lahko po normalni poti in ob normalnih pregledih omogočimo izvajanje zakona. Hvala.

Predsednik Štefan Nemeč: Hvala lepa! Slišali ste obrazložitev. Dajem amandma k 74. členu na glasovanje. Kdor je za, naj prosim glasuje! (122 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (3 delegati).

Ugotavljam, da je amandma sprejet z večino glasov. Dajem na glasovanje amandma skupine delegatov za gospodarsko področje 20. okoliša — Postojna k 66. členu. Izvršni svet, smo slišali, da se strinja. Zakonodajno-pravna komisija se strinja, Odbor se strinja. Kdor je za, naj prosim glasuje! (127 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (1 delegat.)

Amandma je sprejet z večino glasov.

Dajem predlog zakona o varstvu živali pred kužnimi boleznimi v celoti na glasovanje. Kdor je za, naj prosim glasuje! (126 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (4 delegati.)

Ugotavljam, da je zakon sprejet z večino glasov.

Prehajam na 6. točko dnevnega reda, to je na predlog zakona o dopolnitvi zakona o prenosu sredstev, pravic in obveznosti SR Slovenije za investicije v gospodarstvu na določene temeljne organizacije združenega dela.

Predlog zakona je Skupščini SR Slovenije predložil v obravnavo Izvršni svet. Za svojega predstavnika je določil tovarišico Milico Ozbič, članico Izvršnega sveta in republiško sekretarko za finance.

Izvršni svet Skupščine SR Slovenije predlaga Skupščini, da obravnava predlog zakona v smislu 295. člena poslovnika Skupščine SR Slovenije po hitrem postopku. Ta postopek predlaga, ker predlog dopolnitve pomeni nadaljevanje politike prenosa izvenproračunskih sredstev SR Slovenije na določene temeljne organizacije združenega dela za izpolnjevanje nalog in obveznosti, ki so določene v družbenem planu razvoja SR Slovenije za obdobje od leta 1976 do leta 1980.

Želi predstavnik še ustno obrazložiti predlog zakona? Prosim, besedo ima tovarišica Milica Ozbič!

Milica Ozbič: Tovariš predsednik, tovarišice in tovariši delegati! Zboru združenega dela in Zboru občin je predložen v obravnavo predlog, da po hitrem postopku sprejmete dopolnitev zakona o prenosu sredstev, pravic in obveznosti SR Slovenije za investicije v gospodarstvu na določene organizacije združenega dela.

Predlog zakona o dopolnitvi tega zakona je Izvršni svet Skupščine SR Slovenije sprejel na svoji seji 26. julija letos in ga takrat tudi poslal Skupščini s predlogom za obravnavo po hitrem postopku.

Predlog zakona je bil obravnavan v odborih za finance obeh zborov Skupščine. Po obširnih razpravah sta se oba odbora izrekla za rešitve, ki so vsebovane v predlogu zakona, in na današnjih sejah tudi podprla hitri postopek.

Hitri postopek je potreben iz naslednjih razlogov: Kot je razvidno iz poročil o izvajanju družbenega plana, ki so bila in bodo še obravnavana tudi v tem zboru, bistveno zaostajamo pri izvrševanju sprejetih nalog na nekaterih področjih. Po oceni Izvršnega sveta ni mogoče več odlašati s sprejemanjem ukrepov, ki bi pripomogli, da bi se plansko načrtane naloge v petletnem obdobju lahko opravile na nekaterih področjih, kjer problemi postajajo zelo pereči, kot je to na področju kmetijstva in letališke infrastrukture.

Prav tako je že mogoče ugotoviti, da proces samoupravnega združevanja dela in sredstev na teh področjih še ni zaživel do te mere, da bi zagotovil pravočasno izpolnjevanje nalog, sprejetih z družbenim planom razvoja SR Slovenije.

Zato ocenjuje Izvršni svet Skupščine, da je prav, da hitro in učinkovito podpre začete procese združevanja sredstev in dela za te dejavnosti z odstopanjem še preostalega dela anonimnega kapitala, ki se je vodil v plasmajih poslovnih bank kot sredstva republiškega rezervnega sklada, v bilancah tega sklada pa niso bila zapopadena in ki ob likvidaciji državnega kapitala leta 1974 niso bila zajeta.

Nujnost, ki se je s sprejetjem republiškega dogovora o razvoju agroindustrijskega kompleksa še podčrtala, se glede usmerjanja večjih sredstev v to

dejavnost od dosedanjih kaže predvsem v potrebi po zagotovitvi nepovratnih sredstev, ki naj omogočijo pridobivanje novih, za urbanizirano kmetijsko proizvodnjo potrebnih zemljišč z melioracijami, komasacijami, odkupi razdrobljene zemljiške posesti in podobnimi ukrepi, katerih cilj je ustvarjanje pogojev za organizirano, visoko produktivno in rentabilno proizvodnjo hrane.

V zakonu za to namenjena sredstva članicam kmetijske razvojne skupnosti naj bi se uporabila do $\frac{1}{3}$ za odkup zemljišč, do $\frac{2}{3}$ pa kot inicialna sredstva k združenim sredstvom, ki se kot realizacija načrtanega procesa združevanja dela in sredstev v kmetijstvu namenjajo za obnovo skupnih njivskih, pašniških in vinogradniških površin, za melioracijo v večjem obsegu, za izgradnjo skupnih objektov in druge zadeve iz sprejetega programa.

Zaostajanje v tovrstnih naložbah v kmetijstvu zaradi pomanjkanja sredstev postaja ključni problem, ki grozi, da bo celotni program organizirane proizvodnje hrane v naši republiki postavljen pod vprašaj in s tem izvajanje te družbenoekonomske in politično izredno poudarjene naloge tega petletnega obdobja.

Rekonstrukcija Letališča Ljubljana ter dokončanje Letališča Maribor sta prav tako nalogi, ki sta bili sprejeti v družbeni plan republike. Predlog samoupravnega sporazuma o temelju plana o razvoju letališke mreže v Sloveniji predvideva združevanje sredstev temeljnih organizacij združenega dela za realizacijo te naloge.

Čeprav so problemi s sprejemanjem tega samoupravnega sporazuma znani, pa stanje, nastalo zaradi kasnitve pri sprejemanju finančnih rešitev, postaja iz dneva v dan bolj kritično, predvsem na Letališču Brnik. Vzletno-pristajalno stezo bo zaradi dotrajanja odgovorna inšpekcija v kratkem zaprla. Ob nezagotovljenih pogojih za delo na Letališču Maribor in ob zaprtem Letališču Ljubljana bo tako Slovenija ostala brez letalske povezave z vsemi posledicami, ki jih taka situacija prinese s seboj, predvsem gospodarstvu.

Kulturni center Ivan Cankar je prav tako objekt iz samoupravnih sporazumov o temeljih srednjeročnega plana SR Slovenije. Objekt bi moral v skladu s sprejetimi sklepi pri Republiški konferenci Socialistične zveze delovnega ljudstva biti dograjen do začetka maja 1979. Zamude pri sprejemanju sporazumov o združevanju sredstev za ta objekt med predvidenimi podpisniki dogovora o združevanju sredstev zanj, ob nuji, da se gradnja začne pravočasno, da bi objekt bil končan v predvidenih rokih, terjajo v zakonu predlagano usmeritev za to predvidenega zneska Ljubljanski kulturni skupnosti, ki je nosilec investicije, da bi lahko premostila najnujnejše letošnje izdatke, dokler dogovor o združevanju sredstev ne bo realiziral še preostalega dela.

Vsi trije nameni iz zakona tako terjajo odločitve v rokih, ki bi omogočili, da se sredstva že letos angažirajo za namene, ki so predlagani. Tako bi organizacije, na katere se sredstva po tem zakonu prenašajo, uspele še v letošnjem letu nadomestiti vsaj del zamujenega in svoje napore še bolj podkrepjeno usmeriti v to, da v procesu združevanja dela in sredstev uresničijo v celoti vse planske naloge.

To so razlogi, ki jih Izvršni svet posreduje zborom Skupščine SR Slovenije kot utemeljitev za predlagani hitri postopek ter pričakuje, da jih boste, tovarišice in tovariši delegati, upoštevali in potrebo po hitrem postopku, potem ko je bil predlog dva meseca v delegatski bazi v obravnavi, tudi potrdili. Hvala.

Predsednik Štefan Nemeč: Hvala lepa. Želi poročevalec Odbora za finance še kaj dodati k pisnim poročilom? Besedo ima tovarišica Vida Kirn, poročevalka Odbora za finance!

Vida Kirn: Tovariši in tovarišice delegati! Odbor za finance Zbora združenega dela je na današnji seji ponovno obravnaval predlog Izvršnega sveta SR Slovenije, naj bi se zakon o dopolnitvi zakona o prenosu sredstev, pravic in obveznosti SR Slovenije za investicije v gospodarstvu na določene temeljne organizacije združenega dela obravnaval po hitrem postopku.

Na današnji seji je Odbor za finance spremenil svoj prvotni predlog, ki je razviden iz poročila Odbora za finance z dne 16. septembra, to je, da naj bi se zakon obravnaval kot osnutek. Odbor sedaj predlaga zboru, da se zakon obravnava po hitrem postopku, to je tako, kot predlaga Izvršni svet.

Odbor je spremenil svoj prvotni sklep zaradi tega, ker so predstavniki predlagatelja dodatno obrazložili utemeljenost hitrega postopka, kakor tudi posledice, ki bi nastale zaradi odlaganja pri porabnikih sredstev, kolikor bi se postopek zavlekel. Odbor je tudi ugotovil, da je bila omogočena razprava v delegatski bazi, saj je bil predlog zakona predložen delegatom že v juliju letošnjega leta. Hvala lepa.

Predsednik Štefan Nemeč: Hvala lepa. Pričenjam razpravo glede postopka. Prosim, besedo ima tovarišica Zora Mikuš, gospodarsko področje, 8. okoliš!

Zora Mikuš: Tovariši predsednik, spoštovane tovarišice in tovariši delegati! V družbenem planu razvoja SR Slovenije za obdobje 1976—1980 in v samoupravnem sporazumu o temeljnih planov srednjeročnega razvoja letališke infrastrukture v obdobju 1976—1980 je predvidena modernizacija Letališča Ljubljana oziroma rekonstrukcija vzletno-pristajalne steze in ureditev komunalnih naprav na letališču ter dograditev Letališča Maribor. Ugotavljamo, da je potrebno predvideno plansko nalogo na Letališču Ljubljana opraviti v letu 1978. Stanje vzletno-pristajalne steze na Letališču Ljubljana je skrajno kritično, tako da kolikor rekonstrukcija ne bo opravljena v naslednjem letu, lahko pričakujemo, da bo Letališče Ljubljana zaprto za javni zračni promet.

Menimo, da je iz ekonomskih, političnih in družbenoekonomskih razlogov zapiranje Letališča Ljubljana nesprejemljivo. Vzroki, ki so privedli do takega stanja, so naslednji: Vzletno-pristajalna steza letališča Ljubljana je bila zgrajena leta 1963 in je po svojih konstrukcijskih elementih zadoščala za takratno letalsko floto, z majhnimi hitrostmi ob vzletanju in pristajanju ter z maksimalnimi obtežitvami 20 do 30 ton na letalo.

V letu 1965 se je pričelo obdobje naglega razvoja nove generacije reaktivnih letal, ki so jih letalske družbe vključevale v promet, tudi prek Letališča Ljubljana. Značilnost te vrste letal so predvsem povečane pristajalne in vzletne hitrosti, to je 250 do 280 km, ter povečana teža, do 180 ton na letalo. Uporaba teh tipov letal je pospešila krajšanje življenjske dobe vzletne in pristajalne steze na vseh letališčih doma in v svetu, kar je povzročilo razširjanje in rekonstrukcijo pristajalnih stez na skoraj vseh jugoslovanskih letališč.

Zaradi naštetih vzrokov je Letališče Ljubljana letno kontroliralo in merilo stanje steze ter ugotavljalo, da se kvaliteta in uradna ocena vzletno-pristajalne steze iz leta v leto naglo slabšata. Tako je že v predlogu srednjeročnega načrta

svojega razvoja predvidelo rekonstrukcijo v letih 1977—1978. Do obnove pa mora služba vzdrževanja na letališču skrbeti za tako stanje vzletno-pristajalne steze, ki še zagotavlja varnost. To vzdrževalno delo pa sedaj narekuje že vsakodnevne intervencije.

Zadnje kontrolne meritve v letu 1977, ki jih je opravil Vojno-tehnični inštitut, so skrajno kritične, in sicer takšnele:

1. Od 2250 betonskih ploskev jih je 715 razpokanih, kar predstavlja 32 % površine steze, 1620 ploskev pa se površinsko lušči, kar predstavlja 72 % površine letalske steze.

2. Izmerjena ravnost vzletno-pristajalne steze je dobila oceno »slaba varnost«, kar pomeni oceno pred izključitvijo iz prometa.

3. Pri merjenju nosilnosti je ugotovljeno, da znaša LCN, kar pomeni v letalstvu mero nosilnosti vzletne in pristajalne steze, vsega 44. Za letala, ki pristajajo sedaj in ki naj bi pristajala tudi v bodoče na Letališču Ljubljana, pa bi morala ta mera nosilnosti znašati 90 do 100.

Zaradi tako kritičnega in nevarnega stanja vzletno-pristajalne steze je že sedaj omejeno število pristankov in vzletov težjih reaktivnih letal, s katerimi pa že lete domači in tuji prevozniki na rednih domačih in tudi mednarodnih linijah in kakršnega uporablja za svoja potovanja tudi naš predsednik, tovariš Tito. Kolikor v letu 1978 ne bo slovensko gospodarstvo obnovilo vzletno-pristajalne steze na Letališču Ljubljana, bo to izključeno iz prometa in bo letalski promet ukinjen.

Priprave za izvedbo rekonstrukcije so dolgoročne in zahtevne, tako organizacijsko kot materialno in prometno. Z njimi pa je treba pričeti takoj. Zato delegati 8. okoliša podpiramo predlog Izvršnega sveta za sprejetje tega zakona po hitrem postopku. Hvala lepa.

Predsednik Štefan Nemec: Hvala lepa! Želi še kdo razpravljati? (Ne.) Potem dajem na glasovanje predlog za hitri postopek. Kdor je za, naj prosim glasuje! (111 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (2 delegata.) Se je kdo vzdržal? (6 delegatov.)

Ugotavljam, da je z večino glasov sprejet predlog, da obravnavamo zakon po hitrem postopku.

Predlog zakona o dopolnitvi zakona sta obravnavala Odbor za finance, ki je dal poročilo, in Zakonodajno-pravna komisija, ki je prav tako dala poročilo. Poročili ste prejeli. Slišali ste tudi ustno poročilo Odbora za finance, ki se je ponovno sestal.

Prejeli smo tudi amandma Izvršnega sveta Skupščine SR Slovenije k 1. členu oziroma k novemu 37. a členu in amandma, ki ga je dala skupina delegatov za delegiranje delegatov v Zbor združenega dela s področja kmetijstva, 4. okoliš, ki se prav tako nanaša na 1. člen oziroma na novi 37. a člen.

Pričenjam razpravo. Kdo želi besedo? (Nihče.) Prosim za stališče Izvršnega sveta do amandmaja iz 4. okoliša. Besedo ima tovarišica Milica Ozbič.

Milica Ozbič: Tovariš predsednik, tovarišice in tovariši delegati! Izvršnemu svetu je bil predložen samo amandma delegacije iz Črnomlja, kar pomeni, da imamo stališče samo do tega amandmaja. Amandma delegacije iz Radelj ob Dravi je bil predložen pravkar na mizo, tukaj v Skupščini, zato se Izvršni svet gleda njega ni mogel opredeliti. Se bom pa v imenu našega

sekretariata kot predlagatelja opredelila osebno potem, ko bodo o njem razpravljali ustrezni odbori.

Amandma iz Črnomlja zadeva zahtevo Rudnika Kanižarica, da se pri usmerjanju sredstev, ki so predmet obravnavanega zakona, vključni med nosilce tudi Rudnik Kanižarica. S svojo zahtevo utemeljujejo potrebo po 61 milijonov din za sanacijo rudnika, zaradi razmer, ki so nastale v tem rudniku, potem ko je v letu 1976 prišlo do nenadnega vdora vode v rudnik in je bilo s tem delo v rudniku onemogočeno.

Sanacija in vse, kar zadeva sanacijo organizacij združenega dela, ki se zaradi takih in podobnih drugih vzrokov znajdejo v težavah, sodi na področje, ki ga imamo urejenega s posebnim sistemom sredstev solidarnosti in sredstev rezerv, ki se za te namene uporabljajo po sistemu, kot je dogovorjen in določen. Tudi v Rudniku Kanižarica je bila deloma sanacija izvršena s sredstvi, ki so za te namene v republiki na razpolago in gredo po posebnem postopku v okviru sredstev rezerv. Deloma pa se ureditev delovnih razmer, ki ima za cilj ponovno aktiviranje rudnika do stopnje, da se omogoči nekdanja proizvodnja v rudniku, odvija v okviru Energetske skupnosti, kamor po svoji dejavnosti spada Rudnik premoga in kjer se za te namene prav tako po posebnih sistemih združujejo sredstva in razporejajo znotraj odločitev v Skupnosti.

Zaradi teh dveh razlogov in iz tretjega razloga, da namreč razporejanje sredstev, o katerih je danes govor, pomeni nadaljevanje v letu 1974 sprejetega zakona, ki je določil tudi osnovne smeri takega usmerjanja državnega oziroma anonimnega kapitala, amandmaja ni mogoče sprejeti.

Nosilci sredstev, na katere se usmerja ta kapital, so temeljne organizacije združenega dela, ki so v planskih dokumentih opredeljene kot nosilke nalog, ki izvirajo iz plana za posamezne dejavnosti. Zato drugi ne pridejo v poštev. Če bi hoteli tudi sanacije vplesti v te usmeritve, bi morali spremeniti usmeritve v osnovnem zakonu, ki ga z današnjim zakonom samo dopolnjujemo.

To je tretji razlog, zaradi katerega se je Izvršni svet odločil, da je amandma delegacije iz Črnomlja potrebno zavrniti, sanacijo Rudnika Kanižarica pa opraviti po poteh, ki so v sistemu za te potrebe pripravljene. K temu naj še dodam zgolj v informacijo, da v sredstvih rezerv v naši republiki razpolagamo z zadostnimi sredstvi za vse utemeljene zahtevke s področja potrebnih sanacij in ni nobene potrebe, da se v sistem rezerv kanalizirajo še druga sredstva, ki za te namene niso opredeljena v sistemu oziroma so opredeljena za druge namene.

Zahteva delegacije iz Radelj je po svoje še težje opredeljiva, kot zahteva, ki jo vsebuje amandma iz Črnomlja. Delegacija iz Radelj ob Dravi si je naložila težavno nalogo, da ta zbor in predlagatelja prepriča o tem, da naj se strogo namenska sredstva usmerijo izven teh namenov za namene, ki jih v svoji obrazložitvi navajajo. Elektrifikacija samotnih kmetij, poti do njih in podobno izhaja iz programa, ki je bil sprejet za nerazvita obmejna področja. To je povsem drug program kot pa program, ki ga v predmetnem zakonu z usmeritvami podpiramo in ki je izvajanje planskih nalog po konkretnih nosilcih, temeljnih organizacijah združenega dela.

Za potrebe, ki jih zagovarja amandma iz Radelj, se ta sredstva ne morejo usmeriti, ne da bi se spremenila osnovna usmeritev v osnovnem zakonu. To seveda ne pomeni, da je potrebe, ki jih v obrazložitvi k amandmaju navaja delegacija iz Radelj, potrebno odložiti, zavrniti ali kakorkoli drugače obravnavati. Nasprotno, potrebno jih je usmeriti v tiste sisteme v okviru sredstev za nerazvita območja in nerazvita obmejna področja, ki so še posebej za to na-

menjeni. Res pa je, da je za te namene sredstev premalo, da bi se vse potrebe naenkrat pokrile. Kot v mnogih drugih primerih, ki so na meji med socialo in ekonomskimi potrebami, je tudi v tem primeru tako, da se le postopoma pokrivajo vse potrebe, ki so znane, jasne in dokazane. Če še enkrat ponovim, tudi ta amandma moramo žal zavriniti, ker se vsebina ne ujema z osnovno intencijo zakona. Hvala.

Predsednik Štefan Nemeč: Hvala! Obveščam vas, da amandmaja iz Črnomlja nimamo v našem zboru. Ta amandma je bil predložen v Zboru občin, zato ga ne obravnavamo. Iz 4. okoliša pa je amandma iz Radelj, o katerem je bil sedaj govor.

Besedo ima tovarišica Vida Kirn, poročevalka Odbora za finance.

Vida Kirn: Odbor za finance je med sejo zbora obravnaval amandma, ki ga je v tem zboru predložila skupina delegatov s področja kmetijstva iz 4. okoliša.

Odbor je zavzel naslednje stališče: Problematika v manj razvitih območjih je urejena s posebnim družbenim dogovorom o skladnejšem regionalnem razvoju SR Slovenije, naložbe na teh področjih pa hkrati uživajo poseben, beneficiran status v sistemu kreditiranja. Glede na obrazložitev v amandmaju elektrifikacija zasebnih in drugih infrastrukturnih problemov teh področij ni sestavina neposrednih kmetijskih investicij, pač pa sodi v sklop aktivnosti krajevne skupnosti, občinskih skupščin in zlasti samoupravnih interesnih skupnosti z gospodarskega področja. Iz omenjenih razlogov Odbor predlaga zboru, da se ta amandma ne sprejme.

Predsednik Štefan Nemeč: Hvala! Želi še kdo razpravljati? Prosim, besedo ima tovariš Gojko Vizovišek, delegat gospodarskega področja, 13. okoliš — Maribor!

Gojko Vizovišek: Tovarišice in tovariši delegati! O amandmaju delegatov s področja kmetijstva 4. okoliša je razpravljala tudi naša skupina. Opredelili smo se, da ta amandma podpremo. Ker je bil amandma predložen tik pred sejo, se verjetno vsi niste utegnili seznaniti z njegovo vsebino. Zato mi dovolite, da vas seznanim z utemeljitvijo, ki jo daje ta skupina.

Gre za to, da naj se v členu, v katerem se ta sredstva delijo na posamezne porabnike, v skupino porabnikov sredstev s kmetijskega področja vključijo tudi »naložbe v kmetijstvo v ožjem obmejnem območju v manj razvitih krajevnih skupnostih, opredeljenih na podlagi zakona o pospeševanju skladnejšega regionalnega razvoja v SRS« in da se v zadnji vrsti zadnjega odstavka 37. a člena za besedo »organizacij« postavi vejica in vstavi naslednje besedilo: »Komisija Izvršnega sveta Skupščine SR Slovenije, ki opravlja zadeve SR Slovenije v zvezi z izvajanjem zakona o pospeševanju skladnejšega regionalnega razvoja v SR Sloveniji.«

Utemeljitev je naslednja: K namenu uporabe sredstev Republiškega sklada skupnih rezerv gospodarskih organizacij, opredeljenih v 1. točki tretje alineje prvega odstavka 37. a člena, ki se prenašajo na temeljne organizacije združenega dela v panogi kmetijstva iz območja SR Slovenije — ustanoviteljice Kmetijske razvojne skupnosti Slovenije za skupna vlaganja v proizvodne zmogljivosti združenih kmetov in zadrug, predlagamo, da se priključi, za predlaganimi

nameni, še pospeševanje kmetijstva na ožjem obmejnem manj razvitem področju, v manj razvitih krajevnih skupnostih, kjer temeljne organizacije, občine in banke ne morejo ugotavljati in zagotoviti ekonomskega računa vlaganj.

Vlaganja v tem območju so, predvsem iz narodnostnega, socialnega in političnega stališča, nujna. Tem vlaganjem se daje ustrezen poudarek tudi v družbenem dogovoru o pospeševanju skladnejšega regionalnega razvoja v SR Sloveniji v obdobju 1976—1980. Vendar ukrepi, ki so bili sprejeti v zvezi s tem dogovorom, ne dajejo kakovostnih sredstev za neposredne posege v obmejnem območju.

Glede na kompleksno problematiko nerazvitega ožjega obmejnega območja predlagamo, da se del sredstev za temeljne organizacij, ki so članice Kmetijske razvojne skupnosti, nameni za take posege, ki pospešujejo in omogočajo edino navzočo kmetijsko dejavnost v teh predelih, saj je le-ta dejansko edini pogoj za življenje ljudi ob meji.

Komisija Izvršnega sveta Skupščine SR Slovenije, ki opravlja zadeve v zvezi z izvajanjem zakona o pospeševanju skladnejšega regionalnega razvoja v SR Sloveniji, naj v zvezi s predlogom amandmaja zbere ustrezne podrobne podatke o predlogih za neposredne posege v predlaganih območjih in s tem kot pripravljalec predlogov, kot enakopravni partner sodeluje pri odločitvah o razporejanju sredstev za namene, opredeljene s samoupravnimi sporazumi, ki jih predvideva zadnji odstavek 37. a člena obravnavanega zakona.

V podkrepitev naših stališč navajamo najbolj kritične primere, katerih brez neposrednih dotacij ni mogoče konkretno reševati. Tu gre za vprašanje elektrifikacije osamelih hiš ob meji, ureditev bivalnih prostorov, za ceste, vodovod in podobno.

Občina Radlje ima takih primerov okoli 40, mogoče še več. Vlaganja presegajo možnosti prebivalcev, ki so ostareli. Organizacije združenega dela s področja elektrogospodarstva, ki urejajo to področje z električnim omrežjem, so sicer po družbenem dogovoru in planu zadolžene za vlaganja v manj razvitih območjih, vendar ta sredstva namenjajo za visokonapetostno omrežje, medtem ko za nizkonapetostne vode k posameznim hišam ni sredstev.

Proračun občine oziroma občin ne sme več vsebovati posega v te namene, zato teh vprašanj sploh ne moremo reševati. Tudi Kmetijska zemljiška skupnost namenja sredstva za pospeševanje dejavnosti v svojem območju, vendar ne za vlaganja v neekonomske naložbe. Enako velja za ureditev najnujnejših prometnic, cest in poti. V neposrednem obmejnem območju pri ureditvi cest sodeluje JLA, vendar je to premalo. Dosedanji pristop k reševanju teh problemov ni dal zadovoljivih rezultatov prav zaradi pomanjkanja kakovostnih finančnih sredstev.

Z družbenim dogovorom, s katerim naj bi se opredelili konkretni programi in ukrepi za pospeševanje skladnejšega regionalnega razvoja SR Slovenije, smo obljubili precej, zato se zavzemamo, da bi bile rešitve takojšnje. Prebivalstvo še ostaja, mladi se bodo odločali za prevzem kmetij, kolikor bodo deležni družbene podpore. Potruditi se moramo, da bomo čimprej našim prebivalcem omogočili vsaj približno take pogoje za življenje, ki jih, vsaj na zunaj, kaže območje na drugi strani meje.

Izvršnemu svetu SR Slovenije priporočamo, da za uresničevanje družbenega dogovora, sklenjenega v smislu zakona o pospeševanju skladnejšega regionalnega razvoja SRS, še v srednjeročnem obdobju 1976—1980 predvidi in omogoči plasiranje kakovostnih sredstev za posege v obmejnem območju, ki so

izredno pomembni s političnega in socialnega vidika, saj občine na teh območjih ne zmorejo teh bremen.

Podobna problematika je prav gotovo navzoča v vseh manj razvitih obmejnih krajevnih skupnostih v območju SR Slovenije. Hvala.

Predsednik Štefan Nemeč: Hvala! Kdo še želi razpravljati? Prosim, besedo ima tovariš Ivo Marenk!

Ivo Marenk: Tovariš predsednik, tovarišice in tovariši delegati! V zvezi z amandmajem delegatov iz Radelj bi želel opozoriti še na naslednje:

S podpisom dogovora o temeljih družbenega plana SR Slovenije si je Kmetijska razvojna skupnost zadala nalogo, da na ključnih področjih prehrabene bilance, za katero prevzema odgovornost z novim planskim sistemom in plansko politiko v Jugoslaviji, zagotovi večjo proizvodnjo, zlasti pa tržno proizvodnjo na področju krušnih žit, krmnih žit in sladkorja ter da začne z nekaterimi drugimi tržnimi poljedelskimi kulturami v Sloveniji. Sočasno si je ta skupnost zastavila programe na področju melioracij, hkrati, v skladu z zakonom o združenem delu, pa tudi nalogo, da napravi hitrejši premik v smislu uresničevanja kvalitetnejših odnosov pri združevanju dela in sredstev in zlasti zemlje, kar je pogoj za večjo konkurenčnost slovenskega kmetijstva, za večjo produktivnost in s tem seveda za večji dohodek ter za zagotovitev tistih obveznosti, ki smo jih sprejeli v smislu prehrabene bilance Jugoslavije.

Vsi veste, da je v preteklem srednjeročnem obdobju na tem področju prišlo do pomembnega zaostajanja naložb, da je bila v letu 1976 na tem področju nekoliko boljša situacija, da pa letos, gledano s planskega vidika, realiziramo samo 60 % predvidenih naložb, tako v družbeno kot tudi v združeno kmetijstvo. S tega vidika je seveda namen, ki ga ima Izvršni svet v nadaljevanju politike odprave državnega kapitala, predvsem plansko intervencijska funkcija na tem področju, zaradi česar je seveda nemogoče, da bi vloge na tem področju spreminjali v smislu tega, kar predlagajo tovariši iz Radelj.

V zvezi s tem bi želel opozoriti, da je bil, kot je bilo že rečeno v obrazložitvi Odbora za finance, poleg predpisov in rešitev, ki urejajo pospeševanje skladnejšega regionalnega razvoja v SR Sloveniji, 1974. leta tudi v tej skupščini sprejet dogovor o uresničevanju razvojnega programa, kjer so tako za mejna kot za hribovska območja predvidene posebne rešitve. V tem obdobju so bili sprejeti predpisi, da se zagotavlja beneficirana obrestna mera in s tem razbremenjujejo občinski proračuni, ki so sicer obremenjeni v razvitejših občinah. Tudi v letošnji resoluciji o izvajanju planskih nalog v obdobju 1976—1980 smo sprejeli obveznost, da se v občinah oblikujejo ustrezne samoupravne skupnosti za pospeševanje kmetijstva, kjer naj bi se, na podlagi združevanja sredstev, zagotavljali tisti pogoji, o katerih govorijo tovariši, v okviru občine in seveda s sodelovanjem v regiji.

V tem smislu velja imeti probleme, ki so navedeni, predvsem za politiko, ki jo je treba uresničiti v okviru Kmetijske zemljiške skupnosti in v okviru Skupnosti za pospeševanje kmetijstva. Menim, da je zlasti vprašanje, ki je vezano na elektrifikacijo, na razrešitev posameznih problemov na zasebnih kmetijah, funkcija, kjer se združuje socialni in ekonomski vidik v okviru teh skupnosti za pospeševanje kmetijstva v občinah in seveda v okviru regije.

Prav tako menim, da velja opozoriti, da predvidene zakonske rešitve vendarle v celoti ne bežijo od tega, kar je namen predlagateljev. Treba je namreč

upoštevati, da je v utemeljitvi k predlogu amandmaja opozorjeno na ostarelost. Z izgrajevanjem rešitev, ki jih ta zakon omogoča, moramo omogočiti trajnejše razreševanje poseljenosti in produktivne izrabe tega prostora. To pa očitno v sedanjih razmerah ne na individualen način, temveč predvsem prek združevanja, kar je seveda proces, ki ga je potrebno pospešiti v skladu z razpravo v Socialistični zvezi. Če bo v okviru rešitev, ki so predvidene v občinskih planih, in seveda z angažiranjem kmetijskih organizacij prišlo do oblikovanja ustreznih denimo pašnih ali hlevskih skupnosti, je seveda možno ta vprašanja razreševati tudi s sredstvi, ki jih omogoča ta zakon. Menim pa, da bi bilo do skrajnosti narobe ta sredstva zdrobiti, ker na ta način ne bi omogočili uresničevanja temeljne zahteve, ki je seveda postavljena in s podpisom realizirana v družbenem dogovoru o temeljnih plana z vidika celovite prehrabene funkcije republike v tem srednjeročnem planu. Hvala lepa.

Predsednik Štefan Nemeč: Hvala lepa! Želi še kdo razpravljati? Prosim, besedo ima tovariš Bogomir Škoda, gospodarsko področje, 23. okoliš — Koper!

Bogomir Škoda: Tovarišice in tovariši delegati! Skupina delegatov 23. okoliša za gospodarsko področje je na seji 23. septembra 1977 obravnavala gradivo 52. seje Zbora združenega dela Skupščine SR Slovenije in je pri obravnavanju predloga zakona o dopolnitvi zakona o prenosu sredstev, pravic in obveznosti SR Slovenije za investicije v gospodarstvu na določene temeljne organizacije združenega dela sprejela naslednja stališča:

Skupina delegatov meni, naj bi se razpoložljiva sredstva, ki jih zakon obravnava, zagotovila za najnujnejše potrebe in jih ne bi kazalo preveč drobiti in s tem širiti investicij, ker to povzroča, zaradi nezadostno zagotovljenih sredstev za posamezne investicije, podaljšanje rokov dograditve in s tem tudi zahteve po znatni podražitvi.

Skupina meni, da je nujno potrebno čimprej izvesti rekonstrukcijo pristajalne steze Letališča Brnik, za kar je treba zagotoviti potrebna finančna sredstva.

Predsednik Štefan Nemeč: Hvala lepa! Želi še kdo razpravljati? Prosim! Besedo ima tovariš Rajko Čirič, gospodarsko področje, Črnomelj!

Rajko Čirič: Pred dvema urama sem bil obveščen, naj sporočim Zboru združenega dela, da umikamo amandma glede sanacije Rudnika Kanžarica.

Predsednik Štefan Nemeč: Hvala lepa. Želi še kdo razpravljati? Lahko zaključim razpravo? Zaključujem razpravo in prehajam na glasovanje.

Najprej dajem na glasovanje amandma Izvršnega sveta k 1. členu oziroma novemu 37. a členu. Zakonodajno-pravna komisija in Odbor za finance se z njim strinjata. Kdor je za, naj prosim glasuje! (125 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (1 delegat.) Se je kdo vzdržal? (3 delegati.)

Ugotavljam, da je amandma sprejet z večino glasov.

Dajem na glasovanje amandma delegatov s področja kmetijstva 4. okoliša. Izvršni svet in Odbor za finance se z amandmajem ne strinjata. Zakonodajno-

pravna komisija nima pripomb. Kdor je za, naj prosim glasuje! (37 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (64 delegatov.) Se je kdo vzdržal? (20 delegatov.)

Amandma ni sprejet.

Dajem na glasovanje predlog zakona o dopolnitvi zakona o prenosu sredstev, pravic in obveznosti SR Slovenije za investicije v gospodarstvu na določene temeljne organizacije združenega dela v celoti na glasovanje. Kdor je za, naj prosim glasuje! (124 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (1 delegat.) Se je kdo vzdržal? (4 delegati.)

Ugotavljam, da je zakon sprejet z večino glasov.

Prehajam na 7. točko dnevnega reda, to je na predlog zakona o prenehanju veljavnosti zakona o prisilni upravi nad zavodi in o začasni upravi nad organizacijami združenega dela v sestavi zavodov ter o prenehanju uporabljanja nekaterih določb temeljnega zakona o podjetjih v območju SR Slovenije.

Predlog zakona je Skupščini predložil v obravnavo njen izvršni svet. Za svojega predstavnika je določil tovariša Vlada Tanceta, namestnika republiškega sekretarja za pravosodje, organizacijo uprave in proračun.

Predlog zakona o prenehanju veljavnosti sta obravnavala Odbor za družbenopolitični sistem ter Zakonodajno-pravna komisija. Poročili ste prejeli. Želi kdo od predlagateljev ali poročevalcev še kaj dodati k pismenim poročilom? (Ne.)

Pričenjam razpravo. Kdo želi besedo? (Nihče.) Če nihče, dajem na glasovanje predlog zakona o prenehanju veljavnosti zakona o prisilni upravi nad zavodi in o začasni upravi nad organizacijami združenega dela v sestavi zavodov ter o prenehanju uporabljanja nekaterih določb temeljnega zakona o podjetjih v območju SR Slovenije. Kdor je za, naj prosim glasuje! (117 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (1 delegat.)

Ugotavljam, da je zakon sprejet z večino glasov.

Prehajam na 8. točko dnevnega reda, to je na predlog zakona o dopolnitvi zakona o posebnem republiškem davku od prometa proizvodov in od plačil za storitve ter o načinu, po katerem občani in zasebne pravne osebe obračunavajo in plačujejo davek od prometa proizvodov in storitev.

Predlog zakona je Skupščini predložil v obravnavo njen izvršni svet. Za svojega predstavnika je določil tovarišico Milico Ozbič, članico Izvršnega sveta in republiško sekretarko za finance.

Izvršni svet predlaga Skupščini, da zakon obravnavamo v smislu 295. člena poslovnika Skupščine SR Slovenije po hitrem postopku. Ta postopek Izvršni svet predlaga, ker so obnovitvena dela v območju Gorenjske, ki jo je letos prizadel potres, že v teku in je nabava materiala nujna, da bo prizadetemu prebivalstvu dana možnost nabave materiala brez plačila prometnega davka.

Pričenjam razpravo glede postopka. Kdor je za to, da obravnavamo zakon po hitrem postopku, naj prosim glasuje! (116 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je soglasno sprejet predlog za hitri postopek.

Pričenjam razpravo. Kdo želi besedo? (Nihče.) Če nihče, dajem na glasovanje predlog zakona o dopolnitvi zakona o posebnem republiškem davku od prometa proizvodov in od plačil za storitve ter o načinu, po katerem občani in zasebne pravne osebe obračunavajo in plačujejo davke od prometa proizvodov

in storitev. Kdor je za predlog zakona, naj prosim glasuje! (111 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (1 delegat.) Se je kdo vzdržal? (2 delegata.)

Ugotavljam, da je predlog zakona sprejet z večino glasov.

Prehajam na 9. točko dnevnega reda, to je na osnutek zakona o Rdečem križu Slovenije.

Osnutek zakona je Skupščini SR Slovenije predložil v obravnavo njen izvršni svet. Za svojega predstavnika je določil tovariša Dominika Komadino, republiškega podsekretarja v Republiškem komiteju za zdravstvo in socialno varstvo.

Osnutek zakona so obravnavali: Odbor za družbenopolitični sistem, Odbor za finance in Zakonodajno-pravna komisija. Njihova poročila ste prejeli.

Pričenjam razpravo. Kdo želi besedo? Besedo ima tovarišica Metka Močnik, delegatka s socialno-zdravstvenega področja 1. okoliša — Ljubljana!

Metka Močnik: Tovariš predsednik, tovarišice in tovariši delegati! Naše pripombe so naslednje:

Besedilo 7. člena ne ustreza dejanskemu stanju. Pristojnost, ki je v tem členu dana Republiškem komiteju za zdravstveno in socialno varstvo, ni v skladu z besedilom 5. člena, kjer so opredeljene naloge Rdečega križa na področju zdravstvenega varstva in socialne politike, vzgoje in prosvete, ljudske obrambe, varnosti cestnega prometa in na drugih področjih.

Prav tako je besedilo 7. člena v nasprotju s 14. členom, ki določa, da družbenopolitične skupnosti ter samoupravne organizacije in skupnosti zagotavljajo Rdečemu križu Slovenije sredstva za financiranje nalog, o katerih so se dogovorile. Normalno je, da v menjavi dela tisti, ki financira določeno dejavnost, zahteva tudi poročilo o izvajanju nalog in nadzoruje tako izvajanje nalog kot namensko uporabo sredstev.

V primeru Rdečega križa pa so to lahko družbenopolitične skupnosti, Sekretariat za ljudsko obrambo, skupščine samoupravnih interesnih skupnosti na področju zdravstva in socialnega skrbstva, otroškega varstva in podobnega. Tako različni organi nadzorujejo izvajanje nalog in namensko uporabo sredstev Rdečega križa Slovenije in ne samo Republiški komite za zdravstveno in socialno varstvo, kot je to določeno v 7. členu.

V zveznem zakonu o Rdečem križu Jugoslavije je Zvezni komite za zdravstveno in socialno varstvo v 10. členu pooblaščen za nadzorstvo nad izvajanjem nalog samo iz 6. člena, to je samo za naloge v zvezi s službo za poizvedovanje oziroma obveščanje o vojnih žrtvah, predvideno v ženevskih konvencijah, za katere naloge je država pooblastila Rdeči križ Jugoslavije.

Zato predlagamo, da se besedilo 7. člena črta, besedilo 14. člena pa dopolni tako, da se glasi: »Za izvajanje pooblastil iz 5. člena tega zakona ali drugih dogovorjenih nalog družbenopolitične skupnosti ter samoupravne organizacije in skupnosti zagotavljajo Rdečemu križu Slovenije sredstva za financiranje nalog, o katerih so se dogovorile in imajo pravico nadzora nad namensko uporabo finančnih sredstev za izvajanje teh nalog.«

Predsednik Štefan Nemeč: Hvala lepa! Kdo še želi razpravljati? Ni več razpravljalcev? Lahko zaključim razpravo? Zaključujem razpravo in predlagam naslednji sklep:

1. Osnutek zakona o Rdečem križu Slovenije se sprejme.

2. Predlog zakona pripravi Izvršni svet Skupščine SR Slovenije. Pri pravi predloga zakona naj upošteva predloge, dane v poročilih skupščinskih teles in predloge, izražene na današnji seji zbra.

Ima kdo kakšno pripombo glede na tako predlagani sklep? (Ni pripomb.) Dajem sklep na glasovanje. Kdor je za, naj prosim glasuje! (111 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je sklep sprejet.

Prehajamo na 10. točko dnevnega reda, to je na predlog za izdajo zakona o Narodni banki Slovenije, ki ga je Skupščini predložil v obravnavo Izvršni svet.

Za svojega predstavnika je Izvršni svet določil tovarišico Milico Ozbič.

Predlog za izdajo zakona sta obravnavala Odbor za finance in Zakonodajno-pravna komisija. Poročili smo prejeli.

Pričenjam razpravo. Želi še kdo kaj ustno dodati k pismenim poročilom? (Ne.)

Pričenjam razpravo. Kdo želi besedo? (Nihče.) Lahko zaključim razpravo? (Da.) Zaključujem razpravo in predlagam naslednji sklep:

1. Predlog za izdajo zakona o Narodni banki Slovenije se sprejme.

2. Osnutek zakona pripravi Izvršni svet Skupščine SR Slovenije.

Ima kdo kakšno pripombo k predlaganemu sklepu? (Ni pripomb.)

Kdor je za, naj prosim glasuje! (107 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (1 delegat.) Se je kdo vzdržal? (2 delegata.)

Ugotavljam, da je sklep sprejet z večino glasov.

Zaključujem to točko dnevnega reda in pričenjam 11. točko dnevnega reda, to je predlog za izdajo zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o upravnih taksah, z osnutkom zakona.

Zakon je predložil v obravnavo Izvršni svet. Za svojega predstavnika je določil Milico Ozbič.

Izvršni svet predlaga Skupščini, da obravnavamo zakon v smislu 250. člena poslovnika, in sicer, da se združita prva in druga faza, tako da se hkrati obravnavata in sprejemata predlog za izdajo in osnutek zakona.

Ima kdo kakšno pripombo glede tega predloga? (Ni pripomb.) Potem menim, da lahko obravnavamo ta zakon kot osnutek, torej v drugi fazi.

Obravnavala sta ga Odbor za finance in Zakonodajno-pravna komisija. Poročili smo prejeli.

Pričenjam razpravo. Kdo želi besedo? Ne želi nihče razpravljati? Lahko zaključim razpravo? Zaključujem razpravo in predlagam naslednji sklep:

1. Predlog za izdajo zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o upravnih taksah, z osnutkom zakona, se sprejme.

2. Predlog zakona pripravi Izvršni svet Skupščine SR Slovenije. Pri pravi predloga zakona naj upošteva predloge, dane v poročilih skupščinskih teles in ostalih gradivih.

Ima kdo kakšno pripombo k temu sklepu? (Ne.) Kdor je za, naj prosim glasuje! (113 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (1 delegat.)

Ugotavljam, da je sklep sprejet z večino glasov.

Prehajamo na 12. točko dnevnega reda, to je na predlog za izdajo zakona o spremembi zakona o kmetijskih zemljiščih, z osnutkom zakona, ki ga je Skupščini predložila v obravnavo Zveza vodnih skupnosti Slovenije.

Za svojega predstavnika je Zveza vodnih skupnosti določila tovariša Stefana Lebarja, svetovalca za pravne zadeve pri Zvezi vodnih skupnosti Slovenije. Izvršni svet je za svojega predstavnika določil tovariša Ivana Marenka.

Zveza vodnih skupnosti predlaga, da zakon sprejmemo po hitrem postopku. Odbor za finance, Zakonodajno-pravna komisija in Izvršni svet se s takim postopkom ne strinjajo in predlagajo, da se zakon obravnava kot predlog za izdajo, z osnutkom zakona. Ali je to točno? (Da.) Prosim za obrazložitev glede postopka. Besedo ima tovariš Jože Pust!

Jože Pust: Spoštovani predsednik, tovarišice in tovariši delegati! Zveza vodnih skupnosti Slovenije je na svoji seji letošnjo pomlad obravnavala problematiko izvajanja srednjeročnega plana hidromelioracij in sprejela sklep, da predlaga Skupščini SR Slovenije spremembo 13. člena zakona o kmetijskih zemljiščih.

Obseg najkvalitetnejših ravninskih kmetijskih zemljišč se v Sloveniji zaradi urbanizacije, industrializacije in izgradnje infrastrukturnih objektov nenehno zmanjšuje. Cenimo, da znaša izguba letno okoli 2000 ha. Glede na navedeno stanje je nujno, da se za kmetijstvo vsaj deloma usposobijo dodatna zemljišča, predvsem v ravninskih predelih Slovenije, kar je mogoče doseči edino s hidromelioracijami zamočvirjenih zemljišč. Usposabljanje takih zemljišč je družbenoekonomski problem, ki ga je potrebno reševati že v srednjeročnem programu, ko vsaka republika sprejema obveznosti za osamosvojitve države pri preskrbi s kmetijskimi proizvodi.

V letu 1973, ko so se ponovno začele izvajati melioracije kmetijskih zemljišč, se je oblikovala tudi samoupravna struktura za izvajanje nalog na področju melioracij. Poleg kmetijskih zemljiških skupnosti je za navedeno problematiko pri Zvezi vodnih skupnosti Slovenije formiran tudi poseben odbor, Odbor za urejanje kmetijskih zemljišč na melioracijskih sistemih. Njemu je bila zaupana naloga, da upravlja s sredstvi, ki se zbirajo na podlagi 13. člena zakona o kmetijskih zemljiščih. Po določitih tega zakona se smejo ta sredstva uporabljati kot družbena pomoč investitorjem pri izgradnji osuševalnih in namakalnih sistemov pri agromelioracijah in komasacijah zemljišč.

Na podlagi 13. člena zakona o kmetijskih zemljiščih, ki predpisuje poseben prispevek 2 dinarja od m², kolikor se spremeni namembnost kmetijstva ali gozdnega zemljišča, je bila dana osnova za urejanje kmetijskih zemljišč zaradi povečanja njihove rodovitnosti s hidromelioracijami in ostalimi agrarnimi operacijami.

V zvezi s tem je bil sprejet tudi srednjeročni načrt hidromelioracijskega urejanja kmetijskih zemljišč za obdobje 1976—1980, ki predvideva, da bomo usposobili 17 000 ha slabo produktivnih, zamočvirjenih zemljišč. Hkrati pa sta bila sprejeta tudi družbeni dogovor in samoupravni sporazum o financiranju naložb v kmetijstvo, po katerih se naložbe za hidromelioracijo in agromelioracijo financirajo z udeležbo Zveze vodnih skupnosti Slovenije, bank in Kmetijsko živilsko razvojne skupnosti Slovenije.

Zveza vodnih skupnosti Slovenije je na podlagi podrobne analize ugotovila, da poseben prispevek 2 dinarja od m² zaradi podražitev gradbenih storitev, materialnih stroškov vključevanja agromelioracije in urejanja poti ne daje več

finančne osnove za usposobitev novega kvadratnega metra manj vrednega kmetijskega zemljišča. Zaradi tega je ogrožen srednjeročni načrt hidromelioracijskega urejanja kmetijskih zemljišč, ki predvideva usposobitev 17 000 ha kmetijskih zemljišč v tem srednjeročnem obdobju. Zato Zveza vodnih skupnosti Slovenije kot podpisnik dogovora o temeljih družbenega plana in koordinator izvajanja družbenega plana na tem področju ni sposobna zaradi pomanjkanja sredstev realizirati sprejetih obvez v tem srednjeročnem obdobju.

Na težave pri izvajanju srednjeročnega načrta smo opozorili republiške organe. Tako je bilo v analizi izvajanja srednjeročnega plana v začetku polletja tudi v tej skupščini ugotovljeno, da je materialna podlaga izvajanja melioracij ogrožena. Valorizacija prispevka po 13. členu zakona o kmetijskih zemljiščih je bila predvidena že v resoluciji o družbenoekonomski politiki in razvoju SR Slovenije ter neposrednih nalogah v letu 1976, vendar do sedaj še ni bila izvedena. Zavaljo tega smo se sporazumno z Republiškim sekretariatom za kmetijstvo odločili, da predlagamo spremembo 13. člena zakona o kmetijskih zemljiščih, to je povišanje prispevka od 2 na 5 dinarjev od kvadratnega metra.

Glede na planske obveznosti in analitične ugotovitve predlagamo, da se predlog za izdajo zakona, skupaj z osnutkom, sprejme in da predlog zakona pripravi Izvršni svet Skupščine tako, da bi bilo možno obravnavati predlog že na prvem naslednjem zasedanju obeh zborov. Hvala lepa.

Predsednik Štefan Nemeč: To se pravi, da odstopate od predloga za hitri postopek? (Da.) Hvala lepa. Potem ni treba, da sklepamo o hitrem postopku.

Pričenjam razpravo. Kdo želi besedo? Če ne želi nihče razpravljati, potem zaključujem razpravo in predlagam naslednji sklep:

1. Predlog za izdajo zakona o spremembi zakona o kmetijskih zemljiščih, z osnutkom zakona, se sprejme.

2. Predlog zakona pripravi Izvršni svet Skupščine SR Slovenije. Pri pripravi predloga zakona naj upošteva predloge, dane v poročilih skupščinskih teles in ostalih gradivih.

Ima kdo kakšno pripombo k tako formuliranemu sklepu? (Ne.) Kdor je za, naj prosim glasuje! (106 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (1 delegat.)

Ugotavljamo, da je z večino glasov sprejet predlagani sklep.

Prehajamo na 13. točko dnevnega reda, to je na predlog odloka o soustanoviteljstvu Inštituta za zgodovino delavskega gibanja, Ljubljana, ki ga je skupščini SR Slovenije predložil Izvršni svet.

Za svojega predstavnika je Izvršni svet določil tovarišico Dragico Šimec, svetovalko predsednika Republiškega komiteja za raziskovalno dejavnost.

Predlog odloka sta obravnavala Odbor za družbenopolitični sistem, ki je dal poročilo, in Zakonodajno-pravna komisija, ki je prav tako dala poročilo.

Pričenjam razpravo. Želi predstavnik še kaj ustno dodati k pismenim poročilom? (Ne želi.) Kdo želi besedo? (Nihče.)

Zaključujem razpravo in dajem na glasovanje predlog odloka o soustanoviteljstvu Inštituta za zgodovino delavskega gibanja, Ljubljana. Kdor je za, naj prosim glasuje! (105 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (1 delegat.)

Ugotavljam, da je odlok v našem zboru z večino glasov sprejet.

Prehajamo na 14. točko dnevnega reda, to je na predlog odloka o soustanoviteljstvu Inštituta za narodnostna vprašanja, Ljubljana, ki ga je Skupščini prav tako predložil v obravnavo Izvršni svet.

Za svojega predstavnika je tudi k tej točki določil tovarišico Dragico Šimenc.

Predlog odloka so obravnavali: Odbor za družbenopolitični sistem, Komisija za narodnosti in Zakonodajno-pravna komisija. Poročila smo prejeli. Pričenjam razpravo. Želi kdo besedo? (Nihče.)

Zaključujem razpravo in dajem na glasovanje predlog odloka o soustanoviteljstvu Inštituta za narodnostna vprašanja, Ljubljana.

Kdor je za, naj prosim glasuje! (109 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (1 delegat.)

Ugotavljam, da je odlok z večino glasov sprejet.

Prehajamo na 15. točko dnevnega reda, to je na predlog odloka o izvolitvi člana Izvršnega sveta Skupščine SR Slovenije, o imenovanju predsednika Republiškega komiteja za ekonomske odnose s tujino in o dopolnitvi odloka o razrešitvi in izvolitvi nekaterih članov Izvršnega sveta Skupščine SR Slovenije, o razrešitvi ter o imenovanju nekaterih republiških sekretarjev ter o imenovanju predsednikov republiških komitejev, ki ga je na predlog predsednika Izvršnega sveta Skupščine SR Slovenije predložila v obravnavo Komisija za volitve, imenovanja in administrativne zadeve Skupščine SR Slovenije.

Za svojega predstavnika je Komisija določila tovarišico Šariko Ficko, članico Komisije. Pričenjam razpravo. Kdo želi besedo? (Nihče.)

Zaključujem razpravo in dajem na glasovanje predlog odloka, s katerim se predlaga tovariš Jernej Jan za predsednika Republiškega komiteja za ekonomske odnose s tujino. Kdor je za predlog odloka, naj prosim glasuje! (104 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (2 delegata.)

S tem je v Zboru združenega dela Jernej Jan izvoljen za člana Izvršnega sveta Skupščine SR Slovenije in imenovan za predsednika Republiškega komiteja za ekonomske odnose s tujino. Čestitam tovarišu Janu k izvolitvi in mu želim veliko uspeha pri njegovem delu! (Ploskanje.)

Prehajamo na 16. točko dnevnega reda, to je predlog zakona o ratifikaciji konvencije o priznavanju visokošolskih študijev, diplom in stopenj v arabskih in evropskih mediteranskih državah, ki ga je Skupščini predložil v obravnavo in soglasje Zbor republik in pokrajin Skupščine Socialistične federativne republike Jugoslavije.

Izvršni svet je za svojega predstavnika k tej točki dnevnega reda določil tovarišico Bredo Cajhen, republiško podsekretarko v Republiškem komiteju za vzgojo in izobraževanje.

Predlog zakona so obravnavali: Odbor za družbenoekonomske odnose, Komisija za mednarodne odnose in Zakonodajno-pravna komisija, ki so dali poročila.

Poročila smo prejeli. Prejeli pa smo tudi predlog odloka o soglasju k predlogu zakona o ratifikaciji konvencije o priznavanju visokošolskih študijev, diplom in stopenj v arabskih in evropskih mediteranskih državah in stališče Izvršnega sveta Skupščine SR Slovenije. Pričenjam razpravo. Kdo želi besedo? (Nihče.)

Zaključujem razpravo in prehajam na glasovanje.

Dajem na glasovanje odlok o soglasju k predlogu zakona o ratifikaciji konvencije o priznavanju visokošolskih študijev, diplom in stopenj v arabskih in

evropskih mediteranskih državah. Kdor je za, naj prosim glasuje! (110 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (2 delegata.)

Ugotavljam, da je predlog odloka z večino glasov sprejet.

Prehajamo na 17. točko dnevnega reda, to je na osnutek zakona o dopolnitvi zakona o razvojnih premijah in zagotovitvi sredstev za njihovo izplačevanje, ki ga je Skupščini predložil v soglasje Zbor republik in pokrajin Skupščine SFRJ.

Za svojega predstavnika je Izvršni svet določil tovarišico Milico Ozbič, članico Izvršnega sveta in republiško sekretarko za finance. Osnutek zakona sta obravnavala Odbor za finance in Zakonodajno-pravna komisija. Poročili smo prejeli. Pričenjam razpravo. Kdo želi besedo? (Nihče.)

Zaključujem razpravo in predlagam naslednji sklep:

1. Zbor združenega dela Skupščine SR Slovenije daje soglasje k osnutku zakona o dopolnitvi zakona o razvojnih premijah in o zagotovitvi sredstev za njihovo izplačevanje.

2. Pooblašča se delegacija Skupščine SR Slovenije v Zboru republik in pokrajin Skupščine SFRJ, da da v imenu Skupščine SR Slovenije soglasje k predlogu tega zakona.

Ima kdo kakšno pripombo k temu sklepu? (Ni pripomb.) Kdor je za, naj prosim glasuje! (115 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je predlagani sklep soglasno sprejet.

Prehajamo na 18. točko dnevnega reda, to je na osnutek zakona o udeležbi federacije pri financiranju graditve II. faze Kongresnega centra Sava v Novem Beogradu, ki ga je Skupščini predložil v soglasje Zbor republik in pokrajin.

Pri tej točki je predstavnik Izvršnega sveta Skupščine SR Slovenije tovarišica Milica Ozbič.

Osnutek zakona sta obravnavala Odbor za finance in Zakonodajno-pravna komisija.

Prejeli smo tudi stališče Izvršnega sveta Skupščine SR Slovenije. Pričenjam razpravo. Kdo želi besedo? Lahko zaključim razpravo? (Da.) Zaključujem razpravo in predlagam naslednji sklep:

1. Zbor združenega dela Skupščine SR Slovenije daje soglasje k osnutku zakona o udeležbi federacije pri financiranju graditve II. faze Kongresnega centra Sava v Novem Beogradu.

2. Pooblašča se delegacija Skupščine SR Slovenije v Zboru republik in pokrajin Skupščine SFRJ, da da v imenu Skupščine SR Slovenije soglasje k predlogu tega zakona.

Ima kdo kakšno pripombo k tako formuliranemu sklepu? (Ni pripomb.) Kdor je za, naj prosim glasuje! (110 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (4 delegati.) Se je kdo vzdržal? (1 delegat.)

Ugotavljam, da je v našem zboru sklep z večino glasov sprejet.

Odrejam polurni odmor.

(Seja je bila prekinjena ob 12.35 in se je nadaljevala ob 13.25.)

Predsednik Štefan Nemeč: Nadaljujemo sejo. Prehajamo na 19. točko dnevnega reda, to je na volitve in imenovanja.

Glede na določbe 35. člena poslovnika Zbora združenega dela Skupščine SR Slovenije moramo imenovati skupino za pripravo programa Zbora združenega dela. Doslej smo, kot veste, dobili delovno zasnovo programa, ki jo je pripravila strokovna služba. Razprava o tem gradivu je bila do 25. septembra. Pripombe iz razprave smo prejeli, tako da lahko sedaj skupina, ki jo bomo danes imenovali, začne z delom pri dokončnem predlogu tega programa, ki naj bi ga sprejeli in obravnavali na seji zbora v oktobru, to se pravi že na naslednji seji.

Glede na to predlagam, da sprejmemo sklep o ustanovitvi skupine za pripravo programa Zbora združenega dela in pripravo periodičnega programa Zbora združenega dela in da se v to skupino imenujejo: za predsednika tovarišica Jolanda Slokar, podpredsednica Zbora združenega dela, za člana pa Rudi Potočki, podpredsednik Odbora za družbenoekonomske odnose in Jože Kert, predsednik Odbora za družbenoekonomski razvoj, Vlado Šanca, Slavko Uršič, Tomaž Vuga in Tomaž Travninar, torej vsi predsedniki odborov. Razlog za tako oblikovano skupino je v tem, da se na ta način pokrijejo vsa področja dela našega zbora in s tem tudi zagotovi najbolj kvalitetna priprava programa.

Dajem ta predlog v obravnavo. Želi kdo o njem razpravljati? (Ne.) Kdor je za predlog, naj prosim glasuje! (110 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (1 delegat.)

Ugotavljam, da je sklep z večino glasov sprejet.

Druga zadeva je predlog odloka o imenovanju namestnika guvernerja Narodne banke Slovenije, ki ga je predložila v obravnavo Komisija za volitve, imenovanja in administrativne zadeve. Pri vseh točkah je predstavnica Komisije Šarika Ficko, članica Komisije.

Izvršni svet je dal k predlogu pozitivno mnenje. Pričenjam razpravo. Kdo želi besedo? (Nihče.) Zaključujem razpravo in dajem na glasovanje predlog odloka o imenovanju namestnika guvernerja Narodne banke Slovenije, s katerim se imenuje tovariš Riko Jerman za namestnika guvernerja Narodne banke Slovenije.

Kdor je za, naj prosim glasuje! (111 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (1 delegat.)

Ugotavljam, da je predlog odloka z večino glasov sprejet.

Tretja zadeva je predlog odloka o imenovanju namestnika predsednika Republiškega komiteja za ekonomske odnose s tujino.

Na predlog Izvršnega sveta je odlok predložila v obravnavo Komisija za volitve, imenovanja in administrativne zadeve. Pričenjam razpravo. Kdo želi besedo? (Nihče.)

Zaključujem razpravo in dajem na glasovanje predlog odloka o imenovanju namestnika predsednika Republiškega komiteja za ekonomske odnose s tujino. Kdor je za predlog odloka, naj prosim glasuje! (109 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (1 delegat.)

Z večino glasov je predlog odloka sprejet. S tem je v Zboru združenega dela imenovan za namestnika predsednika Republiškega komiteja za ekonomske odnose s tujino tovariš Dušan Brglez.

Četrta zadeva je predlog odloka o imenovanju namestnika predsednika Republiškega komiteja za vprašanja borcev narodnoosvobodilne vojske in vojaških invalidov, ki ga je prav tako na predlog Izvršnega sveta predložila v

obravnavo Komisija za volitve, imenovanja in administrativne zadeve Skupščine SR Slovenije.

Pričenjam razpravo. Kdo želi besedo? (Nihče.) Zaključujem razpravo in dajem na glasovanje predlog odloka o imenovanju namestnika Republiškega komiteja za vprašanja borcev narodnoosvobodilne vojske in vojaških invalidov, s katerim se predlaga, da se na to mesto imenuje tovariš Franc Godeša.

Kdor je za predlog odloka, naj prosim glasuje! (109 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je predlog odloka sprejet.

Peta zadeva je predlog odloka o razrešitvi sodnika Okrožnega sodišča v Celju in sodnika Okrožnega sodišča v Kopru. Predlog je predložila Komisija za volitve, imenovanja in administrativne zadeve Skupščine SR Slovenije. Izvršni svet daje k predlogu odloka pozitivno mnenje. Pri obrazložitvi predloga odloka o razrešitvi sodnika Okrožnega sodišča v Celju in Okrožnega sodišča v Kopru je prišlo do pomote. Sodnik Okrožnega sodišča v Celju v resnici odhaja na novo dolžnost, in sicer za sodnika občinskega sodišča v Sevnici, in ne za predsednika, kot je to po pomoti povedano v obrazložitvi predloga.

Pričenjam razpravo. Kdo želi besedo? (Nihče.) Zaključujem razpravo in dajem na glasovanje predlog odloka o razrešitvi sodnika Okrožnega sodišča v Celju in sodnika Okrožnega sodišča v Kopru. Kdor je za predlog, naj prosim glasuje! (115 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je zbor sprejel predlog odloka o razrešitvi sodnika Okrožnega sodišča v Celju in sodnika Okrožnega sodišča v Kopru. S tem je v Zboru združenega dela razrešen dolžnosti sodnika Okrožnega sodišča v Celju Alojz Vidic in sodnika Okrožnega sodišča v Kopru Mirko Lokovšek.

Šesta zadeva je predlog odloka o razrešitvi namestnika okrožnega javnega tožilca v Mariboru. Tudi ta predlog odloka je predložila v obravnavo Komisija za volitve, imenovanja in administrativne zadeve Skupščine Socialistične republike Slovenije. Izvršni svet je dal k temu predlogu pozitivno mnenje.

Pričenjam razpravo. Kdo želi besedo? (Nihče.) Zaključujem razpravo in dajem na glasovanje predlog odloka o razrešitvi namestnika okrožnega javnega tožilca v Mariboru. Kdor je za, naj prosim glasuje! (114 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je zbor soglasno sprejel predlog odloka o razrešitvi namestnika okrožnega javnega tožilca v Mariboru.

Sedma zadeva je predlog odloka o določitvi števila in izvolitvi sodnikov porotnikov Okrožnega sodišča v Mariboru, ki ga je prav tako predložila Komisija za volitve, imenovanja in administrativne zadeve. Izvršni svet je dal k predlogu pozitivno mnenje, pričenam razpravo. Kdo želi besedo? (Nihče.)

Zaključujem razpravo in dajem na glasovanje predlog odloka o določitvi števila in izvolitvi sodnikov porotnikov Okrožnega sodišča v Mariboru. Kdor je za predlog odloka, naj prosim glasuje! (113 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je predlog soglasno sprejet.

S tem je v Zboru združenega dela izvoljenih 298 sodnikov porotnikov Okrožnega sodišča v Mariboru.

Osma zadeva je predlog odloka o določitvi števila in izvolitvi sodnikov porotnikov Okrožnega sodišča v Murski Soboti, ki ga je prav tako predložila v obravnavo Komisija za volitve, imenovanja in administrativne zadeve Skup-

ščine SR Slovenije. K temu predlogu odloka je dal Izvršni svet pozitivno mnenje. Kdo želi razpravljati? (Nihče.)

Zaključujem razpravo in dajem na glasovanje predlog odloka o določitvi števila in izvolitvi sodnikov porotnikov Okrožnega sodišča v Murski Soboti. Kdor je za predlog odloka, naj prosim glasuje! (113 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je zbor sprejel predlog odloka o določitvi števila in izvolitvi sodnikov porotnikov Okrožnega sodišča v Murski Soboti. S tem je v Zboru združenega dela izvoljenih 129 sodnikov porotnikov Okrožnega sodišča v Murski Soboti.

S tem je tudi ta točka dnevnega reda zaključena.

Sedaj se vračamo na 3. točko dnevnega reda, to je na predlog zakona o skupnostih za ceste.

Prosim predstavnika Odbora, da poroča o sklepih, ki jih je Odbor sprejel. Besedo ima tovariš Jože Kert, predsednik Odbora za družbenoekonomski razvoj!

Jože Kert: Tovariš predsednik, tovarišice in tovariši delegati! Naša odbora, to je Odbor za družbenoekonomske odnose in Odbor za družbenoekonomski razvoj, sta se sestala s skupino delegatov Zbora občin z namenom, da bi zavzeli stališča do odprtih vprašanj v zvezi z zakonom o skupnostih za ceste. Po triurni razpravi, ko smo pregledali vse amandmaje, ko smo se do podrobnosti seznanili s predlogom zakona, predlagamo, da se sprejme amandma Izvršnega sveta in da se sprejme amandma Zakonodajno-pravne komisije.

Kot je bilo rečeno na tem sestanku, bo delegacija občine Celje svoj amandma umaknila. Mislim, da je bilo s tem ugotovljeno, da se današnji predlog zakona obravnava kot predlog in da se ne vrne, kot je bilo predlagano, v bazo osnutka. Odbori in skupina pa prepuščajo predsedniku zbora v presojo, ali bo izkoristil 282. člen poslovnika, to je predhodno glasovanje o tem, ali je predlog za naš zbor sprejemljiv ali ni sprejemljiv.

Na seji smo vse pripombe dokaj izčrpno obravnavali in ugotovili, da verjetno delegacije, ki vztrajajo pri nekaterih stvareh, niso bile v podrobnostih seznanje s predlogom zakona. Tako je recimo amandma Skupščine občine Maribor pravzaprav v predlogu zakona zajet v celoti. Po razpravi, ki je trajala tri ure, smo prišli do zaključka, da predlagamo Zboru združenega dela, da ta predlog zakona sprejme.

Tovariš predsednik! V imenu vseh treh odborov oziroma v imenu dveh odborov in pa te skupine delegatov predlagam, da daste predlog na glasovanje, če imate za potrebno, pa lahko izkoristite 282. člen poslovnika o predhodnem ugotavljanju stopnje soglasja. Hvala lepa.

Predsednik Štefan Nemeč: Pričenjam razpravo. Kdo želi besedo?

Ivan Zelenšek: Tovariš predsednik, tovarišice in tovariši delegati! Slišali ste poročilo predsednika Odbora za družbenoekonomski razvoj Zbora združenega dela tovariša Kerta o tem, da sta odbora in skupina delegatov po triurni seji prišli do zaključka, naj se zakon sprejme. Glede na celotno situacijo, zlasti pa na pojasnila, dana v razpravi, se je delegacija s področja gospodarstva občine Celje odločila, da amandma, ki ga je predložila, umakne. Po-

udariti moram, da smo o tej zadevi konzultirali tudi vse delegate s področja Slovenije, ki so v razpravi dali podporo temu amandmaju.

Da ne bo kdo morda mislil, da amandma umikamo iz kakršnekoli bojzani ali prisile! Pri amandmaju smo nekaj časa še vztrajali, vendar smo na podlagi podrobne proučitve zakona kmalu ugotovili, da amandma ni potreben. Zato še enkrat poudarjam, da delegacija s področja Celja v soglasju s tovariši, ki so prej podprli naš predlog, umika amandma.

Prav tako moram sporočiti, da bo ta amandma umaknil tudi naš delegat v Zboru občin. Hvala lepa.

Predsednik Štefan Nemeč: Hvala! Kdo še želi razpravljati? Besedo ima tovariš Starman, gospodarsko področje!

Milan Starman: Tovarišice in tovariši delegati! Dovolite, da v imenu delegatov ljubljanskih občin izrazim naše stališče do zakona o skupnostih za ceste, katerega smo obravnavali na skupni seji vseh delegatov ljubljanskih občin.

Delegati ljubljanskih občin smo bili mnenja, da je nujno, da se zakon sprejme. Za amandma mariborskega okoliša smo menili, da je verjetno nesprejemljiv oziroma neprimeren, ker že zakon sam po sebi daje možnost, da so lahko občinske skupnosti tudi območne skupnosti za ceste.

V samem zakonu je nemogoče predvideti vse rešitve. Te probleme je možno urejati samo s samoupravnimi sporazumi in pa dogovori. Zato bi morale biti v samoupravnem sporazumu o združevanju v skupnosti za ceste točno in jasno opredeljene vse naloge, obveznosti in pa seveda tudi viri financiranja.

Glede ustanavljanja območnih skupnosti, v katere bi se vključevalo več občin, pa se je mogoče po našem mnenju dogovarjati in ga realizirati tako, kot nam zakon narekuje in tako, da se bo to odločanje najbolj približalo delavcem v združenem delu in pa delavcem, ki bodo upravljali s temi cestami.

Če bi vsaka občina hotela imeti svojo skupnost za ceste, bi prišlo verjetno do zapiranja oziroma do problemov, ki bi se še povečali, kolikor bi lahko bogatejšie občine določale politiko izgrajevanja in pa združevanja cest v Sloveniji.

Menimo, da je zakon sprejemljiv in da bi pomenilo odlašanje njegovega sprejetja korak nazaj v našem samoupravnem sistemu.

Vsi vemo, da so problemi na vseh področjih, posebno pa še na nerazvitih, vendar se ti problemi ne morejo reševati dvostransko.

Če ne sprejmemo zakona, ne pridobimo ničesar in samo zavlačujemo dose- danje stanje. Hvala lepa.

Predsednik Štefan Nemeč: Hvala lepa! Kdo še želi razpravljati? Ni več razpravljajcev? Predvsem sprašujem tovariša Šanco in tovariša Vizoviška, ki sta dala predlog, o tem, da ne bi danes dokončno sklepali o zakonu, da povesta svoje mnenje.

Vlado Šanca (iz klopi): Mislim, da sem dolžan zastopati stališča delegacije. Pri tem moram reči, da smo ugotovili določena neskladja, zato menim, da bi bilo pametno, da bi nekatere današnje razprave še ponovili. Predlagam, da predlog zakona obravnavamo kot osnutek.

Predsednik Štefan Nemeč: Besedo ima tovariš Vizovišek!

Gojko Vizovišek: V načelu se strinjam s tovarišem Šanco. Mislim, da razprava, čeprav je nekatere stvari razjasnila, ni prinesla tistih odgovorov, katere smo želeli slišati. Predvsem je ostalo odprto vprašanje razporejanja sredstev in financiranja izgradnje, predvsem regionalnih cest, zato menim, da smo dolžni naši skupini in ne samo skupini, temveč vsem delegatom odgovoriti.

Pri amandmaju naša skupina ostaja, menim pa, da bi v nekaterih točkah morali zadeve bolj razčistiti, predvsem na področju financiranja in zbiranja sredstev in razporejanja teh sredstev.

Predsednik Štefan Nemeč: Hvala! Tovariš Jože Kert ima besedo!

Jože Kert: Tovarišice in tovariši delegati! Razpravljam kot delegat in ne kot predstavnik Odbora za družbenoekonomski razvoj.

Menim, da bo vsako zavlačevanje povzročilo družbeno škodljive posledice. Vse stvari, ki so še odprte, se dajo rešiti s samoupravnimi sporazumi. Menim, da bi naredili velik korak nazaj, če tega zakona ne bi sprejeli. Prepričan sem, da smo vsi zainteresirani, da kompetence in pooblastila prenesemo na nižje organe. Popolnoma pa je zgrešeno razmišljanje, da bodo stvari s prenosom regionalnih cest na republiko rešene. To se pogosto omenja, kar vnaša zmedo med upravne organe, pa tudi med same izvajalce del in upravljalce. Podobne primere smo imeli tudi pri območnih vodnih skupnostih. Takrat smo ugotovili, da je pametno, če območne vodne skupnosti prenesemo na nižje organe, kar se je po tolikih letih pokazalo kot koristno.

Danes smo razpravljali s člani Izvršnega sveta, s predsednikom Komiteja za promet in zveze in z drugimi in ugotovili, da ne bi bili po mesecu razprav prav nič na boljšem. Vse tisto, kar danes manjka v zakonu, se da doseči s pametnim sporazumevanjem. Zato še enkrat predlagam, tovarišice in tovariši delegati, da danes to dokončno rešimo, hkrati pa, da se zavzemamo na vseh forumih, da bomo te stvari v okviru samoupravnih sporazumov tako uredili, da bomo do konca speljali to, kar mislimo in kar je naša naloga. Zato kakršnokoli zavlačevanje nima nobenega smisla. Mislim, da je škoda izgubljati čas z odlaganjem sprejetja tega zakona.

Prosim, tovariš predsednik, da se to da na glasovanje in kot delegat predlagam, da ta predlog zakona sprejmemo. Hvala lepa.

Predsednik Štefan Nemeč: Hvala lepa! Tovariš Livio Jakomin ima besedo!

Livio Jakomin: Tovariš predsednik, tovarišice in tovariši delegati! Ne želim razvlačevati razpravo, vendar menim, da moram glede financiranja regionalnih cest tovarišu delegatu iz Maribora posebej odgovoriti, čeprav sem v svoji drugi intervenciji danes zjutraj skušal odgovoriti. Morda nisem bil dovolj jasen.

Program razvoja regionalnih in magistralnih cest v Socialistični republiki Sloveniji do leta 1978 smo sprejeli. V tem dokumentu je zelo jasno opredeljeno, katere odseke regionalnih cest bomo gradili, in sredstva, ki so za to zagotovljena.

Glede na to se postavlja vprašanje, če bi danes diskutirali v drugi smeri, kaj bo z izvajanjem tistega dela plana, predvsem tistih nalog, ki jih prevzema Republiška skupnost za ceste, kajti prav za to skupnost so še nekateri viri sredstev pod vprašanjem. Vi veste, da imamo v srednjeročnem planu razvoja ma-

gistrálnih in regionalnih cest do 1980. leta opredeljena sredstva za vzdrževanje in rekonstrukcijo regionalnih cest, da pa nimamo vseh sredstev zagotovljenih, ko gre za nove gradnje. To so sredstva iz virov, o katerih sem zjutraj govoril, od bencinskega dinarja in do namenskega povečanja cen dizel gorivom in bencinu. Zato se v tem trenutku verjetno bolj postavlja vprašanje, kaj s tistimi nalogami, ki jih sprejema Republiška skupnost za ceste, predvsem ko gre za nove gradnje. Tovarišem delegatom iz Maribora smo skušali natančno pojasniti, da tega, kar smo sprejeli v tej skupščini, ne moremo s tem zakonom spreminjati, kajti obveznosti do razvoja regionalnih cest so sprejete z dinamiko po letih, s sredstvi in s kilometri. Zato mislim, da je bojazen odveč, kajti v zakonu so te stvari do 1980. leta sprejete in opredeljene.

Glede vprašanj, ki jih je tovariš Šanca načel, ne samo zdaj, ampak že zjutraj, in na nekatera sem pozabil odgovoriti, zaradi česar se opravičujem, moram povedati, da bodo rešena v zakonu o javnih cestah. Tovariši, mi čakamo z zakonom o javnih cestah že eno leto, zaradi tega, ker ni tega systemskega zakona, o katerem razpravljamo danes. Šele na osnovi tega zakona bomo urejali materijo, ki jo mora urejati zakon o javnih cestah v SR Sloveniji. Zakona o javnih cestah ne moremo koncipirati, če nimamo osnovne organizacijske sheme oziroma organizacijskega prijema, kaj naj ima regija, kaj naj ima republika in kakšne so njihove pristojnosti, ker iz tega izhaja tudi, kaj in kako naj se kasneje regulira z zakonom o javnih cestah. Tam gre za vse tiste tehnične normative, za pristojnosti na eni in drugi strani, za dovoljenja in tako naprej, ki niso samo problem današnje razprave, temveč so že dalj časa prisotni. Zato mislim, da nas vsako blokiranje z rokom odmika od sprejetega programa, v katerem smo zapisali, da moramo v kratkem predložiti še dva zakona, to je zakon o javnih cestah in zakon o javnih prevozih. Oba zakona pa morata imeti za seboj systemski zakon, ki določa, kako bo urejena samoupravna organiziranost na področju cestnega gospodarstva v Sloveniji. Dokler pa tega nimamo, ne moremo s temi zakoni naprej. In veliko vprašanj, ki so bila danes tu postavljena, so prav vprašanja, ki sodijo na področje tega urejanja.

Tovariši in tovarišice! Prav na osnovi predlogov, ki so jih tovariši delegati iz Maribora sprejeli in predlagali že pri osnutku, smo sugerirali, kakšna naj bodo območja. Takrat smo dobili očitek, da smo šli predaleč pri tem oziroma, da smo skušali prejudicirati, da naj bi bila območja tam, kjer so cestna podjetja. Predlagano je bilo, da naj prepustimo široko možnost odločanja bodisi občini bodisi dvema ali več občinam, kako bodo združevale svoje interese na določenem področju. Zato, tovariši, 7. člen po mojem mnenju in glede na razpravo dejansko omogoča to, kar predlagajo tovariši iz Maribora. Pogledajte! Člani ustanovijo območno skupnost za območje občine, lahko tudi za območje dveh ali več občin. Tu je praktično tudi zagotovilo, na katerega smo bili posebej opozorjeni, da prepuščamo iniciativo dvema ali več občinam, če najdejo skupne interese za oblikovanje območne skupnosti, oziroma da dajemo možnost, da se območna skupnost oblikuje samo za področje ene občine.

Tako mislim, da so ta vprašanja s tem tudi dejansko razčiščena. Zaradi dejstva, da so celjski delegati v dogovoru s tovariši, ki so podprli njihov amandma, amandma umaknili, menim, da ni zadržkov, da ne bi razpravljali oziroma glasovali o amandmajih in o predlogu zakona. Hvala lepa.

Predsednik Štefan Nemeč: Hvala lepa! Želi še kdo razpravljati? (Nihče.) Razčistiti moramo, ali obstaja dovolj velika stopnja soglasnosti za to,

da se zakon obravnava do konca in da se o vseh odprtih vprašanih tudi odloči z glasovanjem. Gre torej za vsebinsko in proceduralno vprašanje, oziroma za orientacijo za naše nadaljnje delo. Kdor je za to, da danes obravnavamo zakon dokončno, kot predlog, naj prosim glasuje! (77 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (23 delegatov). Se je kdo vzdržal? (13 delegatov).

Torej 36 jih je proti, 77 jih je za. Stopnja soglasnosti ni prav visoka. Ob tem pa vas moram obvestiti, da je Zbor občin odložil sklepanje o tem zakonu.

Prehajam na glasovanje o amandmajih. Sekretar me opozarja, da še vedno obstajata oba predloga, to sta predlog tovariša Šance in pa tovariša Vizoviška, da se dokončno sklepanje danes odloži. Zato bi dal ta predlog najprej na glasovanje. Glasujemo torej o tem, da Zbor združenega dela odlaga razpravo in sklepanje o predlogu zakona o skupnostih za ceste. Razpravo in sklepanje o predlogu zakona bi nadaljevali na prihodnji seji. Do takrat naj Izvršni svet prouči dane predloge za spremembe in dopolnitve in pripombe ter skupaj s predlagatelji tega predloga najde ustrezne rešitve ter jih predlaga Zboru združenega dela v obravnavo in sklepanje.

Prosim, tovariš Jože Kert ima besedo!

Jože Kert: Tovariš predsednik, tovarišice in tovariši delegati! Resda obstaja predlog, ki sta ga dala našemu zboru ta dva delegata, vendar moram zagovarjati stališče 30 delegatov iz obeh zborov, ki so predlagali, da se danes o tem dokončno odloča.

Tovariš predsednik, prosil bi, da bi najprej upoštevali predlog obeh zborov in predstavnikov skupine, ki je bila izvoljena v Zboru občin, da bi najprej glasovali o tem predlogu in pozneje šele o predlogu naših delegatov.

Predsednik Štefan Nemeč: Hvala lepa! Želi še kdo razpravljati? Prosim, besedo ima delegat iz Novega mesta!

Marjan Somrak: Tudi delegacija iz Novega mesta je predlagala, da se zakon odloži. Mislim, da ni potrebno o tem še posebej razpravljati, ker je to že urejeno s tem, da smo rekli, da je to predlog in da je drugo, da naj se danes zakon ne sprejme, lahko samo kontrapredlog.

Predsednik Štefan Nemeč: Torej se vi zavzimate za to, da bi glasovali o tem, kar sem jaz predlagal? Želi še kdo razpravljati? Prosim!

Aleksander Ilič: Tovariš predsednik, tovarišice in tovariši delegati! Menim, da stvar v določeni meri kompliciramo in če pogledamo celotno razpravo, vidimo, da si podajamo žogo, ne da bi vedeli, kaj hočemo.

Poglejte, noben zakon ni za večno. Če praksa pokaže, da zakon ni v redu, bomo delegati sami predlagali, naj se spremeni. Gre pa za to, da moramo prav mi, delegati, pokazati to zrelost in preseči lokalne interese, če hočemo ustvariti homogeno družbo, v kateri naj se uveljavljajo splošni interesi.

Zato predlagam, v imenu naše delegacije, da damo predlog zakona na glasovanje. Verjamem, da bo sprejet.

Predsednik Štefan Nemeč: Hvala lepa! Odrejam 5 minut odmora.

(Seja je bila prekinjena ob 14.15 in se je nadaljevala ob 14.25.)

Predsednik Štefan Nemeč: Tovarišice in tovariši delegati! Rad bi na kratko povzel naš dosedanji postopek, da vidimo, kje smo. Po predlaganem glasovanju smo ugotovili, da se je večina delegatov, to se pravi 77, odločila za to, da še danes odločamo o predlogu, oziroma so mnenja, da je zakon dovolj uskladen. Če bo ob dokončnem glasovanju le eden od teh delegatov manjkal, zakon ne bo izglasovan. Že prej sem rekel, da stopnja soglasnosti ni tako velika. Zato menim, da je pametneje, da razpravo odložimo. Mislim, da bi bilo slabo, če bi zakon sprejeli s preglasovanjem z enim ali dvema glasovoma. To nam daje misliti, da stvari morda še niso dovolj razjasnjene in dogovorjene, da niso uskladene do te mere, da bi lahko ugotovili, da jih sprejema velika večina delegatov oziroma baze.

Ker še vedno obstajata dva predloga, sem se odločil, da dam najprej na glasovanje predlog, da današnje razprave ne zaključimo. Ker je en zbor zakon že tako ali tako odložil, ničesar ne izgubimo.

Po tem pojasnilu predlagam, da preidemo na glasovanje, in sicer o naslednjem sklepu:

Zbor združenega dela Skupščine SR Slovenije odlaga razpravo in sklepanje o predlogu zakona o skupnostih za ceste. Z razpravo in sklepanjem bomo nadaljevali na eni prihodnjih sej.

Kdor je za tak sklep, naj prosim glasuje! (91 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (15 delegatov.) Se je kdo vzdržal? (4 delegati.)

Ugotavljam, da je sklep z večino glasov sprejet. S tem smo zaključili tudi to točko dnevnega reda.

Prehajamo na zadnjo, to je 20. točko dnevnega reda, na vprašanja delegatov.

Na delegatsko vprašanje Staneta Pečnika, delegata skupine delegatov za socialno-zdravstveno področje II. okoliša — Radovljica, bo odgovoril Edvard Gale, pomočnik republiškega sekretarja za delo!

Edvard Gale: Tovarišice in tovariši delegati! Delegat Zbora združenega dela za socialno-zdravstveno področje II. okoliša — Radovljica tovariš Stane Pečnik je postavil naslednji delegatski vprašnji:

1. Ali lahko pričakujemo predlog za spremembo 18. člena zakona o gospodarjenju s stanovanjskimi hišami v družbeni lasti do jeseni letos, ko bo zaključena razprava o predlogu zakona o delovnih razmerjih?

Odgovor: Predlog zakona o spremembi 18. člena zakona o gospodarjenju s stanovanjskimi hišami v družbeni lasti bo Izvršni svet predložil Skupščini SR Slovenije v mesecu novembru letos.

2. Ali veljajo odločitve Ustavnega sodišča SR Slovenije, ki je letos z odločbami razveljavilo že določene člene samoupravnih sporazumov o osnovah in merilih za delitev sredstev za osebne dohodke nekaterih organizacij združenega dela glede nižjih osebnih dohodkov delavcev, ki nimajo zahtevane šolske izobrazbe oziroma jim manjka ena stopnja šolske izobrazbe, analogno tudi za tiste organizacije združenega dela v SR Sloveniji, ki imajo še neuskladene samoupravne sporazume o delitvi osebnih dohodkov oziroma katerih delavci niso dali pobude Ustavnemu sodišču SR Slovenije za oceno takih določb glede ustavnosti in zakonitosti?

Odgovor: Odločbe Ustavnega sodišča SR Slovenije, s katerimi so razveljavljeni določeni členi samoupravnih sporazumov o osnovah in merilih za delitev sredstev za osebne dohodke, imajo neposredno pravno veljavo in pravni učinek za tiste temeljne organizacije združenega dela, na katerih samoupravne splošne akte se take odločbe nanašajo. Formalno torej ne veljajo za vse organizacije združenega dela. Seveda pa se s takimi odločbami ustvarja judikatura, ki jo velja upoštevati povsod tam, kjer imajo po vsebini analogno določbo v svojih samoupravnih splošnih aktih, ki so predmet odločb Ustavnega sodišča. Potemtakem lahko take odločbe Ustavnega sodišča služijo delavcem v drugih organizacijah združenega dela za utemeljen razlog za pobudo, da se take določbe v samoupravnih splošnih aktih ustrezno spremenijo in dopolnijo. Hvala lepa.

Predsednik Štefan Nemeč: Na delegatsko vprašanje skupine delegatov za gospodarsko področje 33. okoliša, Ljubljana-Vič-Rudnik, ki ga je v imenu skupine postavil delegat Rok Pavšič, bo odgovoril tovariš Stane Kotnik, kot predstavnik Izvršnega sveta. Prosim!

Stane Kotnik: Tovariš predsednik, tovarišice in tovariši delegati! Skupina delegatov z gospodarskega področja 33. okoliša, občina Ljubljana-Vič-Rudnik je postavila naslednje delegatsko vprašanje: »Kako lahko združeno delo pospeši združevanje sredstev za pokrivanje nadomestil za osebne dohodke delavcev, ki so bili na vojaških vajah?«

Odgovor: V 2. točki prvega odstavka 245. člena republiškega zakona o ljudski obrambi je predpisano, da financira nadomestilo osebnega dohodka za izobraževanje, strokovno izpopolnjevanje in urjenje na področju ljudske obrambe delavcem in funkcionarjem, če sta pouk in urjenje izvedena v delovnem času, organizacija oziroma delovna skupnost, v kateri je delavec zaposlen ali opravlja funkcijo. V drugem odstavku citiranega predpisa je določeno, da temeljne in druge organizacije združenega dela s posebnim sporazumom v občini določijo način solidarnostnega pokrivanja nadomestil iz 2. točke prejšnjega odstavka, pri čemer posamezne organizacije oziroma delovne skupnosti ne bi smele biti preobremenjene zaradi večjega števila delavcev, potegnjenih z delovnih mest.

Da bi temeljnim in drugim organizacijam združenega dela v občinah pomagali pri izvajanju določil 245. člena zakona o ljudski obrambi, smo v Republiškem sekretariatu za ljudsko obrambo pripravili osnutek samoupravnega sporazuma o izvrševanju skupnih nalog ljudske obrambe in o združevanju sredstev za njihovo financiranje. Osnutek tega sporazuma smo kot delovni pripomoček poslali občinam 21. 3. 1977, nato pa smo ga še izpopolnili in ga dne 13. 5. 1977 poslali vsem predsednikom svetov za ljudsko obrambo, varnost in družbeno samozaščito občinskih skupščin, s priporočilom, da se zavzamejo za pospešeno sprejemanje samoupravnih sporazumov o združevanju sredstev za ljudsko obrambo. Dne 30. 6. 1977 je Republiški sekretariat za ljudsko obrambo poslal vsem občinskim upravnim organom za ljudsko obrambo še posebno pojasnilo v zvezi z 245. členom zakona o ljudski obrambi in o združevanju sredstev za ljudsko obrambo, in sicer v tisoč izvodih, z navodilom, da to pojasnilo pošljejo vsem delovnim organizacijam s področja gospodarstva in družbenih dejavnosti.

Iz vsega navedenega sledi, da so občine in organizacije združenega dela prejele vse delovne pripomočke za sprejetje sporazumov o združevanju sredstev za ljudsko obrambo in da je od njih in od angažiranja občinskih svetov za ljudsko obrambo, varnost in družbeno samozaščito odvisno, kdaj bodo ti sporazumi sprejeti in podpisani.

Po poročilih, ki smo jih prejeli od občinskih upravnih organov za ljudsko obrambo, so v mnogih občinah samoupravni sporazumi o združevanju sredstev že sprejeti. V drugih pa je ta akcija v teku.

Glede razreševanja tega problema v ljubljanskih občinah je treba pripomniti, da je bila kljub zakonskim določbam in sprejetim stališčem, da se za financiranje nalog s področja ljudske obrambe združujejo sredstva na podlagi sporazumov, precej časa prisotna težnja, da se financiranje teh nalog opravi pretežno iz proračunov, kar pa ni bilo sprejemljivo. Zaradi tega je celotna aktivnost glede združevanja sredstev nekoliko v zaostanku. Poleg tega akcija za združevanje sredstev v ljubljanskih občinah zahteva mnogo več priprav in tudi izvedba te akcije teče počasneje, kar pa je pogojeno z dokajšnjo višino sredstev, ki jih je treba združiti, in z velikim številom delovnih organizacij, ki naj te sporazume sprejmejo.

V zadnjem odstavku delegatskega vprašanja je navedeno, da so za izpeljavo nalog v zvezi z združevanjem sredstev v okviru občin zadolženi občinski štabi za teritorialno obrambo. Pojasniti moram, da so za to nalogo odgovorni občinski sveti za ljudsko obrambo, varnost in družbeno samozaščito, strokovna dela v zvezi s tem pa opravljajo upravni organi za ljudsko obrambo in organi za finance. Hvala lepa.

Predsednik Štefan Nemeč: Hvala lepa! Na delegatsko vprašanje je odgovarjal namestnik republiškega sekretarja za ljudsko obrambo tovariš Stane Kotnik. So kakšne pripombe oziroma vprašanja glede tega odgovora? (Ne.)

Kdo želi postaviti delegatsko vprašanje? Prosim, besedo ima tovariš Rado Češnovar, delegat s prosvetno-kulturnega področja 6. okoliša — Celje!

Rado Češnovar: Spoštovane tovarišice in tovariši delegati!

Skupina delegatov 6. okoliša za prosveto in kulturo postavlja naslednje delegatsko vprašanje:

Delegatsko vprašanje je bilo oblikovano na sestanku delegatov za prosveto in kulturo 6. okoliša s sedežem v Celju dne 23. septembra 1977.

V letu 1972 je bil v Celju izvoljen Odbor ukradenih otrok, ki je na svoji seji sprejel program svojega dela. V program je bila vnesena tudi zahteva, da se nekdanjim ukradenim otrokom kot neposrednim udeležencem v narodno-osvobodilni vojni priznajo vse tiste pravice, ki so jih deležni borci pred 9. 9. 1974. Na sestanku 12. aprila 1977 v prostorih Centralnega komiteja Zveze komunistov Slovenije v Ljubljani je bilo sklenjeno, da se zahtevam Odbora ukradenih otrok s sedežem v Celju v celoti ugotovi, in sicer takole: »Za vse tiste, ki do 9. septembra 1943 niso dopolnili 15 let starosti, bo to vprašanje rešeno z novim zakonom o pokojninskem in invalidskem zavarovanju, ki naj bi bil sprejet v letu 1978.«

Skupščini Socialistične republike Slovenije postavljam na predlog skupine delegatov naslednja vprašanja:

1. Zakaj osnutek predloga zakona do danes še ni bil posredovan v javno razpravo?

2. Kdaj bo osnutek tega predloga zakona pripravljen za javno razpravo?

3. Predlagamo, da se zakon o priznanju statusa borca nekdanjim ukra- denim otrokom sprejme še pred potekom mandatne dobe sedanjim zborom Skupščine Socialistične republike Slovenije. Hvala lepa.

Predsednik Štefan Nemeč: Hvala lepa! Želi še kdo postaviti dele- gatsko vprašanje? Prosim, besedo ima tovarišica Nina Osredkar. kulturno-pro- svetno področje, okoliš 1!

Nina Osredkar: Tovariš predsednik, tovarišice in tovariši delegati! Že v tem mandatnem obdobju smo delegati Skupščine SR Slovenije sprejeli zakon o varstvu pred hrupom, ki zagotavlja posebno skrb tudi kulturno-pro- svetnim področjem. Gotovo je zakon rezultat spoznanj in znanja strokovnjakov različnih področij, in zaščita, ki jo nudi, je potrebna.

Živim in delam v občini Kamnik. Na 32. seji Zbora združenega dela ob- čine Kamnik je bila na dnevnem redu tudi razprava o predlogu odloka o do- ločitvi trase priključne ceste na obvozno cesto. Po varianti A je pripravljena povezava cest ob robu obeh šolskih objektov v Kamniku. Novi center usmerje- nega izobraževanja gradimo ob obvozni cesti, čeprav so primernejše lokacije. Osnovno šolo Frana Albrehta, novi center in invalidski dom bo mogoče zašči- titi s protihrupnim nasipom in ograjo, stavbo osnovne šole Toma Brejca pa ne bo mogoče zavarovati. Tudi preselitev ni mogoča, ker gradimo center usmer- jenega izobraževanja. Problem postaja še večji, ker je v načrtu še gradnja trgovskega centra pod Zapricami. Cestna povezava s trgovskim centrom bo izpeljana tako, da bo urejeno še dodatno cestno križišče pravokotno na stavbo šole Toma Brejca. Varianto A so zagovarjali strokovnjaki tudi zato, ker bo možno izvesti ta priključek. Proti varianti A smo prosvetni delavci celotne občine Kamnik odločno nastopili na zboru delavcev. Pismo smo dali pri- pombo k razgrnjenemu načrtu na občini. Na sestankih delegacij za Zbor zdru- ženega dela občine Kamnik je celotno šolstvo odklonilo varianto A. Prav tako tudi prizadeta krajevna skupnost občine Kamnik. In kljub temu je bila pri- pravljen in sprejeta na vseh treh zborih Skupščine občine Kamnik prav ta varianta.

Vprašujemo se, ali smo postopali dovolj samoupravno. V šoli Toma Brejca, ki stoji ob glavni prometni cesti, že sedaj delamo v zelo težkih razmerah. Zaradi hrupa moramo imeti med poukom okna zaprta, kar je v prenapoljenih raz- redih nevzdržno. V večini oddelkov je 30 do 36 učencev. In poleg tega je za- radi izpušnih plinov zračenje prostorov vprašljivo. Učilnice so obrnjene proti cesti. Že nekaj let se pred šolo veča število prometnih nesreč in kljub prometni vzgoji so žrtve pogosto otroci. Po urbanističnem planu pa bo reka avtomobilov in težkih tovornjakov vozila k trgovskemu centru, druga reka avtomobilov pa se bo valila v obeh smereh v mesto mimo šole Toma Brejca. Trgovski center bo stal v najlepšem nezazidanem delu Kamnika, pod Zapricami. Avtomobili bodo izrinili zeleni pas. Mnogo občanov, tudi jaz, menimo, da bi bila lokacija za trgovski center primernejša ob Viatorjevih garažah, kjer je več prostora. Če bi reševali lokacijo trgovskega centra tako, bi bila idealna povezava varianta B.

Stari del Kamnika nam je v čast in ponos, spomeniško zaščiteno mesto bi želeli ohraniti kasnejšim rodovom in ne bi radi ponavljali napake, da bi nove stavbe vrinjali med zaokroženo celoto starega mesta. Trgovski center po našem mnenju gotovo ne sodi ob rob starega Kamnika. Naletela sem na nerazume-

vanje, ko sem dokazovala, da spada lokacija izobraževalnega centra v mirno okolje pod Zapricami ali na zemljišče za domom upokojenecv. Pod Zapricami je lociran trgovski center, za domom upokojenecv pa bo stal najbrž hotel, to je moja domneva. A tu so otroci. 770 na osnovni šoli Toma Brejca, nekaj več na osnovni šoli Frana Albrehta. V šolo prihajajo tudi majhni otroci. Izpostavljeni bodo vedno večjemu prometu zaradi naše nehumanosti.

Vprašujem:

1. Kaj storiti, da bi premostili razkorak med teorijo in prakso, da bi tudi v praksi uveljavljali načela samoupravljanja in znanstvena spoznanja?

2. Smejo izvoljeni izvršilni organi mimo vseh ugovorov občanov?

Problem gotovo ni problem posameznikov niti samo prosvetnih delavcev, je družbeni problem: kako zaščititi otroke v občini Kamnik. Hvala.

Predsednik Štefan Nemeč. Hvala lepa! Vprašanje bo posredovano Izvršnemu svetu. Želi še kdo postaviti delegatsko vprašanje? Prosim! Besedo ima delegat Janez Vasle, socialno-zdravstveno področje, 1. okoliš!

Janez Vasle: Na 51. seji skupine delegatov 1. okoliša s področja zdravstvenega in socialnega varstva smo sklenili, da prosimo Zbor združenega dela republiške skupščine in Republiški komite za zdravstveno in socialno varstvo, da pomagata razčistiti, kje so zadržki, da po toliko letih truda kolektiva Zdravilišče Dobrna ni prišlo do adaptacije oziroma do začetka gradnje novega objekta v Zdravilišču Dobrna. Kolektiv tega zdravilišča dela pod zelo neustreznimi pogoji; že nekaj let si prizadevajo, da bi razširili svoje kapacitete.

Trenutno čaka na vpoklic več kot 600 pacientov, v letu 1977 pa so že do sedaj odklonili 2000 samoplačnikov. Izogibajo se vsakemu aranžmaju z delovnimi organizacijami, čeprav vlada velik interes. Uspehi zdravljenja so dovolj veliki, pacienti se kmalu vračajo nazaj na delo in se torej bolniški stalež bistveno skrajšuje. Zdravilišče je pred dvema letoma praznovalo 350-letnico obstoja. Zadnje nove kapacitete pa so bile zgrajene leta 1936. Po tem obdobju ni bilo nobene aktivnosti za pridobivanje novih kapacitet.

Nobenega dvoma ni, da ne bi bila vlaganja v Zdravilišče Dobrna družbeno zelo potrebna. V veliki meri bi lahko zagotovili tudi preventivno zdravljenje, ki pomeni za naše gospodarstvo mnogo, kajti ljudje se vračajo hitro na delo in tako s pomočjo naravnega zdravilnega faktorja lahko dalj časa ostanejo na delu, ne da bi bili primorani izkoristiti bolniški stalež.

Predsednik Štefan Nemeč: Hvala! Želi še kdo postaviti delegatsko vprašanje? (Nihče.)

Potem smo tudi to točko zaključili in s tem tudi sejo Zbora združenega dela. Naslednja seja bo 19. oktobra.

(Seja je bila zaključena ob 14.45.)

53. seja

(19. oktobra 1977)

Predsedoval: Štefan Nemeč,
predsednik Zbora združenega dela

Začetek seje ob 9.05.

Predsednik Štefan Nemeč: Tovarišice in tovariši! Pričenjam 53. sejo Zbora združenega dela, ki sem jo sklical na podlagi 365. člena ustave SR Slovenije in prvega odstavka 97. člena poslovnika Skupščine SR Slovenije.

Predlagam, da v Komisijo za verifikacijo pooblastil in imunitetna vprašanja izvolimo naslednje delegate: za predsednika Uroša Isteniča, za člana Miro Pihler in Vido Jernejc. Ali so predlagani delegati navzoči? (Da.)

Želi kdo razpravljati o predlogu? (Ne.) Ker ne želi nihče razpravljati, lahko preidemo na glasovanje. Kdor je za predlog, naj prosim dvigne roko! (Vsi delegati dvignejo roko.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da so bili v Komisijo za verifikacijo pooblastil in imunitetna vprašanja izvoljeni: za predsednika Uroš Istenič, za člana Mira Pihler in Vida Jernejc.

Prosim komisijo, da pregledajo pooblastila delegatov oziroma poročilo, ki ga je pripravila strokovna služba, ter nato o tem seznanijo zbor.

Na današnjo sejo zбора so bili povabljeni predstavniki Izvršnega sveta Skupščine SR Slovenije, Republiške konference SZDL Slovenije, Republiškega sveta Zveze sindikatov Slovenije, Gospodarske zbornice Slovenije, Zveze samoupravnih interesnih skupnosti SR Slovenije za varstvo pred požarom, Skupščine zdravstvene skupnosti Slovenije, Samoupravne interesne skupnosti za železniški in luški promet, Operativnega štaba Republiškega štaba za civilno zaščito SR Slovenije, Sklada skupnih rezerv SR Slovenije, Službe družbenega knjigovodstva SR Slovenije, Združenja finančnih in računovodskih delavcev Slovenije, Združenja poslovnih bank in hranilnic Slovenije, delovne skupine za spremljanje poteka javne razprave o osnutku zakona o delovnih razmerjih v Republiškem svetu Zveze sindikatov Slovenije in družbeni pravobranilec samoupravljanja SR Slovenije.

Na sejo zбора so bili povabljeni tudi predsedniki odborov Zbora združenega dela, člani delegacije Skupščine SR Slovenije v Zboru republik in pokrajin Skupščine SFRJ in delegati iz SR Slovenije v Zveznem zboru Skupščine SFRJ.

Delegata, ki imajo pripravljena pismena delegatska vprašanja, prosim, da jih že sedaj posredujejo meni ali sekretarju zbora, da bi takoj obvestili Izvršni svet oziroma ustrezne republiške predstavnike. Tako bomo le-tem omogočili, da eventualno že danes odgovorijo na zastavljena delegatska vprašanja.

Ker imajo delegati v smislu 212. člena ustave SR Slovenije in 12. člena poslovnika Skupščine SR Slovenije pravico govoriti v jeziku svojega naroda, vprašujem delegate, ali želi kdo govoriti v italijanskem ali madžarskem jeziku! (Nihče se ne javi.) Ugotavljam, da ne bo nihče razpravljal v italijanskem ali madžarskem jeziku.

Poleg tega obveščam zbor, da bo po končani seji zbora 4. seja sekcije Kluba delegatov Skupščine SR Slovenije za področje dela Zbora združenega dela.

Prosim predsednika Komisije za verifikacijo pooblastil in imunitetna vprašanja, da poda poročilo!

Uroš Istenič: Poročilo Komisije za verifikacijo pooblastil in imunitetna vprašanja Zbora združenega dela Skupščine SR Slovenije za 53. sejo dne 19. oktobra 1977.

Zbor združenega dela šteje 150 delegatov. Za današnjo sejo je predložilo delegatska pooblastila 141 delegatov, in sicer z gospodarskega področja 86 delegatov, s prosvetno-kulturnega področja 16 delegatov, s socialno-zdravstvenega področja 11 delegatov, iz kmetijske dejavnosti 18 delegatov, iz obrtne in podobnih dejavnosti 5 delegatov, iz delovnih skupnosti državnih organov, družbenopolitičnih organizacij in društev ter drugih delovnih skupnosti 4 delegati, iz delegacij aktivnih vojaških oseb in civilnih oseb v službi v oboroženih silah SFRJ 1 delegat.

Na današnji seji niso prisotni delegati z naslednjih področij oziroma okolišev: z gospodarskega področja za 30. in 32. okoliš po 1 delegat, 31. okoliš 2 delegata, skupno 4 delegati; s prosvetno-kulturnega področja za 2. in 3. okoliš po 1 delegat, skupno dva delegata; s socialno-zdravstvenega področja za 4. in 6. okoliš po 1 delegat, skupno dva delegata; iz delovnih skupnosti državnih organov in družbenopolitičnih organizacij za 1. okoliš 1 delegat. Skupno je torej odsotnih 9 delegatov.

Komisija je pregledala vsa predložena pooblastila in ugotovila, da so vsa pooblastila v skladu z zakoni in ustavo SR Slovenije. Zato predlaga, da Zbor združenega dela vsa predložena pooblastila verificira.

Predsednik Štefan Nemeč: Hvala lepa. Želi kdo razpravljati o poročilu Komisije? (Ne.) Če ne želi nihče, prehajamo na glasovanje. O poročilu bomo glasovali javno in v celoti, ker ni nobeno pooblastilo sporno. Kdor je za poročilo, naj prosim dvigne roko! (Vsi delegati dvignejo roko.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je zbor potrdil poročilo Komisije za verifikacijo pooblastil in imunitetna vprašanja ter s tem verificiral pooblastila delegatov za 53. sejo Zbora združenega dela.

Ugotavljam, da zbor lahko veljavno odloča, ker je na seji navzoča večina delegatov.

Prehajamo na 1. točko dnevnega reda, na določitev dnevnega reda. Z dopisi z dne 5. 10., 10. 10. in 11. 10. 1977 sem razširil dnevni red z na-

slednjimi točkami: s predlogom zakona o ratifikaciji konvencije o varstvu Sredozemskega morja pred onesnaženjem, protokola o preprečevanju onesnaženja Sredozemskega morja zaradi potapljanja odpadnih in drugih materialov z ladij in zrakoplovov ter protokola o sodelovanju v boju zoper onesnaženje Sredozemskega morja z nafto in drugimi škodljivimi snovmi v primeru nesreče, s predlogom zakona o ratifikaciji sporazuma o garanciji med Socialistično federativno republiko Jugoslavijo in Mednarodno banko za obnovo in razvoj (Yu-1469) ter s predlogom zakona o ratifikaciji sporazuma o garanciji med Socialistično federativno republiko Jugoslavijo in Mednarodno banko za obnovo in razvoj (Yu-1477).

Z dopisom z dne 11. 10. 1977 sem umaknil z dnevnega reda predlog družbenega dogovora o knjigi s predlogom odloka o pooblastitvi Izvršnega sveta Skupščine SR Slovenije, da ga predpiše in družbeni dogovor o izdelavi in financiranju druge izdaje Enciklopedije Jugoslavije s predlogom odloka o pooblastitvi Izvršnega sveta Skupščine SR Slovenije, da ga podpiše.

Z dnevnega reda današnje seje umikam na predlog Izvršnega sveta Skupščine SR Slovenije še osnutek zakona o organu samoupravne delavske kontrole in na predlog Komisije za mednarodne odnose Skupščine SR Slovenije predlog zakona o ratifikaciji druge spremembe statuta Mednarodnega monetarnega sklada.

Glede na navedeno predlagam v smislu 24. člena poslovnika Zbora združenega dela naslednji dnevni red:

1. določitev dnevnega reda 53. seje Zbora združenega dela,
2. odobritev zapisnika 52. seje Zbora združenega dela,
3. predlog za izdajo zakona o delovnih razmerjih, z osnutkom zakona,
4. osnutek zakona o referendumu in o drugih oblikah osebnega izjavljanja,
5. osnutek zakona o volitvah in odpoklicu organov upravljanja in o imenovanju poslovnih organov v organizacijah združenega dela,
6. predlog za izdajo zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o prispevku za odpravljanje posledic potresa na Kozjanskem in v Posočju, z osnutkom zakona,
7. predlog za izdajo zakona o izvrševanju kazenskih sankcij,
8. predlog odloka o potrditvi dogovora o temeljnih merilih za ugotavljanje katastrskega dohodka,
9. statut Zdravstvene skupnosti Slovenije,
10. samoupravni sporazum o ustanovitvi Zveze skupnosti za varstvo pred požarom SR Slovenije,
11. statut Zveze skupnosti za varstvo pred požarom SR Slovenije,
12. predlog programa dela Zbora združenega dela Skupščine SR Slovenije za obdobje od septembra 1977 do julija 1978,
13. predlog za izdajo zakona o ugotavljanju in razporejanju celotnega prihodka in dohodka, z osnutkom zakona,
14. osnutek zakona o sredstvih rezerv,
15. dogovor o temeljnih družbenega plana Jugoslavije za razvoj barvne metalurgije za dobo od leta 1976 do leta 1980,
16. družbeni dogovor o ekonomskih in drugih ukrepih, s katerimi bodo železnici zagotovljeni normalni pogoji gospodarjenja,
17. predlog dogovora, da se Socialistični avtonomni pokrajini Kosovo prepusti del prispevka, ki ga mora vplačati v proračun federacije v letih 1978,

1979 in 1980, s predlogom odloka o pooblastitvi Izvršnega sveta Skupščine SR Slovenije, da ga podpiše,

18. predlog dogovora o izdelavi kompleksne geološke karte Jugoslavije s predlogom odloka o pooblastitvi Izvršnega sveta Skupščine SR Slovenije, da ga podpiše,

19. predlog za izdajo zakona o sklepanju in izvrševanju mednarodnih pogodb,

20. predlog zakona o ratifikaciji konvencije o varstvu Sredozemskega morja pred onesnaženjem, protokola o preprečevanju onesnaženja Sredozemskega morja zaradi potapljanja odpadnih in drugih materialov z ladij in zrakoplovov ter protokola o sodelovanju v boju zoper onesnaženje Sredozemskega morja z nafto in drugimi škodljivimi snovmi v primeru nesreče,

21. predlog zakona o ratifikaciji sporazuma o garanciji med Socialistično federativno republiko Jugoslavijo in Mednarodno banko za obnovo in razvoj (Yu-1469),

22. predlog zakona o ratifikaciji sporazuma o garanciji med Socialistično federativno republiko Jugoslavijo in Mednarodno banko za obnovo in razvoj (Yu-1477),

23. volitve in imenovanja,

24. vprašanja delegatov.

Ima kdo kakšno pripombo k predlaganemu dnevnemu redu? (Ni pripomb.) Dajem predlagani dnevni red na glasovanje. Kdor je za, naj prosim glasuje! (Vsi delegati glasujejo za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.) Ugotavljam, da je zbor predlagani dnevni red soglasno sprejel.

Prehajam na 2. točko dnevnega reda, to je na odobritev zapisnika 52. seje Zbora združenega dela.

Zapisnik 52. seje Zbora smo prejeli. Vprašujem, ali ima kdo kakšno pripombo ali predlog za dopolnitev zapisnika!

Ker nima nihče pripomb oziroma predlogov za dopolnitev, ugotavljam, da je zapisnik 52. seje Zbora združenega dela odobren.

Prehajam na 3. točko dnevnega reda, to je na obravnavo predloga za izdajo zakona o delovnih razmerjih, z osnutkom zakona, ki ga je Skupščina SR Slovenije predložil v obravnavo Izvršni svet Skupščine SR Slovenije.

Za svojega predstavnika je Izvršni svet določil Pavleta Gantarja, člana Izvršnega sveta in republiškega sekretarja za delo, ter Edvarda Galeta, pomočnika republiškega sekretarja za delo.

Predlog za izdajo zakona z osnutkom zakona je zbor obravnaval v smislu drugega odstavka 250. člena poslovnika Skupščine SR Slovenije na 49. seji Zbora združenega dela. Takrat smo sprejeli sklep, da prekinjamo razpravo o predlogu za izdajo zakona o delovnih razmerjih z osnutkom zakona in da bomo z njo nadaljevali na eni od prihodnjih sej zbora.

V tem času je o predlogu za izdajo zakona o delovnih razmerjih z osnutkom zakona tekla tudi javna razprava. Poročilo o poteku javne razprave je dal Republiški sekretariat za delo. Prejeli pa smo tudi stališča Republiškega sveta Zveze sindikatov Slovenije, ki je bil nosilec javne razprave.

Poleg tega smo prejeli tudi stališča Družbenopolitičnega zbora, stališča Zbora občin, ki je obravnaval zakon kot zainteresiran zbor, pripombe Mestnega sveta Zveze sindikatov Slovenije Ljubljana, delovna skupnost ljubljanskih sin-

dikativ, pripombe Skupščine občine Sežana, pripombe Skupščine občine Ljubljana-Moste-Polje, pripombe temeljne organizacije združenega dela Inštitut za pljučne bolezni Golnik in pripombe Tobačne tovarne Ljubljana.

Odbor za družbenoekonomske odnose je obravnaval vsa predložena stališča, pripombe in mnenja in dal poročilo ter dodatno poročilo. Poročili smo prejeli. Prejeli smo tudi poročilo Zakonodajno-pravne komisije.

Odbor za družbenoekonomske odnose je dal še dodatne pripombe in dodatno poročilo po današnji seji Odbora pred sejo zbora. Poročevalec Odbora bo zbor seznanil s stališči Odbora.

Želi predstavnik predlagatelja še kaj ustno dodati k poročilu o javni razpravi? Besedo ima Pavle Gantar, republiški sekretar za delo in član Izvršnega sveta Skupščine SR Slovenije!

Pavle Gantar: Tovariš predsednik, tovarišice in tovariši delegati! Republiški svet Zveze sindikatov Slovenije in Republiški sekretariat za delo sta vam predložila poročilo o poteku javne razprave o osnutku zakona o delovnih razmerjih.

V svojih izvajanjih bom skušal opozoriti le na nekaj osnovnih odprtih vprašanj, ki jih bomo morali od sprejetja osnutka zakona o delovnih razmerjih do predloga tega zakona še razčistiti s pristojnimi organi.

Iz poročila o poteku javne razprave o osnutku zakona o delovnih razmerjih izhaja, da je imela dosedanja razprava o tem osnutku velik odziv. V poročilu so navedeni vsi udeleženci v razpravi. Razumljivo je, da je razprava imela velik odziv, saj so za čimboljši zakon naši delovni ljudje izredno zainteresirani. Lahko rečemo, da je bila to ena najbolj množičnih razprav v naši republiki, kar smo jih imeli o osnutkih.

Javna razprava je dala vso podporo konceptiji osnutka zakona in je bila zelo konstruktivna. V razpravi so udeleženci opozarjali na mnoge probleme in hkrati tudi nakazali nekatere rešitve, ki jih bo treba še skrbno proučiti pred sprejetjem dokončnih odločitev, zlasti o tistih predlogih, ki so take narave, da prispevajo k vsebinski izpopolnitvi predlaganega osnutka. Take pripombe je treba nesporno upoštevati pri sestavi dokončnega besedila predloga zakona o delovnih razmerjih.

Seveda so bile dane tudi pripombe in predlogi, da naj se z novim zakonom vnaprej sankcionirajo razni pojavi iz prakse, ne glede na to, ali so v skladu z družbenoekonomskimi odnosi, ki jih določata in urejata ustava in zakon o združenem delu.

Omenil sem že, da bo treba tudi pri izdelavi predloga zakona upoštevati predloge, ki se bodo izkristalizirali ob sprejemanju osnutka, da bi tako čimbolj izboljšali zakonsko besedilo. S tem v zvezi opozarjam na predloge, ki jih je sprejel na zadnji seji Družbenopolitični zbor, in pred tem tudi Zbor občin, ki sta konceptijo in smer zakona podprla.

Uvodoma vas moram opozoriti, da v predlog zakona ne moremo vključiti predlogov, ki kakorkoli širijo pravice, ki bi vplivale na povečanje materialnih izdatkov. To je pomembno izhodišče, saj nam je znano, da smo tudi z dogovorom o temeljih plana in srednjeročnim družbenim planom razvoja sprejeli načelo, da v tekočem srednjeročnem obdobju ne bomo širili pravic, ki vplivajo na povečanje materialnih izdatkov.

V nadaljevanju razprave bom opozoril samo na nekaj odprtih problemov, ker mislim, da je poročilo precej natančno.

18. člen osnutka zakona o delovnih razmerjih je dobil podporo v javni razpravi delovnih ljudi. S tem določilom se nadaljuje izpeljava zakona o združenem delu, ko se ukinja pojem delovno mesto in se predlaga tako imenovani razvid, katalog del in nalog, z ustrezno opredelitvijo, kot je navedena v omenjenem členu. Predloženi člen bo sicer doživel še nekatere tekstualne izboljšave, vendar pa so ga v javni razpravi podprli tudi strokovnjaki, ki se ukvarjajo z vprašanji organizacije dela.

V tem členu gre predvsem za družbenoekonomsko vsebino, saj je to osnovni pogoj za izpeljavo tistih določil zakona o združenem delu, ki se nanašajo na nagrajevanje po delu.

Javna razprava je pokazala, da bo treba dopolniti poglavje, ki obravnava samoupravni sporazum o združevanju dela delavcev v temeljno organizacijo združenega dela, in sicer tako, da bi se to vprašanje vključilo v posebno poglavje med uvodne določbe zakona o delovnih razmerjih. Glede tega so bili izrečeni nekateri pomisleki, da bi to vprašanje morali urediti posebej, morda celo s posebnim veznim zakonom. Predlagatelj misli, da je to treba vnesti v ta zakon, in sicer v posebno poglavje. Gre za urejevanje temeljnih vprašanj v samoupravnem sporazumu o združevanju dela delavcev v temeljno organizacijo, iz katerega potem izhaja vsa samoupravna regulativa in samoupravne norme pri ostalih samoupravnih splošnih aktih.

Po vsej verjetnosti bo potrebno spremeniti poglavje, ki se nanaša na osebne dohodke delavcev, in ga konkretizirati ter razčleniti v smislu intencij zakona o združenem delu, delitve in razporejanja dohodka ter delitve sredstev za osebne dohodke. Predlagatelj se ne more strinjati z nekaterimi predlogi, da bi ta vprašanja podrobno urejevali z zakonom, ker je to stvar izključno delavcev. Pri tem so bili predlogi, da bi se v zakonu določile osnove in merila za delitev sredstev za osebne dohodke, kar je stvar izključno delavcev v temeljnih organizacijah združenega dela in so v vsaki organizaciji osnove in merila različna.

Pri osebnih dohodkih bi opozoril še na problematiko v zvezi z zajamčenim osebnim dohodkom, ker so dani razni predlogi za spremembo. Mislim, da bo treba spremeniti določbe, ki se nanašajo na zajamčeni osebni dohodek, in sicer tako, da bo zajamčeni osebni dohodek prav tako podvržen sistemu delitve in nagrajevanja po delu. Poleg ustrezne časovne prisotnosti na delu se bo za zajamčeni osebni dohodek zahtevala tudi ustrezna delovna uspešnost posameznika. Če delovne uspešnosti ni, bo osebni dohodek lahko tudi izpod ravni zajamčenega osebnega dohodka.

V zvezi z delovnim časom opozarjam, da osnutek zakona o delovnih razmerjih dopušča uvedbo deljenega delovnega časa in tako imenovanega drsečega delovnega časa. Za to ni nobenih zakonskih ovir. To moram povedati, ker so bila v zvezi s tem postavljena številna vprašanja.

Zelo dosti predlogov je bilo v razpravi glede nadomeščanja delovnih dni, zlasti med prazničnimi dnevi, z delom ob prostih sobotah. Sedanja zakonodaja s področja delovnih razmerij ureja to vprašanje tako, da se v organizacijah združenega dela ne sme vpeljati delovni teden, ki bi trajal manj kot 5 delovnih dni. V zakonu o združenem delu je sprejeta dosledna norma: delovni teden traja najmanj pet delovnih dni. Nekateri so bili mnenja, da se mora ta norma sicer vgraditi v zakon o delovnih razmerjih, da pa so glede tega možne izjeme. Mislim, da je v zakonu o združenem delu utemeljeno sprejeta jasna in natančna norma, da delovni teden traja najmanj pet delovnih dni. Delovni

teden se lahko zmanjša samo za državne praznike, ne more pa se delovnih dni, ki so med državnimi prazniki, nadomeščati z drugimi prostimi dnevi, predvsem s prostimi sobotami.

Glede tega moram opozoriti še na dejstvo, da izkoriščenost delovnega časa pada in da se iz leta v leto slabša. Sedaj je izkoriščenost delovnega časa že pod 75 %, kot kažejo podatki glede izkoriščanja proizvodnih sredstev.

Nesporno je delovni čas pomemben faktor za produktivnost dela, ki zlasti v preteklih letih ni bila zadovoljiva. Letos se produktivnost nekoliko izboljšuje. Strokovne analize kažejo, da je produktivnost dela ob sobotah, tudi v prvih sobotah, ki se upoštevajo v 42-urnem delovnem tednu, veliko manjša v primerjavi z ostalimi delovnimi dnevi. V nekaterih organizacijah, po izjavah predstavnikov teh organizacij, se tedaj dosega samo 60 % produktivnosti ostalih delovnih dni.

To vprašanje je v poročilu precej podrobno opisano. Glede tega se bomo morali držati zakona o združenem delu, ki določa, da delovni teden traja najmanj 5 delovnih dni in da ni možna zamenjava delovnih dni, ki so med prazniki, z drugimi prostimi dnevi, to je s sobotami. Glede tega prihaja veliko vprašanj na republiški sekretariat za delo. Vsako leto moramo posebej tolmačiti določila zakonov, čeprav so norme zelo jasne.

V razpravi je bilo več predlogov za razširitev tako imenovanega obveznega nadurnega dela, kar odklanjamo, ker gre za razširitev pravic, ki vplivajo na povečanje materialnih izdatkov, predvsem na povečanje pokojninske osnove in s tem tudi pokojnin.

Posebno vprašanje, ki je bilo sproženo v razpravi, se nanaša na organizacije združenega dela z majhnim številom delavcev, zlasti tistih z 1 do 4 delavci. To velja zlasti za formiranje disciplinskih komisij in vprašanje disciplinske odgovornosti. Temu bomo posvetili posebno pozornost in poskušali na primeren način razrešiti to vprašanje.

V javni razpravi se je ustrezna pozornost posvečala tudi disciplinski odgovornosti za izvajanje delovnih obveznosti. Dani so predlogi za povečanje denarnih kazni. Na osnovi zakona o združenem delu imamo pooblastilo, da se sme disciplinski ukrep denarne kazni izreči največ do 10 % mesečne akontacije osebnih dohodkov. V imenu predlagatelja izjavljam, da naj bi ostali pri besedilu osnutka, kar je tudi stališče Sindikatov, da bi denarna kazen lahko znašala največ do 10 % enomesečne akontacije osebnih dohodkov. Pri tem moram opozoriti, da se smejo izrekati te vrste disciplinskih kazni samo za tiste disciplinske prekrške, ki so navedeni v zakonu o združenem delu.

V samoupravnih splošnih aktih ne moremo mimo določila 196. člena zakona o združenem delu in upoštevati moramo dodatna dejanja, zaradi katerih bi se izrekal disciplinski ukrep denarne kazni. Tukaj je upoštevana določena zaščita poleg zaščite, ki jo ima vsak delavec. V celotnem zakonu o delovnih razmerjih se jasno postavlja zaščita delavca v združenem delu: da ima pravico, da je vedno navzoč, kadar se razpravlja o njegovih pravicah in dolžnostih, da ima pravico ugovora, pravico tožbe na sodišču in tako dalje.

Pri disciplinski odgovornosti bo predlagatelj sprejel predlog, da bi vnesli v zakon določilo, da ima vsak delavec pravico v organizaciji združenega dela predlagati pristojnemu organu organizacije združenega dela uvedbo disciplinskega postopka zoper drugega delavca, za katerega meni, da krši delovno dolžnost. Tak delavec bi bil predlagatelj, ki ima to pravico po zakonu o združenem delu, v katerem so navedeni predlagatelji, ki lahko dajo predlog za uvedbo disciplinskega postopka.

Zlasti veliko razprav in tudi različnih stališč je povzročil 178. člen osnutka, ki govori o prenehanju delovnega razmerja delavcu, »... ki izpolnjuje pogoje za osebno pokojnino s tem, da je dopolnil pokojninsko dobo 40 let (moški oziroma 35 let ženska), če glede na kadrovske potrebe pristojni organ temeljne organizacije ne odloči drugače«.

Mislim, da je javna razprava dala tudi drugačno stališče. Tudi predstavnik Sindikata bo opozoril na ta stališča. Dan je predlog, da naj bi v takem primeru po samem zakonu avtomatično prenehalo delo vsakemu delavcu, ki dopolni pokojninsko dobo 40 let (moški oziroma 35 let ženska).

Stališče, ki je navedeno v osnutku zakona, smo zelo ognjevitostno zastopali tudi v medrepubliškem dogovarjanju o dopolnilnem delu. V Sloveniji to vprašanje nekoliko drugače urejamo glede na specifično situacijo v naši republici. Menimo, da moramo omogočiti delavcu, ki je sposoben in voljan, da dela naprej, če je taka volja tudi drugih delavcev v temeljni organizaciji, ki se izraža prek pristojnega organa. Delavec ima v takem primeru status delavca in ne status upokojenca. Njemu pripada samo osebni dohodek, ker s tem zakonom ne rešujemo zaposlovanja tistih upokojencev, ki imajo status upokojenca. To bomo reševali ob sprejemanju novega pokojninskega sistema, v katerem so predvidene generalne spremembe, ki bodo upoštevane v novem pokojninskem zakonu. Po zadnjih podatkih je v Sloveniji zaposlenih le okrog 6 do 7 tisoč ljudi, ki imajo status upokojenca. Še enkrat opozarjamo, da tega vprašanja s tem zakonom ne bomo reševali. S tem zakonom rešujemo samo vprašanje tistih, ki dopolnijo pokojninsko dobo 40 let (moški oziroma 35 let ženska), in sicer glede tega, ali je obvezna ali ni obvezna upokojitev. V predlogu zakona bo to vprašanje urejeno tako, da bo upokojitev fakultativna.

To vprašanje bo treba v pokojninskem sistemu celo stimulirati z ustrezno pokojninsko osnovo. Z vsa pazljivostjo se bodo morali proučiti tudi argumenti tistih, ki se zavzemajo za avtomatično upokojitev po končanih 40 oziroma 35 letih pokojninske dobe, in tudi, kakšne so posledice take in drugačne rešitve. V naši republici odpade po sedanjih podatkih na približno 3,2 aktivna delavca po en starostni, družinski ali invalidski upokojenec. Zato so izdatki za pokojninski sklad veliki. V letu 1977 bodo znašali okoli 1000 milijard starih din. Leta 1978 bodo povečani za okoli 20 %. Vendar je to samo eden izmed argumentov, ki govorijo v prid predloženi rešitvi. Naslednji razlog, ki govori za predlog, je v tem, da je potrebno omogočiti človeku, da dela, če hoče še delati in če je tak tudi interes pristojnega organa njegove organizacije združenega dela. Če je v interesu obeh, zakaj ne bi dali človeku pravice, da dela. V nekaterih strokovnih institucijah strokovnjaki delajo prek starostnih norm. Iz teh organizacij združenega dela, predvsem v šolstvu in v zdravstvu, nas že sedaj opozarjajo, da se lahko pojavijo določeni problemi, če bi obvezno morali prenehati z delom delavci, ki so izpolnili starostni pogoj.

Seveda pa so tudi nasprotni argumenti, ki jih je treba upoštevati: da naj se zagotovi možnost za čim večjo zaposlitev mladih ljudi, še posebej mladih strokovnjakov itd. Pred dokončno odločitvijo v Zboru združenega dela bo potrebno v predlogu zakona skrbno proučiti to vprašanje z vsemi odgovornimi dejavniki in priti z jasno izdelanimi stališči, komu naj se da v končno rešitev ta zelo občutljiv problem, ki je povzročil v času razprave vrsto raznih komentarjev in stališč. Zato se je zaenkrat težko dokončno opredeliti. Pomembno pa je, da je Družbenopolitični zbor na seji dne 17. 10. 1977 sprejel v bistvu za-

snovo rešitve tega vprašanja, ki je v osnutku zakona o delovnih razmerjih, iz podobnih razlogov, kot sem jih navedel.

Hkrati moram opozoriti tudi na stališče Predsedstva Zveze sindikatov, ki je sprejelo drugačno stališče.

Na koncu vas bom opozoril samo še na to, da se je v razpravi postavljalo tudi načelno vprašanje glede obsega zakona. Pri tem so bila mnenja, da je zakon preširok, druga pa, da bi morali v zakonu urediti še celo vrsto vprašanj. Ne moremo soglašati z nobenim od navedenih stališč. V zakonu ne more biti nobenega modrovanja, ampak mora zakon odpreti široke možnosti za reševanje problematike na področju delovnih razmerij s samoupravnimi normami tako, da delavec v združenem delu s samoupravnimi normami sam rešuje vrsto vprašanj. V tej smeri smo poskušali zasnovati osnutek tega zakona, da bi dobilo na tem področju odločujočo vlogo samoupravno pravo delavcev v združenem delu. Pri tem morajo biti nekatere norme še vedno v zakonu, da bi se tako preprečila razna zapostavljanja, nezakonitosti oziroma protipravna dejanja. V zakonu morajo biti tudi nekatere delovne in pravne norme, saj imamo še vedno precej delovnih sporov pred sodišči združenega dela. Z določenimi normami je treba zaščititi položaj delavca oziroma jasno opredeliti položaj delavca v združenem delu.

Tovarišice in tovariši delegati! To so nekatera najpomembnejša vprašanja, ki bi jih morali še razčistiti. Poleg navedenih pa je še precej drugih vprašanj in predlogov, s katerimi se predlaga izboljšava zakona, tudi z nekaterimi vsebinskimi spremembami. V interesu vseh nas je, da izdelamo tak zakon, ki bo zagotavljal tak položaj delavca v združenem delu, kot so ga začrtali ustava, zakon o združenem delu in politični dokumenti, ki so jih sprejele naše družbenopolitične organizacije.

Predsednik Štefan Nemeč: Hvala lepa! Prosim tovariša Emila Šuštarja, predstavnika Zveze sindikatov, da nas obvesti o rezultatih javne razprave!

Emil Šuštar: Tovariš predsednik, tovarišice in tovariši delegati! Tovariš Gantar je dal zelo obširen uvod, v katerem je povzel bistvo javne razprave in opozoril na nekatere ključne probleme, ki so bili sproženi v javni razpravi v zvezi z osnutkom. Moj namen ni, da bi podrobno govoril o stališčih Republiškega sveta Zveze sindikatov, ki ste jih dobili z gradivom za današnjo sejo. V enem stavku bi rad samo to povedal, da je bila javna razprava o osnutku zakona o delovnih razmerjih izredno široka, dobro organizirana in da je potekala na vseh ravneh sindikalne organiziranosti. V nekem smislu je bila to najširša razprava po sprejetju zakona o združenem delu. V mnogih sredinah je bila povezana z uresničevanjem zakona o združenem delu.

Tako zasnovana razprava je zbudila velik interes pri delavcih in je lahko dala tudi veliko predlogov ter koristnih pripomb, ki smo jih strnili na Predsedstvu Republiškega sveta Zveze sindikatov. Naša osnovna opredelitev je vsebovana tudi v predloženem poročilu in zato ni potrebno obširneje govoriti o posameznih opredelitvah. Mislim, da so stališča zelo obširna. Iz splošnih pripomb bi vendarle izločil dve, po naši oceni pomembni pripombi, o katerih je govoril tudi tovariš Gantar. Vendar se mi zdi značaj teh pripomb tak, da jih kaže posebej poudariti.

Prva splošna pripomba oziroma sugestija je v zvezi z 49. členom, to je glede samoupravnega sporazuma o združevanju dela delavcev v temeljni organizaciji.

Predlagamo, da se ta razprava zaenkrat še ne zaključi in da se razmisli o predlogih, ki so dani v naših stališčih.

Druga pripomba se nanaša na zajamčeni osebni dohodek, o čemer je govoril tovariš Gantar. Mislim, da je koristno tudi v nadaljevanju priprave tega pomembnega zakona razmisliti o danih predlogih. Kot smo obveščeni, jih predlagatelj načelno tudi sprejema.

Naša stališča so pripravljena tako, da bo, kolikor bodo upoštevana, lažje oblikovati predlog zakona, tako na podlagi splošnih kot tudi konkretnih pripomb in predlogov, ki smo jih strnili v dokaj obširnem dokumentu.

Gre zaenkrat za stališča Predsedstva Republiškega sveta Zveze sindikatov, oblikovana na seji 12. oktobra 1977. Poudariti moram, da smo si na tej seji naložili, da bomo pred razpravo v Skupščini o predlogu zakona sodelovali s predlagateljem in mu sproti posredovali v postopku obravnavanja predloga vse predloge, mnenja in stališča, ki jih bomo zbrali v razpravah v okviru Sindikatov in tudi drugih organov ter institucij, saj so Sindikati nosilci razprave o tem zakonu.

Dokončno bomo oblikovali naša stališča na seji Republiškega sveta, ki bo pred sejo Skupščine SR Slovenije, predvidoma v prvi polovici novembra 1977. Mislim, da bo do takrat možno oblikovati tak zakon, ki bo vsestransko uskladen z vsemi predlogi, stališči in pripombami, danimi v razpravah o osnutku.

Predlagam, da se glede na pomembnost zakona o delovnih razmerjih razprava na današnji seji vendarle ne bi osredotočila le na 178. člen. V zvezi s tem vas moram opozoriti na napako v 14. točki stališč Sindikatov, kjer je v peti vrsti pravilno besedilo »Ni mogoče zasesti z drugimi delavci« in ne »z nezaposlenimi«. Na to napako opozarjamo predvsem zaradi tega, ker je potrebno vsebinsko pojasniti stališče Sindikata. V tem stališču se sindikati ne zavzemamo za avtomatizem, o čemer je govoril tovariš Gantar, na osnovi drugega odstavka tega člena. Kajti ta predvideva, da je lahko tudi konkretna praksa drugačna od vsebinske opredelitve prvega odstavka tega člena zakona. Ne zahtevamo namreč avtomatizma, temveč ustrezno kadrovsko politiko. Upokojenec bo lahko še vedno delal, seveda v primeru, če za njegovo delo ni moč dobiti ustreznega drugega delavca. Mislim, da je to vsebinsko izhodišče naše pripombe glede 178. člena.

Tovariš Gantar je navedel veliko argumentov, ki govorijo v prid takšni opredelitvi, kot je sedaj v osnutku zakona. Opozoril je tudi, da je veliko argumentov, ki govorijo v prid spremembi tega člena. Na seji Predsedstva Sindikatov smo povzeli v bistvu dokaj tehtne pripombe iz javne razprave. Glede na tolikšno število argumentov, ki govorijo v prid takšni opredelitvi, kot je v osnutku zakona, glede na številne argumente, ki govorijo v prid spremembi besedila tega člena, dobiva ta člen značaj zelo delikatnega vprašanja. Mislim, da se bo potrebno v nadaljevanju priprav predlog zakona posebej pogovoriti o vsebini tega člena in pretehtati pripombe, ki govorijo v prid takšni ali drugačni formulaciji v zakonu.

Nekoliko več sem govoril o tem členu predvsem zato, ker bi rad znova poudaril, da kljub pomembnosti tega problema ne kaže izgubljati toliko besed v zvezi s 178. členom.

Na koncu bi rad opozoril tudi na to, da so naše pripombe oblikovane tako, da bi jih lahko predlagatelj uporabil pri oblikovanju končnega besedila. Namen oblikovanja pripomb na seji Predsedstva v tej smeri ni bil, da bi s tem zavzeli definitivno stališče Sindikatov do tega zakona. Definitivno stališče bomo obli-

kovali šele na seji Republiškega sveta. Prosim, da v današnji razpravi kot sestavni del vseh pripomb, ki so bile dane v razpravi k osnutku zakona, upoštevate v čim večji možni meri tudi pripombe Sindikatov. Hvala lepa.

Predsednik Štefan Nemeč: Hvala lepa! Prosim poročevalca Odbora za družbenoekonomske odnose, da poda poročilo z današnje seje Odbora. Besedo ima Milan Starman, poročevalec Odbora za družbenoekonomske odnose!

Milan Starman: Tovariš predsednik, tovarišice in tovariši delegati! Odbor za družbenoekonomske odnose je na treh sejah obravnaval osnutek zakona o delovnih razmerjih. O pomembnosti tega osnutka zakona ne bi govoril, ker sta že govornika pred menoj porabila dovolj časa za to in povedala njegove bistvene značilnosti, pa tudi pravice in dolžnosti, ki izhajajo iz tega zakona za vse delavce.

Odbor je obravnaval pripombe iz javne razprave. Ob tem je obravnaval stališča Republiškega sveta Zveze sindikatov, stališča Zbora občin in stališča Družbenopolitičnega zbora. Poudariti moram, da se v bistvu ne razhajamo oziroma da so predlogi zelo podobni in ni velikih odstopanj v pripombah k posameznim členom osnutka tega zakona.

Odbor je zavzel določena stališča do vseh teh pripomb. Mislim, da moram poudariti, da se nismo bistveno razhajali v stališčih, kar je razvidno že iz poročila Odbora s prejšnjih sej. Poročila današnje seje Odbora še ni in ga boste verjetno dobili v kratkem na klopi.

Predlagam, da se osnutek zakona sprejme in dopolni s stališči, izraženimi v javni razpravi, predvsem s stališči Republiškega sveta Zveze sindikatov, Zbora občin, Družbenopolitičnega zbora in ostalih skupščinskih teles ter seveda s stališči današnjega zasedanja našega zbora.

Predlagam, da predlagatelj v predlogu upošteva vse pripombe, ki so bile sprejete, kolikor so uskladene z zakonom o združenem delu. Zakon o delovnih razmerjih mora biti sprejet še v letošnjem letu. Še naprej naj teče razprava o tem osnutku, tako da se doseže čimboljša kvaliteta tega zakona, kar je v interesu vseh delavcev. Hvala lepa.

Predsednik Štefan Nemeč: Hvala lepa! Kdo še želi razpravljati? Prosim! Besedo ima Rok Pavšič, delegat z gospodarskega področja 33. okoliša Ljubljana-Šiška!

Rok Pavšič: Tovariš predsednik, tovarišice in tovariši delegati! Dovolite, da uvodoma sporočim stališče skupine delegatov s področja gospodarstva 33. okoliša, ki je na seji dne 17. 10. 1977 razpravljala skupno z delegati Tobačne tovarne o pripombi Odbora za družbenoekonomske odnose Zbora združenega dela in se z njo ne strinja. Pripomba se nanaša na sistemsko reševanje statusa delavca v združenem delu. V tem primeru gre za dokončno rešitev in zakonsko formulacijo statusa prodajalca v kiosku.

To vprašanje se že dalj časa rešuje pred Ustavnim sodiščem SR Slovenije, vendar doslej še ni bil sprejet ustrezen sklep. Zato dajem še naslednjo dodatno obrazložitev:

Osnutek zakona o delovnih razmerjih v petem delu ureja začasno ali občasno delo. V 224. členu določa, da »pogodbo o delu lahko sklene tudi delavec, ki z njo prevzame obveznost, da bo sam ali skupaj s člani svoje družine oprav-

ljal določeno sezonsko delo (prodaja tiska, živil in drugo). Pogoje in način določi poseben zakon.«

V bistvu je to prepisani tretji odstavek 175. člena zakona o združenem delu. Namen 175. člena pa je, da republike, vsaka glede na svoje specifičnosti, uredijo to področje dela, ne pa da povzamejo besedilo 175. člena. Iz tega sledi, da je osnutek republiškega zakona o delovnih razmerjih v 224. členu skrajno neprecizen, saj prepušča posebnemu zakonu, da uredi posebne pogoje in način za sklenitev pogodbe o delu, kar je zelo občutljivo področje delovnih razmerij.

Zato bi bilo nujno, ne nazadnje tudi zaradi varstva pravic delavcev in njihovih družinskih članov, da že zakon o delovnih razmerjih uredi to področje v celoti. Sklicevanje na poseben zakon je v bistvu izmikanje pravni ureditvi tega področja.

224. člen je neprecizen tudi glede časa trajanja take pogodbe. Ni jasno, ali se 30-dnevni rok iz 223. člena nanaša tudi na primere iz 224. člena. Premalo jasno je v osnutku zakona tudi poudarjeno načelo, da lahko po pogodbi o delu, delavci tozda sprejmejo na delo le nezaposleno ali samo delno zaposleno osebo, druge osebe pa samo, če pristojna skupnost za zaposlovanje ugotovi, da nezaposlenih ali delno zaposlenih oseb ni.

224. člen omogoča nadaljevanje dosedanje prakse, da delavci sklepajo pogodbe o delu. Narava in vsebina njihovega dela pa nedvoumno predstavljata obliko rednega delovnega razmerja. Na ta način je tem delavcem onemogočena uresničitev njihove neobtujljive pravice in dolžnosti do samoupravljanja in s tem povezanih pravic in dolžnosti, ki izhajajo iz združenega dela. Poleg tega pa tudi ni primerno poskrbljeno za njihovo socialno varnost, na primer ob boleznih.

Predlagamo, da Zbor združenega dela vztraja, da se to področje dokončno uredi v tem zakonu.

V informacijo naj navedem, da druge republike te delovne odnose preciznejše rešujejo v svojih zakonih o delovnih razmerjih. Hvala lepa.

Predsednik Štefan Nemeč: Hvala! Besedo ima Olga Šindič, delegatka z gospodarskega področja 29. okoliša, Bežigrad!

Olga Šindič: Tovariši predsednik, tovarišice in tovariši delegati! Dovolite, da prenesem pripombe in stališča skupine delegatov za Zbor združenega dela s področja gospodarstva 29. okoliša iz razprave k osnutku zakona o delovnih razmerjih.

Večino naših pripomb in stališč so podprli tudi delegati za Zbor združenega dela vseh ljubljanskih občin na seji 17. 10. 1977. V razpravi je prevladovalo stališče, da je nujno potrebno pri končni redakciji besedila zakona o delovnih razmerjih odpraviti nejasnosti in neskladnosti ter zagotoviti enotno terminologijo ter hkrati zagotoviti doslednost pri posameznih opredelivah, na primer: strokovna usposobljenost, strokovna izobrazba, z delom pridobljena delovna zmožnost, naloge in tako naprej. Vse te termine bi morali točno opredeliti in jih v zakonu tudi dosledno uporabljati.

V razpravi o posameznih členih pa so bile dane in posebno poudarjene naslednje pripombe in dopolnitve:

K 14. členu: Določbe o pristojnih organih naj bi se opredelile v statutih in ne v samoupravnih sporazumih o združevanju dela delavcev.

K 22. členu: Določila v zvezi s šesto alineo tega člena, sklenitev delovnega razmerja brez oglasa, naj bodo v zakonu jasnejša in naj se točno opredeli, ne glede na posamezne člene zakona o združenem delu, da ima tak delavec iz tega združevanja, katerega rezultat mora biti »odpiranje delovnih mest«, le prednostno pravico ne pa tudi kakršnihkoli drugih družbenoekonomskih in drugih pravic v delovnem razmerju.

K 46. členu: Podpiramo predlog, da se v zakonu obvezno sprejme načelo, da se z razporeditvijo delavca na delo v drugo temeljno organizacijo izven kraja, kjer delavec biva, ne smejo poslabšati življenjski pogoji delavca ali njegove družine.

K 54. členu: Zakon o delovnih razmerjih naj bi v ustreznih novih določbah določil, kakšne pravice in obveznosti ima delavec, ki se izobražuje ali strokovno izpopolnjuje, in kakšne pravice in obveznosti imajo v zvezi s tem delavci temeljne organizacije. S tem v zvezi predlagamo, da se vnesejo novi členi.

K 78. členu predlagamo, da se za besedilom »zaradi pomanjkanja surovin in repromateriala« doda še besedilo »in drugih izjemnih okoliščin ali višje sile«.

K 91. členu: Delegati smo mnenja, da je določba tega člena preveč toga. Zavzemamo se za to, da se omogoči izrabiti drugi del letnega dopusta v več delih in zato naj se določba tega člena ustrezno spremeni.

K 178. členu: Zavzemamo se za to, da bi se uveljavilo določilo, da delovna doba oziroma delovno razmerje preneha po samem zakonu delavcu ob dopolnitvi delovne dobe 40 let moški oziroma 35 let ženske.

Če je upokojeni delavec še potreben temeljni organizaciji, naj o tem odloči pristojni organ te temeljne organizacije. Strinjamo se s predlogom Sindikata, da naj to velja samo za določeno dobo. V zvezi s tem naj bi se ustrezno spremenili posamezni členi osnutka zakona.

Ravno tako smo zavzeli stališče, da z izpolnitvijo pogoja za nepopolno starostno pokojnino delavcu ne bi avtomatsko prenehalo razmerje, ampak če bi to bilo po njegovi volji. Pri tem smo predvsem upoštevali zaposlovanje mladih kadrov, vrnitev zdomcev, kadrovske politiko in druge razloge.

K 198. členu: Mnenja smo, da je potrebno vnesti nov člen, ki bo obravnaval tudi odsotnost z dela nosilcev drugih družbenih funkcij in ne samo odsotnost delegatov in delegacij v skupščinah družbenopolitičnih skupnosti.

Delegati ljubljanskih občin smo imeli še več pripomb k posameznim členom osnutka zakona o delovnih razmerjih, vendar so pripombe in nekatere rešitve že nakazane v poročilu, ki sta ga izdelala Predsedstvo Republiškega sveta Zveze sindikatov Slovenije in Republiški sekretariat za delo in jih zato ne bom ponavljala. Hvala lepa.

Predsednik Štefan Nemeč: Besedo ima Janez Ferjančič, delegat s socialno-zdravstvenega področja 1. okoliša!

Janez Ferjančič: Tovariš predsednik, tovarišice in tovariši delegati! Na 53. seji skupine delegatov 1. okoliša za področje zdravstvenega in socialnega varstva smo razpravljali o osnutku zakona o delovnih razmerjih in dajemo naslednje pripombe.

K 89. členu: Vprašanje je, ali je delovni uspeh kot eno od meril za dolžino letnega dopusta primeren oziroma izvedljiv. Gre za subjektivno oceno in zato je mogoče, da to merilo ne bi bilo ravno pozitivno oziroma pravilno. Poleg tega gre za vprašanje, ali bo ocena, dana ob zaključku tekočega leta za delo

delavca v tem letu in za dopust v prihodnjem letu, realna, saj bo uspešnost tega delavca lahko občutno slabša. Dvomimo v stimulativen učinek tega merila.

K 79. členu: Varianta naj postane sestavni del zakonskega besedila.

K členu 159: Med hujšimi kršitvami delovnih dolžnosti ni naštetu kaznivo dejanje na delu oziroma v zvezi z delom.

K členu 97: Bolniški dopust ima delavec po 63. do 68. členu zakona o zdravstvenem varstvu tudi v primeru bolezni ožjega družinskega člana. Ne glede na to je ta člen pomanjkljiv. Ni razumljivo, zakaj bi delavec v tem primeru moral izrabiti svoj redni dopust. Zakaj se delavcu tudi v takem primeru ne bi prekinjal letni dopust oziroma zakaj bi se mu ta čas štel v letni dopust?

Ali ne bi kazalo v predlogu zakona predvideti, da ima vsak delavec, ki je prizadet pri svoji pravici, možnost dati pobudo, da se ugotovi odgovornost tistega, ki jo je povzročil. Primerneje bi bilo, da se predvidi dajanje pobude brez posebne obličnosti oziroma obličnost ne bi smela vplivati na odločanje. Na neposredno zahtevo bi še vedno morali prevideti pooblaščen organ seveda brez pravice presojanja o utemeljenosti pobude.

Pri vprašanju, kako bi se bolj točno določile dolžnosti zunanjih članov disciplinske komisije, menimo, da bi bilo potrebno predvideti sodelovanje le-teh v disciplinski komisiji le v primerih obravnavanja hujših kršitev. Morda bi take kršitve kazalo naštetu, komisije pa oblikovati tako, da bi bila na primer pri 5-članski disciplinski komisiji zunanja dva člana, trije člani pa delavci tozda oziroma delovne organizacije. V primeru obravnavanj lažjih kršitev bi zasedala le komisija treh članov. Ta naj bi bila stalna komisija. Ta predlog utemeljujemo s tem, da ne bi bilo primerno naložiti zunanjim članom, da poročajo o postopku zaradi lažjih kršitev na zborih združenega dela.

V obrazložitvi osnutka se sodelovanje zunanjih članov opravičuje s pomenom odgovornosti delavcev za izvrševanje delovnih dolžnosti, obenem pa navzočnost članov v tozdu ni predvidena, ko se odloča o ugovoru zoper odločbo disciplinske komisije.

Menimo, da bi morala biti določba o prenehanju delovnega razmerja delavcu po dopolnitvi polne pokojninske dobe, 40 oziroma 35 let, dopolnjena. Delavcu, ki dopolni tudi 60 let oziroma 55 let, preneha delovno razmerje po zakonu, torej brez odločanja pristojnega organa glede na kadrovske potrebe.

Čeprav je v obrazložitvi zakona o delovnih razmerjih navedeno, da ne ureja perečega problema dežurstva v zdravstvenih organizacijah, izkoriščamo to priložnost in poudarjamo, da je dežurstvo v zdravstvu, zaradi zahtevnih delovnih pogojev in tudi zaradi delovnega procesa, postalo redna oblika dela in zato potrebuje zakonsko ureditev ali družbeni dogovor, ki bi kompleksno rešil to situacijo. V osnovni zdravstveni službi je poleg dežurstva še problem zdravljenja na domu, ki se opravlja tudi izven rednega delovnega časa. Obvezni podaljšani delovni čas, ki je sestavni del dela v zdravstveni službi, predstavlja problem, ki izhaja iz delovnega razmerja zdravstvenih delavcev. 66. in 77. člen osnutka ne nakazujeta rešitve tega problema. Hvala.

Predsednik Štefan Nemeč: Hvala! Besedo ima Gojko Vizovišek, delegat z gospodarskega področja 13. okoliša, Maribor!

Gojko Vizovišek: Tovariš predsednik, tovarišice in tovariši delegati! V mariborski občini je razprava potekala v skupinah za različna področja. Tudi delegati za Zbor združenega dela smo obravnavali ta stališča in pri-

pombe. Pripombe smo v pisni obliki posredovali naprej, vendar smo menili, da bi morali z nekaterimi našimi stališči seznaniti tudi ta zbor. Zato dovolite, da jih navedem, kot smo se dogovorili.

V točki c 8. člena niso navedeni delavci delovnih skupnosti v krajevnih skupnostih. To je pripomba teh delavcev. Sicer pa se postavlja vprašanje, kako naj se uresničuje zakon o delovnih razmerjih tako glede pravice kot tudi odgovornosti delavcev, ker v mnogih organizacijah, navedenih v točki c, sestavlja delovno skupnost le po en do največ 5 delavcev. Do težav pride, ko je potrebno ugotavljati odgovornost in izvesti disciplinski postopek. Kdo naj ga v takem primeru predlaga oziroma uvede, kdo naj ga vodi, kdo naj sestavlja disciplinsko komisijo?

Takih primerov smo v Mariboru že imeli nekaj in so povzročili hude težave, saj so zaradi nejasnosti taki delavci vedno uspeli na Sodišču združenega dela. Vsem je jasno, da bi se glede na delavčevo ravnanje in odnose do dela moralo rešiti to vprašanje drugače.

V 18. členu predvideni razvid oziroma katalog nalog in del bi moral biti opredeljen kot samoupravni splošni akt, ne pa le kot seznam, kar bi se dalo zaključiti iz te določbe. V tem smislu ga uporablja oziroma navaja tudi 24. člen osnutka.

V 19. in 20. členu in v naslednjih členih osnutka se uporabljajo različni izrazi, »oglas« ali »razpis«. Danes smo tudi že slišali »objave« oziroma »razpis«: »se objavijo pogoji z javnim razpisom« itd. Ti izrazi vnašajo zmedo. Zato bi bilo prav, da se uporablja enoten izraz ali pa je treba pomen posameznega uporabljenega izraza obrazložiti, če gre za različne kvalitete, in pojasniti, kdaj se uporablja. Bila so mnenja, da bi glede na medsebojno odgovornost delavcev v temeljnih organizacijah kazalo predvideti možnost oziroma določiti, da ima vsak delavec, ki meni, da je prizadet v svoji pravici, pravico dati pobudo za ugotavljanje odgovornosti drugega delavca oziroma drugih delavcev.

Nalogo članov disciplinske komisije, ki jih imenuje oziroma voli temeljna organizacija izmed zunanjih članov, bi bilo treba vsaj okvirno opredeliti, tako v sodelovanju z disciplinsko komisijo kot na sploh z zborom združenega dela, ki jih imenuje.

V 11. odstavku 176. člena ni zajet primer iz 1. točke 173. člena, ko delavec izjavi, da ne želi več delati v temeljni organizaciji. Ali lahko delavec v takem primeru, tako se to razume, takoj zapusti delo?

Prva točka 177. člena je v nasprotju s prvim odstavkom 176. člena oziroma nasprotno. Medtem ko 177. člen izrecno določa, da preneha delavcu delovno razmerje z dnem, ko noče dati pismene izjave oziroma z iztekom zadnjega dne za takšno izjavo, pa po 176. členu tak delavec sme in mora ostati na delu določen čas, ki ne sme biti krajši od 30 dni in ne daljši od 6 mesecev. Ali to pomeni, da bodo morali biti tako dolgi roki tudi za podpisovanje izjav?

K 178. členu: V njem je določeno, da preneha delovno razmerje delavcu, ki je izpolnil pogoje za osebno pokojnino. Menimo, da bi prekinitve delovnega razmerja sicer zakonsko urejali, vendar z razpisom. Če se na tak razpis ne javi ustrezen kandidat, lahko to delovno mesto dalje zaseda delavec, ki izpolnjuje pogoje za upokožitev.

V 227. členu je določena sankcija, če organ odloči v nasprotju s 178. členom. Kaj v primeru, če o tem sploh ne sklepa in delavec molče nadaljuje z delom?

189. člen: Kako naj bi se v praksi imenoval pristojni organ po tem členu? Kdo naj ga sestavlja? Kdo ga voli ali imenuje, če ni to delavski svet, ki mora odločati o zahtevku delavca za varstvo pravic!

Glede na določbo drugega odstavka 181. člena zakona o združenem delu odloča o uresničevanju posamičnih pravic, obveznosti in odgovornosti delavcev delavski svet, ki je delegatsko sestavljen in voljen neposredno s tajnim glasovanjem. Kako naj nek drug organ, kateri je to, ni jasno, ki bo odločal o zahtevku delavca, spremeni, razveljavi ali odpravi odločitev delavskega sveta? Ali morda tudi o zahtevku delavca za varstvo pravic zoper svojo odločitev odloča delavski svet?

192. člen: Izjemni primeri za pooblastilo delavcu po tem členu bi morali biti navedeni v zakonu, da ne bi prišlo do zlorab takšnega pooblastila, naganjanj in podobnega, zlasti pa do različne samoupravne ureditve. Izjemne situacije bi lahko bile preveč subjektivno ocenjene, ker bi pod vplivom poslovnih organov prišle v statut organizacije.

Imamo načelno vprašanje oziroma pripombo k začasnemu oziroma občasnemu delu: Kakšna bo usoda dela študentov in srednješolske mladine, zaposlene prek študentskih in mladinskih servisov? Do sedaj to področje ni bilo pravno normirano. Praksa ga je močno uveljavila. Naj navedem samo podatek, da je bilo prek mariborskega študentskega servisa opravljenih letos že nad 200 tisoč delovnih ur v raznih delovnih organizacijah. Podobno je s tako imenovano počitniško prakso. Pri tem ni mišljena obvezna, šolska počitniška praksa, ki je pomenila dejansko dodatni zaslužek študirajoči mladini. Torej to ni obvezna šolska praksa, temveč praktično delo v času počitnic, ki je, vsaj kolikor so znani primeri v nekaterih delovnih organizacijah, zelo koristna, ker s tem nadomeščamo ravno v glavnih dopustniških mesecih izpad redne delovne sile. V praksi je šlo dejansko za obojestransko korist. Zlasti so pomembno vlogo odigrali servisi. Pri organizacijah združenega dela je šlo za dela, ki so trajala morda le nekaj ur ali nekaj dni.

Iz določbe prvega odstavka 226. člena je razumeti, da je treba tudi za začasna ali občasna dela prijaviti potrebe skupnosti za zaposlovanje, kajti kako bi sicer ugotovili, da so nezaposlene ali delno zaposlene osebe. To pa bi bil dolgotrajnejši postopek. Predlagamo, da se v petem delu zakona vnese kot izjema določba za dela, ki jih opravlja študirajoča mladina prek študentskih servisov, ali pa vsaj v 224. členu doda, da pogodbo o delu lahko sklene tudi študent prek študentskega servisa.

Drugačno ureditev bi bilo potrebno predvideti, ne kot delo po pogodbi, tudi glede kolporterjev, ki so v trajnem sodelovanju s časopisnimi organizacijami in jim je tak posel edini vir zaslužka. Ti so zavarovani zdravstveno, pokojninsko in invalidsko po posebni pogodbi, vendar so prikrajšani za vrsto pravic, ker so v pogodbenem in ne v delovnem razmerju. Zato ne sodelujejo pri samoupravljanju, ne morejo najeti potrošniških kreditov in tako dalje.

Sodišče združenega dela je v praksi že zavzelo stališče glede prodajalcev v kioskih in odločilo, da gre za delovno razmerje, čeprav še niso vse časopisne hiše sledile tej odločbi. Zato bi bilo prav, da se podobno uredi tudi za navedene delavce. Prodaja tiska namreč ni sezonsko delo, kakor je navedeno v 224. členu osnutka, temveč gre za trajno sodelovanje in za določeno število delavcev, ki jim je to edini vir zaslužka. Zato se mora skleniti tudi posebna pogodba o zavarovanju. Natančneje bi morali opredeliti, kako je z dopusti in prostimi

dnevi, predvsem glede nadomeščanja za čas državnih praznikov. O tem smo slišali že tovariša sekretarja.

Glede na to, da imamo organizacije združenega dela, ki poslujejo tudi na področju drugih republik, kot so sestavljene organizacije in združenja, bi bilo potrebno nekatere določbe zakona uskladiti med republikami, in sicer konkretno določbo predzadnjega odstavka 22. člena.

To so bile naše pripombe. Hvala lepa.

Predsednik Štefan Nemeč: Hvala lepa! Kdo še želi razpravljati? Prosim, besedo ima Ivan Zelenšek, delegat z gospodarskega področja, 1. okoliš — Celje!

Ivan Zelenšek: Tovariš predsednik, tovarišice in tovariši delegati!

Pripombe Republiškega sveta Zveze sindikatov smo dobili šele danes. Če bi jih dobili prej, bi se morda v svojih skupinah bolj temeljito pogovorili, katere pripombe bi lahko sprejeli.

Imam nekaj vprašanj oziroma pripomb, na katere nismo dobili odgovora v nobenem gradivu oziroma tudi ne v pripombah Sindikata. Te so:

V 31. členu, menimo, manjkajo določbe o varstvu pravice delavca, ko organ za spremljanje in ocenjevanje uspešnosti presoje delovne uspešnosti delavca na poskusnem delu neobjektivno ali eventualno pristransko presodi in takšnega delavca iz raznih razlogov ne sprejme na delo.

Že v razpravi o zakonu o združenem delu nekako nisem prišel do zaključka, na kakšen način poučiti na novo zaposlene delavce o samoupravnih aktih. Znano je namreč, da v Sloveniji že težko najdemo fizično delovno silo in da zaposlujemo delovno silo iz drugih republik. Zato postavljam vprašanje v zvezi z 32. členom, ki določa, da se šteje, da je delavec sklenil delovno razmerje, ko poda pismeno izjavo o pristopu k samoupravnemu sporazumu o združevanju dela delavcev v temeljno organizacijo in da so mu znani statut in drugi samoupravni splošni akti. Ostaja odprto vprašanje tako imenovanega dejanskega delovnega razmerja, ki je znano iz prakse, ko delavec take pismene izjave ne da. Ne da je zato, ker mu je nihče ne predloži, ali pa je sprejet na delo in dela več mesecev ali leto. Potem se takega delavca hočejo znebiti. Rečejo mu, da ni podpisal izjave, oziroma lahko pride do tega, da je noče podpisati. Zato mora zapustiti delovno organizacijo. V zvezi s tem je tudi vprašanje jezika kot ustavno-pravne kategorije, zlasti pri delavcih iz drugih republik in tudi naših delavcih, ki sicer znajo brati, pa samoupravnih aktov kljub temu ne razumejo. V zvezi s tem se postavlja vprašanje posledic, če izbrani kandidat ne poda pismene izjave. Odgovorni organ ga ni pismeno obvestil o tem, da se v tem primeru šteje, da ni sklenil delovnega razmerja. Odprto vprašanje pomena pismenosti pri taki izjavi, saj iz besedila tega člena izhaja, da gre za formo ad valorem, kar pomeni, da se delavca v takem primeru lahko znebimo po kratkem postopku. Zakon o delovnih razmerjih bi moral v tem členu določiti, na kakšen način oziroma kako in kdaj naj temeljna organizacija združenega dela pouči delavce iz drugih republik in o tem izda poseben predpis.

Iz razprave, ki smo jo imeli v območju občine Celje, smo ugotovili, da nekatere organizacije združenega dela delajo takole: Delavca, ki se je prijavil na delo, pošljejo na zdravniški pregled. Ko ugotovijo, da je zdravstveno stanje takšno, da lahko prične z delom, ga povabijo za en dan v pisarno ali učilnico, kjer se zvrsti šest ali več tovarišev iz organizacije združenega dela, ki vsak

v telegrafskem stilu obrazloži vse samoupravne akte, in na koncu še predpise o varstvu pri delu. Menijo, da je tako delavec seznanjen s predpisi temeljne organizacije združenega dela. S tem v zvezi se postavlja tudi vprašanje, ali morajo temeljne organizacije združenega dela prevesti vse samoupravne splošne akte v jezike tistih delavcev, ki so v njej zaposleni? Tovariš predsednik pred vsako sejo vpraša delegate, ali želi kdo razpravljati v svojem materinem jeziku. Zato tudi postavljam to vprašanje. Verjetno bi moral predlagatelj zakona to pripombo upoštevati pri oblikovanju predloga zakona.

Predlagamo, da se v zadnjem odstavku 132. člena prepove razporeditev na nočno delo delavke samohranilke, ki ima otroka mlajšega od 7 let. Kompromis s soglasjem bi povzročil večkrat težave, saj je znano, kako se posredno prisiljuje delavec pri dajanju takih soglasij. Ta naša pripomba je verjetno pomotoma izpuščena, ker smo jo sicer posredovali Republiškem svetu Zveze sindikatov.

Menimo, da bi morali dati tolmačenje 156. člena. Postavlja se vprašanje, kdaj je delavec lahko denarno kaznovan. Določiti bi morali namene, za katere se zbirajo sredstva, zbrana od denarnih kazni. Če to ne bo točno določeno, se bodo zbirala za vse mogoče namene. Vemo, da je v tem členu navedeno, da se ne smejo porabiti za osebne dohodke. Za katere namene pa se sméjo? Če to ne bo določeno, bomo imeli toliko namenov porabe, kolikor je temeljnih organizacij v Sloveniji, kar bo razvidno iz njihovih splošnih aktov.

Glede 178. člena lahko povem, da v imenu naše delegacije podpiram predlog Sindikata in ne predlagatelja, ki se zavzema za to, da delavec lahko ostane na delu, če želi in če se organizacija s tem strinja. Postavlja se vprašanje: Delavec lahko želi, ne želi pa organizacija združenega dela. Katera želja bo odločilna? Kdo bo o tem razsodil? Delovna organizacija morda odklanja zato, ker je bil ta delavec često kritično nastrojen in ga sedaj, ko mora pri 40 letih v pokoj, ne želijo več zadržati na delu, sam pa bi želel z delom nadaljevati. Zato mislim, da je sprejemljivejši predlog, ki ga je dal Republiški svet Zveze sindikatov Slovenije. Hvala lepa.

Predsednik Š t e f a n N e m e c : Besedo ima tovariš Stane Pečnik, socialno-zdravstveno področje, Radovljica!

Stane Pečnik : S pooblastilom skupine delegatov za socialno-zdravstveno področje Radovljice bi dal spreminjevalne predloge k naslednjim členom:

K 30. členu: Če iz same vsebine to ne izhaja, bi bilo morda prav, da se natančneje opredeli vsebina, tako da bi bilo razvidno, če je mogoče skleniti delovno razmerje tudi v primeru, ko delavec ne privoli v poizkusno delo.

K 32. členu: Ta člen določa, da delavec sklene delovno razmerje, ko da pismeno izjavo, da pristopa k samoupravnemu sporazumu o združevanju dela delavcev v temeljni organizaciji združenega dela in da so mu znani drugi samoupravni splošni akti. V 29. členu je sicer opredeljeno, na kakšen način se seznanj s temi akti, vendar dosedanje izkušnje kažejo, da so delavci podpisovali tudi sporazume, ki niso bili uskladeni z zakoni. Tudi iz poročila o delu sodišč združenega dela in družbenega pravobranilca samoupravljanja je razvidno, da izhajajo številne kršitve predvsem iz neurejenih samoupravnih aktov in njihove neuskladenosti v predpisanih rokih. Gotovo ni bilo tako malo primerov, ko so bili delavci prikrajšani za določene pravice iz delovnega razmerja, na primer pri osebnem dohodku zaradi neupoštevanja plačila po delu, vendar za

to niso vedeli. Ker bodo tudi poslej možnosti, da vsi akti ne bodo uskladeni, menim, da v tem primeru ni zagotovljena polna pravna varnost. Čeprav vem, da bi bilo to sicer zaradi objektivnih vzrokov težko izvedljivo, menim, da bi akt, to je sporazum o združevanju dela delavcev, le moral prej v presojo ustreznemu strokovnemu organu.

K 150. členu: Iz vsebine člena je razvidno, kdo lahko predlaga postopek za ugotavljanje odgovornosti delavca, ni pa določeno, mogoče nismo prav razumeli, ali določilo tega člena velja tudi za ugotavljanje odgovornosti individualnega poslovnega organa oziroma predsednika kolegijskega poslovnega organa. Hvala lepa.

Predsednik Štefan Nemeč: Želi še kdo razpravljati? Prosim, besedo ima tovariš Martin Biček, gospodarsko področje, Ljutomer!

Martin Biček: Tovariš predsednik, tovarišice in tovariši delegati! Pred seboj imam pripombe, ki so jih dali delavci v delovnih organizacijah in temeljnih organizacijah občine Gornja Radgona, obsegajo pa tri tipkane strani. Ker to še niso vse pripombe, temveč le tiste, ki smo jih prejeli od INDOK centra, in da ne bi zgubljali preveč časa, saj imamo danes na dnevnem redu še 20 točk, jih ne bom bral, temveč kar pismeno oddal s prošnjo, da jih predlagatelj podrobno prouči in upošteva.

Predsednik Štefan Nemeč: Želi še kdo razpravljati? (Nihče.)

Zaključujem razpravo in predlagam, da sprejmemo naslednji sklep:

1. Zbor združenega dela Skupščine SR Slovenije sprejema predlog za izdajo zakona o delovnih razmerjih, z osnutkom zakona.

2. Predlog zakona pripravi Izvršni svet Skupščine SR Slovenije.

Zbor ugotavlja, da so se v razpravi na seji zbora in med javno razpravo pojavila nekatera odprta vprašanja, zlasti v zvezi s samoupravnim sporazumevanjem o združevanju dela delavcev v temeljnih organizacijah združenega dela, v zvezi z osebnimi dohodki in zajamčenimi osebnimi dohodki, v zvezi z organizacijami združenega dela z manjšim številom delavcev, vprašanja v zvezi s prenehanjem delovnega razmerja, nadalje z začasnim in občasnim delom in vprašanja glede podaljšanja letnega dopusta borcem NOV. Izvršni svet naj še pred izdelavo predloga zakona razčisti ta vprašanja. Pri razčiščevanju teh vprašanj in pri oblikovanju predloga zakona naj Izvršni svet upošteva stališča, mnenja, predloge in pripombe, izražene v poročilih odborov in Zakonodajno-pravne komisije, stališčih Družbenopolitičnega zbora in stališčih Zbora občin ter v stališčih Republiškega sveta Zveze sindikatov Slovenije ter predloge in pripombe, oblikovane na današnji seji zbora.

Pri pripravi predloga zakona naj Izvršni svet Skupščine SR Slovenije prouči tudi vse tiste pripombe, do katerih do seje zbora ni bilo mogoče zavzeti stališča.

Ima kdo kakšno pripombo k oblikovanemu sklepu? (Ni pripomb.) Dajem sklep na glasovanje. Kdor je za, naj prosim dvigne roko! (Vsi delegati dvignejo roko.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je predlagani sklep soglasno sprejet.

Prehajamo na 4. točko dnevnega reda, to je na osnutek zakona o referendumu in drugih oblikah osebnega izjavljanja.

Osnutek zakona je Skupščini SR Slovenije predložil v obravnavo njen izvršni svet. Za svoja predstavnika je določil tovariša Milana Baškoviča, sekretarja Sekretariata Izvršnega sveta za zakonodajo, in Lojzeta Janka, pomočnika sekretarja Sekretariata Izvršnega sveta za zakonodajo.

Predlog za izdajo zakona o referendumu in o drugih oblikah osebnega izjavljanja, z osnutkom zakona, je zbor obravnaval na 46. seji, na kateri se ni strinjal s predlogom Izvršnega sveta, da se zakon obravnava v smislu drugega odstavka 250. člena poslovnika, ter sprejel sklep, da se sprejme samo predlog za izdajo zakona o referendumu in o drugih oblikah osebnega izjavljanja, razprava o osnutku zakona pa naj se nadaljuje. O osnutku zakona je tekla javna razprava, na podlagi katere smo prejeli informacijo o poteku javne razprave Sekretariata za zakonodajo Izvršnega sveta Skupščine SR Slovenije, stališča Predsedstva Republiškega sveta Zveze sindikatov Slovenije in pripombe družbenega pravobranilca samoupravljanja SR Slovenije.

Osnutek zakona s stališči in pripombami je obravnaval Odbor za družbenopolitični sistem, ki je dal poročilo. Prejeli smo tudi poročilo Zakonodajno-pravne komisije in stališča Družbeno-političnega zbora.

Pričenjam razpravo. Želi predstavnik Izvršnega sveta ustno obrazložiti osnutek zakona? (Da.) Besedo ima tovariš Milan Baškovič, sekretar Sekretariata Izvršnega sveta za zakonodajo!

Milan Baškovič: Tovariš predsednik, tovarišice in tovariši delegati! O izhodiščih tega zakonskega osnutka in koncepciji zakona ter o njihovih poglavitnih rešitvah ne bi posebej govoril, ker smo o tem že govorili na seji julija letošnjega leta. Tudi v predlogu za izdajo zakona in v osnutku zakona so ta izhodišča in vsebinski problemi dokaj natančno obrazloženi. Dolžan pa sem povedati nekaj besed o javni razpravi, ki je med tem tekla in ki so jo vodili naši sindikati.

Naj najprej ugotovim, da je imela javna razprava velik odziv. Čeprav je sicer glavna pozornost veljala zakonu o delovnih razmerjih, je bil tudi ta zakon deležen dokajšnje pozornosti, saj obravnava rešitve, ki neposredno zadevajo združeno delo.

Razprava je po naši oceni dala vso podporo koncepciji osnutka zakona in je bila izrazito konstruktivna. Upravičeno je opozorila na nekatere še odprte probleme in nedorečenosti osnutka zakona ter dala razmeroma številne sugestije, pripombe in predloge, ki jih bo predlagatelj v nadaljnji fazi priprave zakona vsekakor upošteval.

Naj takoj omenim, da po naši oceni vendarle pretežni del pripomb in predlogov gre v tej smeri, da se posamezne rešitve še bolj pojasnijo, določeneje opredelijo in obogatijo z izkušnjami družbene prakse.

V pismeni informaciji, ki ste jo dobili, smo skušali čimbolj pregledno podati vsebine in smisel številnih pripomb tako, da smo jih povezali v posamezne skupine problemov. Seveda se v tej medfazi predlagatelj še ni opredeljeval do vseh danih pripomb in predlogov, kajti moramo poslušati to skupščino, njene odbore in zборе, kot tudi upoštevati ostala stališča in pripombe, ki se nanašajo na iste probleme. Gradivo pa je vendarle podano tako, da v celoti omogoča nadaljnjo razpravo in razčiščevanje posameznih vprašanj, zlasti še zato, ker so za nekatera še vedno različna stališča. Kljub temu smo skušali pri nekaterih pomembnejših pripombah in problemih podati določena nujna pojasnila in opo-

zorila, da bi bolje in vsestransko osvetlili posamezne probleme in olajšali zavze-manje stališč v tej skupščini.

Naj ob tem omenim, da se je ob tako pripravljenem gradivu Odbor za družbenopolitični sistem tega zbora, kjerkoli se je lahko, bolj določno opredelil in da je v svojih poročilih ta stališča tudi utemeljil.

Kot sem že prej omenil, pismena informacija izčrpno podaja potek in rezultate javne razprave, zato ne bi vseh teh konkretnih pripomb in sugestij javne razprave dodatno komentiral. Opozoril bi le na nekatera bistvenejša vsebinska vprašanja, ki zadevajo te pripombe in ki so bila še posebej poudarjena v dosedanjih razpravah.

Eno takih vprašanj je zadevalo usmeritev samega zakona oziroma njegov obseg urejanja z vidika zajemanja pripravljalnih postopkov v razmerju do urejanja končnih oblik odločanja z osebnim izjavljanjem. V tej zvezi je bilo tudi postavljeno vprašanje, ali in koliko lahko zakon, ki je po svoji naravi proceduralne narave, direktno vsebinsko opredeli, o katerih stvareh se odloča z referendumom, oziroma negativno, o katerih stvareh se z referendumom ne more odločati. Seveda je ta problem širše narave in zahteva še dodatne proučitve, vendarle pa opozarjam, da moramo taka prizadevanja opazovati v luči rešitve, ki jo daje zakon o združenem delu, ki konkretno določa, o katerih vprašanjih se z referendumom odloča, in pa na drugi strani, da je dokončno urejanje teh vprašanj dano samoupravnim aktom.

Drugo vprašanje, ki je tudi vzbudilo večjo pozornost v razpravi, je vprašanje vloge zbora delavcev kot oblike osebnega izjavljanja, kajti prihajalo je do vtisa, da ta zakon daje preveč ne samo oblik osebnega izjavljanja, temveč da tudi preveč poudarja ta zbor kot obliko odločanja, kar seveda ni bilo mišljeno. V zvezi s tem se pojavlja nekaj problemov, zlasti z vidika vodstva tega zbora in njegove funkcije v samoupravljanju.

Nadaljnje vprašanje zadeva celotno aktivno pozicijo delovnih skupin oziroma delovnega procesa. V tej smeri se seveda zahteva, naj bi bil zakonski osnutek bolj določen in dodelan, ko govori o vlogi teh posameznih samoupravnih osnovnih celic.

Obstajajo še nekateri problemi, ki so v naši informaciji posebej nakazani, glede rokov za ponovno izvedbo referenduma, in nekatere pripombe in predlogi, ki zadevajo kvorum za odločanje o nekaterih oblikah osebnega izjavljanja.

To so po našem mnenju najbolj bistveni problemi, ki jih poudarja razprava. O njih smo dali nekatere sugestije že v naši informaciji in o njih je zavzel stališče tudi naš odbor na svojih prejšnjih sejah.

Pričakujem, da bo ta zbor tudi na ta vprašanja skušal odgovoriti, da bo razpravljajal o stališčih Odbora in da bo o teh in drugih vprašanjih izoblikoval stališča, ki bodo v oporo pri usmeritvi predlagatelju, ki bo predložil dokončni zakonski predlog. Hvala.

Predsednik Š t e f a n N e m e c : Hvala lepa! Kdo želi razpravljati? (Nihče.)

Zaključujem razpravo in predlagam naslednji sklep:

1. Osnutek zakona o referendumu in drugih oblikah osebnega izjavljanja se sprejme.

2. Predlog zakona pripravi Izvršni svet Skupščine SR Slovenije.

Pri pripravi predloga zakona naj upošteva stališča, izražena v poročilih skupščinskih teles, stališčih Družbenopolitičnega zbora, stališčih Predsedstva Re-

publiškega sveta Zveze sindikatov Slovenije in drugih gradivih ter pripombe, izražene v javni razpravi.

Ima kdo kakšno pripombo k tako oblikovanemu sklepu? (Nihče.) Kdor je za, naj prosim glasuje! (Vsi delegati glasujejo za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je predlagani sklep soglasno sprejet.

Prehajamo na 5. točko dnevnega reda, to je na osnutek zakona o volitvah in odpoklicu organov upravljanja in o imenovanju poslovnih organov v organizaciji združenega dela.

Osnutek zakona je Skupščini predložil v obravnavo njen izvršni svet. Tudi pri tej točki je določil za svojega predstavnika tovariša Milana Baškoviča.

Predlog za izdajo zakona z osnutkom zakona je prav tako obravnaval naš zbor na 49. seji in sklenil, da se obravnava kot predlog za izdajo zakona. Tudi o tem zakonu je tekla javna razprava, na podlagi katere smo prejeli informacijo o poteku javne razprave, stališča Predsedstva Republiškega sveta Zveze sindikatov Slovenije in pripombe družbenega pravobranilca samoupravljanja SR Slovenije.

Osnutek zakona sta obravnavala Odbor za družbenopolitični sistem in Zakonodajno-pravna komisija. Poročili ste prejeli.

Pričenjam razpravo. Kdo želi besedo? Prosim! Najprej bo tovariš Milan Baškovič dal uvodno obrazložitev.

Milan Baškovič: Tovariš predsednik, tovarišice in tovariši delegati! Tudi pri tem zakonu ne bi glede zasnov in koncepcije ponavljal tistega, kar smo dali že v obrazložitvi predloga za izdajo in osnutka zakona. Prav tako ne bi govoril o splošni oceni javne razprave, ker sem o tem govoril pri prejšnjem zakonu.

Poglavitne značilnosti veljajo tudi za ta zakon. Tudi v tem primeru so pripombe zbrane v naši pismeni informaciji. O njih je vaš odbor zavzel svoja stališča. Zato o posameznih problemih ne bi posebej govoril. Vendarle bi rad usmeril vašo pozornost na nekaj bistvenih vsebinskih problemov, ki se kažejo v razpravah in o katerih bi bilo treba zavzeti določena stališča. Ta vprašanja so po naši oceni naslednja:

Prvo tako vprašanje zadeva razmerje tega zakona do vprašanj volitev drugih samoupravnih organov v organizacijah združenega dela, na primer disciplinske komisije, ki so posebej omenjeni v predloženih poročilih in pripombah. Predvidevanja gredo v to smer, da bi se zakon primerno uporabil tudi za te in druge oblike samoupravnih organov in da naj bi se v zakonu tudi povedalo, da veljajo določbe tega zakona tudi za volitve drugih organov samoupravljanja v organizacijah združenega dela, kolikor ni z drugim predpisom drugače določeno, oziroma da imamo tudi nekatere predpise, ki imajo glede teh volitev posebno rešitev. Tako naj bi bil to matični sistemski zakon, ki bi to materijo načelno uredil.

Drugo vprašanje zadeva bolj določeno ureditev vloge Socialistične zveze in Sindikatov v kandidacijskem in volilnem postopku, glede na vlogo, ki jo imajo te organizacije v našem ustavnem sistemu. Ta pripomba je sprejemljiva, treba pa bo v nadaljnji obdelavi zakona natančno določiti, kje in kakšno vlogo imajo te organizacije pri posameznih fazah teh postopkov in glede posameznih struktur delovni ljudi.

Tretje vprašanje, ki se postavlja, je načelno vprašanje namestnikov delegatov v delavskem svetu. To vprašanje je treba proučiti z vidika celovitosti odnosov v delegatskem sistemu in ugotoviti, ali je taka institucija namestnika v skladu s splošnim načelom delegatskega sistema. Po našem mnenju je to vprašljivo.

Četrto vprašanje širšega pomena zadeva nekatere sugestije za nekatere poenostavitve v postopku nadomestnih volitev, ki pa so v določenem smislu vprašljive, saj po našem mnenju odstopajo od sicer uzakonjenega sistema volitev in volilne procedure, ki se ne more omejevati samo na določen del procesa, kadar gre za organ te vrste. Delavski svet se namreč voli v celotni organizaciji združenega dela.

Končno je pomembna, vendar hkrati po našem mnenju tudi vsebinsko vprašljiva pripomba, da naj bi v razpisno komisijo za poslovodni organ organizacije združenega dela, katere sestavni deli so v več občinah, imenovala predstavnike družbene skupnosti Republiška skupščina. Namreč, gre za imenovanje predstavnikov v razpisno komisijo na ravni občine in bi bilo glede na kvaliteto in kvantiteto vseh odnosov verjetno težko sprejemljivo stališče, da naj bi jih imenovala Republiška skupščina. Zato je po našem mnenju potrebno upoštevati, da gre za odnose med občinami, ki bi se morali sprejeti z medsebojnimi dogovori, sporazumi in z drugimi samoupravnimi oblikami reševanja, ne pa da bi se konkretna zadeva a priori in takoj prenesla na višjo raven. V tem smislu menimo, da je ta stvar zelo vprašljiva in da jo je treba še proučiti.

To je nekaj vsebinskih vprašanj, ki so širšega značaja, na katera pa sem bil dolžan posebno opozoriti. Prosim, da bi ta zbor tudi o teh vprašanjih zavzel določena stališča, ki bi bila v spodbudo predlagatelju pri sestavi dokončnega predloga zakona. Hvala lepa.

Predsednik Štefan Nemec: Hvala lepa! Prosim, tovariš Rok Pavšič, delegat gospodarskega področja, Ljubljana-Vič-Rudnik!

Rok Pavšič: Tovariš predsednik, tovarišice in tovariši delegati! Skupina delegatov z gospodarskega področja 33. okoliša pri občini Ljubljana-Vič-Rudnik je na seji dne 17. 10. 1977 razpravljala o osnutku zakona o volitvah in odpoklicu organov upravljanja in o imenovanju poslovodnih organov v organizacijah združenega dela in predlagala naslednjo spremembo:

V tretjem poglavju obravnavanega osnutka zakona, »imenovanje poslovodnega organa v organizaciji združenega dela«, nas je drugi odstavek 50. člena dopolni tako, da se glasi: »Razpisno komisijo za imenovanje individualnega poslovodnega organa v temeljni organizaciji združenega dela, delovni in sestavljeni organizaciji sestavljajo poleg predstavnikov organizacije združenega dela in sindikata tudi predstavniki družbene skupnosti.«

Osnutek predvideva te predstavnike samo za organizacije posebnega družbenega pomena, delegati pa so bili mnenja, da bi to bilo potrebno tudi za celotno gospodarstvo. Vsaj individualne poslovodne organe naj bi predlagala paritetna komisija, v kateri bi bili tudi predstavniki upravnih organov.

Tretji odstavek pa naj bi se glasil: »Podrobnejše določbe o sestavi razpisne komisije določajo družbeni dogovori o kadrovski politiki«. Hvala lepa.

Predsednik Štefan Nemeč: Hvala lepa! Prosim, besedo ima tovariš Ivan Železnikar, kot poročevalec Odbora za družbenopolitični sistem našega zbora in delegat gospodarskega področja Ljubljana-Polje!

Ivan Železnikar: Tovariš predsednik, tovarišice in tovariši delegati! Odbor za družbenopolitični sistem je danes obravnaval tudi pripombe in mnenja Republiškega sveta Zveze sindikatov. S pripombami se je v načelu strinjal, ni pa se strinjal z dvema oziroma s tremi stališči. Mnenja Odbora so enaka mnenjem, ki jih je dal tovariš Milan Baškovič.

Odklonilno stališče smo zavzeli glede možnosti uvedbe volitev namestnikov delegatov, ne strinjamo se z mnenjem glede možnosti, da bi v razpisno komisijo za poslovodni organ organizacije združenega dela določala predstavnika družbene skupnosti, če gre za tozde v več občinah, Republiška skupščina. Glede pripombe Sindikatov k 29. členu menimo, da ta pripomba ni jasno oblikovana, predvsem pa menimo, da kandidiranja ne moremo ločiti od volitev.

Dovolite, da izrazim tudi stališče ljubljanskih občin, ki smo jih oblikovali na svojem koordinacijskem sestanku. Stališče je zelo podobno povedanemu, in če ga strnem, lahko rečem, da odklanjamo uvedbo volitev namestnikov delegatov. Glede razpisne komisije pa se strinjamo s predlagateljem.

Predsednik Štefan Nemeč: Hvala lepa! Želi še kdo razpravljati? (Ne.) Lahko zaključim razpravo? Zaključujem razpravo in predlagam naslednji sklep:

1. Osnutek zakona o volitvah in odpoklicu organov upravljanja in o imenovanju poslovodnih organov v organizacijah združenega dela, z osnutkom zakona, se sprejme.

2. Predlog zakona pripravi Izvršni svet Skupščine SR Slovenije.

Pri pripravi predloga naj upošteva stališča, izražena v poročilih skupščinskih teles, stališčih predsedstva Republiškega sveta Zveze sindikatov Slovenije in drugih gradivih ter pripombe, dane v razpravi na današnji seji.

Ima kdo kakšno pripombo k predlaganemu sklepu? (Nihče.) Potem dajem sklep na glasovanje. Kdor je za, naj prosim glasuje! (Vsi delegati glasujejo za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je sklep soglasno sprejet.

Prehajamo na 6. točko dnevnega reda, to je na predlog za izdajo zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o prispevku za odpravljanje posledic potresa na Kozjanskem in v Posočju, z osnutkom zakona.

Predlog za izdajo zakona je Skupščini SR Slovenije predložil njen izvršni svet. Za svojega predstavnika je določil tovarišico Milico Ozbič, članico Izvršnega sveta in republiško sekretarko za finance.

Izvršni svet predlaga Skupščini SR Slovenije, da obravnava zakon v smislu drugega odstavka 250. člena poslovnika Skupščine SR Slovenije, in sicer da se združita prva in druga faza, tako da se hkrati obravnavata in sprejemata predlog za izdajo in osnutek zakona. Vprašujem, ali ima kdo kakšno pripombo glede predloga, da obravnavamo predlog kot osnutek! (Ni pripomb.) Potem obravnavamo zakon v drugi fazi, to je kot osnutek zakona.

Predlog za izdajo zakona z osnutkom sta obravnavala Odbor za finance in Zakonodajno-pravna komisija. Poročili ste prejeli. Želi besedo predstavnik

Izvršnega sveta? Besedo ima tovariš Marjan Orožen, republiški sekretar za notranje zadeve!

Marjan Orožen: Tovariš predsednik, tovarišice in tovariši delegati! S tovarišico Ozbičevo sva se dogovorila, da uvodoma povem nekaj besed. Problematika je dovolj razvidna iz dokumentacije, ki ste jo prejeli, zato je ne bi pojasnjeval, poudaril pa bi naslednje.

V Izvršnem svetu menimo, da s predloženim zakonom Socialistična republika Slovenija nadaljuje izpolnjevanje svoje solidarnosti do Posočja in Kozjanskega. Ocenjujemo, da bodo s tem odpravljene direktne posledice, hkrati pa se zavedamo, da bodo določeni finančni problemi še ostali, kajti investicije v nove objekte zahtevajo veliko več sredstev kot pa samo odprava direktnih posledic potresa. Zato bo potrebno vlagati še velike napore delovnih ljudi, samoupravljalcev v bankah in drugih za zbiranje sredstev na drugih osnovah. V gospodarskem trenutku, ki ga doživljamo, menimo, da obremenjevanje dohodka temeljnih organizacij združenega dela tudi v drugem polletju 1978 ni več realna perspektiva, čeprav so se v razpravi nakazovale tudi take možnosti.

Iz gradiva, ki ste ga prejeli v informacijo, je razvidno, da smo v fizičnem pogledu razmere v glavnem sanirali, ljudi brez strehe ni več. K temu je prispevalo prav gotovo razumevajoče stališče upravljalcev bank, ki so zagotovili likvidna sredstva, kakor tudi upravljalcev sredstev za gradnjo stanovanj in drugih. S sredstvi, ki se bodo še zbrala po tem zakonu, bo mogoče zagotoviti vračanje dela teh sredstev, v skladu s pravilniki, ki določajo pogoje za udeležbo pri sredstvih solidarnosti.

Nadalje želim opozoriti ta zbor, da so predstavniki republiških samoupravnih interesnih skupnosti zagotovili, da bodo njihove skupščine razpravljale in sprejele ustrezne sklepe o izpolnitvi določenih obveznosti iz naslova solidarnosti na svojem področju.

Pri Zveznem izvršnem svetu je v postopku tudi osnutek zakona o kreditiranju socialističnih republik in avtonomnih pokrajin, ki so utrpeli škodo, iz sredstev primarne emisije Narodne banke. Kakšen bo nadaljnji postopek, še ni znano. Znana pa so nam načelna stališča do problema kreditiranja iz primarne emisije.

Stališče Izvršnega sveta Skupščine SR Slovenije je, da svojega predloga o deležu republike pri teh sredstvih ne bo umaknil, razen če se vse republike opredelijo v Zboru republik in pokrajin drugače oziroma če se opredelijo, da takšna oblika reševanja problema ni v skladu s sprejeto ekonomsko politiko, in sprejmejo obveznost, da bodo probleme reševale po drugi poti.

O tem gradivu in zakonskem predlogu je tekla razprava tudi na seji Predsedstva Socialistične republike Slovenije. Predsedstvo je sklenilo, da je nujno potrebno, da pristojni organi temeljito analizirajo izkušnje pri odpravljanju neposrednih in posrednih posledic, da bi prišli do ustreznih pravil ravnanja v takšnih primerih v bodoče, če bi to situacija zahtevala. To je potrebno zaradi učinkovitosti akcije neposrednega reševanja v primeru potrebe.

Predsedstvo je nadalje menilo, da naj se na podlagi izkušenj izdela ustrezen zakonski akt, v katerem bodo določeni pogoji in kriteriji, pod katerimi lahko prizadeti računajo na družbeno solidarnostno pomoč, v kakšni obliki se ta pomoč daje in kdaj ta obveznost preneha. Proučiti je potrebno predpostavke in pogoje za uvedbo obveznega zavarovanja tudi proti potresu. Mnenja so, da bi bila takšna sistemska rešitev verjetno najbolj stabilna in dolgoročna. Ob-

likovanje takšnega sistema izhaja iz potrebe, da se tudi v podobnih situacijah maksimalno angažirajo prizadeti sami, v skladu s svojimi ekonomskimi možnostmi seveda, kajti čakanje na družbeno intervencijo v primerih, ko očitno z njo ni mogoče računati, ne spodbuja hitre in učinkovite obnove. Tam pa, kjer je ta družbena pomoč upravičena in nujna, tam mora biti le-ta hitra in učinkovita.

Iz vseh teh razlogov in na podlagi sklepov Predsedstva je Izvršni svet naložil operativnemu štabu, da v sodelovanju z drugimi organi v republiki pripravi zasnove takega sistema, da bi ga v obliki zakonskega besedila lahko posredoval Skupščini v optimalnem roku v nadaljnjo razpravo in odločitev. Hvala lepa.

Predsednik Štefan Nemeč: Hvala lepa! Pričenjam razpravo. Kdo želi besedo? Besedo ima tovarišica Helena Kenda, gospodarsko področje, 10. okoliš — Radovljica!

Helena Kenda: Tovariš predsednik, tovarišice in tovariši delegati! Naša skupina delegatov je na seji dne 13. 10. 1977 obravnavala gradivo za 53. sejo Zbora združenega dela Skupščine SRS. Skupina delegatov je predlog za izdajo zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o prispevku za odpravljanje posledic potresa na Kozjanskem in v Posočju, z osnutkom zakona, sprejela, vendar z naslednjimi pripombami:

Z navedenim zakonom v lanskem letu občina Radovljica ni bila vključena med območja, ki bodo dobila ustrezno pomoč za odpravo posledic po potresu, čeprav je bila v naši občini uradno ugotovljena škoda v višini 75 milijonov 708 000 dinarjev. Spričo tega predlagamo, da se občina Radovljica uvrsti med območja, ki dobivajo to pomoč, vsaj s predloženimi dopolnitvami zakona.

Na podlagi navedenega skupina delegatov predlaga, da se ta predlog sprejme.

Predsednik Štefan Nemeč: Besedo ima tovariš Boris Mlekuž.

Boris Mlekuž: Tovariš predsednik, tovarišice in tovariši delegati! Družbeno zastavljeni cilji se po letu dni od katastrofe v Posočju bližajo k uresničenju, da namreč to zimo ljudje dočakajo v toplih in varno saniranih domovih. Občani Tolminskega se zavedamo, da je taka uspešnost akcije pri odpravi posledic potresa rezultat mobilizacije in volje vseh delovnih ljudi Slovenije in tudi bratskih republik, tako pri materialni kot fizični pomoči, in ob maksimalnih naporih prizadetega prebivalstva.

Rezultati opravljenega dela so odraz moči organizirane samoupravne socialistične družbe, kakršno gradimo in v kateri je največja vrednota delovni človek. Za dosedanje pomoč, ki nam je bila dana iz različnih virov — ta sredstva so ustvarili in združili slovenski delavci in občani, še posebno pa za nepovratna se ob tej priložnosti prek delegatske skupščine iskreno zahvaljujemo.

Tovarišice in tovariši! Predloženi zakon o spremembah in dopolnitvah zakona za odpravljanje posledic potresa na Kozjanskem in v Posočju po svoji vsebini podaljšuje prispevek iz dohodka, v dosednji višini 1% od osebnih dohodkov, za dobo 6 mesecev. Predvidena sredstva za občino Tolmin dokončno krijejo reševanje sanacije in obnove stanovanjskega sklada prizadetih občanov in sekundarnih komunalnih naprav v naseljih, po kriterijih sprejetega pravil-

nika za odpravo posledic potresa v Posočju. Pri tem se zavedamo, da številne elementarne nesreče in ekonomski položaj združenega dela v tem času onemogočajo, da bi s tem zakonom v tem obdobju lahko razrešili še vsa ostala odprta vprašanja posledic potresa, pri čemer naj omenimo neposredno prizadeto komunalno infrastrukturo, predvsem cestne povezave z odročnimi hribovskimi vasmimi, poškodovana vodovodna omrežja in drugo.

Zaskrbljeni smo tudi, ali bodo samoupravne interesne skupnosti sposobne zagotoviti potrebna sredstva za sanacijo objektov družbenega standarda. To še zlasti velja za področje izobraževanja in kulture.

Na podlagi določil tega zakona so samoupravne interesne skupnosti dolžne, da prevzamejo obveznosti za sanacijo škode na tem področju, in sicer na podlagi temeljev plana o srednjeročnem razvoju, kot tudi, da zagotovijo potrebna sredstva. Prav tako naj se zagotovijo sredstva za sanacijo objektov javnega značaja, upravnih organov, sodišč, objektov UJV, družbenopolitičnih organizacij in drugih iz sredstev splošne porabe, poleg tega pa tudi kreditna sredstva, ki bi omogočila uresničenje dogovorjenih in sprejetih meril.

Čeprav predloženi zakon ne zagotavlja celotne uresničitve družbeno potrjenega programa sanacije posledic potresa v občini, podpiramo predloženi predlog za izdajo in osnutek zakona.

Čutimo se dolžni da prevzamemo obveznost, kot smo jo že v preteklosti, da bomo delegatsko skupščino tudi v bodoče obveščali o uresničevanju nalog in o problematiki odprave posledic potresa na Tolminskem. Hvala lepa.

Predsednik Štefan Nemeč: Hvala lepa! Prosim, besedo ima Marjana Unverdorben, 3. okoliš, gospodarsko področje!

Marjana Unverdorben: Tovariš predsednik, tovarišice in tovariši delegati! Delegacije obeh v potresu prizadetih občin na Kozjanskem, občin Šentjur in Šmarje, sta za današnjo sejo zbora še posebej skrbno obravnavali predlog za izdajo zakona, z osnutkom, ki je sedaj v obravnavi. Pri tem smo upoštevali obrazložitev predloga, razpolagali pa smo tudi s stališči medobčinskega koordinacijskega odbora za potres, stališči družbenopolitičnih organizacij, obeh občin in nekaterih drugih organov.

Razprava v obeh občinah je bila poglobljena in odgovorna, ob popolnem spoštovanju delegatskih načel, zato mi dovolite, da v imenu obeh delegacij seznanim ta zbor z našimi ocenami, stališči in predlogi.

Predlog za izdajo zakona, konkretno za podaljšanje sedanje oblike zbiranja sredstev, pomeni ponovni napor slovenske družbe, da v sorazmerno težki gospodarski situaciji z dodatnimi sredstvi ublaži posledice naravne katastrofe v obeh območjih, kar odraža visoko stopnjo socialistične solidarnosti, ki je bila ravno v zvezi s tem dokazana že nekajkrat prej, predvsem pa neposredno po nesreči.

Seveda ne mislimo samo na spontano solidarnost, pač pa predvsem na organiziran pristop, ki je bil spodbujen s strani Republiške konference Socialistične zveze delovnih ljudi, Izvršnega sveta in drugih organov in sproti potrjevan v delegatski skupščini. Izhajajoč iz te ocene predlog, ki je pred nami, v obeh občinah podpiramo.

Pri analiziranju doseženih rezultatov pri odpravljanju posledic potresa na Kozjanskem smo ugotovili, da dodatna solidarnostna sredstva, zbrana na podlagi danes obravnavanega predloga v približni vrednosti 3 starih milijard,

kljub vsemu ne bodo zadoščala, da bi pokrili potrjene potrebe in program, o katerih želim seznaniti Skupščino; vendar ne z namenom, da bi se razprava o osnutku zakona odložila ali zavlekla. Želim govoriti samo o nekaterih dejstvih, ki so v obrazložitvi današnjega predloga, po našem mnenju, premalo poudarjena:

V času sanacije posledic potresa na Kozjanskem je prišlo do podražitve gradbenega materiala in storitev, po podatkih Biroja za gradbeništvo za 46,6 %. Ker večina prizadetih občanov zaradi znanih problemov dotoka sredstev porablja ta sredstva šele v zadnjem letu, so zaradi prvotno postavljenih cenovov 20 milijonov kredita za nove gradnje in 12 milijonov za sanacijo objektov, gotovo prizadeti. Podražitve smo skušali rešiti s potrošniškimi krediti, vendar smo zaradi poprejšnjih zadolžitev občanov in kreditne nesposobnosti uspeli to samo v nekaterih primerih.

V dosedanjih programih za odpravljanje posledic potresa sploh nismo zagotavljali sredstev za nekatere družbene objekte, ki so prizadeti, kot so objekti in lokali kombinata, trgoveške delovne organizacije Jelša, milice in sodišča, komunalni objekti, prosvetno-kulturni in drugi, ker smo menili — takšna je bila tudi usmeritev, da bomo sredstva zanje zagotovili po redni poti, z ugodnejšimi krediti bank v okviru programov samoupravnih interesnih skupnosti in podobno. Vendar glede tega nismo dosegli skoraj ničesar.

Na podlagi obeh ugotovitev, ki smo ju navedli le kot primer, predlagamo, da sprejme naš zbor priporočilo, da se v času javne obravnave osnutka zakona aktivirajo ustrezni organi in skupaj z nami proučijo še nerešene probleme, kot tudi vire in oblike za dokončno sanacijo posledic potresa na Kozjanskem. Hvala lepa.

Predsednik Š t e f a n N e m e c : Hvala lepa! Kdo še želi razpravljati? Če nihče, zaključujem razpravo in predlagam zboru, da sprejme naslednji sklep:

1. Predlog za izdajo zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o prispevku za odpravljanje posledic potresa na Kozjanskem in v Posočju, z osnutkom zakona, se sprejme.

2. Predlog zakona pripravi Izvršni svet Skupščine SR Slovenije.

3. Pri pripravi predloga zakona naj upošteva predloge, dane v poročilih skupščinskih teles in v ostalih gradivih ter predloge, dane v razpravi na današnji seji.

Ima kdo kakšno pripombo k predlaganemu sklepu? (Nihče.) Če nihče, dajem sklep na glasovanje. Kdor je za, naj prosim glasuje! (Vsi delegati glasujejo za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je sklep soglasno sprejet.

Prehajamo na 7. točko dnevnega reda, to je na predlog za izdajo zakona o izvrševanju kazenskih sankcij, s tezami za osnutek zakona.

Predlog za izdajo zakona je Skupščini predložil v obravnavo Izvršni svet. Za svojega predstavnika je določil tovariša Vlada Tanceta, namestnika republiškega sekretarja za pravosodje, organizacijo uprave in proračun.

Predlog za izdajo zakona so obravnavali: Odbor za družbenopolitični sistem, Komisija za pravosodje in Zakonodajno-pravna komisija, ki so dali svoja poročila. Poročila ste prejeli. Prejeli ste tudi stališča Družbenopolitičnega zbora. Želi predstavnik Izvršnega sveta še kaj dodati k pismeni obrazložitvi? (Ne želi.) Kdo želi besedo? (Nihče.) Če nihče, predlagam zboru, da sprejme naslednji sklep:

1. Predlog za izdajo zakona o izvrševanju kazenskih sankcij se sprejme.

2. Osnutek zakona pripravi Izvršni svet Skupščine SR Slovenije.

Pri pripravi osnutka zakona naj upošteva stališča Družbenopolitičnega zbora in predloge, dane v skupščinskih telesih ter ostalih gradivih.

Ima kdo kakšno pripombo k predlaganemu sklepu? (Nihče.) Kdor je za, naj prosim glasuje! (Vsi delegati glasujejo za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je sklep soglasno sprejet.

Prehajamo na 8. točko dnevnega reda, to je na predlog odloka o potrditvi dogovora o temeljnih merilih za ugotavljanje katastrskega dohodka.

Predlog odloka je Skupščini predložil v obravnavo Izvršni svet. Za svojega predstavnika je k tej točki določil tovarišico Milico Ozbič, članico Izvršnega sveta in republiško sekretarko za finance.

Predlog odloka sta obravnavala Odbor za finance in Zakonodajno-pravna komisija. Poročili ste prejeli. Danes ste prejeli na klop tudi pripombe Skupščine občine Nova Gorica in odgovor Republiškega sekretariata za finance na postavljeno vprašanje.

Pričenjam razpravo. Kdo želi besedo? Če nihče, dajem na glasovanje predlog odloka o potrditvi dogovora o temeljnih merilih za ugotavljanje katastrskega dohodka. Kdor je za, naj prosim glasuje! (Vsi delegati glasujejo za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je zbor soglasno sprejel predlog odloka.

Prehajamo na 9. točko dnevnega reda, to je na statut Zdravstvene skupnosti Slovenije.

Statut je Skupščini predložila v obravnavo Zdravstvena skupnost Slovenije. Za svojega predstavnika je določila Slavka Grčarja, sekretarja Zdravstvene skupnosti Slovenije. Predstavnik Izvršnega sveta je dr. Marjan Premik, republiški podsekretar v Republiškem komiteju za zdravstvo in socialno varstvo.

Statut sta obravnavala Odbor za družbenoekonomske odnose in Zakonodajno-pravna komisija. Poročili ste prejeli. Dobili ste tudi predlog odloka o potrditvi statuta Zdravstvene skupnosti Slovenije ter stališča in pripombe Izvršnega sveta Skupščine SR Slovenije.

Pričenjam razpravo. Kdo želi besedo? Besedo ima tovariš Slavko Grčar, sekretar Zdravstvene skupnosti Slovenije!

Slavko Grčar: Tovariš predsednik, tovarišice in tovariši delegati! K mnenjem in predlogom Izvršnega sveta, odborov tega zbora in Zakonodajno-pravne komisije k statutu Zdravstvene skupnosti Slovenije nimamo pripomb.

Skupina delegatov s socialno-zdravstvenega področja 2. okoliša, s sedežem v Radovljici, je v gradivu, ki smo ga dobili danes na klop, dala pripombo, da so se pri delu Zdravstvene skupnosti Slovenije doslej pokazali nekateri nedemokratski pojavi. Pri tem navaja primer, ko je za sprejetje nomenklature zdravstvenih storitev pristojen Izvršni odbor Skupščine Zdravstvene skupnosti, potem ko ga predloži Komisija za normative in standarde. Pri tem moram obvestiti delegate o tehle dejstvih:

Pooblastilo Izvršnemu odboru je dano s samoupravnim sporazumom o skupnih osnovah in merilih za uresničevanje svobodne menjave dela na področju zdravstvenega varstva v SR Sloveniji. Ta sporazum je bil sprejet po najširši

javni razpravi in so ga z izrecnim glasovanjem sprejeli delegati v vseh 60 občinskih zdravstvenih skupnostih v Sloveniji. Pri tem sta bila samo dva delegata proti, štirje pa so se glasovanja vzdržali. Tako ni mogoče govoriti o nedemokratičnosti.

Komisija za normative in standarde je pripravila predlog, s katerim je izpopolnjevanja dosedanja nomenklatura. Pri tem je povzal zdravstvene organizacije združenega dela, da dajo svoje predloge. Mnoge organizacije so se odzvale temu pozivu in so sporočile številne pismene pripombe, mnenja in predloge. Komisija je veliko teh predlogov upoštevala, nekaterih pa ni mogla, bodisi zato, ker so bili premalo utemeljeni, bodisi zato, ker je mnoga vprašanja tudi sicer še treba strokovno proučiti. Gre namreč v celoti za zelo obsežno strokovno delo, ki je trajnega značaja, saj nomenklatura vsebuje približno 4500 storitev, zaradi česar je razumljivo, da je bila tudi Komisija v določeni časovni zadregi in je morala nekatere predloge preložiti za poznejši čas.

Pri delu Komisije je neposredno sodelovalo okoli 60 zdravnikov in drugih strokovnjakov. Izvršni odbor Skupščine Zdravstvene skupnosti Slovenije se je zavedal, da gre za zelo strokovno zahtevno delo in je zato sprejel nomenklaturu kot začasno rešitev. Hkrati je sprejel tudi sklep, da je treba v enem letu pripraviti novo nomenklaturu. Ta je že v pripravi in bo sprejeta po najširši razpravi, zlasti med izvajalci zdravstvenega varstva.

Prosim delegate, da to pojasnilo vzamejo na znanje. Hvala lepa.

Predsednik Štefan Nemeč: Hvala lepa! Želi še kdo razpravljati? Če nihče, dajem na glasovanje predlog odloka o potrditvi statuta Zdravstvene skupnosti Slovenije. Kdor je za, naj prosim glasuje! (Vsi delegati glasujejo za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je odlok soglasno sprejet.

Prehajamo na 10. točko dnevnega reda, to je na samoupravni sporazum o ustanovitvi Zveze skupnosti za varstvo pred požarom SR Slovenije in spremembe in dopolnitve samoupravnega sporazuma.

Samoupravni sporazum je Skupščini predložila v obravnavo Zveza samoupravnih interesnih skupnosti za varstvo pred požarom. Za svojega predstavnika je določila tovariša Borisa Lenarčiča, tajnika Zveze samoupravnih interesnih skupnosti SR Slovenije za varstvo pred požarom. Izvršni svet Skupščine SR Slovenije je za svojega predstavnika določil tovariša Martina Goloba, pomočnika republiškega sekretarja za notranje zadeve.

Samoupravni sporazum sta obravnavala Odbor za družbenopolitični sistem ter Zakonodajno-pravna komisija. Poročili ste prejeli. Prejeli ste tudi predlog odloka o soglasju k samoupravnemu sporazumu o ustanovitvi Zveze skupnosti za varstvo pred požarom in stališča Izvršnega sveta.

Pričenjam razpravo. Kdo želi besedo? Besedo ima poročevalec Zakonodajno-pravne komisije!

Stane Boštjančič: Tovarišice in tovariši delegati!

Povedati moram mnenje k predlogu odlokov o soglasju k samoupravnemu sporazumu o ustanovitvi in k statutu Zveze skupnosti za varstvo pred požarom SR Slovenije. Iz objektivnih razlogov niste dobili pismenega poročila, zato mi dovolite, da ga preberem s tega mesta.

Zakonodajno-pravna komisija Skupščine SR Slovenije soglaša s spremembami in dopolnitvami k samoupravnemu sporazumu o ustanovitvi in k statutu Zveze skupnosti za varstvo pred požarom SR Slovenije, ki jih je Skupščini SR Slovenije poslala Zveza samoupravnih interesnih skupnosti SR Slovenije za varstvo pred požarom dne 4. oktobra 1977, in predlaga temu zboru, da se v predloženih odlokih dopolni besedilo še z navedbo soglasja k tem spremembam in dopolnitvam. Hvala lepa.

Predsednik Štefan Nemeč: Hvala lepa! Želi še kdo razpravljati? Če nihče, dajem na glasovanje predlog odloka o soglasju k samoupravnemu sporazumu o ustanovitvi Zveze skupnosti za varstvo pred požarom SR Slovenije z dopolnitvijo, ki jo je dal predstavnik Zakonodajno-pravne komisije. Kdor je za, naj prosim glasuje! (Vsi delegati glasujejo za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je predlog odloka soglasno sprejet.

Prehajamo na 11. točko dnevnega reda, to je na statut Zveze skupnosti za varstvo pred požarom SR Slovenije s spremembami in dopolnitvami statuta.

Statut je Skupščini SR Slovenije predložila v obravnavo Zveza samoupravnih interesnih skupnosti za varstvo pred požarom.

Tudi pri tej točki je predstavnik Zveze skupnosti tovariš Boris Lenarčič, predstavnik Izvršnega sveta pa tovariš Martin Golob.

Statut sta obravnavala Odbor za družbenopolitični sistem in Zakonodajno-pravna komisija. Njuni poročili ste prejeli. Prejeli ste tudi predlog odloka o soglasju k statutu Zveze skupnosti za varstvo pred požarom SR Slovenije in stališče Izvršnega sveta Skupščine SR Slovenije.

Pričenjam razpravo. Kdo želi besedo? (Nihče.)

Če nihče, zaključujem razpravo in dajem na glasovanje predlog odloka o soglasju k statutu Zveze skupnosti za varstvo pred požarom SR Slovenije z dopolnitvijo, ki jo predlaga Zakonodajno-pravna komisija.

Kdor je za, naj prosim glasuje! (Vsi delegati glasujejo za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je predlog odloka soglasno sprejet.

Prehajamo na 12. točko dnevnega reda, to je na predlog programa dela Zbora združenega dela, Zbora občin in Družbenopolitičnega zbora Skupščine SR Slovenije za obdobje od septembra 1977 do julija 1978.

Predlog programa je pripravila skupina delegatov za pripravo programa dela, ki smo jo na zboru izvolili v ta namen. Naša skupina za sestavo programa je pripravila program dela Zbora združenega dela za obdobje od septembra 1977 do julija 1978 in ga predlaga v obravnavo in sprejetje.

Prosim tovarišico Jolando Slokar, podpredsednico našega zbora, ki vodi to skupino, da poda uvodno obrazložitev!

Jolanda Slokar: Tovariš predsednik, tovarišice in tovariši delegati! Smo v zadnjem letu našega mandata delegatske skupščine. Ob tem lahko ugotovimo, da postaja programiranje dela eden od osnovnih dejavnikov, ki zagotavlja, da lahko delovni človek v temeljni organizaciji združenega dela in v krajevni skupnosti razpravlja o vseh zadevah, ne glede na raven, na kateri se

o zadevi dokončno odloča. Seveda pa je potrebno poudariti, da še vedno prihaja do tega, da se kljub dobrim in med seboj usklajenim programom zadeve ne obravnavajo vedno v temeljnih organizacijah ali konferencah delegacij, za kar je več vzrokov. O tem sedaj ne bi razpravljala, ker bo za to priložnost, ko bomo analizirali naš delegatski sistem.

Danes moram poudariti le to, da je dolžnost vseh, ki sodelujejo pri izvajanju programa, da se v največji možni meri zavzamejo, da se program v celoti izvaja in s tem opravijo svojo funkcijo v delegatskem sistemu.

Program, ki je danes pred vami, je šel skozi široko javno razpravo. Delovna zasnova je bila oblikovana še pred skupščinskimi počitnicami in poslana vsem delegatom in vsem drugim, ki se vključujejo v proces odločanja. Razprava je trajala do 25. septembra. Na podlagi razprave je naša skupina pristopila k oblikovanju predloga programa, ki ga imate danes pred seboj. Pri tem je skupina upoštevala program Izvršnega sveta, pripombe in sugestije, dane v javni razpravi, kakor tudi vrsto pripomb, oblikovanih v raznih institucijah, ki so razpravljale o programu.

Poudariti moramo, da smo vsem pripombam posvetili enako pozornost in da so pripombe na takšen ali drugačen način vključene v program. Mogoče ne vse neposredno, kot so bile predlagane, ker je bilo po mnenju skupine bolj primerno, da se vključijo v kakšno že obstoječo točko; veliko predlogov pa je bilo povzetih tako, kot so bili predlagani.

Predlog programa je skupina predložila tudi Predsedstvu Skupščine, ki je v smislu poslovnika uskladilo delovni program vseh zborov med seboj ter program Izvršnega sveta.

Predlog programa dela je obravnavalo tudi Predsedstvo Socialistične zveze delovnega ljudstva Slovenije, ki je dalo določene pripombe, ki ste jih danes prejeli.

Ko bo naš zbor sprejel program dela, bo naša skupina pripravila predlog periodičnega delovnega načrta do konca tega leta in vam ga predložila, tako da bo mogoče podrobneje načrtovati delo za to obdobje, ki bo glede na število in pomen zdev, ki jih moramo sprejeti še letos, izredno živahno in bo zahtevalo od nas vseh velike napore za uspešno izvršitev pred nas postavljenih nalog.

Delovna skupina predlaga, da zbor sprejme predlagani program, vključno s pripombami Socialistične zveze, ter pooblasti našo skupino, da pripravi dokončno redakcijo programa, v okviru katere bi ga ponovno uskladili s konkretnim programom za prvo trimesečje, ki predvideva sprejetje nekaterih pomembnih zakonov, kot so zakon o Narodni banki, zakon o Službi družbenega knjigovodstva, predvsem pa zakon o osnovi družbenoekonomskih odnosov pri svobodni menjavi dela na področju družbenih dejavnosti, kot to predvideva program, ter da vključimo v program vse predloge in spremembe, ki bodo sprejete še na današnji seji.

Predsednik Štefan Nemeč: Hvala lepa! Predlog programa so obravnavali odbori našega zbora, Komisija za pravosodje in Zakonodajno-pravna komisija. Vsa poročila ste prejeli.

Prejeli ste tudi pripombe in predloge Izvršnega odbora Predsedstva Republiške konference Socialistične zveze delovnih ljudi Slovenije.

Pričenjam razpravo. Želi kdo razpravljati? Besedo ima tovarišica Vida Jernejc, prosvetno-kulturno področje, 6. okoliš — Celje!

Vida Jernejc: Tovariš predsednik, tovarišice in tovariši delegati! Skupina delegatov za prosvetno-kulturno področje 6. volilnega okoliša v Celju je na svojem sestanku dne 14. oktobra 1977 imela naslednje pripombe v zvezi z 12. točko dnevnega reda 53. seje Zbora združenega dela Skupščine SR Slovenije dne 19. oktobra 1977:

Iz gradiva za predlog programa dela Zbora združenega dela, Zbora občin in Družbenopolitičnega zbora Skupščine SR Slovenije za obdobje od septembra 1977 do julija 1978 je razvidno, da nista predvidena obravnava osnutka in sprejetje sprememb zakona o osnovni šoli. Ta namreč že nekaj let zaostaja za sklepi dokumentov Zveze komunistov in ni v skladu z zakonom o združenem delu.

Tudi v osnovnih šolah je potrebno do določenega roka uskladiti samoupravne akte z zakonom o združenem delu, zato predstavlja sedanji zakon o osnovni šoli, ki je še vedno v veljavi, resno oviro pri usklajevanju le-teh. Katera so ta neskladja, ne bi naštevala, ker jih je veliko, menim pa, da je uskladeni zakon o osnovni šoli nujno potreben vsem osnovnim šolam pri razvijanju njihovih samoupravnih odnosov, zato predlagam, da se čimprej oblikuje komisija, ki bo pospešila akcijo za pripravo osnutka sprememb tega zakona.

Obravnava in sprejetje zakona o osnovni šoli pa naj se vključita v program dela zborov Skupščine SR Slovenije. Hvala lepa.

Predsednik Štefan Nemeč: Hvala lepa! Želi še kdo razpravljati? Lahko zaključim razpravo?

Zaključujem razpravo in dajem na glasovanje predlog programa dela Zbora združenega dela za obdobje od septembra 1977 do julija 1978, skupno s predlaganimi spremembami in dopolnitvami, kakor izhajajo iz pripomb in predlogov Izvršnega odbora Predsedstva Republiške konference Socialistične zveze delovnih ljudi Slovenije, in pripombami na današnji seji.

Ima kdo kakšno pripombo k temu sklepu? (Ne.) Kdor je za, naj prosim glasuje! (Vsi delegati glasujejo za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je sklep soglasno sprejet.

Glede na to, da bo potrebno opraviti še nekatere redakcijske spremembe in dopolnitve programa in vključiti v program spremembe in dopolnitve, ki smo jih prejeli danes, predlagam, da pooblastimo našo skupino za pripravo programa. Je kakšna pripomba glede tega predloga? (Ni pripomb.)

Prehajamo na 13. točko dnevnega reda, to je na predlog za izdajo zakona o ugotavljanju in razporejanju celotnega prihodka in dohodka, z osnutkom zakona, ki ga obravnava kot pristojni zbor v Skupščini Socialistične federativne republike Jugoslavije Zvezni zbor.

Predlog za izdajo tega zakona z osnutkom obravnavamo v smislu 179. člena poslovnika Skupščine SR Slovenije na pobudo delegatov v zborih in Predsedstva Skupščine SR Slovenije.

Za svojega predstavnika je Izvršni svet Skupščine SR Slovenije k tej točki dnevnega reda določil tovarišico Milico Ozbič, članico Izvršnega sveta in republiško sekretarko za finance.

Predlog za izdajo zakona z osnutkom zakona so obravnavali: Odbor za finance, ki je dal poročilo, Odbor za družbenoekonomski razvoj, Odbor za družbenoekonomske odnose in Zakonodajno-pravna komisija. Njihova poročila ste

prejeli. Z dopisom z dne 5. 10. 1977 ste prejeli tudi po pomoti izpadlo tabelo 8 na strani 39 a, danes pa ste prejeli na klop stališče Izvršnega sveta Skupščine SR Slovenije.

Pričenjam razpravo. Kdo želi besedo? Prosim, besedo ima tovarišica Francika Herga, gospodarsko področje, 13. okoliš — Maribor!

Francika Herga: Tovariš predsednik, tovarišice in tovariši delegati! Skupina delegatov s področja gospodarstva občine Maribor je obravnavala predlog za izdajo z osnutkom zakona. Pri tem je sprejela naslednje pripombe in stališča:

Predlog za izdajo z osnutkom zakona je prišel dokaj pozno v razpravo v delegatske in skupščinske organe. Zaradi tega se postavlja poglobitno vprašanje, kdo je odgovoren za to, da tega zakona še nismo sprejeli, saj bi organizacijam združenega dela v veliki meri olajšali težave pri opredeljevanju dohodkovnih odnosov.

V zakonu o združenem delu in v drugih zakonih opredeljujemo sankcije za neizpolnjevanje obveznosti oziroma nalog. Primer je zajamčeni osebni dohodek, kazenske določbe tega osnutka, medtem ko ni nikakršnih sankcij za tiste, ki so hkrati s tem dolžni pripraviti ustrezno izvedbeno zakonodajo za izvajanje zakona o združenem delu. To ne velja samo za ta zakon, temveč tudi za vrsto drugih zakonov, ki bi jih morali že sprejeti, pa niso pripravljene. Če določamo roke, v katerih so dolžne organizacije združenega dela uskladiti svoje akte, potem moramo določiti tudi roke za vse ostale organe, tako na ravni občine kot na ravni republike in zveze.

V osnutku zakona, ki govori o vnovčenem prihodku, je opredeljeno, kako bomo delili oziroma razporejali dohodek temeljnih organizacij, vendar pri tem manjka osnovna opredelitev, kako bomo dohodek ustvarili. V zasnovi zakona so premalo upoštevane komponente gospodarjenja. Dohodek bomo lahko razporejali le, če bomo imeli ustrezne instrumente za doseganje dohodka, kot so zmanjševanje stroškov gospodarjenja, večanje reprodukcijske sposobnosti, zaposlovanje in drugo.

Zakon nam tudi nič ne pove o načrtovanju dohodka, kar bi prispevalo k boljšemu gospodarjenju. Zakon bi nas moral usmerjati predvsem na bodoče ravnanje, to je na planiranje dohodka, da ne bi ob koncu samo ugotavljali, da dohodka nismo ustvarili, temveč da bi že vse leto skrbeli za to, da ga bomo ustvarili. Mnenja smo, da je to osnovna pomanjkljivost tega zakona.

Skupina delegatov v celoti podpira pripombe in stališča Odbora za finance Zbora združenega dela. K posameznim členom pa imamo še naslednje pripombe:

K 38. členu: V drugem odstavku tega člena, ki določa združevanje sredstev, se omejuje nadomestilo za združena sredstva do višine bančnih obresti. Pri tem se postavlja vprašanje, če je kreditni odnos, ki izhaja iz tega člena, sploh primeren. Intencija zakona o združenem delu je namreč, da se združujejo sredstva za dosego večjega skupnega dohodka ob prevzemanju skupnega rizika.

K 47. členu: Določeno je, kako se razporeja dohodek temeljnih organizacij, pri tem pa se postavlja vprašanje, kaj so to osebni dohodki oziroma bruto osebni dohodki. Iz zakona namreč ni jasno, ali kategorija bruto osebnih dohodkov še ostaja ali ne oziroma v kakšni obliki. Iz tega člena tudi ni jasno, ali je določena kakšna prioriteta glede poravnavanja obveznosti.

K 55. členu: Skupina je mnenja, da naj ta člen v zakonu ostane.

Skupina nadalje ocenjuje, da zakon oziroma prevod zakona ni dosleden glede izrazoslovja, saj enači na primer stroške z izdatki. Hvala.

Predsednik Štefan Nemeč: Hvala lepa! Kdo še želi razpravljati? Prosim, besedo ima delegat z gospodarskega področja, Ljubljana, tovariš Miroslov Brečko!

Miroslov Brečko: Tovariš predsednik, tovarišice in tovariši delegati! V delovni organizaciji Titovi zavodi Litostroj, katere delegat sem, smo podrobneje razpravljali o predlogu za izdajo zakona o ugotavljanju in razporejanju celotnega dohodka in prihodka z osnutkom zakona. Številne pripombe sem dal že v Odboru za finance, kjer so bile sprejete. Vendar sem mnenja, da je nujno potrebno nekatera bistvena vprašanja na tem mestu ponovno poudariti. S temi pripombami se strinjajo tudi delegati vseh ljubljanskih občin, ki so jih potrdili na koordinacijski seji dne 17. 10. 1977.

O pripombah, ki jih je Odbor za finance že povzel, ne bi govoril, vendar bi opozoril, da ni zajeta pripomba k 26. členu. Ta člen, ki govori o medsebojnem obračunu obveznosti za proizvode v fazni proizvodnji, dopušča zopet interno realizacijo. Kot je to bilo razvidno tudi iz razprave v Odboru, so si mišljenja glede tega nasprotujoča.

V nadaljevanju bi želel opozoriti še na nekaj bistvenih vprašanj. Najprej glede raziskovanja. Ta zakon predvideva, da sodijo stroški raziskovanja v sfero čistega dohodka, kar je s stališča številnih delovnih organizacij nesprejemljivo. Navedel bi samo dva primera. Denimo primer, ko morajo rudniki raziskovati ležišča premoga. To raziskovanje je del materialnih stroškov, ki se vsekakor morajo vključiti v tekočo proizvodnjo. Rudniki v glavnem vsi poslujejo z zelo slabim rezultatom, in če bi sedaj šlo to breme v sfero čistega dohodka in bi bilo obdavčeno, bi se naenkrat lahko znašli pred dejstvom, da zaradi neopravljenih raziskav ne bi vedeli, v katero smer kopati.

Naslednji primer bi povedal iz naše delovne organizacije Litostroj, kjer so raziskave neposredno povezane s proizvodnjo. Imamo primere, da so bili kupci pripravljani plačati celo večje stroške, če bi se na njihovih projektih opravile raziskave. Del stroškov smo v mnogih primerih krili iz lastnih sredstev, ki jih imamo za raziskave. V primeru, da bi sredstva za raziskave šla v področje čistega dohodka in bi bila podvržena obdavčenju, bi se tako pridobljena sredstva še zmanjšala. Naj navedem primer: Ko smo gradili Hidroelektrarno Moste IV, je bila to ena od prvih cevni turbini. Zaradi tega so bili stroški oziroma kupoprodajna cena, ki smo jo dosegli s kupcem, 6 milijonov dinarjev, stroški za celotni projekt pa so znašali 10 milijonov din. Seveda so tudi pri drugih primerih, ko gradimo turbine ali žerjave, stroški povezani z raziskavami, kajti nedopustno bi bilo, da bi projektant zavestno, ko bi imel v mislih že novo rešitev, za katero pa bi bila potrebna določena sredstva, to rešitev opustil in bi se odločil za staro, že dognano proizvodnjo in projekt, pri tem pa ne bi razvijal svojih novih idej.

Nadalje menimo, da bi moral ostati zadnji odstavek 16. člena, ki se glasi: »V breme obratnih sredstev se lahko obračunavajo za zaloge iz prvega odstavka tega člena tudi akontacije osebnih dohodkov delavcev temeljne organizacije in delovne skupnosti.« V zvezi s tem smo danes dobili na mizo poročilo Zvezne konference Socialistične zveze delovnega ljudstva Jugoslavije, v katerem pravijo, da je potrebno izločiti ta odstavek 16. člena. To pa bi pomenilo veliko

breme za delovne organizacije. Kajti predvsem delovne organizacije, ki proizvajajo velike objekte, dobavni roki pa so tudi do dveh, treh let, ne morejo nositi bremena osebnih dohodkov, ne da bi prenesle obračuna v zaloge. Vemo, da moramo delavce plačati, da morajo biti osebni dohodki izplačani, ravno tako morajo biti plačani prispevki iz osebnih dohodkov. V primeru, da bi osebne dohodke izključili iz tega člena, to je iz obračuna na zaloge, bi moral ta zakon v prehodnih določbah najti ustrezno rešitev, delovne organizacije pa bi morale dobiti dodatne nove vire za pokrivanje teh obratnih sredstev.

Prav tako bi prenos stanovanjskega prispevka iz bruto osebnih dohodkov v področje čistega dohodka pomenil zelo veliko zmanjšanje priliva v stanovanjske sklade. Poročilo Zvezne konference Socialistične zveze delovnega ljudstva Jugoslavije pravi, da bi bil priliv za stanovanjske sklade kritičen samo v prvem letu. Vendar smo mnenja, če pogledamo gospodarska poročila, da situacija ne bo takšna.

V primeru, da se bo prispevek izločal iz čistega dohodka, naj bo to v kakršnemkoli odstotku, bo to pomenilo manj priliva za stanovanjske sklade kot doslej, ko se je ta prispevek izločal iz bruto osebnih dohodkov. V primeru, da to sprejmemo, se moramo zavedati tudi odgovornosti za še večji primanjkljaj na stanovanjskem področju, kot tudi tega, da bomo zabredli v še večje težave, kot če bi obdržali dosedanjo ureditev in upoštevali izkušnje, ki jih imamo na tem področju. Hvala.

Predsednik Štefan Nemeč: Hvala lepa! Kdo še želi razpravljati? Če nihče, zaključujem razpravo in predlagam, da sprejmemo naslednji sklep:

Pripombe, predloge in stališča, ki izhajajo iz poročil odborov, stališča Izvršnega sveta Skupščine SR Slovenije in drugih gradiv, ter stališča in pripombe, oblikovane na današnji seji zбора se posredujejo Zveznemu zboru Skupščine SFR Jugoslavije in delegatom iz SR Slovenije v Zveznem zboru Skupščine SFRJ, da jih upoštevajo pri oblikovanju stališč do predloga za izdajo zakona o ugotavljanju in razporejanju celotnega prihodka in dohodka, z osnutkom zakona.

Ima kdo kakšno pripombo k tako formuliranemu sklepu? Prosim, besedo ima tovarišica Ivica Kavčič, delegatka v Zveznem zboru!

Ivica Kavčič: Tovariš predsednik, tovarišice in tovariši delegati! Že v zboru občin sem danes povedala, in tu bi rada ponovila, da smo delegati Zveznega zbora izredno zadovoljni, da se je razvila tako široka debata o tem zakonu, ki je pomemben, kar se vidi tudi iz razprave, za vse naše delovne ljudi in za vse naše delovne organizacije.

Pozvali smo tudi občinske skupščine, da bi zakon obravnavale in nam poslale stališča, tako da bi jih potem lahko z vso resnostjo zastopali pri usklajevanju v Zveznem zboru.

Zato se oglašam sedaj pri predlogu sklepa. V razpravi izražena stališča so tudi divergentna. Zato menim, da je odločilnega pomena, da se v republiki dogovorimo, kako bomo ta stališča uskladili. Na seji delegacije smo se dogovorili, da je to nujno, če hočemo delegati v postopku sprejemanja zakona zagovarjati stališča delovnih ljudi naše republike pri usklajevanju v Zveznem zboru.

Predsednik Štefan Nemeč: Hvala! Sodim, da te pripombe, ki jih imamo tukajle, niso toliko nasprotne. Najbrž s tem tudi vsa razprava še ni

zaključena, zlasti glede na poziv občinskim skupščinam in ker je faza za dajanje pripomb delegatom in prek delegatov v Zvezni skupščini še vedno odprta. Mislim, da bi do poenotenja stališč moralo priti na posvetu samih delegatov, skupaj s predstavniki Izvršnega sveta in morda še Gospodarske zbornice in drugih asociacij. Imate, tovarišica Ozbičeva, vi kakšno drugačno mnenje?

Milica Ozbič: Tovariš predsednik, tovarišice in tovariši delegati! Nisem se sicer nameravala vmešavati v razpravo o določilih tega tako zelo pomembnega zakona. Glede na to, da pa je bila razprava o tem zakonu organizirana zelo na široko, predvsem pa glede na to, da razprava še teče, medtem ko zbori v slovenski skupščini že zavzemajo do določil v zakonu stališča, ki naj bi bila za delegacijo v Zvezni skupščini obligacija, se moram oglasiti. Bilo je pričakovati, in to ni prav nič čudnega, da bodo stališča do posameznih določil v tem zakonu skladna z interesi razpravljalcev, vendar medsebojno različna.

Dovolite mi, da komentiram samo pripombe, ki so bile sedajle izrečene in niso v skladu s pripombami, ki jih je dal Izvršni svet. To samo v ilustracijo, da bi videli, da se je najbrž zares potrebno opredeliti o predlogu tovarišice Kavčičeve, o tem, kje, kdo, kdaj in kako bo stališča usklajeval, preden bo delegatom v Zvezni skupščini povedano in naloženo, katero od predlaganih stališč oziroma pripomb je potrebno zagovarjati.

Za primer naj vzamem problem, o katerem je govoril tovariš delegat iz Litostroja, to je problem rudnih in ostalih raziskav. Iz stališč, ki jih je podal Izvršni svet, se vidi, da Izvršni svet nasprotuje temu, da bi se rudne in druge podobne raziskave uvrščale med materialne stroške. Za to so zelo tehtni razlogi. Tovariš delegat je v svojih pripombah zastopal stališče, da naj bi bile rudne oziroma tudi ostale raziskave, s katerimi se ukvarjajo organizacije združenega dela, obravnavane kot materialni strošek, torej izvzete iz obračuna dohodka, potem ko se ugotovi celotni prihodek.

Moram opozoriti na to, da je v Jugoslaviji glede tega vprašanja nič koliko različnih stališč. Nismo samo v Sloveniji neenotni do tega vprašanja. Moram pa opozoriti, da bomo slej ko prej morali zavračati tovrstne pripombe, in sicer iz tehle razlogov: Rudne raziskave in raziskave sploh imajo svoj namen. V stroškovniku, ki ga dobimo za vsako od programiranih raziskav, je vedno tudi jasno, da je vsaka naloga na področju raziskav rizična, da lahko prinese rezultat, lahko pa ga ne prinese. To se tudi lahko vidi iz dosedanjih izkušenj. Približno 20 do 30 % raziskav prinese nek rezultat, druge so riziko. Vse to se ve, vendar pa so predvsem rudne, pa tudi nekatere druge temeljne raziskovalne naloge kot materialni strošek nesprejemljive v celotni bilanci, po kateri opazujemo nacionalno gospodarstvo, vsa gibanja v pridobivanju in trošenju dohodka. Povsem ločena od te bilance uspešnosti, o kateri govori ta zakon, o katerem se danes pogovarjamo, je bilanca uspešnosti, ki se dobi po opazovani periodi, običajno po enem letu. Ta pa seveda nima nič skupnega z namerami, planskimi ali sicer opredeljenimi, da naj se vlagajo določena potrebna sredstva, bodisi da so ta opredeljena v odnosu na družbeni proizvod ali na nacionalni dohodek ali v okviru delovnih organizacij v odnosu na katerekoli njihove kazalce, da naj se vlagajo, da bi se dobilo iz raziskav, za katere se ta sredstva vlagajo, potrebne osnove za nadaljnje delo, za nadaljnje plane in podobno. Tako postavljen strošek je treba opazovati skozi kategorije, ki jih ekonomija pozna, ne pa skozi kategorijo, za katero se v tem primeru mnogi zavzemajo, in sicer kategorijo, ki ji pravimo letna bilanca uspeha in v njej po predalčkih po-

razdeljen ugotovljeni prihodek. Predvsem rudne raziskave so namreč tiste, ki v določenem krajšem časovnem razdobju, v katerem se pač zainteresirani zanje odločajo, lahko zahtevajo ogromna sredstva, v naslednjem obdobju pa majhna. Lahko so tudi sicer različno opredeljena po letih, odvisno o vsakokratne odločitve in od razpoložljivih sredstev in potreb.

Vendar pa bi taka in tako opazovana sredstva, knjižena, kot temu pravimo, v materialne stroške, povsem popačila bilance in ne bi bilance o uspešnosti poslovanja v nekem časovnem obdobju pokazale resnične in prave slike. Če naj za primer navedem — najbrž so med vami tovariši, ki o tem več vedo kot jaz, pa mi naj oprostijo, ker bom morebiti pogrešila pri številki: Ko ugotavljajo, v katerih zemeljskih slojih in če sploh je v teh zemeljskih slojih bodisi plin ali nafta ali pa če iščejo karkoli drugega, znaša strošek poskusne vrtine, kolikor je meni znano, od 6 do 7 starih milijard. Pri tem je to riziko, ne pa materialni strošek. Knjiženja takih stroškov v materialne stroške nekega leta, posebej če bi se izkazalo, da so vrtine negativne, bi lahko pripeljalo do povsem popačenih slik bilance uspešnosti.

Če pa taka vrtina slučajno res naleti v neki globini na nafto in je ta za eksploatacijo sposobna, se taka nafta ali katerakoli druga rudnina običajno ne začne eksploatirati kar takoj, ampak po pripravah za eksploatacijo. Med najdenim rudnim blagom in eksploatacijo tega rudnega blaga preteče ponavadi nekaj let. Zato pravimo, da je vlaganje v rudne raziskave investicija in se tudi mora sicer obravnavati kot investicija, ne pa kot materialni strošek. Za pojasnilo sem vzela najbolj karakteristično raziskavo, to je rudno raziskavo. Lahko bi govorila o manj karakterističnih primerih, na katerih je tovariš iz Litostroja gradil svojo pripombo. Vendar je sam povedal, da se kalkulira taka raziskava v njihovem primeru kot strošek na enoto proizvoda, zaradi katerega je bila narejena. Ta proizvod pa je v vsakem primeru za nekoga investicija. Torej je posredno pritrnil našemu načinu razglabljanja.

Glede odnosa, ki ga bo zavzela naša delegacija v Zvezni skupščini do tega vprašanja, bo treba mnenja očitvidno v Sloveniji uskladiti. Očitvidno pravim zato, ker je poleg Litostroja in njegovega delegata, kolikor mi poznamo stvari, še nekaj vnetih zagovornikov te variante. Moram reči, da je bil največji del dosedanjih razprav negativen do tega vprašanja.

Nadaljnja razhajanja so v stališčih do poglavja, ki zadeva časovne razmejitve, tako aktivne kot pasivne. Tudi na tem področju bo treba — sedaj se v podrobnosti ne bom spuščala, da vam ne jemljam časa, ker je to težka strokovna materija, uskladiti stališča. Naša stališča, ki smo se do njih dokopali po izredni obširnih razpravah, so zapisana in mnoga se od teh razlikujejo.

Glede stanovanjskega prispevka, pa tudi glede toplega obroka bo prav tako potrebno doseči v Sloveniji dogovor o tem, ali se bo naša delegacija zavzemala za to, da se v tem zakonu stališča in opredelitve v členih zakona glede stanovanjskega prispevka spremenijo ali ne. Isto zadeva topli obrok. Oboje je kategorija, ki se po osnutku zakona plačuje in se bo v bodoče plačevala iz čistega dohodka, seveda tam, kjer je in kjer bo, kjer ga pa ni, pa se ne bo mogla plačevati. Tak je, preprosto povedano, okvir, v katerem je ta zakon opredelil posamezne porabe, v celoti pa podredil vse vrste porabe ustvarjenemu dohodku.

Če ni dohodka, ni porabe. Seveda to mnoge razpravljalce privede do ugotovitve, da bo najbrž potem ta ali ona poraba, na katero smo se že navadili, ogrožena, kar je res. Dogovor pa, katerega bi morali recimo doseči, pa bi dal odgovor na to, ali naj poti, ki jo je začrtal zakon o združenem delu, odstopimo,

in če odstopamo, v kakšnem obsegu. Vsi vemo za taka odstopanja. No, to pa ni več strokovno vprašanje, to je, kot sem rekla, širši dogovor, ki ga je potrebno glede tega vprašanja doseči, ne samo v Sloveniji temveč tudi sicer.

Povedala bi še tole: Členi v osnutku zakona, ki zadevajo ugotavljanje po začasnih in po dokončanih medsebojnih obračunih skupnega prihodka in skupnega dohodka, bodo najbrž v predlogu zakona, potem ko bodo od povsod zbrane pripombe k osnutku, delno spremenjeni. Tudi smo mnenja, da taki, kot so sedaj, v resnici niso vzdržni. Ker pa je ta ugotovitev kar precej splošna v razpravah v vsej državi, se nismo spuščali v to, da bi eventualno imeli obširnejše pripombe o tem, kajti to se nam zdi že dovolj jasna stvar. Tako pričakujemo, da bo v predlogu zakona to spremenjeno in razrešeno tako, kot mora biti.

Vzdržala se bom tega, da bi komentirala še ostala razhajanja. Nekaj jih je enako ali vsaj tako pomembnih, kot so ta. V prid temu, da bi delegacija v Zvezni skupščini imela jasno stališče, bi se tudi jaz pridružila njihovemu predlogu, da se v današnje sklepe vnese, da je pripombe potrebno uskladiti v okviru delegacije, potem ko bi bile zbrane vse pripombe, skupaj z upravnimi organi in Zbornico. Mislim, da bi bil to kar ustrezen način. Hvala.

Predsednik Štefan Nemeč: Hvala lepa! Želi še kdo razpravljati? Slišali smo nekaj pripomb oziroma opredelitev do posameznih predlogov. Povedati moram, da je karakter obravnave aktov, ki jih obravnava Zvezni zbor, drugačen od karakterja obravnave aktov, ki jih obravnava Zbor republik in pokrajin.

Mislim, da se sedaj ne moremo opredeliti do vseh pripomb, zlasti še, ker se pripombe še zbirajo. Mislim pa, da je potrebno te pripombe zbrati, do njih pa na način, ki je bil predlagan, zavzeti stališča.

Sklep, ki sem ga prej predlagal, bi popravil samo v tem, da mi ne posredujejo teh pripomb Zveznemu zboru, ampak samo delegatom. Zato predlagam, da bi sprejeli takle sklep:

Pripombe, predlogi in stališča, ki izhajajo iz poročil odborov, stališč Izvršnega sveta Skupščine Socialistične republike Slovenije ter drugih gradiv, ter stališča in pripombe, dane na današnji seji, se posredujejo delegatom iz Socialistične republike Slovenije v Zveznem zboru Skupščine SFRJ, da jih upoštevajo pri oblikovanju stališč do predloga za izdajo zakona o ugotovitvi razporejenega celotnega prihodka in dohodka z osnutkom zakona.

Ima kdo kakšno pripombo k sklepu? (Ni pripomb.) Kdor je za predlagani sklep, naj prosim glasuje z dvigom roke! (Vsi delegati dvignejo roko.) Hvala lepa! Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.) Hvala lepa!

Prehajamo na 14. točko dnevnega reda, to je na osnutek zakona o sredstvih rezerv, ki ga je predložil Skupščini Socialistične republike Slovenije v soglasje Zbor republik in pokrajin Skupščine SFRJ.

Predstavnik Izvršnega sveta je na seji navzoča tovarišica Milica Ozbič. Osnutek zakona sta obravnavala Odbor za finance in Zakonodajno-pravna komisija, prejeli pa smo tudi stališča Izvršnega sveta.

Kdo želi razpravljati? Prosim, tovarišica Francka Herga!

Francka Herga: Skupina delegatov s področja gospodarstva Maribor ima naslednje pripombe k osnutku zakona o sredstvih rezerv:

K 6. členu: Ta člen pravi, da so sredstva rezerv na posebnem računu pri Službi družbenega knjigovodstva in se uporabljajo na način, ki zagotavlja, da so v vsakem trenutku na razpolago. Kakšen bo način takšnega zagotavljanja in kje bo ta določen, v zakonu ni jasno povedano. Zakonodajalec oziroma predlagatelj naj ta način precizneje določi. Vprašljiva pa je tudi obveznost, da so sredstva na posebnem računu pri Službi družbenega knjigovodstva, ker so tako odtegnjena temeljnim organizacijam, ki jih zaradi dobrega poslovanja ne bo porabila za namene iz 10. člena osnutka.

7. člen: Triprocentna stopnja ustvarjenega dohodka za sredstva rezerv pomeni za manj akumulativne organizacije združenega dela višjo obveznost v primerjavi s sedanjo. To torej pomeni, da še zmanjšujemo reproduktivno sposobnost takšnih organizacij združenega dela, zato menimo, da je navedena stopnja previsoka.

K 8. členu: Ta člen govori o izplačanih zneskih za skupno porabo. Kakšno izplačano skupno porabo je imel predlagatelj v mislih? Saj niti sedanji zakon o ugotavljanju celotnega dohodka niti osnutek zakona o ugotavljanju in razporejanju celotnega prihodka ne poznata tekoče porabe sredstev skupne porabe.

K 19. členu: Menimo, da naj se besedilo tega člena v celoti črta, ker bi uveljavitev te določbe pomenila zmanjšanje reproduktivne sposobnosti gospodarstva.

V obrazložitvi je k točki 3 temeljnih načel v tretji alineji ugotovljeno, da se sredstva skupnih rezerv organizacij združenega dela obvezno združujejo proti vračilni obveznosti. V samem osnutku zakona pa tu ni nikjer predvidena ta plačilna obveznost. Hvala lepa.

Predsednik Štefan Nemeč: Hvala lepa! Kdo še želi razpravljati? Prosim! Besedo ima delegat z gospodarskega področja tovariš Pavel Jeras!

Pavel Jeras: Tovariš predsednik, tovarišice in tovariši delegati! V imenu delegacije 32. okoliša bi dal naslednje pripombe:

Predlagamo, da se v 10. členu črta tretji odstavek, ker je poraba sredstev rezerv določena že v prvem in drugem odstavku tega člena, in to mnogo širše, kot je to določeno v tretjem odstavku.

K 15. členu: Besedilo naj se glasi: »V skladu skupnih rezerv iz 13. člena tega zakona se lahko združuje enomesečni osebni dohodek delavcev.« Pri mnogih tozdih bo znesek tako visok, da praktično ne bodo mogli združevati sredstev rezerv v sklad skupne rezerve delovne organizacije, v katere sestavi je tozd, oziroma v skladu skupne rezerve druge organizacije združenega dela, v katero je temeljna organizacija združena.

Menimo, da se z omejitvijo združevanja sredstev v skupne rezerve do višine enomesečnih osebnih dohodkov kršijo samoupravne pravice delavcev tozdov, ki imajo utemeljeno potrebo, da svoja rezervna sredstva združujejo v delovni organizaciji ali v sestavljeni organizaciji združenega dela, v kateri so združeni. Hvala lepa.

Predsednik Štefan Nemeč: Hvala lepa, tovariš Jeras! Želi še kdo razpravljati? Prosim, besedo ima tovariš Jože Turnšek!

Jože Turnšek: Tovariš predsednik, tovarišice in tovariši delegati!

Skupina delegatov kulturno-prosvetnega področja iz Celja je obravnavala osnutek zakona o sredstvih rezerv in z zadovoljstvom ugotovila, da je končno tudi za področje družbenih dejavnosti predvidena določena večja stalna rezerva. To pa iz razloga, ker so vsem znana razna nihanja pri dotoku sredstev po še vedno dokaj nedogovorjenem načinu financiranja družbenih dejavnosti, ko se včasih celo do polletja zavleče dogovarjanje o stopnjah prispevkov za razne družbene dejavnosti.

Nadalje nastopajo razne oprostitev celotnih panog, kar lahko povzroči močan izpad sredstev v družbenih dejavnostih neke občine. Taka rešitev, ki je sedaj predvidena v zveznem zakonu, zagotavlja večjo socialno varnost in pa finančno trdnost za te družbene dejavnosti.

Ni pa se mogoče strinjati s spreminjevalnim predlogom. Zato naj se ponovno prouči 7. člen, v katerem se predlaga, da bi se pristojnost izločanja rezerv prepustila republikam. Hvala.

Predsednik Štefan Nemeč: Želi še kdo razpravljati? (Nihče.)

Lahko zaključim razpravo? Zaključujem razpravo in predlagam, da sprejmemo naslednji sklep:

1. Zbor združenega dela daje soglasje k osnutku zakona o sredstvih rezerv. K osnutku zakona daje zbor pripombe, navedene v poročilih skupščinskih teles, stališčih Izvršnega sveta Skupščine SR Slovenije ter pripombe, dane na današnji seji zбора.

2. Pooblašča se delegacija Skupščine SR Slovenije v Zboru republik in pokrajin Skupščine SFRJ, da v usklajevalnem postopku v delovnih telesih Zbora republik in pokrajin Skupščine SFRJ poskuša uveljaviti navedene pripombe in da da soglasje k predlogu tega zakona.

Ima kdo kakšno pripombo k predlaganemu sklepu? (Ni pripomb.) Kdor je za ta sklep, naj prosim glasuje! (Vsi delegati dvignejo roko.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.) Hvala lepa!

Odrejam polurni odmor.

(Seja je bila prekinjena ob 12.40 in se je nadaljevala ob 13.25.)

Predsednik Štefan Nemeč: Prehajamo na 15. točko dnevnega reda, to je na dogovor o temeljih družbenega plana Jugoslavije za razvoj barvne metalurgije za obdobje 1976—1980, ki ga je predložil v obravnavo Zbor republik in pokrajin Skupščine SFRJ.

Izvršni svet je za svojega predstavnika določil tovariša Uroša Beliča, samostojnega svetovalca v Republiškem sekretariatu za industrijo.

Dogovor sta obravnavala Odbor za družbenoekonomski razvoj in Zakonodajno-pravna komisija. Poročili ste prejeli.

Pričenjam razpravo. Kdo želi besedo? Nihče ne želi razpravljati? Zaključujem razpravo in predlagam naslednji sklep:

1. Potrdi se dogovor o temeljih družbenega plana Jugoslavije za razvoj barvne metalurgije za obdobje 1976—1980, ki ga je podpisal Izvršni svet Skupščine SR Slovenije in z njim prevzel za republiko Slovenijo obveznosti po tem dogovoru.

2. Pooblašča se delegacija Skupščine SR Slovenije v Zboru republik in pokrajin Skupščine SFRJ, da da soglasje k dogovoru, ki ga je podpisal Zvezni izvršni svet in z njim prevzel obveznosti za federacijo, oziroma da z drugimi delegacijami v Zboru republik in pokrajin Skupščine Socialistične federativne republike Jugoslavije določi smernice Zveznemu izvršnemu svetu za reševanje morebitnih spornih vprašanj.

Ima kdo kakšno pripombo k predlaganemu sklepu? (Ni pripomb.)

Dajem predlog sklepa na glasovanje. Kdor je za, naj prosim glasuje! (95 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je predlagani sklep soglasno sprejet.

Prehajamo na 16. točko dnevnega reda, to je na družbeni dogovor o ekonomskih in drugih ukrepih, s katerimi bodo železnici zagotovljeni normalni pogoji gospodarjenja, ki ga je Skupščini SR Slovenije predložil v obravnavo Zbor republik in pokrajin Skupščine SFRJ.

Za svojega predstavnika je Izvršni svet določil k tej točki dnevnega reda tovarišico Maro Fabjančič, pomočnico predsednika Republiškega komiteja za promet in zveze.

Družbeni dogovor so obravnavali: Odbor za družbenoekonomski razvoj, Odbor za finance in Zakonodajno-pravna komisija. Njihova poročila imamo. Pričenjam razpravo. Kdo želi besedo? Prosim, besedo ima Peter Petkovšek, predstavnik Odbora za finance!

Peter Petkovšek: Tovariš predsednik, tovarišice in tovariši delegati! Dobili ste sicer poročilo Odbora za finance, v katerem predlaga, da se potrdi omenjeni družbeni dogovor in da se pooblasti delegacija, da da soglasje k temu dogovoru, vendar pa Odbor predlaga tudi, da se naloži delegaciji, da da v Zboru republik in pokrajin predlog, da le-ta sprejme o potrditvi tega dogovora tudi poseben delovni sklep. Ker je v poročilu le kratko navedeno, zakaj predlagamo tak delovni sklep, bi zdaj dal malo bolj podrobno pojasnilo.

Vsi podpisniki omenjenega družbenega dogovora so prevzeli določene obveznosti, medtem ko je le z enim, to je z 12. členom predvidena obveznost železniških transportnih organizacij združenega dela, združenih v Skupnost jugoslovanskih železnic, glede sprejemanja akcijskega programa za povečanje obsega in izboljšanje kakovosti prevoza na jugoslovanskih železnicah. Pri tem pa ni popolnoma jasno, ali naj bo to skupni akcijski program za povečanje obsega in izboljšanje kakovosti prevoza v omrežju jugoslovanskih železnic ali naj bo to skupek akcijskih programov železniških transportnih organizacij.

Vrsta podatkov namreč govori o tem, da delna prizadevanja v okviru posameznih ŽTP za izboljšanje kakovosti prevoza, kot je na primer pri nas nočni vlak, načrt modernizacij in njihove realizacije v okviru ŽTP, počasi dajejo rezultate v omrežju jugoslovanskih železnic, kar se posebno kaže pri podaljševanju namesto skrajševanju voznih časov in da obstajajo v omrežju jugoslovanskih železnic velike notranje rezerve v bolj usklajeni razvojni in poslovni politiki.

V imenu Odbora predlagam, da zbor sprejme sklep, ki ga je Odbor predložil v poročilu, hkrati pa predlagam, da se delegaciji SR Slovenije v Zboru republik in pokrajin naloži, da da v Zboru republik in pokrajin predlog, da se ob potrditvi dogovora sprejme tudi poseben delovni sklep, iz razlogov, ki sem jih navedel. Hvala lepa.

Predsednik Štefan Nemeč: Hvala! Kdo še želi razpravljati? (Nihče.) Zaključujem razpravo in predlagam glede na to razpravo dva sklepa:

Prvi sklep se glasi:

1. Potrdi se družbeni dogovor o ekonomskih in drugih ukrepih, s katerimi bodo železnici zagotovljeni normalni pogoji gospodarjenja, ki ga je podpisal Izvršni svet Skupščine SR Slovenije in z njim prevzel za republiko Slovenijo obveznosti po tem dogovoru.

2. Pooblašča se delegacija Skupščine SR Slovenije v Zboru republik in pokrajin Skupščine SFRJ, da da soglasje k družbenemu dogovoru o ekonomskih in drugih ukrepih, s katerimi bodo železnici zagotovljeni normalni pogoji gospodarjenja, ki ga je podpisal Zvezni izvršni svet in z njim prevzel obveznosti za federacijo, oziroma da z drugimi delegacijami v Zboru republik in pokrajin Skupščine SFRJ določi smernice Zveznemu izvršnemu svetu za reševanje morebitnih spornih vprašanj.

Ima kdo kakšno pripombo k predlaganemu sklepu? (Ni pripomb.) Kdor je zanj, naj prosim glasuje! (106 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je predlagani sklep sprejet.

In sedaj še dodatni sklep na predlog Odbora za finance, ki se glasi:

Delegacija Skupščine Socialistične republike Slovenije v Zboru republik in pokrajin Skupščine SFRJ naj ob potrditvi dogovora v Zboru republik in pokrajin predlaga, da zbor sprejme sklep, s katerim naj opozori železniške transportne organizacije združenega dela, da naj v akcijskem programu, ki je predviden v 12. členu tega družbenega dogovora, predvidijo ukrepe, s katerih realizacijo bo zagotovljeno, da se dosežejo hitrejši učinki modernizacije v mreži jugoslovanskih železnic ter enotnejši in učinkovitejši nastop na tujem in domačem trgu prevoznih storitev, kar vse bo vplivalo na povečanje obsega in izboljšanje prevoznih storitev.

Zvezni izvršni svet naj na podlagi zbranih informacij iz 15. člena tega dogovora in drugih podatkov o realizaciji dogovora redno obvešča Zbor republik in pokrajin Skupščine SFRJ.

Ima kdo kakšno pripombo k predlaganemu sklepu? (Ni pripomb.)

Dajem ta sklep na glasovanje. Kdor je za, naj prosim glasuje! (108 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je sklep soglasno sprejet.

Prehajamo na 17. točko dnevnega reda, to je na predlog odloka o pristopu Socialistične republike Slovenije k dogovoru o prepustitvi Socialistični avtonomni pokrajini Kosovo dela prispevka, ki ga mora vplačati v proračun federacije v letih 1978, 1979 in 1980, ki ga je Skupščini predložil v obravnavo Izvršni svet Skupščine Socialistične republike Slovenije.

Za svojega predstavnika je določil tovarišico Milico Ozbič, članico Izvršnega sveta in republiško sekretarko za finance.

Predlog odloka sta obravnavala Odbor za finance in Zakonodajno-pravna komisija. Poročili smo prejeli. Pričenjam razpravo. Kdo želi besedo? (Nihče.)

Zaključujem razpravo in dajem na glasovanje predlog odloka o pristopu Socialistične republike Slovenije k dogovoru o prepustitvi Socialistični avtonomni pokrajini Kosovo dela prispevka, ki ga mora vplačati v proračun federacije v letih 1978, 1979 in 1980. Kdor je za predlog odloka, naj prosim glasuje!

(104 delegati glasujejo za.) Je kdo proti? (2 delegata.) Se je kdo vzdržal glasovanja? (Nihče.)

Ugotavljam, da je predlog odloka v našem zboru sprejet z večino glasov.

Prehajamo na 18. točko dnevnega reda, to je na predlog odloka o pooblastitvi Izvršnega sveta Skupščine Socialistične republike Slovenije, da sklene dogovor o izdelavi kompleksne geološke karte Jugoslavije, ki ga je predložil v obravnavo Izvršni svet Skupščine Socialistične republike Slovenije.

Za svojega predstavnika je Izvršni svet določil tovariša Goriška, pomočnika republiškega sekretarja za urbanizem.

Predlog odloka so obravnavali: Odbor za finance in Odbor za stanovanjsko-komunalna vprašanja in varstvo okolja ter Zakonodajno-pravna komisija. Poročila smo prejeli. Pričenjam razpravo. Kdo želi besedo? (Nihče.)

Zaključujem razpravo in dajem na glasovanje predlog odloka o pooblastitvi Izvršnega sveta Skupščine Socialistične republike Slovenije, da sklene dogovor o izdelavi kompleksne geološke karte Jugoslavije. Kdor je za predlog odloka, naj prosim glasuje! (107 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal glasovanja? (Nihče.)

Ugotavljam, da je predlog odloka soglasno sprejet.

Prehajamo na 19. točko dnevnega reda, to je na predlog za izdajo zakona o sklepanju in izvrševanju mednarodnih pogodb, ki ga je Skupščini Socialistične republike Slovenije predložil v obravnavo Zvezni zbor Skupščine Socialistične federativne republike Jugoslavije.

Izvršni svet Skupščine Socialistične republike Slovenije je za svojega predstavnika k tej točki dnevnega reda določil dr. Iva Murka, svetovalca Izvršnega sveta.

Predlog za izdajo zakona so obravnavali: Odbor za družbenopolitični sistem, Komisija za mednarodne odnose in Zakonodajno-pravna komisija. Poročila imamo.

Pričenjam razpravo. Kdo želi besedo? Prosim, besedo ima dr. Ivo Murko!

Dr. Ivo Murko: Tovariš predsednik, tovarišice in tovariši delegati! Zakonski osnutek se nanaša na precej važno materijo. Kot je znano, vsaka država, in tudi naša, sklepa veliko število mednarodnih pogodb, torej pravne pogodbe višjega ranga, mednarodne sporazume, pa tudi razne protokole in sklepe raznih mednarodnih komisij. Ta materija po domači zakonodaji pravzaprav ni bila v celoti urejena, zato je seveda izdaja takega zakona potrebna.

Besedilo osnutka, ki ga imate pred seboj, je bilo že nekolikokrat obravnavano v raznih telesih in so pravzaprav že upošteevane razne pripombe. Kljub temu je Izvršni svet pri obravnavanju te verzije, ki je sedaj v obravnavi, imel za potrebno sprejeti nekatere pripombe, ki so bile pismeno posredovane Skupščini.

V bistvu gre za tri vrste pripomb. Ena se nanaša na to, da se hoče zagotoviti še večja udeležba ali pa obveščenost oziroma sodelovanje republike pri pripravah za sklepanje mednarodnih sporazumov.

Druga vrsta pripomb se nanaša na pogodbe specialne vrste, s katerimi federacija, to se pravi naša država, prevzema takšne finančne obveznosti, za katere je potreben po veljavni zakonodaji poseben zakon. V tem osnutku ta ideja ni bila precizirana in je Izvršni svet menil, da je treba tudi na to opozoriti.

Tretja vrsta pripomb Izvršnega sveta pa se nanaša na objavlanje mednarodnih pogodb in mednarodnih komisijskih zaključkov oziroma raznih mednarodnih programov, skratka aktov, ki imajo mednarodni značaj, v Uradnem listu. Vsi ti mednarodni sporazumi postanejo s tem, da jih Zvezni izvršni svet ali pa Zvezna skupščina ratificira, tudi predmet domačega prava in se morajo kot vsak zakon, kot vsaka uredba objavljati v Uradnem listu. To je v tem osnutku zagotovljeno. Medtem pa se že dalj časa ugotavlja, da se pri nas mednarodne pogodbe objavljajo v Uradnem listu z veliko zakasnitvijo, nekatere pa sploh ne, tako da včasih pride celo do take anomalije, da se mednarodni sporazum ali pa recimo kakšen triletni program za kulturno sodelovanje s kakšno državo ali pa komisijski zaključek za izvajanje trgovinskih pogodb, ki se sklepajo za eno leto, objavi po poteku časa, za katerega je bil sklenjen. Potem pa pride še do večje anomalije, ko se že tako zakasnelo objavljenemu predpisu doda na koncu tista navadna klavzula, da ta zakon ali pa uredba stopi v veljavo osmi dan po objavi v Uradnem listu. Praktično to pomeni, da se državljanji oziroma podjetja, organizacije združenega dela ali pa razne ustanove ne morejo na podlagi Uradnega lista informirati o trenutno veljavnem mednarodnem pravu.

Te pripombe so bile dane tudi pismeno, zato v imenu Izvršnega sveta predlagam, da ta zbor osnutek sprejme, vendar s temi pripombami, ki so precizirane v pismeni izjavi. Hvala lepa.

Predsednik Štefan Nemeč: Hvala lepa! Kdo še želi razpravljati? (Nihče.) Lahko zaključim razpravo? Zaključujem razpravo in predlagam naslednji sklep:

1. Zbor združenega dela Skupščine Socialistične republike Slovenije daje soglasje k predlogu za izdajo zakona o sklepanju in izvrševanju mednarodnih pogodb.

2. K predlogu za izdajo zakona daje Zbor pripombe, navedene v poročilih skupščinskih teles in stališču Izvršnega sveta Skupščine Socialistične republike Slovenije.

Ima kdo kakšno pripombo k predlaganemu sklepu? (Ne.) Kdor je za, naj prosim glasuje! (108 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je sklep soglasno sprejet.

Prehajamo na 20. točko dnevnega reda, to je na predlog zakona o ratifikaciji konvencije o varstvu Sredozemskega morja pred onesnaženjem, protokola o preprečevanju onesnaženja Sredozemskega morja zaradi potapljanja odpadnih in drugih materialov z ladij in zrakoplovov ter protokola o sodelovanju v boju zoper onesnaženje Sredozemskega morja z nafto in drugimi škodljivimi snovmi v primeru nesreče.

Predlog zakona je Skupščini predložil v soglasje Zbor republik in pokrajin Skupščine Socialistične federativne republike Jugoslavije.

Tudi pri tej točki dnevnega reda je predstavnik Izvršnega sveta dr. Ivo Murko.

Zakon so obravnavali: Odbor za stanovanjsko-komunalna vprašanja in varstvo okolja, Komisija za mednarodne odnose in Zakonodajno-pravna komisija. Poročila teh teles smo prejeli. Prejeli smo tudi predlog odloka o soglasju

k predlogu zakona in stališče Izvršnega sveta Skupščine Socialistične republike Slovenije. Pričenjam razpravo. Prosim, besedo ima tovariš dr. Ivo Murko!

Dr. Ivo Murko: Tovariš predsednik, tovarišice in tovariši delegati! Konvencija, ki jo imate pred seboj, bo glede na svojo vsebinsko aktualnost brez dvoma soglasno sprejeta. Vendar bi si dovolil opozoriti v zvezi s sprejetjem te konvencije na nekoliko stvari, ki so zlasti v zvezi s pravno in siceršnjo situacijo na Sredozemskem morju in seveda s tem tudi na Jadranskem morju, ki je del Sredozemskega morja. Naša država in naš turizem sta seveda živo zainteresirana, da je morje po možnosti čisto. Vemo, da je danes to zelo pereč problem. Na Jadranskem morju, kjer imamo za sosedo Italijo, ne samo, da je tudi z naše strani precejšnja onesnaženost, ampak največji del onesnaženja na Jadranu povzroča reka Pad, ki prinaša odpadke vse severnoitalijanske težke industrije, pa tudi odpadke treh nuklearnih elektrarn.

V bližini našega morja imamo Trst z Miljami, kamor prihajajo super-tankerji. Torej nevarnosti za onesnaženje je dosti, ne glede na čisto mehanična in tudi nepotrebna onesnaženja, do katerih prihaja vsak dan. Poleg tega imamo na Sredozemskem morju močne onesnaževalce v vseh velikih lukah, kot so Neapelj, Genova, Marseille in tako naprej.

Kar zadeva to materijo, ki seveda strokovno spada v materijo o zaščiti okolja, lahko opozorim, da pravzaprav nimamo premalo konvencij, vendar same konvencije niso zadosti, da se tako stanje popravi, so pa seveda bistveni pogoj za mednarodno sodelovanje.

Hotel bi opozoriti, da je naša država že precej zgodaj pristopila k vsem takim važnejšim konvencijam. Ena važnejših je že iz leta 1954, to je londonska konvencija o onesnaženju z naftnimi derivati. Ta konvencija je bila potem dvakrat dopolnjena, v letih 1969 in 1971. Pozneje, ko je prišlo do velike katastrofe s tankerjem v kanalu La Manche, je bila sprejeta še ena konvencija o vprašanju odškodnine za škode, ki nastanejo po takih dogodkih.

Z Italijo imamo tudi dvostransko konvencijo, to vprašanje pa se omenja tudi v osimskih pogodbah. Z Italijo imamo iz leta 1974 bilateralno pogodbo o sodelovanju, to je o zaščiti voda Jadranskega morja in obalnih področij pred onesnaženjem. V okviru te konvencije je letos prišlo tudi do plodnega zasedanja v Dubrovniku. Ta konvencija, ki jo imate pred seboj, pa je regionalna konvencija. Tu sodelujejo skoraj vse države, ki so ob obalah Sredozemskega morja. Sredozemsko morje se po tej konvenciji šteje od Gibraltarja do Dardanel tako, da je Jadran seveda vključen.

To sem omenil zato, da se vidi, da je stanje, kar se tiče mednarodnih konvencij, precej zadovoljivo. Drugo je vprašanje, kako se te konvencije izvajajo.

Končno pa sem hotel opozoriti tudi na to, da je učinkovito izvajanje vsake take konvencije odvisno tudi od domačih ukrepov, kajti najboljša konvencija nič ne pomaga, če ne morete ujeti tistega tankerja ali pa ugotoviti tistega tankerja, ki je povzročil škodo. Zato se ne smemo uspravati s tem, da vsaka konvencija prinaša napredek, temveč moramo vse potrebno za njeno izvajanje storiti tudi sami. Hvala lepa.

Predsednik Štefan Nemeč: Kdo še želi razpravljati? (Nihče.) Lahko zaključim razpravo? Zaključujem razpravo in dajem na glasovanje predlog odloka o soglasju k predlogu zakona o ratifikaciji konvencije o varstvu Sredo-

zemskega morja pred onesnaženjem, protokola o preprečevanju onesnaženosti Sredozemskega morja zaradi potapljanja odpadnih in drugih materialov z ladij in zrakoplovov ter protokola o sodelovanju v boju zoper onesnaženje Sredozemskega morja z nafto in drugimi škodljivimi snovmi v primeru nesreče.

Kdor je za predlog odloka, naj prosim glasuje! (107 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je predlog odloka soglasno sprejet.

Prehajamo na 21. točko dnevnega reda, to je na predlog zakona o ratifikaciji sporazuma o garanciji med Socialistično federativno republiko Jugoslavijo in Mednarodno banko za obnovo in razvoj (Yu-1469), ki ga je Skupščini Socialistične republike Slovenije predložil v obravnavo Zbor republik in pokrajin Skupščine SFRJ.

Izvršni svet je za svojega predstavnika določil tovariša Zvonka Drakslerja, pomočnika republiškega sekretarja za finance.

Odbor za finance, Komisija za mednarodne odnose in Zakonodajno-pravna komisija so razpravljali in dali poročila. Prejeli smo tudi predlog odloka o soglasju in stališče Izvršnega sveta Skupščine Socialistične republike Slovenije. Pričnjam razpravo. Kdo želi besedo? (Nihče.)

Zaključujem razpravo in dajem na glasovanje predlog odloka o soglasju k predlogu zakona o ratifikaciji sporazuma o garanciji med Socialistično federativno republiko Jugoslavijo in Mednarodno banko za obnovo in razvoj (Yu-1469). Kdor je za predlog odloka, naj prosim glasuje! (106 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je predlog odloka soglasno sprejet.

Prehajamo na 22. točko dnevnega reda, to je na predlog zakona o ratifikaciji sporazuma o garanciji med Socialistično federativno republiko Jugoslavijo in Mednarodno banko za obnovo in razvoj (Yu-1477), ki ga je Skupščini Socialistične republike Slovenije predložil v obravnavo Zbor republik in pokrajin Skupščine Socialistične federativne republike Jugoslavije.

Tudi pri tej točki je predstavnik Izvršnega sveta tovariš Zvonko Draksler iz Republiškega sekretariata za finance.

Predlog zakona so obravnavali: Odbor za družbenoekonomski razvoj, Komisija za mednarodne odnose in Zakonodajno-pravna komisija. Imamo tudi stališče Izvršnega sveta in pa predlog odloka o soglasju.

Pričnjam razpravo. Kdo želi besedo? (Nihče.)

Zaključujem razpravo in dajem na glasovanje predlog odloka o soglasju k predlogu zakona o ratifikaciji sporazuma o garanciji med Socialistično federativno republiko Jugoslavijo in Mednarodno banko za obnovo in razvoj (Yu-1477). Kdor je za, naj prosim glasuje! (105 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je predlog odloka soglasno sprejet.

Prehajam na 23. točko dnevnega reda, to je na predlog odloka o izvolitvi sodnikov Okrožnega sodišča v Mariboru, ki ga je predložila v obravnavo Komisija za volitve, imenovanja in administrativne zadeve Skupščine Socialistične republike Slovenije.

Za svojega predstavnika je določila tovarišico Marjeto Šentjunc. Izvršni svet je dal k predlogu odloka pozitivno mnenje. Pričenjam razpravo. Kdo želi besedo? (Nihče.)

Zaključujem razpravo in dajem na glasovanje predlog odloka o izvolitvi sodnikov Okrožnega sodišča v Mariboru, in sicer tovarišice Tatjane Planinšek in tovariša Hinka Šnuderla. Kdor je za predlog odloka, naj prosim glasuje! (104 delegati glasujejo za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je predlog odloka soglasno sprejet.

Prehajam na 24. točko dnevnega reda, to je na vprašanje delegatov.

Na delegatsko vprašanje skupine delegatov za prosvetno-kulturno področje 6. okoliša — Celje, ki ga je v imenu skupine postavil delegat Radoslav Češnovar, bo odgovoril tovariš Marjan Lenarčič, predsednik Republiškega komiteja za vprašanja borcev narodnoosvobodilne vojske in vojaških invalidov. Besedo ima tovariš Marjan Lenarčič!

Marjan Lenarčič: Tovariš predsednik, spoštovane tovarišice delegatke in delegati! Dajem odgovor na delegatsko vprašanje skupine delegatov za Zbor združenega dela Skupščine Socialistične republike Slovenije s prosvetno-kulturnega področja 6. okoliša — Celje glede zakona o ureditvi statusa borca ukradenim otrokom. Na 52. seji Zbora združenega dela Skupščine SR Slovenije 28. septembra 1977 je bilo v imenu skupine delegatov za prosvetno-kulturno področje 6. okoliša — Celje postavljeno delegatsko vprašanje glede priznanja statusa borca pred 9. 9. 1943 ukradenim otrokom brez starostne omejitve, torej tudi tistim, ki do 9. 9. 1943 niso dopolnili 15 let starosti. Iz vprašanja izhaja, naj bi bilo na sestanku 12. aprila 1977 v prostorih Centralnega komiteja Zveze komunistov v Ljubljani sklenjeno, da se tej zahtevi Odbora ukradenih otrok s sedežem v Celju v celoti ugotovi ter da se reši z novim zakonom o pokojninsko-invalidskem zavarovanju, ki naj bi bil sprejet v letu 1978. Skupina delegatov sprašuje, zakaj osnutek predloga zakona do danes še ni bil posredovan v javno razpravo, kdaj bo osnutek tega predloga zakona pripravljen za javno razpravo ter predlaga, da se zakon o priznanju statusa borca nekdanjim ukradenim otrokom sprejme še pred potekom mandatne dobe sedanjih zborov Skupščine Socialistične republike Slovenije. V imenu Izvršnega sveta Skupščine SR Slovenije dajem na delegatsko vprašanje naslednji odgovor:

Zaradi popolnejšega razumevanja, na katere naše občane se nanaša delegatsko vprašanje, je potrebno pojasniti, da so ukradeni otroci sinovi in hčere ustreljenih talcev in borcev narodnoosvobodilne vojske, internirancev, simpatizerjev narodnoosvobodilne vojske in drugih občanov, ki so bili represirani od nacistov, ter so bili v starosti od nekaj mesecev do 18 let nasilno iztrgani staršem in odgnani v posebna mladinska taborišča ali oddani v vzgojo in vzrejo nacističnim družinam. Po zamislih nemških nacističnih ideologov, ki pa so se zaradi zloma nacistične Nemčije po drugi svetovni vojni izjalovile, naj bi bili ti otroci odtrgani slovenskemu rodu in germanizirani. Po sedaj znanih podatkih je bilo takih naših otrok okrog 600, od katerih je danes živih še okoli 450. Gre za danes že odrasle občane, ki so ostali ob koncu vojne brez obeh staršev ter je naša družbena skupnost skrbela za njih. Problematika ukradenih otrok je bila vsebovana tudi v analizi varstva borcev narodnoosvobodilne vojne in drugih borcev ter vojaških invalidov ter drugih zadev iz pristojnosti Republi-

škega komiteja za vprašanja borcev narodnoosvobodilne vojne in vojaških invalidov, ki so jo vsi zbori Skupščine SR Slovenije obravnavali 23. julija 1976.

V stališčih o izvajanju in nadaljnjem urejanju sistema socialne varnosti borcev narodnoosvobodilne vojne in drugih borcev ter vojaških invalidov, ki so jih zbori ob tej priliki sprejeli, je nakazana dolgoročnejša usmeritev urejanja sistema socialne varnosti borcev v Socialistični republiki Sloveniji, s posebnim poudarkom na dopolnitvi zdravstvenega, pokojninskega in priznavalninskega področja za aktivne udeležence narodnoosvobodilne vojne. Izvršnemu svetu Skupščine Socialistične republike Slovenije pa je bilo naloženo, da prouči možnost rešitev nekaterih drugih odprtih vprašanj, med katerimi je tudi problematika ukradenih otrok. S tem namenom je Republiški komite za vprašanja borcev narodnoosvobodilne vojne in vojaških invalidov tudi sklical 12. aprila 1977 razgovor z nekaterimi republiškimi dejavniki, ki delujejo na področju borčevsko-invalidske problematike. Namen razgovora je bil ustvarjalno prispevati k nadaljnjemu reševanju problematike položaja ukradenih otrok. Na tem razgovoru je bilo dogovorjeno:

1. Da se ustanovi posebna delovna skupina iz predstavnikov Odbora ukradenih otrok, Republiškega komiteja za vprašanja borcev NOV in vojaških invalidov in Komisije za vprašanja borcev NOV Skupščine SR Slovenije, ki bo pripravila osnutek predloga o možnem načinu reševanja nekaterih problemov položaja ukradenih otrok.

2. Delovna skupina naj svoje ugotovitve s konkretnimi predlogi pošlje vodstvom družbenopolitičnih organizacij v republiki v razpravo in politično verifikacijo.

3. Za reševanje problemov posameznikov, ki so težje socialno ali zdravstveno prizadeti, je potrebno takoj angažirati pristojne samoupravne interesne skupnosti ter reševati njihovo problematiko v skladu z obstoječimi možnostmi po samoupravni poti.

Na podlagi gornjega dogovora se je 19. 9. 1977 sestala predvidena delovna skupina, v kateri je sodeloval tudi predstavnik Odbora ukradenih otrok. Na sestanku je bilo dogovorjeno, naj Odbor ukradenih otrok sporoči primere tistih ukradenih otrok, ki so težje socialno, zdravstveno ali stanovanjsko prizadeti, da bi Republiški komite za vprašanja borcev narodnoosvobodilne vojne in vojaških invalidov, če bo to potrebno, posredoval za ureditev njihove problematike prek odborov za vprašanja borcev pri pristojnih samoupravnih interesnih skupnostih.

Prav tako naj bi tisti izmed ukradenih otrok, ki imajo pogoje, ker so med narodnoosvobodilno vojno izpolnili 15. leto starosti, v smislu novele zakona o temeljnih pravicah iz pokojninskega in invalidskega zavarovanja (Uradni list Socialistične federativne republike Jugoslavije, št. 18/76) vložili zahtevek za uveljavitev borčevskega staža s pričami. Po podatkih Odbora ukradenih otrok je do sedaj uveljavilo priznanje posebne dobe v dvojnem trajanju okrog 20 oseb. Zaradi pridobitve potrebnih podatkov pa je bilo tudi dogovorjeno, da se zaprosi Odbor ukradenih otrok, da razdeli ukradenim otrokom vprašalnik, ki je bil sprejet na sestanku delovne skupine, da bi bilo mogoče na osnovi zbranih podatkov izdelati ustrezno analizo, ki bi bila dokumentirana podlaga za nadaljnje dogovore in urejanje tega področja.

Izvršni svet Skupščine SR Slovenije pa ugotavlja, da je naša socialistična skupnost že do sedaj uredila nekatera pomembna vprašanja socialne varnosti ukradenih otrok na področju pravic iz pokojninsko-invalidskega zavarovanja

po pokojnih starših, pravic iz invalidskega varstva, izobraževanja, vključno s štipendiranjem, zaposlovanja, zdravstvenega varstva, reševanja stanovanjskih vprašanj, nekaterim pa tudi priznanje posebne dote v skladu z veljavnimi predpisi v dvojnem ali enojnem trajanju. Izvršni svet Skupščine SR Slovenije meni, da bo potrebno v prihodnje reševati posamezne primere ukradenih otrok individualno prek pristojnih samoupravnih interesnih skupnosti, upravnih organov, organizacij Zveze združenj borcev narodnoosvobodilne vojne in drugih organov ter skupnosti, kot na primer z reševanjem nerešenih stanovanjskih vprašanj, zdravstvenega varstva, nudenje raznih oblik družbene pomoči, izjemoma pa bi se lahko poslužili v težjih socialnih primerih tudi možnosti za izjemne upokojitve ali podelitve priznavalnine. Nekatera vprašanja pa bo potrebno proučiti ob obravnavi novega pokojninsko-invalidskega sistema.

Ugotoviti pa je treba, da posegajo zahteve po spremembi ureditve statusa borca za aktivno in organizirano delo pred 15. letom starosti na področje temeljnih pravic, za urejanje katerih je pristojna federacija. Dosedanji predlogi za spremembo teh temeljnih pravic, bodisi premik sedaj uzakonjenega datuma 9. 9. 1943 oziroma 13. 10. 1943 ali starostne dobe 15 let oziroma obravnavanje datuma vstopa v NOV za ženske in mladino pod 18 leti starosti, na primer izenačevanje v pravicah, če so vstopili v NOV do 1. 7. 1944, z borci pred 9. 9. 1943 oziroma do 13. 10. 1943 v pokojninskem sistemu, so bili doslej kategorično odklonjeni, med drugim tudi na VII. kongresu Zveze združenj borcev NOV Jugoslavije.

Iz gornje obrazložitve sledi, da Skupščina SR Slovenije ni pristojna za sprejemanje zakona o pokojninskem in invalidskem zavarovanju, ki bi urejal navedene statusne temeljne pravice borcev, ker je po ustavi SFRJ to pristojnost Skupščine SFRJ.

Izvršni svet Skupščine SR Slovenije tako ne bo mogel predložiti v javno razpravo oziroma v sprejemanje Skupščini SR Slovenije zakona o priznanju statusa borca nekdanjim ukradenim otrokom. Republiški komite za vprašanja borcev NOV in vojaških invalidov pa bo z namenom nadaljnjega urejanja teh vprašanj sodeloval na bližnjem sestanku Odbora ukradenih otrok v Celju, tako zaradi potrebnega dodatnega informiranja kot tudi zaradi izvedbe nadaljnjih medsebojno uskladenih akcij.

Predsednik Štefan Nemeč: Hvala lepa! So kakšne pripombe k temu odgovoru? (Ne.) Prosim dr. Marjana Premika, da odgovori na delegatsko vprašanje skupine delegatov s socialno-zdravstvenega področja 1. okoliša, Ljubljana-Center.

Dr. Marjan Premik: Tovariš predsednik, tovarišice in tovariši delegati! Delegatsko vprašanje delegatov s socialno-zdravstvenega področja 1. okoliša, Ljubljana-Center ugotavlja premajhne zmogljivosti Zdravilišča Dobrna in navaja, da trenutno čaka na vpoklic več kot 600 pacientov, v letu 1977 pa da so odklonili 2000 samoplačnikov, ne da bi bila v tem času zabeležena kakršnakoli aktivnost za pridobivanje novih kapacitet.

V zvezi s tem je Republiški komite za zdravstveno in socialno varstvo ugotovil naslednje:

Točna je ugotovitev, da so kapacitete Zdravilišča Dobrna in njena notranja ureditev zastarele, da ne ustrezajo sedanjim potrebam in da je gradnja hotela z zdravstvenim delom nujna.

Republiški komite za zdravstveno in socialno varstvo je zbral informacije pri Zdravilišču Dobrna, Razvojnem centru Celje, Kompasu Ljubljana, Regionalni zdravstveni skupnosti Celje ter pri Poslovni skupnosti slovenskih naravnih zdravilišč in na podlagi teh informacij navaja naslednje stanje:

Do konca oktobra letos bo izdelan projekt za izgradnjo hotela Dobrna z desetimi etažami in 221 posteljami, to je nastanitveni del, in za ločen zdraviliško-gospodarski objekt s štirimi etažami. V tem objektu je ena etaža predvidena za balneološki del, ena pa za terapijski del z bazenom z vsemi predpisanimi zdravstvenimi prostori in dejavnostmi, ki so potrebne za delovanje naravnega zdravilišča.

Vrednost investicije znaša 167 milijonov din in bo po prevideni finančni konstrukciji pokrita iz sredstev Zdravilišča Dobrna v višini 82 milijonov 500 tisoč din, iz soudeležbe Kompassa Ljubljana v višini 81 milijonov 500 tisoč din ter iz sredstev rezervnega sklada Skupščine občine Celje v višini 12 milijonov 740 tisoč din. S temi sredstvi bodo pokrite: razlika do predvidene investicijske vsote, interkalarnе obresti in morebitna podražitev investicije.

Projekt za pridobitev gradbenega dovoljenja je narejen, gradbeno dovoljenje pa še ni izdano, ker se veže na odobritev manjših kreditov: za Zdravilišče Dobrna pri Ljubljanski banki, podružnica Celje, za Kompas pa pri Ljubljanski banki, podružnica Ljubljana.

Kompas je zainteresiran za to udeležbo. Vendar se bodo njegovi samoupravni organi o tem dokončno odločili novembra tega leta. Šele na tej podlagi bo Ljubljanska banka mogla odločiti o kreditiranju investicije.

Kljub še nedokončno zaključeni finančni konstrukciji pa Jugrad Celje že opravlja pripravljala dela na terenu in bo konec novembra pričel z gradnjo, pri čemer sam kreditira ta začetna dela. Po zagotovitvi projektantov bo novi objekt dograjen do junija 1979. Pri tej investiciji Regionalna zdravstvena skupnost Celje ni udeležena in prav tako ne občinske zdravstvene skupnosti te regije. V zvezi s tem, glede na vprašanje delegata, zakaj se ne razčistijo vzroki za zadržke in zamudo, pojasnujemo še naslednja, za Zdravilišče Dobrna specifična dejstva:

To zdravilišče je izključno termalno naravno zdravilišče, ki nima, kot na primer Rogaška Slatina in Radenci, druge dejavnosti, zato je bilo prizadeto, ko je v letih 1965 in 1966 odpadla oblika zdravljenja v naravnih zdraviliščih iz sredstev zdravstvenega zavarovanja, kar je bil razlog, da je zastala že takrat načrtovana gradnja. Zdravilišče je namreč reševalo samo sebe in rabilo določen čas za saniranje razmer. To pa je dejansko 10-letna zamuda. Hvala lepa.

Predsednik Š t e f a n N e m e c : Hvala lepa! Želi kdo postaviti delegatsko vprašanje? (Nihče.) Na delegatsko vprašanje, ki ga je postavila tovarišica Nina Osredkar iz Ljubljane, bo odgovorjeno na prihodnji seji.

Kolikor ni novih delegatskih vprašanj, zaključujemo sejo Zbora združenega dela.

(Seja je bila končana ob 14.10.)

54. seja

(16. novembra 1977)

Predsedoval: Štefan Nemeč,
predsednik Zbora združenega dela

Začetek seje ob 9.05.

Predsednik Štefan Nemeč: Tovarišice in tovariši delegati! Pričenjam 54. sejo Zbora združenega dela, ki sem jo sklical na podlagi 365. člena ustave SR Slovenije in prvega odstavka 97. člena poslovnika Skupščine SR Slovenije.

Predlagam, da v Komisijo za verifikacijo pooblastil in imunitetna vprašanja izvolimo naslednje delegate: za predsednika Sonjo Bratušek, za člana Milana Pergarja in Emo Vojvodo. Ali so navedeni delegati navzoči? Prosim, če dvignete roko! (Delegati so prisotni.)

Želi kdo o predlogu razpravljati? (Nihče.) Ker ne želi nihče razpravljati, lahko preidemo na glasovanje.

Kdor je za predlog, naj prosim dvigne roko! (Vsi delegati glasujejo za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da so vsi predlagani delegati soglasno izvoljeni v komisijo. Prosim, da pregledajo pooblastila delegatov oziroma poročilo, ki ga je pripravila strokovna služba, in o njem seznanijo zbor.

Na današnjo sejo zbora so bili povabljeni predstavniki Izvršnega sveta Skupščine SR Slovenije, Republiške konference SZDL Slovenije, Republiškega sveta Zveze sindikatov Slovenije, Gospodarske zbornice Slovenije, Zavoda SR Slovenije za statistiko, Narodne banke Slovenije, Službe družbenega knjigovodstva v SR Sloveniji, Skupščine mesta Ljubljana, Zveze skupnosti za zaposlovanje SR Slovenije, Skupnosti socialnega varstva Slovenije, Zveze vodnih skupnosti Slovenije, Zadružne zveze Slovenije in Komisije za pravosodje Skupščine SR Slovenije.

Na sejo zbora so bili povabljeni tudi predsedniki odborov Zbora združenega dela, člani delegacije Skupščine SR Slovenije v Zboru republik in pokrajin Skupščine SFRJ in delegati iz SR Slovenije v Zveznem zboru Skupščine SFRJ.

Vse lepo pozdravljam in vabim k sodelovanju.

Vprašujem, ali bo kdo razpravljal v italijanskem ali madžarskem jeziku, do česar imajo delegati pravico v skladu z ustavo SR Slovenije in poslovníkom

Skupščine SR Slovenije. Ugotavljam, da nihče ne bo razpravljajal v italijanskem ali madžarskem jeziku. Hvala lepa.

Vse tiste delegate, ki imajo pripravljeno delegatsko vprašanje, prosim, da ga že sedaj oddajo meni ali sekretarju zbora, da bi ga posredovali predstavnikom Izvršnega sveta in jim tako omogočili, da se pripravijo in po možnosti že na današnji seji odgovorijo na postavljena vprašanja.

Prosim poročevalca Komisije za verifikacijo pooblastil in imunitetna vprašanja, da poda poročilo!

Milan Pergar: Tovariš predsednik, tovarišice in tovariši delegati! Poročilo Komisije za verifikacijo pooblastil in imunitetna vprašanja Zbora združenega dela Skupščine SR Slovenije za 54. sejo dne 16. 11. 1977.

Zbor združenega dela šteje 150 delegatov. Za današnjo sejo je predložilo delegatska pooblastila 144 delegatov, in sicer z gospodarskega področja 88 delegatov, s prosvetno-kulturnega področja 16 delegatov, s socialno-zdravstvenega področja 12 delegatov, iz kmetijske dejavnosti 18 delegatov, iz obrtne in podobnih dejavnosti 4 delegati, iz delovnih skupnosti državnih organov, družbenopolitičnih organizacij in društev ter drugih delovnih skupnosti 5 delegatov, iz delegacij aktivnih vojaških oseb in civilnih oseb v službi v oboroženih silah SFRJ 1 delegat.

Na današnji seji niso prisotni delegati z naslednjih področij oziroma okolišev: z gospodarskega področja za 5. in 21. okoliš po 1 delegat, skupaj 2 delegata; s prosvetno-kulturnega področja za 3. okoliš in 6. okoliš po 1 delegat, skupaj 2 delegata; s socialno-zdravstvenega področja za 5. okoliš 1 delegat; iz obrtne in podobnih dejavnosti za 1. okoliš 1 delegat. Skupaj je odsotnih 6 delegatov.

Komisija je pregledala vsa predložena pooblastila in ugotovila, da so vsa pooblastila v skladu z zakoni in ustavo SR Slovenije, zato predlaga, da Zbor združenega dela vsa predložena pooblastila verificira.

Predsednik Štefan Nemeč: Dajem poročilo v razpravo. Kdo želi razpravljati? (Nihče.) Ugotavljam, da ne želi nihče razpravljati.

Prehajamo na glasovanje. Kdor je za poročilo, naj prosim glasuje! (130 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je zbor soglasno potrdil poročilo in s tem verificiral pooblastila delegatov za 54. sejo Zbora združenega dela.

Ugotavljam, da zbor lahko veljavno odloča, ker je na seji navzoča večina delegatov.

Prehajamo na določitev dnevnega reda. Z dopisom z dne 4. 11. 1977 sem umaknil z dnevnega reda 4. točko dnevnega reda, in sicer predlog zakona o skupnostih za ceste.

Glede na navedeno predlagam, v smislu 24. člena poslovnika Zbora združenega dela, naslednji dnevni red:

1. določitev dnevnega reda 54. seje Zbora združenega dela,
2. odobritev zapisnika 53. seje Zbora združenega dela,
3. predlog zakona o blagovnem prometu,
4. predlog zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o prispevku za odpravljanje posledic potresa na Kozjanskem in v Posočju,
5. osnutek zakona o Narodni banki Slovenije,

6. predlog za izdajo zakona o Službi družbenega knjigovodstva v SR Sloveniji, z osnutkom zakona,

7. predlog za izdajo zakona o varstvu družinskih članov oseb v obvezni vojaški službi, z osnutkom zakona,

8. predlog za izdajo zakona o ustanovitvi Komisije SR Slovenije za odlikovanje, z osnutkom zakona,

9. predlog zakona o vodnem prispevku za leto 1977, ki ga plačujejo zavezanci, ki niso sklenili samoupravnega sporazuma,

10. predlog za izdajo zakona o spremembi in dopolnitvi 41., 43. in 44. člena zakona o urbanističnem planiranju (Uradni list SRS št. 16/67 in 19/76),

11. predlog za spremembo in dopolnitev 50. člena zakona o razlastitvi in prisilnem prenosu pravice uporabe,

12. predlog odloka o financiranju programa nabave računalnika z opremo za Zavod SR Slovenije za statistiko,

13. predlog odloka o spremembi odloka o uporabi devizne kvote od odkupljenih deviznih nakazil delavcev in izseljencev,

14. predlog odloka o prenosu denarnih sredstev SR Slovenije v depozit pri Narodni banki Slovenije,

15. predlog odloka o določitvi števila sodnikov pri Sodišču združenega dela SR Slovenije,

16. osnutek zakona o kompenzaciji proizvajalcem umetnih gnojil in o zagotovitvi sredstev za njeno izplačevanje,

17. volitve in imenovanja,

18. vprašanja delegatov.

Ali ima kdo kakšno pripombo k dnevnemu redu? Želi kdo razpravljati? (Nihče.)

Dajem predlagani dnevni red na glasovanje! Kdor je za dnevni red, naj prosim glasuje! (140 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je predloženi dnevni red soglasno sprejet.

Prehajamo na 2. točko dnevnega reda, to je na odobritev zapisnika 53. seje Zbora združenega dela.

Zapisnik 53. seje smo dobili. Vprašujem, ali ima kdo kakšno pripombo ali predlog za dopolnitev predlaganega zapisnika! (Ni pripomb.)

Ugotavljam, da je zapisnik 53. seje Zbora združenega dela odobren.

Prehajamo na 3. točko dnevnega reda, to je na predlog zakona o blagovnem prometu, ki ga je Skupščini SR Slovenije predložil v obravnavo Izvršni svet Skupščine SR Slovenije.

Za svojega predstavnika je Izvršni svet določil Štefana Korošca, člana Izvršnega sveta in predsednika Republiškega komiteja za tržišče in cene.

Predlog zakona sta obravnavala Odbor za družbenoekonomski razvoj, ki je dal poročilo, in Zakonodajno-pravna komisija, ki je prav tako dala poročilo.

Pričenjam razpravo. Kdo želi besedo? Besedo ima Milan Puncer, delegat 32. okoliša, Ljubljana-Šiška, za področje gospodarstva!

Milan Puncer: Pravkar smo vam poslali predlog amandmajev, ki so jih pripravili k nekaterim členom zakona o blagovnem prometu delegati vseh

petih ljubljanskih občin. Gre za besedila nekaterih členov, za katera menimo, da bi jih bilo koristno in potrebno dopolniti, in sicer z naslednjim:

Besedilo 30. člena naj se dopolni tako, da se glasi: »Organizacija združenega dela, ki pri opravljanju storitvene dejavnosti popraviljanja proizvodov z vgrajevanjem nadomestnih delov opravlja blagovni promet, je dolžna zamenske dele vrniti kupcu nadomestnega dela in mu izdati specificiran račun.«

Zadnjih pet besed je dopolnilo, ki ga predlagamo na iniciativo inšpekcijskih služb mesta Ljubljana. V okviru tega je namreč možno skrivati nekatere stroške. Kupec občan je tako bolj zavarovan nasproti servisom, kot če tega določila ne bi bilo.

Drugi odstavek 36. člena, ki se nanaša na prodajalce poljedelskih proizvodov, naj se dopolni tako, da se glasi: »Potrdilo o lastni proizvodnji blaga z navedbo kulture proizvoda izda ustrezni organ občine, v območju katere ima zasebni prodajalec iz prejšnjega odstavka stalno prebivališče.«

Tržni inšpektorji, ki so predlagatelji te dopolnitve, so jo utemeljevali s tem, da je nekdo lahko pridelovalec povrtnin, na primer paradižnika, paprike in podobnega, obenem pa se pojavi na trgu kot prodajalec sadja, sliv ali celo pomaranč, vendar pa ima ustrezno potrdilo, da sme te pridelke prodajati, ker besedilo ni bilo precizno definirano. Menim, da je preciziranje tega člena v tem smislu koristno.

Besedilo 6. točke 66. člena se v bistvu nanaša na sankcije proti tistim, ki bi v servisnih službah zamenjali rezervne dele, to je na 30. člen. Doda naj se: »6. Če kupcu nadomestnega dela ne vrne zamenjanega dela ali mu ne izda specificiranega računa«. Če smo k 30. členu dodali besedilo: »in mu izdati specificirani račun«, moramo tudi v 6. točki 66. člena, ko predvidevamo sankcije za prekršek te vrste, dodati to besedilo, ki ga danes predlagamo kot amandma.

Včeraj nas je delovna organizacija trgovske stroke iz našega volilnega okoliša Slovenija-avto opozorila, da besedilo 26. člena v zveznem zakonu ni dovolj precizno v določenih o sankcijah in o pogojih prodaje oziroma prejemanja avansov pri prodaji določenega blaga, v tem konkretnem primeru gre za avtomobile, in da ni usklajena obrestna mera, ki jo mora obračunati trgovska organizacija oziroma prodajalec za čas zadrževanja denarja kupcu predplačniku. Predlagajo, da naj bi se prvi odstavek 26. člena zakona o blagovnem prometu glasil takole: »Organizacija združenega dela, ki izrecno ali molče postavi kupcu kot pogoj za prodajo blaga, da ji vnaprej plača določen del kupnine, mu je dolžna ob dobavi blaga pri končnem obračunu priznati oziroma obračunati od vplačanega zneska običajne obresti v višini, ki jih določa zvezni zakon.«

V zveznem zakonu oziroma v besedilu predloga zakona je uporabljen pojem »običajne obresti«, ki v vseh republikah niso določene v isti višini, saj se ponekod obračunavajo 3 ali 4, pri nas pa tudi 7,5% obresti, kar se lahko razume v smislu besedila obravnavanega predloga zakona. S tem bi prišle delovne organizacije trgovske stroke te panoge v neenakopraven položaj na jugoslovanskem tržišču. Težava je v tem, da bo potrebno izvesti usklajevanje takih pogojev dela verjetno z drugimi metodami in po drugih linijah, ob sodelovanju organov izvršnih svetov naše in drugih republik.

Predloženo besedilo bi v Sloveniji za daljše obdobje postavilo celo trgovsko panogo v neenakopraven položaj. Imam dopolnilno informacijo oziroma celo dopis direktorice Crvene zastave, ki se sklicuje na to. Zato bi kazalo o tem premisliti. V času, ko smo pripravljali predlog tega amandmaja, se nismo mogli posvetovati s pravno službo. Zato priporočam, da se o tem vprašanju premisli

in da se določilo tega člana tako formulira, da ne bi bile slovenske organizacije trgovske stroke, ki se ukvarjajo s prometom tega blaga, v podrejenem položaju v primerjavi s podobnimi organizacijami v drugih republikah! Hvala lepa.

Predsednik Štefan Nemeč: Hvala lepa! Kdo še želi razpravljati? Prosim, besedo ima Andrej Petelin, predsednik Zadrúžne zveze Slovenije!

Andrej Petelin: Tovarišice in tovariši delegati! Novi zakon o blagovnem prometu uvaja nekatera nova določila o odkupu kmetijskih pridelkov. Gre tudi za uresničevanje tistega dela zakona o združenem delu, ki obravnava združevanje dela, sredstev in zemlje kmetov z organizacijami združenega dela, predvsem z zadrugami in temeljnimi organizacijami kooperantov. Zelo je pomembna določba zakona o blagovnem prometu, da se pri združenih kmetih opravlja odkup na podlagi samoupravnega sporazuma. Samo to določilo ne bi bilo zadostno, če ne bi odločneje urejali prometa, ki ga opravljajo tudi veliki potrošniki.

Že doslej smo imeli v kmetijstvu dolgoročne in kratkoročne kooperacijske pogodbe. Na podlagi teh so se tudi vsako leto sklepale pogodbe o količinah posameznih pridelkov. Te pogodbe so izvajali predvsem pri odkupu mleka, ki je organiziran prek zbiralnic mleka, po možnosti s hladilnimi napravami. Podobno je bilo tudi pri odkupu pitancev, kjer ni bilo večjih težav. Občasne pa so bile tudi tukaj, kjer se je spodbujala reja s posebnimi premijami. Precej drugače je bilo pri vrtninah, predvsem pri krompirju in sadju, ker so razni veliki potrošniki čisto po nepotrebnem dvigovali cene in s tem povzročali velike težave pri proizvodnem sodelovanju, saj niso mogli odkupiti vseh količin, ampak samo en del. Največje količine so šle prek organizirane proizvodnje in seveda po nižjih cenah.

Odkup je bil največkrat z izgovorom, da se neposredno dobijo bolj kakovostni in cenejši pridelki. Bili so tudi očitki kmetijskim organizacijam, da ne izpolnjujejo pogodb in nasprotno, da tudi kmetje ne izpolnjujejo pogodb, kar je bilo dejansko res. Bolnice ter obrati družbene prehrane pa ne morejo biti brez hrane, čeprav so bili tudi taki primeri. Glavni krivec za tako stanje je preveč anarhično tržišče s kmetijskimi pridelki. Z združevanjem na podlagi samoupravnega sporazumevanja v kmetijstvu se bo izboljšalo sedanje stanje na trgu. Ob načrtni pridelavi in z oblikovanjem soodvisnih dohodkovnih celot, to je z usklajevanjem pridelave, predelave in prodaje kmetijskih pridelkov bodo tudi pridelovalci seznanjeni, koliko in kakšne količine pridelka naj dajo na tržišče. Precej pričakujemo tudi od samoupravnih sporazumov za oskrbo velikih potrošniških središč.

Z 39. členom zakona bo odpravljena velika krivica, ki se je godila kmetijskim organizacijam, ki so morale doslej le s svojimi sredstvi pospeševati kmetijstvo. V bodoče bodo morale prispevati določena sredstva za pospeševanje tudi druge organizacije združenega dela, ki bodo odkupovale kmetijske pridelke v svojih poslovnih prostorih.

Doslej so te organizacije odkupovale brez vsakih obveznosti do pospeševanja in so največkrat tudi z višjimi cenami odvzemale pogodbene pridelke kmetijskim organizacijam. Obenem pa niso ničesar vlagale v kmetijstvo.

Z novim zakonom prevzemajo zadrúžne organizacije velike odgovornosti. Dobro bodo morale oskrbeti tržišče, še posebej za velike potrošnike. Sicer bodo

še težave, ker bodo hoteli ponekod zadržati tudi dosedanje navade in razvade, delovale bodo še stare zveze in podobno.

Zato se bodo morali kmetje v svojih organizacijah boriti za tako predelavo in medsebojne odnose, da bo njihov skupni interes le v načrtni predelavi in v organizirani oddaji njihovih pridelkov na tržišče. Hvala lepa.

Predsednik Štefan Nemeč: Hvala lepa! Kdo še želi razpravljati? Ugotavljam, da nihče več ne želi razpravljati. Nimamo še razmnoženih oziroma podpisanih amandmajev, ki jih je predložil tovariš Puncer. Zato sodim, da bi morali preložiti razpravo o tej točki. Na sklepanje bomo počakali toliko časa, da nam bodo predloženi amandmaji. Ali se želi predstavnik Izvršnega sveta že sedaj opredeliti do teh amandmajev ali pa kasneje, ko bodo predloženi? (Kasneje.)

Prekinjam to točko dnevnega reda.

Prehajamo na 4. točko dnevnega reda, to je na obravnavo predloga zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o prispevku za odpravljanje posledic potresa na Kozjanskem in v Posočju, ki ga je Skupščini SR Slovenije predložil v obravnavo Izvršni svet Skupščine SR Slovenije.

Za svojega predstavnika je Izvršni svet določil Milico Ozbič, članico Izvršnega sveta in republiško sekretarko za finance. Predlog zakona sta obravnavala Odbor za finance in Zakonodajno-pravna komisija, ki sta dala poročili. Poročili smo prejeli.

Pričenjam razpravo. Kdo želi besedo? Ne želi nihče razpravljati?

Zaključujem razpravo in dajem na glasovanje predlog zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o prispevku za odpravljanje posledic potresa na Kozjanskem in v Posočju.

Kdor je za predlog zakona, naj prosim glasuje! (137 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (1 delegat.)

Ugotavljam, da je zbor z večino glasov sprejel predlog zakona.

Zaključujem 4. točko dnevnega reda in prehajam na 5. točko dnevnega reda, to je na obravnavo osnutka zakona o Narodni banki Slovenije, ki ga je Skupščini predložil v obravnavo Izvršni svet Skupščine SR Slovenije.

Tudi pri tej točki je predstavnik Izvršnega sveta Milica Ozbič, republiška sekretarka za finance. Osnutek zakona sta obravnavala Odbor za finance in Zakonodajno-pravna komisija, ki sta dala poročili. Poročili smo prejeli, danes pa smo prejeli tudi poročilo Komisije za volitve, imenovanja in administrativne zadeve.

Pričenjam razpravo. Ali želi kdo od predstavnikov še kaj ustno dodati k pismenim poročilom? (Ne.)

Kdo želi besedo? Prosim, besedo ima Silva Jelenko, delegatka z gospodarskega področja 13. okoliša, Maribor!

Silva Jelenko: Tovariš predsednik, tovarišice in tovariši delegati! Skupina delegatov za Zbor združenega dela s področja gospodarstva 13. okoliša daje naslednje pripombe k osnutku zakona o Narodni banki Slovenije:

K 3., 49. in 79. členu: V zakonu je potrebno natančno opredeliti, do kdaj se morajo sredstva iz teh členov prenesti na Narodno banko; potrebno je torej določiti skrajni rok.

K 8. točki 20. člena: Navede naj se kriterij oziroma bolj natančno naj se določi, kateri so ti izjemni primeri, kakor tudi, kdaj bodo ti izjemni primeri in maksimalni čas za te omejitve.

K 23. členu: Nekatera določila se v zakonu večkrat ponavljajo, na primer 3. točka 20. člena, 23. člen in 1. točka 24. člena.

V 5. točki 31. člena je določeno, da dobijo banke na podlagi določenih eskontiranih menic organizacij združenega dela kratkoročne kredite za ohranjanje svoje dnevne likvidnosti. Mnenja smo, da naj se beseda »določenih« črta.

K 33. do 41. členu: Glede variantnih predlogov smo mnenja, da bi bilo iz njih potrebno napraviti določeno sintezo, to je povzeti nekatera določila iz I., nekatera pa iz II. variante.

K 39. členu: Ker od 1. 1. 1978 ne bomo imeli več poslovnih bank, smo mnenja, da naj se tudi v tem členu poslovne banke ne omenjajo.

K 33. členu: V tem členu naj se doda še besedilo v tem smislu, da se Narodna banka obvezno posvetuje s Samoupravno interesno skupnostjo za ekonomske odnose s tujino SR Slovenije. Določi naj se tudi, v katerih primerih.

K 41. a členu: Mnenja smo, da je drugi odstavek 3. člena nepotreben.

K 49. členu: Ker izhajamo iz tega, da se sredstva družbenopolitičnih skupnosti zbirajo iz združenega dela in se morajo dati na razpolago združenemu delu, naj se v tem členu beseda »lahko« črta.

K 55. členu dajemo naslednje pripombe: 1. Uvodoma je treba naštet, kateri so organi Narodne banke.

2. Člani Sveta Narodne banke naj se imenujejo le za dve leti in ne za štiri leta, ker so tudi v vseh drugih bankah organi upravljanja imenovani za dve leti.

3. Namesto izraza »upravljalci« naj se uporablja »člani«.

4. Opredeljujemo se za predlagano varianto II.

K 58. členu: Mnenja smo, da je določilo, da guverner Narodne banke obvesti Izvršni svet Skupščine SR Slovenije, nepotrebno in naj se zato drugi odstavek tega člena črta.

K 72. členu: Primerno bi bilo nekoliko natančneje določiti kriterije o vrnitvi sredstev temeljnim organizacijam združenega dela.

K 74. členu: Opredeljujemo se za varianto, torej smo za to, da sprejema tarifo Svet Narodne banke Slovenije, potrdi pa jo Izvršni svet Skupščine SR Slovenije.

V osnutku zakona je premalo določil o obveznosti načrtovanja in vključevanja Narodne banke v sistem srednjeročnega in letnega planiranja.

Predsednik Štefan Nemeč: Hvala lepa! Kdo želi še razpravljati? Ugotavljam, da ni več razpravljalcev. Ali bo predstavnik predlagatelja dal kakšen odgovor na dane pripombe? (Ne.) Potem lahko zaključim razpravo. Zaključujem razpravo in predlagam, da sprejmemo naslednji sklep:

1. Osnutek zakona o Narodni banki Slovenije se sprejme.

2. Predlog zakona pripravi Izvršni svet Skupščine SR Slovenije.

Pri pripravi predloga zakona naj upošteva predloge, dane v poročilih skupščinskih teles in ostalih gradivih ter predloge, dane v razpravi na seji zbora.

Ima kdo kakšno pripombo k predlaganemu sklepu? (Ni pripomb.)

Dajem predlagani sklep na glasovanje. Kdor je za, naj prosim glasuje! (141 delegatov glasuje za.) Ali je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (1 delegat.)

Ugotavljam, da je zbor z večino glasov sprejel predlagani sklep.

Prehajamo na 6. točko dnevnega reda, to je na predlog za izdajo zakona o Službi družbenega knjigovodstva v SR Sloveniji, ki ga je predložil v obravnavo Izvršni svet.

Tudi pri tej točki dnevnega reda je predstavnik Izvršnega sveta Milica Ozbič, republiška sekretarka za finance.

Izvršni svet Skupščine SR Slovenije predlaga, da obravnavamo zakon v smislu 250. člena poslovnika Skupščine, in sicer, da se združita prva in druga faza, tako da se hkrati obravnavata in sprejemata predlog za izdajo in osnutek zakona.

Ali ima kdo kakšno pripombo k temu predlogu? Ker ni pripomb, ugotavljam, da se zbor strinja s predlogom Izvršnega sveta. Tako bomo hkrati obravnavali in sprejemali predlog za izdajo zakona in osnutek zakona.

Predlog za izdajo zakona z osnutkom sta obravnavala Odbor za finance in Zakonodajno-pravna komisija, ki sta dala poročili. Poročili smo prejeli. Danes smo prejeli tudi poročilo Komisije za volitve, imenovanja in administrativne zadeve.

Pričujem razpravo. Kdo želi besedo? Besedo ima Silva Jelenko, delegatka z gospodarskega področja 13. okoliša!

Silva Jelenko: Tovariš predsednik, tovarišice in tovariši delegati! Skupina delegatov za Zbor združenega dela 13. okoliša s področja gospodarstva daje pripombo k 18. členu predloga za izdajo zakona o Službi družbenega knjigovodstva v SR Sloveniji:

V tem členu naj se točno opredeli oziroma konkretizira, za katere samoupravne sporazume gre oziroma na podlagi katerih zakonov se dajejo Službi taka pooblastila. V obrazložitvah navajamo, da je to vprašanje sicer v tem členu pravilno določeno, samo formulirano ni pravilno. S predloženo formulacijo se obravnavano pooblastilo Službe razširja na vse samoupravne sporazume, torej v takem obsegu, na katerega predlagatelj zakona prav gotovo ni mislil. Hvala.

Predsednik Štefan Nemeč: Besedo ima tovariš Willewaldt, delegat z gospodarskega področja, Radovljica, 10. okoliš!

Aleksander Willewaldt: Tovariš predsednik, tovarišice in tovariši delegati! Skupina delegatov za Zbor združenega dela z gospodarskega področja 10. okoliša je obravnavala osnutek tega zakona in ima naslednje pripombe:

18. členu naj se doda nov 5. odstavek, ki naj se glasi: »Služba kontrolira pravilnost plačevanja sredstev po samoupravnih sporazumih, sklenjenih v okviru samoupravnih interesnih skupnosti posebnega družbenega pomena, in naloži s svojo odločbo ukrepe v primerih, ko se zavezanec ne ravna po sklenjenem samoupravnem sporazumu.«

Obrazložitev: Podpisniki samoupravnih sporazumov često ne izpolnjujejo obveznosti glede plačevanja prispevkov iz združenih sredstev, zato ni nobene sankcije in zanje ne veljajo zakonski predpisi o zavarovanju plačil.

K 21. členu: Doda naj se novi odstavek, ki naj se glasi: »Služba je dolžna v primerih iz prvega odstavka overiti določene podatke finančno-materialne narave, ki jih je uporabnik družbenih sredstev dolžan predložiti posojilodajalcu.«

Obrazložitev: Po nekaterih mednarodnih pogodbah, na primer po pogodbah z Mednarodno banko za obnovo in razvoj, je posojilodajalec obvezan, da predloži tujemu posojilodajalcu podatke iz bilance in drugih knjigovodskih obračunov, ki jih mora Služba overiti.

K 30. členu naj se doda besedilo: »ter trije predstavniki organizacij združenega dela, ki jih imenuje Gospodarska zbornica Slovenije«.

Obrazložitev: Menimo, da bi morali biti v Svetu Službe tudi predstavniki organizacij združenega dela. Poleg tega menimo, da bi bilo ustrezno dopolniti 14. člen bodisi z novo alineo ali drugače. Gre za to, da so bodisi zakon ali izvršilni predpisi finančno-materialne narave čestokrat nejasni in nerazumljivi in so potrebna pojasnila Službe. Zato bi bilo primerno, da se pri tem členu ustrezno formulira, kako naj bi Služba dajala uporabnikom družbenih sredstev pojasnila oziroma tolmačenja uporabe izdanih predpisov. Hvala lepa.

Predsednik Štefan Nemeč: Prosim, besedo ima tovariš Gojko Vizovišek, delegat z gospodarskega področja, Maribor!

Gojko Vizovišek: Tovariš predsednik, tovarišice in tovariši delegati! Danes se prijavljam k razpravi kot predstavnik delovne skupine Zbora združenega dela in Zbora občin, ki je dobila nalogo, da prouči problematiko na področju statistične obdelave podatkov in zajemanja teh podatkov.

Na seji te skupine smo obravnavali tudi predlog za izdajo zakona o Službi družbenega knjigovodstva in odlok o nabavi računalnika. Zato mi dovolite, da vas seznanim z mnenjem skupine k obema dokumentoma.

Problem, s katerim se ukvarja naša skupina, je vsem dobro znan. Združeno delo ga pa predvsem občuti, saj je neprestano pod pritiskom številnih subjektov, ki mu vsiljujejo obveznost dajanja podatkov ne glede na to, ali imajo za to pravno osnovo ali ne. Vse to zahteva v organizacijah veliko administriranja in močno draži informatiko ter jo dela neučinkovito. Ena plat tega problema so torej veliki indirektni stroški, ki obremenjujejo združeno delo.

Vzporedno s tem pa ugotavljamo tudi dvotirnost ali celo večtirnost zbiranja podatkov o isti stvari od različnih organov ali organizacij. Ker ti organi niso specializirani za to dejavnost, uporabljajo neenotne statistične standarde in klasifikacije, neenotne ali nekoordinirane pa so tudi statistične metodologije ter definicije pojmov.

Vse to nas navaja na zaključek, da preveč razdrobljena statistična služba ne zagotavlja v celoti resničnih in objektivnih informacij, ki so nujno potrebne združenemu delu.

Prav zaradi takšne heterogenosti v statističnem sistemu je često prisotna zmotna presoja o vlogi in pomenu osrednjih dveh institucij na področju statističnih raziskovanj, to je Zavoda za statistiko SR Slovenije in Službe družbenega knjigovodstva v SR Sloveniji.

Danes sta heterogenost in številčnost statističnih raziskovanj taka, da ne moremo dati odgovora na vprašanje, kdo vse pri nas zbira podatke, in tudi ne odgovor, ali je usposobljenost zbiralcev takšna, da zagotavlja resničnost zbranih in obdelanih podatkov. Če je statistika veda, potem sledi iz tega logičen sklep, da ne more vsakdo zbirati podatkov po svoji želji.

Ugotavljamo, da med nosilci statističnih raziskovanj ni ustrezne koordiniranosti pri delu. Te pomanjkljivosti ugotavljamo celo na republiški ravni, saj je bila metodologija za izkazovanje, primerjanje in kontrolo izvajanja tistih

določil samoupravnih sporazumov, ki se nanašajo na sindikalno listo za leto 1977, sprejeta brez vednosti Službe družbenega knjigovodstva oziroma Zavoda za statistiko, čeprav so morali zavezanci Službi predložiti podatke o izvajanju omenjene liste, brez vednosti Zavoda za statistiko. V tej zvezi naj navedem samo kot primer, da je prvo vprašanje iz vprašalnika zadevalo spodbujanje in organiziranje inovacijske dejavnosti, čeprav že danes zbirajo podatke o tej dejavnosti Zavod SR Slovenije za statistiko, Raziskovalna skupnost Slovenije, Gospodarska zbornica Slovenije in drugi. Taki in podobni primeri nas navajajo k zaključku, da je nujno potrebna racionalna integracija vse osnovne informatike. Potrebujemo bolj enotno organizacijo, ki bo poglobilni vir informacij širšega družbenega pomena.

Stanje, v katerem smo, je torej posledica neustrezne pravne systemske ureditve statističnega sistema. Po mnenju delovne skupine naj gredo vsa nadaljnja prizadevanja v to smer, da se pravno določijo pooblaščene pravne osebe, ki bodo lahko opravljale določena statistična raziskovanja, hkrati pa je treba med njimi zagotoviti učinkovito koordinacijo pri delu.

V zvezi s koordinacijo je bilo zavzeto stališče, da bi se lahko dve osrednji statistični organizaciji takoj vključili v proces pripravljanja vseh tistih predpisov v republiki, ki zadevajo zbiranje in obdelavo podatkov ali narekujejo njihovo uvajanje. Gre za to, da bi moral iti vsak predpis v predhodno preverjanje pristojni statistični organizaciji. To bi morala postati obvezna praksa upravnega organa, ki pripravlja tak predpis.

Ko je delovna skupina obravnavala prve delovne teze za zakon o Službi družbenega knjigovodstva, se je strinjala z določbo, da morajo upravni in drugi organi, kadar na podlagi zakona s predpisom določijo zbiranje in obdelavo finančnih podatkov, ki zadevajo delovno področje Službe, upoštevati sistem knjigovodskih evidenc pri uporabnikih družbenih sredstev, enotni sistem njihovih žiro računov ter enotne statistične standarde. Vendar je bilo izraženo tudi mnenje, da ne zadošča rešitev, po kateri mora organ pridobiti pred izdajo predpisa samo mnenje Službe družbenega knjigovodstva. Potrebno je njegovo soglasje. Potrebno je tudi pretehtati, koliko časa in denarja terja izvedba takih in podobnih metodologij v primerjavi z njihovimi smotri in cilji.

V zvezi s temi vprašanji delovna skupina predlaga Zboru združenega dela, da da vso podporo Službi družbenega knjigovodstva za zmanjšanje in uskladitev obsega podatkov in obrazcev, ki jih dajejo o svojem finančno-materialnem poslovanju organizacije združenega dela. Obseg podatkov, ki jih Služba zbira ob zaključnih računih na podlagi zakona in drugih predpisov, je prevelik in mnogo je podatkov, ki jih nihče nikoli ne uporablja. Potrebno jih je bistveno skrajšati. Ker je večina podatkov, ki jih zbira Služba, določenih z zveznimi predpisi, bo potrebno spremeniti tudi te predpise. Služba je že dala konkreten predlog za spremenjeni obrazec za izdelavo zaključnih računov. Po tem predlogu je bistveno zmanjšano število vseh podatkov, zajeti pa so vsi, s katerimi je možno ugotavljati vsa gibanja tudi v skladu z zakonom o združenem delu. Menimo, da je treba ta predlog posredovati Skupščini SFRJ, saj predstavlja enega od kvalitetnih korakov k zagotavljanju večje učinkovitosti celotnega statističnega sistema. Prepričani smo, da bo predlog deležen vse podpore delegatov in tudi strokovnih služb v združenem delu.

Ker je vsa navedena problematika v pretežni meri strogo strokovne narave, je bilo na seji skupine ponovno dogovorjeno, da naj izdela prve teze za konkretne rešitve omenjenih problemov strokovno-operativno telo, v katerega

bodo vključeni predstavniki Službe družbenega knjigovodstva v SR Sloveniji, Zavoda za statistiko SR Slovenije in Republiškega komiteja za družbeno planiranje in informacijski sistem ter Zavoda SR Slovenije za družbeno planiranje.

Če je točna ugotovitev, da statistično raziskovanje ne pomeni le zbiranja podatkov in informiranja, temveč tudi znanstveno analizo danih podatkov, ki jo lahko poda le institucija, ki je ustrezno tehnično opremljena in kadrovsko zasledena, če si prizadevamo za enotno organizacijo sistema in informacij oziroma racionalno integracijo osnovne informatike in želimo uresničiti načelo uporabe hitrejših in cenejših metod in postopkov pri obdelavi podatkov, s ciljem, nuditi naši samoupravni družbi čim kvalitetnejšo, resnično in popolno informacijo, potem je predlog za ustrezno tehnično usposobitev Zavoda SR Slovenije za statistiko utemeljen. Ugotavljamo, da je eden od razlogov za prepočasno in neustrezno obdelavo statističnih podatkov tudi neustrezna tehnična opremljenost Zavoda SR Slovenije za statistiko.

To je del poročila naše skupine, ki se nanaša izključno na nabavo računalnika, zato oprostite, da pri tej točki dnevnega reda načenjam tudi to vprašanje.

Čeprav predstavlja financiranje nabave računalnika veliko finančno obremenitev za republiški proračun, smo prepričani, da bodo ta sredstva dobro naložena, posebno še, če bomo vsaj ob nabavi računalnika pristopili tudi k učinkoviti reorganizaciji celotnega statističnega sistema.

Ob koncu naj povem še to, da delovna skupina, v imenu katere sem vas seznanil z nekaj teh misli in pripomb, v celoti podpira predlog nabave računalnika in meni, da je nujno, da se v republiškem proračunu zagotovijo ustrezna finančna sredstva. Hvala lepa.

Predsednik Štefan Nemeč: Kdo še želi razpravljati? Ni več razpravljalcev? Lahko zaključim razpravo? Zaključujem razpravo in predlagam zboru, da sprejme naslednji sklep.

1. Predlog za izdajo zakona o Službi družbenega knjigovodstva v SR Sloveniji, z osnutkom zakona, se sprejme.
2. Predlog zakona pripravi Izvršni svet Skupščine SR Slovenije.

Pri pripravi predloga zakona naj upošteva predloge, dane v poročilih skupščinskih teles in v ostalih gradivih ter predloge, dane na seji zbora.

Ima kdo kakšno pripombo k predlaganemu sklepu? (Ni pripomb.) Dajem predlagani sklep na glasovanje.

Kdor je za, naj prosim glasuje! (142 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (2 delegata.)

Ugotavljam, da je zbor z večino glasov sprejel predlagani sklep.

Prehajamo na 7. točko dnevnega reda, to je na predlog za izdajo zakona o varstvu družinskih članov oseb v obvezni vojaški službi, z osnutkom zakona, ki ga je Skupščini SR Slovenije predložil v obravnavo Izvršni svet Skupščine SR Slovenije.

Za svojega predstavnika je Izvršni svet določil Franca Godeša, namestnika predsednika Republiškega komiteja za vprašanja borcev NOV in vojaških invalidov.

Izvršni svet pri tej točki predlaga, da Skupščina SR Slovenije obravnava zakon v smislu drugega odstavka 250. člena poslovnika Skupščine SR Slovenije,

in sicer, da se združita prva in druga faza, tako da se hkrati obravnavata in sprejemata predlog za izdajo zakona in osnutek zakona.

Ali ima kdo kakšno pripombo? (Ni pripomb.) Ugotavljam, da se zbor strinja s predlogom Izvršnega sveta. Tako bomo hkrati obravnavali in sprejemali predlog za izdajo zakona in osnutek zakona.

Predlog za izdajo zakona z osnutkom sta obravnavala Odbor za družbeno-ekonomske odnose, ki je dal poročilo, in Zakonodajno-pravna komisija, ki je prav tako dala poročilo. Obe poročili smo prejeli. Ali želi še kdo kaj ustno dodati k pismenim poročilom?

Besedo ima Franc Godeša, namestnik predsednika Republiškega komiteja za vprašanja borcev NOV in vojaških invalidov!

Franc Godeša: Tovariš predsednik, tovarišice in tovariši delegati! Predlog za izdajo zakona z osnutkom zakona o varstvu družinskih članov oseb v obvezni vojaški službi ureja predvsem materialno varstvo družinskih članov oseb v obvezni vojaški službi. Izhaja zlasti iz določil zveznega zakona o varstvu družinskih članov oseb v obvezni vojaški službi, ki določajo temeljne pravice teh občanov ter pogoje za pridobitev in postopek za uveljavljanje pravic. Zvezni zakon namreč prepušča republikam in avtonomnim pokrajinama, da s svojimi predpisi precizirajo raven varstva in višino zneskov materialne pomoči. Osnutek zakona že upošteva ureditev, ki je predvidena v predlogu medrepubliškega dogovora o izboljšanju varstva družinskih članov oseb v obvezni vojaški službi, ki je v zadnji fazi usklajevanja in trenutno še ni sprejet. Ta dogovor določa minimalni obseg in oblike varstva teh upravičencev za področje vse Jugoslavije.

Predlog za izdajo zakona z osnutkom pa temelji tudi na ustavi SR Slovenije, in sicer na določbi 25. točke 314. člena, po kateri Socialistična republika Slovenija po republiških organih določa sistem in odloča o temeljnih vprašanih socialnega varstva. Naj tudi poudarim, da je vprašanje materialnega varstva družinskih članov oseb v obvezni vojaški službi ozko povezano z vprašanji, ki segajo na področje obrambe države in družbene samozaščite.

Poglavitni razlog, ki narekuje potrebo po novem zakonu, je neuskkljenost republiškega zakona iz let 1966 in 1972 z zveznim zakonom, na drugi strani pa tudi zaostajanja materialnega in socialnega varstva te kategorije občanov za življenjskimi stroški v zadnjih letih. Tudi sedanji sistem cenzusov in ugotavljanja dohodkov je pretog in težko uporaben. Zato je v osnutku zakona predviden kot cenzus najmanjši mesečni osebni dohodek v Sloveniji na družinskega člana, ki znaša letos glede na odlok Izvršnega sveta Skupščine SR Slovenije 2162 dinarjev. Gotovo je, da bo ta znesek v letu 1978 višji, vendar ta trenutek še ni mogoče dobiti podatkov, za koliko. Vsekakor jih bo predlagatelj dobil in jih navedel v obrazložitvi predloga zakona.

Tudi višina oskrbnine za osebe brez rednih dohodkov naj bi bila enaka najnižjemu osebnemu dohodku v SR Sloveniji za enega upravičenca, zvišala naj bi se za 50 odstotkov, če gre za dva, oziroma za 100 odstotkov za tri ali več upravičencev. Za upravičence, ki imajo določene redne dohodke, pa naj bi bila oskrbnina enaka razliki med delom dohodkov, ki pride mesečno na upravičenca, in z zakonom določenim najmanjšim osebnim dohodkom v SR Sloveniji.

Po osnutku zakona odpade pogoj, da je moral biti hranilec pred odhodom v obvezno vojaško službo v delovnem razmerju. Zadošča le, da so bili upravičenci z osebo, ki je v obvezni vojaški službi, pred ali med odhodom v obvezno

vojaško službo v skupnem gospodinjstvu. Predlagani osnutek zakona daje možnost pridobitve materialnega varstva tudi ženam hranilcev, ki so v obvezni vojaški službi, tujim državljanke, ki so poročene z državljani SFRJ in živijo pri nas na podlagi dovoljenja za stalno prebivanje. Gre zlasti za žene naših delavcev zdomcev, ki so na začasnem delu v tujini, pa se tam tudi poročijo in nato zaradi odsluženja vojaškega roka vrnejo z ženo v domovino.

Financiranje varstva družinskih članov v obvezni vojaški službi se že sedaj opravlja v občinah, ki v svojih proračunih zagotavljajo potrebna finančna sredstva. Tak sistem financiranja se v osnutku zakona predvideva tudi za v bodoče. Moram reči, da občine, ki so dobile osnutek zakona v pripombe, k takemu načinu financiranja niso imele pripomb. To je tudi že dolgoletni ustaljeni sistem. Po zbranih podatkih je v letu 1976 uživalo materialno varstvo 586 upravičencev.

Občinske skupščine so za izplačevanje pomoči po sedaj veljavnemu zakonu porabile 4 393 377 dinarjev. Po podatkih občin, ki pa pred zaključkom leta še niso dokončni, ker se stalno menjava število oseb in zneskov, ki so potrebni zanje, bo v letu 1977 uživalo pomoč okrog 850 upravičencev. V ta namen bo porabljenih okoli 7 184 000 dinarjev.

Ob predpostavki, da bo v letu 1978 isto število uživalcev te pravice, bi po novem zakonu zanje potrebovali okoli 11 milijonov dinarjev. Točnega števila ni mogoče navesti, ker pred vpoklicem ni znano, kateri od nabornikov bodo šli v JLA, oziroma ne moremo vedeti, kakšno je njihovo socialno stanje doma in če bo treba za njihove družinske člane poskrbeti v smislu določil obravnavanega zakona.

Glede na pripombe, ki so jih k predlogu za izdajo zakona z osnutkom zakona dela delovna telesa naše skupščine in Skupščine Skupnosti socialnega varstva Slovenije, ki je tudi pristojna za sprejemanje tega zakona, ugotavlja predlagatelj naslednje: Delovna telesa soglašajo s predlogom Izvršnega sveta Skupščine SR Slovenije, da se zakon obravnava po skrajšanem postopku, to je, da se prva in druga faza sprejemanja zakona združita. Glede na to, da je danes zbor tudi sprejel sklep v skrajšanem postopku, bo naloga predlagatelja, da v naslednji fazi pripravi predlog zakona.

Predlagatelj bo pri pripravi predloga zakona skrbno proučil vse pripombe in predloge ter jih v največji možni meri tudi upošteval, zlasti naslednje:

Vprašanje zagotavljanja sredstev za uresničevanje materialnega varstva upravičencev v skupnostih socialnega skrbstva.

Obstoji predlog, da bi sistem financiranja ostal nespremenjen, odločanja o pravicah pa bi se preneslo na skupnosti socialnega skrbstva. Sedaj odločajo o pravicah občinski upravni organi za vprašanja borcev. Ob tej priliki moram povedati, da gre pri tem za dve komponenti: ena je obrambna, druga je socialna. Socialna nastane zaradi tega, ker je obveznik po zakonu o narodni obrambi moral iti služiti vojaški rok in je zaradi tega nastala v družini določena socialna situacija. Zato ta zadeva spada trenutno še bolj na področje dela državne uprave, in sicer v okviru občine. Predlagatelj bo ta predlog proučil in ugotovil, kakšne so možnosti, da se prenese odločanje na skupnost socialnega skrbstva.

Drugo vprašanje je, ali bi pravice po tem zakonu uživala tudi študentka, katere zakonec je v obvezni vojaški službi. Tega trenutno zvezni zakon ne omogoča.

Potrebno bo upoštevati dejstvo, da bo katastrski dohodek v smislu med-republiškega dogovora o temeljnih merilih za ugotavljanje katastrskega dohodka od 1. januarja 1978 izračunavan na drugačen način kot doslej ter bo po

ocenah v povprečju zvišan za okrog 5-krat. To pomeni, da bo potrebno v predlaganem zakonu, kot tudi na področju drugih zakonov in samoupravnih sporazumov, spremeniti sedanje določbe o katastrskem dohodku kot merilu za uveljavljanje raznih pravic.

Končno moram reči, da bo predlagatelj v predlogu zakona upošteval tudi pripombe, ki jih je že dala Zakonodajno-pravna komisija naše skupščine, in tudi ostale pripombe zakonodajno-pravnega značaja. Hvala lepa.

Predsednik Štefan Nemeč: Hvala lepa! Pričenjam razpravo. Kdo želi besedo? Besedo ima Stanko Meglič, delegat s področja državnih organov, 4. okoliš — Maribor!

Stanko Meglič: Tovariš predsednik, tovarišice in tovariši delegati! Osnutek zakona predvideva predvsem občutno izboljšanje oziroma zvišanje oskrbnin osebam, katerih hranilci so v obvezni vojaški službi. Oskrbnine se bodo gibale v višini z zakonom določenega najmanjšega osebnega dohodka v SR Sloveniji.

Osnutek zakona predvideva tudi možnost, da sprejme oskrbnino več upravičencev in se za drugega upravičenca poveča oskrbnina za 50 odstotkov oziroma za tretjega ali več upravičencev na 100 odstotkov.

S tem je dana možnost, da posamezna družina s tremi družinskimi člani prejme, če računamo dohodek v prihodnjem letu, do okoli 5000 dinarjev oskrbnine mesečno. Taka višina pa že bistveno presega povprečen osebni dohodek nekvalificiranega oziroma priučenega delavca. Tako bo mogoče, da predvsem žena z dvema otrokoma ob vpoklicu moža na odslužitev kadrovskega roka zapusti delovno mesto, ki ga je do sedaj imela, in uveljavi oskrbino za tri družinske člane, ker bo dobila večjo oskrbino, kakor če bi bila zaposlena kot nekvalificirana ali priučena delavka.

Že pri dosedanjih oskrbninah, ki so bile občutno nižje, so se pojavili, sicer redko, podobni primeri, vendar je iz tega izhajala tudi pravica do določitve enoletnega vojaškega roka, kolikor je šlo za edinega hranilca družine. Oskrbnine se ne štejejo v premoženjski cenzus in so zato imele družine tudi pravico do otroškega varstva in tudi do drugih ugodnosti. Glede na to predlagamo, da se takšni primeri onemogočijo z dopolnitvijo 1. člena.

Predlagamo, da se besedilo 1. člena dopolni tako, da se glasi: »Pravice po tem zakonu imajo tisti družinski člani oseb v obvezni vojaški službi (v nadaljnjem besedilu: upravičenci), ki izpolnjujejo pogoje za varstvo po določbah zakona o varstvu družinskih članov oseb v obvezni vojaški službi (Uradni list SFRJ, št. 18-256/76, v nadaljnjem besedilu: zvezni zakon) in po določbah tega zakona v času vpoklica obveznika v obvezno vojaško službo.« Hvala lepa.

Predsednik Štefan Nemeč: Hvala lepa! Kdo še želi razpravljati? (Nihče več.)

Ker ne želi nihče več razpravljati, zaključujem razpravo in predlagam zboru, da sprejme naslednji sklep:

1. Predlog za izdajo zakona o varstvu družinskih članov oseb v obvezni vojaški službi, z osnutkom zakona, se sprejme.

2. Predlog zakona pripravi Izvršni svet Skupščine SR Slovenije.

Pri pripravi predloga zakona naj upošteva predloge, dane v poročilih skupščinskih teles in ostalih gradiv, ter predloge, dane v razpravi na današnji seji zbora.

Ima kdo kakšno pripombo k predlaganemu sklepu? Ugotavljam, da ni pripomb.

Kdor je za predlagani sklep, naj prosim glasuje! (138 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (1 delegat.)

Ugotavljam, da je zbor z večino glasov sprejel predlagani sklep.

Sodim, da se lahko vrnemo na obravnavo 3. točke dnevnega reda, to je na predlog zakona o blagovnem prometu.

Na klop smo že prejeli amandmaje delegatov iz vseh petih ljubljanskih občin z gospodarskega področja in amandmaje delegata Vojka Godca. Nadaljujemo z razpravo. Besedo ima Štefan Korošec, član Izvršnega sveta in predsednik Republiškega komiteja za tržišče in cene!

Štefan Korošec: Tovariš predsednik, tovarišice in tovariši delegati! Predlog zakona o blagovnem prometu so obravnavali: Odbor za družbenoekonomski razvoj Zbora združenega dela, Odbor za družbenoekonomske odnose in razvoj Zbora občin in Zakonodajno-pravna komisija. Omenjena skupščinska telesa so dala k predlogu zakona svoje amandmaje ter predloge in pripombe.

Izvršni svet Skupščine SR Slovenije je po proučitvi amandmajev ugotovil, da predloženi amandmaji ne posegajo v vsebino zakona ter tako ne spreminjajo rešitev, ki jih je oblikoval Izvršni svet v predlogu zakona. Zato Izvršni svet sprejme vse amandmaje Zakonodajno-pravne komisije, izjema je le amandma k 62. členu, ter amandmaje Odbora za družbenoekonomski razvoj Zbora združenega dela, razen amandmajev k 13., 38. in 62. členu.

Danes smo prejeli tudi amandma Komisije za narodnosti Skupščine SR Slovenije k 27. členu. Menimo, da tudi tega amandmaja ne moremo sprejeti.

Delegati iz Ljubljane, z gospodarskega področja, so danes predlagali amandmaje k 26., 30., 36. in 66. členu. Ne sprejemamo amandmaja k 26., 30. in 66. členu, sprejemamo pa amandma k 36. členu.

Obrazložil bom stališče Izvršnega sveta oziroma pojasnil bom, zakaj vračamo nekatere od predloženih amandmajev.

Z določbami 13. člena želi predlagatelj v skladu s splošno izraženim mnenjem iz javne razprave o tezah zakona preprečiti, da bi trgovski potnik opravljal posle za več organizacij združenega dela, pri katerih ni v delovnem razmerju. Vprašanja, ki jih zastavlja Odbor, in njegov amandma so samo rezultat nepravilnega tolmačenja določb 13. člena, sicer pa predlagani amandma samo združuje dva stavka v enega, pri tem pa uporablja izraz »redno delovno razmerje«, ki ga veljavni predpisi ne poznajo. Poleg amandmaja predlaga Odbor Izvršnemu svetu, da prouči možnost, da trgovski potnik, ki je v delovnem razmerju v enem tozdu, zastopa tudi druge tozde v okviru iste sestavljene organizacije združenega dela. Po proučitvi tega predloga menimo, da veljavni predpisi s področja delovnih razmerij, kakor tudi ostali predpisi, ki so že v postopku oziroma v sprejemanju, določajo, da je trgovski potnik lahko v delovnem razmerju le z eno temeljno organizacijo, z dvema pa, če dela krajši čas od polnega delovnega časa oziroma če dela v eni temeljni organizaciji polni delovni čas in v drugi največ polovico delovnega časa na podlagi sporazuma temeljnih organizacij združenega dela oziroma sporazuma, sklenjenega z delovno skupnostjo.

Komisija za narodnosti Skupščine SR Slovenije predlaga dopolnilo 27. člena, in sicer da mora biti navodilo za uporabo posameznih proizvodov v slovenskem jeziku, v narodnostnih območjih pa tudi v italijanskem ali madžarskem jeziku. Zakon o standardizaciji zahteva, da se dajo navodila v štirih osnovnih jezikih v Socialistični federativni republiki Jugoslaviji. Menimo, da je tudi iz praktičnih razlogov to določilo izredno težko izvesti, kajti proizvajalci, ki posredujejo proizvode na slovenskem tržišču, so iz različnih krajev Jugoslavije. Mislimo, da je pri tem nujna postopnost in da bo to verjetno v prihodnosti tudi realizirano. Kljub temu pa menimo, da v sedanje besedilo predloga zakona tega določila ne bi mogli sprejeti.

K 38. členu: Tega amandmaja ne zavrača samo Izvršni svet, temveč tudi Zakonodajno-pravna komisija. Menimo, da je črtanje besed na koncu odstavka povsem nelogično. Prvi odstavek 38. člena vsebuje namreč splošno opredelitev, da lahko kmetijske pridelke, ki niso pridelani na osnovi samoupravnih sporazumov o združevanju dela in sredstev ter na osnovi kooperacijskih pogodb, odkupujejo tudi organizacije združenega dela, ki izpolnjujejo pogoje za promet s kmetijskimi pridelki, in veliki potrošniki. To pomeni, da mora biti logična povezanost med prvim in tretjim odstavkom tega člena.

K 62. členu: Z amandmajem Odbora glede družbenega nadzora nad izvajanjem predpisov, ki ga opravljajo v širšem smislu družbenopolitične skupnosti tudi po sedaj veljavnem zakonskem določilu, in sicer po svojih organih, ne soglaša tudi Zakonodajno-pravna komisija. V tem primeru gre za organe tržne inšpekcije. Zaradi tega menimo, da ne bi bil sprejemljiv tudi amandma, ki ga k 62. členu dopolnilno predlaga Zakonodajno-pravna komisija.

Glede amandmajev, ki jih predlagajo delegati s področja gospodarstva iz Ljubljane, pa je Izvršni svet zavzel naslednje stališče:

K 30. členu: Ta člen se v osnovi nanaša na izdajo računov s posebno specifikacijo. Nanaša se samo na popravila servisnih organizacij. Gre torej za servisne in ne za obrtne storitve.

V prvem primeru gre za opravljanje storitev s področja blagovnega prometa, v drugem pa gre za opravljanje storitev na področju obrtnih dejavnosti. Zakon o blagovnem prometu vsebuje samo obveznosti organizacij združenega dela, ki izhajajo iz opravljanja blagovnega prometa in opravljanja storitev v blagovnem prometu.

Servisne storitve po zveznem zakonu o blagovnem prometu ne spadajo med storitve v blagovnem prometu. Glede izdajanja računa za prodajo blaga 12. člen Zveznega zakona o blagovnem prometu določa, da jih morajo organizacije združenega dela izdati, kadar jih kupec zahteva. Omenjeni zakon torej že sedaj nalaga organizaciji, da izda poseben račun za prodajo proizvodov. Zato menimo, da predložena dopolnitev ne bi bila potrebna.

Sprejemamo dopolnitev 36. člena.

Glede amandmaja k 26. členu, ki je dejansko obvestilo in ne amandma, pa menimo, da je priznavanje obresti na predplačilo del dobrih poslovnih običajev. Veljavni zakonski predpisi ne vsebujejo obveznosti prodajalca, da prizna kupcu obresti na predplačilo. Zakon o temeljnih poslovanja organizacij združenega dela na področju blagovnega prometa in storitev v blagovnem prometu ter o sistemu ukrepov, s katerimi se preprečuje spodkopavanje enotnosti jugoslovanskega trga na tem področju, v 16. členu vsebuje določbo: »da stori organizacija združenega dela špekulacijo v blagovnem prometu, če postavi kupcu kot pogoj za prodajo blaga, da vnaprej plača znesek denarnih sredstev, po dobavi blaga pa

mu pri dokončnem obračunu ne prizna oziroma ne obračuna ustreznih (običajnih) obresti od plačanega zneska in če pri tem izkoristi stanje na trgu, da si pridobi neupravičeno premoženjsko korist oziroma če s takšnim svojim poslovanjem, ki meri na pridobivanje neupravičene premoženjske koristi, povzroči ali utegne povzročiti motnje na trgu ali pa pri preskrbovanju ali pa neupravičeno zvišanje cen.«

Omenjeni zakon odpredeljuje špekulacijo v blagovnem prometu kot gospodarski prestop, za katerega se organizacija združenega dela kaznuje z denarno kaznijo od 200,00 do milijon dinarjev.

Zvezni zakon določa samo kazensko sankcijo, ne določa pa obveznosti organizaciji združenega dela, ki postavi kupcu kot pogoj za prodajo blaga, da ji vnaprej plača določen del kupnine, da mora ob dobavi blaga pri končnem obračunu priznati in obračunati tudi obresti. Zaradi tega organ tržne inšpekcije ne more izdati ureditvene določbe, s katero bi naložil organizaciji, da mora obračunavati kupcem obresti na predplačila.

Kupec nima realne možnosti v civilno-pravni pravdi iztožiti takšnih obrestí. Zaradi tega mora to vprašanje po našem mnenju nujno urediti zakon o blagovnem prometu in odpraviti sedanjo neurejeno situacijo na tem področju.

Višina obrestne mere ni določena samovoljno in mislim, da je tako tudi ne moremo tolmačiti, ampak le na podlagi ustreznih mnenj Zveznega sekretariata za trg in cene, ki smo jih tudi prejeli. Omenjeni zvezni sekretariat je zaradi zagotovitve enotnega izvajanja določb zveznega zakona o blagovnem prometu, ki opredeljujejo dejanje špekulacije v blagovnem prometu, izdal svoji mnenji, in sicer 10. 1. 1977 in 14. 2. 1977. V njih navaja, da se kot ustrezne običajne obresti štejejo obresti, ki jih dajejo banke na hranilne vloge na vpogled.

Gre torej za enotnost tolmačenja, ki velja za Jugoslavijo. Zakoni o blagovnem prometu so v posameznih republikah v različnih fazah sprejemanja. Enako mnenje kot Zvezni sekretariat je zastopalo tudi Republiško javno tožilstvo.

Na podlagi navedenega menimo, da amandmaja k temu členu ne moremo sprejeti.

S tem mislim, da sem vas seznanil s stališči Izvršnega sveta do vseh predloženih amandmajev. Hvala lepa.

Predsednik Štefan Nemeč: Kdo še želi razpravljati? Prosim, besedo ima tovariš Milan Puncer!

Milan Puncer: Želel bi se dotakniti poročila tovariša, ki je v imenu Izvršnega sveta komentiral predloge naših amandmajev. Najprej glede 26. člena. Že uvodoma sem povedal, da se zavedamo pravne šibkosti določil, ki jih predlagamo.

Osnovni smisel, da smo na iniciativo delovne organizacije, ki sodi v delegatski okoliš, to temo načeli, je bil ta, da se zagotovi tej delovni organizaciji, in menimo tudi ostalim delovnim organizacijam trgovske stroke v SFRJ, enak položaj oziroma enaki poslovni pogoji. Gre za to, da bi bile »običajne obresti«, tako jih imenujejo v besedilu zakona, enake v vseh republikah in avtonomnih pokrajinah. Vemo, da je dogovarjanje in usklajevanje takih pogojev stvar posebnega procesa, ki je v našem ustavnem redu vpeljan in utečen. Zato bi prosil tovariša Korošca, ki je poročal v imenu Izvršnega sveta, da bi decidirano izjavil, če je ta stvar že tako daleč, da so obrestne mere na vloge na vpogled

ali na a vista vloge enake povsod, to je bančno dogovorjene. V tem primeru lahko umaknemo amandma k 26. členu.

Predstavniki Izvršnega sveta je zavzel negativno stališče tudi glede amandmaja k 30. členu, kjer predlagamo, da naj se za servisno dejavnost vnese obveznost glede izstavljanja specifičnega računa. V gospodarskih organizacijah vemo, da to pomeni, da posebej navedemo vrednost oziroma ceno rezervnega dela, vrednost dela in vrednost oziroma znesek davčnih obremenitev in drugih dajatev. Menim, da za nobeno servisno organizacijo to ni nobena obremenitev, ki bi pomenila dodatne stroške. Menim, ne glede na to, da je mogoče to v kakšnih drugih predpisih do neke mere že določeno, kot sem razumel, ne bi škodovalo, če bi to določilo sprejeli tudi v okviru tega zakona.

Glede 36. člena se je predstavnik Izvršnega sveta strinjal z našim predlogom. Hvala lepa.

Predsednik Štefan Nemeč: Besedo ima tovariš Štefan Korošec, predstavnik Izvršnega sveta!

Štefan Korošec: Glede 26. člena bi povedal, da so po informacijah, s katerimi razpolagamo, obrestne mere enake v celotni državi. Hkrati bi poudaril, da predloženi zakon sprejemamo za vse organizacije blagovnega prometa ter da je že danes praksa, da večina organizacij, ki opravljajo blagovni promet, te obresti tudi plačuje. Ena od izjem pa je Slovenija-avto. Poudarjam, ena od izjem.

Glede 30. člena bi pojasnil, da je v 12. členu zveznega zakona o blagovnem prometu določeno, da je organizacija združenega dela, ki opravlja blagovni promet na drobno, dolžna izobesiti cene in izdati, kadar kupec to zahteva, račun za prodano blago. S tem menimo, da je vprašanje izdajanja računov v blagovnem prometu urejeno in da ni potrebno, da v predloženem zakonu ponovno prepisujemo določila zveznega zakona.

Kar pa se nanaša na opravljanje samih storitev, pa je urejeno z drugimi predpisi in ni potrebe, da jih dopolnjujemo v tem zakonu.

Predsednik Štefan Nemeč: Prosim, besedo ima predstavnik Zakonodajno-pravne komisije!

Oskar Naglav: Tovarišice in tovariši delegati! Zakonodajno-pravna komisija vztraja pri svojem amandmaju k 62. členu, da naj namreč upravni nadzor nad uporabo določb tega zakona opravljajo v okviru svoje pristojnosti organi tržne inšpekcije, v družbenem nadzorstvu pa da s pristojno skupščino družbenopolitične skupnosti sodelujejo vsi udeleženci pri opravljanju blagovnega prometa in storitev v blagovnem prometu.

Družbenopolitična skupnost namreč ne opravlja svojega družbenega nadzora samo prek inšpekcij, saj je v drugem odstavku 177. člena ustave jasno povedano, da skupščina opravlja družbeno nadzorstvo v sodelovanju z organi upravljanja in organi samoupravne družbene kontrole v organizacijah združenega dela in v drugih samoupravnih organizacijah in skupnostih ter vpliva na razvijanje odgovornosti in socialističnih norm pri samoupravnem poslovanju in razpolaganju z družbenimi sredstvi. Skratka, družbeni nadzor ne opravlja samo prek inšpekcije, temveč prek vseh samoupravnih organov v našem družbenem življenju. Zato Komisija vztraja pri amandmaju k 62. členu. Hvala lepa.

Predsednik Štefan Nemeč: Prosim, besedo ima tovarišica Helena Batič, poročevalka Odbora za družbenoekonomski razvoj. Prosim!

Helena Batič: Tovarišice in tovariši delgati! Glede na to, da smo amandmaje dobili danes na mizo in da Odbor o njih ni mogel zavzeti stališča, predlagam, da se imenuje komisija v zasedbi Gojko Vizovišek, Anton Bregar, Vlado Šanca, Helena Batič, Jože Pahor in Slavko Primožič in da zavzame stališče do predloženih amandmajev.

Predsednik Štefan Nemeč: Hvala lepa! Slišali smo predlog poročevalke Odbora za družbenoekonomski razvoj. Dajemo v obravnavo predlog, predvsem glede sestave komisije! Ni pripomb? Potem sprejemamo komisijo v predloženi sestavi.

Ponovno prekinjam to točko dnevnega reda in prosim, da se komisija sestane. Pri tem naj sodelujejo tudi predlagatelji amandmajev in predstavnik Zakonodajno-pravne komisije.

Prehajam na 8. točko dnevnega reda, to je na predlog za izdajo zakona o ustanovitvi Komisije SR Slovenije za odlikovanja, z osnutkom zakona.

Predlog za izdajo zakona je Skupščini predložil Izvršni svet. Za svojega predstavnika je določil tovariša Franca Glavana, sekretarja Sekretariata Izvršnega sveta za kadrovska vprašanja.

Izvršni svet predlaga, da ta zakon obravnavamo v smislu drugega odstavka 250. člena poslovnika Skupščine SR Slovenije, to je da se združita prva in druga faza in da ga obravnavamo kot osnutek zakona.

Sprašujem, ali ima kdo glede tega predloga kakšno pripombo! (Ni pripomb.) Ugotavljam, da je predlog, da se obravnava zakon v drugi fazi, to je kot osnutek zakona, sprejet.

Predlog za izdajo zakona z osnutkom sta obravnavala Odbor za družbeno-politični sistem ter Zakonodajno-pravna komisija. Poročili ste prejeli.

Pričenjam razpravo. Želijo predlagatelj in predstavnik teles še kaj ustno dodati k pismenim poročilom oziroma kaj obrazložiti? Besedo ima tovariš Franc Glavan, sekretar Sekretariata Izvršnega sveta za kadrovska vprašanja!

Franc Glavan: Tovariš predsednik, tovarišice in tovariši delegati! Z uveljavljanjem zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o odlikovanjih SFR Jugoslavije je prenehala pristojnost Izvršnega sveta Skupščine SR Slovenije, da predlaga odlikovanja Jugoslavije, s čimer je tudi sedanja Komisija za odlikovanja izgubila svojo funkcijo. Zato mora SR Slovenija v lastni pristojnosti določiti, kateri njen organ bo dajal predloge za odlikovanja Socialistične federativne republike Jugoslavije.

Izvršni svet Skupščine SR Slovenije je pripravil predlog za izdajo zakona, z osnutkom zakona, o Komisiji SR Slovenije za odlikovanja. Predlagani osnutek zakona izpolnjuje praznino v zakonodaji, ki je nastala s spremembami in dopolnitvami zakona o odlikovanjih Socialistične federativne republike Jugoslavije.

Osnutek ureja delovno področje Komisije v skladu z določili zakona o odlikovanjih SFRJ in s posebnim medrepubliškim in pokrajinskim dogovorom o izvajanju zakona o odlikovanjih SFRJ. Odgovornost Komisije za delo oprede-

ljuje pobudnike za dajanje predlogov za odlikovanja SFRJ in sestavo Komisije za odlikovanja.

Predlog za izdajo zakona z osnutkom zakona o Komisiji SRS za odlikovanja je obravnavalo tudi Predsedstvo SR Slovenije, ki je menilo, da naj Komisija SR Slovenije za odlikovanja ne bi bila organ Izvršnega sveta, temveč organ SR Slovenije, sestavljen iz delegatov, navedenih v 6. členu osnutka zakona. Komisija pa naj bi za svoje delo odgovarjala Predsedstvu SR Slovenije.

Osnutek določa, da Komisija tudi sama daje predloge za odlikovanja, da skrbi za usklajeno uresničevanje družbeno dogovorjene politike odlikovanj — pri tem mora postati politika odlikovanj sestavni del kadrovske politike, in da skrbi za usklajeno uporabo kriterijev za dajanje predlogov za odlikovanja ter usklajuje delo komisije občinskih skupščin za odlikovanja. Odlikovanja so namreč eno izmed pomembnih družbenih sredstev za izkazovanje moralno-političnih in družbenih priznanj delovnim ljudem in občanom za njihove posebne delovne uspehe pri družbenem delu, za njihovo požrtvovalnost, za družbenopolitično, strokovno, kulturno in znanstveno delo, za posebne zasluge na področju ljudske obrambe in družbene samozaščite in za zasluge na drugih področjih dejavnosti.

Odlikovanja so tudi spodbuda delovnim ljudem, občanom, organizacijam združenega dela in drugim samoupravnim organizacijam in skupnostim za še večja prizadevanja za splošni napredek socialistične samoupravne skupnosti. Komisija naj bi izdelala podrobnejša merila za dajanje predlogov za odlikovanja, da bi tako dosegli primeren in enoten izbor oseb, organizacij združenega dela, družbenopolitičnih in družbenih organizacij ter društev za odlikovanje ter izbiro ustrezne vrste in stopnje odlikovanj.

Način svojega dela bi Komisija uredila s poslovnikom, pri svojem delu pa bi čim tesneje sodelovala s komisijami skupščin občin za odlikovanja ter z organizacijami ter skupnostmi, ki bi dajale Komisiji svoje pobude za odlikovanja.

Odbori Skupščine SR Slovenije, ki so obravnavali predlog za izdajo zakona z osnutkom zakona o Komisiji SR Slovenije za odlikovanja, so soglasni, da naj se prva in druga faza združita. Dali pa so tudi nekatere predloge za dopolnitev 2. člena osnutka zakona, ki jih bomo v predlogu zakona upoštevali. Hvala lepa.

Predsednik Štefan Nemeč: Pričenjam razpravo. Kdo želi besedo? Če nihče, zaključujem razpravo in predlagam naslednji sklep:

1. Predlog za izdajo zakona o ustanovitvi Komisije SR Slovenije za odlikovanja, z osnutkom zakona, se sprejme.

2. Predlog zakona pripravi Izvršni svet Skupščine SR Slovenije. Pri pripravi predloga zakona naj upošteva predloge, dane v poročilih skupščinskih teles in ostalih gradivih.

Ima kdo kakšno pripombo k predlaganemu sklepu? Če nihče, dajem sklep na glasovanje. Kdor je za, naj prosim glasuje! (118 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (1 delegat.)

Ugotavljam, da je predlagani sklep sprejet z večino glasov.

Prehajam na 9. točko dnevnega reda, to je na predlog zakona o vodnem prispevku za leto 1977, ki ga plačujejo zavezanci, ki niso sklenili samoupravnega sporazuma.

Predlog zakona je Skupščini SR Slovenije predložil v obravnavo njen izvršni svet. Za svojega predstavnika je določil tovariša dr. Mira Sajeta, pomočnika republiškega sekretarja za urbanizem.

Izvršni svet SR Slovenije predlaga, da se zakon obravnava v smislu 295. člena poslovnika Skupščine SR Slovenije po hitrem postopku. Ta postopek predlaga Izvršni svet zato, da bi se pravočasno preprečil izpad sredstev iz vodnega prispevka, kajti samoupravni sporazumi niso sklenjeni v celoti, zaradi česar je ogrožena izpolnitev sprejetega srednjeročnega programa razvoja vodnega gospodarstva SR Slovenije.

Želi predstavnik Izvršnega sveta še kaj dodati k pismeni obrazložitvi? (Ne želi.) Dajem v razpravo predlog, da obravnavamo predloženi zakon po hitrem postopku. Želi kdo o tem predlogu razpravljati? (Ne.) Prehajam na glasovanje. Kdor je za to, da obravnavamo zakon po hitrem postopku, naj prosim glasuje! (113 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (3 delegati.)

Ugotavljam, da je z večino glasov sprejet predlog, da obravnavamo zakon po hitrem postopku.

Predlog zakona sta obravnavala Odbor za finance in Zakonodajno-pravna komisija. Poročili ste prejeli. Želita poročevalca še kaj ustno dodati k pisnim poročilom? Če ne, zaključujem razpravo in dajem na glasovanje predlog zakona o vodnem prispevku za leto 1977, ki ga plačujejo zavezanci, ki niso sklenili samoupravnega sporazuma. Kdor je za, naj prosim glasuje! (121 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (1 delegat.)

Ugotavljam, da je z večino glasov sprejet predlog zakona o vodnem prispevku za leto 1977, ki ga plačujejo zavezanci, ki niso sklenili samoupravnega sporazuma.

Prehajamo na 10. točko dnevnega reda, to je na predlog za izdajo zakona o spremembi in dopolnitvi 41., 43. in 44. člena zakona o urbanističnem planiranju.

Predlog za izdajo zakona je Skupščini SR Slovenije predložila v obravnavo Skupščina mesta Ljubljana. Za svojega predstavnika je določila Alojza Bostiča. Izvršni svet je k tej točki dnevnega reda določil za svojega predstavnika tovariša dr. Mira Sajeta.

Predlog za izdajo zakona o spremembi in dopolnitvi zakona sta obravnavala Odbor za stanovanjsko-komunalna vprašanja in varstvo okolja in Zakonodajno-pravna komisija. Želi kdo od poročevalcev še kaj ustno dodati k poročilom? (Ne.)

Pričenjam razpravo. Kdo želi besedo? Če nihče, zaključujem razpravo in predlagam naslednji sklep:

1. Predlog za izdajo zakona o spremembi in dopolnitvi 41., 43. in 44. člena zakona o urbanističnem planiranju se sprejme.

2. Osnutek zakona pripravi Izvršni svet Skupščine SR Slovenije. Pri pripravi predloga naj upošteva predloge, dane v poročilih skupščinskih teles in ostalih gradivih.

3. Izvršni svet naj predloži osnutek zakona najkasneje do 15. 12. 1977.

Ima kdo kakšno pripombo k predlaganemu sklepu? (Ni pripomb.) Dajem predlagani sklep na glasovanje. Kdor je za, naj prosim glasuje! (124 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (1 delegat.)

Ugotavljam, da je z večino glasov predlagani sklep sprejet.

Prehajamo na 11. točko dnevnega reda, to je na predlog za izdajo zakona za spremembo in dopolnitev 50. člena zakona o razlastitvi in prisilnem prenosu pravice uporabe.

Predlog za izdajo zakona je Skupščini SR Slovenije predložila v obravnavo Skupščina mesta Ljubljana. Za svojega predstavnika je določila tovariša Jožeta Jenka. Izvršni svet Skupščine SR Slovenije pa je za svojega predstavnika k tej točki dnevnega reda določil tovariša Miha Wohinza, svetovalca Izvršnega sveta.

Predlog za izdajo zakona za spremembo in dopolnitev sta obravnavala Odbor za stanovanjsko-komunalna vprašanja in varstvo okolja, ki je dal poročilo, ter Zakonodajno-pravna komisija, ki je prav tako dala poročilo. Poročili ste prejeli. Prejeli ste tudi pozitivno mnenje Izvršnega sveta. Želi predlagatelj ali kdo od poročevalcev še kaj ustno dodati k pismenim poročilom? (Ne.)

Pričenjam razpravo. Kdo želi besedo? Če nihče, zaključujem razpravo in predlagam naslednji sklep:

1. Predlog za izdajo zakona za spremembo in dopolnitev 50. člena zakona o razlastitvi in prisilnem prenosu pravice uporabe se sprejme.

2. Osnutek zakona pripravi Izvršni svet Skupščine SR Slovenije. Pri pripravi predloga zakona naj upošteva predloge, dane v poročilih skupščinskih teles in ostalih gradivih.

3. Izvršni svet naj predloži predlog zakona Skupščini SR Slovenije najkasneje do 31. 12. 1977.

Ima kdo kakšno pripombo k predlaganemu sklepu? (Ni pripomb.)

Prehajamo na glasovanje. Kdor je za, naj prosim glasuje! (122 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (1 delegat.)

Ugotavljam, da je predlagani sklep sprejet z večino glasov.

Prehajam na 12. točko dnevnega reda, to je na predlog odloka o financiranju programa nabave računalnika z opremo za Zavod SR Slovenije za statistiko.

Predlog odloka je Skupščini SR Slovenije predložil v obravnavo Izvršni svet. Za svojega predstavnika je določil tovariša Tomaža Banovca, namestnika direktorja Zavoda SR Slovenije za družbeno planiranje.

Predlog odloka sta obravnavala Odbor za finance, ki je dal poročilo, in Zakonodajno-pravna komisija, ki je prav tako dala svoje poročilo. Želita poročevalca še kaj ustno dodati k pismenim poročilom? (Ne želita.)

Začenjam razpravo. O tem je deloma že razpravljal tovariš Gojko Vizovišek. Na klop smo prejeli tudi predlog amandmaja, ki ga je Skupščini predložila Skupščina občine Ljubljana-Center oziroma skupina delegatov 1. okoliša s področja zdravstva in socialnega varstva.

Kdo želi besedo? Besedo ima tovariš Tomaž Banovec, namestnik direktorja Zavoda SR Slovenije za družbeno planiranje!

T o m a ž B a n o v e c : Tovariš predsednik, tovarišice in tovariši delegati! V zvezi z amandmajem bi na kratko povedal stališče Izvršnega sveta oziroma predlagatelja. Menimo, da je amandma v načelu sprejemljiv, vendar bi opozorili, da je zadnji stavek tega amandmaja, da naj bi se namreč zagotovila povezava z računalniško opremo Republiškega sekretariata za notranje zadeve in z drugimi zmogljivejšimi računalniškimi centri pri nas, vsebinsko že zajeta

v prvem stavku istega amandmaja, kjer se govori o usklajenosti z obstoječimi informacijskimi sistemi republiškega in občinskega pomena.

Zato bi predlagali, da se za prvim stavkom postavi pika, preostalo besedilo pa črta. Razlogi za ta naš predlog so naslednji: Zelo težko je namreč ugotoviti, kateri so ti zmogljivejši računalniški centri pri nas. Vsi zmogljivejši računalniški centri pa tudi niso v obratovanju, se pravi da ne opravljajo poslov informacijskega sistema.

Predsednik Štefan Nemeč: Hvala lepa! Kdo še želi razpravljati? Se predstavnik Skupščine občine Ljubljana-Center strinja z dopolnitvami, ki jih je glede amandmaja dal predstavnik Izvršnega sveta? (Se strinja.)

Želi še kdo razpravljati? Če nihče, zaključujem razpravo in prehajam na glasovanje.

Najprej dajem na glasovanje amandma Zakonodajno-pravne komisije k 5. členu.

Izvršni svet se z njim strinja, prav tako Odbor za finance. Kdor je za, naj prosim glasuje! (117 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (2 delegata.)

Ugotavljam, da je amandma Zakonodajno-pravne komisije k 5. členu sprejet z večino glasov.

Dajem na glasovanje predlog amandmaja Skupščine občine Ljubljana-Center, z dopolnilom, ki ga je dal predstavnik Izvršnega sveta. Predstavnik Zakonodajno-pravne komisije se z amandmajem strinja.

Kdor je za, naj prosim glasuje! (117 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (3 delegati.)

Ugotavljam, da je amandma sprejet z večino glasov.

Dajem predlog odloka o financiranju programa nabave računalnika z opremo za Zavod SR Slovenije za statistiko v celoti na glasovanje. Kdor je za predlog odloka, naj prosim glasuje! (115 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (3 delegati.)

Ugotavljam, da je predlog odloka sprejet z večino glasov.

Prehajam na 13. točko dnevnega reda, to je na predlog odloka o spremembi odloka o uporabi devizne kvote od odkupljenih deviznih nakazil delavcev in izseljencev.

Predlog odloka je Skupščini SR Slovenije predložil v obravnavo Izvršni svet. Za svojega predstavnika je določil tovariša Janeza Urbasa, pomočnika predsednika Republiškega komiteja za ekonomske odnose s tujino.

Predlog odloka o spremembi odloka sta obravnavala Odbor za finance, ki je dal poročilo, in Zakonodajno-pravna komisija, ki je prav tako dala poročilo. Želita predstavnika še kaj ustno dodati k pismenima poročiloma? (Ne želita.)

Pričenjam razpravo. Kdo želi besedo? Če nihče, zaključujem razpravo in dajem na glasovanje predlog odloka o spremembi odloka o uporabi devizne kvote od odkupljenih deviznih nakazil delavcev in izseljencev. Kdor je za, naj prosim glasuje! (119 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je odlok soglasno sprejet.

Prehajam na 14. točko dnevnega reda, to je na predlog odloka o prenosu denarnih sredstev SR Slovenije v depozit pri Narodni banki Slovenije.

Predlog odloka je Skupščini SR Slovenije predložil v obravnavo Izvršni svet. Za svojega predstavnika je določil tovarišico Milico Ozbič, članico Izvršnega sveta in republiško sekretarko za finance.

Predlog odloka sta obravnavala Odbor za finance, ki je dal poročilo, in Zakonodajno-pravna komisija, ki je prav tako dala poročilo. Poročili ste prejeli. Želi predstavnik Izvršnega sveta še kaj dodati k pismeni obrazložitvi? (Ne želi.)

Pričenjam razpravo. Kdo želi besedo? Če nihče, dajem predlog odloka o prenosu denarnih sredstev SR Slovenije v depozit pri Narodni banki Slovenije na glasovanje. Kdor je za predlog odloka, naj prosim glasuje! (122 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal glasovanja? (1 delegat.)

Ugotavljam, da je predlog odloka sprejet z večino glasov.

Prehajam na 15. točko dnevnega reda, to je na predlog odloka o določitvi števila sodnikov pri Sodišču združenega dela SR Slovenije.

Predlog odloka je predložila v obravnavo Komisija za pravosodje Skupščine SR Slovenije. Za svojega predstavnika je določila tovariša Adolfa Juršeta, člana Komisije za pravosodje.

Predlog odloka je obravnavala Zakonodajno-pravna komisija, ki je dala poročilo. Prejeli smo tudi pozitivno mnenje Izvršnega sveta Skupščine SR Slovenije.

Pričenjam razpravo. Kdo želi besedo? Prosim, besedo ima tovariš Adolf Jurše, predstavnik Komisije za pravosodje!

A d o l f J u r š e : Tovariš predsednik, tovarišice in tovariši delegati! Odbor za družbenopolitični in komunalni sistem Zbora občin in Zakonodajno-pravna komisija Skupščine SR Slovenije sta na svojih sejah dne 2. 11. in 8. 11. 1977 ob obravnavanju predloga odloka o določitvi števila sodnikov pri Sodišču združenega dela SR Slovenije ugotovila, da obrazložitev omenjenega odloka ne vsebuje navedbe finančnih sredstev, potrebnih za izvedbo odloka.

Komisija za pravosodje Skupščine SR Slovenije je od Republiškega sekretariata za pravosodje, organizacijo uprave in proračun zahtevala poročilo o finančnih sredstvih, potrebnih za izvedbo odloka. V skladu z drugim odstavkom 255. člena in v zvezi z drugim odstavkom 301. člena poslovnika Skupščine SR Slovenije daje Komisija naslednjo dopolnilno obrazložitev:

Sama določitev večjega števila sodnikov ne pomeni hkrati zahteve po večjih sredstvih za dejavnost Sodišča. Sredstva se Sodišču zagotavljajo v proračunu SR Slovenije glede na število zasedenih sodniških mest in drugih delavcev Sodišča. Tako bo Sodišču združenega dela SR Slovenije potrebno zagotoviti dodatna sredstva šele, ko bodo izvoljeni novi dodatni sodniki.

Sodnike Sodišča združenega dela SR Slovenije voli Skupščina SR Slovenije, ki ima na ta način tudi možnost vplivanja na zasedbo z odlokom določenih sodniških mest. Za zasedbo sodniškega mesta sodnika, ki je v delovnem razmerju s Sodiščem združenega dela SR Slovenije, bo treba zagotoviti sodišču 17 000 dinarjev mesečno, glede na dosedanje osebne dohodke, oziroma 204 000 tisoč din letno. Izvolitev večjega števila nepoklicnih sodnikov ne bo zahtevala posebnih dodatnih sredstev. Hvala lepa.

Predsednik Štefan Nemeč: Kdo še želi besedo? Če nihče, zaključujem razpravo in dajem na glasovanje predlog odloka o določitvi števila sodnikov pri Sodišču združenega dela SR Slovenije. Kdor je za, naj prosim glasuje! (124 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je soglasno sprejet predlog odloka o določitvi števila sodnikov pri Sodišču združenega dela SR Slovenije.

Prehajam na 16. točko dnevnega reda, to je na osnutek zakona o kompenzaciji proizvajalcem umetnih gnojil in o zagotovitvi sredstev za njeno izplačevanje.

Osnutek zakona je Skupščini SR Slovenije predložil v soglasje Zbor republik in pokrajin Skupščine SFRJ. Izvršni svet je za svojega predstavnika k tej točki dnevnega reda določil tovariša Iva Marenka, republiškega podsekretarja v Republiškem sekretariatu za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano.

Osnutek zakona so obravnavali: Odbor za finance, Odbor za družbeno-ekonomski razvoj in Zakonodajno-pravna komisija. Vsa poročila ste prejeli. Želi kdo od poročevalcev še kaj ustno dodati k pismenim poročilom? (Ne.)

Pričenjam razpravo. Kdo želi besedo? Besedo ima tovariš Jože Špindler, delegat z gospodarskega področja 16. okoliša!

Jože Špindler: Tovariš predsednik, tovarišice in tovariši delegati! Osnutek zakona predvideva kompenzacijo proizvajalcem umetnih gnojil za obdobje od 1. julija 1977 do 31. decembra 1979. Osnutek predvideva, da bi sredstva prispevale republike in avtonomni pokrajini v sorazmerju s prispevkom v proračun federacije za leto 1977.

Če primerjamo obdelovalne kmetijske površine v posameznih republikah in pokrajinah, so deleži dokaj različni in niso v sorazmerju s prispevki za proračun federacije. Zato menimo, da bi bil prispevek v višini 41,46 dinarjev na ha pravičnejši. Iz tega razloga predlagamo spremembo načina zagotavljanja sredstev za izplačilo kompenzacije, in sicer tako, da se prispevki enakomerno razdelijo na 1 ha kmetijskih površin. Sedanji način namreč pomeni za SR Slovenijo prispevek povprečno v višini 107,41 din na hektar. Hvala lepa.

Predsednik Štefan Nemeč: Kdo še želi razpravljati? Besedo ima tovariš Ivo Marenk!

Ivo Marenk: Tovariš predsednik, spoštovane tovarišice in tovariši delegati! V zvezi s pripombo k osnutku zakona bi želel povedati naslednje:

Ob sklenitvi medrepubliškega dogovora o razvoju agroindustrijskega kompleksa za obdobje od 1976 do 1980, je bilo prav vprašanje kompenzacij oziroma regresiranja mineralnih gnojil eno od bistvenih vprašanj, ki je zaradi finančnih obveznosti, ki nastajajo za posamezne republike in pokrajine, pomembno vplivalo na zakasnitev sklenitve dogovora. Po dolgih razpravah je bilo vendarle opredeljeno stališče, da se pri zbiranju in zagotavljanju sredstev za regrese za mineralna gnojila upošteva ključ družbenega proizvoda posamezne republike in pokrajine, ker je ta, kljub razlikam med porabo hrane v posameznih republikah in dejstvu, da je proizvodnja dobršnega dela hrane omejena v Jugoslaviji na eno ožje območje, najprimernejši glede na razporeditev materialne moči gospodarstva posameznih republik. Zaradi tega predlagamo, da se že sprejeto

stališče v tej skupščini ob potrditvi medrepubliškega dogovora sprejme in da se na ta način omogoči sprejetje zakona.

V zvezi s tem bi želel hkrati opozoriti, da bo pripomba, ki je bila dana, se pravi, da naj bi se finančna obveznost razporejala glede na število hektarjev obdelovalne zemlje, na določen način upoštevala, saj je predvideno prenehanje sistema regresiranja do konca tega srednjeročnega obdobja. S tem bo opravljen prenos ustreznih materialnih obveznosti neposredno v cene kmetijskih pridelkov, kar seveda pomeni, da se bodo obveznosti za gnojila prenašala na posamezne republike in pokrajine v sorazmerju s porabo hrane. V tem smislu je pričakovati, da se bo, gledano skozi republiške finančne bilance, obveznost v republiki zmanjševala, ob tem pa ne bo prizadet materialni interes kmetijskih proizvajalcev, ker se bo regres prenašal v cene.

Predsednik Štefan Nemeč: Želi še kdo razpravljati? Če nihče, zaključujem razpravo in predlagam, da sprejmemo naslednji sklep:

1. Zbor združenega dela Skupščine SR Slovenije daje soglasje k osnutku zakona o kompenzaciji proizvajalcem umetnih gnojil in o zagotovitvi sredstev za njeno izplačevanje.

2. K osnutku zakona daje zbor pripombe, navedene v poročilih skupščinskih teles in stališču Izvršnega sveta ter pripombe, dane v razpravi na seji zbora.

3. Pooblašča se delegacija Skupščine SR Slovenije v Zboru republik in pokrajin Skupščine SFRJ, da v postopku usklajevanja stališč v delovnih telesih Zbora republik in pokrajin Skupščine SFRJ skuša uveljaviti navedene pripombe in da da soglasje k predlogu tega zakona.

Ima kdo kakšno pripombo k predlaganemu sklepu? (Ni pripomb.) Potem dajem sklep na glasovanje. Kdor je za, naj prosim glasuje! (129 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (1 delegat.)

Ugotavljam, da je predlagani sklep sprejet z večino glasov.

Prehajamo na 17. točko dnevnega reda, to je na volitve in imenovanja.

Predlog odloka o razrešitvi podpredsednika ter izvolitvi predsednika in podpredsednice Zakonodajno-pravne komisije Skupščine SR Slovenije je predložila v obravnavo Komisija za volitve, imenovanja in administrativne zadeve Skupščine SR Slovenije.

Za svojega predstavnika k vsem predlogom odlokov je Komisija določila tovariša Stanka Jakija, člana Komisije. Izvršni svet Skupščine SR Slovenije je dal k predlogu odloka pozitivno mnenje.

Pričenjam razpravo. Kdo želi besedo? Če nihče, dajem na glasovanje predlog odloka o razrešitvi podpredsednika ter izvolitvi predsednika in podpredsednice Zakonodajno-pravne komisije Skupščine SR Slovenije.

Predlagano je, da se za predsednika Zakonodajno-pravne komisije izvoli Stane Boštjančič, za podpredsednico pa tovarišica Valentina Tomlje. Kdor je za, naj prosim glasuje! (131 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je predlagani odlok soglasno sprejet.

Dovolite, da jima v vašem in svojem imenu čestitam k izvolitvi in želim mnogo uspeha pri nadaljnjem delu in opravljanju dolžnosti ter nudenju pomoči našemu zboru.

Prehajam na predlog odloka o razrešitvi podpredsednika Izvršnega sveta Skupščine SR Slovenije, ki ga je prav tako predložila v obravnavo Komisija za volitve, imenovanja in administrativne zadeve Skupščine SR Slovenije.

Kdo želi besedo? Če nihče, dajem na glasovanje predlog odloka o razrešitvi podpredsednika Izvršnega sveta Skupščine SR Slovenije. Predlog za razrešitev se nanaša na tovariša Rudija Čačinoviča. Kdor je za, naj prosim glasuje! (137 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je zbor sprejel predlog odloka o razrešitvi podpredsednika Izvršnega sveta Skupščine SR Slovenije. S tem je v Zboru združenega dela razrešen dolžnosti podpredsednika Izvršnega sveta Skupščine SR Slovenije tovariš Rudi Čačinovič.

Prehajam na predlog odloka o imenovanju namestnika republiškega sekretarja za delo in namestnika republiškega sekretarja za notranje zadeve, ki ga je Skupščini SR Slovenije predložila v obravnavo Komisija za volitve, imenovanja in administrativne zadeve Skupščine SR Slovenije.

Pričenjam razpravo. Kdo želi besedo? Če nihče, dajem na glasovanje predlog odloka o imenovanju namestnika republiškega sekretarja za delo in namestnika republiškega sekretarja za notranje zadeve.

Za republiškega sekretarja za delo je ponovno predlagan tovariš Stane Božič, namestnik republiškega sekretarja za delo, za namestnika republiškega sekretarja za notranje zadeve pa tovariš Janez Zemljarič. Kdor je za, naj prosim glasuje! (138 delegatov je za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je zbor soglasno sprejel predlog odloka o imenovanju namestnika republiškega sekretarja za delo in namestnika republiškega sekretarja za notranje zadeve. Njima prav tako čestitam.

Prehajam na predlog odloka o izvolitvi sodnika Okrožnega sodišča v Kopru, ki ga je Skupščini SR Slovenije predložila v obravnavo Komisija za volitve, imenovanja in administrativne zadeve Skupščine SR Slovenije.

Izvršni svet je dal k predlogu odloka pozitivno mnenje.

Pričenjam razpravo. Kdo želi besedo? Če nihče, dajem na glasovanje predlog odloka o izvolitvi sodnika Okrožnega sodišča v Kopru. Kdor je za, naj prosim glasuje! (138 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je zbor sprejel predlog odloka o izvolitvi sodnika Okrožnega sodišča v Kopru. S tem je v zboru združenega dela izvoljen za sodnika Okrožnega sodišča v Kopru tovariš Boris Bekeš.

Prehajam na predlog odloka o imenovanju namestnika okrožnega javnega tožilca v Novem mestu, ki ga je Skupščini SR Slovenije predložila v obravnavo komisija za volitve, imenovanja in administrativne zadeve Skupščine SR Slovenije.

Izvršni svet je dal k predlogu odloka pozitivno mnenje.

Pričenjam razpravo. Kdo želi besedo? Če nihče, dajem na glasovanje predlog odloka o imenovanju namestnika okrožnega javnega tožilca v Novem mestu. Kdor je za, naj prosim glasuje! (137 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je zbor soglasno sprejel predlog odloka o imenovanju namestnika okrožnega javnega tožilca v Novem mestu.

S tem je v Zboru združenega dela imenovan za namestnika okrožnega javnega tožilca v Novem mestu Franc Žunič.

Prehajam na predlog odloka o razrešitvi sodnika Okrožnega sodišča v Kranju, ki ga je predložila v obravnavo Komisija za volitve, imenovanja in administrativne zadeve Skupščine SR Slovenije.

Izvršni svet je dal k predlogu odloka pozitivno mnenje.

Pričenjam razpravo. Kdo želi besedo? Če nihče, dajem na glasovanje predlog odloka o razrešitvi sodnika Okrožnega sodišča v Kranju. Kdor je za, naj prosim glasuje! (137 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je zbor soglasno sprejel predlog odloka o razrešitvi sodnika Okrožnega sodišča v Kranju. S tem je v Zboru združenega dela razrešen dolžnosti sodnika Okrožnega sodišča v Kranju Borut Kobi.

Prehajam na predlog odloka o določitvi števila in izvolitvi sodnikov porotnikov Okrožnega gospodarskega sodišča v Ljubljani. Predlog odloka je predložila v obravnavo Komisija za volitve, imenovanja in administrativne zadeve Skupščine SR Slovenije.

Izvršni svet je dal k predlogu odloka pozitivno mnenje.

Pričenjam razpravo. Kdo želi besedo? Če nihče, dajem na glasovanje predlog odloka o določitvi števila in izvolitvi sodnikov porotnikov Okrožnega gospodarskega sodišča v Ljubljani. Kdor je za, naj prosim glasuje! (138 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je zbor soglasno sprejel predlog odloka o določitvi števila in izvolitvi sodnikov porotnikov Okrožnega gospodarskega sodišča v Ljubljani.

S tem je v Zboru združenega dela izvoljenih 240 sodnikov porotnikov Okrožnega gospodarskega sodišča v Ljubljani.

Zaključujem to točko dnevnega reda in se ponovno vračam na 3. točko dnevnega reda, to je na zakon o blagovnem prometu.

Besedo ima tovariš Štefan Korošec, član Izvršnega sveta!

Štefan Korošec: Ker je komisija končala z delom, bi predvsem pojasnil stališče Izvršnega sveta do nekaterih amandmajev, poročilo o delu komisije pa bo dal predstavnik Odbora za družbenoekonomski razvoj.

Najprej glede amandmaja k 26. členu, in sicer v zvezi z obrestno mero, ki se plača kupcem. Dogovorili smo se, da je lahko višina obrestne mere takšna, kot je opredeljena v predlogu zakona v blagovnem prometu, in sicer v višini obrestne mere na hranilne vloge na vpogled, da pa je vprašanje različnih stopenj obrestne mere stvar medbančnega dogovora in ne zakona o blagovnem prometu. Glede na to je predlagatelj odstopil od predloženega amandmaja.

Vprašanje, ki ga je zastavil delegat iz Ljubljane v zvezi s 30. členom, je v bistvu vprašanje oblikovanja cen na področju opravljanja industrijskih pa tudi drugih servisov in dejansko obstaja v praksi. Vendar menimo, da se ta vprašanja ne morejo urediti z zakonom o blagovnem prometu. Prav sedaj je namreč v razpravi družbeni dogovor o oblikovanju cen v drobnem gospodarstvu, ki vključuje tudi cene industrijskih servisov, tako da bodo problemi cen urejeni s tem dogovorom. Glede izdajanja računov o obrtnih oziroma servisnih storitvah pa menimo in bomo tudi predlagali, da se to vprašanje uredi v zakonu o obrti, ki je tudi v postopku in ga bo treba dopolniti. Glede amandmaja k 36. členu soglašamo, da se sprejme.

Z amandmajem k 62. členu, ki ga predlaga Zakonodajno-pravna komisija, Izvršni svet soglašaja.

Glede 27. člena je imenovana komisija sprejela razloge, ki sem jih dal v razpravi. V praksi bi se namreč pojavili številni problemi, če bi uveljavili zahtevo, da so navodila v narodnostno mešanem območju tudi v jeziku narodnosti. Ker to vprašanje zahteva postopnost, ga v sedanjem trenutku ne bi mogli sprejeti.

Glede amandmaja k 66. členu velja isto kot pri 30. členu, zato ga predlagatelj umika. Hvala.

Predsednik Štefan Nemeč: Hvala! Prosim, besedo ima tovariš Milan Puncer, predstavnik predlagatelja amandmajev iz Ljubljane!

Milan Puncer: Potrjujem izjavo tovariša Štefana Korošca glede smiselnosti vključitve posameznih določil v druga zakonska besedila in ne v zakon o blagovnem prometu. Zato umikam amandmaje k 26. členu, k 30. členu in k 66. členu.

Predsednik Štefan Nemeč: Besedo ima tovarišica Helena Batič, predstavnica Odbora za družbenoekonomski razvoj!

Helena Batič: V imenu Odbora za družbenoekonomski razvoj Zbora združenega dela umikam amandmaja k 13. in 38. členu. Soglašamo z amandmajem k 36. členu, ki so ga predložili delegati ljubljanskih občin, ne soglašamo pa z amandmajem Komisije za narodnostna vprašanja k 27. členu, in sicer iz razlogov, ki smo jih slišali od predstavnika Izvršnega sveta. Hvala lepa.

Predsednik Štefan Nemeč: Hvala lepa! Želi še kdo razpravljati? (Ne.)

Zaključujem razpravo in prehajam na glasovanje. Najprej o amandmajih. Na glasovanje dajem amandma Odbora za družbenoekonomski razvoj k 34., 36. in 37. členu. Zakonodajno-pravna komisija se z njimi strinja, prav tako Izvršni svet. Kdor je za, naj prosim glasuje! (135 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (1 delegat.)

Ugotavljam, da so z večino glasov sprejeti amandmaji Odbora za družbenoekonomski razvoj k 34., 36. in 37. členu.

Sedaj dajem na glasovanje amandma Zakonodajno-pravne komisije k 62. členu, ki je dopolnjeni amandma Odbora za družbenoekonomski razvoj. Izvršni svet se z njim strinja, prav tako Odbor. Kdor je za, naj prosim glasuje! (135 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je amandma k 62. členu sprejet.

Dajem na glasovanje amandmaje Zakonodajno-pravne komisije k 10., 15., 66. in 68. členu. Izvršni svet se z amandmaji strinja, prav tako pristojni odbor. Kdor je za, naj prosim glasuje! (137 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (1 delegat.)

Ugotavljam, da so z večino glasov sprejeti amandmaji Zakonodajno-pravne komisije.

Dajem na glasovanje amandma Komisije za narodnosti k 27. členu. Iz poročila predstavnika Izvršnega sveta smo slišali, da se z amandmajem ne strinja. Komisija oziroma skupina delegatov se z amandmajem ne strinja. Zakonodajno-pravna komisija nima pripomb. Kdor je za, naj prosim glasuje!

(17 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (85 delegatov je proti.) Se je kdo vzdržal? (28 delegatov.)

Amandma v zboru ni sprejet.

Dajem na glasovanje amandma delegatov Ljubljane k 36. členu. Izvršni svet se z amandmajem strinja. Zakonodajno-pravna komisija se strinja, Odbor oziroma skupina delegatov se strinja. Kdor je za, naj prosim glasuje! (135 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (1 delegat.)

Ugotavljam, da je amandma sprejet z večino glasov.

Sedaj dajem na glasovanje predlog zakona o blagovnem prometu v celoti. Kdor je za, naj prosim glasuje! (135 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (1 delegat.)

Ugotavljam, da je predlog zakona o blagovnem prometu sprejet z večino glasov.

Ugotavljam, da nismo uskladeni z Zborom občin glede amandmaja k 27. členu. Prav tako nismo uskladeni pri odloku o financiranju programa nabave računalnika z opremo za Zavod SR Slovenije za statistiko.

To bomo morali še uskladiti.

Prehajam na zadnjo, 18. točko dnevnega reda, to je na vprašanja delegatov.

Na delegatsko vprašanje, ki ga je v imenu skupine delegatov za gospodarsko področje 20. okoliša — Postojna postavila delegatka Neda Bratoš bo odgovoril tovariš dr. Karel Gošler, direktor Republiške veterinarske uprave. Prosim!

Karel Gošler: Tovariš predsednik, tovarišice in tovariši delegati! Na postavljeno vprašanje dajemo naslednji odgovor:

Posodabljanje in povečevanje živinorejske proizvodnje v SR Sloveniji vodi k večji porabi industrijsko pripravljenih krmnih mešanic. S tem se povečuje možnost, da veliko število živali naenkrat zaužije higiensko ali celo zdravstveno oporečna krmila. O takih možnostih priča nedavna zastrupitev molznic z rženimi rožički, razmeroma pogosti primeri zastrupitev s toksini plesni v velikih aglomeracijah živali in okužbe živali, in posredno tudi ljudi, z nekdanjimi redkimi tipi salmonel, ki so se zanesli k nam predvsem z uvoženimi surovinami za krmila.

Opisani položaj je narekoval formulacijo zakonskih določil, ki naj zagotovijo oskrbo živali s higiensko in zdravstveno neoporečnimi krmnimi mešanicami. Ta namen ima, poleg drugih, tudi 31. člen zakona o varstvu živali pred kužnimi boleznimi. Ta člen nalaga organizacijam združenega dela, ki se ukvarjajo s proizvodnjo in predelavo krmil, da morajo zagotoviti laboratorijske preiskave surovin in svojih končnih izdelkov pred oddajo v promet v lastnem laboratoriju ali v organizaciji, ki je pooblaščen za diagnostične preiskave. S temi preiskavami je treba ugotoviti predpisano zdravstveno neoporečnost krmil.

Citirana določila imajo dva namena: Pred uporabo surovin za proizvodnjo krmnih mešanic je treba dokazati, da so surovine zdravstveno neoporečne in tako obvezati že proizvajalca krmil, da bodo bolj kot doslej pazili na zdravstveno neoporečnost surovin, ki jih kupujejo. Z interno kontrolo končnih izdelkov želimo obvezati proizvajalce, da posvetijo več pozornosti higieni proizvodnje, skladiščenja in prometa krmnih mešanic.

Ker citirani člen ne predvideva, da krmil ne bi bilo mogoče oddati v promet, preden so opravljene preiskave, bojazen, da bi bilo treba uskladiščiti

krmila v skladiščih mešanic za 7 do 10 dni, ni utemeljena. Tudi dejstvo, da mešalnice nimajo lastnih laboratorijev, ne bo ovira za izvajanje 31. člena, ker lahko za proizvajalce opravijo preiskave v zvezi z interno kontrolo tudi organizacije, pooblašene za diagnostične preiskave. Na osnovi rezultatov analiz pa bo mogoče vzeti iz prometa zdravstveno oporečna krmila takoj, ko bo to ugotovljeno, in poiskati ter odpraviti vzroke, ki so privedli do proizvodnje oporečnih krmil. Natančnejši predpisi o največjih dovoljenih količinah škodljivih snovi in sestavin v krmilih in surovinah za proizvodnjo krmil, ki jih bo izdal Zvezni komite za zdravstvo in socialno varstvo na podlagi tretjega odstavka 8. člena zakona o varstvu živali pred kužnimi boleznimi, ki ogrožajo vso državo, bodo določili standarde glede higienske in zdravstvene neoporečnosti krmil.

Predsednik Štefan Nemeč: Ali ima delegacija oziroma predstavnik te delegacije kakšno vprašanje? (Nima.) Kdo želi postaviti delegatsko vprašanje? Besedo ima delegat s kmetijskega področja za pomursko regijo tovariš Andrej Zadavec!

Andrej Zadavec: Tovariš predsednik, spoštovane tovarišice in tovariši delegati! Kot pooblaščenec skupine delegatov za pomursko regijo iz kmetijske dejavnosti postavljam delegatsko vprašanje, zakaj je potreben uvoz plemenske lisaste pasme živine.

Slovenski živinorejci, združeni v živinorejski poslovni skupnosti Slovenije, in strokovne službe, ki delajo pri selekciji goveje živine, vlagajo sorazmerno velika finančna sredstva, pa tudi veliko strokovnega dela v izboljšanje genetskih sposobnosti za večjo mlečnost in boljšo prirejo mesa. Nekatera področja v Sloveniji, med temi je nedvomno Pomurje, so v 50-letnem delu pri selekciji goveje živine ustvarila vzrejno področje s tako kvaliteto goveje živine, ki se lahko primerja po svoji sposobnosti s kvaliteto živine v živinorejsko najbolj naprednih deželah Evrope.

Pomurje ima že od leta 1958 organizirane sejme plemenske živine. S tega področja je bilo doslej prodanih nad 8000 glav kakovostnih plemenskih telic vsej Jugoslaviji. Organizirana vzreja in prodaja plemenske živine ima izreden vpliv na večji interes živinorejcev za kakovostnejšo in večjo rejo goveje živine. Tako so v Pomurju samo v prvi polovici letošnjega leta osemenili 1000 krav več kot prejšnja leta. Samo območje Pomurja lahko letno da tržišču 1000 kakovostnih plemenskih telic lisaste pasme.

V zadnjem času pa se pri prodaji plemenske živine srečujemo z izrednimi težavami, ki so posledica velikega uvoza plemenskih telic lisaste pasme v Jugoslavijo. Po podatkih tujih uvoznikov in po podatkih organizacij v Jugoslaviji je bilo samo v drugi polovici letošnjega leta uvoženih nad 3000 telic lisaste pasme. V kakovosti telic po izjavi organizacij, ki imajo uvožene telice in telice iz našega območja, ni bistvenih razlik, pri čemer pa je cena naših telic v poprečju za $\frac{1}{3}$ nižja od uvoženih. Ob tem živinorejci Pomurja zastavljajo naslednja vprašanja:

V čem je korist Jugoslavije, da uvaža plemenske telice lisaste pasme, če jih SR Slovenija, skupaj s SR Hrvatsko, lahko iste kakovosti in v potrebnem številu vzredi sama doma?

Zakaj je potrebno, da Jugoslavija z uvozom telic rešuje težave živinorejcev v zahodnoevropskih deželah in plačuje njihovo selekcijsko delo, sama pa svojega dela pri selekciji s takim uvozom ne prizna oziroma ga razvrednoti?

Posledice usmeritve k uvozu plemenskih telic bodo daljnosežne in hude. Odražale se bodo v zmanjšanem interesu rejcev za selekcijsko delo, v večji obnovi črede, v večjem pripuščanju telic, kar bo povzročilo klanje visokokakovostnih plemenskih telic in s tem zmanjšalo stalež kakovostne živine lisaste pasme. Posledice tega pa bodo težave za večjo prirajo govejega mesa in mleka. Sprašujemo se, zakaj je potrebno za uvoz kmetijske mehanizacije soglasje proizvajalcev te mehanizacije, za uvoz plemenskih telic pa se ni potrebno posvetovati s proizvajalci plemenskih telic? Zakaj trošimo drage devize za uvoz plemenskih telic, ko jih lahko vzredimo sami iste kakovosti? Menimo, da bi SR Slovenija morala biti zainteresirana za prodajo plemenskih telic na druga področja Jugoslavije, saj je v vzrejo vložila veliko strokovnega dela, pa tudi velika finančna sredstva.

Želeli bi odgovor od pristojnih republiških institucij, če so bili sprejeti kakršnikoli ukrepi ali dogovori, da bi se zaščitila lastna proizvodnja plemenskih telic in preprečil nepotreben uvoz le-teh. Hvala lepa.

Predsednik Štefan Nemeč: Še kdo želi postaviti delegatsko vprašanje? (Ne.)

Čeprav smo sicer izčrpali dnevni red, ne moremo še zaključiti seje, ker moramo počakati na usklajevanje z Zborom občin, s katerim smo neuskladeni pri dveh točkah dnevnega reda.

Odrejam polurni odmor. Mislim, da bomo še dobili obvestilo.

(Seja je bila prekinjena ob 12.15 in se je nadaljevala ob 12.45.)

Predsednik Štefan Nemeč: Nadaljujemo sejo Zbora združenega dela. Najprej bi ugotovili navzočnost. Prosim! (102 delegata.) Sklepčni smo. Hvala.

Nadaljujemo s 3. točko dnevnega reda, to je s predlogom zakona o blagovnem prometu.

Ker je Zbor občin sprejel amandma k 27. členu, ki ga je dala Komisija za narodnosti, nadaljujemo razpravo o tem členu. Prosim, besedo ima predstavnik Izvršnega sveta tovariš Štefan Korošec!

Štefan Korošec: Kot vam je znano, je bil danes zjutraj predložen amandma k 27. členu zakona o blagovnem prometu, katerega je Zbor občin sprejel, Zbor združenega dela pa zavrnil. V predhodni razpravi o tem amandmaju sem na seji Zbora opozoril na nekatere težave, ki bi se v zvezi s sprejetjem takšne zakonske norme pojavile v praksi pri funkcioniranju enotnega jugoslovanskega trga kakor tudi glede obveznosti proizvodnih organizacij združenega dela.

Med odmorom smo ponovno razpravljali o tem amandmaju in smo ugotovili naslednje: Gre za obveznost organizacij združenega dela oziroma prodajal na drobno, da kupcem posredujejo pismena navodila predvsem v zvezi s proizvodi, ki so zahtevnejši s tehnološko-tehničnega vidika, zlasti z vidika uporabe in vzdrževanja. Zato je treba pri pismenih navodilih dati poudarek takšnim proizvodom.

Nadalje smo ugotovili, da gre za določena manjša območja in ne za celotno Slovenijo. V amandmaju se predlaga, da bi določilo veljalo le v narodnostno mešanih območjih.

In ne nazadnje, gre za določeno postopnost, in sicer ne le glede talijanščine in madžarščine, temveč tudi glede slovenščine. Zakon o standardizaciji je stopil v veljavo šele 18. avgusta 1977, iz prakse pa vemo, da tudi v slovenskem jeziku še nimamo povsod pismenih navodil, kot to zahteva omenjeni zakon.

Na kratko, če upoštevamo, da gre za ožje območje Slovenije, da gre samo za posebno zahtevne tehnične in tehnološke proizvode ter postopnost, ki velja tudi za navodila v slovenščini, bi predlagal, da amandma sprejmete.

Predsednik Š t e f a n N e m e c : Hvala lepa! Želi še kdo razpravljati? Če nihče, zaključujem razpravo in dajem amandma k 27. členu zakona o blagovnem prometu, ki ga je dala Komisija za narodnosti, na glasovanje. Kdor je za, naj prosim glasuje! (93 delegatov je za.) Je kdo proti? (4 delegati so proti.) Se je kdo vzdržal? (15 delegatov.)

Ugotavljam, da je amandma sprejet.

S tem smo v celoti uskladeni z Zborom občin, kajti glede odloka o financiranju nabave računalniške opreme za Zavod SRS za statistiko je Zbor občin sprejel enak amandma kot naš zbor.

S tem zaključujem sejo Zbora združenega dela.

(Seja je bila končana ob 12.50.)

55. seja

(23. novembra 1977)

Predsedoval: Štefan Nemeč,
predsednik Zbora združenega dela

Pričetek seje ob 9.05.

Predsednik Štefan Nemeč: Tovarišice in tovariši! Pričenjam 55. sejo Zbora združenega dela, ki sem jo sklical na podlagi 365. člena ustave SR Slovenije in prvega odstavka 97. člena poslovnika Skupščine SR Slovenije.

V smislu določil poslovnika Zbora združenega dela bomo najprej izvolili Komisijo za verifikacijo pooblastil in imunitetna vprašanja za današnjo sejo in verificirali pooblastila.

Predlagam, da v Komisijo za verifikacijo pooblastil in imunitetna vprašanja za današnjo sejo izvolimo naslednje delegate: za predsednika Cirila Kavčiča, za člana pa Marijo Fajdiga in Vinka Horvata.

Ali so predlagani delegati navzoči? Prosim, če dvignejo roko! (Vsi trije delegati dvignejo roko.) Ali želi kdo o predlogu razpravljati? (Nihče.) Ker ne želi nihče razpravljati, lahko preidemo na glasovanje. Kdor je za predlog, naj prosim dvigne roko! (Vsi delegati dvignejo roko.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da so bili predlagani delegati izvoljeni v Verifikacijsko komisijo.

Prosim predsednika in oba člana Komisije, da pregledajo pooblastila delegatov oziroma poročilo, ki ga je pripravila strokovna služba, ter nato o njem seznanijo zbor.

Na današnjo sejo zboru so bili povabljeni predstavniki Izvršnega sveta Skupščine SR Slovenije, Republiške konference SZDL Slovenije, Republiškega sveta Zveze sindikatov Slovenije, Gospodarske zbornice Slovenije, Zavoda SR Slovenije za družbeno planiranje, Samoupravne interesne skupnosti za ekonomske odnose s tujino SR Slovenije, Izobraževalne skupnosti Slovenije, Raziskovalne skupnosti Slovenije, Kulturne skupnosti Slovenije, Zdravstvene skupnosti socialnega varstva Slovenije, Zveze stanovanjskih skupnosti Slovenije,

Zveze komunalnih interesnih skupnosti Slovenije, Zadrुžne zveze Slovenije in Narodne banke Slovenije.

Na sejo so bili povabljeni tudi predstavniki odborov Zbora združenega dela, člani delegacije Skupščine SR Slovenije v Zboru republik in pokrajini Skupščine SFRJ in delegati SR Slovenije v Zveznem zboru Skupščine SFRJ.

Vse lepo pozdravljam in vabim k sodelovanju.

Prosim delegate, da bi vsi tisti, ki imajo pripravljeno delegatsko vprašanje v pisni obliki, sedaj oddali vprašanje, da bi lahko z njim seznanili Izvršni svet in mu tako omogočili, da bi dal odgovor že na današnji seji.

Želi morda kdo razpravljati v italijanskem ali v madžarskem jeziku? Ugotavljam, da nihče.

Obveščam vas, da sva se s predsednico Zbora občin na predlog Izvršnega sveta Skupščine SR Slovenije dogovorila, da bomo poslušali uvodno obrazložitev k osnutku resolucije o politiki izvajanja družbenega plana SR Slovenije za obdobje 1976—1980 v letu 1978, ki jo bo podal Zvone Dragan, podpredsednik Izvršnega sveta Skupščine SR Slovenije, k osnutku sprememb in dopolnitev dogovora o temeljnih družbenega plana SR Slovenije za obdobje 1976—1980 z osnutkom odloka o pooblastitvi Izvršnega sveta Skupščine SR Slovenije, da sklene ta dogovor, ki jo bo podal Zdravko Praznik, direktor Zavoda SR Slovenije za družbeno planiranje, in k predlogu za izdajo zakona o osnovah družbenoekonomskih odnosov pri svobodni menjavi dela na področju družbenih dejavnosti z osnutkom zakona, ki jo bo podal dr. Avguštín Lah, podpredsednik Izvršnega sveta Skupščine SR Slovenije, na skupnem zasedanju Zbora združenega dela in Zbora občin.

Skupno zasedanje bo po 2. točki, to je po določitvi dnevnega reda in odobritvi zapisnika.

Prosim predsednika Komisije, da poda poročilo Komisije za verifikacijo pooblastil in imunitetna vprašanja. Besedo ima tovariš Ciril Kavčič!

Ciril Kavčič: Tovarišice in tovariši delegati! Poročilo komisije za verifikacijo pooblastil in imunitetna vprašanja Zbora združenega dela Skupščine SR Slovenije za 55. sejo dne 23. 11. 1977.

Zbor združenega dela šteje 150 delegatov. Za današnjo sejo je predložiło delegatska pooblastila 142 delegatov, in sicer z gospodarskega področja 84 delegatov, s prosvetno-kulturnega področja 18 delegatov, s socialno-zdravstvenega področja 13 delegatov, iz kmetijske dejavnosti 17 delegatov, iz obrtne in podobne dejavnosti 4 delegati, iz delovnih skupnosti upravnih organov, družbenopolitičnih organizacij in društev ter drugih delovnih skupnosti 5 delegatov, iz delegacij aktivnih vojaških oseb in civilnih oseb v službi v oboroženih silah SFRJ 1 delegat.

Na današnji seji niso prisotni delegati z naslednjih področij oziroma okolišev: za gospodarsko področje iz 13., 18. in 33. okoliša po 1 delegat ter 21. okoliša 2 delegata, skupaj 6 delegatov; iz kmetijske dejavnosti za 7. okoliš 1 delegat; iz obrtne dejavnosti za 4. okoliš 1 delegat. Skupaj ni prisotnih na današnji seji 8 delegatov.

Komisija je pregledala vsa predložena pooblastila in ugotovila, da so vsa pooblastila v skladu z zakonom in ustavo SR Slovenije. Zato predlaga, da Zbor združenega dela vsa predložena pooblastila verificira.

Predsednik Štefan Nemeč: Hvala lepa! Želi kdo razpravljati o poročilu? Ne želi nihče razpravljati? Potem prehajamo na glasovanje.

Kdor je za poročilo, naj prosim dvigne roko! (Vsi delegati dvignejo roko.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je zbor soglasno potrdil poročilo Komisije za verifikacijo pooblastil in imunitetna vprašanja ter s tem verificiral pooblastila delegatov za 55. sejo Zbora združenega dela.

Ugotavljam, da zbor lahko veljavno odloča, ker je na seji navzoča večina delegatov.

Prehajamo na 1. točko dnevnega reda, to je na določitev dnevnega reda.

Z dopisom z dne 4. 11. 1977 in z dne 15. 11. 1977 sem razširil dnevni red današnje seje z naslednjimi točkami: S predlogom za izdajo zakona o določitvi stopenj, odbitnih postavk in olajšav za republiški davek iz dohodka temeljnih organizacij združenega dela v letu 1978, z osnutkom zakona; s predlogom zakona za izdajo zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o posebnem republiškem davku od prometa proizvodov in od plačil ter storitve ter o načinu, po katerem občani in zasebne pravne osebe obračunavajo in plačujejo davek od prometa proizvodov in storitev, z osnutkom zakona; z dogovorom o usmerjanju in uporabljanju posojil Mednarodne banke za obnovo in razvoj v obdobju od 1. julija leta 1976 do 30. junija 1981; s predlogom zakona o ratifikaciji druge spremembe statuta Mednarodnega monetarnega sklada; z osnutkom zakona o zagotovitvi sredstev za vrnitev premij za mleko, ki so jih republike in avtonomni pokrajini izplačale v obdobju od leta 1973 do leta 1975; z osnutkom zakona o spremembi in dopolnitvi zakona o skupnem obsegu proračunskih izdatkov federacije za leto 1977 in z osnutkom odloka o določitvi prihodkov od carin in drugih uvoznih davščin, ki se v letu 1978 odstopijo Interesni skupnosti Jugoslavije za ekonomske odnose s tujino.

Na predlog Predsedstva Skupščine SR Slovenije pa sem z dopisom z dne 14. 11. 1977 umaknil z dnevnega reda 10. točko, to je poročilo o stanju na področju regionalnega prostorskega planiranja ter o izvajanju urbanistične in zemljiške politike.

Prav tako umikam z dnevnega reda 15. točko, to je volitve in imenovanja.

Dodatno razširjam 6. točko dnevnega reda, in sicer z osnutkom skupne devizne politike Jugoslavije v letu 1978. V okviru te točke bomo obravnavali skupno devizno politiko ter osnutek plačilne in devizne bilance Jugoslavije za leto 1978. Čeprav gre za tri akte, jih bomo obravnavali pod eno točko dnevnega reda, upošteva je povezanost vseh treh gradiv.

Glede na navedeno predlagam, v smislu 24. člena poslovnika Zbora združenega dela, naslednji dnevni red:

1. določitev dnevnega reda 55. seje Zbora združenega dela,
2. osnutek resolucije o politiki izvajanja družbenega plana SR Slovenije od leta 1976 do 1980 v letu 1978,
3. osnutek sprememb in dopolnitev dogovora o temeljih družbenega plana SR Slovenije za obdobje 1976—1980, z osnutkom odloka o pooblastitvi Izvršnega sveta Skupščine SR Slovenije, da sklene ta dogovor,
4. predlog izhodišč za pripravo proračuna SR Slovenije za leto 1978,

5. predlog za izdajo zakona o določitvi stopenj, odbitnih postavk in olajšav za republiški davek iz dohodka temeljnih organizacij združenega dela v letu 1978, z osnutkom zakona,

6. predlog za izdajo zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o posebnem republiškem davku od prometa proizvodov in od plačil za storitve ter o načinu, po katerem občani in zasebne pravne osebe plačujejo davek od prometa proizvodov in storitev, z osnutkom zakona,

7. osnutek resolucije o politiki uresničevanja družbenega plana Jugoslavije za obdobje od leta 1976 do leta 1980 v letu 1978,

8. osnutek skupne devizne politike Jugoslavije v letu 1978, osnutek projekcije plačilne bilance Jugoslavije za leto 1978 in osnutek projekcije devizne bilance Jugoslavije za leto 1978,

9. osnutek zakona o spremembi in dopolnitvi zakona o skupnem obsegu proračunskih izdatkov federacije za leto 1977,

10. osnutek zakona o skupnem obsegu proračunskih dohodkov federacije za leto 1978,

11. osnutek odloka o določitvi skupnega zneska deviz za potrebe federacije v letu 1978,

12. predlog za izdajo zakona o osnovah družbenoekonomskih odnosov pri svobodni menjavi dela na področju družbenih dejavnosti, z osnutkom zakona,

13. osnutek zakona o založništvu,

14. predlog za izdajo zakona o skupščinskih volitvah, z osnutkom zakona,

15. predlog za izdajo zakona o določitvi okolišev in števila delegatskih mest po dejavnostih in okoliših za Zbor združenega dela Skupščine SR Slovenije, z osnutkom zakona,

16. predlog za izdajo zakona o dopolnitvah zakona o volitvah in odpoklicu delegatov za Zbor republik in pokrajin Skupščine SFRJ, z osnutkom zakona,

17. osnutek odloka o določitvi prihodkov od carin in drugih uvoznih davščin, ki se v letu 1978 odstopijo Interesni skupnosti Jugoslavije za ekonomske odnose s tujino,

18. dogovor o usmerjanju in uporabi posojil Mednarodne banke za obnovo in razvoj v obdobju od 1. julija 1976 do 30. junija 1981,

19. predlog zakona o ratifikaciji druge spremembe statuta Mednarodnega monetarnega sklada,

20. osnutek zakona o zagotovitvi sredstev za vrnitev premij za mleko, ki so jih republike in avtonomni pokrajini izplačale v obdobju od leta 1973 do 1975,

21. vprašanja delegatov.

Ali ima kdo kakšno pripombo k predlaganemu dnevniemu redu? (Ni pripomb.)

Kdor je za predlagani dnevni red, naj prosim glasuje! (126 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (1 delegat.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je zbor sprejel predlagani dnevni red z večino glasov.

Prekinjam sejo Zbora združenega dela. Delegate prosim, da počakajo, da pridejo na skupno zasedanje še delegati Zbora občin. Poslušali bomo uvodno obrazložitev.

(Seja je bila prekinjena ob 9.25 in se je nadaljevala ob 11.35.)

Predsednik Štefan Nemeč: Nadaljujemo sejo Zbora združenega dela.

Prehajamo na 2. točko dnevnega reda, to je na obravnavo osnutka resolucije o politiki izvajanja družbenega plana SR Slovenije od leta 1976 do 1980 v letu 1978.

Osnotek resolucije z globalno oceno razvoja SR Slovenije v letu 1977 in možnosti razvoja v letu 1978 je Skupščini SR Slovenije predložil v obravnavo Izvršni svet Skupščine SR Slovenije.

Na skupnem zasedanju smo poslušali ekspozice podpredsednika Izvršnega sveta tovariša Zvoneta Dragana. Kot gradivo smo prejeli analizo izvajanja nalog iz dogovora o temeljih družbenega plana SR Slovenije na področju materialne proizvodnje, analizo skladnosti gibanj vseh oblik porabe z gibanji družbenega proizvoda v letu 1977, oceno izvajanja politike cen v devetih mesecih leta 1977, analizo izvajanja zakona o zavarovanju plačil, informacijo o aktivnosti za preobrazbo bančnega sistema in osutek temeljnih razvojnih nalog v letu 1978 in opredelitev njihovih nosilcev.

Gradivo so obravnavali vsi odbori našega zbora, Zakonodajno-pravna komisija in Komisija za volitve, imenovanja in administrativne zadeve in dali poročila. Vsa poročila smo prejeli. Danes smo prejeli na klop tudi predlog stališč in priporočil k osnutku resolucije. Stališča in priporočila sta predložila našemu zboru in Zboru občin Odbor za družbenoekonomski razvoj našega zbora in Odbor za družbenoekonomske odnose in razvoj Zbora občin. Člani obeh odborov so danes navzoči na sejah zborov. Vse člane Odbora prosim, da spremljajo razpravo in po končani razpravi dopolnijo na podlagi predlogov predložena stališča in priporočila in dopolnjeno besedilo predložijo zboru v dokončen sprejem.

Predlagam, da opravi Odbor to nalogo skupaj s pristojnim odborom Zbora občin.

Za svoje predstavnike je Izvršni svet določil Zvoneta Dragana, Milico Ozbič, Petra Tribušona, Jureta Samca in Staneta Venclja.

Kot je bilo s sklicem napovedano, je možno, da bo današnja seja trajala dva dni, torej danes in jutri. Kot lahko sami ugotovite, ne bomo mogli do 16. ure zaključiti današnje seje. Zato vas vprašujem ali ste za to, da danes končamo to sejo! Pri tem se moramo tudi odločiti, da bomo vztrajali do konca, ker je nemogoče delati, če ni navzočih dovolj delegatov. Prosim za odgovor! Ali bomo delali le do 16. ure, nato prekinili in jutri nadaljevali? Ugotavljam, da je večina delegatov za to, da danes končamo z obravnavo vseh točk dnevnega reda seje. Hvala lepa.

Pričenjam razpravo. Kdo želi besedo? Besedo ima Emil Šuštar, predstavnik Zveze sindikatov Slovenije!

Emil Šuštar: Tovariš predsednik, tovarišice in tovariši delegati! Dovolite, da na kratko povzamem bistvo stališč, izoblikovanih v Sindikatih k osnutku resolucije. Ta stališča smo oblikovali na seji Predsedstva 15. 11. 1977, po dokaj široki razpravi v okviru občinskih svetov Zveze sindikatov in republiških odborov sindikatov. Stališča smo ponovno posredovali vsem občinskim svetom in republiškim odborom in bomo razpravo nadaljevali do oblikovanja dokončnih stališč Sindikatov, ki bodo sprejeta na seji Medrepubliškega sveta v prvi polovici decembra 1977.

Zbor združenega dela bom seznanil samo z nekaterimi načelnimi stališči Zveze sindikatov:

V osnovi podpiramo opredelitve in osnovne naloge, predložene v osnutku resolucije o politiki izvajanja družbenega plana SR Slovenije v letu 1978. Temeljno izhodišče osnutka resolucije je preusmeritev iz dosedanjega večletnega ekstenzivnega v racionalnejše gospodarjenje, varčevanje in učinkovitejšo uporabo sredstev za delo in razvoj v naslednjem letu. Učinkovitejše uveljavljanje kvalitetnih dejavnikov razvoja je osnovni pogoj za doseg stabilizacije in dinamične gospodarske rasti, kakor tudi za naraščanje družbene produktivnosti dela.

Menimo, da je uresničitev vseh nalog, ki izhajajo iz te temeljne usmeritve resolucije, edina možnost, da še lahko dosežemo dogovorjene naloge in cilje iz družbenega plana SR Slovenije. Pri tem mislim predvsem na načrtovano povprečno letno stopnjo rasti cen in življenjskih stroškov družbenega proizvoda in produktivnosti dela oziroma na predvideni delež produktivnosti v prirastu družbenega proizvoda.

Uresničevanje resolucije v letih 1976 in 1977, primerjano z uresničevanjem nalog iz sprejetih temeljev planov, je pokazalo, da imamo neenotno spremljanje uresničevanja planov zaradi neenotne metodologije. Vse to onemogoča nosilcem planiranja, da bi imeli pravočasne in objektivne parametre za pravo in sprejete vse planov.

Nosilci planiranja so v izredno težkem položaju za opredelitev osnovnih elementov plana in lastnih ukrepov za izvajanje plana, če ne razpolagajo s podatki o spremenjenih pogojih gospodarjenja, kot so: spremenjena kreditna politika, režimi zunanjetrgovinske menjave, spremembe cen in tako dalje. Oviro v procesu planiranja predstavljajo tudi kasnitve pri normativnem urejanju izredno pomembnih dejavnikov planiranja, kot na primer pri urejanju družbenoekonomskih odnosov na področju ugotavljanja in razporejanja skupnega prihodka in dohodka, na področju tržišča in cen, na področju planiranja in zlasti svobodne menjave dela.

Področju zaposlovanja je v resoluciji potrebno dati poseben poudarek, predvsem z vidika produktivnejšega zaposlovanja prebivalstva in zmanjšanja stopnje nezaposlenosti, še posebej v manj razvitih območjih, z večjim izkoriščanjem razpoložljivih kapacitet, uvajanjem več izmen, večjim obsegom investicijskih del v tujini, zmanjševanjem nadurnega dela ter honorarnih zaposlitev, kar je zlasti v Sloveniji pereč problem. V resoluciji bi se morali opredeliti tudi za uvedbo kriterijev in prioritete pri zaposlovanju dejansko nezaposlenih oseb in mladih strokovnih delavcev ter za politiko relativnega zmanjševanja števila zaposlenih pri administrativnih delih in za uvedbo stimulativnega sistema delitve osebnih dohodkov.

Menimo, da je treba v osnutku resolucije izpostaviti odnos do uresničevanja družbenega dogovora in samoupravnih sporazumov o minimalnih standardih življenjskih in kulturnih pogojev pri zaposlovanju delavcev in do izpolnjevanja obveznosti podpisnikov le-teh, kajti le dosledno izvajanje določil tega dogovora oziroma sporazumov lahko zagotovi uresničevanje politike produktivnega zaposlovanja.

Pogrešamo konkretnije opredelitve glede področij, za katera smo sindikati še posebej zainteresirani. To velja za pospešeno izgradnjo stanovanj, ki je ne samo posebnega pomena kot pospeševalec gospodarske rasti, ampak zagotavlja tudi izboljšanje življenjskih in delovnih pogojev delavca. Izhajajoč iz

sklepov in stališč 8. kongresa Zveze sindikatov Slovenije menimo, da je treba v naslednjem letu z uvedbo davčnih olajšav stimulirati lastno udeležbo občanov pri pridobivanju družbenega stanovanja. Predlagamo, da se omenjeni predlog vključi v besedilo resolucije za prihodnje leto.

Drugo tako področje je družbena prehrana. Čeprav je celotni kompleks družbene prehrane zaradi vpliva na zdravje delovnih ljudi in občanov, njihovo delovno ustvarjalnost in družbeni standard opredeljen z družbenim planom SR Slovenije kot dejavnost posebnega družbenega pomena, na tem področju doslej nismo dosegli pomembnejših uspehov. Pogrešamo usmeritev na hitrejšo uveljavljanje dohodkovnih odnosov v celotnem agroindustrijskem kompleksu, od proizvodnje hrane, njene predelave in prodaje, do družbeno organizirane priprave hrane, torej v vsej proizvodni verigi od proizvajalca do neposrednega potrošnika. Še vedno ni izdelana politika ekonomskih ukrepov v zvezi s celotnim kompleksom proizvodnje, preskrbe z živili in družbeno prehrano, razen nekaj usmeritev na področju preskrbe v poglavju »Tržišče in cene«.

Tretje področje je področje socialnih korektivov. Na področju socialnih korektivov je treba razmisliti o tem, da bi bilo smotrno, na osnovi študije, ki bo pripravljena v sindikatih v dogovoru s samoupravnimi interesnimi skupnostmi na ravni republike, da bi politiko socialnih korektivov opredeljevali v eni samoupravni interesni skupnosti, po našem predlogu v okviru skupnosti socialnega varstva. To je zaenkrat zgolj ideja.

Naslednja in zadnja načelna pripomba se nanaša na svobodno menjavo dela. V osnutku resolucije se daje velik poudarek svobodni menjavi dela med delavci temeljnih organizacij združenega dela v materialni proizvodnji in delavci v družbenih dejavnostih. Predvideno je, da naj bi bila na osnovi sistemskih rešitev zakona o osnovah družbenoekonomskih odnosov pri svobodni menjavi dela svobodna menjava dela v celoti uveljavljena šele v letu 1979. Zato sodimo, da je potrebno z resolucijo opredeliti financiranje skupnih potreb tudi v prihodnjem letu.

Mnogo je bilo v naših razpravah tudi zahtevkov in konkretizacij posameznih nalog. Vendar smo ugotovili, da so le-te konkretizirane v dokumentu »Osnutek temeljnih razvojnih nalog v letu 1978 in opredelitev njihovih nosilcev«, ki je sestavni del resolucije.

Predsednik Štefan Nemeč: Hvala lepa. Prosim, besedo ima Zorka Mikuš, delegatka z gospodarskega področja, 8. okoliš!

Zorka Mikuš: Tovariš predsednik, tovarišice in tovariši delegati! Skupina delegatov 8. okoliša za Zbor združenega dela je sprejela naslednje pripombe in stališča k osnutku resolucije o politiki izvajanja družbenega plana SR Slovenije za obdobje 1976—1980 v letu 1978:

Osnutek resolucije o politiki izvajanja družbenega plana SR Slovenije za obdobje 1976—1980 v letu 1978 je pripravljen na osnovi ocene v letih 1976 in 1977 doseženih rezultatov in odraža novo kvaliteto družbenega načrtovanja, ki jo je uzakonil zvezni zakon o družbenem načrtovanju. Hkrati smo delegati ugotovili, da je osnutek tega dokumenta še vedno delno pomanjkljiv, ker še do danes niso izvedena določila nekaterih sistemskih zakonov, predvsem s področja kreditno-monetarne sistema ter zunanjetrgovinske menjave.

Osnutek resolucije je v globalu uskladen z osnutkom resolucije o politiki uresničevanja družbenega plana Jugoslavije za dobo od leta 1976 do leta

1980 v letu 1978, vendar pa so stopnje rasti nekaterih kazalcev gospodarjenja nekoliko nižje.

Stopnje rasti nekaterih kazalcev ekonomskega razvoja v letu 1978 so sicer v skladu s srednjeročnim družbenim načrtom, vendar pa so ravno zaradi še neizvedenih sistemskih ukrepov do neke mere vprašljive. Pomanjkanje teh temeljnih aktov povzroča še posebne probleme posameznim delovnim organizacijam, tako pri analiziranju doseženih rezultatov kot tudi pri načrtovanju.

Delegati smo se pridružili mnenju Izvršnega sveta Skupščine občine, da predstavlja posebno pomanjkljivost v osnutku resolucije dejstvo, da predvsem skupna poraba ni dokončno opredeljena in uskladena v okviru posameznih občin in republike v celoti. Zaradi tega bi bila nujna podrobnejša opredelitev rasti sredstev za samoupravne interesne skupnosti s področja družbenih dejavnosti v okviru občin, regij in republike. Potrebno bi bilo konkretnije opredeliti zaostajanje stopnje rasti skupne porabe v primerjavi s stopnjo rasti družbenega proizvoda gospodarstva, kakor tudi predvideti sistemsko ureditev za financiranje investicij, zlasti na področju družbenih dejavnosti.

Osnutek resolucije ne vsebuje temeljnih nalog. Zato tudi ni opredeljen način financiranja posameznih samoupravnih interesnih skupnosti s področja gospodarstva, zlasti tistih s področja izgradnje gospodarske infrastrukture v okviru republike. Kljub temu, da so sicer pripravljene srednjeročni načrti teh samoupravnih interesnih skupnosti, bi bilo nujno tudi letno usklajevanje stopenj za združevanje sredstev kar bi delovnim organizacijam omogočilo kompleksen pregled o višini sredstev, ki jih združujejo za posamezne namene. Potrebno je tudi čimprej pripraviti prilogo k resoluciji z nosilci razvoja po posameznih dejavnostih.

Resolucija je prišla veliko prepozno, zato ne bo imela take usmerjevalne vloge, kot če bi bila sprejeta prej. V delovnih organizacijah trenutno pripravljajo plan dobave materialov za tretje četrtletje 1978. leta. Združenemu delu je potrebno dati dosti prej orientacijo o obveznostih. Dogovori v samoupravnih interesnih skupnostih morajo biti sprejeti prej. Za delovne organizacije, ki imajo ugodne izvozne rezultate ali dobre možnosti izvoza, bi bilo treba uvesti boljšo stimulacijo izvoza, kar bi jim omogočilo, da ustvarijo večji dohodek in večje naložbe.

Predsednik Štefan Nemeč: Besedo ima Gojko Vizovišek, delegat z gospodarskega področja, 13. okoliš — Maribor!

Gojko Vizovišek: Tovariši predsednik, tovarišice in tovariši delegati! V imenu skupine delegatov za Zbor združenega dela s področja gospodarstva 13. okoliša — Maribor dajem nekaj pripomb k osnutku resolucije o politiki izvajanja družbenega plana Slovenije za obdobje 1976—1980 v letu 1978 in k osnutku resolucije o politiki uresničevanja družbenega plana Jugoslavije za obdobje od leta 1976 do leta 1980 v letu 1978.

V občini Maribor smo obravnavali osnutka zvezne in republiške resolucije ne samo v temeljnih delegacijah in skupinah delegatov, temveč tudi s predstavniki združenega dela in samoupravnih interesnih skupnosti ter včeraj na sejah vseh treh zborov občinske skupščine kot konference delegacij, kjer so se izoblikovala naslednja stališča:

K osnutku republiške resolucije:

V besedilu resolucije bi bilo potrebno opredeliti tudi naloge, dogovorjene v dogovoru o temeljnih srednjeročnega plana, ki jih je potrebno izvajati v letu 1978. V tem je na področju gospodarske dejavnosti osnutek resolucije nepopoln in nedorečen, kajti nekatere dogovorjene naloge niso zajete, kot na primer:

a) Razvoj prometne infrastrukture, ki časovno najbolj zaostaja za planskimi predvidevanji. Zaradi vpliva, ki ga ima na razvoj ostalih dejavnosti, je naloge na tem področju za leto 1978 v tej resoluciji potrebno dolgoročneje opredeliti.

b) Enako velja za razvoj energetike, ki po nekaterih informacijah predstavlja za leto 1977 zaviralni dejavnik hitrejšega gospodarskega razvoja. Določeneje bi morala biti opredeljena izgradnja in aktiviranje novih zmogljivosti predvsem pa tudi možnosti trošenja energije in uskladitev cen premoga in električne energije.

Posamezna področja v osnutku resolucije niso enakovredno opredeljena in so nekatera nedorečena ter zato ne nudijo zadostne osnove za opredeljevanje razvoja prizadetih organizacij združenega dela v letu 1978. Zato bi bilo potrebno glede tega resolucijo dopolniti z naslednjim:

a) Za razliko od konkretne opredelitve obmejnega gospodarskega sodelovanja z Italijo je obmejno sodelovanje z Avstrijo in Madžarsko le nakazano. Tudi glede tega obmejnega sodelovanja je potrebno nakazati vse možnosti in aktivnosti.

b) Počasnejša rast skupne in splošne porabe je opredeljena le v razponu. Izkušnje kažejo, da to ne zadošča in da je treba tudi to potrošnjo konkretno opredeliti tako, kot je opredeljena za osebno porabo. Pri tem je potrebno prekoračitve obsega dogovorjenih sredstev na področju skupne porabe ugotoviti z globalno bilanco ter predvideti obseg nadomestitve teh prekoračitev v letu 1978.

c) Sistem financiranja komunalnih dejavnosti je še vedno odprt ter tudi ni opredeljen v resoluciji za leto 1978, zaradi česar je potrebno resolucijo dopolniti predvsem glede usmeritve družbenega dogovarjanja in samoupravnega sporazumevanja za združevanje sredstev in svobodno menjavo dela na tem področju.

d) Krepitev materialne osnove združenega dela je v resoluciji nakazana, vendar pa ni sistemsko rešena. Zaradi tega je potrebno v resoluciji omejiti rast vseh ostalih oblik, porabe pa tudi zakonskih in pogodbene obveznosti, glede na porast družbenega proizvoda.

e) Prav tako tudi rast osebnih dohodkov ni v skladu z rastjo produktivnosti in so tudi pri tem še vedno neskladja. Zato je potrebno v resoluciji določiti ukrepe, ki bi preprečevali taka neskladja in zagotovili rast osebnih dohodkov v skladu z rastjo produktivnosti.

f) V osnutku resolucije je nakazano prepočasno pridobivanje investicijske dokumentacije, ki vpliva na rast razširjene reprodukcije. Kljub temu pa imamo v praksi vedno nove zahteve za dodatna soglasja, ki postopek še bolj zavlačujejo in tako preprečujejo hitrejšo realizacijo investicijskih programov.

Hitrejšo investicijsko dejavnost, predvsem na področju predelovalne industrije, pa bo v letu 1978 prizadel tudi nov sistem ekonomskih odnosov s tujino in devizni režim, ki v resoluciji ni dovolj nakazan, da bi se organizacije združenega dela lahko plansko pravočasno orientirale. To se nanaša na uvoz potrebnih surovin, reprodukcijskega materiala, predvsem pa investicijske opreme. V zvezi z uvozom investicijske opreme je bil dan konkreten predlog, da naj bi

se uredil uvoz te opreme na podoben način kot uvoz materiala. Znano je, da za sredstva ustvarjenih deviz lahko uvozimo potreben material. Na področju uvoza opreme praktično ni nič znanega in je več ali manj prepuščen sedanji medresorski komisiji, ki odloča o teh vprašanih. Po kriterijih, ki jih ta komisija upošteva, se uvoz opreme odobri ali pa tudi ne. To pomeni, da nimamo urejenih normativov, ki nam bi omogočali uvoz, temveč je uvoz več ali manj odvisen od dobre volje.

g) Omejitve prispevkov za stanovanjsko gradnjo bo vplivala tudi na razvoj in obseg proizvodnje za to potrebnih ostalih gospodarskih dejavnosti. Osnutek republiške resolucije tega ne opredeljuje.

h) Tudi skladnejši razvoj vseh dejavnosti in območij v republiki ni v resoluciji dovolj opredeljen, saj glede tega ni potrebnih ukrepov.

Izvoz je v zunanjetrgovinski menjavi sicer nakazan, vendar neprimerno opredeljen, saj bo ob sedanjih pogojih težko pokriti v okviru SFRJ 60 % uvoza z izvozom in v okviru SR Slovenije 62 %. V SR Sloveniji imamo, kot je znano, predvsem predelovalno industrijo, vezano na uvoz surovin in reprodukcijskega materiala. Za doseg takšnih planskih predvidevanj je potrebno v resoluciji za leto 1979 opredeliti ustrezne ukrepe za pospeševanje izvoza ter omejitve uvoza tistega blaga, ki ni nujno potrebno za uspešen razvoj gospodarstva in za zadovoljevanje najnujnejših potreb preskrbe prebivalstva.

K osnutku zvezne resolucije:

Dovolite, da vas z našimi pripombami k tej resoluciji seznanim že sedaj. Pripombe se sicer ujemajo z že navedenimi, poleg tega pa imamo še nekatere dodatne, in sicer:

Zagotoviti bo potrebno konkretnejše ukrepe za premagovanje težav in stabilnejšo rast živinorejske proizvodnje.

Opredeliti je treba obliko prehoda na ekonomske stanarine in tako politiko stanovanjskega gospodarstva, ki ne bo povzročala zastojev v stanovanjski izgradnji.

Pri hitrejšem razvoju manj razvitih republik in SAP Kosovo je potrebno konkretno opredeliti možnosti sodelovanja med republikami za skupne naložbe, ki bodo omogočale skladnejši razvoj gospodarstva.

Za skladnejši razvoj cen, ki je potreben za stabilizacijo gospodarstva, naj se v resoluciji opredelijo sistemske rešitve trga in cen za odpravo neskladij med cenami reprodukcijskega materiala in končnih izdelkov ter odpravo administrativnega načina določanja cen.

V resoluciji naj se predvidijo tisti ukrepi, ki bodo omejevali izgradnjo dodatnih kapacitet za pridobivanje surovin, če takšna gradnja ni pogojena z realnimi potrebami, temveč temelji le na predvidevanjih, kot je na primer v tekstilni industriji.

K osnutku republiške resolucije in zvezne resolucije so bile dane, v tako široki razpravi v naši občini, kot je bila prej nakazana, mnoge pripombe, ki jih v pisni obliki izročamo v proučitev zaradi upoštevanja pri izdelavi predlogov resolucije. V pisnih pripombah so nakazane tudi pripombe k prilogi resolucije o politiki izvajanja družbenega plana SR Slovenije za obdobje 1976 do 1980 v letu 1978. Hvala lepa.

Predsednik Štefan Nemec: Hvala lepa! Kdo še želi razpravljati? Besedo ima Geza Čahuk, predstavnik Zveze sindikatov Slovenije!

Geza Čahuk: Spoštovane tovarišice in tovariši delegati, spoštovani predsednik! Dovolite, da povem nekaj misli o tistem delu ekspozeja podpredsednika Izvršnega sveta, v katerem govori o valorizaciji osebnih dohodkov v vzgojni in izobraževalni dejavnosti in nekaterih delih kulturne dejavnosti.

Takoj na začetku naj povem, da v imenu Predsedstva Zveze sindikatov Slovenije podpiram predlagane rešitve, zato ker menim, da so v tem letu možne. To pa ne pomeni, da smo s predlaganimi rešitvami uspeli odpraviti probleme, ki se nabirajo v teh dejavnostih že dalj časa. Mislim, da se moramo zavedati, da predlagane rešitve le deloma zapirajo škarje, ki se vsako leto znova odpirajo v osebnih dohodkih med delavci v teh dejavnostih in delavci v drugih delih združenega dela.

V Sindikatih ugotavljamo, da materialni položaj vzgoje in izobraževanja ni uskladen z nalogami te dejavnosti. Ker je največji del sredstev za vzgojno in izobraževalno dejavnost namenjen osebnim dohodkom delavcev, je popolnoma razumljivo, da se neustrezen materialni položaj najbolj odraža prav v osebnih dohodkih. Posebej želim izraziti podporo odločitvi, da bomo v bodoče selektivno pristopili k obravnavanju skupne porabe. Prepričani smo, da prav zaradi te neselektivnosti položaj nekaterih dejavnosti, čeprav z resolucijo opredeljen, ni prišel do izraza. Že nekaj let ugotavljamo, da pri reševanju materialnega položaja vzgoje in izobraževanja interes združenega dela še ni dovolj prisoten. Sprejeti samoupravni sporazumi o temeljnih planov družbenih dejavnosti niso bili v celoti uskladeni z usmeritvijo družbenega plana Slovenije. Dejstvo je tudi, da ni bila povsod spoštovana metodologija vrednotenja programov. Velika pomanjkljivost je, da gre že drugo leto srednjeročnega plana proti koncu in da v tretjem letu še ni izgledov, da bi se sistemsko rešila vprašanja dohodkovnih odnosov v vzgojno-izobraževalni dejavnosti. Nihče ne more z gotovostjo trditi, ali bo z nominalno samoupravno dogovorjenimi sredstvi moč realizirati program vzgojno-izobraževalne dejavnosti, ki je prav tako samoupravno dogovorjen. Tako je že vnaprej nekako upravičena bojazen, da bomo tudi v prihodnjem letu morali posegati po izjemnih ukrepih in reševati položaj, ko bodo osebni dohodki delavcev v vzgoji in izobraževanju nenormalno zaostali za osebnimi dohodki v gospodarstvu in drugih dejavnostih. Tako so delavci v tej dejavnosti praktično primorani, da vsako leto znova opozarjajo na svoj neurejen materialni položaj, čeprav si tega ne želijo, ker to ni prijetna naloga. Ker pa se čutijo odgovorne za izvršitev sprejetih programov, so v to prisiljeni, saj brez sredstev in z neustrezno kadrovske zasedbe teh ni mogoče izvajati, še posebej, če želimo uresničiti tudi vse družbene smotre, ki smo si jih zastavili.

Prepričani smo, da je krivično, da planski inštrumenti vsako leto znova izhajajo iz doseženega v preteklem letu ter pri tem ne upoštevajo širjenja programov niti neustreznega starta v primerjavi z drugimi dejavnostmi. Nasploh lahko trdimo, da nimamo uskladenih kriterijev med načrtovanjem potreb in načrtovanjem možnosti. To v vzgojno-izobraževalni dejavnosti dejansko pomeni, da se dejavnost širi in intenzivira na račun prosvetnega delavca.

Že z ustavo smo zagotovili enak družbenoekonomski položaj delavcev v teh dejavnostih z družbenoekonomskim položajem delavcev v drugih delih združenega dela, vendar vse doslej glede tega nismo dosti storili, saj nas na to opozarjajo podatki, ki kažejo zaostajanje osebnih dohodkov v šolstvu za gibanji povprečnih osebnih dohodkov v Sloveniji in za osebnimi dohodki v gospodarstvu. Tudi princip svobodne menjave dela, o katerem smo danes že dosti slišali, predpostavlja enakopraven družbenoekonomski položaj delavcev v teh dejavnostih, ki

naj se odraža zlasti v tem, da samostojno upravljajo s svojim delom ustvarjeni dohodek. Vse to zahteva, da čimprej preidemo na sistemske rešitve. Brez ustreznih sistemskih rešitev nam tudi ne bo uspelo gospodarstva intenzivneje vključiti v načrtovanje potreb in v skrb za kvaliteto. Brez takega intenzivnega sodelovanja in ustreznega materialnega položaja vzgoje in izobraževanja si ne moremo misliti uspešne reforme usmerjenega izobraževanja, ki je pogoj za intenzivnejšo rast gospodarstva. Hvala lepa.

Predsednik Štefan Nemec: Besedo ima Aleksander Ilič, delegat z gospodarskega področja 23. okoliša — Koper!

Aleksander Ilič: Tovariš predsednik, tovarišice in tovariši delegati! Skupina delegatov z gospodarskega področja 23. okoliša je na skupni seji s skupino delegatov za Zbor občin iz občine Koper ter skupine 3. okoliša za prosvetno-kulturno področje dne 21. 11. 1977 obravnavala osnutek resolucije o politiki razvoja družbenega plana SR Slovenije za obdobje 1976—1980 v letu 1978 ter pripombe k osnutku, izoblikovane v javni razpravi, ki jo je organiziral Med-občinski svet SZDL obalno-kraških občin v organizacijah združenega dela, samoupravnih interesnih skupnostih in v družbenopolitičnih organizacijah na podlagi razprave v Izvršnem svetu Skupščine Obalne skupnosti in Izvršnem svetu Skupščine občine Koper.

Delegati ugotavljamo, da je bila dana v javni razpravi odločna podpora temeljnemu izhodiščem in nalogam, ki jih vsebuje osnutek resolucije o politiki izvajanja družbenega plana SR Slovenije, pri tem pa še posebno izhodiščem in nalogam, ki bodo omogočile bolj dinamično rast proizvodnje na račun močnejšega vključevanja v mednarodno delitev dela in povečevanje akumulativne sposobnosti gospodarstva na račun pospeševanja kvalitetnih dejavnikov razvoja in usklajenega gibanja vseh oblik porabe.

Resolucija pravilno postavlja v ospredje nalog tudi uveljavljanje delegatskih odnosov v skupščinah družbenopolitičnih skupnosti in v družbenopolitičnih organizacijah. Pomembno pa je, da je v ospredju tudi uveljavljanje delegatskih odnosov v samoupravnih interesnih skupnostih, ker je od tega odvisno, kako bo opravljena marsikatera naloga, ki jo vsebuje resolucija, in kako bodo zaživel novi sistemski zakoni in drugi predpisi.

Delegati podpirajo stališča, predloge in pripombe, ki so jih Izvršni svet Obalne skupščine in skupščine obalnih občin poslali Republiškemur komiteju za družbeno planiranje in informacijski sistem ter Zavodu za družbeno planiranje SR Slovenije.

Na skupni seji so delegati poudarili zlasti naslednje:

Tako med ključnimi nalogami resolucije kakor tudi v poglavju o ekonomskih odnosih s tujino pogašamo določen poudarek na večji pomorski usmerjenosti SR Slovenije, to je na intenzivnejšem izkoriščanju obmorske lege za razvoj gospodarskih aktivnosti, ki pospešujejo vključevanje Slovenije v mednarodno menjavo blaga ali vplivajo na izboljšanje plačilnobilančnega položaja republike.

Poleg razvoja pomorskega prometa in luke ter turizma, ki so pomemben vir pridobivanja deviz in prispevajo tudi k aktiviranju tranzitne vloge Slovenije na splošno, je potrebno v resoluciji oziroma v osnutek temeljnih razvojnih nalog poudariti tudi pogoje za pospeševanje mednarodnega gospodarskega sodelovanja, ki ga omogoča razvoj obluške industrije, zlasti energetske

cone v Kopru, kakor tudi pogoje za razvoj živilstva, ki jih nudi morje, od organizacije ribolova in predelave rib do pridobivanja morske soli.

Glede na omenjeno še zlasti poudarjamo naslednje konkretne predloge:

1. Da naj se na koncu 4. točke resolucije doda tudi ustrezna prilagoditev blagovnih list po tržaškem in goriškem sporazumu zaradi zagotovitve izravnave blagovne menjave na povečani ravni.

2. Da naj se v četrtem odstavku II. poglavja osnutka temeljnih razvojnih nalog doda besedilo: »V prvi polovici leta 1978 mora biti ustanovljena poslovna skupnost za izgradnjo energetske cone v Kopru, ki bo z združevanjem sredstev omogočila financiranje vseh za uresničitev projektov potrebnih študij in pripravljalnih del«.

3. Med osnovnimi pogoji za hitrejšo gospodarsko rast in naraščanje produktivnosti dela ter učinkovitejše uveljavljanje kvalitetnih dejavnikov razvoja je potrebno vsekakor upoštevati, poleg ustvarjanja temeljnih pogojev za kulturno življenje, tudi pogoje za zdravo življenje delovnih ljudi. Pri tem je mišljeno predvsem osnovno zdravstvo, ki ga v ostalem tudi srednjeročni plan uvršča med prioritete dejavnosti. Upoštevati je treba namreč, da v različnih okoljih različno zaostajajo posamezni pogoji in po svoje negativno vplivajo na rast produktivnosti. Ponekod sta to kultura in izobraževanje, drugod pa so to tudi osnovni zdravstveni pogoji. Zaradi tega je potrebno povsod, kjer se navajajo prednosti v razvoju družbenih dejavnosti, zajeti poleg že navedenih — usmerjeno izobraževanje, raziskovalna dejavnost in kultura — tudi osnovno zdravstveno varstvo. Hvala lepa.

Predsednik Štefan Nemeč: Besedo ima Anica Šetinc, delegatka s področja kmetijske dejavnosti, 7. okoliš!

Anica Šetinc: Tovariš predsednik, tovarišice in tovariši delegati! Na posvetu o osnutku resolucije o politiki izvajanja družbenega plana SR Slovenije za obdobje od leta 1976 do leta 1980 v letu 1978, ki je bil 18. 11. 1977 v Sevnici za vse tri posavske občine: Sevnica, Krško, Brežice, so se oblikovala naslednja stališča:

Zapaža se bistveni premik pri kvaliteti osnutka resolucije, ki na podlagi že sprejetega družbenega plana za obdobje 1976—1980 postaja izvedbeni akt za enoletno gospodarsko obdobje.

Izhajajoč iz tega, da je resolucija izvedbeni akt, zapažamo določene pomanjkljivosti, predvsem zaradi tega, ker za izvedbo določenih nalog niso predvideni spremljajoči akti oziroma ukrepi.

Ker je stanje glede nesorazmerja med uvozom in izvozom zaskrbljujoče, je bilo na posvetu izraženo mnenje, da naj bo resolucija bolj konkretna glede ekonomskih odnosov s tujino. Sodimo, da bi moral Izvršni svet že sedaj predvideti ukrepe, ki bodo dosedanje negativno stanje izboljšali in privedli k uravnoteženi plačilni bilanci. Za primer destimulacije pri izvozu lahko navedem Celulozo iz Krškega in Jugotanin.

Tržišče in cene. Resolucija bi morala zaradi neuskladenosti obstoječega sistema cen z ustavo in zakonom o združenem delu reševati sistemska vprašanja s področja cen. Zakon o cenah bo sprejet šele v letu 1978.

Skladnejši regionalni razvoj. Ugotavljamo, da kljub družbenemu dogovoru in pripravljenosti bank, da nudijo ugodnejše kreditne pogoje za investicije v nerazvitih območjih, ni teh naložb v nerazvitih območjih. Izvršni svet Skup-

ščine SR Slovenije mora najti še nove načine za stimuliranje, ki bodo spodbudili investiranje v nerazvitih območjih, saj je v teh območjih na razpolago dovolj delovne sile.

Varstvo okolja. Generalna pripomba k temu poglavju je, da niso predvideni ukrepi. Glede na vse večje zahteve za čistost voda in ozračja bi bilo potrebno zgraditi več čistilnih naprav. Za te drage investicije bo potrebno zagotoviti ugodne kredite, in sicer z dolgimi roki in z nizko obrestno mero. Prvi korak pri sanaciji Save bo izgradnja sistema savskih pretočnih elektrarn.

V zvezi z izgradnjo Jedrske elektrarne Krško je potrebno sprejeti ustrezno zakonodajo o varstvu okolja, predvsem zaradi segrevanja vode, zajamčiti deponiranje odpadnega materiala in rešiti vprašanje podtalne vode. Še vedno se ne ve, kaj bo z ožjim in širšim varnostnim pasom.

Stanovanjska izgradnja. V resoluciji se računa na pospešeno stanovanjsko izgradnjo, ki bo dodatna spodbuda gradbeništvu in industriji gradbenega materiala. Prepričani smo, da bo predvidena sprememba osnove prispevka za stanovanjsko izgradnjo, ki je sedaj bruto osebni dohodek, v bodoče pa naj bi bil čisti dohodek, lahko občutno zavrta stanovanjsko izgradnjo. Predlagamo, da osnove ostanejo nespremenjene. Hvala lepa.

Predsednik Štefan Nemeč: Hvala lepa. Besedo ima tovarišica Duška Lorbek, delegatka z gospodarskega področja 29. okoliša — Ljubljana Bežigrad!

Duška Lorbek: Tovariš predsednik, tovarišice in tovariši delegati! Skupina delegatov 29. okoliša je na seji 21. 11. 1977 razpravljala o osnutku resolucije o politiki izvajanja družbenega plana SR Slovenije za obdobje od leta 1976 do leta 1980 v letu 1978 in v razpravi prišla do naslednjih ugotovitev:

K točki 1: Delegati ocenjujemo, da je razvoj v SR Sloveniji zelo blizu stopnji, na kateri prihaja do preloma v produktivnosti investicij, ko se vlaganja v materialna sredstva proizvodnje obrestujejo manj kot vlaganja v inovacijsko in raziskovalno dejavnost. Čeprav ugotavljamo, da nam v tem pogledu manjkajo elementi samoupravne organiziranosti in dohodkovnih odnosov, menimo, da bi nam pospešeni napor v tej smeri prinesli takšne rezultate, ki bi jih združeno delo lahko v najkrajšem času uporabilo in aktiviralo v celoti.

Ne da bi se spuščali v podrobnosti, ki jih obsegata inovacijska in raziskovalna dejavnost, kjer smo že sprejeli ustrezen skupščinski dokument, medtem ko je za drugo dejavnost leta v pripravi, predlagamo, da se na strani 5, v sedmem odstavku druge kolone doda besedilo: »Pri tem bi morali še posebej vključiti rezultate inovacijske in raziskovalne dejavnosti, ki naj na doseženi stopnji razvoja postaneta aktivna dejavnika v tej smeri.«

K točki 2: Rast inovacij v osnovna sredstva gospodarstva za okoli 7 % je bržkone načrtovana preoptimistično. Pri tem bi poudarili, da analiza v naši občini kaže, da v tozdih izločamo okoli $\frac{2}{3}$ dohodka za družbeno infrastrukturo, medtem ko ostaja zadnja tretjina tozdom za njihovo razširjeno reprodukcijo. Verjetno je, da so podobna gibanja tudi v ostalih občinah. Zato bi veljalo razmisliti, ali naj Skupščina SR Slovenije še naprej sprejema v svojih zakonih dopolnilne obremenitve združenega dela ali pa naj se delegati začnemo obnašati bolj kritično do takšnih predlogov.

K točki 4: V mnogih dokumentih na podlagi statističnih podakov ugotavljamo, da postaja izvoz produktov združenega dela vedno bolj težaven. V tem pogledu so na marsikaterem področju pregraje, ki zavirajo uveljavitev

naših proizvodov in njihov plasma. Prav zato bi morali razmišljati, kako pospešiti naš izvoz v celoti. Menimo, da bi enakopravna obravnava izvoza storitev in blaga pomenila korak naprej v naših prizadevanjih. Zagotoviti bi namreč morali, da izvozimo najprej naše dosežke, za katere ni carinskih, preferencialnih ali kakršnihkoli drugih ovir, torej za to, kar imenujemo storitve, ker bi le-te omogočile izvoz blaga, ki ga sicer na zahtevnejših tržiščih, bodisi razvitega ali razvijajočega se sveta, težko uveljavimo.

Zato naj se v 4. točki v alineji 4,2 dopolni besedilo tako, da se glasi: »čimprej sprejme samoupravni sporazum o enakopravnem izvozu blaga in storitev«.

K točki 5: V poglavju 5, ki obravnava tržišče in cene, bi predlagali, da v alineji 5,4 uveljavimo pomembnost potrošniških svetov, ki se nam zde v dokumentu zanemarjeni, vendar pomenijo nadaljnje podružbljanje kontrole in vpliva občanov in v zvezi s tem približevanje države in njenih struktur vsakemu delavcu.

K točki 9: Razumljivo je, da nam ustava in zakon o združenem delu nalagata izredno kratke roke in zaradi tega ne moremo biti na mnogih področjih pravočasno in ustrezno organizirani, da bi lahko sprejeli pomembne sistemske zakone, ki v veliki meri vplivajo na ravnanje tozdov in ustreznih splošnih služb. Zato predlagamo, da naj se v točki 9, ki obravnava naloge na področju pravosodja in upravnih organov, doda v 9. alineji v tretji vrstici beseda »pravočasno« med besedama »dograjevali vlogo«, tako da bi se ta vrsta glasila: »družbenopolitičnega sistema dograjevali pravočasno vlogo upravnih organov...«, kar bi pomenilo, da bi sistemske zakone v zvezi z delovnimi razmerji, menjavo dela in podobnimi pomembnimi akti resnično sprejemali kot obveznost pravočasno in s tem zagotovili obnašanje vseh subjektov v bazi v smeri, ki jo ta skupščina ves čas zagovarja. Hvala lepa.

Predsednik Štefan Nemeč: Hvala lepa! Besedo ima Ljubo Zabukovec, delegat z gospodarskega področja 31. okoliš!

Ljubo Zabukovec: Tovariš predsednik, tovarišice in tovariši delegati! Na sejah skupin delegatov za današnje zasedanje Zbora združenega dela in Zbora občin iz 31. okoliša smo v razpravi o analizi izvajanja nalog iz dogovora o temeljnih družbenega plana SR Slovenije sprejeli naslednje pripombe:

V analizi izvajanja nalog iz dogovora o temeljnih družbenega plana SR Slovenije na področju materialne proizvodnje, ki jo je izdelal Zavod SR Slovenije za družbeno planiranje v oktobru 1977, je na 4. strani zgoraj navedeno: »Niso pa se še pričela dela za rekonstrukcijo postaje Jesenice ter gradnjo kontejnerskega terminala v Ljubljani, zaradi ovir pri odkupu zemljišč oziroma pridobivanju lokacij, kakor tudi zaradi pomanjkanja sredstev«.

Navedeno zemljišče leži v občini Ljubljana-Moste-Polje v soseski MP-3 industrijsko-transportne servisne cone in je bilo pridobljeno v letu 1971. Z njim od takrat dalje upravlja Sklad za nakup in oddajo stavbnih zemljišč občine Ljubljana-Moste-Polje.

V osnovno infrastrukturo, to je v izgradnjo kanalizacijskega in vodovodnega omrežja ter cest, so bila v teh letih vložena že znatna sredstva, še vedno pa je odprto ključno vprašanje: ukinitvev letališča in preselitev Aerokluba Stan-ko Bloudek. Menimo, da je potrebno tudi ta problem ustrezno rešiti.

V osnutku temeljnih razvojnih nalog v letu 1978 in opredelitvi njihovih nosilcev, ki je bil objavljen v Poročevalcu Skupščine SR Slovenije št. 26, je na

strani 2 navedeno: »Na obeh progah se bodo nadaljevala dela pri rekonstrukciji in modernizaciji spodnjega ustroja in postaj ter pričela gradnja I. faze kontejnerskega terminala v Ljubljani«. To je podobno besedilu, ki je bilo že sprejeto v resoluciji za leto 1977 kot naloga za leto 1977.

Družbeni plan razvoja Ljubljane in družbeni plan občine Ljubljana-Moste-Polje za obdobje za obdobje 1976—1980 zajemata izgradnjo prometnega terminala v industrijsko-transportni coni v Mostah. V ta namen bodo železniško gospodarstvo in železniško transportno podjetje Ljubljana, Vektor Ljubljana in Blagovno-transportni center Javna skladišča izdelali skupen program izgradnje in financiranja terminala, skladno s potrebami in programi vsakega partnerja.

Po dveh letih izvajanja srednjeročnega plana ugotavljamo, da navedenega skupnega programa izgradnje in financiranja terminala še ni. Ljubljanski urbanistični zavod nas je v zvezi z investicijskim programom in tehničnim poročilom za zazidalno situacijo, ki je bila izdelana v decembru 1974 in ki ga je predložilo Železniško gospodarstvo Ljubljana, seznanil z naslednjimi:

1. Investicijski program kontejnerskega terminala predvideva podvojitev programa terminala po letu 1977, pri čemer bodo vključevali tudi za prevoz s kontejnerji manj primerno blago.

2. Območje dostave je 50 km, kar pomeni, da bodo v centru Ljubljane kontejnerji za vso Gorenjsko, del Štajerske, Notranjske in Dolenjske.

3. Okoli 5 ha površin je predvidenih za skladišče praznih kontejnerjev za naše pomorske prevoznike in za tuje firme oziroma za organizacijo konsolidacijskih skladišč, to je skladišč za sprejem, predelavo in razvoj kosovnega blaga. To zadnje sodi po naši oceni v dejavnost Blagovno-transportnega centra Javna skladišča.

4. Dogovor o osnovah družbenega plana SR Slovenije predvideva izdelavo skupnega programa Železniškega gospodarstva, Blagovno-transportnega centra — Javna skladišča ter Vektorja. Skupnega programa do danes niso uspeli pripraviti. Javna skladišča in Železniško gospodarstvo sta v letu 1976 podpisala sporazum o sodelovanju. Menimo, da bi moral biti do konca prvega polletja 1978 skupen program pripravljen, prej pa bi se morala proučiti upravičenost končne kapacitete in velikost kontejnerskega terminala ter opredeliti financiranje izgradnje. Nosilci nalog morajo imeti nalogo opredeljeno v svojih programih razvoja za leto 1978, vključno s pokrivanjem finančnih obveznosti, ker bi šele to dalo osnovo za načrtovani pričetek gradnje terminala v letu 1978.

Nadalje imamo pripombe k osnutku temeljnih razvojnih nalog v letu 1978 in opredelitvi njihovih nosilcev, objavljenih v Poročevalcu Skupščine SR Slovenije, št. 26. Na 5. strani je pod naslovom »Bazna kemija« navedeno v drugem in četrtem odstavku naslednje besedilo: »Zato bo sestavljena organizacija združenega dela Polikem v sodelovanju z Gospodarsko zbornico Slovenije in Izvršnim svetom Skupščine SR Slovenije izvedla potrebne priprave za ustanovitev Skupnosti za plansko in poslovno sodelovanje, v katero bi se vključile zainteresirane organizacije združenega dela s področja kemije, energetike, pa tudi organizacije združenega dela in poslovne skupnosti z drugih področij.

Sestavljena organizacija združenega dela »Polikem bo v okviru omenjene skupnosti pospešeno nadaljevala pripravljalna dela za izgradnjo zmogljivosti za proizvodnjo dimetilteftalata, pri čemer bo dan poseben poudarek združevanju dela in sredstev storitev. Izdelan bo investicijski program, ustanovljena bo delovna organizacija v izgradnji in pričela se bo gradnja obrata.«

Ugotavljam, da je odprto vprašanje mikrolokacije izgradnje Polikema, zaradi rezervata za jedrsko elektrarno v Dolskem, in da ni možno pristopiti k izdelavi kakršnekoli urbanistične dokumentacije. Odprta vprašanja so nas že v letošnjem delu ovirala pri realizaciji sprejetih nalog po programu SR Slovenije za leto 1977. Menimo, da bi moralo biti to vprašanje razčiščeno pred sprejetjem ustreznih programov za leto 1978. Hvala.

Predsednik Štefan Nemeč: Hvala lepa! Prosim, besedo ima Marjan Sinkovec, delegat z gospodarskega področja 22. okoliša — Trbovlje!

Marjan Sinkovec: Tovariš predsednik, tovarišice in tovariši delegati! V analizi izvajanja nalog o temeljih družbenega plana SR Slovenije na področju materialne proizvodnje je v točki 2,1 navedeno: »Zaradi teže subjektivnih vzrokov za zamude je treba izpostaviti Plinsko elektrarno Trbovlje, ki bi morala v zagon decembra 1975, pa še danes ni usposobljena za redno obratovanje«. S tem v zvezi bom posredoval pojasnilo oziroma stališče Elektrarne Trbovlje:

Trditev, da je za zamudo iskati razlog v teži subjektivnih vzrokov, je po našem mnenju pristranska in zlonamerna. Po našem mnenju vse spletke in gonja izvirajo iz vrst zagovornikov, da bi morali biti plinski turbini, ki sta bili naročeni skupno v paketu Nuklearne elektrarne Krško, postavljeni v Dolskem pri Ljubljani. Plinski turbini je poslala firma Westinghouse iz Amerike, generatorja, transformatorja in vso pripadajočo opremo pa firma ACEC iz Belgije po enaki pogodbi na ključ, kot dobavlja Nuklearno elektrarno Krško. V poročilu je brez komentarja zapisano, da kasni izgradnja jedrske elektrarne od 6 do 7 mesecev.

Firma Westinghouse, s svojim pod dobaviteljem firmo ACEC, je usposobila prvo plinsko turbino za obratovanje in testirala zmogljivosti 25. 5. 1976 in drugo 1. 7. 1976, namesto 6. 12. 1975, kot se je pogodbeno obvezala. Zanimivo je, da se kasnitev pri gradnji plinskih turbin ujema z dosedanjo kasnitvijo pri gradnji jedrske elektrarne v Krškem. Pogodbi sta bili podpisani 22. 8. 1974, veljavni pa sta postali šele 18. 11. 1974.

Plinski turbini sta dosedaj obratovali naslednje število ur: turbina I-917 ur obratovanja in 24.387.000 kWh, turbina II-712 ur obratovanja in 21.769.800 kWh. Trenutno nista sposobni za obratovanje zaradi čezmerne izrabe črpalk za vbrizgavanje tekočega goriva.

Poseben problem je gradnja naprav za oskrbo s tekočim gorivom. V glavnem so dobavitelji teh naprav jugoslovanska podjetja Metalna in Hidromontaža iz Maribora ter Pastok iz Zagreba. Firma Westinghouse — ACEC je za te jugoslovanske dobave sklenila pogodbo z Rudisom iz Trbovelj. Tu je prišlo do najtežjih zapletov in največjih zamud, in to pri izgradnji dveh glavnih rezervoarjev po 10 000 m³. Inštitut za metalne konstrukcije iz Ljubljane, ki je dobil za nalogo kvalitetni prevzem vseh jeklenih konstrukcij, je v januarju 1976 ugotovil, da določene šarže pločevine ne ustrezajo po žilavosti in je zahteval, da Metalna zamenja okoli 50 ton pločevine. Westinghouse — ACEC in Metalna pa sta vztrajala, da je pločevina dobra za vgradnjo. Ta spor se je vlekel vse do letos, ko je posebna komisija, ki jo je imenoval generalni direktor Elektrogospodarstva Slovenije, proučila ta problem in se z Inštitutom za metalne konstrukcije zedinila, da se nabavi 50 ton nove pločevine nekoliko boljše kvalitete. Tako se je zavlekla dobava nove ustrezne pločevine, kot tudi sklepanje po-

godbe za montažo zaradi previsoke cene za kg. Montaža rezervoarjev se bo pričela te dni.

Zaradi kasnitve jugoslovanskih dobav nam je firma Westinghouse — ACEC napovedala prekinitev pogodbe. Po dolgotrajnih razgovorih smo dne 16. 8. 1977 podpisali amandma za sporazumno prekinitev pogodbe, s tem, da ostane v veljavi obveznost za funkcionalno odgovornost za oskrbo s tekočimi gorivi.

Dva kotla zmogljivosti po 60 ton pare na uro je dobavila firma Thomasen iz Holandije z 9-mesečno zamudo, in sicer so prvega predali 22. 4. 1977 in drugega 28. 4. 1977. Poiskusno sta malo obratovala, ker nismo uspeli dobiti dovoljenja za poizkusno obratovanje, kasneje pa zaradi nesposobnosti za obratovanje plinskih turbin.

Naprave za kemijsko pripravo nismo montirali, ker smo čakali na končno lokacijo. Predvideno je bilo, da bo stala pri novi elektrarni. Ker pa so v tem času proučevali možnost za postavitev Termo elektrane III na obali Save, smo z gradnjo počakali.

Da je klevetanje v zvezi z gradnjo plinsko parne elektrarne zelo načrtno, je vidno iz izjave tovariša Živka v aktualnem pogovoru »Nikoli več poceni«, objavljenem v sobotni prilogi Dela z dne 22. oktobra 1977, ki se glasi: »Če investicije ne izpelješ v predvidenem času, se povečajo stroški. Tak primer je Plinska parna elektrarna Trbovlje, za katero je bilo prvotno predvidenih 280 milijonov dinarjev, zdaj pa so vlaganja v to elektrarno že blizu 600 milijonov dinarjev. To je treba amortizirati in so potem stroški toliko višji. Gre pa za subjektivne vzroke. Pa ne samo pri Trbovljah, temveč tudi pri nekaterih drugih pomembnih objektih«.

Resnični podatki o investicijskih stroških so naslednji:

Začetna investicijska vsota je bila 449 451 000 dinarjev; napravljena sta bila dva aneksa in so skupna vlaganja v ta objekt 575 556 000 dinarjev oziroma znaša podražitev 28,44 %, kar je za ta čas povsem normalno.

Cena za pridobljen megavat pa znaša 6638 din, kar je v primerjavi z ostalimi proizvodnimi objekti zelo poceni.

Pri sklepanju pogodb z domačimi dobavitelji lahko ugotovljamo, da je predstavnik firme Westinghouse — ACEC upravičeno kritiziral, da imajo jugoslovanski dobavitelji in izvajalci del izredno visoke cene. O tem smo se prepričali sedaj, ko pripravljamo za dokončanje del pogodbe z istimi izvajalci in jih kritično pregledujejo strokovnjaki Ljubljanske banke. Tudi to je bila ovira za hitrejši potek del.

Zadnje čase se v raznih elektrogospodarskih krogih tudi ugotavlja, da plinske turbine niso potrebne za naš elektroenergetski sistem. Tu moramo ugotoviti, da si plinskih turbin nismo izmislili v elektrarni Trbovlje, ampak smo se borili, potem ko so bile že odobrene, da se jih nabavi za kritje konic in za pokrivanje potreb po električni energiji v primeru izpada večjih proizvodnih enot in da se jih postavi v Trbovljah v kombi sistem. Odobrena je bila tudi nabava dveh kotlov za proizvodnjo manjkajoče pare v naši stari elektrarni, ker sta bila pred leti izločena iz obratovanja dva stara kotla. Kotla sta ogrevana z izpušnimi dimnimi plini iz plinskih turbin. Tako lahko dobimo pri obratovanju plinskih turbin dodatno okoli 28 MW moči. Poraba toplote je pri obratovanju plinskih turbin okoli 3100 kcal/kWh, v kombi sistemu pa je poraba toplote okrog 2300 kcal/kWh. Plinski turbini sta pomembni tudi za rudnike v Zasavju, ker lahko v primeru izpada električnega omrežja obratujemo tudi iz breznapetostnega stanja in oskrbujemo rudnike z električno energijo. Znano je, da so jame

v našem bazenu izpostavljene vplivom vode in metana in da so bili primeri, ko so morali rudarji ob izpadu električne energije zapustiti delovišče zaradi zalivanja in nasičenja jam z metanom.

V prilogi vam dajemo v proučitev tudi zaključek treh komisij, ki so do sedaj analizirale potek te investicije. Hvala lepa.

Predsednik Štefan Nemeč: Hvala lepa! Prosim, besedo ima Vlado Potočnik, delegat s prosvetno-kulturnega področja, 5. okoliš!

Vlado Potočnik: Tovariš predsednik, tovarišice in tovariši delegati! Delegati ugotavljamo, da so dosedanji ukrepi pri pospeševanju manj razvitih in obmejnih območij dali nekatere začetne rezultate, še posebej pri pospešenem odpiranju delovnih mest v kmetijstvu, ter tako vsaj delno zavrli relativno zaostajanje teh območij. Zato menimo, da je v skupnem interesu, da bi se pozitivni trend razvoja manj razvitih območij nadaljeval s ciljem, da se doseže stopnja rasti, ki bo zagotavljala izenačevanje pogojev pridobivanja dohodka in samofinanciranja vseh družbenih potreb.

Delegati menimo, da je še posebej pomembno, da poslovne banke tudi v okviru nove organizacije zagotavljajo sredstva za izpeljavo nalog, ki so opredeljene z družbenim planom in z že sprejeto politiko bank glede financiranja investicij v manj razvitih območjih. To še posebej velja za pospeševanje razvoja primarne kmetijske proizvodnje, predelovalne in prehrabene industrije, upošteva je nove družbenoekonomske odnose v bankah.

Sedaj je pomembno, da ustrezno opredelimo naloge na področju izvajanja programa usposabljanja kmetijskih zemljišč, regulacije in melioracije, ker izvajanje teh, v družbenem planu opredeljenih nalog, močno zaostaja. Intenzivno izkoriščanje zemljišč lahko zaradi pomembnega deleža kmetijstva v vseh manj razvitih občinah v velikem delu pripomore k odpravi dosedanjih nesorazmerij v razvitosti.

Z večjo intenzivnostjo izkoriščanja manjših zemljiških kompleksov za pridelovanje vrtnin in poljščin se v agrarnih občinah odpirajo tudi nove zaposlitvene možnosti.

Poleg že uveljavljenega sistema združevanja sredstev Ljubljanske banke v investicije v manj razvitih območjih in posebej za razvoj kmetijstva naj banka še posebej opredeli tudi namensko združevanje sredstev za velike zemljiške posege, regulacije in melioracije v pretežno agrarnih območjih SR Slovenije, kar je še zlasti pomembno za uresničitev sprejetega programa povečanja proizvodnje hrane, kajti ta sektor še vedno zaostaja.

Delegati podpiramo tudi stališče odborov glede usklajevanja vseh oblik družbene porabe z rastjo družbenega proizvoda. Pri tem opozarjamo, da sedanji sistem indeksiranja, ki temelji na neuskladenih startnih osnovah in ne upošteva prenosa novih obveznosti v občinah na področje skupne in splošne porabe, močno zaostuje problematiko financiranja proračunskih potreb in družbenih dejavnosti, še posebej v izobraževanju in zdravstvu. Manj razvite občine, ki prejemaajo solidarnostna sredstva, prispevajo na primer za izobraževanje večji delež, poleg tega pa so se delovni ljudje v naši občini zaradi močnega zaostajanja celotne družbene sfere odločili za višje prispevke iz bruto osebnih dohodkov, in sicer za izobraževanje za 0,5 % in za zdravstvo za 0,33 %. Tudi samoprispevki, ki ponekod dosegaajo celo 5 % neto osebnega dohodka, neposredno prispevajo k hitrejšemu razvoju.

V prvem letu izvajanja družbenega plana do leta 1980 smo bili zainteresirani, da se doseže poraba, uskladena z rastjo družbenega proizvoda, ne pa nižja za 10 %, in da se poraba do leta 1980 izravna z opredelitvami družbenega plana. Ocena vseh oblik porabe glede na doseženi družbeni proizvod je tudi pokazala, da smo v naši občini nekoliko presegle osebno porabo, kar je rezultat nekoliko hitrejše rasti mase osebnih dohodkov zaradi pospešenega zaposlovanja. Vendar pri tem pripominjam, da združeno delo v naši občini ni prekoračilo sporazumov, kar je razvidno tudi iz podatka, da je na področju osebnih dohodkov indeks osebnih dohodkov v primerjavi z republiškim poprečjem le 84 %, tako da so se razmerja od leta 1971 še poslabšala.

Obseg porabe je prekoračen tudi v sredstvih republiških interesnih skupnosti. Na podlagi tega predlagamo, da se pri opredeljevanju obsega vseh oblik porabe na ravni občine, posebej manj razvitih občin, uveljavi prehodno obdobje. Poudarjamo, da je potrebno te občine posebej obravnavati v neposrednem stiku z ustreznimi republiški sekretariati in samoupravnimi interesnimi skupnostmi, ki bi morali problematiko omenjenih občin razreševati neposredno in realno z vsemi družbenimi dejavniki v občini. V nasprotnem primeru bodo nastale nepremostljive težave pri kadrih in druge posledice, ki so nam znane.

Zboru združenega dela predlagamo, da omenjene pripombe sprejme in da jih posreduje Izvršnemu svetu, ki bo predlagatelj predloga resolucije o politiki izvajanja družbenega plana SR Slovenije za leto 1978, skupno s konkretnimi predlogi Izvršnega sveta občine Ljutomer, ki jih je predložila skupina delegatov občine Ljutomer. Te predloge je v celoti sprejela tudi Skupščina Skupnosti pomurskih občin.

O celotnem besedilu osnutka resolucije bodo vsi zbori Skupščine občine razpravljali na seji 25. novembra 1977. Obenem vas obveščam, da delegati v ostalem delu podpiramo besedilo osnutka resolucije. Hvala lepa.

Predsednik Štefan Nemeč: Besedilo ima Jože Deberšek, predstavnik Izobraževalne skupnosti Slovenije.

Jože Deberšek: Tovariš predsednik, tovarišice in tovariši delegati! V osnutku resolucije kakor tudi v ekspozeju podpredsednika Dragana je ugotovljeno, da se na področju usklajevanja skupne porabe ne realizirajo plansko postavljene prednostne naloge.

Med takšnimi nalogami je usmerjeno izobraževanje. Najprej bi navedel vzroke, zakaj se ta prednost ne uresničuje. Eden izmed vzrokov je v tem, da smo pri usklajevanju izhodišč za 5-letno obdobje delali pri planskih predpostavkah in da planske predpostavke precej odstopajo v primerjavi z dejanskimi gibanji.

Nadalje je treba upoštevati, da se niso vsi predlagatelji samoupravnih sporazumov o temeljih plana držali planskih predpostavk.

Posledice tega za usmerjeno izobraževanje so v glavnem naslednje:

Kvantitativna rast se v glavnem giblje po planskih predvidevanjih ali jih celo prekoračuje. Naj to dokumentiram z naslednjim podatkom: Vpis v srednje šole, med katere so vključene tudi vse poklicne šole, je narastel letos za okoli 4 %. Od 24 000 učencev, ki končajo osnovno šolo v Sloveniji, se jih v srednje šole vključi že nad 23 000. Le okrog 800 učencev se je po končani osnovni šoli vključilo neposredno v delo ali ostalo doma na kmetiji.

Ker se otroci iz SR Slovenije v glavnem odločajo za šolanje na štiriletnih srednjih šolah, nastaja praznina na poklicnih šolah. To praznino zapolnjujemo s prilivom otrok iz ostalih območij Jugoslavije.

Vsako leto narašča število srednješolcev iz ostalih območij, tako da raste s povprečno letno stopnjo 2 %. V šolskem letu 1976—1977 je bilo že 6,5 % vseh srednješolcev v SR Sloveniji iz ostalih območij Jugoslavije.

Vprašati se moramo, zakaj je tako. Zakaj nismo uspeli, da bi preusmerili izobraževanje naše mladine? Razlogov je seveda ogromno in jih ni mogoče pojasniti v kratkem času, ki je na razpolago, zlasti ne v tem trenutku. Moram povedati, da je sla in želja po izobraževanju izredno velika, da so poklicne želje mladine, želje, ki niso odraz izobraževanja, marveč so za to globlji družbeni vzroki, v sistemu nagrajevanja, v položaju delavca in tako dalje.

Kljub vsem sprejetim ukrepom, da bi zajezili ta val mladine, rastejo kvantitativno programi hitreje, kot jih predvidevamo. Neupoštevanje in neuresničevanje predvidenih planskih izhodišč v zaposlovanju in tudi na drugih področjih vpliva na celoten sistem izobraževanja in še posebej usmerjenega izobraževanja.

To je razvoj, katerega stopnje rasti so hitrejše, kot jih predvidevamo in lahko usklajujemo v družbenih planskih okvirih.

Posledice takšnega stanja in nerealiziranih prednostnih nalog so v tem, da neprestano slabi materialna moč usmerjenega izobraževanja. Zaradi materialnega zaostajanja je izredno težko doseči vsebinske premike v usmerjenem izobraževanju. Vsaj materialne predpostavke za kvalitativne vsebinske premike bi morale biti do določene mere urejene. Zajeziti bi morali tudi izredno veliko fluktuacijo kadrov. Oménjeni predpostavki morata biti vsaj deloma realizirani, če hočemo uresničiti globoke vsebinske premike, za katere smo se odločili: materialna osnova in kadrovski potencial usmerjenega izobraževanja. Pretok kadrov iz gospodarstva v usmerjeno izobraževanje je skorajda enak ničli. Obraten pretok je velik. V srednjem šolstvu realiziramo že 48 % programa s honorarno zaposlenimi delavci.

Rekel sem, da je posledica tega stalno padanje materialne osnove. Mislim, da ni primerno, da je Izvršni svet v svojem ekspoziju o politiki za leto 1977 predlagal, da se izvršijo na področju osnovnega šolstva in srednjega šolstva določene korekture. O tem bom povedal nekaj besed kasneje.

Menim, da mora predlog resolucije bolj natančno kot osnutek predlagati, kako na tem področju doseči sprejeto in dogovorjeno politiko, da mora imeti usmerjeno izobraževanje prednost v tem srednjeročnem obdobju.

K ekspoziju podpredsednika Dragana bi dal nekatera pojasnila in predloge:

V ekspoziju se predlaga, da naj se po samoupravni poti uskladijo osebni dohodki v osnovnem šolstvu z osebnimi dohodki na pogojno nekvalificiranega delavca v letu 1976. Seveda se s tem v Skupščini opredeljujemo, da to področje vedno za več kot za eno leto zaostaja za drugimi.

Pojasniti nekatera vprašanja v zvezi s srednjim, višjim in visokim šolstvom. Res je, da je na pogojno nekvalificiranega delavca v srednjem, višjem in visokem šolstvu nekoliko višje povprečje, čeprav so v cenah, po katerih se plačujejo programi, osebni dohodki vkalkulirani za vsa področja enotno. Vendarle je v srednjem, višjem in visokem šolstvu nekaj več neposredne menjave. Te menjave pa ne bi imenoval neposredno, ker gre v mnogih primerih za veliko komercializacijo, s katero si šole ustvarjajo dodatne dohodke in z njimi pokrivajo izdatke, ki jih imajo s temeljnimi programi.

Izven vse družbene kontrole so stroški študija ob delu. Vse, kar dosežemo pri reguliranju vpisa mladine, nam poruši neustrezen vpis študija ob delu. Kajti študij ob delu je najbolj pogost na nekaterih družboslovnih področjih. Lahko naštejemo nekaj šol, ki imajo kar 80 % vseh vpisanih študentov organiziranih v okviru študija ob delu. Ker študija ob delu ne obvladujemo prek menjave dela v interesnih skupnostih, je to področje postalo zlata jama, kjer se ustvarjajo dodatni dohodki za pokrivanje rednih programov. Mislim, da je pomembna naloga, da bomo tudi to področje obvladali tako, da bo v interesu izobraževanja in da bodo gibanja tudi na tem področju takšna, da bodo uskladena z doslej še neopredeljenimi kadrovskimi potrebami v SR Sloveniji.

Zato menim, da smo pri snovanju politike do srednjega, višjega in visokega šolstva v težkem položaju, kajti materialni položaj za temeljno dejavnost pada in si zato šole popravljajo materialni položaj s komercializacijo, ki na področju izobraževanja nikakor ni upravičena.

Kot važen vir za popravljanje materialnega položaja se uveljavlja tudi dohodek, ki ga ustvarijo učenci s svojim delom v šolah. To je popolnoma v nasprotju z vsemi našimi dokumenti in političnimi akcijami. Zato menim, da se moramo v politiki financiranja opredeljevati za to, da bomo materialni položaj za temeljno izobraževalno dejavnost urejali tako, da ne bomo prisiljevali vzgojno-izobraževalnih organizacij, da uvajajo družbeno neupravičene vire financiranja.

Predlagam, da v sprejeti politiki dodamo glede urejevanja osebnih dohodkov pedagoških delavcev za leto 1977 tudi višje in visoko šolstvo. Kajti v ekspoziciji je Izvršni svet predlagal uskladitev samo za osnovno in srednje šolstvo. To lahko ilustriram s podatki: Od leta 1974 do leta 1977 so povprečni osebni dohodki v Sloveniji narasli za 170 %, v gospodarstvu za 171 %, v osnovnem šolstvu za 164 %, v srednjem šolstvu za 164 %, v višjem in visokem šolstvu za 156 %. Torej so v višjem in visokem šolstvu najmanj narasli. Mislim, da imamo v številnih visokošolskih organizacijah združenega dela glede osebnih dohodkov težko situacijo, ki jo razrešujemo na različnih ravneh ali pa je tudi ne. To se odraža tudi pri študentih. Zato menim, da je upravičeno, da se stališča Izvršnega sveta, navedena v ekspoziciji tovariša Dragana, popravijo tako, da naj se izvede valorizacija osebnih dohodkov tudi v višjem in visokem šolstvu. Hvala lepa.

Predsednik Štefan Nemeč: Besedo ima Francka Herga, delegatka z gospodarskega področja 13. okoliša-Maribor!

Francka Herga: Pri obravnavi osnutka resolucije za leto 1978, ko se opredeljujemo za temeljne naloge in prav tako določamo nosilce teh nalog, se poraja vprašanje, kako so uresničene naloge, ki smo jih zapisali v resoluciji za leto 1977, oziroma kako so nosilci, ki so bili določeni s to resolucijo, te naloge izvajali.

Na primer:

Na področju izobraževanja naj bi Zavod SR Slovenije za družbeno planiranje predložil metodologijo programiranja kadrov v organizacijah združenega dela. Mislim, da glede na razpravo govornika pred menoj ni potrebno posebej utemeljevati, da ta naloga še ni opravljena, in vprašanje je, do kdaj bo.

Na področju družbenih dejavnosti naj bi vsaka samoupravna interesna skupnost izdelala za svoje področje posebno analizo in akcijski program ukrepov

za racionalizacijo stroškov in povečanje učinkovitosti storitev. O tem naj bi poročala ob koncu leta. Ali bo to narejeno?

Na področju zaposlovanja naj bi Republiški sekretariat za industrijo pripravil analizo pogojev za pridobivanje dohodka v organizacijah združenega dela, ki zaposlujejo pretežno ženske, in pripravil predlog možnih ukrepov za sistemske rešitve. Ker na tem področju še ni nič storjeno, naj poudarim pomembnost te naloge z nekaterimi podatki: Tekstilna industrija zaposluje pretežno žensko delovno silo, ki dela v treh ali v štirih izmenah in tako s trdim delom dosega višjo produktivnost. Obremenitve dohodka tekstilne industrije so nesorazmerne z drugimi dejavnostmi in tudi s tekstilno industrijo v drugih republikah. To pomeni, da ni enakopravnih pogojev za pridobivanje dohodka na enotnem jugoslovanskem trgu. Tekstilna industrija nima možnosti, da izvrši vse svoje obveznosti, med katerimi je ena tudi ukinitve nočnega dela žensk. V prvem polletju 1977 je znašal na primer delež naše republike pri obveznem posojilu za manj razvite republike in pokrajini 0,47 % od celotnega prihodka. Za tekstilno industrijo pa znaša to posojilo 0,75 %. Slovenska tekstilna industrija prispeva v okviru jugoslovanske tekstilne industrije kar 46 % od skupnega zneska posojila, ki ga plačuje tekstilna industrija, medtem ko je njena udeležba v celotnem prihodku jugoslovanske tekstilne industrije le 21,6 %.

Verjetno bi se še našle nekatere druge naloge, ki niso uresničene, vendar bi bilo potrebno to analizirati in poročati, da ne bomo v dokumentih za naslednje leto predvidevali nalog, ki se ne bodo uresničevale! Hvala.

Predsednik Štefan Nemeč: Hvala. Želi še kdo besedo? Besedo ima Savo Vuk, delegat s področja gospodarstva, 6. okoliš — Nova Gorica!

Savo Vuk: Tovariš predsednik, tovarišice in tovariši delegati! Skupina delegatov s področja gospodarstva 6. okoliša, iz občin Nova Gorica in Ajdovščina, za Zbor združenega dela Skupščine SR Slovenije je na svojih sejah obravnavala osnutek resolucije o politiki izvajanja družbenega plana v SR Sloveniji za obdobje 1976—1980 v letu 1978, spremembe in dopolnitve dogovora o temljih družbenega plana Slovenije za obdobje 1976—1980 in osnutek resolucije o politiki uresničevanja družbenega plana Jugoslavije za dobo 1976—1980 v letu 1978 in daje k tem dokumentom naslednja mnenja in predloge:

V letošnjem letu so bili ratificirani ozimski sporazumi, ki so doživeli veliko politično podporo in odobravanje tudi v zborih Skupščine SR Slovenije ter med delovnimi ljudmi in občani v SR Sloveniji ter Jugoslaviji.

Ozimski sporazumi odpirajo široke možnosti sodelovanja tako na gospodarskem kot na ostalih področjih obmejnega sodelovanja, hkrati pa nalagajo naši družbenopolitični skupnosti tudi realizacijo sprejetih obveznosti. Naša delegacija meni, da ti sporazumi niso našli ustreznega mesta in poudarka v osnutku resolucije oziroma v osnutku temeljnih razvojnih nalog v letu 1978, zato predlagamo sestavljalcu, naj se v osnutek temeljnih razvojnih nalog v letu 1978 doda posebno poglavje z naslovom »Uresničevanje ozimskih sporazumov«, v katerem naj se opredelijo naloge, ki se bodo opravile s tem v zvezi v letu 1978.

Pričakujemo, da bodo za naše območje opredeljene naslednje naloge: sprejetje noveliranega videmskega sporazuma o maloobmejnem prometu, opredelitev in proučitev višjih oblik gospodarskega sodelovanja, začetek gradnje mednarodnega mejnega prehoda Vrtojba in ustreznih cestnih priključkov na sedanje cestno omrežje ter začetek gradnje kontrolnih objektov na mejnem pre-

hodu, izgradnja in otvoritev mejnega prehoda za maloobmejni promet na Erjavčevi cesti v Novi Gorici, izdelava projektov ter začetek gradnje ceste od Solkana do Goriških Brd, pospešitev gospodarskega, kulturnega ter drugih oblik sodelovanja med Socialistično republiko Slovenijo in Furlanijo-Julijsko Krajino in povečanje aktivnosti skupnih komisij, ki so določene za realizacijo ozimskih sporazumov.

Poleg zgornjih so še druga vprašanja, ki bi jih bilo potrebno vključiti v to poglavje. Prav bi bilo, da nas glede tega dopolnijo tudi delegati iz ostalih obmejnih občin.

Z vključitvijo teh vprašanj v obliki posebnega poglavja v osnutek temeljnih razvojnih nalog v letu 1978 bomo dali tudi ustrezen poudarek sprejetim sporazumom in hkrati z naše strani zagotovili, da se bodo ti sporazumi tudi izvajali.

Hkrati smo mnenja, da je potrebno k aneksu družbenega dogovora o temeljnih družbenega plana SR Slovenije za obdobje 1976—1980, ki ga bomo obravnavali pod 3. točko, vključiti obveznosti in dinamiko izvajanja obveznosti, sprejetih z ozimskim sporazumom.

Ugotavljamo, da tudi osnutek resolucije o politiki uresničevanja družbenega plana Jugoslavije za dobo od leta 1976 do leta 1980 v letu 1978, ki ga bomo obravnavali pod 7. točko dnevnega reda, ne opredeljuje obveznosti iz ozimskih sporazumov in bi ga bilo potrebno dopolniti ob smiselnem upoštevanju zgornjih pripomb in ostale problematike v zvezi z ozimskimi sporazumi.

Predsednik Štefan Nemeč: Besedo ima Tomaž Vuga, predstavnik Odbora za stanovanjsko-komunalna vprašanja in varstvo okolja našega zbora!

Tomaž Vuga: Tovariš predsednik, tovarišice in tovariši delegati! Razpravljaj bom o 7. poglavju osnutka resolucije, ki govori o urejanju prostora. O tem poglavju danes delegati še niso razpravljali.

Naš odbor je v razpravi o tem poglavju podprl stališča, ki so izražena v osnutku resolucije, vendar je izrazil dvom, da bo možno v letu 1978 izdelati dogovore o temeljnih prostorskih planov in prostorske plane, kar se nakazuje v prvem odstavku tega poglavja.

Pri tem je Odbor upošteval vsem znano pomanjkanje kadrov za delo na tem področju. Vemo, da niti šole ne izšolajo dovolj kadrov niti se kadri ne oblikujejo v praksi. Ravno tako je Odbor ugotovil, da verjetno ne bo dovolj finančnih sredstev za izdelavo takih dokumentov v prihodnjem letu. Predvsem smo pri tem mislili na stanje v občinah, kjer skoraj ni več sredstev v proračunih za dejavnost prostorskega urejanja. Tudi danes smo slišali, da verjetno v prihodnjem letu ne moremo pričakovati izboljšanja stanja na tem področju.

Tretji razlog za naš dvom je bilo vprašanje zakonodaje s tega področja. Znano je, da je zakonodaja, ki obravnava prostorsko planiranje in sploh družbeno planiranje, šele v pripravi, vsi dokumenti s področja urejanja prostora pa bi morali temeljiti na tej zakonodaji. Zato predlagamo, da se v resolucijo vključi naloga, da se čimprej izdelata prostorski plan Slovenije, ki je v veliki meri že napravljen, da občine prevzamejo nalogo, da bodo pripravile vsaj delne prostorske dokumente za tista področja, ki so v posameznih občinah najbolj kritična, in da se le-ti v naslednjih letih zaokrožijo v prostorske plane občin. S tem mislimo, da se bomo izognili temu, kar se na žalost pri nas večkrat ponavlja, da izdelamo dokumente za to, da jih imamo, ne pa zato, da jih upo-

rabljamo. Potem imamo nekaj let dokument in se nanj izgovarjamo, vendar ga v praksi ne izvajamo. Hvala lepa.

Predsednik Štefan Nemeč: Hvala lepa! Besedo ima, Karel Franko, delegat s kmetijskega področja, okoliš Pomurje.

Karel Franko: Tovariš predsednik, tovarišice in tovariši delegati! V razpravi o osnutku resolucije o politiki izvajanja družbenega plana v SR Sloveniji za leto 1978 smo delegati uporabljali podatke iz analize izvajanja nalog in dogovora o temeljih družbenega plana SR Slovenije na področju materialne proizvodnje.

Zadržali smo se posebej pri 3. točki, ki govori o doseženih proizvodnih rezultatih v kmetijstvu.

Delegacija ugotavlja, da je problematika realno prikazana. Opozarjamo na nekatere vzroke, zaradi katerih prihaja na določenih področjih do večjih ali manjših odklonov. Menimo, da bo potrebno bolj smelo pristopiti k razreševanju in odpravljanju nekaterih neskladij, če nočemo, da bi se negativni pojavi iz leta v leto poglobljali.

Iz omenjenega gradiva je razvidno, da je največji odmik od planskih ciljev pri odkupu pšenice. Ugotavljamo, da je bil letošnji pridelek pšenice dober, če že ne prav dober. Priznati moramo žalostno resnico, da dajemo kmetje mnogo kvalitetne pšenice kot hrano prašičem in živini. To se bo dogajalo vse dotlej, dokler bo koruza iz Vojvodine dražja od pšenice in dokler ne bomo dobili za zamenjavo enakovredne hrane za živino.

V živinorejski proizvodnji ugotavljamo zaostajanje proizvodnje svinjskega mesa in stagnacijo proizvodnje govejega mesa. Delegacija meni, da je glavni vzrok za stagnacijo na področju prašičereje, predvsem pa govedoreje starostna struktura kmečkega prebivalstva. Ljudje se starajo in ne zmorejo več toliko težkega dela, kot ga zahteva govedoreja. Vsako leto pride skoraj v vsaki vasi do primera popolne opustitve živinoreje. Res je, da kmetje gradijo nove hleve, vendar ne privezujejo več toliko govedí, kolikor jih onemogli kmetje opuščajo. Računati je treba s tem, da bo stalež goveje živine in prašičev pri kmetih upadal tudi v bodoče. Poseben problem je pomanjkanje telet, ki jih ne morejo kupiti za potrebo organizirane reje.

Delegacija želi ponovno opozoriti na neupravičen in za našo živinorejo škodljiv uvoz plemenske živine lisaste pasme, za katerega je izdala dovoljenje zvezna administracija. V tej zadevi je naša delegacija postavila delegatsko vprašanje na prejšnji seji tega zbora. Želimo, da se nam odgovor posreduje v pisni obliki.

Delegacija ugotavlja, da se zaradi starostne strukture kmečkega prebivalstva naglo povečujejo slabo obdelane kmetijske površine. Menimo, da bomo morali temu področju posvetiti našo posebno pozornost. Ne smemo dovoliti, da nam ostajajo površine dobre zemlje neobdelane ali slabo obdelane, na drugi strani pa vlagamo ogromna sredstva v drage melioracije.

Delegacija ugotavlja, da je na področju prilagajanja združnih organizacij določilom zakona o združenem delu še mnogo nerešenih vprašanj in premalo razprav z neposrednimi kmetijskimi proizvajalci. Zato nas čaka še mnogo dela. Ne sme nam biti vseeno, kakšne združne organizacije bomo imeli, ker od njih in prek njih vsi skupaj dosti pričakujemo.

Menimo, da je potrebno navedene ugotovitve upoštevati pri nadaljnjem planiranju, kakor tudi v besedilu predloga resolucije za leto 1978. Hvala lepa.

Predsednik Štefan Nemeč: Hvala lepa! Besedo ima Mali Franc, delegat z gospodarskega področja, 26. okoliš!

Franc Mali: Tovariš predsednik, tovarišice in tovariši delegati! Skupina delegatov 26. okoliša za gospodarsko področje, Litija in Grosuplje, ki delegira delegata v Zbor združenega dela Skupščine SR Slovenije, je na seji dne 18. 11. 1977 sprejela naslednje pripombe:

Delegacija podpira prizadevanja predstavnikov gospodarstva v panogi 125, ki jo sestavljajo tekstilna, usnjarska in gumarska industrija, za izenačitev pogojev gospodarjenja. Soglašamo, da je resnično treba proučiti stopnjo prispevka za obvezno posojilo za nerazvite v tej panogi. Gre za to, da ta panoga v republiškem planu ni prioriteta. To omejuje razvoj tehnologije in povečanje kapacitet, hkrati pa se postavlja vprašanje ustavne enakosti in družbenoekonomskega položaja delavcev ter sorazmerne obremenitve družbene reprodukcije. Hvala lepa.

Predsednik Štefan Nemeč: Besedo ima tovarišica Milka Gyöfi, Lendava, 15. okoliš!

Milka Gyöfi: Tovariš predsednik, tovarišice in tovariši delegati! Izvršni sveti skupščin občin Lendava, Ljutomer, Gornja Radgona in Murska Sobota, skupina delegatov za Zbor združenega dela Skupščine SR Slovenije in delegati Skupščine Skupnosti pomurskih občin so obravnavali besedilo osnutka resolucije o politiki izvajanja družbenega plana SR Slovenije za obdobje od leta 1976 do 1980 v letu 1978 in v zvezi s tem sprejeli naslednja stališča, pripombe in predloge:

Družbeni proizvod v manj razvitih območjih republike raste približno enako kot v celotni republiki Sloveniji, čeprav bi morala biti rast hitrejša glede na sprejeto politiko.

Število zaposlenih v manj razvitih območjih se je gibalo sicer nekoliko hitreje kot v SR Sloveniji, vendar še vedno pod predvidevanji.

Program zaposlenosti se rešuje prepočasi zaradi tega, ker se organizacije združenega dela iz razvitih območij še vedno rajši odločajo za investicije v okviru matičnih podjetij, mnogo manj pa v nerazvitih območjih.

Poslovne banke ugotavljajo, da zaradi neustreznih in ne dovolj utemeljenih investicijskih programov upada tudi delež kreditov bank v manj razvitih območjih.

Manj razvita območja nimajo potrebnih sredstev za investicije v infrastrukturo in komunalno urejanje zemljišč, ki bi bila primerna za lokacijo novih objektov, zato je tudi težje pritegniti investitorje iz razvitih območij.

Sprejeti sistem spodbujanja gospodarskih vlaganj v manj razvitih območjih z uvajanjem davčnih olajšav še ni v celoti zaživel. Zato bi bilo potrebno proučiti višino obresti ter odstotek lastne udeležbe pri najemanju kreditov za investicije, kajti omenjena dejavnika lahko odločilno vplivata na vlaganje v manj razvitih območjih.

Sistem solidarnosti za skupno in splošno porabo ni dovolj proučen in je za manj razvita območja neustrezen. Zato je potrebno poiskati ustrežnejša merila in standarde.

Na podlagi tega lahko ugotovimo, da zaostajamo pri uresničevanju dogovorjenih nalog, ki izhajajo iz družbenega dogovora o skladnejšem regionalnem razvoju v SR Sloveniji v obdobju 1976—1980. Zato je potrebno izdelati analize, kako podpisniki tega družbenega dogovora uresničujejo sprejete obveznosti, in z ustreznimi ukrepi pospešiti uresničevanje sprejetih nalog.

Menimo, da je potrebno pri iskanju ustreznih sistemskih rešitev za skladnejši regionalni razvoj upoštevati tudi naslednje. Devizna sredstva zdomcev, ki se zbirajo v manj razvitih območjih, je potrebno nameniti za nakup opreme iz uvoza in za odpiranje novih delovnih mest. Ta sredstva naj se ne vštevajo v redno devizno kvoto. Zagotavljati je treba ugodnejše kreditne pogoje za vlaganja v razvoj kmetijstva in živilske industrije in v zvezi s tem ugodnejše pogoje za obresti, za roke za odplačilo kreditov in za lastno udeležbo pri najemanju kreditov. Omogočiti je treba razbremenitev gospodarstva z večjimi davčnimi olajšavami v manj razvitih območjih. Zagotoviti je treba tudi sredstva za priučevanje delavcev, ki se vračajo z dela v tujini, z namenom, da se usposobijo za ustrezno delo. Z ustrezno politiko cen kmetijskih proizvodov in izdelkov živilske industrije je treba nadomestiti regresiranje teh izdelkov. V večji meri je treba zagotavljati sredstva za raziskovalno dejavnost, ki je pomembna za pospešen razvoj v manj razvitih območjih.

Predlagamo, da se resolucija dopolni v tem smislu, da lahko območja v SR Sloveniji, ki imajo odvečno delovno silo, zahtevajo od ustreznega zveznega sklada sredstva za odpiranje novih delovnih mest.

V resoluciji je določeno, da je potrebno zaradi pospešitve razvoja manj razvitih obmejnih območij na področju izobraževanja zagotoviti delovanje osnovnih šol tudi, če ne bodo izpolnjeni normativi glede števila učencev. Predlagamo, da naj isto velja tudi za srednje šole za usmerjeno izobraževanje.

Nadalje predlagamo naslednje načelne in konkretne pripombe:

Načelno soglašamo z osnutkom resolucije o politiki izvajanja družbenega plana SR Slovenije za obdobje od leta 1976—1980 v letu 1978, vendar ugotavljamo, da je besedilo osnutka resolucije zelo načelno in da niso opredeljeni nosilci za uresničenje nalog.

Ugotavljamo, da so kazalci razvoja zastavljeni precej smelo in da bo potrebno vložiti največje napore, da se dosežejo zastavljeni cilji.

Predlagamo, da predlagatelj osnutka resolucije v nadaljnjem postopku upošteva, v tistem delu, ki obravnava skladnejši regionalni razvoj, tudi ugotovitve in predloge, ki so dani v uvodnem delu te razprave.

Konkretne pripombe:

K 3. poglavju, točka 3,5, prva alineja: Pri razporejanju dohodka iz čistega dohodka v letu 1978 je potrebno najti ustrežnejši način oblikovanja sredstev za osebne dohodke, upoštevajoč zagotovitev socialne varnosti in stimulativnejši način nagrajevanja po delu zaposlenih delavcev.

K 3. poglavju, točka 3,5, tretja alineja: Zagotoviti je treba, da se bodo sredstva za zadovoljevanje skupnih potreb v manj razvitih občinah oblikovala v takšnem obsegu, da bo možno uresničiti enotni in dogovorjeni program v družbenih dejavnostih, pri čemer bo zagotovljena solidarnost na takšni stopnji, da bo omogočena delitev družbenega proizvoda po dogovorjenih razmerjih v okviru občine.

K 3. poglavju, točka 3,8: V proračunu SR Slovenije za leto 1978 je potrebno zagotoviti sredstva za plačilo kompenzacij proizvajalcem kmetijskih in prehrabnenih proizvodov. Nadalje je potrebno zagotoviti v republiškem proračunu za leto 1978 dopolnjevanim občinam takšen obseg dopolnilnih sredstev, da bodo lahko normalno izvajale naloge, ki so jim naložene po ustavi, zakonih in drugih samoupravnih aktih.

V četrtem odstavku iste točke je na koncu zadnjega odstavka za besedami »opredeljenih nalog« treba dodati naslednje besedilo: »ter za pokritje obveznosti, sprejetih z resolucijo o politiki izvajanja družbenega plana SR Slovenije za obdobje od leta 1976 do 1980 v letu 1977.« To naj velja zlasti za poravnavo obveznosti iz proračuna in prispevka za Skupnost starostnega zavarovanja kmetov SR Slovenije za obdobje od leta 1972 do leta 1975.

K 6. poglavju: V petem odstavku naj se doda naslednje besedilo: »Republiške samoupravne interesne skupnosti za področje gospodarstva in družbenih dejavnosti bodo konkretno opredelile naloge, ki jih imajo v zvezi z uresničevanjem dogovorjene politike za skladnejši regionalni razvoj.«

V skladu z resolucijo o politiki izvajanja družbenega plana SR Slovenije za obdobje od leta 1976 do leta 1980 v letu 1978 naj se doda novi sedmi odstavek v naslednjem besedilu: »Izvršni svet Skupščine SR Slovenije bo v letu 1978 pripravil analizo izvajanja družbenega dogovora o skladnejšem regionalnem razvoju v SR Sloveniji v obdobju 1976—1980 ter na podlagi tega sprejel ukrepe za pospešeno izvajanje dogovorjenih nalog za razvoj manj razvitih območij, zlasti še za hitrejšo rast produktivnosti, družbenega proizvoda, zaposlenosti in za večja investicijska vlaganja.«

K 7. poglavju: Za izvajanje nalog, ki so predvidene v tem poglavju, je potrebno zagotoviti občinam v manj razvitih območjih v proračunu SR Slovenije iz dopolnilnih sredstev ustrezen del finančnih sredstev, zlasti za izdelavo in novelacijo prostorskih planov.

K 8. poglavju: Za posebne naloge na področju varstva okolja, ki so jih dolžne izvajati občine v manj razvitih območjih SR Slovenije, je potrebno zagotoviti del sredstev. V republiškem proračunu. Hvala lepa.

Predsednik Štefan Nemeč: Hvala lepa! Besedo ima tovarišica Meta Močnik, socialno-zdravstveno področje, Ljubljana!

Meta Močnik: Tovariš predsednik, tovarišice in tovariši delegati! Skupina delegatov iz 1. okoliša socialno-zdravstvenega področja je dala k družbenemu dogovoru o temeljih družbenega plana razvoja SR Slovenije za obdobje 1976—1980 naslednje pripombe:

Glede na ugotovljeno poslabšanje zunanjetrgovinske bilance v letu 1977 bi bilo potrebno v osnutku sprememb in dopolnitev dogovora o temeljih družbenega plana Slovenije za obdobje 1976—1980 glede razporejanja deviznih sredstev še konkretnije opredeliti cilje in prioritete naloge v srednjeročnem obdobju. Ker je bila v letu 1977 ustanovljena Samoupravna interesna skupnost za ekonomske odnose s tujino, bi bilo treba v osnutku sprememb in dopolnitev dogovora še posebej upoštevati njeno vlogo oziroma konkretne naloge glede samoupravnih skupnosti.

V 22. d členu, ki govori o financiranju gradnje Kulturnega centra Ivan Cankar v Ljubljani, bi bilo treba konkretno opredeliti obveznosti republike

in v tem okviru Republiške kulturne skupnosti. S tako konkretizacijo obveznosti bo namreč omogočena izvedba investicije.

K nalogam izvršnih svetov občinskih skupščin v 6. točki 23. člena bi bilo treba dodati, da so dolžni v aneksih k dogovorom o temeljih družbenih planov občin za obdobje 1976—1980 določiti osnovne nosilce in njihove obveznosti pri uresničevanju srednjeročnih nalog. K tej dopolnitvi je delegacijo 1. okoliša vodila ugotovitev, da je vrsta sprejetih dogovorov o temeljih plana take narave, da glede na izvršitev nalog ne predstavljajo konkretnih obveznosti posameznih subjektov v občini, temveč brez določenih natančnih usmeritev samo povzemajo predvidene stopnje rasti posameznih elementov.

Predsednik Štefan Nemeč: Hvala lepa! Prosim, besedo ima tovariš Janko Meh, gospodarsko področje, 5. okoliš!

Janko Meh: Tovariš predsednik, tovarišice in tovariši delegati! Zbori Skupščine občine Velenje in skupina delegatov za delegiranje delegatov za Zbor združenega dela in Zbor občin Skupščine SR Slovenije so na sejah dne 21. novembra 1977 obravnavali osnutek resolucije o politiki izvajanja družbenega plana SR Slovenije za obdobje 1976—1980 v letu 1978 in osnutek temeljnih razvojnih nalog v letu 1978 in opredelitev njihovih nosilcev.

Delegati so sprejeli stališče, da naj se spremeni vsebina 9. in 10. odstavka 2. točke osnutka temeljnih razvojnih nalog v letu 1978, ki se nanaša na področje energetike. Celotni odstavek naj se glasi:

»Da bi zagotovili takšen obseg skupnega prihoda po načelih svobodne menjave dela med proizvajalci in potrošniki električne energije, ki bo zagotavljal pokrivanje družbeno dogovorjenih stroškov in dohodka v vseh organizacijah združenega dela proizvajalcev električne energije, bo Sestavljena organizacija združenega dela elektrogospodarstva Slovenije v okviru Samoupravne interesne skupnosti proučila sedanjo raven cen električne energije in predlagala novo raven cen, ki bo zagotavljala nemoteno poslovanje in spodbujala delavce vseh organizacij združenega dela s področja proizvodnje in potrošnje h gospodarjenju in prizadevanju za povečanje dohodka. Hkrati bo Sestavljena organizacija združenega dela elektrogospodarstva predlagala Skupščini Interesne skupnosti elektrogospodarstva ukrepe, ki bodo prispevali k večji učinkovitosti, ekonomičnosti in racionalnosti poslovanja vseh organizacij združenega dela, vključenih v proizvodnjo električne energije. Samoupravna interesna skupnost bo še pred zaključnim računom predložila način pokritja izpada dohodkov v prometu z električno energijo iz lanskega leta, ki je izkazan pri organizaciji združenega dela SOZD EGS, kajti sprememba cen električne energije v letu 1977 še ni pokrila stroškov enostavne reprodukcije. Predlog spremembe cen in način pokritja izgube bo sprejela Skupščina Samoupravne interesne skupnosti elektrogospodarstva«.

Spremembo besedila predlagamo zato, ker menimo, da sta v predloženem besedilu preveč poudarjena pokrivanje stroškov ter ločevanje električne energije in premoga. Glede na strukturo virov električne energije — v okviru termoe energije je na bazi premoga nad 50 % vse v SR Sloveniji proizvedene energije, po drugi strani pa uporabimo nad 80 % vsega v Sloveniji nakopanega premoga za proizvodnjo električne energije, v resoluciji ne bi smeli ločevati teh dveh dejavnosti, kot da gre za dva ločena problema.

Zakon o združenem delu nam na tem področju nalaga določene naloge, ki smo jih skušali povzeti v predlagani spremembi besedila, in sicer:

Prihodek, pridobljen na podlagi načela svobodne menjave dela, ne more pokrivati le stroškov enostavne reprodukcije in sredstev za vračanje kreditov, temveč vsebuje tudi družbeno dogovorjeni prihodek. Prihodek iz prometa električne energije predstavlja skupni prihodek vseh delavcev, ki sodelujejo v procesu proizvodnje, in mora biti razdeljen med vse delavce, ki v tem procesu sodelujejo. Pri tem pa sta pridobivanje premoga in proizvodnja električne energije integralni del elektrogospodarstva. S tega stališča tudi posebej poudarjamo in podpiramo stališče v resoluciji, ki govori o problemu cen električne energije.

Rezultati poslovanja elektrogospodarstva v zadnjih nekaj letih kažejo, da je treba na področju cen energije dejansko napraviti bistveni korak. Iz leta v leto zasledujemo visok izpad dohodka zaradi neustreznih tarif in tarifnega sistema. Takšno stanje ni spodbudno in postavlja delavce v elektrogospodarstvu v neenak položaj. Tudi s tega stališča je pomembno, da vzpostavimo med proizvajalci in potrošniki odnose na načelu svobodne menjave. Pri tem pa mora biti merilo svobodne menjave takšno, da zajame in pokriva ne le dejansko nastale stroške in dohodek, temveč družbeno dogovorjene stroške in dohodek, v okviru katerih proizvajalci dejansko gospodarijo. Pogoj za to pa je, da odpravimo osnovno nesorazmerje, ki obstaja na področju cen električne energije.

Poleg tega menimo, da bi moral biti Republiški komite za energetiko iniciator akcije in mesto sporazumevanja za celovito bilanciranje proizvodnje in potrošnje premoga v SR Sloveniji za različne namene. Pripomba se nanaša na 14. in 15. odstavek tega poglavja, ki govorita o povezovanju manjših rudnikov ter o rešitvi problema drobnih vrst premoga. Menimo, da bi Republiška skupščina morala za to pooblastiti Republiški komite za energetiko kot strokovni organ za usmerjanje politike pridobivanja in trošenja vseh virov energije.

Pri 16. odstavku istega poglavja, ki obravnava zmanjšanje onesnaževanja okolja, predlagamo, da se vnese dopolnilno besedilo, ki naj se glasi: »Posledice ugrezanja zemljišč zaradi izkopavanja premoga v občini Velenje se bodo pričele reševati celovito«. Gre za nad 1100 ha takega zemljišča. »Zato se bodo v reševanje te problematike poleg Rudarsko-elektroenergetskega kombinata in družbenopolitične skupnosti Velenje vključili tudi Interesna skupnost elektrogospodarstva, Republiški komite za energetiko, Republiški komite za varstvo okolja in Republiška raziskovalna skupnost.«

Ta problematika postaja iz dneva v dan težja, njeno reševanje presega okvire Rudarsko-elektroenergetskega kombinata in občine Velenje, zaradi česar je nujno potrebna učinkovita in uskladená širša akcija. Hvala lepa.

Predsednik Štefan Nemeč: Hvala! Kdo še želi razpravljati? Prosim, besedo ima tovarišica Milica Ozbič, članica Izvršnega sveta in republiška sekretarka za finance!

Milica Ozbič: Tovariš predsednik, tovarišice in tovariši delegati! K nekaterim mislim in predlogom, izrečenim v dosedanji razpravi, moram dati nekaj pojasnil, da bi lahko v resolucijo kasneje prišla besedila, ki bodo sprejemljiva za predlagatelja in za posamezne delegacije.

Dotaknila se bom samo nekaterih tem, ki sodijo neposredno na moje delovno področje.

Prva taka tema je obremenitev dohodka temeljnih organizacij združenega dela s pretežno žensko delovno silo. Tovarišica delegatka iz Maribora je govorila o zahtevi, da se temeljne organizacije združenega dela, ki zaposlujejo pretežno ženske, pri obdavčevanju dohodka razbremenijo, da bi vzdržale breme stroškov, ki zaradi take strukture zaposlenih nastajajo v teh delovnih organizacijah.

Menim, da zasluži problem širšo osvetlitev. Naj mi bo dovoljeno, da vas spomnim na to, da smo vsi kot delavci v združenem delu enako obravnavani, tako žena proizvajalka kot moški proizvajalec in kot vsi drugi proizvajalci. Pri pridobivanju dohodka moramo imeti vsi enak položaj in enako izhodišče. Pri porabi dohodka v tej družbi prispevajo vsi delavci v združenem delu v skladu z ureditvijo, za kakršno se dogovorimo vsako leto posebej, in sicer pri stroških, ki nastajajo v družbenih dejavnostih, ki imajo v svojem programu zaščito žena proizvajalk, ki so poleg tega, da so zaposlene še, če se tako izrazim, dodatno obremenjene z obveznostmi, ki izhajajo iz družine in otrok. To je skupna družbena skrb in ne strošek in izključna družbena skrb oziroma skrb delovne organizacije, v kateri je žena zaposlena. Tako tudi moramo gledati, ko predlagamo obremenitve dohodka z davčno politiko in s politiko prispevnih stopenj za ta ali oni namen. Zato ni mogoče predlagati take politike pri prispevkih in davkih občanov in organizacij združenega dela, ki bi razlikovala delavce v združenem delu. Mogoče pa je težiti za tem, da v skladu z materialno močjo družbe iz leta v leto izboljšujemo položaj žene, delavke, matere.

V tem smislu je zasnovana in bo najbrž še nekaj časa zasnovana naša davčna in prispevna politika. To pojasnjevanje ne zadeva le davka, zadeva tudi celotno politiko prispevkov. To moram poudariti zaradi tega, ker so problemi, ki nastajajo v temeljnih organizacijah združenega dela, v katerih so zaradi narave dela zaposlene pretežno žene, problemi, ki jih rešujemo s takšnim ali drugačnim dogovorom glede obsega dejavnosti v programih samoupravnih interesnih skupnosti, kot so skupnosti za otroško varstvo, socialno skrbstvo in podobne. V teh skupnostih je prostor za razgovore o tem, kako olajšati položaj matere, proizvajalke in žene.

Nadalje se moram dotakniti problema, na katerega je opozorilo nekaj razpravljalcev. To je problem ravni porabe, predvsem splošne in skupne porabe v nerazvitih oziroma manj razvitih občinah v Sloveniji.

Moram reči, da je opazovanje letošnje porabe, v skladu z določili, ki jih je ta skupščina sprejela z resolucijo za leto 1977, pokazalo, da je zelo težko, v mnogih primerih dejansko izredno težko, uskladiti vse vrste porabe z rastjo družbenega proizvoda. Razumljivo je tudi, da je v enem letu vse probleme, ki so se nakopičili, ker smo leta drugače ravnali, težko premostiti in jih dejansko uskladiti. Prav tako pa je težko tudi zagovarjati, da naj se pri posameznih odstopanjih od dogovorjenih pravil napravijo določene izjeme, zaradi takšnih ali drugačnih razlogov. Tembolj težko je to napraviti v primerih, ko je lastno ravnanje v teh občinah drugačno od tistega, ki ga te iste občine zagovarjajo prek svojih delegatov v tej skupščini, kadar gre za vse občine.

Moram poudariti, da ni mogoče sprejeti opozoril, ki so bila danes tukaj izrečena, da je treba izhajati pri ocenjevanju porabe in v zvezi z ukrepanjem glede dopolnilnih sredstev za take občine iz ugotovitev, da so v nekaterih nerazvitih občinah osebni dohodki nižji v primerjavi z osebnimi dohodki v Sloveniji. Verjetno so, vendar osebni dohodki niso kategorija, ki jo opazujemo samo zase. Osebni dohodki iz nečesa izhajajo. Izhajajo iz meril in kriterijev za

določanje osebnih dohodkov, ti pa večinoma temeljijo na produktivnosti, na opravljenem delu. Govorim večinoma, kajti vsi vemo, da vedno ni tako. Vendar smo se opredelili za to, da morata obseg in kakovost dela odločilno vplivati na gibanje v osebnih dohodkih. Zaradi tega sama ocena, ali so določeni osebni dohodki nižji ali višji od povprečja v Sloveniji, še nič ne pove, če se ne analizira, kaj je temu vzrok. Še najmanj pa so to lahko utemeljitve, iz katerih bi izhajali, ko bi se opredeljevali do izjemnega obravnavanja večje skupne ali splošne porabe v občinah, kjer prihaja do teh primerov.

Zlasti v splošni porabi imajo letos v nekaterih od manj razvitih občin v SR Sloveniji dejansko izredne težave. Vsi smo pripravljene na skupno razreševanje nastalih težav, ki imajo svoje korenine v preteklih letih. Seveda pa jih bomo morali reševati sporazumno in v skladu z možnostmi, ne pa z uporabo podatkov, kot je na primer ta, o katerem sem govorila. Vse te probleme bomo lahko razreševali, kot sem omenila, v skladu z možnostmi in seveda v skladu z mnenji in stališči tudi vseh ostalih občin, ki so pri tem prizadete.

Nadalje se moram dotakniti zahteve, ki je bila izrečena glede obveznosti plačevanja posojila za nerazvite republike in pokrajino Kosovo. Zahtev, ki sta ga že nekajkrat ponovili tekstilna industrija ter industrija usnja in obutve, pravi, da naj se izenačijo te dejavnosti glede pogojev poslovanja z rešitvami, ki so sprejete zanje v drugih republikah in pokrajinah, predvsem tam, kjer je največji del teh dejavnosti, to je v SR Srbiji, pa tudi drugod. Za te dejavnosti so že za letošnje leto sprejeli rešitve, da ne plačujejo obveznega posojila za nerazvite, ki ga pa pri nas plačujejo po povprečni predpisani stopnji iz poslovnega sklada.

To drži, vendar moram pri tem poudariti, da imamo mi prav tako avtonomno ureditev, kot jo imajo glede plačevanja tega prispevka vse druge republike in obe pokrajini. Zato se samostojno odločajo, kdo in v kakšnem deležu bo prevzel prispevek. Prispevek pa je obveznost republike kot celote. To pomeni, da če se odločimo in iz seznama zavezancev plačevanja obveznega posojila za nerazvite izpustimo eno, drugo ali tretjo panogo oziroma znotraj panoge skupino, da se moramo sočasno odločiti tudi, kdo bo plačeval večji delež od povprečnega. Sedanja ureditev v Sloveniji je, da plačujejo 3 % od poslovnega sklada vse panoge in dejavnosti, razen prioriternih in tistih, ki naj se po planu razvijajo hitreje in za katere se tudi sicer združujejo sredstva, da bi se zagotovilo izvajanje planskih nalog. Vsi ostali plačujejo ta prispevek. Ker je pa udeležba tekstilne in usnjarske predelovalne panoge v SR Sloveniji znotraj industrije zelo velika, bi izpustitev teh panog in teh dejavnosti iz seznama plačevalcev tega posojila pomenila pomembno povečanje stopnje za druge dejavnosti. Hkrati pa moram k temu dodati, da v tekstilni panogi pri nas razmere sicer niso rožnate, vendar pa še zdaleč niso tako slabe, kot so v Srbiji, kar je bil tudi razlog, da je SR Srbija sprejela oprostitev. Tudi položaj usnjarske predelovalne industrije ni dober, vendar prav tako ni tako slab kot v republikah, ki so vpeljale oprostitev.

V zvezi s tem pa obstaja še en dodatni razlog za takšno ravnanje. Republikam in pokrajinam, ki si prizadevajo, da bi s temi panogami, ki veljajo za delovno intenzivne panoge, in z njihovo zaščito dosegle višjo raven zaposlenosti, je to osnovni razlog, zakaj jih razbremenjujejo nekaterih dajatev. Pri nas problema nezaposlenosti, razen v nekaterih občinah severovzhodne Slovenije, skoraj ne poznamo. Zato tudi ne potrebujemo ukrepov za zaščito zaposlovanja ali za omogočanje zaposlovanja v večji meri, kot ga daje obstoječe šte-

vilo oziroma normalna rast delovnih mest. Nasprotno, iz ekspozicije tovariša podpredsednika Zvoneta Dragana ste lahko slišali, da je stopnja zaposlovanja v Sloveniji zaskrbljujoče visoka in da bodo najbrž potrebni nasprotni ukrepi, da bi jo omejili na raven, ki je SR Sloveniji dejansko potrebna.

Iz teh razlogov izhajajo, da za ureditev plačevanja prispevka za nerazvite v prihodnjem letu najbrž danih predlogov ne bomo mogli upoštevati. Če pa bo v nadaljnjih razgovorih o tej temi družbeno potrjena opredelitev drugačna, bo naš sekretariat kot nosilec te naloge tudi pripravljen sprejeti drugačne rešitve. Vendar moram reči, da jih v tem trenutku ni pričakovati.

Se dve, tri besede v zvezi z izvajanjem tovariša Doberška, predvsem glede tistega dela, s katerim nas je želel prepričati, da obstoječa ureditev, ki zadeva obseg in način priliva sredstev za usmerjeno in v enem delu tudi za druge vrste izobraževanja, ki se financirajo prek Republiške izobraževalne skupnosti, naravnost sili nekatere vzgojne zavode v komercializacijo njihovega delovanja. Moram reči, da se s tako oceno ne morem strinjati.

V tej družbi v komercializacijo nihče nikogar ne sili, pač pa so opazna prizadevanja po komercializaciji povsod tam, kjer vidijo nekateri možnost zanjo in to možnost tudi izrabljajo, koristno, malo manj koristno, včasih tudi nekoristno. V tem delu se s tovarišem Doberškom seveda strinjam.

Obseg sredstev, ki je za to vrsto skupne porabe opredeljen, je po vseh ugotovitvah dokaj visok, vendar neskladen s tem, kar je postavil plan. Gre za neskladje znotraj skupne porabe, o katerem se seveda strinjamo, da obstaja. Za to govorijo tehtne ugotovitve, pri čemer pa ne gre za neskladje med gibanji v družbenem proizvodu in celotno skupno porabo. To neskladje znotraj skupne porabe bo treba v naslednjem obdobju dogovorno spremeniti in zagotoviti usmerjenemu izobraževanju, kar mu tudi gre kot planski prioriteti znotraj družbenih dejavnosti.

Menim, da je bolje, če se o tej zadevi na korekten način pogovarjamo in ne vsiljujemo v razpravo elementov, kot je ta, da je sistem, kakršen je, tak, da kadre iz te institucije sili v delovanje, ki ni v skladu z družbeno sprejetimi normami v tej dejavnosti. Če bi namreč sprejeli takšen način razpravljanja, bi ga morali prenesti tudi na druge dejavnosti, kjer bi se komercializacija najbrž tudi lahko uporabila v namene, v kakršne se v vzgojnih zavodih in institucijah lahko uporablja, kar pa seveda ni nujno. Hvala.

Predsednik Štefan Nemeč: Hvala! Želi še kdo razpravljati? Prosim, besedo ima podpredsednik Izvršnega sveta tovariš Zvone Dragan!

Zvone Dragan: Tovariš predsednik, tovarišice in tovariši delegati! K temu, o čemer je že govorila tovarišica Ozbičeva, bi dodal v imenu Izvršnega sveta samo še nekaj dodatnih stališč in pojasnil na posamezna vprašanja in predloge, brez namena seveda, da bi odgovoril na vsa vprašanja, ki so bila predmet današnje zelo obsežne razprave. Ker je to pač razprava o osnutku resolucije, ima Izvršni svet dolžnost, da temeljito prouči vse predloge in pripombe in jih tudi upošteva pri izdelavi predloga resolucije, kolikor bo seveda sodil, da so v skladu z osnovno koncepcijo, ki jo vsebuje družbeni plan razvoja SR Slovenije za to srednjeročno obdobje, in da pomenijo določeno konkretizacijo ali akcijo na poti uresničevanja družbenega plana SR Slovenije. V tem smislu bi dal nekaj pomembnejših pojasnil.

Med sindikalnimi predlogi, ki jih bomo s posebno pozornostjo proučili, je zlasti zanimiv in že tudi kar danes sprejemljiv predlog, ki govori o tem, da naj bi politiko socialnih korektivov v Sloveniji v bodoče vodili in usklajevali na enem mestu. Menim, da je to smotrno in da bi za to bila tudi najbolj primerna Samoupravna interesna skupnost socialnega varstva, seveda v skladu z družbeno ugotovljenimi potrebami in materialnimi možnostmi. Prav gotovo bo tudi ta skupnost pri tem morala upoštevati temeljne postavke v materialnem razvoju in socialni politiki naše republike v najširšem pomenu besede.

Glede kritik, ki so bile izrečene na račun dela medresorske komisije za uvoz opreme in o tem, da je marsikaj odvisno od dobre ali slabe volje članov te komisije, želim dodati tole: V tej komisiji bi bilo mnogo več dobre volje, če bi bila kvota, ki jo je Slovenija dobila za uvoz opreme s konvertibilnega območja, večja. Zaenkrat, kot veste, je pred njo izčrpen medrepubliški dogovor, ki se že intenzivno usklajuje. V vsakem primeru pa moramo v Sloveniji računati s tem, da bo glede na naš realni plačilnobilančni položaj tudi v prihodnje politika na tem področju dokaj restriktivna. Pri tem gre za odločanje ad hoc, saj v tej komisiji obstaja cel mehanizem in sistem kriterijev, zelo natančno oblikovanih v skladu z razvojno politiko Slovenije, s politiko prioritet in podobnim. Tisti, ki se konkretno ukvarjajo s temi stvarmi v organizacijah združenega dela to najbrž bolje poznajo, saj gre najprej celotni postopek skozi rešeto v okviru posamezne grupacije pri Gospodarski zbornici, potem pride do koordinacijske in selekcijske usklajevalne komisije v okviru celotne Gospodarske zbornice med panogami in šele nato pred medresorsko komisijo, ki ima za reševanje kriterije na podlagi plana SR Slovenije in na podlagi resolucije za tekoče leto.

Očitno pa je, da bomo morali te kriterije še nekoliko izostriti, ker je bil najbrž del te opreme še vedno odobren celo mimo teh strogih selekcijskih kriterijev, pod raznimi pritiski, intervencijami itd., kar seveda ni dobro, če želimo razdeliti tako majhna sredstva čimbolj smotrno.

V ekspoziciji smo že poudarili, in ker je to velik problem v Sloveniji, želim ponovno opozoriti na to, da je v politiki uvoza opreme slovensko gospodarstvo nedvomno enostransko usmerjeno, in sicer samo na uvoz opreme na kreditni podlagi iz konvertibilnega območja. Vi pa veste, da je izven kvote mogoč uvoz opreme iz socialističnih držav ter uvoz opreme na podlagi skupnih vlaganj s tujimi partnerji iz konvertibilnega območja.

Skupna vlaganja z zahodnimi partnerji so dejansko v zadnjih dveh letih popolnoma v stagnaciji. V zadnjem letu nismo imeli niti enega novega primera skupnega vlaganja z zahodnim partnerjem, na podlagi katerega bi uvozili opremo za v celoti našo ali skupno investicijo. Sedaj se sicer pripravlja projekt DMT, ki je zasnovan na skupnih naložbah z nemškim partnerjem, vendar je to še vedno zelo malo v primerjavi s stanjem, ki je bilo pred 5 ali 6 leti.

Glede uvoza z vzhoda moram povedati, da od celotnega jugoslovanskega uvoza opreme iz tega območja odpade na Slovenijo le 6 %, za celotno Jugoslavijo pa znaša ta delež 25 % ali četrtno celotnega uvoza opreme. Ne trdimo, da se da vsako opremo zamenjati in kupovati na vzhodu. Smo pa prepričani, da se da v zahtevkih za uvoz opreme, teh je pa nič koliko, marsikatera oprema brez večje ekonomske škode zamenjati in uvoziti iz vzhodnih socialističnih držav, in sicer brez omejitev in brez kvote. Poudarjam, da to ne velja na splošno, temveč le za določene vrste opreme, saj bi opremo iz Nemške demo-

kratične republike, ČSSR, Poljske, Sovjetske zveze in tako naprej nedvomno lahko uporabljali v večjem obsegu, kot jo sedaj.

Zato se z ustanovitvijo Samoupravne interesne skupnosti za ekonomske odnose s tujino te stvari le še bolj zaostrejejo, tako z vidika skrbi za izboljšanje lastnega plačilnobilančnega položaja kot glede pokritja uvoza blaga z izvozom, ki sedaj znaša komaj 60 %. To bi na vsak način moralo predstavljati spodnjo mejo, če želimo izboljšati naš položaj v naslednjih letih do konca tega srednjeročnega plana.

Glede spremembe osebnih dohodkov v osnovnem in srednjem šolstvu ter knjižničarstvu in gledališki dejavnosti naj poudarim naslednje: Točno je, in to smo danes izrecno poudarili, da gre za izjemno in začasno intervencijo. To ni trajna rešitev in nismo v celoti zadovoljni z materialnim položajem delavcev v teh dejavnostih. To je, rekel bi, le delen nujni popravek v sedaj dejansko nevdržnem položaju. Tako bi lahko označili ta naš predlog.

Zato bi morali v bodoče s celotnim sistemom svobodne menjave in z uveljavljanjem planskih prioritete postopno reševati te odnose na stabilnejših in trajnejših osnovah, ker sicer lahko pride do večjih eksplozij in do večjih konfliktov, kot smo jim danes priča.

Glede višjega in visokega šolstva moram povedati, da je bilo v zadnjih tednih usklajevanja na ravni republike najprej predvideno, da naj to velja le za osnovno šolstvo ter knjižničarstvo in gledališko dejavnost. Kasneje smo ugotovili, da bi lahko prišlo zaradi sprememb v osnovnem šolstvu do neskladja v nekaterih srednjih šolah, kar pa bi bilo nevdržno, tako ekonomsko kot tudi politično. Za višje in visoke šole še nismo odprli vrat za dodatno širšo valorizacijo osebnih dohodkov, ker smo ocenili, da je v prej omenjenih dejavnostih položaj najbolj kritičen, čeprav ne zanikamo, da so zaostreni problemi tudi na nekaterih višjih in visokih šolah, zlasti na nekaterih fakultetah, recimo na Filozofski fakulteti in še na nekaterih, kjer ni možnosti za tako imenovano komercialno menjavo dela z gospodarstvom, da bi na ta način dobili več sredstev za lastno dejavnost.

Predlagali smo in še vedno predlagamo, kar smo rekli tudi v ekspoziciji, da je to treba reševati v okviru aneksov k samoupravnim sporazumom za celotno usmerjeno izobraževanje za leto 1978 v naslednjih mesecih, to je v decembru, januarju in februarju, kolikor se bo to dalo. Če pa ne bomo imeli jamstva, da bo to storjeno za celotno usmerjeno izobraževanje do konca recimo februarja ali najkasneje marca in ne bo po poti samoupravnih sporazumov zagotovljeno izdatnejše povečanje sredstev že v prihodnjem letu, potem bo Izvršni svet, ponavljam še enkrat, moral priti pred to skupščino z ugotovitvijo, da se ena izmed glavnih planskih prioritete v družbenih dejavnostih, ki jih je ta skupščina sprejela za lansko leto, ne uresničuje ter da so odstopanja s takšnimi in takšnimi posledicami, kar zahteva, da predlagamo tudi zakonsko obliko zagotavljanja večjega dotoka sredstev.

Podlago za takšno ravnanje bomo imeli v planu in v tistem členu ustave, ki pravi, da moramo, če pride do večjih odstopanj od planskih prioritete, nastopiti z intervencijskimi ukrepi družbe oziroma skupščine in izvršnih organov. Na ta način, menimo, bomo lahko zagotovili ustreznejše reševanje osebnih dohodkov v višjem in visokem šolstvu.

Glede načrtovanja stopnje rasti investicij za prihodnje leto je tovarišica, ki je o tem govorila, podvomila, ali je projekcija realna ali ne. Menimo, da so predvidevanja realna, ob treh osnovnih predpostavkah in pogojih: Prvič, če

bomo zagotovili po zaključnih računih za leto 1977 racionalno in družbeno dogovorjeno politiko delitve in razporejanja dohodka in čistega dohodka na akumulacijo in na uporabo. Drugič, če bomo dosegli z različnimi vzvodi planirano stopnjo rasti družbenega proizvoda in dohodka gospodarstva, in tretjič, če se bodo tako, kot so napovedana, dodatna bančna sredstva iz letošnjih 600 milijard S dinarjev dejansko povečala na približno 1000 milijard S dinarjev, ki bi jih usmerili v gospodarske naložbe.

To pomeni, da kljub manjšemu dotoku sredstev iz tujine v prihodnjem letu, kot se pričakuje, še vedno mislimo, da bi lahko na podlagi teh treh predpostavk zagotovili, da bi se investicije realno povečale za 7 %. Za celotno infrastrukturo — sicer ne vem, kako je v konkretni občini, vendar v republiki zaenkrat ne izločamo niti ene tretjine vseh sredstev za investicije v gospodarstvu. Udeležba znaša nekaj pod 30 %, čeprav srednjeročni plan predvideva 34 % ali celo nekaj več kot eno tretjino vseh gospodarskih investicij.

Na koncu še nekaj glede DMT, to je proizvodnje dimetilraftelata. Projekt glede mikrolokacije je bil pred dnevi uskladen, tako za nuklearno kot za projekt DMT. Stvar je tedaj rešena, dogovorjena in bomo lahko dali delegatu, kot smo že dejali, pismeno dokazilo o tej uskladitvi in rešitve glede mikrolokacije.

Glede plinsko-parne elektrarne v Trbovljah pa moram reči nekaj več, ker je delegat iz Trbovelj ali iz Termoelektrarne Trbovlje, ne vem točno, čigava so bila ta stališča, o tem obširno govoril. Najprej dejstva: Dejstvo je, da plinsko-parna elektrarna ni usposobljena za normalno obratovanje, čeprav smo začeli z njeno gradnjo že na začetku leta 1975. Takrat je bilo dano zagotovilo, da bo plinska elektrarna šla v pogon že v letu 1976 in s tem prispevala k zmanjšanju deficita v energetske bilanci Slovenije, ki je bila takrat dokaj kritična. V zvezi z različnimi primerjavami moramo povedati, da ima nuklearna elektrarna iz več ali manj znanih razlogov doslej za okoli 6 mesecev ali mogoče nekaj nad 6 mesecev zakasnitve, čeprav je rok izgradnje 54 mesecev, pa še ta je bil v pogodbi z Westinghousom zelo napeto postavljen. Plinska elektrarna, ki doslej dejansko že dve leti kasni, pa je imela rok izgradnje 12 mesecev. Menim, da je vsak komentar k tem primerjavam odveč, saj se je termoelektrarna Šoštanj IV začela graditi samo 2 meseca kasneje kot plinska elektrarna Trbovlje in je že v poizkusnem obratovanju, čeprav gre za približno 7-krat večjo zmogljivost in najmanj 7-krat večjo vrednost investicije. Zaradi tega menimo, da ne glede na težave s tujimi partnerji, ki so in jih ima ne samo plinska elektrarna Trbovlje oziroma njena ekipa, ampak jih je imela in jih ima še vedno nuklearna elektrarna Krško, pa tudi termoelektrarna Šoštanj IV, da je vendarle težišče odgovornosti za tako stanje na ekipi, ki dela pri plinski elektrarni Trbovlje. Čeprav sicer primerjave, ki sem jih dal med Šoštanjem in med Trbovljami, niso edine in najboljše, je vendarle to najboljše izhodišče za oceno sposobnosti obeh investicijskih ekip in za izvedbo enega in drugega projekta. Zato menim, da če se že odločimo za razčiščenje, moramo razčiščevati na podlagi argumentov in objektivno. Poleg tega menim, da ta skupščina ni edino mesto za tako razčiščenje. Moram vas obvestiti, da je Skupščina Samoupravne interesne skupnosti za elektrogospodarstvo Slovenije že sklenila in poslala delavsko kontrolo Elektrogospodarstva Slovenije v Trbovlje, da bi razčistila stanje in odgovornost za tako stanje v okviru plinsko-parne elektrarne v Trbovljah.

Predlagam, da danes ne vodimo več dialoga na tem mestu, temveč da zdolžimo Izvršni svet in Republiški komite za energetiko, da se nadaljuje celotna aktivnost v okviru Samoupravne interesne skupnosti za elektrogospodarstvo in

da se ta vprašanja čim hitreje proučijo. Hkrati naj se dajo utemeljeni in dokončni odgovori, in sicer ne samo nam tukaj, temveč predvsem tistim, ki so neposredno odgovorni za stanje v elektrogospodarstvu na eni strani, kot tudi tistim, ki so uporabniki v elektrogospodarstvu in ki združujejo sredstva za nič kaj poceni objekte v slovenskem elektrogospodarstvu oziroma v energetiki.

Končno še soglašam s predlogom, da bi v resoluciji morali najbrž kaj povedati glede izvajanja ozimskih sporazumov, zlasti glede naloga, ki nas že sedaj neposredno zavezujejo, da bi skupaj z italijansko stranjo uresničevali načrtane cilje oziroma ta sporazum in projekte. Hvala lepa.

Predsednik Štefan Nemeč: Tovarišice in tovariši! Prekinjam razpravo o tej točki dnevnega reda. Imenovana komisija naj prične z delom, v delo pa naj se vključijo tudi predstavniki Izvršnega sveta.

Odrejam polurni odmor.

(Seja je bila prekinjena ob 14.10 in se je nadaljevala ob 15. uri.)

Predsednik Štefan Nemeč: Nadaljujemo sejo Zbora združenega dela.

Prehajam na 3. točko dnevnega reda, to je na osnutek sprememb in dopolnitev dogovora o temeljih družbenega plana SR Slovenije za obdobje 1976—1980, z osnutkom odloka o pooblastitvi Izvršnega sveta Skupščine SR Slovenije, da sklene ta dogovor.

Osnutka sprememb in dopolnitev dogovora je predložil Izvršni svet. Za svoje predstavnike je določil tovariše: Zdravka Praznika, dr. Antona Fazarinca, Draga Petriča, Elo Ulrih, Petra Tribušona, Jureta Samca in Staneta Venclja.

Uvodno obrazložitev smo slišali na skupnem zasedanju. Z dopisom z dne 4. 11. 1977 smo prejeli dodatek k osnutku sprememb in dopolnitev dogovora.

Gradivo so obravnavali: Odbor za družbenoekonomske odnose, Odbor za družbenoekonomski razvoj, Odbor za agrarno politiko, Odbor za finance in Zakonodajno-pravna komisija. Poročila ste prejeli, prejeli pa ste tudi stališča Družbenopolitičnega zbora Skupščine SR Slovenije.

Pričenjam razpravo. Kdo želi besedo? Besedo ima tovariš Ivan Pajntar, gospodarsko področje, Nova Gorica in Ajdovščina, 6. okoliš!

Ivan Pajntar: Tovariš predsednik, tovarišice in tovariši delegati! Skupina delegatov 6. okoliša Nova Gorica in Ajdovščina, s področja gospodarstva za delegiranje delegatov v Zbor združenega dela Skupščine SR Slovenije je na svojih sejah obravnavala osnutek sprememb in dopolnitev dogovora o temeljih družbenega plana SRS za obdobje 1976—1980 ter predlaga, da se peti odstavek 19. člena osnutka sprememb glasi:

»IMV Novo mesto in Cimos Koper bosta v obdobju 1976—1980 povečala proizvodnjo osebnih vozil in avtomobilskih stanovanjskih prikolic s posebnim poudarkom na izvozu. Tako bosta v letu 1980 proizvedla 185 000 osebnih vozil in 50 000 avtomobilskih stanovanjskih prikolic kot skupni proizvodni program slovenske avtomobilske industrije ter izvozila na konvertibilno področje okoli 30 % osebnih vozil in avtomobilskih delov in sklopov in okoli 90 % avtomobilskih stanovanjskih prikolic. Pri tem si bosta obe organizaciji prizadevali za uskladitev svojih programov in specializacijo proizvodnje. Za uresničitev takih

programov se bosta delovni organizaciji samoupravno povezali med seboj in s kooperanti. Vse organizacije združenega dela, ki bodo sodelovale pri uresničevanju teh programov, bodo to upoštevale v svojih samoupravnih sporazumih o temeljih plana.«

Skupina delegatov je obravnavala tudi osnutek temeljnih razvojnih nalog v letu 1978 in opredelitev njihovih nosilcev ter predlaga, da se peti odstavek v 10. poglavju glasi:

»Širše zasnovana kooperacija in delitev programa proizvodnje z velikimi tujimi proizvajalci posebnih vozil bo omogočila nov kakovosten vzpon industrije osebnih vozil v SRS. V okviru delitve skupnega proizvodnega programa slovenske avtomobilske industrije se bodo začele priprave za organizacijo veliko-serijske proizvodnje osebnih vozil IMV Novo mesto in Cimos Koper, kar bo močno angažiralo delovne organizacije, zlasti kovinske in elektro industrije, pri uresničevanju tega cilja.«

Obrazložitev: Skupina delegatov ocenjuje v osnutkih predlaganih aktov kot nesprijemljiv predlog, ki enostransko obravnava posamezne proizvajalce osebnih vozil v SR Sloveniji. Nesprijemljivo je tudi stališče, da v dokumentih ne ponujamo rešitve in razvoja delovni organizaciji Cimos, ki je pomemben proizvajalec avtomobilov in delov in razpolaga z ustreznimi proizvodnimi zmogljivostmi.

Menimo, da Cimos lahko in mora dobiti mesto v slovenski avtomobilski industriji. Možnosti in variant je najbrž več, kar vse je seveda zadeva dogovora o delitvi dela v okviru skupnega programa slovenske avtomobilske industrije. Takšno dogovarjanje je možno v okviru izvoznih kontingentov ali drugače, v organiziranem samoupravnem povezovanju. Glede obstoječega proizvodnega programa menimo, da ga Cimos enostransko ne more spreminjati, ker je vezan na pogodbo o sovlaganju, v kateri je udeležen tudi tuj partner.

Sedaj je zaposlenih v Cimosu 1700 delavcev. Delovna organizacija ugotavlja, da ti delavci niso sodelovali pri oblikovanju koncepta razvoja avtomobilske industrije, kar ocenjujemo za nesprijemljivo, ker gre za koncept, ki jih neposredno zadeva in vpliva na njihov družbenoekonomski položaj. Glede na navedeno predlagamo, da se oba predložena osnutka dopolnita. Hvala lepa.

Predsednik Štefan Nemeč: Hvala lepa! Kdo še želi razpravljati? Prosim, besedo ima tovariš Peter Tribušon, predstavnik Zavoda za družbeno planiranje!

Peter Tribušon: Tovariš predsednik, tovarišice in tovariši delegati! V zvezi s pripombo, ki jo je dal predstavnik občine Nova Gorica, bi želel pojasniti naslednje:

Že v uvodnem govoru je direktor Zavoda za planiranje tovariš Zdravko Praznik omenil, da se v dogovor o temeljih plana, to je v aneksu, vključuje tudi delovna organizacija Cimos, vendar pa mora iti konkretni predlog skozi določen postopek in izpolniti tudi določene pogoje in kriterije.

Prvi kriterij je, menim, da je temu kriteriju zadoščeno, da je obveznost, sprejeta v dogovoru o temeljih družbenega plana, pomembna za uresničevanje družbenega plana. Drugi kriterij je, da mora biti obveznost zelo konkretno definirana in točno opredeljena po nosilcih. V primeru, ki ga predlaga predstavnik iz Nove gorice, to ni. Namreč, nesprijemljivo je besedilo, da se recimo Cimos in IMV skupaj zavezujeta za tako in tako proizvodnjo, za tak in tak izvoz. Tu

je odgovornost neopredeljena. To pomeni, da bi delovna organizacija Cimos morala predlagati konkretno obveznost le za sebe.

In tretjič, eden od pogojev, da pride določena obveznost v dogovor o temeljnih plana, je tudi ta, da jo je sprejela v temeljnih planskih dokumentih, to se pravi v srednjeročnem planu, temeljna organizacija združenega dela. Pri tem mislim, da so ustrezni elementi in obveznosti sprejeti v srednjeročnih planskih temeljne organizacije združenega dela in v samoupravnem sporazumu o temeljnih planov. Naj poudarim, da ugotavljam, na podlagi ankete o minimumu kazalcev in na podlagi posvetovanj s Skupščino občine Nova Gorica, da temeljna organizacija združenega dela Cimos v Novi Gorici še nima niti svojega srednjeročnega plana.

Končno bi še rad poudaril, da ko je IMV dala pobudo, da pride v dogovor o temeljnih plana njena konkretna obveznost, to je bilo septembra, je bil opravljen tudi razgovor z direktorjem delovne organizacije Cimos, pri čemer ga je takratni svetovalec Zavoda za družbeno planiranje opozoril, da če želijo, naj tudi oni dajo konkretno obveznost, konkretno besedilo, ki jih bo obvezovalo v dogovoru o temeljnih plana.

Zaključek bi bil, da je pot za vključitev DO Cimos v dogovor o temeljnih družbenega plana SR Slovenije sicer še odprta, vendar pa menimo, da je po prej potrebno izpolniti omenjene pogoje. Hvala lepa.

Predsednik Štefan Nemeč: Hvala lepa! Želi še kdo razpravljati? (Nihče.)

Zaključujem razpravo. V zvezi s pripombami, ki so bile izražene v poročilih odborov, in drugimi pripombami, tudi v zvezi s stališči Družbenopolitičnega zbora, ki poudarja, da je potrebno storiti vse, da se spremembe in dopolnitve dogovora o temeljnih družbenega plana uskladijo in sprejmejo v najkrajšem možnem času, ker vsebujejo bistvena določila za poslovanje organizacij oziroma odnose v samoupravnih skupnostih družbenih dejavnosti, predlagam, da današnje sejo zaključimo z naslednjim sklepom:

1. Zbor združenega dela SR Slovenije ugotavlja, da osnutek sprememb in dopolnitev dogovora o temeljnih družbenega plana SR Slovenije za obdobje 1976—1980 še ni v celoti uskladen med podpisniki dogovora, predstavlja pa ustrezno osnovo za spremembo dogovora.

2. Ker je bilo danih v delovnih telesih in na sami seji več pripomb, Zbor združenega dela predlaga, da skuša Izvršni svet Skupščine SR Slovenije v procesu dogovarjanja uveljaviti dane pripombe.

3. Izvršni svet Skupščine SR Slovenije naj med vsemi podpisniki uskladen dogovor o temeljnih družbenega plana SR Slovenije za obdobje 1976—1980 ponovno predloži v obravnavo Skupščini SR Slovenije.

Ima kdo kakšno pripombo k predlaganemu sklepu? (Ni pripomb.) Dajem sklep na glasovanje. Kdor je za, naj prosim glasuje! (118 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je sklep soglasno sprejet.

Prehajam na 4. točko dnevnega reda, to je na predlog izhodišč za pripravo proračuna SR Slovenije za leto 1978.

Predlog izhodišč je Skupščini SR Slovenije predložil v obravnavo njen izvršni svet. Za svojega predstavnika je določil tovarišico Evo Naglič, članico

Izvršnega sveta in republiško sekretarko za pravosodje, organizacijo uprave in proračun.

Predlog izhodišč je obravnaval Odbor za finance, ki je dal poročilo. Poročilo ste prejeli.

Pričenjam razpravo. Kdo želi besedo? Besedo ima tovariš Rok Pavšič, delegat gospodarskega področja, Ljubljana, 33. okoliš!

Rok Pavšič: Tovariš predsednik, tovarišice in tovariši delegati! V imenu skupine delegatov 33. okoliša se oglašam v zvezi s predloženim gradivom in ekspozijem Izvršnega sveta. Ker v izhodiščih za pripravo proračuna SR Slovenije niso bili nakazani finančni viri republike, s katerimi bi pokrivala povečane proračunske obveznosti, v današnjem ekspoziju Izvršnega sveta pa je tovariš Dragan opredelil kot možen vir dohodka, tako republiškega proračuna kot proračuna občin, davek na osebni dohodek, prosimo Izvršni svet za dodatna podrobna pojasnila o načinu obdavčitve osebnega dohodka, kar naj pomaga delegatom pri odločanju o osnutku zakona o proračunu SR Slovenije za leto 1978, ki bo sledil tej točki dnevnega reda. Hvala lepa.

Predsednik Štefan Nemeč: Hvala! Kdo še želi razpravljati? Prosim, besedo ima Zorka Mikuš, gospodarsko področje, 8. okoliš!

Zorka Mikuš: Tovariš predsednik, tovariši delegati! Skupina delegatov 8. okoliša za področje gospodarstva je na svoji seji sprejela naslednje pripombe in stališča k predlogu izhodišč za pripravo predloga republiškega proračuna za 1978. leto:

Izhodišča za pripravo predloga republiškega proračuna za leto 1978 so v skladu s sprejeto resolucijo o politiki izvajanja družbenega plana SR Slovenije za leto 1978, ki predvideva zaostajanje splošne porabe za rastjo družbenega proizvoda.

Iz realizacije v letu 1977 lahko ocenjujemo, da viri proračunskih dohodkov ne naraščajo skladno z dovoljenim povečanjem splošne porabe. V sedanjem obdobju je mogoče neskladje odpraviti na dva načina, to je z iskanjem novih virov proračunskih dohodkov in z izločanjem skupne porabe iz proračunskega financiranja. Iskanje novih virov proračunskih dohodkov republike pomeni spremembo delitvenih razmerij obstoječih virov med občinami in republiko ali pa dodatno obremenjevanje gospodarstva z novimi obveznostmi.

Tudi v občinah ugotavljamo, da proračunski dohodki ne naraščajo skladno z rastjo dovoljene splošne porabe. Zaradi tega bi sprememba delitvenega razmerja obstoječih virov v korist republike pomenila poslabšanje stanja v občinah oziroma večje število dotiranih občin. Tudi rešitev s predpisovanjem novih obveznosti je potrebno predtem temeljito analizirati glede na sedanje stanje gospodarstva.

Predlagamo, da bi rešitve poiskali predvsem znotraj proračunske porabe, s prenosom obveznosti, ki sodijo v skupno porabo, na samoupravne interesne skupnosti.

Konkretnih rešitev glede na to, da v izhodiščih ni mogoče oceniti dokončnih zahtevkov za realizacijo finančnih potreb pri izvajanju postavljenih ciljev, delegati ne predlagamo, pridružujemo pa se mnenju, da je celotni obseg proračunske porabe potrebno uskladiti s sprejetimi omejitvami, ki so zapisane v

planu za srednjeročno obdobje, to je, da mora poraba zaostajati za rastjo družbenega proizvoda. Hvala lepa.

Predsednik Štefan Nemeč: Hvala lepa! Kdo še želi razpravljati? Lahko zaključim razpravo? Zaključujem razpravo in predlagam naslednji sklep:

1. Zbor združenega dela Skupščine SR Slovenije sprejema predlog izhodišč za pripravo proračuna SR Slovenije za leto 1978 kot osnovo za pripravo predloga proračuna za leto 1978.

2. Predlog zakona o proračunu SR Slovenije za leto 1978 pripravi Izvršni svet.

3. Pri pripravi predloga zakona naj upošteva predloge, dane v poročilu Odbora za finance in predloge, dane v razpravi na današnji seji zbora.

Ima kdo kakšno pripombo k predlaganemu sklepu? (Ne.) Kdor je za, naj prosim glasuje! (118 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (1 delegat.)

Ugotavljam, da je predlagani sklep sprejet z večino glasov.

Prehajam na 5. točko dnevnega reda, to je na predlog za izdajo zakona o določitvi stopenj, odbitnih postavk in olajšav za republiški davek iz dohodka temeljnih organizacij združenega dela v letu 1978, z osnutkom zakona.

Predlog za izdajo zakona je Skupščini predložil njen izvršni svet. Za svojega predstavnika je določil tovarišico Milico Ozbič, članico Izvršnega sveta.

Izvršni svet predlaga Skupščini, da obravnava zakon v smislu 2. odstavka 250. člena poslovnika, in sicer, da se združita prva in druga faza in da obravnavamo predlog za izdajo zakona kot osnutek zakona. Imate kdo kakšno pripombo glede predloga? (Ni pripomb.) Ugotavljam, da ni pripomb in da obravnavamo zakon v drugi fazi, to je kot osnutek zakona.

Predlog za izdajo zakona sta obravnavala Odbor za stanovanjsko-komunalna vprašanja ter varstvo okolja našega zbora ter Zakonodajno-pravna komisija. Poročili imamo.

Pričenjam razpravo. Kdo želi besedo? Prosim, besedo ima tovarišica Jolanda Slokar, delegatka gospodarskega področja, Nova Gorica!

Jolanda Slokar: Skupina delegatov za gospodarsko področje, 6. okoliš daje k predlogu za izdajo zakona o določitvi stopenj, odbitnih postavk in olajšav za republiški davek iz dohodka temeljnih organizacij združenega dela v letu 1978 naslednje pripombe:

K 8., 9., 11. in 12. členu: V teh členih pravi besedilo, da se davek ne obračunava in ne plačuje od dela dohodka. Namesto tega besedila bi bilo bolj primerno, v skladu z določili 18. člena zakona o davku iz dohodka temeljnih organizacij združenega dela, uporabiti izraz »znižanje davčne osnove«, ker 18. člen zakona o davku iz dohodka pozna davčne olajšave, ki se lahko uvedejo tako, da se zniža davčna osnova ali da se zniža višina obračunanega davka.

Iz predlaganih besedil 8., 9., 11. in 12. člena ni razumljivo, ali gre za znižanje davčne osnove ali znižanje višine obračunanega davka. Ta besedila je potrebno uskladiti zaradi tega, ker se skoraj vse obveznosti na podlagi samoupravnih sporazumov — ceste, elektrogospodarstvo, železnice in drugo, obračunavajo od davčne osnove.

Drugo pripombo dajemo k 11. členu, prvi odstavek: Predlagamo, da se za invalidske delavnice davčna osnova v celoti zniža, oziroma v drugem odstavku,

da se davčnemu zavezancu, ki ima več kot 10 % invalidnih oseb, zniža davčna osnova za ustrezen odstotek.

Predsednik Štefan Nemeč: Hvala lepa! Želi še kdo razpravljati? (Ne.) Zaključujem razpravo in predlagam, da sprejmemo naslednji sklep:

1. Predlog za izdajo zakona, z osnutkom, o določitvi stopenj, odbitnih postavk in olajšav za republiški davek iz dohodka temeljnih organizacij združenega dela v letu 1978 se sprejme.

2. Predlog zakona naj pripravi Izvršni svet. Pri pripravi predloga naj upošteva predloge, dane v poročilih skupščinskih teles in v ostalih gradivih ter predloge, dane na današnji seji zбора.

Ima kdo kakšno pripombo k predlaganemu sklepu? (Ne.) Kdor je za, naj prosim glasuje! (120 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (1 delegat.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je predlagani sklep sprejet z večino glasov.

Prehajam na 6. točko dnevnega reda, to je na predlog za izdajo zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o posebnem republiškem davku od prometa proizvodov in od plačil za storitve ter o načinu, po katerem občani in zasebne pravne osebe obračunavajo in plačujejo davek od prometa proizvodov in storitev, z osnutkom zakona.

Predlog za izdajo z osnutkom zakona je predložil v obravnavo Izvršni svet. Tudi pri tej točki je določil za svojega predstavnika tovarišico Milico Ozbič. Tudi za ta zakon predlaga Izvršni svet, da ga obravnavamo po skrajšanem postopku, to je kot osnutek zakona. Ima kdo kakšno pripombo glede predloga, da obravnavamo zakon v drugi fazi? (Ni pripomb.) Potem obravnavamo predlog za izdajo kot osnutek zakona.

Predlog za izdajo zakona z osnutkom sta obravnavala Odbor za finance in Zakonodajno-pravna komisija. Poročili imamo.

Pričenjam razpravo. Kdo želi besedo? Besedo ima tovariš Rok Pavšič, 33. okoliš — Ljubljana!

Rok Pavšič: Tovariš predsednik, tovarišice in tovariši delegati! V predlogu za izdajo zakona in predlaganih rešitvah je omenjeno, da se podaljša rok za oprostitev plačila posebnega republiškega prometnega davka pri dobavi določenega gradbenega materiala in opreme za občane iz območja zahodne Slovenije, ki ga je v maju 1976 prizadel potres, do 30. septembra 1978.

Naša delegacija je o tem razpravljala. Delegati so postavili vprašanje — enako delegatsko vprašanje je bilo postavljeno tudi v Zboru občin na pretekli seji, glede oprostitve davka v območju, ki ga je na Gorenjskem prizadel potres. Zato bi prosil, če se lahko takoj odgovori, ali je bilo to pri pripravi tega predloga upoštevano oziroma ali je to stvar občine. Hvala lepa.

Milica Ozbič: Ker je bilo enako vprašanje postavljeno tudi v Zboru občin, bo nanj odgovorjeno na prihodnji seji zбора.

Predsednik Štefan Nemeč: Kdo še želi razpravljati? (Nihče.) Če nihče, zaključujem razpravo in predlagam naslednji sklep:

1. Predlog za izdajo zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o posebnem republiškem davku od prometa proizvodov in od plačil za storitve

ter načinu, po katerem občani in zasebne pravne osebe obračunavajo in plačujejo davek od prometa proizvodov in storitev, z osnutkom zakona, se sprejme.

2. Predlog zakona pripravi Izvršni svet Skupščine SR Slovenije. Pri pripravi predloga zakona naj upošteva predloge, dane v poročilih skupščinskih teles in ostalih gradivih.

Ima kdo kakšno pripombo k predlaganemu sklepu? (Ni pripomb.) Kdor je za, naj prosim glasuje! (177 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (1 delegat.)

Predlagani sklep je sprejet z večino glasov.

Prehajam na 7. točko dnevnega reda, to je na osnutek resolucije o politiki uresničevanja družbenega plana Jugoslavije za dobo od leta 1976 do leta 1980 v letu 1978.

Osnutek resolucije je predložil v obravnavo Zbor republik in pokrajin Skupščine SFR Jugoslavije.

Za svojega predstavnika je Izvršni svet določil tovariša Zdravka Praznika, direktorja Zavoda SR Slovenije za družbeno planiranje. Delegacija Skupščine SR Slovenije v Zboru republik in pokrajin Skupščine SFRJ je za svoje predstavnike določila dr. Viljema Merharja, Danico Jurkovič, Zorana Žagarja in Zdenko Jurančič.

Osnutek resolucije so obravnavali: Odbor za družbenoekonomske odnose, Odbor za družbenoekonomski razvoj, Odbor za agrarno politiko, Odbor za finance, Odbor za stanovanjsko-komunalna vprašanja in varstvo okolja in Zakonodajno-pravna komisija. Prejeli smo njihova poročila.

Prav tako smo prejeli analizo uresničevanja družbenega plana Jugoslavije za dobo od leta 1976 do leta 1980 v letih 1976 in 1977 z ocenami razvojnih možnosti v letu 1978 ter gradiva: razvoj in ekonomski položaj dejavnosti posebnega pomena za uresničevanje politike skupnega razvoja države za obdobje od leta 1976 do leta 1980, stališča Zveznega izvršnega sveta o uresničevanju politike cen v letu 1977 ter povzetek in celotno gradivo o uresnitvi politike cen iz družbenega plana Jugoslavije za obdobje 1976—1980 v letu 1977.

Prejeli smo tudi stališča in pripombe Izvršnega sveta Skupščine SR Slovenije, povzetek mnenj in stališč in pripomb Zvezne konference SZDL Jugoslavije in dokumentacijsko gradivo »Temelji kreditno-monetarne politike«.

Danes ste prejeli na klop tudi pripombe in predloge k osnutku resolucije, ki so bili pripravljene na podlagi dosedanjih gradiv in razprav v skupščinskih telesih. Tudi pri tej točki dnevnega reda bodo delegati pristojnega odbora spremljali razpravo in po razpravi predlagali morebitna dopolnilna stališča.

Ker vidim, da člani odbora niso navzoči in da še razpravljajo o stališčih do slovenske resolucije, prekinjam to točko dnevnega reda.

Prehajam na 8. točko dnevnega reda. Kot sem že pri določitvi dnevnega reda povedal, smo to točko dnevnega reda razširili še z osnutkom skupne devizne politike Jugoslavije v letu 1978.

Tako bomo pri tej točki dnevnega reda obravnavali tri akte, in sicer osnutek skupne devizne politike Jugoslavije v letu 1978, osnutek projekcije plačilne bilance Jugoslavije za leto 1978 in osnutek projekcije devizne bilance Jugoslavije za leto 1978.

Vse tri akte je Skupščini predložil v obravnavo Zbor republik in pokrajin Skupščine SFR Jugoslavije. Za svoje predstavnike je delegacija SR Slovenije

v Zboru republik in pokrajin določila dr. Viljema Merharja, Danico Jurkovič, Zorana Žagarja in Zdenko Jurančič, Izvršni svet pa je za svojega predstavnika določil tovariša Jerneja Jana, člana Izvršnega sveta in predsednika Republiškega komiteja za ekonomske odnose s tujino.

K posameznim točkam smo prejeli naslednje gradivo: »osnutek skupne devizne politike Jugoslavije v letu 1978 z dopisom z dne 19. 11. 1977, osnutek projekcije plačilne bilance Jugoslavije za leto 1978 in analitični del osnutka projekcije z dopisom z dne 25. 10. 1977 in osnutek projekcije plačilnobilančnih pozicij republik in avtonomnih pokrajin za leto 1978 z dopisom z dne 19. 11. 1977. Dobili smo tudi osnutek projekcije devizne bilance Jugoslavije za leto 1978, z dopisom z dne 25. 10. 1977, in osnutek projekcije deviznobilančnih pozicij republik in avtonomnih pokrajin za leto 1978, z dopisom z dne 19. 11. 1977.

Vsa tri gradiva sta obravnavala Odbor za finance in Zakonodajno-pravna komisija. Poročili ste prejeli. Prejeli ste tudi stališče Izvršnega sveta Skupščine SR Slovenije. Danes ste prejeli na klop še dodatno poročilo Odbora za finance, in sicer s seje, ki jo je imel Odbor danes zjutraj. Na tej seji, kakor je razvidno iz poročila, je Odbor obravnaval gradiva, ki so prišla v Skupščino 19. 11. 1977.

Predlagam, da razpravljamo o vseh treh gradivih skupaj, glede na to, da gre za med seboj povezano gradivo. Po končani razpravi pa bomo k vsakemu od gradiv sprejeli poseben sklep. Se strinjate s takšnim načinom dela? (Ni pripomb.) Želi kdo od predstavnikov še kaj ustno dodati k pisnim poročilom? Prosim, besedo ima tovariš Vlado Šanca, predsednik Odbora za finance!

V l a d o Š a n c a : Odbor za finance Zbora združenega dela je danes ponovno obravnaval osnutek projekcije devizne bilance Jugoslavije za leto 1978 in osnutek projekcije plačilne bilance Jugoslavije za leto 1978. Dodatno poročilo ste prejeli na klop, zato menim, da je potrebna krajša obrazložitev.

Zbor republik in pokrajin Skupščine SFRJ je namreč naknadno poslal Skupščini SR Slovenije zaradi odločitve o soglasju še manjkajoči gradivi k omenjenima osnutkoma projekcij, in sicer osnutek projekcije deviznobilančnih pozicij socialističnih republik in avtonomnih pokrajin za leto 1978 in osnutek projekcije plačilnobilančnih pozicij republik in avtonomnih pokrajin za leto 1978.

Na seji Odbora sta bila predvsem obravnavana osnutka projekcij deviznobilančnih in plačilnobilančnih pozicij republik in avtonomnih pokrajin za leto 1978.

V načelni in podrobni obravnavi se je Odbor strinjal s pripombami Izvršnega sveta Skupščine SR Slovenije, ki jih je ta poslal Skupščini SR Slovenije k osnutkoma obeh projekcij, z dopisom z dne 17. 11. 1977, in tudi s stališči k osnutkoma projekcij plačilnobilančnih in deviznobilančnih pozicij republik in avtonomnih pokrajin za leto 1978, ki jih je Izvršni svet poslal s svojim dopisom z dne 22. 11. 1977.

Odbor predlaga, da se ob pripravljanju stališč delegacije Skupščine SR Slovenije v Zboru republik in pokrajin upoštevajo tudi pripombe, ki jih je Odbor navedel v svojem poročilu z dne 15. 11. 1977.

Odbor predlaga Zboru združenega dela, da sprejme naslednji sklep:

Daje se soglasje k osnutku projekcije devizne bilance Jugoslavije in k osnutku projekcije plačilne bilance Jugoslavije za leto 1978, skupaj z osnutkom projekcije deviznobilančnih in plačilnobilančnih pozicij republik in avtonomnih pokrajin za leto 1978.

K obema osnutkoma projekcij kakor tudi k obema osnutkoma projekcij pozicij republik in pokrajin se dajejo pripombe, ki sta jih navedla Izvršni svet Skupščine SR Slovenije v svojih dopisih z dne 17. in 22. t. m. in Odbor za finance v svojem poročilu z dne 15. 11. 1977. Navedene pripombe naj skuša uveljaviti delegacija Skupščine SR Slovenije v Zboru republik in pokrajin Skupščine SFRJ v postopku usklajevanja stališč v delovnih telesih Zbora republik in pokrajin.

Ta sklep predlaga Odbor zaradi tega, ker bi v nasprotnem primeru delegacije republiških in pokrajinskih skupščin imele na razpolago premalo časa za usklajevalni postopek v Zboru republik in pokrajin.

Odbor predlaga zboru, da sprejme sklep brez pooblastila delegacij, da glasuje za predlog obeh projekcij bilanc za leto 1978. Šele na podlagi poročila delegacije Skupščine SR Slovenije v Zboru republik in pokrajin o poteku usklajevanja naj bi zbor ponovno sklepal o pooblastilu delegaciji, da glasuje za predlog projekcij obeh bilanc.

Enak postopek in enaka obrazložitev velja tudi za poročilo k osnutku skupne devizne politike Jugoslavije v letu 1978.

Predsednik Štefan Nemeč: Hvala lepa! Pričenjam razpravo. Kdo želi besedo? (Nihče.) Zaključujem razpravo in glede na predlog Odbora za finance predlagam, da k tem točkam damo soglasje in pripombe, da pa ne pooblastimo delegacije, da bi dala soglasje k predlogu teh aktov. Takšen sklep predlaga Odbor zato, ker s tem, po eni strani omogočimo, da se v Zvezni skupščini prične postopek usklajevanja, po drugi strani pa bo lahko naš zbor takrat, ko bo razpravljal o tem, ali pooblašča delegacijo ali ne, ponovno razpravljal o predloženih gradivih. S tem pa ne zaviramo postopka v Zvezni skupščini.

Je kakšna pripomba glede tega predloga? (Ni pripomb.) Potem predlagam zboru, da sprejme naslednji sklep:

1. Zbor združenega dela Skupščine SR Slovenije daje soglasje k osnutku skupne devizne politike Jugoslavije v letu 1978.

2. K osnutku daje zbor pripombe, navedene v poročilih skupščinskih teles ter stališčih Izvršnega sveta.

Ima kdo kakšno pripombo k predlaganemu sklepu? (Ne.) Če pripomb ni, dajem sklep na glasovanje! Kdor je za, naj prosim glasuje! (120 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je sklep soglasno sprejet.

Glede osnutka projekcije plačilne bilance Jugoslavije za leto 1978 predlagam naslednji sklep:

1. Zbor združenega dela SR Slovenije daje soglasje k osnutku projekcije plačilne bilance za leto 1978 in k projekciji plačilnobilančnih pozicij republik in avtonomnih pokrajin za leto 1978.

2. K osnutku daje zbor pripombe, navedene v poročilih skupščinskih teles in v stališču Izvršnega sveta.

Ima kdo kakšno pripombo? (Ne.) Dajem sklep na glasovanje. Kdor je za, naj prosim glasuje! (119 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je predlagani sklep soglasno sprejet.

Glede osnutka projekcije devizne bilance Jugoslavije za leto 1978 predlagam naslednji sklep:

1. Zbor združenega dela daje soglasje k osnutku projekcije bilance Jugoslavije za leto 1978 in k projekciji deviznobilančnih pozicij republik in avtonomnih pokrajin v skupni devizni bilanci Jugoslavije za leto 1978.

2. K osnutku daje zbor pripombe, navedene v poročilih skupščinskih teles in v stališču Izvršnega sveta Skupščine SR Slovenije.

Ima kdo kakšno pripombo? Če nihče, dajem sklep na glasovanje. Kdor je za, naj prosim glasuje! (121 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je predlagani sklep soglasno sprejet.

Vračamo se na 7. točko dnevnega reda, to je na osnutek resolucije o politiki uresničevanja družbenega plana Jugoslavije za dobo od leta 1976 do leta 1980 v letu 1978.

Danes smo prejeli na klopi tudi stališča in pripombe, ki jih je predložil Odbor za družbenoekonomski razvoj na podlagi razprav v skupščinskih telesih. Želi kdo od predlagateljev še kaj ustno dodati k pismenim poročilom? (Ne.)

Pričenjam razpravo. Kdo želi besedo? Besedo ima tovarišica Zdenka Jurančič, delegatka v Zboru republik in pokrajin Skupščine SFRJ!

Zdenka Jurančič: Dovolite mi, da dam dve krajši pripombi v zvezi z resolucijo. Delegacija meni, da bi bilo prav, če bi z njima dopolnili gradivo, ki je sicer že pripravljeno.

Prva pripomba se nanaša na samoupravno združevanje sredstev, druga pa na opredeljevanje konkretnih pogojev gospodarjenja v letu 1978.

Delegacija meni, da vprašanju samoupravnega združevanja sredstev v osnutku resolucije ni dan ustrezen poudarek, zato predlagam, da zbor sprejme naslednje besedilo kot dopolnitev dela osnutka zvezne resolucije, ki se nanaša na to vprašanje: »Zvezni izvršni svet in izvršni sveti skupščin republik in avtonomnih pokrajin bodo proučili vzroke prepočasnega uveljavljanja združevanja dela in sredstev, zlasti še vzroke na področju normativne ureditve organiziranosti združenega dela in pogojev gospodarjenja. Na tej podlagi bodo predlagali potrebne ukrepe, ki bodo omogočili hitrejšo preobrazbo odnosov na področju razširjene reprodukcije v skladu z zakonom o združenem delu. V okviru tega bo posebna pozornost posvečena izdelavi pravil ravnanja organizacij združenega dela v pogojih gospodarjenja z združenimi sredstvi.

Zaradi pospeševanja samoupravnega združevanja dela in sredstev organizacij združenega dela bodo na podlagi samoupravnih sporazumov temeljne in združene banke v letu 1978 prioriteto odobravale kredite tistim organizacijam združenega dela, ki samoupravno združujejo delo in sredstva. Hkrati bodo dovoljevale tudi ugodnejše kreditne pogoje ter dajale prednost pri selektivni konverziji kratkoročnih kreditov v dolgoročne. Opredelile bodo tudi kriterije za izbor projektov, ki bodo deležni teh ugodnosti.«

To je prva pripomba. V zvezi z opredeljevanjem pogojev gospodarjenja pa bi rekla naslednje: Iz preteklosti vemo, da so bili konkretni pogoji gospodarjenja praviloma določani izven Skupščine, in to nekaj mesecev po sprejetju vsakoletne resolucije, tako da so postale dogovorjene politike operacionalizirane šele sredi leta. Prav v tem pa je treba iskati vzroke za odstopanja od načrtanih ciljev. Z letošnjim letom bi morali prenehati s takim načinom, saj imamo za to realno osnovo v izdelanem sistemu družbenega planiranja in delno tudi v gra-

divih samih, ki smo jih takorekoč do današnjega dneva prejeli kot sestavni del resolucije.

Kljub temu pa nas nekatera dejstva v zvezi s temi gradivi opozarjajo, da moramo biti pozorni na nekatere reči. Prvič je dejstvo, da so gradiva, kljub izdelanemu sistemu planiranja in kljub sprejetim sistemskim zakonom, zelo pozno prišla do nas. Drugič, po svoji vsebini niso še povsem uskladeni s sistemskimi zakoni, niso bila v strokovni razpravi med republikami, še manj pa uskladeni. Na vse to opozarjajo pripombe Izvršnega sveta k tem gradivom.

Vsa ta dejstva kažejo na to, da bo verjetno predlagatelj poskušal, zaradi časovne stiske, konkretne dogovore o politiki gospodarjenja zopet prenesti v naslednje leto. Zato menimo, da ni odveč posebej poudariti nujnost pravočasne in hkratne določitve pogojev gospodarjenja. Združeno delo mora vsaj ob začetku leta, pa že to je pozno, vedeti za pogoje poslovanja. Ob usklajevanju besedila resolucije morajo biti hkrati uskladene in določene devizna politika, kreditno-monetarna politika, politika cen in drugo.

Zato predlagamo, da zbor posebej zadolži delegacijo, da v postopku usklajevanja resolucije uveljavi zahtevo po čim točnejši in pravočasni opredelitvi pogojev gospodarjenja, kar bo osnova za mobilizacijo pri izvrševanju nalog iz resolucije. Hvala lepa.

Predsednik Štefan Nemeč: Hvala lepa! Kdo še želi razpravljati? Prosim, besedo ima tovarišica Ivica Francelj, gospodarsko področje, 8. okoliš!

Ivica Francelj: Tovariš predsednik, tovarišice in tovariši delegati! Skupina delegatov 8. okoliša, ki delegira delegate v Zbor združenega dela Skupščine SR Slovenije za področje gospodarstva, in skupina delegatov, ki delegira delegate v Zbor občin Skupščine SR Slovenije, sta na seji 14. novembra 1977 sprejeli naslednje pripombe in stališča k osnutku resolucije v politiki uresničevanja plana Jugoslavije za dobo od 1976 do 1980 v letu 1978:

V osnutku resolucije je predvideno za leto 1978 naraščanje zaposlenosti po stopnji 5,5 %. Mnenja smo, da pomeni ta stopnja določen odmik od družbenega plana in da bi jo bilo potrebno v 4. točki natančneje utemeljiti.

Glede politike ekonomskih odnosov s tujino menimo, da je preveč poudarjeno omejevanje uvoza, premalo pa je nakazanih rešitev oziroma ukrepov za pospeševanje izvoza.

Menimo, da je nujno potrebno opredeliti ter se dogovoriti v poglavju, ki govori o mednarodni menjavi in usklajevanju zunanjetrgovinske bilance pri zmanjševanju uvoza, o kriterijih za omejevanje uvoza surovin in repromateriala iz uvoza tehnologij, skupaj z licencami. Tako zmanjševanje uvoza surovin in repromaterialov nikakor ne sme vplivati na zmanjševanje proizvodnih možnosti predelovalne industrije. Po drugi strani pa se z uvozom tujih licenc, predvsem na področju proizvodnje predmetov široke potrošnje, ne sme poslabševati zunanjetrgovinska bilanca.

Še posebno nujna je opredelitev pri uvozu investicijske opreme in v povezavi s tem pri nakupu novih licenc. Hvala lepa.

Predsednik Štefan Nemeč: Hvala lepa! Želi še kdo razpravljati? Če nihče, zaključujem razpravo.

Glede predlogov tovarišice Jurančičeve in glede zadolžitve delegacije, da se o pogojih gospodarjenja sproži razprava v Zboru republik in pokrajin,

menim, da ne bi bilo potrebno, da se Odbor še enkrat sestaja, temveč naj se ta predlog enostavno vključi v pripombe in stališča. Glede predlogov, ki jih je dala tovarišica Ivica Francelj, pa sodim, da so nekateri že zajeti v skupščinskih stališčih in pripombah, zlasti glede omejevanja uvoza, manj pa glede zaposlovanja. Tudi ta pripomba bi se lahko vključila v pripombe, ki bodo poslane Zboru republik in pokrajin.

Vprašujem predstavnika Odbora, če se s tem strinja oziroma ali je potrebno, da se Odbor ponovno sestane! Prosim besedo ima tovariš Jože Kert!

Jože Kert: Tovariš predsednik, tovariši in tovarišice delegati! V imenu Odbora za družbenoekonomski razvoj se strinjam s predlogi tovarišice Zdenke Jurančič in tovarišice Ivice Francelj in menim, da bi lahko njune predloge vključili v naša načelna stališča in konkretne pripombe k osnutku resolucije o politiki uresničevanja družbenega plana Jugoslavije za obdobje 1976—1980 v letu 1978. Člani Odbora so se že prej dogovorili, kolikor bi prišel podoben predlog, da se ne bi še enkrat sestajali. Zaradi tega in ker menim, da so pripombe koristne, predlagam delegatom, da ta predlog sprejmejo.

Predsednik Štefan Nemeč: Hvala lepa! Glede na to predlagam naslednji sklep:

1. Zbor združenega dela Skupščine SR Slovenije daje soglasje k osnutku resolucije o politiki uresničevanja družbenega plana Jugoslavije za dobo 1976—1980 v letu 1978.

2. K osnutku resolucije daje Skupščina SR Slovenije pripombe in predloge, ki izhajajo iz pripomb in predlogov, ki smo jih dobili danes na klop, dopolnjene s pripombami in predlogi iz današnje razprave.

3. Pooblašča se delegacija Skupščine SR Slovenije v Zboru republik in pokrajin Skupščine SFRJ, da v postopku usklajevanja v delovnih telesih Zbora republik in pokrajin uveljavi pripombe in da da v imenu Skupščine SR Slovenije soglasje k predlogu resolucije o politiki uresničevanja družbenega plana Jugoslavije za dobo 1976—1980 v letu 1978.

Ima kdo kakšno pripombo k predlaganemu sklepu? Če pripomb ni, dajem sklep na glasovanje. Kdor je za, naj prosim glasuje! (116 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je predlagani sklep soglasno sprejet.

Prehajam na 9. točko dnevnega reda, to je na osnutek zakona o spremembi in dopolnitvi zakona o skupnem obsegu proračunskih izdatkov federacije za leto 1977.

Osnutek zakona je Skupščini predložil v obravnavo Zbor republik in pokrajin Skupščine SFRJ. Tudi pri tej točki dnevnega reda je predstavnik Izvršnega sveta Milica Ozbič.

Osnutek zakona sta obravnavala Odbor za finance in Zakonodajno-pravna komisija. Poročili imamo.

Pričenjam razpravo. Kdo želi besedo? Če nihče, predlagam naslednji sklep:

1. Zbor združenega dela Skupščine SR Slovenije daje soglasje k osnutku zakona o spremembi in dopolnitvi zakona o skupnem obsegu proračunskih izdatkov federacije za leto 1977.

2. K osnutku zakona daje zbor pripombe, navedene v poročilih skupščinskih teles.

3. Pooblašča se delegacija Skupščine SR Slovenije v Zboru republik in pokrajin Skupščine SFRJ, da v postopku usklajevanja v delovnih telesih Zbora republik in pokrajin uveljavi pripombe in da soglasje k predlogu zakona o spremembi in dopolnitvi zakona o skupnem obsegu proračunskih izdatkov federacije za leto 1977.

Ima kdo kakšno pripombo k predlaganemu sklepu? (Ni pripomb.) Kdor je za, naj prosim glasuje! (116 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je sklep soglasno sprejet.

Prehajam na 10. točko dnevnega reda, to je na osnutek zakona o skupnem obsegu proračunskih dohodkov federacije za leto 1978.

Osnutek zakona je Skupščini predložil v obravnavo Zbor republik in pokrajin Skupščine SFRJ.

Tudi pri tej točki dnevnega reda je predstavnik Izvršnega sveta tovarišica Milica Ozbič.

Z dopisom z dne 27. 10. 1977 smo prejeli dopolnilni predlog Zveznega izvršnega sveta k osnutku zakona, z dopisom z dne 15. 11. 1977 pa smo prejeli tudi drugi dopolnilni predlog Zveznega izvršnega sveta, ki vsebuje tudi prečiščeno besedilo osnutka zakona. Osnutek zakona sta obravnavala Odbor za finance in Zakonodajno-pravna komisija. Prejeli ste tudi stališče Izvršnega sveta.

Pričenjam razpravo. Kdo želi besedo? Besedo ima tovariš Vlado Šanca, predsednik Odbora za finance!

Vlado Šanca: Odbor za finance Zbora združenega dela je na seji dne 23. 11. 1977, to je pred sejo zbora, obravnaval drugi dopolnilni predlog Zveznega izvršnega sveta k osnutku zakona o skupnem obsegu proračunskih dohodkov federacije za leto 1978 in prečiščeno besedilo tega zakona.

V načelni obravnavi, pa tudi v obravnavi po členih Odbor ni imel pripomb. Odbor sprejema pripombe Izvršnega sveta Skupščine SR Slovenije ter predlaga zboru, da sprejme naslednji sklep:

1. Daje se soglasje k osnutku zakona o skupnem obsegu proračunskih dohodkov federacije v letu 1978 skupaj z drugim dopolnilnim predlogom Zveznega izvršnega sveta k osnutku zakona oziroma k predloženemu prečiščenemu besedilu tega osnutka zakona.

2. K drugemu dopolnilnemu predlogu osnutka zakona se dajejo pripombe, ki jih je predložil Izvršni svet Skupščine SR Slovenije.

3. Pooblašča se delegacija Skupščine SR Slovenije v Zboru republik in pokrajin Skupščine SFRJ, da v postopku usklajevanja v delovnih telesih Zbora republik in pokrajin Skupščine SFRJ poskuša uveljaviti pripombe Izvršnega sveta in da soglasje k prečiščenemu besedilu tega zakona, ki bo vseboval tudi spremembe, navedene v drugem dopolnilnem predlogu osnutka zakona.

S tem Odbor umika prejšnje poročilo.

Odbor je bil tudi seznanjen z mnenjem delegacije Skupščine SR Slovenije v Zboru republik in pokrajin Skupščine SFRJ. Delegacija izraža pomisleke glede sredstev Narodne banke Jugoslavije, ki se vključujejo v dohodke zveznega proračuna in pomenijo napajanje proračuna iz emisije, in sicer v večjem obsegu kot prejšnje leto. Skupščina SR Slovenije je vedno nasprotovala takim rešitvam.

Predsednik Štefan Nemeec: Prosim, besedo ima tovarišica Milica Ozbič!

Milica Ozbič: Tovariš predsednik, tovarišice in tovariši delegati! Zavzemamo stališče do drugega dopolnilnega predloga osnutka zakona o skupnem obsegu proračunskih odhodkov federacije za leto 1978. Ker je v stališčih o tem drugem dopolnilnem predlogu osnutka zakona, ki ga je predlagal Izvršni svet, prišlo do različnih mnenj, o čemer vas je obvestil tovariš Šanca, sem dolžna, da vam glede tega dam nekatera pojasnila.

V času razprave o proračunu federacije za prihodnje leto smo sodelovali v delovnih razpravah o vrsti osnutkov, pa tudi že predlogov aktov, ki zadevajo proračun federacije za prihodnje leto. Ti dokumenti se, predvsem glede obsega proračuna, pa tudi njegove sestave, od osnutka do osnutka spreminjajo, v skladu s tem pač, kar nakazujejo opravljene razprave in spreminjajoči se novejši podatki.

Naša skupščina je že zavzela stališče do osnutkov zakonskih aktov, ki so ji bili predloženi, zato se mora ponovno izreči le o drugem, dopolnilnem osnutku tega zakona, o katerem sedaj govorimo. Ta se od tistega, o katerem smo že zavzeli stališče, razlikuje v naslednjem:

Skupni obseg proračuna se po tem dopolnilnem predlogu bistveno zmanjšuje. Navidezno je to presenetljivo dobro in bi seveda z veseljem dali k temu soglasje, če ne bi vsebina tako znižanega predloga navajala na dodatno razmišljanje.

Predlagatelj proračuna, Zvezni izvršni svet, se je odločil, da dopolni osnutek tega zakona in ga predloži republiškim in pokrajinskim skupščinam v razpravljanje in izrekanje takega, da bodo v njem spremenjene vse pozicije, ki so vezane na določila v resoluciji, na tako imenovane resolucijske indikatorje, ki v času, ko je bil prvi osnutek tega zakona predložen skupščinam, še niso bili znani.

Naj vas spomnim, da se največji del proračunskih odhodkov izračunava po avtomatizmu v skladu z dogovori in z zakoni, ki so bili sprejeti v zvezi s sprejemanjem srednjeročnega družbenega plana. Vsako leto se samo na novo izračunavajo v skladu z gibanji v družbenem proizvodu ali narodnem dohodku, odvisno od tega, na katerega od obeh so posamezne postavke vezane. Na ta način se največji del proračunskih odhodkov avtomatično izračunava, in kot vemo, o tem smo že večkrat razpravljali, na to se ne more z ničemer več vplivati v posameznih letih.

Drugi del proračunskih odhodkov, to je tisti del, o katerem se lahko vsako leto znova pogovarjamo, pa je v tem osnutku, v dopolnilnem osnutku, doživel največ sprememb. Predvsem se spremembe nanašajo na postavko starih obveznosti proračuna federacije, ki dospevajo v izplačilo v prihodnjem letu.

Že v osnutku proračuna, o katerem smo že razpravljali, je bilo predloženih nekaj rešitev, ki so izzvale dokaj polemik glede pristopa. Kljub mnogim pomislekom, ki smo jih imeli že k takratnim rešitvam, smo se vendar odločili, in to ste sprejeli v tem zboru in v Zboru občin, da damo soglasje k takratnemu osnutku, vendar ob predpostavki, ki jo je prejšnji osnutek že vseboval, da se bodo obveznosti bankam in gospodarstvu, ki dospevajo v izplačilo v prihodnjem letu, v celoti poravnale in da ne bodo deležne iste usode, kot so je bili v istem osnutku že deležni krediti Narodne banke Jugoslavije, dani proračunu federacije za te ali druge namene v zadnjih sedmih letih.

Naj vas spomnim, da se po predlogu oziroma po osnutku tega zakona vsi ti krediti črtajo, kreditni odnosi med Narodno banko Jugoslavije in federacijo pa odpravijo, kar pomeni, da federacija teh kreditov ne vrača in jih ne bo več vračala niti plačevala zanje obresti. Naše izhodišče, ko smo se izrekli o soglasju k takratnem osnutku, pa je bilo, da se spoštujejo obveznosti do gospodarstva oziroma do bank.

Sedanji, dopolnilni predlog je od tega odstopil. V njem je postavka »stare obveznosti federacije« tudi v tem delu načeta. In sicer predlagatelj predlaga, da se obveznice federacije, ki so bile izdane leta 1976 in so jih odkupovale poslovne banke v skladu s ključem, ki je veljal za prispevek republik in pokrajin — te obveznice dospevajo v izplačilo po takrat sprejetem zakonu v celoti v letu 1978, vključno z obrestmi za ta čas, bankam ne izplačajo v celoti temveč da se jim izplačajo samo v višini 25 % dospelih obveznosti, preostali del obveznosti pa se podaljša.

Prav tako vsebuje sedanji dopolnilni predlog določilo, po katerem naj se ne izplačajo obveznice, izdane leta 1973 in leta 1974 poslovnim bankam za kurzne razlike po deviznih računih občanov, ki dospevajo v odplačilo v prihodnjem letu. Tudi za to obveznost proračuna federacije predlagatelj predlaga v sedanjem dopolnilnem predlogu, naj se ne realizira oziroma naj se realizira navidezno tako, da se takrat izdane obveznice ne izplačajo, temveč zamenjajo z novimi obveznicami federacije, izplačljivimi v 20 letih ob 1% obrestni meri, kar pomeni dejansko razvrednotenje te terjatve bank do proračuna federacije.

Obe rešitvi skupaj, torej o obveznicah iz leta 1976 ter o obveznicah iz naslova kurznih razlik iz let 1973 in 1974, naj bi dali večino zneska, za katerega se sedaj obseg proračuna znižuje. Seveda je rešitev, kot sem rekla, navidezno ugodna, dejansko pa neugodna, kar zadeva gospodarstvo in njegova pričakovanja.

V prvem osnutku sprejetih stališč predlagamo, da se k temu dopolnjenemu osnutku sicer da načelno soglasje, da pa naj se vse navedeno skuša posredovati v pripombah in da naj se v procesu usklajevanja stališč republik in pokrajin v Zvezni skupščini poskuša doseči, da se v prečiščenem besedilu predloga tega zakona te postavke ponovno v celoti vrnejo med obveznosti proračuna federacije za prihodnje leto in na ta način doseže, da se spoštujejo obveznosti do bank oziroma prek njih do dela gospodarstva, ki ga to zadeva.

Na nasprotni strani, med prihodki proračuna federacije, so v tem dopolnilnem predlogu seveda tudi ustrezne spremembe, ki zmanjšujejo prihodke proračuna federacije na ustrezni, sedaj predlagani nivo. Po tem predlogu so znižane ocene carin in uvoznih dajatev za prihodnje leto, obdržana je ocena priliva polovice temeljnega prometnega davka, ki s 1. 1. 1978 postaja izvorni prihodek proračuna federacije, in za približno 2 milijardi so znižani prvotno predlagani prispevki republik in pokrajin zveznemu proračunu. To so trije glavni prihodki zveznega proračuna; vsi ostali so glede na te skoraj nepomembni.

Pri analiziranju postavke prihodkov v tem drugem dopolnilnem predlogu moramo opozoriti na to, da je ocena carin in uvoznih dajatev — v tem zadnjem predlogu je za razliko od prvega osnutka zelo znižana postavka, o kateri se je zelo težko izreči pred iztekom leta brez poznavanja pogojev za uvoz in carinske tarife, ki je, kot veste, še v procesu usklajevanja, in brez poznavanja, predvsem ukrepov, ki zadevajo tečaj. Brez poznavanja vsega tega ni mogoče z gotovostjo trditi, kakšen bo obseg carin in uvoznih dajatev v prihodnjem letu.

Če pa izhajamo iz tega, kar sedaj vemo o tem, pa lahko rečemo, da je osnova za izračun ocene carin in uvoznih dajatev v prihodnjem letu, ki je vzeta v tem dopolnilnem predlogu prenizka. Ni enaka oceni carin in uvoznih dajatev ki jo podpirajo vse republike in obe pokrajini ter Zvezna carinska uprava.

Zvezni izvršni svet je že pri sprejemanju rebalansa proračuna federacije za letošnje leto vztrajal pri svoji oceni, ki je nižja od ocen republik in pokrajin ter zvezne carinske uprave. Zvezni izvršni svet izhaja iz te svoje ocene, ki jo, pomnoženo z odstotkom, ki izhaja iz resolucije in zadeva predvideno rast uvoza v prihodnjem letu, predlaga kot oceno carin in uvoznih dajatev v prihodnjem letu.

Dejansko pa drži, da je bilo v delovnih razpravah sprejeto stališče, na zahtevo mnogih, tudi naše republike, da se bodo te pozicije v zveznem proračunu pred sprejetjem predloga proračuna v Zvezni skupščini ponovno obravnavale. To naj bi bilo konec decembra, ko bo mogoče z gotovostjo trditi, kakšen je dejanski obseg priliva carin in uvoznih dajatev v letošnjem letu, oziroma dati bolj natančno oceno tega.

S tem smo dosegli, da se bo ta postavka pred koncem leta še enkrat preverila s strani republik in pokrajin in Zveznega izvršnega sveta. Seveda računamo, da bomo takrat tudi več vedeli o tem, kakšen bo rezultat usklajevanja stališč republik in pokrajin glede zakona o carinski tarifi, kakšne bodo končne ocene, ki bodo prišle v resolucijo za prihodnje leto glede možne rasti uvoza, kakšno stališče bo zavzeto do predlagane politike tečaja dinarja. Skratka, kakšni bodo indikatorji, ki lahko bistveno vplivajo na obseg carin in uvoznih dajatev.

Naše ocene, ki so, kot rečeno, višje od predlagateljevih, pa so, da bi carin in uvoznih dajatev oziroma prihodka proračuna federacije iz tega naslova v prihodnjem letu moralo biti več, kot je zapisano v tem osnutku. Menimo, da bi bilo potrebno povečanje te postavke izrabiti za to, da bi se na strani odhodkov del ali celotno povečanje te postavke uporabilo za vračilo obveznosti do poslovnih bank. V delu, ki za to ne bi zadoščal, pa menimo, da je kljub mnogim načelnim pomislekom edini dejanski izhod, da se povečajo posojila Narodne banke proračunu federacije, neodvisno od tega, da so ta že dokaj visoka. Ne moremo namreč predlagati, da naj morebitni povečani obseg proračuna federacije pokrivajo prispevki republik in pokrajin, ker imamo glede prispevkov republik in pokrajin izredno težko situacijo, saj virov sredstev za povečevanje tega prispevka brez uvajanja novih davščin ni. V republici Sloveniji, pa tudi v nekaterih drugih republikah in pokrajinah, bo potrebno že brez tega z zajejanjem in izvajanjem novih davčnih virov reševati še letošnji primanjkljaj pri pokrivanju prispevka republik in pokrajin zveznemu proračunu.

Zato menim, da je potrebno tudi v drugi postavki, v postavki ki pomeni 30 % priliv temeljnega prometnega davka in ki postaja izredni prihodek proračuna federacije, kljub pomislekom, ki jih imamo glede te ocene in ki smo jih povedali pri osnutku, ko je bil v obravnavi, sprejeti tako oceno, kot jo daje predlagatelj, to je, da bo 50% priliv temeljnega prometnega davka znašal prihodnje leto 26 novih milijard in še nekaj več, hkrati pa sprejeti ob sprejemanju proračuna konec decembra v Zvezni skupščini tudi delovno obveznost Zveznega izvršnega sveta, da bo tekoče spremljal priliv temeljnega programa davka in da bo, če bo v dinamiki v prihodnjem letu ugotovljeno, da se ta ocena ne ures-

ničuje, predlagal republikam in pokrajinama ustrezne ukrepe, da bi se ta postavka v celoti uresničila.

Nadalje ocenjujemo, da obsega prispevka republik in pokrajin, ki je bistveno nižan od prvega osnutka, ne kaže nadalje zniževati in da je predlagani globalni znesek mogoče sprejeti. Pri tem pa za informacijo delegatom v naši skupščini dajemo tudi našo oceno, da bo namreč druga polovica temeljnega prometnega davka, ki jo ocenjujemo glede priliva v prihodnjem letu v Sloveniji, zadoščala za naš delež prispevka, če bo ostal v višini, ki je sedaj predlagana. Ne bo pa mogoče iz preostale polovice temeljnega prometnega davka, ki nam bo v bodoče ostala za te namene, v Sloveniji poravnati drugih obveznosti, ki jih je zdaj republika poravnala v okviru zveznega proračuna iz priliva temeljnega prometnega davka. To se nanaša na kompenzacije, regrese in premije v kmetijstvu. Glede tega ste slišali v ekspoziciji tovariša podpredsednika Dragana, da so v pripravi ukrepi, ki naj v Sloveniji zagotovijo vire sredstev za te namene od drugod. Hvala.

Predsednik Štefan Nemeč: Hvala lepa! Kdo še želi razpravljati? Prosim, besedo ima tovariš Milan Puncer, delegat gospodarskega področja, Ljubljana!

Milan Puncer: Tovariš predsednik, tovarišice in tovariši delegati! Glede na pojasnila in obrazložitev, ki nam jih je pravkar dala tovarišica Ozbičeva, menim, da lahko vsi, ki tu sedimo, damo vso podporo izhodiščem, ki jih naši slovenski predstavniki v zveznih samoupravnih telesih in v Zboru republik in pokrajin zastopajo v interesu stabilizacije gospodarstva. Menim, da lahko hkrati damo tudi priznanje za do sedaj opravljeno delo, ki je razvidno iz dokumentov, ki smo jih prejeli, in ki se bo še verjetno nadaljevalo do dokončnega oblikovanja zveznega proračuna in ostalih spreminjevalnih aktov. Hvala lepa.

Predsednik Štefan Nemeč: Hvala lepa! Želi še kdo razpravljati? Zaključujem razpravo in prehajam na sklepanje. Slišali smo pripombe, ki jih je navedla tovarišica Ozbičeva. Tem pripombam daje podporo Odbor za finance, zato predlagam naslednji sklep:

1. Zbor združenega dela Skupščine SR Slovenije daje soglasje k prečiščenemu besedilu osnutka zakona o skupnem obsegu proračunskih odhodkov federacije za leto 1978.

2. K osnutku zakona daje zbor pripombe, navedene v poročilih skupščinskih teles in stališč Izvršnega sveta Skupščine SR Slovenije ter pripombe, dane v razpravi na današnji seji.

3. Pooblašča se delegacija Skupščine SR Slovenije v Zboru republik in pokrajin Skupščine SFRJ, da v postopku usklajevanja v delovnih telesih Zbora republik in pokrajin Skupščine SFRJ uveljavi pripombe in da soglasje k predlogu tega zakona.

Ima kdo kakšno pripombo k predlaganemu sklepu? (Ne.) Kdor je za, naj prosim glasuje! (113 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (2 delegata.)

Ugotavljam, da je sklep sprejet z večino glasov.

Prehajam na 11. točko dnevnega reda, to je na osnutek odloka o določitvi skupnega zneska deviz za potrebe federacije v letu 1978, ki ga je

Skupščini SR Slovenije predložil v obravnavo Zbor republik in pokrajin Skupščine SFRJ.

Pri tej točki dnevnega reda je predstavnik Izvršnega sveta tovarišica Milica Ozbič. Osnutek odloka sta obravnavala Odbor za finance in Zakonodajno-pravna komisija. Stališča Izvršnega sveta smo prejeli.

Kdo želi besedo? (Nihče.) Zaključujem razpravo in predlagam naslednji sklep:

1. Zbor združenega dela Skupščine SR Slovenije daje soglasje k osnutku odloka o določitvi skupnega zneska deviz za potrebe federacije v letu 1978.

2. Zbor daje k osnutku odloka pripombe, navedene v stališčih Izvršnega sveta.

3. Pooblašča se delegacija Skupščine SR Slovenije v Zboru republik in pokrajin Skupščine SFRJ, da v postopku usklajevanja v delovnih telesih Zbora republik in pokrajin uveljavi pripombe in da soglasje k predlogu tega zakona.

So kakšne pripombe glede tako formuliranega sklepa? (Ne.) Kdor je za, naj prosim glasuje! (114 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (1 delegat.)

Ugotavljam, da je sklep sprejet z večino glasov.

Nadaljujemo z razpravo o 2. točki dnevnega reda, to je o osnutku resolucije o politiki izvajanja družbenega plana Socialistične republike Slovenije.

Med razpravo smo prejeli dodatne pripombe oziroma poročilo Odbora za družbenoekonomske odnose in razvoj Zbora občin in Odbora za družbenoekonomski razvoj našega zbora. Prosim predstavnika, če poda kratko obrazložitev tega poročila!

Jože Kert: Tovariš predsednik, tovarišice in tovariši delegati! Odbor Zbora združenega dela za družbenoekonomski razvoj in Odbor Zbora občin za družbenoekonomske odnose in razvoj, ki jima je bilo na današnji seji naloženo, da spremljata razpravo in proučita spreminjevalne in dopolnjevalne predloge ter pripombe in mnenja k predlogu stališč in priporočil Skupščine Socialistične republike Slovenije v zvezi z obravnavo osnutka resolucije o politiki izvajanja družbenega plana SR Slovenije za obdobje od leta 1976 do leta 1980 v letu 1978, ocenjujeta, da so bile razprave na sejah zborov v skladu s predloženimi stališči kot tudi stališči, za katera se zavzemajo Izvršni svet in delovna telesa Skupščine SR Slovenije. Odbora predlagata, da predloge iz razprave, kot tudi predloge, ki sta jih odbora izoblikovala na današnji seji pred sejami zborov, ki po mnenju odborov izboljšujejo in dopolnjujejo predložena skupščinska stališča in priporočila, zbora sprejmeta. Predlog odborov je naslednji:

Na drugi strani pod II naj se v 1. točki drugi odstavek spremeni in dopolni tako, da se v celoti glasi takole: »V zvezi s tem je treba v temeljnih in drugih organizacij združenega dela, v njihovih asociacijah ter v drugih samoupravnih organizacijah in skupnostih hitreje ukrepati za boljše izkoriščanje delovnega časa in za večanje deleža znanja in raziskovanja ob hkratnem povečevanju delovne in tehnološke discipline. Obenem je treba na vseh ravneh pospešeno uveljavljati z zakonom o združenem delu opredeljeni sistem pridobivanja osebnih dohodkov po rezultatih živega dela in gospodarjenja z rezultati minulega dela kot enega od spodbujevalcev višje produktivnosti dela.«

V 2. točki naj se drugi odstavek na strani 2 dopolni in spremeni tako, da se v celoti glasi: »Pogoje za krepitev akumulativne in reprodukcijske sposobnosti gospodarstva je treba zagotavljati tudi z usklajevanjem osebnih, skupnih in splošnih družbenih potreb z realnimi materialnimi možnostmi, s celovito revizijo davčne politike, z doslednim uresničevanjem samoupravnih sporazumov o temeljnih planov družbenih dejavnosti ter z drugimi ukrepi in onemogočiti sedanje naraščanje obveznosti gospodarstva za te namene.«

V 5. točki na strani 3 naj se v tretjem odstavku prvega odstavka besedi »podrežati izvozu« črtata in nadomestita z besedilom »uskaljevati z izvozom«.

V točki 6 naj se tretji odstavek dopolni in spremeni tako, da se v celoti glasi: »Glede usklajevanja skupne porabe po samoupravnih sporazumih o temeljnih planov za leto 1977 se Skupščina SR Slovenije strinja z usmeritvijo, da skupščine samoupravnih interesnih skupnosti pripravijo ocene skladnosti priliva sredstev z določili samoupravnih sporazumov in da presežek prispevkov vrnejo zavezancem za prispevke. Glede sredstev, ki bodo na osnovi prispevkov dotekla nad dogovorjenimi zneski, Skupščina poudarja, da jih je treba imobilizirati in vrniti vplačnikom sorazmerno z njihovimi vplačili. Zato se samoupravnim interesnim skupnostim, ki teh stališč ne bodo uresničile, porabljeni presežek ne sme upoštevati v osnove za leto 1978 in bo zato ustrezno zmanjšana tudi prispevna stopnja v prvem trimesečju 1978. leta. Skupščina soglaša s predlogom Izvršnega sveta, da je glede na splošna gibanja osebnih dohodkov treba zagotoviti uskladitev osebnih dohodkov v osnovnem šolstvu, v delu usmerjenega izobraževanja, v knjižničarstvu in gledališki dejavnosti, obenem pa iz dela presežkov Skupnosti otroškega varstva ustrezno povečati nadomestilo za podaljšani porodniški dopust. Skupščina priporoča vsem zavezancem za prispevek za družbene dejavnosti, da vrnjena sredstva usmerijo v sredstva za razširitev materialne osnove dela.«

V 8. točki naj se v drugi vrsti beseda »pomeni« nadomesti z besedo »nekateri«.

Na koncu tega odstavka pa naj se doda stavek, ki se v celoti glasi: »Skupščina podpira predvidene ukrepe Izvršnega sveta Skupščine socialistične republike Slovenije v tem območju.«

V zvezi z nekaterimi konkretnimi predlogi in pripombami, za katere odbora menita, da so po svoji naravi takšni, da zahtevajo proučitev in uskladitev z nosilci posameznih nalog, odbora predlagata, da se v četrtem poglavju predloženih stališč in priporočil drugi odstavek črta in nadomesti z novim odstavkom, ki se v celoti glasi: »Pri oblikovanju predloga resolucije o politiki izvajanja družbenega plana SR Slovenije v letu 1978 naj Izvršni svet poleg teh stališč in stališč Družbenopolitičnega zbora ter ekspozija na sejah zborov 23. novembra 1977 upošteva tudi konkretne pripombe in predloge, ki so razvidni iz poročil skupščinskih teles in pismenih predlogov delegatov, ter mnenja in predloge, ki so bili dani na sejah zborov.

Konkretne predloge, ki se nanašajo na dejavnost ali položaj posameznih organizacij združenega dela, gospodarskih panog oziroma območij, naj Izvršni svet podrobno prouči in uskladi z vsemi prizadetimi dejavniki in nosilci nalog ter jih po potrebi smiselno ali v celoti vključi v besedilo predloga resolucije.«

Tovarišice in tovariši! V imenu odborov predlagam, da naša stališča k osnutku resolucije podprete. Hvala lepa.

Predsednik Štefan Nemeč: Hvala lepa! Kdo želi razpravljati o tem poročilu? Besedo ima tovariš Igor Ponikvar, delegat s področja državnih organov, Celje!

Igor Ponikvar: Soglašam predvsem z vsemi dodatnimi predlogi, ki sta jih odbora predložila kot dopolnitev temeljnega dokumenta, vendar pa bi rad opozoril na to, da bi bilo koristno proti eventualnim slepomišenjem, če bi v 6. točki v predzadnjem odstavku, kjer gre za soglasja, ki ga dajemo k predlogu Izvršnega sveta glede poprave osebnih dohodkov v nekaterih sektorjih družbenih dejavnosti, izrecno zapisali, da je treba ta posel opraviti v samoupravnih interesnih skupnostih in to iz njihovih rezerv, iz dela presežkov in še tako, kot predlaga Izvršni svet v ekspozeju. S tem bo stvar jasna in ne bomo prišli pri končni formulaciji v zvezi s presežki v dilemo.

Predlagam, da v tem smislu dopolnimo besedilo. Gre za nekaj besed, zadeva pa bo jasnejša in praktično uporabljiva že jutri. Hvala.

Predsednik Štefan Nemeč: Hvala lepa! Kdo še želi razpravljati? Kakšno je stališče Izvršnega sveta do tega predloga? Stališče odbora!

Jože Kert (iz klopi): Ker o predlogu Odbor še ni razpravljajal, predlagam, da točko prekinemo in omogočimo s tem, da Odbor zavzame stališče do predloga.

Predsednik Štefan Nemeč: Naj se Odbor sestane. Torej prekinjamo to točko. Nadaljujemo z 12. točko dnevnega reda, to je s predlogom za izdajo zakona o družbenoekonomskih osnovah svobodne menjave dela, z osnutkom zakona, ki ga je Skupščini predložil v obravnavo Izvršni svet Skupščine SR Slovenije.

Za svoje predstavnike je Izvršni svet določil dr. Avgušтина Laha, dr. Antona Fazarina, Elo Ulrich, Zdravka Praznika in dr. Bena Lukmana.

Uvodno obrazložitev smo poslušali na skupnem zasedanju obeh zborov. Izvršni svet Skupščine SR Slovenije predlaga Skupščini, da obravnavamo zakon v osnutku, torej v smislu drugega odstavka 250. člena poslovnika Skupščine SR Slovenije. Ali ima kdo glede tega postopka kakšno pripombo? Prosim, glede predloga, da obravnavamo zakon kot osnutek? Tovariš Ponikvar ima besedo!

Igor Ponikvar: Tovariši! V delegatskih skupinah v Celju, v Svetu za družbene dejavnosti v občini Celje, v Svetu za družbenopolitični sistem v občini Celje in predvčerajšnjim tudi v ožji skupini v sindikatih s sindikalnimi delavci Republiškega sveta in republiških odborov družbenih dejavnosti smo obravnavali predlog za izdajo zakona in seveda tudi osnutek. Vsi smo si bili edini, da je treba v celoti podpreti predlog za izdajo zakona, da pa je dobro in koristno, da danes ne razpravljamo o predpostavkah, ki jih prinaša osnutek. To pomeni, da predlagamo, da zakon obravnavamo samo v prvi fazi.

Utemeljitev je predvsem ta, da gre za izredno pomemben sistemski zakon, da gre za izrazito »delavski« zakon. Zato bi kazalo o njem poglobljeno razpravljati. Morda bo kdo ugovarjal, da so bile teze pol leta v razpravi. Razprava je bila široka, vendar so med tezami in osnutkom velike razlike in velike praznine. Seveda se dajo v uvodnih izvajanjih zapolniti. Vendar je potrebno imeti

pred očmi še en argument: Razprave o osnutku in o predlogu za izdajo zakona niso bile tako široke, kot bi lahko kdo navidezno ocenil. Morda so segle do naših delegatskih skupin, pravim morda, ker sem prepričan, da v kakšni delegatski skupini tudi nihče ni nič rekel. Vendar, če je samo v polovici občin situacija taka, kot je v Celju, lahko trdim, da ni razloga, da sprejmemo že tudi osnutek. V Celju niti ena sama samoupravna interesna skupnost ni razpravljala o predlogu za izdajo zakona niti o osnutku. Če bi držalo, da so samoupravne interesne skupnosti izpeljale svoj vpliv na oblikovanje tega sistemskega dokumenta, bi bili mi vsi, ki smo razpravljali o tem, za to, da osnutek obravnavamo in eventualno celo sprejmemo. Vendar ni tako. Delegatska baza v splošnih delegacijah ne ve o tem nič ali zelo malo, zato štejemo, da je utemeljitev toliko resna, da kaže v tem smislu voditi tudi današnjo razpravo.

Naj še enkrat ponovim: Smo za izdajo zakona, predlagamo pa, da o osnutku razpravljamo samo kot o delovnem gradivu.

Mene seveda pri tem motijo tiste tri variantne možnosti. Vendar sem se nekoliko pomiril, ko je podpredsednik Izvršnega sveta tov. Lah zjutraj povsem realno ocenil, da ni pričakovati, da bi se zakon uporabljal od polovice prihodnjega leta dalje, ampak da je realno pričakovati, da se bo začel uporabljati s 1. 1. 1979. Če je tako, potem seveda ni potrebno hiteti.

Če mora biti zakon zaradi sistema sprejet, moram takoj povedati, da še nimamo zakona o planiranju. Velika praznina med tezami in tem osnutkom pa je ravno v tem, da nima planske komponente in se sklicuje, da bo ta materija urejena v republiškem zakonu o sistemu družbenega planiranja. Mislim, da si vsi želimo, da bi ta zakon čimprej imeli, uporabljali pa takrat, ko bo to realno, ves čas od sprejetja pa do njegovega učinkovanja pa intenzivno uporabili za ponovno preverjanje vse naše prakse pri sporazumevanju in dogovarjanju o vsebini in obsegu skupne porabe.

Konec koncev pa moram ugotoviti, da ta zakon ne prinaša nič pretresljivo novega, temveč samo postavlja v normalnejše okvire tisto, kar v praksi skušamo delati in marsikje tudi delamo, kolikor seveda nismo podvrženi nekaterim limitirajočim dejavnikom, ki so izven moči združenega dela in se jim moramo seveda na nek način podrežati.

To samo mimogrede. Pri tem moram poudariti, da to nič ne zmanjšuje pomembnosti in vrednosti takega sistemska zakona, saj bo to eden izmed redkih primerov, ko nastaja zakon iz prakse za prakso.

Predsednik Š t e f a n N e m e c : Hvala! Želi še kdo razpravljati? Kakšno je stališče predlagatelja? Prosim, besedo ima dr. Avguštin Lah, podpredsednik Izvršnega sveta!

Dr. A v g u š t i n L a h : Tovariš predsednik, tovarišice in tovariši delegati! Žal se ne bom mogel odzvati na poziv, da bi povedal stališče Izvršnega sveta, kajti, ko smo na seji Izvršnega sveta zaključevali stvari, nismo imeli te pripombe pred seboj.

Povedati pa moram, da sem na današnjih sejah odborov pojasnil naše mnenje, da ne bi dali predloga zakona že na seji 28. decembra, ampak da bi temeljito razčistili stvari in razčiščeni predlog dali na naslednjem, januarskem zasedanju. Naša želja je, da bi stvari temeljito razčistili, kajti ves postopek pripravljanja ni bil tako preprost, najtežji pa je bil od maja meseca do sedaj.

Tolmačenja in pričakovanja so zelo različna, zato se je treba o nekaterih stvareh načelno odločiti. Na primer, ali naj ta zakon vsebuje vse, kar kdorkoli predlaga, ali pa naj bo res samo osnovni zakon. Če bomo prenesli pripravo predloga na sejo v januarju, bi verjetno že lahko ponudili pravo zasnovo zakona. To sedaj lahko povem, na vas pa je, da odločite. Hvala.

Predsednik Štefan Nemeč: Hvala lepa! Želi še kdo razpravljati? Tovariš Puncer!

Milan Puncer: Tovarišice in tovariši! Delegati 32. okoliša, Ljubljana-Šiška, se pridružujemo stališčem tovariša Ponikvarja in tovariša dr. Laha, enako tudi delegati iz okoliša Ljubljana-Vič-Rudnik. Podpiramo predlog, da se postopek izvede v nekoliko daljšem obdobju in pozivamo s tega mesta Republiški svet Zveze sindikatov in Socialistično zvezo delovnega ljudstva, da politično intenzivirata aktivne v razpravi o tej temi, da bi prišli do kvalitetnejših rešitev. Hvala lepa.

Predsednik Štefan Nemeč: Hvala lepa! Želi še kdo razpravljati? (Ne.) Slišali ste razpravo tovariša Ponikvarja, tovariša Laha in tovariša Puncerja. Kdor je za predlog Izvršnega sveta, naj prosim glasuje! (27 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (57 delegatov.) Se je kdo vzdržal? (19 delegatov.)

Ugotavljam, da nismo sprejeli predloga Izvršnega sveta, da združimo prvo in drugo fazo. Torej obravnavamo zakon v fazi predloga za izdajo.

Predlog za izdajo zakona so obravnavali: Odbor za družbenoekonomske odnose, Odbor za družbenopolitični sistem, Odbor za finance in Zakonodajno-pravna komisija. Njihova poročila imamo. Prejeli smo tudi stališče Družbenopolitičnega zbora Skupščine SR Slovenije.

Pričenjam razpravo. Kdo želi besedo? Prosim, besedo ima delegat iz Maribora za gospodarsko področje, tovariš Majerič Avgust!

Avgust Majerič: Tovarišice in tovariši delegati! Če pravimo, da od predloženega systemskega zakona pričakujemo temeljito preobrazbo družbenih dejavnosti na načelih dohodkovnih odnosov, moramo biti v prvi vrsti realni in ugotoviti, da so sistemske rešitve sicer nujne, da pa hkrati lahko določene procese v najboljšem primeru le spodbujajo in usmerjajo, ne morejo pa spontano in samodejno ustvarjati nove vsebine, novih odnosov kot vsebine socialističnih samoupravnih odnosov med materialno in nematerialno sfero združenega dela. Priznati moramo, da smo prav pri vzpostavljanju odnosov med družbenimi dejavnostmi in sfero materialne proizvodnje šele na začetku. Lahko rečemo, da smo v preteklosti posvetili veliko časa in pozornosti novim oblikam. Pri tem pa je bila stara vsebina v veliki meri še vedno prisotna in prevladujoča in je še danes.

Z novim zakonom naj bi sprožili v veliko večji meri kot doslej tudi te nove kvalitativne procese in spremembe, ki so nujne, če sploh hočemo govoriti o uresničevanju dohodkovnih odnosov med materialno in nematerialno sfero. Vsebinska teh novih procesov naj bi bila, kot je to že v predlogu poudarjeno, planiranje obsega družbenih dejavnosti v fizičnem obsegu, in to takega planiranja, pri katerem bosta enakopravno sodelovala oziroma bodo enakopravno sodelovali uporabniki in izvajalci. Kot vemo, metodologije takega planiranja še nimamo. Prišli naj bi do cen za enotno storitev, in sicer na osnovi družbeno

ugotovljenih normativov stroškov. Skratka, na to področje bi morali uvesti ekonomijo dela, to, kar naj bi bila svobodna menjava dela. Če pa govorimo o svobodni menjavi dela, potem bi morali ovrednotiti to delo, ki naj bi se zamenjavalo. Doslej smo svobodno menjavo izvajali na starem principu, to je na principu financiranja. Zamenjavo financiranja z združevanjem dela in sredstev, kar naj bi bila res svobodna menjava dela, bo seveda treba uresničiti. Vendar bo ta proces trajal dalj časa.

Gre namreč za to, da se posamezna vrsta družbene dejavnosti napaja po kriteriju, kateri proizvodni faktor dviga, kvalitativno seveda, izboljšuje, torej prispeva k večji produktivnosti. Mislim, da je to izredno pomembna novost. S tem se izgubi pavšalni pristop k financiranju družbenih dejavnosti. Kot vidite, se že v predlogu za izdajo zakona zelo določno govori, da naj bi sredstva za posamezne vrste izhajala iz dohodka temeljne organizacije, iz amortizacije, iz sredstev za razširjeno reprodukcijo, iz osebnih dohodkov, skratka iz tistega vira, ki pravzaprav neposredno prispeva k tistemu, kar hočemo uresničiti, s svobodno menjavo, to je k povečanju dohodka v materialni proizvodnji. To pomeni, da je usmerjeno izobraževanje v bistvu neposredno v funkciji povečane produktivnosti živega dela in seveda tudi večje učinkovitosti minulega dela — zato naj se financira iz dohodka, da je sprotno izobraževanje za potrebne poklice v bistvu materialni strošek, ki je potreben za to, da se izvede neka nova proizvodnja in tako dalje. Mislim, da to pomeni veliko obogatitev teh odnosov.

Seveda pa mi na to v tem trenutku še nismo pripravljeni, predvsem zaradi tega ne, ker še nimamo metodologije planiranja. Skratka, kakorkoli bi se danes ali jutri lotili tega problema, se mi zdi, da bi morali ostati še vedno v starih okvirih.

Ne glede na to pa seveda ostaja dejstvo, da bodo morali to novo vsebino vsak zase in vsi skupaj izbojevati, uporabniki in izvajalci sami. Nobena samoupravna interesna skupnost tega ne bo mogla storiti namesto nas ali v našem imenu. Organiziran imamo aparat samoupravnih interesnih skupnosti, manjka pa nam ravno ta temeljna mobilizacija uporabnikov in izvajalcev, katere, bomo iskreni in priznajmo, v dosedanem procesu izgrajevanja sistema svobodne menjave dela še nismo uspeli uresničiti.

Ker pa se tudi predlagatelj zaveda, da zakon po svoji vsebini še ni postal to, kar se pričakuje, se mi zdi prav, da smo danes sprejeli samo fazo predloga za izdajo zakona. V nasprotnem primeru bi se lahko zgodilo, da bi zakon sprejeli, financiranje pa bi še vedno v bistvu teklo po starem. Kdo bi lahko mislil, da že uresničujemo nove dohodkovne odnose, v bistvu pa bi bil še vedno star, posredniški način. To se vidi tudi tam, kjer zakon še vedno govori o tem, da samoupravna interesna skupnost opredeljuje globale nasproti združenemu delu, da pa se temeljne organizacije združenega dela iz sfere družbenih dejavnosti pogajajo s samoupravno interesno skupnostjo o deležih in tako dalje. Ponovno je odnos družbena dejavnost—samoupravna interesna skupnost, ne pa družbena dejavnost—uporabnik.

Zato se mi zdi, da smo storili prav. Samoupravna interesna skupnost mora postati samo mesto dogovarjanja. Lahko je torej strokovni servis, vendar brez pravice kreiranja politike. Politiko pa bodo morali oblikovati uporabniki in izvajalci, ki bodo morali doumeti, da odgovornosti za vsebino dohodkovnih odnosov ne morejo preveliti ne na družbo kot celoto, še najmanj pa na aparat samoupravne interesne skupnosti. Nove odnose bosta lahko torej kreirala le

uporabnik in izvajalec, čeprav bosta v okviru teh odnosov morala upoštevati tudi širši splošni družbeni interes.

O času sprejemanja in uveljavljanja zakona nimam več kaj povedati, ker so to povedali že prejšnji razpravljalci. Menim pa, da moramo stvari v redu pripraviti, tako da bomo takrat, ko bomo začeli uresničevati novi zakon, lahko rekli, da smo staro vsebino opustili in da smo res začeli uresničevati dohodkovne odnose v okviru svobodne menjave dela. Hvala lepa.

Predsednik Štefan Nemeč: Hvala lepa! Kdo še želi razpravljati? Besedo ima predstavnik Zdravstvene skupnosti Drago Benčina!

Drago Benčina: Tovariš predsednik, tovarišice in tovariši delegati! V dosedanjih razpravah delegatov iz Zdravstvene skupnosti Slovenije so bila pozitivno ocenjena prizadevanja za sprejetje takega systemskega zakona. Predvsem zaradi tega, ker nam doslej kljub močnim prizadevanjem za uveljavljanje svobodne menjave dela na področju zdravstvenega varstva to ni uspelo, zaradi tega, ker nismo imeli dogovorjenih odnosov svobodne menjave dela.

O tem pa so delegati ugotovili, da nekatera izhodišča predlaganega zakona ne dajejo odgovora na temeljna vprašanja. Zato mislimo, da bi se bilo potrebno v nadaljnjih prizadevanjih za izpolnitev osnutka predvsem osredotočiti na dvoje temeljnih vprašanj, brez katerih po našem mnenju ni mogoče uvesti svobodne menjave dela, to je, prvič, vprašanje opredelitve podlag, s katerimi se ugotavlja prispevek, ki ga daje posamezna družbena dejavnost k ustvarjeni vrednosti oziroma k večji produktivnosti skupnega družbenega dela ter k razvoju družbe kot celote. Menimo, da je to izrednega pomena. Zato se seveda tudi postavlja vprašanje, če je možno z enim samim zakonom za vsa področja družbenih dejavnosti konkretizirati taka izhodišča. Pri nas smo se bolj nagibali k mnenju, da je to stvar posebnih zakonov, na primer zakona o zdravstvenem varstvu, temeljna izhodišča pa bi morala biti začrtana s sistemskim zakonom.

In drugo vprašanje, ki mu je prav tako posvečeno premalo pozornosti, je vprašanje, kako določiti sistem in metodo prilagajanja programov družbenih dejavnosti konkretnim gospodarskim razmeram in kako s tem v zvezi usklajevati dohodkovne možnosti materialne proizvodnje in interese združenega dela. Ne zdi se nam namreč sprejemljiva obrazložitev k predlogu za izdajo zakona. Tam je zapisana predpostavka, o kateri je govoril tovariš Majerič, in sicer, da so dosežene cene iz preteklega leta merilo za delež dohodka, ki pripada družbeni dejavnosti glede na doseženi celotni družbeni proizvod oziroma celotni dohodek združenega dela v preteklem letu in da je s tem praktično že opredeljena tudi vrednost letnega programa, ki vsebuje tudi učinke družbenih dejavnosti. S tako trditvijo se seveda ne moremo strinjati, ker menimo, da morajo biti dohodki družbenih dejavnosti odvisni predvsem od količine in kvalitete storitev in od dogovorjene cene, ki pa ne more biti rezultat realiziranja cen v preteklem letu.

Glede sistema usklajevanja programov družbenih dejavnosti s konkretno gospodarsko situacijo, z gospodarskimi gibanji predlog ne daje pravzaprav nobenih novih, zlasti pa ne zadovoljivih rešitev, ker se še vse preveč naslanja na proračunsko logiko omejevanja in usklajevanja s sredstvi, gledano s stališča zagotavljanja enakega družbenoekonomskega položaja izvajalcev družbenih dejavnosti. Ne more biti sprejemljivo, da se sredstva enostavno limitirajo, ne upo-

števajoč, kakšni so dejansko realizirani programi, njihova kvaliteta, prekoračitve, ali so te prekoračitve utemeljene in podobno.

Tretja stvar, o kateri bi rad nekaj rekel, je vprašanje virov sredstev. 19. člen osnutka, določa, da naj bi bil dohodek temeljni vir za zadovoljevanje potreb, in sicer za tiste skupne in splošne pogoje, ki so pomembni za delo, razvoj in napredek družbe. Pri tem navaja kot najpomembnejša področja raziskovalno dejavnost in usmerjeno izobraževanje. Seveda se s tem strinjamo, vendarle pa je vprašljivo, ali naj bo na drugih področjih, konkretno tudi na področju zdravstva, samo enotni program tisti, ki je tako pomemben, da vpliva neposredno na družbeno reprodukcijo. Mislimo, da na področju zdravstva ni mogoče ločiti kvalitete prispevkov iz enotnega in dopolnilnega programa. Morda je včasih dopolnilni program pomembnejši pri konkretni produktivnosti dela, pri zdravstvenem varstvu delavcev kot pa enotni program, ki preprečuje razne nalezljive bolezni in podobno, to, kar je praktično določeno v zakonu. Zato mislim, da je treba, ko se odločamo o tem, kaj bo vir dohodka, še temeljito razmisliti in družbene dejavnosti enakopravno ovrednotiti.

Pripombe k posameznim členom osnutka bo Zdravstvena skupnost Slovenije sporočila pismeno. Hvala.

Predsednik Štefan Nemeč: Hvala! Želi še kdo razpravljati? Lahko zaključim razpravo? Zaključujem razpravo in predlagam naslednji sklep:

1. Predlog za izdajo zakona o družbenoekonomskih osnovah svobodne menjave dela se sprejme.

2. Osnetek zakona pripravi Izvršni svet.

3. Pri pripravi osnutka naj upošteva predloge, dane v poročilih skupščinskih teles, stališčih Družbenopolitičnega zbora in ostalih gradivih ter predloge, dane v razpravi na današnji seji.

Ima kdo kakšno pripombo k predlaganemu sklepu? (Ni pripomb.) Kdor je za, naj prosim glasuje! (93 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (2 delegata.) Se je kdo vzdržal glasovanja? (Nihče.)

Ugotavljam, da je predlagani sklep sprejet z večino glasov.

Zaključujem to točko dnevnega reda in se vračam nazaj na 2. točko dnevnega reda, to je na resolucijo za leto 1978.

Besedo ima tovariš Jože Kert, predstavnik Odbora!

Jože Kert: Tovariš predsednik, tovarišice in tovariši delegati! Odbor se je sestal, proučil predlog tovariša Ponikvarja in ugotovil, da je pripomba na mestu. Njegov predlog zajema ekspozice na strani 28 v drugem odstavku. Zato naš odbor predlaga, da se tretji odstavek v točki 6 na strani 2 naših dopolnitev in naših stališč dopolni tako, da se glasi: »Skupščina soglaša s predlogom Izvršnega sveta, da je treba glede na splošna gibanja osebnih dohodkov zagotoviti uskladitev osebnih dohodkov v osnovnem šolstvu, v delu usmerjenega izobraževanja, v knjižničarstvu in gledališki dejavnosti.« Tu naj se vstavi besedilo: »na način, ki ga predlaga Izvršni svet v svojem ekspoziciji.« Tu bi bila pika, potem pa naj teče besedilo naprej: »Obenem pa je potrebno iz dela presežkov Skupnosti otroškega varstva ustrezno povečati nadomestilo za podaljšanje porodniškega dopusta.«

Predsednik Štefan Nemeč: Dajem dopolnitev v razpravo! (Izvršni svet se strinja.) Zaključujem razpravo in dajem predlog na glasovanje. Celotno poročilo oziroma predlog zaključkov s popravki, ki jih je predsednik Odbora že prej obrazložil, ter z dodatkom, ki ga je podal sedaj, dajem na glasovanje. Kdor je za, naj prosim glasuje! (98 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (1 delegat.) Se je kdo vzdržal? (2 delegata.)

Ugotavljam, da so stališča in pripombe sprejeti.
S tem je zaključena 2. točka dnevnega reda.

Nadaljujemo s 13. točko dnevnega reda, to je z osnutkom zakona o založništvu, ki ga je Skupščini SR Slovenije predložil v obravnavo Izvršni svet Skupščine SR Slovenije.

Za svojega predstavnika je Izvršni svet določil tovariša Andreja Ujčiča, predstavnika Izvršnega sveta in predsednika Republiškega komiteja za kulturo.

Osntek zakona sta obravnavala Odbor za družbenoekonomske odnose in Zakonodajno-pravna komisija. Poročili imamo. Pričenjam razpravo. Kdo želi besedo? (Nihče.)

Zaključujem razpravo in predlagam naslednji sklep:

1. Osntek zakona o založništvu se sprejme.
2. Predlog zakona pripravi Izvršni svet Skupščine SR Slovenije.
3. Pri pripravi predloga naj upošteva predloge, dane v poročilih Skupščinskih teles in ostalih gradivih.

Kdor je za predlagani sklep, naj prosim glasuje! (Večina delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (1 delegat.)

Ugotavljam, da je sklep sprejet z večino glasov.

Zaključujem 13. točko in prehajam na 14. točko dnevnega reda, to je na predlog za izdajo zakona o skupščinskih volitvah, z osnutkom zakona, ki ga je Skupščini predložil v obravnavo Izvršni svet.

Za svojega predstavnika je določil tovariša dr. Kostja Konvalinka, pomočnika sekretarja Sekretariata Izvršnega sveta za zakonodajo.

Izvršni svet predlaga, da obravnavamo zakon v smislu 250. člena poslovnika v drugi fazi, torej da se združita prva in druga faza. Ima kdo kakšno pripombo? (Ni pripomb.)

Ugotavljam, da obravnavamo zakon v drugi fazi.

Predlog za izdajo zakona z osnutkom sta obravnavala Odbor za družbenopolitični sistem ter Zakonodajno-pravna komisija. Poročili imamo.

Pričenjam razpravo, kdo želi besedo? Besedo ima tovariš Willewaldt, delegat iz Radovljice za gospodarsko področje!

Aleksander Willewaldt: Tovariš predsednik, tovarišice in tovariši delegati! Čisto kratko pripombo imam k členu 46, in sicer popolnoma iz praktičnega razloga, utemeljenega v dosedanji samoupravni praksi delegatskih razmerij.

Osntek 46. člena pravi: »V temeljni organizaciji združenega dela in delovni skupnosti, ki nima več kot 30 delovnih ljudi, opravljajo funkcijo delegacije vsi delovni ljudje«. V praksi se je pokazalo, da povzroča taka dikcija težave. Bolj ali manj se to nanaša na dislocirane obrate ali organizacijske enote temeljnih organizacij združenega dela. V tem družbenopolitičnem sistemu se je pokazalo, da se v glavnem že kar vnaprej določi po nepisanem pravilu en

delegat, ki zastopa celoten kolektiv. Zato je naša delegacija, delegatski okoliš 10 — Radovljica, obravnavala prav to tezo in je mnenja, da naj bi se kot spodnja meja postavilo 10 ali pa največ 15 delovnih ljudi. To se pravi, da bi tudi taki manjši obrati oziroma organizacijske enote imele voljeno delegacijo 7 delegatov.

Predsednik Štefan Nemeč: Hvala. Kdo še želi razpravljati? Besedo ima tovariš Franjo Lampelj, gospodarsko področje, 13. okoliš — Maribor!

Franjo Lampelj: Tovariš predsednik, tovarišice in tovariši delegati! Skupina delegatov za Zbor združenega dela Skupščine Socialistične republike Slovenije iz 13. okoliša s področja gospodarstva predlaga naslednje pripombe k osnutku zakona o skupščinskih volitvah:

K členu 1: V tem členu bi bilo treba opredeliti, kaj je s tistimi samoupravnimi interesnimi skupnostmi, ki ne odločajo enakopravno s pristojnimi zbori družbenopolitičnih skupnosti. Postopek za volitve bi moral biti v tem členu opredeljen tudi za te skupnosti.

K členu 6: Ta člen določa, da ima delavec, ki dela v več temeljnih organizacijah združenega dela oziroma delovnih skupnostih skupaj polovico ali več kot polovico delovnega časa, volilno pravico v tisti izmed njih, ki jo glede na dela oziroma organizacijo združenega dela, kjer bo volil.

svoj pretežni interes izbere sam. V zvezi s tem se postavlja vprašanje, kako se bo ugotavljalo, kje je, v kateri organizaciji združenega dela bo ta delavec volil, glede na to, da ima pravico sam izbrati temeljno organizacijo združenega

K 8. členu: V zvezi z določilom tega člena se postavlja vprašanje, zakaj so nadomestne volitve za člane družbenopolitičnega zbora posebej urejene, če imamo v osnutku zakona v IV. poglavju opredeljeno načelo za odpravo nadomestnih volitev.

K 9. členu, drugi odstavek: Namesto določila »vsakdo lahko voli samo v eni delegaciji...«, bi moralo biti določeno: »vsakdo je lahko voljen samo v eno delegacijo«.

K 27. členu: Mnenja smo, da liste za delegate družbenopolitičnega zbora v občinski skupščini ni treba objavljati v uradnem glasilu, v katerem se objavljajo občinski predpisi, saj tudi 28. člen tega osnutka ne predvideva, da naj bi se lista za delegate v Družbenopolitičnem zboru Socialistične republike Slovenije objavljala v Uradnem listu Socialistične republike Slovenije.

K 34. členu, tretji odstavek: Mnenja smo, da bi bilo treba zagotoviti oblikovanje skupnosti za volitve delegacij vsem kmetom, to je tistim, ki združujejo delo in sredstva oziroma ki so vključeni v samoupravne organizacije, in tudi tistim, ki niso organizirani. Torej naj bo za kmete ustanavljanje skupnosti za volitve delegacije enako urejeno, kot je v 35. členu osnutka tega zakona urejeno za obrtnike. Če bi ustanavljali skupnosti samo za kmete, ki ne združujejo svojega dela in sredstev v zadrugah in drugih oblikah združevanja, bi bili v njih povezani le ostareli in neproduktivni kmetijski proizvajalci.

K 81. členu: Predlagamo spremembo prvega odstavka tega člena, in sicer: »Družbenopolitične organizacije lahko predlagajo odpoklic delegatov družbenopolitičnih zborov občinskih skupščin« namesto določila »lahko odpokličejo«.

Predlagamo tudi spremembo tretjega odstavka tega člena. Namesto določila »če za odpoklic glasuje v občini večina delovnih ljudi in občanov, ki so glasovali« naj bo določeno, da mora za odpoklic glasovati večina delovnih ljudi

in občanov, ki imajo pravico glasovanja. Nemogoče je namreč ugotavljati, kdo so v tem primeru volilni upravičenci.

K 96. členu: V zvezi s tem členom smo mnenja, da bi bilo primerneje, da v Družbenopolitični zbor in Zbor občin delegirajo svoje delegate le skupščine občin in ne tudi Skupnost občinskih skupščin. Hvala lepa.

Predsednik Štefan Nemeč: Hvala lepa! Kdo še želi razpravljati? Ne želi nihče več? Lahko zaključim razpravo? Prosim, tovariš Ponikvar ima besedo!

Igor Ponikvar: Morda ni prav, da v tem zboru govorimo o tem, kar se nanaša na družbenopolitični zbor, pa vendarle bi predlagal, da se 78. člen ponovno nekoliko podrobneje obravnava oziroma da se sistem podredi logiki demokratskih odnosov.

Zaprta lista kandidatov za družbenopolitični zbor pripelje družbenopolitične zbere občinskih skupščin, ne bom govoril Republiško skupščino, večkrat v situacijo, da je sklepčnost resno ogrožena.

Mislím, da bi morali proučiti zlasti to, ali ne kaže delegatom vendarle omogočiti, da z odprto listo razširijo krog izvoljenih članov družbenopolitičnega zbora in na ta način omogočijo predvsem dvoje: absolutno sklepčnost in navzočnost takšnega delegata, ki se na stvar čimbolj spozna. Hvala.

Predsednik Štefan Nemeč: Hvala lepa! Kdo še želi razpravljati? (Nihče.)

Zaključujem razpravo in predlagam naslednji sklep:

1. Predlog za izdajo zakona o skupščinskih volitvah, z osnutkom zakona, se sprejme.

2. Predlog zakona naj pripravi Izvršni svet Skupščine SR Slovenije. Pri pripravi predloga zakona naj upošteva predloge, dane v poročilih skupščinskih teles in ostalih gradivih ter predloge, dane v razpravi na današnji seji.

Ima kdo kakšno pripombo k tako oblikovanemu sklepu? (Ni pripomb.) Kdor je za, naj prosim glasuje! (99 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (En delegat.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je predlagani sklep sprejet z večino glasov.

Prehajamo na 15. točko dnevnega reda, to je na predlog za izdajo zakona o določitvi okolišev in števila delegatskih mest po dejavnostih in okoliših za Zbor združenega dela Skupščine SR Slovenije, z osnutkom zakona, ki ga je Skupščini SR Slovenije predložil v obravnavo Izvršni svet.

Za svojega predstavnika je Izvršni svet določil tovariša Miha Wohinza, svetovalca Izvršnega sveta. Tudi za ta zakon predlaga Izvršni svet, da ga obravnavamo v smislu 250. člena poslovnika Skupščine SR Slovenije. Ima kdo kakšno pripombo k temu predlogu? (Ni pripomb.) Potem ugotavljam, da sprejemamo predlog Izvršnega sveta.

Predlog za izdajo zakona z osnutkom sta obravnavala Odbor za družbenopolitični sistem in Zakonodajno-pravna komisija. Njuni poročili imamo. Pričenjam razpravo. Kdo želi besedo? Besedo ima tovariš Branko Bajc, gospodarsko področje, 19. okoliš.

B r a n k o B a j c : Tovariš predsednik, tovarišice in tovariši delegati! Skupina delegatov s področja gospodarstva, 19. okoliš je dobila od Medobčinskega sveta Socialistične zveze posavskih občin predlog za spremembo ali dopolnitev zakona o določitvi okolišev in števila delegatskih mest po dejavnostih za Zbor združenega dela Skupščine SR Slovenije.

Na osnovi pobude in priporočila smo se v posavskih občinah dogovorili, da izoblikujemo skupna stališča in predloge za spremembo zakona o določitvi okolišev za delegiranje delegatov v Zbor združenega dela Skupščine SR Slovenije.

Skupščine občin Brežice, Krško, in Sevnica so v okviru ocen delovanja delegatskega skupščinskega sistema posvetile precejšnjo pozornost organiziranosti okolišev po dejavnostih za delegiranje delegatov v Zbor združenega Skupščine SR Slovenije. Ocene delovanja skupin delegatov za ta zbor so pokazale neustrezno organiziranost sedanjih okolišev, ki zaradi združevanja delegatov različnih občin v okoliš glede na posamezno področje dejavnosti onemogočajo uskladeno delovanje subjektivnih sil in drugih subjektov v družbenopolitični skupnosti.

Tako se sedaj skupine delegatov po posameznih področjih oblikujejo s sedeži v petih različnih občinah, kar otežuje pretok informacij iz delegatske baze, obremenjuje delegate z dolgimi potovanji na seje skupin delegatov in hkrati povzroča velike stroške in potrato časa.

Na osnovi ocen in razprave je bilo oblikovano enotno stališče, da bi pri organiziranosti okolišev za oblikovanje skupin delegatov po posameznih področjih morali upoštevati tudi obstoječo organiziranost subjektivnih sil, od družbenopolitičnih organizacij do drugih oblik združevanja, zaradi uresničevanja skupnih interesov.

Upoštevati je potrebno, da so obstoječe regije zaokrožene celote, ki so se oblikovale zaradi usklajevanja in uresničevanja skupnih interesov, zaradi česar naj bi tudi na delovanje skupin delegatov za Zbor združenega dela Republiške skupščine vplivale pozitivno, da bi v večji meri kot doslej prišli do izraza neposredni interesi in pobude delovnih ljudi, organiziranih v družbenopolitičnih organizacijah, da bi te postale resnično opora doslednejšemu uveljavljanju delegatskih odnosov.

Upoštevajoč navedene ocene in skupaj oblikovana stališča dajemo naslednji predlog za spremembo in dopolnitev omenjenega zakona:

1. V spremembah in dopolnitvah zakona je potrebno upoštevati načelno izhodišče pri oblikovanju okolišev sedaj obstoječe regije, to se pravi 12 regij, razen v členu 8 navedenega zakona za področje JLA.

2. Glede na predlog iz prve točke predlagamo naslednjo spremembo:

a) spremenijo naj se določbe tretjega člena, ki govori o delegiranju delegatov s kulturno-prosvetnega področja, tako, da se 18 delegatskih mest Zbora združenega dela Republiške skupščine razdeli na 12 okolišev. Vsak okoliš naj bi imel najmanj eno delegatsko mesto, preostalih šest delegatskih mest pa naj se razdeli na tiste okoliše, ki imajo najbolj razvito področje, največ zaposlenih;

b) spremeni naj se tudi določba 4. člena zakona in sicer tako, da se število okolišev poveča nad 12, pri čemer naj bi imel vsak okoliš s socialno-zdravstvenega področja po najmanj eno delegatsko mesto. Preostalo eno delegatsko mesto pa naj bi bilo dodeljeno volilnemu okolišu, ki ima najbolj razvito področje oziroma največ zaposlenih.

Prav tako naj se spremeni določba 5. člena, in sicer naj se število okolišev s kmetijskega področja poveča na 12. Pri tem naj bi imel vsak okoliš po najmanj enega delegata, preostalo število delegatskih mest pa naj se porazdeli glede na razvitost oziroma število zaposlenih v kmetijstvu.

Glede sprememb 6. in 7. člena, ki opredeljujeta volilni okoliši na področju obrti in državnih organov, predlagamo, da se prouči možnost povečanja števila okolišev na 12 in s tem število delegatskih mest ob sorazmerno zmanjšanjem številu delegatskih mest na drugih področjih.

Pri tem je potrebno upoštevati tudi dejstvo, da sprejema večino obravnavanih predlogov Zbor združenega dela Republiške skupščine soglasno. Zaradi tega tudi predlagana prerazdelitev delegatskih mest ne bi vplivala na možnost uveljavljanja interesov delavcev s posameznih področij. Na drugi strani pa bi ta prerazdelitev omogočila neposrednejšo povezanost z delegatsko bazo, lažje usklajevanje stališč in večji vpliv družbenopolitičnih organizacij na uresničevanje delegatskih odnosov v skupščinskem delegatskem sistemu.

Pričakujemo, da boste naša stališča in predloge upoštevali ob oblikovanju sprememb in dopolnitev omenjenega zakona!

Predsednik Štefan Nemeč: Hvala lepa! Kdo še želi razpravljati? Tovariš Willewaldt, gospodarsko področje, Radovljica!

Aleksander Willewaldt: Tovariš predsednik, tovarišice in tovariši delegati! Kratko pripombo imam k osnutku zakona, in sicer k 7. členu, točka 1. Naša delegacija meni, da je ta delegatski okoliš za delegiranje delegatov v Zbor združenega dela s področja delovnih skupnosti državnih organov prevelik. Zato naj predlagatelj tega zakona ta okoliš razdeli, in sicer ob upoštevanju regionalnega zastopanja. V okoliš sta vključeni Gorenjska, Dolenjska, del Zasavja itd., ima pa le dve delegatski mesti. Menimo, da je možnost za razdelitev tega okoliša v dva okoliša s po enim delegatskim mestom, kar bistveno ne bi vplivalo na strukturo zastopnosti, pač pa bi bilo mogoče racionalnejše in ekspeditivnejše delo te delegacije oziroma teh delegatov. Hvala lepa.

Predsednik Štefan Nemeč: Hvala! Kdo še želi razpravljati? Prosim, besedo ima tovariš Tance, predstavnik Izvršnega sveta!

Vlado Tance: Tovariš predsednik, tovarišice in tovariši delegati! V zvezi z dosedanjo razpravo bi želel opozoriti, da bi rešitev, ki jo predlagajo občine Sevnica, Krško in Brežice, o čemer je govoril prvi delegat v tej razpravi, pomenila, da je treba povečati število delegatskih mest na področju izobraževanja in zdravstva, pa verjetno tudi število delegatskih mest v obrti in državnih organih. To pomeni, da bi bilo treba zmanjšati število delegatskih mest kje drugje. Očitno bi bilo treba potem zmanjšati število delegatskih mest na gospodarskem področju, in sicer od 90 na 76 delegatskih mest. To pa seveda pomeni, da bi se razdelitev sedanjih delegatskih mest bistveno spremenila in bi se podrla razmerja, ki so opredeljena v 2. členu.

V zvezi z vezavo okolišev na regije mislim, da bi bilo možno ob pripravi predloga zakona še v večji meri upoštevati regijsko zastopnost, vendar ne bi kazalo posameznih regij razbijati, kar tudi predlagajo nekateri.

In še ena misel: V primerih, ko bi se manjše regije, mislim pri tem konkretno Zasavje in Posavje, osamosvojile, bi prišlo na tako manjšo regijo izredno

majhno število zaposlenih delavcev. Na prosvetnem področju je na primer po sedanjih izračunih in po sedanjih predlogih predvideno povprečje zaposlenih 2300. Na zasavsko regijo bi prišlo samo 768 zaposlenih, na posavsko pa okoli 900. To se pravi, da bi nekatere regije dobile delegatska mesta za izredno majhno število zaposlenih.

V zvezi z zadnjo razpravo, glede razdelitve prvega okoliša za področje delovnih skupnosti državnih organov, moram reči, da bi bila taka razdelitev možna. Vendar če upoštevamo število zaposlenih, bi bilo mogoče ta prvi okoliš razdeliti samo na ta način, da bi bila sama občina Center, ki ima 7840 zaposlenih, vse druge občine tega okoliša pa bi tvorile drugo enoto. Taka delitev pa ne bi bila smotrna iz razlogov, ki jih je navedel sam delegat. To se pravi, da imamo opravka z dvema različnima principoma, ki sta si med seboj v nasprotju: ali upoštevati število zaposlenih, to kar je osnovni princip delitve delegatskih mest, ali pa odstopiti od tega načela za vsako ceno. Hvala lepa.

Predsednik Štefan Nemeč: Hvala. Kdo še želi razpravljati? Lahko zaključim razpravo? Zaključujem razpravo in predlagam naslednji sklep:

1. Predlog za izdajo zakona o določitvi okolišev in števila delegatskih mest po dejavnostih in okoliših za Zbor združenega dela Skupščine SR Slovenije, z osnutkom zakona, se sprejme.

2. Predlog zakona pripravi Izvršni svet Skupščine SR Slovenije.

Pri pripravi predloga naj upošteva predloge, dane v skupščinskih telesih in predloge, izražene na današnji seji.

Ima kdo kakšno pripombo k predlaganemu sklepu? (Ni pripomb.)

Kdor je za, naj prosim glasuje! (92 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je sklep sprejet soglasno.

Prehajamo na 16. točko dnevnega reda, to je na predlog za izdajo zakona o dopolnitvi zakona o volitvah in odpoklicu delegatov za Zbor republik in pokrajin Skupščine SFRJ, z osnutkom zakona, ki ga je Skupščini predložil v obravnavo Izvršni svet Skupščine SR Slovenije.

Za svojega predstavnika je Izvršni svet določil dr. Kostja Konvalinka, pomočnika sekretarja Sekretariata Izvršnega sveta za zakonodajo.

Izvršni svet Skupščine SR Slovenije predlaga, da tudi ta zakon obravnavamo kot osnutek. Ima kdo kakšno pripombo k predlogu, da se združita prva in druga faza? (Ne.)

Predlog za izdajo zakona z osnutkom zakona sta obravnavala Odbor za družbenopolitični sistem in Zakonodajno-pravna komisija.

Kdo želi besedo? Ne želi nihče razpravljati? Lahko zaključim razpravo? (Da.) Zaključujem razpravo in predlagam naslednji sklep:

1. Predlog za izdajo zakona o dopolnitvi zakona o volitvah in odpoklicu delegatov za Zbor republik in pokrajin Skupščine SFRJ, z osnutkom zakona, se sprejme.

2. Predlog zakona pripravi Izvršni svet Skupščine SR Slovenije. Pri pripravi predloga naj upošteva predloge, dane v poročilih in ostalih gradivih.

Ima kdo kakšno pripombo k predlaganemu sklepu? (Ne.)

Kdor je za, naj prosim glasuje! (92 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je sklep sprejet soglasno.

Prehajamo na 17. točko dnevnega reda, to je na osnutek odloka o določitvi prihodkov od carin in drugih uvoznih davščin, ki se v letu 1978 odstopijo Interesni skupnosti Jugoslavije za ekonomske odnose s tujino.

Odlok je Skupščini predložil v soglasje Zbor republik in pokrajin Skupščine SFRJ. Izvršni svet je k tej točki dnevnega reda določil za svojega predstavnika Jerneja Jana, člana Izvršnega sveta in predsednika Republiškega komiteja za ekonomske odnose s tujino.

Z dopisom z dne 17. 11. 1977 smo prejeli oceno višine potrebnih sredstev za financiranje pospeševanja zunanjetrgovinske menjave v letu 1978. Osnutek odloka sta obravnavala Odbor za finance in Zakonodajno-pravna komisija. Prejeli smo tudi stališča Izvršnega sveta.

Pričenjam razpravo. Kdo želi besedo? Ne želi nihče razpravljati? Lahko zaključim razpravo? (Da.)

Zaključujem razpravo in predlagam naslednji sklep:

1. Zbor združenega dela Skupščine SR Slovenije daje soglasje k osnutku odloka o določitvi prihodkov od carin in drugih uvoznih davščin, ki se v letu 1978 odstopijo Interesni skupnosti Jugoslavije za ekonomske odnose s tujino.

2. K osnutku zakona daje zbor pripombe, navedene v poročilih skupščinskih teles in stališču Izvršnega sveta Skupščine SR Slovenije.

3. Pooblašča se delegacija Skupščine SR Slovenije v Zboru republik in pokrajin Skupščine SFRJ, da v postopku usklajevanja v delovnih telesih Zbora republik in pokrajin uveljavi pripombe in da soglasje k predlogu odloka o določitvi prihodkov od carin in drugih uvoznih davščin, ki se v letu 1978 odstopijo Interesni skupnosti Jugoslavije za ekonomske odnose s tujino.

Kdor je za, naj prosim glasuje! (92 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je sklep sprejet soglasno.

Prehajamo na 18. točko dnevnega reda, to je na dogovor o usmerjanju in uporabi posojil Mednarodne banke za obnovo in razvoj v obdobju od 1. julija 1976 do 30. junija 1981.

Skupščini je dogovor predložil Zbor republik in pokrajin Skupščine SFRJ. Izvršni svet je k tej točki določil za svojega predstavnika tovarišico Milico Ozbič. Dogovor so obravnavali: Odbor za finance, Komisija za mednarodne odnose ter Zakonodajno-pravna komisija. Poročila smo prejeli.

Pričenjam razpravo. Kdo želi besedo? Ne želi nihče razpravljati? Lahko zaključim razpravo? (Da.) Zaključujem razpravo in predlagam naslednji sklep:

1. Potrди se dogovor o usmerjanju in uporabi posojil Mednarodne banke za obnovo in razvoj v obdobju od 1. julija leta 1976 do 30. junija leta 1981.

2. Pooblašča se delegacija Skupščine SR Slovenije v Zboru republik in pokrajin Skupščine SFRJ, da da soglasje k temu dogovoru.

Kdor je za, naj prosim glasuje! (91 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (1 delegat.)

Ugotavljam, da je predlagani sklep sprejet z večino glasov:

Prehajamo na 19. točko dnevnega reda, to je na predlog zakona o ratifikaciji druge spremembe statuta Mednarodnega monetarnega sklada.

Skupščini SR Slovenije ga je predložil Zbor republik in pokrajin Skupščine SFRJ.

Izvršni svet je k tej točki dnevnega reda določil za svojega predstavnika Stojana Jakopiča, samostojnega svetovalca v Republiškem sekretariatu za mednarodno sodelovanje.

Predlog so obravnavali: Odbor za finance, Komisija za mednarodne odnose in Zakonodajno-pravna komisija. Poročila smo prejeli. Imamo tudi stališče Izvršnega sveta.

Pričenjam razpravo. Kdo želi besedo? Ne želi nihče razpravljati? Lahko zaključim razpravo? (Da.)

Zaključujem razpravo in prehajam na glasovanje. Dajem na glasovanje predlog odloka o soglasju k predlogu zakona o ratifikaciji druge spremembe statuta Mednarodnega monetarnega sklada. Kdor je za, naj prosim glasuje! (94 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (1 delegat).

Ugotavljam, da je predlagani sklep sprejet z večino glasov.

Predlagam še dodatni sklep:

Zbor združenega dela Skupščine SR Slovenije sprejema pripombe, navedene v poročilu Komisije za mednarodne odnose Skupščine SR Slovenije z dne 11. 11. 1977. Pripombe se kot pripombe Skupščine SR Slovenije posredujejo Zboru republik in pokrajin Skupščine SFRJ.

Ali ima kdo še kakšno pripombo? (Ne.)

Potem dajem tudi ta sklep na glasovanje. Kdor je za, naj prosim glasuje! (85 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? 2 delegata). Se je kdo vzdržal? (2 delegata.)

Ugotavljam, da je ta sklep sprejet z večino glasov.

Prehajamo na 20. točko dnevnega reda, to je na osnutek zakona o zagotovitvi sredstev za vrnitev premij za mleko, ki so jih republike in avtonomni pokrajini izplačale v obdobju od leta 1973 do leta 1975.

Skupščini je osnutek zakona predložil v soglasje Zbor republik in pokrajin. K tej točki dnevnega reda je za svojega predstavnika Izvršni svet določil tovarišico Milico Ozbič.

V osnutku zakona sta razpravljala Odbor za finance in Zakonodajno-pravna komisija. Poročili imamo. Danes smo prejeli stališče Izvršnega sveta.

Pričenjam razpravo. Kdo želi besedo? Ne želi nihče razpravljati? Lahko zaključim razpravo? (Da.) Zaključujem razpravo in predlagam naslednji sklep:

1. Zbor združenega dela Skupščine SR Slovenije daje soglasje k osnutku zakona o zagotovitvi sredstev za vrnitev premij za mleko, ki so jih republike in avtonomni pokrajini izplačale v obdobju od leta 1973 do leta 1975.

2. K osnutku zakona daje zbor pripombe, navedene v poročilu skupščinskih teles in stališču Izvršnega sveta.

3. Pooblašča se delegacija Skupščine SR Slovenije v Zboru republik in pokrajin Skupščine SFRJ, da v postopku usklajevanja v delovnih telesih Zbora republik in pokrajin uveljavi pripombe in da soglasje k predlogu tega zakona.

Ima kdo kakšno pripombo k temu sklepu? (Ne.) Kdor je za sklep, naj prosim glasuje! (89 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je sklep sprejet soglasno.

Zaključujem to točko dnevnega reda in prehajam na 21. točko dnevnega reda, to je na vprašanja delegatov.

Na delegatsko vprašanje tovarišice Nine Osredkar, delegatke skupine delegatov za prosvetno-kulturno področje, 1. okoliš Ljubljana-Vič bo odgovoril dr. Miro Saje, pomočnik republiškega sekretarja za urbanizem. Prosim!

Dr. Miro Saje: Tovarišica Nina Osredkar, delegatka za Zbor združenega dela Skupščine SR Slovenije s kulturno-prosvetnega področja je zastavila tole delegatsko vprašanje:

»Že v tem mandatnem obdobju smo delegati Skupščine SR Slovenije sprejeli zakon o varstvu pred hrupom, ki zagotavlja posebno skrb tudi kulturno-prosvetnim področjem. Zakon je rezultat spoznanj strokovnjakov z različnih področij in zaščita, ki jo nudi, je potrebna. Živim in delam v občini Kamnik. Na 32. seji Zbora združenega dela Skupščine občine Kamnik je bila na dnevnem redu tudi razprava o predlogu odloka o določitvi trase priključka ceste na obvoznico. Po varianti A je pripravljena povezava cest ob robu obeh šolskih objektov v Kamniku. Novi center usmerjenega izobraževanja gradimo ob obvoznici, čeprav so v Kamniku še primernejše lokacije. Osnovno šolo Frana Albrehta, novi center in Invalidski dom bo mogoče zaščititi s protihrupnim nasipom in ograjo, stavbe osnovne šole Toma Brejca pa ni mogoče zavarovati. Tudi preselitev ni mogoča, ker gradimo center usmerjenega izobraževanja. Problem postaja še večji, ker je v načrtu še gradnja trgovskega centra pod Zapricami. Cestna povezava s trgovskim centrom pa bo izpeljana tako, da bo urejeno še dodatno cestno križišče pravokotno na stavbo šole Toma Brejca. Varianto A so zagovarjali strokovnjaki tudi zato, da bo možno izvesti ta priključek. Proti varianti A smo prosvetni delavci celotne občine Kamnik odločno nastopili na zborih volilcev; pismeno smo dali pripombe k razgrnjenim načrtom na občini; na sestankih delegacij na Zbor družbenega dela občine Kamnik je celotno šolstvo odklonilo varianto A, prav tako pa tudi prizadeta krajevna skupnost občine Kamnik. Kljub temu je bila pripravljena in na vseh treh zborih občine Kamnik sprejeta prav ta varianta. Vprašujemo se, ali nismo postopali dovolj samoupravno. V šoli Toma Brejca, ki stoji ob glavni prometni cesti, že sedaj delamo v zelo težkih razmerah. Zaradi hrupa moramo imeti med poukom okna zaprta, kar je v prenapolnjenih razredih nevzdržno. V večini oddelkov je od 30 do 36 učencev. Poleg tega je zaradi izpušnih plinov zračenje prostorov vprašljivo. Učilnice so obrnjene proti cesti. Že nekaj let se pred šolo večja števila prometnih nesreč in kljub prometni vzgoji so žrtve prepogosto otroci. Po urbanističnem planu pa bo reka avtomobilov in težkih tovornjakov vozila k trgovskemu centru, druga reka osebnih avtomobilov pa se bo valila v obeh smereh v mesto mimo šole Toma Brejca. Trgovski center bo stal v najlepšem nezazidanem delu Kamnika, pod Zapricami. Avtomobili bodo spodrinili zeleni pas. Mnogo občanov, med njimi tudi jaz, meni, da bi bila lokacija za trgovski center primernejša ob Viatorjevih garažah, kjer je več prostora in kamor se postopno seli tudi središče novega Kamnika. Če bi reševali lokacijo trgovskega centra tako, bi bila izdelana povezovalna varianta B.

Stari del Kamnika nam je v čast in ponos. Spomeniško zaščiteno mesto bi želeli ohraniti kasnejšim rodovom in ne bi radi ponavljali napake, ko so nove stavbe vrinili med zaokroženo celoto starega mesta. Trgovski center gotovo ne sodi ob rob starega mesta Kamnik. Naletela sem na nerazumevanje, ko sem dokazovala, da spada lokacija izobraževalnega centra v mirno okolje pod Zapricami ali na zemljišče za Domom upokojujencev. Pod Zapricami je lociran trgovski center, za Domom upokojujencev bo stal najbrž hotel, moja

domneva. Pa tu so otroci, 770 na osnovni šoli Toma Brejca, nekaj več na osnovni šoli Frana Albrehta. V šolo prihajajo tudi majhni otroci; izpostavljeni bodo vedno večjemu prometu zaradi naše nehumanosti.

Vprašujem: Prvič, kaj storiti, da bi premostili razkorak med teorijo in prakso, da bi tudi v praksi uveljavili načela samoupravljanja in znanstvena spoznanja? Drugič, smejo izvoljeni izvršni organi mimo vseh ugovorov občanov? Problem gotovo ni problem posameznikov niti ni samo problem prosvetnih delavcev, je družbeni problem, kako zaščititi otroke v občini Kamnik.«

Odgovor Izvršnega sveta:

Delegatsko vprašanje Nine Karle Osredkar načanja zelo aktualno problematiko, kako v praksi zagotoviti vpliv krajevnih skupnosti, samoupravnih skupnosti, organizacij združenega dela in posameznih občanov pri sprejemanju urbanističnih dokumentov in pri odločanju o pomembnih prostorskih vprašanjih kot je načrtovanje cestnega omrežja v mestih.

Način sprejemanja urbanističnih dokumentov določa zakon o urbanističnem planiranju. Po določbah 11. in 13. člena tega zakona sprejme izvršni svet občinske skupščine osnutek urbanističnega programa oziroma urbanističnega načrta in ga javno razgrne za 30 dni. Javna razgrnitev osnutka, to je rok za pripombe, se objavi v uradnem glasilu. Hkrati z objavo pa pošje izvršni svet občinske skupščine osnutek Republiškem sekretariatu za urbanizem, ki skrbi za usklajevanje urbanističnih programov z regionalnimi prostorskimi plani oziroma z njihovimi posameznimi elementi. Po določbah 12. člena tega zakona obravnava izvršni svet občinske skupščine, potem ko je potekel razgrnitveni rok, pripombe in predloge občanov, krajevnih skupnosti, organizacij in organov ter s svojim obrazloženim mnenjem predloži osnutek urbanističnega programa oziroma urbanističnega načrta občinski skupščini. Ta sprejme urbanistični program oziroma načrt z odlokom.

Iz navedenih določb izhaja, da citirani zakon zagotavlja v določenem postopku demokratično sprejemanje urbanističnih dokumentov, kar se kaže zlasti v tem, da je občinski izvršni svet dolžan vse pripombe in predloge občanov, organizacij in organov obravnavati ter jih dati z obrazloženim mnenjem občinski skupščini, ki o teh pripombah in predlogih dokončno odloča.

Pri tem želimo opozoriti na vlogo krajevnih skupnosti, ki jo odloča 73. člen ustave SR Slovenije tudi glede urejanja naselij. V danem primeru je Izvršni svet občine sprejel sklep o javni razgrnitvi predloga trase obvozne ceste. Kakor izhaja iz poročila Izvršnega sveta z dne 22. 6. 1977, je bil predlog trase še posebej poslan vsem prizadetim delovnim organizacijam in krajevnim skupnostim. V tem predlogu sta predvidena dva končna priključka na obvozno cesto, in to na jugu Korenove poti ob industrijski ograji tovarne Stol prek Kamniške Bistrice in na severu prek Kamniške Bistrice pri avtomehaničnih delavnicah podjetja Viator.

Ta razgrnitev oziroma dokumentacija ni dokončno opredeljevala ostalih priključkov na obvoznicu, s katerimi naj bi reševali prometno ureditev samega mesta oziroma funkcionalno povezovali ostali tranzitni in tovorni promet.

V ta namen je Izvršni svet imenoval v maju 1960. leta posebno komisijo za ureditev prometa v mestu Kamnik. Naročena je bila študija prometa, katera je bila na način, ki je naveden v obrazložitvi za določitev rezervata centralnih površin, dana v javno razpravo in objavljena v januarski številki Kamniškega občana. Po omenjenem poročilu Izvršnega sveta Skupščine občine so krajevne skupnosti razpravljale o predloženi prometni študiji ureditve prometa v Kam-

niku na zborih občanov ter zvečine podprle predlog. Po tej prometni študiji se predvideva nova prometna povezava med obstoječo Ljubljansko cesto in novo obvožno cesto po variantah A in B. Veliko pripomb se predvsem nanaša na morebitni hrup, ki bi vplival na okolje, posebno na šole. V Izvršnem svetu Skupščine občine so menili, da so pripombe občanov o hrupu verjetno upravičene, zaradi tega je bila izdelana ustrezna študija o hrupu. Iz te študije pa je Izvršni svet Skupščine občine povzel, da se varianta A in varianta B ne razlikujeta po jakosti hrupa in da bo treba izvesti protihrupno zaščito. Komisija za ureditev prometa se je z večino glasov odločila za varianto A, ki je tudi krajša in ki se šteje tudi kot mestna ulica.

Na tej podlagi je Izvršni svet občine Kamnik predlagal sprejetje odloka o določitvi trase obvozne ceste v Kamniku in določitev priključka mestne ulice na obvožno cesto po varianti A. Skupščina občine je ta predlog sprejela. Odlok je bil objavljen v Uradnem listu SR Slovenije št. 16 letos.

Iz opisanega poteka javne razprave se da sklepati, da je bilo vloženo veliko truda za izbiro najprimernejše rešitve in da je razprava potekala korektno, čeprav so bile dane številne pripombe o ureditvi povezovalne ceste po varianti A, zlasti s strani prosvetnih delavcev in drugih prizadetih občanov.

Kar zadeva sam odlok o določitvi trase obvozne ceste v Kamniku, pa smo mnenja, da ta odlok ni v skladu z odlokom o urbanističnem programu občine Kamnik in tudi ne z določbami 4. člena zakona o urbanističnem planiranju.

Prvi odstavek citiranega člena določa, da je urbanistični program podlaga za urbanistične načrte, zazidalne načrte in za urbanistični red. To pomeni, da se s temi dokumenti urbanistični program ne more spreminjati.

V konkretnem primeru nova mestna ulica po varianti A ni v skladu z urbanističnim programom, ki take povezave na tem mestu in v tej funkciji ne predvideva. Občinska skupščina bi morala z odlokom sprejeti spremembo urbanističnega programa in na tej podlagi spremeniti v obravnavanem delu tudi urbanistični načrt mesta Kamnik.

Skupščina mesta Kamnik pripravlja novelirani urbanistični program, o katerem sedaj teče javna razprava. Ta program vsebuje enako rešitev prometa, kot je vsebovana v citiranem občinskem odloku. Izvršni svet Skupščine občine predvideva, da bo ta novelirani urbanistični program sprejet v začetku prihodnjega leta.

Glede na obrazloženo meni Izvršni svet Skupščine SR Slovenije naslednje:

Nasprotje med teorijo in prakso uveljavljanja načela samoupravljanja in znanstvenih spoznanj bomo na prostorskem področju najlaže odpravili tako, da bomo zagotovili vsem delavcem temeljnih organizacij združenega dela in drugih samoupravnih organizacij in skupnosti ter vsem občanom krajevnih skupnosti, da bodo neposredno odločali o koncepciji rabe in urejanja prostora.

V bodoče bo to urejeno z zakonom o sistemu družbenega planiranja in z zakonom o urbanističnem urejanju prostora. Na ta način bo formalna obravnava urbanističnih dokumentov, ki jo ponekod izvajajo, nadomeščena z vsebinskim odločanjem neposrednih uporabnikov prostora.

Občinski izvršni svet ima pravico k pripombam, predlogom in ugovorom, ki so jih dali občani k razgrnjenemu osnutku urbanističnega dokumenta, zavzeti svoje stališče in ga posredovati občinski skupščini, ki je pristojna za sprejetje odloka.

Izvršni svet Skupščine SR Slovenije je naročil Republiškem sekretariatu za urbanizem, da naj posreduje mnenje zaradi neskladnosti omenjenega odloka

z veljavnim urbanističnim programom občinski skupščini, ki naj oceni, ali bo ta odlok uskladila ali pa sprejela odlok o noveliranju urbanističnega programa za občino Kamnik.

Ker je zaradi problematike odgovor na delegatsko vprašanje zelo obsežen, ga bo Izvršni svet tovarišici delegatki tudi poslal.

Predsednik Štefan Nemeč: Hvala lepa! Ali želi kdo postaviti delegatsko vprašanje? Prosim, besedo ima tovariš Karel Franko!

Karel Franko: Izvršni svet se v svojem ekspoziciji kakor tudi v drugih materialih, ki smo jih prejeli za današnjo sejo, zavzema za to, da naj se vsa sredstva, ustvarjena nad dogovorjenimi zneski, ki se bodo oblikovala na podlagi plačanih prispevkov, vrnejo plačnikom sorazmerno z njihovimi vplačili. Tak ukrep bo močno prizadel zdravstveno službo v manj razvitih območjih, predvsem pa v Pomurju, kjer zdravstvena služba že več let zaporedoma izkazuje velike izgube. Zdravstveni delavci pomurskega zdravstvenega centra ne skrivajo nezadovoljstva nad takim ukrepom. Slišati je celo, da bodo v trenutku, ko se bodo nehala zbirati sredstva, tudi nehali z delom, ker ne bo sredstev za plačilo storitev. Kot kmetijski proizvajalec porabnik zdravstvenih storitev postavljam vprašanje:

Iz katerega vira naj pomurska regionalna zdravstvena skupnost plačuje zdravstvene storitve, če združeno delo ne bo plačevalo prispevkov v višini, ki je potrebna za redno zdravstveno dejavnost, ko pa ta skupnost nima nikakršnih rezerv?

Predsednik Štefan Nemeč: Delegatsko vprašanje bomo posredovali Izvršnemu svetu.

Tovariši delegati, dovolite, da vas opozorim, da je treba zaupni material oddati pred dvorano.

Zaključujem sejo.

(Seja je bila končana ob 18.05.)

zbor občin

51. seja

(28. septembra 1977)

Predsedovala: Mara Žlebnik,
predsednica Zbora občin

Začetek seje ob 9. uri.

Mara Žlebnik: Spoštovane tovarišice in tovariši delegati! Pričenjam 51. sejo Zbora občin Skupščine SR Slovenije, ki sem jo sklicala na podlagi prvega odstavka 97. člena poslovnika Skupščine SR Slovenije.

V smislu 15. člena poslovnika našega zbora moramo na začetku vsake seje, preden preidemo na določitev dnevnega reda, izvoliti Komisijo za verifikacijo pooblastil in imunitetna vprašanja, ki mora pregledati pooblastila delegatov in sestaviti poročilo za zbor. V Komisijo predlagam po abecednem redu občin naslednje delegate: Stefana Pršo, delegata občine Dravograd za predsednika, Manka Golarja, delegata občine Gornja Radgona in pa Tomaža Leonarda, delegata občine Grosuplje za člana.

Ali želi morda o tem predlogu kdo razpravljati? (Ne.) Prosim, da o predlogu glasujemo. Kdo je za ta predlog? (44 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Na podlagi glasovanja ugotavljam, da so bili v Komisijo za verifikacijo pooblastil in imunitetna vprašanja za 51. sejo Zbora občin izvoljeni: Štefan Prša za predsednika ter Manko Golar in Tomaž Leonard za člana.

Verifikacijsko komisijo prosim, da se takoj sestane ter da pregleda pooblastila in sestavi poročilo za zbor. Vas delegate prosim, da ostanete na svojih mestih, ker bo Komisija takoj opravila svoje delo.

Ker bi želeli, da bi Izvršni svet, kolikor je to v njegovi moči, na vprašanja delegatov čimprej odgovoril, prosim delegate, ki imajo morda pripravljena vprašanja, da jih oddajo sekretarju zbora. Ta vprašanja bomo takoj posredovali Izvršnemu svetu oziroma naslovniku z željo, da bi bil odgovor dan že na tej seji pri točki predlogi in vprašanja delegatov.

Obvestila bi vas tudi, da je Skupščina izobraževalne skupnosti Slovenije dne 20. 7. 1977 enakopravno obravnavala in sprejela predlog zakona o orga-

nizacijah za izobraževanje odraslih in predlog zakona o prispevku za usmerjeno izobraževanje v letu 1977, ki ga plačujejo zavezanci, ki niso sklenili samoupravnega sporazuma. Oba zakona sta Zbor združenega dela in Zbor občin sprejela na svojih sejah dne 6. in 19. julija 1977.

Prav tako nas je Skupščina Skupnosti socialnega varstva Slovenije obvestila, da je dne 19. 7. 1977 ponovno obravnavala in sprejela predlog zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o pokojninskem in invalidskem zavarovanju in na isti seji obravnavala in sprejela predlog zakona o prispevku za solidarnostno udeležbo pri pokrivanju izdatkov za starostno zavarovanje kmetov v letu 1977, ki ga plačujejo zavezanci, ki niso sklenili samoupravnega sporazuma. Oba zakona sta Zbor združenega dela in Zbor občin sprejela na svojih sejah dne 19. julija tega leta.

Skupščina Raziskovalne skupnosti Slovenije pa nas je obvestila, da je na seji dne 20. 7. 1977 obravnavala in sprejela predlog zakona o prispevku za raziskovalno dejavnost v letu 1977, ki ga plačujejo zavezanci, ki niso sklenili samoupravnega sporazuma. Ta zakon sta Zbor združenega dela in Zbor občin sprejela na svojih sejah dne 19. julija 1977.

Ugotavljam, da so bili vsi navedeni zakoni, ki so jih obravnavale posamezne samoupravne interesne skupnosti, sprejeti v enakem besedilu kot v Zboru združenega dela in Zboru občin.

Vidim, da je Komisija opravila svojo nalogo. Prosim predsednika Komisije tovariša Pršo, da poda poročilo zboru!

Štefan Prša: Tovarišica predsednica, tovariši delegati! Poročilo o pregledu pooblastil za 51. sejo Zbora občin, ki je bila sklicana za dne 28. 9. 1977 ob 9. uri v mali dvorani poslopja Skupščine SR Slovenije.

Zbor občin Skupščine SR Slovenije ima 62 delegatskih mest. Komisija za verifikacijo pooblastil in imunitetna vprašanja Zbora občin je iz predloženih pooblastil in seznama delegatov ugotovila, da se udeležujejo današnjega zasedanja delegati vseh občin v Socialistični republiki Sloveniji, razen občine Šmarje pri Jelšah. Navzoča sta tudi delegata mesta Ljubljana in Obalne skupnosti občin.

Ob pregledu dokumentacije je Komisija ugotovila, da so vsa pooblastila, ki so jih delegati predložili, neoporečna, zato predlaga, da zbor poročilo sprejme in s tem verificira pooblastila delegatov za današnjo, 51. sejo.

Komisija tudi ugotavlja, da je Zbor sklepčen in da lahko pravno veljavno razpravlja in sklepa.

Predsednica Mara Žlebnik: Hvala, tovariš Prša! Prehajamo na razpravo o poročilu, ki ste ga pravkar slišali. Ali želi kdo razpravljati? (Nihče.)

Prehajamo na glasovanje o poročilu. O poročilu bomo glasovali v celoti, ker ni nobeno pooblastilo sporno. Kdor je za to poročilo, naj prosim glasuje! (58 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je zbor z glasovanjem soglasno potrdil poročilo Komisije za verifikacijo pooblastil in imunitetna vprašanja ter s tem verificiral pooblastila delegatov za 51. sejo Zbora občin.

Na današnjo sejo zbora so bili poleg predstavnikov Izvršnega sveta Skupščine SR Slovenije povabljeni še: Centralni komite Zveze komunistov Slovenije, Republiška konferenca SZDL Slovenije, Zveza sindikatov Slovenije, Skupnost slovenskih občin in člani delegacije iz Socialistične republike Slovenije v Zboru

republik in pokrajin Skupščine SFRJ ter Republiška skupnost za ceste, Inicijativni odbor za ustanovitev Samoupravne interesne skupnosti za ceste, Gasilska zveza Slovenije, Rdeči križ Slovenije ter Zveza vodnih skupnosti Slovenije.

Prehajamo na 1. točko dnevnega reda, to je na določitev dnevnega reda 51. seje Zbora občin.

Z dopisom z dne 12. septembra 1977 sem vas obvestila, da dnevni red današnje seje razširjam še s predlogom zakona o posebnem republiškem davku od prometa proizvodov in od plačil za storitve ter o načinu, po katerem občani in zasebne pravne osebe obračunavajo in plačujejo davek od prometa proizvodov in storitev, in s predlogom odloka o izvolitvi člana Izvršnega sveta Skupščine SR Slovenije, o imenovanju predsednika Republiškega komiteja za ekonomske odnose s tujino in o dopolnitvi odloka o razrešitvi in izvolitvi nekaterih članov Izvršnega sveta, o razrešitvi in imenovanju nekaterih republiških sekretarjev in o imenovanju predsednikov republiških komitejev.

Z dopisom z dne 19. 9. 1977 sem vas tudi obvestila, da z dnevnega reda današnje seje umikam obravnavo informacije o izvajanju davčne politike s pregledom stanja oprostitev in olajšav po odlokih občinskih skupščin o davkih občanov za leto 1977.

Kot je razvidno iz sklica današnje seje zbora, naj bi 9. točko dnevnega reda, to je predlog za izdajo zakona o delovnem razmerju, z osnutkom zakona, naš zbor obravnaval v smislu 88. člena poslovnika Skupščine SR Slovenije kot zainteresiran zbor, ker je za sprejetje tega akta pristojen Zbor združenega dela. Zato moramo v smislu 1. odstavka 90. člena poslovnika odločiti najprej o tem, ali se da na dnevni red današnje seje omenjeni akt.

O predlogu, da bi naš zbor obravnaval predlog za izdajo zakona o delovnih razmerjih z osnutkom zakona kot zainteresiran zbor, pričenjam razpravo! Želi kdo besedo? (Nihče.) Prosim, da glasujete o tem, ali bomo omenjeni zakon obravnavali kot zainteresiran zbor! Kdo je za to? (61 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je Zbor občin zainteresiran zbor za obravnavo predloga za izdajo zakona o delovnih razmerjih, z osnutkom zakona, zaradi česar torej lahko ta predlog vključimo v dnevni red. Tako predlagam za današnjo sejo zbora naslednji dnevni red:

1. določitev dnevnega reda 51. seje Zbora občin,
2. odobritev zapisnikov 49. in 50. seje Zbora občin,
3. predlog zakona o skupnostih za ceste,
4. predlog zakona o eksplozivnih snoveh, vnetljivih tekočinah, plinih ter o drugih nevarnih snoveh,
5. predlog zakona o varstvu živali pred kužnimi boleznimi,
6. predlog zakona o dopolnitvi zakona o prenosu sredstev, pravic in obveznosti Socialistične republike Slovenije za investicije v gospodarstvu na določene temeljne organizacije združenega dela,
7. predlog zakona o prenehanju veljavnosti zakona o prisilni upravi nad zavodi in začasni upravi nad organizacijami združenega dela v sestavi zavodov ter o prenehanju uporabljanja nekaterih odločb temeljnega zakona o podjetjih v območju Socialistične republike Slovenije,
8. predlog zakona o dopolnitvi zakona o posebnem republiškem davku od prometa proizvodov in od plačil za storitve ter o načinu, po katerem občani in

zasebne pravne osebe obračunavajo in plačujejo davek od prometa proizvodov in storitev,

9. predlog za izdajo zakona o delovnih razmerjih, z osnutkom zakona,

10. osnutek zakona o Rdečem križu Slovenije,

11. predlog za izdajo zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o upravnih taksah, z osnutkom zakona,

12. predlog za izdajo zakona o spremembi zakona o kmetijskih zemljiščih, z osnutkom zakona,

13. predlog odloka o izvolitvi člana Izvršnega sveta Skupščine SR Slovenije, o imenovanju predsednika Republiškega komiteja za ekonomske odnose s tujino in o dopolnitvi odloka o razrešitvi in izvolitvi nekaterih članov Izvršnega sveta Skupščine SR Slovenije, o razrešitvi ter imenovanju nekaterih republiških sekretarjev in o imenovanju predsednikov republiških komitejev,

14. predlog odloka o soustanoviteljstvu Inštituta za zgodovino delavskega gibanja, Ljubljana,

15. predlog odloka o soustanoviteljstvu Inštituta za narodnostna vprašanja, Ljubljana,

16. predlog zakona o ratifikaciji konvencije o priznavanju visokošolskih študijev, diplom in stopenj v arabskih in evropskih mediteranskih državah,

17. osnutek zakona o dopolnitvi zakona o razvojnih premijah in zagotovitvi sredstev za njihovo izplačevanje,

18. osnutek zakona o udeležbi federacije pri financiranju graditve druge faze Kongresnega centra Sava v Novem Beogradu,

19. volitve in imenovanja,

20. predlogi in vprašanja delegatov.

Ali želi o predlaganem redu kdo razpravljati? Prosim, tovariš Ivan Filipič, delegat občine Lenart!

Ivan Filipič: Spoštovana predsednica, spoštovani delegati! Delegacija Skupščine občine Lenart je na svojem zasedanju dne 13. septembra 1977 razpravljala o zadevah, ki so na dnevnem redu današnje seje. Posebej podrobno je obravnavala točko 3 predloga dnevnega reda ter material za zakon o skupnostih za ceste. Pri podrobni obravnavi predloga tega zakona je ugotovila, da je predlaganih mnogo spreminjevalnih predlogov in amandmajev k posameznim določilom zakona.

Delegacija je obravnavala material, ki so ga posredovala posamezna skupščinska telesa, predvsem stališče Odbora za družbenoekonomske odnose in razvoj Zbora občin, ki predlaga, da naj se predloženi zakon sprejme le pod pogojem, da bodo razčiščena vsa vprašanja, sicer pa naj se obravnava kot zakonski osnutek.

Ob tej priliki je delegacija obravnavala amandmaje, ki jih je predlagala skupina za pošiljanje delegatov v Zbor občin iz občine Celje. Predloženi so bili tudi amandmaji, ki jih je posredovala Skupščina občine Maribor, ki verjetno zaradi prepozne predložitve niso prišli v material za to sejo.

Zakonodajno-pravna komisija v svojem poročilu obravnava tudi amandmaje Skupščine občine Murska Sobota, o katerih delegacija ni mogla zavzeti stališča, ker z ostalim gradivom niso bili posredovani.

V razpravi je delegacija ugotovila, da gre za mnoge spreminjevalne predloge k predlogu zakona. Ti predlogi medsebojno niso usklajeni in do njih delegatska baza ni zavzela dokončnega stališča. Naša delegacija tudi predlaga nekaj

bistvenih pripomb k predloženemu besedilu zakona, o katerih bi bilo potrebno pred sprejetjem zakona zavzeti skupno stališče.

Potrebno bi bilo, da se o tako bistvenih spremembah, kot jih predlagajo posamezni predlagatelji v svojih amandmajih ter posamezna skupščinska telesa v svojih poročilih, opravi dodatna razprava in zavzame o njih stališče v delegatski bazi. To pa še posebej, ker tudi k poročilom skupščinskih teles delegacijam ni bilo posredovano stališče predlagatelja in o njem niso mogle razpravljati.

Zaradi teh dejstev je delegacija zavzela stališče, da v skladu z 29. členom poslovnika Skupščine SR Slovenije predlaga, da se 3. točka predloga dnevnega reda spremeni tako, da bi predlog prekvalificirali v osnutek in ponovno razpravljali o osnutku zakona, kot je to predlagal Odbor za družbenoekonomske odnose in razvoj. Hvala lepa.

Predsednica Mara Žlebnič: Hvala, tovariš Filipič! Želi še kdo razpravljati o predlogu dnevnega reda? (Nihče.)

Tovarišice in tovariši delegati! Dovolite, da glede razprave tovariša Filipiča, delegata občine Lenart, predlagam, da ta predlog obravnavamo pri 3. točki dnevnega reda. Tovariš Filipič ni predlagal, da se točka z dnevnega reda umakne. Zato predlagam, da opravimo vsebinsko obravnavo in se odločimo potem, ko bomo to obravnavo zaključili.

Predlagam, da se za enkrat izrečemo o dnevnem redu, o tem problemu pa potem, ko preidemo na to točko dnevnega reda.

Soglašate, tovariš Filipič? (Da.)

Če ne želi nihče več razpravljati, predlagam, da o dnevnem redu glasujemo. Kdor je za predlagani dnevni red, naj prosim glasuje! (60 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je dnevni red današnje seje Zbora soglasno določen tak, kakor sem ga danes predlagala.

Prehajamo na 2. točko dnevnega reda, to je na odobritev zapisnika 49. in 50. seje Zbora občin.

Osnutek zapisnikov 49. in 50. seje Zbora ste prejeli s sklicem seje Zbora z dne 3. 8. 1977. Ali ima morda kdo k zapisnikoma 49. in 50. seje Zbora občin kakšno pripombo ali popravek? (Nihče.)

Dajem odobritev zapisnikov na glasovanje! Kdor je za to, da se odobrita zapisnika 49. in 50. seje Zbora, naj prosim glasuje! (60 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je zbor soglasno odobril zapisnika 49. in 50. seje zbora.

Prehajamo na 3. točko dnevnega reda, to je na predlog zakona o skupnostih za ceste.

Predlog zakona je Skupščini predložil v obravnavo njen izvršni svet. Za svoja predstavnik je določil tovariša Bruna Koreliča in tovarišico Maro Fabjančičevo, pomočnico predsednika Republiškega komiteja za promet in zveze.

Želi predstavnik Izvršnega sveta zakonski predlog še ustno obrazložiti? Besedo ima tovarišica Fabjančičeva!

Mara Fabjančič: Tovarišica predsednica, tovarišice in tovariši delegati! Dovolite, da obrazložim predlog zakona o skupnostih za ceste Slovenije

kljub temu, da je bila tako ob predlogu za izdajo kakor tudi ob osnutku zakona dana uvodna obrazložitev, in da ponovim nekaj osnovnih izhodišč, ki so nas vodila pri sestavi tega predloga zakona. To je potrebno tembolj, ker so se v vseh fazah priprave zakona pojavili predlogi, mnenja in stališča in sedaj amandmaji, ki so največkrat kontradiktorni in jih ni mogoče v celoti upoštevati.

Osnovni namen zakona je, da bi tudi na področju javnih cest z zakonom uredili vprašanja samoupravne organiziranosti, glede na to, da so javne ceste oziroma zadeve, ki se opravljajo na njih, posebnega družbenega pomena. Iz podobnih izhodišč se je izhajalo tudi pri urejanju zakonodaje na področju železniškega in luškega ter PTT prometa, kjer so že formirane in že delujejo samoupravne interesne skupnosti.

Predlagatelj je predlog za izdajo zakona predložil Skupščini SR Slovenije in njenim telesom marca 1976. Takrat so bila sprejeta osnovna izhodišča za sestavo predloženega zakona. Že julija 1976 je bil obravnavan tudi osnutek zakona. Glede na to, da so ob obravnavi osnutka, pa tudi pred tem kot najpomembnejša pojavljala vprašanja v zvezi s članstvom v interesnih skupnostih, v zvezi s pristojnostjo posameznih interesnih skupnosti in financiranjem, je predlagatelj posvetil posebno pozornost ravno tem vprašanjem tudi ob sestavljanju predloga zakona.

Ker so vsa ta vprašanja sistemska, smo o njih večkrat razpravljali na pristojnih republiških svetih, kakor tudi v okviru institucij in družbenopolitičnih organizacij. Pri tem je predlagatelj pazil na to, da je ohranil osnovna izhodišča, ki so bila dogovorjena ob predlogu za izdajo zakona, ter upošteval tiste predloge in sugestije, ki jih je lahko vključil v celotni koncept. Zato mi dovolite, da ta izhodišča še enkrat ponovim.

Delovni ljudje in občani postajajo vedno pomembnejši nosilci programov dela in razvoja kompleksnih področij družbenoekonomskega sistema, usklajevalci osebnih in skupnih potreb in interesov, prevzemajo pa tudi skrb za zbiranje sredstev, ki so potrebna za opravljanje dejavnosti posebnega družbenega pomena.

Z zakonom o cestnih skupnostih je treba urediti temelje in novo organiziranost samoupravnih interesnih skupnosti za ceste. S tem zakonom je tudi potrebno uveljaviti nove družbenoekonomske odnose na področju javnih cest in neposredne odnose med delavci v združenem delu v cestnem gospodarstvu kot objektu družbene reprodukcije. Pred interesnimi skupnosti za ceste bodo delavci v temeljnih organizacijah združenega dela in občani v krajevnih skupnostih sprejemali plane razvoja, jih usklajevali s plani družbenopolitičnih skupnosti ter tako zagotavljali uskladene odnose v celotni družbeni reprodukciji, pri čemer jim bo omogočeno dosledno in kompleksno opravljanje funkcij v procesu družbenega planiranja.

Gre tudi za izpolnjevanje nalog iz resolucije o družbenoekonomski politiki in razvoju Slovenije ter neposrednih nalogah v letu 1975, kjer je poudarjeno, da je treba na tistih področjih gospodarstva, kjer interesne skupnosti še niso zaživele, čimprej zagotoviti njihovo konstituiranje.

Na teh izhodiščih je izdelan tudi predlog zakona.

K predlogu zakona so bili predloženi številni amandmaji. Izhajajoč iz koncepta predloženega zakona je Izvršni svet na seji 26. 9. 1977 sprejel stališča do amandmajev, ki so bili predloženi do tega datuma.

Tako predlagatelj sprejema naslednje amandmaje:

K 3. odstavku 6. člena.

K 9. členu predloga svoj amandma, ki ste ga prejeli na klop in ki se glasi: »Skupnosti za ceste se zaradi reševanja in usklajevanja skupnih interesov povezujejo z drugimi samoupravnimi interesnimi skupnostmi in organizacijami, oblikujejo z njimi skupna delovna telesa ter vzpostavljajo druge oblike sodelovanja.«

Predlagatelj je predložil svoj amandma na predlog matičnih odborov, predvsem pa Zakonodajno-pravne komisije. Besedilo je razširil, tako da je omogočeno samoupravnim interesnim skupnostim sodelovanje z ustreznimi interesnimi skupnostmi oziroma drugimi organizacijami in organi ne glede na meje družbenopolitične skupnosti, kakor se pojavijo potrebe in kakor bodo narekovali razlogi v bodoče.

Predlagatelj sprejema na znanje naslednje amandmaje:

K 2. odstavku 10. člena in k 3. odstavku 10. člena. Predlagatelj teh amandmajev je Odbor za družbenoekonomske odnose v soglasju z Zakonodajno-pravno komisijo.

K 3. odstavku 10. člena. Predlagatelj je Zakonodajno-pravna komisija.

K 13. členu. Predlagatelj je Odbor za družbenoekonomske odnose Zbora občin v soglasju z Zakonodajno-pravno komisijo.

K 19. členu. Predlagatelj je odbor za družbenoekonomske odnose in razvoj Zbora občin v soglasju z Zakonodajno-pravno komisijo.

K 20. členu, kjer predlagatelj predlaga svoj amandma, in sicer v tem smislu, da se datumi nadomestijo takole: 30. oktober 1977 z 31. decembrom 1977 in 31. december 1977 z 31. marcem 1978. To pomeni, da se podaljšujejo roki za ustanovitev območnih interesnih skupnosti oziroma republiške interesne skupnosti, iz praktičnih razlogov, ker sicer časovno zakona ne bi bilo možno realizirati.

Pripombe k rokom so predlagala vsa skupščinska telesa kakor tudi nekateri izven Skupščine.

Predlagatelj pa je zavrnil naslednje amandmaje:

K 13. členu in 14. členu, ki ju je predlagal Odbor za družbenoekonomske odnose in razvoj Zbora občin. Amandmaja se nanašata na usklajevanje planskih dokumentov skupnosti z ustreznimi planskimi dokumenti drugih samoupravnih interesnih skupnosti s področja prometa in zvez. Gre za sistemsko vprašanje, ki bo urejeno v republiškem zakonu o družbenem planiranju tudi za druge zainteresirane skupnosti materialne proizvodnje. Predlagatelj zato meni, da ni potrebno do sprejetja tega zakona urejati te materije posebej v zakonu o samoupravnih interesnih skupnostih za ceste. Posebej zato ne, ker tudi ostali zakoni o interesnih skupnostih s področja prometa in zvez ne vsebujejo takih določb. To stališče podpira tudi Zakonodajno-pravna komisija.

Predlagatelj zavrača tudi amandmaje k 13., 14. in 23. členu, ki jih predlaga skupina delegatov občine Celje. Smisel amandmajev je v tem, da naj se vprašanje lokalnih cest obravnava v območnih skupnostih, vse ostale ceste pa v okviru Republiške skupnosti za ceste. S predlaganimi amandmaji se želi ohraniti obstoječe stanje, tako glede upravljanja javnih cest kot glede organiziranja interesnih skupnosti. Amandmaje sta zavrnila pristojna odbora obeh zborov in Zakonodajno-pravna komisija.

Poleg teh amandmajev, ki so bili znani in ki jih je Izvršni svet utegnili obravnavati na omenjeni seji, je Izvršni svet obravnaval tudi naslednje pripombe, ki so bile predlagane k zakonu:

K 4. členu: Predlog zakona o skupnostih za ceste določa, da so med drugimi člani te skupnosti tudi temeljne organizacije, ki opravljajo gospodarsko dejavnost. Pripomba, da ta pojem ni dovolj jasen, ne drži. Ta pojem namreč zajema temeljne organizacije združenega dela s področja gospodarstva, temeljne organizacije združenega dela, ki opravljajo gospodarsko dejavnost, pa so v sestavi organizacij združenega dela iz negospodarskih dejavnosti, ter temeljne organizacije združenega dela iz negospodarskih dejavnosti, ki opravljajo posamezne gospodarske dejavnosti. Definicija, da bi se morali člani interesne skupnosti opredeliti kot zavezanci za davek iz dohodka temeljnih organizacij združenega dela, je nesprijemljiva in neustrezna, a je tudi stališče Zakonodajno-pravne komisije.

Davčni zavezanci za davek iz dohodka temeljnih organizacij združenega dela so ustrezen pojem le za zakon, ki ureja plačevanje davka iz dohodka. Stališče Odbora pa je, da je ustrenejša opredelitev, kot jo sedaj vsebuje predlog zakona: »temeljne organizacije združenega dela, ki opravljajo gospodarsko dejavnost in so po zakonu zavezanci za davek iz dohodka«. Ta termin ne pomeni nobenega izboljšanja besedila, temveč tautologijo. Glede na to je določba tega člena jasna in ustrezna. Predlagatelj pa meni, da so člani v samoupravnih interesnih skupnostih ter zavezanci za plačilo morebitnih prispevkov na podlagi zakona lahko zelo različni. Tako lahko zakon zaveže za plačilo prispevka tudi tiste temeljne organizacije združenega dela, ki niso članice samoupravnih interesnih skupnosti.

K 8. členu: Glede na postavljeno vprašanje ustreznosti pojma »združujejo«, meni predlagatelj, da je določba ustrezna in da ne drži stališče, da bi pojem »združujejo« prišel v poštev le, če bi bila Republiška skupnost organizirana kot zveza območnih skupnosti. Jasno je, da se združujejo člani in ne območne skupnosti.

K 12. členu: Mnenja, da bi moral zakon določiti tudi usklajevalni postopek med občinskimi skupščinami v primerih, ko bi morale te začasno urediti vprašanja za območno skupnost, ni mogoče sprejeti. To bi namreč pomenilo poseganje zakona v pristojnost občin, saj bodo te v svojih statutih rešile navedeno vprašanje. Gre namreč za medobčinsko sodelovanje in za vprašanje postopka, ki ne more biti predmet zakona.

K 14. členu, druga alineja: Določba druge alineje je ustrezna in ni v nasprotju z zakonom o temeljnih sistema družbenega planiranja in planu SFRJ. Po mnenju predlagatelja je ta določba potrebna, saj predstavlja Republiška skupnost mesto za samoupravno sporazumevanje in dogovarjanje o zadevah republiškega pomena. Tudi ne drži mnenje, da je ta alineja že zajeta v 7. in 4. alineji istega člena, saj gre za različne dimenzije urejanja zadev skupnega pomena.

K 16. členu, 3. odstavek: Določilo tega odstavka je popolnoma jasno ter v skladu s 25. in 89. členom ustave SFRJ ter določbami zakona o združenem delu. Ne drži namreč mnenje, da gre za dve vrsti intervencije družbenopolitične skupnosti. Če namreč nekateri člani samoupravne interesne skupnosti, kljub temu, da so sklenili samoupravne sporazume, sprejetih obveznosti ne izpolnjujejo, družbenopolitična skupnost ne more intervenerirati, pač pa je potrebno izpolnitev obveznosti doseči prek sodišča združenega dela.

Pripombe pod točkami 1—5 iz poročila Odbora za družbenoekonomske odnose in razvoj Zbora občin se nanašajo na ostale alineje. Mislim, da gre za vprašanja, ki jih ni možno sprejeti.

K 11. členu: Pripomba je nejasna. Predlagal jo je Odbor za družbenoekonomske odnose in razvoj. Predlagatelj ni mogel nanjo povsem odgovoriti. S predlogom zakona se predvideva samo to, da je odločitev v skupščini samoupravne interesne skupnosti sprejeta, če je zanjo glasovala večina delegatov v vsakem zboru, če s samoupravnim sporazumom ni določena večja večina.

Po mnenju predlagatelja ob taki dikciji ni bojazni, da bi prišlo do preglasovanja v skupščini interesne skupnosti.

Iz vsebine doslej predlaganih in navedenih amandmajev izhaja, da je večino možno upoštevati, kar je predlagatelj tudi storil. Zavrnil pa je tiste, ki se nanašajo na zadeve, ki morajo biti vključene v drugih predpisih ali pa ne pomenijo izboljšanja oziroma preciziranja besedila.

Prav tako predlagatelj ni sprejel tistih amandmajev, ki zahtevajo drugačne sistemske rešitve ključnih vprašanj v zvezi s formiranjem območnih in republiške interesne skupnosti. Velja posebno poudariti, da se pojavlja več predlogov za rešitev tega vprašanja, ki pa si nasprotujejo in jih sploh ni možno uskladiti. Predlogi pač izhajajo iz trenutnega položaja in lokalnih pogledov na problematiko. Iz vseh teh predlogov namreč ni možno razumeti, da bi se na njihovi podlagi bolje uredila ključna vprašanja javnih cest v SR Sloveniji kot celoti, kar je nedvomno tudi problematično in kar je naloga in intencija predloženega zakona.

Na koncu želimo povedati, da se je ob razpravah o tem zakonu največkrat razpravljalo predvsem o vprašanjih, ki morajo biti vsebovana v samoupravnih sporazumih in sprejeta v medsebojnem dogovarjanju med izvajalci in uporabniki. Pozabilo pa se je, da zakon ureja le vprašanja samoupravnega organiziranja, tako kot so jih v preteklosti obravnavali sistemski zakoni za samoupravne interesne skupnosti železniškega in luškega ter PTT prometa in drugi zakoni, ki so ustanavljali interesne skupnosti materialne proizvodnje.

Jasno je, da o problemih, željah in možnostih, ki so vezane na realizacijo plana na področju cestnega gospodarstva, obstajajo različna mnenja, stališča in predlogi, ki so predvsem vezani na trenutno stanje problematike in možnosti povezave v občini, območju in republiki. Prav gotovo pa mora biti naš interes, da v sedanji fazi vložimo maksimalne napore, da bi tudi na tem področju prometne infrastrukture pričeli uvajati drugačne odnose. To bo vsekakor trajalo dalj časa. Pomembno pa je, da sproti zasledujemo in dopolnjujemo samoupravni sistem.

Glede na predlog delegata, da bi prekvalificirali predlog v osnutek zakona, prosim, da obravnavate v Skupščini vse amandmaje, za katere je predlagatelj zvedel kasneje, da daste možnost predlagatelju, da se izreče tudi o njih in da šele nato odločate o tem, ali je potrebno predlog zakona prekvalificirati nazaj v osnutek ali ne. Hvala.

Predsednica Mara Žlebnič: Hvala, tovarišica Fabjančičeva! K tej točki sta bila povabljeni Republiška skupnost za ceste Socialistične republike Slovenije in Iniciativni odbor za ustanovitev Samoupravne interesne skupnosti za ceste.

Predlog zakona je bil objavljen v Poročevalcu št. 21. V istem Poročevalcu je bil objavljen tudi delovni osnutek samoupravnega sporazuma o ustanovitvi Samoupravne interesne skupnosti za ceste, ki ga je pripravil Iniciativni odbor za ustanovitev Samoupravne interesne skupnosti za ceste Slovenije.

Prejeli ste tudi amandmaje skupine delegatov iz občine Celje in nov amandma Izvršnega sveta k 9. členu.

Predlog zakona sta obravnavala Odbor za družbenoekonomske odnose in razvoj in Zakonodajno-pravna komisija, ki sta predložila pismeni poročili. Ali želite morda poročevalca Odbora in Komisije poročili še ustno dopolniti? Tovariš Janžekovič, poročevalec Odbora za družbenoekonomske odnose in razvoj!

Martin Janžekovič: Tovarišica predsednica, tovariši delegati! V imenu Odbora umikam amandmaje k 6., 13., 14. in 19. členu, in sicer iz naslednjih razlogov:

Amandma Odbora k 6. členu je v celoti zajet v amandmaju Zakonodajno-pravne komisije k istemu členu, ki je razviden iz njenega poročila z dne 21. 9. 1977.

Amandmaja Odbora k 13. in 14. členu umikam glede na mnenje Zakonodajno-pravne komisije. Gre namreč za usklajevanje planskih dokumentov s planskimi dokumenti drugih samoupravnih interesnih skupnosti s področja prometa in zvez. Sprejemamo mnenje, da gre za sistemsko vprašanje, ki bo urejeno v republiškem zakonu o družbenem planiranju. Poleg tega tudi ostali zakoni v samoupravnih interesnih skupnostih s področja prometa in zvez ne vsebujejo takih določb.

Amandma Odbora k 19. členu umikam zato, ker je v celoti zajet v amandmaju Zakonodajno-pravne komisije k istemu členu, ki je razviden iz njenega poročila z dne 21. 9. 1977. Odbor torej predlaga samo dva amandmaja, in sicer k 10. in 18. členu, ki sta razvidna iz poročila Odbora.

Predsednica Mara Žlebnik: Hvala, tovariš Janžekovič!

Ali želi besedo poročevalec Zakonodajno-pravne komisije tovarišica Rometova? (Ne želi.)

Ker Odbor za družbenoekonomske odnose in razvoj ni zavzel stališča do amandmajev skupine delegatov iz občine Celje, ker vidimo, da bodo danes predloženi še nekateri drugi amandmaji in predlogi in ker pričakujemo še predloge iz razprave, predlagam, da v smislu 47. člena poslovnika našega zbora imenujemo skupino delegatov, ki bo spremljala razpravo in se po njej sestala ter proučila amandmaje in druge predloge, vključno tudi predlog tovariša Filipiča, ter predlagala zboru ustrezne rešitve.

Dovolite mi, da v to skupino kar sama predlagam: Martina Janžekoviča, poročevalca Odbora za družbenoekonomske odnose in razvoj ter delegata iz občine Črnomelj, za predsedujočega, Mileno Borovac, delegatko iz občine Ribnica, Gojka Vidoviča, delegata iz občine Litija, Vasilija Komana, delegata iz občine Jesenice in Miroslava Nakrsta, delegata iz občine Nova Gorica za člane.

Ali želi o tem predlogu kdo razpravljati? (Ne.) Prosim, da z glasovanjem potrdite predlog. Kdor je za, naj prosim glasuje! (59 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da smo v skupino delegatov za proučevanje amandmajev oziroma predlogov iz razprave o predlogu zakona o skupnostih za ceste imenovali: Martina Janžekoviča, Mileno Borovac, Gojka Vidoviča, Vasilija Komana in Miroslava Nakrsta.

Na podlagi vseh predloženih gradiv pričenjam razpravo!

Kdo želi besedo? Besedo ima tovariš Ivan Filipič, delegat občine Lenart!

Ivan Filipič: Tovarišica predsednica, tovarišice in tovariši delegati! Delegacija Skupščine občine Lenart je podrobno proučila predloženi predlog zakona o skupnostih za ceste ter bila hkrati seznanjena z rezultati razprave v posameznih organih občinske skupščine in družbenopolitičnih organizacij v občini. V občini Lenart smo namreč posebej zavzeto in spričo tega poglobljeno obravnavali nastajanje tega zakona od prvega koncepta dalje ter sprejeta stališča posredovali predlagatelju zakona. Tudi naš delegacija je na zasedanju Zbora občin že dala k določilom tega zakona svoje pripombe in stališča.

Ugotavljamo, da je sicer del stališč in pripomb iz predhodne razprave k osnutku zakona upoštevan, vendar predlog zakona še vedno ni odraz razmer in stališč, ki so bila dana v razpravi v bazi. Predvsem v predlogu zakona še vedno ni dan jasen odgovor, kaj zakon pomeni za posamezne družbenopolitične skupnosti oziroma kako se bosta nova samoupravna organiziranost in sistem financiranja konkretno kazala na posameznih področjih. Iz številnih pripomb in amandmajev, ki so bili predlagani k predlogu zakona, nedvomno izhaja, da si posamezna območja oziroma občine dokaj različno predstavljajo, kako naj bi novi sistem v praksi zaživel, in pri tem tudi kalkulirajo, koliko bo izboljšana materialna podlaga za razvoj in vzdrževanje cestnega omrežja v njihovem območju. Zakon je tako splošen, da prepušča celotno materialno bilanco na novo ustanovljenim interesnim skupnostim, pri čemer pa si ga lahko v praksi vsak razlaga tako, kot ustreza njegovim trenutnim razvojnim interesom. S tem pa bi bil močno okrnjen skladen regionalni razvoj v republiki Sloveniji.

Posamezne delegacije v svojih pripombah in amandmajih težijo za navidezno povsem stilističnimi spremembami, vendar gre v bistvu za to, da materialno močnejša območja in občine ne želijo prelivanja sredstev, do katerega pa objektivno mora priti, saj je bilo močno že v dosedanjem obdobju, pa so bile kljub temu razvojne možnosti zlasti lokalnih cest v gospodarsko slabše razvitih območjih močno omejene.

Spričo tega je razumljivo, da se v slabše razvitih občinah tudi zavzemamo za to, da bi zakon predpisal vsem občinskim oziroma območnim skupnostim za ceste, da obvezno združujejo sredstva v Samoupravni interesni skupnosti za ceste Slovenije. S temi sredstvi bi se zagotavljal razvoj in vzdrževanje cest v manj razvitih območjih oziroma v tistih območjih, kjer sredstva ne zadoščajo za minimalno potreben razvoj in vzdrževanje cest.

Tako smo v organih občinske skupščine in družbenopolitičnih organizacijah ter v delegaciji naše občine ugotovili, da bi bilo potrebno poleg amandmaja, ki ga predlaga k 18. členu že Odbor za družbenoekonomske odnose in razvoj, dopolniti tudi 9. alineo 14. člena, tako da bi bilo v zakonu predpisano ne samo usklajevanje zadev, ki se nanašajo na razvoj in vzdrževanje cest v manj razvitih in obmejnih območjih v Socialistični republiki Sloveniji, temveč tudi zagotavljanje sredstev za ta namen v okviru Skupnosti za ceste Slovenije. Šele na ta način bi bilo dano jamstvo, da bi Skupnost za ceste Slovenije ta razvoj tudi materialno omogočala. Posebej kaže opozoriti, da je v dosedanjih razpravah in v dokumentih, kot je osnutek samoupravnega sporazuma o ustanovitvi Samoupravne interesne skupnosti za ceste Slovenije, posvečena določena skrb le razvoju in vzdrževanju magistralnih in regionalnih cest v manj razvitih območjih, medtem ko razvoju in vzdrževanju lokalnih cest ni posvečena nobena pozornost.

Pri tem pa se pozablja na to, često tudi v manj razvitih občinah samih, da se že po sedanjem zakonu prelivajo določena sredstva za vzdrževanje lokalnih

cest, pa imajo manj razvita območja vseeno izredne težave z vzdrževanjem teh cest, medtem ko modernizacijo in rekonstrukcijo izvajajo le s samopri-spevkom oziroma prostovoljnimi prispevki občanov.

Vsa navedena dejstva, kakor tudi predloženi amandmaji jasno opozarjajo na to, da bi bilo potrebno o zakonu izvesti še enkrat javno razpravo v bazi, ki bi bila strokovno in akcijsko bolj organizirana in povezana po regijah, da bi bila lahko zavzeta enotna stališča. Predlagatelj pa bi moral dati v razpravo poleg izpopolnjenega predloga zakona tudi pregled dosedanjega stanja cest in zbranih sredstev po območjih. S temi podatki namreč po našem mnenju pred-lagatelj v glavnem razpolaga, ker občine in Republiška skupnost za ceste pošiljajo redna poročila o dolžini in stanju cest. Prav tako pa Komite razpolaga s podatki o izbranih rednih sredstvih, saj izdeluje celo delitev sredstev na občine.

Pričakujemo, da bo zbor temu pomembnemu vprašanju posvetil ustrezno pozornost ter podprl predloge in stališča naše delegacije. Hvala lepa.

Predsednica M a r a Ž l e b n i k : Hvala, tovariš Filipič! Prosim, besedo ima tovariš Vlado Ūllen, delegat občine Murska Sobota!

V l a d o Ū l l e n : Skupina delegatov občine Murska Sobota je na seji dne 22. 9. 1977 obravnavala predlog zakona o skupnostih za ceste, amandmaje, ki jih je predložila skupina delegatov občine Celje, amandmaje, ki jih je na seji dne 14. 9. 1977 predložil Odbor za družbenoekonomske odnose in razvoj Zbora občin SR Slovenije, ter amandmaje občine Maribor.

Skupina delegatov podpira amandmaje občine Celje iz razlogov, ki jih navaja ta skupina delegatov. Strinjamo se s stališči te skupine delegatov, ki so navedena v obrazložitvi amandmajev pod zaporednimi števkami 1 do 5.

Ob tem so se v dosedanjih razpravah o osnutku in predlogu zakona ponovno izkristalizirale naslednje ugotovitve:

Strinjamo se s tem, da se samoupravni in delegatski sistem dejansko gradi iz temeljev navzgor in da predvidena območna kot temeljna skupnost razpravlja o vseh zadevah prometa kot o notnem procesu in da je taka temeljna skupnost baza delegatskega sistema in razmerij, izpeljana do samoupravne interesne skupnosti na nivoju republike.

Toda predlagatelj zakona je za tako temeljno skupnost glede na njeno pristojnost določil, da le ta upravlja z regionalnimi in občinskimi kategoriziranimi in nekategoriziranimi cestami. Ker upravljanja z občinskimi kategoriziranimi in nekategoriziranimi cestami, med katere spadajo tudi ulice, vaške ceste, javne poti itd., ni mogoče prenesti iz okvira občine, se s tako zakonsko ureditvijo tako rekoč izsiljuje, da se območna skupnost lahko formira na ožjem in na širšem območju. S tem, da se takim temeljnim skupnostim daje v pristojnost upravljanje in gospodarjenje z regionalnimi cestami, se taka temeljna skupnost postavlja v položaj, ko iz objektivnih razlogov take pristojnosti ne more zadosti učinkovito opravljati, s samoupravnih in materialnih vidikov ne, zlasti ne z vi-dikov strokovno-tehnične narave. Nobena regionalna cesta se ne začne in ne konča na mejah ene občine.

V obmejnih območjih predstavljajo skoraj vse regionalne ceste povezavo s sosednjimi državami in s sosednjimi republikami. Izgradnja teh cest zahteva enotne pristope glede tehničnih elementov ceste, poseben nadzor nad cestnimi deli in enoten nastop investitorja. Tu gre za tako obsežne in odgovorne naloge,

da v občini ni mogoče zagotoviti opravljanja teh nalog in zagotoviti potrebne vsebine.

Pri nastajanju tega zakona so, kot je znano, obstajali predlogi o tristopenjskem organiziranju samouprave, pri čemer bi imela Republiška skupnost za ceste te pristojnosti, kot jih ji zakon sedaj daje. Upravljanje in razpolaganje z regionalnimi cestami naj bi pripadalo območni skupnosti na zaokroženih področjih, pri čemer smo v severovzhodni Sloveniji nameravali ustanoviti eno tako skupnost. Z lokalnimi in nekategoriziranimi cestami naj bi upravljala in razpolagala temeljna skupnost v občini. Razumljivo je, da bi v taki sistemski ureditvi, kjer bi delegati za republiško in območno skupnost prihajali iz temeljne skupnosti, le-ta imela možnost, da se tvorno vključi v upravljanje in v gospodarjenje s celotno cestno infrastrukturo ter da oblikuje, posreduje in upravlja ter usklajuje svoje interese tako na nivoju občine kakor tudi na nivoju republike.

Ta predlog ni bil sprejet in predlagatelji tudi niso dobili odgovora, zakaj ne. V vseh dosedanjih razpravah smo imeli v bazi dovolj možnosti, čeravno samoupravno nismo bili ustrezno organizirani, za aktivno vključevanje v izdelavo srednjeročnih in dolgoročnih planov izgradnje cest in nismo imeli občutka, da je to od samouprave odtrgano.

Z ustanovitvijo temeljnih skupnosti bo podlaga za tako delo še bolj realna. Dosedanje razprave nam tudi povedo, da je bilo upravljanje in gospodarjenje z regionalnimi cestami, ki so sedaj predmet razprave in amandmajev, zadovoljivo in da so se lahko v dosedanjih odnosih na ustrezen način reševali eventualni problemi. Zato v naši občini težko razumemo, zakaj se predlagajo rešitve, ki ne dajejo zadovoljivih odgovorov na že vnaprej postavljene probleme in vprašanja, in zakaj ne bi s tako pomembnimi cestami, kot so regionalne ceste, upravljala, razpolagala in bila zanje soodgovorna, če že ne odgovorna, širša družbenopolitična skupnost.

Amandmaji, ki jih je predložil Odbor za družbenoekonomske odnose in razvoj k 6., 10., 13., 14., 17. in 19. členu, čeravno smo zdaj slišali, da jih umika, pa zasledujejo večji vpliv družbenopolitičnih skupnosti zaradi pomembnosti teh dejavnosti posebnega družbenega pomena, zagotavljajo sodelovanje in vpliv občanov v krajevnih skupnostih, pogoje za uskladen razvoj celotne prometne infrastrukture z usklajevanjem planskih dokumentov na področju prometa in zvez in teh z družbenimi plani ter solidarnostno združevanje sredstev po 18. členu na podlagi samoupravnih sporazumov, s katerim člani območnih skupnosti določijo pogoje in kriterije za to združevanje.

Mariborski amandma k 11. členu zakona izhaja iz ustavnega načela o sporazumevanju ter razreševanju vprašanj na osnovi dogovarjanja. Zato podpiramo tudi amandma k 11. členu.

Predsednica Mara Žlebnič: Hvala, tovariš Üllen! K razpravi se je javila tovarišica dr. Primožičeva, delegatka občine Novo mesto!

Dr. Erna Primožič: Tovarišica predsednica, tovariši delegati! Tudi delegacija iz Novega mesta je razpravljala o zakonu o skupnostih za ceste, ki prihaja pred republiško skupščino po več kot enem letu potem, ko je republiška skupščina obravnavala osnutek zakona. Predlog zakona sicer ureja bodočo samoupravno organiziranost na področju javnih cest. Vendar je ob tem odprta še vrsta praktičnih vprašanj in rešitev.

Vzporedno s pripravo predloga zakona bi se bilo potrebno dogovoriti o bistvenih vsebinskih vprašanjih nove organiziranosti, kot na primer o območjih območnih skupnosti za ceste, o prenosu določenih sredstev, pravic in obveznosti z republiške skupnosti na območne skupnosti, o nadaljnji realizaciji srednjeročnega programa vzdrževanja, rekonstrukcije, modernizacije in gradnje regionalnih cest v Sloveniji v obdobju 1976—1980, še zlasti z vidikov, ki so bili prisotni ob vpisovanju javnega posojila ob prehodu na novo organiziranost, o zagotavljanju nemotenega opravljanja in vzdrževanja regionalnih cest in podobnem.

Samoupravna razrešitev navedenih vprašanj ob uveljavitvi zakona bi vsekakor pomenila prispevek k uveljavitvi novih družbenoekonomskih odnosov glede javnih cest, to je k resnični uveljavitvi enega izmed izhodišč za sprejetje zakona. Nedvomno bo praktična razrešitev navedenih vprašanj zahtevala še znatne strokovne napore in obsežna družbenopolitična prizadevanja.

Prav zaradi tega, ker ob tako nedogovorjenih rešitvah ni možno zagotoviti upravljanja z regionalnimi cestami v območnih skupnostih, podpiramo amandmaje delegatov občine Celje.

Hkrati opozarjamo tudi na vsebino 9. člena predloga zakona, saj se po določilih le-tega območne skupnosti ne bi mogle povezovati z interesnimi skupnostmi in organizacijami s področja cestnega gospodarstva iz drugih republik, kar je vsekakor neustrezna rešitev. Območne skupnosti ne bi smele biti omejene pri samoupravnem delovanju zaradi uresničevanja svojih nalog.

Končno naj opozorimo še na neustrezno opredeljene roke v 20. členu zakona, ki se nanašajo na ustanovitev skupnosti. Ustanovitev območnih skupnosti je vezana na določene samoupravne postopke. Ob tem je potrebno izhajati iz jasno opredeljenih usmeritev in vsebinskih rešitev, saj naj bi se ob ustanavljanju območne skupnosti sporazumeli prav o tem.

Glede na povedano mnenje je potrebno navedena vsebinska vprašanja podrobneje pojasniti, če so za to že znane rešitve. Sicer pa bi morali s sprejetjem zakona počakati in ga utemeljiti s samoupravno dogovorjeno organiziranostjo področja, ki ga zakon ureja. Strinjam se s predlogom, da se obravnava zakon kot osnutek.

Predsednica Mara Žlebnik: Hvala, tovarišica Primožičeva! Besedo ima tovariš Ahmet Kalač, delegat občine Maribor!

A h m e t K a l a č: Tovarišica predsednica, tovariši delegati! Takoj v začetku moram povedati, da se pridružujem mnenju delegata iz občine Lenart in delegata iz Novega mesta, da bi zakon danes obravnavali kot osnutek in ne kot predlog, ker je predloženo veliko število amandmajev. Menim, da se v bazi o vseh teh vprašanjih nismo dogovorili in sporazumeli. Zato se pridružujem predlogu, da obravnavamo zakon kot osnutek in ne kot predlog. Pripravljeni pa imam tudi amandmaje, ki jih bom predložil, ko zberem potrebne podpise.

Predsednica Mara Žlebnik: Tovariš Kalač! Mislim, da bi bilo prav, da obrazložiš te amandmaje, če jih imaš pripravljene. Seveda je potrebno 10 podpisnikov.

A h m e t K a l a č: Predlagamo tele amandmaje:

K 3. členu: Ta člen naj se glasi: »Skupnosti za ceste so: občinske skupnosti, območne skupnosti in Skupnost za ceste Slovenije.«

K 7. členu: Ta člen naj se spremeni tako, da se glasi: »Občinske skupnosti za ceste se združujejo v območne skupnosti za ceste, če območja občinske skupnosti za ceste tvorijo zaokrožen del cestnega omrežja, funkcionalno, gospodarsko in geografsko celoto.«

Zadnji odstavek 7. člena pa predlagamo, da se črta.

K 9. členu: Doda naj se naslednje besedilo: »Občinske in območne skupnosti se zaradi reševanja . . .«

K 10. členu: Tretji odstavek 10. člena naj se spremeni tako, da se glasi: »V zbor Skupščine Skupnosti za ceste Slovenije delegirajo delegate ustrezni zbori občinske oziroma območne skupnosti.«

Izhajajoč iz ustavne koncepcije občine kot temeljne družbenopolitične skupnosti mora samoupravna organiziranost delovnih ljudi in občanov na področju javnih cest nujno izhajati iz občine, v kateri bi samoupravno organizirani delovni ljudje in občani v samoupravni interesni skupnosti za ceste lahko čimbolj neposredno odločali o svojih osebnih in skupnih potrebah in interesih na področju javnih cest.

Z združevanjem v območne skupnosti pa se zagotavlja povsod tam, kjer so dani pogoji, potrebno usklajevanje skupnih potreb in interesov v določenem funkcionalno zaokroženem območju. Tak sistem omogoča v naštetih oblikah samoupravnega organiziranja in povezovanja delovnim ljudem in občanom najbolj neposredno ugotavljanje in oblikovanje skupnih potreb in interesov od občin, prek območij do republike, prav tako pa tudi najbolj neposredno odločanje o združevanju sredstev in solidarnosti.

Predlagamo tudi, da se 3. odstavek 6. člena spremeni tako, da se glasi: »Skupščina Socialistične republike Slovenije da soglasje k samoupravnemu sporazumu o ustanovitvi in statutu Skupnosti za ceste Slovenije, k samoupravnim sporazumom o ustanovitvi in k statutom območnih oziroma občinskih skupnosti pa skupščine občin, v katerih območju skupnosti delujejo.«

Soglasje k samoupravnemu sporazumu o ustanovitvi in k statutu skupnosti ni izvrševanje politike, ampak določanje politike, kar je pa po ustavi v pristojnosti skupščine družbenopolitične skupnosti. Mnenja smo tudi, da pristojnost izvršnih svetov občinskih skupščin določijo občinske skupščine in da ni možno z republiškim zakonom prenašati določenih funkcij na izvršne svete občinskih skupščin.

Pred kratkim smo sprejeli statut Zdravstvene skupnosti Slovenije. Tam je določeno, da takšen statut potrjuje Skupščina ne pa Izvršni svet. Tu pa predlagatelj navaja, da naj potrjuje te akte Izvršni svet. Ne vem, zakaj se pri nekaterih interesnih skupnostih odločamo, da potrjuje akte Izvršni svet, pri drugih pa Skupščina. Menim, da bi te zadeve morali nekako poenotiti.

K 11. členu: 2. odstavek naj se spremeni tako, da se glasi: »Odločitev je sprejeta, če jo v enakem besedilu sprejmeta oba zbora skupščine soglasno, če se za odločitev o posameznih vprašanjih s samoupravnim sporazumom o ustanovitvi oziroma s statutom skupnosti ne zahteva le večina glasov vseh članov vsakega zbora ali pa kakšna druga večina.«

V skupščinah skupnosti za ceste gre predvsem za sporazumevanje in torej tudi za soglasno odločanje. Le izjemoma naj bi se za odločanje o posameznih vprašanjih dovoljevalo večinsko odločanje.

K 16. členu predlagamo naslednjo spremembo: V 1. odstavku naj se za besedami »Skupnosti za ceste« doda beseda »si« in nadaljuje »zagotavljajo del sredstev« in tako dalje.

Za 1. odstavkom tega člena pa naj se doda nov odstavek, ki naj se glasi: »Skupščine družbenopolitičnih skupnosti sprejemajo posebne predpise za pridobivanje sredstev na osnovi programa samoupravnih interesnih skupnosti na njihov predlog.«

Del sredstev si skupnosti za ceste pridobivajo po posebnih predpisih. Tudi ta sredstva so namenjena za izvrševanje programiranih nalog samoupravnih interesnih skupnosti in bi morala biti višina in kriterij za ta sredstva odvisna od sprejetih programov. To pa bo možno doseči le, če bodo samoupravne interesne skupnosti za ceste lahko predlagatelj takih posebnih predpisov. S tem bo zagotovljeno samoupravno združevanje sredstev za izvajanje programiranih nalog in tudi sprejemanje Samoupravnih interesnih skupnostih, za katere bo možno realno zagotoviti sredstva.

Ustrezno s temi spremembami pa bi morali popraviti besedilo 3., 7., 9. in 10. člena, kjer je treba dodati »občinske skupnosti za ceste« pred območnimi, in drugih členov, ki navajajo te območne skupnosti. To so člani 13, 18, 20 in 21.

Predsednica Mara Žlebnik: Hvala, tovariš Kalač! Kdo še želi razpravljati? Prosim, besedo ima tovariš Polič, delegat občine Ptuj!

Oton Polič: Tovarišica predsednica, tovarišice delegatke in delegati! Mislim, da smo pred odločitvijo, ki je zelo težka. Tudi naša delegacija se ni mogla odločiti v zvezi z nerazčiščenimi pojmi v tem predpisu. Menili pa smo, da bo verjetno treba prekvalificirati ta zakonski predlog v osnutek zaradi razčiščevanja vrste nerešenih vprašanj.

Strinjamo se s predlogom celjske delegacije in ravno tako podpiramo predlog lenarške in novomeške delegacije, da se to prekvalificira. Pogovarjali smo se in zavzeli stališče tudi o amandmajih Maribora in se z njimi v glavnem strinjamo. Smo tudi podpisniki teh amandmajev, če bi ostalo pri predlogu tega zakona. Če pa se bomo odločili za osnutek, so potem to pripombe, ki naj jih predlagatelj upošteva.

Pri mariborskem predlogu nam pa ni jasna pristojnost občinskih skupščin oziroma sploh skupščin družbenopolitičnih skupnosti glede potrjevanja samoupravnih sporazumov. Menimo, da naj skupščine družbenopolitičnih skupnosti potrjujejo ali dajejo soglasje k tistim samoupravnim sporazumom in aktom, kot jih dajejo pri ostalih interesnih skupnostih, v zdravstvu, v socialnem varstvu itd.

V glavnem menimo, da naj bo sprejemanje teh samoupravnih aktov v pristojnosti teh skupščin in delegacij, da pa naj izvršni sveti družbenopolitičnih skupnosti le kontrolirajo, ali je v te akte vgrajena politika, ki jo je sprejela skupščina družbenopolitične skupnosti.

Drugo pa je, da v vseh razpravah o delovanju delegatskega sistema in skupščin enotno ugotavljamo, da so skupščine preobremenjene z zadevami, ki naj bi jih samoupravno razreševale institucije, ki jih sedaj ustanovljamo glede na odmiranje države. Tudi zaradi tega menimo, da je rešitev, da naj o tem razpravljajo izvršni organi družbenopolitičnih skupnosti, ustreznjša.

Ravno tako smo menili, da je verjetno preveč zahtevati, da naj bi v skupščini take interesne skupnosti, kot je za ceste, kjer naj se urejajo pereči pro-

blemi širše družbenopolitične skupnosti, se pravi republike, sprejemali odločitve soglasno. Hvala lepa.

Predsednica Mara Žlebnik: Hvala, tovariš Polič! Želi še kdo besedo? Prosim, razpravljaj bo Slavko Tornič, delegat občine Cerknica!

Slavko Tornič: Tovarišica predsednica, tovarišice in tovariši delegati! Izvršni svet občine Cerknice je podrobno razpravljajl o zakonu o skupnostih za ceste. Predvsem je razpravljajl o 13. in 14. členu in tudi o 20. členu, to se pravi o amandmajih, ki jih je predložila delegacija iz Celja, in pa tudi o amandmaju za podaljšanje rokov za ustanovitev teh skupnosti. Naš izvršni svet in delegacija za Zbor občin podpiramo zakon, kakršen je, to se pravi, da nasprotujemo amandmajem, ki so jih predložili delegati občine Celje.

Če bi bili ti amandmaji sprejeti, ostane status quo in ni potrebno ustanavljati območnih skupnosti, ampak bi bila samo republiška in občinske. S temi amandmaji se ruši v zakonu predvideni sistem, zato naj se amandmaji ne sprejmejo. Hvala lepa.

Predsednica Mara Žlebnik: Hvala, tovariš Tornič! O teh predlogih, ki še niso bili znani, ko je predstavnica Izvršnega sveta imela svoj uvod, bi morala dati predstavnica mnenje Izvršnega sveta, prav tako pa tudi predstavnik Zakonodajno-pravne komisije glede vprašanj pristojnosti in ustreznosti prenosa pooblastila za potrjevanje sporazuma in statuta na izvršne svete, z vidika resolucije o zakonodajni politiki, ki smo jo sprejeli v Skupščini. Tovarišica Fabjančičeva, prosim!

Mara Fabjančič: Glede na to, da je pred nami predlog zakona, bi odgovorila predvsem na predložene amandmaje občine Maribor.

Gre za amandmaje k 3., 7., 9. in 10. členu. Po vsebini gre za to, da bi imeli občinske interesne skupnosti, območne interesne skupnosti za ceste in pa Skupnost za ceste Slovenije. Na osnovi tega predlagajo korigiranje tudi 13., 18., 20. in 21. člena.

Predlagani amandmaji ne morejo biti vgrajeni v predlog zakona, saj pomenijo sistemsko drugačen pristop k oblikovanju samoupravnih interesnih skupnosti na področju javnih cest. Pri tem pa je predlagatelj amandmajev nedosleden, saj skladno s temi amandmaji ne predlaga pristojnosti občinske, območnih in republiške interesne skupnosti. Če je predlagal ustanovitev takih interesnih skupnosti, bi moral predlagati tudi njihove pristojnosti. Pri oblikovanju interesnih skupnosti, ki jih ustanavljajo uporabniki javnih cest in izvajalci del na cestah, je bistveno, da se le-te ustanovijo za tista območja, kjer ti interesi obstajajo oziroma se dajo najprimerneje uresničevati. Gre za združevanje dela in sredstev v interesu izgradnje, rekonstrukcije in vzdrževanja javnih cest določenega cestnega omrežja, torej za združevanje dela in sredstev uporabnikov oziroma gospodarstva in občanov v najširšem pomenu te besede. S samoupravnim sporazumom se bodo ti ustanovitelji sami opredelili, v katerem območju obstaja ta skupni interes, ki ga bodo skupno zagotavljali.

Z amandmajem k 3. odstavku 6. člena se predlaga, da naj bi soglasje k samoupravnemu sporazumu in statutu skupnosti dajala oziroma ga potrjevala skupščina pristojne družbenopolitične skupnosti. Stališče Zakonodajno-pravne komisije in predlagatelja je, da potrjujejo te samoupravne akte izvršni sveti iz

razlogov, ki jih je omenil delegat iz Ptuja. Gre za preobremenjenost delegatskih skupščin s takimi zadevami. Taka stališča je v svojih aktih sprejela tudi republiška skupščina.

Z amandmajem k 2. odstavku 11. člena se predlaga tako besedilo, da naj bi zboru skupščine samoupravne interesne skupnosti sprejela odločitev, če bi bila ta soglasna in če za odločitve o posameznih vprašanjih v samoupravnih sporazumih in v statutih ne bi bilo drugače urejeno. Po proučitvi predloženega besedila pridemo do zaključka, da predlog ni uresničljiv. Praktično bi to pomenilo, da bi moral biti vsak sklep skupščine interesne skupnosti soglasno sprejet, to se pravi, da nihče ne bi smel glasovati proti in nihče se ne bi smel vzdržati glasovanja. Poleg tega pa bi morali biti na vseh sejah zborov navzoči vsi delegati.

Amandma k 1. odstavku 16. člena zgleđa redakcijske narave, vendar pa ni čisto tak. Ne gre za preciziranje, kajti ne gre za zagotavljanje sredstev interesnim skupnostim kot institucijam, ker so one predstavnik samoupravne organiziranosti, v okviru katere člani združujejo potrebna sredstva. Skupnost za ceste ne bo imela svojih lastnih sredstev, pač pa bodo njeni člani svoja sredstva združevali v okviru interesne skupnosti. To so še vedno sredstva članov interesnih skupnosti.

Predlog za nov 2. odstavek 16. člena, po katerem bi družbenopolitične skupnosti sprejele posebne predpise za pridobivanje sredstev na osnovi programov samoupravne interesne skupnosti, menimo, da ni v skladu z določbami ustave Slovenije niti v skladu z zakonom o združenem delu, ki določata, kdaj je možno predpisati obvezno združevanje sredstev temeljnih organizacij združenega dela in občanov. V predlogu zakona je to urejeno v 3. odstavku 16. člena. Predlagana rešitev je povsem neprimerna ker v tem primeru samoupravno združevanje sredstev za realizacijo programov interesne skupnosti sploh ni potrebno, če naj imamo že vnaprej zagotovljen instrumentarij z intervencijskimi predpisi družbenopolitičnih skupnosti.

Zaradi tega menimo, da amandmajeve, ki so bili predloženi, ne moremo sprejeti. Ostale razprave delegatov, se mi zdi, so bile omejene samo na vprašanja lokalnih in nekategoriziranih cest. Uvodoma smo skušali opredeliti smisel zakona, ki je v tem, da želimo vzpostaviti samoupravno organiziranost na področju celotne cestne mreže oziroma vseh javnih cest v Sloveniji. Vseh vprašanj ni možno urediti s tem zakonom niti jih ni smiselno urejati v zakonu. Veliko vprašanj bo urejenih v samoupravnem sporazumu, veliko vprašanj pa ni možno tako urediti, da bi vsem ustrezala, ker so izrecno kontradiktorna.

Predsednica Mara Žlebnik: Hvala lepa, tovarišica Fabjančičeva! Prosim, tovarišica Dragica Rome, predstavnica Zakonodajno-pravne komisije!

Dragica Rome: Tovarišica predsednica, tovarišice in tovariši delegati! Po določilih 6. člena zakona o Izvršnem svetu je, kot veste, dana možnost, da Skupščina prenese pristojnost potrjevanja oziroma dajanja soglasja k aktom samoupravnih interesnih skupnosti na Izvršni svet kot svoj izvršilni organ. Možnost je dana Izvršnemu svetu, resnično pa trenutno nimamo enotnih kriterijev za dajanje soglasij. Po dosedanjih predpisih, ki urejajo samoupravne interesne skupnosti družbenega pomena, kot so zdravstvo, socialno varstvo, vzgoja, raziskovalne dejavnosti in druge, potrjuje te osnovne akte Skupščina, nekatere pa Izvršni svet.

Obljubljam, da bom prenesla ta problem ponovno v Zakonodajno-pravno komisijo in da bomo posvetili posebno pozornost temu, da bi dejansko razčistili ta stališča. Te stvari prihajajo v zadnjem času večkrat v obravnavo, zato se je treba dogovoriti za kriterije, ker jih sedaj nimamo.

Glede potrjevanja teh aktov s strani občinskih izvršnih svetov pa dvomimo, da bi bilo pravilno, da bi zakon dal to pristojnost izvršnim svetom. To morajo storiti občinske skupščine, saj je v 70. členu ustave Socialistične republike Slovenije govor o tem, da lahko občinska skupščina za posamezne odločitve o zadevah, ki so posebnega družbenega pomena, z odlokom določi, ali daje soglasje sama ali to prenese na izvršni svet. Mislim, da ne moremo govoriti v zakonu, kaj potrjuje izvršni svet občinske skupščine.

Predsednica Mara Žlebnik: Hvala, tovarišica Rometova! Ali želi še kdo razpravljati? Tovariš Kalač, izvolite!

A h m e t K a l a č: Predstavnico predlagatelja bi opozoril le na dve stvari:

Uvodoma sem povedal, da danes nimamo razčiščenih kriterijev glede potrjevanja aktov. Seveda je, kot trdi predstavnica Izvršnega sveta, njihov predlog v skladu z resolucijo o zakonodajni politiki. Treba je pač zadeve poenotiti.

Kot drugo pa naj rečem, da spreminjamo vedno tisto, kar je dobro. Do sedaj smo, če se ne motim, imeli v tej skupnosti soglasno določanje, pa je vse lepo potekalo. Ne vem, zakaj naenkrat to ni več realno in je treba spremeniti.

Predsednica Mara Žlebnik: Ali želi še kdo razpravljati? (Ne.) Potem zaključujem razpravo in glede na predložene amandmaje in vse izražene pripombe in predloge delegatov prosim, da se uvodoma imenovana skupina se-stane v sobi 84 v pritličju, da opravi svoje delo in da o svojih predlogih potem poroča zboru. Prosim tudi, da se dela te skupine udeležijo predstavniki Izvršnega sveta, predstavniki Zakonodajno-pravne komisije in predlagatelji teh pripomb. Zaradi tega prekinjam to točko dnevnega reda.

Prehajamo na 4. točko dnevnega reda, to je na predlog zakona o eksplozivnih snoveh, vnetljivih tekočinah, plinih ter o drugih nevarnih snoveh.

Predlog zakona je skupščini predložil v obravnavo njen izvršni svet. Za svojega predstavnika je določil Doretta Dovečarja, republiškega podsekretarja v Republiškem sekretariatu za notranje zadeve. Ali želi morda predstavnik predlagatelja zakonski predlog še ustno obrazložiti? Prosim, tovariš Dovečar!

D o r e D o v e č a r: Tovarišica predsednica, tovarišice in tovariši delegati! Predlog obravnavanega zakona ureja vprašanja, ki so v pristojnosti republike na tem področju. Predlagatelj je pri izdelavi predloga zakona upošteval pripombe in predloge, ki so bili dani ob razpravi o osnutku zakona v skupščinskih telesih, in predloge organov in organizacij, ki jih zadeva ureditev vprašanj na tem področju.

Pri obravnavanju predloga v Odboru za družbenopolitični in komunalni sistem Zbora občin in v Odboru za družbenopolitični sistem Zbora združenega dela Skupščine Socialistične republike Slovenije dne 16. 9. 1977 ni bilo načelnih pripomb, spreteji pa so bili amandmaji k 12., 29., 38. in 44. členu. Zakonodajno-pravna komisija je amandmaje sprejela ter dala še amandma re-

dakcijskega značaja k 28. členu predloga. Vsebina amandmajev je razvidna iz poročil Odbora oziroma Komisije.

Predlagam, da Zbor občin Skupščine SR Slovenije predlog zakona o eksplozivnih snoveh, vnetljivih tekočinah, plinih ter o drugih nevarnih snoveh s predlaganimi amandmaji sprejme. Hvala.

Predsednica Mara Žlebnik: K tej točki je bila povabljen Gasilska zveza Slovenije.

Predlog zakona ste prejeli s sklicem seje zбора z dne 3. 8. 1977. Obravnavala sta ga Odbor za družbenopolitični in komunalni sistem in Zakonodajno-pravna komisija, ki sta predložila pismeni poročili. Ali želita poročevalca Odbora in Komisije poročili še ustno dopolniti? Prosim, besedo ima poročevalec Odbora za družbenopolitični in komunalni sistem!

Roman Florjančič: Tovarišica predsednica, tovarišice in tovariši delegati! Odbor za družbenopolitični in komunalni sistem umika amandma k 29. členu, ker soglaša z amandmajem, ki ga je predložila Zakonodajno-pravna komisija.

Predsednica Mara Žlebnik: Hvala lepa, tovariš Florjančič!

Pričenjam razpravo! Kdo želi besedo? Prosim, besedo ima Manko Golar, delegat občine Radgona!

Manko Golar: Tovarišica predsednica, tovarišice in tovariši! O zakonu o eksplozivnih snoveh je potekala razprava že 26. 5. 1977. Žal se naš delegat takrat ni oglasil, da bi opozoril Zbor občin na to, da pelje mimo vrečnega območja Radencev z ožjim in širšim okolišem zelo vijugasta in ozka cesta iz Lendave mimo Sobote, Gornje Radgone proti Mariboru in čez mejo v Avstrijo. Po tej cesti vsak dan vozijo številne cisterne nafte, tudi z avstrijskimi registracijami. Slej ko prej se bo zgodilo, kot se je že enkrat, da se bo kakšna cisterna prevrnila. Kaj bo z izviri slatine, če bi do njih prodrla nafta, kar po mnenju geologov ni nemogoče?

Radenska je že večkrat opozorila ustrezne organe, tudi Republiško skupnost za ceste, na neprestano nevarnost, da se okuži slatina z nafto. Zato naj se usmerijo taki prevozi na ceste, ki ne vodijo mimo radenskega vrečnega območja. Nespametno je, da bomo najprej dočakali nesrečo in šele potem ukrepali.

Radenska je živo zainteresirana, da se uredi to vprašanje čimprej. Vendar v zakon o eksplozivnih snoveh ne moremo vnesti posebnega določila o preusmerjanju prevoza nafte in njenih derivatov mimo področja radenskih vrečev. Morda pa bi naš zbor le opozoril na to vse tiste, ki za to odgovarjajo, a ne upoštevajo zahtev Radenske, dokler ne bo prepozno, saj to ni le problem Radenske, ampak našega celotnega gospodarstva.

Predsednica Mara Žlebnik: Hvala lepa, tovariš Golar! Želi še kdo razpravljati? (Nihče.) Če ne želi nihče več razpravljati, zaključujem razpravo in prehajam na glasovanje. Najprej bomo glasovali o amandmajih Zakonodajno-pravne komisije k 28. in 29. členu. Predlagatelj in Odbor za družbenopolitični in komunalni sistem s predlaganimi amandmajema soglašata. Kdor je za amandmaja k 28. in 29. členu, naj prosim glasuje! (47 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da sta amandmaja Zakonodajno-pravne komisije k 28. in 29. členu soglasno sprejeta.

Prehajamo na glasovanje o amandmajih Odbora za družbenopolitični in komunalni sistem k 12., 38. in 44. členu. Z njimi soglašata tako predlagatelj kakor tudi Zakonodajno-pravna komisija. O amandmaju k 29. členu iz poročila odbora ne bomo glasovali, ker ga je poročevalec Odbora umaknil in ker smo sprejeli amandma Zakonodajno-pravne komisije k istemu členu. Kdor je torej za amandmaje Odbora, naj prosim glasuje! (44 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da so amandmaji Odbora k 12., 38. in 44. členu soglasno sprejeti.

Glasovati moramo še o predlogu zakona v celoti. Kdor je za predlog zakona, naj prosim glasuje! (47 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je predlog zakona o eksplozivnih snoveh, vnetljivih tekočinah, plinih ter o drugih nevarnih snoveh soglasno sprejet.

Predsednica Mara Žlebnik: Prehajamo na 5. točko dnevnega reda, to je na predlog zakona o varstvu živali pred kužnimi boleznimi.

Predlog zakona je Skupščini predložil njen izvršni svet. Za svojega predstavnika je določil tovariša Milovana Zidarja, člana Izvršnega sveta in republiškega sekretarja za kmetijstvo in prehrano. Želi predstavnik predlagatelja zakonski predlog še ustno obrazložiti? (Ne želi).

Besedo ima tovariš dr. Karel Gošler, direktor Veterinarske uprave Socialistične republike Slovenije!

Dr. Karel Gošler: Tovarišica predsednica, tovarišice in tovariši delegati! Predlog zakona, ki je danes v obravnavi, je bil izdelan na podlagi osnutka, sprejetega v tem zboru dne 26. maja 1977. Upoštewane so bile pripombe, ki so bile dane v razpravi o osnutku zakona.

Pri obravnavi predloga zakona je Odbor za agrarno politiko Zbora združenega dela predložil amandma k 25. členu. Predlaga spremembo 1. odstavka v tem smislu, da naj se to določilo nanaša samo na tiste posestnike živali, ki neposredno prodajajo mleko in mlečne izdelke potrošnikom. Poleg tega predlaga še črtanje četrtega odstavka istega člena.

Menimo, da temelji predloženi amandma na zmotnem tolmačenju 25. člena. Osnovni namen določila tega člena je zagotoviti, da bo dano v promet za javno potrošnjo samo mleko od zdravih živali. Dosedanji predpisi so to področje urejali samo načelno ali z navodili. Prav v predloženem zakonu pa je bilo treba to načelo konkretizirati in sankcionirati tako, da bo preprečen prenos kužnih bolezni v zbiralnico, mlekarno oziroma na potrošnika.

Zdravstveno stanje molznic v industrijski proizvodnji je še bolj pereče. Zahteva najmanj enkrat letno kontrolo bolezni vimena, morebitne tuberkuloze pa najmanj vsako tretje leto. Po predlogu amandmaja pa bi se ta kontrola nanašala samo na 10% posestnikov živali. Zato potrošnik, ki dobiva mleko iz mlekarn, ne bi bil dovolj zavarovan.

Kot je razvidno iz obrazložitve amandmaja, njegov predlagatelj ne nasprotuje kontroli, vendar naj se ta nenehno izvaja v mlekarnah. Pri tej rešitvi je predlagatelj amandmaja v zmoti. Ne gre za kontrolo kakovosti mleka, temveč za kontrolo zdravstvenega stanja živali in drugih razmer pri proizvajalcu mleka

že pred oddajo mleka v zbiralnico oziroma v mlekarno. Mleko živali, obolelih za določenimi boleznimi, namreč ne sme priti v zbiralnice mleka, temveč ga je treba uničiti že v hlevu. Tako je na primer treba storiti pri vraničnem prisadu, stekleni slinavki, parklovki ali pri vnetju vimena itd. Namen 25. člena torej ni povečanje administracije niti nima nobene zveze s proizvodnjo mleka. Namen tega določila je zaščita zdravja potrošnikov. To določilo je obenem tudi v interesu posestnikov živali samih, saj lahko prav posestnik z bolnimi živalmi ali z nehigiensko proizvodnjo ogrozi interese ostalih, neoporečnih proizvajalcev mleka. Poleg tega so v 25. členu predloga zakona določene osnovne obveznosti posestnika živali, občinske veterinarske službe in organizatorja odkupa mleka.

Administracija v zvezi s pregledi oziroma diagnostičnimi preiskavami bo urejena s podzakonskimi akti. Predloge teh izvršilnih predpisov bo Republiški sekretariat za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano poslal v obravnavo vsem zainteresiranim organom in organizacijam.

Glede na vse navedeno Izvršni svet ne more sprejeti amandmaja in predlaga, da zbor sprejme rešitve, navedene v 25. členu predloga zakona v celoti. Obenem predlaga zboru, da sprejme predlog Zakonodajno-pravne komisije k 74. členu, po katerem se določilo k 25. členu prične uporabljati 1. januarja 1979.

Predsednica Mara Žlebnik: Hvala, tovariš Gošler! Tovarišice in tovariši delegati! Opozoriti vas moram, da ta amandma Odbora za agrarno politiko Zbora združenega dela ni bil predložen našemu zboru. Ko ga bo naš zbor prejel, ga bomo obravnavali.

Predlog zakona ste prejeli s sklicem seje zbora z dne 3. 8. 1977. Predlog zakona sta obravnavala Odbor za družbenoekonomske odnose in razvoj in Zakonodajno-pravna komisija, ki sta predložila pismeni poročili.

Želijo morda poročevalci Odbora in Komisije poročili še ustno dopolniti? (Ne želijo.) Pričenjam razpravo. Kdo želi besedo? Besedo ima tovariš Branko Hus, delegat občine Šentjur pri Celju!

Branko Hus: Tovarišice in tovariši delegati! Delegacija Skupščine občine Šentjur pri Celju je 22. 9. 1977 obravnavala predlog zakona o varstvu živali pred kužnimi boleznimi, katerega predlagatelj je Izvršni svet SRS, in je mnenja, da v celoti zagotavlja varstvo živali pred kužnimi boleznimi in s tem varstvo zdravja ljudi.

25. člen predloga zakona zagotavlja proizvodnjo higiensko neoporečnega mleka in mlečnih izdelkov proizvajalcev mleka za javno potrošnjo. Gre verjetno za dokončno kontrolo proizvajalcev mleka za javno potrošnjo oziroma za kontrolo zdravja krav in higienskih razmer. Takšna kontrola same proizvodnje mleka bo nedvomno izboljšala kakovost mleka in ne bo vplivala na zmanjšanje proizvodnje. Nedvomno pa bomo z izvajanjem 25. člena predloga zakona, kot ga je predlagal Izvršni svet, dosegli proizvodnjo kakovostno in higiensko neoporečnega mleka za vse potrošnike, kar je osnovni namen predlagatelja. Zato predlagamo, da se amandma k 25. členu ne sprejme.

Pri primerjavi osnutka in predloga zakona smo opazili, da je v 66. členu, ki govori o kazenskih določilih, izpuščena beseda »promet«. Verjetno je ta napaka nastala pri prepisovanju. Predlagamo, da se popravi.

Predsednica Mara Žlebnik: H kateremu členu?

Branko Hus: K 66. členu.

Predsednica Mara Žlebnik: Želi še kdo razpravljati? Prosim! Besedo ima tovariš Ciril Rajšp, delegat občine Ormož!

Ciril Rajšp: Tovarišice in tovariši delegati! Naša delgacija je razpravljala o predloženem zakonu 26. 9. 1977. Meni, da ga lahko v celoti sprejememo. V današnjih razmerah maksimalno varuje ljudi in živali pred nevarnimi živalskimi kužnimi boleznimi.

Razpravljali smo tudi o amandmaju Odbora za agrarno politiko. Menimo, da ga ne bi kazalo sprejeti, ker oprošča proizvajalce mleka, ki dajejo večino mleka za javno potrošnjo, zdravstvene kontrole. Zato naša delegacija meni, da bi zakon sprejeli v predloženem besedilu. Hvala lepa.

Predsednica Mara Žlebnik: Hvala, tovariš Rajšp! Naprej prosim! Glede na pripombo tovariša Husa vprašujem predlagatelja in Zakonodajno-pravno komisijo, ali lahko njegovo pripombo upoštevamo kot redakcijski popravek, da ne bi bilo potrebno vlagati amandmajev?

Dr. Karel Gošler: Res je, napaka je nastala pri prepisovanju. Sedaj smo primerjali osnutek in predlog zakona in ugotovili, da v 66. členu manjka dvakrat beseda »ali prometu«. Ali naj preberem pravilno besedilo?

Predsednica Mara Žlebnik: Mislim, da ni potrebno. Važno je, da se opredelite, ali gre za pomoto, ki jo je treba popraviti v redakcijskem postopku. Zaradi tega ne bi dajali amandmajev. Se strinjate? (Da.) Zakonodajna pravna komisija tudi? (Da.) Želi še kdo razpravljati? Ker ne želi nihče več razpravljati, zaključujem razpravo in prehajam na glasovanje.

Najprej bomo glasovali o amandmaju Zakonodajno-pravne komisije k 12. členu. Predlagatelj in Odbor za družbenoekonomske odnose in razvoj z njim soglašata. Kdor je torej za amandma Zakonodajno-pravne komisije k 12. členu, naj prosim glasuje! (45 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (1 delegat.)

Ugotavljam, da je amandma predlagatelja k 74. členu soglasno sprejet. Danes na klop ste prejeli amandma predlagatelja k 74. členu. Z njim soglašata Zakonodajno-pravna komisija in naš odbor. Kdor je za amandma predlagatelja, naj prosim glasuje! (49 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je amandma predlagatelj k 74. členu soglasno sprejet.

Glasovati moramo še o predlogu zakona v celoti. Kdor je za, naj prosim glasuje! (51 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je predlog zakona o varstvu živali pred kužnimi boleznimi soglasno sprejet.

Prehajamo na 6. točko dnevnega reda, to je na predlog zakona o dopolnitvi zakona o prenosu sredstev, pravic in obveznosti SR Slovenije za investicije v gospodarstvu na določene temeljne organizacije združenega dela.

Tovarišice in tovariši delgati! Če soglašate, bi to točko dnevnega reda odložila, ker tovariš Martin Janžekovič, delegat iz občine Črnomelj, sedaj dela v

skupini, ki smo jo imenovali, občina Črnomelj pa je predlagatelj amandmaja. Mislim pa, da je nujno da je predstavnik predlagatelja amandmaja navzoč. Na to točko dnevnega reda bi se vrnili, ko bo skupina končala delo v zvezi s predlogom zakona o cestnih skupnostih.

Prehajamo na 7. točko dnevnega reda, to je na predlog zakona o prenehanju veljavnosti zakona o prisilni upravi nad zavodi in o začasni upravi nad organizacijami združenega dela v sestavi zavodov ter o prenehanju uporabljanja nekaterih določb temeljnega zakona o podjetjih v območju SR Slovenije.

Predlog zakona je Skupščini predložil v obravnavo njen izvršni svet. Za svoja predstavnika je določil Petjo Otrin, svetovalko republiškega sekretarja za pravosodje, organizacijo uprave in proračun in Lojzeta Janka, pomočnika sekretarja Sekretariata za zakonodajo. Želi morda predstavnik predlagatelja predlog še ustno obrazložiti? So predstavniki tu? Tovarišica Petja Otrin? Lojze Janko? Prosim! (Ne želita besede). Hvala.

Predlog zakona ste prejeli s sklicem seje zbora z dne 9. 8. 1977. Obravnavala sta ga Odbor za družbenoekonomске odnose in razvoj in Zakonodajno-pravna komisija, ki sta predložila pismeni poročili. Želijo morda poročevalci besedo? (Ne želijo.)

Pričenjam razpravo. Kdo želi razpravljati? (Nihče.)

Zaključujem razpravo in prehajam na glasovanje.

Kdor je za predlog zakona, naj prosim glasuje! (46 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je zbor soglasno sprejel predlog zakona.

Prehajamo na 8. točko dnevnega reda, to je na predlog zakona o dopolnitvi zakona o posebnem republiškem davku od prometa proizvodov in od plačil za storitve ter o načinu, po katerem občani in zasebne pravne osebe obračunavajo in plačujejo davek od prometa proizvodov in storitev.

Predlog zakona je Skupščini predložil v obravnavo njen izvršni svet. Za svojega predstavnika je določil Dragana Mozetiča. Želite morda besedo? (Ne.)

Predlog zakona ste prejeli z razširitvijo dnevnega reda z dne 12. 9. 1977.

Izvršni svet predlaga, da ta akt obravnavamo po hitrem postopku, v smislu 295. člena poslovnika Skupščine SR Slovenije. Ta predlog je Izvršni svet tudi posebej obrazložil. O tem, ali bomo zakon obravnavali po hitrem postopku, to je v zadnji fazi, kot predlog zakona, pričenjam razpravo. Kdo želi besedo? (Nihče.)

Zaključujem razpravo in prehajam na glasovanje. Kdor je za predlog Izvršnega sveta, da se akt obravnavava po hitrem postopku, to je v zadnji fazi, naj prosim glasuje! (45 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je predlog Izvršnega sveta soglasno sprejet.

Predlog zakona sta obravnavala Odbor za finance in Zakonodajno-pravna komisija, ki sta predložila pismeni poročili.

Želijo poročevalci besedo? (Ne.) Hvala. Pričenjam razpravo. Kdo želi razpravljati? (Nihče.)

Zaključujem razpravo in prehajam na glasovanje. Kdor je za predlog zakona, naj prosim glasuje! (46 delegatov je za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je zbor predlog zakona soglasno sprejel.

Prehajamo na 9. točko dnevnega reda, to je na predlog za izdajo zakona o delovnih razmerjih, z osnutkom zakona, ki ga je Skupščini predložil v obravnavo njen izvršni svet.

Izvršni svet je za svojega predstavnika določil Edvarda Galeta, pomočnika republiškega sekretarja za delo. Uvodno besedo bo imel tovariš Gantar. Ker ni navzoč, predlagam, da to točko preskočimo in gremo na naslednjo točko dnevnega reda.

Prehajamo na 10. točko dnevnega reda, to je na osnutek zakona o Rdečem križu Slovenije.

Osnutek zakona je Skupščini predložil v obravnavo njen izvršni svet. Za svojega predstavnika je določil Danijela Brezica, pomočnika predsednika Republiškega komiteja za zdravstveno in socialno varstvo. Ali želi predstavnik predlagatelja zakonski osnutek še ustno obrazložiti? (Ne.) K tej točki je bil povabljen Rdeči križ Slovenije. Osnutek zakona ste prejeli s sklicem seje zбора z dne 3. 8. 1977. Obravnavala sta ga Odbor za družbenopolitični in komunalni sistem in Zakonodajno-pravna komisija, ki sta predložila pismeni poročili. Ali želijo poročevalci besedo? (Ne.)

Pričenjam razpravo. Kdo želi besedo? Kaže, da nihče. Zaključujem razpravo in predlagam zboru, da sprejme naslednji sklep:

1. Osnutek zakona o Rdečem križu Slovenije se sprejeme.
2. Predlog zakona pripravi Izvršni svet Skupščine SR Slovenije.
3. Pri pripravi predloga zakona naj upošteva pripombe, predloge in mnenja delovnih teles Skupščine in Zbora, pripombe skupin delegatov ter pripombe drugih zainteresiranih družbenih subjektov. Kdor je za predlagani sklep, naj prosim glasuje! (47 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je zbor soglasno sprejel predlagani sklep.

Prehajamo na 11. točko dnevnega reda, to je na predlog za izdajo zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o upravnih taksah, z osnutkom zakona.

Predlog za izdajo zakona in zakonski osnutek je Skupščini predložil v obravnavo njen izvršni svet. Za svojega predstavnika je določil Dragana Mozetiča, namestnika republiške sekretarke za finance in Maro Rovanovo, republiško podsekretarko v Republiškem sekretariatu za finance. Ali želi kdo od predstavnikov besedo? (Ne.)

Predlog za izdajo zakona in zakonski osnutek ste prejeli s sklicem seje zбора z dne 3. 8. 1977. Izvršni svet predlaga, da se v smislu 2. odstavka 250. člena poslovnika Skupščine SR Slovenije prva in druga faza zakonodajnega postopka združita, tako da se hkrati obravnavata in sprejemata predlog za izdajo zakona in zakonski osnutek. O tem predlogu Izvršnega sveta pričujem razpravo. Ali želi kdo razpravljati? Ne želi nihče razpravljati? Predlagam, da o predlogu glasujemo. Kdor je za predlog Izvršnega sveta, da se prva in druga faza zakonodajnega postopka združita, naj prosim glasuje! Kdor je za, naj prosim glasuje! (46 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (1 delegat.)

Ugotavljam, da je predlog Izvršnega sveta z večino glasov sprejet.

Predlog za izdajo zakona in zakonski osnutek sta obravnavala Odbor za finance in Zakonodajno-pravna komisija, ki sta predložila pismeni poročili. Želijo morda poročevalci besedo? (Ne želijo.) Pričenjam razpravo. Kdo želi razpravljati? Kaže, da nihče. Zaključujem razpravo in predlagam zboru, da sprejme naslednji sklep:

1. Predlog za izdajo zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o upravnih taksah, z osnutkom zakona, se sprejeme.

2. Predlog zakona pripravi Izvršni svet Skupščine Socialistične republike Slovenije.

3. Pri pripravi predloga zakona naj upošteva vse pripombe, predloge in mnenja, dana v poročilih delovnih teles Skupščine in zbora, ter pripombe skupin delegatov.

Kdor je za ta sklep, naj prosim glasuje! (45 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (1 delegat.)

Ugotavljam, da je zbor z večino glasov sprejel predlagani sklep.

Prehajamo na 12. točko dnevnega reda, to je na predlog za izdajo zakona o spremembi zakona o kmetijskih zemljiščih, z osnutkom zakona, ki ga je predložila v obravnavo Zveza vodnih skupnosti Slovenije.

Njen predstavnik je tovariš Štefan Lebar. Ali želi predstavnik uvodno besedo? (Da.) Prosim, tovariš Lebar!

Štefan Lebar: Tovarišica predsednica, tovariši delegati! Obseg najkvalitetnejših ravninskih kmetijskih zemljišč se v Sloveniji zaradi urbanizacije, industrializacije in igradnje infrastrukturnih objektov nenehno zmanjšuje. Cenimo, da znaša ta izguba letno nad 2000 ha. Glede na navedeno stanje je nujno, da se za kmetijstvo vsaj deloma usposobijo dodatna zemljišča, predvsem v ravninskih predelih Slovenije, kar je mogoče doseči edinole s hidromelioracijami zamočvirjenih zemljišč.

Usposabljanje takih zemljišč je družbenoekonomski problem, ki ga je upravičeno reševati v tem srednjeročnem programu, ko vsaka republika sprejema obveznosti za osamosvojitve države pri preskrbi. Za reševanje navedene problematike so se leta 1973 ponovno začela izvajati melioracijska dela. Oblikovala se je samoupravna struktura za izvajanje nalog na področju melioracij. Poleg Kmetijske zemljiške skupnosti je bil za reševanje navedene problematike ustanovljen pri Zvezi vodnih skupnosti Slovenije še Odbor za urejanje kmetijskih zemljišč. Ta upravlja s sredstvi, ki se zbirajo po 13. členu zakona o urejanju kmetijskih zemljišč. Po določenih temeljnega zakona se smejo ta sredstva uporabljati za družbeno pomoč investitorjem pri izgradnji osuševalnih in namakanje sistemov pri agromelioracijah in komasacijah zemljišč.

Na podlagi 13. člena zakona o kmetijskih zemljiščih, ki predpisuje poseben prispevek 2 din od m², če se spremeni namembnost kmetijskega ali gozdnega zemljišča, je bila dana osnova za urejanje kmetijskih zemljišč, da bi povečali njihovo rodovitnost s hidromelioracijami in ostalimi agrarnimi operacijami. V zvezi s tem je bil sprejet tudi srednjeročni načrt hidromelioracijskega urejanja kmetijskih zemljišč za obdobje 1976—1980, ki predvideva, da bomo usposobili 17 000 ha slabo produktivnih in zamočvirjenih zemljišč. Hkrati sta bila sprejeta družbeni dogovor in samoupravni sporazum o financiranju naložb v kmetijstvu, po katerih naložbe za hidromelioracijo in agromelioracijo financirajo Zve-

za vodnih skupnosti Slovenije, banke in Kmetijsko-živilska razvojna skupnost Slovenije.

Zveza vodnih skupnosti Slovenije je na podlagi podrobne analize ugotovila, da poseben prispevek 2 din od m² zaradi podražitve gradbenih storitev, materialnih stroškov, vključevanja agromelioracij in urejanja poti ne zadošča več za usposobitev novega m² manj vrednega kmetijskega zemljišča. Zaradi tega je ogrožen srednjeročni načrt hidromelioracijskega urejanja kmetijskih zemljišč, ki predvideva usposobitev približno 17 000 ha kmetijskih zemljišč v tem srednjeročnem obdobju.

Zveza vodnih skupnosti Slovenije, kot podpisnik dogovora o temeljih družbenega plana in koordinator izvajanja tega plana na tem področju, ni sposobna zaradi pomanjkanja sredstev realizirati sprejetih obveznosti v tem srednjeročnem obdobju. Na težave pri izvajanju srednjeročnega načrta smo opozorili republiške organe in predlagali valorizacijo prispevkov. Tako je bilo ob analizi izvajanja srednjeročnega plana v začetku tega polletja tudi v tej skupščini ugotovljeno, da je materialna podlaga za izvajanje melioracij ogrožena. Valorizacija prispevka po 13. členu zakona o kmetijskih zemljiščih je bila predvidena že z resolucijo o družbenoekonomski politiki in razvoju SR Slovenije ter neposrednih nalogah v letu 1976, kar pa do sedaj še ni bilo izvedeno.

Zavoljo tega smo se sporazumno z Republiškim sekretariatom za kmetijstvo in gozdarstvo odločili, da prelagamo spremembo 13. člena zakona o kmetijskih zemljiščih in povišanje prispevka na 5 din od m². Glede na planske obveznosti in ugotovitve ob analizi plana predlagamo, da se predlog za izdajo zakona sprejme skupaj z osnutkom in da predlog zakona pripravi Izvršni svet takoj, da bi bilo mogoče obravnavati predlog zakona že na prvem naslednjem zasedanju obeh zborov.

Predsednica Mara Žlebnik: Hvala, tovariš Lebar! Predstavniki Izvršnega sveta je tovariš Milovan Zidar, član Izvršnega sveta in republiki sekretar za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano. Želi tovariš Zidar besedo? (Ne.) Hvala.

Predlog za izdajo zakona in osnutek zakona ste prejeli s sklicem seje zбора z dne 3. 8. 1977. Predlagatelj predlaga, da se prva in druga faza zakonodajnega postopka združita, tako da se hkrati obravnavata in sprejemata predlog za izdajo zakona in zakonski osnutek. O tem predlogu pričujem razpravo. Kdo želi besedo? (Nihče.)

Zaključujem razpravo in predlagam, da o tem predlogu glasujemo. Kdor je za to, da se prva in druga faza zakonodajnega postopka združita, naj prosim glasuje! (42 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (1 delegat.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je predlog o združitvi obeh faz zakonodajnega postopka z večino glasov sprejet.

Predlog za izdajo zakona in zakonski osnutek sta obravnavala Odbor za finance in Zakonodajno-pravna komisija, ki sta predložila pismeni poročili. Želijo poročevalci besedo? (Ne želijo.) Pričujem razpravo. K razpravi se je javil tovariš Žarko Žigon, delegat občine Radlje!

Žarko Žigon: Tovarišica predsednica, spoštovane tovarišice in tovariši delegati! Oddelek za gospodarstvo Skupščine občine in referent za kmetijstvo sta predložila pripombe k osnutku zakona o spremembi zakona o kme-

tijskih zemljiščih naši delegaciji. Čeprav člani delegacije o njih niso bili popolnoma enotnega mnenja, jih bom vseeno prebral, ker gre šele za osnutek zakona.

Z uveljavitvijo zakona o kmetijskih zemljiščih, ki je pričel veljati 24. avgusta 1973, so obvezne vse fizične in pravne osebe plačevati poseben prispevek v znesku 2 dinarja na m², če spremenijo namembnost kmetijskega in gozdnega zemljišča tako, da se to zemljišče več ne uporablja za kmetijsko ali gozdno proizvodnjo. Po določbah omenjenega zakona je prispevek dohodek Zveze vodnih skupnosti Slovenije in se sme uporabljati samo za urejanje kmetijskih zemljišč, hidromelioracijo, agromelioracijo in komasacijo. Višina prispevka je bila v letu 1973 določena z zakonom, in sicer 2 dinarja, na osnovi načela, da ta znesek pokrije stroške s hidromelioracijo nadomeščen kvadratni meter zemljišča.

Osnutek zakona o spremembi zakona o kmetijskih zemljiščih predvideva povišanje prispevka na 5 dinarjev. Utemeljitev je ta, da znašajo danes stroški za pridobivanje proizvodnih zemljišč iz zamočvirjenih zemljišč že 5 din na m².

To povečanje gre predvsem na račun zvišanja gradbenih stroškov, v znatni meri pa tudi na račun stroškov za agromelioracijo in prometno ureditev na teh zemljiščih. Zveza vodnih skupnosti trdi, da je zaradi nizkega prispevka in malo zbranega denarja ogrožen srednjeročni načrt hidromelioracijskega urejanja kmetijskih zemljišč. Načrtno osuševanje zamočvirjenih zemljišč in nadomešanje velikih površin, ki so bile zaradi izgradnje industrije in prometne infrastrukture po vojni izgubljene za kmetijsko proizvodnjo (približno 6000 ha), je brez dvoma družbeni interes.

Kljub vsemu pa je vprašanje, ali je pravično, da se nadomeščanje izgubljenih zemljišč naprti sedanjim in bodočim graditeljem in da ničesar ne prispevajo k usposobitvi manj vrednih zemljišč tisti, ki so gradili in jemali zemljo kmetijski proizvodnji pred uveljavitvijo zakona o kmetijskih zemljiščih. 150-odstotno zvišanje prispevka pomeni za individualne graditelje v povprečju za 1500 din višji izdatek za pridobitev ustreznih dovoljenj za gradnjo.

Z našega lokalnega gledanja je povečan prispevek na račun prometne vrednosti izsušenih zemljišč tudi vreden premisleka. Pri nas v hribih je še precej hektarjev zemljišč brez vsakršne prometne ureditve. Ti hektarji bi bili sposobni nekaj dati zgolj s prometno ureditvijo, brez drugih večjih investicij.

Če ne bomo mogli najti sredstev za prometno ureditev tudi teh zemljišč, bodo slej ali prej opuščena, izgubljena za kmetijsko proizvodnjo. Povečanje stroškov za usposobitev manj vrednih kmetijskih zemljišč od 20 000 na 50 000 dinarjev na hektar je tako visoko, da bi ga morala Skupščina Zveze vodnih skupnosti razčleniti. Dosežena dinamika našega gospodarskega in družbenega razvoja oziroma predvidena zmernejša v prihodnjih letih ne upravičuje tolikšnega povišanja prispevka. Hvala lepa.

Predsednica M a r a Ž l e b n i k : Naprej, prosim? Besedo ima tovariš Ivan Motnikar, delegat občine Kamnik!

I v a n M o t n i k a r : Tovarišica predsednica, tovarišice in tovariši delegati! Skupina delegatov iz Kamnika je bila obveščena, da so bile že v decembru lanskega leta izdelane teze za spremembo zakona o kmetijskih zemljiščih. Teze so predvidevale, da se barjanska zemljišča obravnavajo enako kot

gorski in hriboviti predeli. Zanj naj velja enak zemljišči maksimum kot za gorske in hribovite predele.

Tudi v opredelitvi statusa kmeta je dan še en pogoj. Občan mora izkazati usposobljenost za kmetijsko dejavnost. Kot pomemben dohodek se obravnava samo dohodek, pridobljen z osebnim delom na kmetijskem zemljišču.

V okviru kmetijske zemljiške skupnosti je lahko tudi skupnost za pospeševanje kmetijstva. Sredstva za pospeševanje kmetijstva in sredstva za delo kmetijskih zemljiških skupnosti morajo biti ločena. Z zakonom bo ustanovljena tudi zveza kmetijskih zemljiških skupnosti.

Okrepljeno je varstvo kmetijskih zemljišč v določenih območjih, kjer tisti, ki ni kmet, ne more pridobiti kmetijskega zemljišča z darilno pogodbo. Za spremembo namembnosti kmetijskega zemljišča v teh območjih je potrebno soglasje Izvršnega sveta SR Slovenije.

Prispevek za spremembo namembnosti odmeri z odločbo upravni organ, pristojen za kmetijstvo. Prispevek za spremembo namembnosti kmetijskega zemljišča iz 13. in 55. člena zakona se združi. Občinska skupščina z odlokom predpiše meje prispevkov. Potrebno bo uveljaviti prelivanje zbranih sredstev. Opustitev prispevka za spremembo namembnosti je možno samo za graditev hlevov za živino in rastlinjakov. Za gradnjo perutninskih objektov pa se plača prispevek. Prispevek se revalorizira vsake dve leti.

Povsem novo je poglavje o melioraciji in poglavje o združevanju zemlje, glede na zakon o združenem delu. Kmetijska inšpekcija dobi večje pristojnosti, uvedejo se kazni za kršitve zakona, ki do sedaj niso bile sankcionirane.

Skupina predlaga, naj se pri spremembi tega zakona upoštevajo tudi omejenе teze za spremembo zakona o kmetijskih zemljiščih. Prav tako je treba zakon nujno dopolniti in uskladiti z zakonom o združenem delu.

Predsednica Mara Žlebnik: Hvala, tovariš Motnikar! Naprej, prosim! Besedo ima tovariš Kenda, delegat občine Tolmin!

Franc Kenda: Tovarišica predsednica, tovarišice in tovariši delegati! Skupina delegatov iz Tolmina, ki delegira delegate v Zbor občin Skupščine Socialistične republike Slovenije, je na zboru delegatov dne 13. 9. 1977 obravnavala osnutek zakona o spremembi zakona o kmetijskih zemljiščih in sprejela naslednje pripombe:

Republiški prispevek za spremembo namembnosti naj bo diferenciran po katastrskih okrajih in po kulturah ter kvaliteti zemlje.

Obrazložitev diferenciacije po katastrskih okrajih: Plačilo prispevka bi moralo biti določeno vsaj v treh stopnjah glede na stopnjo urbanizacije, tako da bi bil prispevek največji o tistih katastrskih okrajih, kjer je ogroženost zemljišč največja, manjši pa v tistih, kjer je stopnja urbanizacije manjša. V najslabše kvalificirane okraje bi morali biti uvrščeni predvsem hriboviti predeli, kjer se zemljišča na veliko opuščajo in kjer je problem odvodnjavanja najmanjši.

Obrazložitev diferenciacije po kulturah in kvaliteti zemlje: Prispevek bi moral biti diferenciran tudi po kulturah. Če si prizadevamo zavarovati zemljišča, ni vseeno, ali se uniči hektar njive ali zapuščenega pašnika. Prav tako bi bilo prav, da je stopnja različna za različne kvalitete zemljišča. Delegati so menili, da ne more biti stopnja prispevka enaka za prvi in osnovni bonitetni razred zemljišč.

Delegacija nadalje še predlaga, da bi Skupščina priporočila uporabnikom sredstev, to je sedaj Zveza vodnih skupnosti Slovenije, da bi se namen uporabe sredstev razširil tako, da bi z zbranimi sredstvi sofinancirali vse vrste melioracij zemljišč in ne samo hidromelioracije kot doslej. Sedaj se namreč sofinancirajo samo tisti projekti in akcije, katerih glavni namen je odvodnjavanje. Ne financirajo pa se tiste melioracije, ko se na primer zanemarjeni pašnik spreminja v intenzivni čredinski pašnik. To pri nas storimo z odstranjevanjem grmovja in kamenja ter z dovozom potrebne zemlje in humusa. Hvala lepa.

Predsednica Mara Žlebnič: Hvala, tovariš Kenda! Kdo še želi razpravljati? Prosim! Besedo ima Stojan Makovec, član delegacije naše republike v Zboru republik in pokrajin Zvezne skupščine!

Stojan Makovec: Tovarišica predsednica, tovariši in tovarišice! Kot kmet se strinjam s stališči, ki jih je zavzel Izvršni svet do spremembe namembnosti zemljišč. Povečanje sredstev za potrebe melioracij in za izboljšanje kmetijskih zemljišč je potrebno. Za majhno deželo, kot je Slovenija, je izguba 60 000 hektarjev najboljše zemlje velika škoda. Menim pa, da bi morali iskati za izboljšanje in melioracijo zemljišč še druge vire sredstev.

Podpiram stališča Odbora za finance našega zbora in tudi delegata iz Tolmina. Diferenciacija prispevka je utemeljena, kajti ni vseeno, ali se uniči hektar najboljše zemlje, na kateri lahko pridelamo 70 stotov koruze na leto, ali pa hektar neobdelovalne površine. Hvala lepa.

Predsednica Mara Žlebnič: Hvala lepa! Želi še kdo razpravljati? (Nihče.) Če ne želi nihče več razpravljati, zaključujem razpravo in predlagam zboru, da sprejme naslednji sklep:

1. Predlog za izdajo zakona o spremembi zakona o kmetijskih zemljiščih z osnutkom zakona, se sprejme.

2. Predlog zakona pripravi Izvršni svet Skupščine SR Slovenije.

3. Pri pripravi predloga zakona naj upošteva pripombe, predloge in mnenja, dana v poročilih delovnih teles Skupščine in zbora in pripombe, dane v razpravi na današnji seji zbora.

Kdor je za ta sklep, naj prosim glasuje (49 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je zbor soglasno sprejel predlagani sklep.

Vračamo se na 9. točko dnevnega reda, to je na predlog za izdajo zakona o delovnih razmerjih, z osnutkom zakona, ki ga je Skupščini SR Slovenije predložil v obravnavo njen izvršni svet.

Za svojega predstavnika je določil Pavleta Gantarja, republiškega sekretarja za delo in Edvarda Galeta, pomočnika republiškega sekretarja za delo.

Uvodno obrazložitev bo imel tovariš Gantar.

Pavle Gantar: Tovarišica predsednica, tovarišice in tovariši delegati! Zbor združenega dela Skupščine SR Slovenije je na svoji 49. seji dne 6. 7. 1977 obravnaval predlog za izdajo zakona o delovnih razmerjih z osnutkom in sprejel sklep, da bo z razpravo nadaljeval na prvi seji Zbora združenega dela v mesecu oktobru 1977. V tem času je Republiški svet Zveze sindikatov Slovenije prevzel razpravo o osnutkih štirih republiških zakonov, in sicer o za-

konu o delovnih razmerjih, zakonu o referendumu in drugih oblikah osebnega izvajanja, zakonu o organu samoupravne delavske kontrole in o zakonu o volitvah in odpoklicu organov upravljanja in imenovanju poslovnih organov v organizacijah družnega dela.

Nosilec razprave o vseh teh zakonih je bil Sekretariat Predsedstva Republiškega sveta Zveze sindikatov Slovenije. Pri Sekretariatu je bila ustanovljena tudi posebna delovna skupina, ki sistematično spremlja in usmerja javno razpravo. V to razpravo se vključujejo poleg organizacij združenega dela tudi organi sindikata, Gospodarska zbornica Slovenije s področnimi gospodarskimi zbornicami, razna strokovna društva, Inštitut za delo Pravne fakultete v Ljubljani, nekatere visokošolske organizacije in institucije, Služba pravne pomoči pri Zvezi sindikatov Slovenije. Prav tako pa se v to razpravo vključujejo tudi družbenopolitične organizacije, ki naj spodbudijo aktivnost svojih članov in delegacij zlasti za idejno usmeritev temeljnih vprašanj vseh navedenih zakonov.

Sekretariat Predsedstva Republiškega sveta Zveze sindikatov Slovenije bo po končani javni razpravi izdelal ustrezno poročilo, ki bo predloženo Skupščini SR Slovenije. Glede samih značilnosti zakona bi omenil najbolj pomembne.

Najprej je treba omeniti, da je posebna značilnost našega republiškega osnutka zakona o delovnih razmerjih predvsem ta, da povzema določbe zakona o združenem delu. To je potrebno zaradi jasnosti, medsebojne povezanosti določb in da se, če je to potrebno, tudi poudari nova kvaliteta v medsebojnih razmerjih delavcev v združenem delu.

Nadalje izhaja republiški zakon s stališča, ki ga vsebuje že tudi zakon o združenem delu, da nastajajo delovna razmerja med samimi delavci, ki so z uveljavljanjem pravice do dela z družbenimi sredstvi združili svoje delo v temeljni organizaciji združenega dela ali v delovni skupnosti. Nadalje je treba omeniti, da je poseben poudarek dan samoupravnemu urejanju tega področja. Zato naj zakon o združenem delu in bodoči zakon o delovnih razmerjih omogočita samoupravnemu pravu dominantno vlogo. Skratka, na tem področju prevzema samoupravno pravo zelo širok manevrski prostor in tudi prevladujoč položaj. Omenim naj tudi, da zakon temelji na ustavi in na zakonu o združenem delu in pomeni njuno nujno in pomembno dopolnitev ter podlago za urejanje in nadaljnjo krepitev ustavne podlage in položaja delavcev in delovnih ljudi. Sledi usmeritvam in vsebini zakona o združenem delu, s tem pa tudi idejno-političnim stališčem in smernicam ter dokumentom Zveze komunistov.

S tem zakonom skušamo kompleksno urediti pravice, dolžnosti in odgovornosti delavcev v organizaciji združenega dela in v drugih oblikah združevanja dela in sredstev, delavcev v delovnih skupnostih in tudi delavcev, zaposlenih pri delovnih ljudeh, ki samostojno opravljajo dejavnost z osebnim delom in s sredstvi, ki so lastnina občanov. Urejuje torej tudi zaposlovanje delavcev v privatnem sektorju. Pri tem upošteva osnovno izhodišče, da družbeni položaj delavca v tem sektorju ne more biti slabši od družbenoekonomskega položaja delavca v družbenem sektorju.

Zakon o združenem delu daje poseben poudarek na eni strani pravicam delavcev v združenem delu, na drugi strani pa njihovim dolžnostim in odgovornostim za izvajanje delovne obveznosti. Predlagatelji so v tem zakonu poskušali dati približno enako težo dolžnostim in odgovornostim in izvedli nadaljnjo konkretizacijo zakona o združenem delu z uvedbo novih institutov. Upoštevali so dejstvo, da so pravice in obveznosti med seboj neločljivo pove-

zane in da so v sistemu združenega dela na podlagi družbene lastnine proizvodnih sredstev med seboj pogojene.

Končno bi omenil, da temelji osnutek na načelu, da se razširjajo pravice, ki povzročajo povečanje materialnih izdatkov. K temu nas zavezuje tudi politika, sprejeta z dogovorom o temeljnih družbenega plana Slovenije, kot tudi druga stališča, sprejeta v tej zvezi.

Naj opozorim na nekatere pomembne določbe zakona, ki so bile v razpravi predmet posebne pozornosti.

Dosedanja razprava o osnutku zakona o delovnih razmerjih je dala konceptiji vso podporo. Odziv javne razprave je zelo dober, saj je samo na Republiški sekretariat za delo prišlo že 60 predlogov. Med te niso všteti predlogi, ki jih bodo zbrali Sindikati. To so predlogi temeljnih in družbenih organizacij združenega dela, družbenopolitičnih skupnosti in družbenopolitičnih organizacij.

Pretežni del predlogov si prizadeva, da se izboljšajo formulacije osnutka zakona. So pa tudi predlogi za podrobno oziroma kazuistično ureditev te materije, nekaj pa jih je tudi take narave, da naj bi zakon v celoti uredil vse pravice, obveznosti in odgovornosti delavcev v delovnem razmerju.

Prvo skupino predlogov bomo skrbno proučili ob sestavi predloga zakona. Razumljivo pa je, da predlogov za kazuistično urejanje materije ne moremo sprejeti, zaradi ustavnih, idejno-političnih in tudi sistemskih razlogov.

Nekaj je predlogov za ureditev politične odgovornosti za opravljanje samoupravljalških funkcij, precej pa tudi za razširitev dosedanjega obsega pravic delavcev v delovnem razmerju.

Ureditev odgovornosti za opravljanje samoupravljalških funkcij ne spada v ta zakon. Ta odgovornost je v glavnem že urejena v ustreznem poglavju zakona o združenem delu. To odgovornost je potem treba urediti v ustreznih samoupravnih splošnih aktih.

Do predlogov za razširitev dosedanjega obsega pravic delavcev v delovnem razmerju je že prej bilo zavzeto načelno odklonilno stališče. Z resolucijo o temeljnih družbenega plana smo se dogovorili, da pravic ne bomo širili, ker so že sedanje v okviru naših realnih ekonomskih zmogljivosti.

Prav tako bomo težko sprejeli predloge za ureditev vprašanj, ki spadajo izključno v pristojnost samoupravne regulative.

Naj omenim še nekaj konkretnih predlogov oziroma členov, ki so že doslej povzročili precej široko razpravo. To je zlasti 18. člen, ki ukinja delovno mesto. Delovno mesto z družbenoekonomskega stališča ni več element nagrajevanja po delu, ker vemo, da je zlasti funkcija delovnega mesta bila zavora za uspešno delitev po delu, po mnenju strokovnjakov pa tudi zavora za ustrežnejšo tehnološko organizacijo dela. Moram opozoriti, da je že zakon o združenem delu ukinil delovno mesto. Sicer v nekaterih členih še uporablja ta izraz, vendar je po mnenju ustreznih sodelavcev oziroma komisije, ki je bila navzoča pri sestavi predloga zakona o združenem delu, uporaba tega izraza v bistvu napaka pri redakciji zakona. Zakon o združenem delu je likvidiral delovno mesto in se v 18. členu uvaja razvid oziroma katalog del in nalog z opisom njihove vsebine itd. To je nesporna osnova, če hočemo preiti na delitev po delu.

Naj opozorim, da se že sedaj kaže potrebe po dopolnitvi uvodnih določb, ki govorijo o samoupravnem sporazumu o združevanju delavcev v temeljni organizaciji. Določbe o tem osnovnem temeljnem samoupravnem splošnem aktu bo treba konkretizirati in razčleniti. Na to je opozorila tudi razprava. Moramo

namreč najti pravo vsebino samoupravnega sporazuma o združevanju dela delavcev v temljnih organizacijah združenega dela.

Precej razprave je bilo tudi o delovnem času. Vprašanje je bilo, ali je možno vnesti gibljiv oziroma deljen delovni čas. Mislim, da ni nobenih ovir za uvedbo takih oblik delovnega časa. Nekatere organizacije združenega dela so jih že uvedle.

V zvezi z delovnim časom bi opozoril na jasno določbo zakona o združenem delu, katero naš osnutek samo povzema. Gre za delovni teden, ki traja najmanj pet delovnih dni. Prenašanje delovnih dni ni mogoče. Zakon o združenem delu je jasen in določba tu je samo prepisana. Zakonodajalec je s to normo hotel preprečiti slabše izkoriščanje delovnega časa. Statistike kažejo, da je delovni čas vsako leto slabše izkoriščen. O drugih rešitvah ne moremo razpravljati, kajti nobene spremembe zakona o združenem delu niso možne.

Potem bi vas opozoril na določene sugestije za razširitev nadurnega dela. Osnutek zakona obravnava nadurno delo kot izjemno delo, ker bi bila sicer uvedba 42-urnega delovnega časa problematična. Nadurno delo se dopušča za določene izjeme primere, kjer gre za posebne delovne pogoje. Predlagatelji so zoper razširitev nadurnega dela, ker ima tudi materialne posledice. To je v bistvu tudi osnova za pokojnino; gre za povečanje pokojnine itd. O tem naj odloči Skupščina. Predvideli smo, da se lahko s samoupravnimi splošnimi akti uvede nadurno delo v primeru pomanjkanja surovin in repromateriala ali da se opravi delo za vojaške potrebe. V takih primerih je delavec dolžan delati.

Določbe o zajamčenem osebnem dohodku bo treba spremeniti. Tudi zajamčeni osebni dohodek, ki je sicer kategorija ekonomske in socialne varnosti delavca, izhaja iz delitve po delu. Delavec, ki dela polni delovni čas, ne more avtomatično prejemati najmanjšega, to je zajamčenega osebnega dohodka. Tudi tega je treba podrediti principu delitve. Zato je ta lahko manjši, če delavec ne bo dosegel normalnega poslovnega uspeha. V zakonu bo treba ta člen verjetno dopolniti.

Glede odgovornosti delavcev sem že opozoril, da tako kot zakon o združenem delu tudi ta osnutek daje enako težo pravicam kot dolžnostim, obveznostim, in sicer v smeri povečane odgovornosti za izvajanje delovne obveznosti. Osnutek zakona predlaga denarno kazen, ki naj bi se kot disciplinski ukrep izrekla največ do 10 % zneska mesečne akontacije osebnega dohodka, vendar samo za tiste primere hujše kršitve delovne obveznosti, ki so določene v zakonu o združenem delu. Takih protipravnih dejanj torej ni mogoče razširiti. Tudi zato ne, da ne bi prišlo do kakršnegakoli rovarjenja proti delavcu. Hkrati osnutek zakona vseskozi varuje pravice delavca. Delavec ima pravico biti navzoč pri vsaki obravnavi njegovih zahtevkov. Kadar se odloča o njegovih pravicah in dolžnostih, ima pravico do ugovora, pravico do tožbe na sodišču itd. S tem je zagotovljena pravna varnost delavca. Dane so bile tudi sugestije, ki so navedene tudi v obrazložitvi, da bi poglavje o odgovornosti delavcev dopolnili z določbo, da ima vsak delavec pravico prijaviti ustreznemu organu, ki je po zakonu o združenem delu predlagatelj za uvedbo postopka, delavca, ki ne opravlja delovnih dolžnosti oziroma krši delovno disciplino. Ta organ naj bi bil dolžan uvesti postopek. To je predlog za dopolnitev osnutka.

Veliko razprav je bilo o prenehanju delovnega razmerja, zlasti o 178. členu. Ti naši predlogi se razlikujejo od predvidene ureditve v drugih republikah. Osnutek zakona predlaga, da delavcu, ki dopolni pokojninsko dobo 40 let oziroma ženska 35 let, ne preneha delovno razmerje po samem zakonu. Lahko

dela še naprej, če s tem soglaša ustrezeni organ organizacije združenega dela. Jasno pa je, da bo treba ob razpravi o pokojninskem sistemu najti ustrezno stimulacijo, da bi ljudje čimdalj delali. Za tako rešitev smo se opredelili, ker zaenkrat pri nas ni nobene posebne nezaposlenosti. Opozorim pa naj, da je po tretjem odstavku omogočeno s posebnim zakonom to drugače urediti, če bi se razmere spremenile.

Tovarišice in tovariši, nočem, da bi me napačno razumeli, kot da govorim zoper upokoјence. Vsi imajo svoje pravice iz minulega dela. Ampak v Sloveniji smo prišli v situacijo, da imamo na tri aktivne delavce enega upokoјenca. Imamo približno 21 000 upokoјencev, to so družinski invalidi in starostni upokoјenci. Sredstva za pokojninsko in invalidsko zavarovanje bodo letos znašala približno 1000 starih milijard dinarjev. Leta 1978 se bodo povečala za 20 % in bodo preseгла 1000 starih milijard dinarjev. To pa niso, bi rekel, neznatna sredstva.

In drugič, prevladuje stališče, da naj delavcem omogočimo, da delajo, če imajo za to voljo, ne pa da jim delo preneha po samem zakonu. So seveda tudi druge sugestije in drugi predlogi, da naj preneha delo delavcem po samem zakonu, kakor hitro delavec dopolni 40 let oziroma 35 let pokojninske dobe. Jasno je, da bo o tej stvari dokončno odločala Skupščina. Moram pa reči, da so glede tega v drugih republikah stališča nekoliko drugačna, zlasti zaradi nezaposlenosti. Pa tudi tam so začeli razmišljati o določenih izjemah glede prenehanja delovnega razmerja po samem zakonu.

Končno bi opozoril samo še na to, da s tem osnutkom zakona ne rešujemo vprašanja zaposlovanja upokoјencev. To vprašanje sodi v nov pokojninski sistem, o katerem bomo kmalu razpravljali. Hvala lepa.

Predsednica Mara Žlebnik: Hvala lepa, tovariš Gantar! Ta akt obravnavamo v smislu 88. člena poslovnika Skupščine kot zainteresiran zbor. Predlog za izdajo zakona in osnutek zakona sta bila objavljena v Poročevalcu št. 16. Obravnavala sta ga Odbor za družbenopolitični in komunalni sistem in Zakonodajno-pravna komisija, ki sta predložila pismeni poročili, Odbor za družbenopolitični in komunalni sistem pa tudi predlog stališč, ki naj jih sprejme naš zbor. Želi morda poročevalec Odbora besedo? Zaenkrat ne, ker bo po razpravi delegatov morda potrebno dopolniti ali spremeniti stališča, ki jih predlaga Odbor.

Predlagam, da imenujemo tudi pri tej točki dnevnega reda skupino petih delegatov, ki bo spremljala razpravo in po potrebi predlagala spremembe oziroma dopolnitve predloga stališč. Dovolite, da v to skupino predlagam naslednje tovariše: Romana Florjančiča, predsednika Odbora za družbenopolitični in komunalni sistem za predsedujočega, Janeza Smoleta, delegata iz občine Radovljica, Vlada Ūlna, delegata iz občine Murska Sobota, Franca Hrovata, delegata iz občine Ljubljana-Moste-Polje in Cirila Rajšpa delegata iz občine Ormož za člane.

Želi o tem predlogu kdo razpravljati? Ali ima morda kdo kakšen spreminjalni predlog? (Ne.) Če nihče, prosim, da o tem predlogu glasujete! Kdo je za? (48 delegatov glasuje za). Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da smo v skupino za spremljanje razprave o predlogu za izdajo zakona imenovali Romana Florjančiča, Janez Smoleta, Vlada Ūlna, Franca Hrovata in Cirila Rajšpa.

Na podlagi vseh gradiv pričujem razpravo. Kdo želi besedo? Prosim, besedo ima Janez Bohinc, delegat občine Ljubljana-Bežigrad!

J a n e z B o h i n c : Tovarišica predsednica, tovarišice in tovariši delegati! V imenu skupine delegatov Skupščine občine Ljubljana-Bežigrad predlagam pripombe k osnutku zakona o delovnih razmerjih, ki so plod javne razprave in katere je za delegacijo zbral in posredoval Občinski sindikalni svet.

Pripombe so naslednje:

K 29. členu: Besedilo ni v skladu s prvim odstavkom 173. člena zakona o združenem delu. Vstaviti je treba še »in druge samoupravne splošne akte, s katerimi se urejajo pravice, obveznosti in odgovornosti delavcev«, kot je to že storjeno v 32. členu osnutka. Poleg tega bi bilo v 29., 32. in 34. in morda še v katerem členu, tudi glede drugih vprašanj, bolje ostati pri načinu izražanja, kakršnega pozna zakon o združenem delu. Tam je za vse navedene akte rečeno, da delavec poda pismeno izjavo, da so mu znani in da jih sprejema, ne pa da k njim pristopa in druge sprejema. Novi samoupravni sporazum o združevanju delavcev v tozde že brez tega povzroča dovolj težav in nejasnosti, ki jih nima smisla povečevati še s tem, da bi se določbe republiškega zakona o načinu njegovega sprejemanja kakorkoli razlikovale od ustreznih določb zakona o združenem delu. Za stališče, izraženo v obrazložitvi osnutka zakona o delovnih razmerjih, po katerem bi bila izjava ob pristopu k samoupravnemu sporazumu o združevanju dela delavcev vsebinska izjava, njegovo sprejemanje pa zgolj formalna, ni videti nikakršnih utemeljitev razlogov.

K 45. členu: Konec prvega odstavka naj se spremeni tako, da se bo glasil: »Če mu je izrečen varnostni, vzgojni ali drug ukrep, zaradi katerega določen čas ne sme opravljati del in nalog, ki jih je dotlej opravljal, in če mu v organizaciji ni možno poveriti opravljanja drugih del in nalog, ki ustrezajo njegovi strokovni izobrazbi oziroma pridobljenim delovnim zmožnostim«.

K 49. členu: Alinee od tretje do osme in deseta alinea morajo biti v skladu s 366. členom zakona o združenem delu in v skladu s logiko vključene v drugo alineo kot njena nadaljnja podrobnejša konkretizacija. Zadnja, 12. alinea pa mora tvoriti drugi odstavek 49. člena. Poleg tega naj se vnese nov odstavek ali celo člen, ki bo opisno predstavljal karakter samoupravnega sporazuma o združevanju dela delavcev v tozde:

K 50. členu: V drugem odstavku je treba črtati besede »v soglasju s sindikatom«. Če se ta člen nanaša tudi na novi samoupravni sporazum o združevanju dela delavcev in ne samo na druge samoupravne splošne akte o delovnih razmerjih, o razporejanju čistega dohodka itd., ki jih 590. člen zakona o združenem delu pomotoma še vedno imenuje samoupravni sporazumi, sicer pa v drugih členih samoupravni splošni akti, potem v primeru, če Sindikat takega akta ne podpiše, lahko organizacija tak akt vseeno uporablja, medtem ko po določbi 50. člena osnutka zakona o delovnih razmerjih brez soglasja Sindikata takega akta ni mogoče sprejeti.

K 61. členu: Če bodo pristojni organi še naprej interpretirali prvi odstavek »najmanj pet delovnih dni v tednu« tako kot doslej, da na primer ponedeljka, kateremu sledi en ali več prazničnih dni, ni mogoče nadomestiti z eno od prostih sobot, češ da se s tem protizakonito vpeljuje manj kot petdnevni delovni teden (taka interpretacija je povsem neutemeljena med drugim tudi zato, ker pri dvodnevni praznikih in petdnevni tedniku tako in tako ostanejo

samo še trije delovni dnevi), bi bilo treba v zakonu izrecno določiti, da je tako prenašanje posameznih neprazničnih delovnih dni možno morda pod določenimi pogoji. Produktivnost dela je namreč v kontinuiranem zaporedju nekaj delovnih dni neposredno večja kot pa na vmesni, medpraznični dan.

V zakonu o delovnih razmerjih bi kazalo nakazati vrednotenje specifičnih del strokovnjakov, ki delajo na gradbiščih in na terenu, kar pomeni, da bi nekatera vprašanja, ki jih sedaj obravnavajo sindikalne liste, vključili v zakon.

Vprašljiva je določba šeste alineje 22. člena osnutka zakona, ki jo je razumeti tako, da delavec lahko kupi sklenitev delovnega razmerja.

Določba 91. člena je toga, ker gre za normo, za katero vnaprej vemo, da bo kršena. Obstaja predlog, da naj bi imel delavec možnost izrabiti dopust v več delih.

Glede na zahtevo po konsistentnosti bi bilo potrebno, da je družbenopolitična organizacija Sindikat jasneje opredeljena v temeljnih določbah zakona o delovnih razmerjih, kar na določen način narekuje tudi zakon o združenem delu.

Osnutek nikjer ne rešuje konfliktov, ki so posledica takih ali drugačnih medsebojnih razmerij in tudi delovnih razmerij. Vprašanje pa je, če je prekinitev dela samo problem družbenopolitičnih organizacij.

V osnutku je preobširno in po svoje nedosledno povzet zakon o združenem delu. Nedoslednost se vidi zlasti v 156. členu osnutka, ki ne ponavlja opredelitev iz zakona o združenem delu, temveč se le sklicuje na njegov 196. člen.

Povzetek iz zakona o združenem delu ni vselej popoln. Tako je v 38. členu osnutka opuščen zadnji odstavek 176. člena zakona o združenem delu, čeprav gre za pomembno določbo.

Delitev snovi v členih 173, 174 in 175 je nedvomno smotrna, vendar so primeri, ko je pretrgana vsebinska povezanost iz zakona o združenem delu. Močno moti razčlemba pomembne določbe iz drugega odstavka 51. člena osnutka še na 135. in 147. člen osnutka. Pri tem bi bilo treba pretehtati, ali je utemeljena razlika v primerjavi s 153. členom dosedanjega republiškega zakona o medsebojnih razmerjih delavcev v združenem delu.

Kaže, da 112. in 113. člen osnutka presegata okvir tega zakona in ju bo treba še pretehtati. Zaporedje 152. člena bi bilo treba spremeniti, ker sodi pred določbo o postopkih. Kazalo bi dopolniti 153. člen z odgovornostjo organov za odločitve. Napačna je razvrstitev 165. člena osnutka, pri čemer je značilno, da se podobna določba ponavlja še v 166. členu.

Primerna bi bila dopolnitev zadnjega odstavka 13. člena v tem smislu, da bo republiški sekretar za delo izdal tudi natančnejše predpise o tem, kdo hrani delovno knjižico med trajanjem delovnega razmerja. Upoštevati je treba okoliščino, da je delovna knjižica javna listina.

Drugi odstavek 57. člena osnutka naj odpade ali pa naj postane splošna določba, ki bo veljala še za primere po 58. in 59. členu. Varianta v 79. členu je potrebna, poudarek pa naj bo na 184. členu osnutka. Pri 96. členu je treba na ustrezen način upoštevati oziroma pretehtati pomembnosti iz zadnjih odstavkov 100. člena osnutka.

Pri sklepni redakciji predloga zakona bo treba skrbno preverjati celotno besedilo, odpraviti manjše pomote in neskladnosti ter zagotoviti doslednost v opredelitvah.

Vsekakor pa si je treba prizadevati, da bo bodoči zakon kar se da pregleden, razumljiv in primeren za dosledno rabo v slehernem delovnem okolju;

tako da bo delavcem, v oporo pri oblikovanju in sprejemanju samoupravnih splošnih aktov na področju delovnih razmerij. Hvala lepa.

Predsednica Mara Žlebnik: Hvala, tovariš Bohinc! Naprej, prosim! Besedo ima tovariš Ivan Motnikar, delegat občine Kamnik!

Ivan Motnikar: Tovarišica predsednica, tovarišice in tovariši delegati! Skupina delegatov občine Kamnik je mnenja, da bi bilo potrebno zakon o delovnih razmerjih uskladiti med republikami. V praksi naj bi se uporabljal zakon tiste republike, v kateri ima svoj sedež organizacija združenega dela, ne pa obrat, predstavništvo in tako dalje. Skupina je sprejela naslednja stališča k posameznim določbam zakona o delovnih razmerjih, enaka pa je sprejel tudi Občinski sindikalni svet, ki jih je zbral iz razprav, ki so bile v delovnih organizacijah. Ali naj jih preberem?

Predsednica Mara Žlebnik: Tovariš Motnikar, predlagam, da jih v pismeni obliki pošljemo predlagatelju.

Ivan Motnikar: Mislim, da je tako bolj racionalno, ker se nekatere ponavljajo.

Predsednica Mara Žlebnik: Dobro, hvala! K besedi se je javil tovariš Venčeslav Koderman, delegat Skupščine mesta Ljubljana!

Venčeslav Koderman: Spoštovana tovarišica predsednica, spoštovani delegati! Naša delegacija ima pripombo k 91. členu. To je k členu, h kateremu je imel pripombo že delegat iz Bežigrada. Gre za način izrabe letnega dopusta. Tega sedaj izrabimo v več delih. Prepričani smo, da bo tako tudi v prihodnje, prvič zaradi želje in potrebe delavcev in drugič zaradi potrebe organizacij, na primer, če se jim ustavi proizvodnja ali zaradi izrednega remonta. Da v bodoče zakona o delovnih razmerjih ne bi kršili, naj se 91. člen glasi: »Delavec praviloma izrabi letni dopust v nepretrganem trajanju. Delavci pa v samoupravnem splošnem aktu lahko določijo, da delavec lahko izrabi letni dopust v več delih, pri čemer mora en del dopusta trajati brez presledka najmanj 12 delovnih dni.«.

Predsednica Mara Žlebnik: Hvala lepa, tovariš Koderman! Naprej, prosim! Besedo ima tovariš Franc Hrovat, delegat občine Moste-Polje!

Franc Hrovat: Tovarišica predsednica, tovarišice in tovariši delegati! Skupina delegatov za delegiranje delegatov v Zbor občin Skupščine SR Slovenije iz občine Ljubljana-Moste-Polje je že posredovala Skupščini nekaj svojih pripomb. Na zadnji seji 23. 9. 1977 pa je sprejela tudi naslednje pripombe k osnutku zakona o delovnih razmerjih:

K 23. členu: V prvi in drugi vrsti prvega odstavka naj bi se vnesla tudi »objava«, razen če se v tem odstavku zamenjuje z besedo »oglas«, za kar pa verjetno ne gre, ker se v 24. členu navajata le objava in javni razpis kot dve varianti za sprejemanje novih delavcev. Ti izrazi se v zakonu prepletajo, zato jih bo treba po našem mnenju nekoliko opredeliti oziroma izpopolniti.

Pripombo imamo tudi k 25. členu. V drugem odstavku naj se rok 6 mesecev podaljša na eno leto, ker je predlagani rok prekratek za izvedbo vseh opravil za sprejetje takega delavca, ki bo najboljše opravljal naloge delavca, ki ima posebna pooblastila in odgovornosti.

K 46. členu: Prvi odstavek tega člena je treba spremeniti ali pa dopolniti drugi odstavek tega člena. Prvi odstavek lahko povzroči številne težave temeljnim organizacijam, ki imajo svoje enote, kot na primer: prodajalne, PTT, železnica, potem delovne organizacije z več delavnicami v različnih krajih, ki so lahko samo nekaj kilometrov narazen in podobno.

Po našem predlogu bi bil lahko delavec razporejen na delo v drug kraj, če ima tam zagotovljene vse pogoje, to je prehrano, stanovanje ali prevoz iz kraja v drug kraj in podobno, seveda za opravljanje enakega dela.

K 79. členu: Besedilu naj se doda variantni dodatek, vendar brez omejitve na dan. To se pravi ne 4 ure na dan, ampak brez omejitve. Prouči naj se možnost mesečne omejitve, seveda ob upoštevanju pravice delavca do dnevnega in tedenskega počitka, ker bo lahko v kateremkoli tednu ob izrednih prilikah, na primer pri delu na objektu pred otvoritvijo, ki mora biti odprt določenega dne, nujno prišlo do kršenja tega člena zakona. Saj veste, zakona pa ne bi radi kršili. Hvala lepa.

Predsednica Mara Žlebnik: Naprej, prosim! Prosim, besedo ima tovariš Smole, delegat občine Radovljica!

Janez Smole: Tovarišica predsednica, tovarišice in tovariši delegati! Zakon v posebnem poglavju ureja, da smo delavci odgovorni za izvrševanje delovnih dolžnosti in za opravljanje samoupravljaljskih funkcij. Že predstavnik predlagatelja je v obrazložitvi opozoril, da je bilo v javni razpravi dovolj besed o tem, kako sankcionirati odgovornosti za opravljanje samoupravljaljskih funkcij.

Namreč pred samoupravnimi organi so danes pravzaprav vse važne odločitve, z vsemi možnimi dobrimi ali slabimi posledicami za temeljno organizacijo ali za katerokoli družbenopolitično skupnost. Zaradi tega moramo zagotoviti stališče, da je samoupravno odločanje delo in da to delo zahteva primerno resen in odgovoren odnos.

Načelno stališče, da je delavec odgovoren za opravljanje delovnih obveznosti in samoupravljaljskih funkcij, pa v poglavju o odgovornosti nekoliko zvođeni. Do kraja je zakon konkreten glede odgovornosti za opravljanje delovne dolžnosti, ne konkretizira pa odgovornosti za samoupravne dolžnosti.

Stališče predlagatelja, da to ureja zakon o združenem delu in da naj to odgovornost konkretno uredijo samoupravni splošni akti temeljnih organizacij, po našem mnenju ni popolnoma utemeljeno, ker bi podobno lahko trdili tudi za druga določila zakona o delovnih razmerjih, ki izhajajo iz zakona o združenem delu, še posebej recimo za odgovornosti, izhajajoče iz delovnih dolžnosti, glede katerih je zakon do kraja konkreten. Zaradi tega mislim, da ne bi kazalo, da predlagatelj s takim stališčem zapira razpravo o tem vprašanju, ker jo je treba odpreti.

Dejstvo, ki se ga prav gotovo vsi zavedamo, je namreč, da je to vprašanje politično dokaj delikatno. Zato od same prakse pri teh konkretnih rešitvah v internih aktih težko kaj več pričakujemo. Moj predlog je, da bi vendarle v zakonu, vsaj okvirno postavili temeljne rešitve tega vprašanja. S tem bi dali praksi osnovo za iskanje še bolj konkretnih rešitev. Če ne, mislim, da bo v

praksi v odnosu do tega vprašanja prišlo do precejšnje zadržanosti in tudi do spodrseljavev in tako do konkretnih rešitev ne bomo prišli. Hvala lepa.

Predsednica Mara Žlebnik: Hvala, tovariš Smole! Želi še kdo razpravljati? Kaže, da ne. Prekinjam to točko dnevnega reda. Uvodoma imenovano skupino delegatov prosim, da se sestane v sobi 84 ter da prouči razpravo delegatov na seji zbora ter ugotovi, ali je na podlagi razprave potrebno spremeniti oziroma dopolniti predlagana stališča.

Odrejam 30 minut odmora.

(Seja je bila prekinjena ob 12.10 in se je nadaljevala ob 12.50.)

Predsednica Mara Žlebnik: Tovarišice in tovariši delegati! Predlagam, da preidemo na 13. točko dnevnega reda, to je na predlog odloka o izvolitvi člana Izvršnega sveta Skupščine SR Slovenije, o imenovanju predsednika Republiškega komiteja za ekonomske odnose s tujino, o razrešitvi in izvolitvi nekaterih članov Izvršnega sveta Skupščine SR Slovenije, o razrešitvi ter o imenovanju nekaterih republiških sekretarjev in o imenovanju predsednikov republiških komitejev, ki jih je Skupščini predložila v obravnavo Komisija za volitve, imenovanja in administrativne zadeve.

Predstavniki Komisije je Gojko Vidovič, član Komisije. Poleg predlogov odlokov ste prejeli tudi odlok predsednika Izvršnega sveta, ki ga je poslal predsedniku Skupščine SR Slovenije, da se za člana Izvršnega sveta izvoli Jernej Jan in obenem imenuje za predsednika Republiškega komiteja za ekonomske odnose s tujino.

O predlogu odloka pričujem razpravo. Kdo želi besedo? (Nihče.) Zaključujem razpravo in prehajam na glasovanje. Kdor je za predlog odloka, naj prosim glasuje! (39 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je zbor soglasno sprejel predlog odloka. S tem je bil za novega člana Izvršnega sveta izvoljen Jernej Jan in obenem imenovan za predsednika Republiškega komiteja za ekonomske odnose s tujino.

Prehajamo na 14. točko dnevnega reda, to je na predlog odloka o soustanoviteljstvu Inštituta za zgodovino delavskega gibanja, Ljubljana.

Predlog odloka je Skupščini SR Slovenije predložil v obravnavo njen izvršni svet. Za svojega predstavnika je določil tovarišico Dragico Šimenc, svetovalko predsednika Republiškega komiteja za raziskovalno dejavnost. Želi morda predstavnik Izvršnega sveta besedo? (Ne.) Predlog odloka ste prejeli skupaj s sklicem seje zbora z dne 3. 8. 1977. Obravnavala sta ga Odbor za družbenopolitični in komunalni sistem in Zakonodajno-pravna komisija, ki sta predložila pismeni poročili.

Pričujem razpravo. Kdo želi besedo? (Nihče.)

Zaključujem razpravo in prehajam na glasovanje. Kdor je za predlog odloka, naj prosim glasuje! (41 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je zbor predlog odloka soglasno sprejel.

Prehajamo na 15. točko dnevnega reda, to je na predlog odloka o soustanoviteljstvu Inštituta za narodnostna vprašanja, Ljubljana.

Predlog odloka je Skupščini SR Slovenije predložil v obravnavo njen izvršni svet. Za svojega predstavnika je določil Dragico Šimenc, svetovalko predsednika Republiškega komiteja za raziskovalno dejavnost.

Predlog odloka ste prejeli. Želi besedo tovarišica Šimenceva? (Ne želi.)

Predlog odloka ste prejeli s sklicem seje zбора z dne 3. 8. 1977. Predlog odloka so obravnavali: Odbor za družbenopolitični in komunamni sistem, Zakonodajno-pravna komisija in Komisija za narodnosti, ki so predložili pismena poročila. Poročevalci najbrž tudi tu ne žele besede? (Ne.)

Pričenjam razpravo. Kdo želi besedo? (Nihče.) Zaključujem razpravo in prehajam na glasovanje. Kdor je za predlog odloka, naj prosim glasuje! (42 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je zbor soglasno sprejel predlog odloka o ustanovitvi Inštituta za narodnostna vprašanja, Ljubljana.

Prehajamo na 16. točko dnevnega reda, to je na predlog zakona o ratifikaciji konvencije o priznavanju visokošolskih študijev, diplom in stopenj v arabskih in evropskih mediteranskih državah.

Predlog zakona je Skupščini SR Slovenije predložil v soglasje Zbor republik in pokrajin Skupščine SFRJ. Predstavnik naše delegacije v Zboru republik in pokrajin Skupščine SFRJ je tovariš Rudi Kropivnik. Predstavnik Izvršnega sveta pa je tovarišica Breda Cajhen.

Predlog zakona ste prejeli s sklicem seje zбора z dne 3. 8. 1977. Prejeli ste tudi mnenje Izvršnega sveta. Predlog zakona so obravnavali: Odbor za družbenoekonomske odnose in razvoj, Komisija za mednarodne odnose in Zakonodajno-pravna komisija.

Želijo besedo poročevalci Odbora in komisij? (Ne želijo.)

Pričenjam razpravo. Kdo želi razpravljati? (Nihče.) Zaključujem razpravo in prehajam na glasovanje. Na glasovanje dajem predlog odloka o soglasju k predlogu zakona. Kdo je za? (43 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je zbor soglasno sprejel predlog odloka.

Prehajamo na 17. točko dnevnega reda, to je na osnutek zakona o dopolnitvi zakona o razvojnih premijah in zagotovitvi sredstev za njihovo izplačevanje.

Osnutek zakona je Skupščini SR Slovenije predložil v soglasje Zbor republik in pokrajin Skupščine SFRJ. Predstavnik naše delegacije v Zboru republik in pokrajin je tovariš Rudi Kropivnik. Predstavnik Izvršnega sveta pa tovariš Dragan Mozetič, namestnik republiškega sekretarja za finance.

Osnutek zakona ste prejeli s sklicem seje zбора z dne 3. 8. 1977. Prejeli ste tudi mnenje Izvršnega sveta.

Osnutek zakona sta obravnavala Odbor za finance in Zakonodajno-pravna komisija, ki sta predložila pismeni poročili.

Želijo morda poročevalci besedo? (Ne želijo.)

Pričenjam razpravo. Kdo želi razpravljati? (Nihče.)

Zaključujem razpravo in predlagam zboru, da sprejme naslednji sklep:

1. Zbor občin Skupščine SR Slovenije daje soglasje k osnutku zakona o dopolnitvi zakona o razvojnih premijah in zagotovitvi sredstev za njihovo izplačevanje.

2. Pooblašča se delegacija SR Slovenije v Zboru republik in pokrajin Skupščine SFRJ, da da v imenu Skupščine SR Slovenije soglasje k predlogu zakona o dopolnitvi zakona o razvojnih premijah in zagotovitvi sredstev za njihovo izplačevanje.

Kdor je za predlagani sklep, naj prosim glasuje! (42 delegatov glasuje za.)
Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je zbor soglasno sprejel predlagani sklep.

Prehajamo na 18. točko dnevnega reda, to je na osnutek zakona o udeležbi federacije pri financiranju graditve druge faze Kongresnega centra Sava v Novem Beogradu.

Osnutek zakona je Skupščini SR Slovenije predložil v soglasje Zbor republik in pokrajin Skupščine SFRJ. Predstavnik delegacije Skupščine SR Slovenije v Zboru republik in pokrajin Skupščine SFRJ je tovariš Rudi Kropivnik, predstavnik Izvršnega sveta Skupščine SR Slovenije pa Dragan Mozetič, namestnik republiškega sekretarja za finance.

Osnutek zakona ste prejeli s sklicem seje zбора z dne 3. 8. 1977. Prejeli ste tudi mnenje Izvršnega sveta Skupščine SR Slovenije. Osnutek zakona sta obravnavala Odbor tega zбора za finance in Zakonodajno-pravna komisija, ki sta predložila pismeni poročili. Pričenjam razpravo. Kdo želi besedo? Očitno nihče.

Zaključujem razpravo in predlagam zboru, da sprejme naslednji sklep:

1. Zbor občin Skupščine SR Slovenije daje soglasje k osnutku zakona o udeležbi federacije pri financiranju graditve druge faze Kongresnega centra Sava v Novem Beogradu.

2. Pooblašča se delegacija Socialistične republike Slovenije v Zboru republik in pokrajin Skupščine SFRJ, da da v imenu Skupščine SR Slovenije soglasje k predlogu zakona o udeležbi federacije pri financiranju graditve druge faze Kongresnega centra Sava v Novem Beogradu.

Kdor je za predlagani sklep, naj prosim glasuje! (40 delegatov glasuje za.)
Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (1 delegat.)

Ugotavljam, da je zbor z večino glasov sprejel predlagani sklep.

Vračamo se na 6. točko dnevnega reda, to je na predlog zakona o dopolnitvi zakona o prenosu sredstev, pravic in obveznosti Socialistične republike Slovenije za investicije v gospodarstvu na določene temeljne organizacije združenega dela.

Predlog zakona je Skupščini SR Slovenije predložil v obravnavo njen izvršni svet. Za svojega predstavnika je določil Dragana Mozetiča, namestnika republiškega sekretarja za finance. Tovariš Mozetič, ali želite besedo? (Da.)

Dragan Mozetič: Tovarišica predsednica, tovarišice in tovariši delegati! Zboru združenega dela in Zboru občin je bil danes posredovan v obravnavo predlog, da po hitrem postopku sprejmeta dopolnitev zakona o prenosu sredstev, pravic in obveznosti Socialistične republike Slovenije za investicije v gospodarstvu na določene temeljne organizacije združenega dela. Predlog zakona o dopolnitvi tega zakona, sprejetega 1974. leta, je Izvršni svet Skupščine SR Slovenije sprejel na svoji seji dni 26. 7. tega leta in ga poslal Skupščini SR Slovenije s predlogom za obravnavo po hitrem postopku. Predlog zakona je bil obravnavan v odborih za finance teh dveh zborov Skupščine SR Slovenije. Po obširnih razpravah sta se oba odbora izrekla za rešitve, ki so navedene v

predlogu tega zakona, ter po današnjih sejah tudi podpirata hitri postopek. Hitri postopek je potreben iz naslednjih razlogov:

Kot je razvidno iz poročil o izvajanju družbenega plana, ki so bila in še bodo obravnavana tudi v tem zboru, bistveno zaostajamo pri izvrševanju sprejetih nalog na nekaterih področjih. Po oceni Izvršnega sveta Skupščine SR Slovenije ni mogoče več odlašati s sprejemanjem ukrepov, ki bi pripomogli, da bi se plansko načrtane naloge v tem petletnem obdobju lahko opravile vsaj na nekaterih področjih, kjer gre za pereče probleme, kot je to na področju kmetijstva in letališke infrastrukture. Prav tako je mogoče že ugotoviti, da se proces samoupravnega združevanja dela in sredstev na teh področjih še ni razvil do te stopnje, da bi zagotovil pravočasno izpolnjevanje nalog, sprejetih z družbenim planom razvoja v SR Sloveniji. Zato Izvršni svet Skupščine SR Slovenije ocenjuje, da je primerno hitro in učinkovito podpreti začete procese združevanja delovnih sredstev v tej dejavnosti z odstopanjem še preostalega dela anonimnega kapitala, ki se je še vodil v plasmajih osnovnih bank kot sredstva republiškega rezervnega sklada, ki pa v bilancah tega sklada niso bila zapopadana in ki ob likvidaciji državnega kapitala 1974. leta niso bila zajeta.

Nujnost, ki je s sprejetjem medrepubliškega dogovora o razvoju agroindustrijskega kompleksa še poudarjena, se glede usmerjanja večjih sredstev od dosedanjih kaže predvsem v potrebi po zagotovitvi nepovratnih sredstev, ki naj omogočijo pridobivanje novih za organizirano kmetijsko proizvodnjo potrebnih zemljišč z melioracijami, komasacijami, odkupi razdrobljene zemljiške posesti in podobnimi ukrepi, katerih cilj je ustvarjanje pogojev za organizirano visoko produktivno in rentabilno kmetijsko proizvodnjo.

V zakonu za to namenjena sredstva članicam kmetijske razvojne skupnosti naj bi se porabila do ene tretjine za odkupe zemljišč, do dveh tretjin pa kot inicialna sredstva k združenim sredstvom, ki se zaradi realizacije načrtanega procesa združenega dela in vlaganj sredstev v kmetijstvo namenjeno za obnovo skupnih njivskih, pašniških in vinogradniških površin, za melioracijo v večjem obsegu, za gradnjo skupnih objektov in drugo iz sprejetega programa.

Zaostajanje tovrstnih naložb v kmetijstvu zaradi pomanjkanja sredstev postaja ključni problem, ki grozi, da bo ves program organizirane proizvodnje v naši republici postavljen pod vprašaj in s tem tudi izvajanje te družbeno-ekonomsko ter politično izredno poudarjene naloge tega petletnega obdobja.

Rekonstrukcija Letališča Ljubljana ter dokončanje Letališča Maribor sta prav tako nalogi, ki sta bili sprejeti v družbenem planu republike. Predlog samoupravnega sporazuma o temeljih plana razvoja letališke mreže v Sloveniji predvideva združevanje sredstev temeljnih organizacij združenega dela za realizacijo te naloge. Čeprav so znani problemi v zvezi s sprejemanjem tega samoupravnega sporazuma, pa je stanje, nastalo zaradi kasnitve pri sprejemanju finančnih rešitev, iz dneva v dan bolj kritično, predvsem na Letališču Brnik. Vzletno-pristajalno stezo bo zaradi dotrajanosti pristojna inšpekcija lahko v kratkem zaprla. Ob nezagotovljenih pogojih dela na Letališču Maribor in ob zaprtem Letališču Ljubljana bo Slovenija ostala brez letalske povezave, z vsemi posledicami, ki jih tak položaj prinese s seboj, predvsem v gospodarstvu.

Center Ivana Cankarja je prav tako objekt, ki ga predvidevajo samoupravni sporazumi o temeljih srednjeročnega plana v SR Sloveniji. Ta objekt bi moral biti v skladu s sprejetimi sklepi Republiške konference Socialistične zveze delovnega ljudstva dograjen do začetka maja 1979. leta. Zamude pri sprejemanju sporazumov o združevanju sredstev za ta objekt med udeleženci teh sporazu-

mov in podpisniki dogovora o združevanju sredstev zanj, ob nuji, da se gradnja začne pravočasno, da bi bil ta objekt končan do predvidenih rokov, terjajo v zakonu predlagano usmeritev za to predvidenega zneska Ljubljanski kulturni skupnosti, ki je nosilec investicije, da bi lahko premostila najnujnejše letošnje izdatke, dokler se z dogovorom o združevanju sredstev ne bo realiziralo financiranje preostalega dela obveznosti.

Vsi trije nameni zakona terjajo odločitve v rokih, ki bi omogočali, da se sredstva že letos angažirajo za namene, ki so predlagani. Tako bi organizacije, na katere se sredstva po tem zakonu prenašajo, uspele še v tem letu nadomestiti vsaj del zamujenega in svoje napore še bolj usmerjati v to, da v procesu združevanja dela in sredstev realizirajo svoje planske naloge.

To so razlogi, ki jih Izvršni svet Skupščine SR Slovenije posreduje zborom Skupščine kot utemeljitev za predlagani hitri postopek, ker pričakuje, da boste, tovarišice in tovariši delegati, upoštevali in tudi sprejeli predlog za hitri postopek. Hvala lepa.

Predsednica Mara Žlebnik: Hvala, tovariš Mozetič! Predlog zakona ste prejeli s sklicem seje zbora z dne 3. 8. 1977. Prejeli ste tudi amandma Izvršnega sveta Skupščine SR Slovenije in amandma skupine delegatov iz občine Črnomelj. Danes pa ste na klopi prejeli tudi amandmaje delegata iz občine Radlje ob Dravi. Izvršni svet Skupščine SR Slovenije predlaga, kot ste slišali, da akt obravnavamo po hitrem postopku v smislu 295. člena poslovnika Skupščine SR Slovenije. Ta predlog je Izvršni svet Skupščine SR Slovenije prek svojega predstavnika tudi posebej obrazložil. O tem, ali bomo zakon obravnavali po hitrem postopku, to je v zadnji fazi kot predlog zakona, pričenjam razpravo. Kdo želi besedo? (Nihče.)

Zaključujem razpravo in prehajam na glasovanje. Kdor je za to, da se predlog tega zakona obravnava po hitrem postopku, to je v zadnji fazi, naj prosim glasuje! (46 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je zbor soglasno sprejel predlog Izvršnega sveta Skupščine SR Slovenije.

Predlog zakona sta obravnavala Odbor našega zbora za finance in Zakonodajno-pravna komisija, ki sta predložila pismeni poročili. Žele poročevalci besedo? (Da.) Besedo ima tovariš Kenda, poročevalec Odbora za finance našega zbora!

Franc Kenda: Tovarišica predsednica, tovarišice in tovariši delegati! Z amandmajem Izvršnega sveta Skupščine SR Slovenije Odbor soglaša, ker je bilo že v poročilu Odbora navedeno, da bo naknadno določen porabnik sredstev. Namen teh sredstev pa ostaja isti. Zaradi tega z amandmajem soglašamo.

Z amandmajem skupine delegatov občine Črnomelj Odbor ne soglaša. Ker smo v Odboru soglašali s tem, da se sredstva uporabijo za tiste namene, ki jih je navedel predlagatelj predloga tega zakona, z amandmajem nismo soglašali.

Tudi z amandmajem delegata iz občine Radlje ob Dravi Odbor ne soglaša. Po tem amandmaju se sredstva sicer namenijo kmetijstvu, vendar naj bi bila njihov uporabnik Razvojna živilska skupnost, ne pa vsaka delovna organizacija posebej. Zaradi tega menimo, da ta amandma v tem obsegu ni sprejemljiv, čeprav kot delegat iz nerazvite obmejne občine še kako podpiram, da bi prav Razvojna živilska skupnost usmerila sredstva za take namene. Hvala lepa.

Predsednica Mara Žlebnik: Hvala, tovariš Kenda! Pričenjam razpravo. Kdo želi besedo? Prosim, besedo ima Žarko Žigon, delegat občine Radlje ob Dravi!

Žarko Žigon: Spoštovana tovarišica predsednica, spoštovane tovarišice in spoštovani tovariši delegati!

Popolnoma razumljivo je, da se Izvršni svet Skupščine SR Slovenije zavzema za to, da bi se uveljavile določbe predloga tega zakona, predvsem v zvezi z amandmajem naše delegacije. Amandmaja in obrazložitve ne bom prebral. Vsi delegati ste ga prejeli. Zato menim, da bi s tem le zavlačeval sejo zбора.

Opozoril bom le na naslednje: Seznanjen sem, da Zbor združenega dela ni sprejel tega amandmaja. Ne verjamem, da bi v daljšem postopku dosegli, da bi brez podpore Izvršnega sveta Skupščine SR Slovenije ta amandma sprejel tudi ta zbor. Morda neupravičeno dvomim. Ampak bolje je, da dvomim, kot pa da sem razočaran.

Opozoril bi še na tole: Ker sem sam kmet, poznam navedene probleme. Zato ne bom razpravljajl o tem. Menim pa, da se ohranitev meja in razvoj nerazvitih krajevnih skupnosti, kar smo začrtali v družbenem dogovoru, ne uresničuje tako, kot je to navedel tovariš Mozetič. Združevanje sredstev v kmetijstvu za proizvodnjo hrane se ne izvaja. Zadovoljivo se ne izvaja tudi družbeni dogovor o združevanju sredstev združenega dela celotne republike za razvoj manj razvitih obmejnih območij.

Menim, da bi se naša družba morala nad tem zamisliti. Tudi do 1980. leta smo dolžni nekaj narediti na tem področju. Če danes s tem zakonom po hitrem postopku ne moremo zagotoviti sredstev za to, kar je napisano v tem amandmaju, predlagam, naj bi bil ta amandma vsaj predmet razprave v Izvršnem svetu Skupščine SR Slovenije, ko bo proučeval, kako se razvijajo manj razvita obmejna območja.

Vabim vse predstavnike drugih občin, da si nekoliko ogledajo našo mejo. Tovariš sekretar Zidar je bil pri nas in je seznanjen z našimi napori. Ne gre le za našo občino. Tako je najbrž še marsikje drugod. Vprašujem se, kako dolgo bodo še ostali na svoji zemlji tisti kmetje, ki danes na domačijah še nimajo elektrike, nimajo dobrih cest, imajo pa nekako še dovolj dobre pogoje za svoje življenje in življenje svoje družine. Mi bi radi, da bi ostali na meji, občina pa na primer nima nobenih sredstev, da bi financirala napeljavo daljnovoda, kmetje sami pa teh sredstev tudi nikdar ne bodo mogli zbrati.

Žal kmetijske in gozdarske gospodarske organizacije, ki opravljajo svojo redno dejavnosti v teh krajevnih skupnostih za ekonomski obstoj celotnega območja, ne morejo prispevati k reševanju teh perečih problemov.

Kolikor se boste delegati opredelili za ta amandma, se boste zanj opredelili po svojem nagibu, kolikor pa amandma ne bo sprejet, prosim, naj bi se kot spremno gradivo priložil k razlagi zakona ali pa predložil kot gradivo za siceršnje reševanje teh problemov. Hvala lepa.

Predsednica Mara Žlebnik: Hvala, tovariš Žigon! Vašo razpravo lahko torej razumemo tako, da vztrajate pri amandmaju in da ga ne umikate? (Da.)

Besedo ima tovariš Milovan Zidar!

Milovan Zidar: Tovarišica predsednica, tovarišice in tovariši delegati! V svoji razpravi se bom omejil zgolj na problematiko obstoja in razvoja gorskih, obmejnih in drugih ogroženih predelov v naši republiki. Zlasti poudarjam, da se amandma delegatov občine Radlje ob Dravi nanaša na vsebino dveh zakonov: glede na finančne vire na predloženi zakon, glede na sistemsko ureditev pa na zakon o skladnejšem regionalnem razvoju SR Slovenije, ki predpisuje, kako ravnati na podlagi srednjeročnega plana na področju skladnejšega in hitrejšega regionalnega razvoja manj razvitih območij in pa zlasti še manj razvitih obmejnih in gorskih krajev. Na podlagi tega zakona smo sprejeli konkretne planske opredelitve v družbenem planu SR Slovenije in pa poseben družbenoplanski akt, ki se imenuje družbeni dogovor o skladnejšem regionalnem razvoju, ki ga je sklenilo 84 samoupravnih subjektov oziroma organizacij in skupnosti, ki so tako prevzele svoje specifične dolžnosti pri reševanju tega problema. Vsi ti subjekti uveljavljajo celovit družbeno organiziran napor za prevladovanje teh problemov, o katerih je tako slikovito govoril predsednik Skupščine občine Radlje ob Dravi. Teh problemov sploh ne podcenjujem, ampak se s predlogi za njihovo reševanje v bistvu strinjam.

Ko je bila v tej skupščini junija tega leta razprava o izvajanju resolucije za to leto, je bilo med drugim ugotovljeno, da počasi uresničujemo sistem hitrejšega razvoja manj razvitih območij Slovenije. Ob tem je bilo sprejeto stališče, da v tem trenutku ne kaže sprejemati drugih ukrepov, pač pa zaostriti odgovornost vseh subjektov, ki sodelujejo pri planiranju in ki so prevzeli konkretne obveznosti. V ta namen pripravljajo v Republiškem komiteju za družbeno planiranje in informacijski sistem in Zavodu SR Slovenije za družbeno planiranje posebno poročilo. Tudi naloga Koordinacijskega odbora je predvsem ta, da koordinira in spremlja izvajanje družbenega dogovora. Z uresničevanjem tega planskega akta bi dosegli, da bi vsak na svojem področju in vsi skupaj uspešneje in učinkoviteje izvajali sprejete planske obveznosti.

V obrazložitvi amandmaja je navedeno, da ne gre le za vprašanja kmetijstva, ampak predvsem za infrastrukturna vprašanja. Na 2. strani obrazložitve piše, da bi s temi sredstvi reševali naloge, kot so elektrifikacija posamičnih domačij oziroma kmetij, stanovanjski problemi, gradnja cest, vodovodov in druge infrastrukturne probleme zaostalih obmejnih hribovskih predelov.

Menim, da je nam vsem jasno, da tega ne moremo prenašati na centralne republiške samoupravne skupnosti. To tudi ni več pristojnost Komisije Izvršnega sveta Skupščine SR Slovenije. Proračun tudi ne posega več na področje neposrednega investiranja, ampak je udeležen le pri inicialnih razvojnih in drugih projektih. Pač pa je skladnejši razvoj neposredna pristojnost — kar je bilo tudi, če se spomnite, ob sprejemanju zakona točno opredeljeno, občanov v krajevnih skupnostih, v samoupravnih organizacijah in skupnostih v občini in v regiji. Le zadeve, ki so našete v zakonu, uživajo širšo republiško podporo.

Nam so seveda dobro znane težave na Koroškem na meji z Avstrijo. Povem naj, da so bili ravno v občini Radlje ob Dravi doseženi prvi pozitivni rezultati, ker so se naslonili na lastne sile, na lastno pobudo, na enotnost občanov, organiziranih v krajevnih skupnostih, v vaseh, v samoupravnih interesnih skupnostih, ki so uživale podporo širših interesnih skupnosti. To je primer, kako naj se na samoupraven način v sistemu planiranja rešujejo neposredne pobude v krajevni skupnosti. Ne želim zavlačevati razprave. Hotel sem vas le opozoriti, da gre pri tem za probleme skladnejšega razvoja.

Pri nalogah na kmetijskem področju je nujno potrebna hitra in učinkovita družbena intervencija, da bi pospešili izvajanje družbenega plana, ker se v nekaterih območjih še ne izvaja. Seveda to velja za vsa območja v Sloveniji, tudi za obmejna. Prav tako je treba z združevanjem sredstev in dela za obdelovanje neobdelanih zemljišč razširiti materialno bazo kmetijstva. Za to so potrebna namenska sredstva.

Moram vas opozoriti, da so se že doslej na tem področju izvajali določeni sklepi. Očitno pa ne dovolj. V zadostnem obsegu se tudi ne izvaja diferenciran pospeševalni režim naložb v kmetijstvu, čeprav imamo poseben sistem. Nižje obresti se namreč plačujejo zaenkrat še iz proračuna ob daljših odplačilnih pogojih in večji udeležbi bank in iz združenih sredstev kmetijstva.

Skratka, to so razlogi, ki so nam narekovali predlog, da naj ta zbor amandmaja, s katerim smo bili seznanjeni danes zjutraj, ne sprejme.

Predsednica Mara Žlebnik: Hvala lepa, tovariš Zidar.

Tovariš Zigon izjavlja, da umika amandma k 37. a členu.

Vprašujem delegata občine Črnomelj, kako je z amandmajem Skupščine te občine! Besedo ima tovariš Martin Janžekovič, delegat občine Črnomelj!

Martin Janžekovič: Pravzaprav povsem pravega amandmaja, kot bi moral biti, niti nismo predlagali. Vendar je dejstvo, da smo želeli glede na dejanski problem Rudnika Kanizarica, da bi še pred današnjo sejo Izvršni svet Skupščine SR Slovenije kot predlagatelj tega zakona upošteval tudi to, kar smo napisali. Z odločitvijo, da se zakon sprejme po hitrem postopku, Izvršni svet Skupščine SR Slovenije tudi te možnosti pred sprejetjem tega zakona nima več.

Zaradi tega umikam amandma. Problem pa ostaja dejansko odprt. Hvala.

Predsednica Mara Žlebnik: Hvala, tovariš Janžekovič! Želi še kdo razpravljati? (Nihče.) Zaključujem razpravo in prehajam na glasovanje. Kot ste slišali, tovarišice in tovariši delegati, sta umaknjena amandmaja delegata iz občine Črnomelj in delegata iz občine Radlje ob Dravi. Tako bomo glasovali le o amandmaju Izvršnega sveta Skupščine SR Slovenije k 1. členu oziroma k novemu 37. a členu. Odbor tega zbora za finance in Zakonodajno-pravna komisija s tem amandmajem soglašata.

Kdor je za ta amandma, naj prosim glasuje! (50 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je zbor soglasno sprejel ta amandma Izvršnega sveta Skupščine SR Slovenije. Glasovali bomo še o predlogu zakona v celoti. Kdor je za predlog tega zakona, naj prosim glasuje! (48 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (1 delegat.) Se je kdo vzdržal? (1 delegat.)

Ugotavljam, da je zbor sprejel predlog zakona z večino glasov.

Vračamo se na 3. točko dnevnega reda, to je k predlogu zakona o skupnostih za ceste.

Prosim predsedujočega delovne skupine tovariša Martina Janžekoviča, da poda zboru poročilo o delu skupine!

Martin Janžekovič: Tovarišica predsednica, tovarišice in tovariši delegati! Kot ste verjetno sami ugotovili, je bila razprava skupine delegatov

relativno dolga. Dolga tudi zaradi tega, ker je skupina delegatov zasedala skupaj z odboroma tega zbora in Zbora združenega dela. Po daljši razpravi in po usklajevalnem postopku je bilo sprejeto enotno besedilo poročila za Zbor združenega dela in ta zbor, ki se glasi:

Skupina delegatov, ki jo je imenoval Zbor občin v skladu z določbami 47. člena svojega poslovnika na 51. seji dne 28. 9. 1977, je v zvezi s predlogom zakona o skupnostih za ceste obravnavala naslednje amandmaje in dopolnitve oziroma pobude za spremembo zakona:

Amandmaje Zakonodajno-pravne komisije Skupščine Socialistične republike Slovenije k 6., 10. in 19. členu.

Amandmaja Izvršnega sveta Skupščine SR Slovenije k 9. in 20. členu.

Amandmaje skupine delegatov občine Celje, ki pošilja delegate v Zbor občin, k 13., 14. in 19. členu ter amandmaje skupine delegatov občine Maribor k 3., 6., 7., 9., 10., 11. in 16. členu.

Glede teh amandmajev je skupina delegatov sprejela naslednja stališča:

Skupina delegatov soglaša z amandmaji Zakonodajno-pravne komisije k 6., 10. in 19. členu.

Skupina soglaša z amandmajema Izvršnega sveta Skupščine SR Slovenije k 9. in 20. členu predloga zakona.

Po daljši razpravi je skupina delegatov menila, da amandmajev občine Celje ni mogoče sprejeti, saj posegajo v temeljna vprašanja predloga tega zakona, ki so bila že razčiščena v prehodnih obravnavah predloga za izdajo in osnutek tega zakona. Poudarjeno je bilo, da v bistvu ti amandmaji pomenijo podaljšanje sedanjega stanja glede upravljanja cest, z novo samoupravno organiziranostjo pa se prav na tem področju želijo doseči bistveni premiki in izboljšanja.

Za amandmaje skupine delegatov iz občine Maribor je skupina delegatov menila, da jih ni moč sprejeti. Amandmaji k 3., 7., 9. ter 10. členu so nepotrebni, saj besedilo 7. člena zakona jasno določa, da člani lahko ustanovijo območno skupnost za ceste za območje ene občine ali za območje dveh ali več občin.

Skupina delegatov se ni strinjala z drugimi amandmaji iz razlogov, ki jih je podal predstavnik predlagatelja v uvodni obrazložitvi.

Glede na tako stališče do predloženih amandmajev oziroma do pripomb delovna skupina predlaga zboru, da obravnava zakon o skupnostih za ceste kot predlog.

Skupina tudi predlaga, naj ta zbor sprejme predlog zakona o skupnostih za ceste skupaj z amandmaji Odbora tega zbora za družbenoekonomske odnose in razvoj k 10. in 18. členu, amandmaja Izvršnega sveta Skupščine SR Slovenije k 9. in 20. členu ter amandmaji Zakonodajno pravne komisije k 6., 10. in 19. členu. Hvala lepa.

Predsednica Mara Žlebnik: Hvala, tovariš Janžekovič!

Pričenjam razpravo o poročilu delovne skupine. Kdo želi besedo? Besedo ima Vinko Gobec, predsednik Iniciativnega odbora za ustanovitev Skupnosti za ceste Slovenije.

Vinko Gobec: Tovarišica predsednica, tovarišice in tovariši delegati!

Predlog tega zakona v predloženem besedilu je bil pripravljen na podlagi razprave in se je pripravljaval dolgo časa. Vsi vemo, da že štiri leta razpravljamo o tem. Začeli pa smo o tem razpravljati takoj, ko je bila sprejeta ustava. V

juniju 1976. leta je bil sprejet osnutek zakona s številnimi pripombami delegatov in drugih dejavnikov. Od takrat pa do današnjih sej zborov Skupščine SR Slovenije je potekala intenzivna razprava v odborih in komisijah. Tudi današnja razprava tako v tem zboru kot tudi v Zboru združenega dela in usklajevalni postopek sta razčistila nejasnosti v zvezi z vsebino posameznih členov in amandmajev, s katerimi predlagatelj večinoma soglaša, nekaj pa jih tudi odklanja. To potrjuje, da je v SR Sloveniji za cestno problematiko velik interes, kar je logično glede na stanje cest.

Menim, da je od osnutka do predloga tega zakona pretekel tako dolg čas zaradi uskladitve tega zakona z ustavo in zakonom o združenem delu. To pomeni, da je ta zakon izrednega pomena za novi, samoupravno organizirani sistem v cestnem gospodarstvu. Prav je tudi, da se vendar nekatera vprašanja razčistijo in dorečejo, čeprav nikoli ni nobeno vprašanje dokončno dorečeno.

Pri tem pa smo seveda mnogokrat v javni razpravi pozabili na temeljni akt, ki se sočasno obravnava, to je na samoupravni sporazum. Objavljen je le samoupravni sporazum o ustanovitvi Skupnosti za ceste SR Slovenije s temeljnimi izhodišči in nalogami te skupnosti. Ustrezne sporazume pa bodo morale seveda sprejeti tudi območne skupnosti za ceste. V teh skupnostih bodo neposredno odločali delavci iz delovnih organizacij in občani o tem, kako bodo uveljavili svoje interese, kako bodo združevali sredstva za ceste in tudi izvajali naloge, za katere se bodo dogovorili.

Posebej poudarjam, da je to dejavnost posebnega družbenega pomena, zato je res nujno potrebno, da tem samoupravnim sporazumom damo večjo težo. Zakaj? Zato, da bo delavec v združenem delu odločal o tem sam, da bo načrtoval in tudi združeval sredstva za naloge pri reševanju pereče problematike cestnega gospodarstva v posameznem območju.

Reči moram, da so se v štirih letih, ko so se zamenjali štirje iniciativni odbori, v vseh razpravah pojavljale dileme, kako konstituirati cestne skupnosti v občini, krajevni skupnosti, v območju, v republiki, kakšne kriterije uporabljati pri tem, ali jih ustanavljati z zakonom ali ne, kako financirati cestno gospodarstvo, kako organizirati organe skupnosti za ceste, kako zagotoviti enotnost cestne mreže in celo, kako uskladiti organizacijo cestnih skupnosti z organizacijo skupnosti za železniški, luški in letališki promet.

Prepričan sem, da vsa ta vprašanja dokaj dobro oziroma zadovoljivo, ne pa idealno, rešuje predloženi predlog zakona, razen sistema financiranja.

Posebej želim poudariti, da smo v času po predložitvi osnutka tega zakona pa do danes v SR Sloveniji in SFR Jugoslaviji sprejeli enotno prometno politiko, ki neposredno še ne daje tistih rezultatov, ki jih pričakujemo, vendar pa rezultati bodo. Namreč delavec, ki bo neposredno odločal o prehodku in dohodku, bo tudi neposredno razpravljal in odločal o transportnih stroških, ki so pomemben element v ceni določenega izdelka, seveda tudi pri konkurenci na trgu.

Menim, da se mora današnje stanje spremeniti. Razdrobljenost v prometni sferi se mora odpraviti. To področje je treba bolj sinhronizirati, bolj povezati, zlasti pa racionalno uporabljati tisto družbeno bogastvo, ki ga imamo in ki ga nimamo za vse sfere dovolj. Transportni stroški pa so nesporno v Sloveniji visoki, in sicer dvakrat višji od tistih v nekaterih drugih državah ali celo še višji.

Ko bomo na podlagi tega zakona in samoupravnega sporazuma ustanovili območne skupnosti za ceste in pa Skupnost za ceste SR Slovenije, bo država

počasi izgubljala svoj neposreden vpliv, ker bomo to področje samoupravno organizirali v vseh družbenopolitičnih skupnostih, od občine do republike. Osnova pri tem so delavci v temeljnih organizacijah združenega dela in občani v krajevnih skupnostih, ki delegirajo delegate v ustrezen zbor območne skupnosti in iz območne skupnosti v ustrezen zbor Skupnosti za ceste SR Slovenije.

Tudi državno administrativno določevanje kategorij cest počasi izgublja svoj pomen in se nadomešča z dogovarjanjem in ugotavljanjem skupnih interesov, ki se zrcalijo v samoupravnih sporazumih kot osnovi za ustanavljanje skupnosti za ceste uporabnikov in izvajalcev.

Čeprav je delo sedanje republiške skupnosti za ceste od 1972. leta, ko je bila ustanovljena, vneslo v gospodarstvo nedvomno nekaj novih kvalitiet pri opredeljevanju, načrtovanju in izvajanju cestne problematike, ne moremo še biti povsem zadovoljni z neposrednim vplivom in odločanjem delovnih ljudi in občanov. To neposredno odločanje se je zrcalilo predvsem pri cestnem posojilu in pri koncipiranju temeljev plana za obdobje od 1976. do 1980. leta. V drugih dejavnostih pa je predvsem opazna vloga skupščin občin oziroma občinskih struktur. Tako vendarle nismo prišli še tako daleč, da bi tudi na tem področju, kot tudi na drugih številnih področjih, delavec v temeljni organizaciji združenega dela in občan v krajevni skupnosti imel odločujoč vpliv, ki ga tudi mora imeti.

Iniciativni odbor za ustanovitev Skupnosti za ceste SR Slovenije je obravnaval predlog tega zakona in se z njim strinjal, obravnaval pa je tudi amandmaje Skupščine občine Celje. V zvezi z njimi ni sprejel stališča. V zvezi z obvestilom, da bodo delegati umaknili te amandmaje, bom razpravljajal o nekaterih vprašanjih.

Najprej naj poudarim, da v vsebini predloga tega zakona, ki ga danes obravnavamo, ne opazim kakšne bistvene novosti, kajti ta vsebina je opredeljena že v ustavi in v drugih aktih. Vrednost tega zakona je namreč predvsem v tem, da bomo končno samoupravno organizirali cestno gospodarstvo v Socialistični republiki Sloveniji in da bomo vendar aktivno sodelovali pri ustanavljanju skupnosti za ceste. Danes pogostokrat v nekaterih sredinah ugotavljamo: »Hočemo se organizirati, ne vemo pa, kako bo to rešeno, kako bo ono rešeno.« Pravzaprav čakamo na zakon. Menim, da bomo s tem odstranili precej sedanjih ozkih lokalističnih, liberalističnih in tudi centralističnih tendenc in se tudi na tem področju hitreje vključevali v splošno preobrazbo naše družbe na osnovi ustave in zakona o združenem delu.

Prepričan sem, da smo to z aktivnostjo družbenopolitičnih organizacij Socialistične zveze delovnega ljudstva in Zveze komunistov sposobni tudi speljati ter naše umske, znanstvene in druge sposobnosti usmeriti v hitrejšo gradnjo cest na podlagi plana in programa, ki ju imamo. Praksa sama bo pokazala, v katerih primerih je predlog tega zakona premalo dorečen. Čeprav menim, da vendar ne moremo predpisovati enotnih kalupov, pa je pomembno, da smo enotni v izhodiščih oziroma v osnovi. To pa, menim, predlog tega zakona v osnovi daje. Kajti temelj organiziranosti na tem področju je samoupravni sporazum in sprejemanje sporazuma vseh subjektov, ki se vanj vključujejo.

Organizacijska oblika tudi ni primarna, čeprav je pomembna. Primernejša je nesporno sprememba obstoječih družbenoekonomskih odnosov. To je po mojem mnenju bistveno. In še nekaj. Zavedati se moramo, da tudi te samoupravne skupnosti kot tudi druge samoupravne skupnosti niso nekakšni vmesni organi oziroma inštituti države med državo in temeljnimi organizacijami združenega

dela glede prerazporeditve dohodka. To je preživelo pojmovanje. Dejansko je ta, kot tudi druge samoupravne interesne skupnosti pravzaprav novi samoupravni organ v naši samoupravni socialistični družbi, ki ima predvsem nalogo, da na podlagi dogovorjenega in interesov na samoupravni osnovi sprejete tega interesa zagotavljajo uresničevanje skupnih interesov. To je bistvena naloga teh skupnosti.

Ocenjujem, da je predlog tega zakona pomanjkljiv v določbah o financiranju, ker poleg splošnih določb, da se v teh skupnostih samoupravno združujejo sredstva tako, kot to določa ustava, in da v prehodnem obdobju ostanejo v veljavi določbe treh členov o začasnem sistemu financiranja, ne vsebujejo drugih določb. V zvezi s tem pa naj povem, da samoupravni sporazum o ustanovitvi Skupnosti za ceste SR Slovenije v 61. členu opredeljuje dohodke te skupnosti. Tako določbo pa morajo imeti tudi samoupravni sporazumi o ustanovitvi območnih skupnosti za ceste. Znano vam je namreč, ko smo sprejemali plan za obdobje od 1976. do 1980. leta, ker ste aktivno sodelovali pri sprejemanju tega plana, da je bila dilema, ali je plan dejansko sprejet ali ne, zato, ker niso bile še ustanovljene območne skupnosti za ceste. Vendarle smo ga sprejeli, ker je bilo več razlogov za kot pa proti. Menim, da je tudi ta plan tako naravnan — ne glede na to, ali bodo te območne skupnosti organizirane za območje večje regije ali za območje občine, da se uredijo medsebojne obveznosti tako, kot to določa 23. člen predloga tega zakona, in se na skupnosti za ceste prenesejo obveznosti in tudi sredstva, ki bodo dotekala do 1980. leta.

Občinske skupščine imajo seveda tudi svoje načrte glede lokalnih in občinskih cest. Toda, ker bodo območne skupnosti za ceste gospodarile s temi cestami, bodo občinske skupščine morale takse in druge dohodke, ki se zbirajo v ta namen v proračunu ali v drugih skupnostih, nameniti kot dohodek območnim skupnostim.

Precej je bilo vprašanj, predvsem iz mariborskega območja, ali se lahko območna skupnost za ceste ustanovi za območje ene ali za območje desetih ali teoretično rečno vseh 60 občin v naši republiki. Menim, da je treba to oceniti in da se je treba glede tega opredeliti, da pa ni treba sedaj ocenjevati ustanavljanja take skupnosti na podlagi tega, če je več »makadama«, da se s silo koncentrirajo določene pristojnosti, če pa je manj »makadama«, pa da se te pristojnosti spustijo nižje. To ni osnova. Osnova je v ustavi, iz katere izhaja, kako se moramo opredeliti.

Menim, da bodo naši naporji morali biti sedaj in v prihodnje bolj usmerjeni v to, da v razmerju do federacije, ki sicer danes približno v 60 % s svojimi predpisi vpliva na materialno osnovo cestnega gospodarstva, dosežemo tudi kvalitativno spremembo na podlagi ustave. V tej smeri tudi potekajo razprave in prizadevanja. Ali bo šlo hitreje ali počasneje, je seveda odvisno od vsesplošne materialne razvitosti v občinah, v republiki in v celotni Jugoslaviji. Zato je potrebno, da delovni ljudje in občani s samoupravnimi sporazumi in z združevanjem sredstev zagotavljajo uresničevanje planov, sprejemajo plane in zagotavljajo sredstva za njihovo izvrševanje. Šele takrat bomo lahko govorili o resnični samoupravni preobrazbi oziroma samoupravni organiziranosti na področju cestnega gospodarstva. Ne gre namreč za novo obliko, ampak gre za nov družbenoekonomski odnos.

Menim, da je pred delegati danes glede na izredno heterogena stališča pomembna naloga. To nalogo pa delegati tudi sicer moramo tako opravljati, da prenesemo iz delegatske baze stališča in da ta stališča potem argumentirano

konfrontiramo z drugimi delegati in se odločimo za tisto, kar pomeni v danem družbenoekonomskem in samoupravnem položaju najboljše rešitev. Zato sem prepričan, da boste danes na podlagi vseh poročil, uvodne obrazložitve, ki jo je imel predstavnik predlagatelja, in moje razprave podprli predlog tega zakona, čeprav smo šele na začetku izvrševanja te naloge. Naša naloga pa je v tem, da začnemo takoj ustanavljati iniciativne odbore v območnih skupnostih, za katere se boste domenili v občinah, in da začnemo izvajati ta zakon. Še precej nalog nas čaka. Samoupravne sporazume o ustanavljanju območnih skupnosti za ceste je treba tudi čimprej objaviti, hkrati z dopolnjenim samoupravnim sporazumom o ustanovitvi Skupnosti za ceste SR Slovenije. Gre namreč za akte, ki naj jih združeno delo obravnava skupaj.

Menim, da moramo biti dejavni zlasti pri tem. Ne smemo namreč dati številnim pobudam, ki se bodo še pojavile, le normativen okvir. Znano nam je, da smo ustavo spreminjali zato, ker je praksa narekovala določene oblike, ki smo jih nato uporabljali v družbeni praksi, pa tudi zato, ker je ustava pomenila zavoro tem oblikam, v tem smislu, da smo v ustavo vključevali tisto, kar se je v praksi pokazalo kot dobro.

Menim, da je tudi na tem področju, če praksa narekuje boljše rešitve, samoupravni sporazum tisti, ki naj zagotovi te boljše rešitve. Zakon nas pri tem v ničemer ne ovira.

Menim tudi, da bomo s sprejetjem predloga tega zakona storili pomembno dejanje, zlasti zato, ker potem ne bo mogoč noben izgovor več, da ne vemo, kakšno je stališče Izvršnega sveta Skupščine SR Slovenije in drugih političnih dejavnikov v republiki do cestnega gospodarstva.

Menim tudi, da bi težko pritrdil tezi, da bo solidarnostno prelivanje sredstev za vzdrževanje cest velik problem. Tovariši, v praksi smo že speljali številne solidarnostne akcije. Združujemo sredstva za šole, kolikor jih ni dovolj po enotnem programu, in za otroško varstvo. Neštetokrat smo pokazali svoje široko in odprto srce za tiste, ki trpijo ob naravnih nesrečah v Jugoslaviji in v Sloveniji. Menim, da ni strahu, da ne bi na podlagi predloga tega zakona ustanovili območnih skupnosti za ceste, zaradi česar bi si kdo želel pod širše oziroma višje okrilje republike ali federacije. Kajti če bi tako razmišljali, potem bi bilo najbolje, da imamo v federaciji samo močan izvršni svet in pa deset ali pa petnajst najbolj pametnih ljudi, ki bi v celoti odločali o vsem. Menim, da bi se zelo težko strinjali s takim stališčem.

V zvezi z ravnotežjem v regionalni mreži, ker so regije različne, pa tudi občine imajo različne poteze v regionalni mreži, menim, da to ne more biti razlog, da ne bi na podlagi sporazumevanja obvladovali tistih težav, ki so še v nekaterih občinah in v regijah. Srednjeročni plan — naša naloga je, da ga realiziramo, zagotavlja, da bodo v povprečju v Sloveniji vse regije imele okoli 83 % modernizirane regionalne cestne mreže.

Toliko, tovariši, za uvod oziroma za prispevek k vašim končnim razpravam in razmišljanjem. Moram pa reči, da delujem v številnih organih in organizacijah že nekaj deset let in da sem se angažiral kot predsednik iniciativnega odbora, v katerem smo v štirih letih večkrat obravnavali teze in osnutek tega zakona in smo ta »težak voz« vendarle pripeljali do predloga tega zakona. Ne bom rekel, da je predlog tega zakona idealen. Po mojem mnenju ima napako le pri ureditvi finančnega sistema, kar bomo še reševali. Zato bi bilo prav, da sprejmemo predlog tega zakona. S tem bomo sprožili na terenu živahno dejavnost pri uveljavitvi samoupravne organiziranosti cestnega gospodarstva.

Prav mučno je to, da smo trikrat zamenjali ta iniciativni odbor in iskali nove koncepte. Bil sem tudi predsednik odbora za posojilo v republiki, pa smo z enotno dejavnostjo hitro uresničili tisto, kar smo si postavili za nalogo. Pri tem pa je dejansko človek včasih nemiren, rekel bi tudi, da ne preveč zadovoljen s tem, kar se je v tem času storilo. Sedaj, ko pa je trenutek, bi rekel, da damo piko na i, na osnovo, na začetek, da se nekaj premakne, ne bi smeli imeti pomislekov. Prav bi bilo, da tisti delegati, ki iz delegatske baze prinašajo drugačna mnenja in stališča, le-ta v tem zboru konfrontirajo z mnenji in stališči drugih in da se zavzemajo za sprejetje predloga tega zakona. Ne smemo namreč pozabiti, da ni vprašanj, ki jih ne bi mogli rešiti s samoupravnim sporazumevanjem. Hvala lepa.

Predstavnica Mara Žlebnič: Hvala lepa, tovariš Gobec! Nadaljujemo razpravo. Besedo ima tovariš Ivan Filipič, delegat občine Lenart!

Ivan Filipič: Spoštovana predsednica, spoštovani delegati! Umikam predlog, ki sem ga dal v svoji razpravi, da naj se predlog tega zakona prekvalificira v osnutek zakona, ker bi to po nepotrebem zavleklo sprejetje tega zakona. Ostajam pa pri svojem predlogu, ki sem ga dal v delovni skupini, da naj se podaljša razprava o predlogu tega zakona do naslednjih sej zborov Skupščine SR Slovenije, to je do 19. oktobra.

Med tem časom pa naj Republiški komite za promet in zveze ali pa Iniciativni odbor za ustanovitev Skupnosti za ceste SR Slovenije ponovno konzultirata predstavnike prizadetih občin oziroma občin, ki se niso strinjale z občinami, ki so sprejele amandmaje, ker je ta zakon v interesu delegatske skupščine. Zdi se mi, da je to s političnega vidika potrebno, če hočemo spoštovati delegatski sistem.

Predsednica Mara Žlebnič: Hvala lepa, tovariš Filipič! Še kdo želi besedo? Prosim, besedo ima Drago Hrovat, delegat občine Celje!

Drago Hrovat: Tovarišica predsednica, tovarišice in tovariši delegati! Razprava tovariša Gobca je jasen dokaz, kako bi se dalo že v obrazložitvi predloga tega zakona z nekaj več stavki rešiti vprašanja, o katerih se je danes razprava zavlekla na štiri ure, preden bi se ta vprašanja reševala v odborih in Skupščini SR Slovenije.

Menim, da je osnovni problem vsega, iz česar izhaja tudi naš amandma, o čemer je govoril tudi tovariš Gobec, da tisti del predloga tega zakona, ki se nanaša na financiranje, ni dorečen. Ker ta del ni dorečen, smo pač delegati v bazi menili, da je potrebno, da predlagamo amandma, naj tiste ceste, ki so dejansko regionalnega značaja, ostanejo še vedno v upravljanju Republiške skupnosti za ceste. Moram reči, da se je delegatom, ko smo pripravljali ta amandma, že nekoliko upiralo dati takšen amandma. Dejstvo je namreč, da povsod in vedno govorimo o tem, da naj delavci in občani v temljnih organizacijah in skupnostih, v katerih združujejo delo in sredstva, in tam, kjer živijo, odločajo o pogojih in rezultatih svojega dela. Ta zbor obveščam, da imam pooblastilo svoje skupine delegatov, ki je tudi usklajeno z delegati za Zbor združenega dela, da umaknem amandma.

Predsednica Mara Žlebnič: Hvala, tovariš Hrovat! Še želi kdo razpravljati? (Nihče.) Zaključujem razpravo. Tovarišice in tovariši delegati! Slišali ste predlog tovariša Filipiča, da naj zakona danes dokončno ne sprejmemo. Predlagam, na podlagi ustrezne določbe poslovnika Skupščine SR Slovenije, da najprej glasujemo o tem, ali glede na vse, o čemer smo danes razpravljali, lahko dokončno glasujemo o sprejetju predloga tega zakona.

Kdor je za to, da glasujemo danes o sprejetju predloga tega zakona, naj prosim glasuje! (23 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (22 delegatov.) Se je kdo vzdržal? (4 delegati.)

Ugotavljam, da je predlog, da se danes ne glasuje o sprejemanju predloga tega zakona, ta zbor sprejel z večino glasov. Zato predlagam, da sprejme ta zbor naslednji sklep:

Odločanje o predlogu zakona o skupnostih za ceste z vsemi predlaganimi amandmaji se odloži na 52. sejo Zbora občin, ki je sklicana za 19. oktober 1977. leta. Kdor je za ta sklep, naj prosim glasuje! (44 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (1 delegat.) Se je kdo vzdržal? (3 delegati.)

Ugotavljam, da je ta zbor sprejel predlagani sklep z večino glasov.

Slišim eno negodovanje. Kaj ni jasen položaj? Prosim, besedo ima tovariš Miran Mejak!

Miran Mejak: Tovarišica predsednica, tovarišice in tovariši delegati! Pojasnil bi le tole: Izvršni svet Skupščine SR Slovenije je seznanjen z razpravami v delovni skupini in pa v odborih in se strinja s tem, da če delegati niso ravno prepričani, da je treba predlog tega zakona sprejeti danes, naj se razprava in dokončno odločanje podaljša do naslednje seje zborov Skupščine SR Slovenije. Hvala lepa.

Predsednica Mara Žlebnič: Hvala, tovariš Mejak! To smo torej s težavo pripeljali, sicer ne do konca, ampak do polovice. Menim pa, da je treba dejansko ta čas do 19. oktobra izkoristiti za to, da se vsa nejasna in nerazčiščena vprašanja razčistijo v tistih sredinah, v katerih ta vprašanja obstajajo.

Vračamo se na 9. točko dnevnega reda, to je na predlog za izdajo zakona o delovnih razmerjih z osnutkom.

Tovariš Roman Florjančič je poročevalec. Prosim, besedo ima tovariš Roman Florjančič!

Roman Florjančič: Tovarišica predsednica, tovarišice in tovariši delegati! Skupina delegatov, ki ste jo imenovali, je sestavila poročilo o predlogu stališč k predlogu za izdajo zakona o delovnih razmerjih z osnutkom zakona. Skupina delegatov, ki jo je na podlagi 47. člena poslovnika Zbora občin Skupščine SR Slovenije imenoval Zbor občin na današnji seji, je spremljala razpravo o predlogu za izdajo zakona o delovnih razmerjih z osnutkom zakona in, upoštevaje pripombe in mnenja delegatov na seji ter pismene pripombe in predloge skupin delegatov, predlaga Zboru občin, da sprejme predlog stališč, ki jih je pripravil Odbor tega zbora za družbenopolitični in komunalni sistem z naslednjimi dopolnitvami:

Za 3. točko naj se doda nova 3.a točka, ki se glasi: »Zbor občin predlaga, da se predlagatelj ob pripravi predloga zakona o delovnih razmerjih poveže s

pristojnimi organi v drugih republikah in si prizadeva, da se posamezne določbe zakona uskladijo z določbami ustreznih zakonov drugih republik.«

Na koncu 4. točke naj se doda odstavek, ki se glasi: »Predlagatelj naj prouči možnost celovitejše opredelitve vloge Sindikatov na področju delovnih razmerij.«

Skupina delegatov meni, da predložena stališča smiselno in vsebinsko zajemajo vse druge konkretne pripombe, ki so bile izrečene v razpravi, in meni, da zaradi tega predloga teh stališč ni treba še dopolnjevati. Kljub temu pa skupina meni, da so nekatere pripombe takega značaja, da bi bilo prav, da jih predlagatelj ponovno prouči. Zato naj bodo na običajen način predložene predlagatelju.

Predsednica Mara Žlebnič: Hvala, tovariš Florjančič! Slišali ste predloge skupine delegatov. Želi morda o njih kdo razpravljati? (Ne.) Zaključujem razpravo in prehajam na glasovanje. O predlogu stališč bomo glasovali v celoti, to je s predlogi in dopolnitvami, ki ste jih pravkar slišali. Ali kdo nasprotuje temu predlogu? (Ne.) Kdor je za ta predlog stališč, naj prosim glasuje! (43 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je zbor soglasno sprejel predlagana stališča k predlogu za izdajo zakona o delovnih razmerjih z osnutkom zakona, skupaj z dopolnitvami, ki jih je predlagala skupina delegatov.

O predlogu teh stališč bom posebej obvestila predsednika Zbora združenega dela.

Prehajam na 19. točko dnevnega reda, to je na volitve in imenovanja.

Komisija Skupščine SR Slovenije za volitve, imenovanja in administrativne zadeve je predložila v obravnavo in sprejetje naslednje predloge odlokov: predlog odloka o imenovanju namestnika guvernerja Narodne banke Slovenije, predlog odloka o imenovanju namestnika predsednika Republiškega komiteja za ekonomske odnose s tujino, predlog odloka o imenovanju namestnika predsednika Republiškega komiteja za vprašanje borcev NOV in vojaških invalidov, predlog odloka o razrešitvi sodnika Okrožnega sodišča v Celju in sodnika Okrožnega sodišča v Kopru in predlog odloka o razrešitvi namestnika okrožnega javnega tožilca v Mariboru. Predstavnik Komisije je Gojko Vidovič, član Komisije.

Prehajam na predlog odloka o imenovanju namestnika guvernerja Narodne banke Slovenije. Pričenjam razpravo o tem predlogu odloka. Želi kdo besedo? (Nihče.) Zaključujem razpravo in prehajam na glasovanje. Kdor je za predlog tega odloka, naj prosim glasuje! (43 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je ta zbor soglasno sprejel predlog tega odloka. S tem je bil za namestnika guvernerja Narodne banke Slovenije imenovan Riko Jerman, pomočnik guvernerja Narodne banke Slovenije.

Prehajamo na predlog odloka o imenovanju namestnika predsednika Republiškega komiteja za ekonomske odnose s tujino.

Pričenjam razpravo o tem predlogu odloka. Kdo želi besedo? (Nihče.) Zaključujem razpravo in prehajam na glasovanje. Kdor je za predlog tega odloka, naj prosim glasuje! (42 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je zbor soglasno sprejel predlog tega odloka. S tem je bil za namestnika predsednika Republiškega komiteja za ekonomske odnose s tujino imenovan Dušan Brglez, višji svetnih Ljubljanske banke, Centrala Ljubljana.

Prehajam na predlog odloka o imenovanju namestnika predsednika Republiškega komiteja za vprašanja borcev NOV in vojaških invalidov. Pričenjam razpravo o tem predlogu odloka. Kdo želi besedo? (Nihče.) Zaključujem razpravo in prehajam na glasovanje. Kdor je za predlog tega odloka, naj prosim glasuje! (43 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je zbor soglasno sprejel predlog tega odloka. S tem je bil za namestnika predsednika Republiškega komiteja za vprašanja borcev NOV in vojaških invalidov imenovan Franc Godeša, sekretar Komisije Skupščine SR Slovenije za vprašanja borcev NOV.

Prehajam na predlog odloka o razrešitvi sodnika Okrožnega sodišča v Celju in sodnika Okrožnega sodišča v Kopru.

Pričenjam razpravo o tem predlogu odloka. Želi kdo besedo? (Nihče.)

Dovolite mi, da vas obvestim, da je pri obrazložitvi predloga odloka o razrešitvi sodnika Okrožnega sodišča v Celju in sodnika Okrožnega sodišča v Kopru prišlo do pomote. Sodnik Okrožnega sodišča v Celju Alojz Vidic odhaja na novo dolžnost, in sicer za sodnika Občinskega sodišča v Sevnici, ne pa za predsednika tega sodišča, kot je to pomotoma navedeno v obrazložitvi predloga tega odloka.

Ker ne želi nihče več razpravljati, zaključujem razpravo in prehajam na glasovanje. Kdor je za predlog tega odloka, naj prosim glasuje! (43 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je ta zbor soglasno sprejel predlog tega odloka. S tem sta bila razrešena Alojz Vidic dolžnosti sodnika Okrožnega sodišča v Celju, in Mirko Lokovšek dolžnosti sodnika Okrožnega sodišča v Kopru.

Prehajam na predlog odloka o razrešitvi namestnika okrožnega javnega tožilca v Mariboru. Pričenjam razpravo o tem predlogu odloka. Želi kdo besedo? (Nihče.) Ker ne želi nihče razpravljati, zaključujem razpravo in prehajam na glasovanje. Kdor je za predlog tega odloka, naj prosim glasuje! (46 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je zbor soglasno sprejel predlog tega odloka. S tem je bil Vasilko Kocuvan razrešen dolžnosti namestnika okrožnega javnega tožilca v Mariboru s 17. oktobrom 1977. leta.

Prehajam na predlog odloka o določitvi števila in o izvolitvi sodnikov porotnikov okrožnega sodišča v Mariboru.

Pričenjam razpravo o tem predlogu odloka. Ali želi kdo razpravljati? (Nihče.) Zaključujem razpravo in prehajam na glasovanje. Kdor je za predlog odloka, naj prosim glasuje! (44 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je zbor soglasno sprejel predlog tega odloka. S tem so bili za sodnike porotnike Okrožnega sodišča v Mariboru izvoljeni kandidati, navedeni v tem predlogu odloka.

Prehajam na predlog odloka o določitvi števila in izvolitvi sodnikov porotnikov Okrožnega sodišča v Murski Soboti.

Pričenjam razpravo o tem predlogu odloka. Ali želi kdo razpravljati? (Nihče.) Zaključujem razpravo in prehajam na glasovanje. Kdor je za predlog

odloka, naj prosim glasuje! (41 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je zbor soglasno sprejel predlog tega odloka. S tem so bili za sodnike porotnike Okrožnega sodišča v Murski Soboti izvoljeni kandidati, navedeni v predlogu tega odloka.

V okviru te točke dnevnega reda naj bi danes izvolili skupino delegatov za pripravo predloga programa dela tega zbora za obdobje od septembra 1977. do julija 1978. leta.

Z dopisom z dne 3. 8. 1977 ste prejeli delovno zasnovo programa dela vseh treh zborov republiške skupščine za obdobje od septembra 1977. do julija 1978. leta. Rok za pošiljanje pripomb, predlogov in mnenj je potekel 25. 9. tega leta. Želja Predsedstva Skupščine SR Slovenije, delovnih teles Skupščine SR Slovenije in njenih zborov pa je, da bi program dela sprejeli čimprej, to je že na prvi naslednji seji, ki je sklicana za 19. oktober 1977. leta. Zato mi dovolite, da predlagam sestavo te skupine: dr. Borisa Berceta, podpredsednika tega zbora, za predsedujočega, Avgusta Jeriha, Romana Florjančiča, Stanka Juršiča in Ivana Miklavčiča pa za člane. Kot lahko ugotovite, je skupina sestavljena iz predsednikov delovnih teles tega zbora. Ta predlog utemeljujem s tem, da imajo delovna telesa zbora največji pregled nad doslej opravljenim delom ter nad nalogami, ki še niso izvršene in ki terjajo tako z vidika pristojnosti delovnih teles kot tudi z vidika pristojnosti zbora prioritarno reševanje oziroma sploh vključitev v delovni program. Ali želi morda kdo razpravljati o tem predlogu? (Nihče.)

Prehajam na glasovanje o tem predlogu. Kdor je za ta predlog, naj prosim glasuje! (45 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je ta zbor soglasno imenoval skupino delegatov za pripravo programa dela tega zbora za obdobje od septembra 1977. do julija 1978. leta v sestavi: dr. Boris Berce, Avgust Jeriha, Roman Florjančič, Stanko Juršič in Ivan Miklavčič.

Prehajam na 20. točko dnevnega reda, to je na predloge in vprašanja delegatov.

Po prvem odstavku 40. člena poslovnika Skupščine SR Slovenije ima delegat v zboru pravico postaviti Izvršnemu svetu Skupščine SR Slovenije ali republiškim funkcionarjem, ki vodijo delo upravnih organov, vprašanja, ki se nanašajo na njihovo delo ali na zadeve iz njihove pristojnosti.

Vprašanja lahko postavi delegat v zboru tudi predsedniku Skupščine SR Slovenije, predsedniku zbora, tudi predsedniku delovnega telesa, kot tudi skupščini samoupravne interesne skupnosti za območje republike, kadar ta enakopravno odloča s pristojnimi zbori.

K tej točki dnevnega reda smo vam poslali delegatska vprašanja skupine delegatov iz občine Brežice, skupine delegatov iz občine Tržič in delegata Apollinia Abrama iz Obalne skupnosti občin, Koper.

Na vprašanje skupine delegatov iz občine Brežice bo odgovorila Mara Fabjančič, pomočnica predsednika Republiškega komiteja za promet in zveze!

Mara Fabjančič: Delegatsko vprašanje skupine delegatov občine Brežice je naslednje:

V občini Brežice je v mnogih vaseh z izgradnjo ceste prvega reda Ljubljana—Zagreb ostalo precej domačij v varovalnem pasu, ki je širok po 75. členu zakona o javnih cestah 60 metrov. Veliko domačij oziroma stanovanjskih hiš je danes že v zelo slabem stanju in bi jih lastniki radi adaptirali, popravili ali ob njih zgradili nove hiše, stare pa porušili. Ker ležijo v varovalnem pasu ceste I. reda, si je potrebno za izdajo lokacijskega in gradbenega dovoljenja za nove gradnje in adaptacije pridobiti soglasje Republiškega komiteja za promet in zveze. Vse te prošnje za soglasje pa so običajno zavrnjene, zaradi česar so interesi prisiljeni živeti v slabih stanovanjskih hišah oziroma uporabljati stara, dotrajana gospodarska poslopja. Menimo, da je to zelo krivično in bi bilo treba navedeni zakon dopolniti oziroma opozoriti Republiški komite za promet in zveze, naj bi izdajal taka soglasja. Upoštevati je treba tudi, da je sedaj trasa za razširitev obstoječe ceste I. reda Ljubljana—Zagreb že določena in da bi bilo potrebno lastnikom stanovanjskih hiš in območij dovoliti nove gradnje oziroma adaptacije, če te zgradbe niso predvidene na novi trasi oziroma v njeni neposredni bližini.

Zanima nas tudi, ali obstaja možnost, da bi Republiška skupnost za ceste odkupila te stanovanjske hiše oziroma domačije in lastnikom v zameno dala druge stavbne parcele.

Skupaj z Republiško skupnostjo za ceste posreduje Republiški komite za promet in zveze naslednji odgovor:

Problematika novih gradenj ali rekonstrukcij v varovalnem pasu javnih cest je pri vseh teh cestah zelo podobna. Ob vseh javnih cestah so z zakonom določeni varovalni pasovi, in sicer zaradi tega, da bi se preprečevali škodljivi vplivi okolice na javno cesto in na cestni promet. Širina varovalnega pasu je odvisna od vrste objekta in prometa in pomena ceste, ob kateri naj bi se gradil.

V zvezi s postavljenim delegatskim vprašanjem, ki se nanaša na gradnjo stanovanjskih hiš ob magistralni cesti Ljubljana—Zagreb v območju občine Brežice, gre za varovalni pas v širini 60 metrov, ki ga določa 75. člen zakona o javnih cestah. Pojem »varovalni pas« ima tudi zvezna zakonodaja, ki ga obravnava le načelno, podrobneje pa ga ureja republiški predpis. Zakon o javnih cestah določa, da se v varovalnem pasu ne smejo graditi stanovanjske hiše in druge stavbne naprave. Izjemoma pa se po istem zakonu lahko dovoli gradnja v naseljenih krajih in v hribovitih predelih v upravičenih primerih, glede na krajevne razmere in če to ni v nasprotju s koristmi ceste in prometa. Pri taki izjemi pa je treba upoštevati najmanjši odmik od zunanjega roba cestnega sveta, ki bi ga terjala morebitna razširitev ceste.

V pojasnilo dejanskega stanja v zvezi z izdajo ustreznih dovoljenj za gradnjo v varovalnem pasu v območju občine Brežice ob cesti Ljubljana—Zagreb naj povem, da je Republiški komite za promet in zveze od 1975. leta do sedaj prejel sorazmerno malo vlog. V zvezi s sprejetimi vlogami so bila doslej zavrnjena dovoljenja le v 1976. letu, in sicer: za gradnjo garaže v Podgračnem, ker je parcela v rezervatu bodoče ceste Ljubljana—Bregana in v varovalnem pasu regionalne ceste; za gradnjo garaže in drvarnice v Šmarjeških Toplicah, s katero naj bi se legalizirala črna gradnja objektov oddaljenih od ceste I. reda 15 metrov in ceste II. reda 8 metrov; za gradnjo nadomestne hiše v Podgračnem, ki leži hkrati v varovalnem pasu regionalne ceste in v rezervatu bodoče avtoceste. Za gradnjo stanovanjske hiše v Ribnici na Dolenjskem, ker se parcela nahaja le 20 metrov od ceste in je hkrati v rezervatu bodoče avtoceste, in za gradnjo garaže v Čatežu, ki naj bi jo stranka zgradila le kot provizorij.

To so vse vloge in negativne rešitve Republiškega komiteja za promet in zveze.

Po 77. členu zakona o javnih cestah izdaja dovoljenje za gradnjo v varovalnem pasu pristojni upravni organ, ki je v konkretnih primerih za gradnjo ob cesti I. reda Ljubljana—Zagreb Republiški komite za promet in zveze v soglasju z Republiško skupnostjo za ceste kot upravljalcem magistralnih cest.

V vseh navedenih primerih je upravljalec soglasje odklonil, in sicer zaradi tega, ker gradnja ne bi bila v smislu 75. člena citiranega zakona, poleg tega pa so bile te gradnje predvidene v rezervatu bodoče avtoceste.

Republiška skupnost za ceste nam je poslala odgovor na to delegatsko vprašanje, ki se glasi:

»Republiška skupnost za ceste je za projektiranje gradnje dodatnega pasu magistralne ceste dne 9. 1. 1974. leta poslala elaborat za odlok o splošni prepovedi gradnje v območju, predvidenem za modernizacijo ceste Ljubljana—Zagreb v občini Brežice. Širina varovalnega pasu je bila določena na podlagi investicijskega programa avtoceste Ljubljana—Zagreb, ki je bil izdelan maja 1971. leta. To gradivo naj bi bilo podlaga za uveljavljanje splošne prepovedi gradnje v okviru urbanističnega programa, urbanističnega načrta in zazidalnega načrta za območje občine Brežice. Že istega leta je Republiška skupnost za ceste naročila pri Investicijskem biroju Trbovlje izdelavo idejnega projekta avtoceste na odseku Ljubljana—Bregana ter v tretjem aneksu pogodbe določila rok 1. 7. 1977. leta za izdelavo lokacijske dokumentacije za odsek od Cikave do Bregane. Za preostale regionalne cestne odseke vzdolž magistralne ceste pa je dogovorjen pogodbeni rok z Investicijskim birojem do 1. 11. 1977. leta. V idejnem projektu avtoceste je rešen osnovni potek trase, medtem ko se še projektirajo deviacije, regulacije in preostali spremljajoči objekti. Sedanja magistralna cesta Ljubljana—Zagreb bo z novo sreditvijo in dograditvijo spremenila status in postala »cestninska avtocesta«. V zvezi z dostopnostjo na to cesto načrtuje Republiška skupnost za ceste javne razprave z občani po krajevnih skupnostih, ki bodo izoblikovale in potrdile primernost predlaganih deviacij in izvennivojskih prehodov prek te avtoceste. Cestni priključki, predvsem v Čatežu in Mokricah, terjajo modernejšo prometno obdelavo, ki bo omogočila varnejšo vključevanje in izključevanje prometa. Posebno deviacije, regulacije in spremljajoči objekti na sedanji magistralni cesti in predvidena javna razprava onemogočajo predlagano zožitev rezervata iz 1974. leta.

Ko bodo omenjene rešitve prometnic, regulacij ter priključkov za občino Brežice obravnavane in morebiti dopolnjene in potrjene, bo možno pristopiti k zoženju rezervata.

Republiška skupnost za ceste nima možnosti odkupa kakršnihkoli stanovanjskih objektov ob magistralni ceste vse dotlej, dokler ne bo pridobila lokacijskih in gradbenih dovoljenj oziroma dokler ne bo razpolagala s finančnimi sredstvi, namenjenimi za odkup ob trasi avtoceste.«

Vprašanje delegatov iz občine Tržič se glasi: Na magistralni cesti Podtabor—Ljubelj, na odseku Bistrica pri Tržiču—Podljubelj, kljub prometnemu znaku omejitev hitrosti prihaja do težkih prometnih nesreč v predoru nad Zdravstvenim domom Tržič. Samo v zadnjih štirih mesecih so bile štiri nesreče, v katerih so umrli trije udeleženci v prometu, sedem jih je bilo težje ranjenih, eden pa lažje ranjen. Neposredna materialna škoda je v teh nesrečah ocenjena na 325 000 dinarjev.

Zaradi velike frekvence prometa v turistični sezoni tudi na tem vstopu v našo državo želimo čimprejšnji odgovor na naslednji sklop vprašanj:

Kaj je sploh ukrenila pristojna služba za odpravo te črne točke glede na nezadostnost dosedanjih ukrepov? Kakšne uspešnejše rešitve ima v načrtu v zvezi s svetlobno signalizacijo in predvsem, kdaj in kakšne pozitivne učinke pričakuje od teh ukrepov za varstvo človeških življenj in premoženja?

Odgovor, ki ga posreduje Republiški komite za promet in zveze na podlagi ugotovitev in poročil Republiškega prometnega inšpektorata in Republiške skupnosti za ceste kot upravljalca te ceste, je naslednji:

Na magistralni cesti Podtabor—Ljubelj, na odseku Bistrica pri Trziču—Podljubelj, je bila na obeh straneh sedanjega predora omejena hitrost na 70 kilometrov na uro. V tem letu je res prišlo do več hudih prometnih nesreč, ki so nastale predvsem zaradi prekoračitve hitrosti. Predor je v krivini, neosvetljen in manjše dolžine, 118 metrov, zato uporabniki ceste zaradi prevelike hitrosti zapeljejo na nasprotni vozni pas.

Dne 20. 7. 1977. leta se je na kraju samem sestala komisija, v kateri so bili predstavniki Republiškega prometnega inšpektorata, Uprave javne varnosti Kranj, Prometne milice Trzič, Skupščine občine Trzič in Republiške skupnosti za ceste. Komisija je predlagala ukrepe in dodatna zavarovanja v zvezi s to črno točko. Cestno podjetje Kranj je z dopisom z dne 11. avgusta 1977. leta sporočilo, da so bila dela na dodatnem zavarovanju predora izvršena 10. 8. 1977. leta v skladu z zahtevami te komisije.

Republiška skupnost za ceste pa je z dopisom z dne 15. 8. 1977. leta potrdila, da so na terenu izvršena vsa dela, ki jih je zahtevala ta komisija, in sicer so postavljene označbe za zmanjšano hitrost skozi predor od 70 na 50 kilometrov na uro, na obeh straneh so bili dopolnjeni smerniki, pobarvani portali, robniki in srednja os ter postavljene smerne deske v predoru. Glede razsvetljave v predoru bo upravljalca ceste naknadno sporočil, kdaj jo bo možno napoljati, ker je za to treba poprej izdelati vso dokumentacijo. Kljub dodatnim zavarovanjem in omejitvi hitrosti na obeh straneh pred predorom na 50 kilometrov na uro črna točka ne bo odpravljena, če vozniki ne bodo upoštevali prometne signalizacije.

Republiški sekretariat za notranje zadeve je že opravil merjenje hitrosti na tem odseku in ugotovil, da so vozniki precej prekoračili novo dovoljeno hitrost, to je 50 kilometrov na uro, saj je na primer nek voznik iz Kranja vozil v območju predora celo s hitrostjo 94 kilometrov na uro. Hvala lepa.

Predsednica Mara Žlebnik: Hvala lepa, tovarišica Fabjančičeva! Delegate iz občine Brežice in Trzič vprašujem, če so zadovoljni z odgovori! (Glasovi iz klopi: Prosimo za pismeni odgovor.)

V vsakem primeru ga prejmete.

Na vprašanje delegata Apollinija Abrama iz Obalne skupnosti občin Koper bo odgovoril Aleksander Škraban, namestnik predsednika Republiškega komiteja za tržišče in cene!

Aleksander Škraban: Tovarišica predsednica, tovarišice in tovariši delegati! Delegat skupine delegatov v Zboru občin Skupščine SR Slovenije za Obalno skupnost Koper tovariš Apollinio Abram je postavil v zvezi z možnostjo določitve enotne cene pitne in tehnološke vode v Sloveniji naslednje vprašanje:

»Ali ne bi bilo primerno in družbeno pravično, da se določi enotna cena pitne in tehnološke vode v SR Sloveniji in tako odpravi različno obremenjevanje gospodinjestev, organizacij združenega dela ter drugih organizacij posameznih območij Slovenije?«

Odgovor: Družbenogospodarski razvoj, urbanizacija in povečanje števila prebivalstva imajo za posledico tudi večje potrebe po pitni in tehnološki vodi. Razpoložljiva voda je relativno omejena, gradnja objektov in naprav, s katerimi se zadovoljuje potreba po pitni vodi, pa je zvezana z znatnimi stroški, posebej še zato, ker je potrebno zmogljivosti graditi z vidika dolgoročnih ali vsaj srednjeročnih potreb.

V ta namen je treba hkrati s programi razvoja določiti tudi način financiranja, o čemer soodločajo uporabniki komunalnih storitev. Ker je dejavnost oskrbe z vodo posebnega družbenega pomena, je cena vode pod neposredno družbeno kontrolo cen, in sicer v pristojnosti občin. Na raven in strukturo cene vode vplivajo zlasti tehnični pogoji, pod katerimi obratujejo vodovodi, kot na primer: dotrajanost objektov in naprav, oddaljenost in izdatnost vodnih virov, sistem in velikost vodovoda, kvaliteta vodovoda, konfiguracija terena in tako dalje. Ti pogoji so v posameznih občinah dokaj različni, zato so tudi stroški za pridobivanje ter cene vode po občinah različni.

Po zadnjih podatkih se gibljejo cene vode za gospodinjestvo v SR Sloveniji skupno s prispevkom med 0,90 do 6,50 dinarjev za kubični meter vode. Najpogostejše cena za kubični meter vode je v Sloveniji okoli 3,00 dinarjev.

Pri dajanju soglasij k ceni za vodo občinske skupščine poleg stroškov za pridobivanje vode upoštevajo še okvire vsakoletne politike cen in se ravnaajo po 24. členu zakona o komunalnih dejavnostih posebnega pomena, ki določa, da je pri tem treba upoštevati višino sredstev, ki so potrebna za dogovorjeni standard zadovoljevanja potreb po vodi.

Vse to so torej razlogi, da se cene vode urejajo v okviru posameznih občin.

Sedanje stanje vodovodov, kot tudi dejstvo, da precejšnji del prebivalstva Slovenije (28 %) še ni priključen na vodovodno omrežje, bo prej ali slej terjalo tudi enotnejše urejanje teh vprašanj v SR Sloveniji. Povezovanje skupnih interesov Zveze vodnih skupnosti Slovenije in Samoupravne komunalne skupnosti v republiki bo omogočilo iskanje ustrežnejših rešitev tudi pri oblikovanju cen vode v naši republiki.

Predsednica Mara Žlebničnik: Hvala, tovariš Škraban! Prehajamo na drugi del te točke dnevnega reda, in sicer na nova delegatska vprašanja. Novi delegatski vprašanja sta v pisni obliki predložila delegat Skupščine občine Maribor tovariš Kalač Ahmet in pa delegat Skupščine občine Ljubljana-Mostepolje. Tovariš Kalač, ali boste prebrali delegatsko vprašanje? (Da.)

A h m e t K a l a č: Delegatsko vprašanje sem postavil Izvršnemu svetu Skupščine SR Slovenije. Skupščina SR Slovenije je namreč v preteklem letu sprejela zakon o geodetski službi, in sicer po nenavadno dolgi obravnavi, ki je potekala v skupščinskih organih, v geodetskih upravah in geodetskih organizacijah združenega dela, in sicer od 1973. leta naprej. Tako dolga razprava je bila predvsem zaradi neuskladenih stališč glede pristojnosti izvajanja operativno-tehničnih geodetskih del. Takratni predlogi, ki jih je dal predlagatelj zakona, niso zagotavljali enakopravnega položaja geodetskim delovnim organizacijam, ker so v nekaterih členih določali, da operativna tehnična geodetska dela izvaja

le Geodetski zavod SR Slovenije s sedežem v Ljubljani. Takšne določbe niso bile sprejete v delegatski bazi. Ko smo v prejšnjem letu sprejemali zakon, smo dejansko z zakonom izenačili vse geodetske delovne organizacije. Kljub takšnim določbam je na podlagi pooblastila v tem zakonu direktor Geodetske uprave SR Slovenije z odredbo, objavljeno v Uradnem listu SRS, številka 16/77 z dne 8. 8. tega leta, poveril vsa operativno-tehnična geodetska dela Geodetskemu zavodu SR Slovenije in tako zagotovil dejansko monopolen položaj tega zavoda v razmerju do drugih geodetskih delovnih organizacij. Ugotavljamo, da ne bi nikoli glasovali za tak zakon, če bi vedeli, kaj se skriva v teh določbah. Dejansko gre za to, da formulacije teh določb nekaj skrivajo, za kar delegati, če bi to vedeli, ne bi nikoli glasovali.

Zato vprašujem: Ali je Izvršni svet Skupščine SR Slovenije seznanjen z odredbo direktorja Geodetske uprave SR Slovenije o poveritvi in zagotovitvi sredstev glede vseh teh del, katerih program financira SR Slovenija, eni geodetski delovni organizaciji? Ali bo Izvršni svet Skupščine SR Slovenije v skladu s svojo pristojnostjo razveljavil odredbo direktorja Geodetske uprave SR Slovenije?

Predsednica Mara Žlebnič: Hvala, tovariš Kalač! Vprašujem tovariša Franca Hrovata, če bo prebral delegatsko vprašanje! (Da.)

Franc Hrovat: Na podlagi analize o izvajanju stališč, priporočil in sklepov o nadaljnjem samoupravnem razvoju krajevne skupnosti v Socialistični republiki Sloveniji, ki so jo vsi trije zbori Skupščine SR Slovenije obravnavali 19. januarja 1977. leta, so zbori sprejeli stališča, objavljena v Uradnem listu SRS, številka 2/77, v katerih je v zadnjem odstavku 5. točke II. poglavja navedeno: »Skupnost slovenskih občin naj v sodelovanju s Skupščino Socialistične republike Slovenije, Republiško konferenco Socialistične zveze delovnega ljudstva Slovenije in Republiškim sekretariatom za finance do 31. marca 1977. leta v skladu z določbami zakona o združenem delu pripravi predlog družbenega dogovora o temeljnih načelih za financiranje skupnih potreb krajevnih skupnosti. Do tega roka naj Izvršni svet Skupščine SR Slovenije prouči vprašanje davčnih olajšav krajevnim skupnostim za nakup materiala.«

V zvezi s tem me zanima: V kateri fazi priprave je ta družbeni dogovor? Ali je Izvršni svet Skupščine SR Slovenije proučil vprašanje davčnih olajšav krajevnim skupnostim za nakup materiala? Kaj je v zvezi s tem ugotovil? Kaj je bilo na podlagi teh ugotovitev storjeno?

Predsednica Mara Žlebnič: Hvala, tovariš Hrovat. Na obe delegatski vprašanji bo odgovorjeno na naslednji seji tega zbora. Želi še kdo izmed delegatov postaviti delegatsko vprašanje? (Ne.)

Obveščam vas, da je ta zbor pri vseh točkah dnevnega reda, pri katerih je sprejemal končne odločitve, uskladen z Zborom združenega dela. V tem trenutku sicer ne vemo, kako je bil obravnavan in ali je bil sprejet predlog zakona o skupnostih za ceste v Zboru združenega dela. Glede na odločitev tega zbora predlog tega zakona danes ne more biti dokončno sprejet.

Ker je s tem dnevi red današnje seje zbora izčrpan, se vsem delegatom zahvaljujem za udeležbo na seji in za sodelovanje v razpravi in zaključujem 51. sejo Zbora občin.

(Seja je bila končana ob 14.35.)

52. seja

(19. oktobra 1977)

Predsedovala: Mara Žlebnik,
predsednica Zbora občin

Začetek seje ob 9. uri.

Predsednica Mara Žlebnik: Spoštovane tovarišice in tovariši delegati! Pričenjam 52. sejo Zbora občin Skupščine Socialistične republike Slovenije, ki sem jo sklicala na podlagi prvega odstavka 97. člena poslovnika Skupščine SR Slovenije.

V smislu 15. člena poslovnika našega zbora moramo na začetku vsake seje, preden preidemo na določitev dnevnega reda, izvoliti Komisijo za verifikacijo pooblastil in imunitetna vprašanja, ki mora pregledati pooblastila delegatov in sestaviti poročilo za zbor.

Dovolite mi, da v Komisijo predlagam po abecednem redu občin naslednje delegate: Albina Pusta, delegata občine Hrastnik, za predsednika ter Ignaca Pišlarja, delegata občine Idrija, in Ernesta Primožiča, delegata občine Ilirska Bistrica, za člana. Ali želi morda o tem predlogu kdo razpravljati? (Ne.) Predlagam, da o predlogu glasujemo! Kdor je za, naj prosim glasuje! (48 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Na podlagi glasovanja ugotavljam, da so bili v Komisijo za verifikacijo pooblastil in imunitetna vprašanja za 52. sejo Zbora občin izvoljeni: Albin Pust za predsednika ter Ignac Pišlar in Ernest Primožič za člana.

Prosim verifikacijsko komisijo, da se takoj sestane ter da pregleda pooblastila in sestavi poročilo za zbor. Vas delegate pa prosim, da ostanete na svojih mestih, ker bo Komisija takoj opravila svoje delo.

Tovarišice in tovariši delegati! Ker bi želeli, da bi Izvršni svet, kolikor je to v njegovi moči, na vprašanje delegatov čimprej odgovoril, prosim vse delegate, ki imajo morda pripravljena pismena delegatska vprašanja, da jih oddajo sekretarju zbora. Ta vprašanja bomo takoj posredovali Izvršnemu svetu oziroma naslovnikom z željo, da bi bil odgovor dan že na današnji seji pri točki predlogi in vprašanju delegatov.

Vidim, da je Komisija opravila svojo nalogo. Prosim predsednika Komisije tovariša Pusta, da poda poročilo zboru!

Albin Pust: Tovarišica predsednica, tovariši delegati! Dovolite, da podam poročilo verifikacijske komisije. Komisija za verifikacijo pooblastil in imunitetna vprašanja Zbora občin je iz predloženih pooblastil in seznama delegatov ugotovila, da se udeležujejo današnjega zasedanja delegati vseh občin v SR Sloveniji, razen delegata občine Jesenice, ki je odsotnost opravičil.

Navzoča sta tudi delegata mesta Ljubljana in Obalne skupnosti občin.

Delegata Maribora in Šentjurja pri Celju nista predložila pooblastil, vendar je bilo ugotovljeno, da sta pooblaščenata za današnjo sejo.

Ob pregledu dokumentacije je Komisija ugotovila, da so vsa pooblastila, ki so jih delegati predložili, neoporečna. Zato Komisija predlaga, da zbor poročilo sprejme in s tem verificira pooblastila delegatov za današnjo, 52. sejo.

Komisija tudi ugotavlja, da je zbor sklepčen in da lahko pravno veljavno razpravlja in sklepa.

Predsednica Mara Žlebničnik: Prehajamo na razpravo o poročilu, ki ste ga pravkar slišali. Kdo želi besedo? (Nihče.) Prehajamo na glasovanje o poročilu. O poročilu bomo glasovali v celoti, ker ni nobeno pooblastilo sporno. Kdor je za to poročilo, naj prosim glasuje! (59 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je zbor z glasovanjem soglasno potrdil poročilo Komisije za verifikacijo pooblastil in imunitetna vprašanja ter s tem verificiral pooblastila delegatov za 52. sejo Zbora občin.

Na današnjo sejo zbora so bili poleg predstavnikov Izvršnega sveta Skupščine SR Slovenije povabljeni še Centralni komite Zveze komunistov Slovenije, Republiška konferenca Socialistične zveze delovnega ljudstva Slovenije, Zveza sindikatov Slovenije, Skupnost slovenskih občin in člani delegacije iz SR Slovenije v Zboru republik in pokrajin Skupščine SFRJ ter Zdravstvena skupnost Slovenije, Zveza skupnosti za varstvo pred požarom Socialistične republike Slovenije in dr. Joža Vilfan, vodja delegatov v Zveznem zboru Skupščine Socialistične federativne republike Jugoslavije.

Tako prehajamo na 1. točko dnevnega reda, to je na določitev dnevnega reda 52. seje Zbora občin.

Z dopisom z dne 5. 10. 1977 sem vas obvestila, da dnevni red današnje seje razširjam še s predlogom zakona o ratifikaciji konvencije o varstvu Sredozemskega morja pred onesnaževanjem, protokola o preprečevanju onesnaženja Sredozemskega morja zaradi potapljanja odpadnih in drugih snovi z ladij in letal ter protokola o sodelovanju v boju zoper onesnaženje Sredozemskega morja z nafto in drugimi škodljivimi snovmi ob nesrečah.

Z dopisom z dne 11. 10. 1977 pa sem vas obvestila, da z dnevnega reda današnje seje umikam 15. in 17. točko dnevnega reda, in sicer predlog družbenega dogovora o knjigi s predlogom odloka o pooblastitvi Izvršnega sveta Skupščine SR Slovenije, da ga podpiše, in družbeni dogovor o izdelavi in financiranju druge izdaje enciklopedije Jugoslavije s predlogom odloka o pooblastitvi Izvršnega sveta Skupščine SR Slovenije, da ga podpiše.

Tako predlagam za današnjo sejo Zbora naslednji dnevni red:

1. določitev dnevnega reda 52. seje Zbora občin,
2. odobritev zapisnikov 51. seje Zbora občin,
3. predlog za izdajo zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o prispevku za odpravljanje posledic potresa na Kozjanskem in v Posočju, z osnutkom zakona,
4. predlog za izdajo zakona o izvrševanju kazenskih sankcij,
5. predlog odloka o potrditvi dogovora o temeljnih merilih za ugotavljanje katastrskega dohodka,
6. statut Zdravstvene skupnosti Slovenije,
7. samoupravni sporazum o ustanovitvi Zveze skupnosti za varstvo pred požarom Socialistične republike Slovenije,
8. statut Zveze skupnosti za varstvo pred požarom Socialistične republike Slovenije,
9. predlog programa dela Zbora občin Skupščine SR Slovenije za obdobje od septembra 1977 do julija 1978,
10. predlog za izdajo zakona o ugotavljanju in razporejanju celotnega prihodka in dohodka, z osnutkom zakona,
11. osnutek zakona o sredstvih rezerv,
12. dogovor o temeljnih družbenega plana Jugoslavije za razvoj barvaste metalurgije v obdobju od leta 1976 do leta 1980,
13. družbeni dogovor o ekonomskih in drugih ukrepih, s katerimi bodo železnici zagotovljeni normalni pogoji gospodarjenja,
14. predlog odloka o pristopu Socialistične republike Slovenije k dogovoru o prepustitvi Socialistični avtonomni pokrajini Kosovo dela prispevka, ki ga mora vplačati v proračun federacija v letih 1978, 1979 in 1980,
15. predlog odloka o pooblastitvi Izvršnega sveta Skupščine SR Slovenije, da sklene dogovor o izdelavi kompleksne geološke karte Jugoslavije,
16. predlog za izdajo zakona o sklepanju in izvrševanju mednarodnih pogodb,
17. predlog zakona o ratifikaciji konvencije o varstvu Sredozemskega morja pred onesnaženjem, protokola o preprečevanju onesnaženja Sredozemskega morja zaradi potapljanja odpadnih in drugih materialov z ladij in zrakoplovov ter protokola o sodelovanju v boju zoper onesnaževanje Sredozemskega morja z nafto in drugimi škodljivimi snovmi ob nesrečah,
18. volitve in imenovanja,
19. predlogi in vprašanja delegatov.

Ali želi o predlaganem dnevnem redu kdo razpravljati? (Nihče.) Kdor je za tako predlagani dnevni red, naj prosim glasuje! (60 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je dnevni red današnje seje zbora soglasno določen tak, kakor sem ga danes predlagala.

Prehajamo na 2. točko dnevnega reda, to je na odobritev zapisnika 51. seje Zbora občin.

Osnutek zapisnika 51. seje Zbora občin ste prejeli z dopisom z dne 14. 10. 1977. Ima morda kdo k zapisniku 51. seje Zbora občin kakšno pripombo ali popravek? (Nihče.)

Če nihče, dajem odobritev zapisnika na glasovanje. Kdor je za to, da se odobri zapisnik 51. seje zbora, naj prosim glasuje! (60 delegatov glasuje za). Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Niče.)

Ugotavljam, da je zbor soglasno sprejel zapisnik 51. seje Zbora občin.

Prehajamo na 3. točko dnevnega reda, to je na predlog za izdajo zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o prispevku za odpravljanje posledic potresa na Kozjanskem in v Posočju, z osnutkom zakona.

Predlog za izdajo zakona in zakonski osnutek je Skupščini predložil v obravnavo njen izvršni svet. Za svojega predstavnika je določil Dragana Mozetiča, namestnika republiškega sekretarja za finance.

Pri tej točki sodeluje predstavnik Republiškega štaba za civilno zaščito Socialistične republike Slovenije tovariš Marjan Orožen.

Želi predstavnik predlagatelja tovariš Mozetič besedo? (Ne.) Želi morda besedo tovariš Orožen? Besedo ima predstavnik Republiškega štaba za civilno zaščito Socialistične republike Slovenije tovariš Orožen!

Marjan Orožen: Tovarišice in tovariši, tovarišica predsednica! Poročilo, ki ga je pripravil Operativni štab Republiškega štaba za civilno zaščito, je Izvršni svet obravnaval in sprejel, tako da bi sedaj rad povedal nekaj stvari tudi v imenu Izvršnega sveta.

V Izvršnem svetu menimo, da se s predloženim zakonom Socialistične republike Slovenije nadaljuje izpolnjevanje dolga solidarnosti v Posočju in na Kozjanskem, ki so ju prizadeli katastrofalni potresi. S tem bodo direktne posledice odpravljene, zavedamo pa se, da bodo določeni finančni problemi še ostali, kajti investicije v nove objekte zahtevajo veliko več sredstev kot pa odprava direktnih posledic.

Zato bodo potrebni še veliki naporji delovnih ljudi samih, samoupravljalcev, bank in drugih za zbiranje sredstev na drugih osnovah. V sedanjem gospodarskem trenutku menimo, da nadaljnje obremenjevanje dohodka temeljnih organizacij združenega dela še v drugem polletju 1978 ni več realna perspektiva, čeprav so bili v razpravi dani tudi takšni predlogi.

Iz gradiva, ki ste ga prejeli kot informacijo, je razvidno, da so v fizičnem pogledu razmere v glavnem sanirane. Ljudi brez strehe ni več. K temu je prispevalo razumevajoče stališče upravljalcev bank, ki so zagotovili likvidna sredstva, kakor tudi upravljalcev sredstev za gradnjo stanovanj in drugih. S sredstvi, ki se bodo še zbrala po tem zakonu, bo mogoče zagotoviti vračanje teh sredstev v skladu s pravilniki, ki določajo pogoje za participacijo pri sredstvih solidarnosti.

Hkrati želim opozoriti ta zbor, da so predstavniki republiških samoupravnih interesnih skupnosti zagotovili, da bodo njihove skupščine razpravljale in sprejele sklepe o izpolnitvi določenih obveznosti solidarnosti, vsaka na svojem področju. Pri Zveznem izvršnem svetu je v postopku tudi osnutek zakona o kreditiranju socialističnih republik, ki so imele škodo, iz sredstev primarne emisije Narodne banke. Kakšen bo nadaljnji postopek, še ni znano.

Znana pa so načelna stališča do problema kreditiranja iz primarne emisije. Izvršni svet stoji na stališču, da tega predloga ne bo umaknil, razen če se vse republike opredelijo v Zboru republik in pokrajin, da takšna oblika reševanja problema ni v skladu s sprejeto ekonomsko politiko in sprejmejo obveznost, da bodo probleme reševale po drugi poti.

Zbor želim obvestiti, da je o tem gradivu in o zakonskem predlogu potekala razprava tudi na seji Predsedstva Socialistične republike Slovenije. Predsedstvo Socialistične republike Slovenije je sklenilo, da je nujno potrebno:

1. da pristojni organi temeljito analizirajo izkušnje pri odpravljanju neposrednih in posrednih posledic, da bi se prišlo do ustreznih pravil ravnanja v takšnih primerih. To je potrebno zaradi učinkovitosti neposrednega reševanja v primeru potrebe;

2. da se na osnovi izkušenj izdela ustrezen zakonski osnutek, v katerem bodo določeni pogoji in kriteriji, pod katerimi lahko prizadeti računajo na družbeno solidarnostno pomoč, v kakšni obliki se ta pomoč daje in kje se ta obveznost neha. Proučiti je potrebno predpostavke in pogoje za vpeljavo obveznega zavarovanja tudi proti potresu.

Menimo, da bi bila takšna sistemska rešitev ekonomsko najbolj stabilna in dolgoročna. Oblikovanje takšnega sistema izhaja iz potrebe, da se v podobnih situacijah maksimalno angažirajo prizadeti sami, v skladu s svojimi ekonomskimi možnostmi, kajti čakanje na družbeno intervencijo v primerih, ko očitno z njo ni mogoče računati, ne stimulira hitre in učinkovite obnove. Tam pa, kjer je ta pomoč upravičena, pa mora biti hitra in učinkovita.

Izvršni svet je naložil Operativnemu štabu, da v skladu s tem v sodelovanju z drugimi organi pripravi zasnove takega sistema in da ga v obliki zakonskega teksta posreduje Skupščini v optimalnem roku v razpravo in odločitev. Hvala lepa.

Predsednica M a r a Ž l e b n i k : Hvala, tovariš Orožen! Predlog za izdajo zakona in zakonski osnutek ste prejeli s sklicem seje zbora z dne 20. 9. 1977.

Kot gradivo k tej točki dnevnega reda ste prejeli tudi informacijo o odpravljanju posledic potresa v Socialistični republiki Sloveniji in sklepe, ki jih je pripravil Operativni štab Republiškega štaba za civilno zaščito Socialistične republike Slovenije.

Izvršni svet predlaga, da se v smislu drugega odstavka 250. člena Poslovnika Skupščine SR Slovenije prva in druga faza zakonodajnega postopka združita, tako da se hkrati obravnavata in sprejemata predlog za izdajo zakona in zakonski osnutek. Glede na ta predlog Izvršnega sveta v zvezi s postopkom pričenjam razpravo.

Kdo želi besedo? (Nihče.) Predlagam, da o predlogu glasujemo. Kdor je za predlog Izvršnega sveta, da se prva in druga faza zakonodajnega postopka združita, naj prosim glasuje! (60 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je predlog Izvršnega sveta soglasno sprejet.

Predlog za izdajo zakona in zakonski osnutek sta obravnavala Odbor za finance in Zakonodajnoppravna komisija, ki sta predložila pismeni poročili. Želita morda poročevalca Odbora in Komisije besedo? (Ne želita.)

Pričenjam razpravo. K razpravi se je že priglasil tovariš Dušan Jug, delegat občine Tolmin!

D u š a n J u g : Tovarišica predsednica, tovarišice in tovariši delegati! Družbeno zastavljeni cilji se v letu dni od katastrofe v Posočju bližajo realizaciji. To zimo bodo ljudje dočakali v toplih in varno saniranih domovih. Občani Tolminskega se zavedamo, da je tako uspešna akcija pri odpravi posledic potresa rezultat mobilizacije in volje vseh delovnih ljudi Slovenije, pa tudi brat-

skih republik, tako materialne kot fizične pomoči, prav gotovo pa tudi maksimalnih naporov prizadetega prebivalstva samega.

Ko ocenjujemo po enem letu rezultate izvršenega dela, menimo, da so uspehi odraz organizirane samoupravne socialistične družbe, kakršno gradimo in ki ji je največja vrednota delovni človek.

Za dosedanjo pomoč, ki nam je bila dana iz različnih virov — ta sredstva so ustvarili in združili slovenski delavci in občani, še posebno pa za nepovratna, se ob tej priložnosti prek delegatske skupščine iskreno zahvaljujemo.

Tovarišice in tovariši! Predloženi zakon o spremembah in dopolnitvah zakona o prispevku za odpravljanje posledic potresa na Kozjanskem in v Posočju po svoji vsebini podaljšuje prispevek iz dohodka v dosedanji višini za dobo 6 mesecev. Predvidena sredstva za občino Tolmin dokončno pokrijejo sanacijo in obnovo stanovanjskega fonda prizadetih občanov in sekundarnih komunalnih naprav v naseljih po kriterijih sprejetega pravilnika za odpravo posledic potresa v Posočju.

Ob tem se zavedamo, da številne elementarne nesreče in ekonomski položaj združenega dela v tem času onemogočajo, da bi s tem zakonom v tem obdobju razrešili še vsa druga odprta vprašanja posledic potresa, ki ostajajo še nerešena. Pri tem naj omenimo primarno komunalno infrastrukturo, prizadete cestne povezave z oddaljenimi hribovitimi vasm, poškodovano vodovodno omrežje, zajetja in drugo. Zaskrbljeni smo tudi, ali bodo samoupravne interesne skupnosti sposobne zagotoviti potrebna sredstva za sanacijo objektov družbenega standarda — zlasti velja to za področje izobraževanja in kulture, kljub sprejetim stališčem Izvršnega sveta.

Na podlagi poročil in tega zakona so samoupravne interesne skupnosti tiste, ki prevzemajo obveznosti za sanacijo škode na tem področju v okviru temeljev plana za srednjeročno obdobje, v katerem naj zagotovijo potrebna sredstva. Prav tako naj zagotovijo sredstva za sanacijo objektov javnega značaja, to je objektov upravnih organov, sodišča, objektov UJV, družbenopolitičnih organizacij in drugih, iz sredstev splošne porabe, poleg tega pa tudi kreditna sredstva, ki bodo omogočila realizacijo dogovorjenih in sprejetih meril.

Čeprav predloženi zakon na podlagi že znanega ne zagotavlja celovite realizacije družbeno verificiranega programa sanacije vseh posledic potresa v občini, pa predloženi predlog za izdajo zakona in osnutek podpiramo.

Čutimo se dolžni, da prevzamemo obveznost, kot smo jo tudi v preteklosti, da bomo delegatsko skupščino tudi v bodoče informirali o realizaciji nalog in o problematiki pri odpravi posledic potresa na Tolminskem. Hvala lepa.

Predsednica Mara Žlebnik: Hvala lepa, tovariš Jug! Besedo ima tovariš Davorin Bizjak, delegat občine Šmarje pri Jelšah, ki bo govoril tudi v imenu občine Šentjur pri Celju!

Davorin Bizjak: Tovarišica predsednica, tovarišice in tovariši delegati! Delegaciji obeh v potresu prizadetih občin na Kozjanskem, to je občin Šentjur in Šmarje, sta ob pripravi za današnjo sejo zbora še posebej skrbno obravnavali predlog za izdajo zakona z osnutkom, ki je sedaj v obravnavi. Pri tem smo upoštevali obrazložitev predloga, razpolagali pa smo tudi s stališčem občinskega koordinacijskega odbora za potres, družbenopolitičnih organizacij obeh občin in nekaterih drugih ustreznih organov.

Razprava v obeh občinah je bila poglobljena, ob popolnem spoštovanju delegatskih principov. Zato mi dovolite, da v imenu obeh delegacij seznanim zbor z našimi ocenami, stališči in predlogi. Predlog za izdajo zakona, konkretno za podaljšanje sedanje oblike zbiranja sredstev, pomeni ponovni napor slovenske družbe, da v sorazmerno težki gospodarski situaciji z dodatnimi sredstvi ublaži težke posledice naravne katastrofe v obeh območjih, kar odraža visoko stopnjo socialistične solidarnosti, ki je bila dokazana že nekajkrat prej, pa tudi neposredno po katastrofi. Seveda ne mislimo samo na spontano solidarnost, pač pa predvsem na organiziran pristop, ki je bil spodbujen od Republiške konference Socialistične zveze, Izvršnega sveta, Predsedstva in drugih organov in sproti verificiran v delegatski skupščini. Izhajajoč iz te ocene predlog, ki je pred nami, v obeh občinah podpiramo.

Ob analiziranju doseženih rezultatov pri odpravljanju posledic potresa na Kozjanskem pa smo ugotovili, da dodatna solidarnostna sredstva, zbrana na osnovi danes obravnavanega predloga v približni višini 3 milijarde, kljub vsemu ne bodo zadoščala, da bi pokrili verificiran program in potrebe. S tem želimo seznaniti Skupščino, vendar ne z namenom, da bi se razprava o osnutku zakona odložila ali zavlekla. Želimo govoriti samo o nekaterih dejstvih, ki so v obrazložitvi današnjega predloga po našem mnenju premalo poudarjena. Ta dejstva pa so naslednja: V času sanacije posledic potresa na Kozjanskem je prišlo do podražitve gradbenega materiala in storitev, in to po podatkih Biroja za gradbeništvo za 46,6 %. Ker večina prizadetih občanov zaradi znanih problemov pri dotoku sredstev porablja ta sredstva šele v zadnjem letu, so zaradi prvotno postavljenih cenov, to je 200 tisoč din kredita za novo gradnjo in 120 tisoč kredita za sanacijo, ti občani gotovo prizadeti. Posledice podražitev smo skušali preprečevati s potrošniškimi krediti, vendar smo zaradi poprejšnjih zadolžitev občanov in kreditne nesposobnosti uspeli samo v nekaterih primerih.

V dosedanjih programih pri odpravljanju posledic potresa sploh nismo zagotavljali sredstev za nekatere družbene objekte, ki so bili prizadeti, kot so objekti in lokali kombinata, trgovske delovne organizacije Jelša, objekti milice, sodišča, komunalni objekti in drugi, ker smo menili, in takšna je bila tudi usmeritev, da bomo sredstva zanje zagotovili po redni poti z ugodnejšimi krediti bank, v okviru programov v samoupravnih interesnih skupnostih in podobno. Vendar tu nismo doslej veliko dosegli.

Na osnovi obeh predhodnih ugotovitev, ki smo ju navedli samo za primer, predlagamo, da sprejme naš zbor priporočilo, da se v času javne obravnave osnutka zakona aktivirajo ustrezni organi in skupaj z nami proučijo še nerešene probleme ter vire in oblike za dokončno sanacijo potresa na Kozjanskem.

Kratek povzetek naših stališč in predlogov bi bil torej naslednji: Predloženi zakon podpiramo kot eno izmed oblik reševanja problemov in pričakujemo podporo republiških dejavnikov in Skupščine pri iskanju drugih oblik in konkretnih rešitev za saniranje še vedno odprtih problemov.

Mislim, da so naši predlogi enaki tistim, ki jih je povedal tovariš Orožen v imenu Izvršnega sveta. Hvala lepa.

Predsednica Mara Žlebnik: Hvala, tovariš Bizjak! Kdo še želi razpravljati? (Nihče.) Potem zaključujem razpravo in predlagam zboru, da sprejme naslednji sklep:

1. Predlog za izdajo zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o prispevku za odpravljanje posledic potresa na Kozjanskem in v Posočju, z osnutkom zakona, se sprejme.

2. Predlog zakona pripravi Izvršni svet Skupščine Socialistične republike Slovenije.

3. Pri pripravi predloga zakona naj upošteva vse pripombe, predloge in mnenja, dana v poročilih delovnih teles Skupščine in zbora ter pripombe in priporočila, dana na razpravi na seji zbora.

Kdor je za predlagani sklep, naj prosim glasuje! (60 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je zbor soglasno sprejel predlagani sklep.

Prehajamo na 4. točko dnevnega reda, to je na predlog za izdajo zakona o izvrševanju kazenskih sankcij.

Predlog za izdajo zakona je Skupščini predložil v obravnavo njen izvršni svet. Za svojega predstavnika je določil Alojza Domjana, republiškega podsekretarja v Republiškem sekretariatu za pravosodje, organizacijo uprave in proračun. Ali želi predstavnik predlagatelja predlog za izdajo zakona še ustno obrazložiti? (Ne želi.)

Predlog za izdajo zakona ste prejeli z dopisom z dne 30. 9. 1977. Prejeli ste tudi teze za zakon.

Predlog za izdajo zakona so obravnavali: Odbor za družbenopolitični in komunalni sistem, Zakonodajno-pravna komisija in Komisija za pravosodje, ki so predložili pismena poročila. Želijo poročevalci Odbora in obeh komisij poročila še ustno dopolniti? (Ne želijo.)

Danes na klop ste prejeli tudi stališča Družbenopolitičnega zbora, ki je ta akt obravnaval v smislu drugega odstavka 72. člena Poslovnika Skupščine Socialistične republike Slovenije.

Pričenjam razpravo. Kdo želi besedo? (Nihče.) Zaključujem razpravo in predlagam zboru, da sprejme naslednji sklep:

1. Predlog za izdajo zakona o izvrševanju kazenskih sankcij se sprejme.

2. Osnutek zakona pripravi Izvršni svet Skupščine Socialistične republike Slovenije.

3. Pri pripravi osnutka zakona naj upošteva stališča Družbenopolitičnega zbora, pripombe, predloge in mnenja delovnih teles Skupščine in zbora ter pripombe skupin delegatov.

Kdor je za predlagani sklep, naj prosim glasuje! (60 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je zbor soglasno sprejel predlagani sklep. Ugotavljam tudi, da je sklep sprejet v skladu s stališči Družbenopolitičnega zbora, o čemer bom predsednika tega zbora posebej obvestila.

Prehajamo na 5. točko dnevnega reda, to je na predlog odloka o potrditvi dogovora o temeljnih merilih za ugotavljanje katastrskega dohodka.

Predlog odloka je Skupščini predložil v obravnavo njen Izvršni svet. Za svojega predstavnika je določil Dragana Mozetiča, namestnika republiške sekretarke za finance in Maro Rovanovo, republiško podsekretarko v Republiškem sekretariatu za finance.

Ali želi predstavnik predlagatelja predlog odloka tudi ustno obrazložiti? (Ne želi.)

Predlog odloka ste prejeli s sklicem seje zbora z dne 20. 9. 1977. Obravnavala sta ga Odbor za finance in Zakonodajno-pravna komisija, ki sta predložila pismeni poročili. Ali želite poročevalca Odbora in Komisije besedo? (Ne želite.)

Pričenjam razpravo! Glede na to, da smo prejeli k temu dogovoru pismene pripombe skupine delegatov iz občine Nova Gorica, bi bilo dobro, da bi morda predstavnik predlagatelja prebral stališče Republiškega sekretariata za finance k tem pripombam.

Dragan Mozetič: Tovarišica predsednica, tovarišice in tovariši delegati! V zvezi s pripombami skupine delegatov za Zbor združenega dela z gospodarskega področja in skupine delegatov za Zbor občin iz Nove Gorice k predlogu odloka o potrditvi dogovora o temeljnih merilih za ugotavljanje katastrskega dohodka pojasnjujemo:

Predlagani dogovor o temeljnih merilih za ugotavljanje katastrskega dohodka je bil po predhodni obravnavi v telesih Zveznega izvršnega sveta posredovan v obravnavo in sprejetje izvršnim svetom socialističnih republik in avtonomnih pokrajin. Izvršni svet Skupščine SR Slovenije je omenjeni dogovor obravnaval in sprejel v januarju 1977. Podpisovanje s strani predstavnikov izvršnih svetov republik in pokrajin pa je bilo izvedeno v aprilu leta 1977. Gre torej za tak postopek sprejemanja dogovora, po katerem je le veljavnost že podpisane dogovora vezana na predhodno potrditev skupščin socialističnih republik in avtonomnih pokrajin, kar izhaja iz določbe 5. člena predloženega dogovora. Pripominjamo, da se po predloženih merilih v republikah in avtonomnih pokrajinah že izračunava nov katastrski dohodek.

Povprečni materialni stroški, ki se štejejo kot odbitna postavka pri ugotavljanju katastrskega dohodka, so po mnenju skupine delegatov iz Nove Gorice preizko opredeljeni, zlasti pri katastrski kulturi sadovnjaki in vinogradi. Glede na to, da se dana pripomba nanaša na plantažne nasade, opozarjamo na določbo tretjega odstavka 2. točke predloženih meril, kjer je izrecno določeno, da je izjemoma, kjer se pokaže potreba v okviru obstoječih kultur, dopustna nadaljnja diferenciacija katastrskih kultur na plantažne sadovnjake, plantažne vinograde itd. in s tem tudi podlaga za izjemno obravnavo stroškov v zvezi z ugotavljanjem katastrskega dohodka teh kultur.

Pripominjamo, da je občinska komisija za ugotavljanje katastrskega dohodka za katastrski okraj Gorica v tem smislu tudi izdelala predlog lestvice za katastrski kulturi sadovnjak in vinograd.

V smislu tega dogovora prosimo delegate, da predlagani odlok sprejmejo.

Predsednica Mara Žlebnič: Želi še kdo razpravljati? (Nihče.) Zaključujem razpravo in prehajam na glasovanje. Kdor je za predlog odloka, naj prosim glasuje! (59 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je zbor predlog odloka soglasno sprejel.

Prehajamo na 6. točko dnevnega reda, to je na potrditev statuta Zdravstvene skupnosti Slovenije.

Statut je predložila v potrditev Zdravstvena skupnost Slovenije, ki je za svojo predstavnico določila tovarišico Lilijano Toth. Želi morda predstavnica Zdravstvene skupnosti besedo? (Ni navzoča.)

Predstavnik Izvršnega sveta je dr. Danijel Brezic, pomočnik predsednika Republiškega komiteja za zdravstveno in socialno varstvo.

Statut ste prejeli s sklicem seje zбора z dne 20. 9. 1977. Obravnavala sta ga Odbor za družbenoekonomske odnose in razvoj in Zakonodajno-pravna komisija, ki sta predložila pismeni poročili, naš odbor pa tudi predlog odloka. Želita morda poročevalca Odbora in Komisije besedo? Tovariš Rode, poročevalec Odbora za družbenoekonomske odnose in razvoj!

Vitja Rode: V poročilo Odbora za družbenoekonomske odnose in razvoj se je vrinila napaka. Pripomba se ne nanaša na 5. člen ampak na 54. člen.

Predsednica Mara Žlebnič: Hvala, tovariš Rode! Želi kdo razpravljati? Prosim, besedo ima tovarišica Zinka Južina, delegatka Skupščine mesta Ljubljana!

Zinka Južina: Skupina delegatov Skupščine mesta Ljubljana je na svoji seji dne 17. 10. 1977 postavila k 9. členu statuta Zdravstvene skupnosti Slovenije tole vprašanje: V 9. členu statuta se govori, da pri izvrševanju svojih nalog sodelujejo delavci in drugi delovni ljudje ter občani, združeni v skupnosti, z drugimi republiškiimi samoupravnimi organizacijami in skupnostmi, ki so nato navedene. Skupina delegatov postavlja vprašanje: Ali bi kazalo v alinei navesti samo Skupnost socialnega varstva? Oziroma če je Skupnost odločila, da našteje vsako za sebe, kot na primer v 4. in 5. alinei, potem prva alineja ni potrebna. Hvala lepa.

Predsednica Mara Žlebnič: Hvala! Tovarišica Tothova, lahko na to odgovorite? Prosim!

Lilijana Toth: Nimamo nič proti, če se črta prva alineja. Naj pa pojasnim, da je bila prva alineja vključena v ta člen predvsem na predlog delegatov, glede na to, da imamo s Skupnostjo socialnega varstva Slovenije pri uresničevanju skupnih interesov v zvezi z ugotavljanjem socialne varnosti posebne naloge.

Predsednica Mara Žlebnič: Hvala, tovarišica Tothova! Če se smem vmešati! Menim, da nič ne škodi, če tako ostane, kajti mislim, da bo šlo dejansko sodelovanje v vse te smeri, tako s Skupnostjo socialnega varstva kakor s tistimi skupnostmi, ki jih ta skupnost združuje. Ker jih združuje samo glede nekaterih vprašanj, ne glede vseh, obstaja možnost sodelovanja z vsemi.

Se strinjate, tovarišica Južina? (Da.)

Kdo še želi besedo? (Nihče.) Zaključujem razpravo in prehajam na glasovanje. Kdor je za predlog odloka o potrditvi statuta Zdravstvene skupnosti Slovenije, naj prosim glasuje! (60 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je zbor soglasno sprejel predlog odloka.

Prehajamo na 7. točko dnevnega reda, to je na samoupravni sporazum o ustanovitvi Zveze skupnosti za varstvo pred požarom Socialistične republike Slovenije.

Samoupravni sporazum je Skupščini predložila v soglasje Zveza skupnosti za varstvo pred požarom Socialistične republike Slovenije, ki je bila povabljena na sejo zbora in ki je za svojega predstavnika določila tovariša Mirana Babška, člana Izvršnega sveta te zveze. (Ni navzoč, nadomestuje ga Boris Lenarčič, tajnik Zveze.) Prosim, besedo ima tovariš Lenarčič, tajnik Zveze!

Boris Lenarčič: Tovarišica predsednica, tovarišice in tovariši delegati! Zakon o varstvu pred požarom, ki je pričel veljati 1. marca 1976, je določil, da se na področju požarnega varstva ustanovijo občinske samoupravne interesne skupnosti za varstvo pred požarom in Zveza interesnih skupnosti SR Slovenije za varstvo pred požarom.

Z ustanovitvijo občinskih samoupravnih interesnih skupnosti za varstvo pred požarom so nastali pogoji za ustanovitev Zveze samoupravnih interesnih skupnosti SR Slovenije za varstvo pred požarom. Ta se je konstituirala dne 7. 7. 1977. Na prvem zasedanju je sprejela oba dokumenta, ki sta danes predložena vašemu zboru, in sicer samoupravni sporazum o ustanovitvi Zveze samoupravnih interesnih skupnosti SR Slovenije za varstvo pred požarom in pa statut Zveze.

V skladu z 39. členom zakona o varstvu pred požarom sta bila oba dokumenta predložena Skupščini SR Slovenije v soglasje. Med razpravo v skupščinskih telesih so bile sprejete spremembe in dopolnitve, ki jih v celoti sprejemamo. Delegatom so bile predložene skupaj z gradivom. Strinjamo se tudi s predlogi Zakonodajno-pravne komisije. Zato predlagam v imenu Zveze, da delegati sprejmejo oba predložena dokumenta skupaj s spremembami in dopolnitvami. Skupščina Zveze samoupravnih interesnih skupnosti SR Slovenije za varstvo pred požarom pa bo te spremembe in dopolnitve sprejela na prvem prihodnjem zasedanju, ki bo letos v mesecu novembru.

Predsednica Mara Žlebnik: Hvala, tovariš Lenarčič! Predstavnik Izvršnega sveta je tovariš Martin Golob, pomočnik republiškega sekretarja za notranje zadeve.

Samoupravni sporazum ste prejeli s sklicem seje zbora z dne 20. 9. 1977.

Zveza samoupravnih interesnih skupnosti Socialistične republike Slovenije za varstvo pred požarom nam je predložila tudi spremembe in dopolnitve samoupravnega sporazuma, ki so bile pripravljene na podlagi pripomb strokovnih služb, Zakonodajno-pravne komisije Skupščine in Sekretariata za zakonodajo Izvršnega sveta. Te spremembe in dopolnitve je treba obravnavati kot sestavni del samoupravnega sporazuma.

Samoupravni sporazum sta obravnavala Odbor za družbenopolitični in komunalni sistem in Zakonodajno-pravna komisija, ki sta predložila pismeni poročili, naš odbor pa tudi predlog odloka o soglasju k samoupravnemu sporazumu. Želita poročevalca Odbora in Komisije besedo? (Ne želita.)

Pričenjam razpravo! Želi kdo razpravljati? (Nihče.) Zaključujem razpravo in prehajam na glasovanje. Kdor je za predlog odloka o soglasju k samoupravnemu sporazumu, naj prosim glasuje! (57 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je zbor soglasno sprejel predlog odloka o soglasju k samoupravnemu sporazumu.

Prehajamo na 8. točko dnevnega reda, to je na statut Zveze skupnosti za varstvo pred požarom Socialistične republike Slovenije.

Statut je Skupščini predložila v soglasje Zveza skupnosti za varstvo pred požarom Socialistične republike Slovenije, ki je bila povabljena na sejo zbora. Predstavnik predlagatelja je imel uvodno besedo pri prejšnji točki. Predstavnik Izvršnega sveta je Martin Golob, pomočnik republiškega sekretarja za notranje zadeve.

Statut ste prejeli s sklicem seje zbora z dne 20. 9. 1977. Zveza samoupravnih interesnih skupnosti Socialistične republike Slovenije za varstvo pred požarom nam je predložila tudi spremembe in dopolnitve statuta, ki so bile pripravljene na podlagi pripomb strokovnih služb, Zakonodajno-pravne komisije Skupščine in Sekretariata za zakonodajo Izvršnega sveta. Te spremembe in dopolnitve je treba imeti za sestavni del statuta.

Statut sta obravnavala Odbor za družbenopolitični sistem in Zakonodajno-pravna komisija, ki sta predložila pismeni poročili, naš odbor pa tudi predlog odloka o soglasju k statutu. Poročevalca ne želita besede? (Ne.)

Pričenjam razpravo! Želi kdo razpravljati? (Nihče.) Zaključujem razpravo in prehajam na glasovanje. Kdor je za predlog odloka o soglasju k statutu Zveze skupnosti za varstvo pred požarom Socialistične republike Slovenije, naj prosim glasuje! (57 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je zbor soglasno sprejel predlog odloka o soglasju.

Prehajamo na 9. točko dnevnega reda, to je na predlog programa dela Zbora občin Skupščine SR Slovenije za obdobje od septembra 1977 do julija 1978, ki ga je pripravila in predložila skupina delegatov za pripravo programa dela zbora, imenovana na 51. seji dne 28. 9. 1977.

Predlog programa dela bo obrazložil predsedujoči skupine dr. Boris Berce. Prosim!

Dr. Boris Berce: Tovarišica predsednica, tovariši delegati! Pred seboj imate dokaj zajetno gradivo, ki obsega predlog programa dela. Ta program je širok in hkrati pomemben politični akt, ki predstavlja dogovor med različnimi dejavniki našega družbenega življenja in našo delegatsko skupščino. Prav zaradi tega ste na prejšnji seji zbora imenovali skupino delegatov za pripravo predloga programa dela zbora za obdobje do julija, kar sicer presega čas našega mandata, pomeni pa kontinuiteto dela delegatske skupščine tudi v novem mandatnem obdobju.

Skupina se je sestala takoj po seji zbora, proučila vse sprejete predloge, pripombe in mnenja, ki so jih k delovni zasnovi programa dela zbora posredovale delegacije temeljnih samoupravnih organizacij in skupnosti, občinske skupščine, skupine delegatov, samoupravne interesne skupnosti, Izvršni svet, družbenopolitične organizacije in drugi zainteresirani družbeni subjekti, in jih v predloženem predlogu programa tudi v celoti upoštevala. Zato je predlog programa v primerjavi z delovno zasnovo, ki ste jo tudi dobili, precej spremenjen, dopolnjen in zajema v bistvu vse najvažnejše naloge, ki naj bi bile v tekočem poslovnem letu opravljene, bodisi z obravnavo problematike bodisi s sprejetjem ustreznega akta. Glede na obseg programa in dosedanje izkušnje v zvezi s programiranjem dela v republiški skupščini je skupina delegatov sicer ugotovila, da je program zelo zahteven in obsežen, vendar pa so naloge, ki so pred zbori

republiške skupščine, tako pomembne, da jih program mora vsebovati, čeprav bodo morda prenesene šele v naslednje poslovno leto. Le tako koncipiran celovit program daje v samoupravni resničnosti republike enotno podobo o problemih in nalogah, ki jih bo potrebno čimprej urediti in rešiti.

Iz tematskega dela programa bo treba posebno pozornost posvetiti nadaljnemu spremljanju izvajanja in razvoju delegatskega in sploh političnega sistema, ki ga gradimo, uresničevanju zakona o združenem delu, problematiki prostorskega planiranja, izvajanju urbanistične, zemljiške in stanovanjske politike, izpeljavi sistema podlage za svobodno menjavo dela, preobrazbi šolstva, problematiki uprave, ureditvi družbenega informacijskega sistema, uresničevanju koncepta splošne ljudske obrambe, uresničevanju srednjeročnega družbenega plana republike v letu 1978, sprejemanju načrtane politike ekonomskega razvoja in drugim področjem družbenega življenja.

Skladno s tematskim delom je pripravljeno tudi zakonodajno področje, v katerem so pomembna zlasti področja družbenega planiranja, državne uprave, družbenega informacijskega sistema, svobodne menjave dela, samoupravnih interesnih skupnosti, volilnega sistema, združevanja gospodarstva, urbanizma, izobraževanja, kompleksa prometa in cest in podobnega.

Program vsebuje tudi naloge v zvezi z dajanjem soglasij k aktom Zbora republik in pokrajin Skupščine SFRJ oziroma naloge v zvezi z drugimi sistemsko pomembnimi akti, do katerih bodo zbori Republiške skupščine morali zavzeti svoja stališča.

Tovarišice in tovariši delegati! V imenu skupine predlagam, da program sprejmete skupaj s predlogom dopolnitev Izvršnega odbora Republiške konference Socialistične zveze delovnega ljudstva Slovenije, ki ste ga danes prejeli na klop — zaradi časovne stiske ga nismo mogli vključiti v ta program, in da pooblastite skupino, da opravi končno redakcijo programa, ki naj se objavi v Poročevalcu Skupščine SR Slovenije. Hvala lepa.

Predsednica Mara Žlebnič: Hvala, tovariš Berce! Predlog programa ste prejeli z dopisom z dne 12. 7. 1977. Obravnavala so ga vsa delovna telesa Skupščine in zbora, ki so predložila pismena poročila. Želijo morda poročevalci delovnih teles poročila še ustno dopolniti? (Ne želijo).

Predlog programa dela sta obravnavala tudi Predsedstvo Skupščine SR Slovenije in Izvršni odbor Republiške konference Socialistične zveze delovnega ljudstva Slovenije.

Na podlagi vseh predloženih gradiv pričnjam razpravo! Kdo želi besedo? (Nihče.)

Zaključujem razpravo in prehajam na glasovanje. Kdor je za predloženi predlog programa dela zbora, naj prosim glasuje! (58 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Glede na pripombe in predloge Izvršnega odbora Republiške konference Socialistične zveze delovnega ljudstva Slovenije predlagam, da zbor sprejme še naslednji sklep:

1. Skupina delegatov za pripravo programa dela Zbora občin Skupščine SR Slovenije za obdobje od septembra 1977 do julija 1978 naj opravi končno redakcijo programa dela zbora, pri čemer naj upošteva pripombe Izvršnega odbora Republiške konference Socialistične zveze delovnega ljudstva Slovenije.

2. Program dela Zbora občin se objavi v Poročevalcu Skupščine SR Slovenije.

3. Skupina delegatov za pripravo programa dela zbora naj na podlagi 34. člena poslovnika Zbora občin Skupščine SR Slovenije določi predlog periodičnega delovnega načrta za čas od 31. decembra 1977 in ga pošlje vsem vodjem in članom skupin delegatov za pošiljanje delegatov v Zbor občin Skupščine SR Slovenije.

Kdor je za predlagani sklep, naj prosim glasuje! (58 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je zbor soglasno sprejel predlagani sklep.

Prehajamo na 10. točko dnevnega reda, to je na predlog za izdajo zakona o ugotavljanju in razporejanju celotnega prihodka in dohodka, z osnutkom zakona, ki ga je Skupščini SR Slovenije poslala Skupščina SFRJ in ga bo obravnaval Zvezni zbor Skupščine SFRJ.

Ta zakon obravnavamo na podlagi 196. člena poslovnika Skupščine, upoštevajoč pobudo, ki jo je dalo Predsedstvo Skupščine SR Slovenije, da se zaradi pomena predloženega akta opravi razprava o njem tudi v pristojnih zborih naše skupščine. Predstavniki delegatov v Zveznem zboru Skupščine SFRJ je Ivica Kavčič, predstavnik Izvršnega sveta pa Dragan Mozetič, namestnik republiške sekretarke za finance.

Uvodno besedo k tej točki dnevnega reda bo imel predstavnik Odbora za družbenoekonomske odnose in razvoj našega zbora tovariš Vitja Rode!

Vitja Rode: Tovarišica predsednica, tovarišice in tovariši! Predloženi predlog za izdajo zakona o ugotavljanju in razporejanju celotnega prihodka in dohodka z osnutkom zakona, ki ga danes obravnavamo, je nedvomno eden od bistvenih aktov, s katerimi celovito urejamo pogoje in način ugotavljanja in razporejanja celotnega dohodka in prihodka v skladu z zakonom o združenem delu. Predloženi akt je pomemben tudi zaradi tega, ker bo omogočil, da dohodkovni odnosi na podlagi zakona o združenem delu v temeljnih organizacijah združenega dela in drugih samoupravnih organizacijah in skupnostih dejansko zažive s 1. januarjem prihodnjega leta, kar pa bo vsekakor zahtevalo uskladenost in pospešeno delovanje vseh družbenih dejavnikov v skupnih prizadevanjih za dosledno uresničevanje v zakonu o združenem delu opredeljenih dohodkovnih odnosov v vseh oblikah združevanja dela in sredstev.

Želim poudariti, da je v dosedanjih razpravah predloženi akt doživel načelno podporo, pri čemer pa ne smemo zanemariti številnih vsebinskih pripomb in predlogov, prav tako pa tudi številnih vprašanj, iz katerih je moč sklepati, da vseh predloženih rešitev v praksi bodisi ne bi mogli ali ne bi znali uveljaviti. S tega vidika je najpomembnejša zasnova tretjega poglavja, ki ureja ugotavljanje in razporejanje skupnega prihodka kot bistveno novost v skupnih naporih vseh socialističnih sil za dosledno uveljavitev družbenoekonomskega položaja delavcev v temeljnih organizacijah združenega dela, ko gospodarijo z rezultati svojega živga in minulega dela. To poglavje je pomembno zaradi tega, ker mora s rešitvami dosledno preprečevati kakršnokoli odtujevanje dohodka oziroma rezultatov dela. O pomembnosti predloženih rešitev pričajo tudi številne pripombe, predlogi in vprašanja glede ugotavljanja in razporejanja skupnega prihodka oziroma deleža iz skupnega dela skupnega poslovanja in deleža v skupnem dohodku iz uporabe združenih sredstev.

Zaradi tega sta naša odbora za družbenoekonomske odnose in razvoj in za finance posvetila posebno pozornost tem vprašanjem in ugotovila, da so pred-

ložene rešitve glede na številne pripombe in predloge tudi v drugih republikah in pristojnih zveznih organih nedorečene v tolikšni meri, da obravnava ne bi bila na mestu, saj je predlagatelj sam ugotovil, da je treba to poglavje ponovno skrbno proučiti in predložiti ustrežnejše in celovitejše rešitve. Pri tem je posebej pomembno, da se zagotovi natančno evidentiranje vseh tokov ustvarjanja in delitve dohodka, kar bo omogočilo tudi spremljanje uresničevanja sprejetih planov. Če pa želimo to doseči, mora biti zajeta vsa pestrost različnih organizacijskih oblik samoupravnega združevanja dela in sredstev.

Prejeli ste poročilo s skupne seje obeh odborov, iz katerega so razvidne tudi nekatere konkretne pripombe in predlogi, ki zanje predlagamo, da jih zbor posreduje Zveznemu zboru Skupščine SFRJ. Pri tem pa želim poudariti, da sta odbora posebej skrbno obravnavala tudi nekatera vprašanja, ki so pomembna z vidika družbenopolitičnih skupnosti. Tako na primer še vedno ni razrešeno vprašanje vštevanja terjatev do družbenopolitičnih skupnosti in iz naslova kompenzacij, premij, regresov, refakcij itd., kar je zlasti pomembno z vidika izvozno usmerjenega gospodarstva. Predloženi sistem namreč ne omogoča vključevanja teh terjatev v celotni prihodek, ker tudi veljavni zakon o zavarovanju plačil med uporabniki družbenih sredstev zavarovanja tovrstnih terjatev ne ureja. Z vidika planskih usmeritev v zvezi z mednarodno menjavo dela pa je pomembno, da se tudi po tej poti vzpostavlja enakopravnost temeljnih organizacij za pridobivanje dohodka. Enako seveda velja tudi za ukrepe ekonomske politike, zlasti v agroindustrijskem kompleksu z vidika kompenzacij, premiranja in regresiranja določenih proizvodov.

Kritično so bile ocenjene težnje v nekaterih drugih republikah, po katerih bi v materialne stroške vključevali tudi stroške uvajanja nove proizvodnje in stroške raziskovanja rudnin in mineralnih bogastev. V odborih smo temu nasprotovali zaradi bistvenega vplivanja teh stroškov na ugotavljanje družbenega proizvoda in na politiko cen, ob dejstvu, da tovrstnih stroškov ne moremo šteti za stroške, ki so sestavni del naložb, z vsemi posledicami, ki iz take opredelitve izhajajo.

Odbora sta bila seznanjena tudi s pripombami Komisije Izvršnega sveta za spremljanje obračunskega sistema, Gospodarske zbornice Slovenije, nekaterih strokovnih združenj in drugih samoupravnih subjektov. V veliki meri se te pripombe in vprašanja nanašajo na predlagane rešitve, ki sta nanje opozorila tudi odbora. Posebej pa sta odbora podprla pripombe in predloge, ki zadevajo ustavne pravice republik in avtonomnih pokrajin pri razporejanju dohodka, pri oblikovanju skupnih osnov in meril za razporejanje čistega dohodka in delitev sredstev za osebne dohodke, celoten sklop družbenoekonomskih odnosov v svobodni menjavi dela na področju družbenih dejavnosti ter tudi tiste pripombe, ki so sicer pretežno knjigovodsko-tehnične narave, pa kljub temu z vidika ugotavljanja oziroma izkazovanja dohodka pomenijo opozorilo, v kakšni smeri bi kazalo rešitve v zakonu precizirati oziroma jih ustrežneje urediti tudi s podzakonskimi akti.

Obenem je bilo enotno podprto tudi stališče, da je treba vzporedno z obravnavanim aktom sprejeti tudi potrebne spremembe in dopolnitve zakona o zavarovanju plačil med uporabniki družbenih sredstev, zakona o sanaciji in sistemski zakon, ki bo podrobneje urejal odnose v mednarodni menjavi dela.

Prav tako pa bo treba bistveno pospešiti sprejemanje ustreznih republiških aktov, ki bodo urejali združevanje kmetov in celoten sklop združevanja dela in sredstev v tako imenovani sferi povezovanja samostojnega osebnega dela v

sistemu samoupravnega združenega dela, ter s tem zagotoviti, da bo obravnavani akt z vidika ugotavljanja in razporejanja dohodka učinkovit tudi na tem področju. Odbora sta prav tako z vso resnostjo opozorila, da mora delo pri samoupravnem urejanju dohodkovnih odnosov v temeljnih organizacijah združenega dela in v drugih samoupravnih organizacijah in skupnostih teči nemoteno in da razprave o predloženem aktu pomenijo v prvi vrsti tudi spodbudo za njihovo nadaljnje hitrejše delo.

Tovarišice in tovariši delegati! Ob koncu tega kratkega uvoda predlagam, da zbor posreduje Zveznemu zboru Skupščine SFRJ vse pripombe, stališča, predloge in vprašanja, oblikovana v delovnih telesih Skupščine in zbora ter pripombe, mnenja in stališča, ki bodo izražena v razpravi na tej seji zbora.

Predsednica Mara Žlebnič: Hvala lepa, tovariš Rode! Predlog za izdajo zakona z osnutkom zakona ste prejeli z dopisom z dne 26. 9. 1977. Danes pa smo vam na klop predložili tudi stališča Izvršnega sveta Skupščine SR Slovenije k temu aktu. Obravnavali so ga: Odbor za družbenoekonomske odnose, Odbor za finance in Zakonodajno-pravna komisija, ki so predložili pismena poročila.

Na podlagi predloženih gradiv pričujem razpravo! K razpravi se je javil tovariš Tone Rupar, delegat občine Sevnica. Prosim, tovariš Rupar!

Tone Rupar: Tovarišica predsednica, tovarišice in tovariši delegati! Skupina delegatov za Zbor občin Skupščine SR Slovenije iz občine Sevnica je iz razprave v delegatski bazi zbrala pripombe k predlogu za izdajo zakona o ugotavljanju in razporejanju celotnega prihodka in dohodka. Skupina delegatov predlaga, da Zbor občin Skupščine SR Slovenije pripombe obravnava in jih posreduje predlagatelju.

V 4. členu so določila, kaj se ima za vnovčeni dohodek. Med drugimi pravijo, da so mišljena nakazila ter gotovinska plačila do zadnjega dne dobe, za katero se ugotavlja celotni prihodek. Ker trgovinske in gostinske organizacije izkupiček zadnjega dne v mesecu polagajo prek trezorja na svoje žiro račune in je vplačilo izkazano v izpisku šele naslednji dan, to je prvega naslednji mesec, smo mnenja, da naj se tudi taka vplačila všttevajo v celotni prihodek v tekočem obdobju.

Predlog za izdajo zakona zelo nejasno obravnava materialne stroške, in sicer v členih od 10 do 19 predlagamo, da se ti stroški v zakonu takstativno naštejejo in te odločitve prepustijo zveznim organom. Iz predloga tudi ni razvidno, kako je s stroški za reklame, sejme, reprezentanco in podobno.

Druga točka drugega odstavka 12. člena, ki govori, da se izdatki za delo na osnovnih sredstvih in za rekonstrukcije ne štejejo za investicijsko vzdrževanje, po našem mnenju ni sprejemljiva. Gre namreč za praktične primere, ko je na primer potrebno večje popravilo prevoznega sredstva v delovni organizaciji, npr. kamiona in podobnega.

V 11. členu je navedeno, da sprotne potrebe strokovnega izobraževanja lahko všttevamo v materialne stroške, ni pa jasno, kako je s stroški štipendiranja rednega šolanja in šolanja ob delu. Sedaj te izdatke izkazujemo kot ostale osebne dohodke, kar pa ni v skladu z evidentiranjem in izračunavanjem osebnih dohodkov. Predlagamo, da bi se vsi izdatki za strokovno izobraževanje in štipendiranje všttevili v materialne stroške.

Regres za prehrano je bil uveljavljen prek sindikalne liste zato, ker je bilo ugotovljeno, da s tem omogočamo vsem delavcem ceneno in zdravo prehrano, ki jim je potrebna za normalno ohranjanje fizične sposobnosti. Če je tako, potem predlagamo, da gredo ti stroški v breme materialnih stroškov in ne sklada skupne porabe.

Nekaj podobnega velja za izplačevanje regresa za dopuste. Temeljna organizacija združenega dela mora zagotoviti oziroma najprej poravnati vse zakonske in pogodbene obveznosti in šele nato, če ji ostane dovolj čistega dohodka, lahko predvidi sredstva za izplačilo regresov. To pa pomeni, da bodo tozdi zagotavljali vsem delavcem v samoupravnih interesnih skupnostih družbenih dejavnosti sredstva za regrese, nasprotno pa nekateri tozdi svojim delavcem teh sredstev ne bodo mogli zagotoviti.

Za področje kmetijstva ni sprejemljiva formulacija 19. člena glede ovrednotenja zalog določenih proizvodov po cenah, doseženih v zadnjem mesecu oziroma v zadnjih treh mesecih prodaje. Kmetijstvo je namreč v republiki po proizvodnih panogah povezano v poslovne skupnosti, kot so sadjarska poslovna skupnost, hmeljarska poslovna skupnost in tako dalje. Vsaka poslovna skupnost po svojem organu določi mesečne prodajne cene, kajti s skladiščenjem nastajajo stroški, hladilni, osuševalni in podobni. Razumljivo je, da je vrednost zalog določenih proizvodov nižja, kot pa je dosežena povprečna prodajna cena. Zato menimo, da bi bile poslovne skupnosti pristojne določati cene zalog, ne pa Zvezni izvršni svet.

Rok za dokončno razporeditev skupnega dohodka, ki je določen v 3. odstavku 39. člena, je po našem mnenju prekratek. Zato predlagamo, da bi ga bilo treba podaljšati od sedanjih 30 na 45 dni od izteka leta. Po sedanjih predpisih je rok za izdelavo zaključnega računa 60 dni. Ta rok je v skladu z obsegom dela zaključnega računa in je rok 30 dni prekratek.

Po našem mnenju alternativa za 55. člen ni potrebna. Če pa se 55. člen črta, potem menimo, da ni potrebe za določbe 56. člena. Hvala lepa.

Predsednica Mara Žlebnič: Hvala, tovariš Rupar! Kdo želi naprej razpravljati? Besedo ima tovariš Jože Jelenc, delegat občine Celje!

Jože Jelenc: Tovarišica predsednica, tovarišice in tovariši delegati! Skupina delegatov Skupščine občine Celje soglaša s pripombami, ki jih navajata v svojem poročilu Odbor za družbenoekonomske odnose in razvoj in Odbor za finance, poleg tega pa ima še naslednje pripombe:

Hkrati z zakonom bi morali biti izdani vsi podzakonski predpisi, ki jih predvideva zakon. Sprejetje tega zakona bo zahtevalo od organizacij združenega dela veliko spremembo organizacijskega in vsebinskega značaja, katere je možno racionalno obvladati le s kompleksnim reševanjem tega področja.

4. člen: Zakon o zavarovanju plačil med uporabniki družbenih sredstev določa, da mora dolžnik poravnati svojo obveznost za dobavljeno blago ali opravljene storitve v 15 dneh po nastanku dolžniško-upniškega razmerja. Na koncu vsakega obračunskega obdobja ostaja 15-dnevna realizacija neplačana. Ob sedANJI zakonski rešitvi bi ostal precejšen del prihodka povsem izločen iz ugotavljanj in razporejanja celotnega prihodka in dohodka. Organizacije združenega dela pa bi izkazovale zaradi takega načina obračunavanja fiktivne izgube, ki se vsebinsko ne bi ločile od izgub, ki jih povzročajo resne motnje v gospodarjenju.

5. člen: V 3. točki tega člena bi bilo potrebno za besedo »interni banki« dodati besede »oziroma posebni finančni službi«, tako da bi se ta točka glasila: »denarni zneski, obračunani v interni banki oziroma posebni finančni službi, v skladu z zakonom o temeljih kreditnega in bančnega sistema.«

11. člen: Podpiram predlog prejšnjega razpravljalca, da naj se iz materialnih stroškov oziroma iz dohodka pokrivajo tudi stroški za organizirano družbeno prehrano delavcev in pa obvezen del prispevka za stanovanjsko izgradnjo.

V 23. členu in še v nekaterih drugih so navedeni roki v zvezi z ugotavljanjem in razporejanjem skupnega prihodka in dohodka. Ti roki so za vse udeležence pri pridobivanju skupnega prihodka problematični oziroma so prekratki za razporeditev prihodka. Tako ugotavlja tudi Izvršni svet v zvezi z 20. in 32. členom. Potreben je tak način obračunavanja skupnega prihodka, ki bo upošteval realne kadrovske in materialne možnosti računovodskih in finančnih služb v organizacijah združenega dela. Hvala lepa.

Predsednica Mara Žlebnik: Hvala, tovariš Jelenc! Še kdo prosim? Želi še kdo razpravljati? Želi besedo tovarišica Kavčičeva, delegatka v Zveznem zboru? Besedo ima tovarišica Kavčičeva!

Ivica Kavčič: Tovarišica predsednica, tovarišice in tovariši delegati! Predvsem bi rada povedala, da smo delegati v Zveznem zboru izredno zadovoljni, da je o tako pomembnem zakonu, kot je ta, kajti posega v temelje gospodarjenja vse naše države in celotne naše republike, prišlo do tako široke razprave. Izjemoma, morda prvič, če izvzamemo zakon o združenem delu, bomo dobili stališča svoje baze, ki jih bomo v Zveznem zboru lahko zagovarjali, predvsem zato, ker čutimo, da za njimi stojijo vsi delovni ljudje iz naše republike.

Tokrat smo se dobro organizirali in zahvaljujoč predvsem stališčem, ki jih je ta zbor sprejel lani, naj tudi občinske skupščine razpravljajo v pomembnejših zveznih zakonih in nam posredujejo svoja stališča, smo uspeli opraviti tako temeljito razpravo o tem zakonu.

Prisostvovala sem seji Odbora za finance. Razprava je bila dobra predvsem zato, ker so v njej sodelovali delegati iz delovnih organizacij, in sicer na podlagi njihovih stališč. Na posvetu, ki smo ga imeli delegati v Zveznem zboru pred kratkim, smo se odločili, da ponovno pozovemo občinske skupščine, da obravnavajo ta zakon na svojih sejah, vsaj na sejah zbora združenega dela, da bi dobili čimveč stališč.

Že sedaj se kaže, da se vrsta stališč ponavlja. To omogoča njihovo sintezo in selekcijo tistih, ki jih bomo poskusili uskladiti s stališči ostalih republik in pokrajin. So pa nekatera tudi divergentna, zato smo se odločili ustanoviti delovno skupino, ki bo spremljala nadaljnjo razpravo in oblikovala predlog stališč.

Naj še enkrat povem, da smo delegati v Zveznem zboru tokrat zelo zadovoljni z razpravo, ker omogoča, da bomo lahko resnično zastopali stališča naše republike. Hvala.

Predsednica Mara Žlebnik: Hvala, tovarišica Kavčičeva! Želi še kdo razpravljati? Če nihče, zaključujem razpravo in predlagam, da zbor sprejme naslednji sklep:

Pripombe, predlogi, mnenja in stališča delovnih teles Skupščine in zbora ter pripombe in predlogi delegatov iz današnje razprave, vključno s stališči

Izvršnega sveta Skupščine SR Slovenije k predlogu za izdajo zakona o ugotavljanju in razporejanju celotnega dohodka in prihodka, z osnutkom zakona, naj se posredujejo Zveznemu zboru Skupščine SFRJ, da jih upošteva pri oblikovanju pripomb, predlogov in mnenj, ki jih bo ta zbor izrazil predlagatelju za pripravo predloga zakona.

Kdor je za ta sklep, naj prosim glasuje! (57 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je zbor soglasno sprejel predlagani sklep.

Prehajamo na 11. točko dnevnega reda, to je na osnutek zakona o sredstvih rezerv.

Osnutek zakona je Skupščini predložil v soglasje Zbor republik in pokrajin Skupščine SFRJ. Predstavnik naše delegacije v Zboru republik in pokrajin v Skupščini SFRJ je Zdenka Jurančič, predstavnik Izvršnega sveta pa Dragan Mozetič, namestnik republiškega sekretarja za finance.

Želijo predstavniki uvodno besedo? (Ne želijo.)

Osnutek zakona ste prejeli s sklicem seje zбора z dne 20. 9. 1977. Prejeli ste tudi stališče Izvršnega sveta. Osnutek zakona so obravnavali: Odbor za finance, Odbor za družbenoekonomske odnose in razvoj in Zakonodajno-pravna komisija, ki so predložili pismena poročila. Želijo poročevalci besedo? (Ne želijo.)

Pričenjam razpravo. Kdo želi razpravljati? (Nihče.)

Zaključujem razpravo in predlagam zboru, da sprejme naslednji sklep:

1. Zbor občin Skupščine SR Slovenije daje soglasje k osnutku zakona o sredstvih rezerv.

2. K osnutku zakona se dajejo pripombe, ki jih predlagajo delovna telesa Skupščine in zboru v svojih poročilih in Izvršni svet v svojem stališču.

3. Pooblašča se delegacija Skupščine SR Slovenije v Zboru republik in pokrajin Skupščine SFRJ, da da v imenu Skupščine SR Slovenije soglasje k predlogu zakona o sredstvih rezerv.

Kdor je za predlagani sklep, naj prosim glasuje! (57 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je zbor soglasno sprejel predlagani sklep.

Prehajamo na 12. točko dnevnega reda, to je na dogovor o temeljnih družbenega plana Jugoslavije za razvoj barvaste metalurgije v obdobju od leta 1976 do leta 1980, ki ga je Skupščini poslal v potrditev Zbor republik in pokrajin Skupščine SFRJ.

Predstavnik naše delegacije v Zboru republik in pokrajin Skupščine SFRJ je Zdenka Jurančič, predstavnik Izvršnega sveta pa Uroš Belič, samostojni svetovalec v Republiškem sekretariatu za industrijo. Želijo predstavniki besedo? (Ne želijo.)

Dogovor ste prejeli z dopisom z dne 26. 9. 1977; prejeli ste tudi mnenje Izvršnega sveta. Dogovor sta obravnavala Odbor za družbenoekonomske odnose in razvoj in Zakonodajno-pravna komisija, ki sta predložila pismeni poročila.

Želijo besedo poročevalci? (Ne.)

Pričenjam razpravo. Kdo želi besedo? (Nihče.)

Zaključujem razpravo in predlagam zboru, da sprejme naslednji sklep:

1. Potrdi se dogovor o temeljih družbenega plana Jugoslavije za razvoj barvaste metalurgije v obdobju od leta 1977 do leta 1978, ki ga je Skupščini SR Slovenije poslal v potrditev Zbor republik in pokrajin Skupščine SFRJ in ki ga je podpisal Izvršni svet Skupščine SR Slovenije ter z njim prevzel za SR Slovenijo obveznosti po tem dogovoru.

2. Pooblašča se delegacija Skupščine SR Slovenije v Zboru republik in pokrajin Skupščine SFRJ, da da soglasje k dogovoru o temeljih družbenega plana Jugoslavije za razvoj barvaste metalurgije v obdobju od leta 1976 do leta 1980, ki ga je podpisal Zvezni izvršni svet in z njim prevzel obveznosti za federacijo, oziroma da z delegacijami drugih socialističnih republik in socialističnih avtonomnih pokrajin v Zboru republik in pokrajin Skupščine SFRJ določi smernice Zveznemu izvršnemu svetu za reševanje morebitnih spornih vprašanj.

Kdor je za ta sklep, naj prosim glasuje! (56 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je zbor soglasno sprejel predlagani sklep.

Predlagam 25-minutni odmor.

(Seja je bila prekinjena ob 10.35 in se je nadaljevala ob 11.10.)

Predsednica Mara Žlebnič: Prehajamo na 13. točko dnevnega reda, to je na družbeni dogovor o ekonomskih in drugih ukrepih, s katerimi bodo železnici zagotovljeni normalni pogoji gospodarjenja, ki ga je Skupščini predložil v potrditev Zbor republik in pokrajin Skupščine SFRJ.

Predstavnici naše delegacije v Zboru republik in pokrajin Skupščine SFRJ sta Zdenka Jurančič in Danica Jurkovič; predstavnica Izvršnega sveta pa je Mara Fabjančič, pomočnica predsednika Republiškega komiteja za promet in zveze. Ali želijo besedo predstavniki naše delegacije in Izvršnega sveta? (Ne želijo.)

Družbeni dogovor ste prejeli z dopisom z dne 26. 9. 1977. Prejeli ste tudi mnenje Izvršnega sveta. Družbeni dogovor sta obravnavala Odbor za družbeno-ekonomske odnose in razvoj in Zakonodajno-pravna komisija, ki sta predložila pismeni poročili. Ali želijo poročevalci besedo? (Ne želijo.) Pričenjam razpravo. Kdo želi razpravljati? (Nihče.) Zaključujem razpravo in predlagam zboru, da sprejme naslednji sklep:

1. Potrdi se družbeni dogovor o ekonomskih in drugih ukrepih, s katerimi bodo železnici zagotovljeni normalni pogoji gospodarjenja, ki ga je Skupščini Socialistične republike Slovenije poslal v potrditev Zbor republik in pokrajin Skupščine SFRJ in ki ga je podpisal Izvršni svet Skupščine SR Slovenije ter z njim prevzel za Socialistično republiko Slovenijo obveznosti po tem dogovoru.

2. Pooblašča se delegacija Skupščine SFRJ, da da soglasje k družbenemu dogovoru o ekonomskih in drugih ukrepih, s katerimi bodo železnici zagotovljeni normalni pogoji gospodarjenja, ki ga je podpisal Zvezni izvršni svet in z njim prevzel obveznosti za federacijo, oziroma da z delegacijami iz drugih socialističnih republik in socialističnih avtonomnih pokrajin v Zboru republik in pokrajin Skupščine SFRJ določi smernice Zveznemu izvršnemu svetu za reševanje morebitnih spornih vprašanj.

Kdor je za predlagani sklep, naj prosim glasuje! (56 delgatov glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je zbor soglasno sprejel predlagani sklep.

Glede na predlog Odbora za družbenoekonomske odnose in razvoj našega zbora, ki ugotavlja, da so naloge iz 11. in 12. člena dogovora izredno pomembne tudi z vidika uresničevanja stališč Skupščine Socialistične republike Slovenije, sprejetih ob obravnavi problematike razvoja kompleksnega prometa v Socialistični republiki Sloveniji, pa predlagam zboru, da sprejem še naslednji sklep:

Izvršni svet Skupščine Socialistične republike Slovenije naj najkasneje do 30. 6. 1977 poroča Zboru občin o uresničevanju nalog iz 11. in 12. člena družbenega dogovora o ekonomskih in drugih ukrepih, s katerimi bodo železnici zagotovljeni normalni pogoji gospodarjenja, in s tem v zvezi o uresničevanju stališč za usmerjanje skladnega razvoja in delitve dela na področju prometa in zvez v Socialistični republiki Sloveniji, ki jih je Zbor občin sprejel na 41. seji dne 23. 2. 1977.

Ali želi kdo o tem predlogu razpravljati? Če nihče, prosim, da o tem predlogu glasujete! Kdor je za, naj prosim glasuje! (56 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (1 delegat.)

Ugotavljam, da je zbor z večino glasov sprejel predlagani sklep.

Prehajamo na 14. točko dnevnega reda, to je na predlog odloka o pristopu Socialistične republike Slovenije k dogovoru o prepustitvi Socialistični avtonomni pokrajini Kosovo dela prispevka, ki ga mora vplačati v proračun federacije v letih 1978, 1979 in 1980, ki ga je Skupščini Socialistične republike Slovenije predložil v obravnavo njen Izvršni svet.

Predstavniki Izvršnega sveta je Dragan Mozetič, namestnik republiške sekretarke za finance. Ali želi tovariš Mozetič besedo? (Ne.)

Predlog odloka in dogovor ste prejeli z dopisom z dne 30. 9. 1977. Obravnavala sta ga Odbor za finance in Zakonodajno-pravna komisija, ki sta predložila pismeni poročili. Želijo poročevalci besedo? (Ne.)

Pričenjam razpravo. Kdo želi besedo? (Nihče.) Zaključujem razpravo in prehajam na glasovanje. Kdor je za predlog odloka, naj prosim glasuje! (56 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (1 delegat.)

Ugotavljam, da je zbor sprejel predlog odloka z večino glasov.

Prehajamo na 15. točko dnevnega reda, to je na predlog odloka o pooblastitvi Izvršnega sveta Socialistične republike Slovenije, da sklene dogovor o izdelavi kompleksne geološke karte Jugoslavije, ki ga je Skupščini predložil v obravnavo njen izvršni svet.

Predstavnika predlagatelja sta Boris Mikoš, član Izvršnega sveta in republiški sekretar za urbanizem in Milica Komac, samostojna svetovalka v Republiškem sekretariatu za urbanizem. So predstavniki tu? Ali želi besedo tovariš Gorinšek v imenu predlagatelja? (Ne želi.)

Predlog odloka in dogovor ste prejeli z dopisom z dne 30. 9. 1977. Gradivo sta obravnavala Odbor za urbanizem, stanovanjsko-komunalna vprašanja in varstvo okolja in Zakonodajno-pravna komisija, ki sta predložila pismeni poročili. Želijo poročevalci besedo? (Ne želijo.)

Pričenjam razpravo. Kdo želi besedo? Želi kdo razpravljati? (Nihče.)

Zaključujem razpravo in prehajam na glasovanje. Kdor je za predlog odloka, naj prosim glasuje! (56 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je zbor soglasno sprejel predlog odloka.

Prehajamo na 16. točko dnevnega reda, to je na predlog za izdajo zakona o sklepanju in izvrševanju mednarodnih pogodb, ki ga je Skupščina predložil v soglasje Zvezni zbor Skupščine SFRJ.

Predstavnik delegatov v Zveznem zboru je Ivica Kavčič, predstavnik Izvršnega sveta pa je dr. Ivo Murko, svetovalec Izvršnega sveta. Želi predstavnik Izvršnega sveta besedo? Prosim, besedo ima dr. Ivo Murko!

Dr. Ivo Murko: Tovarišica predsednica, tovarišice in tovariši delegati! Naj vas samo na kratko seznanim z nekaterimi vprašanji iz tega zakona, ki je že dalj časa v pripravi. Posamezne republike so materijo zakona že večkrat obravnavale. Sedaj je predložen predlog za izdajo zakona. Izvršni svet ima tudi k njemu določene pripombe, ki vam jih je predložil pismeno. Nanašajo se na tri osnovna vprašanja:

1. Zvečati je treba obveščenost in sodelovanje republik v fazi priprav za sklenitev mednarodnih pogodb. To je že upoštevano.

2. Za sklepanje pogodb, ki imajo za posledico predvsem ekonomske, torej finančne obveznosti federacije, je potreben vedno poseben zakon. To v zakonu ni bilo dovolj precizirano, čeprav je res, da so veljavni zakoni obvezni ne glede na to, ali se tak zakon sprejme.

3. Mednarodne pogodbe, ki jih ratificira naša država, in pa tudi sporazume nižjega ranga, razne protokole, komisijske zapisnike, vedno ratificira Skupščina ali Zvezni Izvršni svet.

In seveda, kot predpis mora biti pogodba objavljena v Uradnem listu SFRJ. Pri nas se mednarodne pogodbe sicer objavljajo v Uradnem listu, vendar navadno z veliko zamudo. Včasih je kakšen mednarodni protokol objavljen šele takrat, ko vsebinsko ni več aktualen, na primer o izvajanju trgovskih pogodb ali pa kakšnega programa kulturnega sodelovanja za določena leta. Včasih se objavi pogodba v Uradnem listu šele potem, ko je potekel čas, za katerega je bila sklenjena, na koncu uredbe pa še piše, da stopi v veljavo osmi dan po objavi v Uradnem listu. Seveda je to tudi ustavna anomalija in ne samo pomanjkljivost Uradnega lista. Zato je naša tretja pripomba, da naj se v zakonu določi tudi rok, v katerem mora biti ratificirana pogodba, objavljena v Uradnem listu SFRJ. To so pripombe Izvršnega sveta, ki naj se upoštevajo ob dajanju soglasja k predlogu za izdajo tega zakona. Hvala lepa.

Predsednica Mara Žlebnič: Hvala lepa, tovariš Murko! Predlog za izdajo zakona ste prejeli s sklicem seje Zbora z dne 20. 9. 1977. Prejeli ste tudi pripombe Izvršnega sveta. Predlog za izdajo zakona so obravnavali: Odbor za družbenopolitični in komunalni sistem. Zakonodajno-pravna komisija in Komisija za mednarodne odnose, ki so predložili pismena poročila. Želijo poročevalci besedo? (Ne želijo.)

Pričenjam razpravo. Kdo želi razpravljati? Ker ne želi nihče razpravljati, zaključujem razpravo in predlagam Zboru, da sprejme naslednji sklep:

1. Zbor občin Skupščine Socialistične republike Slovenije daje soglasje k predlogu za izdajo zakona o sklepanju in izvrševanju mednarodnih pogodb.

2. K predlogu za izdajo zakona se dajejo pripombe, ki jih predlaga Izvršni svet v svojem mnenju in pripombe delovnih teles Skupščine in zbora.

Kdor je za predlagani sklep, naj prosim glasuje! Kdo je za? (57 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je zbor soglasno sprejel predlagani sklep.

Prehajamo na 17. točko dnevnega reda, to je na predlog zakona o ratifikaciji konvencije o varstvu Sredozemskega morja pred onesnaženjem, protokola o preprečevanju onesnaženja Sredozemskega morja zaradi potapljanja odpadnih in drugih materialov z ladij in zrakoplovov ter protokola o sodelovanju v boju zoper onesnaženje Sredozemskega morja z nafto in drugimi škodljivimi snovmi ob nesrečah, ki ga je Skupščini predložil v soglasje Zbor republik in pokrajin Skupščine SFRJ.

Predstavnici naše delegacije v Zboru republik in pokrajin sta tovarišici Danica Jurkovič in Zdenka Jurančič, predstavnik Izvršnega sveta pa je dr. Ivo Murko, svetovalec v Izvršnem svetu.

Ali želite besedo, tovariš Murko? Besedo ima tovariš Ivo Murko!

Dr. Ivo Murko: Tovarišica predsednica, tovarišice in tovariši delegati! H konvenciji, ki se nanaša na varstvo čistoče Sredozemskega morja in seveda s tem tudi našega Jadrana, ki je zelo ogrožen del tega morja, seveda niso potrebne bistvene pripombe. Jasno je, da smo vsi za to, da se to morje zaščiti, saj je znano, da je ogrožena že čistoča oceanskih morij. Sredozemsko morje je zelo ogroženo. To velja tudi za Jadran, katerega glavni onesnaževalec je reka Pad. Seveda tudi mi nismo nedolžni. Zelo ogrožajo Sredozemsko morje tudi luke in seveda na sploh vsa mesta, ki so ob njegovi obali, pa seveda še tankerji in druge ladje. S tega stališča je torej stvar jasna.

Naj vas samo še na kratko informiram, da to ni edina mednarodna konvencija, ki se nanaša na to materijo in h kateri je pristopila naša država. Imamo multilateralne, to je večstranske pogodbe. V svetovnem merilu je konvencija o borbi proti onesnaževanju morij z nafto iz ladij iz leta 1954. Ta je bila potem dvakrat dopolnjena, nazadnje leta 1971. Temu vprašanju se je tudi kasneje posvečala pozornost, ko je prišlo do velikih katastrof v kanalu La Manche. Z Italijo, s katero imamo najbolj neposredne stike, imamo iz leta 1974 poseben sporazum o sodelovanju pri zaščiti obalnih območij Jadranskega morja pred onesnaževanjem.

Ta konvencija se že izvaja in naj spomnim zbor, da so bili letos v Dubrovniku sprejeti ukrepi glede mednarodnega sodelovanja. Seveda se je treba zavdati, da ima italijanska stran tudi drugačne poglede. Italija namreč veliko bolj onesnažuje morje.

Drugo objektivno nevarnost predstavljajo veliki tankerji. Pri ogroženosti slovenskega morja pa je treba upoštevati potencialno nevarnost luke Milje, v katero dovažajo nafto veliki tankerji za transalpinski naftovod.

Konvencija, ki je pred nami, je specialna oziroma regionalna konvencija. Nanaša se samo na države Sredozemskega morja, pri čemer se Jadran šteje tudi za del Sredozemskega morja, ki sega od Gibraltarja do Dardanel. Konvencija daje osnovo za bilateralno in multilateralno sodelovanje v borbi zoper onesnaževanje morja.

Vse te konvencije pa imajo pomen samo v primeru, če se tudi izvajajo. Zahtevajo voljo vseh držav udeleženk komisije in vseh potencialnih onesnaževalcev.

Za njihovo izvajanje so potrebna ogromna finančna sredstva, potrebno pa je seveda tudi sodelovanje strokovnih organov, znanstvenikov in drugih. Take specializirane institucije imamo pri nas v Splitu in v Sloveniji.

Ko v imenu Izvršnega sveta predlagam, da se ratificira konvencija, potem moramo vzeti na znanje dejstvo, da sprejetje samih konvencij nič ne pomeni,

če države same ne sprejmejo potrebnih ukrepov in seveda ne zagotovijo potrebnih sredstev. V lukah potrebujemo tehnična sredstva za čiščenje odpadkov, dalje helikopterje in posebno hitre policijske oziroma patrolne čolne. Konvencije seveda omogočajo večje sodelovanje in večjo uspešnost dela, vendar je njihova realizacija odvisna od vrste ukrepov različnih vrst, ki so mednarodne ali domače narave. Hvala lepa.

Predsednica Mara Žlebnik: Hvala, tovariš Murko! Želijo morda predstavniki naše delegacije besedo? (Ne želijo.) Predlog zakona ste prejeli z razširitvijo dnevnega reda z dne 5. 10. 1977; prejeli ste tudi mnenje Izvršnega sveta.

Predlog zakona so obravnavali: Odbor za urbanizem, stanovanjsko-komunalna vprašanja in varstvo okolja, ki je predložil zborom predlog odloka o soglasju k predlogu zakona, ter Komisija za mednarodne odnose in Zakonodajno-pravna komisija, ki sta predložili pismeni poročili. Želijo morda poročevalci Odbora in komisij besedo? (Ne želijo.)

Pričenjam razpravo. Kdo želi razpravljati? (Nihče se ne javi.) Zaključujem razpravo in prehajam na glasovanje. Kdor je za predlog odloka o soglasju k predlogu zakona, naj prosim glasuje! Kdo je za? (56 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je zbor soglasno sprejel predlog odloka o soglasju k predlogu zakona.

Prehajamo na 18. točko dnevnega reda, to je na volitve in imenovanja.

Komisija za volitve, imenovanja in administrativne zadeve je predložila v obravnavo in sprejetje predlog odloka o izvolitvi sodnikov Okrožnega sodišča v Mariboru.

Predstavnika Komisije ni v dvorani.

Prehajam na predlog odloka o izvolitvi sodnikov Okrožnega sodišča v Mariboru in o njem pričenam razpravo. Želi kdo razpravljati? (Nihče.)

Zaključujem razpravo in prehajam na glasovanje. Kdor je za predlog odloka, naj prosim glasuje! (58 delgatov glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je zbor soglasno sprejel predlog odloka. S tem sta bila za sodnika Okrožnega sodišča v Mariboru izvoljena Tatjana Planinšek, sodnica Okrožnega gospodarskega sodišča v Mariboru in Hinko Šnuderl, namestnik družbenega pravobranilca samoupravljanja v Mariboru.

Prehajamo na 19. točko dnevnega reda, to je na predloge in vprašanja delegatov.

Po prvem odstavku 14. člena poslovnika Skupščine SR Slovenije ima delegat v zboru pravico postaviti Izvršnemu svetu ali republiškim funkcionarjem, ki vodijo delo republiških upravnih organov, vprašanja, ki se nanašajo na njihovo delo ali na zadeve iz njihove pristojnosti. Vprašanje lahko postavi delegat v zboru tudi predsedniku Skupščine SR Slovenije, predsedniku zbora ali pa tudi predsednikom delovnih teles, kakor tudi skupščini samoupravne interesne skupnosti za območje republike, kadar ta enakopravno odloča s pristojnim zborom.

K tej točki dnevnega reda smo vam poslali delegatski vprašanji Ahmeta Kalača, delegata iz občine Maribor in Franca Hrovata, delegata iz občine Ljubljana-Moste-Polje.

Na vprašanje Ahmeta Kalača, delegata iz občine Maribor, bo odgovoril Boris Mikoš. Ker Borisa Mikoša ni v dvorani, prehajam na vprašanje Franca Hrovata, delegata iz občine Ljubljana-Moste-Polje, na katerega bo odgovoril Dragan Mozetič, namestnik republiškega sekretarja za finance. Prosim, tovariš Mozetič!

Dragan Mozetič: Tovarišica predsednica, tovarišice in tovariši delegati! Tovariš Franc Hrovat, delegat skupine delegatov za Zbor občin Skupščine SR Slovenije iz občine Ljubljana-Moste-Polje, je postavil dve vprašanji:

1. V kateri fazi priprave je družbeni dogovor o temeljnih načelih za financiranje skupnih potreb v krajevnih skupnostih?

2. Ali je Izvršni svet Skupščine SR Slovenije proučil vprašanje davčnih olajšav krajevnim skupnostim za nakup materiala? Kaj je v zvezi s tem ugotovil ter kaj je bilo na podlagi teh ugotovitev storjeno?

Odgovor:

1. Skupščina SR Slovenije je v stališčih, priporočilih in sklepih o nadaljnjem samoupravnem razvoju krajevnih skupnosti v SR Sloveniji z dne 19. 1. 1977 določila rok, do katerega naj Skupnost slovenskih občin, v sodelovanju s Skupščino SR Slovenije, Republiško konferenco SZDL in Republiškim sekretariatom za finance, pripravi predlog družbenega dogovora o temeljnih načelih za financiranje skupnih potreb v krajevni skupnosti.

Posebna delovna skupina je na podlagi sprejetih izhodišč pripravila osnutek dogovora o temeljnih načelih, v katerem naj bi bila upoštevana ustavna koncepcija krajevnih skupnosti in določila zakona o združenem delu. Pri tako opredeljenem položaju krajevnih skupnosti pa ni mogoče uveljaviti neodvisnega in avtomatičnega financiranja krajevnih skupnosti, ki bi zagotavljalo tem skupnostim avtonomne vire dohodka.

Krajevna skupnost mora postati oblika delovanja novih samoupravnih družbenoekonomskih odnosov. Program in zagotavljanje materialne osnove pa sta del teh odnosov. V tem smislu pa je potrebna seveda celovita družbena aktivnost za nadaljnjo preobrazbo in razvoj krajevnih skupnosti.

V Zveznem svetu za vprašanja družbene ureditve in Zveznem svetu za gospodarski razvoj in ekonomsko politiko je bilo predlagano, naj Zvezna skupščina sprejme resolucijo o razvoju samoupravljanja krajevnih skupnosti. Razpravljano je bilo tudi v tem smislu, da naj bi se priporočilo republiškim skupščinam, da sprejmejo zakon o temeljnih načelih samoupravljanja in drugih načelih, pomembnih za razvoj krajevnih skupnosti. Zaradi pomembnosti navedene problematike se bo Zbor občin Skupščine SR Slovenije vključil v obravnavo te resolucije in tudi sprejel stališča in ukrepe, ki bodo potrebni v republiki.

Zaradi tega sodimo, da zdaj ne bi bilo smotno nadaljevati priprave posebnega družbenega dogovora. Dosedanja spoznanja v zvezi z zagotavljanjem sredstev za potrebe krajevnih skupnosti pa bodo kot orientacija in pripomoček objavljena v listu Občan.

2. V zvezi z vprašanjem priznavanja davčnih olajšav ob nakupu gradbenega materiala za krajevne skupnosti tudi v primerih, ko nimajo registrirane gradbene dejavnosti, pojasnjujemo, da je podobno delegatsko vprašanje postavila v

Skupščini v mesecu maju 1977 skupina delegatov za gospodarsko področje 17. okoliša.

Ker se niti formalnopravna ureditev niti druge okoliščine, ki naj bi bile upoštevane pri opredeljevanju stališč do tega problema, v tem času niso spremenile, ponavljam odgovor, ki je bil dan na navedeno delegatsko vprašanje:

Po veljavnih zveznih predpisih o prometnem davku lahko kupujejo gradbeni reprodukcijski material brez plačila prometnega davka le gradbene in obrtne organizacije združenega dela ter gradbeni obrati in gradbene enote, ki so registrirane za opravljanje gradbene dejavnosti in imajo poleg tega za opravljanje gradbene dejavnosti tudi ustrezno opremo in ustrezne strokovne kadre. O nakupu in porabi materiala, nabavljenega brez plačila prometnega davka, morajo voditi tudi predpisane evidence.

Glede na tako ureditev plačujejo prometni davek tudi vse proizvajalne organizacije zunaj področja gradbeništva, kakor tudi druge družbene pravne osebe, če nimajo posebej registriranega gradbenega obrata oziroma enote, pa kupujejo gradbeni material za graditev, vzdrževanje, adaptacijo, rekonstrukcijo ali popraviljanje investicijskih objektov v lastni režiji.

Če bi zveznim organom predlagali dopolnitev predpisov v tem smislu, da bi krajevne skupnosti lahko nabavljale gradbeni material brez plačila temeljnega prometnega davka tudi v primeru, če nimajo registrirane gradbene enote, bi bili s tem drugi kupci iz družbenega sektorja, ki tudi ne izpolnjujejo vseh predpisanih pogojev, v neenakopravnem položaju. Oprostitev za vse omenjene kupce pa bi pomenila prevelik izpad proračunskih dohodkov, česar pa v sedanji proračunski situaciji ni mogoče sprejeti. Pripominjamo, da posebnega republiškega in občinskega prometnega davka krajevne skupnosti ne plačujejo, če nabavljajo material neposredno pri proizvajalnih ali pri trgovskih organizacijah na debelo.

Predsednica Mara Žlebnik: Hvala lepa, tovariš Mozetič.

Tovariš Hrovat, ali ste zadovoljni z odgovorom? (Da.)

Na vprašanje Ahmeta Kalača, delegata iz občine Maribor, bo odgovoril Boris Mikoš, član Izvršnega sveta in republiški sekretar za urbanizem!

Boris Mikoš: Opravičujem se, tovariši delegati! Nisem pričakoval, da bom tako hitro na vrsti. Mislim, da ste seznanjeni z vprašanjem, ki ga je tovariš Kalač postavil Izvršnemu svetu. Glasi se takole:

Skupščina SR Slovenije je v preteklem letu sprejela zakon o geodetski službi po nenavadno dolgi obravnavi, ki je potekala v skupščinskih organih, geodetskih upravah in geodetskih organizacijah združenega dela že od leta 1973. Razprava je bila tako dolga predvsem zaradi neuskkljenih stališč glede pristojnosti izvajanja operativno-tehničnih del. Prvi predlogi niso zagotavljali enakopravnega položaja geodetskih delovnih organizacij, ker so nekateri člani določali, da operativno-tehnična dela izvaja izključno ena organizacija združenega dela, in to Geodetski zavod SRS. Takšna določila predlagatelja niso bila sprejeta, ampak so bile s sprejetim zakonom o geodetski službi vse geodetske organizacije postavljene v enakopraven položaj.

Klub temu pa je direktor Geodetske uprave SRS na podlagi sprejetega zakona o geodetski službi z odredbo, objavljeno v Uradnem listu SR Slovenije, št. 16/77 z dne 8. 8. 1977, poveril operativno-tehnična dela Geodetskemu zavodu

SR Slovenije in mu tako zagotovil monopolen položaj v odnosu do drugih geodetskih delovnih organizacij v Sloveniji.

Vprašujemo: 1. Ali je Izvršni svet Skupščine SR Slovenije seznanjen z odredbo direktorja Geodetske uprave o poveritvi geodetskih del, ki jih programira in financira SR Slovenija, s katero poverja operativno-tehnična dela eni organizaciji združenega dela in s tem monopolizira izvajanje takih del?

2. Ali bo Izvršni svet Skupščine SR Slovenije v skladu s svojo pristojnostjo razveljavil odredbo direktorja Geodetske uprave SRS?

Odgovor Izvršnega sveta je naslednji:

Izvršni svet Skupščine SR Slovenije je seznanjen z odredbo direktorja Geodetske uprave SR Slovenije o poveritvi geodetskih del, ki jih programira in financira SR Slovenija, ter glede nna navedbe delegata ugotavlja naslednje:

Po zakonu o geodetski službi so zadeve geodetske službe, ki jih opravljajo geodetske organizacije združenega dela, zadeve posebnega družbenega pomena. V skladu s tem je določeno, da opravljajo strokovno-operativnega dela geodetske službe tiste geodetske organizacije združenega dela, ki jim izvedbo teh del poverijo geodetski upravni organi, vsak iz svoje pristojnosti: Geodetska uprava SRS za dela iz republiške pristojnosti in občinski geodetski upravni organi za dela iz pristojnosti občine.

Določbe 13. člena zakona o geodetski službi (Uradni list SRS št. 23/1976) pooblašča direktorja Geodetske uprave SR Slovenije, da z odredbo določi geodetsko organizacijo združenega dela, ki naj opravlja operativno-tehnična dela, katerih izvedbo programira in financira SR Slovenija.

Direktor Geodetske uprave SR Slovenije je ocenil, da je glede na kadrovske sestav, tehnično opremljenost in dosedanje izkušnje na področju izvajanja osnovnih geodetskih del, s katerimi se zagovarjajo interesi republik in zveze, najbolj primeren izvajalec Geodetski zavod SR Slovenije.

Direktor geodetske uprave SR Slovenije je tako odločil tudi zaradi tega, ker geodetske organizacije združenega dela še vedno niso sklenile dogovora o poslovno-tehničnem ali o drugih oblikah sodelovanja, ki bi omogočila racionalen razvoj geodetske dejavnosti v naši republici in na tej osnovi tudi eventualno drugačno razdelitev dela med nami.

Za izpolnitev planskih nalog je tudi najbolj racionalna rešitev, da ena sama geodetska organizacija opravlja omenjena zahtevna dela, z izjemami, ki jih določa odredba sama. Geodetski zavod SR Slovenije je organizacija združenega dela, ki opravlja dejavnost posebnega družbenega pomena, nad katero izvaja ustanovitelj, ki je SR Slovenija, družbeno nadzorstvo. Zato ji ni mogoče v ničemer pripisovati monopolnega položaja.

Upoštevaajoč te ugotovitve meni Izvršni svet, da nima zakonitih pogojev za nadzorstvo intervencije in za razveljavitev omenjene odredbe. Hvala.

Predsednica Mara Žlebnik: Tovariš Kalač, ste z odgovorom zadovoljni? Prosim, besedo ima tovariš Kalač!

Ahmet Kalač: Tovarišica predsednica! Z odgovorom nisem zadovoljen, celo presenečen sem! Moram poudariti, da je štiri leta trajajoča razprava o tem zakonu v delegatski bazi nasprotovala težnjam po uveljavitvi posredniških odnosov in monopolov, pa čeprav gre za organizacijo posebnega družbenega pomena. Zato smo ob sprejemanju zakona zavrnilo določbe, ki bi to omo-

gočale. Kljub temu pa se je predlagatelj s pravnimi formulacijami drugače opredelil, vedoč vnaprej, kaj bo predlagal v drugem predpisu.

Zato mi ne preostane drugega, kot da se poslužim poslovnika. Zahtevali bomo pismeni odgovor na naše vprašanje in razpravo o tem vprašanju, ker ob sprejemanju zakona nismo mislili, da se bo s pravnimi formulacijami uresničil namen predlagatelja oziroma geodetske uprave.

Predsednica Mara Žlebnič: Ali naj vaš predlog razumem v tem smislu, da predlagate, da se o tem vprašanju na eni prihodnjih sej opravi razprava? Pismeni odgovor boste dobili v vsakem primeru, tudi če niste z odgovorom zadovoljni.

Poslovník določa, da mora zbor odločiti, ali bo o vprašanju razpravljal v posebni točki dnevnega reda na tej ali na eni izmed naslednjih sej. Vprašujem delegate, ali menijo, naj se ta razprava opravi! Kdor je za predlog delegata Kalača, da se o tem problemu opravi razprava v zboru, naj prosim glasuje! Kdo je za? (48 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (1 delegat.) Se je kdo vzdržal? (5 delegatov.)

Predlog delegata Kalača je s tem sprejet. Menim, da lahko zbor pooblasti vodstvo zbora, da skupaj z Izvršnim svetom ugotovi, kakšno gradivo bi bilo za to razpravo v zboru potrebno pripraviti in da ugotoviti, kdaj bi to razpravo zbor lahko opravil. Ali soglašate s tem? Dobro, hvala.

Prehajamo na drugi del te točke dnevnega reda. Ali želi kdo od delegatov postaviti delegatsko vprašanje? Pismenih vprašanj nismo dobili. Ni novih delegatskih vprašanj? (Nihče se ne javi.) Hvala.

Tovarišice in tovariši delegati! Obveščam vas, da smo pri vseh točkah dnevnega reda, glede katerih smo sprejemali končne odločitve, usklajeni z Zborom združenega dela. Ker je s tem dnevni red današnje seje izčrpan, se vsem delegatom zahvaljujem za udeležbo in sodelovanje v razpravi in zaključujem 52. sejo Zbora občin.

(Seja je bila zaključena ob 11.50).

53. seja

(16. novembra 1977)

Predsedovala: Mara Žlebnik,
predsednica Zbora občin

Začetek seje ob 9.05.

Predsednica Mara Žlebnik: Spoštovane tovarišice in tovariši delegati! Pričenjam 53. sejo Zbora občin Skupščine Socialistične republike Slovenije, ki sem jo sklicala na podlagi prvega odstavka 97. člena poslovnika Skupščine SR Slovenije.

V smislu 15. člena poslovnika našega zbora moramo na začetku vsake seje, preden preidemo na določitev dnevnega reda, izvoliti Komisijo za verifikacijo pooblastil in imunitetna vprašanja, ki mora pregledati pooblastila delegatov in sestaviti poročilo za zbor.

V Komisijo predlagam po abecednem redu občin naslednje delegate: Danilo Zornika iz občine Izola za predsednika ter Jožeta Vilmana iz občine Jesenice in Milana Logarja iz občine Kamnik za člana.

Ali želi morda o tem predlogu kdo razpravljati? (Ne.) Prosim, da o predlogu glasujemo. Kdor je za, naj prosim glasuje! (54 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Na podlagi glasovanja ugotavljam, da so bili v Komisijo za verifikacijo pooblastil in imunitetna vprašanja za 53. sejo Zbora občin izvoljeni: Danilo Zornik za predsednika ter Jože Vilman in Milan Logar za člana.

Prosim Verifikacijsko komisijo, da se takoj sestane v sobi 84, to je v pritličju levo od vhoda, ter da pregleda pooblastila in sestavi poročilo za zbor, vas delegate pa prosim, da ostanete na svojih mestih, ker bo Komisija kmalu opravila svoje delo.

Tovarišice in tovariši delegati! Ker bi želeli, da bi Izvršni svet, kolikor je to v njegovi moči, na vprašanja delegatov čimprej odgovoril, prosim vse delegate, ki imajo morda pismeno pripravljena vprašanja, da jih oddajo sekretarju zbora. Ta vprašanja bomo takoj posredovali Izvršnemu svetu oziroma naslovnikom z željo, da bi bil odgovor dan po možnosti že na tej seji pri točki predlogi in

vprašanja delegatov. Torej, kolikor ima kdo pripravljeno kakšno delegatsko vprašanje v pisni obliki, naj ga kar takoj odda!

Ker vidim, da je Komisija opravila svojo nalogo, prosim predsednika Komisije tovariša Zornika, da poda poročilo zboru!

Daniilo Zornik: Tovarišica predsednica, tovarišice in tovariši delegati! Komisija za verifikacijo pooblastil in imunitetna vprašanja Zbora občin je iz predloženih pooblastil in seznama delegatov ugotovila, da se udeležujejo današnjega zasedanja delegati vseh občin v SR Sloveniji.

Navzoča sta tudi delegata mesta Ljubljana in Obalne skupnosti občin.

Delegat občine Ljubljana-Moste-Polje ni oddal pooblastila, vendar je bilo ugotovljeno, da je pooblaščen delegat za današnjo sejo.

Ob pregledu dokumentacije je Komisija ugotovila, da so vsa pooblastila, ki so jih delegati predložili, neoporečna. Zato predlaga, da zbor poročilo sprejme in s tem verificira pooblastila delegatov za današnjo 53. sejo.

Komisija tudi ugotavlja, da je zbor sklepčen in da lahko pravno veljavno razpravlj in sklepa.

Predsednica Mara Žlebnik: Hvala lepá, tovariš Zornik! Prehajamo na razpravo o poročilu, ki ste ga pravkar slišali.

Želi kdo razpravljati? (Nihče.) Prehajamo na glasovanje o poročilu! O poročilu bomo glasovali v celoti, ker ni nobeno pooblastilo sporno. Kdor je za poročilo Komisije, naj prosim glasuje! (59 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je zbor z glasovanjem soglasno potrdil poročilo Komisije za verifikacijo pooblastil in imunitetna vprašanja ter s tem verificiral pooblastila delegatov za 53. sejo Zbora občin.

Na današnjo sejo zbora so bili poleg predstavnikov Izvršnega sveta Skupščine Socialistične republike Slovenije povabljeni še: Centralni komite Zveze komunistov Slovenije, Republiška konferenca Socialistične zveze delovnih ljudi Slovenije, Zveza sindikatov Slovenije, Skupnost slovenskih občin in člani delegacije Socialistične republike Slovenije v Zboru republik in pokrajin Skupščine SFRJ ter Skupščina mesta Ljubljana in Sodišče združenega dela Socialistične republike Slovenije.

Prehajamo na 1. točko dnevnega reda, to je na določitev dnevnega reda 53. seje Zbora občin.

Z dopisom z dne 4. 11. 1977 sem vas obvestila, da z dnevnega reda današnje seje umikam 4. točko, to je predlog zakona o skupnostih za ceste. Tako predlagam za današnjo sejo zbora naslednji dnevni red:

1. določitev dnevnega reda 53. seje Zbora občin,
2. odobritev zapisnika 52. seje Zbora občin,
3. predlog zakona o blagovnem prometu,
4. predlog zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o prispevku za odpravljanje posledic potresa na Kozjanskem in v Posočju,
5. predlog za izdajo zakona o varstvu družinskih članov oseb v obvezni vojaški službi, z osnutkom zakona,
6. predlog za izdajo zakona o ustanovitvi Komisije Socialistične republike Slovenije za odlikovanja, z osnutkom zakona,

7. predlog zakona o vodnem prispevku za leto 1977, ki ga plačujejo zave-zanci, ki niso sklenili samoupravnega sporazuma,

8. predlog za izdajo zakona o spremembah in dopolnitvah 41., 43. in 44. člena zakona o urbanističnem planiranju,

9. predlog za izdajo zakona o spremembi in dopolnitvi 50. člena zakona o razlastitvi in prisilnem prenosu pravice uporabe,

10. predlog odloka o financiranju programa nabave računalnika z opremo za Zavod Socialistične republike Slovenije za statistiko,

11. predlog odloka o spremembi odloka o uporabi devizne kvote od odkup-ljenih deviznih nakazil delavcev in izseljencev,

12. predlog odloka o prenosu denarnih sredstev Socialistične republike Slovenije v depozit pri Narodni banki Slovenije,

13. predlog za spremembo odloka o določitvi števila sodnikov pri Sodišču združenega dela Socialistične republike Slovenije,

14. volitve in imenovanja,

15. predlogi in vprašanja delegatov.

Ali želi o predlaganem dnevnem redu morda kdo razpravljati? (Ne.)

Kdor je za predlagani dnevni red, naj prosim glasuje! (60 delegatov gla-suje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je dnevni red današnje seje zbora soglasno določen tak, ka-kor sem ga danes predlagala.

Prehajamo na 2. točko dnevnega reda, to je na odobritev zapi-snika 52. seje Zbora občin.

Osnutek zapisnika 52. seje zbora ste prejeli z dopisom z dne 2. 11. 1977. Ali ima morda kdo k zapisniku 52. seje Zbora občin kakšno pripombo ali popra-vek? (Nihče.)

Dajem odobritev zapisnika na glasovanje. Kdor je za to, da se odobri za-pisnik 52. seje zbora, naj glasuje! (60 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je zbor soglasno sprejel zapisnik 52. seje Zbora občin.

Prehajamo na 3. točko dnevnega reda, to je na predlog zakona o blagovnem prometu.

Predlog zakona je Skupščini predložil v obravnavo njen izvršni svet. Za svojega predstavnika je določil Janeza Šinkovca, samostojnega svetovalca v Re-publiškem komiteju za tržišče in cene. Želi predstavnik predlagatelja predlog zakona tudi ustno obrazložiti? (Ne želi.)

Predlog zakona ste prejeli s sklicem seje zbora z dne 18. 10. 1977. Obravna-vali so ga: Odbor za družbenoekonomske odnose in razvoj, Zakonodajno-pravna komisija in Komisija za narodnosti, ki so predložili pismena poročila. Odbor in Zakonodajno-pravna komisija sta predložila tudi dodatni poročili, ki ste ju pre-jeli danes na klop. Želijo morda poročevalci poročila še ustno dopolniti? (Ne želijo.)

Pričenjam razpravo! Kdo želi besedo? Prosim, besedo ima tovarišica Tončka Habič, delegatka Skupščine mesta Ljubljana!

Tončka Habič: Tovarišice in tovariši delegati! Skupina delegatov Skupščine mesta Ljubljana za delegiranje delegatov v Zbor občin Skupščine

SR Slovenije je na svoji 46. seji dne 14. 11. 1977 sprejela sklep, da predloži amandma k 30., 66. in 36. členu predloga zakona o blagovnem prometu.

Predlagamo, da se 30. člen dopolni z naslednjim tekstom: »in mu izdati specifičan račun.«

V 66. členu naj se 6. točka dopolni z naslednjim tekstom: »ali ne izda specifičnega računa.«

Predlagamo, da se 2. odstavek 36. člena spremeni tako, da se glasi: »Potrdilo o lastni proizvodnji blaga z navedbo kulture proizvoda izda pristojni občinski upravni organ, v območju katerega ima zasebni prodajalec iz prejšnjega odstavka stalno prebivališče, ter velja najdalj eno leto.«

Dopolnitev 30. člena predlagamo zaradi vse večjega števila pritožb občanov, da pri opravljenih storitvah ponudniki storitev ne izstavljajo specifičnih računov. V zvezi s to problematiko je bilo od občanov v letih 1976 in 1977 v območju ljubljanskih občin 411 pritožb. Nespecifičan račun onemogoča vsakršno kontrolo, ker ni razvidna vrsta in količina materiala, kakor tudi porabljen čas za posamezno storitev. Menimo, da je potrebno določitev vnesti v zakon predvsem zaradi zaščite občana.

Amandma k 36. členu predlagamo zato, ker smo imeli na ljubljanskem živilskem trgu v 1976. in 1977. letu nad 300 prekupevalcev. Ti prekupevalci so največkrat imeli potrdilo pristojnih občinskih organov, da so kmetijski proizvajalci. Iz potrdil pa ni bilo razvidno, katere kulture proizvajajo in katere lahko tudi prodajajo kot kmetijski proizvajalci. Zato inšpekcijske službe niso mogle ukrepati. Zato predlagamo, da se predlagana dopolnitev sprejme.

Hkrati bi predlagala, da naj bi se v 26. členu predloga zakona o blagovnem prometu Socialistične republike Slovenije določilo, da je organizacija združenega dela, ki izrecno ali molče postavi kupcu kot pogoj za prodajo blaga, da ji vnaprej plača določeni del kupnine, dolžna ob dobavi blaga pri končnem obračunu priznati oziroma obračunati od plačanega zneska najmanj takšne obresti, kakor jih dajejo banke varčevalcem na hranilne vloge na vpogled.

Predlagamo, da se v 8. točki 66. člena določi tudi primerna sankcija. Če se nekaj zahteva ali daje možnost stranki, da se ji obračuna, se naj določi tudi sankcija.

Predsednica Mara Žlebnik: Hvala, tovarišica Habičeva! Vi predlagate amandmaje v imenu skupine delegatov Skupščine mesta Ljubljana. Ker jih predlagate šele danes, ste zbrali podpise. K 26. členu predlagate pripombo. Gre torej za amandmaje k 30. členu, k 66. členu in 36. členu.

Nadaljujemo razpravo. Kdo želi razpravljati? Prosim, tovariš Šinkovec, predstavnik Izvršnega sveta!

Janez Šinkovec: Tovarišica predsednica, tovarišice in tovariši delegati!

Najprej bi opozoril še na amandmaje, ki so jih predlagali odbori in Zakonodajno-pravna komisija. Izvršni svet sprejema vse amandmaje Zakonodajno-pravne komisije, razen amandmaja k 36. členu, ki je bil pozneje umaknjen, ter amandmaje Odbora za družbeno-ekonomski razvoj Zbora združenega dela k 34., 36. in 37. členu. Amandmajev, ki jih je predlagal omenjeni odbor k 13., 38. in 62. členu, ne sprejememo. Prav tako sem našel na klopi amandma Zakonodajno-pravne komisije k 62. členu, ki ga Izvršni svet ne sprejema.

Sedajle na seji so bili predlagani amandmaji delegata Skupščine mesta Ljubljana in podpisnikov. Ti amandmaji niso novi. Poznamo dejanske avtorje teh amandmajev. Deloma izvirajo iz Uprave za inšpekcijske službe, deloma pa iz podjetja Slovenija-avto.

Predsednica Mara Žlebnič: Tovariš Šinkovec! Prosim, da se osredotočite na tiste amandmaje, ki so predloženi našemu zboru, da bi vas delegati lažje spremljali. Odbor za družbenoekonomske odnose Zbora združenega dela ima več amandmajev, ki v našem zboru niso predloženi.

Janez Šinkovec: Amandma k 36. členu, ki se nanaša na navedbo kulture, sprejemamo. Mislim, da je takšna določba zelo pozitivna. Amandmajev k 30. členu in k 66. členu Izvršni svet ne more sprejeti.

Pri 30. členu bi omenil to, da želi predlagani amandma doseči to, da bi bilo določeno, da morajo organizacije združenega dela, ki opravljajo servisno dejavnost, izdati stranki specificiran račun. 30. člen se nanaša samo na tista opravila servisnih organizacij, ki predstavljajo opravljanje blagovnega prometa. Z zakonom o blagovnem prometu ni mogoče urejati obveznosti teh organizacij, ki izhajajo iz opravljanja storitev, glede na to, da zakon o blagovnem prometu lahko ureja samo pogoje in razmerja pri opravljanju blagovnega prometa in storitev v blagovnem prometu. Servisne storitve po zveznem zakonu o blagovnem prometu ne spadajo med storitve v blagovnem prometu. Izdajanje računov za prodano blago ureja zvezni zakon o blagovnem prometu, ki določa, da morajo organizacije združenega dela izdati račun za prodano blago. Omenjeni zakon torej že sedaj nalaga organizaciji, da izda kupcu poseben račun za prodani proizvod. Iz navedenega razloga amandmaja torej ni mogoče sprejeti.

Amandma, ki se nanaša na 66. člen in kjer se predlaga določitev kazenske sankcije v primeru neobračunavanja obresti, ni potreben iz razloga, ker zvezni zakon o blagovnem prometu določa sankcijo v primeru neobračunavanja obresti, če je s tem storjeno dejanje špekulacije v blagovnem prometu. Dve sankciji nista potrebni. Zadostuje sankcija, ki jo vsebuje zvezni zakon in ki je precej stroga. Organizacija združenega dela se kaznuje za gospodarski prestopok od 20 000 do milijon novih dinarjev.

Predsednica Mara Žlebnič: Ali lahko hkrati odgovorite še na pripombo k 26. členu? To ni amandma, ampak bolj vprašanje.

Janez Šinkovec: O tej sankciji sem sedajle povedal, da pravzaprav ni potrebna.

Predsednica Mara Žlebnič: Hvala lepa, tovariš Šinkovec! Vprašujem predstavnika Odbora za družbenoekonomske odnose tovariša Marsela, ali se lahko izreče o amandmajih, ki jih je predložila skupina delegatov!

Karlo Marsel: Tovarišica predsednica, tovarišice in tovariši delegati! Nimam pooblastila Odbora, ker Odbor ni razpravljal o teh amandmajih. Menim pa, da je sprejemljiv amandma k 36. členu, ki ga sprejema tudi Izvršni svet.

Predsednica M a r a Ž l e b n i k : Hvala lepa! Predstavnik Odbora soglaša z amandmajem k 36. členu, ne izreka pa se o drugih amandmajih. Predstavnica Zakonodajno-pravne komisije tovarišica Popovičeva?

A n i c a P o p o v i č : Tovarišica predsednica, tovarišice in tovariši delegati! Ta trenutek še nimam mnenja Zakonodajno-pravne komisije k danes predloženim amandmajem mesta Ljubljana, vendar je moje osebno mnenje, da je sprejemljiv amandma k 36. členu, ne pa k ostalim.

Glede našega amandmaja k 62. členu, do katerega se je Izvršni svet izrazil negativno, moram ponoviti, da vztrajamo pri njem. Ta amandma je vsebinsko preoblikovan amandma Odbora Zbora združenega dela za družbenoekonomski razvoj. Ker ste dobili poročilo šele na klop, pa ga morda niste še vsi pregledali, ga bom prebrala.

Komisija je sicer soglašala z amandmajem Odbora k 62. členu. Menila pa je, da je treba zaradi načelne določbe 117. člena republiške ustave, da družbeno nadzorstvo opravljajo skupščine družbenopolitičnih skupnosti, ta amandma preoblikovati tako, da bi se glasil: »Upravni nadzor nad uporabo določb tega zakona opravljajo v okviru svoje pristojnosti organi tržne inšpekcije. V družbenem nadzorstvu s pristojno skupščino družbenopolitične skupnosti pa sodelujejo udeleženci v opravljanju blagovnega prometa in storitev v blagovnem prometu«. Dopolnitev amandmaja je potrebna zato, ker udeleženci v blagovnem prometu po določbi drugega odstavka 177. člena ustave Socialistične republike Slovenije lahko le sodelujejo v družbenem nadzorstvu, ne morejo pa ga opravljati samostojno. Hvala lepa.

Predsednica M a r a Ž l e b n i k : Hvala lepa! Tovarišica Habičeva, ali glede na to, kar smo sedajle slišali, vztrajate pri amandmajih k 30. in 66. členu? (Ne.)

Torej umikate amandmaje k 30. in 66. členu! Ostane pa amandma k 36. členu, ki ga sprejemajo Izvršni svet, Zakonodajno-pravna komisija in naš odbor!

Želi še kdo razpravljati? Prosim, besedo ima tovariš Makovec, delegat v Zboru republik in pokrajin Skupščine SFRJ!

S t o j a n M a k o v e c : Tovarišica predsednica, tovarišice in tovariši delegati! Gotovo vsakega potrošnika zaboli, če vidi in občuti na lastni koži nered pri prometu blaga, predvsem pri prometu z živilskimi artikli, zlasti s sadjem in zelenjavo.

Osebno se strinjam, da naj uvedejo strožje sankcije za špekulante. Mislim, da bi lahko bolje ukrepali. Prav gotovo imamo na tržnicah in sploh pri prometu blaga premile kriterije in tržna inšpekcija ni dovolj agilna.

Po drugi strani moramo posvetiti več pozornosti tistim delovnim organizacijam, ki so pooblaščen za odkup prehrabnenih in kmetijskih pridelkov, predvsem sadja, zelenjave in tako naprej. Na trgu moramo uvesti red in podpiram tovarišico iz mesta Ljubljana, da je treba nastopiti proti špekulantom s strogimi ukrepi. Hvala.

Predsednica M a r a Ž l e b n i k : Hvala, tovariš Makovec! Želi še kdo razpravljati? (Nihče.)

Zaključujem razpravo in prehajam na glasovanje. Najprej vas prosim, da vzamete v roke poročilo Zakonodajno-pravne komisije z dne 9. 11. 1977. Iz tega poročila bomo glasovali o amandmajih k 10., 15., 66. in 68. členu. Komisija je

namreč z dodatnim poročilom umaknila svoj amandma k 36. členu. S temi amandmaji, kakor smo slišali, soglašata predlagatelj in Odbor za družbeno-ekonomske odnose in razvoj.

Ker predlagani amandmaji bistveno ne posegajo v vsebino zakona in ker z njimi soglašata predlagatelj in naš odbor, predlagam, da o vseh glasujemo skupaj. Ali kdo temu predlogu nasprotuje? (Nihče.)

Prosim, da glasujete! Kdor je za amandmaje Zakonodajno-pravne komisije, naj prosim glasuje! (60 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da so amandmaji Zakonodajno-pravne komisije soglasno sprejeti.

Prehajamo na glasovanje o amandmaju Komisije za narodnosti k 27. členu. Z njim soglašajo predlagatelj, Zakonodajno-pravna komisija in naš odbor.

Kdor je za amandma, naj prosim glasuje! (60 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je amandma Komisije za narodnosti soglasno sprejet.

Janez Šinkovec (iz klopi): Izvršni svet ne sprejema amandmaja k 27. členu, ki ga je predložila Komisija za narodnosti!

Predsednica Mara Žlebnik: Prosim, tovariš Marsel!

Karlo Marsel: Kot poročevalec Odbora za družbenoekonomske odnose in razvoj se ne morem izreči o amandmaju Komisije za narodnosti k 27. členu. Kot delegat tega zbora, ki živim v jezikovno mešanem območju, pa se strinjam s tem amandmajem. Z njim se strinja tudi naša delegacija.

Predsednica Mara Žlebnik: Hvala lepa! Ali je predstavnik Komisije za narodnosti tu? (Ne.)

Ali je Izvršni svet o tem amandmaju razpravljal? Prosim, tovariš Šinkovec!

Janez Šinkovec: Tovarišica predsednica, tovarišice in tovariši delegati! Zvezni zakon o standardizaciji določa, da morajo biti navodila v jezikih in pisavah jugoslovanskih narodov, se pravi v 4 jezikih: slovenskem, hrvaškem, srbskem in makedonskem in v njihovih pisavah. Zaradi tega je določba iz republiškega zakona o blagovnem prometu v celoti usklajena z zveznim zakonom. Po ustavi imamo možnost sprejeti to rešitev, ki jo predlaga Komisija za narodnosti, vendar se moramo zavedati posledic. Že sedaj je zelo težko zagotoviti navodila v slovenskem jeziku. Da bi bila ta navodila v narodnostno mešanih območjih napisana v madžarskem oziroma v italijanskem jeziku, ne vidim dejanske možnosti.

Predsednica Mara Žlebnik: Hvala, tovariš Šinkovec! Zadeva je taka: Zbor je amandma izglasoval, informacija je bila napačna samo v toliko, ker smo bili obveščeni, da Izvršni svet amandma sprejema. Tovariš Šinkovec je interveniral, ko je zbor amandma že sprejel. Če bi po obravnavi v Zboru združenega dela prišlo do tega, da bi morali zaradi neuskklajenosti amandma ponovno obravnavati, ga bomo takrat ponovno obravnavali. V tem trenutku pa je amandma sprejet.

Sedaj vas prosim, da vzamete v roke dodatno poročilo našega odbora z dne 15. 11. 1977. Iz tega poročila moramo glasovati o amandmajih k 34., 36., 37. in 62. členu. Vprašujem ponovno predstavnika Izvršnega sveta, ali se s temi amandmaji strinja!

Janez Šinkovec: Amandmaje k 34., 36. in 37. členu sprejemamo. Ne sprejemamo pa amandmaja k 62. členu, ki je enak amandmaju Zakonodajno-pravne komisije.

Predsednica Mara Žlebnik: Glede na to, da se z amandmaji k 34., 36. in 37. členu Izvršni svet strinja, medtem ko amandmaja k 62. členu ne sprejema, predlagam, da najprej glasujemo o amandmajih k 34., 36. in 37. členu, s katerimi soglaša tako predlagatelj kakor tudi Zakonodajno-pravna komisija. Kdor je za te amandmaje, naj prosim glasuje! (60 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da so amandmaji k 34., 36. in 37. členu soglasno sprejeti.

Prehajamo na glasovanje o amandmaju k 62. členu, s katerim soglaša Zakonodajno-pravna komisija, predlagatelj pa ne. Kdor je za ta amandma, naj prosim glasuje! (47 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (3 delegati.) Se je kdo vzdržal? (8 delegatov.)

Ugotavljam, da je amandma k 62. členu sprejet z večino glasov.

Glasovati moramo še o amandmaju skupine delegatov Skupščine mesta Ljubljana k 36. členu. S tem amandmajem soglašajo predstavnik predlagatelja, Zakonodajno-pravna komisija in predstavnik Odbora. Kdor je za amandma k 36. členu, naj prosim glasuje! (60 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je amandma k 36. členu soglasno sprejet.

Končno moramo glasovati še o predlogu zakona v celoti. Kdor je za predlog zakona, naj prosim glasuje! (60 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je zbor soglasno sprejel predlog zakona.

Predsednica Mara Žlebnik: Prehajamo na 4. točko dnevnega reda, to je na predlog zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o prispevku za odpravljanje posledic potresa na Kozjanskem in v Posočju.

Predlog zakona je Skupščini predložil v obravnavo njen izvršni svet. Za svojega predstavnika je določil Dragana Mozetiča, namestnika republiškega sekretarja za finance. Tovariš Mozetič, želite besedo? (Ne.)

Predlog zakona ste sprejeli z dopisom z dne 2. 11. 1977. Obravnavala sta ga Odbor za finance in Zakonodajno-pravna komisija, ki sta predložila pismeni poročili. Želita poročevalca Odbora in Komisije poročili še ustno dopolniti? (Ne želita.)

Pričenjam razpravo! Kdo želi besedo? (Nihče.) Zaključujem razpravo in prehajam na glasovanje. Kdor je za predlog zakona, naj prosim glasuje! (60 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (En delegat.)

Ugotavljam, da je zbor z večino glasov sprejel predlog zakona.

Prehajamo na 5. točko dnevnega reda, to je na predlog za izdajo zakona o varstvu družinskih članov oseb v obvezni vojaški službi, z osnutkom zakona.

Predlog za izdajo zakona in zakonski osnutek je Skupščini predložil v obravnavo njen izvršni svet in za svojega predstavnika je določil Justa Miklavca, svetovalca predsednika Republiškega komiteja za vprašanja borcev NOV in vojaških invalidov. Želi predstavnik predlagatelja predlog za izdajo še ustno obrazložiti? Besedo ima tovariš Just Miklave!

J u s t M i k l a v c : Tovarišica predsednica, tovarišice in tovariši delegati! Glede na to, da gre za predlog za izdajo zakona, bi želel pred razpravo povedati nekaj uvodnih besed.

Predlog za izdajo zakona z osnutkom zakona o varstvu družinskih članov oseb v obvezni vojaški službi ureja predvsem materialno varstvo družinskih članov oseb v obvezni vojaški službi. Izhaja zlasti iz določil zveznega zakona o varstvu družinskih članov oseb v obvezni vojaški službi, ki določajo temeljne pravice teh občanov ter pogoje za pridobitev in postopek za uveljavljanje pravic.

Zvezni zakon namreč prepušča socialističnim republikam in avtonomnima pokrajinama, da s svojimi predpisi precizirajo raven varstva z višino zneska materialne pomoči. Osnutek zakona že upošteva ureditev predvidenega predloga medrepubliškega dogovora o izboljšanju varstva družinskih članov oseb v obvezni vojaški službi, ki je v zadnji fazi usklajevanja. Ta dogovor določa minimalni obseg in oblike varstva teh upravičencev na področju vse SFRJ.

Predlog za izdajo zakona, z osnutkom zakona, temelji tudi na ustavi SR Slovenije, in sicer na določbi 25. točke 314. člena, po kateri Socialistična republika Slovenija po republiških organih določa sistem in odloča o temeljnih vprašanjih socialnega varstva. Naj tudi poudarim, da je vprašanje materialnega varstva družinskih članov oseb v obvezni vojaški službi ozko povezano z vprašanji, ki segajo na področje obrambe države in družbene samozaščite.

Poglavitni razlog, ki narekuje potrebo po novem zakonu, je neuskklajenost republiškega zakona iz let 1966 in 1972 z zveznim zakonom ter zaostajanje materialnega in socialnega varstva te kategorije občanov za rastjo življenjskih stroškov v zadnjih letih. Tudi sedanji sistem cenov in ugotavljanja dohodkov je pretog in težko uporaben. Zato je v osnutku zakona predviden kot cenzus najnižji mesečni osebni dohodek v Sloveniji na družinskega člana, ki znaša letos glede na odlok Izvršnega sveta Skupščine SR Slovenije 2.162 dinarjev. Gotovo je, da bo ta znesek v letu 1978 višji, vendar ta trenutek še ni mogoče dobiti podatkov, za koliko. Vsekakor jih bo predlagatelj dobil in navedel v obrazložitvi predloga zakona.

Tudi višina oskrbnine za osebe brez rednih dohodkov naj bi bila enaka najnižjemu osebnemu dohodku v SR Sloveniji na upravičenca ter naj bi se zvišala za enega člana za 50 % ali 100 % za dva ali več članov. Za upravičenca z rednimi dohodki naj bi bila oskrbnina enaka razliki med delom dohodkov, ki pridejo mesečno na upravičenca, in med z zakonom določenim najnižjim mesečnim osebnim dohodkom v SR Sloveniji.

Po osnutku zakona odpade pogoj, da je moral biti hranilec pred odhodom v obvezno vojaško službo v delovnem razmerju, ter zadošča le, da so bili upravičenci z osebo, ki je v obvezni vojaški službi pred ali med odhodom v obvezno vojaško službo, v skupnem gospodinjstvu.

Predlagani osnutek zakona daje možnost pridobitve materialnega varstva tudi ženam tujim državljanke, ki so poročene z državljani SFRJ in živijo pri nas na podlagi dovoljenja za stalno prebivanje. Gre zlasti za žene naših delav-

cev, ki so začasno na delu v tujini, pa se zaradi odsluženja vojaškega roka vrnejo z ženo v domovino.

Financiranje varstva družinskih članov oseb v obvezni vojaški službi se sedaj opravlja po občinah, ki v svojih proračunih zagotavljajo potrebna finančna sredstva za to varstvo. Tak sistem financiranja naj bi bil po osnutku tudi v bodoče. Po znanih podatkih je v letu 1976 uživalo materialno varstvo 586 upravičencev. Občinske skupščine pa so za izplačevanje pomoči po veljavnem zakonu porabile 4 393 377 dinarjev. Po podatkih občin, ki pa seveda pred zaključkom leta ne morejo biti dokončni, bo v letu 1977 uživalo pomoč okoli 850 upravičencev ter bo v ta namen porabljenih okoli 7 184 000 dinarjev. Ob predpostavki, da bo v letu 1978 isto število uživalcev pravice, kajti točnega števila ni moč napovedati vnaprej, bi po predlaganem zakonu porabile občinske skupščine za materialno pomoč približno 11 102 000 dinarjev.

Glede na pripombe, ki so jih k predlogu za izdajo zakona, z osnutkom zakona, dala delovna telesa Skupščine SR Slovenije in Skupščina Skupnosti socialnega varstva Slovenije, ugotavlja predlagatelj naslednje:

Delovna telesa soglašajo s predlogom Izvršnega sveta Skupščine SR Slovenije, da se zakon obravnava po skrajšanem postopku, tako da se prva in druga faza sprejemanja zakona združita. Predlagatelj bo v naslednji fazi priprave zakona skrbno proučil vse pripombe in predloge ter jih v največji možni meri tudi upošteval, zlasti pa tele:

— vprašanje zagotavljanja sredstev za uresničevanje materialnega varstva upravičencev v Skupnosti socialnega skrbstva oziroma podrejeno, da bi sistem financiranja ostal nespremenjen, odločanje o pravicah pa bi se preneslo na Skupnost socialnega skrbstva;

— možnost, da se pravice po tem zakonu priznajo tudi študentkam, katerih zakonec je v obvezni vojaški službi;

— upoštevanje dejstva, da bo katastrski dohodek v smislu medrepubliškega dogovora o temeljnih merilih za ugotavljanje katastrskega dohodka po 1. 1. 1978 izračunan na drugačen način kot doslej ter bo po ocenah v povprečju zvišan za okrog petkrat. To pomeni, da bo potrebno v predlaganem zakonu ter še na številnih drugih področjih spremeniti sedanje določbe o katastrskem dohodku kot merilu za uveljavljanje raznih pravic.

Predlagatelj bo pri izdelavi predloga zakona upošteval tudi pripombe zakonodajno-pravne narave

Predsednica M a r a Ž l e b n i k : Hvala, tovariš Miklavc!

Predlog za izdajo zakona in zakonski osnutek ste prejeli skupaj s sklicem seje zбора z dne 18. 10. 1977. Izvršni svet predlaga, da se v smislu drugega odstavka 250. člena poslovnika Skupščine SR Slovenije prva in druga faza zakonodajnega postopka združita, tako da se hkrati obravnavata in sprejema predlog za izdajo zakona in zakonski osnutek.

Glede na ta predlog Izvršnega sveta pričenjam razpravo. Kdo želi razpravljati? (Nihče.)

Predlagam, da o predlogu glasujemo! Kdor je za predlog Izvršnega sveta, da se prva in druga faza zakonodajnega postopka združita, naj prosim glasuje! (61 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je predlog Izvršnega sveta soglasno sprejet.

Predlog za izdajo zakona in zakonski osnutek sta obravnavala Odbor za družbenoekonomske odnose in razvoj in Zakonodajno-pravna komisija, ki sta

predložila pismeni poročili. Želita mogoče poročevalca Odbora in Komisije poročili še ustno dopolniti? (Ne želita.)

Pričenjam razpravo! Kdo želi besedo? Besedo ima tovariš Javor, delegat občine Bežigrad!

B o g d a n J a v o r : Tovarišica predsednica, tovarišice in tovariši delegati! Naša delegacija je na svojem sestanku obravnavala tudi poročilo Zakonodajno-pravne komisije in je zavzela stališče, da naj 10. člen predloženega osnutka ostane v predloženem besedilu in da naj se predlog Zakonodajno-pravne komisije ne bi upošteval. Glede na to, da se ugotavlja, da marsikateri upravičenec z različnimi mahinacijami pride neupravičeno do določenih pomoči in nadomestil, mislimo, da je prav, da drugi odstavek ostane tak, kot je predložen. Hvala lepa.

Predsednica M a r a Ž l e b n i k : Hvala lepa! Prosim, kdo želi besedo? (Nihče.)

Zaključujem razpravo in predlagam zboru, da sprejme naslednji sklep:

1. Predlog za izdajo zakona o varstvu družinskih članov v obvezni vojaški službi, z osnutkom zakona, se sprejme.

2. Predlog zakona pripravi Izvršni svet Skupščine SR Slovenije.

3. Pri pripravi predloga zakona naj upošteva vse pripombe, predloge in mnenja, dana v poročilih delovnih teles Skupščine in zbora ter pripombe, dane v današnji razpravi na seji zbora.

Kdor je za predlagani sklep, naj prosim glasuje! (60 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je zbor soglasno sprejel predlagani sklep.

Prehajamo na 6. točko dnevnega reda, to je na predlog za izdajo zakona o ustanovitvi Komisije Socialistične republike Slovenije za odlikovanja, z osnutkom zakona.

Predlog za izdajo zakona in zakonski osnutek je Skupščini predložil v obravnavo Izvršni svet. Za svojega predstavnika je določil tovariša Glavana, sekretarja Sekretariata izvršnega sveta za kadrovska vprašanja, ki bo imel uvodno obrazložitev. Prosim!

F r a n c G l a v a n : Tovarišica predsednica, tovarišice in tovariši delegati! Z uveljavitvijo zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o odlikovanjih Socialistične republike Jugoslavije je prenehala pristojnost Izvršnega sveta Skupščine SR Slovenije, da daje predloge za zvezna oblikovanja, s čimer je tudi sedanja Komisija za odlikovanja izgubila svojo funkcijo. Zato mora Izvršni svet v lastni pristojnosti določiti, kateri organ bo dajal predloge za odlikovanja Socialistične federativne republike Jugoslavije.

Izvršni svet Skupščine SR Slovenije je pripravil predlog za izdajo zakona z osnutkom zakona o Komisiji socialistične republike Slovenije za odlikovanja. Predlagani osnutek zakona izpolnjuje praznino v zakonodaji, ki je nastala s spremembami in dopolnitvami zakona o odlikovanjih Socialistične federativne republike Jugoslavije.

Osnutek ureja delovno področje Komisije v skladu z določili zakona o odlikovanjih Jugoslavije in posebnega medrepubliškega in pokrajinskega dogovora o izvajanju zakona o odlikovanjih Jugoslavije, določa odgovornost Komisije za

delo, opredeljuje pobudnike za dajanje predlogov za odlikovanja Jugoslavije in sestavo Komisije.

Predlog za izdajo zakona z osnutkom zakona o Komisiji Socialistične republike Slovenije za odlikovanja je obravnavalo tudi Predsedstvo Socialistične republike Slovenije, ki je menilo, da naj ne bi bila Komisija SR Slovenije za odlikovanja organ Izvršnega sveta, ampak organ v Socialistični republiki Sloveniji, sestavljen iz delegatov, navedenih v 6. členu osnutka zakona. Komisija pa naj za svoje delo odgovarja Predsedstvu Socialistične republike Slovenije.

Osnutek določa, da lahko tudi komisija sama daje predloge za odlikovanja, da skrbi za usklajeno uresničevanje družbeno dogovorjene politike odlikovanj, da mora postati politika odlikovanj sestavni del kadrovske politike, da Komisija skrbi za usklajeno uporabo kriterijev za dajanje predlogov za odlikovanja ter usklajuje delo komisij občinskih skupščin za odlikovanja.

Odlikovanja so namreč eno izmed pomembnih družbenih sredstev za izkazovanje moralno-političnih in družbenih priznanj delovnim ljudem in občanom za njihovo delo in uspehe v družbenem delu, za njihovo požrtvovalnost, družbenopolitično, strokovno in znanstveno delo, za posebne zasluge na področju ljudske obrambe in družbene samozaščite in za zasluge na drugih področjih dejavnosti.

Odlikovanja so hkrati tudi spodbuda za delovne ljudi, občane, organizacije združenega dela in druge samoupravne organizacije in skupnosti za še večje prizadevanje za splošni napredek socialistične skupnosti. Komisija naj bi izdelala podrobnejša merila za dajanje predlogov za odlikovanje, da bi tako dosegli primeren in enoten izbor oseb, organizacij združenega dela, družbenopolitičnih in družbenih organizacij ter društev za odlikovanja ter izbiro ustrezne vrste in stopnje odlikovanj.

Način svojega dela naj bi Komisija uredila s poslovníkom. Pri svojem delu naj bi čim tesneje sodelovala s komisijami skupščin občin za odlikovanja ter z organi in organizacijami in skupnostmi, ki naj bi dajale Komisiji svoje pobude za odlikovanja.

Odbori zborov Skupščine SR Slovenije, ki so obravnavali predlog za izdajo zakona z osnutkom zakona o Komisiji Socialistične republike Slovenije za odlikovanja, se strinja s tem, da se prva in druga faza združita. Danes pa so tudi nekatere sugestije za dopolnitev 2. člena osnutka zakona, ki jih bomo v predlogu zakona upoštevali. Hvala lepa.

Predsednica Mara Žlebnič: Hvala, tovariš Glavan! Predlog za izdajo zakona in zakonski osnutek ste prejeli s sklicem seje zbora z dne 18. 10. 1977. Izvršni svet predlaga, da se v smislu drugega odstavka 250. člena Poslovníka Skupščine SR Slovenije prva in druga faza zakonodajnega postopka združita, tako da se hkrati obravnavata in sprejemata predlog za izdajo zakona in zakonski osnutek.

Glede na ta predlog Izvršnega sveta pričnjam razpravo! Kdo želi besedo? (Nihče.)

Zaključujem razpravo in predlagam, da o predlogu glasujemo! Kdor je za predlog Izvršnega sveta, da se prva in druga faza zakonodajnega postopka združita, naj prosim glasuje! (60 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je predlog Izvršnega sveta soglasno sprejet.

Predlog za izdajo zakona in zakonski osnutek so obravnavali: Odbor za družbenopolitični in komunalni sistem, Zakonodajno-pravna komisija in Komisija za volitve, imenovanja in administrativne zadeve, ki so predložili pismena poročila. Želijo morda poročevalci Odbora in komisij poročila še ustno dopolniti (Ne želijo.)

Pričenjam razpravo! Kdo želi besedo? (Nihče.)

Zaključujem razpravo in predlagam zboru, da sprejme naslednji sklep:

1. Predlog za izdajo zakona o ustanovitvi Komisije Socialistične republike Slovenije za odlikovanja, z osnutkom zakona, se sprejme.
2. Predlog zakona pripravi Izvršni svet Skupščine SR Slovenije.
3. Pri pripravi predloga zakona naj upošteva vse pripombe, predloge in mnenja, dane v poročilih delovnih teles Skupščine in zbora.

Kdor je za predlagani sklep, naj prosim glasuje! (59 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je zbor soglasno sprejel predlagani sklep.

Prehajamo na 7. točko dnevnega reda, to je na predlog zakona o vodnem prispevku za leto 1977, ki ga plačujejo zavezanci, ki niso sklenili samoupravnega sporazuma.

Predlog zakona je Skupščini predložil v obravnavo njen izvršni svet. Za svojega predstavnika je določil dr. Mira Sajeta, pomočnika republiškega sekretarja za urbanizem. Ker je trenutno še na seji Zbora združenega dela, predlagam, da prekinemo to točko dnevnega reda.

Prehajamo na 8. točko dnevnega reda, to je na predlog za izdajo zakona o spremembi in dopolnitvi 41., 43. in 44. člena zakona o urbanističnem planiranju.

Predlog za izdajo zakona je Skupščini predložila v obravnavo Skupščina mesta Ljubljana, ki je bila povabljen na sejo zbora. Za svojega predstavnika je določila tovariša Alojza Bostiča, člana Izvršnega sveta mestne skupščine.

Tovariš Bostič, želiš uvodno besedo? Prosim!

Alojz Bostič: Tovarišica predsednica, tovarišice in tovariši delegati! Pri izvrševanju zakona se pojavljajo določene težave in s tem predlogom smo skušali te težave odpraviti. Te pomanjkljivosti zakona, ki je v veljavi že skoraj 10 let, so takšne, da so v mnogočem krive, da se neupravičene gradnje širijo v takšni meri, da pomenijo izredno močno poseganje v prostor. Predlagali smo samo bistvene dopolnitve ali spremembe, glede na to, da se že pripravlja sprememba celotnega zakona.

Kljub temu pa menimo, da je potrebno sprejeti zakon o spremembah 41., 43. in 44. člena, ker bo to bistveno spremenilo sedanje kritično stanje.

Naj še povem, da je na drugi strani predloga za izdajo za četrtem odstavkom izpadel bistveni del razlage. Za četrtem odstavkom se mora besedilo nadaljevati z: »In tudi sicer, ko je vložena pritožba proti sklepu o izvršbi, mora upravni organ počakati na odločitev druge stopnje. V tem času pa investitor že dokonča objekt do take faze, da je rušenje zelo težavno. Kolikor pa pritožba zoper sklep o izvršbi ne bi zadržala izvršbe, bi bila sanacija začete gradnje v nekaj dneh opravljena. Pritožitelj pa bi v primeru, če bi s pritožbo uspel, lahko zahteval povrnitev škode od družbenopolitične skupnosti.« Mislimo, da je po končanem upravnem postopku nemogoče na zemljiščih, zavarovanih

z zakoni in odlokom, rušiti stavbe, ker je vanje vloženih toliko sredstev, da je poseg socialno nemogoč. Kolikor pa bi bila sprejeta ta sprememba, da pritožba proti odločbi ne zadrži izvršitve odločbe in da pritožba proti sklepu o izvršbi tudi ne zadrži izvršitve izvršbe, v tem primeru bi nadzorni organ lahko v dveh dneh ugotovil nedovoljeno gradnjo, v nadaljnjih dveh dneh bi izdal sklep o izvršbi in izvršba bi bila izvršena s tem, da se zasuje gradbena jama. V tem primeru bi bila škoda tako majhna, da se da tudi upoštevati riziko v primeru nezakonitega dejanja državnega organa in bi ta nezakonitost povzročila breme družbeni skupnosti le za okoli 5000 din, ne pa več milijonov, ko je stavba dograjena do III. gradbene faze.

Predsednica M a r a Ž l e b n i k : Hvala, tovariš Bostič! Predlog za izdajo zakona ste prejeli s sklicem seje zбора z dne 18. 10. 1977. Prejeli ste tudi mnenje Izvršnega sveta.

Predstavnik Izvršnega sveta je tovariš dr. Miro Saje. Ali želi predstavnik Izvršnega sveta besedo? (Ne.)

Predlog za izdajo zakona sta obravnavala Odbor za urbanizem, stanovanjsko-komunalna vprašanja in varstvo okolja in Zakonodajno-pravna komisija, ki sta predložila pismeni poročili. Želita morda poročevalca Odbora in Komisije besedo? (Ne želita.)

Pričenjam razpravo! Kdo želi besedo? Prosim, besedo ima tovariš Marko Kobe, delegat občine Črnomelj!

M a r k o K o b e : Tovarišica predsednica, tovarišice in tovariši delegati! Vprašanje stanovanj je tako življenjsko pomembno, da ga je treba obravnavati z vso resnostjo. Večkrat smo priča raznim problemom in mahinacijam. Kaj se dogaja? Kljub stanovanjski stiski tu pa tam tudi porušimo kako črno gradnjo, česar ne kritiziram. Kritiziram pa dejstvo, da pride do tega, da se tu in tam rušijo stanovanja in da se nekaterim rušijo, drugim ne. Če bi sešteli, kakšna družbena škoda je to, bi verjetno prišli do poraznih števil. Najprej je treba z zakonskimi določili zagotoviti, da do črnih gradenj ne bo prišlo. Kdo so črno-graditelji, bi lahko pokazale analize, pa ne samo kdo, ampak tudi zakaj. Prav gotovo je treba iskati vzroke pri postopkih za pridobitev legalnega dovoljenja za gradnjo. To je prav gotovo eden od osnovnih vzrokov, da pride do črnih gradenj. Prav gotovo je, da bi morala naša zakonodaja omogočati, da bi se dobila dovoljenja po čim krajšem postopku, zato pa bi morali imeti neke okvirne urbanistične načrte že vnaprej. Če tega naša skupnost ne bo pripravila, bodo še vedno poskusi črne gradnje in nekaterim bodo uspeli, drugim pa ne. In tega ne bi smelo biti.

Pa pogledjmo, kaj se dogaja zlasti po mestih. V stanovanjski stiski so predvsem tisti, ki nimajo dosti kapitala, tisti delavci, ki imajo nizek osebni dohodek in ki so predmet izkoriščanja v naši socialistični družbi. Tisti, ki jim je naša socialistična družba dala družbeno stanovanje in jim omogočila marsikdaj, da so dobili še eno stanovanje, pogosto niti polovico ne plačajo za družbeno stanovanje. Od podnajemnikov pa dobivajo morda celo enkrat več kot plačajo za celo stanovanje. Podnajemniki bi si želeli veliko prej dobiti vso potrebno dokumentacijo, da bi si gradili stanovanje, čeprav skromno. Zgradili bi si ga in bi potem lahko uspešno delali. V tem primeru, ker so postopki dolgi in še zelo dragi, onemogočamo graditi stanovanja našemu srednjemu in še manj nižjemu sloju. Gradnjo si lahko privoščijo samo tisti, ki so finančno močnejši. Ven-

dar je naš interes, da zaščitimo tudi podpovprečnega občana. Predlagam, da družba pomaga graditi vsem na ta način, da se postopki za vsa dovoljenja, ki so potrebna, časovno skrajšajo in tudi finančno pocenijo. Menim, in prav gotovo večina ljudi tako meni, da je družba zainteresirana, da imajo občani stanovanja. In zakaj naj bi te ali one gospodarske ali družbenopolitične organizacije od tega iskale koristi. Dovoljenja je treba dati malo manj kot zastoj, če niso dejansko povezana z direktnimi finančnimi izdatki. Zakonodajo je treba usmeriti tako, da bo stanovanjska gradnja poenostavljena, in potem ostreje paziti na to, da ne bi bilo črnih gradenj.

Predlagatelja tega zakona pa vprašujem, zakaj bi morali takoj zasuti tisto gradbeno jama, če ni to nujno potrebno iz varnostnih razlogov. Nadaljevanje gradnje se lahko prepreči, če se graditelju pove, da tega ne sme, do končnega postopka. Hvala.

Predsednica Mara Žlebnič: Hvala, tovariš Kobe! Naprej, prosim! Želi še kdo razpravljati? (Nihče.)

Zaključujem razpravo in predlagam zboru, da sprejme naslednji sklep:

1. Predlog za izdajo zakona o spremembi in dopolnitvi 41., 43. in 44. člena zakona o urbanističnem planiranju se sprejme.

2. Osnutek zakona pripravi Izvršni svet Skupščine Socialistične republike Slovenije in ga predloži Skupščini do 15. decembra 1977.

3. Pri pripravi osnutka zakona naj upošteva vse pripombe, predloge in mnenja, dana v poročilih delovnih teles in zbora ter pripombe, dane v današnji razpravi na seji zbora.

Vprašujem predstavnika Izvršnega sveta, ali sprejema datum 15. december! (Se strinja.)

Kdor je za predlagani sklep, naj prosim glasuje! (58 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (En delegat.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je zbor z večino glasov sprejel predlagani sklep. Predlagam, da se vrnemo na 7. točko dnevnega reda, to je na predlog zakona o vodnem prispevku za leto 1977, ki ga plačujejo zavezanci, ki niso sklenili samoupravnega sporazuma.

Predlog zakona je Skupščini predložil v obravnavo njen izvršni svet. Za svojega predstavnika je določil dr. Mira Sajeta, pomočnika republiškega sekretarja za urbanizem. Tovariš Saje, želite uvodno besedo? (Ne želi.)

Predlog zakona ste prejeli z dopisom z dne 24. 10. 1977. Izvršni svet predlaga, da ta akt obravnavamo po hitrem postopku v smislu 295. člena poslovnika Skupščine SR Slovenije. Ta predlog je Izvršni svet tudi posebej obrazložil. O tem, ali bomo zakon obravnavali po hitrem postopku, to je v zadnji fazi, kot predlog zakona, pričenjam razpravo. Kdo želi besedo? (Nihče.)

Zaključujem razpravo in prehajam na glasovanje. Kdor je za predlog Izvršnega sveta, naj prosim glasuje! (59 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (En delegat.)

Ugotavljam, da je predlog Izvršnega sveta z večino glasov sprejet.

Predlog zakona sta obravnavala Odbor za finance in Zakonodajno-pravna komisija, ki sta predložila pismeni poročili. Želijo poročevalci besedo? (Ne želijo.)

Pričenjam razpravo. Kdo želi besedo? (Nihče.) Zaključujem razpravo in prehajam na glasovanje. Kdor je za predlog zakona, naj prosim glasuje! (62 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je zbor predlog zakona soglasno sprejel.

Prehajamo na 9. točko dnevnega reda, to je na predlog za izdajo zakona o spremembi in dopolnitvi 50. člena zakona o razlastitvi in prisilnem prenosu pravice uporabe.

Predlog za izdajo zakona je Skupščini predložila v obravnavo Skupščina mesta Ljubljana, ki je bila povabljen na sejo zбора. Za svojega predstavnika je določila tovariša Jenka. Tovariš Jenko, želite besedo? (Ne.)

Predstavniki predlagatelja ne želi besede. Predlog za izdajo zakona ste prejeli s sklicem seje zбора z dne 18. 10. 1977; prejeli ste tudi mnenje Izvršnega sveta.

Predlog za izdajo zakona sta obravnavala Odbor za urbanizem, stanovanjsko-komunalna vprašanja in varstvo okolja in Zakonodajno-pravna komisija, ki sta predložila pismeni poročili.

Zelijo poročevalci besedo? (Ne želijo.) Pričenjam razpravo. Kdo želi besedo? (Nihče.) Pri tej točki dnevnega reda sodeluje kot predstavnik Izvršnega sveta tovariš Gregorič. Želite vi besedo? (Ne.)

Zaključujem razpravo in predlagam zboru, da sprejme naslednji sklep:

1. Predlog za izdajo zakona o spremembi in dopolnitvi 50. člena zakona o razlastitvi in prisilnem prenosu pravice uporabe se sprejme.

2. Osnutek zakona pripravi Izvršni svet Skupščine Socialistične republike Slovenije in ga predloži Skupščini do 31. decembra 1977.

3. Pri pripravi osnutka zakona naj upošteva vse pripombe, predloge in mnenja, dana v poročilih delovnih teles skupščine in Zбора.

Tovariš Gregorič, ali sprejemate rok 31. december? (Sprejema.)

Kdor je za predlagani sklep, naj prosim glasuje! (61 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je zbor soglasno sprejel predlagani sklep.

Prehajamo na 10. točko dnevnega reda, to je na predlog odloka o financiranju programa nabave računalnika z opremo za Zavod Socialistične republike Slovenije za statistiko.

Predlog odloka je Skupščini predložil v obravnavo njen izvršni svet. Za svojega predstavnika je določil Franta Komela, direktorja Zavoda SR Slovenije za statistiko. Je tu? Hvala.

Tovariš Komel, želiš besedo? (Ne.) Predlog odloka ste prejeli s sklicem seje zбора z dne 18. 10. 1977. Obravnavala sta ga Odbor za finance in Zakonodajno-pravna komisija, ki sta predložila pismeni poročili.

Pričenjam razpravo. Kdo želi besedo? Prosim! Besedo ima Anton Klančar, delegat občine Ljubljana-Vič-Rudnik!

Anton Klančar: Tovarišica predsednica, tovarišice in tovariši delegati! Delegacija občine Ljubljana-Vič-Rudnik je na svoji seji dne 14. 11. razpravljala o predlogu odloka o financiranju programa nabave računalnika z opremo za Zavod SR Slovenije za statistiko in zavzela naslednje stališče:

Računalniško podprti informacijski sistemi, kot elementi nastajajočega družbenega informacijskega sistema, lahko znatno prispevajo k povečanju sploš-

ne družbene učinkovitosti. Potrebno je zlasti vpeljevati take organizacijske povezave med različnimi informacijskimi sistemi, da bo v čim večji meri odpravljeno večkratno zajemanje istih podatkov.

Tudi računalniška oprema mora prispevati k tehničnim možnostim za učinkovito povezovanje informacijskih sistemov. Po predloženem odloku se zagotavljajo računalniške zmogljivosti le za statistični informacijski sistem. Zaradi velikih in nujnih potreb po računalniških zmogljivostih različnih samoupravnih interesnih skupnosti kot tudi občinskih uprav predlagamo, da naj bodo računalniške zmogljivosti na razpolago tudi drugim informacijskim sistemom republiškega oziroma občinskega pomena, in to obvezno ter ne le v primeru, če bi Zavodu SR Slovenije za statistiko v začetku ostajalo le nekaj zmogljivosti. Predloženi tekst namreč Zavoda za to ne obvezuje. Hvala.

Predsednica **M a r a Ž l e b n i k** : Hvala, tovariš Klančar! Kdo želi razpravljati? Besedo ima direktor Zavoda za statistiko tovariš Franta Komel!

F r a n t a K o m e l : Tovarišica predsednica, tovarišice in tovariši delegati! Med zadnjimi odstavki obrazložitve je precej določeno napisano, da bo v okviru Komiteja za družbeno planiranje in informacijski sistem, ki bo vodil akcijo, pripravljen družbeni dogovor oziroma samoupravni sporazum za uporabo prostih zmogljivosti računalnika za tiste organe, organizacije in družbenopolitične skupnosti, ki rabijo računalniške kapacitete. Pri tem bi vendarle hotel opozoriti na to, da je statistični sistem osnovni sistem, na podlagi katerega zbiramo in obdelujemo za potrebe družbe informacije, na osnovi katerih se oblikujejo odločitve.

Pri tem ko rečemo statistični sistem, ne mislimo samo na Zavod za statistiko, temveč na vse tiste organe in organizacije, ki so vključene v statistični sistem. Mislim, da je tu v določenem smislu nesporazum. Tehnična osnova se Zavodu za statistiko ne zagotavlja samo kot zavodu, kot organizaciji, temveč kot statističnemu sistemu. Po tej poti bodo pokrite tudi zahteve in potrebe, kot sem že prej rekel, organov in organizacij, ki so vključene v statistični sistem. Hvala.

Predsednica **M a r a Ž l e b n i k** : Hvala, tovariš Komel!

Še želi kdo razpravljati? Če nihče, zaključujem razpravo in prehajam na glasovanje.

Najprej moramo glasovati o amandmaju Zakonodajno-pravne komisije k 5. členu predloga odloka, ki je razviden iz njenega poročila z dne 9. 11. 1977. S tem amandmajem predlagatelj soglaša.

Vprašujem poročevalca Odbora za finance, ali soglaša s tem amandmajem! (Se ne javi.) Kdor je za amandma Zakonodajno-pravne komisije k 5. členu, naj prosim glasuje! Kdo je za? (61 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (En delegat.)

Ugotavljam, da je zbor z večino glasov sprejel amandma Zakonodajno-pravne komisije.

Glasovati moramo še o predlogu odloka v celoti. Kdor je za predlog odloka, naj prosim glasuje! (62 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je zbor soglasno sprejel predlog odloka.

Odrejam 30 minut odmora.

(Seja je bila prekinjena ob 10.30 in se je nadaljevala ob 11.05.)

Predsednica Mara Žlebničnik: Prehajam na 11. točko dnevnega reda, to je na predlog odloka o spremembi odloka o uporabi devizne kvote od odkupljenih deviznih nakazil delavcev in izseljencev.

Predlog odloka je Skupščini predložil v obravnavo njen izvršni svet. Za svojega predstavnika je določil Janeza Urbasa, pomočnika predsednika Republiškega komiteja za ekonomske odnose s tujino. Je predstavnik tu? Želite, tovariš Urbas, uvodno besedo? (Ne.)

Predlog odloka ste prejeli s sklicem seje zбора z dne 18. 10. 1977. Obravnavala sta ga Odbor za finance in Zakonodajno-pravna komisija, ki sta predložila pismeni poročili. Želijo predstavniki besedo? (Ne.)

Pričenjam razpravo. Kdo želi besedo? (Nihče.) Zaključujem razpravo in prehajam na glasovanje. Kdor je za predlog odloka, naj prosim glasuje! (59 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je zbor soglasno sprejel predlog odloka.

Prehajamo na 12. točko dnevnega reda, to je na predlog odloka o prenosu denarnih sredstev Socialistične republike Slovenije v depozit pri Narodni banki Slovenije.

Predlog odloka je Skupščini predložil v obravnavo njen izvršni svet. Za svojega predstavnika je določil Dragana Mozetiča, namestnika republiškega sekretarja za finance. Tovariš Mozetič, želite besedo? (Ne.)

Predlog odloka ste prejeli z dopisom z dne 24. 10. 1977. Obravnavala sta ga Odbor za finance in Zakonodajno-pravna komisija, ki sta predložila pismeni poročili. Pričenjam razpravo. Kdo želi besedo? (Nihče.) Zaključujem razpravo in prehajam na glasovanje. Kdor je za predlog odloka, naj prosim glasuje! (59 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je zbor soglasno sprejel predlog odloka.

Prehajamo na 13. točko dnevnega reda, to je na predlog za spremembo odloka o določitvi števila sodnikov pri Sodišču združenega dela Socialistične republike Slovenije.

Predlog za spremembo odloka je Skupščini predložilo v obravnavo Sodišče združenega dela Socialistične republike Slovenije, ki je bilo povabljen na sejo zбора. Za svojega predstavnika je določilo Jožeta Pernuša, predsednika tega sodišča. Tovariš Pernuš, želite besedo? (Da.) Prosim, besedo ima tovariš Jože Pernuš!

Jože Pernuš: Tovarišica predsednica, tovarišice in tovariši delegati! V zvezi s poročilom Odbora za družbenopolitični in komunalni sistem Zбора občin Skupščine SR Slovenije mi dovolite, da podam še nekaj dopolnilnih pojasnil k našemu predlogu za povečanje števila poklicnih in nepoklicnih sodnikov pri sodiščih združenega dela v Socialistični republiki Sloveniji.

Poročilo navaja glede odloka dve pripombi: Dvom, ali je predvideno povečanje števila pripadlih zadev realno in drugič, da iz elaborata ni razvidno, kolikšna sredstva bodo za to povečanje potrebna.

Za prvo pripombo menim, da ni utemeljena. Do današnjega dne letošnjega leta je naše sodišče prejelo že 772 pritožbenih zadev, tako da je povsem realno pričakovati, da bo končni pripad zadev v letu 1977 nad 900. Če se je torej pripad zadev v letošnjem letu povečal približno za 100 %, potem je v prihodnjem letu realno pričakovati še nadaljnje povečevanje pritožbenih zadev s področja

delovnih razmerij in statusnih sporov v organizacijah združenega dela. Tako s tega področja pričakujemo v letu 1978 vsaj 1200 pritožbenih zadev. Poleg tega začne delati 1. 1. 1978 posebno sodišče združenega dela pokojninsko-invalidskega zavarovanja. Prevzelo bo sodno varstvo nad samoupravnimi pravicami, ki se, kolikor je šlo za individualne pravice, obravnavajo do 1. 1. 1978 v upravnem sporu pred Vrhovnim sodiščem SR Slovenije. Teh sporov je bilo med 700 in 800 letno. Spremenjen postopek v samoupravni interesni skupnosti in razširitev sodnega varstva tudi na izpodbijanje samoupravnih splošnih aktov ter na odločitve organov te samoupravne interesne skupnosti v zvezi s svobodno menjavo dela bosta nedvomno povzročila povečanje števila sodnih sporov na prvi stopnji in tudi povsem novo obremenitev našega sodišča kot pritožbene instance. Realno predvidevamo s tega področja približno 500 pritožbenih zadev letno.

Vse samoupravne interesne skupnosti, tako družbenih dejavnosti kot tudi materialne proizvodnje, pripravljajo na podlagi priporočila skupščinske komisije za spremljanje izvajanja zakona o združenem delu in v skladu s členom 40 zakona o združenem delu ustanovitev posebnih sodišč združenega dela s tistih področij urejanja družbenoekonomskih in drugih samoupravnih odnosov, ki so predmet posamezne samoupravne interesne skupnosti. V vrsti teh samoupravnih interesnih skupnosti predvidevajo, da bodo posamezna posebna sodišča začela delovati že v prvi polovici prihodnjega leta. Akcija za ustanovitev posebnih sodišč združenega dela je v teku pri samoupravnih interesnih skupnostih za izobraževanje, otroško varstvo, socialno skrbstvo, zaposlovanje, telesno kulturo, zdravstvo, kulturo; s področja materialne proizvodnje pa v okviru samoupravnih interesnih skupnosti za gozdarstvo, za železniški in luški promet, za PTT promet, stanovanjsko gospodarstvo, vodno gospodarstvo, elektrogospodarstvo.

Zelo težko je predvideti število pritožbenih zadev zoper odločbe teh posebnih sodišč združenega dela. Toda realno je predvidevanje, da bo teh pritožbenih zadev v letu 1978 vsaj 200, saj jih je že doslej prišlo samo s področja zdravstva približno 80 letno.

Načrt zakona o delovnih razmerjih predvideva, da se vsi spori iz delovnih razmerij, torej tudi v zvezi z delavci, ki dopolnilno delajo pri občanih, ki samostojno delajo s sredstvi v osebni lasti kot obrtniki in tako dalje, rešujejo pri splošnih sodiščih združenega dela. S tega področja je pričakovati vsaj 30 pritožbenih zadev. Tako je povsem utemeljeno planirati obseg dela našega sodišča v letu 1978 skupno vsaj na 1930 zadev samo s teh področij, ne upoštevajoč posamezne primere prvostopenjskih zadev v zvezi z začasnimi ukrepi zoper organizacije združenega dela, ki jih uveljavljajo po zakonu o združenem delu občinske skupščine. V letošnjem letu smo imeli dva taka primera.

Poleg tega je seveda treba predvidevati tudi večji pripad zadev glede varstva zakonitosti arbitražnih notranjih odločb. To pa pomeni, da pride že na vsakega poklicnega sodnika kot referenta, vključno s predsednikom, če bi jih bilo v prihodnjem letu šest, nad 320 zadev letno. To nedvomno zahteva poleg predlagane izvolitve 3 sodnikov še nadaljnje povečanje števila strokovnih in administrativnih delavcev. Če računamo, da se na eni seji senata obravnava in odloča povprečno o 10 pritožbenih zadevah, pomeni ta pripad 190 sejdnih dni ali udeležbo 760 nepoklicnih sodnikov na sejah. To pa pri 60 izvoljenih nepoklicnih sodnikih predstavlja povprečno mesečno več kot enkratno udeležbo in sodelovanje na pritožbeni seji, poleg skupnih sej vseh sodnikov.

Ker pa predvidevamo, da se bo sodno varstvo samoupravnih pravic s posebnimi sodišči združenega dela, z notranjimi arbitražami organizacij združenega dela in z drugimi oblikami samoupravnih sodišč povečalo še naslednja leta, predlagamo večje število tako poklicnih kot nepoklicnih sodnikov, in sicer 88, da ne bi bilo potrebno vsako leto posebej spreminjati odloka v zvezi s povečanjem dela Sodišča združenega dela Socialistične republike Slovenije.

K drugi pripombi bi dal mnenje, da sprememba odloka sama po sebi še ne zahteva nobenega povečanja sredstev, temveč bo ta zahteva nastala ob izvolitvi novih sodnikov. Za približno 400 % povečan obseg dela Sodišča združenega dela SR Slovenije nedvomno zahteva ne samo izvolitev novih treh sodnikov, temveč tudi pridobitev novih poslovnih prostorov. Sedaj imamo tri večje in tri manjše sobe, predvidevamo pa 12 do 13 sob, povečanje materialnih izdatkov za redno dejavnost in posebne namene, kakor tudi povečanje osebnih dohodkov tako za sodnike kot za strokovne sodelavce in administrativne delavce.

Po našem predlogu naj bi se povečala dosedanja dodeljena sredstva za 1.331.184 dinarjev za osebne dohodke, za 102.470 dinarjev za materialne izdatke in za 105.850 dinarjev za posebne namene oziroma za nepoklicne sodnike.

Le z nujnim potrebnim povečanjem sodnikov in ostalih delavcev na našem sodišču ter dodelitvijo več poslovnih prostorov in povečanjem materialnih sredstev bo naše sodišče lahko uspešno in učinkovito opravljalo svoje naloge.

Kolikor pa poročilo kritično ocenjuje v letu 1976 opravljeno delo, tako našega kot prvostopenjskih splošnih sodišč združenega dela, pa nam je zelo žal, da nas Odbor k tej obravnavi ni povabil, ker bi lahko pojasnili nekatera nejasna vprašanja.

Kolikor Odbor meni, da je z zakonom sodiščem združenega dela naložena dolžnost dajati pravno pomoč organizacijam in posameznikom, to ni točno. Sodišča združenega dela niso ustanovljena z namenom, da bi bili pravni svetovalci ali zastopniki organizacij oziroma posameznikov, temveč za to, da rešujejo spore iz družbenoekonomskih in drugih samoupravnih odnosov.

Preventivna dejavnost, ki jo morajo sodišča združenega dela opravljati na podlagi 4. člena republiškega zakona o sodiščih združenega dela, ne pomeni dajati pravno pomoč, temveč da morajo na podlagi ugotovitev iz svojega dela pri reševanju sporov dajati opozorila in predloge za zagotavljanje ustavnosti in zakonitosti, družbene odgovornosti in socialistične morale, z namenom uresničevati samoupravni položaj samoupravnih organizacij in skupnosti ter delovnih ljudi. Nesprejemljivo je po našem mnenju, da sodišče združenega dela sodeluje pri pripravi konkretnih samoupravnih splošnih aktov samoupravnih organizacij združenega dela, saj bi se tako že prejudiciralo v eventualnem bodočem sporu v zvezi s takim samoupravnim splošnim aktom.

Kar se tiče števila pritožbenih zadev, pri katerih je Sodišče združenega dela spremenilo oziroma razveljavilo prvostopenjske odločbe, dovolite naslednje pojasnilo:

V obdobju od 1. 1. do 31. 12. 1976 so sodišča združenega dela v Sloveniji rešila skupno na prvi stopnji 1906 zadev, Sodišče združenega dela Slovenije pa je v istem obdobju rešilo 421 pritožbenih zadev, kar pomeni 22,8 % rešenih zadev na prvi stopnji.

Sodišče združenega dela Slovenije je od skupno 421 pritožbenih zadev razveljavilo 92 zadev, ali v odnosu do skupno rešenih na prvi stopnji 4,83 % spremenilo pa 87 zadev ali v odnosu do skupno rešenih zadev na prvi stopnji

4,86 %. Pritožbeno sodišče je torej razveljavilo in spremenilo 179 zadev v odnosu do rešenih zadev na prvi stopnji, kar predstavlja 9,39 %.

Od 421 rešenih pritožbenih zadev predstavljajo razveljavljene zadeve 21,85 odstotkov, spremenjene pa 20,66 %, oziroma je bilo od skupno 421 rešenih pritožbenih zadev 42,51 % spremenjenih in razveljavljenih.

V 42 primerih je pritožbeno sodišče spremenilo prvostopenjsko odločbo zaradi napačne uporabe materialnega prava, v 13 primerih pa, ko je prvostopenjsko sodišče oprlo svojo odločitev na listinske dokaze, pa jih je drugostopenjsko sodišče drugače presodilo oziroma je na osnovi izvedenih dokazov v teh primerih drugostopenjsko sodišče napravilo drugačen zaključek.

V ostalih 32 primerih pa je pritožbeno sodišče spremenilo prvostopenjsko odločbo le glede stroškov, v 11 primerih, zaradi obresti, ki so bile nepravilno odmerjene, v 7 primerih, v dveh primerih pa se je pritožbeno sodišče izreklo za stvarno nepristojno, v 6 primerih je na drugi stopnji predlagatelju predlog zavrglo, čeprav je prvostopenjsko sodišče o zadevi meritorno odločalo, v ostalih 6 primerih pa gre za formalno spremembo prvostopenjske odločbe, kot na primer, če je bil v izreku nepravilno naveden udeleženec oziroma če v izreku ni bilo roka za izvršbo ali pa je sodišče predlog nepravilno zavrnilo oziroma zahtevo zavrglo.

Pritožbeno sodišče je razpravljalo skupno 92 pritožbenih zadev, in sicer 6 zadev zaradi bistvene kršitve pravil postopka. Prvostopenjsko sodišče na primer ni povabilo udeleženca, čeprav se ta ni odrekel ustni obravnavi, ni poslalo po tolmača, čeprav bi moralo, ni pritegnilo vseh udeležencev ali ni pritegnilo pravega udeleženca oziroma ni bilo mogoče zanesljivo preizkusiti prvostopenjske odločbe, ker sodišče ni ocenilo dokazov.

V 44 primerih je drugostopenjsko sodišče razveljavilo prvostopenjsko odločbo zaradi zmotne in nepopolne ugotovitve dejanskega stanja, v 31 primerih pa tudi zaradi napačne uporabe materialnega prava. Bil je tudi primer, da je sodišče zavrglo predlog predlagatelja, pa bi moralo v spornem razmerju meritorno odločati. Ali pa je v nasprotju z zakonom o sodiščih združenega dela prekinilo postopek, ni upoštevalo določb samoupravnega splošnega akta organizacije združenega dela, tozda, najpogosteje, ko je pravna praznina samoupravnega sporazuma ali podobno.

V petih primerih je pritožbeno sodišče razveljavilo prvostopenjsko odločbo zaradi novih dokazov, ki so jih predlagatelji navedli šele v pritožbi. V treh primerih ni bil izčrpan zahtevek predlagatelja, v treh primerih pa je, ko se je prvostopenjsko sodišče izreklo za stvarno nepristojno, pritožbeno sodišče zavzelo stališče, da je sodišče združenega dela stvarno pristojno za obravnavanje odločb v takem spornem razmerju.

V letu 1976 prvostopenjska sodišča še niso dosledno izvajala stališča, da je potrebno zadeve rešiti, če je le mogoče, vsebinsko, ne pa samo s stališča pravilnosti postopka v organizacijah združenega dela. Zato je bila taka formalna rešitev največkrat razlog za razveljavitev prvostopenjske odločbe. Ob formalnem reševanju spornih primerov namreč prvostopenjska sodišča niso ugotavljala dejanskega stanja. Predvsem pa je pri analizi razveljavljenih zadev opaziti tudi, da prvostopenjska sodišča svojih odločb niso dovolj opirala na samoupravne splošne akte in družbene dogovore, niti jih niso vedno upoštevala, temveč predvsem na zakon. Zato pritožbeno sodišče tudi ni moglo, ker ti akti pogosto niso bili predloženi za obravnave, odločiti drugače kot zadevo razveljaviti.

Iz zgornjega je razvidno, da je večina spremenjenih in razveljavljenih odločitev Sodišča združenega dela upoštevala, da morajo sodišča združenega dela v skladu s svojo funkcijo in oficialnim načelom postopka vsebinsko raziskovati sporne odnose in tako kreativno delovati. V samoupravnih odnosih organizacij združenega dela je treba prek samoupravnih splošnih aktov uveljavljati določila zakona, očitno ne z gramatikalno interpretacijo, temveč v smislu zakonskih in ustavnih določil. V tem smislu lahko sodišča življenjsko rešujejo posamezne konfliktne situacije, ne pa mimo jasnih določil zakona.

Če Odbor postavlja zahtevo, da bi se moral Senat Sodišča združenega dela SR Slovenije, preden razveljavi odločbo, pomeniti s senatom sodišča združenega dela, ki je na I. stopnji reševalo sporno zadevo, moram reči, da to ni mogoče.

Po določilu 13. člena zakona o sodiščih združenega dela in posameznih določbah zakona o pravnem postopku lahko pritožbeno sodišče odloča samo na podlagi javno na obravnavi izvedenih dokazov in na podlagi iz teh dokazov izvedenih ugotovitev prvostopenjskega sodišča, tako v pogledu dejanskega stanja kot pravne opredelitve, kar vse mora vsebovati prvostopenjska odločba, ki je poslana vsem udeležencem. Zunaj javnih narokov ne more biti kakih posebnih posvetovanj med senati, ker bi s tem bila prizadeta pravica udeleženca, da se izreče o vseh navedbah, predlogih in zahtevkih drugih udeležencev v postopku, kar je procesna garancija po členu 7 zveznega zakona o sodiščih združenega dela.

Glede zahteve za posebno analizo o delu prvostopenjskih sodišč združenega dela in Sodišča združenega dela SR Slovenije moram pripomniti, da je bila analiza za leto 1976 predložena Skupščini v zvezi z obravnavo poročila o uresničevanju varstva samoupravnih pravic in zakonitosti v letu 1976, ki ga je Zbor občin sprejel v letošnjem letu brez pripomb s pozitivno oceno.

Zato predlagam, da se zadolži naše sodišče, ne pa Republiški sekretariat za pravosodje, organizacijo uprave in proračun, ker ta vodi le splošne statistične podatke in samo spremlja delo sodišč združenega dela, da v prvem četrtletju, in ne do 31. 1. 1978, predloži Skupščini SR Slovenije zahtevano analizo v zvezi z delom sodišč združenega dela v SR Sloveniji za leto 1977. Hvala lepa.

Predsednica Mara Žlebnik: Hvala, tovariš Pernuš! Predlog ste prejeli s sklicem seje zbora z dne 18. 10. 1977. Prejeli ste tudi mnneje Izvršnega sveta.

Predlog za spremembo odloka so obravnavali: Odbor za družbenopolitični in komunalni sistem, Zakonodajno-pravna komisija, ki sta predložila pismeni poročili in Komisija za pravosodje, ki je predložila predlog odloka o določitvi števila sodnikov pri Sodišču združenega dela Socialistične republike Slovenije.

Želijo poročevalci Odbora in obeh komisij besedo? Besedo ima Marko Podobnik, predstavnik Odbora za družbenopolitični in komunalni sistem!

Marko Podobnik: Tovarišica predsednica, tovarišice in tovariši delegati! Kljub temu, da ste prejeli pismeno poročilo Odbora za družbenopolitični in komunalni sistem, mi dovolite, da še ustno na tem mestu povem nekaj besed iz razprave v Odboru, ko je obravnaval predlog odloka, o katerem danes odločamo. Menim namreč, da so nekatere ugotovitve in mnenja, izražena na seji Odbora, tako pomembna, da je prav, da je z njimi ta zbor še posebej seznanjen.

Ob obravnavi tega odloka namreč nismo razpravljali o njegovi vsebini ampak o celotni problematiki delovanja in aktivnosti sodišč združenega dela. O

tem vprašanju smo v Odboru sicer že večkrat razpravljali, tako ob obravnavi in sprejemanju samega zakona o sodiščih združenega dela kot tudi ob obravnavi občasnih poročil, ki jih je pripravilo Sodišče združenega dela SR Slovenije.

V teh razpravah smo opozorili na vrsto vprašanj, ki bi jih bilo treba urediti, in predlagali tudi določene rešitve. Tako smo na primer v razpravi o enem izmed poročil opozorili na dejstvo, da je po večini do sporov, ki jih rešujejo sodišča združenega dela, prišlo zaradi slabo urejenih samoupravnih odnosov v samoupravnih splošnih aktih delovnih organizacij in samoupravnih interesnih skupnosti oziroma neuskklajenosti teh odnosov in aktov z ustavo, zakonom o združenem delu in z drugo, na njima temelječo zakonodajo.

Na to smo takrat opozorili in predlagali, da bi bilo treba vso aktivnost službe kot celote osredotočiti na to, da se samoupravni splošni akti delovnih organizacij uskladijo z obstoječo zakonodajo.

Brez dvoma je bilo na tem področju že veliko storjenega, vendar pa se postavlja vprašanje, ali so vsi družbeni dejavniki storili res vse, da bi se stanje na tem področju izboljšalo oziroma da bi postopek usklajevanja samoupravne organiziranosti z zakonodajo potekal tako, kot bi bilo potrebno.

Glede na to, da je sodiščem združenega dela z zakonom naložena dolžnost, da dajejo pravno pomoč organizacijam in posameznikom, smo tudi menili, da bi bilo prav, da bi sodišča združenega dela dajala pravno pomoč organizacijam tudi pri njihovem samoupravnem organiziranju in usklajevanju njihovih samoupravnih aktov. Zato še enkrat poudarjamo, da bi bilo prav, da se aktivnost sodišč združenega dela usmeri v nudenje pravne pomoči vsaj tistim delovnim organizacijam, v katerih je zaradi neuskklajenosti posameznih določb njihovih samoupravnih splošnih aktov prišlo do spora, ki ga rešujejo.

Posebno pozornost smo v razpravi posvetili vprašanju pritožbenih zadev, ki jih rešuje Sodišče združenega dela Socialistične republike Slovenije. Ne glede na to, da je razumljivo, da prizadeti delovni ljudje pri svoji zadevi izkoristijo tudi poslednjo možnost za razrešitev sporne zadeve v njihovo korist, se nam zdi, da je število pritožb na odločbe sodišč združenega dela na Sodišče združenega dela Socialistične republike Slovenije zelo veliko. Še zlasti pa menimo, da je zaskrbljujoč podatek, da je kar 43 % odločb sodišč združenega dela pred Sodiščem združenega dela Socialistične republike Slovenije razveljavljenih ali spremenjenih.

Dejstvo, zakaj je toliko prvostopenjskih odločb razveljavljenih oziroma spremenjenih, bi bilo treba po našem mnenju natančno proučiti in analizirati. Menimo, da je potrebno ugotoviti, zaradi katerih vzrokov so bile te odločbe razveljavljene oziroma spremenjene. Pomembno je namreč, ali so bile zadeve, ki so jih rešila sodišča združenega dela, vsebinsko napačno rešene ali morda ni bil pravilen le postopek v zvezi z rešitvijo zadeve. Po našem mnenju bi bilo potrebno, da se Sodišče združenega dela Socialistične republike Slovenije v primeru, ko se nagiba k temu, da razveljavi prvostopenjsko odločbo, poveže s sodiščem združenega dela, ki je reševalo zadevo na I. stopnji. Pri tem bi se moralo natančno seznaniti z dejstvi, ki so sodišče združenega dela vodila k določeni rešitvi, in ta dejstva natančno proučiti.

V odboru smo menili, da so vsa ta vprašanja takšnega pomena, da bi jih bilo potrebno temeljito analizirati in tudi politično oceniti. Zato smo zahtevali, da Republiški sekretariat za pravosodje, organizacijo uprave in proračun pripravi analizo o tem, kako se rešujejo zadeve pri sodiščih združenega dela in kako na II. stopnji pri Sodišču združenega dela Socialistične republike Slove-

nije in zakaj imamo toliko pritožb na odločbe sodišč združenega dela. Še zlasti pa naj bi ugotovili vzroke, zakaj je število razveljavljenih odločb I. stopnje tako veliko, in natančno proučili vzroke, zaradi katerih so bile posamezne odločbe razveljavljene.

Tovarišice in tovariši delegati! Glede samega odloka, ki ga obravnavamo danes, smo v Odboru sklenili, da zboru predlagamo, da ga sprejme kljub temu, da smo imeli k njemu dve pripombi.

V zvezi z zadnjo pripombo, da iz obrazložitve ni razvidno, kolikšna sredstva bodo za to povečanje števila sodnikov Sodišča združenega dela Socialistične republike Slovenije potrebna, bi dejal le še to, da smo v Odboru že večkrat opozorili — in tako je določeno tudi v zakonodajni resoluciji, da mora imeti vsak akt, ki ga sprejemamo, v obrazložitvi tudi navedeno, kolikšna sredstva bodo za njegovo realizacijo potrebna in iz katerih virov se bodo pokrila. Prav bi bilo, da to upoštevajo pri pripravi aktov vsi predlagatelji, ne glede na to, za kakšno višino sredstev gre. Hvala lepa.

Predsednica Mara Žlebnič: Hvala, tovariš Podobnik! K besedi se je javil Milan Zafošnik, predstavnik Komisije za pravosodje!

Milan Zafošnik: Tovarišica predsednica, tovarišice in tovariši delegati! Predsednik Sodišča združenega dela je že podrobno pojasnil razloge, zaradi katerih je potreben ta odlok. Naj pojasnim samo tisti del postavljenih vprašanj, ki zadeva Komisijo za pravosodje kot predlagatelja tega odloka, oziroma naj odgovorim na pripombe Odbora za družbenopolitični in komunalni sistem in Zakonodajno-pravne komisije. Naša komisija za pravosodje, ki je predlagatelj tega odloka, je zahtevala mnenje Republiškega sekretariata za pravosodje, organizacijo uprave in proračun o pripombi Odbora, da je odlok pomanjkljivo obrazložen prav v zvezi s potrebnimi sredstvi.

Republiški sekretariat za pravosodje, organizacijo uprave in proračun je poslal naslednji dopolnilno obrazložitev: »Sama določitev večjega števila sodnikov ne pomeni istočasne zahteve po večjih sredstvih za dejavnost Sodišča. Sredstva se Sodišču zagotavljajo v proračunu Socialistične republike Slovenije, zaenkrat glede na število zasedenih sodniških mest in drugih delavcev sodišča. Tako bo Sodišču združenega dela Socialistične republike Slovenije potrebno zagotoviti dodatna sredstva šele, ko bodo izvoljeni novi dodatni sodniki. Sodnike Sodišča združenega dela pa imenuje Skupščina Socialistične republike Slovenije z odlokom. Skupščina ima na ta način tudi možnost vplivanja na zasedbo sodniških mest. Se pravi, o zasedbi bo odločala s posebnim odlokom.«

Kar pa zadeva potrebna sredstva, pa je pojasnilo naslednje: Za zasedbo sodniškega mesta sodnika, ki je v delovnem razmerju v Sodišču združenega dela Socialistične republike Slovenije, bo treba zagotoviti sodišču 17 000 dinarjev mesečno glede na sedanje osebne dohodke oziroma 204 000 dinarjev letno. Izvolitev večjega števila nepoklicnih sodnikov pa ne bo zahtevala posebnih dodatnih sredstev. Hvala lepa.

Predsednica Mara Žlebnič: Hvala, tovariš Zafošnik! Želi besedo po-ročevalec Zakonodajno-pravne komisije?

Tone Jerovšek (iz klopi): Glede na dodatno obrazložitev v zvezi s sredstvi je ugodeno našim pripombam.

Predsednica Mara Žlebnik: Hvala! Pričenjam razpravo. Kdo želi besedo? (Nihče.) Zaključujem razpravo in prehajam na glasovanje. Kdor je za predlog odloka, naj prosim glasuje! (56 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (En delegat.) Se je kdo vzdržal? (En delegat.)

Ugotavljam, da je zbor sprejel predlog odloka z večino glasov.

Tovarišice in tovariši delegati! Predsednik Zbora združenega dela me je obvestil, da je Zbor združenega dela pri obravnavi predloga odloka o financiranju programa nabave računalnika z opremo za Zavod Socialistične republike Slovenije za statistiko sprejel amandma, ki ga je predložila Skupščina občine Ljubljana-Center oziroma skupina delegatov s področja zdravstva in socialnega varstva. Amandma k drugemu odstavku 4. člena se glasi: Za besedami »v Socialistični republiki Sloveniji« naj se dodajo besede »in zagotovila dodatne računalniške zmogljivosti in potrebno usklajenost z obstoječimi informacijskimi sistemi republiškega in občinskega pomena; zagotovila naj bi se povezava z računalniško opremo Republiškega sekretariata za notranje zadeve«. Zbor je sprejel tudi amandma Zakonodajno-pravne komisije k 5. členu, ki smo ga mi že sprejeli.

Drugi odstavek 4. člena naj se torej v celoti glasi: »Zavod Socialistične republike Slovenije za statistiko je dolžan z ustrezno nabavo zagotoviti računalniško opremo, ki bo omogočala modernizacijo statističnega in informacijskega sistema v Socialistični republiki Sloveniji in zagotovila dodatne računalniške zmogljivosti in potrebno usklajenost z obstoječimi informacijskimi sistemi republiškega in občinskega pomena. Zagotovila naj bi se povezava z računalniško opremo Republiškega sekretariata za notranje zadeve.«

Glede na to obvestilo predlagam, da se vrnemo na 10. točko dnevnega reda, to je na predlog odloka o financiranju programa nabave računalnika z opremo za Zavod Socialistične republike Slovenije za statistiko. Pričenjam razpravo. Predlagam, da razpravljamo o amandmaju, ki je bil sprejet v Zboru združenega dela k 4. členu.

Kdo želi besedo? (Nihče.) Predstavnik Zavoda? (Se strinja.) To se pravi, predstavnik predlagatelja amandma sprejema. Vprašujem Odbor za finance in Zakonodajno-pravno komisijo, ali soglašata z amandmajem. (Ne.) Želi kdo razpravljati o tem amandmaju? (Ne.)

Če nihče, predlagam, da glasujemo o amandmaju k 4. členu. Kdor je za amandma k drugemu odstavku 4. člena, naj prosim glasuje! (59 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je amandma k 4. členu soglasno sprejet.

Prehajamo na 14. točko dnevnega reda, to je na volitve in imenovanja.

Komisija za volitve, imenovanja in administrativne zadeve je predložila v obravnavo in sprejetje naslednje predloge odlokov: predlog odloka o razrešitvi podpredsednika ter izvolitvi predsednika in podpredsednice Zakonodajno-pravne komisije Skupščine Socialistične republike Slovenije; predlog odloka o razrešitvi podpredsednika Izvršnega sveta Skupščine Socialistične republike Slovenije; predlog odloka o imenovanju namestnika republiškega sekretarja za delo in namestnika republiškega sekretarja za notranje zadeve; predlog odloka o izvolitvi sodnika Okrožnega sodišča v Kopru; predlog odloka o imenovanju namestnika okrožnega javnega tožilca v Novem mestu; predlog odloka o razrešitvi

sodnika Okrožnega sodišča v Kranju; predlog odloka o določitvi števila in izvolitvi sodnikov porotnikov Okrožnega gospodarskega sodišča v Ljubljani.

Prehajamo na predlog odloka o razrešitvi podpredsednika ter izvolitvi predsednika in podpredsednice Zakonodajno-pravne komisije Skupščine Socialistične republike Slovenije.

O tem predlogu odloka pričujem razpravo. Kdo želi besedo? (Nihče.) Zaključujem razpravo in prehajam na glasovanje. Kdor je za predlog odloka, naj prosim glasuje! (57 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je zbor soglasno sprejel predlog odloka. S tem je bil Stane Boštjančič razrešen dolžnosti podpredsednika Zakonodajno-pravne komisije Skupščine Socialistične republike Slovenije ter izvoljen za predsednika Zakonodajno-pravne komisije Skupščine SR Slovenije, tovarišica Valentina Tomlje pa izvoljena za podpredsednico Zakonodajno-pravne komisije.

Prehajamo na predlog odloka o razrešitvi podpredsednika Izvršnega sveta Skupščine Socialistične republike Slovenije.

O tem predlogu odloka pričujem razpravo. Kdo želi besedo? (Nihče.) Zaključujem razpravo in prehajam na glasovanje. Kdor je za predlog odloka, naj prosim glasuje! (58 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je zbor soglasno sprejel predlog odloka. S tem je bil tovariš Rudi Čačinovič razrešen dolžnosti podpredsednika Izvršnega sveta Skupščine Socialistične republike Slovenije.

Prehajamo na predlog odloka o imenovanju namestnika republiškega sekretarja za delo in namestnika republiškega sekretarja za notranje zadeve.

O tem predlogu odloka pričujem razpravo. Kdo želi besedo? (Nihče.)

Zaključujem razpravo in prehajam na glasovanje. Kdor je za predlog odloka, naj prosim glasuje! (56 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je zbor soglasno sprejel predlog odloka. S tem sta bila ponovno imenovana za namestnika republiškega sekretarja za delo Stane Božič in za namestnika republiškega sekretarja za notranje zadeve Janez Zemljarič.

Prehajamo na predlog odloka o izvolitvi sodnika Okrožnega sodišča v Kopru.

O tem predlogu odloka pričujem razpravo. Kdo želi besedo? (Nihče.)

Zaključujem razpravo in prehajam na glasovanje. Kdor je za predlog odloka, naj prosim glasuje! (58 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je zbor soglasno sprejel predlog odloka. S tem je bil za sodnika Okrožnega sodišča v Kopru izvoljen Boris Bekeš, sodnik Občinskega sodišča v Piranu.

Prehajamo na predlog odloka o imenovanju namestnika okrožnega javnega tožilca v Novem mestu.

O tem predlogu odloka pričujem razpravo. Želi kdo razpravljati? (Nihče.) Zaključujem razpravo in prehajam na glasovanje. Kdor je za predlog odloka, naj prosim glasuje! (58 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je zbor soglasno sprejel predlog odloka. S tem je bil za namestnika okrožnega javnega tožilca v Novem mestu imenovan Franc Žunič, namestnik občinskega javnega tožilca v Novem mestu.

Prehajamo na predlog odloka o razrešitvi sodnika Okrožnega sodišča v Kranju.

O tem predlogu odloka pričujem razpravo. Kdo želi besedo? (Nihče.) Zaključujem razpravo in prehajam na glasovanje. Kdor je za predlog odloka, naj prosim glasuje! (58 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je zbor soglasno sprejel predlog odloka. S tem je Borut Kobi razrešen dolžnosti sodnika Okrožnega sodišča v Kranju s 30. novembrom 1977.

Prehajamo še na predlog odloka o določitvi števila in izvolitvi sodnikov porotnikov Okrožnega gospodarskega sodišča v Ljubljani.

O tem predlogu odloka pričujem razpravo. Kdo želi besedo? (Nihče.) Zaključujem razpravo in prehajam na glasovanje. Kdor je za predlog odloka, naj prosim glasuje! (56 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je zbor soglasno sprejel predlog odloka. S tem so bili za sodnike porotnike Okrožnega gospodarskega sodišča v Ljubljani izvoljeni kandidati, navedeni v tem predlogu odloka.

Prehajamo na 15. točko dnevnega reda, to je na predloge in vprašanja delegatov.

Po prvem odstavku 40. člena poslovnika Skupščine SR Slovenije ima delegat v zboru pravico postaviti Izvršnemu svetu ali republiškim funkcionarjem, ki vodijo delo republiških upravnih organov, vprašanja, ki se nanašajo na njihovo delo ali zadeve iz njihove pristojnosti. Vprašanje lahko postavi delegat v zboru tudi predsedniku Skupščine SR Slovenije, predsedniku zbora ali predsednikom delovnih teles, kakor tudi skupščini samoupravne interesne skupnosti, kadar ta enakopravno odloča s pristojnim zborom.

Tovarišice in tovariši delegati! Predlagam, da še ne odhajate, ker imamò še eno točko zaradi usklajevanja.

Danes je postavil delegatsko vprašanje Marko Borštinar, delegat Skupščine občine Trebnje. Tovariš Borštinar, ali boste prebrali delegatsko vprašanje, na katerega bo odgovoril tovariš Komel?

Marko Borštinar: Tovarišica predsednica, tovarišice in tovariši delegati! Predlog odloka o financiranju programa nabave računalnika z opremo za Zavod SR Slovenije za statistiko ne obravnava tehničnih vprašanj računalniškega sistema. Pri nabavi ustreznega računalnika bi kazalo izbrati takšnega, ki bi bil nameščen kot samostojen ali pa bi se ga dalo vključiti kot komplementarnega v že obstoječe ali pa planirane računalniške kapacitete v SR Sloveniji in SFRJ.

Delegatsko vprašanje: Ali so v smislu zgoraj navedenega že znani konkretniji tehnično-tehnološki podatki za bodoči računalnik Zavoda SR Slovenije za statistiko? Hvala.

Predsednica Mara Žlebnik: Hvala! Na vprašanje bo odgovoril tovariš Franta Komel, direktor Zavoda za statistiko Socialistične republike Slovenije!

Franta Komel: Tovarišica predsednica, tovarišice in tovariši delegati! V času priprave odloka je bil zaradi relativno kratkega časa, ki je na voljo za

realizacijo celotne modernizacije statistično-informacijskega sistema, v zveznem Uradnem listu objavljen razpis, s katerim se javno zbirajo ponudbe za dobavo računalniške opreme za računski center, katerega omenja tovariš Borštnar, ki naj bi imel naslednje tehnične podatke:

Opremo naj bi sestavljali: 1. centralni procesor s spominom velikosti najmanj 1024 K bytov s potrebnimi kanali in konzolo, 2. podsistem magnetnih diskov zmogljivosti 1,6 milijarde bytov, s poprečnim časom pristopa pod 50 milisekund, 3. podsistem 6 enot magnetnih trakov (4 devetsledne enote z gostoto najmanj 1600 bpi in 2 sedemsledni enoti), 4. oprema za vhod podatkov na luknjanih karticah, 5. dva vrstična tiskalnika z zmogljivostjo nad 1000 vrstic v minuti, 6. osem lokalnih terminalov, 7. standardna programska oprema, 8. programska oprema za baze podatkov.

V ponudbi naj bodo tudi naslednje informacije:

- možnosti širjenja računalniške opreme,
- tehnični pogoji (zahteve po prostoru, klimatizaciji in napajanju z električno energijo),
- komercialni pogoji (možnost nakupa, kreditiranja ali najema),
- dokazi sposobnosti, in sicer: pomoč pri uvajanju sistema; šolanje kadrov; pogoji in način vzdrževanja in preskrbe z rezervnimi deli.

Na osnovi teh podatkov bodo proizvajalci ali prodajalci ponudili svojo opremo (rok potече 30. novembra letos), s čimer bodo Zavodu za statistiko znane tehnične podrobnosti, pomembne za realizacijo prej omenjenega odloka.

K temu pa bi bilo potrebno dodati še eno izredno pomembno vsebinsko pojasnilo. Nanaša se na ravno prej sprejeti amandma oziroma že prej nekoliko drugače formulirani drugi odstavek četrtega člena omenjenega odloka. Ta namreč zavezuje Zavod za statistiko, da uskladi tehnično plat nabave opreme s tehnično opremo, s katero razpolaga Republiški sekretariat za notranje zadeve. To pa predvsem zaradi tega, ker je v preteklem obdobju Skupščina že sprejela odlok o modernizaciji Sekretariata za notranje zadeve. V okvirih tega odloka je predvideno povezovanje skupščin občin v območju SR Slovenije s kapacitetami računalnika pri Sekretariatu za notranje zadeve in izkoriščanje tega računalnika, čeprav samo za področje notranjih zadev. V celotnem konceptu povezovanja in modernizacije statističnega informacijskega sistema, v katerega delno, v smislu zakona o statističnih raziskovanjih, spada tudi Republiški sekretariat za notranje zadeve, je tehnično-tehnološko zamišljena povezava računalnikov notranjih zadev in statistike. To pa predvsem zaradi tega, da bi bile lahko vse informacije, s katerimi razpolaga statistični sistem oziroma v okvirih statističnega sistema Zavod za statistiko ali tudi drugi organi in organizacije, kar sem pojasnil že prej, na voljo skupščinam občin, ki bodo imele s terminali povezavo z računalnikom Republiškega sekretariata za notranje zadeve. Praktično to pomeni, da bo ta terminal uporaben tudi za zvezo z računalnikom Zavoda za statistiko. To pa seveda tudi pomeni, da bo skupščina občine lahko po tej poti povezana z obema računalnikoma.

Sodim, da je s tem dan odgovor na vprašanje tovariša Borštnarja, ki je bilo, kot sem ga razumel, predvsem usmerjeno v to, kakšne so praktične tehnične možnosti skupščine občine za izkoriščanje računalnika Zavoda za statistiko oziroma informacij iz statističnega informacijskega sistema. Hvala.

Predsednica Mara Žlebnik: Tovariš Borštnar, ali ste z odgovorom zadovoljni? Hvala.

Želi še kdo zastaviti delegatsko vprašanje? (Nihče.) Zaključujem to točko dnevnega reda in odrejam samo nekaj minut odmora, dokler ne dobimo pismenega obvestila o 3. točki dnevnega reda, in sicer o tem, kako je Zbor združenega dela sprejel predlog zakona o blagovnem prometu. Kaže, da pri tem zakonu nismo usklajeni in je potrebno zato nekatere stvari ponovno obravnavati. Zato vas prosim, da ne odhajate oziroma da ste v bližini, da bi se lahko ponovno kmalu sestali.

(Seja je bila prekinjena ob 12. uri in se je nadaljevala ob 12.50.)

Predsednica Mara Žlebnik: Tovarišice in tovariši delegati! Obveščam vas, da smo pri vseh točkah dnevnega reda, kjer smo sprejemali končne odločitve, usklajeni z Zborom združenega dela.

Ker je s tem dnevni red današnje seje izčrpan, se vsem delegatom zahvaljujem za udeležbo in sodelovanje v razpravi in zaključujem 53. sejo Zbora občin. Hvala lepa.

(Seja je bila končana ob 12.55.)

54. seja

(23. novembra 1977)

Predsedovala: Mara Žlebnik,
predsednica Zbora občin

Začetek seje ob 9. uri.

Predsednica Mara Žlebnik: Spoštovane tovarišice in tovariši delegati! Pričenjam 54. sejo Zbora občin Skupščine Socialistične republike Slovenije, ki sem jo sklicala na podlagi prvega odstavka 97. člena poslovnika Skupščine SR Slovenije.

V smislu 15. člena poslovnika našega zbora moramo na začetku vsake seje, preden preidemo na določitev dnevnega reda, izvoliti Komisijo za verifikacijo pooblastil in imunitetna vprašanja, ki mora pregledati pooblastila delegatov in sestaviti poročilo za zbor. V Komisijo predlagam po abecednem redu občin naslednje delegate: Franca Markežiča iz občine Koper za predsednika ter Ivana Miklavčiča iz občine Kranj in Cirila Pluta iz občine Krško za člana.

Ali želi morda o tem predlogu kdo razpravljati? (Nihče.) Prosim, da o predlogu glasujemo! Kdo je za? (45 delegatov.) Je kdo proti? Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Na podlagi glasovanja ugotavljam, da so bili v Komisijo za verifikacijo pooblastil in imunitetna vprašanja za 54. sejo Zbora občin izvoljeni: Franc Markežič za predsednika ter Ivo Miklavčič in Ciril Plut za člana.

Prosim verifikacijsko komisijo, da se takoj sestane ter da pregleda pooblastila in sestavi poročilo za zbor. Vas delegate pa prosim, da ostanete na svojih mestih, ker bo Komisija takoj opravila svoje delo.

Tovarišice in tovariši delegati! Z vabilom za današnjo sejo zbora smo napovedali, da bi glede na obsežen dnevni red utegnila trajati dva dni. Da bi se lahko pri delu orientirali, pa vas prosim, da poveste, ali ste pripravljeni ostati na seji tudi, če bi trajala do 17. ure in še dalj, ali menite, da je bolje danes prenehati in nadaljevati jutri! (Delegati menijo, da bi bilo bolje zaključiti sejo v enem dnevu.)

Komisija je opravila svojo nalogo. Nadaljujem sejo in prosim predsednika Komisije tovariša Markežiča, da poda poročilo zboru. Prosim!

F r a n c M a r k e ž i č : Tovarišica predsednica, tovarišice in tovariši delegati! Poročilo o pregledu pooblastil za 54. sejo Zbora občin, ki je bila sklicana za dne 23. novembra 1977 ob 9. uri v mali dvorani v poslopju Skupščine SR Slovenije.

Zbor občin Skupščine Socialistične republike Slovenije ima 62 delegatskih mest. Komisija za verifikacijo pooblastil in imunitetna vprašanja Zbora občin je iz predloženih pooblastil in seznama delegatov ugotovila, da se udeležujejo današnjega zasedanja delegati vseh občin v Socialistični republiki Sloveniji. Navzoča sta tudi delegata mesta Ljubljana in Obalne skupnosti občin.

Ob preverjanju dokumentacije je Komisija ugotovila, da so vsa pooblastila, ki so jih delegati predložili, neoporečna, zato predlaga, da zbor poročilo sprejme in s tem verificira pooblastila delegatov za današnjo 54. sejo.

Komisija tudi ugotavlja, da je zbor sklepčen in da lahko pravno veljavno razpravlja in sklepa.

P r e d s e d n i c a M a r a Ž l e b n i k : Hvala lepa, tovariš Markežič! Prehajamo na razpravo o poročilu, ki ste ga pravkar slišali. Želi kdo besedo? (Nihče.)

Prehajamo na glasovanje o poročilu. O poročilu bomo glasovali v celoti, ker ni nobeno pooblastilo sporno. Kdor je za to poročilo, naj prosim glasuje! (57 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je zbor z glasovanjem soglasno potrdil poročilo Komisije za verifikacijo pooblastil in imunitetna vprašanja ter s tem verificiral pooblastila delegatov za 54. sejo Zbora občin.

Na današnjo sejo zbora so bili poleg predstavnikov Izvršnega sveta Skupščine Socialistične republike Slovenije povabljeni še: Centralni komite Zveze komunistov Slovenije, Republiška konferenca Socialistične zveze delovnega ljudstva Slovenije, Zveza sindikatov Slovenije, Skupnost slovenskih občin ter člani delegacije iz SR Slovenije v Zboru republik in pokrajin Skupščine SFRJ.

Prehajamo na 1. točko dnevnega reda, to je na določitev dnevnega reda 54. seje Zbora občin.

Z dopisoma dne 4. in 15. novembra 1977 sem vas obvestila, da razširjam dnevni red današnje seje zbora še z naslednjimi točkami:

— s predlogom za izdajo zakona o določitvi stopenj, odbitnih postavk in olajšav za republiški davek iz dohodka temeljnih organizacij združenega dela v letu 1978, z osnutkom zakona;

— s predlogom za izdajo zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o posebnem republiškem davku od prometa proizvodov in od plačil za storitve ter o načinu, po katerem občani in zasebne pravne osebe obračunavajo in plačujejo davek od prometa proizvodov in storitev, z osnutkom zakona;

— z dogovorom o usmerjanju in izkoriščanju posojil Mednarodne banke za obnovo in razvoj v razdobju od 1. julija 1976 do 30. junija 1981;

— z osnutkom zakona o zagotovitvi sredstev za vračilo premij za mleko, ki so jih republike in avtonomni pokrajini izplačale v razdobju od leta 1973 do leta 1975;

— z osnutkom zakona o spremembi in dopolnitvi zakona o skupnem obsegu proračunskih izdatkov federacije za leto 1977;

— z osnutkom odloka o določitvi prihodkov od carin in drugih uvoznih davščin, ki se v letu 1978 odstopijo Interesni skupnosti Jugoslavije za ekonomske odnose s tujino.

Hkrati sem vas obvestila, da z dnevnega reda današnje seje umikam 9. točko, to je poročilo o stanju na področju regionalnega prostorskega planiranja ter o izvajanju urbanistične in zemljiške politike.

Tako predlagam za današnjo sejo zbora naslednji dnevni red:

1. določitev dnevnega reda 54. seje Zbora občin,
2. osnutek resolucije o politiki izvajanja družbenega plana Socialistične republike Slovenije od leta 1976 do 1980 v letu 1978,
3. osnutek sprememb in dopolnitev dogovora o temeljih družbenega plana Socialistične republike Slovenije za obdobje od 1976 do 1980, z odlokom o pooblastitvi Izvršnega sveta Skupščine SR Slovenije, da sklene dogovor o spremembah in dopolnitvah dogovora o temeljih družbenega plana socialistične republike Slovenije za obdobje od 1976 do 1980,
4. izhodišča za pripravo proračuna Socialistične republike Slovenije za leto 1978,
5. osnutek resolucije o politiki uresničevanja družbenega plana Jugoslavije za obdobje od leta 1976 do leta 1980 v letu 1978,
6. a) osnutek skupne devizne politike Jugoslavije v letu 1978,
b) osnutek projekcije plačilne bilance Jugoslavije za leto 1978,
c) osnutek projekcije devizne bilance Jugoslavije za leto 1978,
7. osnutek zakona o skupnem obsegu proračunskih odhodkov federacije v letu 1978,
8. osnutek odloka o določitvi skupnega zneska deviz za potrebe federacije v letu 1978,
9. predlog za izdajo zakona o družbenoekonomskih osnovah svobodne menjave dela, z osnutkom zakona,
10. predlog za izdajo zakona o določitvi stopenj, odbitnih postavk in olajšav za republiški davek iz dohodka temeljnih organizacij združenega dela v letu 1978, z osnutkom zakona,
11. predlog za izdajo zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o posebnem republiškem davku od prometa proizvodov in od plačil za storitve ter o načinu, po katerem občani in zasebne pravne osebe obračunavajo in plačujejo davek od prometa proizvodov in storitev, z osnutkom zakona,
12. predlog za izdajo zakona o skupščinskih volitvah, z osnutkom zakona,
13. predlog za izdajo zakona o določitvi okolišev in števila delegatskih mest po dejavnostih in okoliših za Zbor združenega dela Skupščine SR Slovenije z osnutkom zakona,
14. predlog za izdajo zakona o dopolnitvah zakona o volitvah in odpoklicu delegatov za Zbor republik in pokrajin Skupščine SFRJ, z osnutkom zakona,
15. osnutek zakona o založništvu,
16. osnutek zakona o spremembi in dopolnitvi zakona o skupnem obsegu proračunskih izdatkov federacije za leto 1977,
17. osnutek zakona o zagotovitvi sredstev za vračilo premij za mleko, ki so jih republike in avtonomni pokrajini izplačale v razdobju od leta 1973 do leta 1975,
18. dogovor o usmerjanju in uporabi posojil Mednarodne banke za obnovo in razvoj v razdobju od 1. julija 1976 do 30. junija 1981,

19. osnutek odloka o ugotavljanju prihodkov od carin in drugih uvoznih davščin, ki se v letu 1978 odstopijo Interesni skupnosti Jugoslavije za ekonomske odnose s tujino,

20. predlogi in vprašanja delegatov.

Ali želi o predlaganem dnevnem redu kdo razpravljati? (Nihče.) Prosim, da o predlogu glasujete! Kdo je za? (54 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je dnevni red za današnjo sejo zбора soglasno določen tak, kakor sem ga danes predlagala. Tak dnevni red smo vam tudi predložili na klop.

Preden preidemo na obravnavo posameznih točk dnevnega reda, vas obveščam, da bomo na skupnem zasedanju z Zborom združenega dela poslušali ekspoze Izvršnega sveta k 2. točki, to je k osnutku resolucije o politiki izvajanja družbenega plana Socialistične republike Slovenije od leta 1976 do leta 1980 v letu 1978, ki ga bo podal tovariš Zvone Dragan, podpredsednik Izvršnega sveta Skupščine SR Slovenije.

Uvodno obrazložitev k 3. točki, to je k osnutku sprememb in dopolnitev dogovora o temeljih družbenega plana Socialistične republike Slovenije za obdobje od 1976 do 1980 z odlokom o pooblastitvi Izvršnega sveta Skupščine SR Slovenije, da sklene dogovor o spremembah in dopolnitvah dogovora o temeljih družbenega plana Socialistične republike Slovenije za obdobje 1976 do 1980 bo podal Zdravko Praznik, direktor Zavoda Socialistične republike Slovenije za družbeno planiranje. Uvodno obrazložitev k 9. točki dnevnega reda, to je k predlogu za izdajo zakona o družbenoekonomskih osnovah svobodne menjave dela, z osnutkom zakona, bo podal dr. Avguštin Lah, podpredsednik Izvršnega sveta Skupščine SR Slovenije.

Skupno zasedanje bom po dogovoru s predsednikom Zbora združenega dela vodila jaz.

Prosim delegate, da gredo sedaj v veliko dvorano v prvem nadstropju, kjer bomo opravili skupno zasedanje z zborom združenega dela. Po skupnem zasedanju pa bomo takoj nadaljevali sejo našega zbor.

(Seja je bila prekinjena ob 9.15 in se je nadaljevala ob 11.40.)

Predsednica Mara Žlebnik: Tovarišice in tovariši! Prehajamo na 2. točko dnevnega reda, to je na osnutek resolucije o politiki izvajanja družbenega plana Socialistične republike Slovenije od leta 1976 do 1980 v letu 1978.

Osnutek resolucije je Skupščini predložil v obravnavo Izvršni svet. Za svojega predstavnika je določil tovariša Zdravka Praznika, direktorja Zavoda SR Slovenije za družbeno planiranje. Obrazložitev k temu aktu smo poslušali na skupnem zasedanju.

Poleg osnovnega gradiva smo vam k tej točki dnevnega reda poslali še globalno oceno razvoja SR Slovenije v letu 1977 in možnosti razvoja v letu 1978 z naslednjo dokumentacijo:

— analiza izvajanja nalog iz dogovora o temeljih družbenega plana SR Slovenije na področju materialne proizvodnje,

— analiza izvajanja politike razširjene reprodukcije,

- analiza skladnosti gibanja vseh oblik porabe z gibanji družbenega proizvoda v letu 1977,
- informacija o aktivnosti za preobrazbo bančnega sistema,
- analiza izvajanja zakona o zavarovanju plačil,
- vključevanje SR Slovenije v mednarodno menjavo,
- ocena izvajanja politike cen v devetih mesecih leta 1977,
- osnutek temeljnih razvojnih nalog v letu 1978 in opredelitev njihovih nosilcev v letu 1978.

Celotno predloženo gradivo so obravnavali vsi odbori našega zbora ter Zakonodajno-pravna komisija in Komisija za volitve, imenovanja in administrativne zadeve, in predložili pismena poročila. Ali želijo morda poročevalci odborov in komisij poročila še ustno dopolniti? Prosim, v imenu Odbora za družbenoekonomske odnose in razvoj bo govoril njegov poročevalec tovariš Karel Sukič!

Karel Sukič: Tovarišica predsednica, tovarišice in tovariši delegati! Odbor za družbenoekonomske odnose in razvoj, Odbor za finance in Odbor za družbenopolitični in komunalni sistem so na skupni seji 14. novembra obravnavali osnutek resolucije o politiki izvajanja družbenega plana Slovenije od leta 1976 do leta 1980 v letu 1978. Ta dokument so obravnavala tudi pristojna delovna telesa Zbora združenega dela in Družbenopolitičnega zbora. Vsi odbori so pooblastili nekatere člane, da v skladu z mnenji, pripombami, stališči in predlogi pripravijo osnutek sklepnega dokumenta obravnavi predloženega osnutka. Ta osnutek stališč ste prejeli danes na klop.

Danes pred to sejo sta se ponovno sestala pristojna odbora Zbora občin in Zbora združenega dela in na skupni seji obravnavala predloženi osnutek ter ugotovila, da ga je pooblaščen skupina delegatov pripravila v skladu z razpravami v delovnih telesih. Odbora sta oblikovala tudi nekaj dopolnilnih predlogov, ki pa ne spreminjajo vsebine osnutka, pač pa bolj določno ali jasneje obdelujejo posamezna stališča.

Odbor za družbenoekonomske odnose in razvoj tega zbora prisostvuje današnji seji in bo spremljal razpravo na zboru, proučil mnenja in pripombe iz te razprave, kakor tudi pismene predloge, mnenja in stališča skupin delegatov in občinskih skupščin ter po zaključeni obravnavi predložil skupaj s svojimi dopolnilnimi predlogi ustrezne spremembe in dopolnitve k besedilu predloženega osnutka. Zbor bo nato lahko odločil o predlogu tega akta. Hvala lepa.

Predsednica Mara Žlebnič: Hvala, tovariš Sukič! Danes na klop ste prejeli tudi predlog stališč in priporočil, ki jih je pripravil Odbor za družbeno ekonomske odnose in razvoj. Prav tako ste prejeli tudi stališča Družbenopolitičnega zbora, ki je ta dokument obravnaval kot zainteresiran zbor v smislu 88. člena poslovnika Skupščine SR Slovenije.

Obveščam vas, da so danes na seji navzoči člani Odbora za družbenoekonomske odnose in razvoj, ki bodo spremljali razpravo in eventualno predlagali spremembe in dopolnitve predloženega dokumenta.

Na podlagi vseh predloženih gradiv pričnjam razpravo! K razpravi so se nekateri delegati že prijavili. Besedo ima Ivo Miklavčič, delegat občine Kranj!

Ivo Miklavčič: Tovarišica predsednica, tovarišice in tovariši delegati! V skupini delegatov, ki delegira delegate v Zbor občin Skupščine SR Slovenije, v občini Kranj in v drugih organih Skupščine naše občine smo proučevali osnutek resolucije o politiki izvajanja družbenega plana SR Slovenije za obdobje 1976—1980 v letu 1978. Obsežno gradivo v obliki prilog k osnutku je dobra dokumentacija, v kateri so utemeljena izhodišča za resolucijo, nakazana so številna odprta vprašanja, doseženi rezultati, kakor tudi ukrepi, da bi zagotovili v srednjeročnem obdobju dogovorjeni družbenoekonomski razvoj. Tako smo ocenili celotno gradivo kot pomembno in glede na vsebino tudi kvalitetno.

Najpomembnejše vprašanje, ki se postavlja v združenem delu, je, kako zagotoviti nadaljnjo konjunkturo in povečanje proizvodnje. Zato se postavljajo kot osnovne tele naloge: povečati obseg investicijskih naložb, povečati izvoz, pomemben faktor za dinamično proizvodnjo v številnih panogah pa je tudi stanovanjska gradnja.

V razpravi smo ugotovili, da predstavlja osnutek resolucije glede na vsebino novo kvaliteto v družbenem načrtovanju. Vendar pa se še nismo dogovorili za nekatere temeljne zakone na tem področju. Stopnje rasti ekonomskega razvoja za leto 1978 so usklajene s srednjeročnim načrtom, vendar pa bodo za njihovo realizacijo potrebni napor, še posebno tistih gospodarskih aktivnosti, ki velik del svoje proizvodnje prodajo na tuja tržišča, za katere plasma pa je potrebna konjunktura tudi v ekonomijah držav, v katere izvažamo. Še vedno so problemi pri načrtovanju v temeljnih organizacijah združenega dela in drugih temeljnih samoupravnih organizacijah. Poudarili smo potrebo po čimprejšnjem sprejetju zakonodaje glede na ustavo in zakon o združenem delu.

Ugotavljali smo tudi pomankljivosti v osnutku resolucije: skupna poraba ni dokončno opredeljena in usklajena z občinami. Opredeliti bi morali stopnje rasti sredstev za samoupravne interesne skupnosti s področja družbenih dejavnosti občin, regij in republike. V resoluciji moramo proučiti razmerje med stopnjo rasti družbenega proizvoda in stopnjo rasti skupne porabe, morali pa bi tudi zagotoviti možnosti sistemskih rešitev za financiranje investicij na področju družbenih dejavnosti. Resolucija naj bi vsebovala tudi temeljne naloge in način financiranja posameznih samoupravnih interesnih skupnosti s področja gospodarstva. Verjetno bi morali usklajevati stopnjo združevanja sredstev za realizacijo programa teh samoupravnih interesnih skupnosti, kar bi temeljnim organizacijam omogočilo ugotavljanje višine sredstev, ki jih združujejo za te namene.

Delegati so v razpravi ugotovili, da bi morali o resoluciji že prej razpravljati in jo tudi prej sprejeti, ker bi imela vsekakor večjo usmerjevalno vlogo glede na načrtovanje v temeljnih organizacijah združenega dela. Ta ugotovitev je posebno pomembna za industrijo v občini Kranj, kjer imamo pretežno predelovalno industrijo, ki si vedno bolj prizadeva za povečanje izvoza, tudi zaradi tega, da bi z njim v vedno večjem obsegu pokrivala uvoz, ob sočasnem usmerjanju tudi na večjo porabo domačih surovin.

Poudarjena je bila potreba po boljši stimulaciji izvoza, da bi organizacije združenega dela ustvarile čisti dohodek, ki jim je nujno potreben za nove naložbe, da bi bile na podlagi večje produktivnosti uspešnejše tudi na tujih tržiščih.

Z določbami osnutka resolucije na področju prometa in zvez nismo zadovoljni, ker se začetek gradnje avtoceste Naklo-Ljubljana postavlja v odvisnost od pridobitve domačih posojil, kar za druge odseke cest ne velja. Še manj ugodne pa so nakazane možnosti glede pričetka gradnje v analizi izvajanja nalog iz

dogovora o temeljih družbenega plana Slovenije na področju materialne proizvodnje.

Kot poročevalec Odbora za urbanizem, stanovanjsko-komunalna vprašanja in varstvo okolja pa bi vas opozoril na nekaj stvari iz razprave, ker smo poročilo dobili šele danes. Odbor ugotavlja, da se kot izredno negativen rezultat problemov v prejšnjih letih — visoke cene stanovanj, pomanjkanje urbanistične dokumentacije, intenzivna poraba urejenih zemljišč ob zaostajanju opremljanja novih itd., pojavlja v letošnjem letu upadanje števila zgrajenih stanovanj. Na tako možnost je Odbor opozoril že v letu 1976 ter se zavzel za resno in pospešeno ukrepanje. Odbor ugotavlja, da v gradivu ni analizirano, kateri od predvidenih ukrepov so bili realizirani in kateri ne in zakaj ne ter koliko so neuresničeni ukrepi tako s strani republike kot drugih družbenopolitičnih skupnosti in samoupravnih interesnih skupnosti vplivali na tako stanje.

Ob zaostrovanju problemov je članom Odbora do neke mere nerazumljivo, da področje stanovanjskega in komunalnega gospodarstva kot panoge, ki poleg pospeševalnega učinka na vse gospodarstvo z zagotavljanjem socialne varnosti delavcev v združenem delu prav gotovo vpliva tudi na produktivnost dela, v osnutek resolucije za leto 1978 ni vključeno. Delegati predlagajo, da se področje stanovanjsko-komunalnega gospodarstva v gradivu obdela v posebnem poglavju, kjer naj se opredeli politika in konkretizirajo ukrepi za obe področji. To je posebno pomembno zato, ker je v osnutku zakona o ugotavljanju in razporejanju celotnega prihodka in dohodka predvidena sistemska sprememba pri zagotavljanju sredstev za stanovanjsko gradnjo, o čemer je danes govoril tudi podpredsednik Izvršnega sveta Zvone Dragan. Če bo sprejeta predlagana rešitev, se bodo ta sredstva zagotavljala iz čistega dohodka, ki se ugotavlja po zaključnem računu. Tako bo v letu 1978 izpadel velik del sredstev, iz katerih pa se ne financira le izgradnja stanovanj, temveč tudi izgradnja študentskih domov in glede na določbe zakona o upravljanju in razpolaganju s stavbnimi zemljišči tudi del komunalnega opremljanja zemljišč. Postavlja se tudi vprašanje kontinuitete financiranja izgradnje solidarnostnih stanovanj ter subvencioniranja stanarin. Zato morajo biti v resoluciji nakazani ukrepi za predhodno obdobje, če bomo tak zakon sprejeli, ker bo sicer postala vprašljiva realizacija ciljev iz družbenega plana razvoja Slovenije od leta 1976 do 1980. Opozorili smo tudi na vprašanje urejanja stanarin.

V gradivu ni analizirana stopnja samoupravne organiziranosti na obeh, to je na stanovanjskem in komunalnem področju. Vse to zahteva, da vsi družbeni dejavniki, tudi družbenopolitične skupnosti in družbenopolitične organizacije, kritično analizirajo dosedanje delo in da se dogovorijo za hitro in učinkovito ukrepanje.

Odbor meni, da besedilo 7. poglavja, »Urejanje prostora«, ni realno. Po mnenju delegatov je težko pričakovati, da bi lahko ob še tako pospešeni akciji izvršni sveti občin pripravili in uskladili dogovore o temeljih prostorskih planov ter pripravili prostorske plane, hkrati pa še zagotovili organizacijske, kadrovske in materialne pogoje za to.

Ob upoštevanju dejstva, da bo zakon o družbenem planiranju, ki bo urejal tudi področje regionalnega prostorskega planiranja, po programu dela Skupščine sprejet šele v prvem trimesečju leta 1978, predlagamo, da se k temu delu kar najbolj resno pristopi in v prihodnjem letu pripravijo osnove za reševanje najbolj akutnih problemov pri porabi prostora. Hvala lepa.

Predsednica Mara Žlebnik: Hvala, tovariš Miklavčič! Besedo ima Franc Štrakl, delegat občine Ljutomer, ki bo razpravljal v imenu občin Murska Sobota, Gornja Radgona, Lendava in Ljutomer!

Franc Štrakl: Tovarišica predsednica, tovarišice in tovariši delegati! Skupina delegatov za Zbor občin Skupščine SR Slovenije je na svoji seji 10. novembra 1977. obravnavala gradivo, ki so ga prejeli delegati v zvezi z današnjo razpravo o drugi točki dnevnega reda. Skupina delegatov je obravnavala tudi stališča in predloge Izvršnega sveta občine Ljutomer in jih v celoti sprejela. Ta stališča in predlogi so bili pismeno posredovani tudi Zavodu SR Slovenije za družbeno planiranje.

Ker skupina delegatov v času seje še ni imela ustreznih poročil delovnih teles Zbora občin, je pooblastila delegata za današnjo sejo, da upoštevajoč prejeta poročila ustrezno opredeli pripombe za sejo Zbora občin in da upošteva tudi stališča Skupščine Skupnosti pomurskih občin, ki je obravnavala predloge in pripombe našega Izvršnega sveta na seji 21. 11. v Lendavi.

Tovarišica predsednica! Dovolite, da na podlagi omenjenega pooblastila skupine delegatov in zaključkov s seje delegatov Skupščine Skupnosti pomurskih občin strnem naše skupne pripombe k osnutku resolucije.

V celoti podpiramo mnenja, stališča in predloge vseh treh odborov Zbora občin Skupščine SR Slovenije, ki smo jih prejeli delegati Zbora občin za današnjo sejo, in pri tem še posebej poudarjamo pozitivno stališče, ki so ga zavzeli odbori do problematike pospešenega razvoja manj razvitih območij in občin. Pri tem so sprejeli tudi stališča in predloge našega izvršnega sveta ter delegatov. Ta stališča so v celoti podprli tudi delegati Skupščine Skupnosti pomurskih občin.

Delegati ugotavljamo, da so sedanji ukrepi pri pospeševanju manj razvitih in obmejnih območij dali nekatere začetne rezultate, še posebej glede pospešenega odpiranja novih delovnih mest, in rezultate v kmetijstvu in tako vsaj delno zavrli zaostajanje. Da bi se pozitiven trend razvoja nadaljeval in da bi se postopno izenačevali pogoji pridobivanja dohodka in samofinanciranja vseh družbenih potreb, delegati menimo, da je še posebej pomembno, da bi poslovne banke tudi ob novi organiziranosti zagotovile sredstva za izpeljavo nalog, opredeljenih z družbenim planom in že prej sprejeto politiko teh bank glede financiranja investicij v manj razvitih območjih, še posebej pa zagotovile pospeševanje razvoja primarne kmetijske proizvodnje, predelovalne in prehrambene industrije, seveda na podlagi novih družbenoekonomskih odnosov, ki nastajajo v bankah.

Glede na nekatere prejšnje naložbe v kmetijstvu po dokaj neugodnih pogojih pa bi v tem času veljalo tudi razmisliti o morebitnem moratoriju kreditov v kmetijstvu. V tem momentu je tudi posebej pomembno, da ustrezno opredelimo naloge glede uresničevanja programa za usposabljanje kmetijskih zemljišč. Gre za regulacije in melioracije, ker izvajanje teh nalog po družbenem planu močneje zaostaja. Intenzivno izkoriščanje kmetijskih zemljišč lahko zaradi pomembnega deleža kmetijstva v vseh nerazvitih občinah v velikem delu pripomore k odpravi sedanjega razkoraka v razvitosti. Z večjo intenzivnostjo izkoriščanja manjših zemljiških kompleksov za pridelovanje vrtnin in poljščin pa se agrarnim občinam odpirajo tudi nove zaposlitvene možnosti.

Poleg že uveljavljenega sistema združevanja sredstev v okviru poslovne banke, zlasti Ljubljanske banke, za investicije v manj razvitih območjih in po-

sebej za razvoj kmetijstva naj bi poslovna banka še za naprej opredelila tudi namensko združevanje sredstev za velike zemljiške posege. Mislimo na regulacijo in melioracije v pretežno agrarnih območjih Slovenije, ker je to še posebno pomembno za uresničitev nalog, opredeljenih v družbenem planu Slovenije na sektorju pridelovanja hrane.

Delegati tudi posebej podpiramo stališča Odbora glede usklajevanja vseh oblik skupne oziroma družbene porabe z rastjo družbenega proizvoda. Pri tem pa opozarjamo, da sedanji sistem indeksiranja na neuskklajenih startnih osnovah in ob prenosu novih obveznosti na občine, na področju tako skupne kot splošne porabe, močno zaostčuje problematiko financiranja proračunskih potreb in družbenih dejavnosti, še posebej izobraževanja in zdravstva.

Nerazvite občine, ki sprejemajo solidarnostna sredstva, namreč prispevajo na primer za izobraževanje večji delež sredstev. Poleg tega pa so se delovni ljudje v teh občinah zaradi močnega zaostajanja celotne družbene sfere odločili, da z večjimi prispevki iz bruto osebnih dohodkov, na primer v izobraževanju za 0,5 %, v zdravstvu za 0,33 % in tako naprej, in pa tudi na podlagi samoprispevkov, ki ponekod dosegajo tudi 5 % neto osebnega dohodka, neposredno prispevajo k hitrejšemu družbenemu razvoju.

V prvih letih izvajanja družbenega plana do leta 1980 je bil zato v teh občinah, pa tudi v naši občini, prisoten interes, da bi se dosegla poraba, usklajena, z rastjo družbenega proizvoda, ne pa nižja za 10 %, ki bi se uskladila šele v daljšem obdobju, do leta 1980, ki bi morali celotno porabo speljati na nivo, ki je opredeljen z družbenim planom Slovenije.

Ocena vseh oblik porabe glede na doseženi družbeni proizvod je tudi pokazala, da smo v naši občini nekoliko preseglili osebno porabo, kar pa je sad nekoliko hitrejši rasti mase osebnih dohodkov kot posledice pospešenega zaposlovanja. To pospeševanje zaposlovanja pa, razumljivo, v prvem letu še ne more dati novih ustreznih rezultatov, torej ustrezne rasti družbenega proizvoda.

Ob tem pripominjamo, da naše združeno delo ni prekoračilo sporazumov in tudi sicer ne dosegamo na področju osebnih dohodkov rasti, ki je v analizah prikazana za celotno področje Slovenije. Na primer, povprečni osebni dohodki v letošnjem letu v 9 mesecih za 16 % zaostajajo za republiškim povprečjem. Razmerje pa se je od leta 1971 nekoliko poslabšalo.

Obseg porabe je prekoračen tudi v sredstvih republiških interesnih skupnosti. Ta principialna uskladitev, ki jo moramo doseči na račun zmanjšanja proračuna, v tem momentu ni mogoča, ker proračun takega globalnega znižanja v tem času ne prenese. Na podlagi tega predlagamo, da se pri opredeljevanju vseh oblik porabe na nivoju občine, še posebej v nerazvitih občinah, uveljavi prehodno obdobje in doseže selektivni pristop in neposreden stik z ustreznimi republiški sekretariati in interesnimi skupnostmi na nivoju republike, ki bi morale problematiko omenjenih občin razreševati neposredno z družbenopolitičnimi dejavniki znotraj občine, realno in seveda predvsem življenjsko. V nasprotnem primeru bodo nastale nepremostljive težave, od katerih naj omenim predvsem beg kadrov iz teh območij.

Naj pripomnim, da so rešitve in ukrepi Izvršnega sveta, ki jih je v ekspoziciji nakazal tovariš Dragan, že odgovor na našo debato in se z njimi strinjamo.

Zboru občin predlagam, da bi omenjene pripombe sprejel in jih posredoval predlagatelju predloga resolucije o politiki izvajanja družbenega plana Slovenije za leto 1978, skupno s predlogi, ki jih je Izvršni svet občine Ljutomer že

posredoval Zavodu SR Slovenije za družbeno planiranje. To so skupne pripombe vseh pomurskih občin.

Naj še povem, da bomo o celotnem besedilu osnutka resolucije razpravljali tudi v zborih občinske skupščine, in sicer 25. novembra, ter obvestili delegate o današnjih zaključkih in predlogih, ki jih bomo tukaj sprejeli. Morebitne dane pripombe bomo seveda sestavljalcem predloga še sporočili.

Obenem želim v celoti podpreti osnutek resolucije, kakor tudi predlog stališč in priporočil, ki smo jih sprejeli danes in ki bistveno ne odstopajo od osnutka, ki je bil posredovan delegatom že prej. Hvala lepa.

Predsednica Mara Žlebnik: Hvala lepa, tovariš Štrakl! Besedo ima tovarišica Olga Jakhel, delegatka občine Celje!

Olga Jakhel: Tovarišica predsednica, tovarišice in tovariši delegati! Celjani podpiramo naloge, ki so zastavljene v osnutku resolucije za leto 1978, imamo pa določene pripombe, zlasti v smislu konkretizacije zastavljenih nalog, pa tudi nekatere sugestije za oblikovanje oziroma dogovarjanje za tako pomemben dokument, kot je resolucija za leto 1978.

Pri tem smo izhajali predvsem iz tega, da naj bi bila ena izmed osnovnih nalog resolucije za leto 1978 tudi ta, da z dogovarjanjem, z resolucijo samo skušamo kar najbolj realizirati srednjeročni plan za obdobje 1976—1980 oziroma naloge v tem srednjeročnem planu, za katere smo se že opredelili v dogovoru o temeljih družbenega plana za obdobje 1976—1980. Vemo, da z uresničevanjem nekaterih nalog, tako kot predloženi material sam navaja, kasnimo in zlasti v tem smislu predlagamo določene pripombe. Trdno smo prepričani, da so bile naloge, ki smo si jih zastavili v srednjeročnem planu, pravilno zastavljene glede na našo problematiko in glede na naše možnosti.

Ker pa do realizacije teh nalog ni prišlo, verjetno manjka tisti drugi del, namreč, da ni bil storjen korak dlje pri oblikovanju oziroma dogovarjanju o teh temeljnih nalogah, korak dlje pri oblikovanju tistih nalog, ki naj bi omogočale realizacijo srednjeročnega plana.

Mnenja smo namreč, da smo se za te naloge dogovorili. Postavljamo pa vprašanje, koliko smo zreli za uresničevanje teh nalog, za katere smo se tako dogovorili. Šlo je za cel splet raznih družbenih dogovorov in samoupravnih sporazumov, ki se pa včasih v veliki meri ne realizirajo. V tem smislu ni bil storjen korak dlje, nismo se namreč dogovorili za sankcioniranje neizpolnjevanja dogovorjenih nalog. V imenu naše delegacije naj povem mnenje o problemih, ki jih poudarja osnutek resolucije za leto 1978. Kot sem že prej povedala, bi bilo potrebno v resoluciji bolj poudariti tiste naloge, ki osvetljujejo možnosti oziroma pogoje, v katerih naj posamezni nosilci, zlasti še to velja za združeno delo, realizirajo zastavljene naloge.

Kaj s tem mislimo? Skozi vso resolucijo se vleče kot rdeča nit, kaj naj stori oziroma kaj bo storil Izvršni svet z oblikovanjem ustreznega instrumentarija, različnih zakonskih osnov za razne ukrepe itd. Trdno smo prepričani, da bi moralo biti veliko tega, kar se v resoluciji navaja v tem smislu, že storjeno na začetku, pred oblikovanjem ustreznih planskih dokumentov, ker se ne dogovarjamo samo o resoluciji za leto 1978. Dogovarjamo se o občinskih resolucijah, dogovarjamo se o letnih planih v združenem delu, o letnih planih krajevnih skupnosti in samoupravnih interesnih skupnosti. Za vse to bi morali imeti vsaj

za izhodišče danih nekoliko več informacij oziroma izdelanega več instrumentarija, ki naj bi bil vodilo pri oblikovanju planov osnovnih nosilcev planiranja.

Opredelila bi se najprej glede predvidene rasti družbenega proizvoda in takoj za tem glede nalog, ki zadevajo problematiko celotnega prihodka oziroma dohodka. Zlasti tu bi želela poudariti zunanje dejavnike, ves sistemski in republiški instrumentarij, ki bi moral biti združenemu delu znan, preden pristopi k izdelavi svojih letnih planov, prek katerih naj tudi izvaja naloge, ki si jih zastavljamo v letni resoluciji. Ponovno smo v situaciji, da vrsta sistemskih zakonov ni predloženih oziroma sprejetih. Govorim o zakonih o cenah, kompenzacijah, vlaganjih tujih sredstev itd.

Ko govorimo o rasti družbenega proizvoda, za katerega naj bi se dogovorili, izražamo mnenje, da smo verjetno v situaciji, ko postaja dogovarjanje o gospodarski rasti že skoraj imperativ. Kljub temu izražamo bojazen glede predvidene stopnje rasti, ker gre, kot osnutek resolucije sam navaja, za manjša sredstva akumulacije, kot so bila predvidena, se pravi, da gre za manjše možnosti financiranja predvidenih investicijskih naložb, ki smo si jih zastavili s srednjeročnim planom in ki si jih sedaj zastavljamo v letni resoluciji. Kot naloga se navaja, naj bi združeno delo ponovno proučilo predvidene investicijske naložbe, zlasti še zato, ker laštnih virov financiranja primanjkuje, se pravi, da gre mogoče v določenem smislu tudi za restrikcijo investicijskih vlaganj glede na omejene možnosti financiranja. Na drugi strani pa vemo, da so prav investicije eden od osnovnih pospeševalcev gospodarske rasti, in če naj kljub temu dosežemo predvideno gospodarsko rast, mogoče z manjšim obsegom investicij, bi bilo verjetno potrebno poudariti druge kvalitativne pospeševalce gospodarske rasti. Pri tem mislimo zlasti, da bi bilo potrebno poudariti problematiko, ki izhaja iz opredeljevanja produktivnosti v resoluciji, in to nalogo v celoti bolj natančno definirati. Drugi pospeševalec gospodarske rasti naj bi bil izvoz, kjer izražamo bojazen, glede na to, kako je bilo to področje realizirano v preteklem letu in kako se ponovno realizira, da ne gre toliko za dogovarjanje, ampak za imperativ, če naj dosežemo predvideno gospodarsko rast.

Predlagamo tudi pripombe k 6., 7. in 8. točki, ki se nanašajo na prostorski vidik planiranja. Gre za skladnejši regionalni razvoj, za urejanje prostora in za varstvo okolja. V naši občini menimo, in v vaših ste najbrž podobnega mnenja, da obstaja ves čas neka vrzel, ki bi jo bilo treba izpolniti, to je razčistiti vlogo občin v srednjeročnem planu in tudi v letni resoluciji. To vprašanje postavljam zaradi tega, ker sem že prej navedla, da v občinah izdelujejo letne resolucije, in ker bi vsekakor želeli imeti informacijo oziroma se dogovoriti, kako se sedaj posamezne občine v slovenskem prostoru vidijo v resoluciji za leto 1978. Poudarjene so bile tiste občine, kjer gre za pospešen razvoj. Menimo, da bi morali vlogo občine nekoliko bolj poudariti, tudi če ne gre za občine v manj razvitih območjih. Vlogo občin bi kazalo verjetno poudariti tudi zaradi tega ker smo, kot je navedeno v 7. točki, kjer gre za urejanje prostora, v fazi izdelav prostorskih planov po posameznih občinah in v fazi izdelave republiškega prostorskega plana. Tu tudi mi dvomimo — enako, kot je rekel tovariš iz Kranja, da bi bilo možno realizirati rok, ki je postavljen za izdelavo občinskih prostorskih planov. Nimamo dogovorjenih republiških smernic, ki bi jih upoštevali pri izdelavi občinskih prostorskih planov. Poleg tega je nerešen splet tako imenovane prostorske in urbanistične problematike, o katerem je deloma dal informacijo že Republiški sekretariat za urbanizem v materialu, ki je umaknjen

z današnje seje. Ob tem nerešenem spletu naj izdelujemo občinske prostorske plane?

Kar zadeva varstvo okolja, gre za področje, kjer bi ponovno povezala nit glede poudarjanja vloge občin. Kot so občine iz manj razvitih območij poudarjene drugje, so razvite občine, med katere se šteje tudi celjska občina, poudarjene zlasti na primer pri varstvu okolja. Ekološko stanje v naši občini je doseglo že tak nivo, da zahteva posredovanje širše družbene skupnosti. Celjska občina pred mnogimi leti tudi ni bila zaprta v občinske meje, ko je šlo za prelivanje sredstev akumulacije. Dejstvo je, da je verjetno velika iluzija, če mislimo, da mora gospodarstvo zgolj iz svojih sredstev financirati sanacijo obstoječega ekološkega stanja. Nasprotno, menimo, da je potrebno s sanacijskimi programi kaj storiti za izboljšanje ekološkega stanja, opredeliti naloge in storiti veliko več od tega, dogovoriti se moramo o nadziranju za tako oblikovane oziroma dogovorjene naloge za sanacijo ekološkega stanja.

Naslednji točki, o kateri bi se morali dogovoriti, da ju je potrebno konkretizirati, sta točki 11 in 12, kjer gre za vzpostavljanje sistema samoupravnega družbenega planiranja in informacijskega sistema. Ponovno bi poudarila vlogo občin kot enega izmed osnovnih nosilcev planiranja. Tu je še vedno veliko nedorečenega, zlasti v smislu izgradnje sistema. V celotnem sistemu planiranja bi morala biti jasno definirana vloga vsakega družbenega dejavnika. Deloma je to uresničeno v sistemskem zakonu o družbenem planiranju, deloma pa bo to opredeljeno v republiškem zakonu. Verjetno pa je tudi tu potrebno narediti korak dlje od zakona v smislu konkretizacije, točnih razmejitev vlog in odgovornosti posameznih nosilcev planiranja, da bomo potem naloge, ki si jih zastavljamo, realizirali in da ne bomo zopet ostali zgolj pri nalogah. Kot sem že prej omenila, gre pri prostorskem planu za nekatere stvari, ki še vedno niso razčiščene. Izdelujemo prostorske plane občin, ne da bi bil storjen korak dlje glede zakonskih osnov na področju urbanističnega planiranja in ob tem, da po občinah nimamo metodoloških smernic, kako naj bi bili ti prostorski plani izdelani.

Mnenja smo, da bi morali poudariti metodološke osnove, ki jih navaja točka 11 glede sistema samoupravnega družbenega planiranja, in jim dati večjo težo zaradi tega, ker nezgrajenost metodoloških osnov zavira usklajevalni postopek. In ravno zaradi tega, ker posamezni osnovni nosilci planiranja planov ne izdelujejo po enotnih kriterijih, jih je tudi težko med seboj usklajevati, kar tudi prispeva k temu, da naše naloge niso realizirane.

V tem smislu dajemo pripombo, da je ravno medobčinsko in regionalno sodelovanje potrebno poudariti, zlasti pri urejanju prostora, ker gre za izdelavo prostorskih planov tudi v republiški resoluciji.

Strinjamo se z nalogami, ki so navedene glede informacijskega sistema. Ker gre za zakon o temeljnih informacijskega sistema, pripominjamo, da bi kazalo dati priporočilo, da bi več pozornosti posvetili informaciji o informacijskem sistemu, to se pravi informaciji o informacijah in o trenutnem stanju na področju sistema samoupravnega družbenega planiranja. Kako daleč so te stvari speljane, kaj lahko od tega posamezni osnovni nosilci planiranja pričakujemo in česa v tej fazi ne moremo pričakovati? Moramo se znajti, kakor vemo in znamo in se skušati dogovarjati na drug način, z drugimi metodami, ki so v tem trenutku razpoložljive. Če ne drugače, bi kazalo mogoče Skupščini posredovati vsaj podobno informacijo kot je bila posredovana s strani Republiškega sekretariata za urbanizem, pa je bila, kot sem že prej omenila, umaknjena. Problema-

tika informacijskega sistema bi morala vključevati tudi problematiko izgradnje sistema samoupravnega planiranja.

Še nekaj konkretnih pripomb: Menimo, da bomo verjetno zelo težko realizirali zastavljeno nalogo, da naj bi cene naraščale v letu 1978 nekoliko počasneje kot v letu 1977, zlasti še, ker zakon o cenah še ni sprejet in ker je tu nejasnih še vrsta ukrepov in nalog, ne glede na to, da temeljne organizacije združenega dela že izdelujejo svoje letne plane.

In drugo. Kot je na primer podana konkretna rast osebne porabe, bi se verjetno dalo konkretizirati tudi stopnjo rasti skupne in splošne porabe.

Izražam pa tudi bojazen glede realizacije nalog na področju stanovanjske izgradnje, glede na to, da se predvideva drugačen način oblikovanja virov financiranja stanovanjske izgradnje, kar verjetno pomeni, da bo šlo za manjša sredstva kot doslej. Hvala lepa.

Predsednica Mara Žlebnič: Hvala lepa, tovarišica Jakhlova! Odrejam 30 minut odmora.

(Seja je bila prekinjena ob 12.20 in se je nadaljevala ob 13. uri).

Predsednica Mara Žlebnič: Nadaljujemo razpravo. Besedo ima tovariš Ivan Bitenc, predstavnik Izobraževalne skupnosti Slovenije!

Ivan Bitenc: Tovarišica predsednica, tovarišice in tovariši delegati!

Preden boste razpravljali o ekspozeju tovariša Dragana in sprejemali stališča iz tega ekspozeja, bi želel opozoriti na enega izmed problemov, ki se ob tem pojavlja. Predlagam, da se v tekst vključi poleg revalorizacije osebnih dohodkov na področju osnovnega šolstva in delno srednjega šolstva še revalorizacija v višjem in visokem šolstvu.

To stališče utemeljujem z naslednjim:

Izobraževalna skupnost Slovenije je ravnala v skladu s sklepi Skupščine SR Slovenije, torej tega, kar ste sprejeli v resoluciji za srednjeročno obdobje in kar je dal v podtekstu Zavod za plan. To je po podatkih, ko se je ocenjeval družbeni proizvod, 2,01 % v družbenem proizvodu. Ker smo se ravnali v skladu s stališči Skupščine SR Slovenije, smo za leto 1977 planirali sredstva tako, da se v izobraževanju na sedanji srednji stopnji povečuje global sredstev za leto 1977 za 15 %. Na področju višjega in visokega šolstva so sredstva v globalu povečana sam oza 9,5 %.

Glede na sedanji gibanji, ki sta jih predložila Zavod za plan in Izvršni svet, ugotavljamo, da smo planirali v skladu s predpostavkami in planom, in ker smo tako planirali, imamo določene težave na področju realizacije programa.

Najprej bi želel pojasniti, kako se oblikuje cena vzgojno-izobraževalnih storitev, da bi lahko na koncu utemeljil, zakaj predlagamo enak postopek za višje in visoko šolstvo. V izobraževanju smo morali na osnovi zakona o združenem delu in vseh izhodišč Zveze komunistov določiti enoto storitve v osnovnem, srednjem in visokem šolstvu. V tem času smo uspeli definirati v osnovnem in srednjem šolstvu 50 različnih enot storitev, ki jih plačujemo po 50 različnih cenah oddelkov. V visokem šolstvu pa smo ohranili program vzgojno-izobraževalne organizacije in imamo danes 42 različnih programov temeljnih organizacij združenega dela na področju višjega in visokega šolstva.

Ko je bilo to določeno, smo morali oblikovati, v skladu z resolucijo in stališči Skupščine SR Slovenije, standarde in normative, ki zavezujejo organizacije na področju izobraževanja, da prek standardov zagotovijo določeno kakovost storitve, ki je mora biti deležen učenec ali študent, in da prek normativov določimo, kdo mora in na kakšen način, s kakšno tehnologijo zagotoviti te storitve.

Ceno oblikujejo tri kategorije: dohodek, materialni stroški in amortizacija.

Ko smo od cene odšteli materialne stroške, katere smo po resoluciji smeli povečati na področju izobraževanja za 6 0/0, (vsi podatki v sedanjem trenutku pa govore, da so se tipični, specifični materialni stroški pri izobraževanju povečali v večjem odstotku), amortizacijo in zakonske obveze, smo osebni dohodek vkalkulirali na pogojno nekvalificiranega delavca za polno obremenitev 2868 din.

Predvsem iz tega razloga, ker v ceni priznavamo za polno obremenitev 2868 din tako v osnovnem, srednjem in visokem šolstvu, predlagamo, da se stališča Izvršnega sveta, ki govorijo o valorizaciji na področju osnovnega in srednjega šolstva, dopolnijo s tem, da se priključi še visoko šolstvo, seveda le tisto, kjer se ta nivo ne dosega.

Ne bi vas rad mučil s statističnimi podatki glede nivoja osebnega dohodka na pogojno nekvalificiranega delavca, ki je v tem trenutku edina primerljiva kategorija. Druge nimamo. Čeprav vemo, da ni popolnoma ustrezen, mislim, da ne bi mogli delati izjem tudi zato, ker tudi ko smo oblikovali cene storitve, pri ceni nismo delali izjem v katerikoli vrsti posameznega šolstva.

Ob zaključku bi rekel, da ni problem realizacije programa v šolstvu. Program bo realiziran oziroma ker smo ob koncu leta, lahko rečemo, da program je realiziran. Seveda je realiziran za ceno ponovnega prelivanja iz materialnih stroškov v osebne dohodke. Druga stvar je, da ni potrebno, da bi razmerja, ki so jih v osebnih dohodkih dosegli prosvetni delavci v letu 1976 do gospodarstva, poglobljali, ker podatki, ki jih imamo na razpolago, dali sta nam jih statistika ter Služba družbenega knjigovodstva, govorijo, da se ta razmerja poglobljajo v škodo šolstva.

Druga stvar, zaradi katere to predlagamo, pa je podatek, da so osebni dohodki v visokem šolstvu nižji kot v srednjih šolah. Zato predlagamo, da se ta določba razširi tudi na področje visokega šolstva, enako kot se predvideva za srednje šolstvo.

Predsednica Mara Žlebnič: Hvala lepa, tovariš Bitenc! Besedo ima Miroslav Nakrst, delegat občine Nova Gorica!

Miroslav Nakrst: Tovarišica predsednica, tovarišice in tovariši delegati! Sem že mislil, da se ne bom oglasil, pa je vseeno prevladala odgovornost delegata pred delegatsko skupino. Skupina delegatov Skupščine občine Nova Gorica za Zbor občin Skupščine SR Slovenije je na dveh sejah obravnavala osnutek resolucije o politiki izvajanja družbenega plana SR Slovenije od leta 1976 do 1980 v letu 1978 in osnutek sprememb in dopolnitev dogovora o temeljih družbenega plana Socialistične republike Slovenije za obdobje 1976 do 1980 ter osnutek resolucije o politiki uresničevanja družbenega plana Jugoslavije za čas od leta 1976 do leta 1980 v letu 1978. K tem dokumentom predlaga naslednja mnenja in predloge:

V letošnjem letu so bili ratificirani ozimski sporazumi, ki so doživeli veliko politično podporo in odobravanje tudi v zborih Skupščine SR Slovenije ter med delovnimi ljudmi in občani v Socialistični republiki Sloveniji ter Jugo-

slaviji. Ozimski sporazumi odpirajo široke možnosti sodelovanja tako na gospodarskem kot na ostalih področjih obmejnega sodelovanja, hkrati pa nalagajo naši družbenopolitični skupnosti realizacijo sprejetih obveznosti.

Naša delegacija meni, da ti sporazumi niso našli ustreznega mesta in podarka v resoluciji oziroma v osnutku temeljnih razvojnih nalog v letu 1978, zato predlagamo sestavljalcu, da v osnutku temeljnih razvojnih nalog v letu 1978 doda posebno poglavje z naslovom »Uresničevanje ozimskih sporazumov«, v katerem naj se opredelijo naloge, ki se bodo opravile v letu 1978. Pričakujemo, da bodo za naše območje opredeljene naslednje naloge: sprejetje noveliranega videmskega sporazuma o maloobmejnem prometu, opredelitev in proučitev višjih oblik gospodarskega sodelovanja, začetek gradnje mednarodnega mejnega prehoda Vrtojba in ustreznih cestnih priključkov na obstoječe cestno omrežje ter začetek gradnje kontrolnih objektov na mejnem prehodu, izgradnja in otvoritev mejnega prehoda za maloobmejni promet na Erjavčevi cesti v Novi Gorici, izdelava projektov ter začetek gradnje ceste Solkan—Goriška Brda, pospešitev gospodarskega, kulturnega ter drugih oblik sodelovanja med Socialistično republiko Slovenijo in Furlanijo—Julijsko Krajino in pa povečana aktivnost skupnih komisij, ki so določene za realizacijo ozimskih sporazumov.

Poleg gornjih vprašanj so še druga vprašanja, ki bi jih bilo potrebno vključiti v to poglavje in bi bilo prav, da bi nas mogoče dopolnili tudi delegati iz ostalih obmejnih občin. S takim pristopom do vključitve teh vprašanj v obliki posebnega poglavja v temeljne razvojne naloge v letu 1978 bomo dali tudi ustrezen poudarek sprejetim sporazumom, in to je hkrati z naše strani zagotovilo, da se bodo ti sporazumi tudi izvajali.

Hkrati smo mnenja, da je potrebno v aneks k družbenemu dogovoru o temeljnih plana Socialistične republike Slovenije za obdobje 1976—1980, ki ga bomo obravnavali pod 3. točko, vključiti obveznost in dinamiko izvajanja obveznosti iz ozimskih sporazumov. Ugotavljamo, da tudi resolucija o politiki uresničevanja družbenega plana Jugoslavije za obdobje od leta 1976 do leta 1980 v letu 1978, ki jo bomo obravnavali pod 5. točko dnevnega reda, ne opredeljuje obveznosti iz ozimskih sporazumov in bi jo bilo treba smiselno dopolniti z gornjimi pripombami in z ostalo problematiko iz ozimskih sporazumov.

Predsednica **M a r a Ž l e b n i k** : Hvala, tovariš Nakrst! Besedo ima tovarišica Judita Magajna, delegatka občine Sežana!

J u d i t a M a g a j n a : Tovarišica predsednica, tovarišice in tovariši delegati! Skupina delegatov iz občine Sežana ima k osnutku temeljnih razvojnih nalog v letu 1978 kot prilogi k resoluciji naslednje pripombe:

Poglavje o prometu in zvezah bi bilo po našem mnenju potrebno v šestem odstavku dopolniti z nalogo, da se na področju cestne infrastrukture začne rekonstrukcija mednarodnega mejnega prehoda I. reda Fernetiči in gradnja jugoslovanskega dela kamionske ceste, ki bo povezala suhozemna terminala na jugoslovanski in italijanski strani.

V zadnjih nekaj letih se je prek mejnega prehoda Fernetiči znatno povečal mednarodni potniški in tovorni promet. Zaradi neustrezno in nefunkcionalno urejenega prehoda je ta postal velika ovira pri usmerjanju blagovnih tokov in mednarodnega potniškega prometa. Da bi se blagovni tokovi pospešili in hitreje odvijali, sta v ta namen zgrajena suhozemna terminala na jugoslovanski in italijanski strani. Zaradi boljše povezave obeh terminalov in razbremenitve

mejnega prehoda Fernetiči je nujno potrebna posebna kamionska cesta, ki bi povezovala oba terminala in s tem pospešila hitrejši pretok blaga in omogočila varnejši promet na tem prehodu. Italijanska stran bo pričela z izgradnjo tovarne povezovalne ceste na svoji strani že 1. januarja 1978, hkrati pa tudi s celotno rekonstrukcijo mejnega prehoda Fernetiči na svoji strani, ki bo končana do 30. junija 1979. Zaradi odprave ozkega grla, ki ga predstavlja v mednarodnem prometu mejni prehod Fernetiči, je potrebno čimprej pristopiti k izgradnji tako imenovane kamionske ceste in k rekonstrukciji sedanjega mejnega prehoda.

V poglavju istega akta o vodnem gospodarstvu ni predvideno sprejemanje takšnih ukrepov pri Zvezi vodnih skupnosti Slovenije, da bi lahko nadaljevali do sedaj začeta dela pri raziskavah podzemnih voda na Krasu. Zato je potrebno v poglavju o vodnem gospodarstvu v osnutku temeljnih razvojnih nalog v letu 1978 v četrtem odstavku dodati naloge zveze vodnih skupnosti Slovenije, da na področju vodnega gospodarstva pospešuje raziskave podzemnih voda na z vodo deficitarnem področju Krasa. Trajno pomanjkanje vode na Krasu in zelo oddaljeni vodni viri so narekovali začetek raziskav podzemnih voda na Krasu v letu 1975. Hidrološki zavod Slovenije je na pobudo Skupščine občine Sežana in Občinske raziskovalne skupnosti kot investitorja zaključil prvo fazo raziskav na spodnjem Krasu. Raziskave so pokazale dokaj ugodne rezultate, ki narekujejo pričetek druge faze raziskav o gospodarnosti izkoriščanja ugotovljenih podzemnih vodnih virov.

Menimo, da so predlagane dopolnitve nalog utemeljene, saj je njihova uresničitev ključnega pomena za nadaljnji razvoj tega področja, zato predlagamo, da Zveza vodnih skupnosti skupaj z Območno vodno skupnostjo Primorske sprejme takšne ukrepe, ki bodo omogočili uresničitev te naloge.

Skupina je obravnavala tudi osnutek sprememb in dopolnitev dogovora o temeljnih nalogah družbenega plana Socialistične republike Slovenije za obdobje 1976—1980. Pri tem je naša delegacija ugotovila, da v osnutku ni opredeljena vloga tovarne avtomobilov Cimos in da je potrebno peti odstavek v 19. členu dopolniti. Predlagamo, da bi se ta glasil: »Industrija motornih vozil Novo mesto in Cimos Koper bosta v obdobju 1976—1980 povečala proizvodnjo osebnih vozil in avtomobilskih stanovanjskih prikolic s posebnim poudarkom na izvozu. Tako bosta v letu 1980 proizvedla 185 000 osebnih vozil in IMV še 50 000 avtomobilskih stanovanjskih prikolic ter izvozila na konvertibilno področje okoli 30 % osebnih vozil in avtomobilskih delov in sklopov in okoli 90 % avtomobilskih stanovanjskih prikolic. Pri tem si bosta obe organizaciji prizadevali za uskladitev svojih programov in specializacijo proizvodnje. Za uresničitev takih programov se bosta delovni organizaciji samoupravno povezali med seboj in s kooperanti. Vse organizacije združenega dela, ki bodo pri uresnitvi teh sporazumov sodelovale, bodo to upoštevale v svojih samoupravnih sporazumih o temeljih plana.«

Obrazložitev: Tovarna Cimos zaposluje 1700 delavcev, od katerih jih je v TOZD Senožeče zaposlenih skoraj 300. To pomeni, da je ta gospodarska organizacija v Senožečah ena glavnih nosilk nadaljnega razvoja krajevne skupnosti, ki je začrtan v srednjeročnem programu razvoja občine Sežana. Nevključevanje Cimos v program slovenske avtomobilske industrije bi pomenil odstopanje od programa in specializacije, ki jo ima delovna organizacija Cimos in TOZD Senožeče v mednarodni menjavi dela.

Predsednica Mara Žlebničnik: Besedo ima tovariš Lojze Trtnik, delegat občine Ljubljana-Moste-Polje!

Lojze Trtnik: Tovarišica predsednica, tovarišice in tovariši delegati! Na sejah skupin delegatov občine Ljubljana-Moste-Polje za Zbor občin in Zbor združenega dela so bile v razpravi o analizi izvajanja nalog in dogovora o temeljnih družbenega plana Socialistične republike Slovenije sprejete naslednje pripombe:

V analizi izvajanja nalog in dogovora o temeljnih družbenega plana Socialistične republike Slovenije na področju materialne proizvodnje, ki jo je izdelal Zavod Socialistične republike Slovenije za družbeno planiranje 9. oktobra 1977, je na strani 4 navedeno: »Niso pa se še pričela dela za rekonstrukcijo postaje Jesenice ter gradnjo kontejnerskega terminala v Ljubljani zaradi ovir pri odkupu zemljišč oziroma pridobivanja lokacij ter zaradi pomanjkanja sredstev.«

Navedeno zemljišče v soseski MP 3, industrijsko-transportna servisna cona, je bilo pridobljeno v letu 1971 in z njim od takrat upravlja Sklad za nakup in oddajo stavbnih zemljišč občine Ljubljana-Moste-Polje. V osnovno infrastrukturo — kanalizacijo, vodo, ceste, so bile v teh letih vložena že znatna sredstva. Še vedno pa je odprto vprašanje ukinitve letališča in preselitve Aerokluba Stanko Bloudek. O tem je bilo nekaj v dnevnem časopisu. Koliko je to rešeno, ne vem.

V osnutku temeljnih razvojnih nalog v letu 1978 in v opredelitvi njihovih nosilcev v Poročevalcu Skupščine SR Slovenije št. 26, 8. 11. 1977, je na strani 3 navedeno: »Na obeh programih bo nadaljevala z deli pri rekonstrukciji in modernizaciji spodnjega ustroja in postaj ter pričela z gradnjo prve faze kontejnerskega terminala v Ljubljani«. To je zelo podobno besedilu resolucije za 1977. leto.

Družbeni plan razvoja Ljubljane in družbeni plan občine Ljubljana-Moste-Polje za obdobje 1976—1980 zajemata izgradnjo prometnega terminala v industrijsko-transportni coni v Mostah. V ta namen bodo Železniško gospodarstvo in Železniško transportno podjetje Ljubljana, Vektor Ljubljana in Blagovno-transportni center Javna skladišča izdelali skupen program za izgradnjo in financiranje terminala v skladu s potrebami in programi vsakega partnerja. Po dveh letih izvajanja srednjeročnega plana ugotavljamo, da navedenega skupnega programa izgradnje in financiranje terminala še ni. Ljubljanski urbanišči zavod nas je v zvezi z investicijskim programom in tehničnim poročilom z zazidalno situacijo, izdelano v decembru 1974, ki ga je predložilo Železniško gospodarstvo Ljubljana, seznanil z naslednjim:

1. Investicijski program kontejnerskega terminala predvideva podvojitev programa terminala po letu 1977, pri čemer bodo vključevali tudi blago, ki je manj primerno za transport s kontejnerji.

2. Radij dostave je 50 km, kar pomeni, da bomo v centru Ljubljane skladiščili oziroma manipulirali s kontejnerji za vso Gorenjsko, del Štajerske, Notranjske in Dolenjske.

3. Okoli 5 ha površin je predvidenih za deponijo raznih kontejnerjev za naše pomorske prevoznike in za tuje firme oziroma za organizacijo konsignacijskih skladišč, to je skladišč za sprejetje, predelavo in razvoz kosovnega blaga. To zadnje sodi po naši oceni v dejavnost Blagovno-transportnega centra Javna skladišča.

4. Dogovor o osnovah družbenega plana Socialistične republike Slovenije predvideva izdelavo skupnega programa Železniškega gospodarstva, Blagovno-

transportnega centra Javna skladišča ter Vektorja. Skupnega programa do danes niso uspeli pripraviti. Javna skladišča in Železniško gospodarstvo sta v letu 1976 podpisala sporazum o sodelovanju. Menimo, da bi moral biti do konca prvega polletja 1978 skupni program pripravljen. Pred tem pa naj se prouči upravičenost končne kapacitete in velikosti kontejnerskega terminala in opredeli financiranje izgradnje. Nosilci nalog morajo imeti nalogo opredeljeno v svojih programih razvoja za leto 1978, vključno s pokrivanjem finančnih obveznosti, kar bi šele dalo osnovo za načrtovan pričetek gradnje terminala v letu 1978.

In drugo: V Poročevalcu Socialistične republike Slovenije številka 26, 8. 11. 1977, je v »Osnutku temeljnih razvojnih nalog v letu 1978 in opredelitvi njihovih nosilcev« na strani 5, »bazična kemija«, navedeno:

»Zato bo Sestavljena organizacija združenega dela Polikem v sodelovanju z Gospodarsko zbornico Slovenije in Izvršnim svetom Skupščine Socialistične republike Slovenije izdelala potrebne priprave za ustanovitev skupnosti za plansko in poslovno sodelovanje, v katero bi se vključile zainteresirane organizacije združenega dela s področja kemije, energetike pa tudi organizacije združenega dela z drugih področij in poslovne skupnosti. SOZD Polikem bo v okviru omenjene skupnosti pospešeno nadaljevala pripravljala dela za izgradnjo zmogljivosti za proizvodnjo dimetilereftalata, pri čemer bo dan poseben poudarek združevanju dela in storitev. Izdelan bo investicijski program, ustanovljena bo delovna organizacija v izgradnji in pričela se bo gradnja obrata«.

Ugotavljamo, da je odprto vprašanje mikrolokacije izgradnje Polikema zaradi rezervata za jedrsko elektrarno v Dolskem in da ni možno pristopiti k izdelavi kakršnekoli urbanistične dokumentacije. Odprta vprašanja so že v letošnjem letu ovirala realizacijo sprejetih nalog v programu Socialistične republike Slovenije za leto 1977. Menimo, da bi moralo biti to vprašanje razčiščeno pred sprejetjem ustreznih programov za leto 1978. Hvala lepa.

Predsednica Mara Žlebnič: Hvala lepa, tovariš Trtnik! Besedo ima tovariš Alojz Kostrevec, delegat občine Sevnica!

Alojz Kostrevec: Tovarišica predsednica, tovarišice in tovariši delegati! Skupina delegatov za Zbor občin je ob obravnavi osnutka resolucije o politiki izvajanja družbenega plana SR Slovenije za obdobje 1976—1980 v letu 1978 ugotovila, da bi bilo treba s posebnim mehanizmom urediti sistem odplačevanja kreditov za prioritete investicije in razrešiti vprašanje obveznega posojila za izgradnjo energetskih objektov s strani prioriternih investicij, ki imajo vključena osnovna sredstva za lastno proizvodnjo električne energije.

Svoje stališče utemeljuje delegacija z naslednjimi ugotovitvami in obrazložitvijo:

Glede sistema odplačevanja kreditov za prioritete investicije: Od trenutka uresničitve investicije se obseg proizvodnje postopoma veča do optimalnega obsega. Od 60 % do optimuma v investicijskih elaboratih je fizični obseg proizvodnje praviloma manjši od optimalnega, postopno pa narašča v časovnem obdobju treh do štirih let, odvisno od vrste in zahtevnosti proizvodnje. Prioritetne investicije se morajo praviloma odplačevati iz rezultatov, ki jih prinesejo.

Odplačevanje kreditov za prioriteto investicijo se določa v enaki višini v prvem letu po dovrstitvi do dokončnega plačila. Posledica je, da je plačevanje kreditov v razkoraku z dejansko dinamiko obsega proizvodnje, se pravi, da na-

staja poslovna izguba, najmanjše premostitvenih kreditov, nezmožnost vzporednih vlaganj itd.

Predlagamo: 1. Da se bančni krediti odobravajo z vgrajenim mehanizmom padajočega moratorija. S tem je mišljeno, da naj bo višina anuitet usklajena s krivuljo rasti obsega proizvodnje. Polna anuiteta naj se začne odplačevati v četrtem letu po dokončani investiciji.

2. Obrestna mera za posredne bančne kredite proizvajalcem opreme za prioriteto investicijo, se pravi za komercialne kredite, naj se izenači z obrestno mero za direktno odobrene bančne kredite za prioriteto investicijo.

3. V virih financiranja prioritete investicije naj se dopusti nadomeščanje lastne udeležbe z drugimi viri.

Obrazložitev glede posojila za izgradnjo energetskih objektov: Investitor, ki izvaja poleg prioritete investicije v njenem sklopu še dela na kompletni energetski postaji (para kot sredstvo za proizvodnjo kemikalij in njena predhodna uporaba za pogon parne turbine in s tem proizvodnje električne energije), mora kljub temu odvajati sredstva za obvezno posojilo za izgradnjo energetskih objektov. Menimo, da bi tak investitor, ki izvaja investicijo, za katero od družbe ne bo zahteval več električne energije, ker bo svojo potrebo pokrtil sam, moral biti oproščen plačevanja obveznega posojila. Hvala lepa.

Predsednica Mara Žlebnič: Hvala, tovariš Kostrevec! Besedo ima tovariš Jože Debeljak, delegat občine Velenje!

Jože Debeljak: Tovarišica predsednica, tovarišice in tovariši delegati! Zbori Skupščine občine Velenje in skupin delegatov za delegiranje delegatov v Zbor združenega dela in Zbor občin Skupščine SR Slovenije so na sejah dne 21. 11. 1977 obravnavali osnutek resolucije o politiki izvajanja družbenega plana SR Slovenije za obdobje 1976—1980 v letu 1978 in osnutek temeljnih razvojnih nalog v letu 1978 ter opredelitev njihovih nosilcev.

Delegati so sprejeli stališče, da naj se vsebina 9. in 10. odstavka 2. točke s področja energetike v osnutku temeljnih razvojnih nalog v letu 1978 in opredelitvi njihovih nosilcev spremeni. Celoten odstavek naj se glasi: »Da bi zagotovili takšen obseg skupnega prihodka po načelih svobodne menjave dela med proizvajalci in potrošniki električne energije, ki bo zagotavljal pokrivanje družbeno dogovorjenih stroškov in dohodka v vseh organizacijah združenega dela proizvajalcev električne energije, bo Sestavljena organizacija združenega dela Elektrogospodarstvo Slovenije v okviru Samoupravne interesne skupnosti proučila sedanjo raven cen električne energije in predlagala novo raven cen, ki bo zagotavljala nemoteno poslovanje in navajala delavce vseh organizacij združenega dela s področja proizvodnje in potrošnje h gospodarjenju in prizadevanju za povečanje dohodka. Hkrati bo SOZD Elektrogospodarstvo Slovenije predlagala Skupščini ukrepe, ki bodo prispevali k večji učinkovitosti, ekonomičnosti in racionalnosti poslovanja vseh organizacij združenega dela, vključenih v proizvodnjo električne energije. Samoupravna interesna skupnost bo še pred proračunom predložila način pokritja izpada dohodka od električne energije iz lanskega leta, ki je izkazan pri organizacijah združenega dela v Sestavljeni organizaciji združenega dela Elektrogospodarstvo Slovenije, kajti izvedena korekcija cen električne energije v letu 1977 še ne pokriva stroškov enostavne produkcije.

Predlog korekcije cen in način pokritja izgube bo sprejela Skupščina Samoupravne interesne skupnosti elektrogospodarstva.«

Spremembo formulacije predlagamo zato, ker menimo, da sta v predloženem tekstu preveč poudarjena pokrivanje stroškov ter ločevanje električne energije in premoga, glede na strukturo virov električne energije, ker obsega ta energija na bazi premoga nad 50 % vse v SR Sloveniji proizvedene energije. Po drugi strani pa porabimo nad 80 % v Sloveniji nakopane premoga za proizvodnjo električne energije. V resoluciji ne bi smeli reševati te dejavnosti, kot da gre za dva ločena problema.

Zakon o združenem delu nam na tem področju nalaga določene naloge, ki smo jih skušali povzeti v predlagani spremembi teksta, in sicer:

1. Prihodek, pridobljen na osnovi načela svobodne menjave dela, ne more pokrivati le stroškov enostavne reprodukcije in sredstev za vračanje tujih kreditov, ampak vsebuje tudi družbeno dogovorjeni dohodek.

2. Prihodek od prometa električne energije predstavlja skupni prihodek vseh delavcev, ki sodelujejo v procesu proizvodnje, in mora biti razdeljen med vse delavce, ki v tem procesu sodelujejo. Pri tem pa sta pridobivanje premoga in proizvodnja električne energije integralni del elektrogospodarstva.

S tega stališča torej posebej poudarjamo in podpiramo stališče v resoluciji, ki govori o problemu cen električne energije. Rezultati poslovanja elektrogospodarstva v teh nekaj letih kažejo na to, da je treba na področju cen energije v okviru svobodne menjave dela dejansko napraviti bistveni korak. Iz leta v leto zasledimo visok izpad dohodka zaradi neustreznih tarif in tarifnega sistema. Takšno stanje ne spodbuja vedno h gospodarnemu ravnanju in postavlja delavce v elektrogospodarstvu v neenak položaj. S tega stališča je pomembno, da vzpostavimo med proizvajalci in potrošniki odnos na principu svobodne menjave dela, pri tem pa mora biti merilo svobodne menjave, to se pravi cena, takšno, da zajema in pokriva ne le dejansko nastale stroške in dohodek, ampak družbeno dogovorjene stroške in dohodek, v okviru katerega proizvajalci dejansko gospodarijo. Pogoji za to pa je, da odpravimo osnovno nesorazmerje na področju cen električne energije.

Poleg tega menimo, da bi moral biti Republiški komite za energetiko iniciator akcije in mesto sporazumevanja za celovito bilanciranje proizvodnje in potrošnje premoga v SR Sloveniji za različne namene. Pripomba se nanaša na 14. in 15. odstavek tega poglavja, ki govorita o povezovanju manjših rudnikov ter o rešitvi problema drobnih vrst premoga. Menimo, da mora Republiška skupščina pooblastiti Republiški komite za energetiko kot strokovni organ za usmerjanje politike pridobivanja in trošenja vseh virov energije.

Pri 16. odstavku istega poglavja, ki obravnava zmanjšanje onesnaževanja okolja, predlagamo, da se vnese dopolnilno besedilo, ki naj se glasi: »Posledice ugreznanja zemljišč zaradi izkopavanja premoga v občini Velenje se bodo pričele reševati celovito, to je na področju 1131 ha vgreznin, zato se bodo v reševanje te problematike poleg Rudarsko-elektroenergetskega kombinata in družbenopolitične skupnosti vključili tudi Samoupravna interesna skupnost elektrogospodarstva, Republiški komite za energetiko, Republiški komite za varstvo okolja in Republiška raziskovalna skupnost«. Ta problematika postaja iz dneva v dan težja. Njeno reševanje presega okvire Rudarsko-energetskega kombinata in občine Velenje, zaradi česar je nujno potrebna učinkovita in usklajena širša skupna akcija.

Predsednica M a r a Ž l e b n i k : Hvala, tovariš Debeljak! Besedo ima Oto Kampuš, delegat občine Maribor!

O t o K a m p u š : Tudi naše pripombe so v mnogočem podobne pripombam ostalih delegatov, kajti vsi se opredeljujemo do iste resolucije in v podobnih primerih enako mislimo.

Skupina delegatov za delegiranje delegatov v Zbor občin iz Maribora je na osnovi razprav na sestanku skupine delegatov ter na seji zborov Skupščine občine Maribor in na seji Izvršnega sveta pripravila pripombe k osnutku resolucije o politiki izvajanja družbenega plana SR Slovenije za obdobje od leta 1976 do leta 1980 v letu 1978. V občini Maribor smo obravnavali osnutka zvezne in republiške resolucije, ne samo v temeljnih delegacijah in v skupinah delegatov, temveč tudi s predstavniki združenega dela in samoupravnih interesnih skupnosti, ter včeraj na sejah vseh treh zborov občinske skupščine kot konference delegacij izoblikovali naslednja stališča:

K osnutku republiške resolucije: V besedilu republiške resolucije bi bilo potrebno opredeliti tudi dogovorjene naloge iz dogovora o temeljnih srednjeročnega plana, ki jih je potrebno izvajati v letu 1978. Pri tem je na področju gospodarske dejavnosti osnutek resolucije nepopoln in nedorečen, ker nekatere dogovorjene naloge niso zajete, kot na primer: Ker razvoj prometne infrastrukture časovno najbolj zaostaja za planskimi predvidevanji in zaradi vpliva, ki ga ima na razvoj ostalih dejavnosti, je naloge na tem področju za leto 1978 v tej resoluciji potrebno določeneje opredeliti. Enako velja za razvoj energetike, ki po nekaterih informacijah predstavlja za leto 1977 zaviralni dejavnik hitrejšega gospodarskega razvoja. Določeneje bi morala biti opredeljena izgradnja in aktiviranje novih zmogljivosti, predvsem pa tudi možnosti trošenja energije in uskladitev cen premoga in električne energije.

Posamezna področja v osnutku resolucije niso enakovredno opredeljena in so nekatera nedorečena, zaradi česar ne nudijo osnove za opredeljevanje razvoja prizadetih organizacij združenega dela v letu 1978. Zato bi bilo potrebno glede tega resolucijo dopolniti z naslednjim:

Za razliko od konkretne opredelitve obmejnega gospodarskega sodelovanja z Italijo je obmejno sodelovanje z Avstrijo in Madžarsko le nakazano. Tudi glede tega obmejnega sodelovanja je potrebno nakazati vse možnosti in aktivnosti.

Počasnejša rast skupine in splošne porabe je opredeljena le v razponu. Izkušnje pa kažejo, da to ne zadošča in da je tudi to potrošnje treba konkretno opredeliti, tako kot je opredeljena osebna poraba. Pri tem je potrebno prekoračitve obsega dogovorjenih sredstev na področju skupne porabe ugotoviti z globalno bilanco ter opredeliti obseg nadomestitve teh prekoračitev v letu 1978.

Sistem financiranja komunalnih dejavnosti je še vedno odprt in tudi ni opredeljen v resoluciji za leto 1978, zaradi česar je potrebno resolucijo dopolniti predvsem glede usmeritve družbenega dogovarjanja in samoupravnega sporazumevanja za združevanje sredstev in svobodno menjavo dela na tem področju.

Jačanje materialne osnove združenega dela je v resoluciji nakazano, vendar pa ne sistemsko rešeno. Zaradi tega je potrebno v resoluciji omejiti rast vseh ostalih oblik porabe, pa tudi zakonskih in pogodbenih obveznosti ne glede na porast družbenega proizvoda. Prav tako tudi rast osebnih dohodkov ni v skladu z rastjo produktivnosti in so tu še vedno neskladja. Zato je v resoluciji potrebno določiti ukrepe, ki bi preprečevali taka neskladja in zagotovili rast osebnih dohodkov v skladu z rastjo produktivnosti.

V osnutku resolucije nakazano pridobivanje investicijske dokumentacije, ki vpliva na možnosti razširjene reprodukcije, je prepočasno. V praksi imamo vedno zahteve za dodatna soglasja, ki postopke še bolj zavlačujejo in tako preprečujejo hitrejšo realizacijo investicijskih programov. Hitrejšo investicijsko dejavnost, predvsem na področju predelovalne industrije, bosta v letu 1978 prizadela tudi novi sistem ekonomskih odnosov s tujino in devizni režim, ki v resoluciji ni dovolj nakazan, da bi se organizacije združenega dela lahko plansko orientirale. To se nanaša predvsem na uvoz potrebnih surovin, reprodukcijskega materiala, predvsem pa investicijske opreme.

Omejitev prispevkov za stanovanjsko gradnjo bo vplivala tudi na razvoj in obseg proizvodnje za to potrebnih ostalih gospodarskih dejavnosti. Osnutek republiške resolucije tega ne opredeljuje.

Tudi skladnejši razvoj vseh dejavnosti in območij v republici ter za to potrebnih ukrepov ni dovolj opredeljen.

Izvoz v zunanjetrgovinski menjavi je sicer nakazan, vendar neprimerno opredeljen, saj je ob sedanjih pogojih težko pokriti v Jugoslaviji 60 % uvoza z izvozom in v Socialistični republici Sloveniji 62 %, saj imamo v Socialistični republici Sloveniji predvsem predelovalno industrijo, vezano na uvoz surovin in reprodukcijskega materiala. Za doseg takšnih planskih predvidevanj je potrebno v resoluciji za leto 1978 opredeliti potrebne ukrepe za pospeševanje in stimulacijo izvoza ter omejitev uvoza tistega blaga, ki ni nujno potrebno za uspešen razvoj gospodarstva in za zadovoljevanje najnujnejših potreb prebivalstva. Hvala lepa.

Predsednica Mara Žlebnik: Hvala, tovariš Kampuš! Tovariš Kampuš je oddal tudi širše pripombe skupine delegatov iz Maribora.

Besedo ima tovarišica Magda Poljšak, delegatka občine Grosuplje!

Magda Poljšak: Tovarišica predsednica, tovarišice in tovariši delegati! Delegacija občine Grosuplje je na svoji seji dne 22. novembra 1977 med drugim obravnavala tudi osnutek resolucije o politiki izvajanja družbenega plana SR Slovenije za obdobje od leta 1976 do leta 1980 v letu 1978. Delegacija ugotavlja, da je osnutek resolucije zelo splošen in premalo zavezujoč in da daje vtis, da v našem vsakodnevnem življenju oziroma izvajanju našega srednjeročnega programa razvoja ni nikakršnih večjih težav. Menimo, da bi tudi resolucija morala odkrivati in analizirati negativne pojave, ki so posledica nerealizacije določenih, s planom dogovorjenih nalog, ker je le iz teh ugotovitev možno nakazati izhod in določati smeri razvoja.

Dosedanje izkušnje pri uresničevanju srednjeročnega programa razvoja za čas 1976—1980 kažejo, da se ne uresničujejo določene želje in procenti, ki so jih nakazovale dosedanje resolucije. Resolucija ni sama sebi namen, zato mora tudi bolj konkretno oceniti resnično stanje.

V resoluciji je nakazanih veliko ukrepov, ki imajo funkcijo ublažiti negativne pojave in odpravljati že nastale posledice, premalo pa je prisotna obveznost, da se odpravijo žarišča negativnih pojavov. Če smo bolj konkretni, to je predvsem stihija pri formiranju in naraščanju cen in s tem življenjskih stroškov, neuskaljena proizvodnja, predvsem na področju kmetijstva in zlasti tista, ki zadeva preskrbo občanov z mesom. Delegacija meni, da je preskrba prebivalstva z živili tako pomembna, da bi morala resolucija dati temu vprašanju nekoliko večji poudarek.

Naša občina ima močno kmetijsko proizvodnjo, ki se vedno sooča s težkimi problemi neusklajenosti kmetijske proizvodnje.

V letošnjem letu se zopet opuščajo nekatere rešitve za pospeševanje proizvodnje hrane. Tako se ukinjajo premije za mlada pitana goveda, ni rešeno tudi vprašanje vzreje prašičev in podobno. Delegacija meni, da je potrebno opozoriti na te probleme, ki so preveč splošno prikazani, ter predlaga, da se poglavje o tržišču in cenah v tem smislu tudi dopolni. Sicer se delegacija z resolucijo strinja.

Predsednica M a r a Ž l e b n i k : Hvala, tovarišica Poljšakova! Besedo ima Franc Markežič, delegat občine Koper!

F r a n c M a r k e ž i č : Tovarišica predsednica, tovarišice in tovariši delegati! Skupina za Zbor občin je na skupni seji s skupino delegatov iz 23. okoliša za gospodarsko področje in s skupino iz 3. okoliša za prosvetno-kulturno področje obravnavala osnutek resolucije o politiki izvajanja družbenega plana v Socialistični republiki Sloveniji ter pripombe k osnutku, izoblikovane v javni razpravi, ki jo je organiziral Medobčinski svet Socialistične zveze delovnega ljudstva obalno-kraških občin, v javni razpravi v organizacijah združenega dela, samoupravnih interesnih skupnostih in družbenopolitičnih organizacijah ter na podlagi razprave v Izvršnem svetu Skupščine Obalne skupnosti občin in Izvršnem svetu Skupščine občine Koper.

Delegati ugotavljajo, da je bila v javni razpravi podana odločna podpora temeljnim izhodiščem in nalogam, ki jih vsebuje osnutek resolucije o politiki izvajanja družbenega plana Socialistične republike Slovenije, pri tem pa še posebno izhodiščem in nalogam, ki bodo omogočile dinamičnejšo rast proizvodnje na račun močnejšega vključevanja v mednarodno delitev dela in povečevanje reproduktivne sposobnosti gospodarstva na račun pospeševanja kvalitetnih dejavnikov razvoja in usklajenega gibanja vseh oblik porabe. Resolucija pravilno postavlja v ospredje tudi uveljavljanje delegatskih odnosov v družbenopolitičnih skupnostih in političnih organizacijah. Pomembno pa je, da je v ospredju tudi uveljavljanje delegatskih odnosov v samoupravnih interesnih skupnostih, ker je od tega odvisno, kako bo opravljena marsikatera naloga, ki jo vsebuje resolucija, in kako bodo zaživel novi sistemski predpisi. Delegati podpirajo stališča, predloge in pripombe, ki so jih Izvršni svet Obalne skupnosti in izvršni sveti skupščin obalnih občin predložili Republiškememu komiteju za družbeno planiranje in informacijski sistem ter Zavodu za družbeno planiranje Socialistične republike Slovenije.

Na skupni seji pa so delegati še zlasti poudarili, da med ključnimi nalogami resolucije, kakor tudi v poglavju o ekonomskih odnosih s tujino, pogršamo večji poudarek pomorski orientiranosti Socialistične republike Slovenije, to je intenzivnejšemu izkoriščanju obmorske lege za razvoj gospodarskih aktivnosti, ki pospešujejo vključevanje Slovenije v mednarodno menjavo blaga ali pa vplivajo na izboljšanje plačilnobilančnega položaja republike.

Poleg razvoja pomorskega prometa in luke ter turizma, ki so pomemben vir pridobivanja deviz z izvozom storitev in prispevajo tudi k aktiviranju tranzitne vloge Slovenije na splošno, je potrebno v resoluciji oziroma v osnutku nalog poudariti tudi pogoje pospeševanja mednarodnega gospodarskega sodelovanja, ki ga omogoča razvoj obluške industrije, zlasti energetske cone v

Kopru, kakor tudi pogoje za razvoj živilstva, ki jih nudi morje, za modernizacijo ribolova in predelavo rib ter pridobivanje morske soli.

Glede na omenjeno še zlasti poudarjamo predlog, da se na koncu 4. točke resolucije doda tudi ustrezna prilagoditev blagovnih list po tržaškem in tržiškem sporazumu zaradi zagotovitve izravnave blagovne menjave na povečani ravni in da se v II. poglavju osnutka temeljnih razvojnih nalog v 4. odstavku doda besedilo: »V prvi polovici leta 1978 mora biti ustanovljena poslovna skupnost za izgradnjo energetske cone v Kopru, ki bo z združevanjem sredstev omogočila financiranje vseh za uresničitev projektov potrebnih študij in pripravo del.«

Med osnovami za hitrejšo gospodarsko rast in naraščanje produktivnosti dela ter učinkovitejše uveljavljanje dejavnikov razvoja je potrebno vsekakor upoštevati poleg ustvarjanja temeljnih pogojev za kulturno življenje tudi pogoje za zdravo življenje delovnih ljudi. Pri tem je mišljeno predvsem osnovno zdravstvo, ki ga v ostalem tudi srednjeročni plan uvršča med prioritete dejavnosti. Upoštevati je treba namreč, da v različnih okoljih različno zaostajajo posamezni pogoji in po svoje negativno vplivajo na rast produktivnosti. Ponekod sta to kultura in izobraževanje, drugod pa so to tudi osnovni zdravstveni pogoji. Zaradi tega je potrebno povsod, kjer se navajajo prednosti za razvoj družbenih dejavnosti, zajeti poleg že navedenih (usmerjeno izobraževanje, raziskovalna dejavnost, kultura) tudi osnovno zdravstveno varstvo.

Delegati ugotavljajo, da je bila v javni razpravi dana podpora osnutku sprememb in dopolnitev dogovora o temeljih družbenega plana v obdobju 1976 do 1980, ki upošteva s samoupravnimi sporazumi o temeljih plana samoupravnih interesnih skupnosti družbenih dejavnosti dogovorjene možnosti in pogoje razvoja teh dejavnosti, poleg tega pa v procesu kontinuiranega planiranja vključuje v družbeni plan SR Slovenije spremembe in dopolnitve, ki zadevajo nekatere, za razvoj slovenskega gospodarstva izredno pomembne gospodarske investicije, kot so energetska cona v Kopru in načrtovani razvoj proizvodnje IMV v Novem mestu.

Delegati podpirajo stališča, predloge in pripombe, ki so jih Izvršni svet Obalne skupščine in izvršni sveti skupščin obalnih občin predložili Republiškemu komiteju za družbeno planiranje in informacijski sistem ter Zavodu za družbeno planiranje Slovenije.

Na skupni seji pa so delegati sklenili, da posebej poudarijo naslednje: V zvezi z energetske cono se delegati strinjajo s predlaganim besedilom, vendar ugotavljajo, da ne bi smeli iz besedila veljavnega dogovora o temeljih družbenega plana Slovenije izpustiti navedbe glede bodoče orientiranosti rafinerije nafte v Stermenu. Veljavni dogovor namreč navaja, da bo rafinerija pretežno izvozna. Menimo, da bi to kot dolgoročna orientacija moralo biti vključeno tudi v novem besedilu, in sicer v tem smislu, da bo rafinerija nafte v Stermenu, ki bo v končni fazi pretežno izvozna, zgrajena po fazah.

Prav tako menimo, da mora predlagano besedilo ohraniti predvideni začetek izgradnje rafinerije v letu 1979, in sicer tako, da se na koncu drugega odstavka predlaganega besedila navede, da bo organizacija združenega dela skupno z ostalimi partnerji leta 1978 začela z izgradnjo rafinerije in drugih posameznih objektov v coni.

Mislím, da ne bo odveč, če dodam nekaj še tudi k temu, kar je povedala že govornica pred menoj, namreč o dogodkih med IMV in Cimosom. Dogovor o temeljih družbenega plana vključuje od proizvodnje osebnih vozil samo pro-

izvodni program IMV Novo mesto, ne pa celotne proizvodnje osebnih vozil v Sloveniji, ki vključuje tudi CIMOS. Ko se odločamo za razvoj IMV v Novem mestu, mora biti tudi opredeljeno, kako se bo ob tem razvijal CIMOS. Čeprav se je razvijal pod težkimi pogoji, je CIMOS že dosegel v slovenski proizvodnji tak gospodarski položaj, da ga ne moremo zanemariti in načrtovati razvoj proizvodnje osebnih vozil v Sloveniji, ne da bi v načrtovanju o skupnem razvoju proizvodnje osebnih vozil opredelili tudi njegovo mesto. Temeljne organizacije združenega dela CIMOS zaposlujejo že nad 1700 delavcev. Na program in delo CIMOS pa je vezanih še 3900 delavcev pri kooperantih, v servisih in v prodajni mreži. Že letos bo CIMOS izvozil za 24 milijonov dolarjev vrednosti in za isto vrednost uvozil avtomobilske dele za montažo v svojih delavnicah. Pri tem gre za popolno specializacijo v pogojih mednarodne menjave dela, ki zahteva kvalitetno in ekonomično velikoserijsko proizvodnjo, ki je na mestu in jo je potrebno podpirati.

Zato predlagamo, da se v besedilu osnutka dogovora o temeljih družbenega plana SR Slovenije za obdobje 1976—1980, ki se nanaša na IMV Novo mesto, upošteva tudi proizvodni program CIMOS in izrecno navede, da bosta v obdobju 1976—1980 IMV in CIMOS povečala proizvodnjo osebnih vozil od 150 000 na skupnih 185 000 vozil v letu 1980. Prav tako je potrebno izrecno navesti, da si morata obe organizaciji prizadevati za uresničitev svojih programov in za specializacijo proizvodnje ter se samoupravno povezati med seboj in s kooperanti.

Predsednica M a r a Ž l e b n i k : Hvala lepa, tovariš Markežič! Besedo ima Jože Mirtič, delegat občine Litija!

J o ž e M i r t i č : Tovarišica predsednica, tovarišice in tovariši! Naša skupina delegatov je obravnavala predlog resolucije in ga v osnovnih usmeritvah v celoti podpira. Vendar ugotavlja, da že dosedanji kazalci spremljanja srednjeročnega razvoja našega gospodarstva ne kažejo jasno osnovne smeri prestrukturiranja gospodarstva. Zato menim, da bi bilo poleg obilice dokumentacije, ki je posredovana, nujno ugotavljati tudi kvantitativne kazalce razvoja posameznih panog industrije v Socialistični republiki Sloveniji, ker se kljub mnogim podatkom uspešnost oziroma uresničevanje temeljnih usmeritev, ki smo jih postavili s srednjeročnim razvojem, da ugotoviti. Menimo, da je potrebno, da bi bili za panoge industrije prikazani kazalci, kot so rast proizvodnje, rast cen, rast celotnega dohodka in prihodka v okviru novega zakona o delitvi dohodka, rast dohodka, rast čistega dohodka, rast osebnih dohodkov, družbene obremenitve, ki so lahko specificirane, rast izvoza, vlaganja v investicije, rast uvoza, carinske dajatve, tehnična in družbena produktivnost in mogoče še izgube panog. Mislim, da bi bilo iz takšne specifikacije in dokumentacije zelo hitro razvidno, ali smo v prioritetah, ki smo jih zastavili v srednjeročnem planu, dosegli kvantitativne kazalce ali ne, kar vse je sicer podano v tekstualnem delu, vendar je dokaj nekonkretno in nedorečeno. Mislim, da bi se na tej osnovi lahko delegati zelo jasno opredelili, ali so bila naša stališča in cilji v srednjeročnem razvoju dejansko doseženi ali ne.

K takemu razmišljanju je naše delegate navedlo dejstvo, da tekstilna industrija in usnjarska industrija, ki sta v občini Litija najpomembnejši, v srednjeročnem planu nista omenjeni. To je prav gotovo izraz nekih neprioritet. Glede na pomembnost, ki jo imata ti dve panogi za rast materialne osnove

in družbenega razvoja v občini, bi zastavil tudi drugo vprašanje, ki ga je tekstilna industrija že v preteklosti mnogokrat razreševala, vendar do danes še ni niti odgovora niti niso dane dolgoročne niti srednjeročne rešitve. Gre za problem tekstilne industrije, ki je vam vsem znan, z vso težavnostjo dela žensk v treh, štirih izmenah, z vsemi posledicami. Ob taki oceni položaja v tekstilni industriji in tudi v obutveni industriji ugotavljamo, da ima prav ta industrija, ki sicer ni prioriteta, družbene dajatve znatno večje od ostalih. Menim, da to delavce v teh dejavnostih postavlja v neenakopraven položaj. Nerazumljivo je dejstvo, da je tekstilna industrija v Sloveniji obremenjena s posojilom za manj razvite socialistične republike in avtonomne pokrajine znatno nad povprečjem v industriji SR Slovenije v celoti. Tako je bil delež posojila v primerjavi s celotnim dohodkom v industriji v Sloveniji 1975. leta 0,57 %, v tekstilni industriji 0,90 %, kar pomeni za 58 % večji delež kakor v celotni industriji. V 1976. letu je delež v vsej industriji 0,61 %, v tekstilni industriji 0,79, kar je za 46 % več od povprečja. V letošnjih šestih mesecih je delež v vsej industriji 0,47 %, v tekstilni industriji 0,75 % ali za 60 % več. Ob tem tekstilna industrija v Sloveniji prispeva v ta fond 46 % vseh sredstev, zbranih od jugoslovanske tekstilne industrije, čeprav njen delež v jugoslovanski tekstilni industriji predstavlja le 22 %. Zato bi želeli, da se v zvezi s planiranimi obremenitvami v naslednjem letu, ki bodo mogoče kasneje korigirane, upošteva tekstilna industrija.

Predsednica **M a r a Ž l e b n i k** : Razpravo nadaljuje tovariš Ciril Plut, delegat občine Krško!

Ciril Plut : Tovarišica predsednica, tovarišice in tovariši delegati! Na posvetu o osnutku resolucije v posavski regiji so bili izoblikovani sklepi in stališča, s katerimi se strinja tudi delegacija občine Krško, o ekonomskih odnosih s tujino, glede izvoza in uvoza, o tržišču in cenah, o skladnejšem regionalnem razvoju in pa o stanovanjski gradnji ter o varstvu okolja. Ker so ta stališča podobna drugim, vam ne bi jemal dragocenega časa. Prebral bi le stališče glede varstva okolja. V zvezi z gradnjo Nuklearne elektrarne Krško je potrebno sprejeti ustrezno zakonodajo o varstvu okolja. V skladu s projektom Sava je nujno do leta 2000 sprejeti potrebne ukrepe (čistost Save), kar je obveznost vseh onesnaževalcev Save in njenih pritokov. Pismene pripombe naj upošteva sestavljalca, tako da bomo resolucijo sprejeli brez amandmajev.

Predsednica **M a r a Ž l e b n i k** : Hvala lepa, tovariš Plut! Besedo ima tovariš Franc Svetelj, delegat občine Kamnik!

Franc Svetelj : Tovarišica predsednica, tovarišice in tovariši delegati! Razprava, ki je bila v skupini delegatov v naši občini, je opozorila samo na eno vprašanje, in to na vprašanje splošne porabe. Podpiramo načelo samofinanciranja občin. V tem smislu je dejansko težko sprejemljivo, da občina, ki ima povprečni nacionalni dohodek na prebivalca v Sloveniji, prejema dopolnilna sredstva republiškega proračuna za pokrivanje svojih osnovnih nalog. V naših razpravah je bilo postavljeno tudi vprašanje, ali je pripravljena celovita bilanca splošne porabe v republiki in kakšen bo vpliv teh, če tako rečem, dodatnih obremenitev na materialno osnovo združenega dela. Nikjer ni govora, da se kakorkoli prerazdelijo ali pa zmanjšajo viri, ki sedaj napajajo republiški proračun, pač pa je govor o tem, da bomo uvedli nove davke, da bomo s samo-

upravnimi sporazumi in družbenimi dogovori združevali sredstva za pospeševanje kmetijstva, za ljudsko obrambo in tako dalje. Torej gre za dodatne obveznosti. Delegati so mnenja, da bi bilo treba izdelati celovit pregled, celovito bilanco teh dodatnih obveznosti in ugotoviti njihov vpliv na materialno osnovo združenega dela, za katero je danes tovariš podpredsednik Izvršnega sveta v svojem ekspozeju ugotovil, da ima v prihodnjem letu ugodne perspektive.

Prav tako menimo, da bi kazalo za nekatera področja, ki se prenašajo iz občinskih proračunov na drugačen vir financiranja, zlasti recimo pospeševanje kmetijstva, izdelati sistemsko rešitev. To je bilo rečeno že v lanskem letu, vendar smo sedaj tudi pred koncem leta in teh rešitev še ni. Spet ostajamo tako na pol poti. Izločili bomo to iz proračunov, vendar financiranje tega in še nekaterih drugih področij, o katerih sem govoril, ne bo urejeno. Hvala lepa.

Predsednica Mara Žlebnič: Hvala, tovariš Svetelj! Dajem besedo tovarišu Smrekarju, delegatu občine Tolmin!

Janez Smrekar: Tovarišica predsednica, tovariši delegati! Naša skupina delegatov je obravnavala resolucijske cilje in načela ter se zlasti ustavila pri skladnejšem regionalnem razvoju. Ugotovila je, da je to dokaj dobro obdelano, vendar pa ni navedenih konkretnih investicijskih objektov, v katere naj bi na manj razvitih področjih in na manj razvitih obmejnih področjih investirali v tem času, za katerega sprejemamo oziroma za katerega obravnavamo ta akt. Ugotavljamo namreč, da tudi v drugem dokumentu, v osnutku temeljnih razvojnih nalog v 1978. letu, ni nobenih natančnejših podatkov ali pa nalog, ki bi opredeljevale skladnejši regionalni razvoj in posamezne naloge iz tega razvoja.

Menimo, da bi morali investicijske dejavnosti v teh manj razvitih območjih in v manj razvitih obmejnih območjih obravnavati kot prednostne naloge, ne pa, da so samo našete kot lepe želje, ki jih bodo Gospodarska zbornica in drugi organi z dobro voljo izvajali. Niso pa navedeni nosilci, ki so navedeni sicer za druge prednostne naloge. To utemeljujem s tem, da je v tem dokumentu navedeno, da se bo družbeni proizvod v naši republiki v prihodnjem letu na prebivalca povečal približno na 78000 dinarjev, medtem ko v naši občini pričakujemo, da se bo povečal približno na 46000 dinarjev. To je še vedno ogromna dispariteta in verjetno je v drugih občinah, ki so manj razvite, situacija približno enaka. Če bomo še naprej dopuščali, da se bodo manj razvita območja in manj razvita obmejna območja tako razvijala, kot so se doslej in kot je napisano, potem bo razvoj dejansko prepuščen stihiji in dobri volji, ne pa temu, kar smo si zadali v srednjeročnem planu. Namreč, da se bo dosledno izvajal policentrični princip razvoja. Ugotavljamo, da se pravzaprav bolj razvita področja še bolj razvijajo, manj razvita pa vedno bolj zaostajajo.

Zaradi tega predlagamo, da naj ostre določbe glede investicij, kot sta presoja, ali so investicije v redu ali ne, in odložitev investicijskih programov za določen čas, ne veljajo za investicije, programe in projekte, ki so že v fazi uresničevanja na manj razvitih in manj razvitih obmejnih področjih. Mislim, da smo danes na osnovi ekspozeja prišli do spoznanja, da je situacija bolj resna, kot smo jo ocenjevali v delegacijah.

Mislim, da smo v taki situaciji kot pred leti, ko smo govorili, da bo potrebno zatisniti pas. To je danes podpredsednik Izvršnega sveta sicer bolj sramežljivo izrazil, vendar je dovolj jasno povedal, da ustvarjamo manj, kot pa ho-

čemo trošiti. Za to potrošnjo bodo potrebne različne nove davščine in krediti in še verjetno ne bomo sposobni pokriti vseh potreb.

Ekspoze je bil verjetno zato tako obširen in dokaj jasen, da bi bili vsi že sedaj pripravljeni na strožje, bolj restriktivne ekonomske ukrepe, ki nas bodo lahko prizadeli v prihodnjem letu. Marsikaj je še prepuščeno Izvršnemu svetu in drugim organom, zlasti zveznim. Vendar menimo, da skladnejšega regionalnega razvoja ne bi kazalo podrediti tem restrikcijam, ker bo sicer razlika med razvitejšimi predeli in manj razvitimi še občutnejša.

O ekonomskih odnosih s tujino je podpredsednik Izvršnega sveta danes zelo veliko govoril in tudi povedal, da je to dolžnost vse družbe in ne samo tistih, ki bodo izvažali. Vendar je sedaj to dolžnost samo tistih, ki izvažajo, in to ekonomska in administrativna prisila ali pa luksus, glede na to pač, kaj izvažajo, ali izvažajo z akumulacijo, brez nje ali pa izvažajo z izgubo.

Ker se republika šele vključuje v ekonomske odnose s tujino in ker dobiva zelo pomembne obveznosti na področju ohranjanja devizno-plačilne bilance, tako republike kot federacije, mora imeti tudi nekoliko več pristojnosti in več pravic. Če se bo le zavzemala za ukrepe, ne bo nič mogla spričo tega, da je več republik in poleg tega tudi pokrajini. Ne bo mogla doseči določenih ukrepov, ki bi zavezovali, da bodo sprejeti stabilni stimulansi za izvoz, torej stimulansi, ki bodo ekonomski in stalni, ne pa le občasni in kampanjski.

Če se bo samo zavzemala in ne bo uspela, je tudi nesmiselno, da bi bila odgovorna za ohranjanje devizno-plačilne bilance. Republika bi morala dobiti več pristojnosti pri tem. Zato predlagamo, da skupaj z interesnimi skupnostmi za ekonomske odnose s tujino in z državnimi, administrativnimi organi čimprej pristopi k izdelavi stabilnih izvoznih ekonomskih stimulansov. Ni nujno, da so to samo premije, ampak je tega še veliko več. Ne bi učil Skupščine niti ne predstavnikov Izvršnega sveta, ker vedo, da so bile stvari nekoč dobro zastavljene, od retencijske kvote, ki je nekoč veliko pomenila, danes pa nič, pa do deviznega tržišča itd. Hočem poudariti, da ne more biti to le dobra volja ali patriotska zavest, ampak da mora biti to ekonomska nujnost, ki bo zadela celotno družbo in ne samo tiste delavce, ki izvažajo. Danes pa dejansko zadene tiste, ki izvažajo, in ti imajo potem ali znižan dohodek ali akumulacijo in imajo manj za splošno porabo itd. To pa ni prav. Zato menimo, da se mora celotna družba veliko bolj angažirati in pri tem tudi žrtvovati. To je potrebno, ker imamo tudi na našem področju organizacije, ki izvažajo in seveda zaradi izvoza bolj trpijo kot tiste, ki ne izvažajo. Hvala.

Predsednica Mara Žlebnik: Hvala, tovariš Smrekar! Želi še kdo razpravljati? Prosim, besedo ima tovariš Matija Gjerkeš, delegat občine Lenart!

Matija Gjerkeš: Tovarišica predsednica, tovarišice in tovariši delegati! Glede na to, da je o isti problematiki razpravljal tovariš iz Tolmina in delegacija iz Ljutomera, bom razpravo skrajšal. Naša delegacija in Izvršni svet občine osnutek resolucije sprejemata, čeprav je predvsem za nerazvita področja premalo konkreten. Na podlagi lastnega poznavanja problematike ocenjujemo, da v dosedanem obdobju izvajanja srednjeročnega družbenega plana ni bila dosežena planirana rast družbenega proizvoda v manj razvitih območjih republike, kar ohranja globalne razvojne razlike med območji. Ker so se hkrati v letih 1976 in 1977 prepočasi izvajala investicijska vlaganja v manj razvitih območjih, tudi v naslednjih letih ni računati na hitrejšo rast družbe-

nega proizvoda v teh območjih glede na povprečno stopnjo rasti družbenega proizvoda v Sloveniji.

Pozitivni kazalec razvoja v manj razvitih območjih je v letu 1977 stopnja rasti zaposlovanja, vendar ocenjujemo, da jo je marsikje pripisati večji zaposlenosti v obstoječih temeljnih organizacijah, v manjši meri pa povečanju gospodarskih zmogljivosti, ki bi bile trajšnejša osnova za hitrejše zaposlovanje.

To nas opozarja, da lahko pride v prihodnjih letih tudi do upočasnitve zaposlovanja na teh področjih, zato bodo potrebne znatno večje preusmeritve sredstev združenega dela in znatno večja investicijska vlaganja, da bi lahko zagotovili kontinuiteto razvoja manj razvitih in manj razvitih obmejnih območij Slovenije.

Občine v manj razvitih območjih nimajo dovolj možnosti, da bi lahko bolj učinkovito spodbujale gospodarska vlaganja v svojih območjih, kot to določata zakon in družbeni dogovor. Pri tem moramo ugotoviti, da so se obstoječi viri sredstev za investiranje v infrastrukturo in komunalno urejanje zemljišč, kar je bila primarna oblika pospeševanja razvoja manj razvitih občin, celo zmanjšali, saj ni več ustreznih kreditnih sredstev, iz proračuna pa so črtana vsa tovrstna vlaganja. Drugih adekvatnih virov pa skupščine doslej niso mogle zagotoviti.

Glede 5. točke resolucije želimo pripomniti, da če hočejo občine realizirati svoje programe stalnih rezerv, bi bilo nujno zagotoviti ustrezna sredstva, s katerimi bi bilo možno zgraditi skladiščne kapacitete. Občine bi namreč s sodelovanjem s trgovinskimi organizacijami razrešile vprašanje financiranja zalog, nikaikor pa ni možno zagotoviti tudi ustreznih skladiščnih prostorov. Spričo tega naj bi Narodna banka Slovenije usmerila v ta namen določena sredstva, iz katerih bi si manj razvite občine, ki nimajo drugih možnosti, najemale kredite za gradnjo takšnih prostorov.

K poglavju 6 pripominjamo, da bi bilo treba samoupravnim interesnim skupnostim dati usmeritev oziroma priporočilo, da pri združevanju sredstev za investicije v objekte družbenih dejavnosti upoštevajo stopnjo razvitosti manj razvitega področja in temu ustrezno določajo pogoje za soudeležbo pri najemanju kreditov oziroma diferencirajo kreditne pogoje. Hvala lepa.

Predsednica M a r a Ž l e b n i k : Hvala, tovariš Gjerkeš!
Besedo ima tovariš Tomaž Kavčič, delegat občine Jesenice!

T o m a ž K a v č i č : Tovarišica predsednica, tovarišice in tovariši delegati! Kljub temu, da je bilo že precej govora o resoluciji, bi vendar postavil nekaj vprašanj, o katerih smo razpravljali na skupini za delegiranje delegatov v Zbor občin in Zbor združenega dela.

Vprašujemo se, ali bo možno ob planiranem uvozu zagotoviti predvideni porast industrijske proizvodnje ob polnem izkoriščanju novih investicij. Oživljanje proizvodnje na raznih področjih poteka prepočasi. Ne vem, če bomo to lahko izpolnili oziroma se temu popolnoma prilagodili, tudi če je stimulativnost ob taki rasti osebnega dohodka dovolj velika, da bi porasla produktivnost tako, kot je predvideno. Pri tem opažamo, da se velik del tega procenta porablja za rast osebnih dohodkov na področjih, ki so progresivna, ne pa tam, kjer bi z večjo proizvodnjo bistveno zmanjšali neskladja v proizvodnji in s tem tudi znižali sicer potrebni uvoz. Ne vem, če zunanjetrgovinski režim na eni strani omogoča izvažati tržne presežke po dovolj ugodnih cenah in če na drugi strani

preprečuje vdor tujih proizvodov na naše tržišče ob dumpinških cenah. Izkušnje iz preteklih let in tudi v letošnjem letu nas učijo, da podobne resolucije niso dovolj zaščitile domačih proizvajalcev, posebno pa proizvajalcev reprodukcij-skega materiala, medtem ko so določena podjetja ali določene panoge na domačem tržišču bolj zaščitene.

Ali res lahko v letu 1978 pričakujemo relativno stabilne cene in na teh gradimo naše izvozno-uvozne bilance? Tudi če to kažejo nekateri kazalci, se moramo le zavedati, da velja to nekoliko drugače za področje bazne proizvodnje. Domača inflacija na primer pritiska na stroške proizvodnje bazne industrije. Zato primerjava cen brez upoštevanja sprememb tečaja dinarja in ustrezne uvozne zaščite ni možna. To se dogaja večkrat v današnji gospodarski situaciji.

Dosedanje prenašanje procentov iz zvezne v republiško resolucijo je sicer prekinjeno, vendar pa so občinske resolucije precej podobne, če že ne enake republiškim. Zato menim, da naj bodo občinske resolucije vsaj okvir v konkretni občini in panogi, spremenijo pa naj se tiste vrednosti, ki izhajajo iz srednjeročnega plana, s popravkom zaostankov pri izgradnji raznih zmogljivosti. Pri tem moramo upoštevati dejstvo, da še v aprilu letos 27 % organizacij združenega dela v SR Sloveniji ni imelo lastnih srednjeročnih programov, pa se zato nè morejo orientirati po svojih srednjeročnih planih, temveč se ravnajo po republiškem povprečju. V teh občinah tudi ne morejo sprejeti realnih planov, ker organizacije združenega dela nimajo svojih razvojnih programov.

Ne vem, ali bo obremenitev gospodarstva v letu 1978 pravilna ali ne. Če vzamemo letošnje dajatve, dodamo le inflacijske procente. Nikakor ne bi smeli dopustiti tako hitrega zajemanja dohodka iz gospodarstva za pokrivanje dajatev. V letu 1977 smo že ob dosedanjih obremenitvah v gospodarstvu za pokrivanje skupne in splošne potrošnje plačali za 45 % več kot v istem obdobju lani. V devetih mesecih so slovenske železarne plačale celo 49 % več. Če pri tem upoštevamo nekaj procentov zaradi večjega obsega proizvodnje (za 4 %), nekaj pa zaradi druge cene naših proizvodov (6 %) in nekaj zaradi spremembe asortimenta, je razlika še vedno zelo velika. Obremenitvena sposobnost gospodarstva se letos ni dvignila. Nove naprave pa so v veliki meri zgrajene na osnovi kreditov, ki bodo v naslednjih letih zajedali na novo ustvarjeni dohodek te panoge.

Ne vem, ali je potrebno, da resolucija ponavlja obveznosti iz ustave in zakona o združenem delu. Glede na velike napore družbenopolitičnih organizacij in samoupravnih organov znotraj organizacij združenega dela ne kaže vnašati v resolucijo toliko določil iz ustave in zakona, saj to daje nezaupanje delu organov, nič pa ne prispeva k hitrejšemu razvijanju in prilagajanju dela organizacij združenega dela novim medsebojnim odnosom.

Predsednica Mara Žlebnič: Ali želi še kdo besedo? (Nihče.) Potem dajem besedo predstavniku Izvršnega sveta tovarišu Miranu Mejaku!

Miran Mejak: Tovarišica predsednica! Delegati Zbora občin so dali danes vrsto pripomb in sugestij k besedilu osnutka resolucije. Nekatere se našajajo bolj na program dela, nekatere pa so smiselno povezane s samo resolucijo. Poleg tega so tudi odbori dali vrsto sugestij. Izvršni svet meni, da sedaj ne bi razpravljali o vseh teh sugestijah in predlogih, ampak da jih bo proučil in poskušal upoštevati pri izdelavi predloga resolucije. Seveda bi pri tem rad

opozoril na to, da so odbori predložili nekatere predloge, ki jih bo treba usklajevati z našimi realnimi možnostmi. Nekateri delegati so opozarjali, da je resolucija preveč splošna, drugi da je preveč optimistična in da moramo biti bolj realni. Predstavniki Izobraževalne skupnosti je govoril o osebnih dohodkih v visokem šolstvu. Naj pojasnim, da Izvršni svet ne more presojeti, kolikšne ima kdo osebne dohodke. Izvršni svet je dolžan ugotoviti bistvena odstopanja na posameznih področjih združenega dela in nanje opozoriti.

Podatki kažejo, da so ta odstopanja na tistih področjih, o katerih je govoril tovariš Dragan. Niso pa tako velika v visokem šolstvu. Tudi druge skupnosti imajo podobne probleme, ki pa jih lahko rešujejo v okviru obsega sredstev po samoupravnih sporazumih. Naj ponovim, da problem v visokem šolstvu ni tako pereč, da bi ga morali reševati s posebnimi ukrepi. Poudarili smo samo probleme, na katere so opozorile tudi družbenopolitične organizacije; druge, manj pereče pa naj rešujejo samoupravne interesne skupnosti v okviru svojih bilanc sredstev, sporazumov in dokumentov.

Predsednica Mara Žlebnič: Hvala, tovariš Mejak. Še kdo želi razpravljati? Tovariš Mirtič, vi ste postavili nekatera vprašanja. Mislim, da ne pričakujete odgovora nanje že danes! (Ne.) Proučena bodo pri sestavi predloga resolucije.

Želi še kdo razpravljati? (Nihče.) Zaključujem razpravo in prekinjam to točko dnevnega reda. Člane Odbora za družbenoekonomski odnos in razvoj prosim, da se sestanejo in proučijo razpravo ter predlagajo potrebne spremembe in dopolnitve predloga stališč in priporočil.

Prehajamo na 3. točko dnevnega reda, to je na osnutek sprememb in dopolnitev dogovora o temeljih družbenega plana Socialistične republike Slovenije za obdobje 1976—1980, z odlokom o pooblastitvi Izvršnega sveta Skupščine SR Slovenije, da sklene dogovor o spremembah in dopolnitvah dogovora o temeljih družbenega plana Socialistične republike Slovenije za obdobje 1976—1980, ki ga je Skupščini predložil v obravnavo njen izvršni svet.

Izvršni svet je za svojega predstavnika določil direktorja Zavoda Socialistične republike Slovenije za družbeno planiranje tovariša Zdravka Praznika.

Obrazložitev k temu aktu smo poslušali na skupnem zasedanju. Osnutek sprememb in dopolnitev dogovora in predlog odloka ste prejeli z dopisom dne 3. 11. 1977. Prejeli ste tudi dodatke k osnutku sprememb in dopolnitev dogovora in stališča Družbenopolitičnega zbora, ki je ta akt obravnaval v smislu 72. člena poslovnika Skupščine Socialistične republike Slovenije. Vsa gradiva so obravnavali: Odbor za družbenoekonomski razvoj, Odbor za finance in Zakonodajno-pravna komisija, ki so predložili pismena poročila.

Želijo poročevalci odborov in Komisije besedo? (Ne želijo.) Na podlagi vseh predloženih gradiv pričnjam razpravo. Trije razpravljalci so o tej točki dnevnega reda razpravljali že pri prejšnji točki. Ali želi poleg teh še kdo razpravljati? Ne želi nihče več razpravljati? Če ne, zaključujem razpravo. Glede na številne pripombe, predloge in mnenja delovnih teles zbora, stališča Družbenopolitičnega zbora ter glede na pripombe iz današnje razprave pri prejšnji točki dnevnega reda predlagam, da zbor sprejme naslednji sklep:

1. Zbor občin Skupščine Socialistične republike Slovenije ugotavlja, da je osnutek sprememb in dopolnitev dogovora o temeljih družbenega plana Socia-

listične republike Slovenije za obdobje 1976—1980 ustrezna osnova za oblikovanje predloga tega dogovora.

2. Izvršni svet Skupščine SR Slovenije naj pri dogovarjanju in končnem oblikovanju besedila sprememb in dopolnitev dogovora o temeljih družbenega plana Socialistične republike Slovenije za obdobje 1976—1980 z drugimi podpisniki tega dogovora upošteva pripombe, predloge in mnenja, oblikovana v delovnih telesih Skupščine in Zbora, predloge in pripombe skupin delegatov in drugih družbenih subjektov in pripombe, oblikovane na seji zbora.

3. Po opravljenem usklajevanju besedila sprememb in dopolnitev dogovora o temeljih družbenega plana Socialistične republike Slovenije za obdobje 1976 do 1980 naj Izvršni svet Skupščine SR Slovenije predloži Skupščini predlog odloka o pooblastitvi Izvršnega sveta, da sklene dogovor o spremembah in dopolnitvah dogovora o temeljih družbenega plana Socialistične republike Slovenije za obdobje 1976—1980.

Kdor je za predlagani sklep, naj prosim glasuje! (45 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je zbor soglasno sprejel predlagani sklep.

Prehajamo na 4. točko dnevnega reda, to je na izhodišča za pravo proračuna SR Slovenije za leto 1978.

Izhodišča je Skupščini predložil v obravnavo njen izvršni svet. Za svojega predstavnika je določil tovariša Marjana Oblaka.

Želi tovariš Oblak besedo? (Ne.) Izhodišča ste prejeli z dopisom z dne 27. 10. 1977. Obravnaval jih je naš Odbor za finance, ki je predložil pismeno poročilo. Želi poročevalec besedo? (Ne želi.)

Pričenjam razpravo. Kdo želi razpravljati? (Nihče.)

Zaključujem razpravo in predlagam zboru, da sprejme naslednji sklep:

1. Izhodišča za pripravo proračuna SR Slovenije za leto 1978 se sprejmejo.
2. Izvršni svet Skupščine SR Slovenije pripravi predlog zakona o proračunu SR Slovenije (republiškem proračunu) za leto 1977.

3. Pri pripravi predloga zakona naj upošteva predloge in mnenja, dana v poročilu Odbora za finance in pripombe skupin delegatov.

Kdor je za ta sklep, naj prosim glasuje! (45 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je zbor soglasno sprejel predlagani sklep.

Prehajamo na 5. točko dnevnega reda, to je na osnutek resolucije o politiki uresničevanja družbenega plana Jugoslavije za dobo od leta 1976 do leta 1980 v letu 1978, ki ga je predložil v soglasju Zbor republik in pokrajin Skupščine SFRJ.

Predstavniki naše delegacije v Zboru republik in pokrajin Skupščine SFRJ je tovariš Rudi Kropivnik, predstavnik Izvršnega sveta pa tov. Zdravko Praznik.

Osnutek resolucije ste prejeli z dopisom z dne 27. 10. 1977. Poleg osnutka resolucije ste prejeli še analizo uresničevanja družbenega plana Jugoslavije za dobo od leta 1976 do leta 1980 v letih 1976 in 1977, z ocenami razvojnih možnosti v letu 1978, gradivo razvoj in ekonomski položaj dejavnosti posebnega pomena za uresničevanje politike skupnega razvoja države za obdobje 1976 do 1980, stališča Zveznega izvršnega sveta o uresnitvi politike cen v letu 1977, celotno gradivo in povzetek uresnitve politike cen iz družbenega plana Jugo-

slavije za dobo od leta 1976 do leta 1980 v letu 1977 ter stališča in pripombe Izvršnega sveta Skupščine SR Slovenije k osnutku resolucije, s popravki.

Danes ste na klop prejeli tudi dokumentacijsko gradivo k 10. točki resolucije, ki se nanaša na izvajanje ciljev in nalog kreditno-monetarne politike.

Celotno gradivo so obravnavali: Odbor za družbenoekonomske odnose in razvoj, Odbor za finance, Odbor za urbanizem, stanovanjsko-komunalna vprašanja in varstvo okolja ter Zakonodajno-pravna komisija, ki so predložili pisma poročila.

Danes ste na klop prejeli tudi stališča Družbenopolitičnega zbora, ki je ta akt obravnaval v smislu 88. člena poslovnika Skupščine SR Slovenije kot zainteresiran zbor.

Želijo morda poročevalci besedo? (Ne želijo.)

Prejeli ste tudi zbir načelnih stališč in konkretnih pripomb k osnutku resolucije, ki so jih oblikovali Izvršni svet Skupščine SR Slovenije, delovna telesa Skupščine in zbora in Družbenopolitični zbor naše skupščine.

Na podlagi vseh predloženih gradiv pričnjam razpravo. Kdo želi besedo? K besedi se javlja Rudi Kropivnik, delegat v Zboru republik in pokrajin Skupščine SFRJ!

Rudi Kropivnik: Tovarišica predsednica, tovarišice in tovariši delegati! Rad bi podal nekaj predlogov za dopolnitev in spremembo načelnih stališč in konkretnih pripomb k osnutku resolucije o politiki uresničevanja družbenega plana Jugoslavije v letu 1978.

Najprej k 2. točki načelnih stališč, v kateri je govor o tem, da niso znani pogoji poslovanja v zvezi z ekonomskimi odnosi s tujino. Rad bi poudaril, da je bilo nekaj regijskih posvetovanj o zvezni resoluciji, na katerih smo bili prisotni delegati v Zboru republik in pokrajin in predstavniki Republiške skupščine. Na vseh posvetovanjih so prisotni izrazili veliko nezadovoljstvo zaradi slabo znanih pogojev poslovanja v začetku vsakega leta. Zato predlagam, da bi 2. točko dopolnili tako, da je potrebno tudi ostale pogoje poslovanja opredeliti do konca leta. To velja na primer za politiko cen in podobno. Take akte je potrebno sprejeti hkrati z resolucijo.

Niso sprejemljive formulacije v resoluciji o obljubah, kaj bomo storili, proučili, da bomo ustvarili pogoje itd. Takšne formulacije prav nič ne pomagajo delavcem v delovnih organizacijah pri načrtovanju dela za prihodnje leto. Zato bi se morali takšnim formulacijam v največji možni meri izogniti in navesti konkretne ukrepe. V tej zvezi naj navedem formulacijo v točki 9, 1 resolucije, v kateri piše, da bomo proučili možnosti stimuliranja turizma v letu 1978, ali pa točko 3, 4, v kateri piše, da bomo ustvarili pogoje za večjo specializacijo pri prevozu blaga. Prizadevati si moramo torej, da bodo rešitve o pogojih poslovanja čimbolj konkretne, ker te omogočajo popolnejšo uresničitev razvojne politike.

V 2. odstavku 4. točke načelnih stališč piše, da bi bilo potrebno dokumentirati uresničevanje načrtane ekonomske politike. Predlagam, da bi to besedilo spremenili tako, da bi verificirali možnost uresničevanja načrtane ekonomske politike, in sicer zaradi tega, ker smo sicer vsako leto na tak ali drugačen način dokumentirali načrtano ekonomsko politiko, vendar je nismo verificirali za primer, če bi ugotovili, da predpostavke niso realne. V takem primeru bi bilo potrebno nekoliko spremeniti usmeritev razvoja za tekoče leto.

Poleg tega v istem odstavku piše, da bi zvezni organi pripravili bilance do razprave o predlogu resolucije. Predlagam, da se to besedilo spremeni. Ko uskladimo stališča med republikami in pokrajinami o osnutku resolucije, je pred nami že predlog resolucije. O predlogu resolucije še nikoli doslej nismo razpravljali, ker smo menili, da je predlog usklajen in je njegovo sprejetje samo še formalnost. Zato predlagam, da se to besedilo spremeni tako, da bi se glasilo, da organi predložijo potrebne bilance Zboru republik in pokrajin med usklajevanjem stališč republik in pokrajin v zvezi s sprejetjem resolucije.

Danes smo slišali v ekspoziju tovariša Dragana, da samoupravno združevanje dela in sredstev na področju gospodarstva kot osnova sistema razširjene reprodukcije ne poteka zadovoljivo. Gre za združevanje nad ravnijsko delovne organizacije in posebej za združevanje sredstev zunaj regij. Kljub temu pa to vprašanje ni dobilo ustreznega mesta v resoluciji. Omenja se le nekajkrat, v povezavi z drugimi vprašanji. Mnenja smo, da bi bilo potrebno vprašanju samoupravnega združevanja sredstev dati ustrežnejše mesto, in sicer v posebni točki resolucije med 5. in 6. točko načelnih pripomb. Pripravljeno imam malo daljše besedilo in predlagam, da bi ga delegati pregledali v pisni obliki.

V 7. točki je govor o kreditno-monetarni politiki. V zvezi z uresničevanjem zakonov o bankah in denarništvu smo naleteli na nekatere težave. V Zboru republik in pokrajin ocenjujemo, da je to v precejšnji meri posledica počasne preobrazbe bančnega in denarnega sistema. Čeprav so v zakonih določeni roki za izvedbo posameznih opravil, mislimo, da to delo prepočasi poteka. Zato predlagamo, da se v resoluciji poudari potreba po hitrejši preobrazbi bančništva, in sicer v tem smislu, da bi določili cilje, ki jih moramo doseči v letu 1978. Kot vam je znano, ponavadi o uresničevanju bolj dolgoročnih nalog govorimo, da je to proces. To pa je dostikrat izgovor za določeno nedelavnost.

Predsednica Mara Žlebnik: Hvala, tovariš Kropivnik. Besedo ima Oto Kampuš, delegat iz Maribora!

Oto Kampuš: Spoštovano predsedstvo, tovarišice delegatke in tovariši delegati! Ker sem že dal nekatere pripombe k republiški resoluciji, bi poudaril, da večina teh velja tudi za zvezno resolucijo. Bolj konkretne pripombe pa še posebej veljajo za zvezno resolucijo. Prva taka pripomba bi bila naslednja: Zagotoviti je potrebno konkretnejše ukrepe za premagovanje težav in stabilnejšo rast proizvodnje.

Po drugi pa je treba opredeliti obliko prehoda na ekonomske stanarine in tako politiko stanovanjskega gospodarstva, ki ne bo povzročala zastojev v stanovanjski izgradnji.

Tretja naša pripomba: Pri hitrejšem razvoju manj razvitih republik in avtonomne pokrajine Kosovo je potrebno konkretno opredeliti možnosti sodelovanja med republikami za skupne naložbe, ki bodo omogočale skladnejši razvoj gospodarstva.

Četrta pripomba: Zaradi skladnejšega razvoja cen, ki je potreben za stabilizacijo gospodarstva, je potrebno v resoluciji opredeliti sistemske rešitve trga in cen za odpravo neskladij med cenami reprodukcijskega materiala in končnih izdelkov ter odpravo administrativnega načina določanja cen.

K osnutku republiške in zvezne resolucije so bile dane v široki razpravi v naši občini še druge pripombe, ki jih v pisni obliki izročamo v proučitev. Predlagamo, da se upoštevajo pri izdelavi predlogov resolucije.

Predsednica M a r a Ž l e b n i k : Kdo želi še razpravljati? Kaže, da nihče. Zaključujem razpravo in prekinjam to točko dnevnega reda, da bi se dogovorili, na kakšen način bi pripombe, dane na današnji seji zboru, vključili v dokument. Možna je pa še drugačna rešitev, samo besedilo dokumenta moramo uskladiti z Zborom združenega dela. Predlagam, da pripombe iz današnje razprave po seji vključimo v dokumente, razen če kateri delegat ne nasprotuje tem pripombam. Teh pripomb torej ne bi sedaj usklajevali. Predlagam, da sprejme zbor naslednji sklep:

1. Zbor občin Skupščine SR Slovenije daje soglasje k osnutku resolucije o politiki uresničevanja družbenega plana Jugoslavije za dobo od leta 1976 do leta 1980 v letu 1978.

2. Zbor občin sprejema načelna stališča in konkretne pripombe k osnutku resolucije o politiki uresničevanja družbenega plana Jugoslavije za obdobje od leta 1976 do 1980 v letu 1978, ki naj se dopolnijo s pripombami, predlogi in mnenja iz današnje razprave na seji zboru ter posredujejo Zboru republik in pokrajin Skupščine SFRJ kot stališča, pripombe, predlogi in mnenja Zboru občin.

3. Pooblašča se delegacija SR Slovenije v Zboru republik in pokrajin Skupščine SFRJ, da da v imenu Skupščine SR Slovenije soglasje k predlogu resolucije o politiki uresničevanja družbenega plana Jugoslavije za dobo od leta 1976 do leta 1980 v letu 1978.

Kdor je za predlagani sklep, naj prosim glasuje! (45 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je zbor soglasno sprejel predlagani sklep.

Prehajamo na 6. točko dnevnega reda, to je na osnutek skupne devizne politike Jugoslavije v letu 1978, osnutek projekcije plačilne bilance Jugoslavije za leto 1978 in osnutek projekcije devizne bilance Jugoslavije za leto 1978, ki jih je Skupščini predložil v soglasje Zbor republik in pokrajin Skupščine SFRJ.

O vseh treh dokumentih oziroma aktih bomo razpravljali skupaj, ker so medsebojno povezani in ker sta projekcija plačilne bilance in projekcija devizne bilance s plačilnobilančnimi in deviznobilančnimi pozicijami republik in avtonomnih pokrajin sestavni del skupne devizne politike Jugoslavije v letu 1978.

Predstavniki naše delegacije v Zboru republik in pokrajin Skupščine SFRJ je Rudi Kropivnik, predstavnik Izvršnega sveta pa pomočnik predsednika Republiškega komiteja za ekonomske odnose s tujino Andrej Sotelšek. Ali želijo predstavniki uvodno besedo? (Ne.)

Osnutek skupne devizne politike, osnutek projekcije plačilnobilančnih pozicij in osnutek projekcije deviznobilančnih projekcij republik in avtonomnih pokrajin ste prejeli z dopisom z dne 19. 11. 1977, osnutek projekcije plačilne bilance Jugoslavije za leto 1978 in osnutek projekcije devizne bilance Jugoslavije za leto 1978 pa ste prejeli z dopisom z dne 25. 10. 1977. Prejeli ste tudi analitični del osnutka projekcije plačilne bilance Jugoslavije za leto 1978.

Celotno gradivo je obravnaval Odbor za finance, ki je zboru predložil pismena poročila; danes na klop ste prejeli tudi dodatno poročilo tega odbora. Želi poročevalec Odbora besedo? (Ne želi.)

Pričenjam razpravo. Kdo želi razpravljati? (Nihče.)

Zaključujem razpravo in predlagam, da zbor sprejme naslednji sklep:

1. Zbor občin Skupščine Socialistične republike Slovenije daje soglasje k osnutku skupne devizne politike Jugoslavije v letu 1978, k osnutku projekcije plačilne bilance v letu 1978 in k osnutku projekcije devizne bilance Jugoslavije za leto 1978.

2. K osnutku skupne devizne politike Jugoslavije, k osnutku projekcije plačilne bilance in k osnutku projekcije devizne bilance se dajejo pripombe, predlogi in mnenja, ki jih predlagata Odbor za finance Zbora občin in Izvršni svet Skupščine Socialistične republike Slovenije.

Kdor je za predlagani sklep, naj prosim glasuje! (49 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (1 delegat.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je zbor sprejel predlagani sklep z večino glasov.

Prehajamo na 7. točko dnevnega reda, to je na osnutek zakona o skupnem obsegu proračunskih dohodkov federacije za leto 1978, ki ga je Skupščini predložil v soglasje Zbor republik in pokrajin Skupščine SFRJ.

Predstavniki naše delegacije v Zboru republik in pokrajin je tovariš Rudi Kropivnik, predstavnik Izvršnega sveta pa Dragan Mozetič, namestnik republiške sekretarke za finance. Želijo predstavniki besedo? (Ne želijo.)

Osnutek zakona ste prejeli s sklicem seje Zbora z dne 24. 10. 1977. Z dopisom z dne 27. 10. 1977 pa ste prejeli dopolnilni predlog Zveznega izvršnega sveta k osnutku tega zakona, v katerem je tudi prečiščeno besedilo osnutka zakona.

Osnutek zakona sta obravnavala Odbor za finance in Zakonodajno-pravna komisija, ki sta predložila pismeni poročili, Odbor pa tudi dodatno poročilo. Želijo poročevalci besedo? (Ne želijo). Pričenjam razpravo in predlagam zboru, da sprejme naslednji sklep:

1. Zbor občin Skupščine Socialistične republike Slovenije daje soglasje k osnutku zakona o skupnem obsegu proračunskih odhodkov federacije za leto 1978.

2. K osnutku zakona se dajejo pripombe, ki jih predlagajo delovna telesa Skupščine in zbora v svojih poročilih v Izvršni svet v svojem mnenju.

3. Pooblašča se delegacija Socialistične republike Slovenije v Zboru republik in pokrajin Skupščine SFRJ, da da v imenu Skupščine SR Slovenije soglasje k predlogu zakona o skupnem obsegu proračunskih odhodkov federacije za leto 1978.

Kdor je za ta sklep, naj prosim glasuje! (49 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je zbor soglasno sprejel predlagani sklep.

Prehajamo na 8. točko dnevnega reda, to je na osnutek odloka o določitvi skupnega zneska deviz za potrebe federacije v letu 1978.

Osnutek odloka je Skupščini predložil v soglasje Zbor republik in pokrajin Skupščine SFRJ.

Predstavniki naše delegacije je Rudi Kropivnik, predstavnik Izvršnega sveta pa Dragan Mozetič. Ali želita predstavnika besedo? (Ne želita.)

Osnutek odloka ste prejeli s posebnim dopisom z dne 25. 10. 1977. Prejeli ste tudi mnenje Izvršnega sveta. Osnutek odloka sta obravnavala Odbor za finance in Zakonodajno-pravna komisija, ki sta predložila pismeni poročili. Želijo poročevalci besedo? (Ne želijo.)

Pričenjam razpravo. Kdo želi razpravljati? (Nihče.)

Zaključujem razpravo in predlagam zboru, da sprejme naslednji sklep:

1. Zbor občin Skupščine SR Slovenije daje soglasje k osnutku odloka o določitvi skupnega zneska deviz za potrebe federacije za leto 1978.

2. K osnutku odloka se dajejo pripombe, ki jih predlagata Odbor v svojem poročilu in Izvršni svet v svojem imenu.

3. Pooblašča se delegacija Socialistične republike Slovenije v Zboru republik in pokrajin Skupščine SFRJ, da da v imenu Skupščine Socialistične republike Slovenije soglasje k predlogu odloka o določitvi skupnega zneska deviz za potrebe federacije v letu 1978.

Kdor je za predlagani sklep, naj prosim glasuje! (48 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je Zbor soglasno sprejel predlagani sklep.

Predlagam pet minut odmora.

Seja je bila prekinjena ob 15.05 in se je nadaljevala ob 15.15.)

Predsednica Mara Žlebničnik: Prehajamo na 9. točko dnevnega reda, to je na predlog za izdajo zakona o družbenoekonomskih osnovah svobodne menjave dela, z osnutkom zakona.

Predlog za izdajo zakona in zakonski osnutek je Skupščini predložil v obravnavo njen izvršni svet. Za svojega predstavnika je določil tovariša Andreja Ujčiča, predsednika Republiškega komiteja za kulturo.

Uvodno obrazložitev smo slišali na skupnem zasedanju.

Predlog za izdajo zakona in zakonski osnutek ste prejeli z dopisom z dne 27. 10. 1977. Izvršni svet predlaga, da v smislu drugega odstavka 250. člena poslovnika SR Slovenije prvo in drugo fazo zakonodajnega postopka združimo, tako da hkrati obravnavamo in sprejemamo predlog za izdajo zakona in zakonski osnutek. O tem predlogu Izvršnega sveta pričujem razpravo.

Kdo želi besedo glede postopka? Če ne želi nihče razpravljati, predlagam, da o predlogu glasujemo. Kdor je za predlog Izvršnega sveta, da se prva in druga faza zakonodajnega postopka združita, naj prosim glasuje! (41 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je zbor soglasno sprejel predlog Izvršnega sveta.

Predlog za izdajo zakona in zakonski osnutek so obravnavali: Odbor za družbenoekonomske odnose in razvoj, Odbor za družbenopolitični in komunalni sistem in Odbor za finance, ki so predložili skupno poročilo, ter Zakonodajno-pravna komisija, ki je prav tako predložila pismeno poročilo. Žele poročevalci besedo? (Ne.)

Danes na klop ste prejeli stališča in mnenja Družbenopolitičnega zbora, ki je ta akt obravnaval v smislu 72. člena poslovnika.

Pričenjam razpravo. K razpravi se je javila Minka Krvina, delegatka Skupščine mesta Ljubljana!

Minka Krvina: Tovarišica predsednica, tovarišice in tovariši delegati! Skupina delegatov mesta Ljubljana je obravnavala osnutek zakona o družbenoekonomskih osnovah svobodne menjave dela in sprejela določene pripombe. Prva načelna pripomba je ta, da zakon ne prinaša bistvenih sprememb,

predvsem pa ne daje odgovora na posamezna odprta vprašanja in probleme, ki so nas pestili v preteklih letih.

Zakon je ostal pri ustavnih rešitvah in določilih zakona o združenem delu le v temeljnih in splošnih določbah. Ugotavljamo, da je 2. člen osnutka prepis 92. člena zakona o združenem delu, ki govori o pridobivanju dohodka s svobodno menjavo dela. Pričakovali smo, da bo ta člen bolj preciziran, če pa upoštevamo še obrazložitev, pa lahko ugotovimo, da ohranja proračunski sistem napajanja dohodkov v družbenoekonomskih dejavnostih.

Drugo poglavje, »Družbenoekonomske osnove svobodne menjave dela«, govori o pravnih aktih, ki urejajo pravice, obveznosti in odgovornosti delavcev. Kaj pa če se partnerja ne sporazumeta? Kakšen mehanizem naj bi se v takem primeru uporabil?

V zdravstvu po dosedanjih predpisih nadomešča to arbitražna odločba, kar bi lahko obdržali še naprej, seveda če bi predlagani zakon to predvidel. Če ne bo, kakšen mehanizem bomo uporabili, če do sporazuma ne bo prišlo?

13. člen govori o vsebini samoupravnih sporazumov. Točka f — »načini in oblike prevzemanja rizika« ni jasna. Kakšni riziki so tu mišljeni?

16. člen govori o oblikovanju predloga cene in o pridobivanju dohodka na osnovi samoupravne dogovorjene cene za opravljeno storitev. Ker so cene odraz dogovorjenega programa, ki pa mora biti grajen na družbeno utemeljenih potrebah ter na razpoložljivih kadrovskih in materialnih kapacitetah, bi bilo treba cene nujno vezati na programe, ne pa samo na storitve.

18. člen ni jasen, niti dovolj preciziran.

25. člen tudi ni jasen: Kaj se oblikuje iz sredstev za posamezno družbeno dejavnost?

27. člen: Kaj je mišljeno pod »odstotni del«. Natančneje bi kazalo obrazložiti postopek izračuna za posamezne temeljne organizacije združenega dela.

IV. poglavje, »Način ustanavljanja in udeleženci«, kjer govori zakon o organiziranosti samoupravnih interesnih skupnosti, potrjuje že obstoječe stanje. Ali je to potrebno? Obveznosti samoupravnih interesnih skupnosti do družbenopolitičnih skupnosti in obratno niso dovolj precizirane. Med obveznostmi družbenopolitičnih skupnosti bi kazalo v 58. členu navesti tudi to, da samoupravnim interesnim skupnostim posredujejo pravočasno oziroma v dogovorjenih rokih podatke o družbenoekonomskih gibanjih in druge podatke, ki jim služijo za pripravo programov, analiz o izvajanju programov in za druga poročila. S tem bi zagotovili enoten pristop za vse družbene dejavnosti pri sestavljanju dokumentov in kvantifikacij.

IX. poglavje, »Reševanje sporov samoupravnih interesnih skupnosti«, ne prinaša novosti, temveč ponavlja že obstoječo prakso in dosedanjo zakonodajo. Tudi tu niso navedeni ukrepi, če do sporazuma ne pride. Zakon ne navaja, kako naj se obravnava preseganje programov, niti ne določa, kje in kako naj se formirajo rezerve — kratkoročne za pokrivanje razlike, npr. zaradi manjšega do-toka, in dolgoročne rezerve za izredno visoke rizike.

Kakšni ukrepi bodo v prehodnem obdobju? Nujna je čim hitrejša odločitev o osnovah in virih financiranja za leto 1978, da bodo samoupravne interesne skupnosti čimprej lahko sprejele programe, predvsem pa da bo združeno delo seznanjeno, o kakšnih programih skupnosti v prihodnjem letu se bo odločalo.

Imamo še naslednje predloge:

Osnutek zakona naj se dopolni v smislu danih pripomb in zakona o združenem delu, s posebnim poudarkom, da se konkretno opredelijo rešitve odprtih vprašanj in dileme, ki povzročajo neenotno in predvsem neprecizno obravnavanje posameznih družbenih dejavnosti in delovnih organizacij na področju družbenih dejavnosti.

Z začasnimi ukrepi je treba dati možnosti za čim hitrejšo sklenitev dogovorov o obsegu programov samoupravnih interesnih skupnosti za leto 1978.

Glede možnih rešitev za prehodni režim v zvezi z uveljavitvijo zakona o družbenoekonomskih osnovah svobodne menjave dela podpiramo tretjo možno rešitev, ki jo predlaga Izvršni svet Skupščine SR Slovenije.

Predsednica Mara Žlebnič: Hvala, tovarišica Krvinova! Kdo želi besedo? Prosim, besedo ima tovariš Štrakl, delegat občine Ljutomer!

Franc Štrakl: Tovarišica predsednica, tovarišice in tovariši delegati! Zakonodajno-pravna komisija je dala k temu zakonu številne pripombe, ki pravzaprav globoko posegajo v njegovo vsebino. V interesu racionalizacije dela delegatov in če je to v skladu s poslovníkom Skupščine, bi bilo koristno, da se organi Skupščine vključijo že v pripravo samega osnutka takega ali podobnega akta. Potem bi zlasti v primerih, ko se predlaga združitev obeh postopkov, odpadla široka razglabljanja o tem, ali so pravne formulacije v skladu z ustavo in ali je uporabljeno pravo izrazoslovje. Mislim, da za delegate to ni tako pomembno. Zanje je predvsem pomembno, da jim je razumljiva vsebina zakona. Potem se bodo lažje opredelili o zakonu. Podoben primer je bil ob zakonu o skupnostih za ceste. Zato predlagam, da bi Predsedstvo Skupščine proučilo ta moj predlog o delu teles Skupščine.

Dalje bi želel, da bi danes delegati dobili o treh predlaganih variantnih rešitvah zelo konkretne odgovore. Potrebno je, da jih zbor danes sprejme, ker bodo občine v kratkem začele pripravljati odloke o začasnem financiranju občinskih samoupravnih interesnih skupnosti.

Predsednica Mara Žlebnič: Tovariš Štrakl, vaš predlog jemljem na znanje in ga bom posredovala Predsedstvu Skupščine SR Slovenije.

Kdo še želi razpravljati? Če nihče, mi dovolite, da se v razpravo vključim še sama. Leta nazaj namreč ugotavljamo pomanjkljivosti in težave na področju dogovarjanja in sporazumevanja za skupne potrebe v zdravstvu, šolstvu, kulturi, socialnem skrbstvu, otroškem varstvu in v raziskovalni dejavnosti. Nemalokrat smo stali pred dilemami, ali odvaja gospodarstvo za te dejavnosti preveč sredstev oziroma ali niso nekatere dejavnosti za naše objektivne možnosti že predimenzionirane in izdatkov zanje naš nacionalni dohodek ne prenese oziroma še ne prenese ali pa da ob tem nekatera prioritetna področja družbenih dejavnosti celo zaostajajo. Menim, da gre pri tem za povsem naravne konflikte, ali bolje rečeno, za neskladja. Na eni strani imamo dinamičen gospodarski razvoj, na drugi strani pa razumljive težnje po sprotnem prilagajanju celovite družbene nadgradnje. Skoraj zakonitost pa je, da hitro razvijajočega se gospodarstva ne more z enakim tempom dohajati razvoj vseh spremljajočih dejavnosti, tudi tistih, ki jih imenujemo družbeni standard.

Dokler je te odnose urejala država, je z državno prisilo skozi proračunske odnose odmerjala tudi sredstva. Ko pa se v procesu dekoncentracije funkcij države le-te prenašajo na samoupravne organe skupnosti in ko naj se vsa raz-

merja urejajo po samoupravni poti, prihajajo na površje vsi tisti problemi in težave, ki so bili tako na posameznih področjih kot v medsebojnih odnosih sicer že prej manj ali bolj očitni, vendar prikriti ali pa potisnjeni v ozadje. Zato se mi zdi, da moramo težave, ki nas na poti samoupravnega urejanja odnosov na področju naših skupnih potreb spremljajo, imeti za okoliščine, ki jih pogojuje objektivni proces razvoja na vseh področjih našega družbenega življenja. Kolikor bolj bodo vsi delovni ljudje in občani osveščeni o vsem spletu pravic in odgovornosti pri odločanju o naših skupnih družbenih zadevah, toliko hitreje bomo našli skupno pot sporazumevanja in urejevanja medsebojnih odnosov tudi na teh področjih.

Tako, menim, je tudi treba pristopiti k obravnavi rešitev, ki nam jih ponuja osnutek zakona o družbenoekonomskih osnovah svobodne menjave dela, ki jo pojmuje kot sredstvo in metodo za soočanje potreb in realnih dohodkovnih sposobnosti združenega dela. Določen napredek je evidenten, čeprav uspehi še niso najbolj spodbudni. Hkrati pa ne moremo pričakovati, da bo zakon izvirno in prek noči rešil in uredil vse odnose, ki bi jih na teh področjih ter v medsebojnem dogovarjanju in sporazumevanju morali bolj spoznati in veliko bolj približati vsem delovnim ljudem. Tako ustava kakor tudi zakon o združenem delu sta nam dala okvirne iztočnice za to, da pričnemo sistemsko in sistematično urejati odnose v svobodni menjavi dela. Iz samoupravnega sporazumevanja in dogovarjanja na teh področjih smo se vsaj v zadnjih dveh letih tudi nekaj naučili. Naučili smo se pa predvsem tega, da delavci in občani s polnim razumevanjem sprejemajo predvsem jasne in utemeljene programe, da pa odklanjajo vse tiste postopke, v katerih naj odločajo le formalno, ne da bi imeli vpliv na resnično urejanje teh odnosov.

Telesa naše skupščine so razpravljala o predloženem gradivu in sodili smo, da je storjen korak naprej in da si je predlagatelj zelo prizadeval, da bi osnove, ki jih dajeta ustava in zakon o združenem delu, razčlenil in konkretiziral.

Snov je dejansko izvirna; zato nimamo ne izkušenj in ne vzorcev in je urejevanje teh odnosov težko. V razpravah pa smo vseeno ugotovili nekatere bistvene dileme, ki bi jih pri pripravi predloga zakona bilo potrebno upoštevati. Tovariš podpredsednik dr. Lah je v svojem uvodu danes na nekatere stvari že opozoril. Navedla bi le pomembnejše pripombe, zlasti še, ker so konkretne pripombe razvidne iz poročil naših teles.

Glavni pomisleki zadevajo orientacijo osnutka, ki je razčlenil le odnose svobodne menjave v okviru samoupravnih interesnih skupnosti. Mislimo, da je ta orientacija sporna. Zakon o združenem delu predvideva štiri vrste svobodne menjave na področju družbenih dejavnosti. Pri tem se seveda strinjam s tem, da v ta zakon ni vključena tudi svobodna menjava na področju interesnih skupnosti materialne proizvodnje in tudi ne svobodna menjava dela temeljnih organizacij združenega dela in delovnih skupnosti. Vendar pa se nam zdi nujno, da so se vrste in oblike menjave na področju družbenih dejavnosti, hkrati z vsemi elementi, ki jo omogočajo in pogojujejo, v tem zakonu vendarle bolj dorečene. Dorečene v tem smislu, da bo na tej osnovi možno vzpostaviti in urediti med celotnim združenim delom in njegovimi posameznimi področji, torej področji družbenih dejavnosti, realne odnose, temelječe na planu, na sporazumu o potrebah in na dogovoru o dolgoročnih možnostih in sposobnostih ter na dogovorih za kratkoročno obdobje.

V zakonu naj bi bile presežene vse tiste slabosti, ki ta področja še vedno potiskajo v proračunsko miselnost in v težnjo po zbiranju in razdeljevanju de-

narja le v okviru samoupravnih interesnih skupnosti. To se pravi, v glavnem na star način. Zato se mi zdi kljub dobrim izhodiščem v osnovnem gradivu, ki je bilo objavljeno v Poročevalcu, da pri samem koncipiranju zakona nismo imeli enako srečne roke.

Osnutek zakona je po nepotrebnem obremenjen z organizacijskimi in drugimi rešitvami, ki se nanašajo na samoupravne interesne skupnosti, kar pa ni njegov cilj. V tem zakonu tudi ni treba urejati razmerij med interesnimi skupnostmi in družbenopolitičnimi skupnostmi ter upravnimi organi, ker menim, da to ni cilj tega zakona.

Seveda pa je ob tej preobremenjenosti bržkone nekoliko zanemarjeno vse tisto, kar bi glede izpeljave svobodne menjave dela moralo biti v tem zakonu rešeno bolj konkretno in bolj dorečeno. Tako bi neposredna menjava, ki mora biti osnovna orientacija svobodne menjave v bodoče, in menjava prek in v okviru krajevnih skupnosti, pa najsi gre za manjši ali večji obseg, v zakonu morali dobiti svoje mesto. Menjava v okviru samoupravnih interesnih skupnosti ali pa prek njih bo še lep čas glavna oblika svobodne menjave, vendar pa ne edina. Konceptcija tega zakona pa je taka, da ne daje spodbud za hitrejše uveljavljanje drugih oblik. Zdi se mi tudi, da je razmeroma skromno zainteresiranost delegatov v temeljnih organizacijah in skupnostih pripisati predvsem okoliščini, da ob prebiranju osnutka ne vidijo bistvenega napredka pri izpeljavi svobodne menjave, kakor so to pričakovali v skladu z zakonom v združenem delu.

Kolikor naj bi bile še vedno samoupravne interesne skupnosti osnovni in edini prostor za zbiranje in razdeljevanje denarja za skupne potrebe, potem je seveda vprašanje, ali smo se odlepili od davčnega zbiranja sredstev in njihove proračunske delitve med izvajalce. Tudi nekatera izhodišča za porabo v prejšnjem letu dajo slutiti nedodelanost načel svobodne menjave. Ta mora temeljiti na dogovorjenih in verificiranih planskih in programskih izhodiščih, na ovrednotenih programih in opredeljeni ceni za posamezne storitve, na dogovorjenih prednostnih nalogah, na dogovorjenih skupnih nalogah, na skupno dogovorjenih nalogah za solidarnost in seveda na preciziranih virih sredstev iz dohodka ali osebnega dohodka ali kako drugače.

Mislím, da bi bilo resnično nujno, da se poleg vseh ostalih pripomb, pri pravi predloga posveti tem ključnim vprašanjem izredna pozornost. Pri tem pa menim, da je potrebno v letu 1978 omogočiti prehodni režim, v katerem bomo lahko izhodišča in instrumentarij, ki trenutno seveda še ni znan, preskusili, da bi pri uvanjanju novega sistema podrobno razčistili vsa odprta vprašanja. Zakon vsega tega podrobno ne more razčistiti. Probleme in vprašanja bomo v praksi vendarle lahko boljše spoznali in jih potem tudi lažje odpravljali. Toliko se mi je zdelo potrebno o tem povedati. Hvala.

Kdo še želi razpravljati, prosim? Želi predstavnik Izvršnega sveta besedo? Tovariš dr. Lah ima besedo!

Dr. Avguštin Lah: Spoštovana tovarišica predsednica, tovarišice in tovariši delegati! Najprej se moram zahvaliti tovarišici predsednici za zelo spodbudne besede. Mislím, da je bila to ena najboljših razprav, kar smo jih imeli v času pripravljanja zakona oziroma ko smo začeli o teh vprašanjih intenzivneje razmišljati po sprejetih stališčih zveznih svetov. Delo ni bilo lahko. Moram reči, da smo v vsaki razpravi naleteli na drugačne poglede, na dru-

gačne razlage ustave in zakona o združenem delu in na drugačne težnje. Pri delu nas je vodilo predvsem to, da moramo družbenim dejavnostim resnično odpreti vse oblike svobodne menjave dela, vendar nimamo pred seboj še vseh zakonov, ki bi to omogočali.

Namreč, svobodne menjave dela ne bo oblikoval ta zakon, ki postavlja samo osnovne pogoje in okvire. Na osnovi tega zakona moramo sprejeti posebne zakone za posamezna področja, ki bodo obravnavali njihove specifičnosti. Danes sem že povedal, da te zakone pripravljamo, in preden bomo predložili predlog samega zakona, bomo še opravili to uskladitev.

V časopisih ste lahko prebrali informacijo, da Zvezna skupščina zakona o ugotavljanju in razporejanju celotnega prihodka in dohodka še ni sprejela. To se pravi, da se tudi ta še odlaga, ker se še razčiščujejo določena vprašanja. In prav tako boste šele dobili v roke osnutek zakona o sistemu družbenega planiranja. V njem se ureja sistem planiranja od krajevne skupnosti in organizacije združenega dela navzgor; obravnava pa tudi družbene dejavnosti. Šele ko bomo to imeli, bomo videli celoto. In še to naj povem, da bodo bistvena vprašanja morali razrešiti samoupravni akti.

Ta zakon ne bo mogel dati odgovorov na vsa vprašanja. Prav zato menim, da bo še precej razčiščevanj. Če smem pripomniti, do 28. decembra Skupščini ne bomo mogli predložiti predloga, ker si je potrebno vzeti čas in temeljito pretehtati stvari, da bi lahko zadovoljili delegate do te mere, da se ne bi razburjali nad takimi ali drugačnimi predlogi.

Izvršni svet se je zavedal, da stvari niso razčiščene in je zakon, ne kot provokacijo ampak kot osnovo, na podlagi katere bi lahko poglobljeno razpravljali, predložil Skupščini. Moram reči, da smo iz razprav v odborih, zlasti pa v Družbenopolitičnem zboru in v tej poslednji razpravi dobili bistvene sugestije za oblikovanje predloga. Dal pa jih je tudi predsednik Predsedstva SR Slovenije.

En korak naprej smo že prišli od prejšnjega sistema, ko smo z dogovori in plani vse obvladali. Uvideli smo, da je treba smejeje iskati neposredne povezave in da je pri tem treba upoštevati skupne možnosti in koristi. To je danes prišlo do izraza v osnovnem ekspoziju Izvršnega sveta o stališčih in predlogih, ki jih je predložil zborom v sprejetje. S tem bi imeli potrjeno nadaljnjo orientacijo za delo.

Zlasti je bistveno spoznanje, da se je od 1975 do letošnjega leta povečal delež celotne skupne porabe od 18,3 % na 20 %. Toda s tem se ni povečal delež družbenih dejavnosti, ampak so se povečala tista sredstva, ki se prek vseh teh dejavnosti prelivajo v osebne prejemke prebivalstva oziroma ki izvirajo iz pravic minulega dela. To je na primer pokojninsko zavarovanje, na katero odpade polovica povečanih sredstev. Zelo se povečujejo izdatki na področju otroškega varstva. In vsi vemo, da moramo razrešiti vprašanja na področju kulture. To so bistveni premiki. Ni se pa bistveno povečal delež izobraževanja, prej je znašal 4,1 %, sedaj pa 4,2 %, in delež zdravstva je ostal na 4,8 % v družbenem proizvodu.

S tem želim povedati, da nam je bila skrb, da predvsem usmerimo naša prizadevanja v tiste dejavnosti, ki resnično prispevajo k ustvarjanju dohodka in k rasti produktivnosti in dohodka. To moramo v teh družbenih dejavnostih doseči. Hkrati se je Izvršni svet izrekel, da moramo vse te socialne pravice ocenjevati tudi z gledišča materialnih možnosti.

Rešitve za leto 1978 smo povedali: V prvem četrletju bomo pač morali delati tako, kot smo delali v letošnjem letu. V naslednjih treh četrletjih leta 1978 bi delali po samoupravnih sporazumih v okvirih srednjeročnega plana, preračunanih seveda na nove stopnje. Na začetku leta 1979 pa bi dokončno uveljavili vsa načela novih družbenoekonomskih odnosov. Toda poudarjam, to ne pomeni samo sprejeti te zakone, marveč ustvariti zanje tudi pogoje, da bomo naposled vedeli, kako začenjamo stvari razreševati.

Treba je opraviti dve stvari, in sicer ni to samo naloga družbenih dejavnosti, ampak celotnega združenega dela: Programiranje razvoja družbenih dejavnosti je treba začeti v združenem delu in v krajevnih skupnostih, ne pa v samoupravnih interesnih skupnostih, ki so že druga faza, pravzaprav faza povezovanja in usklajevanja. In drugič, ustvariti moramo podlago, da bomo lahko uresničevali neposredno menjavo dela.

Javno sem že opozarjal, da danes na področju izobraževanja več kot polovica delavcev sploh ne more neposredno vplivati na to, kako naj bo oblikovano izobraževanje, ker še niso ustanovljene posebne izobraževalne skupnosti, ki bi povezovale delavce po posameznih panogah ali pa po tistih interesnih skupinah, v katerih se ljudje izobražujejo. Vpliv neposrednih interesov moramo zagotoviti!

V zdravstvu smo konec letošnjega leta že uredili 91 % bolnišničnih kapacitet in se nam zdaj porajajo novi predlogi za razširitev bolnišnic. Hkrati pa v osnovnem zdravstvu ne uresničujemo prioritete, ki so zapisane v srednjeročnem planu. Nismo pridobili niti toliko novih zdravnikov, kolikor nam jih je iz osnovne zdravstvene službe odšlo. Razmere so zelo kritične. Taki in podobni problemi nas silijo k uresničevanju svobodne menjave dela, ki jo bo pravno uredil ta zakon. Hvala.

Predsednica Mara Žlebnik: Hvala, tovariš podpredsednik!

Želi še kdo besedo? Če ne želi nihče več razpravljati, zaključujem razpravo in predlagam zboru, da sprejme naslednji sklep:

1. Predlog za izdajo zakona o družbenoekonomskih osnovah svobodne menjave dela, z osnutkom zakona, se sprejme.
2. Predlog zakona pripravi Izvršni svet Skupščine SR Slovenije.
3. Pri pripravi predloga zakona naj Izvršni svet upošteva stališča in mnenja Družbenopolitičnega zbora, pripombe, predloge ali mnenja, dana v poročilih delovnih teles Skupščine in zbora, pripombe skupin delegatov ter pripombe, dane v razpravi na današnji seji zbora.

Kdor je za predlagani sklep, naj prosim glasuje! (54 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je zbor soglasno sprejel predlagani sklep.

Prehajamo na 10. točko dnevnega reda, to je na predlog za izdajo zakona o določitvi stopenj, odbitnih postavk in olajšav za republiški davek iz dohodka temeljnih organizacij združenega dela v letu 1978, z osnutkom zakona.

Predlog za izdajo zakona in zakonski osnutek je Skupščini predložil v obravnavo njen izvršni svet. Za svojega predstavnika je določil tovariša Dragana Mozetiča, namestnika republiške sekretarke za finance. Ali bo imel predstavnik uvodno besedo? (Ne.) Predlog za izdajo zakona in zakonski osnutek ste prejeli z razširitvijo dnevnega reda z dne 4. 11. 1977. Izvršni svet predlaga, da se v

smislu drugega odstavka 250. člena poslovnika Skupščine SR Slovenije prva in druga faza zakonodajnega postopka združita, tako da se hkrati obravnavata in sprejemata predlog za izdajo zakona in zakonski osnutek.

O tem predlogu Izvršnega sveta pričnjam razpravo. Kdo želi besedo? Če ne želi nihče razpravljati o postopku, predlagam, da o predlogu glasujemo. Kdor je za predlog izvršnega sveta, da se prva in druga faza postopka združita, naj prosim glasuje! (49 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (1 delegat.)

Ugotavljam, da je predlog Izvršnega sveta z večino glasov sprejet.

Predlog za izdajo zakona in zakonski osnutek sta obravnavala Odbor za finance in Zakonodajno-pravna komisija, ki sta predložila pismeni poročili. Ali želijo poročevalci Odbora in Komisije besedo? (Ne želijo.)

Pričenjam razpravo. Besedo ima Bojan Brozina, delegat občine Ilirska Bistrica!

Bojan Brozina: Tovarišica predsednica, tovarišice in tovariši delegati! Skupina delegatov za Zbor občin Skupščine SR Slovenije iz občine Ilirska Bistrica predlaga dopolnitev 9. člena osnutka zakona o določitvi stopenj, odbitnih postavk in olajšav za republiški davek iz dohodka temeljnih organizacij združenega dela v letu 1978.

Predlog se glasi: Besedilo 1. odstavka 9. člena naj se dopolni z novim odstavkom, ki se glasi: »Davčna osnova se zmanjša tudi za razliko obračunanega zneska neizkoriščene olajšave iz preteklega leta.«

Obrazložitev je naslednja: Predlog za dopolnitev osnutka zakona je posredovala organizacija združenega dela iz Podgrada pri Ilirski Bistrici, in sicer prek svojega delegata v delegatski skupini za Zbor občin Skupščine SR Slovenije. Vemo, da je Plama, Podgrad v Brkinih, to je v območju, ki se po zakonu šteje za nerazvito. Pobuda za dopolnitev osnutka zakona ima pomen za vso občino in za skladnejši in hitrejši razvoj vseh manj razvitih področij v SR Sloveniji. Zato se je delegatska skupina odločila posredovati zahtevek Skupščini SR Slovenije na današnji seji zбора.

Primer organizacije združenega dela Plama, Podgrad kaže na prizadetost vseh organizacij združenega dela z obrati v manj razvitih območjih, ki želijo uveljaviti določbe zakona o določitvi stopenj, odbitnih postavk in olajšav za republiški davek iz dohodka temeljnih organizacij združenega dela v letu 1978 in imajo večje investicije v planskem srednjeročnem obdobju 1976—1980. Gre torej za možnost prenosa razlik davčne osnove iz leta 1976 in prav tako za vsa naslednja leta v planskem obdobju 1976—1980. Ker gre v primeru delovne organizacije Plama za znatna sredstva, ki imajo lahko odločujoč vpliv na hitrejši razvoj manj razvitih območij, v našem primeru Brkinov, je interes občine, da se to vprašanje ugodno reši oziroma uredi z vidika interesov drugih delovnih organizacij, ki naj bi investirale v manj razvitih območjih. Menimo, da je ta iniciativa v skladu z dogovorjeno politiko razvoja SR Slovenije v tem srednjeročnem obdobju, predvsem pa z zakonom o pospeševanju skladnejšega regionalnega razvoja SR Slovenije, odlokom Izvršnega sveta Skupščine SR Slovenije o območjih, ki se štejejo za manj razvita območja v SR Sloveniji, in družbenim dogovorom o pospeševanju skladnejšega regionalnega razvoja v Sloveniji v obdobju 1976—1980.

Skupina delegatov za Zbor občin meni, da naj Izvršni svet SR Slovenije kot predlagatelj osnutka zakona o določitvi stopenj, odbitnih postavk in olajšav

za republiški davek iz dohodka temeljnih organizacij združenega dela za leto 1978 vnese dopolnitev 9. člena oziroma to uredi z ustreznim novim določilom v zakonu, v smislu, kot je v obrazložitvi nakazano. Gre namreč za to, da je v družbenem dogovoru o pospeševanju skladnejšega regionalnega razvoja rečeno, da bo SR Slovenija sodelovala pri pospeševanju razvoja manj razvitih območij z zmanjševanjem davčne osnove za plačilo davka na dohodek temeljnih organizacij združenega dela za štirikratno višino naložb v teh območjih. Problem pa je namreč v tem, da delovna organizacija na področju manj razvitih ne sme povečati investicijskega zneska za znesek davčne osnove, ki je ostala iz predhodnega leta. Iz tega sledi, da delovne organizacije, ki poslujejo v manj razvitih območjih, nimajo velikega interesa, da bi investirale v manj razvitih območjih, kar ni v skladu z družbenim dogovorom 1976—1980.

Predsednica Mara Žlebnik: Hvala, tovariš Brozina! K razpravi se je prijavila tovarišica Minka Krvina, delegatka Skupščine mesta Ljubljana!

Minka Krvina: Skupina delegatov Skupščine mesta Ljubljana za delegiranje delegatov v Zbor občin Skupščine SR Slovenije je na svoji seji dne 21. 11. 1977 obravnavala pobudo Zveze komunalnih skupnosti v območju ljubljanskih občin za dopolnitev predloga za izdajo zakona z osnutkom zakona o določitvi stopenj, odbitnih postavk in olajšav za republiški davek iz dohodka temeljnih organizacij združenega dela ter jo sprejela.

Skupina delegatov je ugotovila, da predlog za izdajo zakona z osnutkom zakona utemeljeno oprošča komunalne interesne skupnosti plačila tistega dohodka, ki se vlaga v izgradnjo čistilnih naprav in ki se porablja za pokrivanje dela stroškov infrastrukture Železniškega transportnega podjetja v Ljubljani.

Skupina delegatov predlaga Republiški skupščini dopolnitev predloga za izdajo zakona z osnutkom zakona, in sicer v tem smislu, da se davek ne obračunava od dohodka temeljnih organizacij združenega dela komunalnih delovnih organizacij, ki opravljajo dejavnost posebnega družbenega pomena. Kot kriterij je uveljavljeno načelo soodločanja delegatov porabnikov in delegatov proizvajalcev (razširjeni delavski sveti).

Pobuda je utemeljena z dejstvom, da se dohodki v temeljnih organizacijah združenega dela, ki opravljajo komunalno dejavnost posebnega družbenega pomena, ustvarijo v višini pokrivanja dejanskih stroškov za enostavno reprodukcijo. Svobodna menjava dela se odvija na relaciji temeljna organizacija združenega dela — komunalna interesna skupnost. To pomeni, da ustvarjanje dohodkov v teh tozkih ni podvrženo tržnim zakonitostim, temveč samoupravnemu sporazumevanju med uporabniki in proizvajalci. Sprejete pobude bodo imele neposreden vpliv na oblikovanje cen komunalnih storitev v skladu s sprejetimi načeli politike cen za leto 1978, ki so v pristojnosti občin oziroma mest. Hvala.

Predsednica Mara Žlebnik: Hvala, tovarišica Krvina! Želi še kdo razpravljati? Kaže, da nihče. Zaključujem razpravo in predlagam zboru, da sprejme naslednji sklep:

1. Predlog za izdajo zakona o določitvi stopenj, odbitnih postavk in olajšav za republiški davek iz dohodka temeljnih organizacij združenega dela v letu 1978, z osnutkom zakona, se sprejme:

2. Predlog zakona pripravi Izvršni svet Skupščine SR Slovenije.

3. Pri pripravi predloga zakona naj upošteva pripombe, predloge in mnenja, dana v razpravi na seji zbornice.

Kdor je za predlagani sklep, naj prosim glasuje! (52 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je zbor soglasno sprejel predlagani sklep.

Prehajamo na 11. točko dnevnega reda, to je na predlog za izdajo zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o posebnem republiškem davku od prometa proizvodov in od plačil za storitve ter o načinu, po katerem občani in zasebne pravne osebe obračunavajo in plačujejo davek od prometa proizvodov in storitev.

Predlog za izdajo zakona in zakonski osnutek je Skupščini predložil v obravnavo njen izvršni svet. Za svojega predstavnika je določil tovariša Dragana Mozetiča. Želi predstavnik predlagatelja besedo? (Ne želi.)

Predlog za izdajo zakona in zakonski osnutek ste prejeli z razširitvijo dnevnega reda z dne 4. 11. 1977. Izvršni svet predlaga, da se v smislu 2. odstavka 250. člena poslovnika Skupščine SR Slovenije prva in druga faza zakonodajnega postopka združita, tako da se hkrati obravnavata in sprejemata predlog za izdajo zakona in zakonski osnutek.

O tem predlogu Izvršnega sveta pričenjam razpravo. Kdo želi besedo? (Nihče.) Zaključujem razpravo in predlagam, da o predlogu glasujemo. Kdor je za predlog Izvršnega sveta, da se prva in druga faza zakonodajnega postopka združita, naj prosim glasuje! (52 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je predlog Izvršnega sveta sprejet.

Predlog za izdajo zakona in zakonski osnutek sta obravnavala Odbor za finance in Zakonodajno-pravna komisija, ki sta predložila pismeni poročili. Želijo poročevalci besedo? (Ne.) Pričenjam razpravo. Kdo želi besedo? Očitno nihče. Zaključujem razpravo in predlagam zboru, da sprejme naslednji sklep:

1. Predlog za izdajo zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o posebnem republiškem davku od prometa proizvodov in od plačil za storitve ter o načinu, po katerem občani in zasebne pravne osebe obračunavajo in plačujejo davek od prometa proizvodov in storitev, z osnutkom zakona, se sprejme.

2. Predlog zakona pripravi Izvršni svet Skupščine Socialistične republike Slovenije.

Kdor je za predlagani sklep, naj prosim glasuje! (53 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je zbor soglasno sprejel predlagani sklep.

Prehajamo na 12. točko dnevnega reda, to je na predlog za izdajo zakona o skupščinskih volitvah, z osnutkom zakona.

Predlog za izdajo zakona in zakonski osnutek je Skupščini predložil v obravnavo njen izvršni svet. Za svojega predstavnika je določil tovariša Miha Wohinza. Želi predstavnik predlagatelja besedo? (Ne želi.)

Predlog za izdajo zakona in zakonski osnutek ste prejeli z dopisom z dne 3. 11. 1977. Izvršni svet predlaga, da se v smislu 2. odstavka 250. člena poslovnika Skupščine SR Slovenije prva in druga faza zakonodajnega postopka združita, tako da se hkrati obravnavata in sprejemata predlog za izdajo zakona in zakonski osnutek.

O tem predlogu Izvršnega sveta pričnjam razpravo. Kdo želi besedo? (Nihče.) Predlagam, da o predlogu Izvršnega sveta glasujemo. Kdor je za predlog Izvršnega sveta, da se prva in druga faza zakonodajnega postopka združita, naj prosim glasuje! (53 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je predlog Izvršnega sveta soglasno sprejet.

Predlog za izdajo zakona in zakonski osnutek sta obravnavala Odbor za družbenopolitični in komunalni sistem in Zakonodajno-pravna komisija, ki sta predložila pismeni poročili. Želijo poročevalci besedo? (Ne.)

Pričenjam razpravo. K razpravi se je prijavil tovariš Ladislav Dejanovič, delegat občine Domžale!

Ladislav Dejanovič: Tovarišica predsednica, tovarišice in tovariši delegati! Skupina delegatov občine Domžale za Zbor občin Skupščine SR Slovenije je na seji dne 14. 11. 1977 obravnavala predlog za izdajo zakona o skupščinskih volitvah in sprejela pripombe, ki so tudi v skladu z vsemi sklepi Skupščine občine Domžale, ko je le-ta obravnavala izvajanje delegatskega in skupščinskega sistema v občini Domžale na seji dne 25. 10. 1977.

K 33. členu, drugi odstavek: Na koncu odstavka bi dodali še naslednji stavek: »Če ima tak del temeljne organizacije združenega dela manj kot 10 delavcev, kot je določeno s tem splošnim aktom, bodo oblikovali delegacijo skupaj z drugimi deli organizacije združenega dela na njenem sedežu.«

Obrazložitev: Menimo, da bi tak predlog, ki je bil v skladu z določbo 8. člena zakona o oblikovanju in volitvah delegacij ter delegiranju delegatov v skupščine interesnih skupnosti, ki enakopravno odločajo z zbori družbenopolitičnih skupnosti, rešil obilico problemov, s katerimi se srečujejo taki manjši deli temeljnih organizacij. To so trgoveške poslovalnice, skladišča, servisi in podobno. V občini Domžale imamo več kot 60 takih delov temeljnih organizacij, ki so za Zbor združenega dela Skupščine občine Domžale organizirani v dveh konferencah delegacij, ki pa v tem obdobju nikakor nista mogli zaživeti.

Zavedati se moramo, da so v teh poslovalnicah zaposlene v veliki večini ženske, ki delajo ves dan. Zato ne morejo imeti seje delegacije oziroma konference delegacij. Zaradi narave dela se lahko sestanejo šele zvečer po koncu delovnega dne. Zvečer pa ne hodijo na seje, ker imajo še svoje domače obveznosti.

K 26. členu, drugi odstavek: Menimo, da bi bilo bolj pravilno, da bi kandidatno listo objavili v sredstvih javnega obveščanja in ne v uradnem glasilu, v katerem so objavljeni občinski predpisi.

Obrazložitev: Ker večina občin nima svojih uradnih glasil ali pa ta izhajajo na daljše obdobje, menimo, da bi bilo preveč težav, če bi ostala predlagana določba.

Predsednica Mara Žlebnik: Hvala, tovariš Dejanovič! Besedo ima Franc Markežič, delegat občine Koper!

Franc Markežič: Tovarišica predsednica, tovarišice in tovariši delegati!

Skupina delegatov občine Koper je obravnavala ta osnutek in ga podpira. Strinja se tudi s pripombami in spreminjevalnimi predlogi Odbora za družbenopolitični in komunalni sistem Zbora občin. Predvsem se delegati strinjajo s pripombo odbora k 3. točki 91. člena osnutka in menijo, da naj bi vodilnim de-

lavcem temeljnih organizacij združenega dela bilo omogočeno, da so izvoljeni za delegate Zbora občin.

Predsednica **Mara Žlebnik**: Hvala, tovariš Markežič! Želi še kdo razpravljati? (Nihče.)

Zaključujem razpravo in predlagam zboru, da sprejme naslednji sklep:

1. Predlog za izdajo zakona o skupščinskih volitvah, z osnutkom zakona, se sprejme.

2. Predlog pripravi Izvršni svet Skupščine SR Slovenije.

3. Pri pripravi predloga zakona naj upošteva predloge, pripombe in mnenja, dana v poročilih delovnih teles Skupščine in zbora, pripombe skupine delegatov ter pripombe, dane v razpravi na seji zbora.

Kdor je za predlagani sklep, naj prosim glasuje! (53 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je zbor soglasno sprejel predlagani sklep.

Prehajamo na 13. točko dnevnega reda, to je na predlog za izdajo zakona o določitvi okolišev in števila delegatskih mest po dejavnostih in okoliših za Zbor združenega dela Skupščine SR Slovenije, z osnutkom zakona.

Predlog za izdajo zakona in zakonski osnutek je Skupščini predložil v obravnavo njen izvršni svet. Za svojega predstavnika je določil tovariša Miha Wohinza, svetovalca Izvršnega sveta. Želi predstavnik besedo? (Ne želi.)

Predlog za izdajo zakona in zakonski osnutek ste prejeli z dopisom z dne 2. 11. 1977. Izvršni svet predlaga, da se v smislu 2. odstavka 250. člena poslovnika Skupščine SR Slovenije prva in druga faza zakonodajnega postopka združita, tako da se hkrati obravnavata in sprejemata predlog za izdajo zakona in zakonski osnutek. O tem predlogu Izvršnega sveta pričenjam razpravo. Kdo želi besedo? (Nihče.)

Zaključujem razpravo in predlagam, da o predlogu glasujemo. Kdor je za to, da se prva in druga faza zakonodajnega postopka združita, naj prosim glasuje! (51 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je predlog Izvršnega sveta soglasno sprejet.

Predlog za izdajo zakona in zakonski osnutek sta obravnavala Odbor za družbenopolitični in komunalni sistem in Zakonodajno-pravna komisija, ki sta predložila pismeni poročili.

Žele poročevalci besedo? (Ne.)

Pričenjam razpravo. K razpravi se je javil tovariš Alojz Kostrevec, delegat občine Sevnica!

Alojz Kostrevec: Tovarišica predsednica, tovarišice in tovariši delegati! Skupina delegatov za Zbor občin je v razpravi o predlogu za izdajo zakona ugotovila, da so skupščine občin Brežice, Krško in Sevnica v okviru ocen delovanja delegatskega skupščinskega sistema posvečale precejšnjo pozornost organiziranosti okolišev po dejavnostih za delegiranje delegatov v Zbor združenega dela Skupščine SR Slovenije. Ocene delovanja skupin delegatov tega zbora so pokazale na neustrezno organiziranost sedanjih okolišev, ki zaradi obsežnosti združevanja delegatov različnih občin v okoliš glede na posamezno področje dejavnosti onemogoča usklajeno delovanje subjektivnih sil in drugih subjektov družbenopolitičnih skupnosti. Tako se sedaj skupine delegatov po posameznih področjih oblikujejo s sedeži v petih različnih občinah, kar ote-

žuje pretok informacij iz delegatske baze, obremenjuje delegate z dolgimi potovanji na seje skupin delegatov in hkrati povzroča velike stroške.

Na osnovi ocen in razprav je bilo oblikovano enotno stališče, da bi pri organiziranosti okolišev za oblikovanje skupin delegatov po posameznih področjih morali upoštevati tudi obstoječo organiziranost subjektivnih sil, od organiziranja družbenopolitičnih organizacij do drugih oblik združevanja zaradi uresničevanja skupnih interesov. Upoštevati je potrebno, da so obstoječe regije zaokrožene celote, ki so oblikovane zaradi možnosti usklajevanja in uresničevanja skupnih interesov, pri čemer naj bi tudi na področju delovanja skupin delegatov za Zbor združenega dela Republiške skupščine vplivale pozitivno, da bi v večji meri kot doslej prihajali do izraza neposredni interesi in pobude delovnih ljudi, organiziranih v družbenopolitičnih organizacijah, da bi te postale resnično opora pri doslednejšem uveljavljanju delegatskih odnosov.

Upoštevajoč navedene ocene in skupaj oblikovana stališča dajemo naslednji predlog za spremembo in dopolnitev zakona o določitvi okolišev in številu delegatskih mest po dejavnostih in okoliših za Zbor združenega dela Skupščine SR Slovenije:

V spremembah in dopolnitvah zakona je potrebno upoštevati za načelno izhodišče pri oblikovanju okolišev sedaj obstoječe regije (12 regij), razen v členu 8 navedenega zakona za področje JLA.

Glede na predlog iz 1. točke predlagamo naslednjo spremembo zakona:

a. Spremenijo naj se določbe 3. člena, ki govori o delegiranju delegatov s kulturno-prosvetnega področja, tako, da se 18 delegatskih mest Zbora združenega dela Republiške skupščine razdeli na 12 okolišev. Vsak okoliš naj bi imel najmanj eno delegatsko mesto, preostalih 6 delegatskih mest pa se razdeli na tiste okoliše, ki imajo najbolj razvito področje in največ zaposlenih.

b. Spremeni naj se tudi določba 4. člena zakona, tako da se število okolišev poveča na 12, pri čemer naj bi imel vsak okoliš s socialno-zdravstvenega področja po najmanj eno delegatsko mesto. Preostalo eno delegatsko mesto pa naj bi bilo dodeljeno vodilnemu okolišu, ki ima najbolj razvito področje oziroma največ zaposlenih.

c. Spremeni naj se prav tako določba 5. člena, tako da se število okolišev s kmetijskega področja poveča na 12. Pri tem pa naj bi imel vsak okoliš po najmanj enega delegata. Preostalo število delegatskih mest naj se porazdeli glede na razvitost oziroma število zaposlenih v kmetijstvu.

d. Glede 6. in 7. člena, ki opredelujeta volilne okoliše na področju obrti in državnih organov ter družbenopolitičnih organizacij, pa predlagamo, da se prouči možnost povečanja števila okolišev na 12, s tem pa tudi števila delegatskih mest ob sorazmernem zmanjšanju števila delegatskih mest na drugih področjih.

Pri tem bo potrebno upoštevati tudi dejstvo, da večino obravnavanih predlogov sprejema Zbor Združenega dela Republiške skupščine soglasno. Predlagana prerazdelitev delegatskih mest ne bi vplivala na možnosti uveljavljanja interesov delavcev s posameznih področij. Na drugi strani pa bi omogočila neposrednejšo povezanost z delegatsko bazo, lažje usklajevanje stališč in večji vpliv družbenopolitičnih organizacij na uresničevanje delegatskih odnosov v skupščinskem delegatskem sistemu.

Pričakujemo, da bodo naša stališča in predlogi upoštevani pri oblikovanju predloga sprememb in dopolnitev tega zakona.

Predsednica Mara Žlebnik: Hvala, tovariš Kostrevec! Ali želi še kdo razpravljati? Tovariš Slavko Tornič, delegat občine Cerknica, ima besedo!

Slavko Tornič: Tovarišice in tovariši delegati! Gradivo so obravnavale Občinska konferenca Socialistične zveze delovnega ljudstva Cerknica in delegacije za zbornice Skupščine SR Slovenije. Naša delegacija ga je obravnavala dne 18. 11. 1977 in ima naslednje pripombe k osnutku zakona o določitvi okolišev in števila delegatskih mest po dejavnostih in okoliših za Zbor združenega dela Skupščine SR Slovenije za posamezna področja:

Kmetijska dejavnost: V osnutku je občina Cerknica v 3. okolišu z občinami Nova Gorica, Ajdovščina, Tolmin, Idrija, Postojna, Ilirska Bistrica, Koper, Izola, Piran in Sežana, ki ima dve delegatski mesti. Naš predlog je, naj bi se občina Cerknica vključila v 2. okoliš, ker je z njim gospodarsko povezana v proizvodnji mesa in mleka, po veterinarski službi in podobno in se na ta način povezuje v širši kmetijski kompleks.

Socialno-zdravstveno področje: V osnutku zakona je občina Cerknica v 4. okolišu z občinami Postojna, Ilirska Bistrica, Koper, Izola, Piran in Sežana, ki ima eno delegatsko mesto. Naš predlog pa je, da bi bila vključena v prvi okoliš, ker smo zdravstveno vezani na Regionalno zdravstveno skupnost Ljubljana.

Gospodarsko področje: V osnutku zakona smo v 4. okolišu, in sicer z občinama Postojna in Ilirska Bistrica, ki ima tri delegatska mesta. Načeloma se strinjamo, čeprav bi bili lahko z enim delegatskim mestom samostojen okoliš.

Prosvetno-kulturno področje: V osnutku je občina v 4. okolišu z občinami Postojna, Ilirska Bistrica, Koper, Izola, Piran, Sežana, ki ima eno delegatsko mesto. Naš predlog je, da bi bili vključeni v 1. okoliš, ker smo tudi na prosvetnem in kulturnem področju vezani na institucije v Ljubljani.

Podobne težnje so tudi na področju obrtnih in drugih dejavnosti ter na področju delovnih skupnosti državnih organov, družbenopolitičnih organizacij in društev.

Velik problem, kot so pokazale izkušnje minulih let, pa je sestajanje delegacij. Velike razdalje in problem prevozov, to je značilno opravičilo za neudeležbo delegatov na sejah delegacij.

Predsednica Mara Žlebnik: Hvala, tovariš Tornič! Ali želi še kdo razpravljati? Prosim, besedo ima tovarišica Zdenka Jurkas!

Zdenka Jurkas: Imam za potrebno, da dopolnim razpravo tovariša delegata iz občine Sevnica. Dogovorili smo se, da bo obrazložitev podal tudi v imenu skupine delegatov za Zbor občin iz občine Brežice. Naša skupina je obravnavala isto temo 21. 11. 1977 in se pridružuje postavljenim zahtevam z enako obrazložitvijo.

Predsednica Mara Žlebnik: Tovarišica Jurkasova, hvala lepa. Šteje se, da je tovariš Kostrevec razpravljal tudi v imenu občine Sevnica.

Kdo še želi razpravljati? Pismeni prispevek k tej točki dnevnega reda je dal tovariš Karel Sukič, delegat občine Murska Sobota.

Če ne želi nihče več razpravljati, zaključujem razpravo in predlagam zboru, da sprejme naslednji sklep:

1. Predlog za izdajo zakona o določitvi okolišev in števila delegatskih mest po dejavnostih in okoliših za Zbor združenega dela Skupščine Socialistične republike Slovenije, z osnutkom zakona, se sprejme.

2. Predlog zakona pripravi Izvršni svet Skupščine Socialistične republike Slovenije.

3. Pri pripravi predloga zakona naj upošteva pripombo, dano v poročilu Zakonodajno-pravne komisije, pripombe skupin delegatov in pripombe, dane v razpravi na današnji seji Zbora.

Kdor je za predlagani sklep, naj prosim glasuje! Kdo je za? (50 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je zbor soglasno sprejel predlagani sklep.

Prehajamo na 14. točko dnevnega reda, to je na predlog za izdajo zakona o dopolnitvi zakona o volitvah in odpoklicu delegatov za Zbor republik in pokrajin Skupščine Socialistične federativne republike Jugoslavije, z osnutkom zakona.

Predlog za izdajo zakona in zakonski osnutek je Skupščini predložil v obravnavo Izvršni svet. Za svojega predstavnika je določil tovariša Miha Wohinza, svetovalca v Izvršnem svetu. Želi tovariš Wohinz besedo? (Ne želi.)

Predlog za izdajo zakona in zakonski osnutek ste prejeli z dopisom z dne 2. 11. 1977. Izvršni svet predlaga, da se v smislu drugega odstavka 250. člena poslovnika Skupščine Socialistične republike Slovenije prva in druga faza zakonodajnega postopka združita, tako da se hkrati obravnavata in sprejemata predlog za izdajo zakona in zakonski osnutek.

O tem predlogu Izvršnega sveta začenjam razpravo. Kdo želi razpravljati? (Nihče.) Zaključujem razpravo in predlagam, da o predlogu glasujemo. Kdor je za predlog Izvršnega sveta, da se prva in druga faza zakonodajnega postopka združita, naj prosim glasuje! Kdo je za? (46 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je predlog Izvršnega sveta soglasno sprejet.

Predlog za izdajo zakona in zakonski osnutek sta obravnavala Odbor za družbenopolitični in komunalni sistem in Zakonodajno-pravna komisija, ki sta predložila pismeni poročili. Pričenjam razpravo. Kdo želi besedo? (Nihče.) Zaključujem razpravo in predlagam zboru, da sprejme naslednji sklep:

1. Predlog za izdajo zakona o dopolnitvi zakona o volitvah in odpoklicu delegatov za Zbor republik in pokrajin Skupščine Socialistične federativne republike Jugoslavije, z osnutkom zakona, se sprejme.

2. Predlog zakona pripravi Izvršni svet Skupščine Socialistične republike Slovenije.

3. Pri pripravi predloga zakona naj upošteva pripombo, dano v poročilu Odbora za družbenopolitični in komunalni sistem.

Kdor je za predlagani sklep, naj prosim glasuje! (46 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je zbor soglasno sprejel predlagani sklep.

Sedaj se vračamo na 2. točko dnevnega reda, to je na osnutek resolucije o politiki izvajanja družbenega plana Socialistične republike Slovenije za obdobje 1976—1980 v letu 1978.

Prosim poročevalca Odbora tovariša Jeriha, da prebere poročilo!

Avgust Jeriha: Tovarišica predsednica, tovarišice in tovariši delegati! Poročilo o obravnavi stališč in priporočil Skupščine SR Slovenije v zvezi z obravnavo resolucije o politiki Izvajanja družbenega plana za obdobje od leta 1976 do leta 1980 v letu 1978:

Odbor Zbora združenega dela za družbenoekonomski razvoj in Odbor našega zbora za družbenoekonomski razvoj, ki jima je bilo na današnji seji naloženo, da spremljata razpravo in proučita spreminjanje in dopolnilne predloge ter pripombe in mnenja k predlogu stališč in priporočil Skupščine SR Slovenije v zvezi z obravnavo osnutka resolucije o politiki izvajanja družbenega plana SR Slovenije za obdobje 1976—1980 v letu 1978, ocenjujeta, da so bile razprave na sejah zborov v skladu s predloženimi stališči kot tudi stališči, za katera se zavzemajo Izvršni svet in delovna telesa Skupščine SR Slovenije.

Odbora predlagata, da zbora sprejmeta vse predloge iz razprave, kakor tudi predloge, ki sta jih odbora izoblikovala na današnji seji in pred sejo zborov, ker po mnenju odborov izboljšujejo in dopolnjujejo predložena skupščinska stališča in priporočila.

Odbora predlagata naslednje spremembe:

V prvi točki stališč in priporočil se drugi odstavek spremeni in dopolni tako, da se v celoti glasi: »V zvezi s tem je treba v temeljnih in drugih organizacijah združenega dela, v njihovih asociacijah ter drugih samoupravnih organizacijah in skupnostih hitreje ukrepati za boljše izkoriščanje delovnega časa in za večanje deleža znanja in raziskovanja ob hkratnem povečanju delovne in tehnološke discipline. Obenem je treba na vseh ravneh pospešeno uveljavljati za zakonom o združenem delu opredeljen sistem pridobivanja osebnih dohodkov po rezultatih živega dela in gospodarjenja z rezultati minulega dela kot enega od spodbujevalcev višje produktivnosti dela.«

K drugi točki: Drugi odstavek te točke naj bi se dopolnil in spremenil tako, da bi se v celoti glasil: »Pogoje za krepitev akumulativne in reprodukcijske sposobnosti gospodarstva je treba zagotavljati tudi z usklajevanjem osebnih, skupnih in splošnih potreb z realnimi materialnimi možnostmi, celovito revizijo davčne politike, doslednim uresničevanjem samoupravnih sporazumov o temeljnih planov družbenih dejavnosti ter drugimi ukrepi in onemogočiti sedanje naraščanje obveznosti gospodarstva za te namene.«

K peti točki: V tretjem odstavku prvega odstavka naj se besedi »podrejata izvozu« črtata in nadomestita z besedilom »usklajevati z izvozom«. Prvotno besedilo se je glasilo, da je »uvoz potrebno podrejata izvozu«. Današnja diskusija pa je opozorila na enakopravnost izvoza in uvoza; seveda pa se mora uvoz gibati v okviru deviz, ustvarjenih z izvozom.

K šesti točki: Tretji odstavek naj se dopolni in spremenil tako, da se v celoti glasi: »Glede usklajevanja skupne porabe po samoupravnih sporazumih o temeljnih plana za leto 1977 se Skupščina SR Slovenije strinja z usmeritvijo, da skupščine samoupravnih interesnih skupnosti pripravijo oceno skladnosti priliva sredstev z določili samoupravnih sporazumov in da presežek prispevkov vrnejo zavezancem za prispevke. Glede sredstev, ki bodo na osnovi prispevkov dotekala nad dogovorjenimi zneski, Skupščina poudarja, da jih je treba imobilizirati in vrniti plačnikom sorazmerno z njihovimi vplačili. Zato se samoupravnim interesnim skupnostim, ki teh stališč ne bodo uresničile, poraba presežkov ne sme upoštevati v osnove za leto 1978 in bo ustrezno zmanjšana prispevna stopnja v prvem trimesečju v 1978. letu.

Skupščina soglaša s predlogom Izvršnega sveta, da je glede na splošna gibanja osebnih dohodkov treba zagotoviti uskladitev osebnih dohodkov v osnovnem šolstvu, v delu usmerjenega izobraževanja, v knjižničarstvu in v gledališki dejavnosti, obenem pa iz presežkov skupnosti otroškega varstva ustrezno povečati nadomestila za podaljšani porodniški dopust. Skupščina priporoča vsem zavezancem prispevka za družbene dejavnosti, da vrnjena sredstva usmerijo v sredstva materialne osnove dela.

Naslednja sprememba je v 8. točki. V drugi vrsti naj se beseda »pomembni« nadomesti z besedo »nekateri« na koncu tega odstavka pa doda naslednji stavek: »Skupščina podpira predvidene ukrepe Izvršnega sveta Skupščine SR Slovenije na tem področju«. To so ukrepi, ki jih je podal popredsednik Dragan.

O nekaterih konkretnih predlogih in pripombah menita odbora, da so po svoji naravi takšne, da zahtevajo poprejšnjo proučitev in uskladitev z nosilci posameznih nalog. Odbora predlagata, da se v četrtem poglavju predloženih stališč in priporočil drugi odstavek črta in nadomesti z novim odstavkom, ki se glasi: »Pri oblikovanju predloga resolucije o politiki izvajanja družbenega plana SR Slovenije v letu 1978 naj Izvršni svet poleg teh stališč in stališč Družbenopolitičnega zbora ter ekspozicija na sejah zborov dne 23. novembra 1977 upošteva tudi konkretne pripombe in predloge, ki so razvidni iz poročil skupščinskih teles in pisemnih predlogov delegatov, ter mnenja in predloge, ki so bili dani na obeh sejah zborov«.

Konkretne predloge, ki se nanašajo na dejavnost ali položaj posameznih organizacij združenega dela, gospodarskih panog oziroma območij, naj Izvršni svet podrobno prouči in uskladi z vsemi prizadetimi dejavniki in nosilci nalog ter jih po potrebi smiselno ali v celoti vključi v besedilo v predloga resolucije. Mnoge predloge, ki so bili danes tukaj podani, je treba najprej soočiti z vsemi predlagatelji. Tega pa danes tu ni mogoče storiti. Zato odbora predlagata, da se v tem aktu določi obveznost Izvršnega sveta, da bodo predlogi proučeni in da bodo dobili mesto v predlogu resolucije.

Predsednica Mara Žlebnik: Hvala, tovariš Jeriha. Slišali ste predlog Odbora. Ali želi o tem predlogu kdo razpravljati? Kaže, da nihče. Potem predlagam, da o predlogu stališč in priporočil, skupaj z dopolnili Odbora, glasujemo. Kdor je za predlog stališč in priporočil, naj prosim glasuje! (46 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je predlog stališč in priporočil soglasno sprejet.

Prehajamo na 15. točko dnevnega reda, to je na osnutek zakona o založništvu.

Osnutek zakona je Skupščini predložil v obravnavo njen izvršni svet. Za svojega predstavnika je določil predsednika Komiteja za kulturo tovariša Andreja Ujčiča. Želi predstavnik predlagatelja osnutek zakona tudi ustno obrazložiti? (Ne.)

Osnutek zakona ste prejeli z dopisom z dne 27. 10. 1977. Obravnavala sta ga Odbor za družbenoekonomske odnose in razvoj in Zakonodajno-pravna komisija, ki sta predložila pisмени poročili.

Želijo poročevalci besedo? (Ne.)

Pričenjam razpravo. Kdo želi besedo? (Nihče.) Zaključujem razpravo in predlagam zboru, da sprejme naslednji sklep:

1. Osnutek zakona o založništvu se sprejme.
 2. Predlog zakona pripravi Izvršni svet Skupščine SR Slovenije.
 3. Pri pripravi predloga zakona naj upošteva vse pripombe, predloge in mnenja, dana v poročilih delovnih teles Skupščine in zbora.
- Kdor je za predlagani sklep, naj prosim glasuje! (46 delegatov glasuje za.)
Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)
Ugotavljam, da je zbor soglasno sprejel predlagani sklep.

Prehajamo na 16. točko dnevnega reda, to je na osnutek zakona o dopolnitvi zakona o skupnem obsegu proračunskih izdatkov federacije za leto 1977, ki ga je Skupščini predložil v soglasje Zbor republik in pokrajin Skupščine SFRJ.

Predstavnik naše delegacije v Zboru republik in pokrajin Skupščine SFRJ je Rudi Kropivnik, predstavnik Izvršnega sveta pa Dragan Mozetič. Želita predstavnika besedo? (Ne.) Osnutek zakona ste prejeli z razširitvijo dnevnega reda z dne 15. 11. 1977. Prejeli ste tudi mnenje Izvršnega sveta.

Osnutek zakona sta obravnavala Odbor za finance in Zakonodajno-pravna komisija, ki sta predložila pismeni poročili. Želijo poročevalci besedo? (Ne želijo.)

K razpravi se je javila tovarišica Minka Krvina, delegatka Skupščine mesta Ljubljana!

Minka Krvina: Tovarišice in tovariši delegati! Delegacija mesta Ljubljana ima naslednje pripombe k temu zakonu:

Znane so nam težave v zvezi z zagotavljanjem kotizacije republike Slovenije v zvezni proračun. Zaradi teh težav naj bi bil v prihodnjem letu morda uveden celo republiški davek iz osebnega dohodka delavcev in občanov. Odprto je še vprašanje, kako zagotoviti sredstva za letošnje obveznosti. Z zakonom o izvrševanju zveznega proračuna za leto 1977 (3. odstavek 2. člena) je zahteva po poravnavi obveznosti republik ostro postavljena. Povečan priliv prihodkov na račun večjega uvoza pa je posledica negativnih gospodarskih tokov, ki so v nasprotju s sprejetimi srednjeročnimi usmeritvami. Tehtni razlogi za nominalno povečanje proračuna niso navedeni, premalo je tudi povedanega o tem, na katerih področjih se povečuje izvoz in v katerih panogah.

Na podlagi teh razmišljanj bi želeli zvedeti, zakaj se za povečan priliv izvirnega prihodka zveznega proračuna ne zmanjša obveznost republik in avtonomnih pokrajin oziroma zakaj se ne bi korigirala višina prispevkov tistih republik, katerih priliv temeljnega davka od prometa proizvodov ne zadošča za plačilo obveznosti.

Predsednica Mara Žlebnik: Hvala lepa! Kdo še želi razpravljati? Ali lahko predstavnik Odbora ali predstavnik Sekretariata odgovori na vprašanja oziroma pripombe delegatke? (Ne.)

Če ne želi nihče več razpravljati, zaključujem razpravo in predlagam zboru, da sprejme naslednji sklep:

1. Zbor občin skupščine SR Slovenije daje soglasje k osnutku zakona o spremembi in dopolnitvi zakona o skupnem obsegu proračunskih izdatkov federacije za leto 1977.

2. K osnutku se dajejo pripombe iz razprave na današnji seji zbora.

3. Pooblašča se delegacija Socialistične republike Slovenije v Zboru republik in pokrajin Skupščine SFRJ, da da v imenu Skupščine SR Slovenije soglasje k predlogu zakona o spremembi in dopolnitvi zakona o skupnem obsegu proračunskih izdatkov federacije za leto 1977.

Kdor je za ta sklep, naj prosim glasuje! (46 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (2 delegata.)

Ugotavljam, da je zbor z večino glasov sprejel predlagani sklep.

Prehajamo na 17. točko dnevnega reda, to je na osnutek zakona o zagotovitvi sredstev za vrnitev premij za mleko, ki so jih republike in avtonomni pokrajini izplačale v obdobju od leta 1973 do leta 1975. Osnutek zakona je Skupščini predložil v soglasje Zbor republik in pokrajin Skupščine SFRJ.

Predstavniki naše delegacije je tovariš Rudi Kropivnik, predstavnik Izvršnega sveta je tovariš Dragan Mozetič.

Ali želijo predstavniki besedo? (Ne.) Osnutek zakona ste prejeli z razširitvijo dnevnega reda z dne 4. 11. 1977. Prejeli ste tudi mnenje Izvršnega sveta. Osnutek zakona sta obravnavala Odbor za finance in Zakonodajno-pravna komisija, ki sta predložila pismeni poročili. Žele poročevalci Odbora ali Izvršnega sveta besedo? (Ne.)

Pričenjam razpravo. Kdo želi razpravljati? (Nihče.)

Zaključujem razpravo in predlagam zboru, da sprejme naslednji sklep:

1. Zbor občin Skupščine SR Slovenije daje soglasje k osnutku zakona o zagotovitvi sredstev za vrnitev premij za mleko, ki so jih republike in avtonomni pokrajini izplačale v obdobju od leta 1973 do leta 1975.

2. K osnutku zakona se dajejo pripombe, ki jih predlagata Odbor za finance v svojem poročilu in Izvršni svet v svojem mnenju.

3. Pooblašča se delegacija Socialistične republike Slovenije v Zboru republik in pokrajin Skupščine SFRJ, da da v imenu Skupščine SR Slovenije soglasje k predlogu zakona o zagotovitvi sredstev za vrnitev premij za mleko, ki so jih republike in avtonomni pokrajini izplačale od leta 1973 do leta 1975.

Kdor je za ta sklep, naj prosim glasuje! (45 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je zbor soglasno sprejel predlagani sklep.

Prehajamo na 18. točko dnevnega reda, to je na dogovor o usmerjanju in uporabi posojil Mednarodne banke za obnovo in razvoj v obdobju od 1. julija 1976 do 30. junija leta 1981, ki ga je Skupščini predložil v potrditev Zbor republik in pokrajin Skupščine SFRJ.

Predstavniki naše delegacije v Zboru republik in pokrajin je tovariš Rudi Kropivnik, predstavnik Izvršnega sveta pa je tovariš Dragan Mozetič. Ali želite predstavnika besedo? (Ne.) Dogovor ste prejeli z razširitvijo dnevnega reda z dne 4. 11. 1977. Prejeli ste tudi mnenje Izvršnega sveta.

Dogovor so obravnavali: Odbor za finance, Zakonodajno-pravna komisija in Komisija za mednarodne odnose, ki so predložili pismena poročila. Ali želijo morda poročevalci besedo? (Ne želijo.) Pričenjam razpravo. Kdo želi besedo? (Nihče.) Zaključujem razpravo in predlagam zboru, da sprejme naslednji sklep:

1. Potrdi se dogovor o usmerjanju in uporabi posojil Mednarodne banke za obnovo in razvoj v obdobju od 1. julija leta 1976 do 30. junija leta 1981, ki ga je Skupščini SR Slovenije poslal v potrditev Zbor republik in pokrajin Skupščine

SFRJ in ki ga je podpisal Izvršni svet Skupščine SR Slovenije ter z njim prevzel za SR Slovenijo obveznosti po tem dogovoru.

2. Pooblašča se delegacija Skupščine SR Slovenije v Zboru republik in pokrajin Skupščine SFRJ, da da soglasje o dogovoru o usmerjanju in uporabi posojil Mednarodne banke za obnovo in razvoj v obdobju od 1. julija leta 1976 do 30. junija 1981, ki ga je podpisal Zvezni izvršni svet in z njim prevzel obveznosti za federacijo, oziroma da z delegacijami drugih socialističnih republik in socialističnih avtonomnih pokrajin v Zboru republik in pokrajin Skupščine SFRJ določi smernice Zveznemu izvršnemu svetu za reševanje morebitnih spornih vprašanj.

Kdor je za ta sklep, naj prosim glasuje! (46 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je zbor soglasno sprejel predlagani sklep.

Prehajamo na 19. točko dnevnega reda, to je na osnutek odloka o ugotavljanju prihodkov od carin in drugih uvoznih davščin, ki se v letu 1978 odstopajo Interesni skupnosti Jugoslavije za ekonomske odnose s tujino.

Osnutek odloka je Skupščini predložil v soglasje Zbor republik in pokrajin Skupščine SFRJ. Predstavnik naše delegacije je tovariš Rudi Kropivnik, predstavnik Izvršnega sveta pa pomočnik predsednika Republiškega komiteja za ekonomske odnose s tujino tovariš Andrej Sotelšek. Ali želita predstavnika besedo? (Ne želita.)

Osnutek odloka ste prejeli z razširitvijo dnevnega reda z dne 15. 11. 1977. Prejeli ste tudi mnenje Izvršnega sveta. Kot gradivo za to točko dnevnega reda pa ste prejeli še oceno višine potrebnih sredstev za financiranje pospeševanja zunanjetrgovinske menjave v letu 1978. Gradivo sta obravnavala Odbor za finance in Zakonodajno-pravna komisija, ki sta predložila pismeni poročili. Ali želijo poročevalci besedo? (Ne.)

Pričenjam razpravo. Kdo želi besedo? Kaže, da nihče. Zaključujem razpravo in predlagam zboru naslednji sklep:

1. Zbor občin Skupščine SR Slovenije daje soglasja k osnutku odloka o ugotavljanju prihodkov od carin in drugih uvoznih dajatev, ki se v letu 1978 odstopajo Interesni skupnosti Jugoslavije za ekonomske odnose s tujino.

2. Pooblašča se delegacija SR Slovenije v Zboru republik in pokrajin Skupščine SFRJ, da da v imenu Skupščine SR Slovenije soglasje k predlogu odloka o ugotavljanju prihodkov od carin in drugih uvoznih dajatev, ki se v letu 1978 odstopajo Interesni skupnosti Jugoslavije za ekonomske odnose s tujino.

Kdor je za predlagani sklep, naj prosim glasuje! (46 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je zbor soglasno sprejel predlagani sklep.

Prehajamo na 20. točko dnevnega reda, to je na predloge in vprašanja delegatov.

Po prvem odstavku 40. člena poslovnika Skupščine Socialistične republike Slovenije ima delegat v Zboru pravico postaviti Izvršnemu svetu ali republiškim funkcionarjem, ki vodijo delo republiških upravnih organov, vprašanja, ki se nanašajo na njihovo delo ali na zadeve iz njihove pristojnosti. Vprašanja lahko postavi delegat v Zboru tudi predsedniku Socialistične republike Slovenije, predsedniku Zbora ali tudi predsednikom delovnih teles, kakor tudi Skup-

ščini Samoupravne interesne skupnosti za območje republike, kadar ta enakovpravno odloča s pristojnim zborom.

Želi kdo od delegatov postaviti delegatsko vprašanje? Delegatsko vprašanje bo postavil tovariš Anton Berlak, delegat občine Postojna.

Anton Berlak: Tovarišica predsednica, tovarišice in tovariši delegati!

Skupini delegatov za Zbor združenega dela in za Zbor občin Skupščine občine Postojna postavljata naslednje delegatsko vprašanje: Delegacija LIV, tozd Kovinski izdelki, Postojna je poslala delegatsko vprašanje Skupščini občine Postojna, ki ga je ta obravnavala na svoji 23. seji 24. 10. 1977. Obravnavali sta ga tudi skupina delegatov 20. okoliša s področja gospodarstva za Zbor združenega dela in skupina delegatov občine Postojna za Zbor občin Socialistične republike Slovenije, in sicer 18. 11. 1977. Vprašanje se glasi:

1. Že dalj časa, v zadnjem času vse bolj masovno, delovne organizacije, tudi materialne proizvodnje, prirejajo razne večdnevne izlete na stroške delovne organizacije. Začetek pa je bil pri delovnih organizacijah posebnega družbenega pomena (elektrogospodarstvo, železnice). To so delovne organizacije, ki se financirajo iz proračuna ali drugih prispevkov gospodarstva. Tako prihajamo do absurda, da delovne organizacije materialne proizvodnje in druge, ki se napajajo iz sredstev drugih delavcev, prirejajo večdnevne izlete na družbene stroške, obenem pa izkazujejo izgubo pri svojem poslovanju.

Vprašujemo se, ali je res nujno dajati bančne kredite, to je torej družbena sredstva, kolektivom, da lahko prirejajo izlete v inozemstvo. Vprašujemo se tudi, kje je meja za tako prakso. Ali ni zadnji čas, da se na nivoju občine ali republike postavi neka omejitev za takšno prakso?

2. Tudi v letošnjem letu smo priča stari praksi, da poraba raste čez mero. Vsekakor pa je rast te porabe večja, kot porast družbenega produkta. Tako smo letos priča, da je v nekaterih samoupravnih interesnih skupnostih dotok denarja celo za 90 % večji v primerjavi z lanskim letom za obdobje 8 mesecev (Izobraževalna skupnost, Raziskovalna skupnost). Poleg tega je bil v avgustu mesecu uveden še nov sistem obračunavanja prispevkov za nekatere skupnosti, med njimi tudi za izobraževalno in raziskovalno dejavnost.

Po novem obračunu je pričakovati še povečan dotok prispevkov v te namene. Tako bo še več denarja odšlo v že tako veliko skupno porabo. Presežki denarja na žiro računu v samoupravnih interesnih skupnostih in drugih skupnostih pa ne le blokirajo gospodarskega razvoja, ampak povzročajo še nadaljnjo razvrednotenje denarja in inflacijo, ki je hočeš nočeš že vgrajena v stroške materialne proizvodnje. Materialna proizvodnja mora namreč pri kalkuliranju cen proizvodov pokriti vse stroške proizvodnje, in v teh so prispevki za vse vrste porabe zelo veliki.

Vprašujemo se, čemu je bilo treba že tako dovolj velike prispevke v avgustu povečati še z novim sistemom obračunavanja akontacij in kdo je za to odgovoren.

Zakonska regulativa bi morala vsaj malo upoštevati dejansko stanje, preden korigira obstoječi sistem. Letos pa je dinamika v gospodarstvu ugodnejša, kot je bila lansko leto, in rezultate tega vidi tudi bolj preprost človek. To bi moralo biti enkrat jasno tudi tistim, ki sprejemajo takšne predpise, kot je to navedeno v postavljenem delegatskem vprašanju. Hvala lepa.

Predsednica M a r a Ž l e b n i k : Hvala lepa, tovariš Berlak! Prosim, delegatsko vprašanje bo zastavil tovariš Jože Beg, občina Novo mesto!

J o ž e B e g : Skupščini SR Slovenije zastavljam naslednje vprašanje:

Ali lahko pričakujemo v letu 1978 projekt avtoceste Ljubljana—Bregana z vsemi usklajevalnimi postopki sprejemanja tako pomembnega projekta?

To delegatsko vprašanje, naj povem, je bilo že enkrat postavljeno, vendar je bilo takrat rečeno, da bo leta 1976 oziroma konec leta 1975 ta projekt sprejet skupaj z usklajevalnimi postopki. To delegatsko vprašanje smo torej postavili na začetku naše mandatne dobe in postavljamo ga na koncu naše mandatne dobe.

Predsednica M a r a Ž l e b n i k : Hvala lepa, tovariš Beg! Kdo še želi zastaviti delegatsko vprašanje?

Če ne želi nihče več zastaviti delegatskega vprašanja, zaključujem to točko dnevnega reda. Prosila bi vas, da še ne odhajate. Zbor združenega dela me namreč še ni obvestil, kako je sprejel stališča k osnutku republiške resolucije. Ne vemo, ali ga bomo morali usklajevati. Trenutek potrpite; mislim, da ne boste dolgo čakali.

Odrejam kratek odmor.

(Seja je bila prekinjena ob 16.55 in se je nadaljevala ob 17.05.)

Predsednica M a r a Ž l e b n i k : Tovarišice in tovariši! Nadaljujemo sejo. Predlagam, da se za nekaj minut vrnemo k 2. točki dnevnega reda, to je k osnutku resolucije SR Slovenije za prihodnje leto.

K poročilu odborov, ki so predlagali dopolnitve stališč in priporočil Skupščine SR Slovenije v zvezi z obravnavo osnutka resolucije o politiki izvajanja družbenega plana SR Slovenije za obdobje od leta 1976 do leta 1980 v letu 1977, je Zbor združenega dela sprejel majhen spreminjevalni predlog, in sicer k 6. točki. V predzadnjem odstavku naj se v četrti vrsti za besedilom »izobraževalne dejavnosti« vstavi besedilo »na način, ki ga je predlagal Izvršni svet v svojem ekspoziju« in postavi pika. Nadaljuje naj se besedilo »Obenem pa je potrebno izdelati...«, Ker to ni velika sprememba, predlagam, da o njej glasujemo z dvigom rok.

Kdor je za to dopolnitev, naj prosim glasuje! (Vsi delegati dvignejo roko.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je naš zbor predlagano dopolnitev stališč in priporočil soglasno sprejel.

Obveščam vas, da smo pri vseh točkah dnevnega reda, pri katerih smo sprejemali končne odločitve, uskladeni z Zborom združenega dela.

S tem je dnevni red seje zaključen in se vam zahvaljujem za udeležbo in razpravo na seji.

(Seja je bila končana ob 17.10.)

družbenopolitični zbor

44. seja

(5. oktobra 1977)

Predsedoval: Jože Božič,
podpredsednik Družbenopolitičnega zbora

Začetek seje ob 9.05.

Podpredsednik Jože Božič: Začenjam 44. sejo Družbenopolitičnega zbora Skupščine SR Slovenije.

Odsotnost so opravičili delegati: Stane Markič, Marko Bulc, Janko Česnik, Danica Jurkovič, Avgust Vrtar, Marjan Šiftar, Metka Smolko in Ivica Žnidaršič.

Preden pričnemo z delom, predlagam zboru, da izvoli delegata, ki bo pomagal predsedujočemu pri vodenju seje. Predlagam tovarišico Terezijo Štefančič. Ali se strinjate? Kdor je za, naj dvigne roko! (Vsi delegati dvignejo roko.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je predlog soglasno sprejet. Prosim tovarišico Štefančičevo, da pride pomagat voditi sejo.

Z dopisom z dne 21. 9. 1977 sem razširil dnevni red s predlogom odloka o izvolitvi člana Izvršnega sveta Skupščine SR Slovenije, o imenovanju predsednika Republiškega komiteja za ekonomske odnose s tujino in o dopolnitvi odloka o razrešitvi in izvolitvi nekaterih članov Izvršnega sveta Skupščine SR Slovenije, o razrešitvi ter imenovanju nekaterih republiških sekretarjev in o imenovanju predsednikov republiških komitejev.

Zato predlagam za današnjo sejo naslednji dnevni red:

1. odobritev zapisnika 43. seje zbora;
2. izvajanje sklepov in priporočil Skupščine SR Slovenije za reševanje problematike zaposlovanja naših delavcev v tujini in za postopno vračanje delavcev z dela v tujini in za njihovo ponovno vključevanje v zaposlitev v Socialistični republiki Sloveniji;
3. predlog odloka o izvolitvi člana Izvršnega sveta Skupščine SR Slovenije, o imenovanju predsednika Republiškega komiteja za ekonomske odnose s tujino in o dopolnitvi odloka o razrešitvi in izvolitvi nekaterih članov Izvršnega sveta

Skupščine SR Slovenije, o razrešitvi ter imenovanju nekaterih republiških sekretarjev in o imenovanju predsednikov republiških komitejev;

4. volitve in imenovanja;
5. predlogi in vprašanja delegatov.

Predlaga kdo kako spremembo ali dopolnitev dnevnega reda? Se s predlogom dnevnega reda strinjate? (Delegati se strinjajo.) Ugotavljam, da je predlog dnevnega reda sprejet.

Prehajamo na 1. točko dnevnega reda, to je na odobritev zapisnika 43. seje zбора.

Osnutek zapisnika 43. seje zбора ste prejeli. Predlaga kdo dopolnitev ali popravek zapisnika? (Nihče.) Če nihče, dajem odobritev zapisnika na glasovanje. Glasujemo javno, z dviganjem rok. Kdor je za odobritev zapisnika 43. seje zбора, naj prosim dvigne roko! (Vsi delegati dvignejo roko.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je Družbenopolitični zbor soglasno odobril zapisnik 43. seje zбора.

Prehajamo na 2. točko dnevnega reda, to je na izvajanje sklepov in priporočil Skupščine SR Slovenije za reševanje problematike zaposlovanja naših delavcev v tujini in za postopno vračanje delavcev z dela v tujini in za njihovo ponovno vključevanje v zaposlitev v Socialistični republiki Sloveniji.

K obravnavi te točke so bili še posebej povabljeni: tovariš Matjaž Jančar iz Predsedstva Socialistične republike Slovenije, tovariš Andrej Škerlavaj iz Republiškega sveta Zveze sindikatov Slovenije, tovariš Roman Ogrin iz Centralnega komiteja Zveze komunistov Slovenije in predstavniki Gospodarske zbornice Slovenije, Republiškega sekretariata za delo, Zveze skupnosti za zaposlovanje in Skupnosti socialnega varstva Slovenije.

Kot gradivo ste prejeli poročilo o izvajanju sklepov in priporočil za reševanje problematike zaposlovanja naših delavcev v tujini in za postopno vračanje delavcev z dela v tujini in za njihovo ponovno vključevanje v zaposlitev v Socialistični republiki Sloveniji za leto 1976 ter informacijo o izvajanju investicijskih in podobnih del v tujini in o izpolnjevanju pogojev, ob katerih smejo organizacije združenega dela pošiljati delavce na delo v tujino.

Obe gradivi je predložil Izvršni svet, prejeli pa ste jih s sklicem seje zбора z dne 3. avgusta 1977.

Poleg tega ste dobili še informacijo Republiške konference SZDL Slovenije o nekaterih vprašanjih na področju dela z delavci na začasnem delu v tujini in predlog najnujnejših ukrepov za učinkovitejše reševanje vprašanj vračanja delavcev z začasnega dela v tujini ter njihovega položaja in problemov na začasnem delu v tujini ter mnenja, stališča in sklepe Predsedstva SR Slovenije ob obravnavi informacije o položaju in problemih delavcev iz SR Slovenije na začasnem delu v tujini.

Ta tri gradiva ste prejeli z dopisom z dne 8. 9. 1977.

Gradiva sta obravnavala Odbor za družbenoekonomske odnose in Komisija za mednarodne odnose. Poročili ste prejeli.

Danes ste prejeli na klop še predlog stališč in predlogov in predloge Koordinacijskega odbora za vprašanja naših delavcev na začasnem delu v tujini pri Predsedstvu Republiške konference Socialistične zveze delovnega ljudstva Slovenije.

Uvodno besedo bo imel tovariš Pavle Gantar, član Izvršnega sveta Skupščine SR Slovenije in republiški sekretar za delo!

Pavle Gantar: Tovariš predsednik, tovarišice in tovariši delegati! Poročilo o izvajanju sklepov in priporočil, ki jih je sprejela Skupščina SR Slovenije dne 30. 7. 1976 za reševanje problematike zaposlovanja naših delavcev v tujini in za postopno vračanje naših delavcev z dela v tujini ter za njihovo ponovno vključevanje v zaposlitev v naši republiki za leto 1976, kakor tudi informacija o izvajanju investicijskih in podobnih del v tujini in o izpolnjevanju pogojev, ob katerih smejo organizacije združenega dela pošiljati delavce na delo v tujini, sta rezultat dela vrste upravnih organov, Izvršnega sveta, kakor tudi podatkov, ki so jih posredovale samoupravne interesne skupnosti, občinske skupščine in drugi nosilci nalog, navedeni v omenjenem skupščinskem dokumentu. Poročilo upošteva tudi rokovnik, ki ga je v oktobru preteklega leta o izvajanju sklepov in priporočil sprejel Izvršni svet.

Iz poročila izhaja, da se sklepi in priporočila ne uresničujejo postopno. Nadalje se ugotavlja, da se prizadevanja za vračanje naših delavcev iz tujine in za njihovo ponovno vključevanje v zaposlitev v naši republiki v vse večji meri izražajo v programih vseh subjektov planiranja, od temeljnih organizacij združenega dela, krajevnih skupnosti do samoupravnih organizacij in družbenopolitičnih skupnosti. Tako se postopoma ustvarjajo in širijo pogoji za postopno vračanje delavcev z dela v tujini in za njihovo ponovno vključevanje v zaposlitev v naši republiki oziroma za zmanjšanje zaposlovanja v tujini, skladno z doseženo stopnjo družbenega in ekonomskega razvoja v SFR Jugoslaviji in SR Sloveniji.

Nesporno imajo prizadevanja za vračanje naših delavcev z začasnega dela v tujini svoje socialne, ekonomske, kulturne in izobraževalne aspekte, ki so vsi povezani med seboj v tej smeri, da se ustvarijo pogoji za vračanje naših ljudi. S tem pa se problematika naših delavcev nesporno tesno povezuje s kompleksno politiko zaposlovanja v naši republiki, kakor tudi s kompleksno politiko zaposlovanja v vsej državi kot kvalitetnim faktorjem našega družbenoekonomskega razvoja.

Število naših delavcev, ki so začasno zaposleni na tujem, je po oceni 76 000 in 25 000 njihovih družinskih članov. Mislim, da je to pomembno število, tako z družbenopolitičnega kot tudi z ostalih vidikov. Podatki za leto 1976 namreč kažejo, da smo zaposlili 36 000 novih delavcev, od tega le dobri $\frac{2}{3}$ iz SR Slovenije, slabo tretjino pa iz drugih republik. Tako stanje nas ponovno opozarja, da moramo povečati napore za vračanje naših delavcev iz tujine, da bi omilili primanjkljaj živega dela v našem gospodarstvu.

Analize nam dokazujejo, da je pokrivanje primanjkljaja delavcev z delavci, ki se vračajo iz tujine, po svojem obsegu skromno, saj smo po podatkih Skupnosti za zaposlovanje iz tega vira v letu 1976 pokrili le 2,9 % potreb po novih delavcih. Za leto 1976 je karakteristično še nadaljnje zmanjševanje zaposlovanja naših delavcev v tujini ob hkratnem vračanju naših ljudi iz tujine. Tako se je s posredovanjem skupnosti za zaposlovanje zaposlilo na začasnem delu v tujini iz SR Slovenije 1012 delavcev. V celotnem obsegu v tujini zaposlenih delavcev zavzemajo 96 % sezonske zaposlitve. Po podatkih skupnosti za zaposlovanje se je v preteklem letu vrnilo z dela v tujini v našo republiko in prijavilo kot iskalci zaposlitve 2653 delavcev. Dejansko število delavcev, ki so se vrnili z začasnega dela v tujini, pa je znatno višje, upošteva je delavce, ki so se ali vrnili na

svoja kmetijska posestva ali si pridobili pravico iz invalidsko-pokojninskega zavarovanja ali pa so vključeni v razne oblike malega gospodarstva, zlasti na področju privatne dejavnosti.

Podatki kažejo, da je tudi v letu 1976 bilančen saldo pozitiven, kar ni posledica bistvenega zmanjšanja možnosti za zaposlovanje v zahodnoevropskih deželah, temveč nesporno tudi rezultat večjih možnosti, boljših pogojev in tudi večjih naporov, da se najde zaposlitev v domovini.

Skupnosti za zaposlovanje informirajo delavce v tujini o prostih delovnih mestih v domovini. Evidenco vodijo tekoče in jo uporabljajo za informiranje v tujini prek objav v časopisih, ki izhajajo za delavce v tujini, ali pa te informacije dajejo delavcem ob njihovih obiskih v domovini.

Poleg predpisanih evidenc vodijo skupnosti za zaposlovanje tudi posebne evidenčne kartice za delavce, ki se žele vrniti v domovino in svoje želje prijavijo skupnosti za zaposlovanje. V skladu s skupščinskimi sklepi in priporočili organizacije združenega dela tudi podaljšujejo roke razpisov za zasedanje prostih delovnih mest, tako da so v večji meri dostopna tudi našim delavcem na začasnem delu v tujini.

Kljub ugodnejši bilanci zaposlovanja v tujini in vračanju naših ljudi iz tujine pa z rezultati naših prizadevanj še ne moremo biti zadovoljni. Temu je vzrok dejstvo, da smo v regijah, iz katerih je šlo največ delavcev na delo v tujino, premalo poskrbeli za razvoj sekundarnega in terciarnega sektorja gospodarstva in s tem za možnost zaposlovanja ne le delavcev iz tekočega prirastka, temveč tudi delavcev, ki se vračajo iz tujine. Gre za manj razvita obmejna območja, zlasti za Pomurje, kjer je po podatkih Skupnosti za zaposlovanje nezaposlenost, ki je sicer v okviru naše republike neznatna, največja. Moram reči, da je število tako veliko, da že ustvarja določene družbenopolitične in družbenoekonomske probleme v tem območju.

Ugotavljamo sicer, da so nekatere organizacije združenega dela že pričele realizirati priporočila in da svoje nove industrijske in druge obrate ustanavljajo v območjih, kjer je dovolj delavcev. Po dosedanjih podatkih se bo v treh obratih, ki so locirani pretežno v Pomurju, kjer je ta problem najbolj pereč, v letu 1977 zaposlilo okrog 700 delavcev, do leta 1980 pa okrog 1300 delavcev. Ta porast delovnih mest seveda ne bo zadoščal za reševanje zaposlovanja naših ljudi, ki se vračajo iz tujine, zlasti zato ne, ker je njihova prostorska mobilnost minimalna.

Usmeritev ustanavljanja novih obratov v manj razvita območja, kjer so večje možnosti za zaposlovanje, morajo nesporno pospeševati in bodo pospeševali spodbujevalni ukrepi poslovnih bank, ki bodo dajale tudi iniciativo za proizvodno sodelovanje in združevanje dela in sredstev med organizacijami združenega dela iz manj razvitih in drugih območij.

Na drugi strani pa se ustvarjajo tudi drugi pogoji za angažiranje dela in sredstev občanov na področju samostojnega osebnega dela, kar je nasploh pomembno za spodbuditev vračanja naših ljudi iz tujine.

Ukrepi, ki so bili v minulem obdobju sprejeti v kmetijstvu, in sicer na področju združevanja kmetov, zaščite in ureditve prometa s kmetijskimi zemljišči, ureditve socialne in zdravstvene zaščite kmetov, ureditve davčne politike z raznimi davčnimi olajšavami, razvijanja manj razvitih hribovitih in gorskih predelov, razvoja kmetijske pospeševalne dejavnosti, razvoja družbenoekonomskih odnosov v kmetijskih organizacijah združenega dela, so omogočili, da precejšen

del vračajočih se delavcev, čeprav iščejo zaposlitev predvsem v industriji, ne opušča, ampak celo razvija kmetijsko proizvodnjo tudi na svojih posestvih.

Ugotavljamo tudi, da delavci na začasnem delu v tujini v veliki meri vlagajo svoje prihranke v razvoj kmetijske proizvodnje, predvsem v nabavo kmetijske mehanizacije, obnovo in gradnjo gospodarskih in stanovanjskih objektov. Pri tem pa vendarle kaže opozoriti, da naši delavci, ki se vračajo iz tujine z moderno kmetijsko opremo, le-te ne morejo izkoristiti v ustrezni meri, ker so njihove agrarne površine premajhne. Zato kaže razmisliti o ukrepih, ki bi omogočili produktivnejšo izrabo zemljišč, zlasti še tistih, ki ostajajo neobdelana.

Reševanje graditve stanovanj za delavce, ki se vračajo iz tujine ali ki se žele vrniti z začasnega dela v tujini, zajema sestavne elemente stanovanjske graditve, in sicer financiranje, pripravo in graditev. Kar se tiče graditve stanovanjskih objektov, imamo na razpolago dovolj kapacitet v zaključenih soseskah, kjer naj bi delavci kupovali stanovanja tudi v etažni lastnini. Pri tem je dana možnost za angažiranje gradbenih organizacij združenega dela, še zlasti, če se gradijo večja, komunalno urejena naselja. Za gradnjo posameznih hiš izven večjih urejenih urbanističnih kompleksov pa se delavci iz tujine lahko poslužujejo obrtnih podjetij ali zidarskih mojstrov, ki samostojno opravljajo svojo obrt.

Čeprav je bilo v zvezi z reševanjem stanovanjskih problemov delavcev, ki se vračajo iz tujine, že marsikaj storjeno, so vendarle še vedno številne težave, s katerimi se srečujejo ti delavci. Predvsem gre za zelo dolgotrajen postopek pri zagotavljanju lokacijskih, gradbenih in drugih dovoljenj. Odtod sugestije in ideje, da bi bilo potrebno oblikovati v okviru bank ali drugih institucij posebne službe, ki bi za te delavce urejevale vsa ta vprašanja.

Interes družbe za zagotavljanje pogodb za postopno in organizirano vračanje delavcev z dela v tujini je vsebovan tudi v družbenem planu naše republike za obdobje 1976—1980 in tudi v večini planov naših občin. Vendar pa moramo kljub temu kritično ugotoviti, da si številne občine premalo prizadevajo za zagotavljanje pogojev za vračanje delavcev iz tujine. Vse prepočasi se lotevajo analiz na tem področju, pa tudi temeljni nosilci planiranja družbeno-ekonomskega razvoja v srednjeročnih planih niso dovolj upoštevali delovne vključitve vračajočih se delavcev. Ugotavljamo, da v številnih občinah še ne delujejo koordinacijske komisije v okviru občinskih konferenc SZDL, ki naj bi povezovalе družbeno dejavnost v zvezi z vračanjem naših delavcev, številne pa so tudi občinske skupščine, ki še niso ustanovile teles, omenjenih v skupščinskih priporočilih.

K zagotavljanju pogojev za hitrejši proces vračanja naših delavcev iz tujine bo nesporno prispeval tudi zakon o združenem delu. Zakon med drugim določa, da lahko organizacije združenega dela za razširitev materialne osnove dela zbirajo denarna sredstva občanov, če so ta sredstva namenjena za odpiranje novih delovnih mest in če sprejmejo obveznost, da bodo sklenile delovna razmerja z občani, ki dajejo sredstva, če se s tem ustvarijo možnosti za njihovo zaposlitev in razširijo možnosti za zaposlovanje nasploh.

Nadalje zajema tudi združevanja samostojnega osebnega dela s sredstvi v lastnini občanov z združenim delom, in sicer v zvezi z združevanjem delovnih ljudi v obrtne in druge zadruga, ter njihovo sodelovanje z organizacijami združenega dela in pogodbenimi organizacijami združenega dela. Z realizacijo vseh priporočil se bo lahko v večji meri realiziraló združevanje delavčevih prihran-

kov, še zlasti delavcev na začasnem delu v tujini, in njihovo vračanje in postopno vključevanje doma.

Nadalje bi opozoril, da mora po svoje prispevati za realizacijo politike zaposlovanja v naši republiki tudi družbeni dogovor o minimalnih standardih za življenjske in kulturne razmere pri zaposlovanju delavcev, ki je bil podpisan leta 1976. Njegov namen je prispevati k učinkovitemu in hitrejšemu reševanju temeljnih vprašanj na področju zaposlovanja. Na osnovi tega družbenega dogovora je Republiški svet Zveze sindikatov Slovenije dal pobudo za sklenitev in v večini občin so že sklenjeni samoupravni sporazumi o materialnih standardih za življenjske in kulturne razmere pri zaposlovanju delavcev na področju posameznih občin.

Opozoriti moram, da je še nerešeno vprašanje priznanja strokovne usposobljenosti, ki so jo jugoslovanski delavci dosegli v tujini. Opredeljeno je bilo stališče, da je potrebno najti sistemsko rešitev, na podlagi katere bo mogoče delavcem, ki se vrnejo iz tujine, priznati dejansko usposobljenost in zagotoviti možnost za dopolnitev praktičnega značaja, pridobljenega v tujini, s strokovno-teoretičnim in splošnim znanjem. Nosilec priprave rešitve kakor tudi izvajanja je Republiški komite za vzgojo in izobraževanje v sodelovanju z drugimi dejavniki.

Izredno pomemben dejavnik pri zagotavljanju pogojev za vračanje je tudi dopolnilni pouk v materinem jeziku za otroke naših delavcev v tujini, ki se je začel v šolskem letu 1971—1972. Dopolnilni pouk se je iz leta v leto širil in je ob zaključku šolskega leta 1975—1976 vključeval 765 učencev, ob koncu koledarskega leta 1976 pa že 1120 učencev. Pouk je organiziran v raznih državah, v Nemčiji, Švici, Belgiji, Avstriji, Franciji, Švedski, Kanadi in Avstraliji.

Organizirano izobraževanje naših delavcev v tujini je ena izmed temeljnih nalog v zvezi z zaposlovanjem in vračanjem domov. Za doseg tega cilja je bil v mesecu decembru 1975 podpisan družbeni dogovor o izobraževanju jugoslovanskih delavcev na začasnem delu v tujini. Organizacije, ki se ukvarjajo z izobraževanjem naših delavcev na delu v tujini, so sprejele samoupravni sporazum o sodelovanju pri izobraževanju jugoslovanskih delavcev v tujini; ta se že uporablja od 1. septembra 1976 dalje. Podpisnik tega sporazuma je tudi Dopisna delavska univerza iz Ljubljane.

Republiški komite za vzgojo in izobraževanje je izdal v mesecu decembru 1976 pooblastilo Dopisni delavski univerzi iz Ljubljane, da lahko organizira in izvaja dopisno izobraževanje za jugoslovanske delavce na začasnem delu v tujini za pridobitev izobrazbe, ki jo dajejo osnovna šola, poklicna administrativna šola, ekonomska šola, poklicna kovinarska šola za poklice, kot so ključavničar, orodjar, strugar, stiskalec, klepar, brusilec, kovač, precizni mehanik, mehanik hladilnih naprav, ter za tečaj tehničnega risanja in skladiščnega poslovanja.

Ceprav smo dosegli na področju informiranja naših delavcev v tujini pomembne rezultate, ki se uspešno razvijajo v nove oblike informiranja in povezovanja delavcev v tujini z domovino, pa vendar ostaja nadaljnji razvoj informiranja, zlasti v dodatku Večera, akuten problem, ki ga bo mogoče reševati le z večjim angažiranjem ustreznih republiških dejavnikov, seveda z večjimi materialnimi sredstvi.

Ko ocenjujemo izvajanje sklepov in priporočil, moramo ugotoviti, da je bilo sicer opravljenih precejšnje število kratkoročno zasnovanih nalog, da pa bo treba za hitrejše vračanje naših delavcev iz tujine in za njihovo vključevanje v delovno in družbeno življenje v domovini intenzivirati reševanje začrtanih

srednjeročnih in dolgoročnih nalog, ki jih imajo vsi dejavniki od združenega dela do upravnih organov, družbenopolitičnih organizacij in družbenopolitičnih skupnosti.

Iz poročila, o izvajanju naših investicijskih del v tujini izhaja, da so bile v letu 1974 sklenjene 204 pogodbe o izvajanju investicijskih del, v 1975. letu 101 pogodba in v 1976. letu 102 pogodbi. To je za tiste delavce, ki jih pošiljajo naše organizacije združenega dela v tujino za opravljanje raznih investicijskih del, o čemer je predloženo posebno poročilo. Torej je v letu 1976 izvajalo ta dela v tujini 2116 delavcev, v 1975. letu 1790 in v 1976. letu 2458 delavcev.

Poleg porasta števila delavcev, ki izvajajo investicijska dela v tujini, je potrebno poudariti, da v zadnjem času naraščajo investicijska in druga dela naših organizacij združenega dela v manj razvitih in neuvršenih deželah in s tem tudi število naših delavcev v teh deželah.

Kvalifikacijska struktura naših delavcev, ki opravljajo ta dela v tujini, je ugodna, saj prevladujejo v glavnem kvalificirani delavci nad polkvalificiranimi. Dejstvo, da opravlja ta dela v tujini več kot polovica že nad štiri leta, 48 delavcev pa že nad 10 let, nas opozarja na potrebo po ukrepih, ki naj bi zagotovili, da bi se delavci menjavali v krajših časovnih obdobjih.

Izvajanje investicijskih in podobnih del v tujini ni le pomembna ekonomska dejavnost, ki zagotavlja združenemu delu pomemben del dohodkov, temveč je tudi pomembna oblika medsebojnega sodelovanja z drugimi državami, zlasti z neuvršenimi in deželami v razvoju. Izvajanje investicijskih in podobnih del je ena od pomembnih oblik našega nastopa v tujini tudi zato, ker z njo zagotavljamo tesnejše stike delavcev z domovino.

Republiški sekretariat za delo je v skladu z zakonom o temeljnih pogojih za zaposlovanje in varstvo jugoslovanskih državljanov na delu v tujini iz leta 1976 ugotavljal izpolnjevanje pogojev, po katerih smejo organizacije združenega dela in druge delovne organizacije pošiljati delavce na delo v tujino.

Zdravstveno varstvo teh naših tako imenovanih »detaširanih delavcev« je urejeno s samoupravnim sporazumom o najmanjšem obsegu zdravstvenega varstva in z regionalnimi sporazumi o vrstah in obsegu pravic iz neposrednega zdravstvenega varstva in o pravicah iz zdravstvenega zavarovanja; poseben položaj pa je zagotovljen po mednarodnih sporazumih, seveda tudi za socialno varnost. V državah, s katerimi Jugoslavija ni sklenila konvencije o socialni varnosti, skrbe za zdravstveno varstvo naša konzularna predstavništva. Po konvenciji so »detaširani delavci« izvzeti iz materialne obveznosti socialnega zavarovanja in ostane zavarovanje po naših predpisih. Za delovne in življenjske pogoje delavcev v tujini skrbijo organizacije združenega dela; delavcem zagotavljajo takšno nastanitev in hrano, kot jo imajo delavci v kraju, kjer se dela izvajajo, ter tolikšen osebni dohodek, kolikršnega dosegaajo delavci z enako stopnjo strokovne izobrazbe v državi, kjer dela izvajajo.

Organizacije združenega dela, ki pošiljajo delavce na investicijska dela v tujino, s samoupravnimi akti zagotavljajo delavcem vse pravice iz delovnega razmerja, njihovo udeležbo v samoupravnih odločitvah in možnost družbenopolitičnega delovanja. Vendar pa se v praksi kaže še vrsta pomanjkljivosti in so delavci pogosto neobveščeni o odločitvah samoupravnih organov.

Ugotavljamo, da Republiški svet Zveze sindikatov Slovenije, Gospodarska zbornica, Koordinacijski odbor za vprašanja naših delavcev na začasnem delu v tujini pri Republiški konferenci Socialistične zveze Slovenije in Republiški sekretariat za delo spremljajo pogoje, življenje in delo naših delavcev, ki jih

organizacije združenega dela pošiljajo na izvajanje del v tujino; seveda vsak s svojega vidika. Menim, da bo treba to dejavnost med njimi bolj povezati in jo tudi močneje koordinirati.

Tovariš predsednik, tovarišice in tovariši delegati! Na koncu bi dal poseben poudarek zlasti politiki vračanja naših delavcev iz tujine. Menim, da smo pri izvajanju politike in nalog na področju zaposlovanja naših delavcev v tujini, ki so opredeljene v ustreznih družbenopolitičnih listinah, zlasti pa v sklepih Predsedstva ZKJ, Predsedstva SFRJ, Socialistične zveze delovnega ljudstva Jugoslavije in Predsedstva SR Slovenije in tudi v dokumentih naših družbenopolitičnih organizacij, ki govorijo o področju in o vprašanih zaposlenosti in zaposlovanja, dosegli določene rezultate, tako glede omejevanja odhoda naših delavcev v tujino, glede organiziranja zaposlovanja in varstva naših delavcev v tujini in glede njihovega vračanja kakor tudi glede dopolnilnega šolanja, vzgoje otrok in informiranja delavcev v tujini.

Vendar moramo pri teh zadevah imeti pred seboj stališča, da bomo lahko dosegli boljše rezultate na tem področju zlasti ob aktivnem delovanju nekaj dejavnikov. Združeno delo naj na osnovi zakona o združenem delu združuje delo in sredstva v tistih območjih, kjer je še na razpolago dovolj delavcev. Menim, da ni samo pravica delavcev in razvitih območij, ampak tudi dolžnost, da nova delovna mesta odpirajo v območjih, kjer so še na razpolago delavci. To so tudi ekonomski izračuni.

Združeno delo mora brez predsodkov zaposlovati delavce, ki se vračajo iz tujine. V nekaterih organizacijah so namreč še vedno določeni predsodki. Pomemben faktor pri organizaciji te politike je seveda tudi aktivnost temeljnih družbenopolitičnih skupnosti in njihovih pristojnih organov — še vedno se ugotavlja, da se ravno za delavce, ki so v tujini, počasi ali zelo počasi rešuje vrsta problemov, kot so izdaja ustreznih lokacijskih in gradbenih dovoljenj, vprašanja davčne politike in podobno, ter seveda ostalih družbenih dejavnikov. Le tako se bo koncepcija, ki je načrtana v dokumentih družbenopolitičnih organizacij in drugih skupnosti, veliko hitreje in učinkovito realizirala. Hvala lepa.

Podpredsednik Jože Božič: Hvala! Ali želi poročevalec Odbora Henrik Peternelj dopolniti poročilo? (Da.) Prosim!

Henrik Peternelj: Odbor Družbenopolitičnega zbora za družbeno-ekonomske odnose je na svoji seji dne 20. septembra 1977 obravnaval poročilo o izvajanju sklepov in priporočil Skupščine SR Slovenije za reševanje problematike zaposlovanja naših delavcev v tujini, za postopno vračanje teh delavcev z dela v tujini in za njihovo ponovno vključevanje v zaposlitev v Socialistični republiki Sloveniji. Pri tem je sprejel stališča in predloge, ki jih predlaga Družbenopolitičnemu zboru v 6 točkah. Ta stališča ste že vsi prejeli z gradivom.

Danes ste prejeli na klop predlog besedila stališč in predlogov, ki naj bi jih sprejel naš zbor. Ta predlog vsebuje v celoti stališča in predloge Odbora za družbeno-ekonomske odnose, dodani pa sta še dve točki, in sicer 5. ter 8., ki ju predlaga Komisija za mednarodne odnose Skupščine SR Slovenije.

V 5. točki je govor o sklenitvi mednarodnih pogodb, ki se nanašajo na delavce, zaposlene v tujini, kjer naj bi se močneje vključile organizacije združenega dela in drugi ustrezni organi in institucije iz SR Slovenije.

V 8. točki pa je govor o vlogi diplomatsko-konzularnih predstavništev iz SFRJ, ki morajo nuditi pomoč pri vseh oblikah organiziranja naših delavcev v

tujini. Naš odbor je prejel tudi dopis Koordinacijskega odbora za vprašanja naših delavcev na začasnem delu v tujini pri Predsedstvu Republiške konference SZDL Slovenije. Ker smo ta dopis prejeli tik pred sejo, se naš odbor ni sestal in se ni mogel opredeliti glede teh predlogov. Zato predlagamo, da bi se na današnji seji zbor sam opredelil do teh dodatnih predlogov. Opozoril bi samo na to, kaj Koordinacijski odbor dodatno predlaga k stališčem našega odbora:

K točki 7, kjer govorimo o izobraževanju otrok naših delavcev in poudarjamo obveznosti Samoupravne interesne skupnosti za izobraževanje, Koordinacijski odbor predlaga, da bi dodali ustrezno besedilo, ki naj bi tudi druge ustrezne samoupravne interesne skupnosti na enak način zavezovalo k reševanju problematike delavcev na začasnem delu v tujini.

Nadalje Koordinacijski odbor predlaga, da bi morali v stališčih bolj poudariti vlogo krajevne skupnosti in njene obveznosti pri načrtnejšem in stalnejšem povezovanju z delavci na začasnem delu v tujini. Ta dodatni predlog bi lahko vnesli v točko 4, kjer govorimo, da je potrebno usklajeno delovanje vseh odgovornih dejavnikov, ki so dolžni izvajati odgovorne naloge pri reševanju problematike naših delavcev na začasnem delu v tujini in kjer še posebej opozarjamo, da bi morale občine jasneje opredeliti svoje obveznosti.

K tej točki bi verjetno lahko priključili tudi tretji predlog Koordinacijskega odbora, da bi morali še posebej poudariti pomen samoorganiziranja naših delavcev v tujini in da bi v bodoče moralo biti težišče v večji meri kot doslej na širšem povezovanju in tesnejšem sodelovanju krajevnih skupnosti, organizacij, združenega dela, temeljnih interesnih skupnosti, občin itd. Hvala.

Podpredsednik Jože Božič: Hvala! Ali želi poročevalec Komisije za mednarodne odnose tovariš Ivan Žagar besedo? (Ne želi.)

Preden preidemo na razpravo predlagam, da imenujemo skupino delegatov, ki bo po potrebi dopolnila predlog stališč s predlogi in pripombami iz današnje razprave. V skupino predlagam delegate Gezo Bačiča, Srečka Mlinariča in Henrika Peternelja.

Kdor je za predlog, naj prosim dvigne roko! (Vsi delegati dvignejo roko.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je predlog soglasno sprejet.

Pričenjam razpravo. Kdo želi besedo? Prosim, tovariš Srečko Mlinarič!

Srečko Mlinarič: Tovariši delegati! Spričo obsežnega in izčrpnega gradiva v svojem prispevku ne bom ponavljal dejstev in se bom omejil samo na nekaj ugotovitev s stališča Sindikatov, katerih vloga pri razreševanju omenjene problematike ima več razsežnosti: od politične, do ekonomske, zaščitne, organizacijske in mednarodne. Ob tem pa seveda ne morem mimo ugotovitev, da je izredno pomembno, da ta zbor in Skupščina razpravljata o tej problematiki, kar je nedvomno rezultat naporov številnih dejavnikov, ki delujejo na tem področju. Predvsem pa vidim v tem rezultat realnega in usklajenega političnega pristopa k tem vprašanjem, ki smo ga dosegli z usklajenim delovanjem na osnovi dogovorov v Socialistični zvezi.

Večja aktivnost vse širšega kroga družbenih, ekonomskih in političnih dejavnikov ni le zagotovilo za uspešnejše delovanje pri razreševanju problemov v zvezi z zaposlovanjem delavcev v tujini, temveč predstavlja politično izredno pomemben, če ne najpomembnejši faktor, ki bo med našimi ljudmi v tujini vplival na še bolj pozitiven in konstruktiven odnos delavcev do naše družbe.

Dolgoletne izkušnje delovanja Sindikatov na tem področju kažejo, da zdaleč ni dovolj samo prizadevanje za pravno in socialno zaščito naših delavcev v tujini, temveč da je treba vzpostaviti dolgoročen splet stikov in odnosov z delavci v tujini in njihovimi društvi in klubi, kot seveda tudi z institucijami, se pravi z vladami in drugimi organi držav, ki vplivajo na njihov socialni, pravni, ekonomski in politični položaj.

Ne glede na številne oblike sodelovanja s sindikati dežel, ki zaposlujejo naše delavce, ki so prinesle pomembne rezultate pri izboljševanju položaja naših delavcev na tujem in dale seveda tudi spodbudo za večjo skrb državnih organov za delavce na tujem, to so sporazumi o zaposlovanju v Nemčiji in Avstriji, ki so bili sklenjeni na iniciativo sindikatov — bi želel opozoriti, da so možnosti za urejanje statutarnih in drugih vprašanj naših delavcev v tujini v okviru mednarodnega sodelovanja sindikatov sorazmerno omejene, kajti položaj sindikatov v razvitih evropskih deželah, še posebej po letu 1973, po zapori zaposlovanja, ni več tak, kot je bil v času konjunktуре, to je pred desetletji. Ti sindikati — v nekaterih od njih so naši delavci včlanjeni od 50 do 70 % — so se seveda podredili predvsem interesom lastnih dežel in prostor za reševanje problemov tujih delavcev se je dokaj zožil. Zato menim, da bi bilo za naše delavce v tujini koristno nekoliko bolj intenzivno sodelovanje naših državnih organov z ustreznimi vladami oziroma institucijami v državah, kjer delajo naši delavci. V mislih imam predvsem Nemčijo, delno Avstrijo, pa Švedsko in Švico. Veljalo pa bi razmisliti predvsem o sodelovanju Socialistične republike Slovenije s pokrajina Bavorska in Württemberg, kjer dela večina slovenskih delavcev in njihovih družin.

V prihodnje se bo verjetno potrebno še bolj angažirati pri vzpostavljanju čimbolj neposrednih vezi in sodelovanja naših delavcev v tujini z domačo občino in delovnimi organizacijami doma ter za bolj kvalitetno delo vseh tistih organov, ki delajo na tem področju. Menim, da je potrebno krepiti predvsem neposredne stike z delavci v tujini, jih obiskovati in vsebinsko obogatiti že tradicionalne novoletne sestanke. Prav tako je treba posvetiti veliko pozornost individualnim stikom z delavci, predvsem kadar gre za vprašanja njihovega povratka, ki so vezana na razne upravne postopke, ki so često vzrok za pospeševanje negativnih ocen in mnenj o naši družbi, s čimer seveda dajemo gradivo nam sovražnim elementom v tujini.

Prav tako menim, da bomo morali vložiti veliko večje napore za oblikovanje programov vračanja kot sestavnih delov razvojnih načrtov, kot je uvodoma povedal tovariš Gantar. Seveda je treba vedeti, da samo odpiranje novih delovnih mest še ne pomeni programa vračanja, temveč bomo morali v občinah obravnavati celovitost tega procesa, ki bo trajal dalj časa, pri čemer pa je treba na trezen in realen način uskladiti razvojne interese občin in krajev z interesi vračajočih se delavcev. Prav zaradi tega podčrtujemo nujnost čimbolj tesnega in ustvarjalnega povezovanja ljudi v tujini z družbenoekonomsko stvarnostjo v domačem kraju.

Ob tem naj tudi omenim, da se v Sindikatih zavzemamo za ustvarjanje čimbolj privlačnih oblik vlaganj prihrankov v družbeni sektor proizvodnje v skladu z zakonom o združenem delu kot tudi v delo z zasebnimi sredstvi. Menim, da bo treba tudi doseči še večjo in bolj življenjsko delovanje bančnih mehanizmov ter večjo fleksibilnost sistemskih ukrepov, kot so carine in davki, ki bodo omogočili delavcem, ki se vračajo ali ki to nameravajo, da na najbolj

učinkovit način pomagajo pri krepitvi naše materialne osnove in našega gospodarskega razvoja.

Naše delo na tem področju bo v prihodnosti usmerjeno še naprej v povezovanje z delavci na tujem, v njihovo zaščito in vračanje kot tudi v delo na informativnem področju. Nikakor pa ne bomo zanemarili pomembnega dela v zvezi z meddržavnimi sporazumi o zaposlovanju, to je socialne varnosti. Dejstvo je namreč, da je bila večina teh sporazumov sklenjena v času največjega odhajanja naših delavcev na delo v tujino. To odhajanje pa je bilo znano kot dokaj neobvladano in nenačrtno. Zato so se v sporazumih pojavile številne pomanjkljivosti, zlasti po zapori zaposlovanja v letu 1973, ki jih bo treba v državnih pogajanjih odpraviti.

Prav tako nas čaka še sklenitev novih sporazumov, ki bodo izboljšali položaj naših delavcev na delu v tujini. Zato bi še podčrtal, da tu ne gre samo za napore strokovne oziroma pravne narave, temveč za mednarodnopravno reguliranje te problematike kot enega od pomembnih členov v prizadevanju za evropsko varnost in sodelovanje, saj je znano, da je bila Jugoslavija predlagatelj poglavja o delavcih emigrantih, ki je sestavni del helsinške listine o varnosti in sodelovanju v Evropi.

S tem v zvezi bi želel samo še omeniti, da intenzivno delamo z italijanskimi sindikati pri pripravi predlogov ureditve zaposlovanja naših delavcev v sosednji Italiji, ker menimo, da je taka ureditev spričo dobrega razvoja vsestranskega sodelovanja z Italijo možna in da bo ureditev tega problema imela pozitiven vpliv na reševanje tovrstnih vprašanj, ki se bodo nujno pojavila ob razvoju gospodarskega sodelovanja v območju ob meji z Italijo, ki bo impliciral tudi večji obseg zaposlovanja na obeh straneh meje. Hvala lepa.

Podpredsednik Jože Božič: Hvala lepa! Besedo ima tovariš Geza Bačić.

Geza Bačić: Tovarišice in tovariši delegati! Kot po nekem pravilu tudi tokrat obravnavamo problematiko, ki ne zadeva v enaki meri celotnega območja naše republike. To pa seveda po mojem ni pohvala, predvsem pa ni dobro. Razlog za to so dosedanja praksa in problemi, ki smo jih lahko ugotovili iz informacije in ki žal mnogo bolj tarejo določena območja kot nekatera druga.

Imam nekaj obveznosti, ki so mi jih naložili na regijskem posvetu Socialistične zveze o teh vprašanjih, pa jih ne bom vseh opravil, ker ne verjamem, da bi jih bilo vse mogoče rešiti ali v Republiškem sekretariatu za delo ali v Izvršnem svetu ali kje drugje na ravni republike, ampak resnično le tako, kot smo zapisali v ustavi. Najprej tole: Kot je vsem znano, je problem sezonskih delavcev na delu v tujini dejansko najbolj karakterističen ravno v pomurskih občinah in v Podravju. Če sedaj govorim o Pomurju, naj povem, da imamo zaposlenih okoli 30 000 delavcev, to je približno 23 % aktivnega prebivalstva, pri čemer ima na primer občina Lendava samo 19 % ljudi zaposlenih. Zunaj meja pa je še vedno nad 10 000 delavcev. In prav ti, ki so zunaj, in to je najpomembnejše, kar hočem reči, so zdravstveno in psiho-fizično v najbogatejših letih, v starosti od 20 do 35 let. To so natančni podatki. Le pri tistih, ki so že prej odhajali v tujino, jih je nekaj starejših.

K sreči tudi pri nas v zadnjih treh letih ugotavljamo pozitivne premike, v tem smislu, da je več vrnitev iz tujine, kot je vsako leto novih odhodov v tujino. Ali pa v številkah: v teh treh letih se je vrnilo domov 1540 zdomcev. Toda

od teh 1540 smo jih zaposlili doslej le 870. Predstavljamo si, kot družbeni delavci, kaj pomeni za propagando tega, kar bi radi naredili, da smo zaposlili samo polovico tistih, ki so se vrnili!

Delavci na začasnem delu v tujini, kmetijska prenaseljenost, nizko število doma zaposlenih in vse večji problem zaradi brezposelnosti, to je po naših ocenah že dalj časa ena od temeljnih karakteristik manj razvitih, ki se v svojem bistvu, ne glede na nekaj spodbudnih premikov, bistveno spreminja. Kajti vsi spodbudni premiki z nekaterimi manjšimi obrati v našem območju ne rešujejo niti normalnega priliva prebivalstva in njegove zaposlitve. Mi pa seveda vse bolj mislimo, in hočemo poudariti, da je tako strateško kot ekonomsko-politično, pa tudi varnostno-obrambno nesprijemljivo, da smo še naprej rezervoar delovne sile za tujino.

Zdomci nam vedno bolj ostro pripovedujejo, da potrebujejo delovna mesta, če se hočejo vrniti; in oni se hočejo vrniti. Najboljši dokaz, da resno mislijo, je to, da si množično gradijo stanovanjske hiše. Ko so dograjene, pa lastniki ne morejo priti, ker nimajo dela. Vlagajo tudi v nabavo mehanizacije in v kmetijstvo ter skrbno ravnajo s svojimi prihranki.

Moram reči, da smo v Pomurju že doslej ogromno storili. Ne spadamo med tiste, ki nimajo vseh teh organov, ki jih danes ponovno pišemo v naše zaključke. Mi danes to že vse delamo. Toda moram povedati, da delamo po prioritetni logiki predvsem tisto, kar sami najprej in najlažje zmoremo. Tako skrbimo za počutje in boljše delovne in življenjske pogoje zdomcev tam, kjer delajo. Moram reči, da smo tu prisotni in da se tudi dogovarjamo s sindikati in drugimi. Skrbimo za obiske, športne, politične, kulturne in nacionalne stike. Stike v tem smislu, da se povsem ne odcepijo kot del tega delavskega razreda, kot del tega naroda. Zagotavljamo pomoč pri kulturnem in klubskem življenju naših zdomcev, glede na to, kako so zunaj sami organizirani. Izredno močno jih navezujemo na krajevne skupnosti, od koder so doma; kolikor se da pa tudi na združeno delo, čeprav je takih, ki so že bili zaposleni, zelo malo. Imamo stalne in občasne razgovore o vseh skupnih vprašanjih, ki tarejo tako nas kot tudi zdomce in vse obmejno območje. Ti razgovori že dolgo niso samo na občinskem nivoju, ampak na nivoju krajevnih skupnosti.

In končno, veliko smo storili za mnogo boljše in ustreznjše informiranje, predvsem o tem, kaj se dogaja doma.

Toda zdomci zelo odkrito in jasno povedo, da ne morejo rešiti svojih problemov z našimi obljubami, z dobro organizacijo, z lepimi besedami, s politično skrbjo Socialistične zveze, pa tudi mladinske organizacije in še nekaterih, ki se šele začenjajo tega resno lotevati. Potrebna so torej delovna mesta, programi novih naložb, pa s tem v zvezi stimulatивnejši sistem kreditiranja in možnosti vlaganj.

Menim, da se relativno malo reši z zbiranjem prihrankov zdomcev samih, kajti za to je treba imeti ustrezen program in še marsikaj drugega. To ni tako preprosto, kot to politično izgleda. V tem trenutku še vedno nismo ustvarili ekonomskih možnosti za zaposlitev doma.

Ni parola, če rečemo, da smo skupaj z zdomci prišli do zaključka, da Jugoslavija in patriotizem niso le Beograd, Zvezni izvršni svet ali republiški organi, ampak da je to veliko več: to je njihov kraj, tu je vloženo njihovo minulo delo, tu je njihova domačija, svojci, znanci, sosedje, samoupravni položaj, ki ga bodo v samoupravni družbi imeli, krajevna skupnost, občina in vse drugo. Zato ni naključje, da so v kakšni občini ali krajevni skupnosti celo zadovoljni, da je

vračanje zdomcev v domovino še vedno prepočasno, kajti tako delavci na tujem skrbijo sami zase.

Zato bi na rob temu, ko danes ponujamo čarobno formulo rešitve, namreč, da je ta v krajevni skupnosti in tozdu, rad rekel, da je to resnično. Končno je res tudi zaradi tega, ker je tudi to vprašanje sestavni del principov reševanja v naši družbi, ki smo si jih postavili v temeljih ustave, v kongresnih dokumentih in ki jih tudi zdajle še naprej dograjujemo v zakonu o združenem delu. Toda morali bomo biti pri tem nekoliko realnejši in upoštevati tudi nekatere realne možnosti v določenih okoljih.

Naj povem še en podatek, ki je ilustrativen: od naših 76 krajevnih skupnosti v vseh 4 občinah je v tem trenutku le 15 krajevnih skupnosti takšnih, ki lahko še nekaj skupaj s svojim združenim delom storijo za zaposlitev. Toda zdomcev v tujini je po naši izkušnji največ iz tistih krajevnih skupnosti, ki so nerazvite, ki nimajo nobene industrije in nobene možnosti za zaposlitev. Zato s tem v zvezi močno podpiram predlog Republiške konference SZDL, da se tudi v naša stališča in sklepe doda pomen krajevne skupnosti in združenega dela pri reševanju širše problematike zdomcev.

Na koncu bi dal še tri predloge: Prvič, potrebno je sprejeti predlog Republiške konference SZDL v zvezi s pomenom krajevne skupnosti v širšem, ustavnem smislu besede in tudi združenega dela, ker je na to vezano ustvarjanje pogojev, da se bodo naši zdomci hitreje vračali in da novih ne bomo več pošiljali ven.

Drugič, normalno je, da v območju, kjer je vsak tretji aktiven prebivalec v tujini in si tam služi svoj kruh, ta problematika dominira na svoj način na vsakem sestanku, na vsakem razgovoru, tudi pri programiranju. Pri bančni politiki pa plačamo davek, ker dajemo pomemben devizni priliv v našo skupno državno blagajno. Namenoma ne bom govoril o številkah, ker bi se nerodno slišalo, ampak vsak si jih lahko sam predstavlja, če od polovice zdomcev, recimo od 5000, moram pa reči, da je varčevalcev nad 10 000, vsak letno vloži najmanj 2 tisoč mark. To je bogastvo, to je kapital, ki se ne vrača, od njega nimamo ničesar.

Zato sedaj predlagamo, da bi se sprejela zakonska dopolnitev, da bi se devizna sredstva zdomcev, ki se ustvarijo v določenem območju, uporabljala za uvoz opreme za nova delovna mesta tistega območja, v katerem se ta sredstva ustvarijo. Mislim na sredstva izven redne kvote. Mislimo, da je treba nekaj na račun tako močnega deviznega priliva rešiti tudi z našim sistemom in ne samo z združenim delom in zdomci samimi.

Tretji predlog, ki ga imam, je v zvezi s priučevanjem in prekvalifikacijo delavcev, ki so v tujini in ki se vračajo domov. Tu je več vprašanj; nekateri je v uvodu omenil tovariš sekretar. Ne gre samo za priznavanje spričeval, ampak še za več zadev, ki bi morale biti nekoliko bolj fleksibilno urejene, bolj v duhu zakona o združenem delu. Hvala lepa.

Podpredsednik Jože Božič: Besedo ima tovariš Rudi Kropivnik!

Rudi Kropivnik: V svoji razpravi bi rad opozoril na tri stvari:

Prvič, znano je, da ima gospodarstvo Socialistične republike Slovenije če ne najslabšo, pa vsaj eno med najslabšimi kvalifikacijskimi strukturami v Jugoslaviji. Glede na število zaposlenih v tujini s srednješolsko, višjo in visoko-

šolsko izobrazbo se sprašujem, ali ne bi kazalo na nek način omeniti v naših stališčih to občutljivo točko kadrovske politike pri nas.

Drugič, v stališčih je pravilno poudarjeno (v 2. točki), da bo ustrezen ekonomski razvoj v celoti rešil vprašanje odhajanja in tudi vračanja zdomcev v domovino. Vendar se mi zdi, čeprav je to sicer res eden od najpomembnejših dejavnikov, da pa ima precejšnjo težo tudi vprašanje našega izobraževalnega sistema, in sicer v tem smislu, da v šolah usposabljammo določeno vrsto kadrov, v proizvodnji pa potrebujemo drugo vrsto. Obstaja torej določen razkorak med izobraževanjem in potrebami v gospodarstvu in družbi. In ker obstaja ta razkorak, se dogaja, da se naši ljudje zaposlijo v tujini.

Tretje vprašanje, na katero bi rad opozoril, pa je vprašanje adaptacije delavcev, ki se vrnejo domov. Vam je znano, pa navsezadnje tudi iz svojih izkušenj vem, da ima človek, ko spremeni delovno mesto, delovno organizacijo, določene težave sam s seboj. No, takšne težave, še nekoliko bolj izražene, pa imajo tisti, ki se vračajo iz tujine v naša domača podjetja. Dogaja se, da se nekateri celo vrnejo v tujino zaradi tega, ker se niso mogli prilagoditi. Zato se mi zdi primerno, da bi med dejavnike, ki vplivajo na vračanje naših zdomcev, in dejavnike, ki naj vplivajo, da ostanejo doma, na vsak način vključili vse organizacije združenega dela in njihove kadrovske službe, ki bi morale pomagati tem ljudem, da bi se čimprej vključili. Hvala lepa.

Podpredsednik Jože Božič: Hvala! Besedo ima tovariš Stane Gavez!

Stane Gavez: Tovarišice in tovariši delegati! Moram reči, da tudi naše območje izredno močno prizadeva problematika, ki jo danes obravnavamo, saj imamo nad 18 000 delavcev na začasnem delu v tujini. Hočem tudi poudariti, da naše družbenopolitične skupnosti in združeno delo, morda z izjemo Maribora, niso sposobne same reševati problemov v zvezi z odpiranjem novih delovnih mest. Tudi uspehi zadnjih dveh let kažejo, da smo zelo malo storili na tem področju. Imamo sicer dobre politične in samoupravne dogovore, resolucije, zakone, družbene dogovore itd., nosilci družbenega planiranja in investicijska dejavnost pa ravnajo po neki svoji logiki. Zato mislim, da bi morali, tako kot je že bilo rečeno, tudi pri naših investicijskih odločitvah vendarle upoštevati tudi to, da imamo v teh območjih ljudi, ki iščejo zaposlitev, in da imamo rešene nekatere druge probleme družbenega in osebnega standarda, kar vse skupaj seveda lahko v nekem smislu spodbuja tudi investicije.

Na posvetih je bilo poudarjeno, da ni več sprejemljiva praksa, da se s temi vprašanji pretežno ukvarjajo le družbenopolitične organizacije. To, da izvršni sveti nimajo ustreznih komisij, je treba kritično ugotoviti in poudariti je treba, da je to neodgovorno in da je treba sklepe Skupščine drugače uresničevati. Zato predlagam, da dobimo poročilo, v katerih občinah še niso ustanovljene te komisije, saj je nevzdržno, da le s političnimi sestanki rešujemo te stvari.

Mislim, da je treba podpreti predlog, da bi morali v vsaki družbenopolitični skupnosti sprejeti programe, kako preprečevati odhajanje zdomcev oziroma kako zagotavljati njihovo zaposlovanje, ko se vračajo.

Mislim, da to moramo narediti in da bi bilo nujno dopolniti s temi vprašanji in temi možnostmi naše srednjeročne programe.

Stališča, ki jih imamo, so za naš zbor ustrezna. Reševanje teh problemov mora resnično imeti mesto v krajevnih interesnih skupnostih. Toda pogledjmo, kako samoupravne interesne skupnosti obravnavajo to problematiko! Nekateri

se branijo teh problemov, zlasti kar zadeva kulturno in drugo vsestransko povezovanje in sodelovanje. Mislim, da bi morali politično razrešiti te stvari, saj so to naši ljudje in sestavni del delavskega razreda.

Mislim, da moramo najti resnično trajne in bolj organizirane in učinkovite oblike reševanja problemov z našimi delavci in tudi pokazati učinkovitost in sposobnost naše samoupravne družbe, naše organiziranosti in navsezadnje tudi naše solidarnosti, ki smo jo dostikrat ob organizirani in koordinirani politični akciji tudi že pokazali in politično dokazali. Hvala.

Podpredsednik Jože Božič: Tovariš Logar ima besedo!

Vladimir Logar: Tovarišice in tovariši delegati! Iz gradiva, ki smo ga prejeli, izhaja, da je migracija svetoven pojav in da je posledica predvsem mednarodne delitve dela in seveda razlik med razvitim in nerazvitim svetom. To pomeni, da bo ta proces še nadalje obstajal tudi pri nas. Pri tem pa gre seveda samo za to, ali ta proces obvladamo in ali ga znamo tudi usmerjati. Za uspešno obvladovanje odhajanja ali vračanja delavcev je seveda potreben hitrejši razvoj proizvodnih sil, ki omogoča odpiranje novih delovnih mest, stabilno politiko glede stimulatívnega nagrajevanja po delu, dalje odnos do razvoja malega gospodarstva, storitvenih dejavnosti, kmetijstva in seveda davčne politike ter ostalih pogojev gospodarjenja.

Julija meseca lani je naša skupščina sprejela sklepe in priporočila glede postopnega vračanja delavcev. V sklepih je vrsta nalog in obveznosti zlasti upravnih organov. Glede na to, da je vprašanje migracije pri nas v bistvu vprašanje gospodarskega razvoja gospodarsko manj razvitih območij, je v tej zvezi seveda zelo pomembno izvajanje zakona o pospeševanju skladnejšega regionalnega razvoja v naši republiki in vseh ostalih dokumentov, ki jih je sprejela Skupščina, kot so srednjeročni plan in letne resolucije.

Poročilo Republiškega sekretariata za delo ugotavlja, da se zmanjšuje zaposlovanje naših delavcev v tujini in da hkrati narašča vračanje delavcev v domovino. Ta proces pospešuje pravzaprav velika nezaposlenost v zahodnih državah. Te države prepovedujejo novo zaposlovanje tujih delavcev in pospešujejo vračanje teh delavcev.

Osnovna rešitev odhajanja naših delavcev v tujino je, kot rečeno, v odpravljanju vzrokov za odhajanje, in to predvsem v odpiranju novih delovnih mest, zlasti v tistih območjih, kjer je največja migracija. O tem je tudi tovariš Geza Bačič precej povedal.

Iz poročila, ki ga imamo, izhaja, da se je največ zdomcev vrnilo in dobilo v zadnjem letu zaposlitev v že razvitih območjih, kot sta Ljubljana in Maribor. To seveda ni v skladu s stališči in priporočili skupščinskih dokumentov. Po drugi strani pa je res tudi to, kar izhaja tudi iz poročila, da se je v gospodarsko manj razvitih območjih le nekaj premaknilo z namenom, da se spodbudi večja gospodarska dejavnost. Zlasti Gospodarska zbornica je z nekaterimi organizacijami združenega dela razvila dokaj široko dejavnost v teh območjih in rezultati tega so delno že tudi vidni: nad 20 organizacij združenega dela z nad 1200 delavci je ali pa bo organiziralo različne proizvodne obrate v območjih Pomurja, Haloz in tako dalje.

Mislim, da moramo podpirati te procese v vseh najrazličnejših oblikah, še zlasti z bančno politiko, ker je to pravzaprav edina konkretna pomoč tem območjem. V Jugoslaviji moramo vsako leto najti zaposlitev za več kot 200 000 delavcev, v Sloveniji pa, kot je povedal republiški sekretar tovariš Gantar, za

okrog 20 000 delavcev. Za vsa ta nova delovna mesta so potrebna ogromna sredstva, ki jih naše gospodarstvo z znano akumulacijo ni sposobno ustvarjati. Zato bi kazalo poleg tujih kreditov v večji meri stimulirati tuje partnerje, da tudi investirajo, zlasti v gospodarsko manj razvitih območjih. Novi zvezni zakon o vlaganju sredstev tujih oseb v domače organizacije združenega dela bi moral vsebovati tudi ta vidik. Ta zakon je ravno sedaj v razpravi, obravnava se že dolgo časa in bo verjetno konec leta sprejet.

Dalje mislim, da bi bilo koristno, da bi se odgovorni organi aktivneje vključevali v dogovore s tujimi državami in vladami glede odpuščanja naših delavcev v tujini in zahtevali, da se omogoči z njihovimi sredstvi izgradnja novih delovnih mest v domovini za zaposlitev teh delavcev, ki prihajajo domov. Vezali naj bi se z dolgoročnimi tržnimi, tehnološkimi in poslovnimi odnosi s tujimi podjetji. Taka razmišljanja bi bilo potrebno seveda tudi realizirati. Kot vem, taki sporazumi že obstajajo in imamo že nekaj konkretnih rezultatov, zlasti s Holandijo. Seveda bi kazalo vključiti zlasti Zahodno Nemčijo, ki je naš največji partner v tem pogledu. Zlasti prek organov zunanje politike bi morali doseči večje rezultate, kot jih dosegamo.

Predlagana stališča in sklepi pa mislim, da so v redu, konkretni in bi jih kazalo sprejeti ter seveda tudi kontrolirati njihovo uresničevanje. Hvala.

Podpredsednik Jože Božič: Hvala lepa! Besedo ima tovariš Cveto Majdič!

Cveto Majdič: Tovariš predsednik, tovarišice in tovariši delegati! Ne bi ponavljal splošnih stališč, ki so zelo obširna in zelo v redu. V svoji razpravi se bom dotaknil vprašanja, ki je sicer manj poudarjeno, glede na svoj obseg pa ima verjetno precejšnjo težo. Gre za problematiko organizacij, ki delajo s tako imenovanimi »detaširanimi delavci«, oziroma tistih, ki izvajajo razna investicijska dela v tujini.

Vloga teh organizacij ali teh oblik nastopanja je veliko večja, kot pa kažejo številke. Tudi ne želim razpravljati o različnih pogledih na to dejavnost v preteklosti, od najbolj črnih do zelo optimističnih, ker menim, da v zadnjem času realno ocenjujemo to dejavnost. Predvsem bi se dotaknil vloge teh organizacij pri svojih delavcih, ki niso zdomci v pravem pomenu besede, lahko pa posamezni to postanejo. Tem delavcem je treba pomagati. To se v marsikaterih oblikah sicer že dela. Osnovna družbenopolitična naloga družbenopolitičnih, strokovnih in ostalih forumov je, da ne skrbijo samo za ustvarjanje dohodka, za svoje organizacije, ampak da v čimvečji meri povezujejo delavce, ki niso organizirani v teh oblikah. Vsi vodstveni kadri, direktorji gradbišč, predelavci, mojstri, nadzorniki, tehniki itd. se morajo vključevati v delo naših klubov v tujini. V številnih aktih je poudarjena dejavnost naših klubov, poudariti pa je potrebno tudi odnos domačih organizacij do njih. Pri takšnem sodelovanju predstavljajo pogosto velik problem sredstva, kajti vsako sodelovanje krepko stane. Ne bi rekel, da se ljudje branijo dati sredstva, vendar jih včasih v resnici ni na razpolago. Menim, da bi bila ta aktivnost večja, če bi bilo zanjo na razpolago več sredstev. Predlagam, da bi bilo treba dati tej dejavnosti večji poudarek in takšno sodelovanje imeti za družbenopolitično obveznost. To je moj prvi predlog, komisija pa naj se odloči, ali ga bo vključila ali ne.

V materialnih je tudi navedena problematika obveščanja naših delavcev. Posebno pozornost je potrebno posvetiti vprašanju, ali so vse narodnosti enako

obveščene. Temu vprašanju je potrebno posvetiti določeno pozornost predvsem zaradi tega, ker moramo tudi v tem primeru zagovarjati enakopravnost narodov in narodnosti Jugoslavije.

Dalje predlagam, da komisija prouči tudi vprašanje menjave delavcev po določenem obdobju. Tudi tovariš Gantar je to posebej poudaril. Dogovor, ki ga imamo, velja trenutno samo za vodilne delavce, je pa zelo pomemben in je zadnji čas, da je do takšnega dogovora prišlo. Zdi se, da je treba skleniti takšen dogovor tudi glede delavcev. Govorim predvsem za delavce, ki v tujini že dolgo delajo, 10 let pa tudi več. Tak delavec ni več isti Slovenec ali pa isti Jugoslovan, zato je potrebno postopno reševati tudi to problematiko.

Omenil bi še izdajanje lokacijskih in drugih dovolenj. Povsem točna je ugotovitev, da je to za naše delavce, ki so v tujini, problem. Ne smemo pa pozabiti, da je to velik problem tudi za delavce, ki delajo doma. Pri tem ne bi smeli delati razlik in ustvarjati izjemnih pogojev za tiste delavce, ki so v tujini, na račun domačih delavcev.

Podpredsednik Jože Božič: Hvala lepa! Besedo ima tovariš Lojze Cepuš!

Lojze Cepuš: Tovariš predsednik, tovarišice in tovariši delegati! Izhajam iz panoge, ki ima največ delavcev zaposlenih v tujini. Trenutno delajo v tujini Gradis, Geološki zavod, Vegrad Velenje, Termika, IMP, Rudis Trbovlje, Konstruktor, ki je prevzel večja dela na Madžarskem itd. V Republiškem odboru smo že pred leti sprejeli določene kriterije oziroma določene ukrepe za razporejanje delavcev v tujini. Naj jih nekaj naštejemo: usklajeno in organizirano nastopanje v razvitih deželah oziroma v deželah v razvoju; pri razporejanju delavcev za delo v tujini je treba upoštevati kriterije, sprejete v okviru kadrovske politike, zagotoviti delavcem v tujini enake pravice in dolžnosti pri samoupravnem odločanju in družbenopolitičnem dogovarjanju, kot jih imajo delavci doma; samoupravne in družbenopolitične organizacije ter matične organizacije združenega dela so dolžne seznanjati delavce v tujini o vsem, kar se dogaja doma; o razporejanju delavcev v tujini je potrebno odločati v skladu s samoupravnimi akti in je to nedopustno prepuščati tujemu partnerju; za določanje dolžine delovnega časa in drugih pravic je potrebno upoštevati jugoslovanske pravice in pa predpise v tujih deželah in tako dalje. Ko smo analizirali to delo, smo ugotovili, da je prišlo do poslabšanja položaja naših delavcev, da so predvsem poostreni kriteriji pri zaposlovanju tujih delavcev in da so sprejete razne restrikcije, ki zadevajo naše delavce in otežujejo uveljavljanje veljavnih pravic, zaradi česar je v mnogih primerih porušen princip enakih pravic tujih in domačih delavcev.

Rekli smo, da mora biti nastopanje v tujih deželah organizirano in usklajeno. Izkušnje potrjujejo, da je zaposlovanje v tujini uspešno le, če je organizirano prek organizacij združenega dela. Če ne zaradi drugega, že zaradi tega, da imajo delavci, ko se vrnejo iz tujine, zagotovljeno delovno mesto. Ne poznam primera, da ne bi gradbeni delavec, ki se vrne iz tujine, imel delovnega mesta. Skratka mislim, da je v bodoče resnično potrebno zaposlovati delavce v tujini organizirano, prek organizacij združenega dela.

Tudi pri zaposlovanju v tujini naj bi veljala resolucija o kadrovski politiki, ki smo jo sprejeli, in pa vsi družbeni dogovori, ki so jih občinske skupščine že potrdile in sprejele. Tam, kjer je zaposlovanje v tujini neorganizirano,

prihaja včasih do zelo nerodnih zadev. Na splošno glede delovnih in življenjskih pogojev ni bilo večjih pritožb. Kjer obstajajo osnovne organizacije sindikata in je politično delo kolikor toliko razvito, je stanje dosti boljše. Ponekod pa ni niti sindikata in se za delavce nihče ne zmeni. Predvsem to velja za Nemčijo in Avstrijo, odvisno pa je od naših sindikalnih delavcev, ki so zaposleni pri nemških ali avstrijskih sindikatih. Tam, kjer so sindikalni funkcionarji tisti, ki smo jih mi delegirali, je ta zadeva v redu. Imamo pa dva primera, ko so ti sindikalni funkcionarji iz vrst emigracije, ki ni naklonjena našemu sistemu. Mislim, da tega vprašanja tu ne moremo rešiti, v zveznem merilu pa ga je treba le postaviti, ker navsezadnje ni vseeno, kdo dela z našimi ljudmi v tujini.

Rekli smo, da je potrebno zagotoviti delavcem, razporejenim na delo v tujini, enake pravice in dolžnosti. To smo leta 1974 in leta 1976 ponovno zapisali. Žal rezultati niso takšni, kot smo jih pričakovali. Če pogledamo samoupravno organiziranost v tujini, vidimo, da imamo danes eno temeljno organizacijo združenega dela, eno organizacijo združenega dela, vse drugo pa je bodisi nekje bolj, nekje manj organizirano, skratka o kakšnih samoupravnih pravicah danes še ne bi mogli govoriti. V poročilu zelo lepo piše, da so delavci na začasnem delu v tujini sestavni del delavskega razreda, to je z vsemi pravicami in obveznostmi. Vztrajati bomo morali, da to ne bodo samo besede na papirju, ampak da bodo ti delavci tam imeli v resnici enake pravice, tako glede samoupravljanja kot glede osebnih dohodkov. Še vedno ni razčiščeno, kako nagrajevati delavce v tujini, kakšne pravice imajo, pripravimo se glede nadurnega dela itd. Mislim, da se bomo morali dogovoriti o enakih merilih za vse delavce, tudi za tiste, ki se zaposlujejo v tujini, predvsem z ozirom na perspektive, kajti vsa gradbena podjetja se bodo še razširila oziroma razširila svoje dejavnosti na razvita področja.

Rekli smo, da bi morala delavska kontrola redno spremljati in analizirati spoštovanje predpisov za zaposlovanje. Kolikor smo ugotovili, se ni s tem ukvarjala niti ena delavska kontrola. Morda komu delam krivico, v glavnem pa to drži. Mislim pa, da je čas, da se organi delavske kontrole posvetijo tudi tem vprašanjem. Hvala.

Podpredsednik Jože Božič: Hvala lepa! Besedo ima tovariš Zoran Polič!

Zoran Polič: Tovariš predsednik, tovarišice in tovariši delegati! Nisem imel namena razpravljati o tej stvari, posebno še, ker se mi zdi, da je gradivo dobro pripravljeno in konkretno, obogateno z današnjo razpravo pa prav gotovo dosti plastično pokaže situacijo, kakršna je pri nas. Mislim, da je pomembno, da ob tem, ko o tej stvari ponovno razpravljamo, ugotovimo, da je to postal vseobči slovenski in jugoslovanski problem. Zato se seveda strinjam tudi s predlogi oziroma stališči zborov. Nekaj pripomb v razpravi in uvodni besedi me je spodbudilo, da postavim nekaj vprašanj in dam nekaj pripomb v tem smislu, da se ne strinjam z zavzetimi stališči.

Prva pripomba se nanaša na sam material. Tovariš Logar je razpravljal o vlaganjih pri nas. Moram reči, da ob vsej solidarnosti nekoliko pogrešam razčiščenje te problematike. Tovariš Logar je namreč poudaril, da se pripravlja zakon o vlaganjih tujih interesentov pri nas, v samem materialu pa vendarle ni obdelana ta stvar toliko, da bi lahko konkretnije pristopili k razreševanju

teh problemov. Za mene sam zakon ne bo dosti razrešil, dejansko bo bolj ali manj pokazal tujcem, kaj lahko pri nas pričakujejo. Zdi se mi, da je v tej smeri daleč bolj važno, in prav o tem ni nobene besede, kaj je z vsemi tistimi razgovori in dogovori, ki so jih vodile naše sindikalne organizacije, državne delegacije, delegacije tujih dežel, ki so prihajale k nam, od Švedske prek Nemčije, celo Avstrije itd., ki so vse govorile o tem, da so zainteresirane graditi pri nas, odpirati delovna mesta pri nas, ne pa samo voditi naše delavce k njim. Zdi se mi, da bi v materialu vendarle morali nekoliko govoriti o tem, kako smo pravzaprav na to pripravljene, ali smo sploh resno pripravljene, ali se kje pri nas resno računa s tem, ali se postavljajo kakšni programi okrog tega in ali bo resnično mogoče pristopiti k realizaciji nekaterih programov, ko bo zakon sprejet. Moram reči, da bo to težko, ker še programov za naše lastne domače potrebe v glavnem nimamo.

Druga in tretja pripomba gresta na uvodno besedo tovariša Gantarja, pri čemer dopuščam možnosti, da se nismo dobro razumeli. Tovariš Gantar je govoril o tem, kako naši zdomci, ko se vračajo v domovino, prinašajo s seboj razne naprave, stroje in tako dalje, vendar je njihova uporaba dokaj nerentabilna, zaradi malo zemlje, s katero razpolagajo, in da bo treba v tej zvezi ukrepati. Bojim se, ker bo verjetno uvodna beseda objavljena in ker bo to verjetno razumljeno kot stališče Izvršnega sveta, da bodo nekateri mislili, da gre za to, da je treba prej ali slej začeti z razpravo o zemljiškem maksimumu. Dvomim, da lahko ob tej razpravi sprožimo tako pomembno politično in ustavno vprašanje. Zdi se mi, da je treba to vprašanje konkretno reševati na podlagi sedanjih predpisov, to se pravi, da bomo morali zdomce, ki se vračajo, temeljiteje seznanjati s problemom združevanja dela in sredstev in tako dalje in ne več postavljati v prvi plan obseg zemlje in možnosti, ki bi eventualno bile v okviru spreminjanja ustave, kar je najbrž za sedanji čas nerealna stvar.

Druga pripomba: Eden od tovarišev pred menoj je rekel, da bi bilo treba zagotoviti popolno enakopravnost delavcev, kar se tiče lokacijskih in drugih dovoljenj.

Dvomim v učinkovitost predloga, zaradi česar tudi predlagam, da ne bi bil objavljen. Predlagano je bilo, da bi pri banki ali kjerkoli oblikovali institucijo, ki bi za zdomce urejevala te stvari. Strinjam se, da morajo biti delavci enakopravni, bojim pa se, da bi s tem vzpostavili neenakopravnost, ampak ne na škodo naših delavcev, temveč na škodo zdomcev. Tisti, ki se danes sam bori za lokacijska in druga dovoljenja, lahko pričakuje, da jih bo v letu, dveh ali recimo v treh letih dobil. Tisti v tej instituciji pri banki pa bo že po treh mesecih obupal in ne bo več delal za nekoga drugega, ker to ni njegov interes.

Menim, da problema ne bomo rešili z neko posebno institucijo, ki naj dela za zdomce, ampak naj Izvršni svet začne z odločno akcijo proti najbolj nesamoupravni in najbolj birokratizirani instituciji v našem sistemu.

Ne mislim konkretno na nek zavod ali kaj takega, ampak na institucijo dobivanja dovoljenj nasploh, kajti neživljenjsko poslujejo vse institucije, ki so zadolžene za ta dovoljenja. Sicer sem slišal, da bo Skupščina kmalu razpravljala o tem in verjetno bo moral Izvršni svet pripraviti material o tej situaciji, mislim pa, da je treba to akcijo najodločneje izpeljati, ker sicer ne razumem več, kako lahko nekaj takega trpimo, dovoljujemo, da nekdo nasilno stoji nad nekom, čeprav nima nobene pravice in bi moral v okviru zakona ali drugih normativov, ki obstajajo, samo potrditi, da je vse v najlepšem redu, kolikor

je seveda zahtevana gradnja v skladu z urbanističnim planom mesta, naselja in tako dalje.

Rešitev je potrebno poiskati v tej smeri, ne pa v nekem uradu, ki naj bi zdomce zapeljeval, ker bi prevzel nase funkcijo, ki je nikdar ne bo mogel izpeljati.

Končna pripomba je v zvezi tem, o čemer je govoril tovariš Bačič. Strinjam se z njim in mislim, da je resnično plastično pokazal njihovo situacijo. Nimam kaj dodati k sami situaciji, hotel bi dati samo pripombo v zvezi z njegovim predlogom glede deviz.

Naj nekoliko opisno povem, kaj mislim. V Zboru republik in pokrajin, smo se z resolucijo za prihodnje leto in v okviru proračuna za prihodnje leto dogovorili z Zveznim izvršnim svetom, da mora ob teh dokumentih predložiti tudi devizno, plačilno in kreditno bilanco, pri čemer mora biti v devizni bilanci prisotna situacija stanja po zakonu v republikah in pokrajinah. To zlasti zaradi tega, ker devizni zakon jasno postavlja princip, da pripadajo devize tistemu, ki jih ustvarja.

Če bomo tako bilanco dobili, in ker bo morala republika pri tem sodelovati, bi bilo prav, da se pravočasno poveže tudi to področje z republiški organi in tistimi organizmi, ki tako devizno situacijo republike pripravljajo, da se dogovorijo, kakšne so možnosti, da tisti, ki z devizami razpolagajo, tudi v tem primeru nastopajo kot porabniki, ki lahko te devize porabijo za potrebe, ki se pojavljajo na njihovem področju. Hvala lepa.

Podpredsednik Jože Božič: Hvala! Besedo ima tovariš Beno Zupančič!

Beno Zupančič: Spoštovane tovarišice in tovariši! V zvezi s temi stališči in predlogi želim dati nekaj predlogov.

Zdi se mi, da bi bilo logično začeti to točko na sklepih naše skupščine iz leta 1976, potem pa preiti kar na dokumente drugih subjektov, mislim Socialistične zveze, Predsedstva Socialistične republike Slovenije in drugih. 9. točka se namreč končuje tudi s tem, da omenja sklepe in priporočila Skupščine iz leta 1976.

Ta moja pripomba ni samo formalne narave. Mislim, da je bistvena zato, ker se za tem sklepom oziroma za to točko vendarle skriva vse tisto zaledje, ki v samih stališčih in sklepih ni omenjeno.

Drugo, zdi se mi, da bi bilo treba v zvezi s temi priporočili in stališči Skupščine iz leta 1976 vendarle dati neko oceno o izvajanju teh sklepov in priporočil, zlasti ker smo dobili obširna in celo zelo podrobna poročila o nekaterih stvareh.

Mislim, da je to bolj bistveno, kot da govorimo o nekih splošnih resnicah, da bo splošni družbeni razvoj rešil stvari, tako kot bi to prihajalo iz veselja. Takih splošnih resnic jaz ne bi pisal. Vse, kar je formalne in splošne narave, bi vrgel ven, zato, ker imamo tu gradivo Socialistične zveze, imamo sklepe Predsedstva in sklepe Skupščine. Treba bi bilo povedati, kako ocenjujemo realizacijo. O tem je recimo zelo konkretno govoril tovariš Bačič, ki je ugotovil, da so se nekatere stvari premaknile, da se pa nekatere niso, da obstajajo taki in taki problemi, kar tudi potrjuje celotna naša današnja razprava, ki ni bila, po mojem mnenju, niti malo formalna. Zavzemam se za to, da bi iz sklepov

izločili vse, kar je formalno, pustili pa, kar je konkretno in kar lahko pomaga drugim zborom, ki bodo dali to problematiko na dnevni red.

Tovariš Mlinarič je v zvezi z zdomci med drugim omenil tudi problematiko carin. Bojim se, da je ta, kot bi rekel, egoističen proračunski interes vendarle močnejša sila kot mnoge druge v naši družbi in zato mislim, da bi se bilo dobro dogovoriti, ali je možno, da republiški in zvezni sindikati to resno pretrasejo in da dajo konkretne predloge. Morebiti bi oni lahko tudi podprli to smer, o kateri je govoril tovariš Polič glede devizne politike, čeprav se moramo zavedati, da te devize niso družbena last, so last tistih, ki so jih vložili. Vendar poteka o tem debata že vsaj 15 let, če se ne motim, in ne verjamem, če se je v praksi kaj bistveno spremenilo, kajti načela in praksa so lahko zelo narazen. Ali bi bilo torej možno, da sindikati proučijo, ali je devizna politika dobra ali ne, in če so predlogi, ideje, da se skušajo realizirati potem tudi prek Zvezne skupščine.

Tovariš Majdič in tovariš Polič sta opozorila na to, da naj ne bi bilo dvojnega režima glede lokacij za delavce, ki se vračajo iz tujine in glede vsega, kar sodi poleg. Zdi pa se mi, da gre še za nekaj, in če smo kaj podobnega sklenili, mislim, da bi morali popraviti.

Ne vem, zakaj bi morali delavca zaposliti natanko tam, kjer je doma. In zakaj bi moral hišo graditi tam, kjer nima ekonomske prihodnosti, če jo pa ima drugje v tej isti deželi. V Liki, v vaseh, ki izumirajo, so ogromne hiše, ki so jih zgradili vračajoči se delavci, zaposlili pa so se v Zagrebu, na Reki in drugod, samo tam ne, kjer so investirali ta sredstva tako rekoč v prazno.

Govorim o tem, da ni problem samo ta, da dobiš lokacijo, ampak ali je mogoče kaj narediti, da bi delavca, ki se vrača in ki je sposoben vključiti se v proizvodno delo, zaposlili kjerkoli v deželi in mu tam dali lokacijo oziroma da vloži ta sredstva, ki jih je prihranil v tujini, tja, kjer se mu odpira gospodarska perspektiva, pa naj bo to v Mariboru, Ljubljani ali kje drugje, ne izvzemši seveda kraja, od koder je. Druga stvar je seveda pri tistih, ki se vračajo v kmetijsko proizvodnjo.

Dvojni režim, ki bi ga lahko vpeljali, ni realen. Rešiti bi morali predvsem tisto osnovno, kar se tiče gradnje, da to ne bi bilo tako dolgo in mučno, ne glede na to, za kakšne delavce gre. To je tako rekoč vse, kar sem želel reči. Hvala lepa.

Predsedujoči Jože Božič: Hvala lepa! Besedo ima tovariš Stare, predstavnik Zveze skupnosti za zaposlovanje!

Franci Stare: Tovariš predsednik, tovarišice in tovariši delegati! Glede na to, da je tovariš Peternelj že pojasnil stališče Koordinacijskega odbora za vprašanja naših delavcev na začasnem delu v tujini, bi kazalo, da te stvari poglobimo samo z nekaterimi dejstvi.

Ta zamuda, ki je nastala, je rezultat trenutno zbranih vtisov, poročil na teh regijskih posvetih, ki jih je organiziral Republiški koordinacijski odbor. Na teh posvetih so se izoblikovala mnenja, predlogi in razprave, ki so dobile končno obliko v tem tekstu. Gre predvsem za to, kar je bilo v razpravi omenjeno, da je embargo nad zaposlovanjem delavcev v tujini pričel veljati leta 1973, kar pa ni bil za Slovenijo embargo v širokem smislu. Pozitivni migracijski saldo se je v Sloveniji pojavil že leta 1971, na podlagi ukrepov, ki so jih sprejele organizirane družbenopolitične skupnosti in družbenopolitične organizacije

v načelu s Socialistično zvezo in v okviru medsebojnih dogovarjanj, ki sta jih vodila tovariš Božič in pa tovariš Gantar.

Mislim, da je bil dosežen uspeh tudi posledica sklepov, ki so jih sprejele nekatere skupnosti, da se zmanjšuje odhajanje delavcev v tujino, kar se je pokazalo po letu 1969, ko se je pričel zmanjševati odhod in je nastal tako imenovan pozitivni migracijski saldo leta 1971.

Naslednji problem je psihofizična sposobnost ljudi, ki se vrnejo. Nekatere zdravstvene organizacije ugotavljajo, da je sposobnost ljudi, ki se vračajo iz tujine, za 20 do 30 % nižja kot običajno, kar je svojevrsten davek za delo in zaslužek v tujini. Zato bi morda kazalo, da bi komisija, ki predlaga te sklepe, skušala ugotoviti, ali obstajajo v okviru mednarodne konvencije o emigracijah možnosti za oblikovanje tako imenovanega dela povratne akumulacije, ki ga ustvarja naš človek v tujini, kajti to področje je bilo zanemarjeno od leta 1963, ko je bil sklenjen prvi meddržavni sporazum, pa vse do danes.

Tretji predlog izhaja iz dejstva, da je osnova za povezavo z delavcem v tujini njegova matična krajevna skupnost. Želimo, da bi bila osnovna informativna sredstva, ki jih dobi delavec v tujini, usmerjena v to, da dobi delavec informacijo, kaj je novega v njegovem domačem območju in kje ter kako se lahko vključuje, če se želi vrniti v domovino. Zbir teh informacij iz krajevnih skupnosti pa predstavlja tako imenovano občinsko lokalno glasilo, ki naj bi ga dobili vsi delavci v tujini, vendar pod pogojem, da je to tista vez, ki naj veže človeka s svojo bazo, kjer je doma. Hvala lepa.

Podpredsednik Jože Božič: Hvala lepa! Besedo ima tovarišica Tina Tomlje!

Tina Tomlje: Popolnoma se strinjam s stališči in z vsemi tistimi vprašanji, ki se nanašajo na družbenopolitično delo zdomcev in njihovo vključevanje v naše samoupravne odnose, na izobraževanje in tako dalje. Mislim, da je dobro, da se posebej dotaknem vprašanja, za katerega mislim, da je posebno bistveno, kako ga danes, v tej fazi razvoja ocenjujemo in v kateri smeri bi lahko hitreje napredovali. Mislim, da je ustvarjanje trajnih možnosti za delo doma eden od bistvenih elementov za razreševanje konfliktno družbeno-gospodarske situacije pri nas.

To vprašanje je obdelano v točkah 2 in 3. Sodim, da je še vedno premalo konkretno. Gotovo je prav, da sta v točki 2 poudarjena kmetijstvo in malo gospodarstvo, če pa sledimo razpravi tovariša Bačiča, v kateri nas obvešča o možnostih za zaposlovanje v tej regiji, vidimo, da gremo pravzaprav zelo po polžje, čeprav so teksti razmeroma čisti in jasni.

Menim, da je to v 3. točki, kjer je govor, da je to možno ustvarjati s pospeševanjem proizvodnih dejavnosti, nezadostno povedano. Mislim, da se to veže na problem prestrukturiranja gospodarstva in da bi morali biti v 3. točki toliko konkretni, da ne bi rekli samo: »pritegniti odgovorne gospodarske dejavnike,« ampak da bi rekli: »zlasti zbornice in združenja«. Oblikovalci tekstov naj to pravilno poimenujejo in konkretnije definirajo razvojne možnosti in smiselnost razvoja posameznih panog in gospodarskih dejavnosti, v katerih bo možno trajno ustvarjati zaposlitvene možnosti za zdomce. Organiziranja novih delovnih mest ne moremo prepuščati samim organizacijam združenega dela, čeprav smo na tem področju že dosegli precejšnje uspehe. Mislim, da moramo premišljeno določiti, katere gospodarske dejavnosti in veje imajo

resnične perspektive, katere so tiste dejavnosti, ki se res splačajo in kje bo trajno zagotovljena ekonomičnost in s tem tudi družbenoekonomska varnost delavcev. To mora biti znanstveno in strokovno utemeljeno.

Oglasila sem se, ker so mi znane razmere v nekaterih občinah v dolenski regiji, ki se sicer štejejo med srednje razvite. Podrobnejša analiza pokaže, da je v teh občinah le nekaj organizacij združenega dela, ki s svojim dohodkom dvigajo občino na raven srednje razvitih, vendar so njihovi programi tako trhli, da so iz leta v leto na robu tega, da zdrknejo pod konjunkturo in takrat bi vsa razvitost padla. Nimajo orientacije za trajnejšo usmeritev.

Predlagam, da 3. točko obogatimo s to mislijo, kajti menim, da je to srž nadaljnega stabilnejšega razvoja.

Podpredsednik Jože Božič: Hvala lepa! Kdo še želi besedo? Tovariš Pavle Gantar!

Pavle Gantar: Tovariš predsednik, tovarišice in tovariši delegati! Samo nekaj pojasnil k današnji razpravi.

Nesporno je, da postaja problem zaposlovanja eden od temeljnih problemov našega nadaljnega družbenoekonomskega razvoja, nekoliko drugačen sicer kot v drugih republikah, vendar je tudi pri nas zelo prisoten. Na tem področju se tako na nivoju federacije kot na nivoju republike opravlja cela vrsta akcij, da bi se ta problem čim bolj obdelal. Tako je sedaj tik pred podpisom medrepubliški dogovor o zaposlovanju, pri čemer sta tudi zaposlovanje v tujini in vračanje sestavni del zaposlovanja. Imamo dogovor, ki naj bi predvsem reguliral notranji potek zaposlovanja. Sedaj je v razmeroma ostri razpravi medrepubliški dogovor o dopolnilnem delu, predvsem z vidika reševanja problematike zaposlovanja. Federacija je sprejela tudi zvezni program glede zaposlovanja delavcev v tujini oziroma njihovega vračanja. Tako je tu cela vrsta akcij, da bi se ta problem obvladal v skladu z našim samoupravnim socialističnim sistemom.

Od vprašanj, ki so bila sprožena na današnji razpravi, bi omenil samo nekatera.

Zveznim upravnim organom je z omenjenim zveznim programom naloženo, da takoj pristopijo k spremembi vseh naših mednarodnih sporazumov s tujimi državami, izhajajoč tudi iz določil helsinške listine. Ti mednarodni sporazumi se morajo ponovno pregledati in predlagati se morajo spremembe v smeri zaščite pravic naših delavcev v tujini. Moram reči, da se opaža, da v tujini tudi kršijo obstoječe mednarodne sporazume. Na nivoju federacije se torej pripravlja vrsta dogovorov. V okviru vseh teh dogovorov na mednarodnem nivoju se postavlja tudi vprašanje naših delavcev v tujini.

Drugo, na kar bi opozoril, je vprašanje vlaganja tujih sredstev, ki je eden od pomembnih elementov za odpiranje novih delovnih mest. Mislim, da sta tu nastali dve stvari. Prva je, ko gre za vlaganja tujih pravnih in fizičnih oseb iz ekonomskih razlogov v naše organizacije združenega dela, jasno z namenom, da se poveča produktivnost, pa tudi, da se odpirajo nova delovna mesta. Strinjam se, da bi moralo biti poročilo s tega vidika bolj natančno.

Druga situacija pa je nastala, kar je bilo danes tudi omenjeno, ker so nekatere države, tudi na našo iniciativo, izrazile na nek način pripravljenost, da dajo določena sredstva, upoštevajoč dejstvo, da so naši delavci pomagali izgrajevati gospodarstvo teh drugih, zlasti zahodnih držav. Ta sredstva so priprav-

ljene dati predvsem za odpiranje novih delovnih mest in za zaposlovanje zdomcev. V tem kompleksu so tudi določene postavke v medrepubliškem družbenem dogovoru, kako naj bi se ta sredstva zbirala, kje naj bi se zbirala in kako naj bi se potem ta sredstva porabila, zlasti za manj razvita območja in za odpiranje novih delovnih mest. Ta sredstva se dajejo kot kredit ali pa kot nepovratna sredstva. Po podatkih, s katerimi razpolagamo, je bil v začetku leta sprejet tak mednarodni dogovor s kraljevino Holandijo za okrog 6 milijonov guldnov. To sicer ni visoka vsota, vendar pa nekaj le pomeni. Dogovori potekajo tudi z Zahodno Nemčijo. Kaže, da bi tudi ona dala sredstva. Kot veste je zdaj v pripravi že predlog za izdajo zakona o fondu, ki bi se financiral iz teh sredstev in iz katerega bi se dajali krediti za odpiranje novih delovnih mest v manj razvitih območjih.

Nadalje bi pojasnil, da se strinjam s tovarišem Poličem, da je šlo za vprašanje racionalne izrabe zemlje v sedanjem režimu, v sedanji ustavi in zakonu o združenem delu, ki daje v svojih določilih nove, modernejše in stimulatивnejše oblike za racionalno obdelavo zemlje, da torej niso bile mišljene spremembe agrarnega maksimuma.

Tudi ni bilo mišljeno, da bi se zdomcem dajal kakšen privilegij pri lokacijskih dovoljenjih. Pristati ne moremo na noben privilegij glede lokacijskih dovoljenj za delavce, ki so v tujini. Izvršni svet bo v najkrajšem času prispeval poročilo, ki bo verjetno predmet zelo široke razprave o vprašanih urbanizma, o planiranju lokacijskih dovoljenj oziroma lokacij itd. Opozarjam pa, da prihajajo na naš sekretariat vprašanja, ali je možno v Sloveniji dobiti dovoljenje za obrt, katere dejavnost bi bila priprava vsega materiala, vseh lokacijskih dovoljenj, gradbenih dovoljenj itd. v korist posameznika. Mislim, da so bile te ideje sprožene tudi pri raznih drugih organih. Moram reči, da se nismo opredelili do tega, ali je možno takšno delovanje v okviru zasebne dejavnosti ali ni.

Naslednje, na kar bi opozoril, je, da smo prek skupnosti za zaposlovanje začeli akcijo, da bi se po vseh občinah in krajevnih skupnostih napravili sezname naših ljudi, ki so zunaj. Take evidence danes nimamo, bi pa prispevala k boljšim kontaktom z delavci v tujini.

V tej zvezi se v celoti tudi pridružujem tovarišu Zupančiču. Moram reči, da so naši delavci še strašno imobilni. Mislim, da moramo doseči večjo mobilnost tudi z ustrezno infrastrukturo, s cestami itd. Dober je primer Litostroja. Delavci se vozijo tudi po 60 km vsak dan v Litostroj z Dolenjske. Potrebno je proučiti, ali obstajajo podobne možnosti tudi za Pomurje, da bi se delavci vozili npr. v Maribor ali kam drugam.

Končno še glede vprašanja Pomurja. Kar se tiče dokumentov, imamo tu situacijo zelo jasno postavljeno. Tu imamo družbeni plan, imamo dogovore o temeljih plana, katerega so podpisale banke. Določen premik je tudi pri kreditih, ker nobena banka ne odobri kredita za novo investicijo, dokler ni soglasja oziroma ustreznega mnenja skupnosti za zaposlovanje. Res so ti premiki počasni, zlasti pri odpiranju novih delovnih mest v manj razvitih področjih, kot je Pomurje. Tu bo treba s konkretnimi akcijami tudi v okviru združenega dela napraviti hitrejše in večje korake. Hvala.

Podpredsednik Jože Božič: Kdo še želi besedo? Tovariš Globočnik!

Jože Globočnik: Tovarišice in tovariši delegati! Dovolite mi le nekaj stavkov. V točki 7 smo zapisali, da je izobraževanje oziroma dopolnilno

šolanje otrok delavcev v tujini po naši ustavni ureditvi obveznost republike. Če smo to tako zapisali, in mislim, da je prav, da smo, potem je to dokaz, da vsi tako ne mislijo.

Zadnje dni meseca novembra je bil v Zveznem zboru Skupščine Jugoslavije odložena razprava o družbenem dogovoru o vzgoji in izobraževanju otrok jugoslovanskih državljanov na začasnem delu v tujini. In to prav zaradi tega, ker je očitno, da so mnenja o tem, kako, na kakšen način in kdo, zlasti pa s katerimi sredstvi naj ta problem rešuje, različna.

Delegati iz Slovenije so dali predlog, da naj Skupščina SFRJ kot eden od podpisnikov tega sporazuma ne podpiše oziroma ne sprejme, vsaj tako dolgo ne, dokler tega ne store vse republike.

Republika Slovenije ima k predlogu tega dogovora resne pripombe ravno zaradi tega, ker vnaša v reševanje šolanja otrok nekatere unitaristične rešitve; med drugim skupni fond, enotne učbenike in tako dalje.

Poudarim naj, da problem po svoji količinski strani sploh ni pomemben. Tu gre, če seštejemo ves denar, ki ga sedaj dajemo za to šolanje, za okrog 9 milijard starih dinarjev. Verjetno bi bilo več, če bi bilo to na nivoju federacije. Ampak količinsko zadeva ni pomembna. Mnogo pomembnejša pa je s politične strani, kajti za takim reševanjem se nujno skrivajo mednacionalne zaostritve, da ne govorim o tem, da se s takim reševanjem verjetno daje po tuha tudi takim mišljenjem, ki so bolj ali manj izražena pri nekaterih naših diplomatsko-konzularnih predstavnikih, ki mislijo, da je treba zunaj organizirati predvsem jugoslovanska društva, šele potem slovenska, hrvatska, makedonska in tako naprej. Skratka, če bi pristali na take rešitve, bi pravzaprav pristali na to, da vodimo zunaj drugačno nacionalno politiko kot doma v Jugoslaviji.

Ob takih naših nesporazumih se krepko naslaja tudi zunanja reakcija, pa tudi nekateri sindikati, ki krepko nagovarjajo naše sindikalne delegacije in naše sindikate, naj vendar že nehamo z našo politiko mednarodnih odnosov in naj se že enkrat končno sporazumemo, da smo Jugoslovani in nič drugega.

Ne bi dalje govoril o političnih posledicah in možnostih, ki jih izkoriščajo sovražniki našega družbenega reda, ko na tej osnovi pridobivajo posamezne delavce za sovražno dejavnost proti naši deželi.

Mislim torej, da je točka 7 izredno pomembna, kajti zelo natančno določa vsem dejavnikom, vsem subjektom iz republike smer njihovega delovanja, predvsem kadar gre ali kadar bo šlo za dogovore na nivoju federacije.

S posebnim odstavkom bi kazalo točko 7 dopolniti v tem smislu, da bi tudi za področje informativne dejavnosti z nekaterimi modalitetami veljala v osnovi enaka usmeritev, kot velja za izvrševanje. Mislim, da smo iz gradiva lahko videli kakšni so problemi na tem področju in da naša sedanja praksa v Sloveniji, ko so te stvari vzeli v roke samoupravne interesne skupnosti na področju izobraževanja, kaže, da smo krepko spremenili stvari in pa odnos do izobraževanja otrok. Predlagam, da komisija, ki smo jo danes izvolili, razmisli, kako bi bilo to mogoče vgraditi v končno besedilo stališč.

Podpredsednik Jože Božič: Hvala! Kdo še želi besedo? Če ne želi nihče več razpravljati, zaključujem razpravo in prosim skupino delegatov, da pripravi poročilo. Hkrati vprašujem delegate, ali naj nadaljujemo sejo ali naj napravimo odmor!

Henrik Peternejl: Glede na številne pripombe sprašujem, ali je potrebno končno besedilo pripraviti že danes ali do prihodnje seje!

Ben o Zupančič: Mislim, da je to vprašanje upravičeno. Danes je bilo tu zelo veliko ideoj in bo skupina v resnih težavah, če bo skušala pripraviti končno besedilo že danes. Menim, da je to mogoče storiti na podlagi stenograma do prihodnje seje. Zlasti opozarjam na to, da bodo morala biti ta stališča napisana tako, da jih bodo vsaj kateri izmed naših delavcev v tujini tudi razumeli.

Podpredsednik Jože Božič: Želi še kdo kaj pripomniti? Če nihče, potem lahko sklenemo, da bomo stališča sprejemali na naslednji seji zбора. Pripravo akta naj prevzame Odbor za družbenoekonomske odnose, ki je bil tudi predlagatelj, delovno skupino pa razrešimo. Odbor naj pripravi konkretnjša in stimulativnejša stališča.

Prehajamo na 3. točko dnevnega reda, to je na predlog odloka o izvolitvi člana Izvršnega sveta Skupščine SR Slovenije, o imenovanju predsednika Republiškega komiteja za ekonomske odnose s tujino in o dopolnitvi odloka o razrešitvi in izvolitvi nekaterih članov Izvršnega sveta Skupščine SR Slovenije, o razrešitvi ter imenovanju nekaterih republiških sekretarjev in o imenovanju predsednikov republiških komitejev.

Predlog odloka je na predlog Izvršnega sveta predložila Komisija za volitve, imenovanja in administrativne zadeve. Predlog odloka in pismo Izvršnega sveta ste prejeli.

Pričenjam razpravo. Kdo želi besedo? Če ne želi nihče razpravljati, zaključem razpravo in dajem predlog odloka o izvolitvi člana Izvršnega sveta Skupščine SR Slovenije, o imenovanju predsednika Republiškega komiteja za ekonomske odnose s tujino in o dopolnitvi odloka o razrešitvi in izvolitvi nekaterih članov Izvršnega sveta Skupščine SR Slovenije, o razrešitvi in imenovanju nekaterih republiških sekretarjev in o imenovanju predsednikov republiških komitejev za glasovanje. Kdor je za, naj prosim dvigne roko! (Vsi delegati dvignejo roko.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je Družbenopolitični zbor soglasno sprejel predlog odloka. S tem je bil v Družbenopolitičnem zboru izvoljen za člana Izvršnega sveta Skupščine SR Slovenije in imenovan za predsednika Republiškega komiteja za ekonomske odnose s tujino tovariš Jernej Jan, dosedanji predsednik Komiteja Izvršnega sveta Skupščine SR Slovenije za ekonomske odnose s tujino.

Prehajamo na 4. točko dnevnega reda, to je na volitve in imenovanja.

1. Predlagam, da zbor imenuje skupino delegatov za pripravo programa dela Družbenopolitičnega zбора Skupščine SR Slovenije.

V skupino delegatov predlagam: za vodjo skupine tovariša Staneta Markiča, za člane skupine pa Viktorja Avblja, Jožeta Božiča in Vladimirja Gošnika.

Kdor je za ta predlog, naj prosim dvigne roko! (Vsi delegati dvignejo roko.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je Družbenopolitični zbor predlog soglasno sprejel.

2. Predlog odloka o imenovanju namestnika guvernerja Narodne banke Slovenije.

Predlog odloka je predložila Komisija za volitve, imenovanja in administrativne zadeve. Predlog odloka ste prejeli. Izvršni svet se s predlogom strinja.

Pričenjam razpravo. Kdo želi besedo? Če ne želi nihče razpravljati, zaključujem razpravo in dajem predlog odloka o imenovanju namestnika guvernerja Narodne banke Slovenije na glasovanje.

Kdor je za, naj prosim glasuje! (Vsi delegati glasujejo za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je Družbenopolitični zbor soglasno sprejel predlog odloka o imenovanju namestnika guvernerja Narodne banke Slovenije.

S tem je bil v Družbenopolitičnem zboru imenovan za namestnika guvernerja Narodne banke Slovenije tovariš Riko Jerman, pomočnik guvernerja Narodne banke Slovenije.

3. Predlog odloka o imenovanju namestnika predsednika Republiškega komiteja za ekonomske odnose s tujino.

Predlog odloka je predložila Komisija za volitve, imenovanja in administrativne zadeve. Predlog odloka in pismo Izvršnega sveta ste prejeli.

Pričenjam razpravo. Kdo želi besedo? (Nihče.)

Zaključujem razpravo in dajem predlog odloka o imenovanju namestnika predsednika Republiškega komiteja za ekonomske odnose s tujino na glasovanje. Kdor je za, naj prosim glasuje! (Vsi delegati glasujejo za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je zbor soglasno sprejel predlog odloka o imenovanju namestnika predsednika Republiškega komiteja za ekonomske odnose s tujino.

S tem je bil v Družbenopolitičnem zboru imenovan za namestnika predsednika Republiškega komiteja za ekonomske odnose tovariš Dušan Brglez, višji svetnik v Ljubljanski banki — Centrala Ljubljana.

4. Predlog odloka o imenovanju namestnika predsednika Republiškega komiteja za vprašanja borcev NOV in vojaških invalidov.

Predlog odloka je predložila Komisija za volitve, imenovanja in administrativne zadeve. Predlog odloka in pismo Izvršnega sveta ste prejeli. Pričenjam razpravo.

Kdo želi besedo? (Nihče.) Zaključujem razpravo in dajem predlog odloka o imenovanju namestnika predsednika Republiškega komiteja za vprašanja borcev NOV in vojaških invalidov na glasovanje.

Kdor je za, naj prosim glasuje! (Vsi delegati glasujejo za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je zbor soglasno sprejel predlog odloka o imenovanju namestnika predsednika Republiškega komiteja za vprašanja borcev NOV in vojaških invalidov. S tem je bil v Družbenopolitičnem zboru imenovan za namestnika predsednika Republiškega komiteja za vprašanja borcev NOV in vojaških invalidov Franc Godeša, sekretar Komisije Skupščine SR Slovenije za vprašanja borcev NOV.

5. Predlog odloka o razrešitvi sodnika Okrožnega sodišča v Celju in sodnika Okrožnega sodišča v Kopru.

Predlog odloka je predložila Komisija za volitve, imenovanja in administrativne zadeve. Predlog odloka ste prejeli. Izvršni svet se s predlogom odloka strinja.

Od Komisije za volitve, imenovanja in administrativne zadeve smo prejeli popravek k obrazložitvi predloga odloka o razrešitvi sodnika Okrožnega sodišča v Celju in sodnika Okrožnega sodišča v Kopru.

Pri obrazložitvi predloga odloka o razrešitvi sodnika Okrožnega sodišča v Celju in sodnika Okrožnega sodišča v Kopru je prišlo do pomote, in sicer zaradi napačne informacije Okrožnega sodišča v Celju. Sodnik Okrožnega sodišča v Celju Alojz Vidic odhaja na novo delovno mesto za sodnika Občinskega sodišča v Sevnici, ne pa za predsednika tega sodišča, kot je pomotoma navedeno v obrazložitvi predloga.

Pričenjam razpravo. Kdo želi besedo? (Nihče.)

Zaključujem razpravo in dajem predlog odloka v razrešitvi sodnika Okrožnega sodišča v Celju in sodnika Okrožnega sodišča v Kopru na glasovanje.

Kdor je za, naj prosim glasuje! (Vsi delegati glasujejo za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je zbor soglasno sprejel predlog o razrešitvi sodnika Okrožnega sodišča v Celju in sodnika Okrožnega sodišča v Kopru.

S tem sta bila v Družbenopolitičnem zboru razrešena Alojz Vidic, dolžnosti sodnika Okrožnega sodišča v Celju in Mirko Lokovšek, dolžnosti sodnika Okrožnega sodišča v Kopru.

6. Predlog odloka v razrešitvi namestnika okrožnega javnega tožilca v Mariboru.

Predlog odloka je predložila Komisija za volitve, imenovanja in administrativne zadeve. Predlog odloka ste prejeli. Izvršni svet se s predlogom strinja.

Pričenjam razpravo. Kdo želi besedo? Če ne želi nihče razpravljati, zaključujem razpravo in dajem predlog odloka o razrešitvi namestnika okrožnega javnega tožilca v Mariboru na glasovanje. Kdor je za, naj prosim glasuje! (Vsi delegati dvignejo roko.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je zbor soglasno sprejel predlog odloka o razrešitvi namestnika okrožnega javnega tožilca v Mariboru. S tem je bil v Družbenopolitičnem zboru razrešen Vasilko Kocuvan dolžnosti namestnika Okrožnega javnega tožilca v Mariboru s 17. oktobrom 1977.

7. Predlog odloka o določitvi števila in izvolitvi sodnikov porotnikov Okrožnega sodišča v Mariboru.

Predlog odloka je predložila Komisija za volitve, imenovanja in administrativne zadeve. Predlog odloka ste prejeli. Izvršni svet se s predlogom odloka strinja.

Pričenjam razpravo. Kdo želi besedo? Če ne želi nihče razpravljati, zaključujem razpravo in dajem predlog odloka o določitvi števila in izvolitvi sodnikov porotnikov Okrožnega sodišča v Mariboru na glasovanje. Kdor je za, naj prosim dvigne roko! (Vsi delegati dvignejo roko.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je zbor soglasno sprejel predlog odloka o določitvi števila in izvolitvi sodnikov porotnikov Okrožnega sodišča v Mariboru. S tem je bilo v Družbenopolitičnem zboru izvoljenih 298 sodnikov porotnikov Okrožnega sodišča v Mariboru.

8. Predlog odloka o določitvi števila in izvolitvi sodnikov porotnikov Okrožnega sodišča v Murski Soboti.

Predlog odloka je predložila Komisija za volitve, imenovanja in administrativne zadeve. Predlog odloka ste prejeli. Izvršni svet se s predlogom odloka strinja. Pričenjam razpravo. Kdo želi besedo? Če ne želi nihče razpravljati, zaključujem razpravo in dajem predlog odloka o določitvi števila in izvolitvi sodnikov porotnikov Okrožnega sodišča v Murski Soboti na glasovanje! Kdor je za, naj

prosim glasuje! (Vsi delegati glasujejo za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je zbor soglasno sprejel predlog odloka o določitvi števila in izvolitvi sodnikov porotnikov Okrožnega sodišča v Murski Soboti. S tem je bilo v Družbenopolitičnem zboru izvoljenih 129 sodnikov porotnikov Okrožnega sodišča v Murski Soboti.

Pri tej točki dnevnega reda bi vas rad obvestil, da smo v predsedstvu Družbenopolitičnega zbora razpravljali o kadrovske sestavi Odbora za družbenopolitični sistem našega zbora. V obdobju, ki še preostaja do konca mandatne dobe, ima ta odbor številne naloge, ki se tičejo razvoja delegatskega sistema. V sedanji situaciji pa v tem odboru ni preveč lahko delati, ker sta delegata Česnik in Vrtar odšla na službeno dolžnost v Beograd, nekaj članov pa zelo neredno hodi na seje tega odbora in tudi sicer manj aktivno dela v Odboru. Tako predlagamo zboru, da zavzame stališče, da bi poskušali okrepiti Odbor, in sicer bi do naslednje seje pripravili spremembo odloka za povečanje članov odbora od 11 na 13 in razrešili tovariša Česnika in tovariša Vrtarja, ki zaradi svoje obremenitve zelo težko prihajata na seje. Poiskali bi nadomestilo za ta dva člana Odbora in Odbor še povečali za dva nova člana, tako da bi Odbor okrepili s štirimi člani Družbenopolitičnega zbora.

Če se danes odločimo za predlagane spremembe, bi predlog pravočasno poslali na teren.

Dajem to pobudo v razpravo. Se strinjate? (Delegati se strinjajo.) Ker so skoraj vsi delegati precej obremenjeni v raznih odborih in komisijah, bomo morali nekatere delegate še bolj obremeniti. Prosim, da to razumete, saj gre le za nekaj mesecev.

Prehajamo na 5. točko dnevnega reda, to je na predloge in vprašanja delegatov.

Na pismeno vprašanje Rudija Kropivnika bo odgovoril Jože Gregorič, pomočnik republiškega sekretarja za pravosodje, organizacijo uprave in proračun!

Jože Gregorič: Tovariš predsednik, tovarišice in tovariši delegati! V zvezi z delegatskim vprašanjem tovariša Rudija Kropivnika posredujem naslednji odgovor:

Določba veljavnega 50. člena razlastitvenega zakona razlaščencu dejansko omogoča izplačilo pravične odškodnine in nadomestno stanovanje, zaradi česar lahko v določenih situacijah v praksi pride do izkrivljanja ustavnega načela o pravični odškodnini.

Že Izvršni svet sam je ocenil, da je potrebno navedeno določbo citiranega zakona revidirati. Ker pa je treba razlastitveni zakon v celoti uskladiti z zakonom o združenem delu, je Izvršni svet v programu dela predvidel to uskladitev za drugo polletje 1978. Že po predložitvi delegatskega vprašanja je Skupščina mesta Ljubljana predložila Skupščini SR Slovenije zakonsko pobudo za spremembo tega člena. O tej pobudi že teče razprava v skupščinskih telesih ter bodo delegati v Skupščini odločili o vsebini in roku uskladitve navedene zakonske določbe.

Podpredsednik Jože Božič: Hvala lepa! Ali je tovariš Rudi Kropivnik zadovoljen z odgovorom? Prosim, tovariš Rudi Kropivnik ima besedo!

Rudi Kropivnik: Predstavnik Izvršnega sveta ni povedal, kaj sem vprašal. V zvezi s prvim vprašanjem, o uporabi 50. člena zakona, mi je predstavnik Izvršnega sveta med drugim odgovoril, da je sprememba navedenega zakona v načrtu dela Izvršnega sveta v drugi polovici 1978. leta. Zato sem postavil dodatno vprašanje, ali Izvršni svet res misli togo vztrajati pri svojem načrtu dela, čeprav gre v tem primeru očitno za velike materialne posledice, pa tudi za moralne — glede na možnost neupravičenega bogatenja. Zato z odgovorom nisem zadovoljen in postavljam dodatno vprašanje: Kakšno je stališče Izvršnega sveta do pobude Skupščine mesta Ljubljana za ureditev te problematike?

Podpredsednik Jože Božič: Želi še kdo postaviti delegatsko vprašanje? Ali želi kdo dati kak predlog? (Nihče.)

Ker je dnevni red 44. seje izčrpan, zaključujem sejo Družbenopolitičnega zbora.

(Seja je bila končana ob 11.45.)

45. seja

(17. oktobra 1977)

Predsedoval: **Stane Markič**,
predsednik Družbenopolitičnega zbora

Začetek seje ob 9.10.

Predsednik **Stane Markič**: Pričenjam sejo Družbenopolitičnega zbora.

Preden preidemo na določitev dnevnega reda za današnjo sejo, predlagam, da razpravljamo o predlogu stališč in predlogov k izvajanju sklepov in priporočil Skupščine SR Slovenije za reševanje problematike zaposlovanja naših delavcev v tujini in za postopno vračanje delavcev z dela v tujini in njihovo ponovno vključevanje v zaposlitev v Socialistični republiki Sloveniji.

V skladu s sklepom na zadnji seji zbora je delovna skupina pripravila predlog stališč, ki ste jih prejeli. Prosim, da bi sedaj razpravljali o tem predlogu. Želi besedo tovariš **Peternelj**? (Da.) Prosim!

Henrik Peternelj: V stališčih in predlogih, ki ste jih prejeli z dopisom predsednika Družbenopolitičnega zbora, smo upoštevali vse predloge, ki jih je predlagal Odbor za družbenoekonomske odnose, ter vse sugestije, ki so bile dane na 44. seji Družbenopolitičnega zbora.

V prvi točki je sprememba samo v tem, da je spremenjen vrstni red gradiv, ki smo jih upoštevali, medtem ko je vsebina te točke nespremenjena v primerjavi s prejšnjim predlogom.

V točki 2 je združena vsebina bivših točk 2 in 3, ker je problematika teh dveh točk med seboj povezana in se nanaša na isto stvar. V sedanji formulaciji točke 2 je jasneje obrazloženo, da je potrebno za razreševanje te problematike razvijati predvsem industrijo, ki lahko odpre dovolj delovnih mest za vračanje delavcev iz tujine.

Točka 2 je nova in upošteva pripombo zbora, da morajo družbenopolitične organizacije poskrbeti za prilagoditev delavcev na novo okolje, ko se vrnejo iz tujine.

Točka 4 je samo nekoliko preformulirana, tako da sedaj jasneje opredeljuje, kaj morajo narediti občine, ki se doslej še niso dovolj angažirale za reševanje te problematike.

Točka 5, kjer je govor o mednarodnih pogodbah, je praktično nespremenjena; dodano je samo to, da je potrebno naše delavce v tujini sproti seznanjati z ukrepi na tem področju.

Točka 6 je nespremenjena; dodano je le to, da je poleg financiranja informacijskih sredstev potrebno skrbeti tudi za urejanje tega financiranja.

Točka 7 je nova in upošteva sugestijo Koordinacijskega odbora pri Predsedstvu Socialistične zveze o samoorganiziranju naših delavcev v tujini.

Točka 8, ki govori o izobraževanju, je samo izboljšana v dikciji.

Točka 9 je nespremenjena.

Točka 10 je izboljšana samo v dikciji prvega odstavka, vsebina pa je nespremenjena.

Predsednik Stane Markič: Rad bi vas obvestil, da je tovariš Zoran Polič, ki je danes zadržan, dal pismene pripombe. Njegove pripombe se v glavnem ne nanašajo na vsebino, ampak na dikcijo. Predlagam, da ne bi brali teh pripomb, ampak da bi jih dali skupini, da jih pregleda in predlaga, kako naj se upoštevajo.

Začenjam razpravo. Prosim, kdo želi razpravljati? (Nihče.) Se strinjate, da naj bi naša skupina pregledala še pripombe tovariša Poliča? (Da.)

Prosim, tovarišica Danica Jurkovič!

Danica Jurkovič: Predlagam, da besedilo »domača in tuja vlaganja« napišemo tako, kot je treba, se pravi, da gre za pospeševanje združevanja dela in sredstev in vlaganj sredstev tujih oseb. To je treba precizirati, ker je stalna napaka, da domača in tuja vlaganja povezujemo, čeprav so vsebinsko bistveno različna.

Predsednik Stane Markič: Ali se zbor strinja, da zaključimo razpravo in da pripombe damo skupini, ki naj do konca zasedanja redigira besedilo, o katerem bomo potem odločali? (Da.)

Preden preidemo na dnevni red, bi rad povedal, da so se za današnjo sejo opravičili: Valerija Arko, Geza Bačič, Ludvik Golob, Vera Jukič, Rudi Kropivnik, Zoran Polič, Avgust Vrtar in Ivan Žagar.

Današnjo sejo razširjam z naslednjo točko dnevnega reda:

— predlog odloka o spremembi in dopolnitvi odloka o ustanovitvi, sestavi in nalogah odborov in komisij Družbenopolitičnega zbora Skupščine SR Slovenije.

Glede na to predlagam naslednji dnevni red:

1. odobritev zapisnika 44. seje zbora;
2. osnutek zakona o delovnih razmerjih;
3. predlog za izdajo zakona o izvrševanju kazenskih sankcij;
4. predlog odloka o spremembi in dopolnitvi odloka o ustanovitvi, sestavi in nalogah odborov in komisije Družbenopolitičnega zbora Skupščine SR Slovenije;
5. predlog programa dela Družbenopolitičnega zbora Skupščine SR Slovenije za obdobje od septembra 1977 do julija 1978;
6. volitve in imenovanja;

7. predlogi in vprašanja delegatov.

Družbenopolitični zbor sodeluje v postopku sprejemanja zakonov iz 2. in 3. točke dnevnega reda s pristojnima zboroma tako, da sprejema stališča.

Predlaga kdo kakšno spremembo oziroma dopolnitev dnevnega reda? Prosim, tovariš Štok!

Štefan Štok: Na seji zбора 6. julija letos smo se dogovorili, da bomo štiri zakone dali v javno razpravo. Te štiri zakone smo tudi skupno obravnavali v javni razpravi. Zanima me, zakaj jih danes skupno ne obravnavamo?

Predsednik Stane Markič: Dva zakona smo sprejeli, za enega pa nismo pristojni. Pri zakonu o delovnih razmerjih nismo zaključili faze osnutka, ker smo se dogovorili, da bomo počakali, da steče javna razprava. O referendumu in samoupravni delavski kontroli smo osnutek že sprejeli in s tem v zvezi tudi naša stališča. Zato mislimo, da ni potrebno, da jih v tej fazi ponovno obravnavamo. Zbor združenega dela oziroma Zbor občin pa tega zakona še nista sprejela kot osnutek. Zato nam ostane danes v razpravi samo zakon o delovnih razmerjih, in sicer v fazi osnutka.

Ima še kdo kakšno pripombo? (Ne.) Potem dajem dnevni red na glasovanje. Se zbor strinja s tem dnevnim redom? (Da.) Ugotavljam, da je dnevni red sprejet.

Prehajamo na 1. točko dnevnega reda, to je na odobritev zapisnika 44. seje.

Osnutek zapisnika ste prejeli. Predlaga kdo kakšno spremembo ali dopolnitev zapisnika? (Nihče.)

Dajem zapisnik v potrditev. Kdor je za, naj prosim dvigne roko! (Vsi delegati dvignejo roko.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je zapisnik 44. seje Družbenopolitičnega zbora soglasno sprejet.

Prehajamo na 2. točko dnevnega reda, to je na osnutek zakona o delovnih razmerjih.

Družbenopolitični zbor je na 42. seji sprejel sklep, da se zakon ponovno obravnava v fazi osnutka.

K tej točki ste prejeli še stališča Zbora občin, poročilo o poteku javne razprave o osnutku zakona o delovnih razmerjih Republiškega sekretariata za delo in Republiškega sveta Zveze sindikatov Slovenije, pripombe Družbenega pravobranilca samoupravljanja Socialistične republike Slovenije, predlog stališč zbora ter stališča Predsedstva Republiškega sveta Zveze sindikatov Slovenije.

Osnutek zakona je obravnaval Odbor za družbenopolitični sistem; poročilo ste prejeli. Želi poročevalec Odbora dopolniti pismeno poročilo? Prosim, tovariš Miro Gošnik!

Miro Gošnik: Tovarišice in tovariši! Po sklepu že omenjene seje zbora se na današnjem zasedanju razprava o predlogu za izdajo in o osnutku zakona o delovnih razmerjih v našem zboru nadaljuje. Pri delu odbora preteklo sredo in danes zjutraj smo bili v svojevrstni stiski, ker na seji v sredo nismo še poznali stališč Republiškega sveta Zveze sindikatov, saj je njegovo predsedstvo

istočasno zasedalo. Člani zbora pa niste v nič manj zavidljivi situaciji, ker ste ta stališča dobili šele danes.

V razpravi v Odboru so bila nekatera vprašanja posebej poudarjena in jih bom skušal na kratko ponoviti, predvsem zato, da bi opozoril na razlike, ki so v poročilu in v stališčih Predsedstva sindikatov in da bi videli, na katerih točkah smo gradili predlog stališč, ki naj bi jih naš zbor sprejel kot zainteresiran zbor.

Na prvem mestu smo ugotovili, da je potreba po zakonu dana in da zakon na svoj način vendarle ustrezno odpira samoupravno urejanje delovnih razmerij, kar je seveda njegov osnovni smisel.

Drugo načelno stališče v Odboru je bilo, skladno seveda s stališči Sindikata, da v tem zakonu ne ponavljamo določb iz zakona o združenem delu, razen v točkah, za katere je zakon o združenem delu naročil, da se podrobneje uredijo z drugimi, zlasti seveda z republiški predpisi.

V polemiki o tem, ali določbe o samoupravnem sporazumu o združevanju dela delavcev v temeljni organizaciji spadajo v ta zakon ali ne, je v našem odboru prevladalo mnenje, da naj bodo te določbe v tem zakonu, pri čemer pa naj bodo nekoliko širše oblikovane, da bi bile lahko uporabne za vsa področja združenega dela. Sedanja dikcija teh členov namreč po naši presoji vendarle nekoliko favorizira proizvodne delovne organizacije in skupnosti.

Razlika med našim predlogom stališč in sklepov ter stališči Predsedstva Zveze sindikatov pa je v poglavju oziroma v členih, ki govorijo o zajamčenem osebnem dohodku. Preteklo sredo smo menili, da naj bodo temeljne določbe o zajamčenem osebnem dohodku v sestavi tega zakona, medtem ko je stališče Predsedstva nasprotno. Naše stališče smo utemeljevali s tem, da je zajamčeni osebni dohodek vendarle ustavna izpeljava temeljne socialne varnosti delavca v združenem delu, da je socialni in solidarnostni poudarek pravilno poantiran in da seveda ni treba zahajati v vse detajle urejanja tega instituta v tem zakonu. Institut sam pa bi v tem zakonu veljalo obdržati.

Rahla razlika je tudi pri majhnih delovnih organizacijah in njihovih delovnih skupnostih. Menili smo, da bi s sistemskega vidika urejanja delovnih odnosov na enem mestu kazalo vse možne in različne v praksi nastopajoče primere pri urejanju delovnega razmerja urediti v tem tako imenovanem matičnem zakonu. Seveda je to nekoliko težja zahteva, da se vsi primeri, celo »individualnega delovnega razmerja«, najdejo v tem zakonu.

Odbor prav tako kot sindikati ne podpira institucionalizacije tako imenovanega faktičnega delovnega razmerja, ko kdo mimo veljavne normativne podlage vendarle dela, ne da bi formalno sklenil tako imenovano dejansko delovno razmerje.

Pri izobraževanju ob delu je naša pripomba, da naj se to kot pravica delavca ustrezno obravnava. Dodatno predlagamo še to, da naj bo zagotovljena tudi skladnost interesa med delovno skupnostjo in delavcem, ki se izobražuje ob delu.

Ob koncu bi moral zbor opozoriti še na eno ugotovitev našega odbora: Kot smo bili prejšnji teden brez stališč Sindikatov, smo danes na zasedanju zbora še vedno brez stališč Izvršnega sveta, ki bo, če sem prav obveščen, svoj odnos oblikoval menda šele jutri na seji. Hvala lepa.

Predsednik S t a n e M a r k i č : Hvala lepa! Prosim, tovariš Mlinarič!

Srečko Mlinarič: Tovariš predsednik, tovarišice in tovariši delegati! Javna razprava, ki jo je o osnutkih zakonov o delovnih razmerjih, o organu samoupravne delavske kontrole, o referendumu in drugih oblikah osebnega izjavljanja ter o volitvah in odpoklicu organov upravljanja in o imenovanju poslovnih organov v organizacijah združenega dela organiziral Republiški svet Zveze sindikatov Slovenije med svojim članstvom, je dala mnogo sugestij, predlogov in pripomb za čimboljše oblikovanje zakonskih tekstov.

Za spremljanje javne razprave je bila ustanovljena posebna delovna skupina pri Sekretariatu Predsedstva Republiškega sveta Zveze sindikatov, ki je prispevke sproti obravnavala, jih urejala in posredovala sindikalnim organizacijam, organom in seveda tudi drugim. Lahko ocenimo, da je bila vključenost vseh dejavnikov v javno razpravo usklajena in široka, saj je poleg sindikalnega članstva zajela tudi družbenopolitične skupnosti, družbenopolitične organizacije, Gospodarsko zbornico, razna društva in strokovna združenja, predvsem pa organizacije združenega dela. Težišče razprave je predstavljal predvsem zakon o delovnih razmerjih, kar je glede na njegov pomen povsem razumljivo.

V okviru Sindikata so se zbirali prispevki in nekajkrat obravnavali v raznih organih: tako jih je na primer obravnaval najprej vsak republiški odbor Sindikatov, Sekretariat Predsedstva, Odbor za samoupravljanje pri Republiškem svetu Zveze sindikatov Slovenije. Obravnava je bila tudi na seminarju sindikalnih funkcionarjev na Bledu, končna stališča pa je izoblikovalo Predsedstvo Republiškega sveta 12. tega meseca.

Mnenja k posameznim zakonom smo uredili v obliki splošnih uvodnih predlogov ter konkretnih predlogov in pripomb k posameznim zakonskim določilom. Stališča, ki jih navajamo in ki temeljijo na najširših rezultatih javne razprave, predvsem pa na stališčih Predsedstva Republiškega sveta, dajejo sami konceptualni zasnovi zakonov vso podporo, z izjemo k osnutku zakona o organu delavske kontrole, pri katerem so bile pripombe k sami konceptiji v tolikšni meri tehtne, da jih je bilo treba nujno upoštevati.

Težnja vseh predlogov in pripomb je predvsem prispevati delež k čimboljšemu oblikovanju določil zakona. V nadaljnjem postopku jih je potrebno predvsem v tej luči tudi upoštevati oziroma obravnavati.

Predsedstvo Republiškega sveta Zveze sindikatov Slovenije soglaša s sprejetjem osnutka zakona o delovnih razmerjih. Obvezuje pa se, da bo razpravljalo o predlogu zakona o delovnih razmerjih pred obravnavo v zborih Skupščine SR Slovenije in svoja stališča usklajevalo s predlagateljem, to je Republiškim sekretariatom za delo. Svoja dokončna stališča bo Predsedstvo Republiškega sveta posredovalo v potrditev in sprejetje Republiškem svetu Zveze sindikatov.

Prispevek k osnutku zakona zajema predvsem naslednje na seji Predsedstva Republiškega sveta verificirane splošne predloge, mnenja in pripombe:

Predlagamo, da bi moral osnutek zakona podrobneje opredeliti posamezne osnove in merila za oblikovanje samoupravnega sporazuma o združevanju dela delavcev in omogočiti delavcem v združenem delu jasnejšo predstavo o pomenu in vsebini tega temeljnega akta za celotno normativno dejavnost v temeljnih organizacijah združenega dela in torej tudi za urejanje delovnih razmerij v posameznih splošnih aktih. To stališče zadeva med drugim 49. člen osnutka zakona, ki bi ga bilo potrebno v skladu s tem dodelati. Pri tem pa se kažejo naslednje variante:

Prva varianta, da se materija 49. člena uredi s posebnim zakonom, in druga varianta, da se materija 49. člena uredi s posebno resolucijo ali stališči in sklepi

Skupščine SR Slovenije v zvezi s samoupravnim sporazumom o združevanju dela delavcev v tozdu.

Enako predlagamo, da bi se morala tudi problematika osebnih dohodkov po delu podrobneje obdelati v tem zakonu. Opredeliti je potrebno pojme, kot so osnove in merila za delitev sredstev za osebne dohodke in ostala temeljna izhodišča za to področje.

V zvezi z zajamčenim osebnim dohodkom predlagamo sprejetje naslednjih opredelitev:

a) Sedaj določa zakonsko višino zajamčenega osebnega dohodka zakon o najmanjšem osebnem dohodku, za katerega se zagotavljajo sredstva iz skupnih rezerv. Skladno z zakonom o združenem delu pa se določa višina zajamčenega osebnega dohodka z zakonom, družbenim dogovorom, pa tudi s samoupravnim sporazumom, pri čemer je njihovo izplačilo odvisno od materialnih možnosti organizacije.

Predlagamo, da tudi v bodoče poseben republiški zakon določa zakonsko višino zajamčenega osebnega dohodka in da se skladno s tem predlogom črta 115. člen tega zakona.

b) Ko zakon o združenem delu omogoča opredelitev višine zajamčenega osebnega dohodka z družbenim dogovorom, je očitno, da je zaradi funkcije zajamčenega osebnega dohodka treba upoštevati družbeni dogovor občine. Razloga sta predvsem dva: Prvič, republiški zakon o višini zajamčenega osebnega dohodka velja za isto območje družbenopolitičnih skupnosti, kot je bil sprejet republiški družbeni dogovor; razlika bi bila v možnosti zagotovitve sredstev. In drugič, pri opredeljevanju zajamčenega osebnega dohodka je potrebno upoštevati, da je od njegove opredelitve in višine v veliki meri odvisen interes za boljše gospodarjenje v temeljnih organizacijah združenega dela, da je njegova funkcija sicer varovanje standarda delavcev, vpliva pa tudi na delitev sredstev za osebne dohodke, ker njegovo povečanje vpliva na zoževanje razponov med osebnimi dohodki. Navedene značilnosti in razlike pa je mogoče bolj objektivno upoštevati v eni ali več občinah kot v poprečju republike.

c) Po predlogu naj bi se sredstva skupnega rezervnega sklada, oblikovanega za območje družbenopolitične skupnosti, uporabljala le za kritje z zakonom predpisanega zajamčenega osebnega dohodka. Predlagamo, glede na spremenjeni režim teh rezerv — oblikujejo in uporabljajo jih temeljne organizacije, da bi se ta sredstva v določenih primerih lahko uporabila tudi za kritje zajamčenih osebnih dohodkov, določenih s samoupravnimi sporazumi.

d) 22. člen zvezne ustave zagotavlja delavcem socialno varnost ne samo z zajamčenim osebnim dohodkom, temveč tudi z drugimi pravicami. Dogovoriti bi se bilo treba o teh pravicah, kot so na primer regres za letni dopust, topli obrok, nadomestilo za čas brezposelnosti in drugo. Še vedno namreč ostaja odprto vprašanje, kaj pomeni delavcu zagotoviti materialno in socialno varnost.

e) Zakon o združenem delu dosledno izpeljuje pravico delavcem do osebnega dohodka na podlagi njegovega delovnega prispevka k ustvarjenemu dohodku delavcev v temeljni organizaciji združenega dela. S tem v zvezi mora biti tudi iz zakona o delovnih razmerjih očitno, da za nedelo ni nobenega osebnega dohodka, tudi zajamčenega osebnega dohodka ne.

Predlagamo, da naj bi bila vsa problematika, ki se kot specifična pojavlja v vseh številčno manjših oblikah organiziranosti združenega dela in se nanaša na področje delovnih razmerij, urejena v tem zakonu.

Predlagamo, da naj problematiko združevanja in urejanja delovnih razmerij svobodnih poklicev urejajo posebni zakoni o posameznih vrstah poklicne dejavnosti.

Menimo, da bi se vsa specifika, zadevajoča delovna razmerja delavcev v delovnih skupnostih organov družbenopolitičnih skupnosti, urejala predvidoma v zakonu o državni upravi.

Predlagatelju osnutka zakona predlagamo, da prouči, katera vprašanja, značilna v delovnih skupnostih sodišč združenega dela in družbenih pravobranilcev, naj bodo urejena v tem zakonu.

Mnenja smo, da dileme glede novega naziva, s katerim se nadomešča pojem bivšega delovnega mesta, ne more biti. To pa ne zato, ker to ni le stvar izrazoslovja, temveč gre za bistvene vsebinske spremembe. Predlagamo pa, da se v 18. členu izognemo pojmu »vrednotenje del in nalog«, ker ni ustrezen. Gre namreč za primerjalno ugotavljanje sestavljenosti del in nalog in ne za njihovo vrednotenje.

Predlagamo, da se v zakonu dosledno uporabljajo pojmi, kot na primer strokovna izobrazba, strokovna usposobljenost, z delom pridobljena delovna zmožnost, in to predvsem v prvem poglavju drugega dela osnutka zakona.

Glede pomislekov, izrečenih v javni razpravi, o prepisovanju določb iz zakona o združenem delu, menimo, da niso povsem sprejemljivi in se strinjamo z obrazložitvijo predlagatelja, podano ob osnutku zakona.

Menimo, da pripombe iz javne razprave glede skrajšanja oziroma podaljšanja rokov za uveljavljanje raznih pravic in obveznosti niso sprejemljive, ker je potrebno upoštevati, da so roki določeni že v zakonu o združenem delu.

Sprejemamo predlog iz javne razprave, po katerem bo potrebno pri sklepni redakciji celotnega besedila zakona odpraviti nekatere nejasnosti ter zagotoviti doslednost pri opredelitvah.

Stališča Predsedstva do konkretnih pripomb iz javne razprave o osnutku zakona o delovnih razmerjih:

K 14. členu predlagamo, da se predlog iz javne razprave, po katerem naj se določbe o pristojnih organih opredelijo v statutu, ne pa v samoupravnem sporazumu o združevanju dela delavcev, upošteva. Menimo pa, da ni mogoče v zakonu določiti, kateri organi so pristojni za reševanje posameznih zadev.

19. člen: Predlagamo, naj se v zakonu opredeli pojem oglasa in pojem razpisa ter da se določijo primeri njihove uporabe, to je oglas za vse delavce, javni razpis za delavce, ki imajo posebna pooblastila in odgovornosti, in za tiste, za katere je razpis obvezen po zakonu.

Glede internih razpisov menimo, da so upoštevani v 20. členu, ki govori o razporejanju delavcev bodisi v okviru temeljne organizacije bodisi v okviru delovne organizacije.

22. člen: Glede šeste alineje, ki določa sklenitev delovnega razmerja brez oglasa v primeru, ko kandidat združuje lastna sredstva v delovni organizaciji, menimo, da ima tak delavec iz tega združevanja, katerega rezultat mora biti odpiranje novih del in nalog, le prednostno pravico do sklenitve delovnega razmerja, ne pa tudi kakšnih posebnih družbenoekonomskih in pravnih pravic o samem delovnem razmerju. Predlagamo, da bi določila zakona v zvezi s temi odnosi morala biti nekoliko jasnejše.

24. člen: Predlagamo, da se upoštevajo predlogi iz javne razprave o ponovnem razpisu v primeru, če se prijavi več kandidatov, ki sicer izpolnjujejo

objavljene pogoje, pa nihče izmed njih ni izbran, saj to določa tudi zakon o združenem delu v 172. členu.

26. člen: Predlagamo, da se upoštevajo predlogi o podaljšanju dobe, za katero delavec delovno razmerje ob pogojih iz 26. člena, od šest mesecev na eno leto (drugi odstavek 26. člena), vendar je treba v zakonu opredeliti, da se ob koncu vsake take dobe obvezno objavi ponovni razpis.

30. in 31. člen: Stališča iz javne razprave, da je potrebno predvideti podaljšanje poizkusnega dela zaradi objektivnih razlogov (bolezni in podobno), so sprejemljiva. Menimo pa, da niso sprejemljivi predlogi, ki pravijo, da naj se privolitev v poizkusno delo črta, ker je to eden izmed pogojev za sklenitev delovnega razmerja.

32. člen: Menimo, da niso sprejemljivi predlogi iz javne razprave, po katerih naj bi se v osnutku zakona uredila situacija faktičnega delovnega razmerja, ko delavec dejansko dela, ne da bi prej zakonito sklenil delovno razmerje, ker gre predvsem za vprašanje ustrezne odgovornosti osebe, ki je popustila, da je do takšne situacije prišlo.

36. člen: Predlagamo, da se naštevanje konkretnih primerov delovnega razmerja za določen čas čimbolj omeji oziroma celo izloči.

46. člen: Menimo, da niso sprejemljivi predlogi iz javne razprave, po katerih naj bi se definiral pojem kraja pri razporeditvi delavca na delo v drugo temeljno organizacijo. Predlagamo pa, da naj bo v osnutku zakona predvideno, da se pri prerazporeditvi iz enega v drug kraj ne smejo bistveno poslabšati življenjski pogoji delavca ali njegove družine.

50. člen: Predlagamo, da se upošteva pripomba, da predhodno razpravo o osnutku samoupravnega sporazuma o združevanju dela delavcev v temeljni organizaciji organizira sindikat. Izločiti pa bi kazalo v osnutku predvideno soglasje sindikata v predhodnih pripravah tega sporazuma.

54. člen: Predlagamo, naj bi se določbe o vsebini pravnega poduka v sklepih, s katerimi se odloča o pravicah, obveznostih in odgovornostih delavca, natančneje opredelile. Predlagamo, da naj se upoštevajo predlogi iz javne razprave, ki pravijo, naj bi zakon o delovnih razmerjih uredil pravice in obveznosti delavca, ki se izobražuje oziroma strokovno izpopolnjuje ob delu. Zakon o delovnih razmerjih naj bi v ustreznih novih določbah določil, kakšne pravice in obveznosti ima delavec, ki se izobražuje ali strokovno izpopolnjuje ob delu za svoj poklic, in kakšne pravice in obveznosti naj imajo v zvezi s tem delavci temeljne organizacije.

56. člen: Predlagamo, da bi že v osnutku začeto konkretizacijo 471. člena zakona o združenem delu kazalo v tem členu še izpopolniti (odločanje o posameznih delih delovnega procesa).

58. in 59. člen: Predlagamo, da se upoštevajo pripombe, da naj osnutek zakona ne ureja možnosti, omenjene v zadnjem odstavku 191. člena zakona o združenem delu glede mirovanja pravic in obveznosti med odsotnostjo z dela. Predlog, naj se ta določba zakona o združenem delu v osnutku zakona primerno konkretizira, predvsem v zvezi z vprašanjem, kakšne posledice naj ima mirovanje pravic in obveznosti na disciplinski postopek, je sprejemljiv.

60. in 61. člen: V zvezi z vprašanjem delovnega časa, in sicer glede problematike opredelitve dežurstva, smo mnenja, da so sprejemljive pripombe, ki pravijo, da naj bi uvedba dežurstva pomenila le izreden primer organiziranja dela, in sicer samo v primerih, kjer splošni družbeni interes in narava dejavnosti terjata, da naj se brez odlašanja opravijo določene neodložljive na-

loge. Realizacija in konkretizacija tega načina razporeditve delovnega časa pa bi morali biti stvar zakona o tovrstnih dejavnostih (zakon o zdravstvenem varstvu, zakon o sodiščih).

Glede predloga iz javne razprave o možnosti nadomeščanja delovnih dni, ki padejo med dneve, določene z zakonom kot dela prosti dnevi, menimo, da tega najbrž ni mogoče urediti z osnutkom zakona, še zlasti, ker je glede na naravo dela, tehnologijo, zagonske stroške in podobno stanje v raznih organizacijah združenega dela zelo različno.

Menimo, da bi kazalo v osnutku nakazati možnosti nadomeščanja prazničnih delovnih dni, in sicer tako, da to delavci uredijo že v okviru letnega oziroma mesečnega planiranja delovnega časa.

Menimo, da predlogi iz javne razprave, da naj osnutek zakona posebej uredi drseči delovni čas, niso sprejemljivi, ker je možnost takega razporejanja delovnega časa v okviru 42 urnega delovnega tedna dana v 60. členu.

Tudi glede predlogov iz javne razprave o vštevanju prostih sobot v letni dopust menimo, da niso sprejemljivi, ker bi bili s tem prizadeti tisti delavci, ki morajo delati glede na naravo in poseben pomen dejavnosti 6 dni na teden. Pri tem velja poudariti, da so ti delavci v precejšnji večini.

67. člen: Predlagamo, da se upoštevajo predlogi iz javne razprave, da je treba 67. člen osnutka zakona dopolniti z določbo o pogojih in načinih, pod katerimi delavke lahko sklenejo delovno razmerje s krajšim delovnim časom.

71. člen: Predlagamo, da naj se v zakonu točneje opredeli razlika med skrajšanim delovnim časom, ki je predpisan glede na pogoje dela, in delovnim časom, ki je krajši od polnega delovnega časa in ki ga delavec sklepa z delavci neke druge temeljne organizacije.

72. in 73. člen: Predlagamo, da se upošteva pripomba k 72. členu, ki predlaga redakcijsko obdelavo besedila obeh členov, pri čemer naj se doseže večja jasnost zlasti v besedilu 72. člena. Ne gre namreč za noben sporazum med temeljnimi organizacijami, ampak za predhodno soglasje.

79. člen: Predlagamo, da se ne sprejme predlog iz javne razprave, po katerem naj bi znašalo nadurno delo največ 60 ur v enem mesecu, ker se s tem praktično odpira široka možnost podaljševanja dnevnega delovnega časa, kar ni v skladu z določilom osnutka zakona o izjemnosti nadur.

83. člen: Tendence iz javne razprave, da naj se omogoči čim širša uporaba odmora pri delu, niso sprejemljive, ker niso v skladu s potrebo po čim racionalnejši izrabi delovnega časa. Predlagamo pa, da se predlogi, po katerih naj bi zakon dopustil možnost, da se v okviru odmora koristi počitek v več delih, upoštevajo, če bi bila glede na delo taka delitev najprimernejša.

86. člen: Predlagamo, da se upošteva predlog, po katerem naj se v ta člen vnese določba, da je treba delavcu, ki dela na dan tedenskega počitka, tak počitek zagotovi praviloma kak drug dan v tednu.

87. člen: Menimo, da so nesprejemljive zahteve iz javne razprave po katerih naj se na podlagi evidenčnih in obračunskih obrazcev določa trajanje rednega letnega dopusta po delovnih urah. Gre za kršitev konvencije številka 132 o plačanem letnem dopustu, ki določa, da se redni letni dopust odmerja po dnevih. Ista konvencija ureja tudi izkoriščanje letnega dopusta po delih, in sicer ga je možno izkoristiti največ v dveh delih.

Nesprejemljiv je tudi predlog, po katerem bi bilo možno kumulirati letni dopust za dve ali celo več let. Take zahteve so v nasprotju s samo naravo rednega letnega dopusta.

120. člen: Menimo, da v zvezi s področjem varstva pri delu ne kaže v tem zakonu urejati zadev, ki jih že ureja zakon o varstvu pri delu.

129. člen: Menimo, da je sprejemljiv predlog, da naj se naslov »Varstvo žensk« nadomesti z naslovom »Varstvo materinstva«. Prav tako je sprejemljiv predlog iz javne razprave, da naj se izenačita oba spola v primerih, ko moški neguje otroka, in to ne samo, če mati umre, ampak tudi, če se oče in mati tako dogovorita, ter da se taka pravica lahko prenese na vsakega, ki neguje otroka. Menimo pa, da so predlogi, da naj osnutek zakona določa delo oziroma naloge, katerih ne smejo opravljati nosečnice oziroma matere, ki imajo otroke do določene starosti, nesprejemljivi, ker je to stvar izvršilnih predpisov. Predlagamo, da se upoštevajo predlogi, ki govore, naj bi se delavki, ki ima otroka starega do 3 let, ne smelo naložiti delo prek polnega delovnega časa oziroma nočno delo.

130. člen: Predlagamo, da se upoštevajo predlogi, da nočno delo traja od 22. do 6. ure zjutraj, pri čemer naj se kot najpoznejši začetek nočnega dela šteje ob 5. zjutraj.

149. člen: Menimo, da predlogi, naj zakon o delovnih razmerjih uredi tudi tako imenovano politično odgovornost za opravljanje samoupravljalških funkcij, niso sprejemljivi, glede na to, da to odgovornost že ureja zakon o združenem delu v 566. in 572. členu. Sprejemljivi pa so predlogi, da naj osnutek zakona o delovnih razmerjih ureja samo disciplinsko oziroma odškodninsko odgovornost, ne pa tudi kazenske.

150. člen: Predlagamo, da se upošteva pripomba, da je med pobudniki za uvedbo disciplinskega postopka lahko tudi vsak delavec.

155. člen: Predlagamo, da se določba 155. člena dopolni v tem smislu, da se disciplinski ukrep prerazporeditve izreče zato, da se kršitelju prepreči določen čas opravljati dela, pri katerih je zagrešil disciplinsko kršitev.

156. člen: Menimo, da so nesprejemljivi predlogi iz javne razprave, naj denarna kazen presega 15 % zneska enomesečne akontacije osebnega dohodka, kajti v večini primerov, po dosednji praksi, tak ukrep zadeva le delavce v neposredni proizvodnji. Sprejemljiva pa je pripomba k temu členu, naj se določbe 196. člena zakona o združenem delu v celoti prevzamejo v tem osnutku zakona.

159. člen: Predlagamo, da predlogi iz javne razprave, da naj se obdobje 30 zaporednih dni podaljša na tri mesece v primeru neopravičenega izostajanja z dela najmanj 5 delovnih dni, upoštevajo.

162. člen: Menimo, da so sprejemljivi predlogi iz javne razprave, po katerih bo treba ta člen dopolniti tako, da bo nesporno razvidno, da predhodna ugotovitev škode v temeljni organizaciji ni procesualna predpostavka, brez katere delavec ali temeljna organizacija ne moreta uveljavljati povrnitve škode pred sodiščem.

175. člen: Predlagamo, da se določbe 2. točke dopolni s stavkom: »če noče opravljati del oziroma nalog, ki ustrezajo njegovi delovni zmožnosti.«

178. člen: Predlagamo, da naj preneha delovno razmerje avtomatsko (po samem zakonu), ko delavec dopolni delovno dobo 35 oziroma 40 let. V primeru, da določenega »dela in nalog« ni mogoče »zasesti« z drugimi delavci, pa se lahko izjemoma sklene delovno razmerje za določen čas tudi z upokojenimi delavci, vendar največ za dobo enega leta, potem se mora ponovno objaviti razpis.

Menimo, da ni sprejemljiv predlog iz javne razprave, ki govori o potrebi povezovanja nekaterih določb iz družbenega dogovora o beneficirani delovni dobi in zakona o pokojninskem in invalidskem zavarovanju.

180. člen: Predlagamo, da se črta drugi odstavek 180. člena, ker je vsebina tega odstavka podana v 181. členu.

188. člen: Menimo, da niso sprejemljive pripombe iz javne razprave glede konkretizacije postopka pri uveljavljanju zahtev za varstvo pravic delavcev v temeljni organizaciji, ker osnutek jasno določa, da postopek ureja samoupravni splošni akt, če pa ga ta ne ureja, se smiselno uporabijo določbe, ki veljajo za postopek pred sodiščem združenega dela.

192. člen: Predlagamo, da se upoštevajo pripombe in predlogi, da naj se določba tega člena dopolni in jasneje opredeli.

198. člen: Menimo, da pripombe iz javne razprave, ki predlagajo, da se pravica do odsotnosti za določen čas od dela, ki velja za delegate in člane delegacij v skupščinah družbenopolitičnih skupnosti, razširi še na druge nosilce družbenih funkcij, niso sprejemljive. Realizacija te določbe je konkretno izpeljana v poslovnih skupščin.

Predlagamo, da se upošteva pripomba glede naslova 3. dela osnutka v tem smislu, da gre za delovno razmerje delavcev, zaposlenih pri delovnih ljudeh, ki samostojno opravljajo dejavnost z osebnim delom s sredstvi v lasti občanov ter pri civilnopravnih fizičnih osebah.

202. člen: Menimo, da ni sprejemljiv predlog, da je sklenitev kolektivne pogodbe obvezna za vse nosilce samostojnega dela. Po ustavi in zakonu o združenem delu sklepata kolektivne pogodbe pristojni sindikat in Gospodarska zbornica Slovenije oziroma druge splošne asociacije nosilcev samostojnega osebnega dela. Da pa so določbe kolektivne pogodbe obvezne za vse nosilce, pa je izrecno določeno v 204. členu osnutka zakona.

213. člen: Menimo, da je sprejemljiv predlog, da se prva alineja 213. člena dopolni v tem smislu, da lahko nosilec samostojnega osebnega dela odpove delavcu delovno razmerje brez njegove privolitve samo v primeru, če se za 6 mesecev ali več bistveno zmanjša obseg poslovanja.

220. člen: Menimo, da predlog, da naj se v 220. členu osnutka zakona določeni 30-dnevni rok za vložitev tožbe za varstvo pravic pri pristojnem sodišču združenega dela podaljša na 90 dni, ni sprejemljiv, ker gre za usklajenost rokov z zakonom o združenem delu.

221. člen: Predlagamo, da se določbe o samoupravni delavski kontroli črtajo iz osnutka zakona, glede na to, da se predvideva izdaja republiškega zakona o samoupravni delavski kontroli.

In nazadnje: Predlagamo, da se upošteva predlog študentskih servisov, naj bi zakon o delovnih razmerjih podprl vse pravne možnosti, da bi lahko na dosedanji način študentom in dijakom posredovali občasna ali začasna dela. Hvala.

Predsednik Stane Markič: Hvala lepa! Prosim, kdo želi besedo? Tovariš Rado Miklič, prosim!

Rado Miklič: Tovariš predsednik, tovarišice in tovariši delegati! Nameravam biti zelo kratek. Kot ste lahko razbrali iz poročila, ki vam je bilo predloženo, smo vse številne predloge in pripombe že doslej dokaj temeljito, hkrati pa tudi kritično ocenjevali, zato, da bi našli optimalne možnosti za

upoštevanje vsega, kar lahko pripomore k čimboljši ureditvi tako delikatne materije, kot so prav delovna razmerja.

Ker pa je v javni razpravi na edinstven način prišla do izraza tudi tendenca, naj vendarle bodoči zakon prinese čimveč rešitev za konkretne situacije, za konkretne razmere in zato, da bi se izognili morebitnim potrebnim kasnejšim razjasnitvam, predlagam, da se v sklepe vašega zbora vnese tudi tale predlog: Pri nadaljnji izdelavi predloga zakona in upoštevanju pripomb in predlogov naj se s primerno doslednostjo upošteva tudi resolucija o zakonodajni politiki Slovenije.

Ta resolucija je bila namreč sprejeta po tem osnutku in prinaša nekaj tako pomembnih stališč, da jih tisti, ki bodo morali izdelovati predlog zakona, morajo upoštevati. Zdi se mi, da to ni samo pravna, ampak hkrati politična obveznost, kajti gre za to, da ta resolucija upošteva vrsto temeljnih političnih izhodišč za graditev našega pravnega sistema. Zato predlagam to dopolnitev.

Zaključek stališč sindikatov pri 221. členu je lahko z ustavnega in pravnega vidika hudo sporen. Analiza dela študentskih servisov je namreč odkrila, da je njihovo poslovanje v nekem poglavju sporno, glede na temeljni princip, da je posredovanje dela samo stvar skupnosti za zaposlovanje. Zato bi takale formulacija utegnila zavesti v zmotu, da naj zakon o delovnih razmerjih reši sporen status študentskih servisov. Imam konkreten predlog: Mladinski študentski organizaciji naj se omogoči, da sodeluje prek svoje ustrezne organizacije pri zaposlovanju študentov pri občasnih in začasnih delih, in sicer tistih, ki ne spadajo v redno dejavnost posameznih organizacij združenega dela. Naj bom, tovarišice in tovariši, zelo konkreten: Ne vem, zakaj ne bi bil študent, ki med počitnicami tri mesece redno dela, kot vsi ostali v delovnem razmerju za določen čas? Zakaj naj bi se mu tako delovno razmerje ne štelo v pokojninsko dobo? Zdi se mi, da gre za nek določen odnos do študentov, zlasti ker nič več ne velja določba zakona o visokem šolstvu, da tisti, ki je v rednem delovnem razmerju, ne more biti študent oziroma da izgubi status študenta. Zaradi izoginitve takim principialnim nejasnostim in pa zato, da najdemo najprimernejšo rešitev, predlagam, da se o študentskih servisih v predlogu zakona sploh nič ne govori, ampak da se pri določbah o občasnem in začasnem delu vendarle odpre pravna možnost za študentsko organizacijo, da se v takih primerih uporablja pogodba o delu; če pa gre za redno dejavnost, naj bo študent v delovnem razmerju. Hvala lepa.

Predsednik Stane Markič: Prosim, kdo želi besedo? Tovarišica Ivica Žnidaršičeva.

Ivica Žnidaršič: V splošnem tekstu, ki ga imamo pred seboj, zelo pogrešamo termin »aktivnost« občanov v združenem delu, v delovnem procesu, ki bi vzbujal asociacijo na njegov resničen aktiven odnos do dela, do novatorstva, do kreativnosti. To bi lahko ponazorili z delom čebele; čebele delajo, vendar milijone let enako. Ma pa v našem samoupravnem družbenem življenju želimo, da bi to delo bilo kreativno in da bi bilo tako postavljeno tudi v samoupravnih aktih.

Menim, da bi kazalo v vseh predlogih, ki smo jih dobili, podčrtati tudi vprašanje, kaj pomeni 67. člen, ker z njim dajemo možnost, izpeljano iz zakona o združenem delu, da lahko ženska dela s krajšim delovnim časom. V tekstih, ki smo jih dobili, nekateri predlogi niso do kraja izpeljani; prav tako

tudi predlog sindikata. V zakonu pa moramo postaviti najbrž tako, da ima ženska, ki dela 4 ure, ko se za to odloči, pravico delati na svojem delovnem mestu poln delovni čas, ko ji recimo otroci odrastejo ali ko se njene razmere spremenijo.

V zvezi s 129. členom osnutka naj poudarim, da smo maja lansko leto sprejeli zakon o družinskih razmerjih, kjer razširjamo vlogo biološkega starševstva na občane. V osnutku pa se zelo ozko postavlja to vprašanje, le če mati umre, lahko te pravice prevzame oče. Zato je neobhodno razširiti te pravice tudi na občane, ki so pripravljeni skrbeti za otroka, tudi če niso očetje, saj gre za najvišjo vrednoto našega samoupravnega družbenega sistema. V zakonu ne bi smeli ovirati take možnosti. Zato predlagam, da bi se drugi odstavek 129. člena glasil: »Isto pravico imajo oče in nebiološki starši, če skrbijo za otroka«. Hvala lepa.

Predsednik Stane Markič: Hvala! Prosim, tovariš Globačnik!

Jože Globačnik: K razpravi me je spodbudilo, kar je povedal malo prej tovariš Mlinarič. Ni mi povsem jasna pripomba k 50. členu, kjer je rečeno, da naj se upošteva pripomba, da razpravo o osnutku sporazuma za združevanje dela delavcev v temeljnih organizacijah združenega dela organizira sindikat, izločiti pa bi kazalo v osnutku predvideno soglasje sindikata v predhodnih pripravah tega sporazuma. Nisem do kraja prepričan, če je zadnji del te pripombe v skladu z vsem tistim, kar govorimo o vlogi političnih organizacij v našem delegatskem sistemu. Kolikor vem, se o samoupravnem sporazumu o združevanju dela delavci izrekajo z referendumom, z osebnim izjavljanjem, se pravi potem ko smo v predhodnih razpravah razpravljali o sporazumu.

Mislím, da je to v nasprotju z vsem tistim, kar govorimo v zadnjem času v pripravah na XI. kongres ZKJ, ko gre pravzaprav za to, da morajo politične organizacije sprejemati zelo konkretno in neposredno odgovornost v delegatskem sistemu. Zato bi predlagal, da avtorji o teh pripombah vendarle še malo razmislijo.

Predsednik Stane Markič: Oprosti, da prekinjam, toda ali ni v zakonu o združenem delu določeno, da je sindikat sopolodpisnik takega samoupravnega sporazuma? Če je, ga ni mogoče izločiti.

Jože Globačnik: V vsakem primeru nam ostaja politična odgovornost.

S predlogom, ki ga je dal tovariš Mlinarič k 54. členu, se popolnoma strinjám, zdi pa se mi, da bi bilo treba stvar postaviti bolj restriktivno. Gre namreč za to, da zelo široko govorimo o pravicah in obveznostih delavca, ki se izobražuje ob delu, pri tem pa nič ne omenjamo konkretnega subjekta, v katerem ta delavec dela in zaradi katerega bi se moral normalno izobraževati, da bi lahko uspešneje delal. Gre skratka za to, da bi enakovredno poudarili pravice in dolžnosti takrat, ko se kdo tudi v interesu organizacije združenega dela odloča za dopolnilno izobraževanje. Hvala.

Predsednik Stane Markič: Hvala! Tovariš Marko Bulc!

Marko Bulc: Tovariš predsednik, tovarišice in tovariši delegati! V drugem poglavju osnutka je govor o pravicah, obveznostih in odgovornostih delavcev. Mislim, da smo morda na eno od osnovnih pravic, obveznosti in odgovornosti pozabili, namreč na pravico delavca v organizacijah združenega dela do izobraževanja in izpopolnjevanja za delo. To je sicer v tem poglavju obdelano v členu 59, vendar pa se v glavnem predvideva odnos do tistih delavcev, ki so poslani na izpopolnjevanje v inozemstvo.

V zakonu pa ni dovolj obdelan temeljni odnos, ki pa je intencija našega novega izobraževalnega sistema oziroma njegove reforme, ki smo jo sprejeli na zadnjih kongresih. Ena izmed osnovnih tendenc v resoluciji X. kongresa je namreč, da se vsi dijaki oziroma študenti, ki končajo drugo fazo usmerjenega izobraževanja, ko se usposobijo za poklic, praviloma zaposlijo. Šele potem se na temelju razprav v delovnih organizacijah ugotovi, kdo je res sposoben za nadaljnje izobraževanje in kdo to zasluži. V tem primeru pa ga delovna organizacija pošlje na izobraževanje, tako da začasno prekine delovno razmerje ali pa da ostane v delovnem razmerju, pa se mu omogoči dopust za posamezne večje izpite. Skratka, gre za zelo fleksibilen odnos, ki ga je treba regulirati v statutih delovnih organizacij in samoupravnih sporazumih. Na ta način bi tudi preseglili dilemo, ali je študent delavec ali ni, ali je v delovnem razmerju ali ne.

In drugo vprašanje: Na 29. seji Predsedstva Zveze komunistov Jugoslavije letos maja, kjer je bil govor o tem, do kje smo prišli na področju uresničevanja resolucije o izobraževanju, je bil sprejet sklep, ki zavezuje komuniste v delovnih organizacijah, da takoj začno intenzivno masovno akcijo, da se vsi strokovnjaki iz delovnih organizacij začno vključevati v dodatne dopolnilne izobraževalne oblike. In drug sklep, da se bomo komunisti zavzeli, da bomo to obveznost zapisali v vse statute delovnih organizacij in v vse samoupravne akte, tudi v samoupravne dogovore, kajti znano je, da bi v Jugoslaviji, če bi za en sam procent bolj kvalitetno in bolj kvalificirano delali, imeli dovolj sredstev za vse potrebe izobraževanja, nad katerim že ves čas jadikujemo, ker z njimi obremenjujemo dohodek v delovnih organizacijah.

Zato mislim, da bi bilo prav, če bi na današnjem zasedanju sprejeli sklep, da pri nadaljnjem oblikovanju predloga zakona upoštevamo v večji meri obveznosti, ki izhajajo iz naših resolucij in predvsem tudi iz osnutka zakona o usmerjenem izobraževanju, ki je že v delovni fazi.

Strinjam se s pripombo tovariša Mikliča, da bi bilo najbrž le prav, da upoštevamo tudi zaposlitev študentov v počitnicah kot delovno razmerje, in to iz dveh razlogov: Prvič, ker je treba študente in dijake navajati tudi na delo, česar žal v preteklosti ni bilo dovolj, in ne samo na izobraževanje, in drugič zato, ker bi na ta način tudi delovne organizacije imele drugačen odnos do študentov, ki so pri njih na tako imenovanem začasnem delu. Dostikrat jih jemljejo le kot nujno zlo in nimajo zanje niti programa niti jih ne vključujejo v delavske svete in v samoupravne odnose. Hvala.

Predsednik Stane Markič: Hvala! Kdo še želi besedo? Tovariš Mermolja, prosim!

Pavel Mermolja: Tovarišice in tovariši delegati! Mislim, da smo delegati Družbenopolitičnega zbora v nerodnem položaju, ko dajemo stališča k osnutku zakona, o katerem je tekla široka razprava v družbenopolitičnih

organizacijah, predvsem v Sindikatu, mi pa smo bili praktično seznanjeni pet minut pred 12. uro, namreč na sami seji zбора, kaj so delavci v Sloveniji rekli o tem zakonu. Zato se s takim načinom delovanja Republiškega sveta Zveze sindikatov ne morem strinjati. Sem proti takemu načinu obveščanja, kot je današnji.

Glede zajamčenega osebnega dohodka mislim, da bi moral prav sindikat biti tisti, ki bi zagovarjal to, da je z enim zakonom vsem v Sloveniji to enako urejeno, ne glede na želje, voljo in možnosti posameznega kolektiva oziroma delavcev v posameznem kolektivu.

Mislim, da bi se moral zakon dotakniti poleg delegatov in delegatskih razmerij tudi delovanje družbenopolitičnih delavcev v delovnih organizacijah oziroma temeljnih organizacijah za čas, ko opravljajo namesto svoje osnovne dejavnosti politične funkcije.

Skoraj zagotovo vemo, da vseh teh delavcev ne bomo vrednotili po nek-kih točnih merilih, po katerih bi jih, če bi opravljali tisto vrsto dela in nalog, za katere bi bili sicer v temeljni organizaciji plačani. Torej teh problemov v zvezi z političnimi delavci zakon ne ureja. Hvala lepa.

Predsednik Stane Markič: Tovariš Mermolja je načel problem, o katerem smo se že večkrat pogovarjali. Ne mislim, da bi se morali v zboru opredeljevati o vsakem stališču, ki ga je zavzelo Predsedstvo Zveze sindikatov. To ni vloga našega zбора. Menim pa, da je prav, da se opredelimo do glavnih vprašanj, ki zadevajo sistem, ki zadevajo osnovne odnose, ki zadevajo uskladenost z zakonom o združenem delu. To pa so vprašanja, ki so nam več ali manj, da tako rečem, znana, saj smo vsi na nek način sodelovali v javni razpravi o zakonu o delovnih razmerjih. Popolnoma razumljivo je, da je časovna stiska objektivna težava, vendar mislim, da ne bi smeli iz tega zaključevati, da ne moremo delati, kajti verjetno še kmalu ne bomo dosegli tega, da bomo v vsakem primeru imeli toliko časa na razpolago, da nam bodo vodstva družbenopolitičnih organizacij oziroma Socialistične zveze svoja stališča oblikovala v takih časovnih rokih, da bomo lahko v miru delali.

Še en problem bi rad sprožil. V zakonu o združenem delu je opredeljen osnovni odnos delavca v združenem delu: da združuje delo, da opravlja skupno delo v temeljni organizaciji združenega dela, da tam ustvarja skupni prihodek, dohodek in tako dalje in da uresničuje svoje pravice. Večina delavcev svojo funkcijo opravlja v svoji temeljni organizaciji. V manjšem primeru pa tega ne opravljajo samo v svoji temeljni organizaciji, ampak tudi izven nje. Po naši zakonski ureditvi imamo potem dve situaciji: nekdo lahko vzame dopolnilno obrt ali pa sklene pogodbo o delu. Ta problem načenjам zato, ker na nekaterih področjih združenega dela večina delavcev opravlja svoje delo izven delovne organizacije, po pogodbi o delu. V mislih imam gledališke umetnike in delno znanstvenike, ki so združeni v združeni organizaciji, opravljajo pa večino svojega dela po drugem naslovu. Zdi se mi, da bi bilo dobro, da imamo pri zakonu o delovnih razmerjih ta problem pred očmi. Kaj mislim? Mislim, da bi bilo treba razmišljati v smeri, ali ne bi ta dela opravljali ti delavci v imenu svoje delovne organizacije. Tako ne bi imeli organizacije združenega dela, kot je recimo RTV, ki ima bistven del svojega programa sestavljen le z odnosom do posameznih delavcev, ki stopajo v neposreden odnos na osnovi pogodbe o delu. Če bi v tej smeri nekoliko bolj razmišljali, bi lahko vrsto problemov, ki se pojavljajo v teh organizacijah združenega dela, rešili, po drugi strani pa bi lahko rešili

tudi materialni položaj teh delavcev, njihovo osnovo za pokojninsko ali zdravstveno zavarovanje in podobno.

Tovariš Srečko Mlinarič!

Srečko Mlinarič: Uvodoma sem povedal, da je bilo poročilo posredovano delegatom in da se je Predsedstvo Zveze sindikatov konkretno izreklo le o tistih pripombah, ki so v poročilu. Tovariš Mermolja bi, če bi prebral poročilo, lahko videl, da se posamezni člani nanašajo na poročilo. Poročilo pa je bilo pisano v Izvršnem svetu skupaj s Sindikatom. Moram pa reči, da kritika tovariša Mermolje drži in da bi verjetno delegati morali biti na seji Predsedstva Zveze sindikatov, če imamo delegatsko bazo v Zvezi sindikatov Slovenije. Zato bi se morali sestati in se pogovoriti o tem, kako delujemo in kako se informiramo. Hvala lepa.

Predsednik Stane Markič: Besedo ima tovariš Janko Česnik!

Janko Česnik: Tovarišice in tovariši delegati! Glede na vprašanje tovariša Mermolja in pa pojasnilo tovariša Mlinariča menim, da je treba nekaj reči o naših stališčih v tej fazi obravnave osnutka zakona o delovnih razmerjih, še zlasti zaradi tega, ker moramo biti zelo pozorni na nekatera stališča, ki so navedena v poročilu Zveze sindikatov Slovenije, in sicer bodisi da sprejemajo sugestije iz javne razprave, bodisi da ji hzavračajo kot nesprejemljive.

Menim, da je le dobro, ker je Republiški svet Zveze sindikatov Slovenije predložil ta stališča v tej fazi. Zamudili nismo ničesar, ker so ta stališča namenjena obravnavi v naslednji fazi oziroma obravnavi predloga zakona. Na podlagi našega dogovora obravnavamo ta osnutek zakona v fazi javne razprave s tem, da prispevamo k oblikovanju skupnih stališč v tej fazi razprave.

Seveda imamo tudi možnost za obravnavo predloga tega zakona v naslednji fazi bodisi kot pristojen ali pa kot zainteresiran zbor, tako kot na primer Zbor občin, ki nam je dal svoje poročilo.

Nekatera stališča v poročilu Republiškega sveta Zveze sindikatov Slovenije so taka, da po mojem mnenju vplivajo na stališča tega zbora v tej fazi. Sicer smo zapisali nekatera politična izhodišča, ki naj bodo v nadaljnji pripravi tega zakona izhodišča za predlagatelja. Zdi se mi pa, ker smo prejeli to poročilo, da bo morala skupina, ki bo dokončno oblikovala stališča tega zbora, le upoštevati nekatera osnovna stališča, ki bodisi sprejemajo, bodisi zavračajo rešitve v osnutku tega zakona in za katere sem prepričan, da imajo tudi širši politični prizvok in katera naj obravnava tudi ta zbor.

Že prvo stališče, da se sprejemanje samoupravnega sporazuma o združevanju delavcev v temeljno organizacijo združenega dela uredi bodisi s posebnim zakonom, bodisi z resolucijo, je tako, ki se najbrž nanaša tudi na opredelitev tega zbora. Menim, da bi bilo seveda prav, če bi osnovna izhodišča o tem uredili v tem zakonu, če je pa treba še kaj urediti, potem bi pa verjetno lahko to opredelili v resoluciji oziroma v političnih aktih.

Pomembna je tudi določba 115. člena osnutka tega zakona, ki določa, naj posebni republiški zakon določi zajamčeni osebni dohodek. Tovariš Gošnik je že rekel, da gre za tako dilemo, ki se ne sklada s stališči tega zbora, pa bi bilo treba verjetno v tej smeri precizirati stališča tega zbora.

Pravilno je seveda in v skladu z ustavo in z vsemi našimi splošnimi akti izhodišče, navedeno na koncu tretje strani, da za nedejavnost ni nobenega

osebnega dohodka, tudi zajamčenega osebnega dohodka ne. Razumljivo je, da je to izhodišče izredno jasno in tudi povsem v skladu ne samo z zakonskimi določbami, ampak celo z moralnimi normami naše družbe. Postavlja pa se vprašanje, kdo je odgovoren za nedejavnost delavca, ki je v delovnem razmerju. To pomeni, ali je odgovoren delavec, ki ne dela, ali je odgovoren tisti, ki mu ni poiskal dela oziroma ki dela ni programiral, ki delavca ni ustrezno opremil in ki ga ni pripravil do tega, da bo pač koristno uporabil svoje delo. V tem smislu je verjetno treba predloženo dopolnitev precizirati.

Omenjam le nekatera najbolj bistvena vprašanja, čeprav so lahko še druga.

Na osmi strani je stališče o nadaljnji konkretizaciji, vsaj tako razumem, drugega odstavka 46. člena osnutka tega zakona. Osnutek tega zakona zelo jasno določa, da mora biti razporeditev delavca na drugo delo vezana na njegovo privolitev. Ne šteje pa se kot razporeditev na drugo delo na primer nova razporeditev gradbenikov v isti delovni organizaciji. V javni razpravi se, skladno z mnenjem Sindikata, postavlja še drug pogoj k temu drugemu odstavku: da se pri tem ne smejo bistveno poslabšati življenjski pogoji delavca ali njegove družine. To bi bilo v redu. Slabo bi bilo, če bi na splošno rekli, da ni potrebna privolitev takrat, kadar se pogoji delavca bistveno ne poslabšajo. Vprašanje pa je, kdaj so dani slabši pogoji. Ali je na primer osebni dohodek slabši pogoj in morda tudi drugi? Skratka menim, da gre pri tem za preciziranje dopolnitev tega drugega odstavka.

V zvezi s tem, kar je povedal tudi tovariš Bulc, se postavlja vprašanje, kako se izobraževanje ob delu v skladu s 54. členom tega osnutka vključuje v nove oblike usmerjenega izobraževanja. Saj bomo menda enkrat le prišli do tega, da bo vsaka usmerjena oblika že izobraževala delavca za delo, ne pa na primer za nadaljnji študij tako kot sedaj gimnazija. Vsaka usmerjena oblika izobraževanja mora biti usmerjena v delo, torej v to, da se delavec zaposli. Splošna stopnja izobrazbe je tista, ki jo mora delavec imeti, usmerjeno izobraževanje pa naj že izobražuje za konkretno delo. To pomeni, da je treba delavca zaposliti, na delovnem mestu se pa ugotovi, ali ima delavec pogoje za študij na visoki stopnji.

Gre tudi za dopolnitev 60. in 61. člena z navedbo dežurstva v zdravstvenih zavodih in na sodiščih. Gre za problem, ki smo ga v tem zboru že obširno obravnavali in tudi sprejeli določena stališča. Stališča iz javne razprave in Sindikata so, naj bi to dežurstvo vključili v konkretne okvire delovnega časa v teh organizacijah in naj bi, če je to potrebno, in menim, da je, podrobnosti opredeliti v zakonu o zdravstvenem varstvu in zakonu o sodiščih. S tem se lahko strinjamo, terja pa to nadaljnjo konkretizacijo teh dveh zakonov oziroma terja tudi določeno opredelitev v tem zakonu v tej smeri.

Glede plačanega letnega dopusta v 87. členu je stališče konvencij jasno. Naša država jih je v celoti sprejela in pri nas veljajo. Drugače tudi ne more biti, ker se konvencije neposredno uporabljajo v praksi na sodiščih, če so objavljene. Tu ni nikakršne dileme.

Glede 129. člena je stališče v skladu z razpravo tovarišice Žnidaršičeve. To je seveda treba dopolniti v skladu z zakonom o zakonski zvezi in družinskih razmerjih.

Menim, da bi se morda o teh stališčih nekoliko podrobneje pomenili in da bi strokovna skupina, ki bo pripravila predlog teh stališč, skušala upoštevati te predloge. Hvala lepa.

Predsednik Stane Markič: Doslej se je nabralo že precej pripomb. Ali bi se dogovorili za sestavo te skupine? So kakšni prostovoljci? (Ne.) Predlagam, naj bi skupino sestavljali: tovariša Miro Gošnik in Srečko Mlinarič in tovarišica Krpanova. Ali se strinjate s tem? (Da.) Skupina bi predlog stališč pripravila do konca seje tega zбора, ker jih mora zbor jutri posredovati preostalima dvema zboroma. Prosim, besedo ima tovariš Janez Japelj!

Janez Japelj: V zvezi s 178. členom osnutka tega zakona postavljам vprašanje, hkrati pa bi povedal tudi svoje mnenje glede tega člena.

Namreč, v stališčih Sindikata je rečeno, da bi avtomatsko moralo prenehati delovno razmerje delavcem, ki izpolnijo 35 let oziroma 40 let delovne dobe. Če bi se to sprejelo, bi morali vsi borci takoj sedaj v pokoj, pa tudi zelo veliko delavcev, ki imajo na kakršenkoli način urejen beneficiran staž. Gre za veliko število rudarjev in še za nekatere druge delavce.

Za borce res ureja zvezni zakon, da se beneficije, ki jih imajo v zvezi z delovno dobo, ne upoštevajo pri delovnem razmerju. Moram pa reči, da so sedanje razprave o tem zakonu vnesle med borce nekoliko nemira. Ko so slišali za avtomatizem, so se že videli med tistimi, ki jih je treba takoj upokojiti. Najbrž ste že videli in brali komentarje v zvezi s tem, češ da bodo začeli zbirati priče, da niso bili borci, da ne bi imeli beneficiranega staža.

Menim, da bi bilo treba v tem zakonu jasno povedati, kaj menimo o zaposlovanju borcev in tudi nekaterih drugih kategorij delavcev. Pri tem bi moralo obveljati načelo, da borci in tudi drugi delavci, ki imajo določeno benefikacijo, ne morejo biti zaradi tega oškodovani, ampak je njihova pravica, da to benefikacijo izkoristijo ali pa je ne izkoristijo. Naj gredo v pokoj, če želijo in če ne morejo več delati, ali pa naj ne gredo v pokoj, če lahko še delajo in če še niso stari 60 let.

Gre za to, da se vsebina 178. člena osnutka tega zakona še prouči in da se dajo tudi določena pojasnila. Naj se tudi pove, da se borcem ne jemljejo te pravice, ki jih že imajo, in da je stvar borcev, kdaj gredo v pokoj. Menim, da bi naredili politično napako, če bi sedaj kar na hitro vse borce spravili v pokoj. Vemo, da je že precej problemov zaradi tega, ker smo nekatere borce predčasno upokojili.

Mislím, da bi morali sploh pri zaposlovanju upoštevati predvsem mlade delavce, ki se želijo zaposliti, da pa ne bi smeli greniti življenja ljudem, ki se odločajo za pokoj, s tem, da bi jih spravljali v zagato glede tega, ali bodo še delali ali ne bodo več delali. Menim, da moramo biti posebno pozorni do starejše generacije naših delavcev, da ne bi šli v pokoj ali manj sprti s svojo organizacijo združenega dela oziroma z določenimi ljudmi.

Problem starejših delavcev bi morali bolj temeljito proučiti glede tega, na kakšen način upokojevati te delavce.

Menim tudi, da moramo v Sloveniji to še posebej vestno proučiti, ker v Sloveniji nimamo številne rezervne delovne sile. Ta problem je treba najbrž nekoliko drugače obravnavati v Sloveniji, kot pa ga obravnavajo drugje, ko jim dejansko »na vrata pritiska« toliko in toliko brezposelnih delavcev.

Ta člen naj se torej prouči glede tega, kaj bi bilo treba storiti v zvezi s temi kategorijami, ki sem jih navedel, in sicer morda z dopolnitvijo v zakonu, da ne bi bilo nejasnosti. Javnosti pa naj bi povedali, kaj želimo in kako gledamo na zaposlovanje borcev in še nekaterih drugih kategorij delavcev v zvezi z upokojitvijo. Hvala.

Predsednik Stane Markič: Ali lahko nekaj vprašam? Ali ni že dano stališče Republiškega odbora Zveze združenj borcev NOV o tem?

Janez Japelj: Odbor o tem še ni razpravljal, pač pa le nekatere komisije in pa delovna skupina pri Republiški konferenci Socialistične zveze delovnega ljudstva Slovenije.

Predsednik Stane Markič: Prav je, da Sindikat, Zveza združenj borcev NOV in Socialistična zveza delovnega ljudstva Slovenije medsebojno uskladijo stališča, da ne bi bilo nasprotujočih si mnenj.

Prosim, kdo še želi besedo? Besedo ima tovarišica Terezija Štefančič!

Terezija Štefančič: V zvezi s 26. členom je Predsedstvo Sindikata sprejelo stališče, da se doba, ki je določena v njem, podaljša na eno leto. Sedaj je ta doba šest mesecev. Če se podaljša na eno leto, se bojim, da bo potem veliko teh primerov. Že sedaj imamo veliko vršilcev dolžnosti, potem pa jih bo še toliko več. Saj se po šestih mesecih že sedaj lahko ponovijo razpisi.

Zdi se mi, da te dobe ni treba podaljševati na eno leto, posebno ne za odgovorne vodilne funkcije. Menim, naj se to še enkrat prouči. Kljub temu, da sta Zbor občin in Sindikat dala pripombo glede tega, vendar menim, da ni treba, da bi to dobo podaljševali ob novih kadrih in zaposlitvah.

V zvezi s 63. členom menim, da to ni toliko pomembno za ta zakon. Ker tudi Sindikat ni na to opozoril, naj povem, da narava dela v nekaterih dejavnostih terja dodatno razporeditev dela, in sicer v kmetijstvu, gozdarstvu in drugih dejavnostih. To je že nekako pogojeno z naravo dela, delno tudi z zgodovino. Kmetijstvo je danes toliko napredovalo, ima toliko novih proizvodnih sredstev, drugačne moči in drugačno organizacijo dela in tehnologijo, da menim, da je odnos do delavcev v kmetijstvu — pa tudi v gozdarstvu in verjetno tudi v gostinstvu in turizmu, ki ju toliko ne poznam, nekoliko krivičen, saj lahko ugotovimo, da delavci v teh panogah poleti delajo 10 ur, pozimi pa 4 ure in pol. So tudi delovne organizacije, ki imajo komaj sedemurni delavnik, zato ker med letom lahko organizirajo glede na proizvodna sredstva izmensko delo. Tako ne bi šlo za povsem drug odnos. V zakonu bi bilo treba dodati le en stavek, da vsaj Sindikat skrbi za to, da se ta vprašanja počasi le drugače urejajo. Samo predstavljajmo si nekoga, ki dela poleti po 10 ur na dan, ko so konice pa še več, 12 ur na dan, na primer ob žetvi in podobnih delih.

Toliko sem dopolnila razpravo, Želela bi, da bi tudi Sindikat kdaj pa kdaj razpravljal o odnosu do delovnih ljudi v kmetijstvu, ki imajo tak delovni čas. To je le del tistih, ki delajo v individualni proizvodnji. Vsi preostali pa imajo to dokaj dobro urejeno. Poznam tudi delovne organizacije, ki imajo že sedemurni delavnik in izmensko delo v proizvodnji.

To se da urediti in ni treba za to še več časa. To še posebej poudarjam glede kmetijstva in tudi drugih dejavnosti.

Predsednik Stane Markič: Hvala lepa! Besedo ima tovariš Ciril Cvetko!

Ciril Cvetko: Tovariš predsednik, tovarišice in tovariši delegati! Nisem nameraval poseči v razpravo. K temu pa so me spodbudile besede tovariša

predsednika Markiča v zvezi s položajem na kulturnem in znanstvenem področju.

Menim, da gre pri tem za vprašanja, ki se nanašajo bolj na tehnični vidik vsega, kot pa na kakršenkoli drugi, in sicer za naslednja:

Tudi za delavce na kulturnem in znanstvenem področju velja 42-urni delavnik. Vendar se v praksi, na primer na umetniških akademijah, dogaja, da se kljub določeni predavateljski obveznosti in določenemu času, ki je predviden za priprave, podobno kot je na prosvetnem področju, postavlja vprašanje polne oziroma nepopolne zaposlitve določenih delavcev.

Podobno je v kulturnih institucijah. Ne vem, kaj je bil pravi smoter pripombe tovariša predsednika, sklepam pa, da je verjetno menil, da bi na kulturnem in znanstvenem področju kazalo biti mnogo bolj elastičen v zvezi z ureditvijo delovnega časa. To pomeni, naj bi imeli delavci na teh področjih možnost združevati delo ne zgolj v okviru ene delovne organizacije, ampak več delovnih organizacij oziroma naj bi bila možnost povezave apriorna in ne taka, kot je bila doslej.

Sedaj je namreč položaj takšen, da se nekdo, ki je zaposlen v okviru ene temeljne organizacije združenega dela in ne izpolnjuje pogojev 42-urnega delavnika, zaposli v drugi delovni organizaciji v skladu s posebno pogodbo. Tendence pa je, kot razumem, da se delovno razmerje uredi brez te pogodbe, pač pa s posebnim sporazumom med dvema, tremi ali več delovnimi organizacijami. Če je tako in če sem prav razumel tudi pripombo in ker obstaja ta problem tudi pri kulturnih in znanstvenih delavcih, bi kazalo z enim stavkom dopolniti predlagano besedilo v tem smislu, da se omogoči tak način združevanja dela v dveh, treh ali več delovnih organizacijah.

Gre torej za ureditev statusa teh delavcev, ki bo izredno pomembna zlasti še v času po 1. januarju leta 1978.

Pojavlja pa se ob tem seveda še drugo vprašanje: Kaj je mogoče storiti z nekaterimi izrazito umetniškimi delavci, ki spričo dosežene starosti ali iz drugih razlogov ne morejo več javno umetniško in kulturno delovati? To vprašanje trenutno še ni urejeno v novih določbah zakona. V teh primerih prihaja v poštev prekvalifikacija z zaposlitvijo na drugo delovno mesto, s čimer se največkrat ne strinjajo niti prizadeti niti delovna organizacija. To je še posebej delikatno vprašanje, ki bi ga morda kazalo vendar, kljub omejenemu času, ki ga imamo, in kljub težkim pogojem proučiti in vključiti v določbe tega zakona. Hvala lepa.

Predsednik S t a n e M a r k i č : Hvala lepa. Besedo ima tovarišica Teodora Krpan!

T e o d o r a K r p a n : Želela bi se oglasiti v zvezi z 91. členom, ki ureja pravico do letnega dopusta. Ta člen striktno določa, da ga je treba določiti v dveh delih, in sicer v enem delu najmanj 12 delovnih dni.

Menim, da bo tako dopust izkoriščen takrat, kadar bodo vsepovsod idealni pogoji. Teh pa v največ primerih še nimamo. Trdno sem prepričana, da je prav, da je letni dopust namenjen delavcu zato, da se odpočije, da pride na delo svež. Vendar praksa in življenje nasploh kažeta, da delavec med letom še kako in še marsikdaj potrebuje še kakšen dan dopusta. Že doslej je mati z majhnimi otroki na škodo svojega dela in počitka jemala po nekaj dni letnega dopusta, da je lahko negovala svojega otroka ali drugega družinskega člana nad 7 dni, ker

vemo, da več kot toliko dni za nego ne dobi, ali pa tudi takrat, ko je bilo kak dan treba izkoristiti za kako potovanje ali za karkoli drugega. Če ta določba ostane v zakonu, se tega na ta način ne bo dalo izvajati. Menim, da je treba za letni dopust pustiti med letom določeno rezervo nekaj dni, kadar gre za izredne razmere. O tem naj, prosim, predlagatelj razmisli!

Predsednik Stane Markič: Besedo ima tovariš Jože Bogovič!

Jože Bogovič: Na problem izobraževanja in usposabljanja delavcev, po starem izrednega študija, ki je bil dejansko izreden glede na to, da je od vsakega posameznika terjal ogromno prostega časa, razpoložljivih sil, nalagal pa tudi materialna bremena, smo bili opozorjeni na mnogih razgovorih z neposrednimi proizvajalci v naši bazi. Naj povem, da glede na javno razpravo, v kateri je bil ta problem večkrat omenjen, zlasti pa po zelo dobri primerjavi in po opozorilu tovariša Marka Bulca, ni mogoče spregledati, da postaja študij ob delu, za delo in iz dela sistem, ki ga ni mogoče več zanemariti, če hočemo uresničiti vse tisto, kar smo že pripravili, zlasti kar še pripravljamo za bližnjo prihodnost.

Zato predlagam, da 8. točko predloga stališč nekoliko spremenimo. V tej točki je namreč navedeno stališče tega zbora, naj zakon o delovnih razmerjih uredi pravice in obveznosti delavcev. Rekel bi, naj bi ta zakon raje omogočal urejanje. Spodaj je zelo dobra formulacija: »Vodilo pa naj bo skladnost interesov in potreb iz dela.« Menim, da se to ne da enotno in enako zapisati za vse, lahko pa se omogoči sleherni delovni organizaciji, da pristopi k urejanju na tem področju na svojstven način, ki naj zagotovi, da bodo stimulirani vsi tisti mladi in pa starejši delavci, ki jih ni mogoče več razlikovati po starosti, da bo dosežen dejanski uspeh izobraževanja, in sicer tak, da bodo imeli od tega tudi neposredno materialno korist. Hvala lepa.

Predsednik Stane Markič: Želi še kdo besedo? (Ne.) Zaključujem to razpravo. Predlagam, da delovna skupina, ki jo sestavljajo tovarišica Krpanova, tovariš Mlinarič in tovariš Gošnik, vključi predloge iz te razprave v predlog stališč tega zbora.

Predlagam odmor do 11.30.

(Seja je bila prekinjena ob 11.10 in se je nadaljevala ob 11.35.)

Predsednik Stane Markič: Predlagam, da preidemo na 3. točko dnevnega reda, to je na predlog za izdajo zakona o izvrševanju kazenskih sankcij.

Predlog za izdajo zakona je predložil Izvršni svet Skupščine SR Slovenije. Obravnavali pa so ga: Odbor tega zbora za družbenopolitični sistem, Zakonodajno-pravna komisija in Komisija Skupščine SR Slovenije za pravosodje.

Predlog za izdajo zakona s tezami za osnutek ste prejeli, prav tako pa tudi poročilo Komisije za pravosodje. Danes ste prejeli na klop poročilo Zakonodajno-pravne komisije in poročilo Odbora tega zbora za družbenopolitični sistem.

Odbor za družbenopolitični sistem je v poročilu predlagal predlog stališč, ki naj bi jih Družbenopolitični zbor sprejel v skladu z drugim odstavkom 72.

člena poslovnika Skupščine SR Slovenije in prvim odstavkom 19. člena poslovnika Družbenopolitičnega zbora.

Ali želi besedo predstavnik predlagatelja? (Ne želi.) Ali želi besedo predstavnik Komisije za pravosodje? (Da.) Prosim, besedo ima tovarišica Lojzka Čotar!

Lojzka Čotar: Tovarišice in tovariši! Ne bi ponavljala tega, kar je razvidno iz poročila Komisije za pravosodje. Kljub temu želim na kratko omeniti vprašanje, ki se je vleklo kot rdeča nit na 30. seji te komisije, ko je obravnavala predlog za izdajo zakona o izvrševanju kazenskih sankcij. Najprej bi omenila, da smo pri obravnavi gradiva čutili potrebo, da si nazorno ogledamo, kje smo trenutno na tem področju. Tako smo si ogledali zapore v Ljubljani. Menim, da so take metode dela delovnih teles zelo dobre in jih kaže še uveljavljati.

Ko smo ugotavljali, da predlog za izdajo zakona o izvrševanju kazenskih sankcij ne pomeni le usklajevanje z novo zakonodajo, ampak vsebuje tudi nova spoznanja na področju penologije, to je resocializacijo storilcev kaznivih dejanj, sta se nam med drugim postavili dve vprašanji:

1. Če hočemo navedeni smoter doseči, se moramo nujno lotiti problema strokovnih kadrov najrazličnejših družbenih profilov v teh zavodih.

2. Vsekakor moramo predvideti večja materialna sredstva oziroma načrtovati večje negospodarske investicije, če hočemo rešiti obstoječo prostorsko stisko v teh zavodih.

Ti dve vprašanji sta bili torej na tej seji Komisije še posebej prisotni, zato sem vam ju tudi posredovala. Hvala lepa.

Predsednik Stane Markič: Hvala! Želi predstavnik Odbora dopolniti poročilo Odbora? (Ne želi.)

Prehajam na razpravo. Kdo želi besedo? Prosim, besedo ima tovariš dr. Danijel Brezic, predstavnik Republiškega komiteja za zdravstveno in socialno varstvo!

Dr. Danijel Brezic: Opozoril bi le, da je te teze že kot delovno gradivo obravnaval tudi Komite za zdravstveno in socialno varstvo, ki je že maja tega leta dal svoje predloge za spremembo določenih določb, ki so navedene v tezah, in kasneje tudi še 21. septembra tega leta, kar pomeni dan pred predložitvijo teh tez. Zaradi tega ti predlogi tudi niso bili upoštevani v samih tezah. Menim pa, naj bi jih predlagatelj morda upošteval pri sestavi predloga tega zakona. Hvala lepa.

Predsednik Stane Markič: Hvala! Želi še kdo besedo? (Nihče.) Prehajam na glasovanje o predloženih stališčih k predlogu za izdajo zakona o izvrševanju kazenskih sankcij. Kdor je za predlog teh stališč, naj prosim dvigne roko! (Vsi delegati dvignejo roko.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je Družbenopolitični zbor soglasno sprejel predlog stališč k predlogu za izdajo zakona o izvrševanju kazenskih sankcij.

Na podlagi 20. člena poslovnika Družbenopolitičnega zbora bom sprejeta stališča posredoval preostalima zboroma in predlagatelju.

V skladu s poslovníkom tega zbora pa moramo seveda tudi določiti predstavnika tega zbora v preostalih dveh zborih. Zato predlagam, naj bi v Zboru združenega dela bil predstavnik tovariš Gošnik, za Zbor občin pa nimam predloga. Prosim, kdo bi sodeloval kot predstavnik v Zboru občin. Tovariš Mali? Prav.

Se strinjate s predlogom za predstavnika v tem zboru? (Da.)

Prehajam na 4. točko dnevnega reda, to je na predlog odloka o spremembi in dopolnitvi odloka o ustanovitvi, sestavi in nalogah odborov in komisije Družbenopolitičnega zbora Skupščine SR Slovenije.

Predlog odloka je predložil Odbor za družbenopolitični sistem Družbenopolitičnega zbora Skupščine SR Slovenije.

Predlog odloka ste prejeli. Pričenjam razpravo? Želi kdo besedo v zvezi s predlogom tega odloka? (Ne.)

V obrazložitvi je jasno navedeno, zakaj je potreben ta odlok. Prehajam na glasovanje. Kdor je za predlog tega odloka, naj prosim dvigne roko! (Vsi delegati dvignejo roko.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je Družbenopolitični zbor soglasno sprejel predlog odloka o spremembi in dopolnitvi odloka o ustanovitvi, sestavi in nalogah odborov in komisije Družbenopolitičnega zbora.

S tem je določeno, da ima Odbor tega zbora za družbenopolitični sistem poleg predsednika in podpredsednika še 11 članov.

Prehajam na 5. točko dnevnega reda, to je na predlog programa dela Družbenopolitičnega zbora Skupščine SR Slovenije za obdobje od septembra 1977. do julija 1978. leta.

Program dela so obravnavali: Odbor tega zbora za družbenopolitični sistem, Odbor tega zbora za družbenoekonomske odnose, Zakonodajno-pravna komisija in Komisija Skupščine SR Slovenije za pravosodje.

Predlog programa dela in poročili odborov ste prejeli. Danes ste prejeli še poročilo obeh komisij in dopolnilne predloge Izvršnega odbora Predsedstva Republiške konference Socialistične zveze delovnega ljudstva Slovenije.

Povem naj, da je bila na prejšnji seji tega zbora imenovana skupina delegatov za pripravo predloga programa dela zbora za obdobje od septembra 1977. do julija 1978. leta. Ta skupina se je po seji zbora sestala in proučila predloge, pripombe in mnenja, ki so jih k delovni zasnovi programa posredovali: odbor tega zbora, Izvršni svet Skupščine SR Slovenije in drugi zainteresirani družbeni dejavniki in so v predloženem predlogu programa tudi upoštevani. Zato je predlog programa v primerjavi z delovno zasnovo precej spremenjen in dopolnjen, tako da v bistvu zajema vse najpomembnejše naloge, ki naj bi bile opravljene v tekočem poslovnem letu, bodisi z obravnavo teme oziroma problematike bodisi s sprejemanjem ustreznega akta.

Glede na obseg programa in dosedanje izkušnje v zvezi s programiranjem dela v Republiški skupščini je skupina delegatov ugotovila, da je program zelo zahteven in obsežen, vendar so naloge, ki se postavljajo pred zbornice Republiške skupščine, tako pomembne, da jih ta program mora vsebovati, kar pomeni, da bodo morda prenesene v naslednje poslovno leto. Le tako koncipiran program daje celovito podobo o problemih in nalogah, ki jih bo treba čimprej urediti in rešiti.

V tematskem delu programa bo treba posebej posvetiti pozornost nadaljnjemu spremljanju, izvajanju in razvijanju delegatskega in sploh političnega sistema, uresničevanju zakona o združenem delu, izpeljavi systemske podlage za svobodno menjavo dela, preobrazbi šolstva, problematiki delovanja uprave, ureditvi družbenega informativnega sistema, uresničevanju koncepta splošne ljudske obrambe, uresničevanju srednjeročnega družbenega plana republike v letu 1978, spremljanju začrtane politike ekonomskega razvoja in drugim področjem družbenega življenja.

Ob tem naj opozorim na pripombe, ki nam jih je danes posredoval Izvršni odbor Predsedstva Republiške konference Socialistične zveze delovnega ljudstva Slovenije, zlasti na dve vrsti teh pripomb.

Prvič, gre za pripombe, ki so usmerjene v to, naj bi se Družbenopolitični zbor oziroma Skupščina SR Slovenije kot celota vključila v obravnavo nekaterih tem, ki so v razpravi na podlagi programa Skupščine SFR Jugoslavije oziroma zveznih svetov. Gre za teme, ki so navedene v tem dopisu, v zvezi z resolucijo Skupščine SFR Jugoslavije o krajevni skupnosti, o komunalnem sistemu, o enotnosti jugoslovanskega tržišča.

K temu naj povem, da so dane tudi pripombe, naj bi nekatere teme, ki so navedene v tem programu, časovno čimprej aktualizirali, zlasti temi »svobodna menjava dela« in »informativni sistem«.

Druga vrsta pripomb pa se v skladu z nalogo Družbenopolitičnega zbora po sklepu Predsedstva Republiške konference Socialistične zveze delovnega ljudstva Slovenije nanaša na vprašanje enotnosti političnega informativnega sistema v SR Sloveniji in njegovega materialnega položaja, kar je na zadnji seji obravnavalo Predsedstvo Republiške konference Socialistične zveze delovnega ljudstva Slovenije. Namreč, na zadnji seji je v zvezi s podražitvijo časopisov oziroma političnega informativnega tiska sklenilo in neposredno naložilo Družbenopolitičnemu zboru, da prouči položaj političnega informativnega tiska in s tem v zvezi tudi družbeni dogovor o političnem informativnem tisku, pa tudi način njegovega financiranja.

Menim, da bi bilo prav, da bi te pripombe upoštevali v predloženem programu.

Skladno s tematskim delom predloga programa je pripravljen tudi zakonodajni del, v katerem so med pomembnimi navedeni zlasti zakoni s področja družbenega planiranja, državne uprave, družbenega informacijskega sistema, svobodne menjave dela, samoupravnih interesnih skupnosti, volilnega sistema in izobraževanja. Predlog programa vsebuje tudi naloge v zvezi z dajanjem soglasij k aktom Zbora republik in pokrajin Skupščine Socialistične federativne republike Jugoslavije oziroma naloge v zvezi z drugimi systemsko pomembnimi akti, glede katerih bodo zbori skupščin republik morali sprejeti svoja stališča.

Zato predlagam, da sprejmete predlog programa, ki ga je predložila omenjena skupina, skupaj z dopolnitvami, ki jih je predložil Izvršni odbor Predsedstva Republiške konference Socialistične zveze delovnega ljudstva Slovenije, in z dopolnitvami Predsedstva Skupščine Socialistične republike Slovenije ter da pooblastite to skupino, da opravi še končno redakcijo programa in ga objavi v Poročevalcu Skupščine SR Slovenije.

To sem čutil za potrebno, da povem v uvodu v razpravo k tej točki dnevnega reda. Prosim, ali želijo poročevalci obeh odborov še kaj dodati k poročilu? (Ne.) Želi kdo razpravljati v zvezi s predlogom programa? (Nihče.) Zaključujem razpravo in prehajam na glasovanje. Kdor je za predlog tega pro-

grama s pooblastilom skupini delegatov, da upošteva pripombe Izvršnega odbora Predsedstva Republiške konference Socialistične zveze delovnega ljudstva Slovenije in pripombe Predsedstva Skupščine SR Slovenije, ki pa so v skladu s pripombami, ki so bile v tem zboru že povedane, in da naredi končno redakcijo in objavi ta program, naj prosim dvigne roko! (Vsi delegati dvignejo roko.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je zbor soglasno sprejel sklep o programu dela Družbenopolitičnega zbora.

Prehajamo na 6. točko dnevnega reda, to je na volitve in imenovanja.

1. Predlog odloka o razrešitvi in izvolitvi članov Odbora za družbenopolitični sistem Družbenopolitičnega zbora Skupščine SR Slovenije.

Predlog odloka je predložil Odbor za družbenopolitični sistem Družbenopolitičnega zbora. Predlog odloka ste prejeli. Želi kdo o njem razpravljati? (Nihče.) Dajem predlog tega odloka na glasovanje. Kdor je za predlog tega odloka, naj prosim dvigne roko! (Vsi delegati dvignejo roko.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je ta zbor s tem odlokom razrešil kot člana Odbora tovariša Janka Česnika in Avgusta Vrtarja in za člane Odbora izvolil Jožeta Bogoviča, Filipa Novaka in Bena Zupančiča.

2. Predlog odloka o izvolitvi dveh sodnikov Okrožnega sodišča v Mariboru.

Predlog odloka je predložila Komisija Skupščine SR Slovenije za volitve, imenovanja in administrativne zadeve. Tudi predlog tega odloka ste prejeli. Izvršni svet Skupščine SR Slovenije se strinja s predlaganim odlokom. Želi kdo razpravljati o predlogu tega odloka? (Ne.) Dajem predlog tega odloka na glasovanje. Kdor je za predlog tega odloka, naj prosim dvigne roko! (Vsi delegati dvignejo roko.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je Družbenopolitični zbor soglasno sprejel predlog odloka o izvolitvi dveh sodnikov Okrožnega sodišča v Mariboru. S tem sta bila v Družbenopolitičnem zboru izvoljena za sodnika Okrožnega sodišča v Mariboru Tatjana Planinšek-Nič, sodnica Okrožnega gospodarskega sodišča v Mariboru in Hinko Snuderl, namestnik družbenega pravobranilca samoupravljanja v Mariboru.

Prehajamo na 7. točko dnevnega reda, to je na predloge in vprašanja delegatov.

Na 44. seji tega zbora ni bilo postavljeno nobeno delegatsko vprašanje. Ali ima danes kdo kakšno vprašanje ali kakšno pripombo ali predlog? (Nihče.)

Zaključujem obravnavo te točke dnevnega reda.

Vračamo se na obravnavo predloga stališč o zaposlovanju delavcev v tujini. Besedo ima tovariš Henrik Peternelj!

Henrik Peternelj: Predlagam, da delegati pogledate predložena stališča, ki ste jih prejeli, in da spremljate mojo obravnavo njihove vsebine. Posebej bom omenil spremembe.

1. točka predloga stališč naj bi se glasila:

»Skupščina SR Slovenije je dne 30. julija 1976. leta sprejela sklepe in priporočila za postopno vračanje delavcev z dela v tujini in za njihovo ponovno vključevanje v zaposlitev v SR Sloveniji. Poročilo, ki ga je o izvajanju tega do-

kumenta predložil Izvršni svet Skupščine SR Slovenije«, — sledi naslednja sprememba: »Družbenopolitični zbor sprejema in ugotavlja, da so se sklepi in priporočila le delno uresničili in so zato še zmeraj aktualni«. Ta del je skrajšan in bolj konkretiziran.

Predsednik Stane Markič: Ali se dogovorimo tako, da takoj poveste, če imate kakšno pripombo h kakšni točki predloga stališč, da ne bi kasneje tega ponovno obravnavali. Se strinjate s to spremembo? (Da.)

Henrik Peternelj: Drugi odstavek: »Družbenopolitični zbor je sprejel tudi mnenja«, »ob tem« se črta, »stališča in sklepe Predsedstva SR Slovenije o položaju in problemih delavcev iz SR Slovenije na začasnem delu v tujini«. Prav tako se nadaljnje besedilo nadomesti z besedo »ter«, »ter predlog za najnujnejše ukrepe, ki jih je predložil Koordinacijski odbor Predsedstva Republiške konference Socialistične zveze delovnega ljudstva Slovenije za vprašanja naših delavcev na začasnem delu v tujini«, »in sicer zato« se črta ter se nadaljuje z besedilom »da bi tako učinkoviteje reševali«, beseda »tako« se doda, »pereča vprašanja glede vračanja delavcev z začasnega dela v tujini oziroma njihov položaj, dokler so še na delu v tujini«.

Predsednik Stane Markič: Je kakšna pripomba k tem spremembam? (Ne.)

Henrik Peternelj: 2. točka: »Družbenopolitični zbor meni, da je«, doda se »v tej zvezi«, »pomembna naloga vseh odgovornih družbenih dejavnikov ustvariti takšne razmere in možnosti, da se bo še naprej zmanjševalo odhajanje delavcev na delo v tujino«. Črta se besedilo »Najvažnejše pri tem pa je« in se nadomesti z besedilom »To pa bo predvsem možno s hitrejšim razvojem proizvodnih dejavnosti, zlasti industrije«. Besedi »pri čemer« se črtata in se nadomestita z besedilom »Ne gre pa zanemariti tudi razvoja kmetijstva in malega gospodarstva«.

Predsednik Stane Markič: Je v zvezi s to točko kakšna pripomba? (Ne.) Torej se strinjate? (Da.)

Henrik Peternelj: Naslednji odstavek: Doda se »Največ«: »Največ delavcev odhaja na delo v tujino iz manj razvitih« — predlagamo, da se beseda »najbolj« črta — »in obmejnih območij SR Slovenije. Zato je treba odhajanje na delo v tujino in zaposlovanje vračajočih se ter razvoj manj razvitih ter obmejnih območij obravnavati povezano kot celoto, pri čemer pa« — prej je bilo »kot povezano celoto« — »zaposlovanje vračajočih se delavcev ni le problem območij, iz katerih so delavci doma, ampak celotne družbe«.

»Uresničevanje zakona o pospeševanju skladnejšega regionalnega razvoja v SR Sloveniji je že dalo določene rezultate, vendar pa je še zmeraj premalo upoštevano dejstvo, da so pogoji za odpiranje novih delovnih mest pogosto ugodnejši v manj razvitih in obmejnih območjih, zlasti če tam že obstajajo potrebni infrastrukturni objekti ali pa so pred izgradnjo.« Črta se besedilo »jih bomo z njih razvili«.

»Če pri tem upoštevamo še pogosto težnjo vračajočih se delavcev, da se zaposlijo v bližini domačega kraja, je v teh območjih potrebno pospeševati« —

doda se namesto »domača in tuja vlaganja«: »združevanje dela in sredstev ter pridobivanje sredstev tujih oseb za vlaganja v domače organizacije združenega dela za razvoj proizvodnih, zlasti industrijskih dejavnosti«. Vse preostalo besedilo v tem odstavku ostane.

Je kakšna pripomba? (Da.)

Danica Jurkovič iz klopi: Ker ste že vse popravili, naj bi tudi besedilo »za odpiranje novih delovnih mest« nadomestili z besedilom »za nova delovna mesta«.

Tina Tomlje: Predlagam naslednje besedilo: »za nove delovne naloge in opravila«.

Predsednik Stane Markič: V tem smislu bi težko sprejeli to besedilo, čeprav je res to, da je prevzeto iz preostalih zakonov.

Menim, da lahko pustimo v tem odstavku to besedilo. Ali se strinjate s tem besedilom? (Da.)

Henrik Peternelj: 3. točka: »Družbenopolitične organizacije, organizacije združenega dela, samoupravni organi v njih« — vstavi se vejica — »pa tudi ustrezne strokovne službe naj skrbijo, da se bodo delavci, ki so se vrnili iz tujine in zaposlili doma, čimprej prilagodili novim razmeram.«

»Pri vključevanju v delo je potrebno« se črta in se nadomesti z besedilom »Poskrbeti pa morajo tudi, da bo čimbolj smotno izkoriščeno znanje, ki so si ga ti delavci pridobili v tujini.«

Predsednik Stane Markič: Je kakšna pripomba? (Ne.)

Henrik Peternelj: 4. točka: Črta se besedilo »zavedajoč se pomembnih dolžnosti republike ima Družbenopolitični zbor za potrebno, da se k trajnemu načrtovanju« in se nadomesti z besedilom »Čeprav so zelo pomembne obveznosti, ki jih ima republika v načrtnem« in naprej »povezovanju z delavci na začasnem delu v tujini« in se doda besedilo »postaja vse pomembnejše, da se, mnogo bolj kot doslej, vključijo v to tudi krajevne skupnosti in občine«. Črta se naslednji stavek: »Od vseh odgovornih dejavnikov v občini, v samoupravnih interesnih skupnostih, organizacijah združenega dela ter drugih organizacijah in skupnostih pa je posebno pomembno« in se nadaljuje z besedilom »Najpomembnejše pri tem je angažiranje temeljnih samoupravnih interesnih skupnosti«. Naštevaje namreč ni potrebno. Besedi »pri tem« se nadomestita z besedo »predvsem« in se besedilo nadaljuje takole: »Predvsem pa bi se morale občine jasneje dogovoriti in opredeliti svoje obveznosti. Ker tega še niso storile, morajo ustanoviti koordinacijske odbore, komisije in druge institucije«, namesto besede »organizme«. Preostalo besedilo ostane.

Predsednik Stane Markič: Če sem prav razumel, se drugi stavek glasi: »Najpomembnejše pri tem je angažiranje temeljnih samoupravnih interesnih skupnosti.« Je kakšna pripomba? (Ne.)

Henrik Peternelj: 5. točka: Besedilo »V pripravah« se nadomesti z besedilom »V priprave« in naprej: »za sklenitev mednarodnih pogodb, ki se

nanašajo na zaposlovanje naših delavcev v tujini, in drugih meddržavnih sporazumov s področja delovne in socialne problematike, je« — besedilo »potrebna povezava z našimi delavci« se nadomesti z besedilom »je treba vključiti tudi naše delavce na začasnem delu v tujini«.

Črta se besedilo »v takih pripravah se je treba z njimi«. Novo besedilo se glasi: »Z njimi se je treba posvetovati in jih o sprejetih ukrepih obveščati«.

Besedilo »v te priprave, naj bi se« se črta in nadomesti z besedilom »pa se morajo močneje kot doslej vključiti tudi organizacije združenega dela in drugi ustrezní organi in ustanove iz SR Slovenije«.

Predsednik Stane Markič: Imate morda kakšno pripombo? (Ne.)

Henrik Peternelj: 6. točka: »Izreden pomen« namesto »Izrednega pomena« »za naše delavce na začasnem delu v tujini imajo informacije v zvezi s političnim, družbenim, gospodarskim stanjem in razvojem v domovini«. Namesto besedila »Trebaj je« se napiše besedilo »Zato je potrebno urediti financiranje in urejanje informacijskega tiska na podlagi uskladenih interesov vseh zainteresiranih, kot so...« Naprej se našteva. Namesto »založništvo« se napiše »založništva«.

Predsednik Stane Markič: Je v zvezi s tem kakšna pripomba? (Ne.)

Henrik Peternelj: 7. točka: »Še naprej je treba pospeševati samoorganiziranje naših delavcev v tujini v klube in društva«, kar se doda. »Težišče delovanja naj bi bilo v večji meri kot doslej«, — na novo se doda: »v političnem, kulturnem in prosvetnem osveščanju delavcev, pa tudi«, naprej pa je besedilo isto: »v širšem povezovanju in tesnejšem sodelovanju klubov in drugih oblik samoorganiziranja z domačimi krajevnimi skupnostmi, organizacijami združenega dela, s temeljnimi samoupravnimi interesnimi skupnostmi v občini itd.« »V dejavnost« se črta in se nadomesti z besedilom »Dejavnost klubov bi morala biti v mnogo večji meri usmerjena tudi v izobraževanje kadrov«. To besedilo nadomešča prejšnje besedilo.

Predsednik Stane Markič: Ima kdo kakšno pripombo k temu besedilu? (Ne.)

Henrik Peternelj: 8. točka ostane nespremenjena.

V 9. točki se prvi stavek črta. Na koncu besedila »konzularnih predstavništev SFRJ« se črta: »ki jo morajo nuditi«. Doda se nov stavek, ki se glasi: »Prav tako pa je ta pomoč potrebna tudi«, nadaljnje besedilo pa je spet isto: »pri vseh oblikah organiziranja naših državljanov.«.

Predsednik Stane Markič: Imate v zvezi s tem kakšne pripombe? (Ne.)

Henrik Peternelj: 10. točka ostane nespremenjena, razen v prvi vrsti: »Potrebno je uskladeno delovanje vseh dejavnikov, odgovornih«, kar se črta. Preostalo besedilo je isto.

Predsednik Stane Markič: Je pri tej točki kakšna pripomba? Prosim, besedo ima tovarišica Tina Tomlje!

Tina Tomlje: V zvezi z odpiranjem delovnih mest menim, da lahko rečemo: »ustvarjanje možnosti za zaposlitev« ali pa: »ustvarjanje možnosti za trajno zaposlitev«. Ta izraz je res neroden, čeprav se tolmači izraz »delovno mesto« v različnih pomenskih konceptih. Glede na to, da smo sedaj vztrajali, da ne bomo uporabljali tega izraza, menim, da bi nam utegnil to kdo zameriti.

Vsebinsko je »ustvarjanje možnosti za trajno zaposlitev« in »odpiranje delovnih mest« isto.

Predsednik Stane Markič: Ali sprejmemo to, kar predlaga tovarišica Tina Tomljeto: »ustvarjanje možnosti za trajno zaposlitev«? (Da.) Je še kakšna pripomba glede predloga teh stališč? (Ni pripomb.)

Dajem predlog teh stališč na glasovanje. Kdor je za predlog teh stališč, naj prosim dvigne roko! (Vsi delegati dvignejo roko.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je ta zbor soglasno sprejel predlog stališč o zaposlovanju naših delavcev v tujini.

Prehajamo znova na 2. točko dnevnega reda, to je osnutek zakona o delovnih razmerjih.

Prosim poročevalca delovne skupine tovariša Mira Gošnika, da pove, kaj predlaga skupina glede osnutka zakona o delovnih razmerjih!

Miro Gošnik: Predlagam, da bi ta zbor v zvezi z vsemi konkretnimi pripombami k posameznim členom glede podrobnega urejanja posameznih vprašanj s sklepom naložil predlagatelju, naj jih prouči in po potrebi in svoji presoji vključi v besedilo predloga zakona tako, da ne bi sedaj obravnavali konkretnih pripomb posameznih razpravljalcev.

Drug splošni predlog delovne skupine je, da naj se pri izdelavi čistopisa predloga teh stališč odpravijo nekatere redakcijske nerodnosti, za kar naj se pooblasti delovna skupina oziroma strokovna služba zbora.

Spremembe, ki jih sami predlagamo in ki jih je tovariš Beno Zupančič pismeno posredoval, niso take, da bi spreminjale smisel vsebine predloga teh stališč.

K posameznim točkam dajem naslednje predloge:

V 3. točki na drugi strani naj bi se dodala kot nov odstavek najprej skupna ugotovitev, ki bi se glasila takole: »Pri izdelavi predloga zakona naj predlagatelj upošteva tudi resolucijo o temeljnih zakonodajne politike republike.« Menim, da ni treba razlagati, zakaj predlagamo to dopolnitev. Gre za praktičen ukrep izogniti se vsem tistim pritiskom, tudi iz javne razprave, da se vsi posebni in posamični primeri uredijo v zakonu, kar je seveda zagovarjanje vseh mogočih izjem.

K temu odstavku je tudi še redakcijska pripomba, in sicer v predzadnji vrsti: »Tam, kjer ni potrebno razdelovati zakona o združenem delu, pa ga ne bi prepisovali«. To besedilo najbrž lahko izpustimo.

Pri 5. točki smo bili v sorazmerno najtežjem položaju, ker kot delovna skupina glede na to, da ni bilo razprave o dvojnosti odnosa do instituta zajamčenega osebnega dohodka, nismo pravzaprav vedeli, kaj narediti. Predlagam, da bi v drugo vrsto vključili naslednje dodatno besedilo, ki bi po svoje to zadrego odpravilo: »Stališče Družbenopolitičnega zbora je, naj bo institut zajamčenega osebnega dohodka«, od tod naprej berem vrinek: »kot temelj soci-

alne varnosti in izraz solidarnosti vsaj okvirno« in sledi nadaljnje besedilo: »vsebovan v tem zakonu«.

Menili smo, naj vendar predlagatelj prouči, ali bo v tem zakonu, konkretno v 115. členu, določil odstotek zajamčenega osebnega dohodka ali ne. Institut socialne varnosti zaposlenih in institut izražanja solidarnosti prek vseh skladov, ki se lahko uporabijo za pokrivanje zajamčenih osebnih dohodkov, seveda pomenita drugo vprašanje načelne politične narave. Ta institut sodi v zakon o delovnih razmerjih kot jamstvo delavčeve socialne varnosti in v tem smislu pomeni izvajanje ustavne določbe.

V 8. točki smo upoštevali predlog tovariša Bogoviča, za katerega menimo, da ni le redakcijski poseg: V drugi vrsti se namesto »uredi« zapiše »omogoči urejanje pravic in obveznosti glede izobraževanja in podobnega iz delovnega razmerja.«

Menimo, da je namen tega našega posega dvojen: prvič, da ne bi podrobno naštevali vrst, oblik in načinov urejanja tega vprašanja in drugič, da bi vendar poudarili tudi proces dejanskega urejanja teh pravic v praksi.

V zvezi s pripombami tovariša Bulca o tem, da niso v predlog stališč ustrezno vnesena izhodišča kongresnih resolucij in sklepov Predsedstva Zveze komunistov in podobno in da osnutek tega zakona ni dovolj povezan s konceptom usmerjenega izobraževanja, menimo, da vsega tega ne bi vključili v besedilo, ker ne kaže prevzemati v besedilo norm, ki bodisi nastajajo ali ki so z drugimi predpisi že v celoti ali pa bodo v celoti opredeljene. Gre namreč za ves sklop norm o izobraževanju ob delu na visokošolski ravni. To je v celoti urejeno in najbrž sklicevanje na to ne bi imelo posebnega haska.

S težavami smo tudi oblikovali novo 9. točko. Tovariša Mihevca verjetno nismo povsem točno razumeli, ali je hotel opredeliti borčevsko pravico glede nadaljnjega aktivnega dela le do polne aktivne delovne dobe, to je do 40 oziroma 35 let, ali celo čez to. Kolikor smo zvedeli v skupini, o tem na jugoslovanski ravni razprav še niso zaključili in skušajo oblikovati enotno izhodišče. Zato predlagamo v novi 9. točki naslednje besedilo: »Pri ureditvi upokojitve borcev narodnoosvobodilnega boja in njihove beneficirane delovne dobe naj bi veljala izbirna pravica posameznika.«

S tem seveda nismo odgovorili na vprašanje, ali gre pri tem za dopolnitev polne delovne dobe ali tudi daljše dobe, o čemer, kolikor smo obveščeni, še vedno potekajo usklajevalni pogovori v federaciji v okviru borčevskih organizacij. Seveda pa se tako ali tako le del tega lahko ureja z republiškim zakonom, in sicer tisti del, ki se nanaša na delovno razmerje. Vsega drugega pa ta zakon ne more urejati.

Toliko o predlogih komisije. Če bi zbor sprejel konkreten sklep glede obveznosti predlagatelja do vseh posameznih pripomb in predlogov k ureditvam v besedilu členov, bi bila stališča Družbenopolitičnega zbora v tem smislu popolna.

Predsednik Stane Markič: Prosim, besedo ima tovarišica Tina Tomlje!

Tina Tomlje: Prej se nisem oglasila, čeprav je bilo v zvezi s 178. členom posebej opozorjeno, naj bi družbenopolitične organizacije uskladile stališča.

O zveznem gradivu, ki je vsebovalo problem, kdaj naj se upokojijo ljudje, če jim poteče posebna in splošna doba, smo se pogovarjali v skupini, ki je pristojna za socialno-zdravstvena vprašanja, v kateri so sodelovali tudi predstavniki Sindikatov in Zveze združenj borcev NOV. Takrat smo rekli, da je v osnutku tega zakona 178. člen dobro formuliran, saj je v njegovem prvem odstavku navedeno splošno načelo, naj bi se ljudje upokojili, kadar izpolnijo pogoje za pokojnino. Vendar pri tem ne gre za avtomatično upokojitev zaradi prenehanja delovnega razmerja po sili zakona, kajti v drugem odstavku je vendar navedeno, če so dani tehnični pogoji v delovni organizaciji in je dan interes za nadaljnjo zaposlitev, ampak preneha delovno razmerje šele takrat, kadar tako sklene pristojni organ v delovni organizaciji.

Menili smo, da je to pravilna rešitev, ker ne bi bilo razlike med ljudmi, ki gredo v pokoj, in med tistimi, ki so hkrati borci, in da ne bi še nadalje zadrževali le zakonsko prenehanje delovnega razmerja zaradi upokojitve, ampak ga kombinirali s samoupravno odločitvijo v skladu s pogoji, ki veljajo v temeljni organizaciji združenega dela.

Tretji odstavek pa uvaja institut družbenega dogovora, ki lahko, glede na zaposlitvene razmere in druge težave, ki se pojavljajo v republiki, spreminja in dopolnjuje nekatere kriterije v zvezi z upokojitvami in nadaljnjimi zaposlitvami.

Takrat smo v glavnem podprli to rešitev. Seveda to ni bil noben poseben forum. Kljub temu sem to povedala, zaradi tega, ker je tovariš Gošnik omenil razliko med borci in med drugimi ljudmi, ki nimajo priznane dobe, kot jo imajo borci. Nelogično je, da se sedaj komplicira glede teh rešitev, da bi borci odštevali to dobo, če bo uveden zakonski institut avtomatičnega prenehanja delovnega razmerja zaradi upokojitve. Če je borec izpolnil pogoje za pokojnino z upoštevanjem posebne dobe in če so v delovni organizaciji še potrebe in razumevanje do tega, da dela v njej, ker ima še moči, naj se to rešuje na samoupraven način.

Ni izključno, da bo prišlo do sitnosti v zvezi s tem. Zato pa naj bi bili glede tega mnogo bolj angažirani družbenopolitični dejavniki.

Predlagam, da ne bi delali razlike med borci in neborci. Tovariš Janez Japelj je bil prisoten, ko smo se o tem pogovarjali, in je soglašal s to rešitvijo. Opozoril je na stališče Sindikatov o tem: Sindikati zagovarjajo tršo rešitev, in sicer, da gre v primeru izpolnitve pogojev za upokojitev za prenehanje delovnega razmerja po zakonu.

Predsednik Stane Markič: Morda bi bilo dobro, če bi formulirali to tako, da ta zbor meni, da je predložena rešitev v osnutku tega zakona ustrezna, če pa bodo zaradi tega kakšni problemi, bi bilo prav, da družbenopolitične organizacije med seboj uskladijo svoja stališča.

Miro Gošnik: Ponovno se oglašam. Problem borcev sem navedel iz preprostega razloga, ker sicer tako, kot je v drugem delu tovariš Japelj razpravljal o problematiki starejših delavcev, najbrž problema ni mogoče zapisati. Namreč, številne so možnosti predčasne upokojitve. Kar on v bistvu predlaga, je to, da oseba, ki je nosilec beneficiranih ugodnosti, sama odloči o uveljavitvi ali neveljavitvi teh ugodnosti. Tudi invalidni delavec ima pravico do lažjega delovnega mesta. Svojemu dosedanjemu delu se ne bo odrekel, če ga je sposoben opravljati. Tako je humanizem na obeh straneh.

Na problem borcev smo opozorili le zato, ker v naši skupini nismo vedeli, kaj sedaj početi z upokojitvami vseh tako imenovanih starejših delavcev, ki jih je omenil tovariš Japelj v drugem delu svoje razprave, v primerih, ko je v bistvu postavljeno le pravilo in ko je »samoupravna so regulativa«, da se tako izrazim, navedena v odstavkih, ki jih je citirala tovarišica Tina Tomljetova.

Najbrž je v tem hipu možno le usklajevanje borčevskega statusa in delovnega razmerja, ki se urejata v republiških zakonih, v jugoslovanskem merilu, in to z opredelitvijo nedvoumnega stališča. Menili smo, da smo to uspeli izraziti. Če bi se to razumelo kako drugače, pa seveda to ni v redu.

Pravzaprav sedaj razpravljamo o tem brez trdne podlage, če se morda ne motim. Delovna skupina je o tem sklepala glede na splošna mnenja, tovariš Japelj iz drugega zornega kota in tovarišica Tomljetova zopet iz tretjega zornega kota.

Predsednik Stane Markič: Relativno zelo široka razprava gre predvsem v tej smeri, da avtomatizem ne glede na karkoli vsakega ne more prizadeti. Menim, da bi se morali opredeliti v tem smislu, da nismo za takšen dosledno izpeljan avtomatizem, da mora človek po 35—40 letih dopolnjene dobe iti v pokoj ne glede na to, ali ima ali nima beneficirano dobo šteto v pokojninsko dobo. Gre za problem, ki je prišel do izraza v vseh teh razpravah, ki so zoper ta avtomatizem.

Drug problem pa je ta, da je pri ljudeh, ki imajo beneficirano dobo, dana možnost izbire, ali uporabijo ali ne uporabijo beneficirano dobo, seveda če so sposobni za delo in če delovna organizacija meni, da so ji potrebni za delo. Morda bi ugotovili, da je rešitev v 178. členu v bistvu dobra, saj ne ureja avtomatizma. Ali prav izražam splošno mnenje, da smo vsi skupaj zoper ta avtomatizem? Sam sem povedal, kako razumem ta problem. Ne vem pa, če je dejansko tak. Prosim, besedo ima tovarišica Tina Tomlje!

Tina Tomlje: Morda nisem jasno povedala. Hotela sem povedati, kar je tovariš predsednik sedaj poudaril, da menimo, da so trije odstavki 178. člena prav v tem nova kakovost, ker se v njih prepletata samoupravni in državni element. Seveda, za samoupravno odločitev morajo biti dani tudi določeni pogoji, in sicer možnosti in sposobnosti za nadaljnje delo.

Predsednik Stane Markič: Vprašanje je, kaj menijo tovariši iz Sindikatov. Gre za polemiko s stališčem Predsedstva Republiškega sveta Zveze sindikatov Slovenije. Menim, da tudi Predsedstvo ne odpira povsem tega avtomatizma, ampak ga veže na vsakoletne razpise oziroma na vsakoletna preverjanja. Besedo ima tovariš Srečko Mlinarič!

Srečko Mlinarič: Moram reči, da so bila v Sindikatih različna mnenja, rekel bi »polovica za, polovica proti«. Na seji Predsedstva se je izoblikovalo to stališče, ki pa ni dokončno, kot je omenil že sam predsednik. Menim, da je do predloga tega zakona še dosti časa in je še dosti možnosti za rešitev obeh primerov, ki ju je navajala tovarišica Tomljetova in ki so ju navajali tudi drugi. Stališča Predsedstva niso torej taka, da jih ne bi mogli spremeniti.

Predsednik Stane Markič: Gre za to, da opredelimo stališče tega zbora in ga posredujemo Zboru združenega dela. Najenostavnejša rešitev je, da ne sprejmemo nobenega stališča. Torej, če se ta zbor ne izreče, se ni za nič opredelil. To se lahko razume, da se strinja s predlogom predlagatelja, lahko pa tudi, da se strinja s stališči Predsedstva Republiškega sveta Zveze sindikatov Slovenije. Menim, da je le prav, da se o tem izrečemo.

Prosim, besedo ima tovariš Stane Gavez!

Stane Gavez: Osebnostno menim, da je v osnutku tega zakona ponujena rešitev primerna. To vprašanje je bilo deležno precejšnje pozornosti in kritike v javni razpravi. Menim, da bi morali pri nas na to rešitev, vsaj perspektivno, gledati z vidika problema zaposlovanja v Jugoslaviji. Menim, da bodo odnosi in konkretne rešitve glede tega v posameznih republikah različne.

Predvsem menim, da gre za dve vprašanji: Govorimo, kdaj mora iti delavec v pokoj. Sploh pa ne govorimo o primerih, ko delavec prejema pokojnino in je še v delovnem razmerju. Menim, da to postaja pri nas problem, ker je to pogostokrat pogojeno z neustrezno kadrovske politiko. Menim, da bi bila politična usmeritev morala biti taka, kot jo je predlagala tovarišica Tomljetova, da je namreč tega vse manj. Pri drugih kategorijah delavcev, na primer pri borcih, pa vemo, da je treba upoštevati številne socialne in druge ekonomske razloge, ker so si mnogo pozneje normalizirali življenje in oblikovali družine in je v določenem smislu ekonomska potreba, da delajo še naprej. Sicer pa je marsikje to izraz določene notranje politike oziroma neustrezne kadrovske politike. Menim, da je mlada generacija marsikje zelo kritična do tega, ker se kadrovske področje zapira, ker ni odprto, ker ni perspektiv na tem področju.

Na področju zdravstva in na nekaterih drugih področjih je danes stanje takšno, da si nihče ne upa prevzeti odgovornosti za uresničitev take rešitve, da bi nekoga, ki ima 40 let, avtomatično upokojili.

Ta zbor naj bi danes sprejel sklep, da moramo voditi drugačno kadrovske politiko. Če bi že kaj sprejel, potem menim, da bi ob tem moral tudi opozoriti, da je takšna rešitev pač posledica naše neustrezne kadrovske politike, načrtovanja kadrov in še marsičesa drugega. Če vemo, da bo čez dve ali tri leta nekdo, ki opravlja odgovorna dela in naloge, šel v pokoj, ker bo zanj izpolnil pogoje, moramo misliti, kdo bo za njim prevzel ta dela in naloge. Pogostokrat je to skrb teh struktur in se v zvezi s tem nič ne naredi. Zdi se mi, da je v naši republici zaposlenih okoli 14 000 upokojencev, kar ni problem kot v drugih republikah, vendar bo problem še nastal. Menim, da marsikdaj nimamo izdelanega enotnega kriterija o tem, čeprav se zavedam, da je težko najti v vsaki delovni organizaciji ustrezno rešitev po določenem enotnem modelu. Kot pravi tovariš Mlinarič, so se Sindikati tako opredelili, ker so to predlagali v javni razpravi. Ljudje so se namreč zavzemali za to, ker je morda v skladu z našimi načeli zanje bolje, da so upokojeni aktivni, kot da so še vedno, oziroma da imajo pokojnino in da še delajo. Tako gre pravzaprav za dve različni vprašanji. Hvala.

Predsednik Stane Markič: Lahko to vprašanje povežemo s kadrovske politiko? Ima še kdo kakšen predlog? Prosim, besedo ima tovarišica Tina Tomlje.

Tina Tomlje: Ali lahko to povežemo s kadrovsko politiko? Gotovo je to zelo pomembno. Zavzemanje ljudi za to, da bi se delo, ki je na razpolago, pravičneje razporedilo, bo uspešno, če bodo ljudje, vsaj teoretično gledano, mnogokje pa tudi že praktično, imeli sami vzvode oblasti v rokah, kot to narekuje življenje v določenih okoljih. V zvezi z dvojnimi zaslužki pa naj opozorim, da pri tem že posegamo na pokojninsko in davčno področje, česar ne bi smeli povezovati z delovnimi razmerji.

Predsednik Stane Markič: Tega ne bi smeli povezovati. To je drug problem. Menim, da bi bili zelo bogata družba, če bi se odrekli delavcem, znanju in delovnim izkušnjam. Menim, da pri tem ni bistvenega pomena družbeni konflikt med mladimi in starimi, ki sicer obstaja do določene stopnje. Menim, da bi kot družba morali biti zainteresirani, da vsi sposobni delavci delajo in da dajo tej družbi čim več, dokler seveda zmorejo. Sedaj imamo primere, da gredo ljudje, ki imajo beneficirano dobo, na področju notranjih zadev v pokoj s 45. leti. V pokoj pošiljamo tudi ljudi, ki so prešli iz vojaške v civilno službo. Taki primeri so znani tudi na področju znanosti, zdravstva in drugje, če se odločimo za tog avtomatizem, bodo taki primeri tudi v prihodnje. Menim, da bi morali ljudje, ki so zaposleni, ki delajo, ki so skupaj v delovni skupnosti, ugotavljati, ali lahko nekdo, ki že ima pogoje za upokožitev, še naprej dela. Če pa kdo ne ustreza več za opravljanje določenega dela, potem bi morali povedati, da ni več sposoben za opravljanje tega dela. Ker si pogosto tega ne upamo povedati, ker se ne upamo medsebojno ocenjevati ali oceniti, kakšen je dejansko prispevek posameznika pri delu, zagovarjamo določene avtomatizme. Avtomatizem, ki ga uvajamo, pa je tako ali drugače krivičen. Prosim, besedo ima tovarišica Ivica Žnidaršič!

Ivica Žnidaršič: Morda bi tako, kot je predlagala tovarišica Tomljetova, to rešitev pustili v tem zakonu. To vprašanje je dejansko zelo pereče zaradi tega, ker pomeni angažiranje starejših delavcev zgolj nadaljevanje delovnega razmerja. Morali pa bi zagotoviti številne možnosti, kako izkoristiti njihovo znanje na način, da se angažirajo na različnih področjih družbenega življenja, da po izpolnitvi pogojev za upokožitev kot mentorji opravljajo svoje funkcije ali morda sklepajo pogodbe za občasna dela, če gre za področje znanosti. Dejansko bi morali zagotoviti te možnosti. Sedaj je namreč tako, da dokler starejši delavec dela, je vezan na to družbo, po upokožitvi pa ga enostavno ne angažiramo v družbenem življenju, v krajevni skupnosti, v občini in na najrazličnejših področjih, na katerih bi še lahko delal. Tako bi zagotovili številne možnosti potem, ko mu zaradi upokožitve preneha redno delovno razmerje. Osnutek tega zakona ureja tudi občasno delo in delo za določen čas. Ali je morda rešitev za te delavce v občasnem delu, ki traja 30 dni, in ne le redno delovno razmerje? V našem sistemu bi nas najbrž moralo motiti to, da izhajamo le iz rednega delovnega razmerja.

Predsednik Stane Markič: Prosim, besedo ima tovariš Cveto Majdič!

Cveto Majdič: Menim, da je težko to zadovoljivo rešiti, kajti hkrati rešujemo problem več kategorij delavcev oziroma kadrov, od fizičnih delavcev do znanstvenikov, umetnikov in drugih strokovnjakov. Vse to je težko vreči v en koš. Zato je kakršenkoli strogi avtomatizem upokožitve po 40 oziroma

35 letih pokojninske dobe nesprijemljiv, kot ne more biti sprejemljiva polna liberalizacija tega vprašanja.

Omenjeno je bilo vprašanje vključevanja v pogodbeno delo. Ta rešitev je morda sprejemljiva za posameznike, pa vendar tudi zanje izredno težka. Menim, da je boljša rešitev, ki jo je omenil tovariš Markič v delu svoje razprave: če nekdo ne izpolnjuje več svojih delovnih obveznosti do družbe, ki bi jih moral, ima njegova delovna skupnost ničkoliko možnosti, da vpliva, da se umakne in naredi prostor delavcu, ki čaka na delo.

Menim, da ne moremo govoriti, da mladi delavci le zaradi starejših delavcev, ki delajo kakšno leto ali dve po upokojitvi, ne morejo priti do dela. Menim, da tako govorjenje ne temelji na podatkih in argumentih. Gre lahko le za problem posameznikov, ki ne morejo biti značilni za celoten sistem.

Predlagam, čeprav sem član delegacije Sindikatov, da ne vztrajamo togo pri stališču Predsedstva Republiškega sveta Zveze sindikatov Slovenije in da pustimo, naj ostane rešitev v osnutku tega zakona takšna, kot je. Čeprav gre za drugačne predloge iz javne razprave, bo ta zbor odločal o tem glede na razprave svojih članov. Seveda pa imamo še vedno možnost, da do sprejetja predloga tega zakona spremenimo svoje stališče.

Predsednik Stane Markič: Besedo ima tovariš Jože Božič!

Jože Božič: Lahko bi na široko razpravljali o vseh argumentih za in proti. To je gotovo kompromis med ureditvijo, ki jo imamo, in ureditvijo, ki jo uveljavljajo Srbija in nekatere druge republike z velikim številom nezaposlenih, ki ga omejujejo na podlagi zakona o združenem delu. Pravico imamo obrniti se na svojo delegacijo, v tem primeru na Republiško konferenco ali na Predsedstvo Republiške konference Socialistične zveze delovnega ljudstva Slovenije. Glede na široko razpravo o tem vprašanju v tem zboru, ki prav gotovo še ni zaključena, bi to pustili odprto in omenili, da imamo pomisleke ob tako formuliranem sklepu Predsedstva Republiškega sveta zveze sindikatov. Predsedstvo Republiške konference Socialistične zveze delovnega ljudstva Slovenije razpravlja o stališčih iz razprave v Družbenopolitičnem zboru. Doslej nismo nikoli ponovno obravnavali nekaterih vprašanj. Prav v tem primeru pa imamo možnost, da to obravnava Socialistična zveza delovnega ljudstva Slovenije, saj kot smo ugotovili v zvezi s stališči Predsedstva Republiškega sveta Zveze sindikatov, ta vprašanja še niso dovolj proučena. Gre za vprašanja borcev, vprašanja kadrovske politike, vprašanja v zvezi s tem, kot je rekel tovariš predsednik Markič, »ali smo bogata družba ali ne« in številna druga vprašanja, ki terjajo, da ne sprejmemo kompromisa. To je pokazala že razprava. Predlagam torej, da se glede tega vprašanja obrnemo na Predsedstvo. V predlogu stališč pa bi navedli, da je treba to vprašanje še proučiti. To bi bila neposredna zadolžitev in ne le splošna in nedoločna navedba.

Predsednik Stane Markič: To pomeni, da ta zbor v razmerju do Zbora združenega dela in Zbora občin ne bi ničesar rekel, ampak bi predlagal Predsedstvu Republiške konference Socialistične zveze delovnega ljudstva Slovenije, da prouči to vprašanje in da uskladi stališča o tem s Sindikati, Zvezo združenj borcev NOV in še s preostalima dvema družbenopolitičnima organizacijama in da potem posreduje uskladeno stališče predlagatelju zakona. To je možno. Prosim, besedo ima tovariš Pavel Mermolja!

Pavel Mermolja: Gre še za en problem, ki ga je treba tudi sprožiti. Strinjam se sicer s predlaganim postopkom, menim pa, da bi morali postaviti vprašanje beneficirane delovne dobe. Ali dejansko vse tisto, kar se danes šteje v to dobo, lahko uvrščamo v to dobo ali ne? Sedanje javno mnenje, ki se izraža v časopisih je, da naj se ugotovi, pri katerih drugih poklicih, delih in nalogah naj bi bila tudi delovna doba beneficirana. Nekdo, ki na primer opravlja težko umsko ali fizično delo je lahko po letih, ko bi moral iti v pokoj, še vedno toliko zdravstveno sposoben, da naprej opravlja svoje delo, nekdo drug pa ne. Gre torej za vprašanje, ali je beneficirana delovna doba pravilno določena v nekaterih poklicih.

Predsednik Stane Markič: O tem vprašanju bomo razpravljali, ko bomo obravnavali zakon o pokojninskem zavarovanju.

Pavel Mermolja: Danes sem o tem razpravljal glede na to, ali kdo uveljavlja ali ne uveljavlja to dobo.

Predsednik Stane Markič: Prosim, besedo ima tovariš Jože Globačnik!

Jože Globačnik: Soglašam s tem kompromisom, če se bomo tako dogovorili. Drugače pa menim, da bi bilo nerodno, če si ne bi upali nedvoumno zapisati, da v Sloveniji ne moremo reševati tega problema enako, kot ga bodo na primer reševali na Kosovem ali kje drugje. Kolikor bi ob 80 000 ali 100 000 sezonskih delavcih določali ostre pogoje glede tega, da bi nekdo smel še delati, se mi zdi to v nasprotju z ekonomskimi potrebami. Ne smemo biti v nasprotju s tistim, kar je Skupnost invalidsko-pokojninskega zavarovanja že sprejela v zvezi s stimuliranjem nadaljnjega dela žensk in moških po upokojitvi in kar se mi zdi edino logično. Na ta način bomo postali bogati. Ne smemo pa se pričkatati glede tega, kako bomo omejili ljudem možnosti za delo.

Drugo vprašanje pa je, ali so v posameznih delovnih skupnostih delavci dovolj močni, da razrešijo probleme v zvezi z nesposobnimi delavci, ki po domače povedano »še vedrijo na delovnih mestih«.

Zdi se mi, da z unificirano normo teh problemov ne bomo rešili, ker bi škodovali sami sebi. Osebnostno se bolj nagibam k rešitvi, da o tem vprašanju, ki je bilo zadnja leta večkrat obravnavano, jasno povemo svoje stališče in da ne delamo slabe usluge zlasti tistim, ki se v Beogradu branijo pred vsejugoslovanškimi pritiski, da je to treba enotno urediti v celotni Jugoslaviji.

Predsednik Stane Markič: Ali meniš, da je to stališče pod pritiskom drugih?

Jože Globačnik: Ne bom rekel, da je pod pritiskom drugih. Sicer pa bodo tako ali drugače delegati v Zvezi sindikatov Jugoslavije, v skupščinskih telesih in drugih organih verjetno zagovarjali stališče, da je pomembna ta unifikacija.

Predsednik Stane Markič: Ti predlagaš, da se ta zbor le opredeli do tega vprašanja, in če sem te prav razumel, predlagaš, da se opredeli, da je rešitev, kakršno predlaga predlagatelj, bolj sprejemljiva.

Jože Globačnik: Točno. Bolj sprejemljiva je in jo podpiram.

Predsednik Stane Markič: Prosim, besedo ima tovariš Lojze Cepuš!

Lojze Cepuš: Menim, da je predlog delovne skupine bolj sprejemljiv, ker je danes bolj pereče vprašanje kadrovske politike. Menim, da morajo predvsem občine, pa tudi organizacije združenega dela tem vprašanjem posvetiti posebno pozornost. Veliko bolje bo, če sprejmemo prvoten predlog, ki ga je omenil predsednik Markič, kot pa dopolnilni predlog. Tega ne bi še razširjal.

Predsednik Stane Markič: Predlagam, da navedemo le to, da »Družbenopolitični zbor v zvezi s predlogi, ki so bili dani v javni razpravi k 178. členu osnutka tega zakona, meni, da je rešitev, kakršno je predložil predlagatelj, ustrezna«.

Tina Tomlje: Povem naj, zakaj podpiram ta člen. Zato, ker uvaja tudi samoupravne elemente.

Predsednik Stane Markič: Zato, ker ne uvaja doslednega avtomatizma, ker uvaja vendar samoupravne odnose in samoupravne opredelitve in daje možnost dogovora med samoupravnimi organizacijami, pri čemer seveda dopušča, da se v vsakem konkretnem primeru presoja ustreznost določene odločitve in sicer, ali je posamezen delavec dejansko še sposoben za delo ali ne.

Miro Gošnik: Tovariš predsednik! Kot razpravljalec bi glede na dosedanje razprave predlagal naslednje besedilo: »Družbenopolitični zbor ne podpira čistega avtomatizma v prekinitvah delovnega razmerja po dopolnitvi delovne dobe. Zavzema pa se za kombinacijo individualno pridobljenih pravic s samoupravnimi pristojnostmi in potrebami temeljne organizacije združenega dela ob najširšem spoštovanju načel kadrovske politike.«

S tem besedilom skušam prispevati k ustreznemu povzemanju te razprave. Morda vrstni red tega besedila ni povsem ustrezen. Gre za to, da ne soglašamo z avtomatizmom, ampak s kombinacijo pravic in potreb samoupravljanja in že pridobljenih pravic posameznika, pri čemer upoštevamo kadrovske elemente. S tem pa je vse povedano o specifičnostih Slovenije, ker je naš problem v kadrovske politiki drugačen kot v drugih republikah.

Če si priključimo v spomin razpravo na zadnji seji tega zbora o problemu zdomstva, velike zaposlenosti na primer v Pomurju ni, tako da zaposlitveni deficit ni absoluten v vsej Sloveniji. To pomeni, da ne moremo tako vehementno trditi, da ta specifičnost ne velja za Slovenijo, ker bi bili enostranski. Vsaka naša trditev ima namreč za posledico drugačen pristop glede reševanja tega problema. Predloženo besedilo pomeni določen poskus, da se znebimo stanja, da pač nimamo stališča o tem problemu, ki dejansko obstaja.

Predsednik Stane Markič: Ali bi lahko sprejeli besedilo, ki ga predlaga tovariš Gošnik? Tovariš Miro, ali lahko še enkrat prebereš to formulo? (Da.)

Miro Gošnik: »Družbenopolitični zbor ne podpira čistega avtomatizma v prekinitvi delovnega razmerja po dopolnitvi delovne dobe. Zavzema pa se za

kombinirano uveljavljanje individualno pridobljenih pravic s samoupravnimi pristojnostmi in potrebami v temeljni organizaciji združenega dela ob najširšem spoštovanju vseh načel kadrovske politike.«.

Gre za širše stališče zoper avtomatizem.

Predsednik Stane Markič: Ali se strinjate s to dopolnitvijo? (Da.)

Miro Gošnik: To bi bila 9. točka. Sedanja 9. bi pa postala 10. točka, s katero bi se besedilo predloga teh stališč končalo.

Predsednik Stane Markič: So še kakšne pripombe? (Ne.) Dajem predlog stališč k osnutku zakona o delovnih razmerjih s predloženimi dopolnitvami na glasovanje. Kdor je za predlog teh stališč, naj prosim dvigne roko! (Vsi delegati dvignejo roko.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je Družbenopolitični zbor soglasno sprejel predlog stališč k osnutku zakona o delovnih razmerjih.

K temu naj povem še to, da ne vem, če je treba sprejeti poseben sklep, da bomo povzetek razprave na tej seji zbora posredovali predlagatelju, kajti to je v poslovniku tega zbora tako ali tako zapisano. Menim, da v zvezi s predlogom tovariša Gošnika tega ni treba narediti. Na podlagi ustrezne določbe poslovnika tega zbora bom posredoval predlog teh stališč Zboru združenega dela in predlagatelju. Prav tako bi se morali dogovoriti za predstavnika tega zbora na seji Zbora združenega dela v sredo, 19. oktobra 1977. leta. Predlagam, da bi to bil tovariš Miro Gošnik, ker smo ga določili za predstavnika že prej pri drugem zakonu. Se strinjate s tem? (Da.)

S tem smo tudi izčrpali dnevni red 45. seje tega zbora. Hvala lepa!

(Seja je bila končana ob 13. uri.)

46. seja

(21. novembra 1977)

Predsedoval: Stane Markič,
predsednik Družbenopolitičnega zbora

Pričetek seje ob 9.10.

Predsednik Stane Markič: Pričenjam 46. sejo Družbenopolitičnega zbora.

Odsotnost so opravičili: Ciril Cvetko, Jože Globačnik, Janez Japelj, Rudi Kropivnik, Danilo Kralj, Cveto Majdič, Filip Novak, Henrik Peternej, Avgust Vrtar in Ivan Žagar.

Z dopisom z dne 14. 11. 1977 sem umaknil z dnevnega reda poročilo o stanju na področju regionalnega prostorskega planiranja ter o izvajanju urbanistične in zemljiške politike.

Glede na to predlagam za današnjo sejo naslednji dnevni red:

1. odobritev zapisnika 45. seje zbora,
2. osnutek resolucije o politiki izvajanja družbenega plana Socialistične republike Slovenije za obdobje od 1976 do 1980 v letu 1978 z globalno oceno razvoja Socialistične republike Slovenije v letu 1977 in o možnostih razvoja v letu 1978,
3. osnutek sprememb in dopolnitev dogovora o temeljih družbenega plana Socialistične republike Slovenije za obdobje 1976—1980, z osnutkom odloka o pooblastitvi Izvršnega sveta Skupščine SRS, da sklene ta dogovor,
4. osnutek resolucije o politiki uresničevanja družbenega plana Jugoslavije za obdobje od 1976 do 1980 v letu 1978,
5. predlog za izdajo zakona o družbenoekonomskih osnovah svobodne menjave dela, z osnutkom zakona,
6. predlog za izdajo zakona o skupščinskih volitvah, z osnutkom zakona,
7. predlog za izdajo zakona o dopolnitvah zakona o volitvah in odpoklicu delegatov za Zbor republik in pokrajin Skupščine Socialistične federativne republike Jugoslavije, z osnutkom zakona,

8. predlog za spremembo odloka o določitvi števila sodnikov pri Sodišču združenega dela SR Slovenije,

9. volitve in imenovanja,

10. predlogi in vprašanja delegatov.

Po določbah 72. člena poslovnika Skupščine SR Slovenije naš zbor ni pristojen za obravnavanje in sklepanje o 2. točki dnevnega reda. Glede na doseženo prakso Družbenopolitičnega zbora, da obravnavamo letne resolucije o politiki izvajanja srednjeročnega družbenega plana Slovenije, predlagam, da o tej točki razpravljamo v smislu 88. člena poslovnika Skupščine SR Slovenije kot zainteresiran zbor.

Predlagam, da se glede tega predloga izrečemo. Ali se zbor strinja, da obravnavamo 2. točko dnevnega reda kot zainteresiran zbor? (Da.) Ni drugih predlogov? (Ne.)

Ugotavljam, da se je Družbenopolitični zbor odločil, da bo 2. točko osnutka resolucije o politiki izvajanja družbenega plana SR Slovenije za obdobje 1976 do 1980 v letu 1978 z globalno oceno razvoja Socialistične republike Slovenije v letu 1977 in o možnostih razvoja v letu 1978 obravnaval v smislu 88. člena poslovnika Skupščine SR Slovenije.

Pri 3. in 5. točki dnevnega reda sodeluje zbor s pristojnima zboroma tako, da sprejema stališča.

Ali kdo predlaga kakšno spremembo oziroma dopolnitev dnevnega reda? Se s predlogom dnevnega reda strinjamo? (Da.) Ugotavljam, da je predlagani dnevni red sprejet.

Na podlagi prvega odstavka 22. člena poslovnika Družbenopolitičnega zbora obveščam delegate, da sta pristojna zboru, to sta Zbor združenega dela in Zbor občin, na sejah dne 19. 10. 1977 sprejela v skladu s stališči Družbenopolitičnega zbora, ki jih je sprejel na 45. seji 17. 10. 1977, predlog za izdajo zakona o izvrševanju kazenskih sankcij. Zbor združenega dela je na isti seji sprejel tudi predlog za izdajo zakona o delovnih razmerjih z osnutkom zakona in osnutek zakona o referendumu in drugih oblikah osebnega izjavljanja.

Prehajamo na 1. točko dnevnega reda, to je na odobritev zapisnika 45. seje zboru.

Osnutek zapisnika ste prejeli. Ali kdo predlaga kakšen popravek, dopolnitev ali spremembo zapisnika? (Ne.) Če nihče, dajem zapisnik v odobritev. Prosim, kdor je za, naj dvigne roko! (Vsi delegati dvignejo roko.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je Družbenopolitični zbor soglasno odobril zapisnik 45. seje zboru.

Prehajamo na 2. točko dnevnega reda, to je na osnutek resolucije o politiki izvajanja družbenega plana Socialistične republike Slovenije za obdobje od 1976 do 1980 v letu 1978, z globalno oceno razvoja Socialistične republike Slovenije v letu 1977 in o možnostih razvoja v letu 1978.

Osnutek resolucije z globalno oceno razvoja je predložil Izvršni svet; objavljeni sta bili v Poročevalcu št. 24. Kot gradivo je predložil Izvršni svet še analizo o izvajanju nalog in dogovora o temeljnih družbenega plana SR Slovenije na področju materialne proizvodnje; analizo skladnosti vseh oblik porabe z gibanji družbenega proizvoda v letu 1977; oceno izvajanja politike cen

v devetih mesecih leta 1977; analizo o izvajanju zakona o zavarovanju plačil ter informacijo o aktivnostih za preobrazbo bančnega sistema.

Vsa ta gradiva ste prejeli; osnutek temeljnih razvojnih nalog v letu 1978 in opredelitev njihovih nosilcev pa sta bila objavljena v Poročevalcu št. 26.

Gradiva so obravnavali: Odbor za družbenoekonomske odnose, Komisija za volitve, imenovanja in administrativne zadeve ter Zakonodajno-pravna komisija. Poročila ste prejeli.

Prejeli ste tudi stališča Sveta za družbenoekonomske odnose in ekonomsko politiko pri Predsedstvu Republiške konference Socialistične zveze Slovenije in Komisije Predsedstva Centralnega komiteja Zveze komunistov Slovenije ter Izvršnega odbora Kulturne skupnosti Slovenije.

Danes ste prejeli predlog stališč in predlogov zbora, katere naj bi zbor sprejel na podlagi 88. člena poslovnika Skupščine SR Slovenije, in predlog Izvršnega odbora Predsedstva Republiške konference Socialistične zveze za spremembo 12. točke.

K obravnavi te točke sta bila posebej povabljeni predstavnika Zavoda SR Slovenije za družbeno planiranje in Gospodarske zbornice.

Uvodno besedo k tej točki bo podal tovariš Jože Zakonjšek, član Izvršnega sveta!

Jože Zakonjšek: Tovariš predsednik, tovarišice in tovariši delegati! Na današnjem zasedanju Družbenopolitičnega zbora pričenjamo široko skupščinsko razpravo o osnutku resolucije za leto 1978, ki je tako po svoji vsebini kot tudi po pristopu in pomenu instrument za konkretizacijo ciljev in nalog srednjeročnega plana in dogovora o njegovih temeljih, v skladu z načeli sodobnega in kontinuiranega planiranja.

O nekaterih temeljnih nalogah razvoja v letu 1978 je razpravljalo Predsedstvo Socialistične republike Slovenije in dalo usmeritve za oblikovanje ekonomske politike za leto 1978, stališča, predlogi in mnenja pa so se v dosedanjih razpravah oblikovala v Republiškem svetu za gospodarski razvoj in ekonomsko politiko, v delovnih telesih Skupščine Socialistične republike Slovenije, Centralnega komiteja Zveze komunistov Slovenije, Republiške konference SZDL, Republiškega sveta Zveze sindikatov in Gospodarske zbornice Slovenije ter na regionalnih posvetih s predstavniki gospodarstva in družbenopolitičnih skupnosti ob udeležbi delegatov Zbora republik in pokrajin Skupščine SFRJ.

Ob prehodu v tretje leto uresničevanja družbenega plana Socialistične republike Slovenije smo priča izredni aktivnosti na vseh ravneh družbenega snovanja. Hkrati lahko ugotovimo pomembne premike v preobrazbi družbenoekonomskih odnosov, kar spodbudno vpliva na celoten razvoj materialnih proizvodnih sil družbe.

Številni so namreč kazalci, ki opravičujejo sklep, da je prav široka in razgibana dejavnost pri uresničevanju zakona o združenem delu v veliki meri omogočala, da hitreje in uspešneje razrešujemo osnovne razvojne naloge ter težave in slabosti pri tekočem gospodarjenju.

Nesporno je dejstvo, da smo v zadnjih letih razvili široko in razgibano družbeno dejavnost, katere nosilci postajajo vse bolj sami delavci, delovni ljudje in občani, kar je po naši oceni bistven pogoj za uresničevanje pomembnih nalog, ki si jih zastavljamo pri preobrazbi družbenoekonomskega in političnega sistema kot tudi pri razvoju proizvodnih sil.

Kljub težavam in materialnim omejitvam, ki spremljajo proces kvalitativnih premikov in strukturnih sprememb v slovenskem gospodarstvu, pa je očitno, da v veliki meri, zlasti z doslednejšim uveljavljanjem družbenoekonomskih odnosov, uresničujemo prioritete naloge, začrtane z družbenim planom, ki so v interesu celotnega združenega dela.

Razvijanje socialističnih samoupravnih družbenoekonomskih odnosov na podlagi ustave SFRJ in ustave Socialistične republike Slovenije in zakona o združenem delu je torej temeljna družbenopolitična naloga celotnega združenega dela. Dosedanja praksa kaže, da določila zakona o združenem delu — uspešneje uresničujemo predvsem v tistih organizacijah in v tistih okoljih, v katerih je bila tudi izdelana dobra analiza samoupravne organiziranosti kot dejanska in poglobljena osnova za akcijske programe, ki temelje na uveljavljanju samoupravnega planiranja, združevanja dela in sredstev in — tudi na tej osnovi — razvoja dohodkovnih odnosov.

Izvršni svet bo pojutrišnjem na sejah Zbora občin in Zbora združenega dela podal obširnejši ekspozé o uresničevanju ciljev in nalog družbenega plana v letih 1976—1980 in o politiki razvoja v letu 1978. Zato mi dovolite, da dam v današnji uvodni besedi samo nekatere temeljne ugotovitve kot osnovo za razpravo v zboru.

Kot sem že omenil, je bila v preteklem mesecu in pol zelo intenzivna razprava v vseh okoljih. Če bi želeli sintetizirati rezultate razprave, potem lahko ugotovimo:

Prvič, da je bila na vseh razpravah v strokovnih in drugih telesih dana podpora temeljnim usmeritvam politike za leto 1978, kot jo opredeljuje osnutek resolucije, s poudarkom, da je leto 1978 izredno pomembno za uresničevanje politike, ciljev in nalog srednjeročnega plana in da bo od kvalitete dela in uresničitve temeljnih nalog v letu 1978 v bistvu v veliki meri odvisno, kakšna bo kvaliteta izpolnitve celotnega družbenega plana, v nekaterih segmentih pa tudi, kakšna bodo izhodišča in osnove za oblikovanje politike v naslednjem srednjeročnem planu.

Drugič, v široki in razgibani razpravi je bil poudarjen pomen uresničevanja določil zakona o združenem delu, predvsem v smeri preobrazbe družbenoekonomskih odnosov, uveljavljanja novih sistemskih osnov na pomembnih področjih družbene reprodukcije, kar naj pripomore tudi k uspešnejšemu razreševanju temeljnih razvojnih nalog, kakor tudi k odpravljanju težav in slabosti v poslovanju. V vseh teh razpravah je namreč prišla do izraza ugotovitve, da mora biti razvoj družbenoekonomskih odnosov, odnosov na ustavnih temeljih, na temelju zakona o združenem delu, zakona o temeljih sistema družbenega planiranja in na ostalih sistemskih zakonih v bistvu najožje povezan s prizadevanji za krepitev razvoja materialne, kadrovske in ostalih osnov združenega dela. Skratka, da je to povezan proces, ki naj s svojo usklajenostjo prispeva k uresničevanju novih kvalitét v naši razvojni usmeritvi.

Tretjič, vse bolj prevladujejo stališča, da bo le realnost pri koncipiranju ekonomske politike osnova za skladnejša gibanja in nadaljevanje dinamičnega razvoja na kvalitetnih osnovah, za nadaljevanje procesov prestrukturiranja, tako v gospodarstvu kot v družbenih dejavnostih, in da nas bi vsaka nerealnost in vsaka zanesenost pri željah, ki so izven okvirov dohodka in realnih materialnih možnosti, privedla do nasprotnih rezultatov. Skratka, vnesla bi negativne elemente v celotno razvojno dinamiko in proces.

Ob doseženi visoki stopnji soglasnosti glede problemov, njihove dimenzije in globine pri izpolnjevanju ciljev in nalog družbenega plana pa so vsepovsod bile postavljene zahteve, da naj bo resolucija v največji možni meri konkretna, naj bodo zato tudi konkretne naloge, ki jih oblikujemo do posameznih nosilcev razvojne in ekonomske politike, ker bo le ta na način dana tudi zadostna garancija, da bodo nosilci odločitev, predvsem delavci v temeljnih organizacijah združenega dela, v delovnih organizacijah in v raznih oblikah povezav, lahko konkretnije opredelili svoje naloge in se zanje tudi aktivirali.

V tem smislu je bila dana tudi podpora obliki resolucije, ki jo je pripravil Izvršni svet, s posebnim poudarkom, da naj priloga kot sestavni del resolucije v največji možni meri konkretizira naloge.

Dovolite mi, da se nekoliko ustavim ob vprašanju, ki zadeva proces preobrazbe družbenoekonomskih odnosov in uveljavljanja samoupravnih socialističnih odnosov, kot temeljnem pogoju za skladnejši razvoj v naslednjih letih.

Ocene, ki izhajajo iz dosedanjih razprav, opozarjajo na to, da procesi, ki so zastavljeni na tem področju in ki pomenijo v veliki meri v sedanji fazi že konkretizacijo temeljnih ustavnih določil in sistemskih rešitev, tečejo prepočasi in da je njihova globina v različnih okoljih in v različnih pogojih dokaj različna.

Naj omenim samo nekaj segmentov, nekaj področij tega dela. Sprejeli smo, tega bo kmalu dve leti, zakon o temeljih sistema samoupravnega družbenega planiranja in družbenem planu Jugoslavije; dokaj bogate izkušnje imamo s planiranjem v teh dveh letih, vendar lahko ugotovljamo, da ti procesi ne tečejo zadovoljujoče. Samo dejstvo, da znatno število temeljnih organizacij združenega dela do danes ni sprejelo svojega plana, govori za to, da je v nekaterih okoljih odnos do planiranja, do problemov planiranja kot enega temeljnih instrumentov za uskladenost usmerjanje razvoja na samoupravnih osnovah, zelo različen.

Pa ne samo, da ni planov, temveč je tudi kvaliteta teh planov zelo različna: od tega, da so v precejšnji meri še dokaj nerealni, da se usmerjajo predvsem v ekonomsko-investicijski del, da niso dovolj kompleksni glede osnovnih zahtev zakona, da naj bo to celovitost razvoja, da se družbeni plan gradi na ekonomskih, socialnih in prostorskih temeljih, skratka, da je to opredelitev do vseh problemov razvoja, ne pa samo do ozkega segmenta, ki pomeni neposredno ekonomsko in nekje celo še ožjo investicijsko usmeritev, do druge skrajnosti, ki se pojavlja predvsem na področju družbenih dejavnosti, kjer še vedno močno prevladuje sistem proračunskega dodeljevanja sredstev za opravljanje določenih nalog, ki se z indeksi ugotovljajo vsako leto na osnovi splošnih opredelitev in pogosto izven neposrednega vpliva in odločitev temeljnih organizacij združenega dela kot temeljnih uporabnikov storitev organizacij združenega dela s tega področja.

Dokaj neustrezni so še procesi pri razvijanju dohodkovnih odnosov ter združevanju dela in sredstev v skladu z zakonom o združenem delu, pri čemer predvsem poudarjamo še precejšnje zaostajanje na področju proizvodnje in povezovanja proizvodnje in trgovine. Tu so sicer pripravljene nekatere osnove, vendar po oceni in anketi, ki jo je opravil Republiški komite za trg in cene, vidimo, da je kvaliteta teh procesov še zelo neustrezna, da ne govorimo o dejstvu, da mnoge, predvsem trgovinske organizacije, tu mislim na zunanjetrgovinske in na trgovino na debelo, še plavajo v prvih ugotovitvah, v prvih pristopih, ne da bi se opredelile do tistih temeljnih vprašanj, ki jih zahteva zakon. To poudarjamo zaradi tega, ker bo v naslednjem letu nujno, da pride do tesnejšega povezovanja med proizvodnjo in trgovino, predvsem zunanjo trgovino in trgo-

vino na debelo, kar bo tudi pogoj za registracijo vseh teh dejavnosti in za njihovo delovanje v naslednjem obdobju.

S tega področja velja omeniti tudi dejstvo, da se premalo oziroma praktično skoraj nič ne uveljavljajo potrošniški sveti na področju trgovine na drobno, skratka, da ne napredujemo pri zagotavljanju ustreznih določil zakona o združenem delu, ki zahteva postavitve povsem konkretnih odnosov med organiziranimi potrošniki in trgovino na drobno.

Na področju ekonomskih odnosov s tujino so sprejeti ustrezni sistemski zakoni, organizirana je tudi samoupravna interesna skupnost za ekonomske odnose s tujino, tako da lahko ugotovimo, da imamo z vidika sistemskim okvirom in organiziranosti ustrezne osnove za preobrazbo odnosov na tem zelo delikatnem področju. Vendar ugotavljamo, da smo do sedaj sicer precej storili, da je bilo vloženih precej naporov v organiziranost celotnega področja za opredeljevanje nalog in usmeritev, skratka v razreševanje sistemskih osnov razvijanja zunanjetrgovinske menjave in deviznega režima ter vseh elementov, povezanih s tem vprašanjem, da pa je še premalo storjenega na področju dejanskega dohodkovnega povezovanja organizacij združenega dela, ki naj bo v bistvu osnova in tudi mora biti edino realna osnova za dejansko preobrazbo odnosov na tem področju.

Na področju družbenih dejavnosti je nedvomno dosežen določen napredek s sprejemanjem samoupravnih sporazumov o temeljnih planov družbenih dejavnosti. Napravljen je korak naprej, ki ga ne kaže podcenjevati. Vendar pa nam dosedanje ocene skladnosti usmeritev samoupravnih sporazumov o temeljnih planov na področju družbenih dejavnosti s temeljnimi planskimi usmeritvami kažejo, da bodo potrebni še precejšnji napor, da se na tem področju dejansko uveljavijo načela svobodne menjave dela in da bo predvsem uporabnik tisti, ki bo v vse večji meri odločal in se opredeljeval za konkretne naloge v skladu s svojimi interesi, z interesi povečevanja svoje in družbene produktivnosti dela in seveda tudi osebne in družbenega standarda.

To so elementi, ki bodo morali biti pri nadaljnjem delu vse močnejše prisotni in ki nalagajo in bodo nalagali samoupravnim interesnim skupnostim naloge, da se do kraja in dosledneje uveljavijo usmeritve, ki so bile sprejete tako v zakonih kot tudi v ustreznih skupščinskih dokumentih.

Mislím, da velja v sklopu segmentov družbenoekonomskega sistema opozoriti tudi na problem sistema cen in družbene kontrole cen. Tega zakona še nimamo. Tudi to, čeprav ne samo to, je eden od razlogov, da so odnosi na področju trga in cen še močno neurejeni, da imamo situacije, ki so podobne precejšnji anarhiji pa do izrazitih monopolnih grupacij, kar vse negativno vpliva na prizadevanja za večjo stopnjo stabilizacije v združenem delu in ekonomskem razvoju.

Mislím, da velja poudariti tudi opozorila, ki so prišla do izraza v razpravah o osnutku resolucije o gradivih, ki so bila predložena k temu osnutku, namreč, da se moramo resneje in z vso odgovornostjo posvetiti razvijanju metodologije samoupravnega družbenega planiranja na marksističnih, znanstvenih temeljih. Pri vseh naših analizah, in to ni ugotovitev, o kateri govorimo samo danes, ampak jo spremljamo že nekaj let nazaj, se še vedno gibljemo močno na površini pojavov, na površini procesov, nismo pa se usposobili, tako prek informacijskega sistema kot tudi prek ustreznih metodologij, za globlja strukturna proučevanja gibanj in tokov družbene reprodukcije. V vseh naših ocenah so še premalo prisotna vprašanja, kaj je s stroški, kakšni so

stroški, kako se gibljejo materialna in denarna sredstva v tokovih reprodukcije; skratka, nismo uspeli razviti tistih osnov metodologije, ki so na nek način vsaj v svoji teoretični, pa tudi dokaj praktični obdelavi dane že v temeljnih Marxovih delih.

No, s tem v zvezi naj povem, da je oblikovana posebna delovna skupina, ki bo imela nalogo, da v nekaj letih, seveda z usmeritvijo, da do rezultatov čimprej pride, dela na dejanski vsebinski preobrazbi metodologije planiranja v skladu s temelji sistema in z našo družbenopolitično in ekonomsko opredelitvijo.

Ob vseh teh vprašanjih, ki so bila prisotna v razpravah in ki so na ustrezen način ekspanirana tudi v osnutku resolucije, tako republiške kot zvezne, pa je vendarle bila postavljena zahteva, da je potrebno v vseh okoljih, od temeljne organizacije do federacije, utrditi spoznanje, da je potrebno proces spreminjanja družbenoekonomskih pogojev ob jasnih usmeritvah poglobljati, da je potrebno nenehno razčiščevati probleme, da je potrebno nova stališča, nova spoznanja smelo uvajati v prakso in da je potrebno ob opredeljevanju za takšne in drugačne rešitve vpliv teh rešitev na družbeni in ekonomski razvoj realno ocenjevati, upošteva, da imajo v tem procesu svojo funkcijo vsi nosilci planiranja, v skladu z ustavo in z zakoni.

Izvršni svet je že v juniju podal podrobnejšo oceno družbenoekonomskih gibanj in problemov uresničevanja družbenega plana v prvih dveh letih, tako da s to razpravo, ki jo danes začinjamo v Skupščini SR Slovenije, v bistvu dopolnjujemo oceno na osnovi novejših spoznanj, podatkov in razprave ter se tako opredeljujemo za politiko v letu 1978. Zato ne bi posegel v posamezne elemente in v strukturo same resolucije, ampak bi rad podčrtal samo nekaj vprašanj, ki so tudi prevladovala v vseh razpravah o osnutku resolucije in o gradivih, ki spremljajo ta osnutek.

Prvi problem, ki je bil najmočneje prisoten, je vprašanje prestrukturiranja, tako v gospodarstvu kot v družbenih dejavnostih. Lahko ugotovimo, da so ti procesi v teku, da pa vendar s tem, kar smo dosegli, ne moremo biti povsem zadovoljni, tako ne s kvantitativnimi odnosi kot tudi ne s kvaliteto in globino teh procesov in sprememb. Če lahko ugotovimo, da smo na področju gospodarske infrastrukture in konkretno na področju oskrbe z energijo dejansko dosegli prelom v nekaj zadnjih letih, saj smo v letu 1970 za energijo namenjali 5 % celotnih gospodarskih investicij, v letu 1975 10 % in v letošnjem letu 20 %, kar pomeni izreden napor v obvladovanju enega temeljnih strukturnih disproporcij, do katerih nas je privedla politika prejšnjih let, pa moramo ugotoviti, da na nekaterih drugih področjih ti procesi ne tečejo dovolj intenzivno niti niso še dovolj kvalitetno usmerjeni.

V agroindustrijskem kompleksu sicer zaznavamo zboljšanja pri udeležbi investicij v celotni strukturi investicij, vendar očitno zaostajamo predvsem v primarnem sektorju agroindustrijskega kompleksa, to je pri melioracijah, odkupih zemljišč in podobnem, kar naj da trajnejšo in širšo osnovo za razvoj in stabilnost razvoja na področju proizvodnje in predelave hrane. Mislim, da se prav zaradi tega in določenih drugih problemov, s katerimi se srečujemo na vasi, še z nezadostno intenzivnostjo in kvaliteto spreminjajo odnosi na vasi, povezava kmetov z družbeno proizvodnjo, kar vse je poleg spreminjanja materialne osnove na tem področju tudi eden od bistvenih pogojev za uveljavljanje novih kvalitativnih v proizvodnji, predelavi in zagotovitvi hrane v republiki Sloveniji.

Na surovinskem področju so premiki, in to ne majhni; tako na področju proizvodnje celuloze in predelave lesa kot pri nekaterih gradbenih materialih, konkretno pri cementu. Tudi na področju kemije zaznavamo precejšen napredek. To, kar zaostaja in ne daje zadostne intenzivnosti in kvalitete tem procesom, je po naši oceni predvsem še vedno pristno pomanjkanje dokončno dogovorjenih projektov, pomanjkanje dogovorov med proizvajalci in uporabniki v širših reprodukcijskih kompleksih za spremembo proizvodnje v nekaterih teh kompleksov.

S tem v zvezi gre tudi za preusmeritev združevanja sredstev na temeljna surovinska področja in proizvodnjo reprodukcijskega materiala. Ti procesi po naši oceni tudi ne sežejo dovolj globoko v jugoslovanski gospodarski prostor in še posebej na področje manj razvitih območij republik in SAP Kosova, za kar so ustvarjeni v zakonu o fondu tudi določeni sistemski pogoji. Procesi so sicer tu, zastoji, ki jih zaznavamo, pa so bili posledica dejstva, da je sistem 20 % možnega izločanja za skupne naložbe v manj razvitih območjih šele na novo uveljavljen, da republike do nedavnega niso niti sprejele predpisov, katera so tista področja, kamor naj bi ta sredstva vlagali, in tretjič, da je očitno to daljši proces, gotovo mnogo bolj kompliciran kot neposredno izločanje sredstev prek fonda, ker zahteva neposredno sodelovanje vseh zainteresiranih, predvsem pa samih proizvajalcev, ob pomoči bank in drugih institucij našega sistema.

Procesi v predelovalni industriji kot celoti po naši oceni še vedno ne ustrezajo, niti glede smeri niti glede kvalitete in dinamike procesov, tako kot so načrtani v srednjeročnem planu. Že v teh razpravah, predvsem pa v razpravah s tistimi, ki so neposredneje povezani s temi vprašanji, z bankami, z zbornico in ostalimi, smo prišli do ugotovitve, da je potrebno še podrobneje opredeliti kriterije za nadaljnji razvoj tako imenovane predelovalne industrije ob že znanih kriterijih v družbenem planu in v dogovoru o temeljnih družbenega plana. Na to nas navajajo tudi težave in problemi, s katerimi se bomo zanesljivo srečevali pri zagotovitvi potrebnih sredstev v naslednjem letu.

Močno zaostajamo, in to je tudi v gradivih poudarjeno, predvsem v razvoju prometne infrastrukture. Glede na ta dejstva in seveda glede na probleme na nekaterih drugih področjih bo potrebno, tako kot je v osnutku resolucije tudi zapisano, v skladu s sistemom kontinuiranega planiranja pristopiti k temeljiti analizi vseh programov, k opredelitvi za realnost in za realne usmeritve, da bi v teh nekaj letih vsaj delno nadomestili to, česar nismo uspeli doslej uresničiti, delno pa se dogovorili tudi za nekatere prolongacije v naslednje plansko obdobje. V tem smislu bo Izvršni svet tudi izdelal aneks dopolnitev k dogovoru o temeljnih družbenega plana Slovenije.

Poleg tega pa velja opozoriti na dejstvo, da je vzrok za mnoge neskladnosti na področju spremembe strukture dejstvo, da se prepočasi in ne dovolj učinkovito uveljavljajo novi družbeni in ekonomski odnosi na področju investiranja. Še vedno ima pretežni del vseh investicij izvor v kreditih bank; so celo tendence k povečanju tega izvora. Zelo majhen del, kljub nekaterih primerom, ki so spodbudni, pa nastaja z združevanjem neposredno zainteresiranih v okviru širših reprodukcijskih kompleksov in skupnih interesov. Zato smo se dogovorili, da bi upravljalci bank v skladu s temi temeljnimi usmeritvami in upoštevajoč probleme, do katerih smo prišli, predvsem morali temeljito analizirati, kakšna je učinkovitost že doseženih in sedanjih vlaganj, predvsem na širših in pomembnejših razvojnih kompleksih, po drugi strani pa si prizadevati, da ne bi imeli pomembnejšega investicijskega objekta v Sloveniji, pri katerem pri konstrukciji

financiranja ne bi bila prisotna tudi združena sredstva neposredno zainteresiranih. Ni problem, v kakšni višini, problem je, da ta proces steče in prepričani smo, da bo ob upoštevanju drugih elementov politike postajal bolj intenziven. S tem pa bodo tudi strukturne spremembe bolj kvalitetne.

Čeprav mislim, da po obsegu niso najpomembnejša, bi vendarle želel poudariti naša stališča do razporejanja inozemskih sredstev, o čemer je in bo te dni še teklo dogovarjanje med republikami in pokrajinama. Po dosedanjih projektih in predlogih, predvsem mislim na predlog Zveznega zavoda za družbeno planiranje, da ne govorim o predlogih nekaterih republik in pokrajin, republika Slovenija ne bi mogla računati niti približno s takim obsegom sredstev kot je planiran v srednjeročnem obdobju. Prizadevali si bomo, da v skupnem dogovarjanju upoštevamo argumente in elemente, ki govorijo za ustrežnejšo usmeritev teh sredstev. Menimo, da je potrebno ob omogočanju izvajanja politike hitrejšega razvoja manj razvitih območij in SAP Kosovo upoštevati tudi sprejetje razvojne usmeritve razvitejših republik in se v tem smislu dogovarjati o skupnih principih in kriterijih za razporejanje tujih sredstev. Obseg teh sredstev bo manjši, kot smo predvidevali v družbenem planu. Manj bo sredstev, ki naj bi prišla s konvertibilnega področja kot krediti za uvoz opreme in finančni krediti. Zato se bomo morali v večji meri usmeriti na možnosti, ki nam jih daje zakon o skupnih vlaganjih, za kar na žalost še nimamo pomembnejših projektov, in pa tudi na uvoz opreme iz vzhodnih socialističnih držav, kjer smo, vsaj v dosedanjih kreditih, udeleženi le z minimalnim procentom, čeprav ta sredstva, vsaj za nekatere sektorje, lahko predstavljajo pomemben dodatni vir akumulacije in opreme. To bo sicer težji proces, vendar se bo Slovenija morala v tem obdobju, tudi zaradi zagotovitve skladnejše strukture zadolžitve, intenzivno usmeriti tudi na iskanje možnosti za najemanje kreditov iz tega območja.

Na področju družbenih dejavnosti so določeni kvalitativni premiki, vendar je splošna ocena, da kljub izvedenemu procesu samoupravnega sporazumevanja in pripravi sporazumov o temeljnih planov na tem področju in kljub tudi temeljnim usmeritvam, ki so dane v družbenem planu, doslej še nismo uspeli s spremembo strukture, ki je opredeljena z družbenim planom. Morda je razveseljiva ugotovitev, da je na primer vpis v srednje strokovne šole v razmerju 80 : 20 v korist poklicnih in strokovnih šol v primerjavi z gimnazijo, da se je prvič začutila sprememba v prid poklicnega in strokovnega izobraževanja, vendar v celotnem obsegu ta dejavnost še nima tiste prednosti, ki je opredeljena z družbenim planom.

Delno zaostaja za opredelitvijo družbenega plana tudi razvoj na področju znanosti, čeprav tudi tu lahko opazimo, da se vse bolj ukvarjajo z raziskovalnim delom v organizacijah združenega dela, kar prav gotovo predstavlja eno od novih kvalitativnih pri oblikovanju razvoja in politike na tem področju.

V zdravstvu opredeljene prioritete se ne uresničujejo. Dogovorili smo se, naj se hitreje razvija osnovno zdravstvo, počasneje pa v tem okviru tako imenovano bolnišnično in klinično zdravljenje. Proces je ravno nasproten: zapazamo počasnejši razvoj na področju osnovnega zdravstva in hitrejši razvoj na področju bolniškega in kliničnega varstva, usmeritev v specializacijo ipd., kar vse ni v skladu s temeljnimi usmeritvami družbenega plana. Te procese bo potrebno temeljiteje analizirati in tudi v skladu z načeli kontinuiranega planiranja sprejeti ustrezne rešitve.

Neskladnosti, ki jih zaznavamo v strukturi, spodbujajo tudi probleme na področju stabilizacije in so same po sebi impulz in vzrok za inflacijo. Velja opo-

zoriti, da so v desetih mesecih letos vprimerjavi z lanskim letom cene na debelo porasle za dvakrat, cene na malo pa rastejo trikrat hitreje kot v lanskih desetih mesecih. Vzrokov za to je očitno več, vendar enega temeljnih vidimo prav v neskladnosti strukture, v prekinitvah ciklusov proizvodnje, v slabem izkoriščanju kapacitet itd.

Po podatkih devetmesečnih obračunov letošnjega leta so izgube približno na lanskoletni ravni. Gre za 172 starih milijard v 269 organizacijah združenega dela, ki zaposlujejo okrog 58 000 delavcev. Pri tem pa je več kot 80 % izgub koncentriranih v 55 organizacijah združenega dela. Te odnose bo potrebno temeljiteje analizirati, predvsem ko bomo sprejemali zaključne račune in se opredeljevali tudi za ustrezne ukrepe, sanacijske, organizacijske in ostale.

Mislím, da velja že sedaj opozoriti na dejstvo, da se izgube ponovno pojavljajo v tistih žariščih, ki smo jih imeli tudi lani, kar z drugimi besedami pomeni, da so bili v postopku sanacij ob prvem polletju lanskega leta izvedeni površinski ukrepi. Šli so prek raznih fondov in se ob pomoči bank odločili za pokrivanje izgub, ne pa za odpravljanje temeljnih vzrokov. Mením, da velja opozoriti tudi na dejstvo, da bo potrebno znaten del dohodka, predvsem tisti dohodek, ki bi ga sicer lahko namenili za razširjanje materialne baze, usmerjati na pokrivanje teh izgub, ker so določeni skladi, ki so temu namenjeni, predvsem rezervni sklad, že bili v veliki meri angažirani za pokrivanje izgub v letu 1976.

Nasploh ne bi mogli biti zadovoljni, kar zadeva kvaliteto razvoja in uveljavljanje kvalitetnih dejavnikov. Predvsem razprava v združenem delu in tudi na drugih mestih je to močno poudarila in v tem smislu tudi predlagala, da naj bi v resoluciji za leto 1978 močneje poudarili potrebo po uveljavljanju kvalitetnih dejavnikov, po kvalitetnejšem zaposlovanju, skladnejšem zaposlovanju, skratka vseh tistih elementov, ki naj bi pomenili novo kvaliteto v razvoju. Mislím, da v podkrepitev takšne zahteve govori že dejstvo, da v dveh letih nismo dosegli niti polovice planiranega prirasta produktivnosti dela, skratka da smo globoko pod odnosi, ki jih je zahteval družbeni plan.

Slabo je tudi izkoriščanje kapacitet; po naših ocenah ne presegamo 75 %, gledano v poprečju, čeprav so seveda razlike znotraj same proizvodnje velike.

Slabo je tudi izkoriščanje delovnega časa; po nekih še nepopolnih ocenah, smo v lanskem letu izgubili 12 milijonov delovnih ur. Če prištejemo še rodniške dopuste, se številka povzpne na 17 milijonov delovnih ur, kar je gotovo tako velik obseg, da sam po sebi opozarja na pomanjkljivosti pri organizaciji dela, poslovanja, disciplini. O tem smo že mnogokrat govorili, to je bilo močno poudarjeno predvsem v regijskih razpravah, skratka v razpravah, kjer so bili prisotni neposredni proizvajalci oziroma organizacije združenega dela.

Še nekaj besed, če dovolite, k problemom razporejanja dohodka. V dveh letih očitno še nismo uspeli uveljaviti tistih določil družbenega plana in tudi vsakoletnih resolucij, ki govorijo, da naj se celotna poraba, investicijska, osebna, skupna in splošna, giblje v mejah realno ustvarjenega dohodka, pri čemer naj bi sredstva za razširjeno reprodukcijo, za krepitev materialne osnove združenega dela rastla nekoliko hitreje ob nekoliko počasnejši rasti ostalih oblik porabe.

Ne da bi dramtizirali odnose, ki so postavljeni na tem področju, pa vendarle velja opozoriti, da eden najmočnejših segmentov v porabi, to so osebni dohodki, rastejo znatno hitreje, kot je bilo predvideno z resolucijo za leto 1977. Posledica tega je, da so že sedaj realni osebni dohodki na zaposlenega večji približno za 5 % v primerjavi z istim obdobjem lanskega leta.

Pri tem mislimo, da je pomembna ugotovitev, da je bila do poletja tega leta relativna skladnost v gibanju vseh teh oblik porabe, v zadnjih nekaj mesecih pa je prišlo do povečanja pri izplačevanju, tako osebnih dohodkov kot seveda nanje vezanih dajatev, ki gredo na posamezna področja družbenih dejavnosti, in seveda tudi tistih dajatev, ki zagotavljajo določene socialne prejemke in pomenijo v bistvu dodatek k osebnemu dohodku, dodatek k celotni osebni porabi.

Skupna poraba raste nekoliko hitreje, pri čemer opozarjamo predvsem na dejstvo, da je skupna poraba sestavljena iz dveh dokaj različnih segmentov in da bi morali tudi v resoluciji to jasno povedati. Gre namreč za tisti del skupne porabe, ki pomeni uveljavljanje pravic in dolžnosti po zakonih ali na podlagi zakonov in ki v bistvu pomeni dodatek k uveljavljanju določenih socialnih pravic in ima svoje določene zakonitosti. Tu se zavzemamo za to, da v naslednjih letih teh pravic ne bi povečevali.

Gre pa tudi za segment, ki pomeni razvoj družbenih dejavnosti in vsaj pri nekaterih med njimi tudi pomemben prispevek k razvoju produktivnosti, učinkovitosti gospodarjenja, skratka k skladnejši celotni strukturi gospodarjenja.

Ravno te dejavnosti pa po naših ocenah niso izven globalnih okvirov, ki smo si jih zadali z družbenim planom; gibljejo se še vedno v razponu 12 do 13, konkretno v letošnjem letu 12,37. Seveda ob tem ne smemo prezreti nekaterih sistemskih problemov in problemov v konkretni situaciji, s katero se srečujemo.

S tem v zvezi bi rad opozoril samo na probleme, o katerih smo že razpravljali, ko smo se opredeljevali do samoupravnih sporazumov o temeljnih planov v družbenih dejavnostih. V predhodnih analizah, ki jih je opravil Zavod za družbeno planiranje, ugotavljamo, da 86 občinskih samoupravnih interesnih skupnosti ni upoštevalo niti sklepov Skupščine SRS glede usklajevanja obsega sredstev s samoupravnimi sporazumi niti pisma Izvršnega sveta, ki je dal konkretne opredelitve glede na odnose, ki so se uveljavili in ki se uveljavljajo v letošnjem letu. Pri tem je treba upoštevati, da sklenjeni samoupravni sporazumi po obsegu sredstev nekoliko presegajo tudi opredelitve, ki so dane v družbenem planu republike.

Izvršni svet je imel že pred mesecem dni o tem vprašanju poseben sestanek z izvršnimi sveti občin, na katerem smo se dogovorili za nekatere usmeritve. Rezultati po anketi, ki jo je opravil Zavod za plan, niso ohrabrujoči.

Ob vsem tem izstopajo nekatera vprašanja, do katerih se bo Izvršni svet moral opredeliti. O tem bo tekla razprava na jutrišnji seji Izvršnega sveta, ki bo sprejel konkretna priporočila in predloge, ki jih bo tudi pojutrišnjem posredoval Skupščini prek svojega ekspozija. Ugotavljamo, da je pri Zvezi skupnosti otroškega varstva nesporna zahteva, da se presežki v višini 30 milijonov vnesejo v letošnja sredstva, da pa je vprašljivo, kaj pomeni želja, da se celokupni presežek, to se pravi še 60 milijonov, uporabi za valorizacijo otroških dodatkov. Mnenja smo, da bi glede tega presežka morali uporabiti isto načelo, kot velja sicer za vse presežke, in to je tudi v sklepih Skupščine, da naj se vrnejo gospodarstvu. Če pa iz določenih razlogov nastopi potreba po uporabi določenega dela presežkov, naj se to izvede po samoupravni poti, prek dogovorov in sporazumov in seveda tudi prek razprav in sklepov v zborih združenega dela občinskih skupščin.

Mislim, da je podoben problem, o njem bo prav tako Izvršni svet podal svoja stališča, na področju pokojninskega in invalidskega zavarovanja. Tu je

bil sicer sprejet sklep, da se vrne gospodarstvu približno 200 milijonov sredstev, vendar ocenjujemo, da bo kljub temu nastal presežek v višini približno 270 milijonov, o čemer se ta skupnost doslej še ni opredelila.

Glede posebnega položaja učiteljev v osnovnem šolstvu menimo, da naj bi se, ob upoštevanju specifičnosti in funkcij samoupravnih interesnih skupnosti v občinah in občin samih, diferencirano in specifično glede na posamezne pogoje izvršila valorizacija osebnih dohodkov učiteljev približno do višine lanskoletne ravni osebnih dohodkov na pogojno nekvalificiranega delavca.

Posebni problemi nastopajo na področju kulture, ker 12 občin ne prispeva k skupnemu programu v obsegu, ki je bil predložen v samoupravnem sporazumu o temeljnih planov. To bi se po našem mnenju moralo urediti predvsem znotraj same samoupravne interesne skupnosti v neposrednem dogovoru, upoštevajoč seveda temeljna izhodišča, ki so dana v samem družbenem planu glede prioritet in odnosov znotraj kulture. Izvršni svet razmišlja v tej smeri, da bi, kolikor ne bo prišlo do skladnejših odnosov na tem področju, za tiste primere, ki ne bodo uskladeni in bi lahko pomenili večje rušenje in neskladnost odnosov v celotnem razporejanju dohodka in seveda s tem tudi pogojev reprodukcije, predlagal v skladu z ustavo in s pooblastilom, ki je vsebovano v tretjem delu družbenega plana, tudi konkretne intervencijske ukrepe v obliki zakona.

Kot sem že dejal, to so smeri razmišljanja na podlagi ugotovitev in analiz, do katerih smo prišli v zadnjem času. O tem bo jutri seja Izvršnega sveta in ustrezni predlogi in stališča pa bodo dani v ekspoziciji Izvršnega sveta.

Upošteva je analizo in probleme, o katerih smo govorili v preteklem obdobju, razpravo, mnenja in stališča o problemih uresničevanja plana in seveda upošteva tudi naše realne možnosti sodimo, da bo v letu 1978 težišče naše aktivnosti predvsem na samoupravnem organiziranju delavcev v temeljnih in drugih organizacijah združenega dela in na njihovem učinkovitejšem uveljavljanju kot delegatov v skupščinah samoupravnih interesnih in družbenopolitičnih skupnosti. Težišče bo tudi na nadaljevanju preobrazbe vseh segmentov družbenoekonomskega sistema, od združevanja dela in sredstev, bančnega sistema, sistema zunanjetrgovinskih odnosov, deviznega režima, cen in ostalih elementov sistema, s poudarkom predvsem na hitrejšem povezovanju organizacij združenega dela in uveljavljanju novih odnosov, tako znotraj njih kot v medsebojnem usklajevanju temeljnih razvojnih usmeritev. Eden od bistvenih pogojev za uveljavljanje in zagotovitev razvojnih usmeritev v naslednjem letu bo predvsem učinkovitejše uveljavljanje kvalitativnih dejavnikov razvoja ter na tej osnovi tudi hitrejša naraščanje družbene produktivnosti, dohodka in seveda čistega dohodka. S tem je povezano tudi učinkovitejše gospodarjenje z družbenimi sredstvi, poudarek na varčnosti, na učinkovitejši izrabi materialnih, kadrovskih in drugih pogojev, kar vse se mora odraziti v relativnem zmanjševanju materialnih in drugih proizvodnih stroškov ter dejansko uveljavljanje takšnih odnosov pri razporejanju dohodka, ki bodo zagotavljali krepitev materialne osnove združenega dela kot osnove za oblikovanje novih kvalitativnih pri združevanju dela in sredstev in ki bodo zagotavljali temeljne cilje in naloge družbenega plana.

V sklop teh prizadevanj sodi nedvomno tudi zagotovitev tistih ciljev in nalog, ki so podani z zakoni in ustreznim družbenim dogovorom o skladnejšem regionalnem razvoju republike Slovenije, in seveda problem, o katerem nisem posebej govoril, ki pa je prav tako izstopal v vseh dosedanjih razpravah in sam

zase zahteva temeljita razmišljanja: zagotavljanje novih kvalitiet v politiki na področju ekonomskih odnosov s tujino.

Kolikor bodo te temeljne usmeritve in ti temeljni pogoji zagotovljeni, menimo, da bomo lahko v letu 1978 zagotovili rast družbenega proizvoda za okrog 6 %, rast industrijske proizvodnje za okrog 7 %, zaposlenosti za 3 %, za toliko tudi produktivnost dela ter osebnih dohodkov realno za 2 % in družbenega standarda za 5—6 %. Nedvomno so to težke in zahtevne naloge, ki pa so uresničljive ob prizadevanju vseh, kar je med ostalim pokazala tudi vsa dosedanja razprava in praksa.

Tovariš predsednik, tovarišice in tovariši delegati! To je samo nekaj problemov, predpostavk in razvojnih nalog, ki si jih začrtujemo za naslednje leto. Po razpravi v Zboru združenega dela in v Zboru občin bo Izvršni svet v naslednjih dneh izoblikoval tudi predlog resolucije, ga posredoval Skupščini, ki naj bi ga po programu sprejela ob koncu tega leta.

Predsednik Stane Markič: Želijo poročevalci Odbora dopolniti poročila? Prosim, tovariš Logar!

Vladimir Logar: Tovariš predsednik, tovarišice in tovariši delegati! Odbor za družbenoekonomske odnose je obravnaval osnutek resolucije in ostalo gradivo ter sprejel določene predloge in stališča, ki predstavljajo tudi osnovo osnutka stališč Družbenopolitičnega zbora.

Odbor uvodoma ugotavlja, da je resolucija za prihodnje leto oblikovana na osnovi novega sistema samoupravnega družbenega planiranja. Odbor se zavzema za večjo angažiranost vseh družbenih dejavnikov na osnovi delegatskega sistema, da bi se realizirale glavne postavke resolucije. Nadalje se Odbor zavzema tudi za nadaljnje dograjevanje samoupravnega družbenega sistema, zlasti s hitrejšim sprejemanjem sistemskih zakonov, predvsem zakona o ugotavljanju skupnega prihodka, zakona o temeljih sistema družbenega planiranja, zakona o svobodni menjavi dela in seveda zakona o temeljih sistema cen in družbene kontrole cen.

Menimo, da bi se moral pospešiti prenos funkcij ekonomske politike na združeno delo, zlasti na področju zunanje trgovine, cen in ostalih področjih.

Mislimo tudi, da bi kazalo oceniti dosežke in dopolniti te projekcije z načeli kontinuiranega planiranja. Vse organizacije združenega dela, ki danes še nimajo — in kakor izhaja iz predloženih materialov, še cela vrsta organizacij združenega dela nima razvojnih programov, naj te čimprej sprejmejo.

Ena od osnovnih, tudi političnih nalog, ki se kažejo tudi v političnih dokumentih, je uresničevanje politike stabilizacije, ki mora predvsem temeljiti na osnovi kvalitetnih dejavnikov gospodarjenja, kot so uvajanje nove tehnologije, inventivna dejavnost, varčevanje in tako dalje, s čimer lahko dosežemo tudi večjo produktivnost dela. Vedeti moramo, da je v srednjeročnem planu razvoja Slovenije zapisan delež produktivnosti dela v rasti družbenega proizvoda v višini okrog 65 %. Dejansko pa podatki, ki jih imamo na razpolago, kažejo, da je v prvih dveh letih izvajanja srednjeročnega plana ta stopnja le 36 %. Iz tega sledi, da je zelo vprašljivo, kako bomo dosegli v prihodnjih letih tako močan delež produktivnosti dela v gospodarjenju. Podatki za lansko in letošnje leto tudi kažejo, da so pri našem gospodarjenju še vedno prisotni elementi ekstenzivnega gospodarjenja, kar je daleč od tistega, kar smo zapisali v srednjeročnem planu.

Ker bo prihodnje leto prelomno leto v našem srednjeročnem planu, je potrebno, da se vsi predvideni cilji v skupnem obdobju srednjeročnega plana približajo vsaj povprečni stopnji rasti, predvideni za celotno srednjeročno obdobje. Dejansko pa kažejo podatki, da še vedno na številnih pomembnih področjih družbenega in ekonomskega razvoja močno odstopamo od srednjeročnega plana. Ta odstopanja se kažejo zlasti pri rasti družbenega proizvoda, industrijske proizvodnje, produktivnosti dela, izvoza in uvoza blaga, življenjskih stroškov in cen na drobno ter tudi pri vseh oblikah porabe, pri osebni, skupni in splošni porabi. Prav zaradi tega osnutek resolucije upravičeno močno poudarja cilje, pri katerih je prišlo v preteklem obdobju do največjega odstopanja od plana. Seveda naj se te naloge tudi sinhronizirajo in povežejo s cilji, ki so določeni v srednjeročnem planu.

Verjetno najšibkejša točka po presoji našega odbora sta dve vprašanji: vprašanje naše zunanjetrgovinske dejavnosti oziroma ekonomskih odnosov v tujino ter vprašanje delitve družbenega proizvoda. Kot rečeno, pri osebni, skupni in splošni porabi, torej v vseh oblikah porabe ne uresničujemo v srednjeročnem planu postavljenih ciljev. Po srednjeročnem planu bi namreč morala skupna in splošna poraba rasti v lanskem letu počasneje za 20 %, v letošnjem letu pa za 10 % od rasti družbenega proizvoda; šele od prihodnjega leta dalje bi lahko naraščala po enaki stopnji kot rast družbenega proizvoda. Osebna poraba bi prav tako morala rasti počasneje od ustvarjenega dohodka. Situacija pa je ravno nasprotna: vse oblike porabe rastejo v teh letih hitreje od rasti družbenega proizvoda, in če bi hoteli doseči v srednjeročnem planu postavljen proporc, bi morali v prihodnjih letih znatno zadržati rast vseh oblik porabe, kar pa je seveda silno vprašljivo.

Tudi predvidena rast cen in življenjskih stroškov je po naši presoji precej optimistično postavljena, zlasti pa rast cen na drobno. Takšno rast cen je možno doseči le, če se vsi dejavniki držijo dogovora glede politike cen za leto 1978. V tem smislu se tudi pripravlja na zvezni ravni poseben dogovor, ki bo določal politiko cen v prihodnjem letu.

Naša orientacija, strategija našega ekonomskega razvoja mora temeljiti na stabilni dinamični rasti. Iz teh gradiv izhaja, da bi morali biti generatorji dinamike razvoja predvsem izvoz, investicije z gradbeništvom in stanovanjsko dejavnostjo in ostala področja. Seveda se postavlja vprašanje, ali so ti generatorji dovolj močni, da bomo dosegli strateške cilje našega družbenoekonomskega razvoja v prihodnjih letih.

Glede ekonomskih odnosov s tujino in izvoza, o katerem smo rekli, da predstavlja eno šibkih točk ali omejevalnih faktorjev našega razvoja, so podatki zelo zaskrbljujoči. Iz podatkov za 9 mesecev izhaja, da je bil indeks uvoza v Jugoslaviji 136 %, izvoza pa 106. V Sloveniji je situacija nekoliko boljša; uvoz v tem času je bil 125, izvoz pa 104. V osnutku resolucije vežemo uvoz z izvozom. Zelo vprašljivo je, ali je pri taki situaciji in pri postavkah, ki so zapisane v osnutku resolucije, možno doseči tako ekspanzijo našega gospodarstva v prihodnjem letu, namreč pri zelo nizkem uvozu. Verjetno se spominjate, da je v zvezni resoluciji predviden uvoz na istem nivoju kot v letošnjem letu, rast izvoza pa po stopnji 6 %. Upoštevati moramo, kar so razni znanstveni inštituti že dokazali, da obstaja med uvozno komponento ter rastjo družbenega proizvoda in rastjo industrije silno visoka korelacija, praktično 1 : 1. Zato je vprašljivo, ali bomo pri tako depresiranem uvozu, kot se predvideva za prihodnje leto, mogli iti na tako ekspanzijo v našem gospodarstvu. Res je sicer, da smo v srednjeročnem

planu postavili spremembo strukture našega gospodarstva, da bomo vlagali več sredstev v proizvodnjo energetike, proizvodnjo surovin, repromateriala, vendar je vprašljivo, ali bo v tem času možno pričakovati tako veliko spremembo substitucije uvoza z našimi domačimi surovinami, z našim domačim materialom in energetiko. Skratka, mislimo, da je to vprašanje ekonomskih odnosov s tujino zelo vprašljivo.

Ko smo v našem odboru obravnavali osnutek resolucije, nismo imeli na razpolago niti devizne niti plačilne bilance, da bi videli položaj republike v plačilni bilanci. Sedaj bo to mogoče v razpravah, ki bodo sledile v prihodnjih tednih. Ko bomo obravnavali predlog, bo verjetno ta stvar bolj jasna.

Prav tako nismo imeli na razpolago podatkov glede izgub. Tovariš Zakonjšek nam je dal najnovejše podatke za 9 mesecev, ki jih je pripravila Služba družbenega knjigovodstva. Po teh podatkih znašajo izgube 1 300 000 000 dinarjev. Mislim, da je ta problem še vedno zelo aktualen, predvsem iz dveh razlogov, kot je povedal tovariš Zakonjšek: Prvič zato, ker so žarišča nastajanja izgub prav pri istih organizacijah združenega dela, kot so bila prejšnja leta, kar pomeni, da s sanacijo nismo spremenili ali ustvarili pogojev zdravega gospodarjenja. In drugič, postavlja se vprašanje, kako pokrivati te izgube, ki niso tako majhne, ker so skladi večidel izčrpani zaradi pokrivanja izgub v prejšnjem letu.

Nadalje bi kazalo v prihodnjih razpravah dati tudi jasno sliko, kakšne so obremenitve gospodarstva, da bi organizacije združenega dela jasno vedele, pri čem so.

Naj povzamem: Gre za hitrejšo preobrazbo družbenoekonomskih odnosov s prenosom funkcij na združeno delo, za kvalitetnejše gospodarjenje, za ekonomske odnose s tujino in za vprašanje delitve družbenega proizvoda.

Predsednik Stane Markič: Želita predstavnika Zakonodajno-pravne komisije in Komisije za volitve, imenovanja in administrativne zadeve dopolniti poročili? (Ne.)

Preden preidemo na razpravo, predlagam, da imenujemo skupino delegatov, ki bo po potrebi dopolnila predložena stališča in predloge zbora s pripombami, ki se bodo pojavile v razpravi. V skupino predlagam delegate: Vladimirja Logarja, Srečka Mlinariča in Staneta Gaveza. Ima kdo kakšen dopolnilni ali spreminjevalni predlog? Če nihče, ugotavljam, da se Družbenopolitični zbor strinja s tem predlogom.

Kdo želi besedo? Prosim, tovariš Srečko Mlinarič!

Srečko Mlinarič: Tovariš predsednik, tovarišice in tovariši delegati! Predsedstvo Republiškega sveta Zveze sindikatov Slovenije je imelo svojo sejo 15. 11. 1977. Na njej je obravnavalo osnutek resolucije o politiki družbenega plana Slovenije za obdobje od leta 1976 do leta 1980 v letu 1978. Ker je bila ta seja Predsedstva po seji Odbora za družbenoekonomske odnose Družbenopolitičnega zbora, ni bilo mogoče, da bi bil ta odbor seznanjen s stališči, ki jih je sprejelo Predsedstvo Republiškega sveta. Predvsem pa moram povedati, da je bila pred tem zelo široka razprava v nekaterih osnovnih organizacijah, v občinskih sindikalnih svetih in tudi v nekaterih republiških odborih Zveze sindikatov Slovenije.

Še to moram povedati, da so predstavniki Predsedstva Republiškega sveta Zveze sindikatov in predstavniki Odbora Družbenopolitičnega zbora za družbenoekonomske odnose izmenjali svoja mišljenja in stališča do resolucije. Prav

tako so bili nekateri predlogi in stališča omenjeni že v uvodni besedi tovariša Zakonjska.

Rad bi dal pet osnovnih stališč in pripomb k tej resoluciji:

1. V osnovi podpiramo opredelitve in osnovne naloge, predložene v osnutku resolucije o politiki izvajanja družbenega plana v letu 1978. Temeljno izhodišče oziroma usmeritev osnutka resolucije je preokret iz dosedanjega večletnega ekstenzivnega gospodarjenja v racionalnejše gospodarjenje, v varčevanje in učinkovitejšo uporabo sredstev za delo in razvoj v naslednjem letu. Učinkovitejše uveljavljanje kvalitetnih dejavnikov razvoja je osnovni pogoj za doseg stabilizacije, dinamične gospodarske rasti in naraščanja družbene produktivnosti dela.

Menimo, da je uresničitev vseh nalog, ki izhajajo iz te temeljne usmeritve resolucije, edina možnost, da še lahko uresničimo oziroma dosežemo dogovorjene naloge in cilje iz družbenega plana Slovenije, predvsem s povprečno letno stopnjo rasti cen življenjskih stroškov, družbenega proizvoda in produktivnosti dela oziroma deleža produktivnosti v prirastu družbenega proizvoda.

2. Uresničevanje resolucije v letih 1976 in 1977 je v primerjavi z uresničevanjem nalog in temeljev plana pokazalo, da obstaja neenotno spremljanje uresničevanja planov kot posledica neenotne metodologije, kar onemogoča nosilcem planiranja pravočasne in objektivne parametre za pripravo in sprejetje njihovih planov.

Nosilci planiranja so v izredno težkem položaju za opredelitev osnovnih elementov plana in lastnih ukrepov za izvajanje plana, če ne razpolagajo s podatki o spremenjenih pogojih gospodarjenja, kot so na primer spremenjena kreditna politika, režimi zunanjetrgovinske menjave, to je uvoz in blagovni režimi, selektivne uvozne premije, kontingenti uvoza opreme, spremembe cen, na primer energije, in spremembe davčne politike. Ovire v procesu planiranja predstavljajo tudi kasnitve pri normativnem urejanju izredno pomembnih dejavnikov planiranja, kot je na primer urejanje družbenoekonomskih odnosov na področju ugotavljanja in razporejanja skupnega prihodka in dohodka, na področju tržišča in cen, na področju planiranja in svobodne menjave dela.

3. Področju zaposlovanja je potrebno dati v resoluciji poseben poudarek, predvsem z vidika produktivnega zaposlovanja prebivalstva in zmanjšanja stopnje nezaposlenosti, predvsem v manj razvitih območjih, z večjim izkoriščanjem razpoložljivih kapacitet, uvajanjem več izmen, večjim obsegom investicijskih del v tujini, zmanjševanjem nadurnega dela ter honorarnih zaposlitev. V resoluciji bi se morali tudi opredeliti za uvedbo kriterijev in prioritet pri zaposlovanju dejansko nezaposlenih oseb in mladih strokovnih delavcev ter za politiko relativnega zmanjševanja števila zaposlenih pri administrativnih delih in za uvedbo stimulativnega nagrajevanja po delu.

Menimo, da je treba v osnutku resolucije izpostaviti odnos do uresničevanja družbenega dogovora in samoupravnih sporazumov o minimalnih standardih, življenjskih in drugih pogojih za zaposlovanje delavcev in do izpolnjevanja obveznosti podpisnikov letnih, kajti le dosledno izvajanje določil tega dogovora oziroma sporazumov lahko zagotovi uresničevanje politike produktivnega zaposlovanja.

4. Pogrešamo konkretnije opredelitve glede področij, za katera so Sindikati še posebej zainteresirani.

a) potreba po pospešeni izgradnji stanovanj, ki je ne samo posebnega pomena kot pospeševalec gospodarske rasti, ampak zagotavlja tudi izboljševanje življenjskih in delovnih pogojev delavcev;

b) čeprav je celotni kompleks družbene prehrane zaradi vpliva na zdravje delovnih ljudi in občanov, njihovo delovno ustvarjalnost in družbeni standard opredeljen v družbenem planu SRS kot dejavnost posebnega družbenega pomena, na tem področju nismo dosegli pomembnejših uspehov. Pogrešamo usmeritev za hitrejše uveljavljanje dohodkovnih odnosov v celotnem agroindustrijskem kompleksu, od pridelave hrane, njene predelave in prodaje do družbeno organizirane priprave hrane ter v vsej proizvodni verigi od proizvajalca do neposrednega potrošnika. Izdelana še tudi ni politika ekonomskih ukrepov v zvezi s celotnim kompleksom proizvodnje, preskrbe z živili in družbeno prehrano, razen nekaj usmeritev na področju preskrbe v poglavju »Tržišče in cene«;

c) na področju socialnih korektivov je treba razmisliti o tem, da bi bilo smotno na osnovi študije, ki bo pripravljena v Sindikatih, politiko socialnih korektivov opredeljevati v eni samoupravni interesni skupnosti, to je v Skupnosti socialnega varstva.

5. V osnutku resolucije se daje velik poudarek svobodni menjavi dela med delavci tozdogov v notranji proizvodnji in delavci v družbenih dejavnostih. Predvideno je, da naj bi bila na osnovi sistemskih rešitev zakona o svobodni menjavi dela svobodna menjava v celoti uveljavljena šele v letu 1979. Predlagamo, da se v resoluciji opredeli način financiranja skupnih potreb tudi za leto 1978. Hvala lepa.

Predsednik Stane Markič: Hvala lepa!
Kdo želi besedo? Tovarišica Čotarjeva, prosim!

Lojzka Čotar: Tovariš predsednik, tovarišice in tovariši delegati! Pripombe in stališča k osnutku resolucije o politiki izvajanja družbenega plana SR Slovenije za obdobje od leta 1976 do leta 1980 v letu 1978 so bila izbrana na rednem regijskem posvetovanju, ki ga je organiziral Medobčinski svet Socialistične zveze obalno-kraških občin in na komisijah za družbenoekonomske odnose družbenopolitičnih organizacij na obali.

Najprej dovolite, da povem načelne pripombe. Dana je bila odločna podpora temeljnemu izhodišču in nalogam, ki jih vsebuje osnutek resolucije o politiki izvajanja družbenega plana SR Slovenije, pri tem pa še posebej izhodiščem in nalogam, ki bodo omogočile dinamičnejšo rast proizvodnje na račun močnejšega vključevanja v mednarodno delitev dela in povečanja akumulativne sposobnosti gospodarstva, na račun pospeševanja kvalitetnih dejavnikov razvoja in usklajenega gibanja vseh oblik porabe.

Resolucija pravilno postavlja v ospredje uveljavljanje delegatskih odnosov v skupščinah družbenopolitičnih skupnostih in političnih organizacijah. Pomembno pa je, da je v ospredju tudi uveljavljanje delegatskih odnosov v samoupravnih interesnih skupnostih, ker je od tega odvisno, kako bo opravljena marsikatera naloga, ki jo vsebuje resolucija, in kako bodo zaživel novi sistemski predpisi.

Med osnovne pogoje za hitrejšo gospodarsko rast in naraščanje produktivnosti dela ter učinkovitejše uveljavljanje kvalitetnih dejavnikov razvoja pa je potrebno vsekakor šteti poleg ustvarjanja temeljnih pogojev za kulturno življenje tudi pogoje za zdravo življenje delovnih ljudi. Pri tem je mišljeno pred-

vsem osnovno zdravstvo, ki ga tudi srednjeročni program uvršča med prioritete dejavnosti. Upoštevati je namreč treba, da v različnih okoljih različno zaostajajo posamezni pogoji in po svoje negativno vplivajo na rast produktivnosti. Ponekod sta to kultura in izobraževanje, drugod pa so to tudi osnovni zdravstveni pogoji.

V poglavju o ekonomskih odnosih s tujino poudarja resolucija tudi razvijanje maloobmejnega blagovnega prometa. Toda osnovni pogoj za razvijanje in povečanje tega prometa in maloobmejnega sodelovanja sploh je zagotovitev izravnave blagovne menjave, kajti sicer bo sedanji debalans te menjave nedvomno povzročil uvozne omejitve z italijanske strani v prihodnjem letu. To pa bo povzročilo zmanjšanje, ne pa povečanje maloobmejnega blagovnega prometa. Pojavljale pa se bodo tudi ovire za uveljavitev višjih oblik gospodarskega sodelovanja v obliki industrijskih kooperacij.

Zato je potrebno, da se v resoluciji navedejo ukrepi, ki naj omogočijo uspešnejše nadaljnje razvijanje maloobmejnega prometa, kot so ustrezna ureditev blagovnih list in sistema tega sodelovanja v okviru našega zunanjetrgovinskega režima.

V osnutku temeljnih razvojnih nalog v letu 1978 in v opredelitvi nosilcev je treba navesti poleg modernizacije ribištva tudi modernizacijo predelave rib, ker je v razvojnem programu delovne organizacije Delamaris eno z drugim neločljivo povezano. Modernizacija predelave rib bo omogočila tudi ureditev predelave povrtine in s tem intenzivnejšo organizacijo proizvodnje vrtnin na obali, kar spada tudi med pomembne naloge agroživilskega kompleksa Slovenije.

V samoupravnem sporazumu o temeljnih srednjeročnega programa razvoja kmetijstva in živilstva v obdobju 1976—1980 je med dogovorjenimi prioritetskimi nalogami na področju živilstva zajeta tudi modernizacija pridobivanja soli, kar bo potrebno upoštevati tudi ob uskladitvi družbenega dogovora o temeljnih družbenega plana SR Slovenije za obdobje 1976—1980, ki je predvidena v prvi točki osnutka temeljnih nalog.

Proizvodnja soli v Sečoveljski dolini iz leta v leto pada. Odvisna je od sončne energije in vetra ter strokovne delovne sile, ki je ni več mogoče zagotoviti za sedanji način proizvodnje. V svetu so že doseženi uspehi pri pridobivanju soli z novimi tehnološkimi procesi, ki temelje na kristalizaciji soli iz morske vode z elektrodializo. Začetek te modernizacije je v Sečovljah predviden že v drugi polovici leta 1978. Zato je potrebno, da se zajame med glavne naloge na področju razvoja kmetijstva in živilstva.

In končno, konkretni predlogi:

Točka 1, drugi odstavek, šesta alineja: dodati »samoupravne interesne skupnosti« tako, da se alineja glasi: »— v skupščinah družbenopolitičnih skupnosti, v samoupravnih interesnih skupnostih in političnih organizacijah.«

Točka 3, 1, drugi odstavek, zadnja alineja: dodati še »razvijanje osnovnega zdravstva« ter na koncu alineje poleg besede »kulturno« še »in zdravo življenje delovnih ljudi«.

Točka 4, 4, zadnja alineja: nadaljevati na koncu »in za ustrezno prilagoditev blagovnih list po tržaškem in goriškem sporazumu zaradi zagotovitve izravnave blagovne menjave na povečani ravni.«

Točka 2, četrti odstavek osnutka temeljnih razvojnih nalog: na koncu odstavka dodati še nov stavek, ki se glasi: »V prvi polovici leta 1978 mora biti tudi ustanovljena poslovna skupnost za izgradnjo energetske cone v Kopru, ki

bo z združevanjem sredstev omogočila financiranje vseh za realizacijo projektov potrebnih študij in pripravljalnih del.«

Točka 5, drugi odstavek, 10. alineja: doda se za »modernizacijo morskega ribištva« še »in predelave rib«. Za to alinejo naj se doda nova alineja, ki se glasi: »— z modernizacijo pridobivanja morske soli.«

Točka 9: drugi odstavek naj se spremeni in glasi: »Zato bosta sestavljena organizacija združenega dela Polikem in organizacija združenega dela Iplas Koper v sodelovanju z Gospodarsko zbornico in Izvršnim svetom Skupščine SR Slovenije izvedli potrebne priprave...«.

Iplas Koper je namreč tudi pomemben nosilec razvoja bazne kemije v Sloveniji in je prav, da tudi sam neposredno sodeluje pri pripravah za ustanovitev skupnosti za plansko in poslovno sodelovanje na področju kemije.

Točka 10, peti odstavek: v povezavi, ki je podana v osnutku sprememb in dopolnitev dogovora o temeljih družbenega plana SR Slovenije, predlagamo, da se v drugem stavku poleg IMV Novo mesto navede tudi Cimos Koper. Hvala lepa.

Predsednik Stane Markič: Tovariš Štok!

Štefan Štok: Tovariš predsednik, tovarišice in tovariši delegati! Na podlagi razprav, ki smo jih imeli v nekaterih delovnih organizacijah energetike in premogovništva in na seji Republiškega sindikata energetike in premogovništva Slovenije, želim posebej poudariti nekatere stvari. V razpravah je bilo večkrat poudarjeno, da bi morala resolucija predvsem opozoriti na tiste ključne naloge, opredeljene v srednjeročnem planu, pri katerih smo precej zaostali oziroma smo se do njih različno obnašali.

Izvajanja zakona o združenem delu ni mogoče ločeno obravnavati, saj so glavne smernice samoupravnih in ekonomskih odnosov delavcev v združenem delu, ki jih nakazuje zakon, sestavni del nalog, začrtanih v srednjeročnem planu.

V razpravah je bilo večkrat poudarjeno, da prav zaradi še neurejenih samoupravnih, predvsem pa dohodkovnih odnosov, rezultati gospodarjenja v tekočem letu niso taki, kot bi morali biti.

V osnutku temeljnih nalog v letu 1978 in v opredelitvi njihovih nosilcev je sicer v poglavju »Energetika« omenjeno, da bodo upoštewane možnosti oskrbe z energijo iz ostalih socialističnih republik in pokrajin. Prepričani smo, da damo tem možnostim vse premalo poudarka že v sedanjem obdobju, odločno premalo pa v dolgoročnem razvoju energetike do leta 2000, medtem ko smo te možnosti v preteklosti skoraj povsem zanemarili.

Dejstvo je, da so naši klasični primarni energetske viri, kot sta voda in premog, že močno izčrpani, da so geološke razmere v naših premogovnikih izjemno težke in da ne dovoljujejo optimalne izkoriščenosti sodobne mehanizacije in tehnologije. V nekaterih premogovnikih je uporaba mehanizacije povsem onemogočena. Nujna posledica podzemeljske eksploatacije pod takimi pogoji so seveda visoki proizvodni stroški, da sploh ne govorimo o pogojih dela rudarjev, ki delajo v teh rudnikih. Hkrati moramo računati tudi na visoke stroške pridobivanja rude v Rudniku urana Žirovski vrh in relativno visoko končno ceno električne energije, proizvedene v Nuklearni elektrarni Krško. Prav zaradi tega moramo pričakovati, da bosta gospodarstvo in ostala potrošnja še naprej oskrbovana z relativno drago električno energijo.

Nesporne so ugotovitve, da ob tem nekatere od ostalih republik in pokrajin razpolagajo z izjemnimi količinami še neizkoriščenih primarnih energetskih virov, na primer Srbija, Bosna in Hercegovina, predvsem pa pokrajina Kosovo, ki bi jih bilo mogoče na dokaj enostaven način tudi eksploatirati, in to s površinskimi kopi. Po najnovejših podatkih znašajo na primer zaloge lignita na Kosovem približno 100 milijard ton. Nekateri poznavalci trdijo, da so to rezerve, ki bi jih Jugoslaviji lahko zavidale vse evropske države.

Po analizi, ki so jo pred nedavnim izdelali, bi lahko na Kosovem v kratkem odprli še en površinski kop za eksploatacijo lignita, kjer bi ga letno nakopali od 40 do 50 milijard ton. V neposredni bližini so idealne možnosti za zgraditev 7 termocentral v skupni zmogljivosti 4200 megavatov električne energije. Trenutno so v teku razprave oziroma razgovori z nekaterimi zahodnimi deželami v zvezi s skupnimi vlaganji na področju Kosova, ki so pripravljene v skladu z našimi zakoni zagotoviti 49 % investicijskih sredstev za odpiranje teh rezerv premoga in za izgradnjo objektov za predelavo premoga v električno energijo.

Pri sodelovanju z ostalimi republikami in pokrajinama na področju izkoriščanja primarnih virov energije ne bi smeli zanemarjati tudi njihove pripravljenosti za združevanje sredstev in dela zaradi bolj smotrnega, bolj ekonomičnega in bolj racionalnega izkoriščanja teh klasičnih energetskih virov in proizvodnje električne energije, kar sta prav gotovo naš skupni interes in potreba. Pri tem želim opozoriti na to, da smo si dolžni pri tem oblikovanju energetske politike prizadevati predvsem za zanesljivo, kvalitetno in ceneno oskrbo gospodarstva in ostale potrošnje z električno energijo.

Zaradi prehoda nekaterih industrijskih potrošnikov od premoga na plin oziroma naftne derivate bodo objektivno pri slovenskih premogovnikih že v naslednjem letu nastali presežki drobnih vrst rjavega premoga. Osnutek resolucije sicer predvideva kontinuirano porabo teh presežkov na področju elektrogospodarstva, predvsem tudi na račun sprostitev nekaterih količin lignita za potrebe široke potrošnje. Vendar menimo, da bi bilo nujno posebej poudariti, da ta prerazporeditev plasmaja ne bi smela vplivati na poslabšanje ekonomičnosti poslovanja rudnikov rjavega premoga. Ne smemo zanemariti dejstva, da so vsi premogovniki, posebno pa tisti, ki niso v sklopu Elektrogospodarstva Slovenije, že dalj časa v težkih ekonomskih razmerah.

Na koncu še tole: Kot vam je znano, Rudnik rjavega premoga Kanižarica ni obratoval več kot eno leto zaradi vdora vode v jamo. S polno angažiranostjo Republiškega komiteja za energetiko smo med tem časom izvedli sanacijo v tem premogovniku, ki je bila te vrste pri nas prvič izvedena in zaenkrat lahko trdimo tudi uspešna, tako da je premogovnik v letošnjem drugem polletju začel ponovno obratovati, čeprav zaenkrat samo s polovično proizvodnjo. Rudnik Kanižarica s svojimi 126 000 tonami letne proizvodnje rjavega premoga ne pomeni veliko za celotno slovensko energetiko. Je pa izrednega pomena zaradi tega, ker je v takem delu Slovenije, kot je Bela krajina. Prav zaradi tega je sanacija toliko bolj upravičena. Zato mislimo, da bi bilo vredno v resolucijskem gradivu tudi o tem kaj spregovoriti. Hvala lepa.

Predsednik S t a n e M a r k i č : Hvala lepa! Prosim, tovariš Cepuš!

L o j z e C e p u š : Tovariš predsednik, tovarišice in tovariši delegati! Gotovo naše gradbince najbolj zanimajo tista področja resolucije, ki govorijo o

gradbeništvo. Pri tem je seveda najbolj, vsaj za nas, pomembna stanovanjska gradnja. Osnutek resolucije in drugi predloženi dokumenti navajajo, da gre za zaostajanje na področju stanovanjske gradnje. To seveda ni najboljša slika za gradbince in zato bo dejansko treba v 1978. letu to stanje popraviti.

Že tovariš Mlinarič je v svojih izjavah nakazal potrebo po gradnji stanovanj, ki ni le posebnega, ampak tudi gospodarskega pomena. Če sem rekel, da bo treba v 1978. letu bolj poudariti stanovanjsko gradnjo, potem bodo le potrebne določene spremembe, in sicer naslednje:

Predvsem je nujno, da se končno podpiše družbeni dogovor o cenah stanovanjske gradnje.

V zvezi s stališči Zveze sindikatov Slovenije in s stališči Republiškega odbora sindikatov gradbincev je treba v naslednjem letu z uvedbo davčnih olajšav bolj stimulirati lastno udeležbo občanov pri pridobitvi družbenega stanovanja. Tako Predsedstvo Zveze sindikatov Slovenije kot tudi Sindikat gradbincev predlagata, da se omenjeni predlog vnese v resolucijo za prihodnje leto.

Dokončno bo treba rešiti vprašanje urbanizacije. Dogovoriti se bo treba glede številnih pooblastil, ki jih potrebujemo, da je objekt zgrajen. V zvezi s tem je komunalna ureditev, zlasti večjih stavbnih objektov.

Naj še posebej poudarim, čeprav je v osnutku resolucije precej navedb o planiranju, da planiranje velja za gradbeništvo, zlasti v takih primerih, kot so bili v tem letu, ko ni bilo cementa, ko so delovne organizacije morale svoje ljudi premeščati na druga dela in tako dalje. To je povezano z dodatnimi stroški in s tem se tudi zmanjšuje produktivnost dela. Skratka, ko bodo organizacije združenega dela v gradbeništvo, še posebej pa cementarne, planirale svoje kapacitete oziroma sklepale pogodbe, predlagam, da se sklenjenih pogodb tudi dosledno držijo, ker bomo sicer pričeli ravno nasprotnim ukrepom od tistih, ki bi bili potrebni.

V zvezi s točko 5, 5 osnutka resolucije Sindikat gradbincev meni, da se lahko povečajo stanarine kot posledica postopnega uresničevanja začrtane politike na področju stanarin šele takrat, ko bo že izdelan in uveden sistem solidarnosti in subvencij. To je pomembno predvsem za delo v gradbeništvo.

Drugo, kar me je spodbudilo k razpravi, je bila razprava tovariša Logarja, ki je prej rekel, da bi morali vnaprej vedeti, kakšne so obremenitve gospodarstva. To bi zelo radi. Povedal bom konkreten primer iz Gradisa. Obveznosti gospodarstva so se od januarja do avgusta tega leta povečale za 16 %. Celotna obremenitev znaša za Gradis 15 milijard starih dinarjev. Menim, da bo treba tudi o tem nekaj reči in se bolj držati besed tovariša Logarja, ki pravi, naj bi vnaprej točno vedeli, kakšne naj bodo dajatve. Tako so v avgustu tega leta v Gradisu že izpolnili 66 % plana, kar je več, kot znaša izpolnitev dohodka, iz katerega črtamo obveznosti, ki je 58 %. Poleg tega naj omenim še 10-milijonske obveznosti, ki se krijejo iz ostanka čistega dohodka. Če vemo, da so letošnje stopnje obveznosti še višje, potem menim, da bo do konca leta to stanje še hujše. Enkrat sem že na to opozoril. Menim, da se bo dejansko treba tudi pogovoriti o obremenitvah gospodarstva. Predvsem sedaj je za to čas, ko načrtujemo določene ukrepe, ne pa med letom, ko se problemi kopičijo.

Naj še na koncu povem, da vse resolucije in vsi dokumenti govorijo o politiki stabilizacije in o varčevanju. Menim, da je to prav. Predlagam pa, da stabilizacijski ukrepi in sistem splošnega varčevanja ne bi veljali le za gospodarstvo, ampak tudi za vse preostale dejavnosti in tudi za družbene službe.

Predsednik Stane Markič: Besedo ima tovarišica Terezija Štefančič!

Terezija Štefančič: Predlagam dopolnitev k predlogu stališč z današnje seje tega zbora in pa morda tudi dopolnitev k osnutku temeljnih razvojnih nalog v letu 1978 in opredelitvi njihovih nosilcev.

V 1. točki so poudarjene kontinuitete planiranja in naloge, ki jih moramo izvesti v naslednjem letu, oziroma seznanjenje delovnih ljudi s temi nalogami, ki jih morajo izvesti. Menim, da je posebno pomembno sedaj, ko se pripravljamo na volitve, ko bo veliko zborov občanov, da bi s temi izhodišči seznanili občane na vasi in v krajevnih skupnostih, posebno o izhodiščih s področja kmetijstva. Iz analiz in doseženih rezultatov lahko sklepamo, da gre za precejšnje probleme pri povezovanju kmetijskih organizacij in pa tudi pri doseganju oziroma realizaciji posameznih planov, še posebej glede tega, da pri planiranju dejansko izhajamo iz baze, iz vasi, iz krajevne skupnosti, tudi v zvezi s kmetijsko proizvodnjo. Gre sicer za drobne probleme, vendar za probleme, ki povzročajo težave v zvezi s političnim vzdušjem na vasi. Gre za letošnjo ne-načrtovano proizvodnjo krompirja. To so sicer malenkosti. Vendar moramo dejansko planirati razvoj kmetijstva v skupnostih, na vasi. Gre sicer za povsem običajne ukrepe, vendar se moramo zanje zavzemati. Pri tem je pa seveda potrebno dovolj kadrov. Danes ne bi mogli reči, da nimamo na vasi kvalitetnih kmetijskih pospeševalcev, vendar jih je treba usposobiti tudi za ukrepe na področju planiranja. Doslej smo namreč imeli le nekoliko drugačen način načrtovanja kmetijstva. Ti ukrepi naj se uveljavijo v zadrugah, z boljšim delovanjem trgovine in tako naprej. Treba bi bilo, kar je predlagala tudi Komisija za volitve, imenovanje in administrativne zadeve, kadrovsko politiko vključiti v predlog stališč današnje seje tega zbora. Naj to ta komisija še prouči. Stabilizacija, nova tehnologija, organizacija brez kadrov na gredo. Morda bi to poudarili. Kolikor sem lahko sedaj na hitro to prebrala, se mi zdi, da v predlogu stališč to ni prav postavljeno. Tudi v stališčih Odbora tega zbora smo to izpustili.

V zvezi s temeljnimi razvojnimi nalogami na področju kmetijstva so tudi navedbe o hitrejšem načrtovanju melioracij, v enem odstavku pa tudi o proizvodnji oljne repice in načrtnejšemu pristopu k tej proizvodnji. Poudarim naj, da kmetje sami, kar tudi izhaja iz naših raziskav, temu vprašanju posvečajo premalo pozornosti, in sicer melioraciji s pomočjo apnenja. Prav bi bilo, če bi pospeševali take melioracije. Uspešne proizvodnje koruze, oljne repice in sladkorne pese brez večjega posluha do tega vprašanja ne bomo imeli. Ugotovimo lahko, da poljedelska proizvodnja pri nas niha glede na razmere, ki so pri nas sicer ugodne, vendar zaradi fizikalno-kemičnih lastnosti zemlje ni najboljša. Zato bi navedbe o melioracijah v tej smeri dopolnili.

Predsednik Stane Markič: Ali želi še kdo besedo? Besedo ima tovariš Stane Gavez!

Stane Gavez: Tovariš predsednik, tovarišice in tovariši delegati Povsem na kratko bom govoril o dveh rečeh, ker ne kaže ponavljati razprave.

Predvsem gre za opozorilo tovariša Logarja v njegovi razpravi. Ocenil je namreč, da uresničevanje srednjeročnega plana v tem letu kaže, da smo pri nekaterih razvojnih ciljeh precej ambiciozni in da uresničevanje teh ciljev ne gre tako, kot smo si zamislili, da je dokaj zaskrbljujoč sedanji položaj pri tem.

Zato menim, da kaže tudi v tem zboru opozoriti na razmišljanja na temeljni ravni, »v bazi«, kot temu pravimo, in je seveda treba za reševanje nekaterih vprašanj vložiti v naši družbi več napora. Predvsem menim, da bi bilo dobro podpreti misel, da bi morali ustvarjati tako klimo, zavest in usmeritev v družbi, da je treba več ali bolje delati. Namreč, v naši politični aktivnosti in v naši zavesti bolj razpravljamo o ustvarjenemu dohodku in prihodku, premalo pa so naši naporji usmerjeni v to, da bi več ustvarili. Mnenje je namreč, da imamo možnosti, da bi lahko več ustvarili. Sicer stanja ne bomo bistveno spremenili. Ugotovimo lahko, ko govorimo o vseh oblikah porabe da naj bi rastla počasneje od rasti dohodka. Vendar ni tako. Menim, da nam dveletne izkušnje kažejo in nas opozarjajo na to, da bistveno položaja ne bomo mogli premakniti naprej, če ne bomo rešili nekaterih vprašanj. To bo seveda težko, saj lahko ugotovimo, da prav na tistih področjih, od katerih je odvisno uresničevanje zastavljenih srednjeročnih ali tudi dolgoročnih ciljev, položaja ne moremo spremeniti. Gre za področja izobraževanja, raziskovalne dejavnosti in druga.

Zato menim, da ne bi smeli mimo ugotovitev, kako izkoristimo naš delovni čas, kakšne so izgube, kakšna je naša organizacija dela, kako dejansko izkoristimo vse proizvodne dejavnike in kako smo sploh organizirani v naši družbeni proizvodnji.

Že nekaj let nenehno govorimo o potrebni angažiranosti samoupravnih in subjektivnih dejavnikov pri premagovanju nekaterih navad, ki so preveč prisotne v naši družbi.

Moram reči, da je danes vprašanje tako imenovane delovne discipline pri nas precejšen problem. Menim, da bi morali z zavestno politično dejavnostjo nekatera vprašanja začeti reševati in iti v boj za to, da dvignemo produktivnost z odpravljanjem nekaterih negativnih primerov, ki sta, med drugimi, sicer slaba izkoriščenost delovnega časa in slaba organizacija dela.

Menim, da gre predvsem za to, da bi se dejansko morali na vseh področjih nekoliko drugače in bolje organizirati. Preglejmo, kako smo v družbi organizirani. Zakaj so izgube delovnega časa takšne, kot so.

Na to nenehno opozarjamo in ugotavljamo, da so številne institucije, ki delujejo v naši samoupravni družbi, organizirane tako, kot da so same sebi namenjene, in se ne organizirajo tako, da bi dejansko odpravile odsotnosti z dela, skratka, da bi bile organizirane tako, kot si želimo. Kot lahko ugotovimo, je stopnja storilnosti zaskrbljujoča. V tem letu je precej nižja, kot bi lahko bila.

Tovarišica Štefančičeva me je nekoliko spodbudila, da tudi sam predlagam, naj bi predlog stališč tega zbora dopolnili še s stališči iz poročila Komisije Skupščine SR Slovenije za volitve, imenovanja in administrativne zadeve. Ta komisija je seveda z vidika svoje funkcije, obravnavala tudi osnutek te resolucije in ugotovila, da bi bilo treba osnutek resolucije dopolniti z navedbo vprašanj, nalog in problemov s področja kadrovske politike.

Nalog, ki izhajajo iz programa dela te komisije, ne bi ponovno navajal. To področje je tako pomembno, da mora najti svoje mesto v planskih usmeritvah, kajti sodim, da uresničevanje nalog in ciljev, ki si jih postavljamo za v prihodnje, ni mogoče brez ustrezne kadrovske politike.

Zato predlagam, da bi skupina, ki smo jo imenovali, predlog stališč tega zbora dopolnila s pripombami iz poročila Komisije Skupščine SR Slovenije za volitve, imenovanja in administrativne zadeve. Hvala.

Predsednik Stane Markič: Menim, da bi bilo dobro, če bi ta skupina proučila tudi predlog Socialistične zveze delovnega ljudstva Slovenije glede poglavja o informatiki ter predlagala razširitev 12. točke.

Prosim, kdo še želi besedo? Besedo ima tovariš Marko Bulc!

Marko Bulc: Tovarišice in tovariši! Obravnavamo številna gradiva. Iz vsega tega, kar smo prebrali, in iz dosedanjih razprav jasno izhaja, da nismo, tudi tovariša Zakonjšek in Logar sta to ugotovila, glede na ocenjevanje, kje smo v gospodarskih gibanjih oziroma pri uresničevanju ciljev in nalog plana, v preveč lahkem položaju in da so gibanja na številnih področjih dokaj zapletena, še posebej, ker se gospodarska gibanja in cilji ne pokrivajo, niso isto-smerni, ampak so si v mnogočem nasprotujoči. Stopnja rasti pada, deficit plačilne bilance raste, kvalitativni elementi gospodarjenja zelo počasi napredujejo itd., da ne ponavljam vsega. Vendar menim, da je prav, da damo podporo temeljnim usmeritvam, ki so navedene v osnutku te resolucije, še posebej poglobljanju samoupravnih socialističnih odnosov in boju za boljše uresničevanje družbenoekonomskega sistema v praksi na ustavnih osnovah. Leto 1978 bo namreč prvo leto, ko bo uveljavljen kompleksen sistem in bomo lahko mnogo bolj odločno kot doslej posegali v boj za realizacijo novega sistema.

Menim, da je prav, da damo podporo temeljnim usmeritvam, čeprav je 1978. leto »kritičen ovinek pri realizaciji srednjeročnega plana«, kajti uresničevanje plana se v tem letu prevesi v svojo drugo polovico. Kljub težavam, ki jih ugotavljamo pri uresničevanju plana, je prav, da se ne opredeljujemo za rebalans plana, ampak za doseganje sprejetih ciljev v okviru maksimalnih možnosti, ki jih dopuščajo gospodarska gibanja. Zaradi tega je popolnoma jasno, da se nam v resoluciji, slovenski in tudi zvezni, ponuja kot ena izmed pomembnih poti za doseganje teh nalog dinamiziranje stopnje rasti. Jasno je, da je dinamična stopnja rasti imperativ vsake razvite ekonomije. Je pa tudi jasno, da predložena stopnja rasti ne more biti izbrana kot izhodiščni kriterij za ta imperativ, ampak mora izhajati iz ocene pogojev za njeno doseganje. V predloženem osnutku resolucije se iščejo pravzaprav novi elementi povpraševanja po blagu poleg osebne potrošnje. Poudarek je na povečanih investicijah in na izvozu.

Zato menim, da bi morali predvsem ta dva nova elementa, ti dve novi kvaliteti, ki se poudarjata v osnutku te resolucije, do njenega sprejetja ponovno in posebej preveriti. Namreč, materialne bilance in podatki o gospodarskih gibanjih, vsaj ti, s katerimi razpolagamo, ne dajejo dovolj prepričljivih materialnih elementov za njuno uresničevanje.

Naj nekoliko spregovorim o investicijah. Iz gradiva izhaja, predvsem iz drugega dela, da so bile na začetku uresničevanja plana na marsikaterem področju projekcije zelo optimistične, tako v Sloveniji kot tudi v Jugoslaviji. Sedaj lahko ugotovimo, da smo glede na dejansko stanje nekoliko manj optimistični. Iz ocen tudi izhaja, da gredo procesi združevanja dela počasi, da se počasi organiziramo in da je dejansko potekalo združevanje sredstev zaradi doseganja dohodkovnih skupnih interesov počasneje, kot smo računali.

Ugotavljamo tudi, da so imeli pomembni investitorji v tem letu velike izgube in da so, kot je danes uvodoma povedal tovariš Zakonjšek in kot je ugotavljal tovariš Logar, bolj površinsko zdravili rane, kot pa da bi sprejemali prave ukrepe za ozdravitev.

Tudi dogovora o delitvi tujih sredstev oziroma dopolnilne akumulacije za zadolževanje v tujini po enem letu in pol uresničevanja plana še nismo sklenili. Zaradi tega se je v 1977. letu Slovenija zadolžila v tujini le za okoli 3 milijone dolarjev od obljubljenih 2000 milijonov dolarjev. Obstaja nevarnost, da bomo postali večji izvoznik akumulacije za odplačila, kot pa bo dobiti nova posojila. Ob sprejemanju plana smo računali, da bomo približno eno tretjino sredstev za investicije pokrivali iz tega naslova. Po enem letu in pol pa tega dogovora še nismo sklenili. Človek se sprašuje, ali ga nismo morda zato, ker ga nočemo imeti, morda nekaterim bolj ustreza, da se tako izrazim, »ribarjenje v kalnem«. Menim, da je bolje doseči določen kompromis in s tem jasen položaj kot pa tako »meglo«, ko nimamo ničesar.

Končno tudi nekaterih družbenih dogovorov o investicijah, o čemer ste danes že razpravljali, še nismo sklenili. Ker jih nismo sklenili, se postavlja vprašanje ali je realno sprejeti aneks k planu. Neka tovarišica je razpravljala, da je to nujno. Namreč bilanc ni, materialnih sredstev za to tudi še ni. To je »velik golob na strehi«. Vprašanje je, v katerem trenutku lahko sprejmemo ta aneks, pa tudi, ali je prav, da damo pooblastilo za sklenitev aneksa ob tem »golobu na strehi«.

Skratka, gre za ugotovitve, ki se jih da razbrati iz predloženih gradiv. Zaradi tega moramo do sprejetja te resolucije dejansko proučiti, kateri naj bodo vsaj najbolj pomembni investicijski nosilci, ki so navedeni med konkretnimi nalogami v planu, kot tudi proučiti, ali je realno predvideti, da bodo investicije v osnovna sredstva gospodarstva v 1978 letu povečane v razmerju do letošnjih za 7 %, oziroma še posebej proučiti, ali je povečanje za 8 %, ki ga predvideva zvezna resolucija, realno. V zvezi s tem sta zvezna in slovenska resolucija v nasprotju oziroma nista usklajeni. Mi smo glede na vse podatke zmernejši in realnejši. Vendar moramo oceniti, kaj je ta realnost, in glede na to realnost, kolikšen bo delež investicij kot novega pospeševalca, poleg osebne potrošnje, investicijske potrošnje, ki bo vplivala na povečano stopnjo rasti.

Poleg tega pa kaže še posebej oceniti, za kolikšen delež bo lahko povečana stanovanjska gradnja. V zvezni resoluciji je predvideno, da bo stanovanjska gradnja povečana za 8,5 %, v slovenski resoluciji pa o tem nimamo navedbe. To bi bilo najbrž treba zapisati, še posebej, ker je za Slovenijo to celo še bolj pomembno, kot za druge republike, ne samo iz socialno-političnih razlogov, ampak predvsem iz materialnih. Stanovanjska gradnja namreč pomeni zelo pomembno investicijsko spodbudo brez uvozne komponente. Najbrž bi bilo treba do sprejetja te resolucije to oceniti in zapisati, hkrati pa oceniti, ali so realne možnosti, da to dosežemo ob nekaterih predlogih, na primer v zakonu o skupnem prihodku in dohodku, da naj se za prihodnje leto in naslednja leta spremeni dosednji način financiranja stanovanjske gradnje iz osebnih dohodkov v financiranje prek čistega dohodka. Kot smo slišali na terenu, vsi ocenjujejo, da bo najbrž celo sedanji delež stanovanjske gradnje po taki rešitvi padel, kaj šele, da bi ga tako povečali, kot to predvideva zvezna resolucija, za 8,5 %. Menim, da je treba do sprejetja resolucije nujno proučiti to vprašanje, o tem poročati in pravo možnost zapisati v resolucijo, ker sicer ne bomo vedeli za ta delež investicij, ki je po tej osnovi pospeševalec stopnje rasti.

Menim, da bi bilo boljše, če bi v predlogu stališč, ki smo jih danes prejeli na klop, točko e), ki govori o nalogi preverjanja, povezali s točko č), ki govori o stopnji rasti, kajti to je eden izmed najpomembnejših elementov realnega predvidevanja stopnje rasti.

Drugi element materialnih okvirov osnutka te resolucije so ekonomski odnosi s tujino. Že nekajkrat je bilo poudarjeno, in ni odveč ponovno poudariti, da na tem področju uresničevanje srednjeročnega plana najbolj odstopa od postavljenih ciljev. Tovariš Logar je že poudaril, da bomo v tem letu dosegli v Jugoslaviji izvoz — 4 %, ne pa povečanje, kot smo predvideli, uvoz pa realno + 16 %. Tako kažejo desetmesečne ocene in najbrž do konca tega leta ne bo bistvenih odstopanj od teh ocen.

Tudi če pogledamo dvoletno oceno izvrševanja planov, vidimo, da na tem področju najbolj odstopamo od postavljenih ciljev in nalog. Torej, če je res tako, da nam predvsem izvoz ne gre, potem to kaže, da v praksi nimo uspeli uveljaviti našega političnega stališča, naj se zelo poveča izvoz in da naj bo povečani izvoz merilo za povečani uvoz. Lahko ugotovimo, da gre pri tem predvsem za zaostajanje izvoza in ne predvsem za prevelik uvoz, ker se v odnosu plačilne pozicije Jugoslavije še vedno gibljemo v okviru, določenem s planom.

Ugotavlja se, da so vzroki za to predvsem v tem, da izvoz ni bil dovolj ekonomsko usmerjen in da ni bil dovolj ekonomsko motiviran ter da so se naši izvozniki ob lažjih pogojih prehitro usmerili na domači trg namesto v izvoz.

Razmere tudi kažejo, da je pri nas preveč prisotna večkrat omenjena bolezen nerazvitih ekonomij, ki se imenuje »avtarkična usmeritev«. Preveč smo zagledani samo vase in prehitro se usmerimo samo na reševanje problemov znotraj Jugoslavije ter tako v letnih ekonomskih politikah odstopamo od dolgoročne usmeritve v mednarodno delitev dela, ki je edina stabilna komponenta zdrave lastne ekonomije.

Zaradi vsega tega terjajo ekonomski odnosi s tujino precej realnejšo oceno. Do sprejetja slovenske resolucije moramo priti na jasno glede treh elementov: Dodatno moramo oceniti, kakšen je položaj v svetu. Namreč oceni, ki se ponujata, sta nekoliko kontroverzni. Ena je, da gre svet ponovno v recesijo in da ni možnosti, da bi povečali izvoz. Druga ocena pa izhaja iz zadnjih sklepov Sveta OECD, da zaradi že nekaj let prisotne recesije v svetu, predvsem v tistih deželah, s katerimi največ menjavamo blago in storitve, gredo te dežele v rahlo konjunkturo ali pa v ne tako globoko recesijo, kot je bila v preteklosti, ker računajo na porast družbenega proizvoda, na primer Zvezna republika Nemčija v višini 4 %. Enako Francija in nekatere druge zahodnoevropske države. Porast 3,5 % do 4 % družbenega proizvoda, s katerim računajo te dežele, pomeni, da ne bo za naš izvoz, ki tudi doslej pri njih ni pomenil velike postavke, prepreke za povečanje. Menim, da je treba te ocene, ki so kontroverzne, dokončno proučiti. Osebno menim — če so točne zadnje ocene, ki jih slišimo z Zahoda, da ta recesija ne bo tako globoka, da to dovoljuje mnogo hrabrejše prognoziranje izvoza Jugoslavije in torej tudi Slovenije. Ob tem menim, da je slovenska usmeritev, ki predvideva 8 % povečanje izvoza, za razliko od zvezne, ki predvideva 6 %, realnejše postavljena. Seveda, drug pogoj pa je naša konkurenčnost. Namreč dejstvo je, da vzhodne ekonomije sprejemajo nove zaščitne ukrepe, da se carinska cona brani pred uvozom in tako dalje. To pomeni, če se branijo pred uvozom, bo naš izvoz težji. Če je naš izvoz *conditio sine qua non* za naš razvoj, in to je, moramo oceniti, kaj narediti, kakšen mora biti naš razvoj, da bo postal izvoz uspešen. Iz podatkov, ki so sedaj na voljo, izhaja, kot da ostajamo približno na tistih spodbudah, ki jih že imamo za izvoz. Ko smo preverjali stanje z delegati organizacij združenega dela na regionalnih sestankih, smo skoraj enotno ugotovili, da če ostanemo na teh spodbudah, bo tudi v prihodnjem letu tisti, ki bo izvažal, pač posloval z izgubo. Zaradi

tega se bo veliko lažje in raje usmerjal v prodajo na domačem trgu. Samo potem je vprašljivih tudi tistih predvidenih 6 % zvezne resolucije, ka jšele naših 8 %. Ampak, kot sem že povedal, če je izvoz *conditio sine qua non*, potem moramo preveriti, kakšni naj bodo pogoji izvoza, da bi planirani izvoz resnično dosegli.

Tovariš Logar je danes omenil, da je tretji element na tem področju novi položaj Slovenije. Tovariš Logar je omenil, da nimamo plačilnih bilanc. Toda osnutka plačilne in devizne bilance obravnavamo že mesec dni. Verjetno pa je tovarš Logar menil, da hkrati nismo dobili plačilno-bilančne pozicije republike. Te smo prejeli tako rekoč sedaj na klop. Šele sedaj smo tudi dobili skupno devizno politiko, ki tudi vsebuje te bilance. Iz aktov, ki smo jih prejeli, izhaja, da je že nekaj let zapored osnovni problem Jugoslavije, in tudi Slovenije, deficit v menjavi blaga in storitev. Ta deficit je v Jugoslaviji že nekaj let letno na ravni okrog 1500 milijonov dolarjev. Če hočemo doseči ugodnejši položaj, potem moramo ta deficit na področju uvoza blaga zmanjšati. Lahko ga zmanjšamo le z večjim izvozom in seveda z odpravo nepotrebnega uvoza. Ker pomeni nova, dogovorjena plačilno-bilančna pozicija republike odgovornost vseh, predvsem Samoupravne interesne skupnosti Slovenije za ekonomske odnose s tujino, vseh organizacij združenega dela in tudi družbenopolitičnih skupnosti v Sloveniji, za dogovorjeno razmerje med uvozom in izvozom, je zelo pomembno, kakšna bo! Če ne povečamo izvoza, pomeni, da bomo, če to želimo ali ne, imeli vrste pred komisijo, ki daje dovoljenja za uvoz opreme za modernizacijo. Vemo pa, da je slovensko gospodarstvo v bistvu manj moderno kot večina gospodarstev v drugih republikah in je modernizacija slovenskega gospodarstva, poleg prestrukturiranja, drugi pomemben dejavnik razvoja, predvsem še tudi izvozne usmeritve. Zato moramo resno analizirati, kakšna naj bo skupna devizna politika, predvsem pa še, kakšne naj bodo spodbude za ekonomski izvoz, da bi lahko potem dejansko pospešili stopnjo rasti izvoza in da bi si zagotovili nujni reprodukcijski material iz uvoza, ki ga v Jugoslaviji ni, in tisto nujno tehnološko opremo, ki je v Jugoslaviji tudi ni. Zaradi vsega tega tudi menim, da bi bilo treba tudi v osnutku slovenske resolucije popolnoma preformulirati točko 4,2. Namreč, na vseh regionalnih posvetih, ki smo jih imeli, smo slišali pripombe delegatov organizacij združenega dela, naj bi si Izvršni svet Skupščine SR Slovenije in Samoupravna interesna skupnost prizadevala, da bi bilo stanje na tem področju drugačno. Pravijo, da sedanje besedilo te točke nič ne pomeni. Preformulirati točko 4,2 v tem smislu, da definiramo kar največ konkretnih pogojev gospodarjenja na tem področju, da se bodo lahko v organizacijah združenega dela sami začeli opredeljevati za izvoz. Namreč, moramo povedati, da so nas na vseh teh posvetih dobesedno zadolžili kot delegate, da se potegujemo za to, da morajo biti vsi tisti elementi, ki jih prinaša novi družbenoekonomski sistem, definirani v zvezni in republiški resoluciji. Pravijo namreč, da je ena izmed temeljnih težav pri uresničevanju plana nedefiniranosti pogojev. Menim, da je to točno. Tako politika cen kot tudi politika spodbud izvoza, politika restrikcij uvoza in kreditno-monetarna politika se namreč pogosto definirajo šele v prvem četrtletju tekočega leta ali pa celo pozneje. Nato traja še štiri do šest mesecev, da postane nek sklep za OZD operativen. Če ne definiramo torej teh pogojev ob začetku leta, postanejo dejansko operativni za organizacije združenega dela šele v drugem polletju tekočega leta ali pa še kasneje, kar je eden izmed razlogov, zakaj ne uresničujemo planov v celoti. Zato predlagam, da naj se celotna točka 4, še posebej pa točka 4,2 definira z upoštevanjem dogovor-

jene skupne devizne politike, da bi organizacije združenega dela imele tudi na podlagi te resolucije kar največ konkretnih pogojev za gospodarjenje.

Poudarim naj še en element. Na teh posvetih so nas tudi zadalžili za to, da povemo, da bi morali bolj definirati elemente večjega regionalnega usklajevanja znotraj Slovenije, in sicer predvsem na posameznih področjih. Konkretno gre za pobudo, ali ne bi kazalo na primer organizacijam združenega dela, ki ustanavljajo posamezne obrate v manj razvitih območjih, omogočiti prednost pri nabavi opreme, če gre za dejavnost, ki je sicer posebnega družbenega pomena, ali pa za dejavnost, ki je v okviru ciljev plana, ali pa, da bi napisali, da bodo banke pri organizacijah pri kreditiranju upoštevale prednost, če gre za obrate, ki v okviru ciljev plana grade na manj razvitih področjih. Sicer bomo le ugotavljali, da obstaja ta neenakomernost, ne bomo pa imeli resnih pospeševalcev, da bi se to spremenilo.

Predsednik Stane Markič: Ali še kdo želi razpravljati? Besedo ima tovarišica Ivica Žnidaršič!

Ivica Žnidaršič: Tovariš predsednik, tovarišice in tovariši delegati! Nizka produktivnost je pogojena s kvalifikacijsko strukturo delovnih ljudi, z organizacijo dela, psihofizičnimi pogoji za delo, varnostjo dela, številom nesreč pri delu, s katerimi se nikoli ne moremo v celoti sprijazniti. O vsem tem je bilo danes precej govora. Zdi pa se mi potrebno, da povem, da nismo v osnutku resolucije dovolj poudarili potrebo po izobraževanju ob delu in za delo in po upravljanju s sadovi svojega dela. Pojem usmerjenega izobraževanja namreč ne pokriva potreb na tem področju, čeprav je v osnutku resolucije precej poudarjen. Ko bomo posvetili dovolj pozornosti spreminjanju kvalifikacijske strukture delavcev, bomo lahko hitro opazili tudi večjo produktivnost. Zato se mi zdi potrebno, da bi tudi v smislu tega, kar je zelo poudaril X. kongres Zveze komunistov Jugoslavije, izobraževanje ob delu vendar dobilo po dveh letih ustrezno mesto na področju načrtovanja, zlasti zmanjševanja izgub v gospodarstvu in večje produktivnosti dela. Zato je treba v resoluciji izobraževanje ob delu terminološko nekoliko obdelati in se ne zadovoljiti več le s pojmom »usmerjeno izobraževanje na srednjih šolah.« Hvala.

Predsednik Stane Markič: Želi še kdo besedo? (Nihče.) Ker nihče, zaključujem razpravo. Prosim skupino, ki jo je imenoval ta zbor, da v smislu razprave dopolni predlagana stališča!

Prehajam na 3. točko dnevnega reda, to je na osnutek sprememb in dopolnitev dogovora o temeljih družbenega plana SR Slovenije za obdobje od leta 1976 do 1980, z osnutkom odloka o pooblastitvi Izvršnega sveta Skupščine SR Slovenije, da sklene ta dogovor.

Osnutek sprememb in dopolnitev dogovora in osnutek odloka je predložil Izvršni svet Skupščine SR Slovenije. Gradivo sta obravnavala Odbor tega zbora za družbenoekonomske odnose in Zakonodajno-pravna komisija. Prejeli ste poročili, osnutek sprememb in dopolnitev dogovora, osnutek odloka, dodatek k osnutku sprememb in dopolnitev, ki ga je predložil Izvršni svet Skupščine SR Slovenije, in pripombe Izvršnega odbora Skupščine kulturne skupnosti Slovenije. K tej točki sta bila še posebej povabljeni predstavnika Zavoda SR Slovenije za družbeno planiranje in Gospodarske zbornice Slove-

nije. Ali želi besedo predstavnik predlagatelja? (Ne želi.) Ali želi poročevalec Odbora dopolniti poročilo Odbora? (Ne želi.) Ali želi poročevalec Zakonodajno-pravne komisije dopolniti poročilo (Ne želi.) Začenjam razpravo. Prosim, kdo želi besedo? Besedo ima tovarišica Lojzka Čotar!

Lojzka Čotar: Tovarišice in tovariši! Opravičujem se, da se zopet oglašam. Za to sem zadolžena. Tudi te pripombe in stališča so bila zbrana na istih mestih, o katerih sem govorila prej. Nekatera se seveda ponavljajo, vendar se nanašajo na to točko dnevnega reda.

Podpiramo osnutek sprememb in dopolnitev dogovora o temeljnih družbenega plana SR Slovenije za obdobje od leta 1976 do leta 1980, s katerim se v procesu kontinuiranega planiranja vključujejo v družbeni plan SR Slovenije spremembe in dopolnitve, ki se nanašajo na nekatere, za slovensko gospodarstvo izredno pomembne gospodarske investicije, kot so energetska cona v Kopru in načrtovanje razvoja proizvodnje IMV Novo mesto oziroma s katerim se upoštevajo s samoupravnimi sporazumi o temeljnih planov samoupravnih interesnih skupnosti družbenih dejavnosti dogovorjene možnosti in pogoji razvoja teh dejavnosti. Pri tem pa poudarjamo, da ni pravilno, da se v dogovor o temeljnih družbenega plana SR Slovenije vključuje le proizvodni program za osebna vozila IMV Novo mesto, ne pa celotna proizvodnja osebnih vozil v Sloveniji, tudi Cimos. Ko se odločamo za razvoj IMV Novo mesto, mora biti dan jasen odgovor, kako pa se bo ob tem razvijal Cimos.

Cepprav se je razvijal dejansko pod težkimi pogoji, je Cimos že dosegel v slovenski proizvodnji tak gospodarski položaj, da ne moremo zanemariti in načrtovati razvoja druge proizvodnje osebnih vozil v Sloveniji, ne da bi ob tem z načrtovanim, usklajenim skupnim razvojem proizvodnje osebnih vozil v Sloveniji opredelili tudi mesto Cimos. Temeljne organizacije združenega dela Cimos zaposlujejo že nad 1600 delavcev, na program in delo Cimos pa je vezanih še nadaljnjih 3900 delavcev pri kooperantih v servisih in prodajnih mrežah. Že letos bo »Cimos« izvozil za 24 milijonov dolarjev vrednosti in za isto vrednost uvozil avtomobilskih delov za montažo v svojih delavnicah. Pri tem gre za popolno specializacijo v pogojih mednarodne delitve dela, ki terja kvalitetno in ekonomično velikoserijsko proizvodnjo, katero je potrebno podpirati.

Z dogovorom je potrebno tudi zavzeti oba nosilca naloge, da se medsebojno samoupravno povežeta zaradi uskladitve programov in specializacije.

V drugem delu vstavljeni peti odstavek 19. člena naj se spremeni in se glasi: »IMV Novo mesto in Cimos Koper bosta v obdobju od leta 1976 do leta 1980 povečala proizvodnjo osebnih vozil in avtomobilskih stanovanjskih prikolic, s posebnim poudarkom na izvozu. Tako bosta v 1978. letu proizvedla 185 000 osebnih vozil in 50 000 avtomobilskih stanovanjskih prikolic ter izvozila na konvertibilno področje okoli 30 % osebnih vozil in avtomobilskih delov in sklepov in okoli 90 % avtomobilskih stanovanjskih prikolic. Pri tem si bosta obe organizaciji prizadevali za uskladitev svojih programov in specializacijo proizvodnje. Za uresničitev takih programov se bosta delovni organizaciji samoupravno povezali med seboj in s kooperanti. Vse organizacije združenega dela, ki bodo sodelovale pri uresničitvi teh programov, bodo to upoštevale v svojih samoupravnih sporazumih o temeljnih planov«.

V 23. členu so med nalogami samoupravnih interesnih skupnosti pravilno poudarjene potrebe po učinkovitem nadzoru uporabnikov glede kakovosti iz-

vajanja in uporabe združenih sredstev. Vendar menimo, da morajo samoupravne interesne skupnosti družbenih dejavnosti skrbeti, da bodo ne le uporabniki, ampak tudi izvajalci izvajali stabilizacijske programe in si prizadevali za racionalizacijo porabe. Prav tako je potrebno, da se med naloge samoupravnih interesnih skupnosti, ki so našete v tem členu, vključi tudi skrb za samoupravno organiziranost in za združevanje dela in sredstev za izvajanje dogovorjenih programov in nalog.

Izražena je bila tudi načelna pripomba glede rokov, ki morajo biti realni ter ustrezati značaju in pomenu akta, ki ga sprejemamo. Nima namreč smisla navajati rokov, ki so že pretekli, pa nismo v tem času uresničili določenih ukrepov, ali pa rokov, za katere je že danes povsem jasno, da se jih ne bo mogoče držati.

Tudi poročanje o uresničevanju programa udeležencem dogovora naj bi bilo čimbolj usklajeno z določenimi obračunskimi obdobji in tudi ne prepogosto, ker se sicer po nepotrebnem obremenjujejo strokovne službe in organi oziroma nosilci samoupravljanja, kar tudi ni racionalno.

In še konkretne pripombe:

I. del, prvi odstavek: Namesto »se predvideva... izgradnja rafinerija nafte...« naj se vstavi »zgrajena po fazah rafinerija nafte...«.

Drugi del naj se spremeni in naj se ne obravnava le proizvodnja IMV Novo mesto, ampak celotna proizvodnja osebnih vozil in avtomobilskih stanovanjskih prikolic v Sloveniji, torej tudi proizvodnja Cimos, ki bo po programu znašala v 1978. letu 35 000 vozil.

Tretji del, 22. a člen, drugi odstavek: Novi sistem solidarnosti med občinskimi izobraževalnimi skupnostmi še ni izdelan, zato nima smisla v besedilo vnašati navedenega roka.

23. člen, prva točka, druga alineja: Na koncu odstavka naj se še doda »in skrbele«, da bodo tako uporabniki kot tudi izvajalci izvajali stabilizacijske programe in si prizadevali za racionalizacijo porabe.

23. člen, prva točka, tretja alineja: Primernejše je dvakratno letno poročanje udeležencem dogovora kot trikratno. To poročanje naj bo usklajeno z obračunskimi obdobji, in sicer prvo poročanje do 30. januarja in drugo do 15. septembra.

23. člen, prva točka, 4. alineja: Rok, po katerem naj bi samoupravne interesne skupnosti že v enem letu po sprejetju republiškega systemskega zakona objavile predlog meril o združevanju sredstev v letih 1978 do 1980, ni realen. Danes je že povsem jasno, da bo potrebno predhodno obdobje po sprejetju zakona, preden se bo lahko začel uporabljati. Temu ustrezno je treba tudi predvideti roke.

V zvezi s predzadnjo alinejo 1. točke naj se doda še nova, ki naj se glasi: »pospeševalo ustrezno samoupravno organiziranost ter združevanje dela in sredstev«. Hvala.

Predsednik Stane Markič: Želi še kdo besedo? Besedo ima tovariš Vladimir Logar!

Vladimir Logar: Postavil bi le vprašanje v zvezi z dogovorom o temeljih družbenega plana SR Slovenije za obdobje od leta 1976 do leta 1980 glede energetske cone v Kopru.

V lanskoletnem dogovoru je navedeno: »Fazne gradnje pretežno izvozne rafinerije nafte: . . .«. V novem predlogu sta izpadli besedi: »pretežno izvozne«. Vprašujem, ali je to pomotoma ali je to namenoma izpuščeno?

To vprašanje postavljam glede na stališče Odbora tega zbora za družbeno-ekonomske odnose.

Predsednik Stane Markič: Besedo ima tovariš Jože Zakonjšek!

Jože Zakonjšek: Če dovolite, bi najprej opozoril na značaj akta, o katerem danes razpravljate, to je osnutka sprememb in dopolnitev dogovora o temeljih družbenega plana SR Slovenije.

Že ko smo sprejemali dogovor o temeljih družbenega plana SR Slovenije, smo ugotavljali, da zajema na strateških točkah razvoja predvsem to, o čemer so se že v samoupravnih sporazumih in drugih dogovorih posamezni nosilci razvojnih nalog že konkretno opredelili. Kot veste, je takrat izpadel celotni kompleks opredelitve konkretnih nalog na področju družbenih dejavnosti, ker smo ugotovili, da zaradi neskladnosti, ki so se pojavile pri oblikovanju politike na tem področju, in pri pripravi sporazumov ne moremo konkretizirati obveznosti nosilcev politike za uresničitev določenih nalog. Medtem je stekel celotni proces sporazumevanja in osnutek dogovora pomeni v bistvu oblikovanje nalog, ki so opredeljene v samoupravnih sporazumih.

To poudarjam zaradi tega, ker menim, da bi si morali v prihodnje dejansko prizadevati, da v tak dogovor vključimo, ob upoštevanju splošno dogovorjene politike v planu, samoupravno oblikovane rešitve, ki temeljijo na sporazumih med udeleženci sporazumevanja in tistimi, ki so se opredelili za izvajanje določene naloge v okviru razvojne in dogovorjene politike, oziroma še bolje rečeno, da se v fazi razvitega sistema planiranja plan v bistvu oblikuje na osnovi samoupravnih sporazumov, drugih dogovorov in določenih širših skupnih interesov.

Smo še vedno v fazi iskanja ustreznega sistema planiranja in tudi sprejemanja aktov, ki izhajajo iz tega. Vendar smo dokaj naprej, če primerjam naš položaj s položajem v nekaterih drugih republikah.

Zato menim, da ni odveč poudariti, da bodo v prihodnje v dogovor vključene tiste naloge, ki bodo imele za seboj celotni proces sporazumevanja in dogovarjanja in oblikovanja skupne politike z vsemi temeljnimi nosilci. Že sedaj dela velike težave npr. dogovarjanje na zvezni ravni, v katerega ni zadostno vključeno združeno delo. Zato smo v te dogovore vključili opredelitve, da bo naknadno s samoupravnimi sporazumi med neposredno zainteresiranimi izražen in potrjen skupni interes.

Tako menim, da pomenijo današnje razprave dodatno gradivo — opozorilo neposrednim nosilcem razvojne politike za njihovo sporazumevanje in na tej osnovi oblikovano politiko dogovorov. Izvršni svet Skupščine SR Slovenije pa bo kot predlagatelj tega akta predloge in pripombe proučil in jih na ustrezen način vnesel v predlog dogovora.

Naj opozorim, da je to osnutek. Namen Izvršnega sveta Skupščine SR Slovenije je bil, da se v Skupščini SR Slovenije že sedaj, ko razpravlja o razvojni politiki za 1978. leto, razpravlja tudi o tem aktu, ki je nastal pretežno v strokovnih krogih in v tistih nosilcih obveznosti in organih, ki lahko odločajo o njegovem sprejetju ali zavrnitvi. Predvsem nas zanima širša razprava v Zboru združenega dela in Zboru občin.

Na osnovi te razprave in še nadaljnjih razčiščevanj problemov skupaj z drugimi neposrednimi nosilci obveznosti po dogovoru bo Izvršni svet Skupščine SR Slovenije pripravil v najkrajšem času predlog dogovora in ga pošlal nosilcem obveznosti in podpisnikom v sklepanje, nato pa ponovno v Skupščino SR Slovenije z namenom, da dobi z vidika splošne usmeritve in politike uresničevanja plana pooblastilo Skupščine za podpis dogovora.

Naj omenim še, da gre tudi za razmišljanja o uveljavljanju novega sistema družbenoekonomskih osnov svobodne menjave dela. Kolikor bomo zakon sprejeli do konca tega leta, potem mora novi sistem zaživeti s 1. januarjem 1978. leta.

Prav danes smo razmišljali, kako opraviti ta postopek v naslednjem letu. Prišli smo do približno takšne rešitve: Takoj bi predložili zakon o podaljšanju veljavnega sistema za prvo četrletje 1978. leta, ker ne moremo pričakovati da bi samoupravne interesne skupnosti, kolikor se odloči za spremembo določenih stopenj glede na novo politiko, mogle opraviti samoupravno sporazumevanje, ki je predpisano z zakonom o združenem delu in zakonom o planiranju. To začasno četrletno financiranje bi uveljavili zato, da se pripravimo na samoupravno sporazumevanje o konkretnih stopnjah glede na spremembe meril za naslednje obdobje, v katerem bi morali močneje uveljaviti tiste prioritete, o katerih se pogovarjamo v zvezi z resolucijo za naslednje leto. Te so: nekateri segmenti kulture, usmerjeno izobraževanje in znanost. Gre za sprejemanje konkretnih stopenj v sistemu meril, kakršen je, s tem, da čas v naslednjem letu porabimo za pripravo na pohod na nove osnove in merila, ki jih bo opredelil zakon o družbenoekonomskih osnovah svobodne menjave dela, ki naj bi bil — o tem bo gotovo danes kaj več povedal tovariš dr. Avguštin Lah — v celoti uveljavljen s 1. januarjem 1979. leta.

Pri dopolnitvi v energetiki ne gre za napako, ampak je po celotnem postopku priprave projekta in tudi razgovorov in po razčiščevanju tega problema na ravni Zveznega izvršnega sveta prišlo do predloga in tudi širših utemeljitev, da se koncept izvozno usmerjene rafinerije spremeni v koncept izgradnje energetske cone v Kopru, kar pomni seveda rafinerijo, energijo in predvsem izhodišče za razvoj kemične industrije. Skratka, gre za široko zasnovan koncept energetske osnove in za bazno kemijo in na tej osnovi v bistvu za ustvarjanje tistih sprememb v strukturi, ki so nujne.

Ta usmeritev izhaja tudi iz proučitve dolgoročne bilance energije v Sloveniji, ki je bila delno že v razpravi, bo pa priložena v konkretnější obliki, ko bomo razpravljali o dolgoročnem planu Slovenije. Ob pomanjkanju energetskih virov se poleg izkoriščanja virov v Jugoslaviji, ki so navedeni v osnutku te resolucije in v temeljnih nalogah, usmerjamo tudi na uvoz dodatnih količin plina. Postavlja se torej vprašanje mednarodne dobave določenih količin. Globalna energetska bilanca kaže, da bo takšna usmeritev pogojena s konkretno potrebo po zagotovitvi energije v Sloveniji.

Predsednik Stane Markič: Hvala lepa! Želi še kdo besedo? Besedo ima tovariš Marko Bulc!

Marko Bulc: Tovarišice in tovariši! Ker gre za osnutek, menim, da so vsa opozorila še bolj upravičena. Poleg vprašanja, ki ga je navedel tovariš Logar, naj dam še dve pobudi:

Menim, da bi bilo treba, preden bo prišel predlog v Skupščino SR Slovenije, zelo jasno povedati, kateri del energetske cone se predvideva za srednjeročni plan, kateri pa za kasneje. Menim, da bi bilo pomembno omeniti načrt glede tega do 1980. leta.

Moram reči, da sem bil prepričan, še posebej zaradi javnih izjav najodgovornejših ljudi iz Slovenije, da gre pri tej energetske coni za pretežno izvezno naravnost, da bomo z njo zboljševali relativno slabo plačilno-bilančno pozicijo Slovenije itd.

Če ne gre za to, potem menim, da bi bilo zelo prav pojasniti s tem v zvezi elemente plačilno-bilančne pozicije Slovenije, ker je le-ta eden izmed pomembnih strateških elementov razvoja Slovenije, in Skupščini posredovati zelo jasno sliko, preden bomo za to dvignili roke. Sicer bi se zdelo, kot da gre za poslabševanje plačilno-bilančne pozicije. Če pa gre za zboljševanje, naj se pa pokaže, kje in kako. Naj se navedejo še drugi razlogi, zakaj ne gre za izvezno naravnost. Ali potem to sodi v energetske cono Koper? Če ne gre za izvezno naravnost, tak odgovor je bil dan tovarišu Logarju, potem ne vem, ali to sodi v energetske cono Koper.

Na koncu naj povem, da sem seznanjen z razpravo v Odboru za plan Zbora republik in pokrajin in v drugih odborih tega zbora. Druge republike in Zvezni izvršni svet take spremenjene usmeritve za sedaj ne podpirajo. Hvala lepa.

Predsednik Stane Markič: Želi še kdo razpravljati? (Ne.) Menim, da je predlagatelj ta razprava lahko dobrodošla.

Pred seboj imate poročilo Odbora. Opozorim naj na to, da je Odbor ugotovil, da se o spremembah in dopolnitvah dogovora o temeljih družbenega plana SR Slovenije ni dovolj razpravljalo, da niso dosežene uskladitve z nosilci obveznosti in je zaradi tega predloženi osnutek akt, o katerem se je težko izreči, zlasti pa je težko dati pooblastilo Izvršnemu svetu Skupščine SR Slovenije, da ga sklene.

V smislu razprave v Odboru in na podlagi njegovega poročila predlagam, da ta zbor sprejme naslednja stališča:

1. Predloženi osnutek sprememb in dopolnitev dogovora o temeljih družbenega plana Socialistične republike Slovenije za obdobje od leta 1976 do leta 1980 še ni v celoti usklajen med podpisniki dogovora o temeljih družbenega plana Socialistične republike Slovenije za obdobje od leta 1976 do leta 1980.

2. Potrebno je storiti vse, da se spremembe in dopolnitve dogovora o temeljih družbenega plana SR Slovenije uskladijo in sprejmejo v najkrajšem možnem času zaradi tega, ker vsebujejo bistvene določbe za poslovanje in odnose v samoupravnih skupnostih organiziranih družbenih dejavnosti.

Prosim, ima kdo kakšno pripombo k predlogu teh stališč? (Ni pripomb.)

Če nihče, dajem predlog teh stališč na glasovanje. Kdor je za, naj prosim dvigne roko! (Vsi delegati dvignejo roko.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je Družbenopolitični zbor soglasno sprejel predlog stališč k osnutku sprememb in dopolnitve temeljev družbenega plana SR Slovenije od leta 1976 do leta 1980.

Odrejam odmor.

(Seja je bila prekinjena ob 12.10 in se je nadaljevala ob 12.50.)

Predsednik Stane Markič: Nadaljujemo sejo. Prehajam na 4. točko dnevnega reda, to je na osnutek resolucije o politiki uresničevanja družbenega plana Jugoslavije za dobo od leta 1976 do leta 1980 v letu 1978.

Osnutek resolucije je predložil Zbor republik in pokrajin Skupščine Socialistične federativne republike Jugoslavije. Osnutek sta obravnavala Odbor tega zbora za družbenoekonomske odnose in Zakonodajno-pravna komisija. Poročili in osnutek resolucije ste prejeli. Prav tako ste prejeli analizo uresničevanja družbenega plana Jugoslavije za dobo od leta 1976 do leta 1980 v letih 1976 in 1977, z ocenami razvojnih možnosti v letu 1978, razvoj in ekonomski položaj dejavnosti posebnega pomena za uresničevanje politike skupnega razvoja države za obdobje od leta 1976 do leta 1980, stališča Zveznega izvršnega sveta o uresničevanju politike cen v letu 1977, povzetek h gradivu »Uresničitev politike cen iz družbenega plana Jugoslavije za dobo od leta 1976 do leta 1980 v letu 1977« ter celotno gradivo »Stališča in pripombe Izvršnega sveta Skupščine SR Slovenije k osnutku resolucije« in popravek k tem stališčem in predlogom ter povzetek mnenj, stališč in pripomb Zvezne konference Socialistične zveze delovnega ljudstva Jugoslavije k osnutku resolucije. Danes ste še prejeli pripombe in sugestije Predsedstva Sveta Zveze sindikatov Jugoslavije, osnutek skupne devizne politike Jugoslavije v letu 1978 in dokumentacijsko gradivo, ki se nanaša na kreditno-monetarno politiko.

K tej točki dnevnega reda so bili še posebej povabljeni predstavniki Zavoda Socialistične republike Slovenije za družbeno planiranje in Gospodarske zbornice Slovenije.

Želi morda imeti uvod tovariš Jože Zakonjšek? (Ne želi.) Ali želi poročevalec Odbora dopolniti poročilo? (Ne želi.) Ali želi poročevalec Komisije besedo? (Ne.) Pričenjam razpravo. Prosim, kdo želi besedo? Besedo ima tovariš Marko Bulc!

Marko Bulc: Ne vem, če bi bilo prav, da danes o osnutku zvezne resolucije ne razpravljamo. Moram reči, da vse ugotovitve, pripombe in pobude, ki sem jih povedal v zvezi z osnutkom republiške resolucije, v mnogo večji meri veljajo tudi za osnutek zvezne resolucije. Kajti osnutek zvezne resolucije je nasploh pri definiranju pogojev gospodarjenja mnogo manj konkreten, kot je osnutek slovenske resolucije. Ob slovenski resoluciji sem že rekel, da so nekatera stališča v osnutku zvezne resolucije, predvsem še o materialnih pogojih, pravzaprav še bolj vprašljiva, kot so v osnutku slovenske resolucije in da terjajo še dodatno in večjo preveritev do sprejetja.

Pripombe Izvršnega sveta Skupščine SR Slovenije, ki smo jih prejeli, in tudi Odbora, kaže sprejeti kot osnovo za definiranje obveznosti delegacije pri usklajevanju v Zboru republik in pokrajin Skupščine SFR Jugoslavije.

Menim pa, da bi bilo treba še prav posebej opozoriti na dve vprašanji. Namreč doseči moramo, da vse elemente ekonomske politike, ki so določeni v sistemskih zakonih, Skupščina SFR Jugoslavije sprejme, da pa ne sprejmemo usmeritve, ki je ponujena v besedilu osnutka zvezne resolucije, da se ti elementi precizirajo pozneje na ravni zveznega in republiških izvršnih svetov, ampak da sprejmemo usmeritev, da je treba biti pri vseh elementih politike konkreten. To naj definira tudi zvezna resolucija, in sicer ne s ponavljanjem nekaterih že znanih načel, ampak predvsem s povsem konkretnim opredeljevanjem, in to v takem besedilu, da bo slehernemu delavcu jasno, za kaj pravzaprav gre v 1978. letu.

Menim, da bi bilo treba to zahtevo v stališčih tega zbora bolj poudariti.

Poudarim naj še naslednje. Ta zbor ne razpravlja o posebnih aktih, kot so devizna politika, plačilna bilanca, devizna bilanca in plačilno-bilančna pozicija republike. Te akte bosta obravnavala na sejah Zbor občin in Zbor združenega dela Skupščine SR Slovenije. Od njenih opredelitev je odvisno izvajanje te resolucije. Prav bi bilo, če bi ta zbor tudi v svojih načelnih stališčih poudaril, da morajo biti ti akti uskladeni. Ne moremo se opredeliti za tako resolucijo in za drugačno skupno devizno politiko ali pa za tako devizno politiko, kot je predložena, in za drugačno politiko v resoluciji. Pri teh aktih gre za precejšnjo neuskladenost med seboj in za neuskladenosti s slovensko resolucijo. Navedel bom konkreten primer: V osnutku slovenske resolucije je napisano, da se bomo zavzemali za tako razmerje v zvezi z ekonomskimi odnosi s tujino, da bo uvoz pokrit z izvozom v višini 62 %. Iz skupne devizne politike in plačilne bilance Jugoslavije pa izhaja, da bo to razmerje za Slovenijo v zvezi z njeno plačilno-bilančno politiko, če upoštevamo le razmerje med izvozom blaga in storitev in uvozom blaga in storitev, 77 %, če upoštevamo skupno vse izvozne prihodke in vse uvozne izdatke, pa izhaja, da bo to razmerje 76 %, kar pomeni precej več kot 10 % razliko. To pomeni, da v Sloveniji, če bi se to uresničilo, ne bi mogli realizirati predvidene pokritosti, ne bi mogli realizirati najbolj osnovnih ciljev v ekonomskih odnosih s tujino in v bistvu ne bi mogli realizirati take stopnje rasti, kot je zamišljena v slovenskem družbenem planu. Zato menim, da je treba doseči v nadaljnji razpravi usklajenost rešitev v vseh teh aktih med seboj in z resolucijo.

Posebej naj omenim še eno pripombo. Čeprav zbori republiške skupščine ne sprejemajo teh aktov, pa vendar, dokler ne uskladimo vseh teh materialnih odnosov, težko dajo soglasje za tako skupno devizno politiko. Kajti, če dajo danes soglasje, to v bistvu pomeni, da se opredeljujemo, naj bi bila ta politika definirana mimo tistih struktur, ki smo jih sedaj postavili v prvi plan. Samoupravna interesna skupnost Slovenije za ekonomske odnose s tujino namreč o vseh teh aktih še ni nič razpravljala. Najbrž bi morala razpravljati in posredovati svoja konkretna stališča o tečaju dinarja, spodbudah za izvoz, omejitvah pri uvozu, kreditnih odnosih s tujino, ki po zakonu pomenijo v bistvu definiranje blagovnih odnosov, o finančnih in kreditnih odnosih, bankah itd. Brez njih težko da dajemo soglasje. Zaradi tega bi verjetno naš zbor moral dati podporo usmeritvi, naj se ta vprašanja proučijo, naj se opravi usklajevanje v Zboru republike in pokrajini Skupščine SFR Jugoslavije in se končno da soglasje k vsem tem aktom. To v bistvu pomeni tudi pripombo k zvezni resoluciji, kajti ko bomo končali normalen postopek, predvsem v samoupravnih interesnih skupnostih in v zborih te skupščine, lahko damo končno soglasje. Seveda moramo omogočiti tudi Izvršnemu svetu Skupščine SR Slovenije, da da svoja stališča, ker jih še ni dal. Šele potem bi dali soglasje k vsem tem aktom.

Predsednik Stane Markič: Ali želi še kdo razpravljati? (Nihče.) Potem lahko sprejmemo sklep. Prosim, tovariš Marko, da bi ugotovil, ali je to v skladu s tem, kar predlagaš!

Marko Bulc (iz klopi): Seveda. Če vsega tega ne dosežemo, pa se je treba opredeliti drugače do devizne rezerve in preveriti realno stopnjo rasti družbenega proizvoda, da bi vedeli, kako naj jo z družbenim planom zagotovimo v naslednjem letu.

Pedседnik Stane Markič: Predlagam naslednji sklep:

1. Družbenopolitični zbor Skupščine SR Slovenije daje soglasje k osnutku resolucije o politiki uresničevanja družbenega plana Jugoslavije za dobo od leta 1976 do leta 1980 v letu 1978.

2. Predlagatelj naj pri izdelavi predloga resolucije upošteva predloge in pripombe Družbenopolitičnega zbora, teles Skupščine SR Slovenije, Izvršnega sveta Skupščine SR Slovenije ter razpravo na tej seji.

3. Pooblašča se delegacija Skupščine SR Slovenije v Zboru republik in pokrajin Skupščine SFRJ, da da v imenu Skupščine SR Slovenije soglasje k predlogu resolucije o politiki uresničevanja družbenega plana Jugoslavije za dobo od leta 1976 do leta 1980 v letu 1978.

S tem, da rečemo, da pooblaščamo delegacijo, da da soglasje, razumemo, da bo delegacija opravila ves postopek usklajevanja. Če bo imela težave, se bo obrnila na Skupščino SR Slovenije in povedala, kakšne težave so oziroma ali se strinja s takim soglasjem.

Kdo je za ta sklep, naj prosim dvigne roko! (Vsi delegati dvignejo roko.) Je kdo proti? (Nihče). Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je Družbenopolitični zbor soglasno sprejel predloženi sklep. Prosim delegate, preden zaključimo tole točko dnevnega reda, da osnutek skupne devizne politike Jugoslavije v letu 1978, ki ste ga danes prejeli na klop, vrnete, ker je strogo zaupnega značaja.

Prehajam na 5. točko dnevnega reda, to je na predlog za izdajo zakona o družbenoekonomskih osnovah svobodne menjave dela, z osnutkom zakona.

Predlog za izdajo zakona z osnutkom zakona je predložil Izvršni svet Skupščine SR Slovenije. Na podlagi drugega odstavka 250. člena poslovnika Skupščine SR Slovenije predlaga Izvršni svet, da se prva in druga faza združita, tako, da se hkrati obravnavata predlog za izdajo zakona in zakonski osnutek. Vprašujem delegate v zboru, ali se strinjajo s tem predlogom Izvršnega sveta oziroma ali ima kdo kaj zoper ta predlog! (Nihče.) Ugotavljam, da ta zbor soglašča z združitvijo obeh faz zakonodajnega postopka.

Predlog za izdajo zakona z osnutkom zakona sta obravnavala Odbor tega zbora za družbenoekonomske odnose in Zakonodajno-pravna komisija. Poročili k predlogu za izdajo z osnutkom tega zakona ste prejeli. Objavljen je bil tudi v Poročevalcu, številka 25. Danes ste prejeli predlog stališč, ki naj jih sprejme Družbenopolitični zbor v smislu drugega odstavka 72. člena poslovnika Skupščine SR Slovenije in prvega odstavka 19. člena poslovnika Družbenopolitičnega zbora. K tej točki so bili še posebej povabljeni predstavniki Zavoda SR Slovenije za družbeno planiranje, Gospodarske zbornice Slovenije, Izobraževalne skupnosti Slovenije, Raziskovalne skupnosti Slovenije, Kulturne skupnosti Slovenije, Zdravstvene skupnosti Slovenije in Skupnosti socialnega varstva Slovenije. Besedo v imenu predlagatelja ima tovariš dr. Avguštin Lah, podpredsednik Izvršnega sveta Skupščine SR Slovenije!

Dr. Avguštin Lah: Spoštovano predsedstvo, spoštovane tovarišice in tovariši delegati!

Po vrsti razprav v delovnih telesih zborov Skupščine SR Slovenije in v organih samoupravnih interesnih skupnosti na republiški ravni, v katerih so bila izražena tudi stališča delegacij iz občin, je vse bolj poudarjeno pričakovanje,

da bo Skupščina SR Slovenije čimprej sprejela zakon, ki bo sistemsko uredil in zagotovil pogoje za svobodno menjavo dela družbenih dejavnosti.

Na osnovi ustave in zakona o združenem delu se že na široko uveljavljajo novi družbenoekonomski odnosi in zlasti delavci v združenem delu, pa tudi delegati v samoupravnih interesnih skupnostih, nas vprašujejo, kdaj bodo že sprejete sistemske izpeljave in druge osnove, ki bodo omogočile svobodno menjavo dela. Podobne so tudi ocene v družbenopolitičnih organizacijah, ker je jasno, da ne moremo le z resolucijami in s stališči preusmeriti družbenih dejavnosti, ampak jih bodo le skupno uporabniki in izvajalci z združevanjem dela in sredstev za uresničevanje novih programov družbenih dejavnosti. Zato niso več potrebne dodatne utemeljitve o pomenu in namenu tega zakona, ki bo omogočil svobodno menjavo dela v vseh njenih oblikah in tokovih in pri tem tudi uresničevanje širših družbenih interesov, ki jih bodo uresničevali udeleženci svobodne menjave dela v procesu samoupravnega sporazumevanja o programih in o uresničevanju programov družbenih dejavnosti. Iz poročil odborov zborov Skupščine SR Slovenije in iz ocen samoupravnih interesnih skupnosti povzemamo, da podpirajo sprejetje in skrajšani postopek sprejemanja tega zakona. To nas vse zavezuje, da čimprej pripravimo predlog zakona. Pri tem je treba razčistiti še nekatera vprašanja. Že ob pripravljanju osnutka tega zakona smo spoznali, da kljub jasnim ustavnim načelom in podrobnim določbam zakona o združenem delu ni lahko izpeljati ustreznih uporabnih rešitev. Graditi moramo iz izhodišča, da so družbene dejavnosti del združenega dela, potreben člen pri ustvarjanju dohodka in pri pospeševanju razvoja in se zato vključujejo v neposredno planiranje in v dogajanje na področjih, za katera delujejo. Bistveno je namreč ugotavljanje potreb po storitvah in ugotavljanje možnosti za uresničevanje gospodarskih razvojnih programov in določenega družbenega standarda. Prilagajanje družbenih dejavnosti potrebam združenega dela, v katerih so ustrezne težnje po napredovanju, premika družbene dejavnosti iz tradicionalnega zaostajanja v dejavnike tekočih dogajanj in razvojnih tokov. To terja preobrazbo večjega dela družbenih dejavnosti. Pomeni pa tudi, da bodo uporabniki, poleg neposrednih, reševali tudi skupne družbene interese in naloge. Ob sistemskem uveljavljanju pogojev za svobodno menjavo dela je potrebno intenzivno razvojno delo. Razviti je treba takšne metode planiranja, usklajevanja in programiranja, ustrezne poti združevanja dela in sredstev, neposrednega sodelovanja v akciji in usposabljanja, da ne bodo ovirali uveljavljanja novih odnosov in razvojnih tokov.

Pri pripravljanju osnutka zakona smo našo opredelitev gradili na ustavi Socialistične republike Slovenije, na zakonu o združenem delu ter na stališčih o uresničevanju samoupravnih družbenoekonomskih odnosov v družbenih dejavnostih, ki sta jih opredelila Zvezni svet za vprašanja družbene ureditve in Zvezni svet za gospodarski razvoj in ekonomsko politiko, objavljenih v Beogradu 10. maja 1977. Prav tako smo upoštevali gradivo o osnovah družbenoekonomskih odnosov med delavci družbenih dejavnosti in uporabniki njihovih storitev, ki ga je pripravila posebna komisija Republiškega sveta za vprašanja družbene ureditve, ki je bilo objavljeno v Poročevalcu Skupščine SR Slovenije 25. julija tega leta.

Dragocene so tudi razlage v razpravi Edvarda Kardelja o smereh razvoja političnega sistema socialističnega samoupravljanja in stališča raznih političnih organov. Družbenoekonomske osnove svobodne menjave dela ureja federacija. Upoštevali smo zasnovo zakona o ugotavljanju in razporejanju celotnega pri-

hodka in dohodka, prav tako pa tudi zvezni zakon o temeljnih sistema družbenega planiranja. Republiški zakon o družbenem planiranju pa bo zajel tudi osnove o planiranju družbenih dejavnosti.

V vseh teh gradivih je jasno poudarjeno, da bi z zakonom, katerega sprejetje predlagamo, urejali le sistemske osnove in druge pogoje za samoupravno sporazumevanje o programih storitev družbenih dejavnosti, to je za namensko združevanje dela in sredstev in za ustrezne dohodkovne odnose, ki izvajalcem storitev zagotavljajo enak družbenoekonomski položaj, kot ga imajo uporabniki. Enak družbenoekonomski položaj pomeni uveljavljanje dohodkovnih odnosov v družbenih dejavnostih in soodvisnost od dohodka, ki se ustvarja v gospodarstvu, enakopravno sodelovanje pri oblikovanju programov, skupno napredovanje v razvoju in na osnovi tega tudi nagrajevanje po delu in uspehih.

Upoštevati pa seveda moramo posebnost, da se uspešnost delovanja družbenih dejavnosti pokaže šele čez določeno obdobje in da so tudi znotraj teh dejavnosti znatne razlike. Za gospodarstvo je posebnega pomena, kako vključuje v svoja razvojna prizadevanja raziskovalne dejavnosti in razvija usposabljanje delavcev. Prav tako je pomembna skrb za zdrave delovne pogoje, za zdravje delavcev in za takšne razmere, da delavci lahko sprostijo vse ustvarjalne sposobnosti in dosežejo visoko delovno storilnost in dohodek.

Povedal bom še nekaj misli o vprašanih, ki so v razpravah vzbudila največ zanimanja in iskanja. V odborih se ponavljajo nekateri pogledi, ki smo jih presojali že v nekajmesečnem pripravljanju tez in osnutka tega zakona.

Najprej o naslovu, naravi in zgradbi zakona. Naslov mora nakazovati bistvo zakona, hkrati pa mora biti kratek in razumljiv označevalec vsebine. Že sedaj nas samoupravni dejavniki vprašujejo, kaj je z zakonom o svobodni menjavi dela, in tudi v dosedanjih razpravah smo se iz praktičnih razlogov posluževali tega sicer netočnega delovnega naslova. Prav takšnega predlaga Odbor za družbenoekonomske odnose Družbenopolitičnega zbora Skupščine SR Slovenije, Zakonodajno-pravna komisija pa ga je izpopolnila v zakon o svobodni menjavi dela v družbenih dejavnostih. Pri pripravi smo pretehtavali različne predloge. Enotni smo bili le v ugotovitvi, naj bo naslov kratek in uporaben, 1. člen zakona pa naj natančno pojasni vsebino in namen zakona. Z njim ustvarjamo le sistemske osnove in pravni red, ki naj omogoča vse oblike svobodne menjave dela. Pri tem ne gre le za družbene dejavnosti in tudi ne le za menjavo v teh dejavnostih. Predlagatelj bo pozorno proučil predloge in ponudil ustrežnejšo rešitev.

Zgradba tega zakona sledi zgradbi zakona o združenem delu. Za temeljnimi in splošnimi določbami, ki so v I. poglavju, so v ospredju družbenoekonomske osnove svobodne menjave dela, in to je prevladalo tudi v predlogu za naslov zakona. V tem poglavju je bilo največ iskanja pravnjega razmerja med tem, kaj naj določa zakon in kaj naj urejajo samoupravni akti. Zato je poudarek na samoupravnem združevanju sredstev in dela na podlagi samoupravnih sporazumov, na podlagi dohodkovnih odnosov in osnov gospodarjenja v temeljnih organizacijah in delovnih skupnostih družbenih dejavnosti. V zvezi s tem poglavjem je treba razčistiti, kako daleč sega planiranje in kaj je usklajevanje in podobno.

Opozorilo odborov, da je treba bolj poudariti neposredno menjavo dela in tudi menjavo dela prek krajevnih skupnostih, bomo upoštevali. Prepričani smo, da je za napredek gospodarskih in družbenih dejavnosti velikega pomena neposredno sodelovanje med delavci in organizacijami vseh oblik v združenem delu

ter med delavci ustreznih družbenih dejavnosti in njihovimi organizacijami in skupnostmi. Neposredna menjava dela pomeni realno planiranje kadrov, ustrezno usmerjanje, usposabljanje in štipendiranje, pomeni na bistvene tehnološke in razvojne probleme usmerjene raziskovalne projekte in s tem tudi ustrezen napredek v raziskovalnem delu. Pomeni tudi pospeševanje preventivnega zdravstva, zlasti skrb za zdrave delovne pogoje in navade delavcev, pomeni tudi pomoč družinam delavcev pri skrbi za otroke in se tako povezuje z menjavo dela prek krajevnih skupnosti. Vse to vpliva na produktivnost in je potrebno obravnavati pri planiranju pogojev za delo in razvoj. Vendar je pri tem veliko posebnosti med različnimi izvajalci storitev od ene do druge delovne ali krajevne skupnosti in se vse to ureja s samoupravnimi sporazumi. Zakon mora ustvariti pogoje in sprostiti takšne tokove.

Ob tem pa se zavedamo še nekaterih značilnosti. Delavci v marsikateri organizaciji združenega dela preveč pričakujejo od splošnega razvoja in prizadevanj drugih, in če niso povezani v skupnosti, kjer skrbijo tudi za njihove razvojne možnosti, ostanejo ob strani razvojnih tokov. Tudi številne organizacije in skupnosti v družbenih dejavnostih opravljajo storitve za neštete in pogosto vnaprej neznane neposredne uporabnike. Zato naj te povezave potekajo prek delegatskih odnosov v samoupravnih interesnih skupnosti. Seveda samoupravne interesne skupnosti ne morejo nadomestiti odgovornosti in dejavnosti temeljnih organizacij združenega dela oziroma udeležencev sporazumov. So le mesto dogovarjanja in pomagajo delavcu pri uresničevanju teh nalog. Odločajo delavci in pri tem ne uresničujejo le svojih interesov in planov, ampak prav tako skrbijo za napredek ustreznih odnosov nasploh in zadovoljujejo, poleg svojih neposrednih potreb, tudi širše družbene potrebe in dejavnosti. Pri tem je treba proučiti, ali je v osnutku tega zakona dovolj poudarjeno ustvarjanje neposrednejših odnosov s samoupravno povezanostjo v samoupravnih interesnih skupnostih. Na podlagi tega systemskega zakona bodo spremenjeni zakoni o samoupravnih interesnih skupnostih na posameznih področjih družbenih dejavnosti. Do predložitve predloga tega zakona bodo izdelani tudi že osnutki teh posebnih zakonov.

V III. in IV. poglavju osnutka tega zakona so povzete dosedanje izkušnje in usmeritve iz zakonov in stališč, ki sem jih omenil že prej.

Odrpta vprašanja so ostala v zvezi z ekonomskim instrumentarijem, s katerim se oblikujejo sredstva za uresničevanje programov v svobodni menjavi dela prek samoupravnih interesnih skupnosti. Delavci dajejo in združujejo sredstva za določene skupne naloge, za napredek dela in proizvodnje, za razvoj družbe in posebne programe, vključno za medrepubliško in mednarodno sodelovanje. Ta naloga ostane poleg še tako razvite neposredne menjave.

Zagotoviti je treba dvoje, in sicer, da to ne postanejo od delavcev odtujena sredstva in da se ustrezno opredelijo viri, odločanje o sredstvih in tehnika poslovanja.

Podlaga za te rešitve je dana v zakonu o združenem delu in v stališčih zveznih svetov.

Pri tem smo pričakovali več pomoči odborov in vseh drugih družbenih dejavnikov, ker mimo tega ni mogoče iti. Ob tem se razčiščujejo tudi vprašanja planiranja. Hkrati pa moramo skrbno pretehtati obseg teh določb, da ne bi presegli pooblastil ustave za zakonsko urejanje svobodne menjave dela prek samoupravnih interesnih skupnosti.

Naposled naj še nekoliko spregovorim o obsežnosti in globini zakonskega urejanja osnov svobodne menjave dela.

Predlagatelj zakona se je ob številnih variantah odločil za uvajanje pogojev za svobodno menjavo v družbenih dejavnostih. To pomeni, da smo posebno pozorni na dejavnosti, ki prispevajo k dohodku in razvoju gospodarstva in uresničujejo širše družbene interese, zlasti še posebne pogoje na področju kulture, družbenih ved, varovanja človekovega okolja, premagovanja neskladij v razvoju ter mednarodnega sodelovanja.

Drugo področje pa je uresničevanje socialnih pravic in pravic iz minulega dela. Za te namene gre namreč polovica sredstev tako imenovane »skupne porabe« in uresničevanje teh nalog je tudi odgovornost družbenih dejavnosti.

V svobodni menjavi dela v družbenih dejavnostih se uresničuje tudi solidarnost delavcev z drugimi delovnimi ljudmi in občani. Vzajemno se uresničujejo skupne naloge in cilji družbenega razvoja ter zato ustvarjajo ustrezne samoupravne povezave. Svobodna menjava dela ni samo od neposrednih interesov odvisen družbenoekonomski odnos. Uresničuje se v mejah realnih potreb glede na objektivne materialne možnosti združenega dela in prioritete, ki jih postavlja. To je zakonitost družbenega razvoja v pogojih samoupravne socialistične družbe, ki jo je treba v največji meri upoštevati pri planiranju in usklajevanju oziroma v tokovih samoupravnega sporazumevanja in družbenega dogovarjanja.

Z novimi družbenoekonomskimi odnosi dobivajo samoupravno sporazumevanje, družbeno planiranje in usklajevanje programov, programiranje storitev in usmerjanje družbenih dejavnosti bogatejšo vsebino in vso veljavo.

V skladu z modernizacijo proizvodnje, znanstveno-tehnološkim napredkom in z razvijanjem družbenih odnosov je pred nami obdobje temeljite preobrazbe družbenih dejavnosti in tudi bistveno neposrednejšega odnosa združenega dela do vzgojno-izobraževalnih, raziskovalnih, kulturnih in zdravstvenih dejavnosti, telesne kulture, otroškega varstva in socialnega skrbstva.

Zakon o svobodni menjavi dela v družbenih dejavnostih snujemo kot širok sistemski zakon, ki ne prinaša kaj bistveno novega, ampak vpeljuje določbe ustave in zakona o združenem delu v vsakdanjo prakso. Iz praktičnih razlogov in ker bomo na teh osnovah sprejeli še posebne zakone po dejavnostih, je potrebna celovitost. Tudi zaradi razumljivosti zakona. Zato so nekatere določbe ustave in zakona o združenem delu dejansko povzete.

Pri oblikovanju predloga tega zakona bomo skrbno pretehtali vse pripombe iz razprave o osnutku tega zakona, prav tako pa bomo usklajeno obravnavali zasnovano tega zakona in republiškega zakona o družbenem planiranju.

Le eden od odborov zborov te skupščine se je opredelil za eno od prikazanih variant prehodnega režima, sicer prepuščajoč to dogovoru. Sedaj že lahko ocenimo, da glede na potrebe in čas za samoupravno odločanje dopolnitve k dogovoru o temeljih srednjeročnega plana za družbene dejavnosti ne bodo sprejete do konca 1977. leta. Zato je treba za prvo četrletje 1978. leta podaljšati sedanji sistem združevanja prispevkov za izvajanje programov družbenih dejavnosti. V tem času pa bodo uveljavljene nove stopnje na podlagi dopolnitev planov in programov dejavnosti za 1978. leto in šele z začetkom 1979. leta bi se lahko v celoti uveljavili novi družbenoekonomski odnosi na podlagi zakona o združenem delu in tega zakona, ki ureja sistemske in tehnične osnove za svobodno menjavo dela.

O tem bo Izvršni svet Skupščine Socialistične republike Slovenije sprejel svoje stališče na seji dne 22. 11. 1977. Uvajanje svobodne menjave dela namreč pomeni nadomestitev sistema prispevkov in sedanjega financiranja programov družbenih dejavnosti z združevanjem dela in sredstev v procesu neposredne in svobodne menjave dela.

Ne gre torej le za družbenoekonomski instrumentarij, ampak za nova izhodišča pri ugotavljanju potreb, planiranju in programiranju, za nove povezave uporabnikov in izvajalcev, za nadomestitev določenega splošnega družbenega mehanizma s sistemom odnosov, ki se urejajo s samoupravnimi sporazumi in postavljajo v ospredje vsebino in sodelovanje. Hvala.

Predsednik Stane Markič: Hvala lepa! Ali želi poročevalec Odbora dopolniti poročilo? Prosim, besedo ima tovariš Štefan Štok!

Štefan Štok: Na seji Odbora za družbenoekonomske odnose smo razpravljali tudi o predlogu za izdajo zakona o družbenoekonomskih osnovah svobodne menjave dela z osnutkom zakona.

Člani Odbora smo se popolnoma strinjali s predlogom, da naj se obe fazi zakonodajnega postopka združita. V razpravi smo se omejili predvsem na tiste določbe, ki obravnavajo družbenoekonomske odnose ter ekonomske instrumente, na podlagi katerih se oblikujejo sredstva svobodne menjave dela. V razpravi smo člani Odbora menili, da gre za pomanjkljivost, ker nismo imeli na razpolago stališč Izvršnega sveta Skupščine SR Slovenije.

Kljub temu smo menili, da je dobrodošlo poročilo skupine delegatov Skupščine SR Slovenije za spremljanje priprav za ureditev vprašanj skupne in splošne porabe, ki ga v celoti tudi podpiramo.

V razpravi, v kateri so sodelovali tudi predstavniki samoupravnih interesnih skupnosti, smo izoblikovali naslednja stališča in mnenja, ki jih predlagamo zboru v petih točkah:

1. V tem zakonu gre za nadaljevanje dograjevanja sistema svobodne menjave dela v okviru uresničevanja zakona o združenem delu in dohodkovnih odnosov med uporabniki in izvajalci družbenih dejavnosti. Zato je ta zakon nujno potreben in je prav, če se sprejme v najkrajšem možnem času.

Zares kvalitetna ureditev tega pomembnega družbenopolitičnega in družbenoekonomskega vprašanja je odvisna od tvornega sodelovanja med samoupravno organiziranimi uporabniki in izvajalci družbenih dejavnosti.

2. V razpravi, v kateri so predstavniki samoupravnih interesnih skupnosti povedali stališča teh skupnosti, je bilo opozorjeno na to, da predloženo besedilo zakona sicer teži k celoviti opredelitvi svobodne menjave dela, da pa je besedilo zakona še pomanjkljivo, med drugim tudi v tem, da daje sicer ustrezno mesto svobodni menjavi dela v okviru posameznih samoupravnih interesnih skupnosti, da pa v premajhni meri vsebuje oziroma razčlenjuje neposredno menjavo dela med neposrednimi uporabniki, to je med naročniki storitev in izvajalci.

3. Postavlja se tudi vprašanje realnih možnosti za pravočasno uveljavitev tega akta, ker še niso sprejeti nekateri sistemski zakoni, kot na primer zakon o temeljih sistema družbenega planiranja Socialistične republike Slovenije, zakon o ugotavljanju in razporejanju celotnega prihodka in dohodka in tako dalje, ki bodo v marsičem vplivali na oblikovanje predlaganih rešitev.

4. Vprašljivo je tudi, ali naslov zakona ustreza, ker osnove odnosov o svobodni menjavi dela že urejata ustava in zakon o združenem delu. Ta zakon pa je izvedbeni akt. Zato bi bilo ustrežnejše, če bi se naslov tega zakona glasil: zakon o svobodni menjavi dela, kajti medsebojna razmerja, pravice in odgovornosti v svobodni menjavi dela ter pogoje za pridobivanje dohodka ureja samoupravni sporazum.

5. V razpravi se je izoblikovalo mnenje, da bo treba s tem zakonom določiti tudi predhodno obdobje za njegovo uveljavljanje.

Predsednik Stane Markič: Hvala lepa. Želi predstavnik Zakonodajno-pravne komisije kaj reči? (Ne.)

Pričenjam razpravo. Prosim, kdo želi razpravljati? Besedo ima tovariš Zoran Polič.

Zoran Polič: Tovarišice in tovariši! Morda bi bilo najenostavneje strinjati se s stališči Odbora tega zbora za družbenoekonomske odnose in Zakonodajno-pravne komisije, ki sta dokaj temeljito obdelala osnutek zakona in dala konkretne pripombe.

Vendar se mi zdi, da gre za tako pomemben sistemski zakon, da velja reči v pripombah še kaj več. Ne zaradi tega, ker bi želel, da bi v besedilu upoštevali moje predloge, ampak zato, da bi dal določena opozorila v zvezi s samim besedilom, ker je prav gotovo ta zakon po ustavi in zakonu o združenem delu eden izmed najpomembnejših, saj želimo z njim uresničiti eno izmed osnovnih ustavnih določb, to je svobodno menjavo dela.

Kot prvo pripombo naj omenim, da mi je precej bolj všeč sam predlog za izdajo zakona z osnovnim besedilom, ki bolj jasno pove, kaj pravzaprav želimo s tem zakonom doseči. Zdi se mi, da z besedilom osnutka zakona nismo dosegli iste jasnosti, iste preciznosti in doslednosti kot v predlogu za izdajo zakona. No, kljub temu moram takoj reči, da sem prav tako glasoval za združitev obeh postopkov, ker se mi zdi, da je nujno čimprej sprejeti ta zakon. To prav zaradi tega, ker usmeritev v delo na tem področju — pri tem ne gre samo za samoupravne interesne skupnosti, ampak za celotno področje menjave dela, terja čimprejšnje zakonsko urejanje.

Naj najprej navedem dve osnovni pripombi:

Menim, da osnutek tega zakona vse preveč konkretizira le določbe od 53. do 71. člena slovenske ustave in se ne ukvarja, kar je tudi danes tovariš Lah omenil v svoji uvodni besedi in kar je navedeno v predlogu za izdajo tega zakona, z vsemi številnimi oblikami svobodne menjave dela, ki so prisotne izven teh skupnosti in ki so — oprostite tem besedam — precej svobodnejše, kot bodo še dolgo časa v samih skupnostih.

Sama ustava navaja druge oblike, celo skupne organizacije v zbornici, kar pomeni administracijo v upravi in podobne oblike, ki v osnutku tega zakona niso prisotne. Tako, da se mi zdi, da bi se najbrž veljalo še potruditi in skušati opredeliti v zakonu najprej določena osnovna načela za vse oblike svobodne menjave dela, nato pa izrecno omeniti, da se te oblike podrobneje urejajo s posebnimi zakoni.

Druga osnovna pripomba se nanaša na samo besedilo:

Menim, če kateri zakon, potem bi moral biti zakon o osnovah svobodne menjave dela tako preprosto napisan in tako jasen, da ga lahko že pri prvem branju razume vsak preprost oziroma vsak delovni človek. Moram pa reči, zato

sem tudi to omenjal, da je predlog za izdajo zakona za moj okus boljši, ker je jasnejši. Mnoga načela se v besedilu določb osnutka izgublajo in človek ima včasih celo občutek, da se bojimo, da ga javnost ne bi z veseljem sprejela, če bi bil preveč preprosto napisan, ker danes velja samo tisto, kar je tako zapleteno, da skoraj nihče ne razume. Menim, da se moramo tega izogibati. Pri branju sem izbral en člen, ki se na prvi pogled zdi povsem jasen. Opozarjam na 15. člen, ki se glasi: »Delavci v temeljnih organizacijah v družbenih dejavnostih pridobivajo dohodek temeljne organizacije iz celotnega prihodka, ki ga dosežejo«. Pravim, na prvi pogled se zdi besedilo tega člena povsem jasno. Če ga pa sedaj analizirate, pa ugotovite, da ni povsem jasno, za kakšen dohodek pravzaprav gre, kaj hočemo s tem, posebno še, ker ga potem naprej razčlenjujemo in pravimo »prvič, z menjavo dela, drugič pa s svobodno menjavo dela«. To pomeni, da so v tem členu določeni elementi, ki vnašajo nekatere nejasnosti, da najbrž, kot sem omenil, preprost človek ne more takoj dojeti, za kaj pravzaprav gre. Zato se mi zdi, ko govorimo o tem sistemskem zakonu, prek katerega se dejansko uveljavlja svobodna odločitev o obliki samoupravnega sporazumevanja in kjer je še posebej prisotna tudi solidarnost, o kateri mnogo govorimo, pa tudi zakonska prisila, kajti tisti del, v katerem omenjamo interesne skupnosti, je v svoji konsekvenci zakonska prisila, moramo biti še posebno jasni pri opredeljevanju določb tega zakona. V tej zvezi naj opozorim na 32. člen, ki določa, da »delavci... neposredno... in občani po krajevnih skupnostih in delovni ljudje, ki z osebnim delom samostojno opravljajo gospodarsko in drugo dejavnost, kot uporabniki storitev skupno z delavci... obvezno ustanavljajo s samoupravnimi sporazumi o ustanovitvi skupnosti v skladu s posebnim zakonom samoupravne interesne skupnosti«. Menim, da je sama ustava v zvezi s tem preciznejša. Zdi se mi, da bi na tem mestu moralo biti najprej navedeno, da se delovni ljudje svobodno združujejo v samoupravno interesno skupnost, potem pa bi sledila ugotovitev, kolikor se to ne doseže na posameznih področjih, pa se lahko uvede zakonska prisila. Vprašanje pa je, če je lahko določba 32. člena tako generalno postavljena, da za vse področje svobodne menjave dela velja obvezna ustanovitev samoupravnih interesnih skupnosti. Verjetno ni tako in tudi zakonodajalec ni menil tako. Ampak, ko berete zakon, naenkrat ugotovite, da lahko pridete tudi do take razlage. Zato na to bolj drastično opozarjam, da bi se predlagatelj zakona, ko bo izdeloval predlog tega zakona, nekoliko zamislil in skušal oblikovati z določenimi dopolnitvami jasnejše in preciznejše besedilo, posebno še, ker takoj nato 33. člen določa, da »so delovni ljudje... v društvih lahko člani teh interesnih skupnosti«. Po eni strani pravimo, da se te interesne skupnosti obvezno ustanavljajo, nato pa da so lahko člani teh skupnosti, ne da bi točneje opredelili to razmerje.

Da ne bi predolgo razpravljaj, bom dal še nekaj konkretnih pripomb k posameznim členom.

V naslovu navajamo, da gre za zakon o družbenoekonomskih osnovah svobodne menjave dela. Že v 1. členu pa je navedba, da gre za osnove družbenoekonomskih odnosov svobodne menjave dela. Zame sta to dva različna pojma. Če je za predlagatelja to isti pojem, potem se seveda moramo pogovoriti o tem, zakaj je to isti pojem in kako je lahko isti pojem.

Prvi odstavek 4. člena je po mojem mnenju poizkus razlage 54. člena ustave, ki pa je vendar precej bolj določen, to pomeni, da je 54. člen, po mojem občutku, slabši, kot je sama ustavna določba. Najbrž bi morali v tej določbi nekoliko več reči o tem, kakšne oblike nastopajo in zakaj. Gre za načelno pri-

pombo, ki sem jo dal na začetku svoje razprave in katero v glavnem navaja tudi Odbor tega zbora za družbenoekonomske odnose. Posredujem še eno pripombo k 4. členu: takoj po prvem odstavku naj uredi tiste odnose, ki jih predvsem želi urediti, to je na področju zdravstva, izobraževanja in drugih področjih oziroma tam, kjer se obvezno ustanavljajo te skupnosti.

Drugi odstavek 6. člena je za moj občutek precej ožji, kot je 71. člen ustave. Da bi skrajšal svojo razpravo, ne bom navajal tega člena ustave in ga primerjal s to določbo, ampak le predlagam, naj to predlagatelj zakona prouči, ko bo oblikoval besedilo predloga tega zakona.

7. člen se mi ne zdi povsem v redu. Ta člen določa, da »družbenopolitične skupnosti in družbenopolitične organizacije sodelujejo pri delu samoupravnih interesnih skupnosti v zadevah ... širšega pomena«. Družbenopolitična organizacija mora biti prisotna tudi pri obravnavanju najmanjšega problema. Torej vedno in ob vsakršnem razpravljanju mora vedeti, o čem je govor, kaj se dela, ne pa, da se odloča, kaj je predvsem za Socialistično zvezo delovnega ljudstva in vse njene organizacije širšega pomena, ko naj družbenopolitična organizacija sprejme svoje stališče. Drugo vprašanje je, kdaj bodo skupščine skupnosti obravnavale posamezne probleme. Zato ne moremo obeh razmerij dati v isti koš. Eno je skupno razpravljanje s skupščinami družbenopolitičnih skupnosti, druga pa prisotnost družbenopolitičnih organizacij na tem področju.

Za drugi odstavek 9. člena se mi zdi, da poudarek ni na pravem mestu. Poudarek je na tem, da delovni ljudje svobodno združujejo sredstva in imajo pravico odločati o teh sredstvih. Vsem delovnim ljudem je pravico odločanja o njihovih sredstvih dala že ustava, kar je ponovno poudaril zakon o združenem delu. Pri tem se mi zdi, da mora biti poudarek prav na tem, kako dejansko v teh skupnostih priti do te zagotovitve pogojev ali načinov menjave dela. Poudarek ni toliko na tem, da bo delavec odločal o svojih sredstvih, ampak na tem, v kaj bo usmerjal ta sredstva. Kdo bo tisti, ki bo sprejemal program in plan te menjave? To manjka v tem osnutku in se mi zdi, da moramo poudariti prav to, da delovni ljudje odločajo o tistem programu, za katerega bodo namenjena njihova sredstva.

Zelo dvomim, da je upravičeno z zakonom določiti (drugi odstavek 11. člena), da so lahko enotni pogoji za svobodno menjavo dela, ki se uresničuje neposredno. Pod neposrednim uresničevanjem svobodne menjave dela razumem, kadar delovni ljudje stopajo v medsebojne odnose, bodisi delovne organizacije med sabo, bodisi, kot določa zakon, prek oziroma s pomočjo interesnih skupnosti. Torej v okviru interesnih skupnosti ne bi smeli določiti enotnih pogojev. Nisem povsem gotov, če ne bi s tem omejili svobodo gibanja v tem prostoru, ki mu pravimo svobodna menjava dela. Končno, če se s samoupravnim sporazumom samoupravne interesne skupnosti posega v drugo sfero, to pomeni sfero izven samoupravne interesne skupnosti, postavljam vprašanje, kakšna je potem pravica tistega, ki bo dajal sredstva, in tistega, ki bo opravljal storitve na posameznem področju. Če pa nimam prav, potem ni nekaj v redu z besedilom te določbe. To besedilo je mogoče razumeti predvsem v tej smeri.

V zvezi z zadnjim stavkom 12. člena: »... potem, ko ga sprejmeta najmanj dve tretjini upravičenih udeležencev« postavljam vprašanje, v kateri določbi ustava to ureja. V členih od 135. do 138. ustave SR Slovenije, ki sem jih pogledal, tega ni in zato prosim predlagatelja tega zakona, da preveri take določbe, preden jih vnese v zakon.

V zvezi s 16. členom opozarjam, ne da bi se spuščal v podrobnosti, da se odločno borimo proti strukturiranju, v tem členu pa to uveljavljamo. Kje je to dogovorjeno? Zakaj na tak način? Ali ni mogoče na drug način uveljaviti tudi oblikovanja cen? Eno je, kaj se iz dohodka pokriva, kaj je treba rešiti z delitvijo dohodka, drugo pa, kaj se določa za elemente cene.

V zvezi s 56. členom predlagam, da predlagatelj tega zakona to temeljito prouči, ker tako ta člen kot tudi 57., 62. in 70. člen urejajo odnose med skupnostmi in upravo. Če hočemo, to je moje mnenje, odpraviti svobodno menjavo dela, potem to menjavo dela postavimo v tako odvisnost od uprave, kot smo uredili v teh členih. Po teh določbah ne morejo interesne skupnosti ničesar storiti, če uprava ni o tem na tekočem, če se s tem ne strinja, če organom državne uprave ne dajejo vseh podatkov itd. Zdi se mi, kolikor hočemo zagotoviti svobodno menjavo dela prek samoupravnih interesnih skupnosti, ki bodo, še enkrat opozarjam, še precej časa pod zakonsko prisilo, ker ne moremo drugače, kot da določimo prispevke, za katere govorimo, da so svobodno samoupravno dogovorjeni, ki jih pa vendar zagotovimo z določeno prisilo, ne smemo k temu priključiti še tak odnos do uprave, ker potem dejansko samoupravne interesne skupnosti ne bodo imele prav nobenega občutka, da lahko svobodno odločajo. Moramo se potegovati za to, da bodo te skupnosti čimprej dejansko samostojno in svobodno v interesu svojih interesnih področij sprejemale sporazume o prispevkih, o programih in tako dalje. Zato se mi zdi, da je treba v zakonu jasno določiti, komu so te skupnosti eventualno dolžne dati podatke, in sicer Službi družbenega knjigovodstva, statističnim organom in drugim organom, s katerimi morajo imeti določene stike. Precej bolj zavezujoče pa bi v zakonu določil, kakšne podatke je uprava dolžna posredovati samoupravnim interesnim skupnostim in kakšni elementi morajo biti prisotni, da se lahko samoupravne interesne skupnosti vključijo v naše družbeno življenje. Kadar pa bodo posamezna vprašanja enakopravno obravnavale s skupščinami družbenopolitičnih skupnosti, pa naj bi bile usposobljene, da o teh vprašanjih razpravljajo. Gre za nasprotno pot, ki v osnutku tega zakona ni dovolj precizno izražena.

V 62. členu je določeno, kaj se zgodi, če samoupravna interesna skupnost ne da določenih podatkov, nikjer pa ni določeno, kaj bo z upravo, če ne bo izpolnila svojih obveznosti do samoupravnih interesnih skupnosti. Lahko bi mi kdo odgovoril, da bo to urejeno v zakonu o republiških upravnih organih ali v kakšnem drugem zakonu. Če je to tako postavljeno za samoupravne interesne skupnosti, ne pa za upravo, potem vsak vidi le poudarek na odvisnosti teh skupnosti od upravnih organov, ne pa dolžnosti uprave do samoupravnih interesnih skupnosti oziroma do področja svobodne menjave dela. To je vendar pomembno področje, ki ga je treba s tem zakonom, pa morda še s katerim drugim, opredeliti na tak način, da bo dejansko čimprej pripeljalo do svobodne menjave dela.

V tej zvezi predlagam tudi drugačno strukturo 70. člena. Ta člen določa, kaj bo skupščina družbenopolitične skupnosti ukrenila, če samoupravna interesna skupnost, izvoljena po načelih delegatskega sistema — ne vem, kako je lahko drugače izvoljena — ne bo izpolnila svojih obveznosti, in sicer, da bo skupščina odstavila individualnega vodjo ali da bo odstavila posamezne delavce strokovnih služb. Predlagam, da to drugače rešimo. Ta določba naj ureja predloge skupščini samoupravne interesne skupnosti, kaj naj ukrene zoper svoj individualni poslovodni organ ali strokovnega delavca, ki ni izpolnil svojih dol-

žnosti, ki bi jih moral, in naj da tudi predlog za razpustitev izvršilnega organa. Dajmo torej skupščini samoupravne interesne skupnosti tisto pristojnost, ki jo naj ima kot samoupravni organizem na tem področju, ne pa da takoj, ko individualni organ ne izpolni svoje obveznosti, že nastopi s svojim ukrepom skupščina družbenopolitične skupnosti. Menim, da bi bil možen tak pristop, če bi bili na tem področju, kot sem dejal, odnosi povsem normalni. Upoštevati moramo stanje, kakršno je, in upoštevati moramo težave, ki jih imamo. Zato se mi zdi, da si moramo tudi z zakonom prizadevati za to, da so pristojnosti samoupravnih organizmov na tem področju morda še bolj poudarjene, kot bi sicer bile, če bi delali v normalnih razmerah, sicer bo predolgo trajalo, predno bomo to področje uspeli urediti tako, kot ga želimo na podlagi ustave. Hvala.

Predsednik Stane Markič: Hvala lepa! Želi še kdo besedo? Besedo ima tovarišica Danica Jurkovič!

Danica Jurkovič: Tememljne pripome je dal že Odbor. Strinjam se z njegovimi stališči. Vendar bom opozorila na določena stališča, zaradi tega ker v naši družbi premalo upoštevamo številne oblike neposredne menjave dela, ki ima seveda v bistvu značaj svobodne menjave dela. To področje ni urejeno zaradi take ali take menjave dela ali oblik te menjave, na primer medsebojnega dogovarjanja prek pogodb, prek samoupravnih sporazumov, zakonov, ampak zato, ker mu družba sploh ni dajala dovolj potrebne pozornosti.

Sedaj se ponovno zelo zanimamo za inženiring organizacije. Obstajajo še druge oblike organiziranosti. Pomembno je, o tem je govoril tudi tovariš Lah, da se bodo upoštevala ta izhodišča in da se bo kaj več naredilo. Menim, da je ta specifični razvoj, o tem je že bil govor, treba pravzaprav usmeriti na takšno pot.

Na primer, za inženiring ali pa za svetovalske organizacije na kateremkoli področju, to je na tehničnem, kmetijskem, upravljalnem in drugih, se bodo verjetno morale organizirati določene samostojne samoupravne interesne skupnosti, kajti uporabniki na teh področjih dejansko niso znani in so le naključni. Izvajalci na teh področjih pa so bolj znani. Tako organizacijsko obliko svobodne menjave dela, ki je v interesu tistih, ki so doslej živeli precej ob strani, brez posebnega družbenega zanimanja, pozdravljam zato, ker nastajajo na teh področjih novi odnosi.

Kakor hitro se bodo tisti, ki se sedaj s tem ukvarjajo, vključili v samoupravne interesne skupnosti, bo avtomatično vzpostavljen družbeni interes in uvedeno planiranje posameznih dejavnosti. To pomeni, da bomo naredili velik korak naprej, ker bo mogoče ne le prek uporabnikov, ampak tudi s sporazumi o planiranju in z družbenimi plani vplivati na posamezno dejavnost, da se bo usmerjala tja, kjer jo pravzaprav rabimo, in k tistim organizacijam, ki potrebujejo določene storitve. Izredno pomembno je, da imamo perspektivo pred seboj.

V zvezi s tem pripominjam, da je v osnutku tega zakona nekoliko preozko urejena tehnologija dela tudi v teh dejavnostih. Te dejavnosti morajo imeti sredstva tudi za notranji razvoj, za pridobivanje in uveljavljanje znanja. Ne gre le za določeno tehnologijo dela v teh dejavnostih, ampak za dejanski razvoj, ki je nujen.

Preveč se ustavljamo pri vprašanih tehnoloških povezav, tehnoloških inovacij, tehnoloških inštitutov. Široki moramo biti tudi tam, kjer se navidez zdi, da gre le za osebne potrebe človeka. Čeprav pri izobraževanju to še uveljavljamo, pri drugih osebnih potrebah človeka pa že pozabljamo, da obstajajo organizacije, ki zadovoljujejo številne osebne potrebe človeka, pa morda še niso dovolj organizacijsko razvite.

Ponovno opozarjam, da je treba sicer enotno urejati to področje, ampak z vso pozornostjo do posebnosti pri virih dohodkov oziroma pri tistih virih, iz katerih bi lahko izvajalci v svobodni menjavi dela pridobivali dohodek. Tovariš Lah je o tem že govoril. Če ne bomo tega temeljito razčistili — pri tem ne menim, da bi natančno opredelili stopnje prispevkov, ampak da bi zelo natančno opredelili, kje in kako bodo izvajalci pridobivali dohodek — ne bomo mogli izpeljati svobodne menjave dela in bodo še vedno delovali »stari kanali mimo svobodne menjave dela in v glavnem na podlagi zvez. Torej bi opredelili način pridobivanja vsakega vira.

To, kar je na koncu rekel tovariš Polič glede upravnih organov, izrecno podpiram. Iz osnutka tega zakona izhaja precejšnje nezaupanje do teh skupnosti. Precej vprašanj na tem področju še vedno rešujejo izvršilni organi in nam pravzaprav grozi, če ne bomo zelo natančni, da bomo vsaj nekaj časa delovali na dveh tirih in dveh poteh. Nevarnost konflikta je na tem področju zelo velika, česar si pa verjetno ne želimo.

Verjetno je treba določeno vprašanje uskladiti z zakonom o celotnem prihodku, in sicer v zvezi z zadnjo točko 13. člena, po kateri se pri ugotavljanju obveznosti določi zlasti način razporejanja sredstev in obračunavanja po izvršitvi nalog. Menim, da gre za številne dejavnosti, pri katerih je treba sicer priznavati dohodek po opravljenem delu, vendar pri katerih mora biti verjetno tehnika obračuna prilagojena dvoletnemu ali triletnemu izvajanju določene naloge ali pa določenim stalnim nalogam v zdravstvu. Pri tem je treba izpeljati družbeno planiranje in samoupravno sporazumevaje tako, da se zagotovi stalen dotok sredstev v določenih obračunskih obdobjih. Sicer bomo pri reševanju tega togi. Znano vam je, kako se je v preteklosti prav na teh področjih razlagalo, kaj je izvršitev in kaj ni izvršitev naloge, da je ves vmesni čas za delavce v organizacijah izvajalkah bilo pereče vprašanje pritoka dohodka, ki je bil dosežen v sorazmerno visokem odstotku z njihovim delom, in da so pri tem lahko nastajali veliki družbeni stroški, ker so se morali najemati premostitveni krediti. Menim, da je treba to temeljito proučiti. Pri tem pa niti najmanj ne nasprotujem da se mora obračun opraviti po opravljenem delu. Vsekakor moramo najti specifično obliko, in sicer tako, kot v zvezi s predhodnimi določbami tega zakona. Hvala.

Predsednik Stane Markič: Hvala lepa! Želi še kdo razpravljati o tej točki dnevnega reda? (Nihče.)

Predlagam, da sprejmemo predlog stališč v petih točkah brez navedbe »predlogi«, v besedilu, kot so predložena. Zato jih ne bom bral.

Ima kdo kakšno pripombo k predlogu teh stališč? Prosim, besedo ima tovariš Zoran Polič!

Zoran Polič: Ali ne bi bilo dobro, da bi v predlog stališč vključili tudi točko, v kateri bi navedli, naj predlagatelj zakona upošteva tudi pripombe,

ki so bile dane k posameznim določbam osnutka tega zakona v odborih zborov, komisijah te skupščine in na današnji razpravi?

Predsednik Stane Markič: Tako bi predlog stališč dopolnili s 6. točko, v kateri bi navedli formulacijo, ki jo običajno sprejema ta zbor, da predlagamo predlagatelju zakona, naj upošteva predloge iz razprave in pripombe, ki so bile dane na seji zбора.

Se strinjate, da tako dopolnimo predlog teh stališč? (Da.) Ima še kdo kakšno pripombo k predlogu teh stališč? (Nihče.) Dajem predlog teh stališč na glasovanje. Kdor je za, naj prosim dvigne roko! (Vsi delegati dvignejo roko.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je Družbenopolitični zbor soglasno sprejel predlog teh stališč.

Prehajam na 6. točko dnevnega reda, to je na predlog za izdajo zakona o skupščinskih volitvah, z osnutkom zakona.

Predlog za izdajo zakona z osnutkom zakona je predložil Izvršni svet Skupščine SR Slovenije. Na podlagi drugega odstavka 250. člena poslovnika Skupščine SR Slovenije predlaga Izvršni svet, da se tudi v tem primeru združita prva in druga faza zakonodajnega postopka.

Vprašujem delegate, če se strinjate s tem predlogom! Ima kdo kakšen pomislek? (Nihče.) Ugotavljam, da je ta zbor sprejel predlog Izvršnega sveta Skupščine SR Slovenije.

Predlog za izdajo zakona z osnutkom zakona so obravnavali: Odbor tega zborov za družbenopolitični sistem, Komisija Skupščine SR Slovenije za volitve, imenovanja in administrativne zadeve in Zakonodajno-pravna komisija.

Poročila in predlog za izdajo zakona z osnutkom ste prejeli. Kot gradivo k tej točki dnevnega reda ste prejeli tudi predlog za izdajo zakona o spremembah zakona o določitvi okolišev in števila delegatskih mest po dejavnostih in okoliših za Zbor združenega dela Skupščine SR Slovenije, z osnutkom zakona. Tega zakona ta zbor ne obravnava.

Ali želi besedo predstavnik predlagatelja? Prosim, besedo ima tovariš Milan Baškovič!

Milan Baškovič: Tovarišice in tovariši delegati! Osnutek zakona o skupščinskih volitvah združuje sedaj veljavna zakona, in sicer zakon o volitvah delegacij za skupščine družbenopolitičnih skupnosti in zakon o volitvah delegacij za skupščine tistih samoupravnih interesnih skupnosti, ki enakopravno odločajo s skupščinami družbenopolitičnih skupnosti. Ta dva zakona smo na tem enotnem področju oblikovanja našega skupščinskega sistema sprejeli pred štirimi leti zato, ker smo najprej oblikovali skupščine družbenopolitičnih skupnosti in šele v drugi fazi skupščine samoupravnih interesnih skupnosti. Pri tem smo že takrat vedeli, da oblikujemo enotni skupščinski sistem v republiki in v občinah in smo zapisali v končnem členu zakona o volitvah delegacij za skupščine samoupravnih interesnih skupnosti, da bo mandatna doba enih in drugih delegacij potekala hkrati, to je aprila 1978. leta, in da bodo takrat izvedene volitve hkrati. To je bil prvi znak dogovora o tem, da bomo morali v prihodnje obravnavati obe kategoriji volitev enakopravno.

Zato se sedaj, ko obravnavamo nekatere dopolnitve in pa spremembe v obeh zakonih, ponuja sama po sebi tudi rešitev, da oba zakona spojimo v

enotni sistemski zakon. Ta enotni zakon ne bo samo izražal načela enotnosti delegatskega sistema, ampak je tudi potreben zaradi praktičnih in pravnih razlogov, kajti večina načel dosedanje ureditve velja že tako hkrati in enako za oba zakona.

Iz vsebine predloga za izdajo zakona in pa osnutka ter njegove obrazložitve so razvidne posamične dopolnitve in pa spremembe, ki jih vnašamo v ta zakon, tako da jih ni treba še posebej posamično obravnavati. Opozarjam, da je njihova skupna značilnost v tem, da vse te dopolnitve in pa spremembe, ki so v bistvu manjšega značaja — ne posegajo v globino in sistem dosedanje zakonske ureditve, izhajajo iz izkušenj prejšnjih volitev. Gre tedaj za dograjevanje in za kontinuiteto dosedanega sistema in za nekatere prilagoditve že preizkušenih rešitev iz dosedanjih zakonov.

Dosedanje obravnave v telesih te skupščine so, po naši oceni, potrdile tako osnovno usmeritev novega zakona, so pa hkrati odprle tudi nekaj dodatnih vprašanj vsebinske narave, ki jih bo treba v zadnji fazi priprave tega zakona še temeljito proučiti in najti potem temu skladne pravne rešitve. Pri tem mislim predvsem na nekatera vprašanja, ki so posebej označena v poročilu pristojnega odbora tega zbora, ki je razpravljal o tem zakonu.

Ker bo treba volitve delegacij opraviti že marca 1978. leta, bo treba pravočasno uveljaviti ta zakon. Zato je predlog Izvršnega sveta Skupščine SR Slovenije, da se ta zakon sprejme po skrajšanem postopku, kar pomeni, da se hkrati obravnavata prva in druga faza in da se danes sprejme osnutek zakona, utemeljen. Hvala lepa.

Predsednik Stane Markič: Hvala lepa! Ali želi poročevalec Odbora dodatno kaj povedati k poročilu? (Ne želi.) Ali morda želi poročevalec Zakonodajno-pravne komisije besedo? (Ne želi.)

Začenjam razpravo. Kdo želi razpravljati? Besedo ima tovariš Miro Gošnik!

Miro Gošnik: Tovarišice in tovariši! V zvezi z zakonom, ki ga sedaj obravnavamo, in preostalima dvema republiškima zakonoma, ki urejata volitve, je bila sredi tega meseca zakona seja Republiške volilne komisije in Volilne komisije Predsedstva Republiške konference Socialistične zveze delovnega ljudstva Slovenije. Na tej skupni seji je bila dana v osnovi podpora rešitvam, ki jih predlaga predlagatelj v združenem skupnem zakonu o skupščinskih volitvah, vendar pa je bilo izpostavljenih nekaj vprašanj, ki so v glavnem naštetja v poročilu Odbora tega zbora za družbenopolitični sistem.

Kljub temu mislim, da bi bilo v redu, če bi zbor osredotočil svojo pozornost na vprašanja, za katera predlagamo, da bi jih po nadaljnji razpravi v ustreznih delovnih telesih in tudi v ustreznih organih Izvršnega sveta Skupščine SR Slovenije poizkušali rešiti in jim v enem izmed pristojnih organov Republiške konference Socialistične zveze delovnega ljudstva Slovenije dati njihovo pravo mesto in težo. Ta razprava bi se seveda morala v drugi fazi pri končnem sprejemanju predlogov teh zakonov opraviti tudi v tem zboru.

Teh vprašanj je devet; zelo na kratko jih bom naštel. Še prej pa naj opozorim na določeno časovno stisko: po ustavnih rokih mora biti sredi januarja naslednjega leta opravljen razpis volitev, v prvi polovici marca pa morajo biti volitve že opravljene. Vsi drugi roki po tej »magični« polovici v marcu so bolj ali manj organizacijske narave. Največjo težo pa bo imela politična

akcija ob neposrednih volitvah. Tako da menim, da se ne smemo prav nič igrati s časom pri sprejemanju teh zakonov, zlasti prvega in najtežjega, ki ga moramo resno jemati in obravnavati.

No, med temi izpostavljenimi vprašanji naj na prvem mestu predložim v razpravo in odločitev vprašanje, ali naj bo državljanstvo SFRJ pogoj za pasivno volilno pravico delegata za Republiško in Zvezno skupščino, ker lahko pride do čudnega položaja, da najdemo na vsem lepem v »državnih« skupščinah tujca, ki ni državljan SFRJ. To vprašanje je bilo v Zveznem svetu za vprašanja družbene ureditve nekako odrinjeno na stran. Ima pa lahko zelo nerodne konkretne posledice, če se pojavi v sistemu delegiranja član določene delovne skupnosti ali prebivalec določene krajevne skupnosti s tujim državljanstvom in z vso legitimnostjo soodločanja o suverenih pravicah republike in federacije kot države.

Drugo, nič kaj lahko vprašanje, je pritisk delegatske baze, da se do skrajne možne mere poenostavijo nadomestne volitve. Dosedanja ureditev, da so te volitve obvezne, ko petini članov Družbenopolitičnega zbora preneha mandat, je ena od takih, človek bi rekel, mikavnih rešitev. Celo tako daleč je šlo, da bi se v temeljnih delegacijah lahko te volitve izvedle, če pride do njihovega polovičnega osipa. Iz poročila Odbora ste lahko ugotovili, da bi bile te volitve izvedene, če bi prišlo največ do tretjinskega osipa oziroma če bi bil dosežen zakonski minimum števila članov delegacij. Seveda so v zvezi s tem številne praktičistične ideje o skrajni poenostavitvi tega instituta, tja do nekoč znanega kooptiranja. Ker gre za organe oblasti in samoupravljanja, kooptiranje kot tako ne pride v poštev. Kakšna društvena pravila lahko še poznajo takšen institut. Menim, da pri organih oblasti ne bi mogli tolerirati različnega načina delegiranja v organe oblasti in samoupravljanja.

Med probleme sodi tudi ideja, da naj bi se zmanjšalo število članov delegacij v temeljnih samoupravnih organizacijah in da naj bi bile delegacije tričlanske. Menim, da bi spričo politične teze o največjem možnem številu posebnih delegacij za samoupravne interesne skupnosti temu številu marsikdo na hitrico prikimal oziroma dal prav. Problemi v zvezi s tem pa se pojavijo v povsem drugi luči, ko eden od treh članov upravičeno ni navzoč na seji delegacije, ostaneta le dva člana, kar pretrga kvalitativne osnovne delegacije kot kolektivnega telesa, kot telesa, ki kolektivno odloča. Skratka, pride le do formalne večine. Pri taki formalni, sicer obstojni večini delegacije pa ni več ugotovljive večine. Eden je pravzaprav tisti, ki odloča.

Naslednji dve vprašanji se nanašata na uresničevanje volilne in vseh iz nje izhajajočih pravic delovnih ljudi v obrtni in podobnih dejavnostih, v katerih se morajo po veljavnem zakonu ustanoviti posebne skupnosti za volitve, ki pa nimajo prav nobenih drugih poblastil kot to, da izvolijo iz svoje srede delegacijo. Takšno enostransko organiziranje teh delovnih ljudi lahko opazujemo že dalj časa. Ta struktura delovnih ljudi manjka pri sklepanju samoupravnih sporazumov kot institucionaliziran in organiziran del delovnih ljudi, ki se ne morejo izraziti drugače kot posamezni nosilci pravic iz obrti in podobne dejavnosti.

Rešitev, ki je opredeljena v 35. členu, je sicer bila z naše strani pozdravljena, je pa hkrati problem, ki ga v tej smeri tudi odpiramo: Ali je volilni zakon tisti, ki naj pooblašča take skupnosti, kot so na primer društva, združenja obrtnikov in podobni organizmi, za druga opravila, tako da bi se takšna

skupnost pooblastila z volilnim zakonom, da sklepa tudi samoupravne sporazume ali kakršnekoli druge družbeno potrebne akte?

Podoben problem je, spričo sedanje ureditve v 50. členu, ali naj bi delegacijam teh delovnih ljudi priznali dvojno funkcijo, in sicer funkcijo delegacije za družbenopolitične skupnosti in funkcijo delegacije za samoupravne interesne skupnosti. To lahko pripelje do absurdnega položaja takrat, ko se interese ene in druge delegacije križajo in ko se v isti delegaciji terja dvojnost odločitev. Menim, da gre za izjemo, ki je bila v prvih volitvah, ki so bile v časovno različnem zaporedju, morda praktična in sprejemljiva, v sedanjem času pa lahko postane zelo problematična.

Če so doslej navedena vprašanja bolj ali manj takšna, da jih lahko le ugotavljamo, in če ne bo globlje politične opredelitve do njih, jih lahko tudi preslišimo, je naslednje takšno, da ga najbrž ne bomo mogli zanemariti. Gre namreč za idejo, ki se vedno bolj pogosto pojavlja v občinah in v družbenopolitičnih organizacijah, da naj se poveča število delegatov v družbenopolitičnih zborih, s čimer naj se dejansko naredi korak v smeri fleksibilnosti tudi teh zborov. To podpirajo številni argumenti, od tistih najbolj praktičnih, da odpade potreba po nadomestnih volitvah, do tistih, da se bo funkcija delegacije, to je konferenc Socialistične zveze delovnega ljudstva v polnejši meri uresničevala, pa tudi številne naše lastne ugotovitve iz dosedanjih analiz o uresničevanju delegatskih odnosov in sistema. Močan argument za pritisk na izvedbo raziskav in iskanj v tej smeri je na primer politično aktualen predlog o vključevanju »odgovornejših tovarišev« iz vodstev družbenopolitičnih organizacij v družbenopolitične zборе, kar seveda pomeni še večjo koncentracijo funkcij nekaterih posameznikov, kar pomeni še večjo obremenitev in kar lahko pomeni nadaljevanje kritične razprave o sklepčnosti oziroma o približevanju meji sklepčnosti družbenopolitičnih zborov in sicer tako tega zbora kot tudi vseh družbenopolitičnih zborov občinskih skupščin. Čeprav gre za številne in kot lahko ugotovite, praktične argumente, ki silijo k razmišljanju, po drugi strani del pravnih teoretikov in praktikov oporeka legalnosti take možnosti prav zaradi nekaterih določb ustave. Menim, da pri obravnavi tega vprašanja še nismo nič zamudili in da tudi vsak politični dogovor o tem, da ga morda v naslednjem mandatnem obdobju še ne bomo mogli rešiti, tudi pomeni ustrezen sklep. Prepuščamo pa seveda vsem subjektivnim silam, da se o tem izrečejo.

V Družbenopolitičnem zboru te skupščine pa je tudi vprašanje volitev tega zbora, ob upoštevanju dveh možnosti, ki jih dopušča ustava v zvezi z volilnimi telesi v skupščinah občin kot posebnih družbenopolitičnih skupnostih. Ustava dopušča, da se te skupščine — Skupščina mesta Ljubljana in Skupščina Obalne skupnosti, same opredelijo, kako bodo oblikovale svoje družbenopolitične zборе. Ponuja pa se možnost, da bi v primeru, ko se družbenopolitična zbora Skupščine mesta Ljubljana oziroma Skupščine Obalne skupnosti izvolita posredno, tema dvema zboroma odrekli tudi pravico za izvolitev Družbenopolitičnega zbora Skupščine SR Slovenije. Gre namreč za kvalitetno različna volilna telesa, ki jih predstavljajo družbenopolitični zbori občinskih skupščin, izvoljeni neposredno na splošnih in tajnih volitvah, in družbenopolitična zbora Mestne skupščine in Skupščine Obalne skupnosti kot posredno izvoljena zbora. V tem primeru se lahko volilna funkcija določenih delegatov celo podvoji. Nikjer ni rečeno, da član družbenopolitičnega zbora občinske skupščine

ne more biti hkrati tudi član družbenopolitičnega zbora Skupščine Obalne skupnosti oziroma Mestne skupščine.

Naslednje vprašanje izhaja iz analiz te skupščine o delovanju delegatskega sistema. Pri delovanju skupin delegatov, ki delegirajo delegate v Zbor združenega dela republiške skupščine, ne gre namreč nekaj prav najbolje. Opazili smo, da v zakonu ni prednostne ureditve, da zbor združenega dela občinske skupščine opravlja funkcijo delegiranja delegatov v Zbor združenega dela Republiške skupščine. Ta ureditev enostavno ni zapisana. Predlagam, da se to kot prednostna ureditev navede v zakonu, kajti najbolj naravno je, da združeno delo organizirano v mejah občine opravlja funkcijo telesa, ki delegira delegate v Zbor združenega dela Republiške skupščine kot neposredno višje stopnje.

Predzadnje vprašanje pa se nanaša na končne in prehodne določbe. Opozarjam zlasti na dve vprašanji, ki sta tudi politično odprti. Gre za ustavno ureditev, ko mora na novo ustanovljena temeljna organizacija oziroma krajevna skupnost, ko se ustanovi in ko izvoli svoje organe upravljanja, izvoliti tudi delegacije, tako za skupščino družbenopolitične skupnosti kot tudi za skupščine samoupravnih interesnih skupnosti. Ta obveznost je sicer določena v sedanjem zakonu, vendar precej enostransko. Noben člen tega zakona namreč ne zavezuje, da mora ustrezno pot soodločanja odpreti tudi ustrezen akt skupščine družbenopolitične oziroma samoupravne interesne skupnosti. Ob konstituiranju novih temeljnih organizacij združenega dela je prišlo do nekaterih praktičnih vprašanj, da se konstituira nova temeljna organizacija, odloki občinskih skupščin, s katerimi bi prišle te organizacije v skupščinske klopi, na seje zborov, jih niso upoštevali, zato niso imele kam pošiljati delegatov. Ta določba po mojem mnenju manjka.

Naj navedem še poslednji problem. Ocenjujemo, da se politično vprašanje volitev naših delavcev na začasnem delu v tujini od zadnjih volitev do danes ni kvalitetno toliko spremenilo, da bi zapisali drugačno ureditev v prehodne določbe kot leta 1974. Gre za to, da se jim v ničemer ne krni njihova volilna pravica, kar pomeni, da ostajajo polnopravni volilci in da so evidentirani v volilnih imenikih ter da se, ko dejansko niso prisotni v domovini, ne štejejo v volilni izid. Nasprotno stališče bi seveda lahko ogrozilo veljavno večino volitev v nekaterih občinah. Hvala lepa.

Predsednik Stane Markič: Hvala lepa! Želi še kdo razpravljati? Prosim, besedo ima tovariš Zoran Polič!

Zoran Polič: Ob številnih pripombah tovariša Gošnika je moja pripomba res zelo skromna. Če pa že spreminjamo ta zakon, pa predlagam naslednje:

Govorimo o članstvu v delegacijah in o članstvu v Družbenopolitičnem zboru. Ali ne bi bilo prav, in tudi v duhu tega, o čemer je govoril tovariš Gošnik, da je lahko mandat v Družbenopolitičnem zboru fleksibilen, da jasno opredelimo, da so v delegaciji člani, v zboru pa delegati. Delegatu namreč preneha mandat, članu v delegaciji pa preneha članstvo.

Predsednik Stane Markič: Gre za ustavni pojem.

Zoran Polič: Torej se s tem strinjate.

Predsednik Stane Markič: Ne, ni treba nič iskati. To je treba prilagoditi.

Zoran Polič: Torej se s tem strinjate.

Predsednik Stane Markič: Gre za ustaljeno terminologijo. Menim, da je treba vsa zakonska besedila terminološko uskladiti. Če jih že spreminjamo, pa moramo paziti, da ne bomo spreminjali ustaljenih pojmov, ker drugače bodo imeli teoretiki velike težave, preden bodo to obrazložili. Želi še kdo razpravljati? (Nihče.) Menim, da bodo vprašanja, o katerih je govoril tovariš Gošnik, predmet nadaljnjih razprav. Predlagam, da v zvezi z osnutkom tega zakona sprejmete naslednji sklep:

1. Predlog za izdajo zakona o skupščinskih volitvah in osnutek tega zakona se sprejmeta.

2. Predlog zakona naj pripravi Izvršni svet Skupščine SR Slovenije.

3. Pri pripravi predloga zakona naj Izvršni svet Skupščine SR Slovenije upošteva mnenja, predloge in stališča, dana v poročilih teles te skupščine in v razpravi na seji tega zbora.

Kdor je za ta sklep, naj prosim dvigne roko! (Vsi delegati dvignejo roko.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je Družbenopolitični zbor soglasno sprejel predlagani sklep.

Prehajam na 7. točko dnevnega reda, to je na predlog za izdajo zakona o dopolnitvi zakona o volitvah in odpoklicu delegatov za Zbor republik in pokrajin Skupščine Socialistične federativne republike Jugoslavije, z osnutkom zakona.

Predlog za izdajo z osnutkom zakona je predložil Izvršni svet Skupščine SR Slovenije. Na podlagi drugega odstavka 250. člena poslovnika Skupščine SR Slovenije predlaga Izvršni svet, da se prva in druga faza združita, in sicer da se hkrati obravnavata in sprejmeta predlog za izdajo zakona in osnutek zakona. Ali ima kdo kakšno pripombo k temu predlogu? (Nihče.) Ugotavljam, da Družbenopolitični zbor soglašja s predlogom, da se obe fazi zakonodajnega postopka združita. Predlog za izdajo zakona z osnutkom zakona sta obravnavala Odbor tega zbora za družbenopolitični sistem in Zakonodajno-pravna komisija. Poročili, predlog za izdajo zakona in osnutek zakona ste prejeli. Ali želi predstavnik predlagatelja besedo? (Ne želi.) Ali želi besedo poročevalec Odbora? (Ne želi.) Poročevalec Zakonodajno-pravne komisije? (Prav tako ne želi.) Pričenjam razpravo. Ali želi kdo razpravljati? (Nihče.)

Če nihče, potem predlagam, da sprejmemo naslednji sklep:

1. Predlog za izdajo zakona o dopolnitvi zakona o volitvah in odpoklicu delegatov za Zbor republik in pokrajin Skupščine Socialistične federativne republike Jugoslavije in osnutek tega zakona se sprejmeta.

2. Predlog zakona naj pripravi Izvršni svet Skupščine SR Slovenije.

3. Pri pripravi predloga zakona naj Izvršni svet Skupščine SR Slovenije upošteva mnenja Odbora tega zbora za družbenopolitični sistem in razpravo na zboru, to je pripombo, ki je bila dana.

Kdor je za ta sklep, naj prosim dvigne roko! (Vsi delegati dvignejo roko.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je Družbenopolitični zbor soglasno sprejel predlagani sklep.

Prehajam na 8. točko dnevnega reda, to je na predlog za spremembo odloka o določitvi števila sodnikov pri Sodišču združenega dela Socialistične republike Slovenije.

Predlog odloka je predložila Komisija Skupščine SR Slovenije za pravosodje. Predlog odloka je obravnavala Zakonodajno-pravna komisija. Prejeli ste predlog za spremembo odloka, ki ga je predložilo Sodišče združenega dela Socialistične republike Slovenije, predlog odloka, mnenje Izvršnega sveta Skupščine SR Slovenije ter poročilo Komisije.

Pričenjam razpravo. Kdo želi besedo? Prosim, besedo ima tovarišica Lojzka Čotar!

Lojzka Čotar: Kot poročevalka Komisije za pravosodje vam bom posredovala dopolnilno obrazložitev. Odbor za družbenopolitični in komunalni sistem Zbora občin ter Zakonodajno-pravna komisija Skupščine SR Slovenije sta ob obravnavanju predloga odloka o določitvi števila sodnikov pri Sodišču združenega dela SR Slovenije namreč ugotovila, da obrazložitev omenjenega predloga odloka ne vsebuje navedbe o finančnih sredstvih, potrebnih za izvedbo tega odloka. Komisija Skupščine SR Slovenije za pravosodje je od Republiškega sekretariata za pravosodje, organizacijo uprave in proračun zahtevala poročilo o finančnih sredstvih, potrebnih za izvedbo odloka, ter daje v skladu z drugim odstavkom 255. člena v zvezi z drugim odstavkom 301. člena poslovnika Skupščine SR Slovenije dopolnilno obrazložitev k predlogu odloka o določitvi števila sodnikov pri Sodišču združenega dela SR Slovenije, ki jo je posredoval Republiški sekretariat za pravosodje, organizacijo uprave in proračun.

Sama določitev večjega števila sodnikov ne pomeni hkrati tudi zahteve po večjih sredstvih za dejavnost tega sodišča. Sredstva se temu sodišču zaenkrat zagotavljajo v proračunu SR Slovenije glede na število zasedenih sodniških mest in drugih delavcev Sodišča. Tako bo Sodišču združenega dela SR Slovenije treba zagotoviti dodatna sredstva šele, ko bo izvoljeno dodatno število sodnikov. Sodnike Sodišča združenega dela Socialistične republike Slovenije voli Skupščina Socialistične republike Slovenije, ki ima na ta način tudi možnost vplivanja na zasedbo z odlokom določenih sodniških mest. Za zasedbo mesta sodnika, ki je v delovnem razmerju v Sodišču združenega dela Socialistične republike Slovenije, bo treba zagotoviti temu sodišču 17 000 dinarjev mesečno oziroma 204 000 dinarjev letno. Izvolitev večjega števila nepoklicnih sodnikov pa ne bo terjala posebnih dodatnih sredstev.

Podpredsednik Jože Božič: Kdo še želi besedo? (Nihče.) Če ne želi nihče besede, zaključujem razpravo in dajem predlog odloka o določitvi števila sodnikov pri Sodišču združenega dela Socialistične republike Slovenije na glasovanje. Kdor je za, naj prosim dvigne roko! (Vsi delegati dvignejo roko.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je ta zbor soglasno sprejel predlog odloka o določitvi števila sodnikov pri Sodišču združenega dela Socialistične republike Slovenije.

Prehajam na 9. točko dnevnega reda, to je na volitve in imenovanja.

1. Predlog odloka o razrešitvi podpredsednika ter izvolitvi predsednika in podpredsednice Zakonodajno-pravne komisije Skupščine SR Slovenije.

Predlog odloka je predložila Komisija Skupščine SR Slovenije za volitve, imenovanja in administrativne zadeve. Predlog odloka ste prejeli. Izvršni svet Skupščine SR Slovenije se strinja s predlogom odloka. Koordinacijski odbor za kadrovska vprašanja pri predsedstvu Republiške konference Socialistične zveze delovnega ljudstva Slovenije tudi ni imel pripomb k predlogu tega odloka.

Pričenjam razpravo. Kdo želi besedo? (Nihče.) Dajem predlog odloka o razrešitvi podpredsednika ter o izvolitvi predsednika in podpredsednice Zakonodajno-pravne komisije Skupščine SR Slovenije na glasovanje. Kdor je za, naj prosim dvigne roko! (Vsi delegati glasujejo za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je Družbenopolitični zbor soglasno sprejel predlog tega odloka. S tem je bil v Družbenopolitičnem zboru razrešen Stane Boštjančič dolžnosti podpredsednika Zakonodajno-pravne komisije in izvoljen za predsednika te komisije, za podpredsednico Zakonodajno-pravne komisije pa je bila izvoljena Valentina Tomlje, članica te komisije.

2. Predlog odloka o razrešitvi podpredsednika Izvršnega sveta Skupščine SR Slovenije.

Predlog odloka je predložila Komisija Skupščine SR Slovenije za volitve, imenovanja in administrativne zadeve. Predlog odloka ste prejeli.

Pričenjam razpravo. Kdo želi besedo? (Nihče.) Dajem predlog odloka o razrešitvi podpredsednika Izvršnega sveta Skupščine SR Slovenije na glasovanje. Kdor je za, naj prosim dvigne roko! (Vsi delegati dvignejo roko.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je Družbenopolitični zbor soglasno sprejel predlog tega odloka. S tem je bil v Družbenopolitičnem zboru razrešen Rudi Čacinovič dolžnosti podpredsednika Izvršnega sveta Skupščine SR Slovenije.

3. Predlog odloka o imenovanju namestnika republiškega sekretarja za delo in namestnika republiškega sekretarja za notranje zadeve.

Predlog odloka je na predlog Izvršnega sveta Skupščine SR Slovenije predložila Komisija Skupščine SR Slovenije za volitve, imenovanja in administrativne zadeve. Predlog odloka ste prejeli.

Pričenjam razpravo. Kdo želi besedo? (Nihče.) Dajem predlog odloka o imenovanju namestnika republiškega sekretarja za delo in namestnika republiškega sekretarja za notranje zadeve na glasovanje. Kdor je za, naj prosim dvigne roko! (Vsi delegati dvignejo roko.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je Družbenopolitični zbor soglasno sprejel predlog tega odloka. S tem je bil v Družbenopolitičnem zboru ponovno imenovan Stane Božič za namestnika republiškega sekretarja za delo in Janez Zemljarič za namestnika republiškega sekretarja za notranje zadeve.

4. Predlog odloka o izvolitvi sodnika Okrožnega sodišča v Kopru.

Predlog odloka je predložila Komisija Skupščine SR Slovenije za volitve, imenovanja in administrativne zadeve. Predlog odloka ste prejeli. Izvršni svet Skupščine SR Slovenije se strinja s predlogom odloka.

Pričenjam razpravo. Kdo želi besedo? (Nihče.)

Dajem predlog odloka o izvolitvi sodnika Okrožnega sodišča v Kopru na glasovanje. Kdor je za, naj prosim dvigne roko! (Vsi delegati dvignejo roko.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je Družbenopolitični zbor soglasno sprejel predlagani odlok. S tem je bil v Družbenopolitičnem zboru izvoljen za sodnika Okrožnega sodišča v Kopru Boris Bekeš, sodnik občinskega sodišča v Piranu.

5. Predlog odloka o imenovanju namestnika okrožnega javnega tožilca v Novem mestu.

Predlog odloka je predložila Komisija Skupščine SR Slovenije za volitve, imenovanja in administrativne zadeve. Predlog odloka ste prejeli. Izvršni svet Skupščine SR Slovenije se strinja s predlogom odloka. Pričenjam razpravo? Kdo želi besedo? (Nihče.)

Dajem predlog odloka o imenovanju namestnika okrožnega javnega tožilca v Novem mestu na glasovanje. Kdor je za, naj prosim dvigne roko! (Vsi delegati dvignejo roko.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je Družbenopolitični zbor soglasno sprejel predlog odloka. S tem je bil v Družbenopolitičnem zboru imenovan za namestnika okrožnega javnega tožilca v Novem mestu Franc Žunič, namestnik občinskega javnega tožilca v Novem mestu.

6. Predlog odloka o razrešitvi sodnika Okrožnega sodišča v Kranju.

Predlog odloka je predložila Komisija Skupščine SR Slovenije za volitve, imenovanja in administrativne zadeve. Predlog odloka ste prejeli. Izvršni svet Skupščine SR Slovenije se strinja s predlogom odloka.

Pričenjam razpravo. Kdo želi besedo? (Nihče.) Dajem predlog odloka o razrešitvi sodnika Okrožnega sodišča v Kranju na glasovanje. Kdor je za, naj prosim dvigne roko! (Vsi delegati dvignejo roko.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je Družbenopolitični zbor soglasno sprejel predlog tega odloka. S tem je bil v Družbenopolitičnem zboru razrešen Borut Kobi dolžnosti sodnika Okrožnega sodišča v Kranju s 30. 11. 1977. leta.

7. Predlog odloka o določitvi števila in izvolitvi sodnikov porotnikov Okrožnega gospodarskega sodišča v Ljubljani.

Predlog odloka je predložila Komisija Skupščine SR Slovenije za volitve, imenovanja in administrativne zadeve. Predlog odloka ste prejeli. Izvršni svet Skupščine SR Slovenije se strinja s predlogom odloka. Pričenjam razpravo. Kdo želi besedo? (Nihče.)

Dajem predlog odloka o določitvi števila in izvolitvi sodnikov porotnikov Okrožnega gospodarskega sodišča v Ljubljani na glasovanje. Kdor je za, naj prosim dvigne roko! (Vsi delegati dvignejo roko.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je Družbenopolitični zbor soglasno sprejel predlog tega odloka. S tem je bilo v Družbenopolitičnem zboru izvoljenih 240 sodnikov porotnikov Okrožnega gospodarskega sodišča v Ljubljani.

Vračamo se na 2. točko dnevnega reda. Prosim poročevalca, da dá poročilo komisije v zvezi s predlogom stališč k osnutku resolucije!

Srečko Mlinarič: Pojasnjevanje bom skušal čimbolj skrajšati.

V prvi alineji je spremenjena vsebina, in sicer za: »z ustreznim in pravočasnim sprejemanjem tistih normativnih predpisov« dodajamo »in podzakonskih aktov«. V oklepaju seveda ostane: »ki pogojujejo uveljavljanje načel ustave in ostalih sistemskih predpisov v praksi«. To dopolnjujemo tudi s predpisi, ki sledijo zakonu.

Tretjo alineo dopolnjujemo tako, da za: »s tem, da se na vseh ravneh uveljavi odgovornost za polno uveljavljanje samoupravnega odločanja« dodajamo besedilo: »in nadzora nad izvajanjem sprejetih odločitev«. To pomeni, da gre pri tem tudi za uveljavljanje in pa da si moramo prizadevati tudi za uveljavljanje nadzora nad izvajanjem sprejetih odločitev.

V točki b) v drugem odstavku predlagamo besedilo: »Tam, kjer še nimajo razvojnih programov, morajo nosilci planiranja zaostri odgovornost tistih, ki so zadolženi, da se planski dokumenti pripravijo in sprejmejo v najkrajšem času«. Imamo številne akte, ki jih je treba še pripraviti, kar pomeni, da naj se najprej pripravijo in nato sprejmejo.

Točka č) je nova in se glasi: »Za dinamiko gospodarske rasti je pomembno tudi močnejše vključevanje v mednarodno delitev dela, kar narekuje povečano rast izvoza. Zato morajo delavci v organizacijah združenega dela, skupaj z vsemi družbenopolitičnimi organizacijami in skupnostmi, usmeriti vse sile v skupno in stalno akcijo za krepitev združevanja dela in sredstev na dohodkovnih osnovah in za uveljavljanje pravice do deviznega dohodka na tej osnovi. Iz tega sledi, da bo treba uvoz podrežati izvozu, pri tem pa bomo morali uveljavljati nadomestitev uvoženih surovin in proizvodov z domačimi. Za vključevanje v mednarodno menjavo dela je ob ustrezno usmerjeni politiki pomemben tudi pospešen razvoj obmejnega gospodarskega sodelovanja kot pomembnega dejavnika pri hitrejšem napredku manj razvitih obmejnih območij na temelju sodobnejših in dolgoročnejših oblik menjave in vsestranskega sodelovanja«.

Tudi točka d) je nova in se glasi: »V resoluciji predvideno oblikovanje sredstev za zadovoljevanje splošnih in skupnih potreb se mora gibati v odvisnosti od doseženega dohodka, to je počasneje od rasti družbenega proizvoda. O konkretnih odnosih morajo delovni ljudje odločati predvsem v okviru združenega dela, v katerem se neposredno srečujejo delavci iz materialne proizvodnje z delavci iz družbenih dejavnosti. Zato je treba prilagajati sprejete programe in vse materialne obveznosti doseženim dohodkovnim možnostim. Upoštevati je tudi treba dogovorjene prednosti, da bo dosežena takšna razvitost posameznih družbenih dejavnosti, ki bo prispevala k povečanju družbene produktivnosti dela in doseganju družbeno opredeljenih ciljev.

Resolucija se zavzema za stvarno planiranje sredstev za zadovoljevanje skupnih in splošnih potreb, pri čemer je poudarjen pomen svobodne menjave dela med delavci v materialni proizvodnji in delavci družbenih dejavnosti.«

V točki g) se za besedilom: »... strukture predelovalne industrije, gradnje infrastrukturnih objektov« doda besedilo: »ter ustvarjanje ugodnejših možnosti za zaposlitev«.

Točka 5 je nova in se glasi: »Družbenopolitični zbor ponovno poudarja poseben pomen razvoja kadrov in zagotavljanja kadrovske pogojev za uspešno uresničevanje planskih ciljev in nalog. Zato naj predlagatelj v predlogu resolucije opredeli naloge tudi na področju načrtovanja kadrovske potreb in razvoja kadrov, uresničevanja štipendijske politike, v skladu s sklepi in stališči Skupščine SR Slovenije, hitrejšega uveljavljanja posebnih izobraževalnih skupnosti in izobraževanja ob delu, načrtovanja kadrovske potreb in zagotavljanja kadrov za hitrejši in skladnejši razvoj v manj razvitih območjih in uskladitve investicijski hplanov z obstoječimi in razvojnimi možnostmi zagotavljanja kadrov kot sestavnega dela slehernega investicijskega projekta.«

Predloga posebne skupine oziroma tiskovnega sveta Predsedstva Republiške konference Socialistične zveze delovnega ljudstva Slovenije skupina ni upo-

števala, ker meni, da bi moralo to obravnavati Predsedstvo Socialistične zveze, ki je edini možni predlagatelj. Vsebina tega predloga je sicer na mestu, je pa seveda še čas, da bi ta predlog do oblikovanja predloga resolucije in njenega sprejema lahko upoštevali. Hvala lepa.

Podpredsednik Jože Božič: Ali želi kdo razpravljati v zvezi s predlogom dopolnitev? Besedo ima tovarišica Danica Jurkovič!

Danica Jurkovič (iz klopi): Ali ste na strani 5 v drugi alineji popravili besedilo: »ali si brezposelen«? (Smo.)

Podpredsednik Jože Božič: Želi še kdo razpravljati v zvezi s predlogom dopolnitev? Besedo ima tovarišica Tina Tomlje!

Tina Tomlje: Pripombo imam k dopolnitvi predloga stališč, ki jo je sedaj prebral tovariš Mlinarič. Ne gre za vsebinsko pripombo. Precej je v tem besedilu jezikovnih napak, kot na primer: »načrtovanje kadrovskih potreb«, »kadrovski pogoji«. Če se skupina strinja, naj bi to popravil nekdo, ki pozna jezik.

Podpredsednik Jože Božič: Še kdo želi razpravljati? Besedo ima tovariš Stane Markič!

Stane Markič: Pripombo imam k točki na tretji strani. Spremenjen je zadnji stavek, ki se glasi: »Resolucija se zavzema za stvarno planiranje sredstev«. Prej pa je bilo zapisano: »realno planiranje sredstev«. Ne vem, ali je kakšna razlika med »stvarno« in »realno«. Ali je bolj slovensko »stvarno« ali »realno«? Menim, da je za ljudi bolj razumljivo »realno planiranje« kot pa »stvarno planiranje«. Z realnim planiranjem ugotavljaš dejanske možnosti.

Nisem povsem dobro razumel, kakšen je predlog delovne skupine v zvezi z 12. točko. Ali naj gre v obravnavo na Predsedstvo Republiške konference Socialistične zveze? Zavzemam se za to, da sem vključimo še 6. točko in da povemo, da bi bilo dobro vsebino 12. točke glede sistema informiranja razširiti v tem smislu, da je treba ta sistem predvsem prilagoditi delegatskemu sistemu, odločanju delovnih ljudi in temu podrediti vse ostale naloge, ki se nanašajo na ta sistem. V zvezi s tem bo seveda treba proučiti tudi konkretne predloge. Škoda se mi zdi, da bi to povsem izpustili. Iz predloga delovne skupine bi tako lahko povzeli prvi del, ki se nanaša na delegatski sistem, drugi del, ki navaja povsem konkretne ukrepe, pa naj kasneje prouči predlagatelj oziroma naj obravnava predsedstvo Republiške konference Socialistične zveze. V besedilu je na primer navedena tudi gradnja doma Dela. Gre seveda za odločitev, ki jo je deloma že obravnavalo to predsedstvo, glede česar pa se je treba zelo konkretno opredeliti, ali naj se vključi v predlog resolucije.

Predsedujoči Jože Božič: Hvala! Ali še kdo želi razpravljati o predlogu dopolnitev? (Nihče.) Če nihče, dajem predlog dopolnitve stališč s pripombami in s pooblastilom skupini za izboljšavo terminologije na glasovanje. Kdor je za, naj prosim dvigne roko! (Vsi delegati dvignejo roko.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je Družbenopolitični zbor soglasno sprejel predlog dopolnitve stališč in predlogov k osnutku resolucije.

Dajem na glasovanje predlog stališč in predlogov k osnutku resolucije o politiki izvajanja družbenega plana SR Slovenije za obdobje od leta 1976 do leta 1980 v letu 1978 z globalno oceno razvoja SR Slovenije v letu 1977 in možnostmi razvoja v letu 1978, skupaj z dopolnitvami. Kdor je za, naj prosim dvigne roko! (Vsi delegati dvignejo roko.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je Družbenopolitični zbor soglasno sprejel predlog stališč in predlogov, skupaj z dopolnitvami.

Prehajam na 10. točko dnevnega reda, to je na predloge in vprašanja delegatov.

Na 45. seji tega zbora ni bilo postavljeno nobeno delegatsko vprašanje. Ali želi danes kdo postaviti delegatsko vprašanje? Ali morda želi kdo dati kak predlog? (Nihče.) Ker je s tem dnevni red 46. seje Družbenopolitičnega zbora izčrpan, zaključujem sejo zbora. Hvala.

(Seja je bila končana ob 14.45.)

skupno zasedanje zboru združenega dela in zboru občin

(23. novembra 1977)

Predsedovala: Mara Žlebnik,
predsednica Zbora občin

Začetek seje ob 9.25.

Predsedujoča Mara Žlebnik: Spoštovane tovarišice in tovariši delegati!

Pričenjam skupno zasedanje Zbora združenega dela in Zbora občin, na katerem bomo poslušali:

1. ekspozice Izvršnega sveta k osnutku resolucije o politiki izvajanja družbenega plana Socialistične republike Slovenije za obdobje 1976—1980 v letu 1978, ki ga bo podal tovariš Zvone Dragan, podpredsednik Izvršnega sveta Skupščine SR Slovenije,

2. uvodno obrazložitev k osnutku sprememb in dopolnitev dogovora o temeljih družbenega plana Socialistične republike Slovenije za obdobje 1976 do 1980, z odlokom o poblastitvi Izvršnega sveta Skupščine Socialistične republike Slovenije, da sklene dogovor o spremembah in dopolnitvah dogovora o temeljih družbenega plana Socialistične republike Slovenije za obdobje 1976 do 1980, ki jo bo podal tovariš Zdravko Praznik, direktor Zavoda Socialistične republike Slovenije za družbeno planiranje ter

3. uvodno obrazložitev k predlogu za izdajo zakona o družbenoekonomskih osnovah svobodne menjave dela, z osnutkom zakona, ki jo bo podal tovariš dr. Avguštin Lah, podpredsednik Izvršnega sveta Skupščine SR Slovenije.

Prehajamo na 1. točko dnevnega reda. Prosim tovariša Zvoneta Dragana, podpredsednika Izvršnega sveta, da poda ekspozice Izvršnega sveta. Besedo ima tovariš Dragan!

Zvone Dragan: Tovarišice in tovariši, delegati!

Z današnjim skupnim zasedanjem Zbora združenega dela in Zbora občin zaključujemo razpravo o osnutku resolucije za leto 1978, ki postaja tako po svoji vsebini kot tudi po pristopu in pomenu vse bolj instrument za konkretiza-

cijo ciljev in nalog srednjeročnega plana in dogovora o njegovih temeljih v skladu z načeli sočasnega in kontinuiranega planiranja. Opredelitve v ekspoziciji Izvršnega sveta pa odražajo tudi stališča, predloge in mnenja, izražena v dosedanjih razpravah v Družbenopolitičnem zboru in Republiškem svetu za gospodarski razvoj in ekonomsko politiko ter v delovnih telesih Skupščine SR Slovenije, Centralnega komiteja Zveze komunistov Slovenije, Republiške konference SZDL, Republiškega sveta Zveze sindikatov Slovenije in Gospodarske zbornice Slovenije. O nekaterih temeljnih nalogah razvoja v letu 1978 je razpravljalo tudi Predsedstvo SR Slovenije.

Ob prehodu v tretje leto uresničevanja družbenega plana SR Slovenije smo priča izredni aktivnosti na vseh ravneh družbenega snovanja, ki je z najnovejšim delom tovariša Edvarda Kardelja, »Smeri razvoja političnega sistema socialističnega samoupravljanja«, dobila idejno platformo v pripravah za XI. kongres ZKJ in VIII. kongres ZKS. Hkrati ugotavljamo pomembne premike v preobrazbi družbenoekonomskih odnosov, kar spodbudno vpliva na celoten razvoj materialnih proizvodjalnih sil družbe. Številni so namreč kazalci, ki upravičujejo sklep, da je prav široka in razgibana dejavnost pri uresničevanju zakona o združenem delu v veliki meri omogočila, da hitreje in uspešneje razrešujemo osnovne razvojne naloge kot tudi težave in slabosti pri tekočem gospodarjenju.

V zadnjih letih smo razvili široko in razgibano družbeno dejavnost, katere nosilci postajajo vse bolj sami delavci, delovni ljudje in občani. To je bistveni pogoj za uresničevanje pomembnih nalog, ki si jih zastavljamo pri preobrazbi družbenoekonomskega in političnega sistema in pri razvoju proizvodjalnih sil.

Razvijanje socialističnih samoupravnih družbenoekonomskih odnosov na podlagi ustave SFRJ in ustave SR Slovenije ter zakona o združenem delu je temeljna družbenopolitična naloga celotnega združenega dela. Sedanja aktivnost je usmerjena predvsem v snovanje samoupravnih oblik združevanja dela in sredstev, izpeljavo sistema svobodne menjave dela, preobrazbo odnosov med proizvodnjo in trgovino, graditev novega sistema gospodarjenja z denarjem in uveljavljanje samoupravnega sistema planiranja. Pri tem je povsem jasno, da globlje vsebinske preobrazbe družbenoekonomskih odnosov ne bomo uspeli doseči, če ne bomo tudi odločneje posegli v materialno bazo preseženih družbenoekonomskih odnosov.

Če strnemo oceno dosežkov, pomanjkljivosti in nalog pri uveljavljanju novih samoupravnih družbenoekonomskih odnosov, potem izstopajo predvsem naslednja področja:

1. Očitno je, da smo napravili prve pozitivne korake pri praktičnem uveljavljanju samoupravnega planiranja, toda družbeni in samoupravni plani niso statični instrument, nedotakljiva dogma, zato jih moramo v kontinuiranem procesu dopolnjevati in prilagajati stvarnim okoliščinam in možnostim. Vsaka dopolnjena ali spremenjena planska naloga čvrsto obvezuje nosilce planiranja, kot vse druge obveznosti, ki jih sprejemajo v samoupravnih sporazumih in dogovorih o temeljnih planov.

V osnutku resolucije zato predlagamo, da se zaostri odgovornost pristojnih organov in posameznikov pri uresničevanju obveznosti, ki so jih sprejeli v svojih oziroma skupnih planih in obenem v samoupravnih sporazumih in dogovorih o temeljnih planov. Obenem pa smo jasno opredelili, da je poslovanje organizacij združenega dela brez samoupravno sprejetega srednjeročnega plana ena temeljnih kršitev zakonskih norm, ki ogroža osnovne samoupravnega položaja delavca v združenem delu. Razvijanje samoupravnega sporazumevanja in druž-

benega dogovarjanja o razvojnih nalogah prispeva k temu, da bo združeno delo hitreje prevzemalo od državnih organov ekonomsko-politične funkcije družbenega razvoja.

V republiškem zakonu o sistemu družbenega planiranja, o katerem ravno sedaj začinjamo širšo razpravo, bomo upoštevali dosedanje izkušnje pri sprejemanju in izvajanju srednjeročnih planov za obdobje 1976 do 1980. Obenem bo ta zakon podal vsebinske, organizacijske in metodološke temelje pri oblikovanju, sprejemanju, izvajanju in dopolnjevanju družbenih in samoupravnih planov v skladu z načeli sočasnega in kontinuiranega planiranja.

2. Težnja, da bi čimbolj uspešno obvladovali reprodukcijske procese in tako zagotavljali uspešno izvajanje družbenih planov, postavlja v ospredje tudi nekatera temeljna vprašanja izdelave metodologije samoupravnega družbenega planiranja, nadaljnje graditve informacijskega sistema in poglobljenega pristopa k analizam družbenoekonomskega razvoja, zasnovanim na marksistični teoriji o družbeni reprodukciji in prilagojenim našim razmeram in potrebam.

Ni naključje, da je v zadnjem času ponovno v žarišču družbene pozornosti tako imenovana reprodukcijska in akumulacijska sposobnost združenega dela. Pri dosedanjem analiziranju se je reprodukcijska sposobnost gospodarstva običajno prikazovala le kot akumulacijska sposobnost, ki določa le možnosti razširjene družbene reprodukcije oziroma sposobnost vlaganja iz domačih in tujih virov v razširitev materialne osnove dela.

Zato ponovno poudarjamo, da je reprodukcijsko sposobnost treba gledati z vidika usklajenosti med blagovnimi in denarnimi tokovi družbene reprodukcije, upoštevajoč gibanja blaga in denarja na enotnem jugoslovanskem trgu in mednarodno menjavo. Tudi akumulacijska sposobnost mora biti materialno pokrita s tako strukturo družbenega proizvoda, ki lahko denarno akumulacijo pretvarja v stvarno. Zaradi enačenja reprodukcijske in akumulacijske sposobnosti smo se morda pogosto tudi odmikali od stvarnih materialnih možnosti reprodukcije in se bolj obračali k drugi plati reprodukcije, to je k tako imenovani denarni reprodukciji.

Potemtakem morajo biti elementi ponudbe in povpraševanja usklajeni globalno in strukturno, če nečemo, da bi prišlo do večjih motenj v enostavni in razširjeni reprodukciji. Če s tega vidika gledamo na reprodukcijske procese, potem moramo imeti jasen vpogled v celotno strukturo družbenega bruto proizvoda. Če v analizah obravnavamo samo družbeni proizvod, izpadejo materialni stroški kot pomemben element strukturne usklajenosti oziroma neusklajenosti. Družbeni proizvod pa vsebuje, kot je znano samo del enostavne reprodukcije, to je tisti del, ki je vezan na amortizacijo, ne pa tudi del, ki je vezan na materialne stroške. To nas tako v analizah kot pri ukrepih in akcijah preveč usmerja k sferi povpraševanja, ponudbeni strani pa slej ko prej posvečamo premalo pozornosti. Dejstvo je torej, da bomo lahko vplivali na povečanje reprodukcijske sposobnosti gospodarstva le, če bomo poznali in obvladovali vse materialne in denarne tokove ponudbe in povpraševanja, pri čemer je potrebno izhajati iz objektivnih ekonomskih zakonitosti.

3. Pri uveljavljanju dohodkovnih odnosov se v praksi kaže, da so družbeno-ekonomske osnove in povezanost posameznih kategorij, kot so skupni prihodek, skupni dohodek, združevanje sredstev in osebni dohodek, premalo obdelane. Marsikje se ustvarja videz, da je uresničevanje dohodkovnih odnosov nekakšen pravni plansko-analitski ali ozko računovodski problem, ne pa globoka sprememba materialnih in družbenih odnosov.

V preobrazbi združenega dela na novih družbenoekonomskih osnovah dajemo zato še poseben poudarek povezovanju in združevanju sredstev in dela. To pa terja akcijsko-ustvarjalni način dela in nastajanje kvalitativno novih rešitev. Stopnja uveljavljenosti novih družbenoekonomskih odnosov hkrati pomeni tudi stopnjo obvladovanja vseh pogojev odvijanja družbene reprodukcije. Razvoj dohodkovnih odnosov, tako v organizacijah združenega dela, predvsem pa med njimi, kot tudi v samoupravnih interesnih skupnostih in poslovnih bankah, je strateška naloga v tem trenutku izvajanja zakona o združenem delu.

Združevanje dela in sredstev proizvodnih in trgovskih organizacij združenega dela, vključno zunanjetrgovinskih, je neogiben ekonomski proces in zakonska obveznost organizacij združenega dela. Ocena dosedanjih rezultatov kaže, da so pri aktivnosti, razumevanju in obsegu urejanja medsebojnih odnosov doseženi določeni premiki. Še vedno pa so prisotne številne pomanjkljivosti in nedodelanosti družbenoekonomskih osnov, ki so podlaga za oblikovanje novih odnosov. Vzroki sedanjega stanja izvirajo še vedno iz poenostavljenega pojmovanja povezovanja trgovine in proizvodnje, ki se izraža v dokaj formalističnem pristopu in precenjevanju institucionalnih oblik združevanja.

V nekaterih večjih trgovinskih in proizvodnih organizacijah zaključujejo prav ta čas priprave delovnih osnutkov sporazumov, vendar je značilno, da razvojno politiko urejajo bolj splošno, poslovno politiko pa konkretnije. Obenem je premalo obdelana struktura vseh elementov, ki jih vsebuje skupni prihodek, in medsebojni odnosi, zlasti v okviru skupnega poslovnega rizika. Prav tako še niso uveljavljena določila zakona o združenem delu, o razčlenitvi pogojev in načinov uporabe dela sredstev skupnega prihodka, ki so rezultat izjemnih ugodnosti in vprašanje solidarnosti.

Podobna ugotovitev velja tudi za urejanje družbenoekonomskih odnosov med trgovino na drobno in organiziranimi potrošniki v skladu z zahtevami, ki so vsebovane v 78. členu zakona o združenem delu. V praksi so bile le načelne razprave brez obdelave osnov za medsebojno sodelovanje. Do sedaj je bilo sodelovanje med trgovino na drobno in organiziranimi potrošniki v krajevnih skupnostih čutiti le pri razvoju maloprodajne mreže.

4. V začetku leta 1977 so bili v Zvezni skupščini sprejeti zakoni o temeljih kreditnega in bančnega sistema, ki dosledno zahtevajo uveljavitev samoupravnih družbenoekonomskih odnosov tudi na denarnem področju. Bistvo teh sprememb je vzpostavljanje takih odnosov, da bodo delavci uspešneje obvladovali celotno področje denarja in denarnih tokov, kar bo vplivalo na hitrejši združevanje dela in sredstev na podlagi plana in dohodkovnih odnosov prek internih, temeljnih in združenih bank.

Zato morajo banke postati instrument organizacij združenega dela, s katerim v sistemu samoupravnega družbenega planiranja združeno delo povezuje delo in sredstva v kompleksnejše delovne procese, ki zahtevajo tudi primerne finančne rešitve. Od tega, kakšne odločitve bodo sprejele temeljne in druge organizacije združenega dela, samoupravne interesne skupnosti in druge družbene pravne osebe, ki v bankah združujejo sredstva, pa je odvisno, ali bo katera od dosedanjih poslovnih bank oziroma njihovih podružnic v bodoče delovala kot temeljna banka ali kot poslovna enota temeljne banke. Samostojne pa bodo tudi pri odločanju, ali bodo v posameznih združenih bankah združevale delo in sredstva za vse tisto, kar presega okvire in možnosti njihovih temeljnih bank. Pri dosednji aktivnosti so preveč prevladovala organizacijska in poslovno for-

malna vprašanja, premalo pa vsebinska, ki so bistvena za stvarno spremembo družbenoekonomskih odnosov na tem področju.

Proces sprememb v bančnem sistemu ne more ostati le na preprostem reorganiziranju dosedanjih poslovnih bank, saj morajo banke postati razvite samoupravne finančne asociacije celotnega združenega dela. V izpeljankah finančnih rešitev pri izvajanju samoupravnih sporazumov o temeljih planov bodo banke prav gotovo med osnovnimi nosilci nalog.

Ob tem se seveda odpirajo številna vprašanja, ki izhajajo iz materialne danosti sedanje organiziranosti bank, zato se bo vrsta problemov, kako urediti prenos obstoječih obveznosti članic na nove temeljne banke, razreševala tudi po 15. januarju 1978, ko bodo konstituirane temeljne banke in združena banka na podlagi sprejetih odločitev njihovih ustanoviteljev. Dejavnost temeljnih in združenih bank naj bi izhajala iz skupnih interesov, ki jih imajo razne organizacije združenega dela, samoupravne interesne skupnosti in druge družbene pravne osebe v procesu proizvodnje in pridobivanja dohodka in pri zagotavljanju racionalnega kroženja družbenih sredstev.

Zato prevelika pričakovanja, da bo neka temeljna banka svojim ustanoviteljicam lažje zagotovila dodatna sredstva, če bo tudi locirana čim bližje, niso vedno realna, niso pa tudi v odvisnosti le od obsega sredstev, ki se v tej temeljni banki združujejo. Če bi na preobrazbo bank imeli prevelik vpliv ozki lokalni interesi, bi napravili korak nazaj celo od dosedanjega stanja. Temeljni kriterij je in bo integralni interes združenega dela brez republiških in občinskih meja.

Javna razprava je tudi opozorila, kako pomembno je že v fazi, ko oblikujemo v SR Sloveniji temeljne banke in združeno banko, pospešiti proces oblikovanja finančnih služb oziroma internih bank v organizacijah združenega dela kot spodbujevalcev hitrejšega razvoja, ki bo temeljil predvsem na dohodkovnih povezavah, kvalitetnih dejavnih razvoja in novih odnosih v sistemu razširjene reprodukcije. Nobenega dvoma ni, da bo tudi proces oblikovanja internih bank vplival na celotno mrežo temeljnih bank v prihodnosti.

Zato sedanje aktivnosti pri preobrazbi bančništva ne štejemo kot nekaj dokončnega, temveč predvsem kot rezultat spoznanj združenega dela v sedanjem trenutku. Do formalnega roka za konstituiranje bank je nujno opraviti še nadaljnje napore, da se v samoupravne sporazume vnesejo dodatne kvalitete, predvsem vgrajevanje elementov izvajanja plana tozdogov prek bank, in v tem smislu omogočiti vključevanje tozdogov v več temeljnih in združenih bank.

Ob preprečevanju vseh možnosti odtujenega odločanja o dohodku delavcev v združenem delu je potrebno zagotoviti tako samoupravno koncentracijo denarnih središč, ki bo omogočala uresničevanje začrtanih planskih ciljev. Zato je potrebno med temeljnimi bankami v okviru združene banke krepiti skupno dogovarjanje, dohodkovno soodvisnost, združevanje sredstev in sporazumevanje o skupnih razvojnih usmeritvah in o politiki finančnih odnosov s tujino. Težiče aktivnosti združenega dela v temeljnih bankah pa mora biti usmerjeno na zagotavljanje ugodnejših splošnih pogojev za delo tozdogov in združenega dela kot celote, zlasti za združevanje sredstev za tekoče poslovanje in seveda v določenem obsegu tudi za razširjeno reprodukcijo.

5. Kljub znanim težavam, ki so spremljale uresničevanje svobodne menjave dela in proces dogovarjanja o programih razvoja za petletno obdobje, je bil s sklenitvijo samoupravnih sporazumov o temeljih planov narejen pomemben začetni korak k temeljiti preobrazbi družbenoekonomskih odnosov na področju družbenih dejavnosti. Hkrati pa je bil dosežen tudi določen napredek pri raz-

čiščevanju materialno-bilančnih odnosov v globalni delitvi družbenega proizvoda, čeprav nismo dosegli tistih razmerij, ki bi pomenila optimalno uskladitev med realnimi dohodkovnimi možnostmi združenega dela in njegovimi potrebami na različnih področjih družbene reprodukcije.

Nedvomno je nova kvaliteta, da so zbori delavcev tokrat prvič neposredno razpravljali in odločali o večletnih programih razvoja družbenih dejavnosti in o sredstvih zanje. V tem procesu so delavci družbenih dejavnosti začeli spoznavati, da njihov materialni položaj v bistvu le ni odvisen od nenehnega, s proračunsko miselnostjo obarvanega dialoga z družbo, marveč predvsem od učinkovitosti njihovega gospodarjenja s tistim delom družbenega dohodka, ki ga združeno delo namenja za programe in razvoj družbenih dejavnosti.

Brez čvrste zavesti o medsebojni dohodkovni soodvisnosti vseh udeležencev svobodne menjave dela ni možno smotrno samoupravno odločati o dohodku niti doseči skladnosti in celovitosti družbene reprodukcije. Zato je prav sporazumevanje v svobodni menjavi dela nemara največji preizkusni kamen samoupravljaljske zrelosti slehernega delovnega kolektiva, tako iz vrst uporabnikov kot tudi iz vrst izvajalcev. Več o teh procesih bosta vsebovali obrazložitvi k predlogu za izdajo zakona o družbenoekonomskih osnovah svobodne menjave dela in k osnutku sprememb in dopolnitev dogovora o temeljih družbenega plana.

Tovarišice in tovariši delegati!

Izvršni svet je Skupščini SR Slovenije že ob polletju letošnjega leta obširno poročal o tem, kako uresničujemo družbeni plan in dogovor o temeljih družbenega plana SR Slovenije v letošnjem letu. Na podlagi rezultatov o doseženem družbenoekonomskem razvoju v prvem polletju letos in prvih ocen o razvoju do konca letošnjega leta je že takrat nakazal tudi nekatere osnovne pereče probleme in odstopanja pri uresničevanju družbenega plana v prvih dveh letih njegovega izvajanja. Sedaj ko se bliža konec leta, je možno z večjo gotovostjo strniti dosežene rezultate, pa tudi oceniti probleme in težave pri uresničevanju družbenega plana v prvih dveh letih.

Rezultate, dosežene v tem obdobju, je potrebno oceniti s kvantitativnega vidika in zlasti z vidika uresničevanja kvalitativnih sprememb v gospodarjenju in razvoju, ki smo jih zastavili v tem petletnem obdobju.

1. Dinamika gospodarske rasti se v prvih dveh letih, ko je bila realna rast družbenega proizvoda okoli 4,5 %, približuje predvidevanjem družbenega plana (6,1 %), zlasti če upoštevamo, da se je že v družbenem planu računalo z nekoliko počasnejšo rastjo proizvodnje v prvih dveh letih od predvidene za celo plansko obdobje. Rast družbenega proizvoda v letu 1977 (6,1 %) pa bo celo višja, kot je bila predvidena v resoluciji (okoli 5 %).

Zaradi ekstremnih gibanj v posameznih letih, zlasti na področju industrijske proizvodnje, izvoza in uvoza, investicij, denarnih tokov, pa tudi cen in stroškov, doseženi rezultati še ne pomenijo uveljavljanja trajnejših osnov ekonomske stabilizacije. Na to opozarjajo zlasti ponovno poslabševanje odnosov v zunanjetrgovinski menjavi, povečan pritisk na cene, težnje po širjenju vseh oblik porabe prek možnosti realno ustvarjenega dohodka in še zlasti prepočasno uveljavljanje kvalitetnih faktorjev razvoja in rasti.

Z vidika uresničevanja nalog iz dogovora o temeljih družbenega plana in zagotavljanja razvojnih možnosti za uresničevanje sprejetih usmeritev namreč ugotavljamo premike v proizvodnji predvsem na področju energetike in začetne

premike v proizvodnji in predelavi hrane. Na področju surovinskih in izvozno usmerjenih dejavnosti je razvoj nekoliko manj izrazit in znotraj dejavnosti bolj diferenciran, vendar se v celoti gledano delež proizvodnje surovinskih dejavnosti v okviru industrije v obeh preteklih letih (1976, 1977) povečuje. Glede na kriterije o prestrukturiranju industrije zaostaja razvoj na nekaterih področjih strojegradnje in bazne kemije, kar lahko postane omejitveni faktor v razvoju.

Predhodni finančni rezultati poslovanja organizacij združenega dela s področja gospodarstva v devetih mesecih leta 1977 kažejo, da se je celotni prihodek povečal za 29,5 %, dohodek za 54,4 % in čisti dohodek za 33 %, vendar pa so predhodni podatki, ki jih je pred dnevi posredovala SDK, zaradi sprememb v obračunskem sistemu težko primerljivi z lanskim devetmesečnim obdobjem. Obenem so indeksi zelo varljivi tudi zaradi za tisti čas v lanskem letu nenormalno nizke ravni celotnega prihodka, dohodka in čistega dohodka.

Razporeditev dohodka gre še vedno v škodo čistega dohodka, ki je v temeljnih organizacijah združenega dela na voljo za osebne dohodke, skupno porabo delavcev, izboljševanje in razširitev materialne osnove dela in ustvarjanje in obnavljanje rezerv.

V okviru čistega dohodka sicer rastejo sredstva za izboljševanje in razširitev materialne osnove dela nekoliko hitreje kot osebni dohodki, pri čemer vendarle velja opozoriti, da so realni osebni dohodki na zaposlenega v letu 1977 že višji za približno 5 %, kar je močno nad ravnijo povečanja družbene produktivnosti dela (2,9 %). Podatki kažejo, da imamo v letu 1977 znatno število kršilcev obstoječih samoupravnih sporazumov o razporejanju dohodka in delitvi sredstev za osebne dohodke; zato opozarjamo, da je treba sedanje sporazume spoštovati, dokler ne sprejmemo novih, čimprej pa je seveda potrebno radikalno spremeniti obstoječi sistem delitve sredstev za osebne dohodke z novimi osnovami in merili nagrajevanja po dejanskih rezultatih živega dela in gospodarjenja z minulim delom. Z nekoliko počasnejšo rastjo osebnih dohodkov in s prilagoditvijo skupne porabe dejanskim gibanjem družbenega proizvoda v zadnjih mesecih letošnjega leta bi se po naši oceni lahko bolj približali tistim načelom resolucije za leto 1977, ki predvidevajo izdatnejšo krepitev materialne osnove združenega dela, čeprav vse kaže, da se ta predvidevanja ne bodo v celoti uresničila.

Celotna amortizacija, ki vključuje tudi del pospešene amortizacije, je porasla v devetih mesecih le za 7,2 %, kar pomeni, da realno upada. Obseg neplačane realizacije se je povečal za 13,5 %, čeprav je bila že lanska raven precej visoka. Močno so porasla tudi izplačila neto osebnih dohodkov, za 24,1 %, kar je precejšnje povečanje, če upoštevamo dokaj visok nominalni obseg v letu 1976.

V devetih mesecih letošnjega leta je 269 organizacij združenega dela prikazalo izgubo v znesku 1,3 milijarde dinarjev, kar je več kot ob polletju, pa tudi 5,5 % več kot na koncu lanskega leta. Seveda se še posebej zastavlja vprašanje, kje so vzroki za take izgube ob letošnji dinamični rasti, višji ravni cen in ugodnejših finančnih rezultatih. Če upoštevamo, da so žarišča izgub večinoma v istih organizacijah združenega dela kot leta 1976, potem so po ocenah predvsem v ospredju notranji vzroki. Sanacijski postopki niso dali trajnejših rezultatov, saj je očitno, da se izguba na nekaterih stalnih točkah že več let reproducira. Pomanjkanje kvalitetnih razvojnih programov je vsekakor eden temeljnih razlogov za nastanek ali celo povečevanje izgube v nekaterih organizacijah združenega dela.

2. Že večkrat smo poudarili, da je uveljavljanje kvalitetnih dejavnikov razvoja, kot so povečanje tehnične in tehnološke ravni, optimalna uporaba proizvodnih zmogljivosti, smotrnejša izraba delovnega časa, modernizacija proizvodnih procesov, sodobnejša organizacija dela in večji delež znanja in raziskovalnega dela v doseženem družbenem proizvodu, daljši proces, vendar gibanja v prvih dveh letih izvajanja družbenega plana očitno kažejo, da na tem področju ni prišlo do bistvenih premikov. To pa nas že ovira, da bi zagotavljali intenzivno gospodarsko rast in hitrejšo povečevanje realnega dohodka na kvalitativnih temeljih.

Dosežena rast družbene produktivnosti dela kot globalnega sintetičnega kazalca kvalitete oziroma uspešnosti gospodarjenja in razvoja znaša v prvih dveh letih v povprečju le okoli 1,7 %, kar znatno zaostaja za predvidevanji družbenega plana (okoli 3,6 %). Delež produktivnosti dela v prirastu družbenega proizvoda bo tako zaradi izrazito nizke ravni v letu 1976 v prvih dveh letih znašal le okoli 36 %, kar je znatno pod planiranim (65 %).

Eden izmed temeljnih razlogov za prepočasno rast produktivnosti dela je še vedno ekstenzivna rast zaposlenosti, ki je kljub relativno nižji rasti družbenega proizvoda večja od predvidene (v prvih dveh letih bo dosežena okoli 3,2 % rast zaposlenosti v združenem delu). Ob tem je na marsikaterem področju še vedno močno prisotno ekonomsko neutemeljeno zaposlovanje, zlasti pri administrativnih delovnih opravilih. Gibanje zaposlenosti v zadnjih letih kaže, da se zaposlovanje le počasi prilagaja upadanju proizvodnje in gospodarske rasti, da pa se nasprotno zelo hitro odzove naraščanju proizvodnje. Ugotavljamo, da je eden izmed temeljnih razlogov za ekstenzivno rast zaposlovanja zaostajanje v modernizaciji gospodarstva in v premajhni povezanosti osebnih dohodkov in dohodka z rezultati dela, zamujata pa tudi sklepanje in izvajanje določil samoupravnih sporazumov o minimalnih standardih za življenjske in kulturne razmere pri zaposlovanju delavcev.

V družbenem planu je dan velik poudarek tudi prehajanju na višjo stopnjo predelave, na povečanje deleža znanja v vrednosti končnih proizvodov in storitev. Na tem področju opazimo določene pozitivne premike, predvsem na področju elektronike in v strojogradnji, pri čemer bi se morala delitev dela razširiti tudi na vse komplementarne dejavnosti. Pri tem je zlasti pomembno, da se mora proces strukturiranja in organiziranja odvijati tako, da se bo naše gospodarstvo pojavljalo kot nosilec celovitejših poslov pri prenašanju tehnologij in pri gradnji objektov, zlasti v deželah v razvoju. Prav tako se morajo naše inženiring organizacije v večji meri pojavljati kot organizatorji dela in se na dohodkovnih osnovah povezati s proizvodnimi organizacijami združenega dela, bankami in trgovino, da bi komplementirali ponudbo na zunanjem in notranjem trgu.

Izkoriščanje proizvodnih kapacitet v slovenskem gospodarstvu je po posameznih področjih različno, na splošno pa nezadovoljivo. V letu 1975 so industrijske organizacije združenega dela v Sloveniji izkoriščale okoli 76 % proizvodnih zmogljivosti. V letu 1976 je bilo izkoriščanje proizvodnih zmogljivosti še slabše, saj je proizvodnja le malo porasla, medtem ko je v letu 1977, ko je gospodarska rast spet dinamična, zaznati določena izboljšanja. Glede uvedbe druge in tretje izmene ima slovensko gospodarstvo v primerjavi z vso Jugoslavijo slabše rezultate, pri čemer se je v našem gospodarstvu zasedenost v treh izmenah od leta 1973 slabšala, v zadnjih dveh letih pa se ne spreminja.

Tehnična opremljenost delovnih mest se je v zadnjih treh letih izboljšala. V okviru industrijskih dejavnosti je najbolj porasla v nekaterih surovinskih dejavnostih in v proizvodnji energije, v okviru nekaterih izvozno usmerjenih dejavnosti, kot npr. v elektroindustriji, tekstilni industriji in industriji usnja in obutve, pa se tehnična opremljenost bistveno ne izboljšuje.

3. V prvih dveh letih izvajanja družbenega plana so osebni dohodki in drugi osebni prejemki ter skupna poraba naraščali hitreje kot družbeni proizvod. Družbeni proizvod celotnega gospodarstva se je v času 1976—1977 povečal nominalno za 42 %, osebni dohodki in drugi osebni prejemki za 47 % in skupna poraba za 56 %. Prekoračitve so vplivale na povečanje deležev v družbenem proizvodu pri osebnih dohodkih od 39,1 % v letu 1975 na 40,6 % v letu 1977. Delež skupne porabe se je povečal od 18,2 % v letu 1975 na 20 % v letu 1977. Dveletna rast splošne porabe kaže, da ta zaostaja bolj, kot je bilo predvideno s srednjeročnim planom. Njen delež v družbenem proizvodu se zmanjšuje od 10,4 % v letu 1975 na 10 % po oceni v letu 1977, pri čemer je treba upoštevati, da je bil del nalog iz splošne porabe prenesen v skupno porabo. Več kot polovica sredstev (55 % v letu 1977) splošne porabe gre prek kotizacije federaciji.

Delež prirasta zalog v družbenem proizvodu celotnega gospodarstva se je v primerjavi z letom 1975 zmanjšal ter se od prejšnjih 10,7 % približuje 9 %. Delež celotnih gospodarskih investicij v osnovna sredstva je ostal na ravni iz leta 1975 (okoli 20,3 %), prav tako je ostal tudi delež celotnih negospodarskih investicij v osnovna sredstva (10,7 %) nespremenjen. V družbenem sektorju je delež gospodarskih investicij v družbenem proizvodu padel na 19,7 %, kar je enako predvideni udeležbi v srednjeročnem planu, vendar je znatno pod predvidevanji v letošnji resoluciji (21,5 %). Delež negospodarskih investicij v družbenem proizvodu družbenega sektorja še naprej ostaja na visoki ravni (9,6 %), čeprav smo v družbenem planu predvideli nižjo raven (8 %).

Iz podatkov izhaja, da se ob zmanjšanju deleža porasta zalog v družbenem proizvodu gospodarske investicije ostale na isti ravni, kar pomeni, da je bil ta prihranek pri zalogah uporabljen za povečanje osebnih dohodkov in skupne porabe, kar kažejo tudi podatki o strukturnih premikih te porabe v družbenem proizvodu. Osebni dohodki in skupna poraba naraščajo v primerjavi s planskimi cilji hitreje, splošna poraba stagnira, vse tri oblike porabe pa niso v skladu s planskimi okviri glede na ustvarjeni družbeni proizvod.

Vrednost vseh zalog (surovin in materiala, nedokončane proizvodnje, izgotovljenih izdelkov in trgovskega blaga) je po podatkih SDK v devetih mesecih 1977 znašala 64 155 milijonov dinarjev in se je v primerjavi z enakim obdobjem leta 1976 povečala za 29 %, skoraj enako kot celotni prihodek (29,5 %).

Podatki kažejo, da je bil v lokaciji zalog letos premik iz industrije. S tem se le delno popravlja lansko drastično zmanjševanje zalog v trgovini zaradi zakona o zavarovanju plačil. Iz primerjav izhaja, da je koeficient obračanja zalog, izračunan iz razmerja med celotnim dohodkom in vrednostjo zalog, enak kot v letu 1976, kar kaže, da se ekonomičnost uporabe zalog ni spremenila.

4. Ocena uresničevanja začrtane politike investiranja v letu 1977 je kljub temu, da je poteklo že skoraj celo leto, še vedno zelo nezanesljiva. Iz skromnih podatkov, ki jih imamo na razpolago, lahko sklepamo, da se tekoča investicijska dejavnost povečuje, ne moremo pa ta trenutek dati celovite in natančne ocene o uresničevanju začrtane politike sprememb v strukturi investicij.

Na podlagi poročil podpisnikov dogovora o temeljih družbenega plana izhaja, da je sicer zastavljena široka izgradnja objektov gospodarskih dejavnosti

tako imenovanega skupnega pomena, da pa intenzivnost izgradnje ni zadostna iz več vzrokov, zlasti še zaradi nezadostnega dotoka predvidenih finančnih sredstev. Zato bo po ocenah udeležba naložb v gospodarsko infrastrukturo v skupnih gospodarskih vlaganjih v osnovna sredstva v letošnjem letu (29,8 %) zaostala za predvideno v družbenem planu (34,3 %), predvsem zaradi prepočasnega uresničevanja nalog na področju prometne infrastrukture, čeprav je visoko nad deležem v letu 1975 (21 %).

Agroindustrijski kompleks ne bo uspel nadomestiti zaostankov iz preteklega leta, ko je znašal delež v skupnih vlaganjih v osnovna sredstva gospodarstva 6,1 %, medtem ko je predvideni delež v družbenem planu 8,8 %. Njegov delež v skupnih investicijah letos še vedno pada. V okviru kmetijskih investicij je največji zaostanek opazen pri izvajanju melioracij in urejanju kompleksov družbenih zemljišč, podoben zastoj pa je tudi pri prioritetenih naložbah v živilski industriji. Posebno vprašanje je oblikovanje proizvodnih skupnosti kmetov in vključevanje njihove proizvodnje v družbeno proizvodnjo. V letošnjem letu se je zlasti zaostriilo vprašanje hitrejša gradnje in rekonstrukcije objektov predelave mleka, posebno pozornost pa zasluži tudi gradnja sladkorne tovarne.

Na področju surovinskih dejavnosti so vse možnosti, da s pospešitvijo modernizacije v bazični kemiji, ki naj bi se nadaljevala tudi v prihodnjem letu, dosežemo planirana razmerja v strukturi celotnih investicij (9,4 %). Gospodarska vlaganja na drugih področjih, vključno s strojogradnjo in tujskim turizmom, bodo v letošnjem letu predvidoma dosegla nekoliko nižjo udeležbo kot v lanskem letu.

Na stanovanjskem področju statistični podatki za letošnje prvo polletje kažejo, da smo dokončali za 13 % manj stanovanj kot v enakem obdobju leta 1976. Tak izpad — ob ambiciozni planski nalogi, da bomo v obdobju 1976—1980 zgradili 65 000 stanovanj — ni niti rezultat pomanjkanja sredstev niti manjših gradbenih kapacitet, temveč predvsem rezultat zaostajanja pri pripravljanju in sprejemanju urbanistične dokumentacije, pridobivanju in pripravljanju komunalno opremljenih zemljišč in stalnega pomanjkanja nekaterih gradbenih materialov. Zato mora v naslednjem letu postati družbeno usmerjena stanovanjska gradnja osnovna oblika stanovanjske gradnje, pri čemer pa je v proces družbenega dogovarjanja in samoupravnega sporazumevanja o stanovanjski izgradnji nujno vključiti tudi področje urbanističnega načrtovanja in urejanja zemljišč. Ob istočasnem upoštevanju solidarnostne pomoči in subvencioniranja naj bi prehod na ekonomske stanarine zagotovil trajnejše vire v družbeni reprodukciji na tem področju, s tem, da si bomo tudi prizadevali najti ustrezne rešitve pri zagotavljanju sredstev za stanovanjsko gradnjo iz čistega dohodka, ki bodo zagotovile kontinuiteto na področju stanovanjske gradnje, seveda v skladu z zakonom o združenem delu in zakonom o ugotavljanju in razporejanju celotnega prihodka in dohodka.

V investicijski politiki je v naslednjem letu potrebno posvetiti posebno pozornost tistim področjem, ki imajo v družbenem planu prednost, pa na njih v prvih dveh letih niso bili doseženi zadovoljivi rezultati, to je zlasti na področju prometne infrastrukture, proizvodnje hrane, na nekaterih področjih strojogradnje in surovinskih dejavnosti, na področju modernizacije in prestrukturiranja predelovalne industrije skladno z znanimi planskimi kriteriji, ki pa jih moramo še bolj konkretno opredeliti, v usmerjenem izobraževanju in pri uveljavljanju raziskovalnega dela. Vsi nosilci razvojnih nalog morajo ponovno pregledati svoje investicijske programe in se v skladu s sistemom kontinuiranega planiranja od-

ločiti za preložitev ali podaljšanje tistih programov, za katere ni moč izdelati celovite konstrukcije financiranja, obenem pa razpoložljiva sredstva združevati za izvajanje prioriternih nalog. V prihodnje ne sme biti nobenega projekta širšega pomena, ki bi ga uresničili brez ustreznega deleža samoupravno združenih nekreditnih sredstev zainteresiranih organizacij združenega dela.

Odločitve pri investicijah bodo morale izhajati iz realnih konstrukcij predračunskih vrednosti in realno ocenjenih možnosti za združevanje sredstev. Obenem bodo morali nosilci investicijskih odločitev, zlasti upravljalci v temeljnih bankah, vse investicije ocenjevati posebno z vidika njihove usklajenosti z materialnimi bilancami in možnosti bolj usklajenih ekonomskih odnosov s tujino ter sproti preverjati učinkovitost posameznih naložb.

Medrepubliški dogovor o najemanju dodatnih finančnih sredstev iz tujine je v fazi intenzivnega usklajevanja. Pri tem poudarjamo, da pri medrepubliškem usklajevanju ne moremo pristati na take kriterije delitve tujih finančnih sredstev, ki bi povsem zavrli možnost najemanja dodatne tuje neto akumulacije v preostalih letih izvajanja srednjeročnega plana. Na tako stanje v Sloveniji vpliva tudi dejstvo, da letno naraščajo naše obveznosti do odplačevanja že najetih kreditov. Hkrati moramo povečati našo aktivnost pri izvozu opreme, ki se prodaja na kredit, zlasti v dežele v razvoju.

Manjši priliv tujih sredstev od načrtovanega bo vplival posebno na naložbe v prometno infrastrukturo, pa tudi modernizacijo predelovalne industrije. Seveda pa tako stanje še bolj zastruje vprašanje lastne akumulativne sposobnosti združenega dela, uveljavljanje kvalitetnih faktorjev rasti in razvoja in povečevanja realnega dohodka, od česar je vse bolj odvisna uspešnost uresničevanja srednjeročnih programov.

Omejene možnosti za uvoz opreme s konvertibilnega območja zahtevajo skrajno selektivnost pri usmerjanju uvoza opreme, hitrejši razvoj in modernizacijo lastnih kapacitet v Jugoslaviji za proizvodnjo kvalitetnejših strojev in naprav ter intenzivnejše izkoriščanje možnosti uvoza opreme iz vzhodnoevropskih socialističnih držav, prav tako pa razširitev obsega skupnih vlaganj s partnerji s konvertibilnega področja, kar po obstoječem sistemu ne bremeni kvot za uvoz opreme.

Sredstva za razširitev materialne osnove dela in sredstva amortizacije, oblikovana na ravni tozdog materialne proizvodnje, bodo v letu 1977 znašala okoli 20 milijard dinarjev v primerjavi s 17,6 milijarde dinarjev v letu 1976, od tega sredstva za razširjeno reprodukcijo 5,8 milijarde dinarjev v letu 1977 v primerjavi s 6,5 milijarde dinarjev v letu 1976. Ocena rasti lastnih virov temeljnih organizacij združenega dela v materialni proizvodnji za reprodukcijo omogoča tudi ugodnejša predvidevanja za rast materialnih vlaganj v osnovna sredstva v prihodnjem letu, saj bodo sredstva za razširitev materialne osnove dela in sredstva amortizacije predvidoma znašala skupaj okoli 24,6 milijarde dinarjev, sredstva za razširjeno reprodukcijo pa okoli 7,8 milijarde dinarjev.

Podatki iz preteklih let kažejo, da so bila zaradi nizkih lastnih sredstev tozdog za razširitev materialne osnove dela dodatna sredstva bank pomemben vir v okviru celotnih sredstev za reprodukcijo. Medtem ko je bil v letu 1976 obseg dodatnih bančnih sredstev 11 milijard dinarjev, je v letu 1977 obseg dodatnih sredstev bolj skromen, 6,5 milijarde dinarjev, v letu 1978 pa bo predvidoma znašal 10,4 milijarde dinarjev.

Dodatna sredstva samoupravnih interesnih skupnosti s področja gospodarstva iz prispevka prebivalstva in negospodarstva so znašala 2,5 milijarde dinar-

jev v letu 1976 in 2,7 milijarde dinarjev v letu 1977, ocenjena sredstva za leto 1978 pa znašajo 3,2 milijarde dinarjev. Tuja sredstva so bila udeležena s 3,7 milijarde dinarjev v letu 1976 in 2,5 milijarde dinarjev v letu 1977, medtem ko je ocena za leto 1978 okoli 1,5 milijarde dinarjev.

Na podlagi vseh teh virov so torej sredstva za enostavno in razširjeno reprodukcijo v materialni proizvodnji znašala 35,6 milijarde dinarjev v letu 1976 in 32,8 milijarde dinarjev v letu 1977, medtem ko se bodo po sedanjih ocenah povečala v letu 1978 na okoli 40,7 milijarde dinarjev. Od tega je za razširjeno reprodukcijo 24,6 milijarde dinarjev v letu 1976, 18,6 milijarde dinarjev v letu 1977 oziroma 23,9 milijarde dinarjev v letu 1978.

5. Medtem ko so bili v letu 1976 na področju ekonomskih odnosov s tujino doseženi relativno ugodni rezultati — ob realnem povečanju izvoza za 15 % in močno zmanjšanjem realnem obsegu uvoza, za kar 18 %, se je občutno izboljšalo pokritje uvoza z izvozom blaga (71,9 %) — se v letošnjem letu razmerja v zunanjetrgovinski menjavi močno zaostrujejo. Zaozstajanje je še posebej očitno na področju izvoza, saj je realni obseg izvoza nižji za okoli 5 %, medtem ko je realni obseg uvoza višji za 9 %. Taka gibanja dokazujejo, da so bili uspehi, doseženi v letu 1976 na tem področju, pretežno kratkoročne narave, saj so še vedno prisotni globlji vzroki za preskromno izvozno usmerjenost gospodarstva in njegovo preveliko odvisnost od uvoza reprodukcijskega materiala in opreme.

V letošnjem letu torej izvoz ni pomembno prispeval k dinamični rasti proizvodnje. Očitno ni trajnejših in kvalitetnejših osnov za večjo izvozno usmerjenost. Konkurenčna sposobnost gospodarstva se ne izboljšuje, kar je posledica nižje produktivnosti, slabše organiziranosti, premajhnega dohodkovnega povezovanja in združevanja dela in sredstev ter višjih domačih cen. Sistem povezovanja uvoznih pravic z izvoznimi dosežki v sedanjih odnosih ni dal pričakovanih rezultatov. Izvozne spodbude so bile prešibke, da bi ob premajhni konkurenčni sposobnosti gospodarstva delovale v smeri povečevanja izvoza. Prav tako je v organizacijah združenega dela še premalo prodrlo spoznanje o nujnosti aktivnejše izvozne politike za zagotavljanje boljše izkoriščenosti kapacitet, večje zaposlenosti in stalne prisotnosti na tujem tržišču.

Gibanja v letu 1977 kažejo na še vedno močno soodvisnost med dinamično rastjo proizvodnje in uvozom surovin in reprodukcijskega materiala. Povečana proizvodnja je usmerjena predvsem v zadovoljevanje potreb domačega trga in ne v izvoz, hkrati pa organizacije združenega dela premalo izkoriščajo ekonomsko utemeljene možnosti nabave domačih surovin in reprodukcijskega materiala, s čimer bi lahko v večji meri nadomestile uvoz.

V regionalni usmerjenosti blagovne menjave se ponovno močneje poslabšujejo uvozno-izvozni tokovi z razvitimi zahodnimi državami. Blagovna menjava s socialističnimi državami se povečuje, vendar ne dosega deleža iz preteklih let. Ugodno, vendar še vedno skromno, se povečuje izvoz v dežele v razvoju, medtem ko uvoznih možnosti iz teh dežel še nismo v celoti izkoristili. Rast izvoza blaga bo v prvih dveh letih dosegla komaj slabi dve tretjini predvidene povprečne rasti za to petletno obdobje. Kljub manjšemu izvoju in izdatnejšemu povečanju uvoza blaga v letu 1977 je v globalu letošnje pokritje uvoza z izvozom blaga še vedno okoli 60 %, vendar je pod predvidevanji resolucije za letošnje leto (64 %). Obenem je to razmerje na nižji ravni skupne zunanjetrgovinske menjave od predvidene.

Na področju ekonomskih odnosov s tujino bo temeljna naloga v letu 1978 glede na še vedno močno soodvisnost med rastjo proizvodnje in izvoza ter

uvoza surovin in reprodukcijskega materiala povečanje izvoza blaga in storitev in izboljšanje plačilnobilančnega položaja republike ob pospešitvi racionalnega nadomeščanja uvoza. Težišče uresničevanja vseh teh nalog se z novimi sistemskimi rešitvami dokončno prenaša na združeno delo. Zato je tembolj pomembno, da začne čimprej praktično delovati celoten organizem samoupravne interesne skupnosti za ekonomske odnose s tujino v republiki in federaciji, pri čemer se kot posebno vprašanje v SR Sloveniji postavlja intenziviranje maloobmejnega prometa v skladu s sprejetimi sporazumi.

6. V letošnjem letu postaja gibanje cen proizvajalcev in cen na drobno ponovno eno osrednjih področij, kjer bo potrebno z naporu celotnega združenega dela in ob aktivni vlogi ekonomske politike zadržati in utrditi lanske pozitivne dosežke, hkrati pa odpraviti najbolj izrazita neskladja v cenah proizvodov. Dosedanja gibanja cen kakor tudi ocena gibanj ostalih osnovnih kazalcev gospodarskih gibanj, ki so vzročno povezani z gibanjem cen, kažejo, da bo letošnji porast cen višji od dogovorjenega.

Seveda bo uresničevanje sprejete politike cen v naslednjem letu v osnovi odvisno od naporov in rezultatov, doseženih pri uveljavljanju učinkovitih ukrepov ekonomske politike na vseh ostalih področjih, z odločno usmeritvijo na modernizacijo proizvodne strukture in posodobitev ponudbe na domačem in tujih trgih, kar je tudi temeljni pogoj za postopno odpravljanje vseh dolgoročnih izvorov nestabilnosti in inflacije. Visoka stopnja inflacije lahko močno zavre napore za ohranjanje dinamične rasti proizvodnje na kvalitetnih osnovah in neugodno vpliva na razvoj samoupravnih odnosov ter združevanje dela in sredstev na vseh področjih družbene reprodukcije.

Izvršni svet se zato zavzema, da se pri oblikovanju cen izhaja iz objektivne analize vzrokov stvarnega dohodkovnega položaja organizacij združenega dela in vpliva porasta uvoznih cen in ugotovljenih večjih nesorazmerij v cenah, upošteva napore organizacij združenega dela za boljše gospodarjenje. Še posebej moramo pospešiti izdelavo novega sistema družbene kontrole cen, v katerem bo združeno delo na podlagi objektivnih kriterijev in upošteva objektivne ekonomske zakonitosti odločujoč dejavnik oblikovanja politike cen.

7. V razvoju družbenih dejavnosti je pglavitno vprašanje skladnost programov z osnovnimi strateškimi usmeritvami družbenega plana, tako po vsebinski usmeritvi kot tudi po deležu družbenega proizvoda, namenjenega za te dejavnosti. Ugotavljamo namreč, da se ne uresničujejo dogovorjeni prednostni programi usmerjenega izobraževanja, zaostaja pa tudi uresničevanje raziskovalnih programov, medtem ko se druge dejavnosti razvijajo hitreje. Družbene dejavnosti so v globalu še vedno v okvirih s srednjeročnim planom določenega deleža v družbenem proizvodu. V letu 1975 je delež sredstev samoupravnih interesnih skupnosti družbenih dejavnosti v družbenem proizvodu znašal 11,4 odstotka, leta 1976 12 odstotkov, leta 1977 pa 12,4 odstotka, medtem ko družbeni plan predvideva, da se bodo ta sredstva v celotnem planskem obdobju gibala med 12 in 13 odstotki družbenega proizvoda.

Glede na veljavne instrumente združevanja sredstev v letu 1977 je po oceni, ki jo je opravil Izvršni svet v oktobru, letos zaradi hitrejšega naraščanja osebnih dohodkov v združenem delu, ki služijo kot osnova za določanje prispevkov samoupravnim interesnim skupnostim, ponovno pretila nevarnost, da bodo v nekaterih samoupravnih interesnih skupnostih nastali znatni presežki nad dogovorjenimi sredstvi. Močan pritisk na povečanje sredstev je povzročal tudi ne-selektiven razvoj družbenih dejavnosti in dopolnjevanje finančnih konstrukcij

iz sredstev skupne porabe za izgradnjo in redno delovanje objektov, za katere so se občani odločali na podlagi referendumov o samopriskevku.

Koordinacijski odbor za sprejemanje samoupravnih sporazumov o temeljnih planov družbenih dejavnosti pri Republiški konferenci SZDL in Izvršni svet Skupščine SR Slovenije sta že oktobra priporočila samoupravnim interesnim skupnostim, da zagotovijo skladnost letošnje skupne porabe v okviru samoupravno dogovorjenih nominalnih zneskov za leto 1977. Samoupravne interesne skupnosti so zelo različno reagirale na ta priporočila. Večina jih je sicer resno obravnavala in ravnala skladno z njimi. Vendar pa je še vedno najbolj nejasno stanje v občinah, kjer po zadnjih podatkih 30 % ali 86 samoupravnih interesnih skupnosti ni sprejelo ustreznih ukrepov, kar potrjujejo napovedi, da bodo v nekaterih samoupravnih interesnih skupnostih do konca leta nastala občutna presežna sredstva in da bodo ta tudi porabljena. S tem bo prišlo do odstopanj od samoupravnih sporazumov o temeljnih planov in tudi od planiranih razmerij v delitvi družbenega proizvoda.

Zato je Izvršni svet ponovno proučil celotno problematiko presežkov in predlaga Skupščini SR Slovenije, da zahteva od vseh samoupravnih interesnih skupnosti, ki niso doslej upoštevale priporočila, da to store nemudoma. Pri tem naj se ravnajo po naslednjih družbeno dogovorjenih izhodiščih:

— Samoupravne interesne skupnosti s področja družbenih dejavnosti v merilu republike in občin smejo v letu 1977 porabiti združena sredstva največ do višine nominalnih zneskov, dogovorjenih s samoupravnimi sporazummi za leto 1977. Morebitno valorizacijo dogovorjenih zneskov glede na stvarna gibanja nominalnega družbenega proizvoda in na podlagi ocene izvajanja programov lahko opravijo po enakem postopku kot to velja pri sprejemanju samoupravnih sporazumov.

— Vsa sredstva nad dogovorjenimi zneski, ki se bodo oblikovala na osnovi prispevkov, je treba imobilizirati in vrniti vplačnikom sorazmerno z njihovimi vplačili.

— Tistim samoupravnim interesnim skupnostim, ki ne bodo dosledno uresničile teh stališč, se porabljeni presežki ne bodo vštevali v osnovo za leto 1978. Ustrezno pa se jim bo zmanjšala tudi prispevna stopnja v prvem kvartalu.

— Posebno velja priporočiti Skupnosti invalidskega in pokojninskega zavarovanja, ki ima največji obseg presežkov, da ponovno preveri svojo oceno presežkov in se odloči za vrnitev prispevka iz dohodka tozgov, vplačanega od 1. julija dalje.

— Ker rast osebnih dohodkov prehitava raven družbene produktivnosti dela, je potrebno vrnjene presežke temeljnim organizacijam združenega dela usmeriti za izboljšanje in razširitev materialne osnove dela.

— Izjemoma bi lahko uporabili del presežkov na način in do višine, ki ju pojasnjujemo v nadaljevanju ekspozicije, za valorizacijo osebnih dohodkov v osnovnem in srednjem šolstvu, gledališčih ter knjižnicah. Prav tako naj bi tudi Zveza skupnosti otroškega varstva Slovenije povečala dogovorjena sredstva po samoupravnem sporazumu za leto 1977 do 30 milijonov dinarjev, da izpolni svoje obveznosti za izplačilo nadomestil za podaljšani porodniški dopust.

Izvršni svet je na pobudo Sindikatov, samoupravnih interesnih skupnosti, Republiškega komiteja za vzgojo in izobraževanje in Republiškega komiteja za kulturo obravnaval tudi razmere glede materialnega položaja organizacij združenega dela in delavcev na področju osnovnega in srednjega šolstva, v gledališčih in knjižničarstvu. Podatki kažejo, da se je v teh dejavnostih močno po-

večalo zaostajanje osebnih dohodkov za gibanji v gospodarstvu. Za to je več vzrokov. Eden izmed njih je prav gotovo ta, da so v lanskem letu v nekaterih občinah sredstva za dogovorjene korekcije osebnih dohodkov porabili za investicije in razširitev dopolnilnega programa, čemur je sledilo tudi povečano zaposlovanje.

V skrbi za izvajanje politike, opredeljene v resoluciji in samoupravnih sporazumih o temeljih plana, Izvršni svet na podlagi usklajenih stališč z ostalimi družbenopolitičnimi dejavniki v republiki predlaga, naj se ta problem začne reševati takoj. V posameznih organizacijah združenega dela, interesnih skupnostih in občinah je položaj dokaj različen, zato je potrebno osebne dohodke usklajevati diferencirano in upoštevati naslednja stališča:

Osebnih dohodki v osnovnem šolstvu naj se uskladijo z osebnim dohodkom na pogojno nekvalificiranega delavca v republiki oziroma občini v letu 1976. V republiki to pomeni 3119 na pogojno nekvalificiranega delavca, kar je osnova za izračun solidarnosti. V občini to raven izračunajo tako, da upoštevajo dosežene osebne dohodke na pogojno nekvalificiranega delavca v občini v letu 1976. Do ravni 3119 se uskladijo tudi osebni dohodki v srednjem šolstvu, vendar le, če so osebni dohodki na posameznih šolah pod to ravni.

Osebnih dohodki v gledališčih in knjižnicah se uskladijo po istem postopku. Pri tem je potrebno dosledno izpeljati že zastavljeno akcijo v 12. občinah, ki delavcem niso dale ustrezni, v Kulturni skupnosti Slovenije delegatsko oblikovanih predlogov samoupravnih sporazumov o temeljih planov. Izvršni svet ugotavlja, da so posebno pereči osebni dohodki vrhunskih dramskih umetnikov. Zato priporoča pristojnim kulturnim skupnostim in izvršnim svetom občinskih skupščin, da se ta problem razreši istočasno s predloženimi korekcijami osebnih dohodkov v omenjenih dejavnostih.

Izvršni svet predlaga, da se za usklajevanje osebnih dohodkov poiščejo sredstva v okviru sprejetih samoupravnih sporazumov o temeljih planov in da se bolj racionalizira uporaba teh sredstev. Če teh možnosti ni, naj se uporabijo sredstva obstoječih rezerv samoupravnih interesnih skupnosti, če ni ustreznih rezerv, pa del presežkov v letu 1977. O uporabi presežkov za potrebe valorizacije se morajo odločiti zbori uporabnikov in zbori izvajalcev v skupščinah samoupravnih interesnih skupnostih. O tem naj razpravljajo tudi zbori združenega dela skupščin družbenopolitičnih skupnosti. V ta namen naj samoupravne interesne skupnosti ob hkratnem upoštevanju določil v samoupravnih sporazumih o medletnem vrednotenju programov pripravijo ter predložijo aneks k samoupravnemu sporazumu.

Odgovornost za konkretno reševanje problematike usklajevanja osebnih dohodkov morajo prevzeti predvsem samoupravne interesne skupnosti, ki so dolžne spremljati izvajanje samoupravnih sporazumov in poiskati možnosti za razreševanje vprašanj v okviru samoupravnih sporazumov o temeljih planov. Glede na to, da so občinske skupščine odgovorne za skladen družbenoekonomski razvoj, opredeljen v dokumentih družbenega plana občine, morajo pri odpravljanju vzrokov za neusklajenost prevzeti skrb in odgovornost ter sodelovati pri razreševanju vprašanj osebnih dohodkov v navedenih dejavnostih.

V preteklem obdobju je bil razvoj družbenih dejavnosti v strukturnem smislu močno neskladen, saj smo krepili predvsem materialni družbeni standard in socialno varnost, zanemarjali pa napore za racionalizacijo programov v posameznih družbenih dejavnostih v skladu z dohodkovnimi možnostmi in potrebami po prestrukturiranju teh dejavnosti. To je onemogočilo planirani razvoj

dogovorjenih prioriternih dejavnosti, saj bi v globalu zahtevalo delež dohodka, povečan nad planom, če bi kljub temu želeli uveljaviti dogovorjene prioritete. Če torej želimo s planom opredeljene prioritete družbene dejavnosti pospeševati v okviru dogovorjenega deleža dohodka za skupno porabo, bi morali pri vseh ostalih dejavnostih načrtovati za ostala tri leta planskega obdobja počasnejšo rast od sedanje. To pa pomeni, da bi morali programe teh dejavnosti ponovno temeljito proučiti in se nekaterim že opredeljenim ciljem začasno odreči.

Samoupravne interesne skupnosti bodo torej morale narediti še temeljitejšo selekcijo prioritet v fazi sprejemanja dopolnitev k sporazumom o temeljih planov in dopolnitev dogovora o temeljih družbenega plana SR Slovenije.

Če ta naloga ne bo opravljena v postopku samoupravnega sporazumevanja in družbenega dogovarjanja o razvojnih nalogah na področju družbenih dejavnosti, bo Izvršni svet prisiljen ukrepati v skladu s svojo ustavno funkcijo, da bi zagotovil izvajanje dogovorjenih planskih prioritet. Le na ta način bo s povečanim prilivom sredstev mogoče zagotoviti tudi ustrezne materialne možnosti za izvajanje dogovorjenih programov prioriternih dejavnosti, zlasti v usmerjenem izobraževanju.

Na področju skupne porabe se zavzemamo tudi za kompleksno ponovno proučitev celotnega sklopa vseh tistih socialnih pravic, ki se uresničujejo z izplačili osebnih prejemkov upravičencem. Nekatero izmed teh pravic namreč niso neposredno kvantificirane z zakoni, temveč je politika kvantificiranja in valorizacije izplačil prepuščena samoupravnim interesnim skupnostim, ki pogosto odločajo brez neposrednega in konkretnega predhodnega soglasja delavcev v združenem delu, ki združujejo sredstva v ta namen, zlasti pa brez soočanja z dejanskimi dohodkovnimi možnostmi. Med socialnimi pravicami so tudi nekatere, ki so bile v času svojega nastanka docela utemeljene kot socialni korektiv, ki pa zaradi spremembe splošnih razmer, povečane socialne varnosti delavcev in višje ravni osebnega standarda postopoma vse bolj izgublja svojo osnovno socialno funkcijo.

Zato menimo, da bo ena izmed pomembnih nalog v letu 1978, da proučimo ves sistem socialne varnosti v okviru tako imenovane skupne porabe. V bodoče moramo ta del skupne porabe prikazovati ločeno od sredstev za delo in razvoj družbenih dejavnosti.

8. V manj razvitih in obmejnih območjih so bili doseženi ugodni premiki predvsem na področju zaposlovanja. Število zaposlenih se je v desetih občinah, ki so v celoti opredeljene kot manj razvite, v letu dni povečalo za 5,8 %. To je znatno nad republiškim povprečjem, kar je v skladu s predvidevanji družbenega plana. Velja pa omeniti, da je v teh območjih še vedno precej nezaposlenih in so močno omejene možnosti zaposlovanja zdomcev, kar bo zahtevalo dodatne napore tudi v prihodnje.

Organizacije združenega dela povečujejo svoj interes za vlaganja v manj razvitih območjih, kar potrjujejo tudi podatki o odobrenih kreditih in o vloženih zahtevkih za kredite za naložbe v teh območjih. Kljub temu so še vedno v prevelikem obsegu prisotne težnje za vlaganja v matičnih lokacijah organizacij združenega dela. To je tudi eden od vzrokov za naraščanje števila novih delovnih mest v razvitejših območjih prek predvidenih okvirov. Pri vlaganjih v manj razvitih območjih je združevanje dela in sredstev še vedno premalo prisotno, saj so večinoma zasnovana na kreditih.

To pomeni večjo obremenitev gospodarstva v teh območjih, za katera je značilna nižja akumulativna sposobnost.

Manj ugodne ugotovitve veljajo za področje gospodarske infrastrukture, saj se naloge in obveznosti v manj razvitih in obmejnih območjih le delno uresničujejo. Modernizacija cestnega omrežja sicer poteka v skladu s sprejetimi obveznostmi, zato pa je precejšen zaostanek pri gradnji elektroenergetskih objektov, PTT omrežja ter objektov za varstvo voda in za oskrbo z vodo, kar otežuje tudi napore za hitrejši gospodarski razvoj in boljše življenjske pogoje občanov v teh območjih. Zaostaja pa tudi izvrševanje nekaterih sprejetih nalog na področju družbenih dejavnosti.

Tovarišice in tovariši delegati! Za današnjo sejo smo vam posredovali tudi izhodišča za pripravo proračuna SR Slovenije. Opredeljevanje obsega splošne porabe za prihodnje leto je močno oteženo zaradi visokega primanjkljaja v virih sredstev za poravnavo prispevka proračuna federacije v letošnjem letu. Rešitve, sprejete ob sprejemanju proračuna federacije za letošnje leto, so le delno omogočile pokrivanje kotizacije. Gibanja med letom pa so pokazala, da temeljni prometni davek — torej vir, iz katerega vse republike in pokrajini poravnava prispevke proračunu federacije — ne narašča tako, kot je bilo ocenjeno v začetku leta.

Rast temeljnega prometnega davka v SR Sloveniji je med najnižjimi v Jugoslaviji, saj je do konca oktobra porasel le za 17 % v primerjavi z enakim obdobjem leta 1976, prispevek proračunu federacije pa je letos za 22,7 % višji od lanskega. Primanjkljaj, ustvarjen v začetku leta, ko smo še skoraj do konca februarja uporabljali ves priliv temeljnega prometnega davka za poravnavo lanskih obveznosti do proračuna federacije, je med letom naraščal in v drugi polovici leta dosegel znesek nad 800 milijonov dinarjev in se po ocenah do konca proračunskega leta ne bo zmanjšal.

V drugi polovici leta so republike in pokrajini sprejele še obveznosti za kompenzacije, premije in regrese v kmetijstvu. Ob zadnji podražitvi naftnih derivatov in kave je SR Slovenija sicer usmerila za te namene del zvišanega prometnega davka, ki pa bo zadoščal komaj za slabo tretjino zneska, potrebnega za te namene. Skupni primanjkljaj, ki nastaja kot razlika med ustvarjenim prilivom temeljnega prometnega davka in prevzetimi obveznostmi, ki se iz njega poravnava, ocenjujemo že na več kot milijardo dinarjev, medtem ko bo dokončni znesek primanjkljaja znan šele v januarju 1978, ko bodo opravljeni vsi obračuni za letošnje leto.

Letošnji primanjkljaj v virih sredstev, iz katerih se krijejo obveznosti za proračun federacije, kompenzacije, premije in regrese, zahteva specifično ravnanje v pripravah izhodišč za proračunsko porabo SR Slovenije v prihodnjem letu, ko prehajajo v skladu z določili srednjeročnega plana obveznosti za kompenzacije, premije in regrese v kmetijstvu neposredno na republiko. Republiški proračun mora zagotoviti sredstva še za realizacijo nekaterih drugih novih nalog, kot so izvajanje dogovora o enotnih priznavalninah borcem in kmetom-borcem, izvajanje dogovora o prispevkih za Sklad solidarnosti z državami v razvoju in neuvrščeni državi in neuvrščeni državi in podobno. Za te nove naloge med obstoječimi viri sredstev republiškega proračuna ni mogoče iskati rešitev, ker so preobsežne.

Naloge in delovne programe, ki se financirajo iz republiškega proračuna, bomo zato morali omejiti na višino, ki jo je mogoče pokriti z obstoječimi, za prihodnje leto ocenjenimi viri sredstev republiškega proračuna. Znotraj teh nalog in programov bo seveda glede njihovega vrednotenja potreben selektiven

pristop, da bi tako s skrajno racionalnostjo omogočili ravnanje skladno s politiko, opredeljeno v resoluciji.

Izvršni svet Skupščine SR Slovenije se zato opredeljuje za tak pristop v sestavi republiškega proračuna:

1. ki bo omejil porabo republiških proračunskih sredstev za dosedanje naloge in programe v višini, ki jo omogoča ocena obstoječih proračunskih virov z indeksom 115;

2. za nove naloge, ki naj jih realizira proračun SR Slovenije, je potrebno opredeliti tudi nove vire sredstev. Novi zakon o temeljih davčnega sistema še ne bo uveljavljen v prihodnjem letu, zato lahko nove davčne vire iščemo le med tistimi, ki so v sedanjem davčnem sistemu še neizkoriščeni, kot davčni vir pa morajo biti dovolj veliki, da lahko pokrijejo nove naloge proračuna republike. Edini tak davčni vir, ki ga za razliko od nekaterih drugih republik in pokrajin še nismo uporabljali, je davek na osebni dohodek;

3. primanjkljaja, ki bo ugotovljen po koncu leta 1977 in predstavlja razliko med prilivom temeljnega prometnega davka, obračunanim za leto 1977, ter prispevkom proračunu federacije, opredeljenim za leto 1977, in zneskom za kompenzacije, regrese in premije za drugo polletje 1977, ki ga mora v skladu s sprejetimi dogovori med republikami in pokrajinama poravnati SR Slovenija (približno 1100 milijonov dinarjev), ne bo mogoče poravnati v predvidenem času niti z vpeljavo novih davčnih virov.

Izvršni svet Skupščine SR Slovenije se zato opredeljuje za tak pristop v seporavnali delno iz presežka priliva carin in uvoznih dajatev, ki bo ugotovljen konec januarja 1978 v skladu z določili, predloženimi Skupščini SR Slovenije v predlogu za spremembo in dopolnitev zakona o izvajanju proračuna federacije za leto 1977, delno pa s premostitvenim posojilom temeljnih bank v SR Sloveniji, ki bi ga vračali v skladu s prilivi iz novega davčnega vira. Glede na obseg sredstev bi moral biti davčni vir prav tako osebni dohodek, vendar bi tako veliko posojilo lahko pokrili v daljšem časovnem razdobju.

Proračunska poraba SR Slovenije je torej ob upoštevanju navedenih dejstev le v enem delu primerljiva s proračunsko porabo v preteklih letih. V drugem delu bo proračunska poraba v prihodnjem letu pomenila razreševanje nakopičenih problemov zadnjih let, pa tudi uresničevanje sprejetega srednjeročnega plana. Tudi proračunska poraba občin, v kateri že več let ugotavljamo vrsto problemov, ki jih z omejevanjem te porabe nismo sproti razreševali, bo v prihodnjem letu, tudi zaradi novih nalog, ki jih morajo prevzeti proračuni občin, izredno napeta.

Izhodišča za splošno porabo v občinah, ki so v razpravi, kažejo na to, da bo kljub mnogim pomislekom občinam za uresničevanje obveznosti, sprejetih z ustavo, zakoni in družbenimi dogovori, potrebno zagotoviti zadostne vire sredstev. Sedanja ocena virov sredstev kaže, da je le malo občin, ki pokrivajo svojo proračunsko porabo z lastnimi viri sredstev, da pa je veliko število tistih, ki potrebujejo dodatna sredstva iz republiškega proračuna.

Izvršni svet ocenjuje, da je med lastnimi viri sredstev občin potrebno z ustrežno davčno politiko poiskati še vse rezerve, ob predlogih za nove davčne vire za republiški proračun pa upoštevati tudi potrebo po morebitnih novih davčnih virih občin. Tako bi se lahko zmanjšalo število občin, ki se dopolnilno financirajo iz republiškega proračuna, in povečala odgovornost občin, da zagotovijo realizacijo programov, ki se financirajo iz občinskih proračunov, ob ustrezni realizaciji davčne politike.

Nakopičeni problemi v splošni porabi ob mnogih novih nalogah nakazujejo, da bo potrebno za uresničevanje v resoluciji začrtane politike, ki podreja gibanja vseh vrst porabe gibanjem v družbenem proizvodu, upoštevati te probleme in jih reševati skladno z dogovarjanjem o rasti osebne, skupne in splošne porabe, vendar tako, da ne bo več le splošna poraba tista, ki naj bi edina zagotavljala skladnost vseh vrst porabe z rastjo družbenega proizvoda.

Tovarišice in tovariši delegati! Na današnjem zasedanju skupščinskih zborov je v obravnavi tudi osnutek resolucije o politiki uresničevanja družbenega plana Jugoslavije v letu 1978, o katerem je tekla intenzivna razprava na skupni seji Republiškega sveta za gospodarski razvoj in ekonomsko politiko in delegacije Skupščine SR Slovenije v Zboru republik in pokrajin Skupščine SFR Jugoslavije, pa tudi v okviru Gospodarske zbornice Slovenije, družbenopolitičnih organizacij in v strokovnih institucijah. Na tej podlagi je Izvršni svet pripravljal stališča in predloge, v katerih je poudarjeno, da bi moral predlagatelj še v večji meri upoštevati temeljno izhodišče, da je na doseženi stopnji razvoja osnovni pogoj za dinamično gospodarsko rast močnejše vključevanje v mednarodno delitev dela, premalo utemeljeno pa je tudi razmerje med predvideno rastjo industrijske proizvodnje in gibanji v izvozu in uvozu. Prav tako niso finančno podkrepjene možnosti za predvideno akumulacijsko sposobnost gospodarstva oziroma predvideni obseg investicij.

Če primerjamo osnutka republiške in zvezne resolucije, lahko ugotovimo, da sta usklajena v skoraj vseh bistvenih točkah. Nekatere razlike pa so predvsem posledica specifičnih planskih obveznosti, večje konkretnosti v naši resoluciji, in zlasti v prilogi pri opredeljevanju nalog in nosilcev, kot tudi posledica različnega pristopa k razreševanju nekaterih razvojnih vprašanj. In prav zato je še posebej pomembno, da obravnavamo osnutka resolucij v Skupščini SR Slovenije istočasno, saj sta dokumenta močno povezana in medsebojno pogojena, in tudi zato, da bi dali delegaciji Skupščine SR Slovenije v Zboru republik in pokrajin jasne usmeritve za nadaljnje usklajevanje.

To je le nekaj pomembnejših ocen uresničevanja družbenega plana in letošnje resolucije ter problemov, predpostavk in razvojnih nalog v naslednjem letu. Na podlagi razprave in stališč z današnjega zasedanja skupščinskih zborov, upoštevajoč pri tem tudi pripombe in predloge ostalih družbenopolitičnih dejavnikov in strokovnih institucij, bo Izvršni svet v naslednjih dneh izoblikoval predlog resolucije o izvajanju družbenega plana SR Slovenije v letu 1978 in vam ga posreboval skupaj s prilogo v oceno in sprejetje na zasedanjih skupščinskih zborov konec decembra. Tedaj bo predsednik Izvršnega sveta v svojem ekspoziju temeljiteje razčlenil strateške razvoje naloge in ekonomsko politiko za leto 1978.

Predsedujoča Mara Žlebnič: Tovarišu Draganu se zahvaljujem za podani ekspozije.

Prehajamo na 2. točko skupnega zasedanja. Prosim tovariša Zdravka Praznika, direktorja Zavoda SR Slovenije za družbeno planiranje, da poda uvodno obrazložitev. Besedo ima tovariš Zdravko Praznik!

Zdravko Praznik: Tovarišica predsednica, tovarišice in tovariši delegati! S tem osnutkom sprememb in dopolnitev dogovora o temeljih družbenega plana Socialistične republike Slovenije za obdobje 1976—1980 postopoma zaokrožujemo sprejemanje dokumentov družbenega plana na področjih in o

vprašanjih, ki so posebnega pomena za razvoj Socialistične republike Slovenije. Kot je znano, je ob sprejemanju srednjeročnega družbenega plana še vedno močno zaostajal proces planiranja, zlasti v družbenih dejavnostih. Z družbenim planom smo sicer opredelili temeljno politiko razvoja, materialne okvire, smeri ukrepov in razvojne kriterije na tem področju, vendar pa z dogovorom niso bile opredeljene tudi konkretne obveznosti nosilcev, kar je bilo treba naprej storiti v procesu svobodne menjave dela, katere dosedanji rezultati so izraženi v samoupravnih sporazumih o temeljih planov družbenih dejavnosti.

Sedaj, ko so samoupravne interesne skupnosti s področja družbenih dejavnosti sprejele te sporazume, ostaja še, da dopolnimo tudi dogovor o temeljih družbenega plana Socialistične republike Slovenije.

Delo pri pripravi osnutka sprememb in dopolnitev dogovora o temeljih družbenega plana Socialistične republike Slovenije se je začelo že julija letošnjega leta, vendar pa sega še v čas, ko je teklo sprejemanje samoupravnih sporazumov o temeljih planov s področja družbenih dejavnosti, pa tudi drugih dogovorov in sporazumov. Težišče dela pri oblikovanju dokumenta je bilo predvsem na taki predstavitvi nalog iz samoupravnih sporazumov o temeljih planov in drugih dogovorov, ki naj čimbolj sintetično izrazijo medsebojne odnose in obveznosti podpisnikov pri tistih aktivnostih, ki imajo pri izvajanju svoje materialne posledice, hkrati pa tudi pri iniciranju novih nalog organizacijskega in povezovalnega karakterja, kakor tudi rešitev, ki zahtevajo potrebno enotnost pri preračunavanju sicer že sprejetih finančnih programov sredstev in postopkov v primerih višjega ali nižjega dotoka sredstev za izvrševanje sprejetih nalog.

Ceprav je bilo težišče dela na družbeni dejavnosti, so bile v dokument vgrajene tudi nekatere naknadne pobude podpisnikov, ki se nanašajo na naloge s področja pospeševanja skladnejšega regionalnega razvoja, razvijanja energetske baze in avtomobilske industrije, ki pa so v skladu z razvojno politiko družbenega plana Socialistične republike Slovenije, upoštevaje, da je tudi ta dokument, kot vsi drugi dokumenti, ki jih predvideva zakon o osnovah družbenega planiranja, dinamičen akt, ki ga je treba v skladu s skupnimi interesi podpisnikov in po načelu kontinuiranega planiranja še naprej dograjevati.

Dodatne pobude za razširitev seznama podpisnikov in za dopolnjevanje aneksa bodo zato zahtevale uskladitev z drugimi podpisniki, zlasti tistimi, kjer so soodvisnosti, tako dohodkovne kot poslovne, najintenzivnejše in s katerimi se že sicer srečujejo znotraj raznih oblik združevanja dela in sredstev. Še posebej pomembno je, da naj bodo nove naloge hkrati tudi dodatni pogoj za uresničevanje s planom dogovorjene politike in da so te naloge usklajene s plani bank kot sestavnimi deli planov združenega dela, ki so tudi pomemben instrument za uresničevanje politike družbenega plana. Vse to zahteva upoštevanje določb zakona o temeljih družbenega planiranja, to je sprejemanje dopolnitev po enakem postopku, kot velja za sprejemanje dogovora o temeljih plana, hkrati pa za vse tiste ukrepe, ki bi onemogočili eventualno neskladnost z drugimi planskimi dokumenti.

Naj še omenim, da družbenopolitični pomen tega aneksa in že sedanja aktivna vloga Socialistične zveze pri uveljavljanju svobodne menjave dela zahtevajo, da se kot nov podpisnik dogovora o temeljih družbenega plana Socialistične republike Slovenije vključi tudi Republiška konferenca SZDL Slovenije.

V nadaljevanju svojega poročila želim predvsem informirati o doslej izraženih smereh interesov posameznih podpisnikov med oblikovanjem aneksa

in jih soočiti z vsebinsko zasnovo osnutka. Zadržal pa bi se tudi pri tistih stališčih odborov Skupščine Socialistične republike Slovenije, ki se nanašajo na predloženi osnutek in za katere je moč že sedaj dati dodatne informacije, ne glede na to, da faza, v kateri je priprava tega dokumenta, omogoča in zahteva skrbno proučitev vseh stališč in predlogov, da bi tako v predlogu tega dokumenta kar najbolj uskladili širše družbene interese z interesi posameznih podpisnikov.

Kar zadeva energetske cone Koper velja naglasiti, da so dosedanja prizadevanja za dolgoročno reševanje energetskih problemov zahtevala spremembo dosedanjega teksta dogovora v smislu bolj celovite obravnave cone, ki bo poleg rafinerije obsegala terminale za naftne derivate in kemikalije, terminale za utekočinjene energetske pline in tiste petrokemične in druge industrijske kapacitete, ki so neposredno povezane z rafinerijo nafte. Omenjene spremembe so predvsem posledica dosedanjega dogovarjanja in usklajevanja v okviru federacije in rezultat razgovora s kuvajtskimi predstavniki, ki so za ta projekt pokazali poseben interes.

Proizvodnja osebnih vozil in avtomobilskih stanovanjskih prikolic v obsegu in z obveznostmi, ki so izkazane v dopolnitvi dogovora, je posledica vse večjega pomena, ki ga ima to področje glede na svoj obseg in vpliv na plačilno bilanco. Že sedaj je zaposlenih v neposredni proizvodnji več kot 7000 delavcev, sodelovanje pa je organizirano z okoli 200 kooperanti v Sloveniji in iz vse države. V tej fazi dogovarjanja o temeljih slovenskega plana je vključena le pobuda in obveznost Industrije motornih vozil Novo mesto, v teku pa so še nekatere dodatne pobude — tu mislim zlasti na Tovarno avtomobilov Cimos Koper — katere bo treba obravnavati po kriterijih, ki veljajo za dopolnjevanje tega dogovora.

Mnogi podpisniki so izrazili zahteve po vnašanju dodatnih obveznosti, ki pa imajo materialne posledice za druge podpisnike in tudi nimajo osnove v že sprejetih samoupravnih sporazumih o temeljih planov, kar pomeni, da jih zaradi tega ni moč upoštevati. Izrazita je bila tudi težnja po čimbolj nadrobnejšem prikazovanju nalog posameznih ožjih interesnih področjih, kar je v določeni meri v nasprotju s stališči, izraženimi tudi v skupščinskih odborih in tudi v nasprotju z že omenjenimi izhodišči za sestavo dokumenta, po katerih bi bilo treba dati prednost skupnim nalogam oziroma nalogam, ki imajo pomen za razvoj celotne Socialistične republike Slovenije.

Razumljivo pa je, da posamezne, tudi nadrobne naloge iz samoupravnih sporazumov, ne izgubijo svojega pomena, če niso vključene v ta dogovor. V celoti se seveda ne bo moč izogniti tudi delnemu ponavljanju tistih določb iz že sprejetih sporazumov, katerim pripisujejo posamezni podpisniki posebno pomembnost. Pozitivna stran tega je le v tem, da se na ta način posamezne naloge medsebojno bolj neposredno soočijo, kar odpira nove možnosti za večje podprejanje ožjih interesov širšim. Nekatere kritične pripombe k posameznim delom dogovora se v svojem bistvu posredno nanašajo na že sprejete samoupravne sporazume o temeljih planov, ki so, kot že rečeno, izhodišče za izdelavo aneksa.

Med drugim gre zlasti za ugotovljena odstopanja od stvarno predvidenih prioritet, kot so na primer razvoj usmerjenega izobraževanja, uveljavljanje rezultatov raziskovalnega dela in hitrejša rast primarne zdravstvene dejavnosti v primerjavi z razvojem kliničnih dejavnosti.

Te sicer upravičene kritične pripombe bi kazalo ponovno ovrednotiti v času pripravljavanja in sprejemanja aneksov k samoupravnim sporazumom o temeljnih planov družbenih dejavnosti in te sporazume nadalje dograjevati tako, da bodo prišle bolj do izraza prioritete, seveda ob ustrezni prerazporeditvi sredstev v korist teh prioritet.

Po priporočilih Izvršnega sveta Skupščine Socialistične republike Slovenije naj bi samoupravne interesne skupnosti čimprej začele postopek pripravljavanja teh aneksov, ki naj bi bili sprejeti do 1. marca prihodnjega leta, in jih v paketu tudi predložile temeljnim organizacijam združenega dela, kar pomeni hkrati tudi priložnost za nadaljnje uveljavljanje kvalitet tudi na tem področju družbenega delovanja.

Več sugestij je bilo danih tudi za širjenje spiska podpisnikov, med drugim tudi s tistimi, katerih narava dela je vezana na sklepe izvršnih svetov oziroma njihovih organov. Kolikor narekuje širitev podpisnikov konkretno sprejemanje novih obveznosti širšega pomena in če so ti pripravljene take obveznosti prevzeti, je ta širitev ne le potrebna, temveč tudi nujna.

Po mnenju predlagatelja pa ni potrebe po širitvi seznama podpisnikov za tiste pravne subjekte, ki po naravi svojega dela sprejemajo naloge od izvršnih svetov. Tu mislim zlasti na predlog, da se vključi kot podpisnik Služba družbenega knjigovodstva. Nekateri predlagatelji so tudi mnenja, da je treba razmejiti pristojnosti med republiškimi in občinskimi interesnimi skupnostmi. V teh primerih seveda ni moč iti mimo dejstva, da je zavezanec dogovora le podpisnik, to je med drugim tudi republiška interesna skupnost, medtem ko so občinske interesne skupnosti podpisnice občinskih dogovorov in seveda za te obveznosti potem ne morejo odgovarjati.

Večje število predlogov se nanaša na tako imenovani 23. a člen dokumenta, ki vključuje določbe glede preračunavanj realnih planov finančnih sredstev, sprejetih s samoupravnimi sporazumi, na nominalne plane in na urejanje vprašanj, ki se nanašajo na večji ali manjši dotok finančnih sredstev glede na dogovorjene in še posebej uresničene naloge.

Predlagatelj je imel za izhodišče programe nalog, izražene v realnih vrednostih in kot so bile dogovorjene s samoupravnimi sporazumi o temeljnih planov družbenih dejavnosti za obdobje do leta 1980, ter to, da je letno ovrednotenje teh planov odvisno od gibanja cen v preteklem obdobju in od gibanja dohodka v tekočem obdobju. Kolikor bi združevanje sredstev po sprejetih enotnih osnovah, merilih in virih omogočilo presežke ali primanjkljaje, naj bi se postopalo v skladu z določbami, predlaganimi v tem členu.

Predlagatelj je imel pred očmi dosledno spoštovanje programov nalog in sredstva, ki so za izvrševanje teh nalog dogovorjena, hkrati pa tudi neogibnost čvrstejše vzročne zveze med gibanjem dohodka in sredstev, porabljenih za uresničevanje nalog. Zaradi tega je v prvi točki tega člena predvideno sprotno usklajevanje nominalnih obsegov sredstev za dogovorjene programe z doseženim dohodkom. To bi bil eden od pogojev ne le za vzpostavljane trajnejše odvisnosti družbenih dejavnosti od materialnih možnosti, temveč zlasti pogoj za trajnejšo orientacijo teh dejavnosti v tiste aktivnosti, ki so v funkciji povečevanja družbene produktivnosti.

V pripombah k temu členu sta bili med drugim izraženi mnenji, ki sta se nanašali na izkazane presežke v letu 1976 in uporabo teh presežkov mimo določb družbenega dogovora o razporejanju dohodka v letu 1976. Te prekoračitve

so bile izvedene po sklepih skupščin občin, in to v glavnem za potrebe zdravstvenega varstva — tu gre za okrog 214 milijonov porabljenih presežkov.

Zaradi dosedanje neuskladenosti med tem dogovorom in sklepi skupščin je bila uporaba teh presežkov še vedno sporna. Zdravstvena skupnost Slovenije je pojasnila, da je uporaba presežkov ne le v skladu s sklepi skupščin občin, temveč tudi s sprejetimi samoupravnimi sporazumi o temeljnih planov. V taki situaciji meni predlagatelj, da bi bilo primerno 1. točko 23. a člena dopolniti tako, da se bo realizacija združevanja sredstev gibala skladno z doseženo rastjo dohodka v posameznih letih, upošteva ne le določbe družbenega dogovora o razporejanju dohodka v letu 1976 ter stališča, priporočila in sklepe Skupščine Socialistične republike Slovenije z julijske seje v tem letu, temveč tudi sklepe skupščin občin o uporabi presežkov v letu 1976.

Nekateri podpisniki so imeli pripombe o načinu preračunavanja realnih vrednosti sprejetih programov na nominalne vrednosti, kakor to sledi iz 2. točke 23. a člena. Izhodišče predlagatelja je bilo, da se realne vrednosti programov, sprejetih po samoupravnih sporazumi o temeljnih planov, preračunajo za leto 1978 na decembrski nivo cen iz prejšnjega leta, to je leta 1977, in se nato uskladijo polletno, devetmesečno in letno z gibanjem dohodka.

Na podlagi proučitve teh pripomb je Izvršni svet Skupščine SR Slovenije sprejel izhodišča za metodologijo, s katero je treba zagotoviti enoten pristop pri vrednotenju programov za leto 1978, ki so bili sprejeti s samoupravnimi sporazumi.

Nominalna vrednost programov v letu 1978 naj bo preračunana na podlagi upoštevanja cen iz preteklih let, odvisno od tega, na podlagi katerih cen je izračunan program po samoupravnem sporazumu. Tako ugotovljena vrednost programov pa bi se za leto 1978 valorizirala za odstotek, ki izhaja iz razlike med planiranim nominalnim porastom družbenega proizvoda in planirano realno rastjo družbenega proizvoda, to je v višini 10,5 %.

Na tej osnovi bi se globalne vrednosti programov uskladile s povečanjem nominalnega obsega družbenega proizvoda toliko, za kolikor je v planu predvideno povečanje cen.

Če sprejmemo to metodologijo, ni potrebe po 2. točki 23. a člena in po medletnem usklajevanju nominalnih obsegov sredstev za dogovorjene programe z doseženim nominalnim dohodkom in bi zadostovalo po mnenju predlagatelja, če se to usklajevanje vzpostavlja enkrat letno.

Glede na dosedanja odstopanja nekaterih samoupravnih interesnih skupnosti od usmeritve družbenih planov je po 3. točki 23. a člena predvideno, da bi se ta odstopanja postopoma uskladila v letih 1978—1980. V tej zvezi so nekateri podpisniki postavili vprašanje valoriziranja razlik, ki so posledica teh odstopanj. Predlagatelj je menil, da bi bilo treba tudi te razlike ovrednotiti na način, ki velja za vrednotenje globalnih programov.

Zaradi predvidenega podaljšanja dosedanjih osnov in virov za svobodno menjavo dela do 31.12.1978 pa bo pomembno v prihodnjem letu intenzivno prevrednotiti nove osnove, merila in vire po zakonu o družbenoekonomskih osnovah svobodne menjave dela, da bi tako zagotovili uspešno uresničevanje tega zakona s 1.1.1979, hkrati pa prilagodili tudi prispevne stopnje izvajanju nalog po samoupravnih sporazumi o temeljnih planov družbenih dejavnosti. Hvala lepa.

Predsedujoča Mara Žlebnik: Tovarišu Prazniku se zahvaljujem za podano obrazložitev. Prosim tovariša dr. Avgušтина Laha, podpredsednika Izvršnega sveta, da poda uvodno obrazložitev k naši skupni 3. točki!

Dr. Avguštin Lah: Spoštovano predsedstvo, spoštovane tovarišice in tovariši delegati! Po vrsti razprav v delovnih telesih zborov Skupščine SR Slovenije, Družbenopolitičnem zboru in v organih samoupravnih interesnih skupnosti na republiški ravni, v katerih pa odsevajo tudi stališča delegacij iz občin, je vse bolj poudarjeno pričakovanje, da bo Skupščina SR Slovenije čimprej sprejela zakon, ki bo okvirno sistemsko uredil in zagotovil pogoje za svobodno menjavo dela družbenih dejavnosti. Na osnovi ustave in zakona o združenem delu se že na široko uveljavljajo novi družbenoekonomski odnosi. Delavci v združenem delu, pa tudi delegati v samoupravnih interesnih skupnostih ocenjujejo, da so potrebne konkretnejše sistemske izpeljave, ki bodo omogočile svobodno menjavo dela. Podobne so tudi ocene družbenopolitičnih organizacij, ki posebej opozarjajo na nove programe in preusmeritve družbenih dejavnosti, katere bodo le skupno uresničili izvajalci in uporabniki storitev. Zato niso več potrebne dodatne utemeljitve o pomenu in namenu zakona, ki bo omogočil svobodno menjavo dela v vseh njenih oblikah in tokovih in pri tem tudi uresničevanje širših družbenih interesov, ki jih bodo uresničevali udeleženci svobodne menjave dela v procesu samoupravnega sporazumevanja o programih in o uresničevanju programov družbenih dejavnosti.

Iz poročil skupščinskih odborov in iz stališč Družbenopolitičnega zbora ter iz ocen samoupravnih interesnih skupnosti povzemamo, da podpirajo sprejetje in skrajšani postopek sprejemanja zakona. To nas vse zavezuje, da čimprej pripravimo predlog zakona in pri tem je potrebno še razčistiti nekatera vprašanja. Že pri pripravljanju osnutka smo spoznavali, da kljub jasnim ustavnim načelom in podrobnim določilom zakona o združenem delu ni lahko izpeljati ustrezne uporabne rešitve.

Graditi moramo iz izhodišča, da so družbene dejavnosti del združenega dela, potreben člen pri ustvarjanju dohodka in pri pospeševanju razvoja in se zato vključujejo v neposredno planiranje in dogajanje na področjih, za katera delujejo. Bistveno je namreč ugotavljanje interesov in potreb po storitvah in ugotavljanje možnosti za uresničevanje gospodarskih razvojnih programov in določenega družbenega standarda. Prilagajanje družbenih dejavnosti potrebam združenega dela, v katerih so osrednje težnje po napredovanju, premika družbene dejavnosti iz tradicionalnega zaostajanja v dejavnike tekočih dogajanj in razvojnih tokov. To terja preobrazbo večjega dela družbenih dejavnosti. Pomeni pa tudi, da bodo uporabniki poleg neposrednih razreševali tudi skupne družbene interese in naloge. Ob sistemskem razreševanju pogojev za svobodno menjavo dela je potrebno intenzivno razvojno delo; razviti je potrebno takšne metode planiranja, usklajevanja in programiranja, ustrezne poti združevanja dela in sredstev, neposrednega sodelovanja v akciji in usposabljanja, da ne bodo ovirale uveljavljanja novih odnosov in razvojnih tokov.

Pri pripravljanju osnutka zakona smo našo opredelitev gradili na ustavi SRS, na zakonu o združenem delu ter na stališčih o uresničevanju samoupravnih družbenoekonomskih odnosov v družbenih dejavnostih, ki sta jih opredelila Zvezni svet za vprašanja družbene ureditve in Zvezni svet za gospodarski razvoj in ekonomsko politiko (objavljena so bila v Beogradu 10. maja 1977). Prav tako smo upoštevali gradivo o osnovah družbenoekonomskih od-

nosov med delavci družbenih dejavnosti in uporabniki njihovih storitev, ki ga je pripravila posebna komisija Republiškega sveta za vprašanja družbene ureditve (objavljeno je bilo v Poročevalcu Skupščine SRS, 25/7—1977). Dragocene pa so zlasti razlage v razpravi E. Kardelja o smereh razvoja političnega sistema socialističnega samoupravljanja in stališča raznih političnih organov. Družbenoekonomske osnove svobodne menjave dela ureja federacija; upoštevali smo zasnovo zakona o ugotavljanju in razporejanju celotnega prihodka in dohodka, prav tako pa tudi zvezni zakon o temeljih sistema družbenega planiranja. Republiški zakon o družbenem planiranju pa bo zajel tudi osnove planiranja v družbenih dejavnostih.

Z vsem tem je jasneje podčrtano, da bi z zakonom, katerega sprejetje predlagamo, urejali le sistemske osnove in druge pogoje za samoupravno sporazumevanje o programih storitev družbenih dejavnosti, torej za namensko združevanje dela in sredstev in za ustrezne dohodkovne odnose, ki izvajalcem storitev zagotavljajo enak družbenoekonomski položaj, kot ga imajo uporabniki. Enak družbenoekonomski položaj pomeni uveljavljanje dohodkovnih odnosov v družbenih dejavnostih in soodvisnost od dohodka, ki se ustvarja v gospodarstvu, enakopravno sodelovanje pri oblikovanju programov, skupno napredovanje v razvoju in na osnovi tega tudi nagrajevanje po delu in uspehih. Upoštevati pa seveda moramo posebnost, da se uspešnost delovanja družbenih dejavnosti pokaže šele čez določeno obdobje in da so tudi znotraj teh dejavnosti znatne razlike. Za gospodarstvo je posebnega pomena, kako usposablja in vključuje v svoja razvojna prizadevanja raziskovalno dejavnost in razvija usposabljanje delavcev. Prav tako je važna skrb za zdrave delovne pogoje, za zdravje delavcev in za takšne razmere, da delavci lahko sprostijo vse ustvarjalne sposobnosti in dosežejo visoko delovno storilnost in dohodek.

Še nekaj misli o vprašanjih, ki so v razpravah zbudila največ zanimanja in iskanja. V odborih se ponavljajo nekateri pogledi, ki smo jih presojali že v nekajmesečnem pripravljanju tez in osnutka zakona.

Najprej o naslovu, naravi in zgradbi zakona. Naslov mora nakazovati bistvo zakona, obenem pa mora biti kratek in razumljiv označevalec vsebine. Že sedaj nas samoupravni dejavniki sprašujejo, kaj je z »zakonom o svobodni menjavi dela« in tudi mi smo v dosedanjih razpravah iz praktičnih razlogov uporabljali ta, sicer netočen delovni naslov. Prav takšnega predlaga Odbor za družbenoekonomske odnose Družbenopolitičnega zbora Skupščine SR Slovenije, Zakonodajno-pravna komisija pa ga je izpopolnila v »zakon o svobodni menjavi dela v družbenih dejavnostih«. V pripravi smo pretehtavali različne predloge; enotni smo bili le v ugotovitvi, naj bo naslov kratek in uporaben, prvi člen zakona pa naj natančno pojasnjuje vsebino in namen zakona. Z njim ustvarjamo le sistemske osnove in pravni red, ki naj omogoča vse oblike svobodne menjave dela. Pri tem ne gre samo za družbene dejavnosti in tudi ne samo za menjavo v teh dejavnostih. Predlagatelj bo pozorno proučil predloge in ponudil ustrežnejšo rešitev.

Zgradba zakona sledi zgradbi zakona o združenem delu. Za temeljnimi in splošnimi določbami (prvo poglavje) so v ospredju (drugo poglavje) družbenoekonomske osnove svobodne menjave dela, in to je prevladalo tudi v predlogu za naslov zakona. V tem poglavju je bilo največ iskanja pravnjega razmerja med tem, kar naj določa zakon in kar naj urejajo samoupravni dokumenti. Zato je poudarek na samoupravnem združevanju sredstev in dela, na zasnovi samoupravnih sporazumov, na dohodkovnih odnosih in osnovah gospo-

darjenja v temeljnih organizacijah in delovnih skupnostih družbenih dejavnosti. Ob tem poglavju je treba razčistiti, kako daleč sega planiranje in kaj je usklajevanje ipd.

Opozorila odborov, da je potrebno bolj podčrtati neposredno menjavo dela in tudi menjavo dela po krajevnih skupnostih, bomo upoštevali. Prepričani smo, da je za napredek gospodarskih in družbenih dejavnosti velikega pomena neposredno sodelovanje med delavci in organizacijami vseh oblik v združenem delu ter med delavci ustreznih družbenih dejavnosti in njihovimi organizacijami ali skupnostmi. Neposredna menjava dela pomeni realno planiranje kadrov, ustrezno usmerjanje, usposabljanje in štipendiranje, pomeni bistvene tehnološke in razvojne probleme, usmerjene raziskovalne projekte in s tem tudi ustrezen napredek v raziskovalnem delu. Nadalje pomeni pospeševanje preventivnega zdravstva, zlasti skrb za zdrave delovne pogoje in navade delavcev, pomeni tudi pomoč družinam delavcev pri skrbi za otroke in se tako povezuje z menjavo dela v krajevni skupnosti. Vse to vpliva na produktivnost in je potrebno obravnavati pri planiranju pogojev za delo in razvoj. Vendar je v tem veliko posebnosti med različnimi storitvami, od ene do druge delovne ali krajevne skupnosti in se vse to ureja s samoupravnimi sporazumi. Zakon mora ustvariti pogoje in sprostiti takšne tokove.

Ob tem pa se zavedamo še nekaterih značilnosti. Delavci v marsikateri organizaciji združenega dela preveč pričakujejo od splošnega napredka in prizadevanj drugih, in če niso povezani v skupnosti, kjer skrbijo tudi za njihove razvojne možnosti, ostanejo ob strani razvojnih tokov. Tudi vrsta organizacij in skupnosti v družbenih dejavnostih opravlja storitve za neštete in često vnaprej nežnane uporabnike storitev. Zato je potrebno te povezave ustvariti prek delegatskih povezav v samoupravnih interesnih skupnostih. Seveda samoupravne interesne skupnosti ne morejo nadomestiti odgovornosti in dejavnosti tozgov oziroma udeležencev sporazumov, so le mesto dogovarjanja in pomagajo delavcem pri uresničevanju teh nalog. Odločajo delavci, in pri tem ne uresničujejo le svojih interesov in planov, temveč prav tako skrbijo za napredek ustreznih odnosov sploh in uresničujejo poleg svojih neposrednih potreb tudi širše družbene potrebe in dejavnosti.

V tem je potrebno videti podčrtanost ustvarjanja neposrednejših odnosov s pomočjo samoupravne povezanosti v samoupravnih interesnih skupnostih v osnutku zakona. Na osnovi tega systemskega zakona bodo sprejeti prenovljeni zakoni o samoupravnih interesnih skupnostih na posameznih področjih družbenih dejavnosti; do predloga tega zakona bodo izdelani tudi že osnutki teh posebnih zakonov. V ustreznih poglavjih (tretjem in četrtem) osnutka zakona so povzete dosedanje izkušnje in usmeritve iz zakonov in stališč, ki smo jih že prej označili.

Odprta vprašanja so ostala ob ekonomskem instrumentariju, s katerim se oblikujejo sredstva za uresničevanje programov in svobodni menjavi dela prek samoupravnih interesnih skupnosti. Delavci delajo in združujejo sredstva za določene skupne naloge, za napredek dela in proizvodnje, za razvoj družbe in posebne programe, vključno za medrepubliško in mednarodno sodelovanje. Ta naloga ostane poleg še tako razvite neposredne menjave. Zagotoviti je treba dvoje: da to ne postanejo od delavcev odtujena sredstva in da se ustrezno opredelijo viri, odločanje o sredstvih in tehnika poslovanja. Podlaga za te rešitve je dana v zakonu o združenem delu in v stališčih zveznih svetov. Tu smo pričakovali več pomoči odborov in vseh drugih družbenih dejavnikov, ker

mimo tega ni mogoče, ob tem se razčiščujejo tudi vprašanja planiranja, hkrati pa moramo skrbno pretehtati mero teh določil, da ne bi presegli pooblastil ustave za zakonsko urejevanje svobodne menjave dela prek samoupravnih interesnih skupnosti.

Naposled še nekaj besed o obsežnosti in globini zakonskega urejanja osnov svobodne menjave dela. Predlagatelj zakona se je ob raznih variantah odločil za uvajanje pogojev za svobodno menjavo dela družbenih dejavnosti. To pomeni, da posvečamo posebno pozornost dejavnostim, ki prispevajo k dohodku in razvoju gospodarstva in uresničujejo širše družbene interese, zlasti še posebne pogoje na področju kulture, družbenih ved, varovanja človekovega okolja, premagovanja neskladij v razvoju ter mednarodnega sodelovanja. Drugo področje je uresničevanje socialnih pravic in pravic iz minulega dela; za te namene gre namreč polovica sredstev t. i. skupne porabe in uresničevanje teh nalog je tudi odgovornost družbenih dejavnosti. V svobodni menjavi dela družbenih dejavnosti se uresničuje tudi solidarnost delavcev z drugimi delovnimi ljudmi in občani. Vzajemno se uresničujejo skupne naloge in cilji družbenega razvoja ter zato ustvarjajo ustrezne samoupravne povezave. Svobodna menjava dela ni samo od neposrednih interesov odvisen družbenoekonomski odnos; uresničuje se v mejah realnih potreb glede na objektivne materialne možnosti združenega dela in prioritete, ki jih postavlja. To je zakonitost družbenega razvoja v pogojih samoupravne socialistične družbe, ki jo je treba v največji meri upoštevati pri planiranju in usklajevanju oziroma v tokovih samoupravnega sporazumevanja in družbenega dogovarjanja. Z novimi družbenoekonomskimi odnosi dobivajo samoupravno sporazumevanje, družbeno planiranje in usklajevanje programov, programiranje storitev in usmerjanje družbenih dejavnosti bogatejšo vsebino in vso veljavo. V skladu z modernizacijo proizvodnje, znanstveno-tehnološkim napredkom in z razvijanjem družbenih odnosov je pred nami obdobje temeljite preobrazbe družbenih dejavnosti in tudi bistveno neposrednejšega odnosa združenega dela do vzgojnoizobraževalnih, raziskovalnih, kulturnih in zdravstvenih dejavnosti, telesne kulture, otroškega varstva in socialnega skrbstva.

Zakon o svobodni menjavi dela v družbenih dejavnostih snujemo kot širok sistemski zakon, ki sam po sebi ne prinaša kaj bistveno novega, temveč vpletuje določila ustave in zakona o združenem delu v vsakdanjo prakso. Iz praktičnih motivov in ker bodo na teh osnovah gradili še posebne zakone po dejavnostih, je potrebna celovitost. Tudi zaradi razumljivosti zakona. Zato so nekatere določbe ustave in zakona o združenem delu preprosto povzete. Pri oblikovanju predloga bomo skrbno pretehtali vse pripombe iz razprave o osnutku zakona, prav tako pa bomo usklajeno obravnavali zasnovo tega zakona in republiškega zakona o sistemu družbenega planiranja.

Le eden od skupščinskih odborov se je opredelil za eno od prikazanih variant predhodnega režima, sicer prepuščajoč zadevo dogovoru.

Sedaj že lahko ocenjujemo, da glede na potreben čas za samoupravno odločanje dopolnila k dogovoru o temeljih srednjeročnega plana za družbene dejavnosti ne bodo sprejeta do konca 1977. Zato je potrebno za I. četrtletje 1978 podaljšati sedanji sistem združevanja prispevkov za izvajanje programov družbenih dejavnosti. V tem času pa bodo uveljavljene nove stopnje na osnovi dopolnil planov in programov dejavnosti za leto 1978 in šele z začetkom leta 1979 bi se lahko v celoti uveljavili novi družbenoekonomski odnosi na osnovi zakona o združenem delu in tega zakona, ki ureja sistemske in tehnične osnove

za svobodno menjavo dela. Uvajanje svobodne menjave namreč pomeni zamenjavo sistema prispevkov in sedanjega financiranja programov družbenih dejavnosti z združevanjem dela in sredstev v procesu neposredne in svobodne menjave dela. Ne gre torej le za družbenoekonomski instrumentarij, temveč za nova izhodišča ugotavljanja potreb, planiranja in programiranja, za nove povezave uporabnikov in izvajalcev, za zamenjavo nekega splošnega družbenega mehanizma s sistemom odnosov, ki se urejajo s samoupravnimi sporazumi in postavljajo v ospredje vsebino in sodelovanje.

Predsedujoča Mara Žlebnik: Tovarišu dr. Lahu se zahvaljujem za podano obrazložitev. S tem zaključujem skupno zasedanje obeh zborov.

Delegati Zbora združenega dela nadaljujejo sejo v tej dvorani, delegate Zbora občin pa prosim, da gredo v malo dvorano, kjer bomo takoj nadaljevali z delom.

(Skupno zasedanje je bilo končano ob 11.30.)

skupščina kulture skupnosti slovenije

14. seja

(22. novembra 1977)

Predsedoval: Miloš Poljanšek,
predsednik Skupščine Kulturne skupnosti Slovenije

Začetek seje ob 9.30.

Predsednik Miloš Poljanšek: Začenjam 14. sejo Skupščine Kulturne skupnosti Slovenije.

Ugotavljam, da je navzočih 40 delegatov v Zboru uporabnikov in 44 delegatov v Zboru izvajalcev. Hkrati s tem ugotavljam, da je Skupščina sklepčna.

V zvezi s 3. točko predloga dnevnega reda, ki je v bistvu prva točka današnje seje Skupščine, ugotavljam, da jo obravnavamo enakopravno z zbori Skupščine SR Slovenije in da gredo delegatom enake pravice kot delegatom v Skupščini SR Slovenije.

Z vabilom za sklic seje ste dobili tudi predlog dnevnega reda. Predlagam, da na koncu dodamo še točko »razno«. Ali so še kaki drugi predlogi za spremembo in dopolnitev dnevnega reda? (Ne.)

Ugotavljam, da ni dodatnih predlogov in da je sprejet predlagani dnevni red z dodatno točko »razno«.

Prehajamo na 1. točko dnevnega reda, to je na potrditev zapisnika 13. seje.

Ima kdo kakšno pripombo k osnutku zapisnika 13. seje Skupščine? (Nihče.) Ker ni pripomb, ugotavljam, da je zapisnik 13. seje Skupščine soglasno potrjen.

Skupščina Kulturne skupnosti Slovenije je nato v smislu določil 362. člena ustave SR Slovenije in 95. člena poslovnika Skupščine SR Slovenije obravnavala kot enakopraven zbor z drugimi zbori Skupščine SR Slovenije 3. točko dnevnega reda.

Predsednik Miloš Poljanšek: Prehajamo na 3. točko dnevnega reda, to je na osnutek zakona o založništvu.

Poleg osnutka zakona vam je bilo poslano poročilo Izvršnega odbora, poročilo Odbora za založništvo, poročilo Zakonodajno-pravne komisije Skupščine SR Slovenije in še poročilo Odbora za družbenoekonomske odnose Zbora združenega dela. Danes vam je bilo razdeljeno besedilo predloga poročila, ki naj bi ga sprejela Skupščina in v katerem so povzete pripombe posameznih odborov.

Seji prisostvuje tudi predstavnik predlagatelja tovariš Andrej Ujčič, član Izvršnega sveta in predsednik Republiškega komiteja za kulturo, ki bo uvodoma obrazložil osnutek zakona!

Andrej Ujčič: Tovarišice in tovariši delegati! Ne bom zadrževal vaše seje z dolgim uvodom. Rekel bi le, da je predloženi osnutek zakona o založništvu pripravljen z upoštevanjem pripomb 12. seje Skupščine Kulturne skupnosti Slovenije z dne 6. julija 1977. Da bi se predlagatelj osnutka zakona lahko opredelil do pripomb in predlogov Izvršnega odbora Kulturne skupnosti Slovenije, je bilo premalo časa, saj je Izvršni odbor sprejel pripombe 18. novembra 1977.

Zato predlagam, da obravnavamo osnutek zakona o založništvu v predloženem besedilu, skupaj s pripombami, ki jih je predlagal Izvršni odbor. Pripombe, ki jih boste dali, bo predlagatelj proučil, in če bodo sprejemljive, jih bo sprejel. Zavrnil pa bo tiste, ki v osnutek zakona ne bi sodile.

Predsednik Miloš Poljanšek: Začenjam razpravo. Najprej bi obravnavali osnutek zakona v načelu. (Ni pripomb.) Kolikor ni česa dodati v načelu, prehajamo na razpravo po členih. (Ni pripomb.)

Predlagam, da kolikor ni dodatnih predlogov, glasujemo o poročilu k osnutku zakona o založništvu. Kdor je za, naj prosim dvigne roko! (Večina delegatov dvigne roko.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal glasovanja? (En delegat.)

Ugotavljam, da je naše poročilo k osnutku zakona o založništvu sprejeto z večino glasov in da je s tem postopek enakopravnega obravnavanja in sklepanja o osnutku tega zakona skupaj z drugimi zbori Skupščine SR Slovenije v naši skupščini opravljen.

SEZNAM GOVORNIKOV

Zbor združenega dela

Bajc Branko 206
Banovec Tomaž 130
Baškovič Milan 77, 79
Batič Helena 127, 137
Benčina Drago 201
Biček Martin 76
Biđovec Andrej 24, 27
Boštjančič Stane 87
Brečko Miroslav 92
Čahuk Geza 152
Češnovar Rado 55
Čirič Rajko 38
Deberšek Jože 161
Dragan Zvone 174
Ferjančič Janez 70
Francelj Ivica 188
Franko Karel 166, 214
Gale Edvard 53
Gantar Pavle 62
Glavan Franc 127
Gobec Vinko 17
Godeša Franc 120
Gošler Karel 138
Grčar Slavko 86
Gyöfi Milka 167
Herga Francka 91, 96, 163
Ilič Aleksander 52, 153
Istenič Uroš 59
Jakomin Livio 7, 11, 20, 50
Jelenko Silva 114, 116
Jeras Pavel 97
Jernejc Vida 90
Jurančič Zdenka 187
Jurše Adolf 132
Kavčič Ciril 143
Kavčič Ivica 93
Kenda Helena 83
Kert Jože 48, 50, 52, 189, 195, 197, 202
Kirn Vida 5, 32, 35
Korošec Štefan 123, 126, 136, 140
Kotnik Stane 54
Lah Avguštín 198
Lampelj Franjo 204
Lenarčič Marjan 105
Lorbek Duška 155
Majerič Avgust 199
Mali Franc 167
Marenk Ivo 23, 28, 29, 37, 133
Meglič Stanko 122
Meh Janko 170
Mikuš Zora 32, 148, 181
Mišanovič Stjepan 16
Mlekuš Boris 83
Močnik Metka 40, 169
Murko Ivo 101, 103
Naglav Oskar 126
Nelec Franc 28, 29
Orožen Marjan 82
Osredkar Nina 56
Ozbič Milica 30, 33, 94, 171, 183, 191
Pajntar Ivan 178
Pavšič Rok 68, 80, 181, 183
Pečnik Stane 75
Petelin Andrej 25, 113
Petkovšek Peter 99
Pergar Milan 110
Ponikvar Igor 197, 205
Potočnik Vlado 160
Premik Marjan 107
Puncer Milan 111, 125, 137, 194, 199
Pust Jože 42
Saje Miro 211
Slokar Jolanda 88, 182
Somrak Marjan 4, 16, 52
Starman Milan 12, 49, 68
Šanca Vlado 15, 49, 185, 190
Šetinc Anica 154
Sindič Olga 69
Šinkovec Marjan 158
Škoda Bogomir 38
Špindler Jože 133
Šuštar Emil 66, 146
Tance Vlado 207
Tepej Ida 13, 25
Tribušon Peter 179
Turnšek Jože 98
Unverdorben Marjana 84
Vasle Janez 57
Vizovišek Gojko 17, 35, 50, 71, 117, 149
Vrečko Miroslav 92
Vuga Tomaž 165
Vuk Savo 164
Willewaldt Aleksander 116, 203, 207
Zabukovec Ljubo 156
Zadavec Andrej 13, 139
Zelenšek Ivan 48, 74
Železnikar Ivan 81

Zbor občin

Beg Jože 390
Berce Boris 287
Berlak Anton 389
Bitenc Ivan 345
Bizjak Davorin 281
Bohinc Janez 249

- Borštnar Marko 330
 Bostič Alojz 316
 Brozina Bojan 376
 Debeljak Jože 351
 Dejanovič Ladislav 379
 Dovečar Dore 233
 Fabjančič Mara 219, 231, 270
 Filipič Ivan 218, 225, 266
 Florjančič Roman 234, 267
 Gantar Pavle 244
 Gjerkeš Matija 360
 Glavan Franc 314
 Gobec Vinko 261
 Golar Manko 234
 Gošler Karel 235, 237
 Habič Tončka 306
 Hrovat Drago 266
 Hrovat Franc 251, 275
 Hus Branko 236, 237
 Jakhel Olga 342
 Janžekovič Martin 224, 260
 Javor Bogdan 314
 Jelenc Jože 292
 Jeriha Avgust 384
 Jerovšek Tone 327
 Jug Dušan 280
 Jurkas Zdenka 382
 Južina Zinka 285
 Kalač Ahmet 228, 233, 274, 302
 Kampuš Oto 353, 366
 Kavčič Ivica 293
 Kavčič Tomaž 361
 Kenda Franc 243, 257
 Klančar Anton 319
 Kobe Marko 317
 Koderman Venčeslav 251
 Komel Franta 320, 330
 Kostrevc Alojz 350, 380
 Kropivnik Rudi 365
 Krvina Minka 369, 377, 386
 Lah Avguštin 373
 Lebar Štefan 240
 Lenarčič Boris 286
 Magajna Judita 347
 Makovec Stojan 244, 309
 Markežič Franc 334, 335, 379
 Marsel Karlo 308, 310
 Mejak Miran 267, 362
 Miklavec Just 312
 Miklavčič Ivo 338
 Mikoš Boris 301
 Mirtič Jože 357
 Motnikar Ivan 242, 251
 Mozetič Dragan 255, 284, 300
 Murko Ivo 297, 298
 Nakrst Miroslav 346
 Orožen Marjan 279
 Pernuš Jože 321
 Plut Ciril 358
 Podobnik Marko 325
 Polič Oton 230
 Poljšak Magda 354
 Popovič Anica 309
 Primožič Erna 227
 Prša Štefan 216
 Pust Albin 277
 Rajšp Ciril 237
 Rode Vitja 285, 289
 Rome Dragica 232
 Rupar Tone 291
 Smole Janez 252
 Smrekar Janez 359
 Sukič Karel 337
 Svetelj Franc 358
 Šinkovec Janez 307, 308, 310, 311
 Škraban Aleksander 273
 Štrakl Franc 340, 371
 Tornič Slavko 231, 282
 Toth Lilijana 285
 Trtnik Lojze 349
 Üllen Vlado 226
 Zafošnik Milan 327
 Zidar Milovan 259
 Zornik Danilo 305
 Žigon Zarko 241, 258
 Žlebnik Mara 371

Družbenopolitični zbor

- Bačič Geza 401
 Baškovič Milan 506
 Bogovič Jože 441
 Božič Jože 455
 Brezic Danijel 442
 Bulc Marko 434, 482, 490, 492, 493
 Cepuš Lojze 407, 457, 478
 Cvetko Ciril 439
 Česnik Janko 436
 Čotar Lojzka 442, 475, 487, 512
 Gantar Pavle 393, 413
 Gavez Stane 404, 453, 480
 Globačnik Jože 414, 433, 456, 457
 Gošnik Miro 423, 449, 451, 457, 458, 507
 Gregorič Jože 419
 Japelj Janez 438, 439
 Jurkovič Danica 422, 447, 504, 516
 Krpan Teodora 440
 Kropivnik Rudi 403, 420
 Lah Avguštin 494
 Logar Vladimir 405, 471, 488
 Majdič Cveto 406, 454
 Markič Stane 435, 443, 454, 516
 Mermolja Pavel 434, 456
 Miklič Rado 431
 Mlinarič Srečko 399, 425, 436, 452, 473,
 514

Peternelj Henrik 398, 416, 421, 445, 446, 447, 448	Tomlje Tina 412, 447, 449, 450, 452, 454, 457, 516
Polič Zoran 408, 500, 505, 510, 511	Zakonjšek Jože 461, 489
Stare. Franci 411	Zupančič Beno 410, 416
Štefančič Terezija 439, 480	Žnidaršič Ivica 432, 454, 486
Štok Štefan 423, 477, 499	

Skupno zasedanje
Zbora združenega dela in Zbora občin

Dragan Zvone 518
Lah Avguštin 541

Praznik Zdravko 536

Skupščina
Kulturne skupnosti Slovenije

Ujčič Andrej 547

Kulturna skupnost Slovenije
Ljubljana

VSEBINA

Zbor združenega dela

52. seja — 28. septembra 1977

Pred dnevnim redom:

1. Izvolitev Komisije za verifikacijo pooblastil in imunitetna vprašanja ter poročilo te komisije 3
- Govornik:
- Marjan Somrak 4

Dnevni red:

1. Določitev dnevnega reda 52. seje Zbora združenega dela 5
- Govornik:
- Vida Kirn 5
2. Odobritev zapisnikov 50. in 51. seje Zbora združenega dela 7
 3. Predlog zakona o skupnostih za ceste 7
- Govorniki:
- Livio Jakomin 7
- Milan Starman 12
- Ida Tepej 13
- Andrej Zadavec 13
- Vlado Šanca 15
- Marjan Somrak 16
- Stjepan Mišanovič 16
- Gojmir Vizovišek 17
- Vinko Gobec 17
- Livio Jakomin 20- 4. Predlog zakona o eksplozivnih snoveh, vnetljivih tekočinah ter o drugih nevarnih snoveh 22
- 5. Predlog zakona o varstvu živali pred kužnimi boleznimi 23

Govorniki:

Ivo Marenk 23

Andrej Bidovec 24

Ida Tepej 25

Andrej Petelin 25

Andrej Bidovec 27

Franc Nelec 28

Ivo Marenk 28

Franc Nelec 29

Ivo Marenk 29

6. Predlog zakona o dopolnitvi zakona o prenosu sredstev, pravic in obveznosti SR Slovenije za investicije v gospodarstvu na določene temeljne organizacije združenega dela	30
Govorniki:	
Milica Ozbič	30
Vida Kirn	32
Zora Mikuš	32
Milica Ozbič	33
Vida Kirn	35
Gojmir Vizovišek	35
Ivo Marenk	37
Bogomir Škoda	38
Rajko Čirič	38
7. Predlog zakona o prenehanju veljavnosti zakona o prisilni upravi nad zavodi in o začasni upravi nad organizacijami združenega dela v sestavi zavodov ter o prenehanju uporabljanja nekaterih določb temeljnega zakona o podjetjih v območju SR Slovenije	39
8. Predlog zakona o dopolnitvi zakona o posebnem republiškem davku od prometa proizvodov in od plačil za storitve ter o načinu, po katerem občani in zasebne pravne osebe obračunavajo in plačujejo davek od prometa proizvodov in storitev	39
9. Osnutek zakona o Rdečem križu Slovenije	40
Govornik:	
Metka Močnik	40
10. Predlog za izdajo zakona o Narodni banki Slovenije	41
11. Predlog za izdajo zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o upravnih taksah, z osnutkom zakona	41
12. Predlog za izdajo zakona o spremembi zakona o kmetijskih zemljiščih, z osnutkom zakona	42
Govornik:	
Jože Pust	42
13. Predlog odloka o soustanoviteljstvu Inštituta za zgodovino delavskega gibanja	43
14. Predlog odloka o soustanovitelju Inštituta za narodnostna vprašanja	44
15. Predlog odloka o izvolitvi člana Izvršnega sveta Skupščine SR Slovenije, o imenovanju predsednika Republiškega komiteja za ekonomske odnose s tujino in o dopolnitvi odloka o razrešitvi in izvolitvi nekaterih članov Izvršnega sveta Skupščine SR Slovenije, o razrešitvi ter imenovanju nekaterih republiških sekretarjev in o imenovanju predsednikov republiških komitejev	44
16. Predlog zakona o ratifikaciji konvencije o priznavanju visokošolskih študijev, diplom in stopenj v arabskih in evropskih mediteranskih državah	44
17. Osnutek zakona o dopolnitvi zakona o razvojnih premijah in zagotovitvi sredstev za njihovo izplačevanje	45
18. Osnutek zakona o udeležbi federacije pri financiranju graditve II. faze kongresnega centra Sava v Novem Beogradu	45

19. Volitve in imenovanja:	
— sklep o ustanovitvi skupine za pripravo programa Zbora združenega dela in pripravo periodičnega programa Zbora združenega dela	46
— predlog odloka o imenovanju namestika guvernerja Narodne banke Slovenije	46
— predlog odloka o imenovanju namestnika predsednika Republiškega komiteja za ekonomske odnose s tujino	46
— predlog odloka o imenovanju namestnika predsednika Republiškega komiteja za vprašanja borcev narodno-osvobodilne vojske in vojaških invalidov	46
— predlog odloka o razrešitvi sodnika Okrožnega sodišča v Celju in sodnika Okrožnega sodišča v Kopru	47
— predlog odloka o razrešitvi namestnika Okrožnega javnega tožilca v Mariboru	47
— predlog odloka o določitvi števila in izvolitvi sodnikov porotnikov Okrožnega sodišča v Mariboru	47
— predlog odloka o določitvi števila in izvolitvi sodnikov porotnikov Okrožnega sodišča v Murski Soboti	47
20. Nadaljevanje razprave o predlogu zakona o skupnostih za ceste . . .	48
Govorniki:	
Jože Kert	48
Ivan Zelenšek	48
Milan Starman	49
Vlado Šanca	49
Gojmir Vizovišek	50
Jože Kert	50
Livio Jakomin	50
Jože Kert	52
Marjan Somrak	52
Aleksander Ilič	52
21. Vprašanja delegatov	53
Govorniki:	
Edvard Gale	53
Stane Kotnik	54
Rado Češnovar	55
Nina Osredkar	56
Janez Vasle	57

53. seja — 19. oktobra 1977

Pred dnevnim redom:

1. Izvolitev Komisije za verifikacijo pooblastil in imunitetna vprašanja ter poročilo te komisije	58
Govornik:	
Uroš Istenič	59

Dnevni red:

1. Določitev dnevnega reda 53. seje Zbora združenega dela	59
2. Odobritev zapisnika 52. seje Zbora združenega dela	61
3. Predlog za izdajo zakona o delovnih razmerjih, z osnutkom zakona	61

Govorniki:	
Pavle Gantar	62
Emil Šuštar	66
Milan Starman	68
Rok Pavšič	68
Olga Šindič	69
Janez Ferjančič	70
Gojmir Vizovišek	71
Ivan Zelenšek	74
Stane Pečnik	75
Martin Biček	76
4. Osnutek zakona o referendumu in o drugih oblikah osebne izjavljanja	76
Govornik:	
Milan Baškovič	77
5. Osnutek zakona o volitvah in odpoklicu organov upravljanja in o imenovanju poslovnih organov v organizacijah združenega dela	79
Govorniki:	
Milan Baškovič	79
Rok Pavšič	80
Ivan Železnikar	81
6. Predlog za izdajo zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o prispevku za odpravljanje posledic potresa na Kozjanskem in v Posočju, z osnutkom zakona	81
Govorniki:	
Marjan Orožen	82
Helena Kenda	83
Boris Mlekuž	83
Marjan Unverdorben	84
7. Predlog za izdajo zakona o izvrševanju kazenskih sankcij	85
8. Predlog odloka o potrditvi dogovora o temeljnih merilih za ugotavljanje katastrskega dohodka	86
9. Statut Zdravstvene skupnosti Slovenije	86
Govornik:	
Slavko Grčar	86
10. Samoupravni sporazum o ustanovitvi Zveze skupnosti za varstvo pred požarom SR Slovenije	87
Govornik:	
Stane Boštjančič	87
11. Statut Zveze skupnosti za varsto pred požarom SR Slovenije	88
12. Predlog programa dela Zbora združenega dela Skupščine SR Slovenije za obdobje od septembra 1977 do julija 1978	88
Govornika:	
Jolanda Slokar	88
Vida Jernejc	90

13. Predlog za izdajo zakona o ugotavljanju in razporejanju celotnega prihodka in dohodka, z osnutkom zakona	90
Govorniki:	
Francka Herga	91
Miroslav Vrečko	92
Ivica Kavčič	93
Milica Ozbič	94
14. Osnutek zakona o sredstvih rezerv	96
Govorniki:	
Francka Herga	96
Pavel Jeras	97
Jože Turnšek	98
15. Dogovor o temeljih družbenega plana Jugoslavije za razvoj barvne metalurgije za dobo od leta 1976 do leta 1980	98
16. Družbeni dogovor o ekonomskih in drugih ukrepih, s katerimi bodo železnici zagotovljeni normalni pogoji gospodarjenja	99
Govornik:	
Peter Petkovšek	99
17. Predlog odloka o pristopu Socialistične republike Slovenije k dogovoru o prepustitvi Socialistični avtonomni pokrajini Kosovo dela prispevka, ki ga mora vplačati v proračun federacije v letih 1978, 1979 in 1980	100
18. Predlog odloka o pooblastitvi Izvršnega sveta Skupščine SR Slovenije, da sklene dogovor o izdelavi kompleksne geološke karte Jugoslavije	101
19. Predlog za izdajo zakona o sklepanju in izvrševanju mednarodnih pogodb	101
Govornik:	
dr. Ivo Murko	101
20. Predlog zakona o ratifikaciji konvencije o varstvu Sredozemskega morja pred onesnaževanjem, protokola o preprečevanju onesnaženja Sredozemskega morja zaradi potapljanja odpadkov in drugih materialov z ladij in zrakoplovov ter protokola o sodelovanju v boju zoper onesnaževanje Sredozemskega morja z nafto in drugimi škodljivimi snovmi v primeru nesreče	102
Govornik:	
dr. Ivo Murko	103
21. Predlog zakona o ratifikaciji sporazuma o garanciji med Socialistično federativno republiko Jugoslavijo in mednarodno banko za obnovo in razvoj (YU-1469)	104
22. Predlog zakona o ratifikaciji sporazuma o garanciji med Socialistično federativno republiko Jugoslavijo in Mednarodno banko za obnovo in razvoj (YU-1477)	104
23. Predlog odloka o izvolitvi sodnikov Okrožnega sodišča v Mariboru	104
24. Vprašanja delegatov	105
Govornika:	
Marjan Lenarčič	105
dr. Marjan Premik	107

Pred dnevnim redom:

1. Izvolitev Komisije za verifikacijo pooblastil in imenutetna vprašanja ter poročilo te komisije 109
- Govornik:
- Milan Pergar 110

Dnevni red:

1. Določitev dnevnega reda 54. seje Zbora združenega dela 110
2. Odobritev zapisnika 53. seje Zbora združenega dela 111
3. Predlog zakona o blagovnem prometu 111
- Govornika:
- Milan Puncer 111
- Andrej Petelin 113
4. Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o prispevku za odpravljanje posledic potresa na Kozjanskem in v Posočju 114
5. Osnutek zakona o Narodni banki Slovenije 114
- Govornik:
- Silva Jelenko 114
6. Predlog za izdajo zakona o Službi družbenega knjigovodstva v SR Sloveniji, z osnutkom zakona 116
- Govorniki:
- Silva Jelenko 116
- Aleksander Willewaldt 116
- Gojmir Vizovišek 117
7. Predlog za izdajo zakona o varstvu družinskih članov oseb v obvezni vojaški službi, z osnutkom zakona 119
- Govornika:
- Franc Godeša 120
- Stanko Meglič 122
8. Nadaljevanje razprave o predlogu zakona o blagovnem prometu . . . 123
- Govorniki:
- Štefan Korošec 123
- Milan Puncer 125
- Štefan Korošec 126
- Oskar Naglav 126
- Helena Batič 127
9. Predlog za izdajo zakona o ustanovitvi Komisije SR Slovenije za odlikovanje, z osnutkom zakona 127
- Govornik:
- Franc Glavan 127
10. Predlog zakona o vodnem prispevku za leto 1977, ki ga plačujejo zavezanci, ki niso sklenili samoupravnega sporazuma 128

11. Predlog za izdajo zakona o spremembi in dopolnitvi 41., 43. in 44. člena zakona o urbanističnem planiranju	129
12. Predlog za izdajo zakona za spremembo in dopolnitev 50. člena zakona o razlastitvi in prisilnem prenosu pravice uporabe	130
13. Predlog odloka o financiranju programa nabave računalnika z opremo za Zavod SR Slovenije za statistiko	130
Govornik:	
Tomaž Banovec	130
14. Predlog odloka o spremembi odloka o uporabi devizne kvote od odkupljenih deviznih nakazil delavcev in izseljencev	131
15. Predlog odloka o prenosu denarnih sredstev SR Slovenije v depozit pri Narodni banki Slovenije	132
16. Predlog odloka o določitvi števila sodnikov pri Sodišču združenega dela SR Slovenije	132
Govornik:	
Adolf Jurše	132
17. Osnutek zakona o kompenzaciji proizvajalcem umetnih gnojil in o zagotovitvi sredstev za njeno izplačevanje	133
Govornika:	
Jože Špindler	133
Ivo Marenk	133
18. Volitve in imenovanja:	
— predlog odloka o razrešitvi podpredsednika ter izvolitvi predsednika in podpredsednice Zakonodajno-pravne komisije Skupščine SR Slovenije	134
— predlog odloka o razrešitvi podpredsednika Izvršnega sveta Skupščine SR Slovenije	135
— predlog odloka o imenovanju namestnika republiškega sekretarja za delo in namestnika republiškega sekretarja za notranje zadeve	135
— predlog odloka o izvolitvi sodnika Okrožnega sodišča v Kopru	135
— predlog odloka o imenovanju namestnika okrožnega javnega tožilca v Novem mestu	135
— predlog odloka o razrešitvi sodnika Okrožnega sodišča v Kranju	136
— predlog odloka o določitvi števila in izvolitvi sodnikov porotnikov Okrožnega gospodarskega sodišča v Ljubljani	136
19. Nadaljevanje razprave o predlogu zakona o blagovnem prometu	136
Govorniki:	
Štefan Korošec	136
Milan Puncer	137
Helena Batič	137
20. Vprašanja delegatov	138
Govornika:	
Karel Gošler	138
Andrej Zadavec	139
21. Usklajevanje amandmajev v zvezi s predlogom zakona o blagovnem prometu	140
Govornik:	
Štefan Korošec	140

55. seja — 23. novembra 1977

Pred dnevnim redom:

1. Izvolitev Komisije za verifikacijo pooblastil in imunitetna vprašanja ter poročilo te komisije 142
Govornik:
Ciril Kavčič 143

Dnevni red:

1. Določitev dnevnega reda 55. seje Zbora združenega dela 144
2. Osnutek resolucije o politiki izvajanja družbenega plana SR Slovenije od leta 1976 do 1980 v letu 1978 146
Govorniki:
Emil Šuštar 146
Zora Mikuš 148
Gojko Vizovišek 149
Geza Čahuk 152
Aleksander Ilič 153
Anica Šetinc 154
Duška Lorbek 155
Ljubo Zabukovec 156
Marjan Šinkovec 158
Vlado Potočnik 160
Jože Deberšek 161
Francka Herga 163
Savo Vuk 164
Tomaž Vuga 165
Karel Franko 166
Franc Mali 167
Milka Gyöfi 167
Metka Močnik 169
Janko Meh 170
Milica Ozbič 171
Zvone Dragan 174
3. Osnutek sprememb in dopolnitev dogovora o temeljih družbenega plana SR Slovenije za obdobje od 1976 do 1980, z osnutkom odloka o pooblastitvi Izvršnega sveta Skupščine SR Slovenije, da sklene ta dogovor 178
Govornika:
Ivan Pajntar 178
Peter Tribušon 179
4. Predlog izhodišč za pripravo proračuna SR Slovenije za leto 1978 180
Govornika:
Rok Pavšič 181
Zora Mikuš 181
5. Predlog za izdajo zakona o določitvi stopenj, odbitnih postavk in olajšav za republiški davek iz dohodka temeljnih organizacij združenega dela v letu 1978, z osnutkom zakona 182
Govornik:
Jolanda Slokar 182

6. Predlog za izdajo zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o posebnem republiškem davku od prometa proizvodov in odplačil za storitve ter o načinu, po katerem občani in zasebne pravne osebe plačujejo davek od prometa proizvodov in storitev, z osnutkom zakona	183
Govornika:	
Rok Pavšič	183
Milica Ozbič	183
7. Osntek resolucije o politiki uresničevanja družbenega plana Jugoslavije za obdobje od leta 1976 do leta 1980 v letu 1978	184
8. Osntek skupne devizne politike Jugoslavije v letu 1978, osntek projekcije plačilne bilance Jugoslavije za leto 1978 in osntek projekcije devizne bilance Jugoslavije za leto 1978	184
Govornik:	
Vlado Šanca	185
9. Nadaljevanje razprave o osnutku resolucije o politiki uresničevanja družbenega plana Jugoslavije za obdobje od leta 1976 do leta 1980 v letu 1978	187
Govorniki:	
Zdenka Jurančič	187
Ivica Francelj	188
Jože Kert	189
10. Osntek zakona o spremembi in dopolnitvi zakona o skupnem obsegu proračunskih izdatkov federacije za leto 1977	189
11. Osntek zakona o skupnem obsegu proračunskih odhodkov federacije za leto 1978	190
Govorniki:	
Vlado Šanca	190
Milica Ozbič	191
Milan Puncer	194
12. Osntek odloka o določitvi skupnega zneska deviz za potrebe federacije v letu 1978	194
13. Nadaljevanje razprave o osnutku resolucije o politiki izvajanja družbenega plana SR Slovenije od leta 1976 do 1980 v letu 1978	195
Govorniki:	
Jože Kert	195
Igor Ponikvar	197
Jože Kert	197
14. Predlog za izdajo zakona o osnovah družbenoekonomskih odnosov pri svobodni menjavi dela na področju družbenih dejavnosti, z osnutkom zakona	197
Govorniki:	
Igor Ponikvar	197
dr. Avguštin Lah	198
Milan Puncer	199
Avgust Majerič	199
Drago Benčina	201

15. Drugo nadaljevanje razprave o osnutku resolucije o politiki izvajanja družbenega plana SR Slovenije od leta 1976 do 1980 v letu 1978	202
Govornik :	
Jože Kert	202
16. Osnutek zakona o založništvu	203
17. Predlog za izdajo zakona o skupščinskih volitvah, z osnutkom zakona	203
Govorniki :	
Aleksander Willewaldt	203
Franjo Lampelj	204
Igor Ponikvar	205
18. Predlog za izdajo zakona o določitvi okolišev in števila delegatskih mest po dejavnostih in okoliših za Zbor združenega dela Skupščine SR Slovenije, z osnutkom zakona	205
Govorniki :	
Branko Bajc	206
Aleksander Willewaldt	207
Vlado Tance	207
19. Predlog za izdajo zakona o dopolnitvi zakona o volitvah in odpoklicu delegatov za Zbor republik in pokrajin Skupščine SFRJ, z osnutkom zakona	208
20. Osnutek odloka o določitvi prihodkov od carin in drugih uvoznih davščin, ki se v letu 1978 odstopijo Interesni skupnosti Jugoslavije za ekonomske odnose s tujino	209
21. Dogovor o usmerjanju in uporabi posojil Mednarodne banke za obnovo in razvoj v obdobju od 1. julija 1976 do 30. junija 1981	209
22. Predlog zakona o ratifikaciji druge spremembe statuta Mednarodnega monetarnega sklada	209
23. Osnutek zakona o zagotovitvi sredstev za vrnitev premij za mleko, ki so jih republike in avtonomni pokrajini izplačale v obdobju od leta 1973 do leta 1975	210
24. Vprašanja delegatov	210
Govornika :	
dr. Miro Saje	211
Karel Franko	214

Zbor občin

51. seja — 28. septembra 1977

Pred dnevnim redom:

1. Izvolitev Komisije za verifikacijo pooblastil in imunitetna vprašanja ter poročilo te komisije 215
Govornik:
Štefan Prša 216

Dnevni red:

1. Določitev dnevnega reda 51. seje Zbora občin 217
Govornik:
Ivan Filipič 218
2. Odobritev zapisnikov 49. in 50. seje Zbora občin 219
3. Predlog zakona o skupnostih za ceste 219
Govorniki:
Mara Fabjančič 219
Martin Janžekovič 224
Ivan Filipič 225
Vlado Ūllen 226
dr. Erna Primožič 227
Ahmet Kalač 228
Oton Polič 230
Slavko Tornič 231
Mara Fabjančič 231
Dragica Rome 232
Ahmet Kalač 233
4. Predlog zakona o eksplozivnih snoveh, vnetljivih tekočinah, plinih ter o drugih nevarnih snoveh 233
Govorniki:
Dore Dovečar 233
Roman Florjančič 234
Manko Golar 234
5. Predlog zakona o varstvu živali pred kužnimi boleznimi 235
Govorniki:
dr. Karel Gošler 235
Branko Hus 236
Ciril Rajšp 237
dr. Karel Gošler 237
6. Predlog zakona o dopolnitvi zakona o prenosu sredstev, pravic in obveznosti SR Slovenije za investicije v gospodarstvu na določene temeljne organizacije združenega dela 237

7. Predlog zakona o prenehanju veljavnosti zakona o prisilni upravi nad zavodi in začasni upravi nad organizacijami združenega dela v sestavi zavodov ter o prenehanju uporabljanja nekaterih določb temeljnega zakona o podjetjih v območju SR Slovenije	238
8. Predlog zakona o dopolnitvi zakona o posebnem republiškem davku od prometa proizvodov in od plačil za storitve ter o načinu, po katerem občani in zasebne pravne osebe obračunavajo in plačujejo davek od prometa proizvodov in storitev	238
9. Predlog za izdajo zakona o delovnih razmerjih, z osnutkom zakona	239
10. Osnutek zakona o Rdečem križu Slovenije	239
11. Predlog za izdajo zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o upravnih taksah, z osnutkom zakona	239
12. Predlog za izdajo zakona o spremembi zakona o kmetijskih zemljiščih, z osnutkom zakona	240
G o v o r n i k i :	
Štefan Lebar	240
Zarko Žigon	241
Ivan Motnikar	242
Franc Kenda	243
Stojan Makovec	244
13. Nadaljevanje razprave o predlogu za izdajo zakona o delovnih razmerjih, z osnutkom zakona	244
G o v o r n i k i :	
Pavle Gantar	244
Janez Bohinc	249
Ivan Motnikar	251
Venčeslav Koderman	251
Franc Hrovat	251
Janez Smole	252
14. Predlog odloka o izvolitvi člana Izvršnega sveta Skupščine SR Slovenije, o imenovanju predsednika Republiškega komiteja za ekonomske odnose s tujino in o dopolnitvi odloka o razrešitvi in izvolitvi nekaterih članov Izvršnega sveta Skupščine SR Slovenije o razrešitvi ter imenovanju nekaterih republiških sekretarjev in o imenovanju predsednikov republiških komitejev	253
15. Predlog odloka o soustanoviteljstvu Inštituta za zgodovino delavskega gibanja, Ljubljana	253
16. Predlog odloka o soustanoviteljstvu Inštituta za narodnostna vprašanja, Ljubljana	253
17. Predlog zakona o ratifikaciji konvencije o priznavanju visokošolskih študijev, diplom in stopenj v arabskih in evropskih mediteranskih državah	254
18. Osnutek zakona o dopolnitvi zakona o razvojnih premijah in zagotovitvi sredstev za njihovo izplačevanje	254
19. Osnutek zakona o udeležbi federacije pri financiranju graditve II. faze Kongresnega centra Sava v Novem Beogradu	255
20. Nadaljevanje razprave o predlogu zakona o dopolnitvi zakona o prenosu sredstev, pravic in obveznosti SR Slovenije za investicije v gospodarstvu na določene temeljne organizacije združenega dela	255

Govorniki:	
Dragan Mozetič	255
Franc Kenda	257
Žarko Žigon	258
Milovan Zidar	259
Martin Janžekovič	260
21. Nadaljevanje razprave k predlogu zakona o skupnostih za ceste	260
Govorniki:	
Martin Janžekovič	260
Vinko Gobec	261
Ivan Filipič	266
Drago Hrovat	266
Miran Mejak	267
22. Nadaljevanje razprave k predlogu za izdajo zakona o delovnih raz-	
merjih	267
Govornik:	
Roman Florjančič	267
23. Volitve in imenovanja:	
— predlog odloka o imenovanju namestnika guvernerja Narodne banke Slovenije	268
— predlog odloka o imenovanju namestnika predsednika Republiškega komiteja za ekonomske odnose s tujino	268
— predlog odloka o imenovanju namestnika predsednika Republiškega komiteja za vprašanja borcev NOV in vojaških invalidov	269
— predlog odloka o razrešitvi sodnika Okrožnega sodišča v Celju in sodnika Okrožnega sodišča v Kopru	269
— predlog odloka o razrešitvi namestnika okrožnega javnega tožilca v Mariboru	269
— predlog odloka o določitvi števila in o izvolitvi sodnikov porotnikov Okrožnega sodišča v Mariboru	269
— predlog odloka o določitvi števila in o izvolitvi sodnikov porotnikov Okrožnega sodišča v Murski Soboti	269
— izvolitev skupine delegatov za pripravo predloga programa dela Zbora občin za obdobje od septembra 1977 do julija 1978	270
24. Predlogi in vprašanja delegatov	270
Govorniki:	
Mara Fabjančič	270
Aleksander Škraban	273
Ahmet Kalač	274
Franc Hrovat	275

52. seja — 19. oktobra 1977

Pred dnevnim redom:

1. Izvolitev Komisije za verifikacijo pooblastil in imunitetna vprašanja ter poročilo te komisije 276

Govornik:

Albin Pust	277

Dnevni red:

1. Določitev dnevnega reda 52. seje Zbora občin	277
2. Odobritev zapisnika 51. seje Zbora občin	278
3. Predlog za izdajo zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o prispevku za odpravljanje posledic potresa na Kozjanskem in v Posočju, z osnutkom zakona	279
Govorniki:	
Marjan Orožen	279
Dušan Jug	280
Davorin Bizjak	281
4. Predlog za izdajo zakona o izvrševanju kazenskih sankcij	283
5. Predlog odloka o potrditvi dogovora o temeljnih merilih za ugotavljanje katastrskega dohodka	283
Govornik:	
Dragan Mozetič	284
6. Potrditev statuta Zdravstvene skupnosti Slovenije	284
Govorniki:	
Vitja Rode	285
Zinka Južina	285
Lilijana Toth	285
7. Samoupravni sporazum o ustanovitvi Zveze skupnosti za varstvo pred požarom SR Slovenije	285
Govornik:	
Boris Lenarčič	286
8. Statut Zveze skupnosti za varstvo pred požarom SR Slovenije	287
9. Predlog programa dela Zbora občin Skupščine SR Slovenije za obdobje od septembra 1977 do julija 1978	287
Govornik:	
dr. Boris Berce	287
10. Predlog za izdajo zakona o ugotavljanju in razporejanju celotnega prihodka in dohodka, z osnutkom zakona	289
Govorniki:	
Vitja Rode	289
Tone Rutar	291
Jože Jelenc	292
Ivica Kavčič	293
11. Osnutek zakona o sredstvih rezerv	294
12. Dogovor o temeljnih družbenega plana Jugoslavije za razvoj barvaste metalurgije v obdobju od leta 1976 do leta 1980	294
13. Družbeni dogovor o ekonomskih in drugih ukrepih, s katerimi bodo železnici zagotovljeni normalni pogoji gospodarjenja	295

14. Predlog odloka o pristopu Socialistične republike Slovenije k dogovoru o prepustitvi Socialistični avtonomni pokrajini Kosovo dela prispevka, ki ga mora vplačati v proračun federacije v letih 1978, 1979 in 1980 . . .	296
15. Predlog odloka o pooblastitvi Izvršnega sveta Skupščine SR Slovenije, da sklene dogovor o izdelavi kompleksne geološke karte Jugoslavije	296
16. Predlog za izdajo zakona o sklepanju in izvrševanju mednarodnih pogodb	297
Govornik:	
dr. Ivo Murko	297
17. Predlog zakona o ratifikaciji konvencije o varstvu Sredozemskega morja pred onesnaženjem, protokola o preprečevanju onesnaženja Sredozemskega morja zaradi potapljanja odpadnih in drugih materialov z ladij in zrakoplovov ter protokola o sodelovanju v boju zoper onesnaženje Sredozemskega morja z nafto in drugimi škodljivimi snovmi ob nesrečah	298
Govornik:	
dr. Ivo Murko	298
18. Volitve in imenovanja: — predlog odloka o izvolitvi sodnikov Okrožnega sodišča v Mariboru	299
19. Predlogi in vprašanja delegatov	299
Govorniki:	
Dragan Mozetič	300
Boris Mikoš	301
Ahmet Kalač	302

53. seja — 16. novembra 1977

Pred dnevnim redom:

1. Izvolitev Komisije za verifikacijo pooblastil in imunitetna vprašanja ter poročilo te komisije	304
Govornik:	
Danilo Zornik	305

Dnevni red:

1. Določitev dnevnega reda 53. seje Zbora občin	305
2. Odobritev zapisnika 52. seje Zbora občin	306
3. Predlog zakona o blagovnem prometu	306
Govorniki:	
Tončka Habič	306
Janez Šinkovec	307
Karlo Marsel	308
Anica Popovič	309
Stojan Makovec	309
Janez Šinkovec	310
Karlo Marsel	310

4. Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o prispevku za odpravljanje posledic potresa na Kozjanskem in v Posočju	311
5. Predlog za izdajo zakona o varstvu družinskih članov oseb v obvezni vojaški službi, z osnutkom zakona	311
Govornika:	
Just Miklavc	312
Bogdan Javor	314
6. Predlog za izdajo zakona o ustanovitvi Komisije SR Slovenije za odlikovanje, z osnutkom zakona	314
Govornik:	
Franc Glavan	314
7. Predlog zakona o vodnem prispevku za leto 1977, ki ga plačujejo zavezanci, ki niso sklenili samoupravnega sporazuma	316
8. Predlog za izdajo zakona o spremembah in dopolnitvah 41., 43. in 44. člena zakona o urbanističnem planiranju	316
Govornika:	
Alojz Bostič	316
Marko Kobe	317
9. Nadaljevanje razprave o predlogu zakona o vodnem prispevku za leto 1977, ki ga plačujejo zavezanci, ki niso sklenili samoupravnega sporazuma	318
10. Predlog za izdajo zakona o spremembi in dopolnitvi 50. člena zakona o razlastitvi in prisilnem prenosu pravice uporabe	319
11. Predlog odloka o financiranju programa nabave računalnika z opremo za Zavod SR Slovenije za statistiko	319
Govornika:	
Anton Klančar	319
Franta Komel	320
12. Predlog odloka o spremembi odloka o uporabi devizne kvote od odkupljenih deviznih nakazil delavcev in izseljencev	321
13. Predlog odloka o prenosu denarnih sredstev Socialistične republike Slovenije v depozit pri Narodni banki Slovenije	321
14. Predlog za spremembo odloka o določitvi števila sodnikov pri Sodišču združenega dela SR Slovenije	321
Govorniki:	
Jože Pernuš	321
Marko Podobnik	325
Milan Zafošnik	327
Tone Jerovšek	327
15. Volitve in imenovanja:	
— predlog odloka o razrešitvi podpredsednika ter izvolitvi predsednika in podpredsednice Zakonodajno-pravne komisije Skupščine SR Slovenije	329
— predlog odloka o razrešitvi podpredsednika Izvršnega sveta Skupščine SR Slovenije	329

— predlog odloka o imenovanju namestnika republiškega sekretarja za delo in namestnika republiškega sekretarja za notranje zadeve	329
— predlog odloka o izvolitvi sodnika Okrožnega sodišča v Kopru . . .	329
— predlog odloka o imenovanju namestnika okrožnega javnega tožilca v Novem mestu	329
— predlog odloka o razrešitvi sodnika Okrožnega sodišča v Kranju	330
— predlog odloka o določitvi števila in izvolitvi sodnikov porotnikov Okrožnega gospodarskega sodišča v Ljubljani	330
16. Predlogi in vprašanja delegatov	330
Govornika :	
Marko Borštner	330
Franta Komel	330

54. seja — 23. novembra 1977

Pred dnevnim redom:

1. Izvolitev Komisije za verifikacijo pooblastil in imunitetna vprašanja ter poročilo te komisije	333
Govornik :	
Franc Markežič	334

Dnevni red:

1. Določitev dnevnega reda 54. seje Zbora občin	334
2. Osnutek resolucije o politiki izvajanja družbenega plana Socialistične republike Slovenije od leta 1976 do leta 1980 v letu 1978	336
Govorniki :	
Karel Sukič	337
Ivo Miklavčič	338
Franc Strakl	340
Olga Jakhel	342
Ivan Bitenc	345
Miroslav Nakrst	346
Judita Magajna	347
Lojze Trtnik	349
Alojz Kostrevc	350
Jože Debeljak	351
Oto Kampuš	353
Magda Poljšak	354
Franc Markežič	355
Jože Mirtič	357
Ciril Plut	358
Franc Svetelj	358
Janez Smrekar	359
Matija Gjerkeš	360
Tomaž Kavčič	361
Miran Mejak	362
3. Osnutek sprememb in dopolnitev dogovora o temeljih družbenega plana SR Slovenije za obdobje od 1976 do 1980, z odlokom o pooblastitvi Izvršnega sveta Skupščine SR Slovenije, da sklene dogovor o spremembah in dopolnitvah dogovora o temeljih družbenega plana Socialistične republike Slovenije za obdobje od 1976 do 1980	363

4. Izhodišča za pripravo proračuna Socialistične republike Slovenije za leto 1978	364
5. Osnutek resolucije o politiki uresničevanja družbenega plana Jugoslavije za obdobje od leta 1976 do leta 1980 v letu 1978	364
Govornika :	
Rudi Kropivnik	365
Oto Kampuš	366
6. Osnutek skupne devizne politike Jugoslavije v letu 1978, osnutek projekcije plačilne bilance Jugoslavije za leto 1978 in osnutek Jugoslavije za leto 1978 in osnutek projekcije devizne bilance Jugoslavije za leto 1978	367
7. Osnutek zakona o skupnem obsegu proračunskih dohodkov federacije v letu 1978	368
8. Osnutek odloka o določitvi skupnega zneska deviz za potrebe federacije v letu 1978	368
9. Predlog za izdajo zakona o družbenoekonomskih osnovah svobodne menjave dela, z osnutkom zakona	369
Govorniki :	
Minka Krvina	369
Franc Štrakl	371
Mara Žlebnik	371
dr. Avguštin Lah	373
10. Predlog za izdajo zakona o določitvi stopenj, odbitnih postavk in olajšav za republiški davek iz dohodka temeljnih organizacij združenega dela v letu 1978, z osnutkom zakona	375
Govornika :	
Bojan Brozina	376
Minka Krvina	377
11. Predlog za izdajo zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o posebnem republiškem davku od prometa proizvodov in od plačil za storitve ter o načinu, po katerem občani in zasebne pravne osebe obračunavajo in plačujejo davek od prometa proizvodov in storitev, z osnutkom zakona	378
12. Predlog za izdajo zakona o skupščinskih volitvah, z osnutkom zakona	378
Govornika :	
Ladislav Dejanovič	379
Franc Markežič	379
13. Predlog za izdajo zakona o določitvi okolišev in števila delegatskih mest po dejavnostih in okoliših za Zbor združenega dela Skupščine SR Slovenije, z osnutkom zakona	380
Govorniki :	
Alojz Kostrevc	380
Slavko Tornič	382
Zdenka Jurkas	382
14. Predlog za izdajo zakona o dopolnitvah zakona o volitvah in odpoklicu delegatov za Zbor republik in pokrajin Skupščine SFRJ, z osnutkom zakona	383

15. Nadaljevanje razprave o osnutku resolucije o politiki izvajanja družbenega plana SR Slovenije za obdobje 1976 do 1980 v letu 1978	383
Govornik:	
Avgust Jeriha	384
16. Osnutek zakona o založništvu	385
17. Osnutek zakona o spremembi in dopolnitvi zakona o skupnem obsegu proračunskih izdatkov federacije za leto 1977	386
Govornik:	
Minka Krvina	386
18. Osnutek zakona o zagotovitvi sredstev za vračilo premij za mleko, ki so jih republike in avtonomni pokrajini izplačale v razdobju od leta 1973 do leta 1975	387
19. Dogovor o usmerjanju in uporabi posojil Mednarodne banke za obnovo in razvoj v razdobju od 1. julija 1976 do 30. junija 1981	387
20. Osnutek odloka o ugotavljanju prihodkov od carin in drugih uvoznih davščin, ki se v letu 1978 odstopajo Interesni skupnosti Jugoslavije za ekonomske odnose s tujino	388
21. Predlogi in vprašanja delegatov	388
Govornika:	
Anton Berlak	389
Jože Beg	390
22. Usklajevanje amandmaja k osnutku resolucije SR Slovenije za prihodnje leto	390

Družbenopolitični zbor

44. seja — 5. oktobra 1977

Pred dnevnim redom:

1. Odsotnost delegatov	391
2. Določitev dnevnega reda	391

Dnevni red:

1. Odobritev zapisnika 43. seje Družbenopolitičnega zbora	392
2. Izvajanje sklepov in priporočil Skupščine SR Slovenije za reševanje problematike zaposlovanja naših delavcev v tujini in za postopno vračanje delavcev z dela v tujini in za njihovo ponovno vključevanje v zaposlitev v SR Sloveniji	392

Govorniki:

Pavle Gantar	393
Henrik Peternelj	398
Srečko Mlinarič	399
Geza Bačič	401
Rudi Kropivnik	403
Stane Gavez	404
Vladimir Logar	405
Cveto Majdič	406
Lojze Cepuš	407
Zoran Polič	408
Beno Zupančič	410
Franci Stare	411
Tina Tomlje	412
Pavle Gantar	413
Jože Globačnik	414
Henrik Peternelj	416
Beno Zupančič	416

3. Predlog odloka o izvolitvi člana Izvršnega sveta Skupščine SR Slovenije, o imenovanju predsednika Republiškega komiteja za ekonomske odnose s tujino in o dopolnitvi odloka o razrešitvi in izvolitvi nekaterih članov Izvršnega sveta Skupščine SR Slovenije, o razrešitvi ter imenovanju nekaterih republiških sekretarjev in o imenovanju predsednikov republiških komitejev 416
4. Volitve in imenovanja:
 - imenovanje skupine delegatov za pripravo programa dela Družbenopolitičnega zbora Skupščine SR Slovenije 416
 - predlog odloka o imenovanju namestnika guvernerja Narodne banke Slovenije 416
 - predlog odloka o imenovanju namestnika predsednika Republiškega komiteja za ekonomske odnose s tujino 417
 - predlog odloka o imenovanju namestnika predsednika Republiškega komiteja za vprašanja borcev NOV in vojaških invalidov 417
 - predlog odloka o razrešitvi sodnika Okrožnega sodišča v Kopru in Okrožnega sodišča v Celju 417
 - predlog odloka o razrešitvi namestnika okrožnega javnega tožilca v Mariboru 418
 - predlog odloka o določitvi števila in izvolitvi sodnikov porotnikov Okrožnega sodišča v Mariboru 418
 - predlog odloka o določitvi števila in izvolitvi sodnikov porotnikov Okrožnega sodišča v Murski Soboti 418
5. Predlogi in vprašanja delegatov 419

Govornika:

Jože Gregorič	419
Rudi Kropivnik	420

45. seja — 17. oktobra 1977

Pred dnevnim redom:

1. Razprava o predlogu stališč in predlogov k izvajanju sklepov in priporočil Skupščine SR Slovenije za reševanje problematike zaposlovanja naših delavcev v tujini in za postopno vračanje delavcev z dela v tujini in njihovo ponovno vključevanje v zaposlitev v SR Sloveniji 421

Govornika :	
Henrik Peternelj	421
Danica Jurkovič	422
2. Odsotnost delegatov	422
3. Določitev dnevnega reda	422
Govornik :	
Štefan Štok	423

Dnevni red:

1. Odobritev zapisnika 44. seje Družbenopolitičnega zbora	423
2. Osnutek zakona o delovnih razmerjih	423

Govorniki :

Miro Gošnik	423
Srečko Mlinarič	425
Rado Miklič	431
Ivica Žnidaršič	432
Jože Globačnik	433
Marko Bulc	434
Pavel Mermolja	434
Stane Markič	435
Srečko Mlinarič	436
Janko Česnik	436
Janez Japelj	438
Terezija Štefančič	439
Ciril Cvetko	439
Teodora Krpan	440
Jože Bogovič	441

3. Predlog za izdajo zakona o izvrševanju kazenskih sankcij	441
---	-----

Govornika :

Lojzka Čotar	442
Dr. Danijel Brezic	442

4. Predlog odloka o spremembi in dopolnitvi odloka o ustanovitvi, sestavi in nalogah odborov in komisije Družbenopolitičnega zbora Skupščine SR Slovenije	443
---	-----

5. Predlog programa dela Družbenopolitičnega zbora Skupščine SR Slovenije za obdobje od septembra 1977 do julija 1978	443
---	-----

Govornik :

Stane Markič	443
------------------------	-----

6. Volitve in imenovanja:

— predlog odloka o razrešitvi in izvolitvi članov Odbora za družbenopolitični sistem Družbenopolitičnega zbora Skupščine SR Slovenije	445
— predlog odloka o izvolitvi dveh sodnikov Okrožnega sodišča v Mariboru	445

7. Predlogi in vprašanja delegatov	445
--	-----

8. Nadaljevanje obravnave predloga stališč o zaposlovanju delavcev v tujini	445
---	-----

Govorniki:	
Henrik Peternelj	445
Danica Jurkovič	447
Tina Tomlje	447
Henrik Peternelj	447
Tina Tomlje	449

9. Nadaljevanje razprave o osnutku zakona o delovnih razmerjih	449
--	-----

Govorniki:	
Miro Gošnik	449
Tina Tomlje	450
Miro Gošnik	451
Tina Tomlje	452
Srečko Mlinarič	452
Stane Gavez	453
Tina Tomlje	454
Stane Markič	454
Ivica Žnidaršič	454
Cveto Majdič	454
Jože Božič	455
Pavel Mermolja	456
Jože Globačnik	456
Lojze Cepuš	457
Tina Tomlje	457
Miro Gošnik	457

46. seja — 21. novembra 1977

Pred dnevnim redom:

1. Odsotnost delegatov	459
2. Določitev dnevnega reda	459

Dnevni red:

1. Odobritev zapisnika 45. seje Družbenopolitičnega zbora	460
2. Osnutek resolucije o politiki izvajanja družbenega plana SR Slovenije za obdobje od 1976 do 1980 v letu 1978, z globalno oceno razvoja SR Slovenije v letu 1977 in o možnostih razvoja v letu 1978	460

Govorniki:	
Jože Zakonšek	461
Vladimir Logar	471
Srečko Mlinarič	473
Lojza Cotar	475
Štefan Štok	477
Lojze Cepuš	478
Terezija Štefančič	480
Stane Gavez	480
Marko Bulc	482
Ivica Žnidaršič	486

3. Osnutek sprememb in dopolnitev dogovora o temeljnih družbenega plana SR Slovenije za obdobje 1976 do 1980, z osnutkom odloka o pooblastitvi Izvršnega sveta Skupščine SR Slovenije, da sklene ta dogovor	486
---	-----

Govorniki:	
Lojzka Čotar	487
Vladimir Logar	488
Jože Zakonjšek	489
Marko Bulc	490
4. Osnutek resolucije o politiki uresničevanja družbenega plana Jugoslavije za obdobje od 1976 do 1980 v letu 1978	492
Govornik:	
Marko Bulc	492
5. Predlog za izdajo zakona o družbenoekonomskih osnovah svobodne menjave dela, z osnutkom zakona	494
Govorniki:	
dr. Avguštin Lah	494
Štefan Štok	499
Zoran Polič	500
Danica Jurkovič	504
Zoran Polič	505
6. Predlog za izdajo zakona o skupščinskih volitvah, z osnutkom zakona	506
Govorniki:	
Milan Baškovič	506
Miro Gošnik	507
Zoran Polič	510
7. Predlog za izdajo zakona o dopolnitvah zakona o volitvah in odpoklicu delegatov za Zbor republik in pokrajin Skupščine SFR Jugoslavije, z osnutkom zakona	511
8. Predlog za spremembo odloka o določitvi števila sodnikov pri Sodišču združenega dela SR Slovenije	512
Govornik:	
Lojzka Čotar	512
9. Volitve in imenovanja:	
— predlog odloka o razrešitvi podpredsednika ter izvolitvi predsednika in podpredsednice Zakonodajno-pravne komisije Skupščine SR Slovenije	512
— predlog odloka o razrešitvi podpredsednika Izvršnega sveta Skupščine SR Slovenije	513
— predlog odloka o imenovanju namestnika republiškega sekretarja za delo in namestnika republiškega sekretarja za notranje zadeve	513
— predlog odloka o izvolitvi sodnika Okrožnega sodišča v Kopru . . .	513
— predlog odloka o imenovanju namestnika Okrožnega javnega tožilca v Novem mestu	514
— predlog odloka o razrešitvi sodnika Okrožnega sodišča v Kranju . .	514
— predlog odloka o določitvi števila in izvolitvi sodnikov porotnikov Okrožnega gospodarskega sodišča v Ljubljani	514
10. Nadaljevanje razprave o osnutku resolucije o politiki izvajanja družbenega plana SR Slovenije za obdobje od leta 1976 do 1980 v letu 1978	514
Govorniki:	
Srečko Mlinarič	514
Danica Jurkovič	516

Tina Tomlje	516
Stane Markič	516
11. Predlogi in vprašanja delegatov	517

Skupno zasedanje
Zbora združenega dela in Zbora občin

Zasedanje — 23. novembra 1977

Pred dnevnim redom:

1. Določitev dnevnega reda	518
--------------------------------------	-----

Dnevni red:

1. Ekspoze Izvršnega sveta k osnutku resolucije o politiki izvajanja družbenega plana SR Slovenije za obdobje od 1976 do 1980 v letu 1978	518
Govornik:	
Zvone Dragan	518
2. Uvodna obrazložitev k osnutku sprememb in dopolnitev dogovora o temeljih družbenega plana SR Slovenije za obdobje 1976—1980, z odlokom o pooblastitvi Izvršnega sveta Skupščine SR Slovenije, da sklene dogovor o spremembah in dopolnitvah dogovora o temeljih družbenega plana SR Slovenije za obdobje 1976 do 1980	536
Govornik:	
Zdravko Praznik	536
3. Uvodna obrazložitev k predlogu za izdajo zakona o družbenoekonomskih osnovah svobodne menjave dela, z osnutkom zakona	541
Govornik:	
dr. Avguštin Lah	541

Skupščina
Kulturne skupnosti Slovenije

14. seja — 22. novembra 1977

Pred dnevnim redom:

1. Ugotovitev navzočnosti delegatov	546
2. Določitev dnevnega reda	546

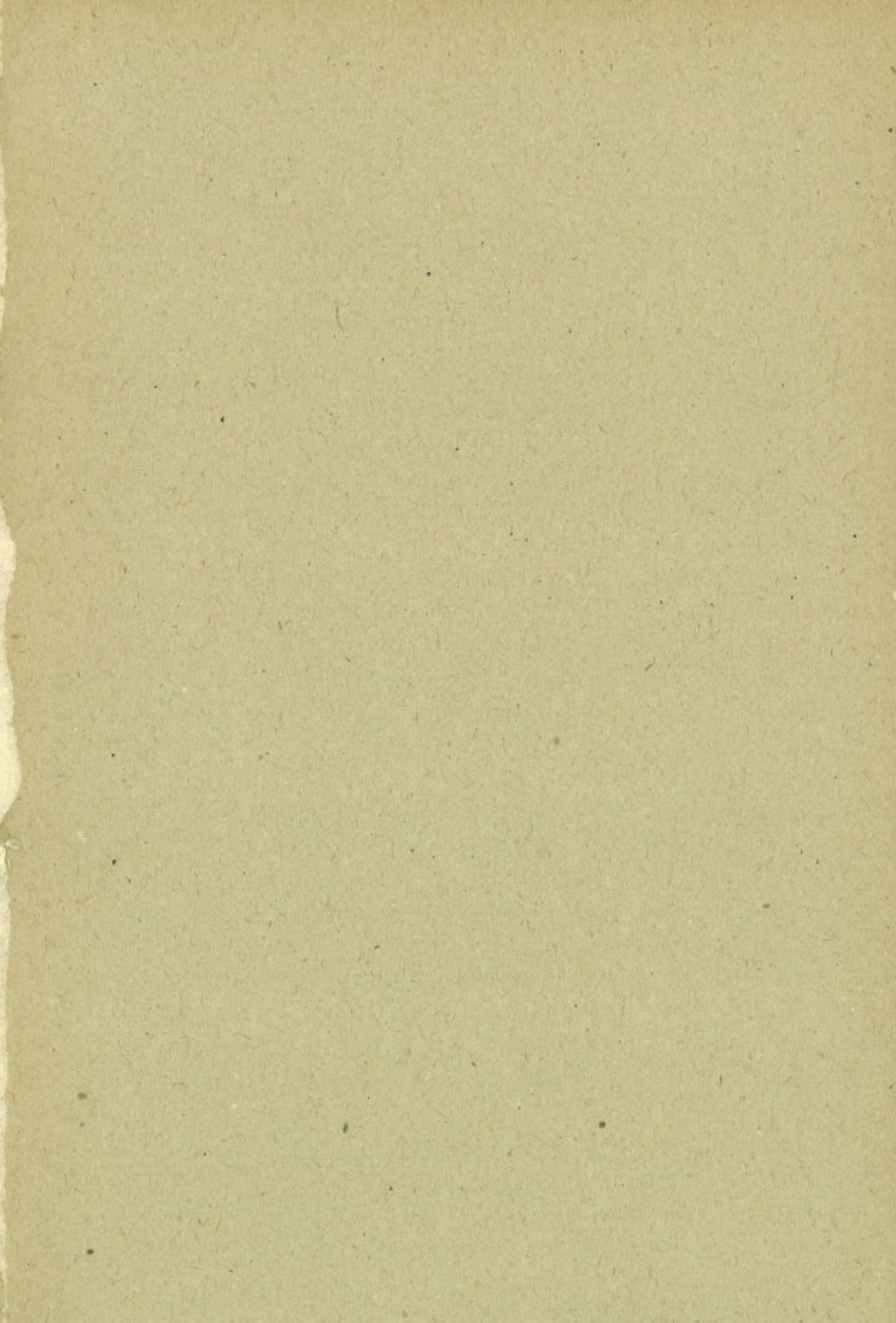
Dnevni red:

1. Potrditev zapisnika 13. seje Skupščine skupnosti Slovenije	546
2. Osnutek zakona o založništvu	546
Govornik:	
Andrej Ujčič	547

Izdala in založila
Skupščina SR Slovenije
Odgovorni urednik
Milan Megušar-Borut

Natisnila
Tiskarna »Jože Moškrič«
v Ljubljani
Obseg 576 strani
v 370 izvodih
junija 1978

Z odločbo republiškega sekretariata za prosveto in kulturo SR Slovenije, št. 421-2/72,
z dne 28. 9. 1972, je edicija oproščena temeljnega davka od prometa proizvodov

SKUPŠČINA SRS
DOKUMENTACIJA

St-1:19/10